

อภิธรรมปิฎก

ฉกฺข สํคายนํ

ยมกํ

ฉบับ สารยา

พระดารา จิตสีโล

รวบรวม

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

๑. มุลยมกั

๑

๒. ขนุธยมกั

๓๒

๓. อายตนยมกั

๑๕๑

๔. ธาตุยมกั

๔๑๙

๕. สจฺจยมกั

๔๔๑

๖. สงฺขารยมกั

๕๖๙

๗. อนุสยยมกั

๖๗๙

๘. จิตฺตยมกั

๑๑๒๙

๙. ฐมมยมกั

๑๑๙๑

๑๐. อินฺทริยยมกั

๑๓๔๔

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมมาสมพุทฺธสฺส

อภิธมมปิฎก

ยมกปาฬิ (ปจฺโม ภาค)

๑. มูลยมก

(ก) อุทฺเทโส

๑. มูลวโร

๑. กุสลา ฌมมา

(๑) มูลนโย

๑.(ก) เย เกจิ กุสลา ฌมมา, สพฺเพ เต กุสลมูลา?

(ข) เย วา ปน กุสลมูลา, สพฺเพ เต ฌมมา กุสลา?

๒.(ก) เย เกจิ กุสลา ฌมมา, สพฺเพ เต กุสลมูลน

เอกมฺลา?

(ข) เย วา ปน กุสลมูลน เอกมฺลา, สพฺเพ เต ฌมมา

กุสลา?

๓.(ก) เย เกจิ กุสลมูลน เอกมฺลา ฌมมา, สพฺเพ เต

กุสลมูลน อญฺญมญฺญมฺลา?

(ข) เย วา ปน กุสลมูลน อญฺญมญฺญมฺลา, สพฺเพ เต

ฌมมา กุสลา?

(๒) มูลมูลนโย

๔.(ก) เย เกจิ กุสลา ฌมมา, สพฺเพ เต กุสลมูลมูลา?

(ខ) យេ វា ឋាន កុសល្យត្ថម្ភា, សុវេ តេ ចម្មា កុស្តា?

៥.(ក) យេ ភេទិ កុស្តា ចម្មា, សុវេ តេ កុសល្យត្ថម្ភា

ខេក្ខត្ថម្ភា?

(ខ) យេ វា ឋាន កុសល្យត្ថម្ភា ខេក្ខត្ថម្ភា, សុវេ តេ ចម្មា កុស្តា?

៦.(ក) យេ ភេទិ កុសល្យត្ថម្ភា ខេក្ខត្ថម្ភា ចម្មា, សុវេ តេ កុសល្យត្ថម្ភា ខល្លមល្លត្ថម្ភា?

(ខ) យេ វា ឋាន កុសល្យត្ថម្ភា ខល្លមល្លត្ថម្ភា, សុវេ តេ ចម្មា កុស្តា?

(៣) ឆ្នាំមួយ

៧.(ក) យេ ភេទិ កុស្តា ចម្មា, សុវេ តេ កុសល្យត្ថម្ភា?

(ខ) យេ វា ឋាន កុសល្យត្ថម្ភា, សុវេ តេ ចម្មា កុស្តា?

៨.(ក) យេ ភេទិ កុស្តា ចម្មា, សុវេ តេ កុសល្យត្ថម្ភា

ខេក្ខត្ថម្ភា?

(ខ) យេ វា ឋាន កុសល្យត្ថម្ភា ខេក្ខត្ថម្ភា, សុវេ តេ ចម្មា កុស្តា?

៩.(ក) យេ ភេទិ កុសល្យត្ថម្ភា ខេក្ខត្ថម្ភា ចម្មា, សុវេ តេ កុសល្យត្ថម្ភា ខល្លមល្លត្ថម្ភា?

(ខ) យេ វា ឋាន កុសល្យត្ថម្ភា ខល្លមល្លត្ថម្ភា, សុវេ តេ ចម្មា កុស្តា?

(๔) มุลมุลกนโย

๑๐.(ก) เย เกจิ กุสลา ฌมา, สพเพ เต กุสลมุลมุลกา?

(ข) เย วา ปน กุสลมุลมุลกา, สพเพ เต ฌมา กุสลา?

๑๑.(ก) เย เกจิ กุสลา ฌมา, สพเพ เต กุสลมุเลน

เอกมุลมุลกา?

(ข) เย วา ปน กุสลมุเลน เอกมุลมุลกา, สพเพ เต ฌมา กุสลา?

๑๒.(ก) เย เกจิ กุสลมุเลน เอกมุลมุลกา ฌมา, สพเพ เต กุสลมุเลน อณณมณณมุลมุลกา?

(ข) เย วา ปน กุสลมุเลน อณณมณณมุลมุลกา, สพเพ เต ฌมา กุสลา?

๒. อกุสลา ฌมา

(๑) มุลนโย

๑๓.(ก) เย เกจิ อกุสลา ฌมา, สพเพ เต อกุสลมุลา?

(ข) เย วา ปน อกุสลมุลา, สพเพ เต ฌมา อกุสลา?

๑๔.(ก) เย เกจิ อกุสลา ฌมา, สพเพ เต อกุสลมุเลน

เอกมุลลา?

(ข) เย วา ปน อกุสลมุเลน เอกมุลลา, สพเพ เต ฌมา อกุสลา?

๑๕.(ก) เย เกจิ อุกุสลมูเลน เอกมูลา ฌมา, สพเพ เต
 อุกุสลมูเลน อณณมณณมูลา?

(ข) เย วา ปน อุกุสลมูเลน อณณมณณมูลา, สพเพ เต
 ฌมา อุกุสลา?

(๒) มุลมุลนโย

๑๖.(ก) เย เกจิ อุกุสลา ฌมา, สพเพ เต อุกุสลมุลมูลา?

(ข) เย วา ปน อุกุสลมุลมูลา, สพเพ เต ฌมา อุกุสลา?

๑๗.(ก) เย เกจิ อุกุสลา ฌมา, สพเพ เต อุกุสลมูเลน
 เอกมุลมูลา?

(ข) เย วา ปน อุกุสลมูเลน เอกมุลมูลา, สพเพ เต ฌมา
 อุกุสลา?

๑๘.(ก) เย เกจิ อุกุสลมูเลน เอกมุลมูลา ฌมา, สพเพ เต
 อุกุสลมูเลน อณณมณณมุลมูลา?

(ข) เย วา ปน อุกุสลมูเลน อณณมณณมุลมูลา, สพเพ เต
 ฌมา อุกุสลา?

(๓) มุลกนโย

๑๙.(ก) เย เกจิ อุกุสลา ฌมา, สพเพ เต อุกุสลมุลกา?

(ข) เย วา ปน อุกุสลมุลกา, สพเพ เต ฌมา อุกุสลา?

๒๐.(ก) เย เกจิ อุกุสลา ฌมา, สพเพ เต อุกุสลมูเลน
 เอกมุลกา?

(ข) เย วา ปน อุกุสลมูเลน เอกมุลกา, สฟุเพ เต ฌมา
อูกุสลา?

๒๑.(ก) เย เกจิ อุกุสลมูเลน เอกมุลกา ฌมา, สฟุเพ เต
อูกุสลมูเลน อลุลมลุลมุลกา?

(ข) เย วา ปน อุกุสลมูเลน อลุลมลุลมุลกา, สฟุเพ เต
ฌมา อูกุสลา?

(๔) มุลมุลกนโย

๒๒.(ก) เย เกจิ อูกุสลา ฌมา, สฟุเพ เต อูกุสลมุลมุลกา?

(ข) เย วา ปน อูกุสลมุลมุลกา, สฟุเพ เต ฌมา อูกุสลา?

๒๓.(ก) เย เกจิ อูกุสลา ฌมา, สฟุเพ เต อูกุสลมูเลน
เอกมุลมุลกา?

(ข) เย วา ปน อูกุสลมูเลน เอกมุลมุลกา, สฟุเพ เต ฌมา
อูกุสลา?

๒๔.(ก) เย เกจิ อูกุสลมูเลน เอกมุลมุลกา ฌมา, สฟุเพ
เต อูกุสลมูเลน อลุลมลุลมุลมุลกา?

(ข) เย วา ปน อูกุสลมูเลน อลุลมลุลมุลมุลกา, สฟุเพ เต
ฌมา อูกุสลา?

๓ .อพยพตก ฐมมา

(๑) มุขมำ

๒๕.(ก) เย เกจิ อพยพตก ฐมมา, สพเพ เต
อพยพตกมุขมำ?

(ข) เย วา ปน อพยพตกมุขมำ, สพเพ เต ฐมมา
อพยพตก?

๒๖.(ก) เย เกจิ อพยพตก ฐมมา, สพเพ เต
อพยพตกมุขเลน เอกมุขมำ?

(ข) เย วา ปน อพยพตกมุขเลน เอกมุขมำ, สพเพ เต ฐมมา
อพยพตก?

๒๗.(ก) เย เกจิ อพยพตกมุขเลน เอกมุขมำ ฐมมา, สพเพ เต
อพยพตกมุขเลน อณณมณณมุขมำ?

(ข) เย วา ปน อพยพตกมุขเลน อณณมณณมุขมำ, สพเพ เต
ฐมมา อพยพตก?

(๒) มุขมุขมำ

๒๘.(ก) เย เกจิ อพยพตก ฐมมา, สพเพ เต
อพยพตกมุขมุขมำ?

(ข) เย วา ปน อพยพตกมุขมุขมำ, สพเพ เต ฐมมา
อพยพตก?

๒๙.(ก) เย เกจิ อพฺยาจตา ฐมา, สพฺเพ เต
 อพฺยาจตมฺULEน เอกมฺULEลา?

(ข) เย วา ปน อพฺยาจตมฺULEน เอกมฺULEลา, สพฺเพ เต
 ฐมา อพฺยาจตา?

๓๐.(ก) เย เกจิ อพฺยาจตมฺULEน เอกมฺULEลา ฐมา, สพฺเพ
 เต อพฺยาจตมฺULEน อญฺญมญฺญมฺULEลา?

(ข) เย วา ปน อพฺยาจตมฺULEน อญฺญมญฺญมฺULEลา, สพฺเพ
 เต ฐมา อพฺยาจตา?

(๓) มุลกนโย

๓๑.(ก) เย เกจิ อพฺยาจตา ฐมา, สพฺเพ เต
 อพฺยาจตมฺULEกา?

(ข) เย วา ปน อพฺยาจตมฺULEกา, สพฺเพ เต ฐมา
 อพฺยาจตา?

๓๒.(ก) เย เกจิ อพฺยาจตา ฐมา, สพฺเพ เต
 อพฺยาจตมฺULEน เอกมฺULEกา?

(ข) เย วา ปน อพฺยาจตมฺULEน เอกมฺULEกา, สพฺเพ เต
 ฐมา อพฺยาจตา?

๓๓.(ก) เย เกจิ อพฺยาจตมฺULEน เอกมฺULEกา ฐมา,
 สพฺเพ เต อพฺยาจตมฺULEน อญฺญมญฺญมฺULEกา?

(ข) เย วา ปน อพฺยาगतมฺULEน อลฺลณมลฺลณมฺูลกา, สฬฺเพ เต
ธมฺมา อพฺยากตา?

(๔) มฺูลมฺูลกนโย

๓๔.(ก) เย เกจิ อพฺยากตา ธมฺมา, สฬฺเพ เต
อพฺยาगतมฺูลมฺูลกา?

(ข) เย วา ปน อพฺยาगतมฺูลมฺูลกา, สฬฺเพ เต ธมฺมา
อพฺยากตา?

๓๕.(ก) เย เกจิ อพฺยากตา ธมฺมา, สฬฺเพ เต
อพฺยาगतมฺULEน เอกมฺูลมฺูลกา?

(ข) เย วา ปน อพฺยาगतมฺULEน เอกมฺูลมฺูลกา, สฬฺเพ เต
ธมฺมา อพฺยากตา?

๓๖.(ก) เย เกจิ อพฺยาगतมฺULEน เอกมฺูลมฺูลกา ธมฺมา,
สฬฺเพ เต อพฺยาगतมฺULEน อลฺลณมลฺลณมฺูลมฺูลกา?

(ข) เย วา ปน อพฺยาगतมฺULEน อลฺลณมลฺลณมฺูลมฺูลกา,
สฬฺเพ เต ธมฺมา อพฺยากตา?

๔. นามา ธมฺมา

(๑) มฺูลนโย

๓๗.(ก) เย เกจิ นามา ธมฺมา, สฬฺเพ เต นามมฺูลา?

(ข) เย วา ปน นามมฺูลา, สฬฺเพ เต ธมฺมา นามา?

๓๘.(ก) เย เกจิ นามา ฌมา, สพุเพ เต นามมูลเณ
เอกมูลา?

(ข) เย วา ปน นามมูลเณ เอกมูลา, สพุเพ เต ฌมา
นามา?

๓๙.(ก) เย เกจิ นามมูลเณ เอกมูลา ฌมา, สพุเพ เต
นามมูลเณ อลฺลวมลฺลวมูลา?

(ข) เย วา ปน นามมูลเณ อลฺลวมลฺลวมูลา, สพุเพ เต
ฌมา นามา?

(๒) มุลมุลนโย

๔๐.(ก) เย เกจิ นามา ฌมา, สพุเพ เต นามมุลมุลา?

(ข) เย วา ปน นามมุลมุลา, สพุเพ เต ฌมา นามา?

๔๑.(ก) เย เกจิ นามา ฌมา, สพุเพ เต นามมูลเณ
เอกมุลมุลา?

(ข) เย วา ปน นามมูลเณ เอกมุลมุลา, สพุเพ เต ฌมา
นามา?

๔๒.(ก) เย เกจิ นามมูลเณ เอกมุลมุลา ฌมา, สพุเพ เต
นามมูลเณ อลฺลวมลฺลวมุลมุลา?

(ข) เย วา ปน นามมูลเณ อลฺลวมลฺลวมุลมุลา, สพุเพ เต
ฌมา นามา?

(៣) ឆ្លើយតប

៤៣.(ក) យោ ភិក្ខុ នាមា ធម្មា, សុវេ តេ នាមឆ្លើយតប?

(ខ) យោ វា ឋាន នាមឆ្លើយតប, សុវេ តេ ធម្មា នាមា?

៤៤.(ក) យោ ភិក្ខុ នាមា ធម្មា, សុវេ តេ នាមឆ្លើយតប
ឆ្លើយតប?

(ខ) យោ វា ឋាន នាមឆ្លើយតប ឆ្លើយតប, សុវេ តេ ធម្មា
នាមា?

៤៥.(ក) យោ ភិក្ខុ នាមឆ្លើយតប ឆ្លើយតប ធម្មា, សុវេ តេ
នាមឆ្លើយតប ឆ្លើយតបឆ្លើយតប?

(ខ) យោ វា ឋាន នាមឆ្លើយតប ឆ្លើយតបឆ្លើយតប, សុវេ តេ
ធម្មា នាមា?

(៤) ឆ្លើយតបឆ្លើយតប

៤៦.(ក) យោ ភិក្ខុ នាមា ធម្មា, សុវេ តេ នាមឆ្លើយតបឆ្លើយតប?

(ខ) យោ វា ឋាន នាមឆ្លើយតបឆ្លើយតប, សុវេ តេ ធម្មា នាមា?

៤៧.(ក) យោ ភិក្ខុ នាមា ធម្មា, សុវេ តេ នាមឆ្លើយតប
ឆ្លើយតបឆ្លើយតប?

(ខ) យោ វា ឋាន នាមឆ្លើយតប ឆ្លើយតបឆ្លើយតប, សុវេ តេ ធម្មា
នាមា?

៤៨.(ក) យោ ភិក្ខុ នាមឆ្លើយតប ឆ្លើយតបឆ្លើយតប ធម្មា, សុវេ តេ
នាមឆ្លើយតប ឆ្លើយតបឆ្លើយតបឆ្លើយតប?

(ข) เย วา ปน นามมูเลน อลลอมลลอมมุลลกา, สฬเพ เต
ธมมา นามา?

มูลวารอุทเทโส.

๒-๑๐. เหตุวราทิ

๔๙.เย เกจิ กุสลา ธมมา, สฬเพ เต กุสลเหตุ...เป...
กุสlnิทานา...เป... กุสลสมภาวา...เป... กุสลปฏภาวา...เป...
กุสลสมุฏจानา...เป... กุสลาหารา...เป... กุสลาารมมณา...เป...
กุสลปจจยา...เป... กุสลสมุทยา...เป....

มุล เหตุ นิตานลจ, สมภาโว ปภเวน จ;
สมุฏจานาหารารมมณา, ปจจโย สมุทเยน จาติ.

อุทเทสวาโร นิฏฐิตโ.

(ข) นิทเทโส

๑. มุลวาโร

๑. กุสลา ฌมมา

(๑) มุลนโย

๕๐.(ก) เย เกจิ กุสลา ฌมมา, สพฺเพ เต กุสลมฺมุลาติ?
 ตีเณว กุสลมฺมุลานิ. อวเสสา กุสลา ฌมมา น กุสลมฺมุลา.

(ข) เย วา ปน กุสลมฺมุลา, สพฺเพ เต ฌมมา กุสลาติ?
 อามนฺตา.

๕๑.(ก) เย เกจิ กุสลา ฌมมา, สพฺเพ เต กุสลมฺมูเลน
 เอกมฺมุลาติ?

อามนฺตา.

(ข) เย วา ปน กุสลมฺมูเลน เอกมฺมุลา, สพฺเพ เต ฌมมา
 กุสลาติ?

กุสลสมฺมุจฺจํ รุปํ กุสลมฺมูเลน เอกมฺมุลํ, น กุสลํ.
 กุสลํ กุสลมฺมูเลน เอกมฺมุลญฺเจว กุสลญฺจ.

๕๒.(ก) เย เกจิ กุสลมฺมูเลน เอกมฺมุลา ฌมมา, สพฺเพ เต
 กุสลมฺมูเลน อญฺญมญฺญมฺมุลาติ?

มฺมุลานิ ยานิ เอกโต อูปฺปชฺชนฺติ กุสลมฺมุลานิ เอกมฺมุลานิ เจว
 อญฺญมญฺญมฺมุลานิ จ. อวเสสา กุสลมฺมุลสฺสหาตา ฌมมา กุสลมฺมูเลน
 เอกมฺมุลา, น จ อญฺญมญฺญมฺมุลา.

(ข) เย วา ปน กุสลมูเลน อญญมญญมูลา, สพฺเพ เต
ธมฺมา กุสลาติ?

อามนฺตา.

(๒) มุลมุลนโย

๕๓.(ก) เย เกจิ กุสลา ธมฺมา, สพฺเพ เต กุสลมุลมูลาติ?
ตีเณว กุสลมุลมุลานิ. อวเสสา กุสลา ธมฺมา น กุสลมุลมูลา.

(ข) เย วา ปน กุสลมุลมูลา, สพฺเพ เต ธมฺมา กุสลาติ?
อามนฺตา.

๕๔.(ก) เย เกจิ กุสลา ธมฺมา, สพฺเพ เต กุสลมูเลน
เอกมุลมูลาติ?

อามนฺตา.

(ข) เย วา ปน กุสลมูเลน เอกมุลมูลา, สพฺเพ เต ธมฺมา
กุสลาติ?

กุสลสมฺภูจฺฉานํ รุปํ กุสลมูเลน เอกมุลมุลํ, น กุสลํ.
กุสลํ กุสลมูเลน เอกมุลมุลญฺเจว กุสลญฺจ.

๕๕.(ก) เย เกจิ กุสลมูเลน เอกมุลมูลา ธมฺมา, สพฺเพ เต
กุสลมูเลน อญญมญญมุลมูลาติ?

มุลานิ ยานิ เอกโต อุปฺปชฺชนฺติ กุสลมุลานิ เอกมุลมุลานิ
เจว อญญมญญมุลมุลานิ จ. อวเสสา กุสลมุลสหชาตา ธมฺมา
กุสลมูเลน เอกมุลมูลา, น จ อญญมญญมุลมูลา.

(ข) เย วา ปน กุสลมูเลน อณณมณณมูลกา, สพเพ เต
ธมมา กุสลาติ?

อามนตา.

(๓) มุลกนโย

๕๖.(ก) เย เกจิ กุสลา ธมมา, สพเพ เต กุสลมูลกาติ?

อามนตา.

(ข) เย วา ปน กุสลมูลกา, สพเพ เต ธมมา กุสลาติ?

กุสลสมุฏฐานํ รูปํ กุสลมูลกํ น กุสลํ. กุสลํ กุสลมูลกญฺเฏ
กุสลญฺ.

๕๗.(ก) เย เกจิ กุสลา ธมมา, สพเพ เต กุสลมูเลน
เอกมูลกาติ?

อามนตา.

(ข) เย วา ปน กุสลมูเลน เอกมูลกา, สพเพ เต ธมมา
กุสลาติ?

กุสลสมุฏฐานํ รูปํ กุสลมูเลน เอกมูลกํ, น กุสลํ.
กุสลํ กุสลมูเลน เอกมูลกญฺเฏ กุสลญฺ.

๕๘.(ก) เย เกจิ กุสลมูเลน เอกมูลกา ธมมา, สพเพ เต
กุสลมูเลน อณณมณณมูลกาติ?

มุลานิ ยานิ เอกโต อุปฺปชฺชนฺติ กุสลมุลานิ เอกมุลกานิ เฏ
อณณมณณมุลกานิ จ. อวเสสา กุสลมูลสหชาตา ธมมา

กุสลมูลเลน เอกมูลกา, น จ อลุลมลุลมูลกา.

(ข) เย วา ปน กุสลมูลเลน อลุลมลุลมูลกา, สฬเพ เต
ธมมา กุสลาติ?

อามนตา.

(๔) มุลมุลกนโย

๕๙.(ก) เย เกจิ กุสลา ธมมา, สฬเพ เต กุสลมุลมุลกาติ?
อามนตา.

(ข) เย วา ปน กุสลมุลมุลกา, สฬเพ เต ธมมา กุสลาติ?
กุสลสมุญจัน รุป กุสลมุลมุลกั น กุสล.

กุสล กุสลมุลมุลกญจเว กุสลญจ.

๖๐.(ก) เย เกจิ กุสลา ธมมา, สฬเพ เต กุสลมูลเลน
เอกมุลมุลกาติ?

อามนตา.

(ข) เย วา ปน กุสลมูลเลน เอกมุลมุลกา, สฬเพ เต ธมมา
กุสลาติ?

กุสลสมุญจัน รุป กุสลมูลเลน เอกมุลมุลกั, น กุสล.

กุสล กุสลมูลเลน เอกมุลมุลกญจเว กุสลญจ.

๖๑.(ก) เย เกจิ กุสลมูลเลน เอกมุลมุลกา ธมมา, สฬเพ เต
กุสลมูลเลน อลุลมลุลมูลมูลกาติ?

มูลานิ ยานิ เอกโต อุปปชชนติ กุสลมูลานิ เอกมูลมูลกานิ
 เจว อณณมณณมูลมูลกานิ จ. อวเสสา กุสลมูลสหชาตา ธมมา
 กุสลมูลเลน เอกมูลมูลกา, น จ อณณมณณมูลมูลกา.

(ข) เย วา ปน กุสลมูลเลน อณณมณณมูลมูลกา, สัพเพ เต
 ธมมา กุสลาติ?

อามนตา.

๒. อกุสลา ธมมา

(๑) มุลนโย

๖๒.(ก) เย เกจิ อกุสลา ธมมา, สัพเพ เต อกุสลมุลาติ?
 ตีเณว อกุสลมูลานิ. อวเสสา อกุสลา ธมมา น อกุสลมูลา.

(ข) เย วา ปน อกุสลมูลา, สัพเพ เต ธมมา อกุสลาติ?

อามนตา.

๖๓.(ก) เย เกจิ อกุสลา ธมมา, สัพเพ เต อกุสลมูเลน
 เอกมูลาติ?

อเหตุกั อกุสลั อกุสลมูเลน น เอกมุลั. สเหตุกั อกุสลั
 อกุสลมูเลน เอกมุลั.

(ข) เย วา ปน อกุสลมูเลน เอกมูลา, สัพเพ เต ธมมา
 อกุสลาติ?

อกุสลสมุฏฐานิ รุปิ อกุสลมูเลน เอกมุลั, น อกุสลั.
 อกุสลั อกุสลมูเลน เอกมุลยเจว อกุสलयจ.

๖๔.(ก) เย เกจิ อุกุสลมูเลน เอกมูลา ฌมา, สพเพ เต
 อุกุสลมูเลน อลฺลวมลฺลมุลาติ?

มูลานิ ยานิ เอกโต อุปฺปชฺชนฺติ อุกุสลมูลานิ เอกมูลานิ เจว
 อลฺลวมลฺลมุลานิ จ. อวเสสา อุกุสลมูลสหาตา ฌมา
 อุกุสลมูเลน เอกมูลา, น จ อลฺลวมลฺลมุลา.

(ข) เย วา ปน อุกุสลมูเลน อลฺลวมลฺลมุลา, สพเพ เต
 ฌมา อุกุสลาติ?

อามนฺตา.

(๒) มุลมุลนโย

๖๕.(ก) เย เกจิ อุกุสลา ฌมา, สพเพ เต อุกุสลมุลมุลาติ?
 ตีเณว อุกุสลมุลมูลานิ. อวเสสา อุกุสลา ฌมา
 น อุกุสลมุลมุลา.

(ข) เย วา ปน อุกุสลมุลมุลา, สพเพ เต ฌมา อุกุสลาติ?
 อามนฺตา.

๖๖.(ก) เย เกจิ อุกุสลา ฌมา, สพเพ เต อุกุสลมูเลน
 เอกมุลมุลาติ?

อเหตุกั อุกุสลั อุกุสลมูเลน น เอกมุลมุล. สเหตุกั อุกุสลั
 อุกุสลมูเลน เอกมุลมุล.

(ข) เย วา ปน อุกุสลมูเลน เอกมุลมุลา, สพเพ เต ฌมา
 อุกุสลาติ?

อกุสสสมุฏฐานํ รูปํ อกุสสมูลเณ เอกมูลมุลํ, น อกุสลํ.
 อกุสลํ อกุสสมูลเณ เอกมูลมุลลยเจว อกุสลลยจ.

๖๗.(ก) เป เกจิ อกุสสมูลเณ เอกมูลมุลลา ฌมมา, สพเพ เต
 อกุสสมูลเณ อลลยมลลยมุลมุลลาติ?

มุลลานิ ยานิ เอกโต อุปปชชนติ อกุสสมูลลานิ เอกมูลมุลลานิ
 เจว อลลยมลลยมุลมุลลานิ จ. อวเสสา อกุสสมูลลสหาตา ฌมมา
 อกุสสมูลเณ เอกมูลมุลลา, น จ อลลยมลลยมุลมุลลา.

(ข) เป วา ปน อกุสสมูลเณ อลลยมลลยมุลมุลลา, สพเพ เต
 ฌมมา อกุสลาติ?

อามนตา.

(๓) มุลกนโย

๖๘.(ก) เป เกจิ อกุสลา ฌมมา, สพเพ เต อกุสสมูลกาติ?
 อเหตุกํ อกุสลํ น อกุสสมูลกํ. สเหตุกํ อกุสลํ อกุสสมูลกํ.

(ข) เป วา ปน อกุสสมูลกา, สพเพ เต ฌมมา อกุสลาติ?
 อกุสสสมุฏฐานํ รูปํ อกุสสมูลกํ น อกุสลํ.

อกุสลํ อกุสสมูลลลยเจว อกุสลลยจ.

๖๙.(ก) เป เกจิ อกุสลา ฌมมา, สพเพ เต อกุสสมูลเณ
 เอกมูลกาติ?

อเหตุกํ อกุสลํ อกุสสมูลเณ น เอกมูลกํ. สเหตุกํ อกุสลํ
 อกุสสมูลเณ เอกมูลกํ.

(ข) เย วา ปน อกุสลมูเลน เอกมูลกา, สฬุเพ เต ฌมา
อกุสลาติ?

อกุสลสมุฏฐานั รูปิ อกุสลมูเลน เอกมุลกั, น อกุสลั.
อกุสลั อกุสลมูเลน เอกมุลกณเจว อกุสลณจ.

๗๐.(ก) เย เกจิ อกุสลมูเลน เอกมูลกา ฌมา, สฬุเพ เต
อกุสลมูเลน อณณมณณมุลกาติ?

มุลานิ ยานิ เอกโต อุปปชชนติ อกุสลมุลานิ เอกมุลกานิ
เจว อณณมณณมุลกานิ จ. อวเสสา อกุสลมุลสหชาตา ฌมา
อกุสลมูเลน เอกมุลกา น จ อณณมณณมุลกา.

(ข) เย วา ปน อกุสลมูเลน อณณมณณมุลกา, สฬุเพ เต
ฌมา อกุสลาติ?

อามนตา.

(๔) มุลมุลกนโย

๗๑.(ก) เย เกจิ อกุสลา ฌมา, สฬุเพ เต
อกุสลมุลมุลกาติ?

อเหตุกั อกุสลั น อกุสลมุลมุลกั. สเหตุกั อกุสลั
อกุสลมุลมุลกั.

(ข) เย วา ปน อกุสลมุลมุลกา, สฬุเพ เต ฌมา
อกุสลาติ?

อกุสลสมุฏฐานั รูปิ อกุสลมุลมุลกั น อกุสลั.

อกุสลํ อกุสลมมุลกญฺเจว อกุสลญฺจ.

๗๒.(ก) เย เกจิ อกุสลา ฌมฺมา, สพฺเพ เต อกุสลมฺเลน
เอกมฺมุลกาติ?

อเหตุกํ อกุสลํ อกุสลมฺเลน น เอกมฺมุลกํ. สเหตุกํ อกุสลํ
อกุสลมฺเลน เอกมฺมุลกํ.

(ข) เย วา ปน อกุสลมฺเลน เอกมฺมุลกา, สพฺเพ เต ฌมฺมา
อกุสลาติ?

อกุสสสมฺภูจํ รุปํ อกุสลมฺเลน เอกมฺมุลกํ, น อกุสลํ.
อกุสลํ อกุสลมฺเลน เอกมฺมุลกญฺเจว อกุสลญฺจ.

๗๓.(ก) เย เกจิ อกุสลมฺเลน เอกมฺมุลกา ฌมฺมา, สพฺเพ
เต อกุสลมฺเลน อญฺญมญฺญมฺมุลกาติ?

มฺลानิ ยานิ เอกโต อุปฺปชฺชนฺติ อกุสลมฺลानิ เอกมฺมุลกานิ
เจว อญฺญมญฺญมฺมุลกานิ จ. อวเสสา อกุสลมฺลสหาตา ฌมฺมา
อกุสลมฺเลน เอกมฺมุลกา, น จ อญฺญมญฺญมฺมุลกา.

(ข) เย วา ปน อกุสลมฺเลน อญฺญมญฺญมฺมุลกา, สพฺเพ เต
ฌมฺมา อกุสลาติ?

อามนฺตา.

๓. อพฺยาคตา ฐมฺมา

(๑) มูลนโย

๗๔.(ก) เย เกจิ อพฺยาคตา ฐมฺมา, สพฺเพ เต
อพฺยาคตมูลาติ?

ตีเณว อพฺยาคตมูลานิ. อวเสสา อพฺยาคตา ฐมฺมา
น อพฺยาคตมฺมุลา.

(ข) เย วา ปน อพฺยาคตมฺมุลา, สพฺเพ เต ฐมฺมา
อพฺยาคตาติ?

อามนฺตา.

๗๕.(ก) เย เกจิ อพฺยาคตา ฐมฺมา, สพฺเพ เต
อพฺยาคตมฺมุเลน เอกมฺมุลาติ?

อเหตุกั อพฺยาคตํ อพฺยาคตมฺมุเลน น เอกมฺมูลํ.
สเหตุกั อพฺยาคตํ อพฺยาคตมฺมุเลน เอกมฺมูลํ.

(ข) เย วา ปน อพฺยาคตมฺมุเลน เอกมฺมุลา, สพฺเพ เต ฐมฺมา
อพฺยาคตาติ?

อามนฺตา.

๗๖.(ก) เย เกจิ อพฺยาคตมฺมุเลน เอกมฺมุลา ฐมฺมา, สพฺเพ เต
อพฺยาคตมฺมุเลน อณฺณมณฺณมฺมุลาติ?

มฺมูลานิ ยานิ เอกโต อุปฺปชฺชนฺติ อพฺยาคตมฺมูลานิ เอกมฺมูลานิ
เจว อณฺณมณฺณมฺมูลานิ จ. อวเสสา อพฺยาคตมฺมูลสสหาตา ฐมฺมา

อพฺยากตฺมุเลน เอกมุลา, น จ อลฺลมณฺณมุลา.

(ข) เย วา ปน อพฺยากตฺมุเลน อลฺลมณฺณมุลา, สพฺเพ เต
ธมฺมา อพฺยากตาติ?

อามนฺตา.

(๒) มุลมุลนโย

๗๗.(ก) เย เกจิ อพฺยากตา ธมฺมา, สพฺเพ เต
อพฺยากตฺมุลมฺลาติ?

ตีเณว อพฺยากตฺมุลมฺลานิ. อวเสสา อพฺยากตา ธมฺมา
น อพฺยากตฺมุลมฺลา.

(ข) เย วา ปน อพฺยากตฺมุลมฺลา, สพฺเพ เต ธมฺมา
อพฺยากตาติ?

อามนฺตา.

๗๘.(ก) เย เกจิ อพฺยากตา ธมฺมา, สพฺเพ เต
อพฺยากตฺมุเลน เอกมุลมฺลาติ?

อเหตุกํ อพฺยากตํ อพฺยากตฺมุเลน น เอกมุลมฺลํ.
สเหตุกํ อพฺยากตํ อพฺยากตฺมุเลน เอกมุลมฺลํ.

(ข) เย วา ปน อพฺยากตฺมุเลน เอกมุลมฺลา, สพฺเพ เต
ธมฺมา อพฺยากตาติ?

อามนฺตา.

๗๙.(ก) เย เกจิ อพยากตมูเลน เอกมุลมูลา ฐมา,
สพเพ เต อพยากตมูเลน อณณมณณมุลมูลาตี?

มุลานิ ยานิ เอกโต อุปปชชนติ อพยากตมุลานิ
เอกมุลมุลานิ เจว อณณมณณมุลมุลานิ จ. อวเสสา
อพยากตมุลสหชาตา ฐมา อพยากตมูเลน เอกมุลมูลา,
น จ อณณมณณมุลมูลา.

(ข) เย วา ปน อพยากตมูเลน อณณมณณมุลมูลา,
สพเพ เต ฐมา อพยากตาตี?

อามนตา.

(๓) มุลกนโย

๘๐.(ก) เย เกจิ อพยากตา ฐมา, สพเพ เต
อพยากตมุลกาตี?

อเหตุกํ อพยากตํ น อพยากตมุลกํ. สเหตุกํ อพยากตํ
อพยากตมุลกํ.

(ข) เย วา ปน อพยากตมุลกา, สพเพ เต ฐมา
อพยากตาตี?

อามนตา.

๘๑.(ก) เย เกจิ อพยากตา ฐมา, สพเพ เต
อพยากตมูเลน เอกมุลกาตี?

อเหตุกั อพฺยากตํ อพฺยากตมฺULEน น เอกมฺูลกั.

สเหตุกั อพฺยากตํ อพฺยากตมฺULEน เอกมฺูลกั.

(ข) เย วา ปน อพฺยากตมฺULEน เอกมฺูลกา, สพฺเพ เต ฐมา
อพฺยากตาติ?

อามนฺตา.

๘๒.(ก) เย เกจิ อพฺยากตมฺULEน เอกมฺูลกา ฐมา, สพฺเพ เต
อพฺยากตมฺULEน อณณมณฺULEมฺูลกาติ?

มฺูลานิ ยานิ เอกโต อูปฺปชฺชนฺติ อพฺยากตมฺูลานิ เอกมฺูลกานิ
เจว อณณมณฺULEมฺูลกานิ จ. อวเสสา อพฺยากตมฺูลสหชาตา ฐมา
อพฺยากตมฺULEน เอกมฺูลกา, น จ อณณมณฺULEมฺูลกา.

(ข) เย วา ปน อพฺยากตมฺULEน อณณมณฺULEมฺูลกา, สพฺเพ เต
ฐมา อพฺยากตาติ?

อามนฺตา.

(๔) มฺูลมฺูลกนโย

๘๓.(ก) เย เกจิ อพฺยากตา ฐมา, สพฺเพ เต
อพฺยากตมฺูลมฺูลกาติ?

อเหตุกั อพฺยากตํ น อพฺยากตมฺูลมฺูลกั. สเหตุกั อพฺยากตํ
อพฺยากตมฺูลมฺูลกั.

(ข) เย วา ปน อพฺยาगतมฺมูลลกา, สพฺเพ เต ฐมา
อพฺยากตาติ?

อามนฺตา.

๘๔.(ก) เย เกจิ อพฺยากตา ฐมา, สพฺเพ เต
อพฺยากตมฺมุเลน เอกมฺมูลลกาติ?

อเหตุกํ อพฺยากตํ อพฺยากตมฺมุเลน น เอกมฺมูลลกํ.
สเหตุกํ อพฺยากตํ อพฺยากตมฺมุเลน เอกมฺมูลลกํ.

(ข) เย วา ปน อพฺยากตมฺมุเลน เอกมฺมูลลกา, สพฺเพ เต
ฐมา อพฺยากตาติ?

อามนฺตา.

๘๕.(ก) เย เกจิ อพฺยากตมฺมุเลน เอกมฺมูลลกา ฐมา,
สพฺเพ เต อพฺยากตมฺมุเลน อณฺณมณฺณมฺมูลลกาติ?

มฺูลานิ ยานิ เอกโต อฺปฺปชฺชนฺติ อพฺยากตมฺมูลานิ
เอกมฺมูลลกาณิ เจว อณฺณมณฺณมฺมูลลกาณิ จ. อวเสสา
อพฺยากตมฺมูลสหาตา ฐมา อพฺยากตมฺมุเลน เอกมฺมูลลกา,
น จ อณฺณมณฺณมฺมูลลกา.

(ข) เย วา ปน อพฺยากตมฺมุเลน อณฺณมณฺณมฺมูลลกา,
สพฺเพ เต ฐมา อพฺยากตาติ?

อามนฺตา.

๔. นามา ธมฺมา

(๑) มุลนโย

๘๖.(ก) เย เกจิ นามา ธมฺมา, สพฺเพ เต นามมฺูลาติ?

นเวว นามมฺูลานิ. อวเสสา นามา ธมฺมา น นามมฺูลา.

(ข) เย วา ปน นามมฺูลา, สพฺเพ เต ธมฺมา นามาติ?

อามนฺตา.

๘๗.(ก) เย เกจิ นามา ธมฺมา, สพฺเพ เต นามมฺูลเณ
เอกมฺูลาติ?

อเหตุกั นามั นามมฺูลเณ น เอกมฺูลั. สเหตุกั นามั
นามมฺูลเณ เอกมฺูลั.

(ข) เย วา ปน นามมฺูลเณ เอกมฺูลา, สพฺเพ เต ธมฺมา
นามาติ?

นามสมฺภูจฺานั ฐปปี นามมฺูลเณ เอกมฺูลั, น นามั.
นามั นามมฺูลเณ เอกมฺูลลยฺเจว นามลยฺจ.

๘๘.(ก) เย เกจิ นามมฺูลเณ เอกมฺูลา ธมฺมา, สพฺเพ เต
นามมฺูลเณ อลฺลยฺมลฺลยฺมฺูลาติ?

มฺูลานิ ยานิ เอกโต อุปฺปชฺชนฺติ นามมฺูลานิ เอกมฺูลานิ เจว
อลฺลยฺมลฺลยฺมฺูลานิ จ. อวเสสา นามมฺูลสหาตา ธมฺมา นามมฺูลเณ
เอกมฺูลา, น จ อลฺลยฺมลฺลยฺมฺูลา.

(ข) เย วา ปน นามมูลเณ อลฺลวมลฺลมูลา, สพฺเพ เต
ธมฺมา นามาติ?

อามนฺตา.

(๒) มูลมูลนโย

๘๙.(ก) เย เกจิ นามา ธมฺมา, สพฺเพ เต นามมูลมูลาติ?

นเวว นามมูลมูลานิ. อวเสสา นามา ธมฺมา น นามมูลมูลา.

(ข) เย วา ปน นามมูลมูลา, สพฺเพ เต ธมฺมา นามาติ?

อามนฺตา.

๙๐.(ก) เย เกจิ นามา ธมฺมา, สพฺเพ เต นามมูลเณ
เอกมูลมูลาติ?

อเหตุกํ นามํ นามมูลเณ น เอกมูลมูลํ. สเหตุกํ นามํ
นามมูลเณ เอกมูลมูลํ.

(ข) เย วา ปน นามมูลเณ เอกมูลมูลา, สพฺเพ เต ธมฺมา
นามาติ?

นามสมฺภูจฺจํ ฐปํ นามมูลเณ เอกมูลมูลํ, น นามํ.
นามํ นามมูลเณ เอกมูลมูลลฺลเจว นามลฺลจ.

๙๑.(ก) เย เกจิ นามมูลเณ เอกมูลมูลา ธมฺมา, สพฺเพ เต
นามมูลเณ อลฺลวมลฺลมูลมูลาติ?

มูลานิ ยานิ เอกโต อุปฺปชฺชนฺติ นามมูลานิ เอกมูลมูลานิ
เจว อลฺลวมลฺลมูลมูลานิ จ. อวเสสา นามมูลสทฺชาตา ธมฺมา

นามมูลเลน เอกมูลมูลา, น จ อลฺลมลฺลมูลมูลา.

(ข) เย วา ปน นามมูลเลน อลฺลมลฺลมูลมูลา, สพฺเพ เต
ธมฺมา นามาติ?

อามนฺตา.

(๓) มุลกนโย

๙๒.(ก) เย เกจิ นามา ธมฺมา, สพฺเพ เต นามมูลกาติ?

อเหตุกํ นามํ น นามมูลกํ. สเหตุกํ นามํ นามมูลกํ.

(ข) เย วา ปน นามมูลกา, สพฺเพ เต ธมฺมา นามาติ?

นามสมุฏฺฐานํ รุปํ นามมูลกํ, น นามํ. นามํ นามมูลกญฺเจว
นามญจ.

๙๓.(ก) เย เกจิ นามา ธมฺมา, สพฺเพ เต นามมูลเลน
เอกมูลกาติ?

อเหตุกํ นามํ นามมูลเลน น เอกมูลกํ. สเหตุกํ นามํ
นามมูลเลน เอกมูลกํ.

(ข) เย วา ปน นามมูลเลน เอกมูลกา, สพฺเพ เต ธมฺมา
นามาติ?

นามสมุฏฺฐานํ รุปํ นามมูลเลน เอกมูลกํ, น นามํ.
นามํ นามมูลเลน เอกมูลกญฺเจว นามญจ.

๙๔.(ก) เย เกจิ นามมูลเลน เอกมูลกา ธมฺมา, สพฺเพ เต
นามมูลเลน อลฺลมลฺลมูลกาติ?

มูลานิ ยานิ เอกโต อุปปชชนติ นามมูลานิ เอกมูลกานิ เจว
 อลฺลภณณมูลกานิ จ. อวเสสา นามมูลสหชาตา ธมฺมา
 นามมูลเลน เอกมูลกา, น จ อลฺลภณณมูลกา.

(ข) เย วา ปน นามมูลเลน อลฺลภณณมูลกา, สพฺเพ เต
 ธมฺมา นามาติ?

อามนฺตา.

(๔) มูลมูลกนโย

๙๕.(ก) เย เกจิ นามา ธมฺมา, สพฺเพ เต นามมูลมูลกาติ?
 อเหตุกํ นามํ น นามมูลมูลกํ. สเหตุกํ นามํ นามมูลมูลกํ.

(ข) เย วา ปน นามมูลมูลกา, สพฺเพ เต ธมฺมา นามาติ?
 นามสมุฏฺฐานํ รูปํ นามมูลมูลกํ, น นามํ.

นามํ นามมูลมูลกญฺเจว นามญฺจ.

๙๖.(ก) เย เกจิ นามา ธมฺมา, สพฺเพ เต นามมูลเลน
 เอกมูลมูลกาติ?

อเหตุกํ นามํ นามมูลเลน น เอกมูลมูลกํ. สเหตุกํ นามํ
 นามมูลเลน เอกมูลมูลกํ.

(ข) เย วา ปน นามมูลเลน เอกมูลมูลกา, สพฺเพ เต ธมฺมา
 นามาติ?

นามสมุฏฺฐานํ รูปํ นามมูลเลน เอกมูลมูลกํ, น นามํ.
 นามํ นามมูลเลน เอกมูลมูลกญฺเจว นามญฺจ.

๙๗.(ก) เย เกจิ นามมูลเณ เอกมูลมูลกา ฐมา, สัพเพ เต
นามมูลเณ อญญมญญมูลมูลกาตี?

มูลานิ ยานิ เอกโต อุปปชชนติ นามมูลานิ เอกมูลมูลกานิ
เจว อญญมญญมูลมูลกานิ จ. อวเสสา นามมูลสหชาตา ฐมา
นามมูลเณ เอกมูลมูลกา, น จ อญญมญญมูลมูลกา.

(ข) เย วา ปน นามมูลเณ อญญมญญมูลมูลกา, สัพเพ เต
ฐมา นามาตี?

อามนตา.

มูลวารนิตฺเทโส.

๒-๑๐. เหตุวาราที

๙๘. เย เกจิ กุสลา ฐมา, สัพเพ เต กุสลเหตุตี...?

ตโย เอว กุสลเหตุ, อวเสสา กุสลา ฐมา น กุสลเหตุ...
เป... กุสสนิทานา... กุสสสมภาวา... กุสลปปภาวา...
กุสสสมุฏฺฐานา... กุสลาหารา... กุสสارมมณา...
กุสลปจฺจยา... กุสสสมุทฺยา....

๙๙. เย เกจิ อกุสลา ฐมา... เย เกจิ อพฺยากตา ฐมา...

เย เกจิ นามา ฐมา, สัพเพ เต นามเหตุตี...
นามนิทานา... นามสมภาวา... นามปปภาวา... นามสมุฏฺฐานา...
นามาหารา... นามารมมณา... นามปจฺจยา... นามสมุทฺยา....

มุขี เหตุ นิทานนจ, สมภโว ปภเวน จ;
 สมภูจนาหารารมมณา, ปจจโย สมุทเยน จาติ.

นิทุเทสวาโร นิฏฐิตโต.

มุขมกปาฬิ นิฏฐิตา.

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมมาสมพุทฺธสฺส

๒. ขนฺธยมกํ

๑. ปณฺณตฺติวโร

(ก) อุทฺเทโส

๑. ปณฺจกฺขนฺธา – รูปกฺขนฺโธ, เวทฺนากฺขนฺโธ, สณฺณากฺขนฺโธ, สงฺขารกฺขนฺโธ, วิญฺญาณกฺขนฺโธ.

๑. ปทโสธฺนวโร

(ก) อนฺุโลมํ

๒.(ก) รุปํ รูปกฺขนฺโธ?

(ข) รูปกฺขนฺโธ รุปํ?

(ก) เวทนา เวทฺนากฺขนฺโธ?

(ข) เวทฺนากฺขนฺโธ เวทนา?

(ก) สณฺณา สณฺณากฺขนฺโธ?

(ข) สณฺณากฺขนฺโธ สณฺณา?

(ก) สงฺขารา สงฺขารกฺขนฺโธ?

(ข) สงฺขารกฺขนฺโธ สงฺขารา?

(ก) วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ?

(ข) วิญฺญาณกฺขนฺโธ วิญฺญาณํ?

(ข) ปจฺจนีกั

- ๓.(ก) น รุปิ น รูปกฺขนฺโธ?
- (ข) น รูปกฺขนฺโธ น รุปิ?
- (ก) น เวทนา น เวทนากฺขนฺโธ?
- (ข) น เวทนากฺขนฺโธ น เวทนา?
- (ก) น สญฺญา น สญฺญากฺขนฺโธ?
- (ข) น สญฺญากฺขนฺโธ น สญฺญา?
- (ก) น สงฺขารํ น สงฺขารกฺขนฺโธ?
- (ข) น สงฺขารกฺขนฺโธ น สงฺขารํ?
- (ก) น วิญฺญาณํ น วิญฺญาณกฺขนฺโธ?
- (ข) น วิญฺญาณกฺขนฺโธ น วิญฺญาณํ?

๒. ปทิสฺสนมฺมฺลจกฺกวโร

(ก) อนฺุโลมํ

- ๔.(ก) รุปิ รูปกฺขนฺโธ?
- (ข) ขนฺธา เวทนากฺขนฺโธ?
- (ก) รุปิ รูปกฺขนฺโธ?
- (ข) ขนฺธา สญฺญากฺขนฺโธ?
- (ก) รุปิ รูปกฺขนฺโธ?
- (ข) ขนฺธา สงฺขารกฺขนฺโธ?

(ก) รูปํ รูปกฺขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา วิญญานกฺขนฺโธ?

๕.(ก) เวทนา เวทนากฺขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา รูปกฺขนฺโธ?

(ก) เวทนา เวทนากฺขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา สลฺลวากฺขนฺโธ?

(ก) เวทนา เวทนากฺขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา สงฺขารกฺขนฺโธ?

(ก) เวทนา เวทนากฺขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา วิญญานกฺขนฺโธ?

๖.(ก) สลฺลวา สลฺลวากฺขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา รูปกฺขนฺโธ?

(ก) สลฺลวา สลฺลวากฺขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา เวทนากฺขนฺโธ?

(ก) สลฺลวา สลฺลวากฺขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา สงฺขารกฺขนฺโธ?

(ก) สลฺลวา สลฺลวากฺขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา วิญญานกฺขนฺโธ?

๗.(ก) สงฺขารา สงฺขารกฺขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา รูปกฺขนฺโธ?

- (ก) สงฺขารํ สงฺขารกฺขนฺโธ?
- (ข) ขนฺธา เวทนากฺขนฺโธ?
- (ก) สงฺขารํ สงฺขารกฺขนฺโธ?
- (ข) ขนฺธา สลฺลวากฺขนฺโธ?
- (ก) สงฺขารํ สงฺขารกฺขนฺโธ?
- (ข) ขนฺธา วิญฺญาณกฺขนฺโธ?
- ๘.(ก) วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ?
- (ข) ขนฺธา รูปกฺขนฺโธ?
- (ก) วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ?
- (ข) ขนฺธา เวทนากฺขนฺโธ?
- (ก) วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ?
- (ข) ขนฺธา สลฺลวากฺขนฺโธ?
- (ก) วิญฺญาณํ วิญฺญาณกฺขนฺโธ?
- (ข) ขนฺธา สงฺขารกฺขนฺโธ?

(ข) ปจฺจนี้กํ

- ๙.(ก) น รૂปํ น รૂปกฺขนฺโธ?
- (ข) น ขนฺธา น เวทนากฺขนฺโธ?
- (ก) น รૂปํ น รૂปกฺขนฺโธ?
- (ข) น ขนฺธา น สลฺลวากฺขนฺโธ?

(ก) น รูปํ น รูปกฺขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น สงฺขารกฺขนฺโธ?

(ก) น รูปํ น รูปกฺขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น วิญฺญาณกฺขนฺโธ?

๑๐.(ก) น เวทนา น เวทนากฺขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น รูปกฺขนฺโธ?

(ก) น เวทนา น เวทนากฺขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น สญฺญากฺขนฺโธ?

(ก) น เวทนา น เวทนากฺขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น สงฺขารกฺขนฺโธ?

(ก) น เวทนา น เวทนากฺขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น วิญฺญาณกฺขนฺโธ?

๑๑.(ก) น สญฺญา น สญฺญากฺขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น รูปกฺขนฺโธ?

(ก) น สญฺญา น สญฺญากฺขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น เวทนากฺขนฺโธ?

(ก) น สญฺญา น สญฺญากฺขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น สงฺขารกฺขนฺโธ?

(ก) น สญฺญา น สญฺญากฺขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น วิญฺญาณกฺขนฺโธ?

๑๒.(ก) น สงฺขารธา น สงฺขารกฺขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น รูปกฺขนฺโธ?

(ก) น สงฺขารธา น สงฺขารกฺขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น เวทนากฺขนฺโธ?

(ก) น สงฺขารธา น สงฺขารกฺขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น สลฺลวากฺขนฺโธ?

(ก) น สงฺขารธา น สงฺขารกฺขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น วิญฺญาณกฺขนฺโธ?

๑๓.(ก) น วิญฺญาณํ น วิญฺญาณกฺขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น รูปกฺขนฺโธ?

(ก) น วิญฺญาณํ น วิญฺญาณกฺขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น เวทนากฺขนฺโธ?

(ก) น วิญฺญาณํ น วิญฺญาณกฺขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น สลฺลวากฺขนฺโธ?

(ก) น วิญฺญาณํ น วิญฺญาณกฺขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น สงฺขารกฺขนฺโธ?

๓. สุตฺตขนฺธวาทโร

(ก) อนุโลม

๑๔.(ก) รูปํ ขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา รูปํ?

(ก) เวทนา ขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา เวทนา?

(ก) สยฺย ขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา สยฺย?

(ก) สงฺขารา ขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา สงฺขารา?

(ก) วิญฺญาณํ ขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา วิญฺญาณํ?

(ข) ปจฺจนี้กั

๑๕.(ก) น รูปํ น ขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น รูปํ?

(ก) น เวทนา น ขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น เวทนา?

(ก) น สยฺย น ขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น สยฺย?

(ก) น สงฺขารรา น ขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น สงฺขารรา?

(ก) น วิญฺญาณํ น ขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น วิญฺญาณํ?

๔ .สุทฺธขนฺธมฺมจกฺกาวโร

(ก) อนฺุโลมํ

๑๖.(ก) รุปํ ขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา เวทนา?

(ก) รุปํ ขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา สยฺยสา?

(ก) รุปํ ขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา สงฺขารรา?

(ก) รุปํ ขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา วิญฺญาณํ?

๑๗.(ก) เวทนา ขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา รุปํ?

(ก) เวทนา ขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา สยฺยสา?

(ก) เวทนา ขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา สงฺขารรา?

(ก) เวทนา ขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา วิญญานํ?

๑๘.(ก) สยฺย ขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา รูปํ?

(ก) สยฺย ขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา เวทนา?

(ก) สยฺย ขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา สงฺขารา?

(ก) สยฺย ขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา วิญญานํ?

๑๙.(ก) สงฺขาร ขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา รูปํ?

(ก) สงฺขาร ขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา เวทนา?

(ก) สงฺขาร ขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา สยฺย?

(ก) สงฺขาร ขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา วิญญานํ?

๒๐.(ก) วิญญานํ ขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา รูปํ?

(ก) วิญญานํ ขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา เวทนา?

(ก) วิญญานํ ขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา สลฺลหา?

(ก) วิญญานํ ขนฺโธ?

(ข) ขนฺธา สงฺขาราท?

(ข) ปจฺจนี้กั

๒๑.(ก) น รูปํ น ขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น เวทนา?

(ก) น รูปํ น ขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น สลฺลหา?

(ก) น รูปํ น ขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น สงฺขาราท?

(ก) น รูปํ น ขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น วิญญานํ?

๒๒.(ก) น เวทนา น ขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น รูปํ?

(ก) น เวทนา น ขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น สลฺลหา?

(ก) น เวทนา น ขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น สงฺขารรา?

(ก) น เวทนา น ขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น วิญฺญาณ?

๒๓.(ก) น สญฺญา น ขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น รูป?

(ก) น สญฺญา น ขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น เวทนา?

(ก) น สญฺญา น ขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น สงฺขารรา?

(ก) น สญฺญา น ขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น วิญฺญาณ?

๒๔.(ก) น สงฺขารรา น ขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น รูป?

(ก) น สงฺขารรา น ขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น เวทนา?

(ก) น สงฺขารรา น ขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น สญฺญา?

(ก) น สงฺขารรา น ขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น วิญฺญาณ?

๒๕.(ก) น วิญญานํ น ขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น รูปิ?

(ก) น วิญญานํ น ขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น เวทนา?

(ก) น วิญญานํ น ขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น สณฺหา?

(ก) น วิญญานํ น ขนฺโธ?

(ข) น ขนฺธา น สงฺขารรา?

ปณฺณตฺติอุทฺทเทสวาโร.

(ข) นิทฺเทโส

๑. ปณฺณตฺติวารนิทฺเทส

๑. ปทโสธนวาโร

(ก) อนฺุโลมํ

๒๖.(ก) รูปิ รูปกฺขนฺโธติ?

ปิยรูปิ สาทรูปิ รูปิ, น รูปกฺขนฺโธ. รูปกฺขนฺโธ รูปญฺเจว
รูปกฺขนฺโธ จ.

(ข) รูปกฺขนฺโธ รูปนฺติ?

อามนฺตา.

(ก) เวทนา เวทนาภฺกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) เวทนากุขนฺโธ เวทนาติ?

อามนฺตา.

(ก) สยฺหา สยฺหากุขนฺโธติ?

ทิกฺขิสยฺหา สยฺหา, น สยฺหากุขนฺโธ. สยฺหากุขนฺโธ สยฺหา
เจว สยฺหากุขนฺโธ จ.

(ข) สยฺหากุขนฺโธ สยฺหาติ?

อามนฺตา.

(ก) สงฺขารา สงฺขารกุขนฺโธติ?

สงฺขารกุขนฺธํ จเปตฺวา อวเสสา สงฺขารา, น สงฺขารกุขนฺโธ.
สงฺขารกุขนฺโธ สงฺขารา เจว สงฺขารกุขนฺโธ จ.

(ข) สงฺขารกุขนฺโธ สงฺขาราติ?

อามนฺตา.

(ก) วิญฺญาณํ วิญฺญาณกุขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) วิญฺญาณกุขนฺโธ วิญฺญาณนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) ปจฺจนีกั

๒๗.(ก) น รูปํ น รูปกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) น รูปกฺขนฺโธ น รูปนฺติ?

ปิยรูปํ สาทรูปํ น รูปกฺขนฺโธ, รูปํ. รูปญจ รูปกฺขนฺธญจ
จเปตฺวา อวเสสา น เจว รูปํ น จ รูปกฺขนฺโธ.

(ก) น เวทนา น เวทนากฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) น เวทนากฺขนฺโธ น เวทนาติ?

อามนฺตา.

(ก) น สญฺญา น สญฺญากฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) น สญฺญากฺขนฺโธ น สญฺญาติ?

ทิกฺขจิสญฺญา น สญฺญากฺขนฺโธ, สญฺญา. สญฺญญจ
สญฺญากฺขนฺธญจ จเปตฺวา อวเสสา น เจว สญฺญา น จ
สญฺญากฺขนฺโธ.

(ก) น สงฺขารํ น สงฺขารกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) น สงฺขารกฺขณฺโธ น สงฺขาราทิ?

สงฺขารกฺขณฺธํ จเปตฺวา อวเสสา น สงฺขารกฺขณฺโธ, สงฺขารา.
สงฺขาราเร จ สงฺขารกฺขณฺธญฺจ จเปตฺวา อวเสสา น เจว สงฺขารา
น จ สงฺขารกฺขณฺโธ.

(ก) น วิญฺญาณํ น วิญฺญาณกฺขณฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) น วิญฺญาณกฺขณฺโธ น วิญฺญาณนฺติ?

อามนฺตา.

๒. ปทโสธนมูลจกฺกาวโร

(ก) อนฺุโลมํ

๒๘.(ก) รุปํ รุปกฺขณฺโธติ?

ปิยรूपํ สาทรूपํ รุปํ, น รุปกฺขณฺโธ. รุปกฺขณฺโธ รุปญฺเจว
รूपกฺขณฺโธ จ.

(ข) ขนฺธา เวทนากฺขณฺโธติ?

เวทนากฺขณฺโธ ขนฺโธ เจว เวทนากฺขณฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธา
น เวทนากฺขณฺโธ.

(ก) รุปํ รุปกฺขณฺโธติ?

ปิยรूपํ สาทรूपํ รุปํ, น รุปกฺขณฺโธ. รุปกฺขณฺโธ รุปญฺเจว
รूपกฺขณฺโธ จ.

(ข) ขนฺธา สญฺญากขนฺโธติ?

สญฺญากขนฺโธ ขนฺโธ เจว สญฺญากขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธา
น สญฺญากขนฺโธ.

(ก) รูปํ รูปกขนฺโธติ?

ปิยรูปํ สาทรูปํ รูปํ, น รูปกขนฺโธ. รูปกขนฺโธ รูปญฺเจว
รูปกขนฺโธ จ.

(ข) ขนฺธา สงฺขารกขนฺโธติ?

สงฺขารกขนฺโธ ขนฺโธ เจว สงฺขารกขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธา
น สงฺขารกขนฺโธ.

(ก) รูปํ รูปกขนฺโธติ?

ปิยรูปํ สาทรูปํ รูปํ, น รูปกขนฺโธ. รูปกขนฺโธ รูปญฺเจว
รูปกขนฺโธ จ.

(ข) ขนฺธา วิญฺญานกขนฺโธติ?

วิญฺญานกขนฺโธ ขนฺโธ เจว วิญฺญานกขนฺโธ จ. อวเสสา
ขนฺธา น วิญฺญานกขนฺโธ.

๒๙.(ก) เวทนา เวทนามกขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา รูปกขนฺโธติ?

รูปกขนฺโธ ขนฺโธ เจว รูปกขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธา
น รูปกขนฺโธ.

(ก) เวทนา เวทนามุขมโนโรติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา สลฺลวามุขมโนโรติ?

สลฺลวามุขมโนโร ขนฺโธ เจว สลฺลวามุขมโนโร จ. อวเสสา ขนฺธา
น สลฺลวามุขมโนโร.

(ก) เวทนา เวทนามุขมโนโรติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา สงฺขารามุขมโนโรติ?

สงฺขารามุขมโนโร ขนฺโธ เจว สงฺขารามุขมโนโร จ. อวเสสา ขนฺธา
น สงฺขารามุขมโนโร.

(ก) เวทนา เวทนามุขมโนโรติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา วิญฺญานามุขมโนโรติ?

วิญฺญานามุขมโนโร ขนฺโธ เจว วิญฺญานามุขมโนโร จ. อวเสสา
ขนฺธา น วิญฺญานามุขมโนโร.

๓๐.(ก) สลฺลว สลฺลวามุขมโนโรติ?

ทิกฺขณีสลฺลวา สลฺลวา, น สลฺลวามุขมโนโร. สลฺลวามุขมโนโร สลฺลวา
เจว สลฺลวามุขมโนโร จ.

(ข) ขนฺธา รุปกฺขนฺโธติ?

รูปกฺขนฺโธ ขนฺโธ เจว รูปกฺขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธา
น รูปกฺขนฺโธ.

(ก) สลฺยา สลฺยาภฺกฺขนฺโธติ?

ทิกฺขิสลฺยา สลฺยา, น สลฺยาภฺกฺขนฺโธ. สลฺยาภฺกฺขนฺโธ สลฺยา
เจว สลฺยาภฺกฺขนฺโธ จ.

(ข) ขนฺธา เวทนาภฺกฺขนฺโธติ?

เวทนาภฺกฺขนฺโธ ขนฺโธ เจว เวทนาภฺกฺขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธา
น เวทนาภฺกฺขนฺโธ.

(ก) สลฺยา สลฺยาภฺกฺขนฺโธติ?

ทิกฺขิสลฺยา สลฺยา, น สลฺยาภฺกฺขนฺโธ. สลฺยาภฺกฺขนฺโธ สลฺยา
เจว สลฺยาภฺกฺขนฺโธ จ.

(ข) ขนฺธา สงฺขารกฺขนฺโธติ?

สงฺขารกฺขนฺโธ ขนฺโธ เจว สงฺขารกฺขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธา
น สงฺขารกฺขนฺโธ.

(ก) สลฺยา สลฺยาภฺกฺขนฺโธติ?

ทิกฺขิสลฺยา สลฺยา, น สลฺยาภฺกฺขนฺโธ. สลฺยาภฺกฺขนฺโธ สลฺยา
เจว สลฺยาภฺกฺขนฺโธ จ.

(ข) ขนฺธา วิญญานกฺขนฺโธติ?

วิญญานกฺขนฺโธ ขนฺโธ เจว วิญญานกฺขนฺโธ จ. อวเสสา
ขนฺธา น วิญญานกฺขนฺโธ.

๓๑.(ก) สงฺขารา สงฺขารกฺขนฺโธติ?

สงฺขารกฺขนฺธิ จเปตฺวา อวเสสา สงฺขารา, น สงฺขารกฺขนฺโธ.
สงฺขารกฺขนฺโธ สงฺขารา เจว สงฺขารกฺขนฺโธ จ.

(ข) ขนฺธา รูปกฺขนฺโธติ?

รูปกฺขนฺโธ ขนฺโธ เจว รูปกฺขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธา
น รูปกฺขนฺโธ.

(ก) สงฺขารา สงฺขารกฺขนฺโธติ?

สงฺขารกฺขนฺธิ จเปตฺวา อวเสสา สงฺขารา, น สงฺขารกฺขนฺโธ.
สงฺขารกฺขนฺโธ สงฺขารา เจว สงฺขารกฺขนฺโธ จ.

(ข) ขนฺธา เวทนากฺขนฺโธติ?

เวทนากฺขนฺโธ ขนฺโธ เจว เวทนากฺขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธา
น เวทนากฺขนฺโธ.

(ก) สงฺขารา สงฺขารกฺขนฺโธติ?

สงฺขารกฺขนฺธิ จเปตฺวา อวเสสา สงฺขารา, น สงฺขารกฺขนฺโธ.
สงฺขารกฺขนฺโธ สงฺขารา เจว สงฺขารกฺขนฺโธ จ.

(ข) ขนฺธา สญฺญากขนฺโธติ?

สญฺญากขนฺโธ ขนฺโธ เจว สญฺญากขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน สญฺญากขนฺโธ.

(ก) สงฺขารธา สงฺขารกขนฺโธติ?

สงฺขารกขนฺธํ จเปตฺวา อวเสสา สงฺขารธา, น สงฺขารกขนฺโธ. สงฺขารกขนฺโธ สงฺขารธา เจว สงฺขารกขนฺโธ จ.

(ข) ขนฺธา วิญฺญาณกขนฺโธติ?

วิญฺญาณกขนฺโธ ขนฺโธ เจว วิญฺญาณกขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน น วิญฺญาณกขนฺโธ.

๓๒.(ก) วิญฺญาณํ วิญฺญาณกขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา รูปกขนฺโธติ?

รูปกขนฺโธ ขนฺโธ เจว รูปกขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน รูปกขนฺโธ.

(ก) วิญฺญาณํ วิญฺญาณกขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา เวทนากขนฺโธติ?

เวทนากขนฺโธ ขนฺโธ เจว เวทนากขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน เวทนากขนฺโธ.

(ก) วิญญานํ วิญญาณกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา สญฺญากฺขนฺโธติ?

สญฺญากฺขนฺโธ ขนฺโธ เจว สญฺญากฺขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน สญฺญากฺขนฺโธ.

(ก) วิญญานํ วิญญาณกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา สงฺขารกฺขนฺโธติ?

สงฺขารกฺขนฺโธ ขนฺโธ เจว สงฺขารกฺขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน สงฺขารกฺขนฺโธ.

(ข) ปจฺจนีกั

๓๓.(ก) น รูปี น รูปกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) น ขนฺธา น เวทนากฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น รูปี น รูปกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) น ขนฺธา น สญฺญากฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น รูปํ น รูปกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) น ขนฺธา น สงฺขารกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น รูปํ น รูปกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) น ขนฺธา น วิญฺญาณกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

๓๔.(ก) น เวทนา น เวทนากฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) น ขนฺธา น รูปกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น เวทนา น เวทนากฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) น ขนฺธา น สณฺณกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น เวทนา น เวทนากฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) น ขนฺธา น สงฺขารกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น เวทนา น เวทนากุขนโรติ?

อามนฺตา.

(ข) น ขนฺธา น วิญญานกุขนโรติ?

อามนฺตา.

๓๕.(ก) น สญฺญา น สญฺญากุขนโรติ?

อามนฺตา.

(ข) น ขนฺธา น รูปกุขนโรติ?

อามนฺตา.

(ก) น สญฺญา น สญฺญากุขนโรติ?

อามนฺตา.

(ข) น ขนฺธา น เวทนากุขนโรติ?

อามนฺตา.

(ก) น สญฺญา น สญฺญากุขนโรติ?

อามนฺตา.

(ข) น ขนฺธา น สงฺขารกุขนโรติ?

อามนฺตา.

(ก) น สญฺญา น สญฺญากุขนโรติ?

อามนฺตา.

(ข) น ขนฺธา น วิญญานกุขนโรติ?

อามนฺตา.

๓๖.(ก) น สงฺขารรา น สงฺขารกฺขนฺโธติ.

อามนฺตา.

(ข) น ขนฺธา น รุปกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น สงฺขารรา น สงฺขารกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) น ขนฺธา น เวทนากฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น สงฺขารรา น สงฺขารกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) น ขนฺธา น สณฺณากฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น สงฺขารรา น สงฺขารกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) น ขนฺธา น วิญฺญาณกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

๓๗.(ก) น วิญฺญาณํ น วิญฺญาณกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) น ขนฺธา น รุปกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น วิญญานํ น วิญญานกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) น ขนฺธา น เวทนากฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น วิญญานํ น วิญญานกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) น ขนฺธา น สลฺลวากฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น วิญญานํ น วิญญานกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) น ขนฺธา น สงฺขารกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

๓. สุตฺตขนฺธวโร

(ก) อนฺุโลมํ

๓๘.(ก) รูปี ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา รูปกฺขนฺโธติ?

รูปกฺขนฺโธ ขนฺโธ เจว รูปกฺขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธา

น รูปกฺขนฺโธ.

(ก) เวทนา ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา เวทนามุขนฺโธติ?

เวทนามุขนฺโธ ขนฺโธ เจว เวทนามุขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน เวทนามุขนฺโธ.

(ก) สลฺยา ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา สลฺยามุขนฺโธติ?

สลฺยามุขนฺโธ ขนฺโธ เจว สลฺยามุขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน สลฺยามุขนฺโธ.

(ก) สงฺขารา ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา สงฺขารมุขนฺโธติ?

สงฺขารมุขนฺโธ ขนฺโธ เจว สงฺขารมุขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน สงฺขารมุขนฺโธ.

(ก) วิญฺญาณํ ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา วิญฺญาณมุขนฺโธติ?

วิญฺญาณมุขนฺโธ ขนฺโธ เจว วิญฺญาณมุขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน วิญฺญาณมุขนฺโธ.

(ข) ปจฺจนีกั

๓๙.(ก) น รูปํ น ขนฺโธติ?

รูปํ จเปตฺวา อวเสสา ขนฺธา น รูปํ, ขนฺธา. รูปญฺจ ขนฺธ
จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว รูปํ น จ ขนฺธา.

(ข) น ขนฺธา น รูปกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น เวทนา น ขนฺโธติ?

เวทน์ จเปตฺวา อวเสสา ขนฺธา น เวทนา, ขนฺธา. เวทญฺจ
ขนฺธ จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว เวทนา น จ ขนฺธา.

(ข) น ขนฺธา น เวทนกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น สยฺยวา น ขนฺโธติ?

สยฺยวํ จเปตฺวา อวเสสา ขนฺธา น สยฺยวา, ขนฺธา. สยฺยญฺจ
ขนฺธ จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว สยฺยวา น จ ขนฺธา.

(ข) น ขนฺธา น สยฺยวกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น สงฺขารวา น ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) น ขนฺธา น สงฺขารกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น วิญญานํ น ขนฺโธติ?

วิญญานํ จเปตฺวา อวเสสา ขนฺธา น วิญญานํ, ขนฺธา.
วิญญานญจ ขนฺธเ จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว วิญญานํ
น จ ขนฺธา.

(ข) น ขนฺธา น วิญญานกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

๔. สุตฺตขนฺธมฺมุลจกฺกวโร

(ก) อนฺโถมํ

๔๐.(ก) รุปํ ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา เวทนา กฺขนฺโธติ?

เวทนา กฺขนฺโธ ขนฺโธ เจว เวทนา กฺขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธา
น เวทนา กฺขนฺโธ.

(ก) รุปํ ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา สลฺยวากฺขนฺโธติ?

สลฺยวากฺขนฺโธ ขนฺโธ เจว สลฺยวากฺขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธา
น สลฺยวากฺขนฺโธ.

(ก) รุปํ ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา สงฺขารกฺขนฺโธติ?

สงฺขารกฺขนฺโธ ขนฺโธ เจว สงฺขารกฺขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน สงฺขารกฺขนฺโธ.

(ก) รูปิ ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา วิญฺญานกฺขนฺโธติ?

วิญฺญานกฺขนฺโธ ขนฺโธ เจว วิญฺญานกฺขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน วิญฺญานกฺขนฺโธ.

๔๑.(ก) เวทนา ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา รูปกฺขนฺโธติ?

รูปกฺขนฺโธ ขนฺโธ เจว รูปกฺขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน รูปกฺขนฺโธ.

(ก) เวทนา ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา สลฺยวากฺขนฺโธติ?

สลฺยวากฺขนฺโธ ขนฺโธ เจว สลฺยวากฺขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน สลฺยวากฺขนฺโธ.

(ก) เวทนา ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา สงฺขารกฺขนฺโธติ?

สงฺขารกฺขนฺโธ ขนฺโธ เจว สงฺขารกฺขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน สงฺขารกฺขนฺโธ.

(ก) เวทนา ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา วิญฺญานกฺขนฺโธติ?

วิญฺญานกฺขนฺโธ ขนฺโธ เจว วิญฺญานกฺขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน วิญฺญานกฺขนฺโธ.

๔๒.(ก) สลฺยวา ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา รูปกฺขนฺโธติ?

รูปกฺขนฺโธ ขนฺโธ เจว รูปกฺขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน รูปกฺขนฺโธ.

(ก) สลฺยวา ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา เวทนากฺขนฺโธติ?

เวทนากฺขนฺโธ ขนฺโธ เจว เวทนากฺขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน เวทนากฺขนฺโธ.

(ก) สลฺยวา ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา สงฺขารกฺขนฺโธติ?

สงฺขารกฺขนฺโธ ขนฺโธ เจว สงฺขารกฺขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน สงฺขารกฺขนฺโธ.

(ก) สญฺญา ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา วิญฺญานกฺขนฺโธติ?

วิญฺญานกฺขนฺโธ ขนฺโธ เจว วิญฺญานกฺขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน วิญฺญานกฺขนฺโธ.

๔๓.(ก) สงฺขารธา ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา รุปกฺขนฺโธติ?

รูปกฺขนฺโธ ขนฺโธ เจว รูปกฺขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน รูปกฺขนฺโธ.

(ก) สงฺขารธา ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา เวทฺธนากฺขนฺโธติ?

เวทฺธนากฺขนฺโธ ขนฺโธ เจว เวทฺธนากฺขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน เวทฺธนากฺขนฺโธ.

(ก) สงฺขารธา ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา สญฺญากุขนฺโธติ?

สญฺญากุขนฺโธ ขนฺโธ เจว สญฺญากุขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน สญฺญากุขนฺโธ.

(ก) สงฺขารา ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา วิญฺญานกุขนฺโธติ?

วิญฺญานกุขนฺโธ ขนฺโธ เจว วิญฺญานกุขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน วิญฺญานกุขนฺโธ.

๔๔.(ก) วิญฺญานํ ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา รูปกุขนฺโธติ?

รูปกุขนฺโธ ขนฺโธ เจว รูปกุขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน รูปกุขนฺโธ.

(ก) วิญฺญานํ ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา เวทนามกุขนฺโธติ?

เวทนามกุขนฺโธ ขนฺโธ เจว เวทนามกุขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน เวทนามกุขนฺโธ.

(ก) วิญฺญานํ ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา สญฺญากฺขนฺโธติ?

สญฺญากฺขนฺโธ ขนฺโธ เจว สญฺญากฺขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน สญฺญากฺขนฺโธ.

(ก) วิญฺญาณํ ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) ขนฺธา สงฺขารกฺขนฺโธติ?

สงฺขารกฺขนฺโธ ขนฺโธ เจว สงฺขารกฺขนฺโธ จ. อวเสสา ขนฺธาน สงฺขารกฺขนฺโธ.

(ข) ปจฺจนีกั

๔๕.(ก) น รูปํ น ขนฺโธติ?

รูปํ จเปตฺวา อวเสสา ขนฺธา น รูปํ, ขนฺธา. รูปญฺจ ขนฺเธ จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว รูปํ น จ ขนฺธา.

(ข) น ขนฺธา น เวทฺนากฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น รูปํ น ขนฺโธติ?

รูปํ จเปตฺวา อวเสสา ขนฺธา น รูปํ, ขนฺธา. รูปญฺจ ขนฺเธ จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว รูปํ น จ ขนฺธา.

(ข) น ขนฺธา น สญฺญากฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น รูปํ น ขนฺโธติ?

รูปํ จเปตฺวา อวเสสา ขนฺธา น รูปํ, ขนฺธา. รูปญฺจ ขนฺเธ
จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว รูปํ น จ ขนฺธา.

(ข) น ขนฺธา น สงฺขารกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น รูปํ น ขนฺโธติ?

รูปํ จเปตฺวา อวเสสา ขนฺธา น รูปํ, ขนฺธา. รูปญฺจ ขนฺเธ
จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว รูปํ น จ ขนฺธา.

(ข) น ขนฺธา น วิญฺญาณกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

๔๖.(ก) น เวทนา น ขนฺโธติ?

เวทน์ จเปตฺวา อวเสสา ขนฺธา น เวทนา, ขนฺธา. เวทญฺจ
ขนฺเธ จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว เวทนา น จ ขนฺธา.

(ข) น ขนฺธา น รูปกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น เวทนา น ขนฺโธติ?

เวทน์ จเปตฺวา อวเสสา ขนฺธา น เวทนา, ขนฺธา. เวทญฺจ
ขนฺเธ จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว เวทนา น จ ขนฺธา.

(ข) น ขนฺธา น สลฺยญฺกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น เวทนา น ขนฺโธติ?

เวทนี จเปตฺวา อวเสสา ขนฺธา น เวทนา, ขนฺธา. เวทณฺจ
ขนฺธเ จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว เวทนา น จ ขนฺธา.

(ข) น ขนฺธา น สงฺขารกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น เวทนา น ขนฺโธติ?

เวทนี จเปตฺวา อวเสสา ขนฺธา น เวทนา, ขนฺธา. เวทณฺจ
ขนฺธเ จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว เวทนา น จ ขนฺธา.

(ข) น ขนฺธา น วิญฺญาณกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

๔๗.(ก) น สลฺยหา น ขนฺโธติ?

สลฺยํ จเปตฺวา อวเสสา ขนฺธา น สลฺยหา, ขนฺธา. สลฺยณฺจ
ขนฺธเ จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว สลฺยหา น จ ขนฺธา.

(ข) น ขนฺธา น รูปกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น สลฺยหา น ขนฺโธติ?

สลฺยํ จเปตฺวา อวเสสา ขนฺธา น สลฺยหา, ขนฺธา. สลฺยณฺจ
ขนฺธเ จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว สลฺยหา น จ ขนฺธา.

(ข) น ขนฺธา น เวทนาทฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น สญฺญา น ขนฺโธติ?

สญฺญํ จเปตฺวา อวเสสา ขนฺธา น สญฺญา, ขนฺธา. สญฺญจ
ขนฺธํ จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว สญฺญา น จ ขนฺธา.

(ข) น ขนฺธา น สงฺขารกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น สญฺญา น ขนฺโธติ?

สญฺญํ จเปตฺวา อวเสสา ขนฺธา น สญฺญา, ขนฺธา. สญฺญจ
ขนฺธํ จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว สญฺญา น จ ขนฺธา.

(ข) น ขนฺธา น วิญฺญาณกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

๔๘.(ก) น สงฺขารํ น ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) น ขนฺธา น รูปกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น สงฺขารํ น ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) น ขนฺธา น เวทนามกฺขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น สงฺขารํ น ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) น ขนฺธา น สญฺญากขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น สงฺขารธา น ขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ข) น ขนฺธา น วิญฺญาณกขนฺโธติ?

อามนฺตา.

๔๙.(ก) น วิญฺญาณํ น ขนฺโธติ?

วิญฺญาณํ จเปตฺวา อวเสสา ขนฺธา น วิญฺญาณํ, ขนฺธา.
วิญฺญาณญจ ขนฺเธ จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว วิญฺญาณํ
น จ ขนฺธา.

(ข) น ขนฺธา น รูปกขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น วิญฺญาณํ น ขนฺโธติ?

วิญฺญาณํ จเปตฺวา อวเสสา ขนฺธา น วิญฺญาณํ, ขนฺธา.
วิญฺญาณญจ ขนฺเธ จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว วิญฺญาณํ
น จ ขนฺธา.

(ข) น ขนฺธา น เวทนากขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น วิญญานํ น ขนฺโธติ?

วิญญานํ จเปตฺวา อวเสสา ขนฺธา น วิญญานํ, ขนฺธา.
 วิญญานญจ ขนฺธเ จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว วิญญานํ
 น จ ขนฺธา.

(ข) น ขนฺธา น สญฺจกขนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) น วิญญานํ น ขนฺโธติ?

วิญญานํ จเปตฺวา อวเสสา ขนฺธา น วิญญานํ, ขนฺธา.
 วิญญานญจ ขนฺธเ จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว วิญญานํ
 น จ ขนฺธา.

(ข) น ขนฺธา น สงฺขารกขนฺโธติ?

อามนฺตา.

ปณฺณตฺตินิทฺเทสวาโร.

๒. ปวตติวารโ ๑. อุปฺปาทวารโ

(๑) ปจฺจุปปนฺนวาโร

(ก) อนฺโถมปฺคฺคโ

๕๐.(ก) ยสฺส รุปกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชติ ตสฺส เวทฺนากฺขนฺโธ
อุปฺปชฺชติตี?

อสนฺณสत्ตํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รุปกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชติ, โน จ
เตสํ เวทฺนากฺขนฺโธ อุปฺปชฺชติ. ปญฺจวีกาโร อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
รูปกฺขนฺโธ จ อุปฺปชฺชติ เวทฺนากฺขนฺโธ จ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทฺนากฺขนฺโธ อุปฺปชฺชติ ตสฺส รุปกฺขนฺโธ
อุปฺปชฺชติตี?

อรูปี อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ เวทฺนากฺขนฺโธ อุปฺปชฺชติ, โน จ
เตสํ รุปกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชติ. ปญฺจวีกาโร อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
เวทฺนากฺขนฺโธ จ อุปฺปชฺชติ รุปกฺขนฺโธ จ อุปฺปชฺชติ.

(ข) อนฺโถมโสภาโส

๕๑.(ก) ยตฺถ รุปกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชติ ตตฺถ เวทฺนากฺขนฺโธ
อุปฺปชฺชติตี?

อสนฺณสत्ตเต ตตฺถ รุปกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชติ, โน จ ตตฺถ
เวทฺนากฺขนฺโธ อุปฺปชฺชติ. ปญฺจวีกาเร ตตฺถ รุปกฺขนฺโธ จ
อุปฺปชฺชติ เวทฺนากฺขนฺโธ จ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยตถ วา ปน เวทนากุขนโร อุปฺปชฺชติ ตตถ รูปกุขนโร
อุปฺปชฺชตีติ?

อรูเป ตตถ เวทนากุขนโร อุปฺปชฺชติ, โน จ ตตถ รูปกุขนโร
อุปฺปชฺชติ. ปญฺจโวการเ ตตถ เวทนากุขนโร จ อุปฺปชฺชติ
รูปกุขนโร จ อุปฺปชฺชติ.

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๕๒.(ก) ยสฺส ยตถ รูปกุขนโร อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
เวทนากุขนโร อุปฺปชฺชตีติ?

อสนฺนสत्ตํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ รูปกุขนโร อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ตตถ เวทนากุขนโร อุปฺปชฺชติ. ปญฺจโวการํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ รูปกุขนโร จ อุปฺปชฺชติ เวทนากุขนโร
จ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนากุขนโร อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
รูปกุขนโร อุปฺปชฺชตีติ?

อรูปี อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ เวทนากุขนโร อุปฺปชฺชติ, โน
จ เตสํ ตตถ รูปกุขนโร อุปฺปชฺชติ. ปญฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตถ เวทนากุขนโร จ อุปฺปชฺชติ รูปกุขนโร จ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ปจฺจนีกบุคคลโล

๕๓.(ก) ยสฺส รูปกฺขนฺโธ นุปฺปชฺชติ ตสฺส เวทนา กฺขนฺโธ
นุปฺปชฺชติตี?

อรุปี อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รูปกฺขนฺโธ นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ
เวทนา กฺขนฺโธ นุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ เตสํ รูปกฺขนฺโธ จ
นุปฺปชฺชติ เวทนา กฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนา กฺขนฺโธ นุปฺปชฺชติ ตสฺส รูปกฺขนฺโธ
นุปฺปชฺชติตี?

อสนฺนสฺส ตํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ เวทนา กฺขนฺโธ นุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ รูปกฺขนฺโธ นุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ เตสํ
เวทนา กฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชติ รูปกฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชติ.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๕๔.(ก) ยตฺถ รูปกฺขนฺโธ นุปฺปชฺชติ ตตฺถ เวทนา กฺขนฺโธ
นุปฺปชฺชติตี?

อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยตฺถ วา ปน เวทนา กฺขนฺโธ นุปฺปชฺชติ ตตฺถ รูปกฺขนฺโธ
นุปฺปชฺชติตี?

อุปฺปชฺชติ.

(จ) ปจฺจนีกบุคคลโลกาสา

๕๕.(ก) ยสฺส ยตถ รูปกฺขนฺโธ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
เวทนากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชติตี?

อรูปี อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ รูปกฺขนฺโธ นุปฺปชฺชติ, โน จ
เตสํ ตตถ เวทนากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ เตสํ ตตถ
รูปกฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชติ เวทนากฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
รูปกฺขนฺโธ นุปฺปชฺชติตี?

อสนฺณสत्ตํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ เวทนากฺขนฺโธ
นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ รูปกฺขนฺโธ นุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ
จวนฺตานํ เตสํ ตตถ เวทนากฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชติ รูปกฺขนฺโธ
จ นุปฺปชฺชติ.

(๒) อตีตวาทโร

(ก) อนุโลมบุคคลโล

๕๖.(ก) ยสฺส รูปกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส เวทนากฺขนฺโธ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนากฺขนฺโธ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
รูปกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) อนฺโถมโอกาโส

๕๗.(ก) ยตถ รูปกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิตถ ตตถ เวทนา กฺขนฺโธ
อูปฺปชฺชิตถาติ?

อสนฺณสฺส ตตถ รูปกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิตถ, โน จ ตตถ
เวทนา กฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิตถ. ปญฺจวอกาเร ตตถ รูปกฺขนฺโธ จ
อูปฺปชฺชิตถ เวทนา กฺขนฺโธ จ อูปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยตถ วา ปน เวทนา กฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิตถ ตตถ
รูปกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิตถาติ?

อรูเป ตตถ เวทนา กฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิตถ, โน จ ตตถ
รูปกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิตถ. ปญฺจวอกาเร ตตถ เวทนา กฺขนฺโธ จ
อูปฺปชฺชิตถ รูปกฺขนฺโธ จ อูปฺปชฺชิตถ.

(ค) อนฺโถมปฺคฺคโลกาสา

๕๘.(ก) ยสฺส ยตถ รูปกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
เวทนา กฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิตถาติ?

อสนฺณสฺส ตานํ เตสํ ตตถ รูปกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิตถ, โน จ
เตสํ ตตถ เวทนา กฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิตถ. ปญฺจวอการานํ เตสํ ตตถ
รูปกฺขนฺโธ จ อูปฺปชฺชิตถ เวทนา กฺขนฺโธ จ อูปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนา กฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิตถ ตสฺส
ตตถ รูปกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิตถาติ?

อรุปานํ เตสํ ตตฺถ เวทนากฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิตฺถ, โน จ เตสํ
 ตตฺถ รูปกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิตฺถ. ปณฺจโวการานํ เตสํ ตตฺถ
 เวทนากฺขนฺโธ จ อูปฺปชฺชิตฺถ รูปกฺขนฺโธ จ อูปฺปชฺชิตฺถ.

(ข) ปจฺจนีกปุคฺคโล

๕๙.(ก) ยสฺส รูปกฺขนฺโธ นูปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส เวทนากฺขนฺโธ
 นูปฺปชฺชิตฺถาติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนากฺขนฺโธ นูปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส
 รูปกฺขนฺโธ นูปฺปชฺชิตฺถาติ?

นตฺถิ.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๖๐.(ก) ยตฺถ รูปกฺขนฺโธ นูปฺปชฺชิตฺถ ตตฺถ เวทนากฺขนฺโธ
 นูปฺปชฺชิตฺถาติ?

อูปฺปชฺชิตฺถ.

(ข) ยตฺถ วา ปน เวทนากฺขนฺโธ นูปฺปชฺชิตฺถ ตตฺถ
 รูปกฺขนฺโธ นูปฺปชฺชิตฺถาติ?

อูปฺปชฺชิตฺถ.

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโลกาสา

๖๑.(ก) ยสฺส ยตฺถ รูปกฺขนฺโธ นูปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส ตตฺถ
 เวทนากฺขนฺโธ นูปฺปชฺชิตฺถาติ?

อรุปานํ เตสํ ตตฺถ รูปกฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ
เวทนากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิตถ. สุทฺธาวาसानํ เตสํ ตตฺถ รูปกฺขนฺโธ จ
นุปฺปชฺชิตถ เวทนากฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
ตตฺถ รูปกฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อสนฺนสฺส ตตานํ เตสํ ตตฺถ เวทนากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิตถ, โน จ
เตสํ ตตฺถ รูปกฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิตถ. สุทฺธาวาसानํ เตสํ ตตฺถ
เวทนากฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชิตถ รูปกฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชิตถ.

(๓) อนาคตวโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๖๒.(ก) ยสฺส รูปกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส เวทนากฺขนฺโธ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนากฺขนฺโธ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
รูปกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ เวทนากฺขนฺโธ
อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ รูปกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ
เวทนากฺขนฺโธ จ อุปฺปชฺชิสฺสตี รูปกฺขนฺโธ จ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) อนฺโถมโสภาโส

๖๓.(ก) ยตถ รูปกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ เวทนากฺขนฺโธ
อูปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อสนฺณสฺสตเต ตตถ รูปกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ ตตถ
เวทนากฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิสฺสตี. ปญฺจวีกาเร ตตถ รูปกฺขนฺโธ จ
อูปฺปชฺชิสฺสตี เวทนากฺขนฺโธ จ อูปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยตถ วา ปน เวทนากฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ
รูปกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อรูเป ตตถ เวทนากฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ ตตถ
รูปกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิสฺสตี. ปญฺจวีกาเร ตตถ เวทนากฺขนฺโธ จ
อูปฺปชฺชิสฺสตี รูปกฺขนฺโธ จ อูปฺปชฺชิสฺสตี.

(ค) อนฺโถมปฺคคฺโลกาสา

๖๔.(ก) ยสฺส ยตถ รูปกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
เวทนากฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อสนฺณสฺสตตานํ เตสํ ตตถ รูปกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
เตสํ ตตถ เวทนากฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิสฺสตี. ปญฺจวีการานํ เตสํ ตตถ
รูปกฺขนฺโธ จ อูปฺปชฺชิสฺสตี เวทนากฺขนฺโธ จ อูปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนากฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
ตตถ รูปกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อรุปานํ เตสํ ตตฺถ เวทนากฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ
ตตฺถ รูปกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิสฺสติ. ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตฺถ
เวทนากฺขนฺโธ จ อูปฺปชฺชิสฺสติ รูปกฺขนฺโธ จ อูปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ปจฺจนีกบุคคลโ

๖๕.(ก) ยสฺส รูปกฺขนฺโธ นูปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส เวทนากฺขนฺโธ
นูปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย อรูปํ อูปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ รูปกฺขนฺโธ
นูปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ เวทนากฺขนฺโธ นูปฺปชฺชิสฺสติ.
ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ รูปกฺขนฺโธ จ นูปฺปชฺชิสฺสติ เวทนากฺขนฺโธ จ
นูปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนากฺขนฺโธ นูปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส
รูปกฺขนฺโธ นูปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๖๖.(ก) ยตฺถ รูปกฺขนฺโธ นูปฺปชฺชิสฺสติ ตตฺถ เวทนากฺขนฺโธ
นูปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อูปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยตฺถ วา ปน เวทนากฺขนฺโธ นูปฺปชฺชิสฺสติ ตตฺถ
รูปกฺขนฺโธ นูปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อูปฺปชฺชิสฺสติ.

(จ) ปจจณีกปุคฺคโลกาสา

๖๗.(ก) ยสฺส ยตถ รูปกฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
เวทนากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อรุปานํ เตสํ ตตฺถ รูปกฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
ตตฺถ เวทนากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ตตฺถ
รูปกฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชิสฺสตี เวทนากฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
ตตฺถ รูปกฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อสนฺณสฺส ตานํ เตสํ ตตฺถ เวทนากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน
จ เตสํ ตตฺถ รูปกฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ตตฺถ
เวทนากฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชิสฺสตี รูปกฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(๔) ปจฺจุปปนฺนาตีตฺวาโร

(ก) อนฺโถมปุคฺคโล

๖๘.(ก) ยสฺส รูปกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชตี ตสฺส เวทนากฺขนฺโธ
อุปฺปชฺชิตฺถาตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนากฺขนฺโธ อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส
รูปกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชตีตี?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อรูปํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ เวทนากฺขนฺโธ
อุปฺปชฺชิตฺถ, โน จ เตสํ รูปกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชตี. ปญฺจโวการํ

อุปฺปชฺชนฺตานํ อสฺสณฺสทตฺตํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ เวทนาภฺขณฺโธ จ
 อุปฺปชฺชิตถ รุปภฺขณฺโธ จ อุปฺปชฺชติ.

๖๙.(ก) ยสฺส เวทนาภฺขณฺโธ อุปฺปชฺชติ ตสฺส สณฺหาภฺขณฺโธ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน สณฺหาภฺขณฺโธ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
 เวทนาภฺขณฺโธ อุปฺปชฺชติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อสฺสณฺสทตฺตํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
 สณฺหาภฺขณฺโธ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ เวทนาภฺขณฺโธ อุปฺปชฺชติ.
 จตุวโถการํ ปณฺจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ สณฺหาภฺขณฺโธ จ
 อุปฺปชฺชิตถ เวทนาภฺขณฺโธ จ อุปฺปชฺชติ.

(ข) อนฺโณโลมโถกาโส

๗๐.(ก) ยตถ รุปภฺขณฺโธ อุปฺปชฺชติ ตตถ เวทนาภฺขณฺโธ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อสฺสณฺสทเต ตตถ รุปภฺขณฺโธ อุปฺปชฺชติ, โน จ ตตถ
 เวทนาภฺขณฺโธ อุปฺปชฺชิตถ. ปณฺจวโถกาเร ตตถ รุปภฺขณฺโธ จ
 อุปฺปชฺชติ เวทนาภฺขณฺโธ จ อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยตถ วา ปน เวทนาภฺขณฺโธ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ
 รุปภฺขณฺโธ อุปฺปชฺชติ?

อรูเป ตตถ เวทนาภฺขณฺโธ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ ตตถ

รูปกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชติ. ปณฺจโวการเ ตตฺถ เวทนาฯกฺขนฺโธ จ
 อุปฺปชฺชิตถ รูปกฺขนฺโธ จ อุปฺปชฺชติ.

๗๑.(ก) ยตถ เวทนาฯกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชติ ตตฺถ สญฺญากฺขนฺโธ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน สญฺญากฺขนฺโธ อุปฺปชฺชิตถ ตตฺถ
 เวทนาฯกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชติ?

อามนฺตา.

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๗๒.(ก) ยสฺส ยตถ รูปกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 เวทนาฯกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาสั อุปฺปชฺชนฺตานั อสญฺญสฺตตํ อุปฺปชฺชนฺตานั เตสํ
 ตตฺถ รูปกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ เวทนาฯกฺขนฺโธ
 อุปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ ปณฺจโวการั อุปฺปชฺชนฺตานั เตสํ ตตฺถ
 รูปกฺขนฺโธ จ อุปฺปชฺชติ เวทนาฯกฺขนฺโธ จ อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนาฯกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
 ตตฺถ รูปกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชติ?

ปณฺจโวการา จวนฺตานั อรูปานั เตสํ ตตฺถ เวทนาฯกฺขนฺโธ
 อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ รูปกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชติ. ปณฺจโวการั
 อุปฺปชฺชนฺตานั เตสํ ตตฺถ เวทนาฯกฺขนฺโธ จ อุปฺปชฺชิตถ

รูปกฺขนฺโธ จ อุปฺปชฺชติ.

๗๓.(ก) ยสฺส ยตฺถ เวทนาภฺกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
สญฺญาภฺกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชิตฺถาติ?

สุทฺธาวาสี อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ เวทนาภฺกฺขนฺโธ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ สญฺญาภฺกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชิตฺถ.
อิทฺเรสํ จตุวโถการํ ปญฺจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
เวทนาภฺกฺขนฺโธ จ อุปฺปชฺชติ สญฺญาภฺกฺขนฺโธ จ อุปฺปชฺชิตฺถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ สญฺญาภฺกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส
ตตฺถ เวทนาภฺกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชติ?

จตุวโถการา ปญฺจวโถการา จวนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
สญฺญาภฺกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชิตฺถ, โน จ เตสํ ตตฺถ เวทนาภฺกฺขนฺโธ
อุปฺปชฺชติ. จตุวโถการํ ปญฺจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
สญฺญาภฺกฺขนฺโธ จ อุปฺปชฺชิตฺถ เวทนาภฺกฺขนฺโธ จ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ปจฺจนีกปฺคฺคโล

๗๔.(ก) ยสฺส รูปกฺขนฺโธ นฺอุปฺปชฺชติ ตสฺส เวทนาภฺกฺขนฺโธ
นฺอุปฺปชฺชิตฺถาติ?

อุปฺปชฺชิตฺถ.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนาภฺกฺขนฺโธ นฺอุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส
รูปกฺขนฺโธ นฺอุปฺปชฺชติ?

นตฺถิ.

๗๕.(ก) ยสฺส เวทนาภขณฺโธ นุปฺปชฺชติ ตสฺส สลฺลภาภขณฺโธ
นุปฺปชฺชติถาตี?

อุปฺปชฺชติถ.

(ข) ยสฺส วา ปน สลฺลภาภขณฺโธ นุปฺปชฺชติถ ตสฺส
เวทนาภขณฺโธ นุปฺปชฺชติตี?

นตฺถิ.

(ง) ปจฺจนีภโสภาโส

๗๖.(ก) ยตฺถ รูปภขณฺโธ นุปฺปชฺชติ ตตฺถ เวทนาภขณฺโธ
นุปฺปชฺชติถาตี?

อุปฺปชฺชติถ.

(ข) ยตฺถ วา ปน เวทนาภขณฺโธ นุปฺปชฺชติถ ตตฺถ
รูปภขณฺโธ นุปฺปชฺชติตี?

อุปฺปชฺชติ.

๗๗.(ก) ยตฺถ เวทนาภขณฺโธ นุปฺปชฺชติ ตตฺถ สลฺลภาภขณฺโธ
นุปฺปชฺชติถาตี?

อามนฺตา.

(ข) ยตฺถ วา ปน สลฺลภาภขณฺโธ นุปฺปชฺชติถ ตตฺถ
เวทนาภขณฺโธ นุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(จ) ปจจณีกบุคคลโลกาสา

๗๘.(ก) ยสฺส ยตถ รูปกฺขนฺโธ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
เวทนากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิตถาติ?

ปณฺจวโถการา จวนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ รูปกฺขนฺโธ
นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ เวทนากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิตถ.
สุทฺธาวาเส ปรีนิพฺพนฺตานํ อสณฺณสฺสตา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ
รูปกฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชติ เวทนากฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
ตตถ รูปกฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิตฺติ?

สุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อสณฺณสฺสตา อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ตตถ เวทนากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ รูปกฺขนฺโธ
นุปฺปชฺชติ. สุทฺธาวาเส ปรีนิพฺพนฺตานํ อสณฺณสฺสตา จวนฺตานํ
เตสํ ตตถ เวทนากฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชิตถ รูปกฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชติ.

๗๙.(ก) ยสฺส ยตถ เวทนากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
สณฺณากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิตถาติ?

จตุวโถการา ปณฺจวโถการา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ
เวทนากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ สณฺณากฺขนฺโธ
นุปฺปชฺชิตถ. สุทฺธาวาเส ปรีนิพฺพนฺตานํ อสณฺณสฺสตาจฺฉานํ เตสํ ตตถ
เวทนากฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชติ สณฺณากฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สญฺญากุขฺนโร นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ เวทนากุขฺนโร นุปฺปชฺชตีติ?

สุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ สญฺญากุขฺนโร นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ เวทนากุขฺนโร นุปฺปชฺชติ. สุทฺธาวาเส ปรีณิพฺพนฺตานํ อสญฺญสตฺตานํ เตสํ ตตถ สญฺญากุขฺนโร จ นุปฺปชฺชิตถ เวทนากุขฺนโร จ นุปฺปชฺชติ.

(๕) ปจฺจุปฺปนฺนํ นาคตฺวาโร

(ก) อนฺโหลมปุกฺคโล

๘๐.(ก) ยสฺส รุปฺกฺขฺนโร อุปฺปชฺชติ ตสฺส เวทนากุขฺนโร อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปณฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รุปฺกฺขฺนโร อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ เวทนากุขฺนโร อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ ปณฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อสญฺญสตฺตํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รุปฺกฺขฺนโร จ อุปฺปชฺชติ เวทนากุขฺนโร จ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนากุขฺนโร อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส รุปฺกฺขฺนโร อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อรูปํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ เวทนากุขฺนโร อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ รุปฺกฺขฺนโร อุปฺปชฺชติ. ปณฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อสญฺญสตฺตํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ เวทนากุขฺนโร จ อุปฺปชฺชิสฺสติ รุปฺกฺขฺนโร จ อุปฺปชฺชติ.

๘๑.(ก) ยสฺส เวทนาภุขฺนโร อูปฺปชฺชติ ตสฺส สญฺญาภุขฺนโร
อูปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภิกฺขานํ อูปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ เวทนาภุขฺนโร อูปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ สญฺญาภุขฺนโร อูปฺปชฺชิสฺสติ. อิตฺเรสํ จตุโวการํ
ปญฺจโวการํ อูปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ เวทนาภุขฺนโร จ อูปฺปชฺชติ
สญฺญาภุขฺนโร จ อูปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน สญฺญาภุขฺนโร อูปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส
เวทนาภุขฺนโร อูปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อสญฺญสตฺตํ อูปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
สญฺญาภุขฺนโร อูปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ เวทนาภุขฺนโร อูปฺปชฺชติ.
จตุโวการํ ปญฺจโวการํ อูปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ สญฺญาภุขฺนโร จ
อูปฺปชฺชิสฺสติ เวทนาภุขฺนโร จ อูปฺปชฺชติ.

(ข) อนุโลมโอภาโส

๘๒.(ก) ยตถ รุปภุขฺนโร อูปฺปชฺชติ ตตถ เวทนาภุขฺนโร
อูปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อสญฺญสตฺเต ตตถ รุปภุขฺนโร อูปฺปชฺชติ, โน จ ตตถ
เวทนาภุขฺนโร อูปฺปชฺชิสฺสติ. ปญฺจโวกาเร ตตถ รุปภุขฺนโร จ
อูปฺปชฺชติ เวทนาภุขฺนโร จ อูปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยตถ วา ปน เวทนาภุขฺนโร อูปฺปชฺชิสฺสติ ตตถ
รูปภุขฺนโร อูปฺปชฺชตีติ?

อรุเป ตตถ เวทนาภุขฺนโร อูปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ ตตถ
 ฐภุขฺนโร อูปฺปชฺชติ. ปญฺจวอกาเร ตตถ เวทนาภุขฺนโร จ
 อูปฺปชฺชิสฺสติ ฐภุขฺนโร จ อูปฺปชฺชติ.

๘๓.(ก) ยตถ เวทนาภุขฺนโร อูปฺปชฺชติ ตตถ สญฺญาภุขฺนโร
 อูปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน สญฺญาภุขฺนโร อูปฺปชฺชิสฺสติ ตตถ
 เวทนาภุขฺนโร อูปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ค) อนุโลมปคฺคโลกาสา

๘๔.(ก) ยสฺส ยตถ ฐภุขฺนโร อูปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 เวทนาภุขฺนโร อูปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปญฺจวอการํ อูปฺปชฺชนฺตานํ อสญฺญสฺส ตํ
 อูปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ฐภุขฺนโร อูปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ
 เวทนาภุขฺนโร อูปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ ปญฺจวอการํ อูปฺปชฺชนฺตานํ
 เตสํ ตตถ ฐภุขฺนโร จ อูปฺปชฺชติ เวทนาภุขฺนโร จ
 อูปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนาภุขฺนโร อูปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส
 ตตถ ฐภุขฺนโร อูปฺปชฺชตีติ?

ปญจโวการา จวนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ เวทนาภฺขณฺโธ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ รูปภฺขณฺโธ อุปฺปชฺชตี. ปญจโวการํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ เวทนาภฺขณฺโธ จ อุปฺปชฺชิสฺสตี
 รูปภฺขณฺโธ จ อุปฺปชฺชตี.

๘๕.(ก) ยสฺส ยตฺถ เวทนาภฺขณฺโธ อุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตฺถ
 สลฺลภาภฺขณฺโธ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ เวทนาภฺขณฺโธ
 อุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ตตฺถ สลฺลภาภฺขณฺโธ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ
 จตุโวการํ ปญจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ เวทนาภฺขณฺโธ จ
 อุปฺปชฺชตี สลฺลภาภฺขณฺโธ จ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ สลฺลภาภฺขณฺโธ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
 ตตฺถ เวทนาภฺขณฺโธ อุปฺปชฺชตีตี?

จตุโวการา ปญจโวการา จวนฺตานํ เตสํ ตตฺถ สลฺลภาภฺขณฺโธ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ เวทนาภฺขณฺโธ อุปฺปชฺชตี.
 จตุโวการํ ปญจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ สลฺลภาภฺขณฺโธ จ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี เวทนาภฺขณฺโธ จ อุปฺปชฺชตี.

(ข) ปจฺจนีกปฺปคฺคโธ

๘๖.(ก) ยสฺส รูปภฺขณฺโธ นฺอุปฺปชฺชตี ตสฺส เวทนาภฺขณฺโธ
 นฺอุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

สพเพสํ จวนฺตานิ อรูปํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รูปกฺขนฺโธ
 นฺอุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ เวทนา กฺขนฺโธ นฺอุปฺปชฺชิสฺสติ. ปญฺจโวการเ
 ปรีนิพฺพนฺตานํ อรูปเ ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ รูปกฺขนฺโธ จ นฺอุปฺปชฺชติ
 เวทนา กฺขนฺโธ จ นฺอุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนา กฺขนฺโธ นฺอุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส
 รูปกฺขนฺโธ นฺอุปฺปชฺชติตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปญฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ เวทนา กฺขนฺโธ
 นฺอุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ รูปกฺขนฺโธ นฺอุปฺปชฺชติ. ปญฺจโวการเ
 ปรีนิพฺพนฺตานํ อรูปเ ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ เวทนา กฺขนฺโธ จ
 นฺอุปฺปชฺชิสฺสติ รูปกฺขนฺโธ จ นฺอุปฺปชฺชติ.

๘๙.(ก) ยสฺส เวทนา กฺขนฺโธ นฺอุปฺปชฺชติ ตสฺส สลฺยวาทกฺขนฺโธ
 นฺอุปฺปชฺชิสฺสติตี?

สพเพสํ จวนฺตานิ อสลฺยวาทตํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
 เวทนา กฺขนฺโธ นฺอุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ สลฺยวาทกฺขนฺโธ นฺอุปฺปชฺชิสฺสติ.
 ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ เวทนา กฺขนฺโธ จ นฺอุปฺปชฺชติ สลฺยวาทกฺขนฺโธ จ
 นฺอุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน สลฺยวาทกฺขนฺโธ นฺอุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส
 เวทนา กฺขนฺโธ นฺอุปฺปชฺชติตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ สลฺยวาทกฺขนฺโธ
 นฺอุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ เวทนา กฺขนฺโธ นฺอุปฺปชฺชติ.

ปรินิพพนํ เตสํ สญฺญากุขนฺโธ จ นุปฺปชฺชิสฺสตี เวทนาคุขนฺโธ
จ นุปฺปชฺชตี.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๘๘.(ก) ยตถ รูปคุขนฺโธ นุปฺปชฺชตี ตตถ เวทนาคุขนฺโธ
นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยตถ วา ปน เวทนาคุขนฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ
รูปคุขนฺโธ นุปฺปชฺชตีตี?

อุปฺปชฺชตี.

๘๙.(ก) ยตถ เวทนาคุขนฺโธ นุปฺปชฺชตี ตตถ สญฺญากุขนฺโธ
นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน สญฺญากุขนฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ
เวทนาคุขนฺโธ นุปฺปชฺชตีตี?

อามนฺตา.

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโลกาสา

๙๐.(ก) ยสฺส ยตถ รูปคุขนฺโธ นุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตถ
เวทนาคุขนฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปญฺจโวการา จวนฺตานิ อรูปานิ เตสํ ตตถ รูปคุขนฺโธ
นุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ตตถ เวทนาคุขนฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

ปณฺจโวการเ ปรีนึพพนตานิ อรูปเ ปจฉิมภวีกานิ อสณฺณสตุตา จวนฺตานิ เตสํ ตตฺถ รูปกฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชติ เวทนากฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ เวทนากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ รูปกฺขนฺโธ นุปฺปชฺชติ?

ปจฉิมภวีกานิ ปณฺจโวการิ อุปฺปชฺชนฺตานิ อสณฺณสตุตํ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ตตฺถ เวทนากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ รูปกฺขนฺโธ นุปฺปชฺชติ. ปณฺจโวการเ ปรีนึพพนตานิ อรูปเ ปจฉิมภวีกานิ อสณฺณสตุตา จวนฺตานิ เตสํ ตตฺถ เวทนากฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชิสฺสติ รูปกฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชติ.

๙๑.(ก) ยสฺส ยตฺถ เวทนากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ สณฺณากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสติ?

จตุโวการา ปณฺจโวการา จวนฺตานิ เตสํ ตตฺถ เวทนากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ สณฺณากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสติ. ปรีนึพพนตานิ อสณฺณสตุตานิ เตสํ ตตฺถ เวทนากฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชติ สณฺณากฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ สณฺณากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ เวทนากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชติ?

ปจฉิมภวีกานิ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ตตฺถ สณฺณากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ เวทนากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชติ.

ปรินิพฺพตํ อสณฺณสฺสํ เตสํ ตตฺถ สณฺณากฺขนฺโธ จ
 นุปฺปชฺชิสฺสตี เวทฺนากฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชตี.

(๖) อตีตนาคตวโร

(ก) อนุโลมบุคคล

๙๒.(ก) ยสฺส รูปกฺขนฺโธ อฺปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส เวทฺนากฺขนฺโธ
 อฺปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ รูปกฺขนฺโธ อฺปฺปชฺชิตฺถ, โน จ เตสํ
 เวทฺนากฺขนฺโธ อฺปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ รูปกฺขนฺโธ จ
 อฺปฺปชฺชิตฺถ เวทฺนากฺขนฺโธ จ อฺปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทฺนากฺขนฺโธ อฺปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
 รูปกฺขนฺโธ อฺปฺปชฺชิตฺถาติ?

อามนฺตา.

๙๓.(ก) ยสฺส เวทฺนากฺขนฺโธ อฺปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส สณฺณากฺขนฺโธ
 อฺปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ เวทฺนากฺขนฺโธ อฺปฺปชฺชิตฺถ, โน จ เตสํ
 สณฺณากฺขนฺโธ อฺปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ เวทฺนากฺขนฺโธ จ
 อฺปฺปชฺชิตฺถ สณฺณากฺขนฺโธ จ อฺปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน สณฺณากฺขนฺโธ อฺปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
 เวทฺนากฺขนฺโธ อฺปฺปชฺชิตฺถาติ?

อามนฺตา.

(ข) อนฺโถมโอกาโส

๔๔.(ก) ยตถ รูปกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิตถ ตตถ เวทนาฯกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อสนฺณสฺสตะเต ตตถ รูปกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิตถ, โน จ ตตถ เวทนาฯกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิสฺสตี. ปญฺจวีกาเร ตตถ รูปกฺขนฺโธ จ อูปฺปชฺชิตถ เวทนาฯกฺขนฺโธ จ อูปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยตถ วา ปน เวทนาฯกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ รูปกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิตถาติ?

อรูเป ตตถ เวทนาฯกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ ตตถ รูปกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิตถ. ปญฺจวีกาเร ตตถ เวทนาฯกฺขนฺโธ จ อูปฺปชฺชิสฺสตี รูปกฺขนฺโธ จ อูปฺปชฺชิตถ.

๔๕.(ก) ยตถ เวทนาฯกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิตถ ตตถ สณฺณากฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน สณฺณากฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ เวทนาฯกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ค) อนฺโถมปฺคฺคโลกาสา

๔๖.(ก) ยสฺส ยตถ รูปกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ เวทนาฯกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปณฺจโวการเ ร ปจฉิมภวีกานํ อสณฺณสตุตํ เตสํ ตตฺถ
 รูปกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ เวทนาภกฺขนฺโธ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ ปณฺจโวการานํ เตสํ ตตฺถ รูปกฺขนฺโธ จ
 อุปฺปชฺชิตถ เวทนาภกฺขนฺโธ จ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนาภกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส
 ตตฺถ รูปกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อรุปานํ เตสํ ตตฺถ เวทนาภกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ
 ตตฺถ รูปกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชิตถ. ปณฺจโวการานํ เตสํ ตตฺถ
 เวทนาภกฺขนฺโธ จ อุปฺปชฺชิสฺสติ รูปกฺขนฺโธ จ อุปฺปชฺชิตถ.

๙๗.(ก) ยสฺส ยตถ เวทนาภกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 สณฺณภกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฉิมภวีกานํ เตสํ ตตฺถ เวทนาภกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ
 เตสํ ตตฺถ สณฺณภกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ จตุโวการานํ
 ปณฺจโวการานํ เตสํ ตตฺถ เวทนาภกฺขนฺโธ จ อุปฺปชฺชิตถ
 สณฺณภกฺขนฺโธ จ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สณฺณภกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส
 ตตฺถ เวทนาภกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ฅ) ปจฺจนีกปุคฺคโล

๙๘.(ก) ยสฺส รูปกฺขณฺโธ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส เวทนา กฺขณฺโธ
นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนา กฺขณฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
รูปกฺขณฺโธ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

๙๙.(ก) ยสฺส เวทนา กฺขณฺโธ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส สลฺลา กฺขณฺโธ
นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน สลฺลา กฺขณฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
เวทนา กฺขณฺโธ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๑๐๐.(ก) ยตถ รูปกฺขณฺโธ นุปฺปชฺชิตถ ตตถ เวทนา กฺขณฺโธ
นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยตถ วา ปน เวทนา กฺขณฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ
รูปกฺขณฺโธ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

๑๐๑.(ก) ยตถ เวทนาภขณฺโธ นุปฺปชฺชิตถ ตตถ
สณฺณภขณฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน สณฺณภขณฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ
เวทนาภขณฺโธ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโลกาสา

๑๐๒.(ก) ยสฺส ยตถ รูปภขณฺโธ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
เวทนาภขณฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อรูปานํ เตสํ ตตถ รูปภขณฺโธ นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ
เวทนาภขณฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสตี. สุตฺถาวาसानํ อรูปเป ปจฺฉิมภวีกานํ
เตสํ ตตถ รูปภขณฺโธ จ นุปฺปชฺชิตถ เวทนาภขณฺโธ จ
นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนาภขณฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
ตตถ รูปภขณฺโธ นุปฺปชฺชิตถาติ?

ปญฺจโวกาเร ปจฺฉิมภวีกานํ อสณฺณสत्ตตานํ เตสํ ตตถ
เวทนาภขณฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ รูปภขณฺโธ
นุปฺปชฺชิตถ. สุตฺถาวาसानํ อรูปเป ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ตตถ
เวทนาภขณฺโธ จ นุปฺปชฺชิสฺสตี รูปภขณฺโธ จ นุปฺปชฺชิตถ.

๑๐๓.(ก) ยสฺส ยตถ เวทนาภขณฺโธ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
สยฺยภาภขณฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สยฺยภาภขณฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
ตตถ เวทนาภขณฺโธ นุปฺปชฺชิตถาติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ตตถ สยฺยภาภขณฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสตี,
โน จ เตสํ ตตถ เวทนาภขณฺโธ นุปฺปชฺชิตถ. สุตฺถาวาสานํ
อสยฺยสฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ สยฺยภาภขณฺโธ จ นุปฺปชฺชิสฺสตี
เวทนาภขณฺโธ จ นุปฺปชฺชิตถ.

อุปปาทวาโร นิฏฺฐิจิโต.

๒. ปวตฺติ ๒. นิโรธวาโร

(๑) ปจฺจุปปนฺนวาโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๑๐๔.(ก) ยสฺส รูปภขณฺโธ นิรุชฺฌตี ตสฺส เวทนาภขณฺโธ
นิรุชฺฌตีติ?

อสยฺยสฺสตฺตา จวฺนฺตานํ เตสํ รูปภขณฺโธ นิรุชฺฌตี, โน จ
เตสํ เวทนาภขณฺโธ นิรุชฺฌตี. ปญฺจวโถการา จวฺนฺตานํ เตสํ
รูปภขณฺโธ จ นิรุชฺฌตี เวทนาภขณฺโธ จ นิรุชฺฌตี.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนากฺขนฺโธ นิรุชฺฌติ ตสฺส รูปกฺขนฺโธ
นิรุชฺฌตีติ?

อรูปา จวนฺตานํ เตสํ เวทนากฺขนฺโธ นิรุชฺฌติ, โน จ เตสํ
รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌติ. ปญฺจไวการา จวนฺตานํ เตสํ เวทนากฺขนฺโธ
จ นิรุชฺฌติ รูปกฺขนฺโธ จ นิรุชฺฌติ.

(ข) อนฺุโลมโองกาโส

๑๐๕.(ก) ยตถ รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌติ ตตถ เวทนากฺขนฺโธ
นิรุชฺฌตีติ?

อสนฺยสฺส ตตถ รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌติ, โน จ ตตถ
เวทนากฺขนฺโธ นิรุชฺฌติ. ปญฺจไวการา ตตถ รูปกฺขนฺโธ จ นิรุชฺฌติ
เวทนากฺขนฺโธ จ นิรุชฺฌติ.

(ข) ยตถ วา ปน เวทนากฺขนฺโธ นิรุชฺฌติ ตตถ รูปกฺขนฺโธ
นิรุชฺฌตีติ?

อรูเป ตตถ เวทนากฺขนฺโธ นิรุชฺฌติ, โน จ ตตถ รูปกฺขนฺโธ
นิรุชฺฌติ. ปญฺจไวการา ตตถ เวทนากฺขนฺโธ จ นิรุชฺฌติ รูปกฺขนฺโธ
จ นิรุชฺฌติ.

(ค) อนฺุโลมปฺคุคฺคโลกาสา

๑๐๖.(ก) ยสฺส ยตถ รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌติ ตสฺส ตตถ
เวทนากฺขนฺโธ นิรุชฺฌตีติ?

อสนฺยสฺส ตตา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌติ,

โน จ เตสํ ตตถ เวทนาภุขฺนโร นิรุชฺฆติ. ปญฺจโวการา จวนฺตานํ
เตสํ ตตถ รูปภุขฺนโร จ นิรุชฺฆติ เวทนาภุขฺนโร จ นิรุชฺฆติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนาภุขฺนโร นิรุชฺฆติ ตสฺส ตตถ
รูปภุขฺนโร นิรุชฺฆตීติ?

อรูปา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ เวทนาภุขฺนโร นิรุชฺฆติ, โน จ
เตสํ ตตถ รูปภุขฺนโร นิรุชฺฆติ. ปญฺจโวการา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ
เวทนาภุขฺนโร จ นิรุชฺฆติ รูปภุขฺนโร จ นิรุชฺฆติ.

(ข) ปจฺจนีกบุคคลโ

๑๐๗.(ก) ยสฺส รูปภุขฺนโร น นิรุชฺฆติ ตสฺส เวทนาภุขฺนโร
น นิรุชฺฆตීติ?

อรูปา จวนฺตานํ เตสํ รูปภุขฺนโร น นิรุชฺฆติ, โน จ เตสํ
เวทนาภุขฺนโร น นิรุชฺฆติ. สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
รูปภุขฺนโร จ น นิรุชฺฆติ เวทนาภุขฺนโร จ น นิรุชฺฆติ.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนาภุขฺนโร น นิรุชฺฆติ ตสฺส
รูปภุขฺนโร น นิรุชฺฆตīติ?

อสนฺยสฺส ตตา จวนฺตานํ เตสํ เวทนาภุขฺนโร น นิรุชฺฆติ,
โน จ เตสํ รูปภุขฺนโร น นิรุชฺฆติ. สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
เวทนาภุขฺนโร จ น นิรุชฺฆติ รูปภุขฺนโร จ น นิรุชฺฆติ.

(ง) ปจฺจนีโกกาไส

๑๐๘.(ก) ยตถ รูปกฺขนฺโธ น นิสฺสํขมฺมํ ตตถ เวทนา กฺขนฺโธ
น นิสฺสํขมฺมํ?

นิสฺสํขมฺมํ.

(ข) ยตถ วา ปน เวทนา กฺขนฺโธ น นิสฺสํขมฺมํ ตตถ
รูปกฺขนฺโธ น นิสฺสํขมฺมํ?

นิสฺสํขมฺมํ.

(จ) ปจฺจนีปุคฺคโลกาสา

๑๐๙.(ก) ยสฺส ยตถ รูปกฺขนฺโธ น นิสฺสํขมฺมํ ตสฺส ตตถ
เวทนา กฺขนฺโธ น นิสฺสํขมฺมํ?

อรูปา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ รูปกฺขนฺโธ น นิสฺสํขมฺมํ, โน จ
เตสํ ตตถ เวทนา กฺขนฺโธ น นิสฺสํขมฺมํ. สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตถ รูปกฺขนฺโธ จ น นิสฺสํขมฺมํ เวทนา กฺขนฺโธ จ น
นิสฺสํขมฺมํ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนา กฺขนฺโธ น นิสฺสํขมฺมํ ตสฺส
ตตถ รูปกฺขนฺโธ น นิสฺสํขมฺมํ?

อสญฺญสฺส ตตา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ เวทนา กฺขนฺโธ
น นิสฺสํขมฺมํ, โน จ เตสํ ตตถ รูปกฺขนฺโธ น นิสฺสํขมฺมํ.
สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ เวทนา กฺขนฺโธ จ น นิสฺสํขมฺมํ
รูปกฺขนฺโธ จ น นิสฺสํขมฺมํ.

(๒) อตีตวาทโร

(ก) อนุโลมบุคคลโล

๑๑๐.(ก) ยสฺส รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส เวทนาฯกฺขนฺโธ
นิรุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนาฯกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส รูปกฺขนฺโธ
นิรุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) อนุโลมโอภาโส

๑๑๑.(ก) ยตถ รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถ ตตถ เวทนาฯกฺขนฺโธ
นิรุชฺฌิตถาติ?

อสญฺญสฺส ตตถ รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถ, โน จ ตตถ
เวทนาฯกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถ. ปญฺจวีกาเร ตตถ รูปกฺขนฺโธ จ
นิรุชฺฌิตถ เวทนาฯกฺขนฺโธ จ นิรุชฺฌิตถ.

(ข) ยตถ วา ปน เวทนาฯกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถ ตตถ รูปกฺขนฺโธ
นิรุชฺฌิตถาติ?

อรูเป ตตถ เวทนาฯกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถ, โน จ ตตถ
รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถ. ปญฺจวีกาเร ตตถ เวทนาฯกฺขนฺโธ จ
นิรุชฺฌิตถ รูปกฺขนฺโธ จ นิรุชฺฌิตถ.

(ค) อนุโลมบุคคลโลกาสา

๑๑๒.(ก) ยสฺส ยตถ รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส ตตถ
เวทนากฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถาติ?

อสนฺณสฺส ตตถ รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถ, โน จ
เตสํ ตตถ เวทนากฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถ. ปญฺจวैการานํ เตสํ ตตถ
รูปกฺขนฺโธ จ นิรุชฺฌิตถ เวทนากฺขนฺโธ จ นิรุชฺฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนากฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส ตตถ
รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถาติ?

อรูปานํ เตสํ ตตถ เวทนากฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถ, โน จ
เตสํ ตตถ รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถ. ปญฺจวैการานํ เตสํ ตตถ
เวทนากฺขนฺโธ จ นิรุชฺฌิตถ รูปกฺขนฺโธ จ นิรุชฺฌิตถ.

(ข) ปจฺจนีกบุคคลโล

๑๑๓.(ก) ยสฺส รูปกฺขนฺโธ น นิรุชฺฌิตถ ตสฺส เวทนากฺขนฺโธ
น นิรุชฺฌิตถาติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนากฺขนฺโธ น นิรุชฺฌิตถ ตสฺส
รูปกฺขนฺโธ น นิรุชฺฌิตถาติ?

นตฺถิ.

(ง) ปจจนีโกกาไส

๑๑๔.(ก) ยตถ รูปกฺขนฺโธ น นිරุชฺฌิตถ ตตถ เวทนากฺขนฺโธ
น นිරุชฺฌิตถาติ?

นिरุชฺฌิตถ.

(ข) ยตถ วา ปน เวทนากฺขนฺโธ น นिरุชฺฌิตถ ตตถ
รูปกฺขนฺโธ น นिरุชฺฌิตถาติ?

นिरุชฺฌิตถ.

(จ) ปจจนีปุคฺคโลกาสา

๑๑๕.(ก) ยสฺส ยตถ รูปกฺขนฺโธ น นिरุชฺฌิตถ ตสฺส ตตถ
เวทนากฺขนฺโธ น นिरุชฺฌิตถาติ?

อรูปานํ เตสํ ตตถ รูปกฺขนฺโธ น นिरุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ
ตตถ เวทนากฺขนฺโธ น นिरุชฺฌิตถ. สุกฺขาวาसानํ เตสํ ตตถ
รูปกฺขนฺโธ จ น นिरุชฺฌิตถ เวทนากฺขนฺโธ จ น นिरุชฺฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนากฺขนฺโธ น นिरุชฺฌิตถ ตสฺส
ตตถ รูปกฺขนฺโธ น นिरุชฺฌิตถาติ?

อสนฺนสฺสตาณํ เตสํ ตตถ เวทนากฺขนฺโธ น นिरุชฺฌิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ รูปกฺขนฺโธ น นिरุชฺฌิตถ. สุกฺขาวาसानํ เตสํ
ตตถ เวทนากฺขนฺโธ จ น นिरุชฺฌิตถ รูปกฺขนฺโธ จ น นिरุชฺฌิตถ.

(๓) อนาคตวโร

(ก) อนุโลมบุคคล

๑๑๖.(ก) ยสฺส รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส เวทนาฯกฺขนฺโธ
นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนาฯกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ อรูปํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา
ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ เวทนาฯกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสตี,
โน จ เตสํ รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ เวทนาฯกฺขนฺโธ จ
นิรุชฺฌิสฺสตี รูปกฺขนฺโธ จ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) อนุโลมโสภาโส

๑๑๗.(ก) ยตฺถ รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสตี ตตฺถ เวทนาฯกฺขนฺโธ
นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

อสญฺญสฺสฺเต ตตฺถ รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ ตตฺถ
เวทนาฯกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสตี. ปญฺจวอกาเร ตตฺถ รูปกฺขนฺโธ จ
นิรุชฺฌิสฺสตี เวทนาฯกฺขนฺโธ จ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยตฺถ วา ปน เวทนาฯกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสตี ตตฺถ
รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

อรูเป ตตฺถ เวทนาฯกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ ตตฺถ

รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสติ. ปญฺจวอกาเร ตตฺถ เวทนา กฺขนฺโธ จ
นิรุชฺฌิสฺสติ รูปกฺขนฺโธ จ นิรุชฺฌิสฺสติ.

(ค) อนฺุโลมปฺคฺคโลกาสา

๑๑๘.(ก) ยสฺส ยตฺถ รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
เวทนา กฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

อสนฺยสฺส ตตฺถ เทสํ ตตฺถ รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสติ, โน จ
เทสํ ตตฺถ เวทนา กฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสติ. ปญฺจวอการานํ เทสํ ตตฺถ
รูปกฺขนฺโธ จ นิรุชฺฌิสฺสติ เวทนา กฺขนฺโธ จ นิรุชฺฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ เวทนา กฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสติ ตสฺส
ตตฺถ รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

อรูปานํ เทสํ ตตฺถ เวทนา กฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสติ, โน จ
เทสํ ตตฺถ รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสติ. ปญฺจวอการานํ เทสํ ตตฺถ
เวทนา กฺขนฺโธ จ นิรุชฺฌิสฺสติ รูปกฺขนฺโธ จ นิรุชฺฌิสฺสติ.

(ฅ) ปจฺจนีกปฺคฺคโล

๑๑๙.(ก) ยสฺส รูปกฺขนฺโธ น นิรุชฺฌิสฺสติ ตสฺส
เวทนา กฺขนฺโธ น นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปจฺจนิภวิกานํ อรูปํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา
ปรินิพฺพา ยิสฺสนฺติ เทสํ จวณฺตานํ เทสํ รูปกฺขนฺโธ น นิรุชฺฌิสฺสติ,
โน จ เทสํ เวทนา กฺขนฺโธ น นิรุชฺฌิสฺสติ. ปรินิพฺพณฺตานํ เทสํ

รูปกฺขนฺโธ จ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี เวทนากฺขนฺโธ จ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนากฺขนฺโธ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
รูปกฺขนฺโธ น นินฺรุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๑๒๐.(ก) ยตถ รูปกฺขนฺโธ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี ตตถ
เวทนากฺขนฺโธ น นินฺรุชฺฌิสฺสตีติ?

นินฺรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยตถ วา ปน เวทนากฺขนฺโธ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี ตตถ
รูปกฺขนฺโธ น นินฺรุชฺฌิสฺสตีติ?

นินฺรุชฺฌิสฺสตี.

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโลกาสา

๑๒๑.(ก) ยสฺส ยตถ รูปกฺขนฺโธ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ
เวทนากฺขนฺโธ น นินฺรุชฺฌิสฺสตีติ?

อรูปานํ เตสํ ตตถ รูปกฺขนฺโธ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ
ตตถ เวทนากฺขนฺโธ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี. ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ
รูปกฺขนฺโธ จ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี เวทนากฺขนฺโธ จ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนากฺขนฺโธ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
ตตถ รูปกฺขนฺโธ น นินฺรุชฺฌิสฺสตีติ?

อสญฺญสฺตฺตานํ เตสํ ตตถ เวทนากฺขนฺโธ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี,

โน จ เตสํ ตตถ รูปกฺขนฺโธ น นිරุชฺฌิสฺสติ. ปรินิพฺพตํ
 เตสํ ตตถ เวทฺนากฺขนฺโธ จ น นिरุชฺฌิสฺสติ รูปกฺขนฺโธ จ
 น นिरุชฺฌิสฺสติ.

(๔) ปจฺจุปฺปนาตีตวโร

(ก) อนฺุโลมปฺกคฺโค

๑๒๒.(ก) ยสฺส รูปกฺขนฺโธ นිරุชฺฌติ ตสฺส เวทฺนากฺขนฺโธ
 นිරุชฺฌิตฺถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทฺนากฺขนฺโธ นिरุชฺฌิตถ ตสฺส รูปกฺขนฺโธ
 นिरุชฺฌตีติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อรูปา จวฺนฺตานํ เตสํ เวทฺนากฺขนฺโธ
 นिरุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ รูปกฺขนฺโธ นिरุชฺฌติ. ปญฺจวโกรา
 จวฺนฺตานํ อสฺสยสฺสตา จวฺนฺตานํ เตสํ เวทฺนากฺขนฺโธ จ
 นिरุชฺฌิตถ รูปกฺขนฺโธ จ นिरุชฺฌติ.

๑๒๓.(ก) ยสฺส เวทฺนากฺขนฺโธ นिरุชฺฌติ ตสฺส สยฺวากฺขนฺโธ
 นिरุชฺฌิตฺถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน สยฺวากฺขนฺโธ นिरุชฺฌิตถ ตสฺส
 เวทฺนากฺขนฺโธ นिरุชฺฌตีติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อสฺสยสฺสตา จวฺนฺตานํ เตสํ

สญฺญากุขฺนโร นฺริชฺฌิตถ, โน จ เตสํ เวทนาคุขฺนโร นฺริชฺฌติ.
 จตุโวการา ปญฺจโวการา จวนฺตานิ เตสํ สญฺญากุขฺนโร จ
 นฺริชฺฌิตถ เวทนาคุขฺนโร จ นฺริชฺฌติ.

(ข) อนฺโถมโอกาส

๑๒๔.(ก) ยตถ รุปคุขฺนโร นฺริชฺฌติ ตตถ เวทนาคุขฺนโร
 นฺริชฺฌิตถาติ?

อสนฺยสฺสเต ตตถ รุปคุขฺนโร นฺริชฺฌติ, โน จ ตตถ
 เวทนาคุขฺนโร นฺริชฺฌิตถ. ปญฺจโวกาเร ตตถ รุปคุขฺนโร จ
 นฺริชฺฌติ เวทนาคุขฺนโร จ นฺริชฺฌิตถ.

(ข) ยตถ วา ปน เวทนาคุขฺนโร นฺริชฺฌิตถ ตตถ รุปคุขฺนโร
 นฺริชฺฌิตฺติ?

อรุเป ตตถ เวทนาคุขฺนโร นฺริชฺฌิตถ, โน จ ตตถ
 รุปคุขฺนโร นฺริชฺฌติ. ปญฺจโวกาเร ตตถ เวทนาคุขฺนโร จ
 นฺริชฺฌิตถ รุปคุขฺนโร จ นฺริชฺฌติ.

๑๒๕.(ก) ยตถ เวทนาคุขฺนโร นฺริชฺฌติ ตตถ สญฺญากุขฺนโร
 นฺริชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน สญฺญากุขฺนโร นฺริชฺฌิตถ ตตถ
 เวทนาคุขฺนโร นฺริชฺฌิตฺติ?

อามนฺตา.

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๑๒๖.(ก) ยสฺส ยตถ รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌติ ตสฺส ตตถ
เวทนากฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถาติ?

สุทฺธาวาเส ปรีนิพฺพนฺตานํ อสญฺญสฺส ตตา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ
รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌติ, โน จ เตสํ ตตถ เวทนากฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถ.
อิตรสํ ปญฺจวอการํ จวนฺตานํ เตสํ ตตถ รูปกฺขนฺโธ จ นิรุชฺฌติ
เวทนากฺขนฺโธ จ นิรุชฺฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนากฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส ตตถ
รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตฺติ?

ปญฺจวอการํ อูปฺปชฺชนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ เวทนากฺขนฺโธ
นิรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌติ. ปญฺจวอการํ
จวนฺตานํ เตสํ ตตถ เวทนากฺขนฺโธ จ นิรุชฺฌิตถ รูปกฺขนฺโธ จ
นิรุชฺฌติ.

๑๒๗.(ก) ยสฺส ยตถ เวทนากฺขนฺโธ นิรุชฺฌติ ตสฺส ตตถ
สญฺญากฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถาติ?

สุทฺธาวาเส ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ เวทนากฺขนฺโธ
นิรุชฺฌติ, โน จ เตสํ ตตถ สญฺญากฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถ. อิตรสํ
จตุวอการํ ปญฺจวอการํ จวนฺตานํ เตสํ ตตถ เวทนากฺขนฺโธ จ
นิรุชฺฌติ สญฺญากฺขนฺโธ จ นิรุชฺฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สลฺลภาภฺขณฺโธ นฺริชฺฌมิตถ ตสฺส ตตถ
เวทนาภฺขณฺโธ นฺริชฺฌมิตฺติ?

จตุวโถการํ ปญฺจวโถการํ อูปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
สลฺลภาภฺขณฺโธ นฺริชฺฌมิตถ, โน จ เตสํ ตตถ เวทนาภฺขณฺโธ
นฺริชฺฌมิตฺติ. จตุวโถการา ปญฺจวโถการา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ
สลฺลภาภฺขณฺโธ จ นฺริชฺฌมิตถ เวทนาภฺขณฺโธ จ นฺริชฺฌมิตฺติ.

(ข) ปจฺจนีกปฺปคฺคโล

๑๒๘.(ก) ยสฺส รูปภฺขณฺโธ น นฺริชฺฌมิตฺติ ตสฺส เวทนาภฺขณฺโธ
น นฺริชฺฌมิตถาติ?

นฺริชฺฌมิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนาภฺขณฺโธ น นฺริชฺฌมิตถ ตสฺส
รูปภฺขณฺโธ น นฺริชฺฌมิตฺติ?

นตถิ.

๑๒๙.(ก) ยสฺส เวทนาภฺขณฺโธ น นฺริชฺฌมิตฺติ ตสฺส
สลฺลภาภฺขณฺโธ น นฺริชฺฌมิตถาติ?

นฺริชฺฌมิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน สลฺลภาภฺขณฺโธ น นฺริชฺฌมิตถ ตสฺส
เวทนาภฺขณฺโธ น นฺริชฺฌมิตฺติ?

นตถิ.

(ง) ปจจนีโกกาโส

๑๓๐. ยตถ รูปกฺขนฺโธ น นิร์ชฺฆตฺติ
(ยตถกั ปรีปฺณณั กาทพฺพั).

(จ) ปจจนีกบุคคลโลกาสา

๑๓๑.(ก) ยสฺส ยตถ รูปกฺขนฺโธ น นิร์ชฺฆตฺติ ตสฺส ตตถ
เวทนากฺขนฺโธ น นิร์ชฺฆตฺติถาติ?

ปญจโวการั อุปฺปชฺชนฺตานั อรูปานั เตสั ตตถ รูปกฺขนฺโธ
น นิร์ชฺฆตฺติ, โน จ เตสั ตตถ เวทนากฺขนฺโธ น นิร์ชฺฆตฺติถ.
สฺสทฺธาวาสั อุปฺปชฺชนฺตานั อสฺสณฺณสฺสทฺธั อุปฺปชฺชนฺตานั เตสั ตตถ
รูปกฺขนฺโธ จ น นิร์ชฺฆตฺติ เวทนากฺขนฺโธ จ น นิร์ชฺฆตฺติถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนากฺขนฺโธ น นิร์ชฺฆตฺติ ตสฺส
ตตถ รูปกฺขนฺโธ น นิร์ชฺฆตฺติ?

สฺสทฺธาวาเส ปรีนิพฺพนฺตานั อสฺสณฺณสฺสทฺธา จวนฺตานั เตสั ตตถ
เวทนากฺขนฺโธ น นิร์ชฺฆตฺติ, โน จ เตสั ตตถ รูปกฺขนฺโธ
น นิร์ชฺฆตฺติ. สฺสทฺธาวาสั อุปฺปชฺชนฺตานั อสฺสณฺณสฺสทฺธั อุปฺปชฺชนฺตานั
เตสั ตตถ เวทนากฺขนฺโธ จ น นิร์ชฺฆตฺติ รูปกฺขนฺโธ จ
น นิร์ชฺฆตฺติ.

๑๓๒.(ก) ยสฺส ยตถ เวทนากฺขนฺโธ น นิร์ชฺฆตฺติ ตสฺส ตตถ
สฺสณฺณากฺขนฺโธ น นิร์ชฺฆตฺติถาติ?

จตุโวการั ปญจโวการั อุปฺปชฺชนฺตานั เตสั ตตถ

เวทนากุขนโร น นิรุชฌติ, โน จ เตสํ ตตถ สลฺลวากุขนโร
 น นิรุชฌิตถ. สุตฺถาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อสลฺลวสฺตตฺตานํ เตสํ ตตถ
 เวทนากุขนโร จ น นิรุชฌติ สลฺลวากุขนโร จ น นิรุชฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สลฺลวากุขนโร น นิรุชฌิตถ ตสฺส
 ตตถ เวทนากุขนโร น นิรุชฌิตฺติ?

สุตฺถาวาเส ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ สลฺลวากุขนโร
 น นิรุชฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ เวทนากุขนโร น นิรุชฌติ.
 สุตฺถาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อสลฺลวสฺตตฺตานํ เตสํ ตตถ
 สลฺลวากุขนโร จ น นิรุชฌิตถ เวทนากุขนโร จ น นิรุชฌติ.

(๕) ปจฺจุปฺปนฺนํ นาคตฺวารโ

(ก) อนุโลมปฺคฺคฺโล

๑๓๓.(ก) ยสฺส รูปกุขนโร นิรุชฌติ ตสฺส เวทนากุขนโร
 นิรุชฌิสฺสตี?

ปญฺจวอกาเร ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ รูปกุขนโร นิรุชฌติ, โน จ
 เตสํ เวทนากุขนโร นิรุชฌิสฺสตี. อิตเรสํ ปญฺจวอการํ จวนฺตานํ
 อสลฺลวสฺตตฺตา จวนฺตานํ เตสํ รูปกุขนโร จ นิรุชฌติ เวทนากุขนโร
 จ นิรุชฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนากุขนโร นิรุชฌิสฺสตี ตสฺส
 รูปกุขนโร นิรุชฌิตฺติ?

สพเพสํ อุปปชฺชนตานํ อรูปา จวนฺตานํ เตสํ เวทนาภฺขณฺโ
 นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ รูปภฺขณฺโ นิรุชฺฌติ. ปญฺจวโการา
 จวนฺตานํ อสญฺญสฺสตา จวนฺตานํ เตสํ เวทนาภฺขณฺโ จ
 นิรุชฺฌิสฺสตี รูปภฺขณฺโ จ นิรุชฺฌติ.

๑๓๔.(ก) ยสฺส เวทนาภฺขณฺโ นิรุชฺฌติ ตสฺส สญฺญาภฺขณฺโ
 นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ เวทนาภฺขณฺโ นิรุชฺฌติ, โน จ เตสํ
 สญฺญาภฺขณฺโ นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ จตุวโการา ปญฺจวโการา
 จวนฺตานํ เตสํ เวทนาภฺขณฺโ จ นิรุชฺฌติ สญฺญาภฺขณฺโ จ
 นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน สญฺญาภฺขณฺโ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
 เวทนาภฺขณฺโ นิรุชฺฌตีติ?

สพเพสํ อุปปชฺชนตานํ อสญฺญสฺสตา จวนฺตานํ เตสํ
 สญฺญาภฺขณฺโ นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ เวทนาภฺขณฺโ นิรุชฺฌติ.
 จตุวโการา ปญฺจวโการา จวนฺตานํ เตสํ สญฺญาภฺขณฺโ จ
 นิรุชฺฌิสฺสตี เวทนาภฺขณฺโ นิรุชฺฌติ.

(ข) อนฺโหลมโองาสี

๑๓๕. ยตถ รูปภฺขณฺโ นิรุชฺฌติ...เป....

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๑๓๖.(ก) ยสฺส ยตถ รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌติ ตสฺส ตตถ
เวทนากฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปญฺจโวการเ ปรีนัพพตานิ อสญฺญสฺสตา จวนฺตานํ
เตสํ ตตถ รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌติ, โน จ เตสํ ตตถ เวทนากฺขนฺโธ
นิรุชฺฌิสฺสติ. อิตเรสํ ปญฺจโวการา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ รูปกฺขนฺโธ
จ นิรุชฺฌติ เวทนากฺขนฺโธ จ นิรุชฺฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนากฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสติ ตสฺส
ตตถ รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌตีติ?

ปญฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ เวทนากฺขนฺโธ
นิรุชฺฌิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ รูปกฺขนฺโธ นิรุชฺฌติ. ปญฺจโวการา
จวนฺตานํ เตสํ ตตถ เวทนากฺขนฺโธ จ นิรุชฺฌิสฺสติ รูปกฺขนฺโธ จ
นิรุชฺฌติ.

๑๓๗.(ก) ยสฺส ยตถ เวทนากฺขนฺโธ นิรุชฺฌติ ตสฺส ตตถ
สญฺญากฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปรีนัพพตานิ เตสํ ตตถ เวทนากฺขนฺโธ นิรุชฺฌติ, โน จ
เตสํ ตตถ สญฺญากฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสติ. อิตเรสํ จตุโวการา
ปญฺจโวการา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ เวทนากฺขนฺโธ จ นิรุชฺฌติ
สญฺญากฺขนฺโธ จ นิรุชฺฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สลฺลวากุขฺนโร นฺริชฺฌิสฺสติ ตสฺส ตตถ เวทนาภฺขฺนโร นฺริชฺฌตีติ?

จตุโวการํ ปลฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ สลฺลวากุขฺนโร นฺริชฺฌิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ เวทนาภฺขฺนโร นฺริชฺฌติ. จตุโวการา ปลฺจโวการา จวฺนฺตานํ เตสํ ตตถ สลฺลวากุขฺนโร จ นฺริชฺฌิสฺสติ เวทนาภฺขฺนโร จ นฺริชฺฌติ.

(ข) ปจฺจนีกปฺคฺคโล

๑๓๘.(ก) ยสฺส รุปภฺขฺนโร น นฺริชฺฌติ ตสฺส เวทนาภฺขฺนโร น นฺริชฺฌิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อรูปา จวฺนฺตานํ เตสํ รุปภฺขฺนโร น นฺริชฺฌติ, โน จ เตสํ เวทนาภฺขฺนโร น นฺริชฺฌิสฺสติ. อรูปे ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ รุปภฺขฺนโร จ น นฺริชฺฌติ เวทนาภฺขฺนโร จ น นฺริชฺฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนาภฺขฺนโร น นฺริชฺฌิสฺสติ ตสฺส รุปภฺขฺนโร น นฺริชฺฌตีติ?

ปลฺจโวกาเร ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ เวทนาภฺขฺนโร น นฺริชฺฌิสฺสติ, โน จ เตสํ รุปภฺขฺนโร น นฺริชฺฌติ. อรูปे ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ เวทนาภฺขฺนโร จ น นฺริชฺฌิสฺสติ รุปภฺขฺนโร จ น นฺริชฺฌติ.

๑๓๙.(ก) ยสฺส เวทนาภขณฺโธ น นินฺรุชฺฌติ ตสฺส
สญฺญาภขณฺโธ น นินฺรุชฺฌิสฺสตีติ?

นินฺรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน สญฺญาภขณฺโธ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
เวทนาภขณฺโธ น นินฺรุชฺฌตีติ?

นินฺรุชฺฌติ.

(ง) ปจฺจนีโกโสภาโส

๑๔๐. ยตถ รูปภขณฺโธ น นินฺรุชฺฌติ...เป....

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโลกาสา

๑๔๑.(ก) ยสฺส ยตถ รูปภขณฺโธ น นินฺรุชฺฌติ ตสฺส ตตถ
เวทนาภขณฺโธ น นินฺรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปญฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ รูปภขณฺโธ
น นินฺรุชฺฌติ, โน จ เตสํ ตตถ เวทนาภขณฺโธ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี.

อรูเป ปรินิพฺพนฺตานํ อสญฺญสฺส ตตํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
รูปภขณฺโธ จ น นินฺรุชฺฌติ เวทนาภขณฺโธ จ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนาภขณฺโธ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
ตตถ รูปภขณฺโธ น นินฺรุชฺฌตีติ?

ปญฺจโวกาเร ปรินิพฺพนฺตานํ อสญฺญสฺส ตตา จวนฺตานํ เตสํ
ตตถ เวทนาภขณฺโธ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ รูปภขณฺโธ
น นินฺรุชฺฌติ. อรูเป ปรินิพฺพนฺตานํ อสญฺญสฺส ตตํ อุปฺปชฺชนฺตานํ

เตสํ ตตฺถ เวทนาภฺขณโร จ น นฺริชฺฌิสฺสตี รูปภฺขณโร จ
น นฺริชฺฌติ.

๑๔๒.(ก) ยสฺส ยตฺถ เวทนาภฺขณโร น นฺริชฺฌติ ตสฺส ตตฺถ
สยฺวาภฺขณโร น นฺริชฺฌิสฺสตีติ?

จตุวโการํ ปยจวโการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
เวทนาภฺขณโร น นฺริชฺฌติ, โน จ เตสํ ตตฺถ สยฺวาภฺขณโร
น นฺริชฺฌิสฺสตี. อสยฺยสฺสฺตานํ เตสํ ตตฺถ เวทนาภฺขณโร จ
น นฺริชฺฌติ สยฺวาภฺขณโร จ น นฺริชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ สยฺวาภฺขณโร น นฺริชฺฌิสฺสตี ตสฺส
ตตฺถ เวทนาภฺขณโร น นฺริชฺฌตีติ?

ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตฺถ สยฺวาภฺขณโร น นฺริชฺฌิสฺสตี,
โน จ เตสํ ตตฺถ เวทนาภฺขณโร น นฺริชฺฌติ. อสยฺยสฺสฺตานํ
เตสํ ตตฺถ สยฺวาภฺขณโร จ น นฺริชฺฌิสฺสตี เวทนาภฺขณโร จ
น นฺริชฺฌติ.

(๖) อตีตนาคตวโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๑๔๓.(ก) ยสฺส รูปภฺขณโร นฺริชฺฌิตถ ตสฺส เวทนาภฺขณโร
นฺริชฺฌิสฺสตีติ?

ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ รูปภฺขณโร นฺริชฺฌิตถ, โน จ เตสํ
เวทนาภฺขณโร นฺริชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ รูปภฺขณโร จ นฺริชฺฌิตถ

เวทนากุขนุโธ จ นิรุชฌิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนากุขนุโธ นิรุชฌิสสตี ตสฺส
รูปกุขนุโธ นิรุชฌิตถาติ?

อามนฺตา.

๑๔๔.(ก) ยสฺส เวทนากุขนุโธ นิรุชฌิตถ ตสฺส สญฺญากุขนุโธ
นิรุชฌิสสตีติ?

ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ เวทนากุขนุโธ นิรุชฌิตถ, โน จ เตสํ
สญฺญากุขนุโธ นิรุชฌิสสตี. อิตเรสํ เตสํ เวทนากุขนุโธ จ
นิรุชฌิตถ สญฺญากุขนุโธ จ นิรุชฌิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน สญฺญากุขนุโธ นิรุชฌิสสตี ตสฺส
เวทนากุขนุโธ นิรุชฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) อนุโลมโองาโส

๑๔๕. ยตถ รูปกุขนุโธ นิรุชฌิตถ...เป....

(ค) อนุโลมปคฺคโลกาสา

๑๔๖.(ก) ยสฺส ยตถ รูปกุขนุโธ นิรุชฌิตถ ตสฺส ตตถ
เวทนากุขนุโธ นิรุชฌิสสตีติ?

ปญฺจวโถกาเร ปรินิพฺพนฺตานํ อสญฺญสฺสฺตานํ เตสํ ตตถ
รูปกุขนุโธ นิรุชฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ เวทนากุขนุโธ
นิรุชฌิสสตี. อิตเรสํ ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตถ รูปกุขนุโธ จ

นिरุชฌิตถ เวทนาภุขณฺโธ จ นිරุชฌิสสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนาภุขณฺโธ นිරุชฌิสสติ ตสฺส
ตตถ รูปภุขณฺโธ นිරุชฌิตถาติ?

สุทฺธาวาสี อุปปชฺชนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ เวทนาภุขณฺโธ
นिरุชฌิสสติ, โน จ เตสํ ตตถ รูปภุขณฺโธ นिरุชฌิตถ. อิตเรสํ
ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตถ เวทนาภุขณฺโธ จ นिरุชฌิสสติ
รูปภุขณฺโธ จ นिरุชฌิตถ.

๑๔๗.(ก) ยสฺส ยตถ เวทนาภุขณฺโธ นिरุชฌิตถ ตสฺส ตตถ
สยฺยภาภุขณฺโธ นिरุชฌิสสตีติ?

ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ เวทนาภุขณฺโธ นिरุชฌิตถ, โน จ
เตสํ ตตถ สยฺยภาภุขณฺโธ นिरุชฌิสสติ. อิตเรสํ จตุโวการานํ
ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตถ เวทนาภุขณฺโธ จ นिरุชฌิตถ
สยฺยภาภุขณฺโธ จ นिरุชฌิสสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สยฺยภาภุขณฺโธ นिरุชฌิสสติ ตสฺส
ตตถ เวทนาภุขณฺโธ นिरุชฌิตถาติ?

สุทฺธาวาสี อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ สยฺยภาภุขณฺโธ
นिरุชฌิสสติ, โน จ เตสํ ตตถ เวทนาภุขณฺโธ นिरุชฌิตถ. อิตเรสํ
จตุโวการานํ ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตถ สยฺยภาภุขณฺโธ จ
นिरุชฌิสสติ เวทนาภุขณฺโธ จ นिरุชฌิตถ.

(ข) ปัจจันนิกปุคฺคโล

๑๔๘.(ก) ยสฺส รูปกฺขนฺโธ น นිරุชฺฌิตถ ตสฺส เวทนา กฺขนฺโธ
น นිරุชฺฌิสฺสตีติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนา กฺขนฺโธ น นिरุชฺฌิสฺสตีติ ตสฺส
รูปกฺขนฺโธ น นिरุชฺฌิตถาติ?

นिरุชฺฌิตถ.

๑๔๙.(ก) ยสฺส เวทนา กฺขนฺโธ น นिरุชฺฌิตถ ตสฺส
สญฺญากฺขนฺโธ น นिरุชฺฌิสฺสตีติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน สญฺญากฺขนฺโธ น นिरุชฺฌิสฺสตีติ ตสฺส
เวทนา กฺขนฺโธ น นिरุชฺฌิตถาติ?

นिरุชฺฌิตถ.

(ง) ปัจจันนิกโสภาส

๑๕๐. ยตถ รูปกฺขนฺโธ น นिरุชฺฌิตถ...เป....

(จ) ปัจจันนิกปุคฺคโลกาสา

๑๕๑.(ก) ยสฺส ยตถ รูปกฺขนฺโธ น นिरุชฺฌิตถ ตสฺส ตตถ
เวทนา กฺขนฺโธ น นिरุชฺฌิสฺสตีติ?

สุทฺธาวาสั อูปปชฺชนฺตานั อรุปานั เตสํ ตตถ รูปกฺขนฺโธ
น นिरุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ เวทนา กฺขนฺโธ น นिरุชฺฌิสฺสตี.

สุทฺธาวาเส ปรีนิพฺพณฺตานิ อรูปเ ปรีนิพฺพณฺตานิ เตสํ ตตฺถ
รูปกฺขนฺโธ จ น นีรุชฺฌิตถ, เวทนาภกฺขนฺโธ จ น นีรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนาภกฺขนฺโธ น นีรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
ตตฺถ รูปกฺขนฺโธ น นีรุชฺฌิตถาตี?

ปญฺจวอกาเร ปรีนิพฺพณฺตานิ อสญฺญสฺตตานิ เตสํ ตตฺถ
เวทนาภกฺขนฺโธ น นีรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ รูปกฺขนฺโธ
น นีรุชฺฌิตถ. สุทฺธาวาเส ปรีนิพฺพณฺตานิ อรูปเ ปรีนิพฺพณฺตานิ
เตสํ ตตฺถ เวทนาภกฺขนฺโธ จ น นีรุชฺฌิสฺสตี รูปกฺขนฺโธ จ
น นีรุชฺฌิตถ.

๑๕๒.(ก) ยสฺส ยตถ เวทนาภกฺขนฺโธ น นีรุชฺฌิตถ ตสฺส ตตฺถ
สญฺญาภกฺขนฺโธ น นีรุชฺฌิสฺสตีตี?

สุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ตตฺถ เวทนาภกฺขนฺโธ
น นีรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ สญฺญาภกฺขนฺโธ น นีรุชฺฌิสฺสตี.
สุทฺธาวาเส ปรีนิพฺพณฺตานิ อสญฺญสฺตตานิ เตสํ ตตฺถ
เวทนาภกฺขนฺโธ จ น นีรุชฺฌิตถ สญฺญาภกฺขนฺโธ จ น นีรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สญฺญาภกฺขนฺโธ น นีรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
ตตฺถ เวทนาภกฺขนฺโธ น นีรุชฺฌิตถาตี?

ปรีนิพฺพณฺตานิ เตสํ ตตฺถ สญฺญาภกฺขนฺโธ น นีรุชฺฌิสฺสตี,
โน จ เตสํ ตตฺถ เวทนาภกฺขนฺโธ น นีรุชฺฌิตถ. สุทฺธาวาเส
ปรีนิพฺพณฺตานิ อสญฺญสฺตตานิ เตสํ ตตฺถ สญฺญาภกฺขนฺโธ จ

น นิรุชฌิสฺสตี เวทนากุขนโร จ น นิรุชฌิตถ.
นิโรธวาโร.

๓. อุปฺปาทนิโรธวาโร

(๑) ปจฺจุปฺปนฺนวาโร

(ก) อนฺุโลมปฺคฺคฺโล

๑๕๓.(ก) ยสฺส รุปกุขนโร อุปฺปชฺชตี ตสฺส เวทนากุขนโร
นิรุชฌตีตี?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนากุขนโร นิรุชฌตี ตสฺส รุปกุขนโร
อุปฺปชฺชตีตี?

โน.

๑๕๔.(ก) ยสฺส เวทนากุขนโร อุปฺปชฺชตี ตสฺส สญฺญากุขนโร
นิรุชฌตีตี?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน สญฺญากุขนโร นิรุชฌตี ตสฺส
เวทนากุขนโร อุปฺปชฺชตีตี?

โน.

(ข) อนฺโถมโอกาโส

๑๕๕.(ก) ยตถ รูปกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชติ ตตถ เวทนากฺขนฺโธ
นिरุชฺฌตีติ?

อสนฺนสฺส เต ตตถ รูปกฺขนฺโธ อูปฺปชฺชติ, โน จ ตตถ
เวทนากฺขนฺโธ นีรुชฺฌติ. ปญฺจวีกาเร ตตถ รูปกฺขนฺโธ จ
อูปฺปชฺชติ เวทนากฺขนฺโธ จ นีรุชฺฌติ.

(ข) ยตถ วา ปน เวทนากฺขนฺโธ นีรุชฺฌติ ตตถ รูปกฺขนฺโธ
อูปฺปชฺชตีติ?

อรูเป ตตถ เวทนากฺขนฺโธ นีรุชฺฌติ, โน จ ตตถ รูปกฺขนฺโธ
อูปฺปชฺชติ. ปญฺจวีกาเร ตตถ เวทนากฺขนฺโธ จ นีรุชฺฌติ
รูปกฺขนฺโธ จ อูปฺปชฺชติ.

๑๕๖.(ก) ยตถ เวทนากฺขนฺโธ อูปฺปชฺชติ ตตถ สญฺญากฺขนฺโธ
นिरุชฺฌตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน สญฺญากฺขนฺโธ นีรุชฺฌติ ตตถ เวทนากฺขนฺโธ
อูปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ค) อนุโลมบุคคลโลกาสา

๑๕๗.(ก) ยสฺส ยตถ รูปกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
เวทนากฺขนฺโธ นิรุชฺฌตีติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนากฺขนฺโธ นิรุชฺฌติ ตสฺส ตตถ
รูปกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชตีติ?

โน.

๑๕๘.(ก) ยสฺส ยตถ เวทนากฺขนฺโธ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
สญฺญากฺขนฺโธ นิรุชฺฌตีติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สญฺญากฺขนฺโธ นิรุชฺฌติ ตสฺส ตตถ
เวทนากฺขนฺโธ อุปฺปชฺชตีติ?

โน.

(ข) ปจฺจนีกบุคคล

๑๕๙.(ก) ยสฺส รูปกฺขนฺโธ นฺอุปฺปชฺชติ ตสฺส เวทนากฺขนฺโธ
น นิรุชฺฌตีติ?

จตุวโถการา ปญฺจวโถการา จวนฺตานํ เตสํ รูปกฺขนฺโธ
นฺอุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ เวทนากฺขนฺโธ น นิรุชฺฌติ. อรูปํ
อุปฺปชฺชन्नฺตานํ อสญฺญสฺส ตตา จวนฺตานํ เตสํ รูปกฺขนฺโธ จ
นฺอุปฺปชฺชติ เวทนากฺขนฺโธ จ น นิรุชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนากุขฺนโร น นิริชฺฌติ ตสฺส
รูปกุขฺนโร นุปฺปชฺชตีติ?

ปญฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อสฺสยสฺสจฺจํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
เวทนากุขฺนโร น นิริชฺฌติ, โน จ เตสํ รูปกุขฺนโร นุปฺปชฺชติ.
อรูปี อุปฺปชฺชนฺตานํ อสฺสยสฺสจฺจตา จวฺนฺตานํ เตสํ เวทนากุขฺนโร
จ น นิริชฺฌติ รูปกุขฺนโร จ นุปฺปชฺชติ.

๑๖๐.(ก) ยสฺส เวทนากุขฺนโร นุปฺปชฺชติ ตสฺส สลฺยวากุขฺนโร
น นิริชฺฌตีติ?

จตุโวการํ ปญฺจโวการํ จวฺนฺตานํ เตสํ เวทนากุขฺนโร
นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ สลฺยวากุขฺนโร น นิริชฺฌติ. อสฺสยสฺสจฺจํ
เตสํ เวทนากุขฺนโร จ นุปฺปชฺชติ สลฺยวากุขฺนโร จ น นิริชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน สลฺยวากุขฺนโร น นิริชฺฌติ ตสฺส
เวทนากุขฺนโร นุปฺปชฺชตีติ?

จตุโวการํ ปญฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ สลฺยวากุขฺนโร
น นิริชฺฌติ, โน จ เตสํ เวทนากุขฺนโร นุปฺปชฺชติ. อสฺสยสฺสจฺจํ
เตสํ สลฺยวากุขฺนโร จ น นิริชฺฌติ เวทนากุขฺนโร จ นุปฺปชฺชติ.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๑๖๑.(ก) ยตฺถ รูปกุขฺนโร นุปฺปชฺชติ ตตฺถ เวทนากุขฺนโร
น นิริชฺฌตีติ?

นิริชฺฌติ.

(ข) ยตถ วา ปน เวทนากุขนโร น นิรุชฌติ ตตถ
รูปกุขนโร นุปฺปชฺชตีติ?

อุปฺปชฺชติ.

๑๖๒.(ก) ยตถ เวทนากุขนโร นุปฺปชฺชติ ตตถ สลฺลวากุขนโร
น นิรุชฌตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน สลฺลวากุขนโร น นิรุชฌติ ตตถ
เวทนากุขนโร นุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโลกาสา

๑๖๓.(ก) ยสฺส ยตถ รูปกุขนโร นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
เวทนากุขนโร น นิรุชฌตีติ?

จตุวโถการา ปญฺจวโถการา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ รูปกุขนโร
นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ เวทนากุขนโร น นิรุชฌติ. อรูป
อุปฺปชฺชนฺตานํ อสลฺลวสฺส ตตถ จวนฺตานํ เตสํ ตตถ รูปกุขนโร
นุปฺปชฺชติ เวทนากุขนโร จ น นิรุชฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนากุขนโร น นิรุชฌติ ตสฺส
ตตถ รูปกุขนโร นุปฺปชฺชตีติ?

ปญฺจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อสลฺลวสฺส ตตถ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ตตถ เวทนากุขนโร น นิรุชฌติ, โน จ เตสํ ตตถ รูปกุขนโร

นุปปชชติ. อรูป อุปฺปชฺชนฺตานํ อสฺสยสฺสตา จวฺนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
เวทฺทณากุขฺนโร จ น นินฺรุชฺฌติ รุปกฺขฺนโร จ นุปปชชติ.

๑๖๔.(ก) ยสฺส ยตฺถ เวทฺทณากุขฺนโร นุปปชชติ ตสฺส ตตฺถ
สฺสยากุขฺนโร น นินฺรุชฺฌตีติ?

จตุวโถการา ปญฺจวโถการา จวฺนฺตานํ เตสํ ตตฺถ เวทฺทณากุขฺนโร
นุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ สฺสยากุขฺนโร น นินฺรุชฺฌติ.
อสฺสยสฺสตา จวฺนฺตานํ เตสํ ตตฺถ เวทฺทณากุขฺนโร จ นุปปชชติ
สฺสยากุขฺนโร จ น นินฺรุชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ สฺสยากุขฺนโร น นินฺรุชฺฌติ ตสฺส
ตตฺถ เวทฺทณากุขฺนโร นุปปชชตีติ?

จตุวโถการํ ปญฺจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
สฺสยากุขฺนโร น นินฺรุชฺฌติ, โน จ เตสํ ตตฺถ เวทฺทณากุขฺนโร
นุปปชชติ. อสฺสยสฺสตา จวฺนฺตานํ เตสํ ตตฺถ สฺสยากุขฺนโร จ
น นินฺรุชฺฌติ เวทฺทณากุขฺนโร จ นุปปชชติ.

(๒) อตีตวโร

(ก) อนุโลมบุคคลโ

๑๖๕.(ก) ยสฺส รุปกฺขฺนโร อุปฺปชชิตฺถ ตสฺส เวทฺทณากุขฺนโร
นินฺรุชฺฌิตฺถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนากฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส รูปกฺขนฺโธ
อฺปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

๑๖๖.(ก) ยสฺส เวทนากฺขนฺโธ อฺปฺปชฺชิตถ ตสฺส
สญฺญากฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน สญฺญากฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส
เวทนากฺขนฺโธ อฺปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) อนฺุโลมโองกาโส

๑๖๗. ยตถ รูปกฺขนฺโธ อฺปฺปชฺชิตถ...เป....

(ค) อนฺุโลมปฺคุคฺคโลกาสา

๑๖๘.(ก) ยสฺส ยตถ รูปกฺขนฺโธ อฺปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
เวทนากฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถาติ?

อสญฺญสฺตตฺตานํ เตสํ ตตถ รูปกฺขนฺโธ อฺปฺปชฺชิตถ, โน จ
เตสํ ตตถ เวทนากฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถ. ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตถ
รูปกฺขนฺโธ จ อฺปฺปชฺชิตถ เวทนากฺขนฺโธ จ นิรุชฺฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนากฺขนฺโธ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส ตตถ
รูปกฺขนฺโธ อฺปฺปชฺชิตถาติ?

อรุปานํ เตสํ ตตฺถ เวทนากุขฺนโร นิริขณฺณิตถ, โน จ เตสํ
 ตตฺถ รูปกุขฺนโร อุปฺปชฺชิตถ. ปณฺจโวการานํ เตสํ ตตฺถ
 เวทนากุขฺนโร จ นิริขณฺณิตถ รูปกุขฺนโร จ อุปฺปชฺชิตถ.

๑๖๙.(ก) ยสฺส ยตถ เวทนากุขฺนโร อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 สลฺยากุขฺนโร นิริขณฺณิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สลฺยากุขฺนโร นิริขณฺณิตถ ตสฺส ตตฺถ
 เวทนากุขฺนโร อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ปจฺจนีกปฺคฺคโล

๑๗๐.(ก) ยสฺส รูปกุขฺนโร นฺุปฺปชฺชิตถ ตสฺส เวทนากุขฺนโร
 น นิริขณฺณิตถาติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนากุขฺนโร น นิริขณฺณิตถ ตสฺส
 รูปกุขฺนโร นฺุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

๑๗๑.(ก) ยสฺส เวทนากุขฺนโร นฺุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
 สลฺยากุขฺนโร น นิริขณฺณิตถาติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน สยฺยวากุขฺนโร น นิริชฺฌิตถ ตสฺส
 เวทวากุขฺนโร นุปฺปชฺชิตถาติ?
 นตฺถิ.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๑๗๒. ยตถ รูปกุขฺนโร นุปฺปชฺชิตถ...เป....

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโลกาสา

๑๗๓.(ก) ยสฺส ยตถ รูปกุขฺนโร นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 เวทวากุขฺนโร น นิริชฺฌิตถาติ?

อรุปานํ เตสํ ตตถ รูปกุขฺนโร นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ
 เวทวากุขฺนโร น นิริชฺฌิตถ. สุทฺธาวาसानํ เตสํ ตตถ รูปกุขฺนโร
 จ นุปฺปชฺชิตถ เวทวากุขฺนโร จ น นิริชฺฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทวากุขฺนโร น นิริชฺฌิตถ ตสฺส
 ตตถ รูปกุขฺนโร นุปฺปชฺชิตถาติ?

อสมฺมุสฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ เวทวากุขฺนโร น นิริชฺฌิตถ,
 โน จ เตสํ ตตถ รูปกุขฺนโร นุปฺปชฺชิตถ. สุทฺธาวาसानํ เตสํ ตตถ
 เวทวากุขฺนโร จ น นิริชฺฌิตถ รูปกุขฺนโร จ นุปฺปชฺชิตถ.

๑๗๔.(ก) ยสฺส ยตถ เวทวากุขฺนโร นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 สยฺยวากุขฺนโร น นิริชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ สลฺลภาภฺนโร น นฺริชฺฌิตถ ตสฺส
ตตฺถ เวทนาภฺนโร นฺุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(๓) อนาคตวโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๑๗๕.(ก) ยสฺส รุปภฺนโร อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส เวทนาภฺนโร
นฺริชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนาภฺนโร นฺริชฺฌิสฺสตี ตสฺส
รูปภฺนโร อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวิกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตวา
ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ เวทนาภฺนโร นฺริชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ
รูปภฺนโร อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ เวทนาภฺนโร จ
นฺริชฺฌิสฺสตี รูปภฺนโร จ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

๑๗๖.(ก) ยสฺส เวทนาภฺนโร อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
สลฺลภาภฺนโร นฺริชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน สลฺลภาภฺนโร นฺริชฺฌิสฺสตี ตสฺส
เวทนาภฺนโร อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวิกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ สลฺลภาภฺนโร นฺริชฺฌิสฺสตี,

โน จ เตสํ เวทนากุขนโร อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ เตสํ
สญฺญากุขนโร จ นินฺรุชฺฌิสฺสติ เวทนากุขนโร จ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) อนฺุโลมโอภาโส

๑๗๗. ยตถ รุปกุขนโร อุปฺปชฺชิสฺสติ...เป....

(ค) อนฺุโลมปคฺคโลกาสา

๑๗๘.(ก) ยสฺส ยตถ รุปกุขนโร อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
เวทนากุขนโร นินฺรุชฺฌิสฺสตีติ?

อสญฺญสตฺตานํ เตสํ ตตถ รุปกุขนโร อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ
เตสํ ตตถ เวทนากุขนโร นินฺรุชฺฌิสฺสติ. ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตถ
รูปกุขนโร จ อุปฺปชฺชิสฺสติ เวทนากุขนโร จ นินฺรุชฺฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนากุขนโร นินฺรุชฺฌิสฺสติ ตสฺส
ตตถ รุปกุขนโร อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปญฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ
เวทนากุขนโร นินฺรุชฺฌิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ รุปกุขนโร
อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตถ เวทนากุขนโร จ
นินฺรุชฺฌิสฺสติ รุปกุขนโร จ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

๑๗๙.(ก) ยสฺส ยตถ เวทนากุขนโร อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
สญฺญากุขนโร นินฺรุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สญฺญากุขฺนโร นิริชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ เวทนาคุขฺนโร อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ สญฺญากุขฺนโร นิริชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ เวทนาคุขฺนโร อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ จตุโวการานํ ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตถ สญฺญากุขฺนโร จ นิริชฺฌิสฺสตี เวทนาคุขฺนโร จ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ปจฺฉนีกปุคฺคโล

๑๘๐.(ก) ยสฺส รูปกุขฺนโร นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส เวทนาคุขฺนโร น นิริชฺฌิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ รูปกุขฺนโร นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ เวทนาคุขฺนโร น นิริชฺฌิสฺสตี. ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ รูปกุขฺนโร จ นุปฺปชฺชิสฺสตี เวทนาคุขฺนโร จ น นิริชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนาคุขฺนโร น นิริชฺฌิสฺสตี ตสฺส รูปกุขฺนโร นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

๑๘๑.(ก) ยสฺส เวทนาคุขฺนโร นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส สญฺญากุขฺนโร น นิริชฺฌิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ เวทนาคุขฺนโร นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ สญฺญากุขฺนโร น นิริชฺฌิสฺสตี.

ปรินิพฺพตํ เตสํ เวทนาภฺขณโร จ นฺุปฺปชฺชิสฺสตี
สญฺญาภฺขณโร จ น นฺิรฺุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน สญฺญาภฺขณโร น นฺิรฺุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
เวทนาภฺขณโร นฺุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ง) ปจฺจนีโกกาโส

๑๘๒. ยตถ รุปภฺขณโร นฺุปฺปชฺชิสฺสตี...เป....

(จ) ปจฺจนีภุคฺคโลกาสา

๑๘๓.(ก) ยสฺส ยตถ รุปภฺขณโร นฺุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
เวทนาภฺขณโร น นฺิรฺุชฺฌิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปญฺจวีการํ อุปฺปชฺชนฺตํ อรูปานํ เตสํ ตตถ
รูปภฺขณโร นฺุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ เวทนาภฺขณโร
น นฺิรฺุชฺฌิสฺสตี. ปรินิพฺพตํ เตสํ ตตถ รุปภฺขณโร จ
นฺุปฺปชฺชิสฺสตี เวทนาภฺขณโร จ น นฺิรฺุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนาภฺขณโร น นฺิรฺุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
ตตถ รุปภฺขณโร นฺุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อสญฺญสฺตตํ เตสํ ตตถ เวทนาภฺขณโร น นฺิรฺุชฺฌิสฺสตี, โน
จ เตสํ ตตถ รุปภฺขณโร นฺุปฺปชฺชิสฺสตี. ปรินิพฺพตํ เตสํ ตตถ
เวทนาภฺขณโร จ น นฺิรฺุชฺฌิสฺสตี รุปภฺขณโร จ นฺุปฺปชฺชิสฺสตี.

๑๘๔.(ก) ยสฺส ยตถ เวทนาภฺขณฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
สญฺญาภฺขณฺโธ น นิร์ชฌิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ เวทนาภฺขณฺโธ
นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ สญฺญาภฺขณฺโธ น นิร์ชฌิสฺสตี.
ปรินิพฺพนฺตานํ อสญฺยสฺสฺตฺตานํ เตสํ ตตถ เวทนาภฺขณฺโธ จ
นุปฺปชฺชิสฺสตี สญฺญาภฺขณฺโธ จ น นิร์ชฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สญฺญาภฺขณฺโธ น นิร์ชฌิสฺสตี ตสฺส
ตตถ เวทนาภฺขณฺโธ นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(๔) ปจฺจุปฺปนฺนาตีตฺวาโร

(ก) อนฺุโลมปฺคฺคฺโล

๑๘๕.(ก) ยสฺส รุปฺภฺขณฺโธ อุปฺปชฺชตี ตสฺส วทนาภฺขณฺโธ
นิร์ชฌิตฺถาตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนาภฺขณฺโธ นิร์ชฌิตฺถ ตสฺส รุปฺภฺขณฺโธ
อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อรูปํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ เวทนาภฺขณฺโธ
นิร์ชฌิตฺถ, โน จ เตสํ รุปฺภฺขณฺโธ อุปฺปชฺชตี. ปญฺจวอการํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ อสญฺยสฺสฺตํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ เวทนาภฺขณฺโธ จ
นิร์ชฌิตฺถ รุปฺภฺขณฺโธ จ อุปฺปชฺชตี...เป....

(ยถา อุปฺปาทวาเร ปจฺจุปปนฺนาตีตํ วิภตฺตํ ตถา อีธ วิภชิตพฺพ).
 (ยถา อุปฺปาทวาเร ปจฺจุปปนฺนาตีตํ วิภตฺตํ ตถา อีธ วิภชิตพฺพ).

(๕) ปจฺจุปปนฺนาคตฺวาโร

(ก) อนฺุโลมปฺุคฺคโล

๑๘๖.(ก) ยสฺส รุปกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชติ ตสฺส เวทนาฯกฺขนฺโธ
 นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนาฯกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสติ ตสฺส
 รุปกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานิ อรูปฺ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ เวทนาฯกฺขนฺโธ
 นิรุชฺฌิสฺสติ, โน จ เตสํ รุปกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชติ. ปญฺจโวการํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ อสฺสณฺสตฺตํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ เวทนาฯกฺขนฺโธ จ
 นิรุชฺฌิสฺสติ รุปกฺขนฺโธ จ อุปฺปชฺชติ.

๑๘๗.(ก) ยสฺส เวทนาฯกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชติ ตสฺส สณฺหาฯกฺขนฺโธ
 นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน สณฺหาฯกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสติ ตสฺส
 เวทนาฯกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานิ อสฺสณฺสตฺตํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
 สณฺหาฯกฺขนฺโธ นิรุชฺฌิสฺสติ, โน จ เตสํ เวทนาฯกฺขนฺโธ อุปฺปชฺชติ.
 จตฺตโวการํ ปญฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ สณฺหาฯกฺขนฺโธ จ

นิริชฺฌิสฺสตี เวทนาภุขณฺโธ จ อุปฺปชฺชติ.

(ข) อนฺโถมโอกาโส

๑๘๘. ยตถ รูปภุขณฺโธ อุปฺปชฺชติ...เป....

(ค) อนฺโถมปุกฺคโลกาสา

๑๘๙.(ก) ยสฺส ยตถ รูปภุขณฺโธ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
เวทนาภุขณฺโธ นิริชฺฌิสฺสตีตี?

อสญฺญสत्ตํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ รูปภุขณฺโธ อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ตตถ เวทนาภุขณฺโธ นิริชฺฌิสฺสตี. ปญฺจโวการํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ รูปภุขณฺโธ จ อุปฺปชฺชติ เวทนาภุขณฺโธ
จ นิริชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนาภุขณฺโธ นิริชฺฌิสฺสตี ตสฺส
ตตถ รูปภุขณฺโธ อุปฺปชฺชตีตี?

ปญฺจโวการา จวนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ เวทนาภุขณฺโธ
นิริชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ รูปภุขณฺโธ อุปฺปชฺชติ. ปญฺจโวการํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ เวทนาภุขณฺโธ จ นิริชฺฌิสฺสตี รูปภุขณฺโธ
จ อุปฺปชฺชติ.

๑๙๐.(ก) ยสฺส ยตถ เวทนาภุขณฺโธ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
สญฺญาภุขณฺโธ นิริชฺฌิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สญฺญากุขฺนโร นิริชฺฌิสฺสตี ตสฺส
ตตถ เวทนาคุขฺนโร อุปฺปชฺชตีตี?

จตุโวการา ปญฺจโวการา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ สญฺญากุขฺนโร
นิริชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ เวทนาคุขฺนโร อุปฺปชฺชตี. จตุโวการํ
ปญฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ สญฺญากุขฺนโร จ
นิริชฺฌิสฺสตี เวทนาคุขฺนโร จ อุปฺปชฺชตี.

(ข) ปจฺจนีกปฺปคฺคโล

๑๙๑.(ก) ยสฺส รุปกุขฺนโร นฺุปฺปชฺชตี ตสฺส เวทนาคุขฺนโร
น นิริชฺฌิสฺสตีตี?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อรูปํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รุปกุขฺนโร
นฺุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ เวทนาคุขฺนโร น นิริชฺฌิสฺสตี.
ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ รุปกุขฺนโร จ นฺุปฺปชฺชตี เวทนาคุขฺนโร จ
น นิริชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนาคุขฺนโร น นิริชฺฌิสฺสตี ตสฺส
รูปกุขฺนโร นฺุปฺปชฺชตีตี?

อามนฺตา.

๑๙๒.(ก) ยสฺส เวทนาคุขฺนโร นฺุปฺปชฺชตี ตสฺส สญฺญากุขฺนโร
น นิริชฺฌิสฺสตีตี?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อสญฺญสฺสตตํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
เวทนาคุขฺนโร นฺุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ สญฺญากุขฺนโร

น นิรุชฌิสฺสตี. ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ เวทนาภฺขณฺโธ จ นฺุปปชฺชตี
สญฺญาภฺขณฺโธ จ น นิรุชฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน สญฺญาภฺขณฺโธ น นิรุชฌิสฺสตี ตสฺส
เวทนาภฺขณฺโธ นฺุปปชฺชตีตี?

อามนฺตา.

(ง) ปจฺจนีโกภาโส

๑๙๓. ยตถ รุปภฺขณฺโธ นฺุปปชฺชตี...เป....

(จ) ปจฺจนีปุคฺคโลกาสา

๑๙๔.(ก) ยสฺส ยตถ รุปภฺขณฺโธ นฺุปปชฺชตี ตสฺส ตตถ
เวทนาภฺขณฺโธ น นิรุชฌิสฺสตีตี?

ปญฺจโวการา จวนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ รุปภฺขณฺโธ
นฺุปปชฺชตี, โน จ เตสํ ตตถ เวทนาภฺขณฺโธ น นิรุชฌิสฺสตี.
ปรินิพฺพนฺตานํ อสญฺญสฺสตฺตา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ รุปภฺขณฺโธ จ
นฺุปปชฺชตี เวทนาภฺขณฺโธ จ น นิรุชฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนาภฺขณฺโธ น นิรุชฌิสฺสตี ตสฺส
ตตถ รุปภฺขณฺโธ นฺุปปชฺชตีตี?

อสญฺญสฺสตฺตํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ เวทนาภฺขณฺโธ
น นิรุชฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ รุปภฺขณฺโธ นฺุปปชฺชตี.
ปรินิพฺพนฺตานํ อสญฺญสฺสตฺตา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ เวทนาภฺขณฺโธ
จ น นิรุชฌิสฺสตี รุปภฺขณฺโธ จ นฺุปปชฺชตี.

๑๙๕.(ก) ยสฺส ยตถ เวทนาภุขฺนโร นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
สยฺยาภุขฺนโร น นีรุชฺฌิสฺสตีติ?

จตุโวการา ปญฺจโวการา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ เวทนาภุขฺนโร
นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ สยฺยาภุขฺนโร น นีรุชฺฌิสฺสติ.
ปรินิพฺพนฺตานํ อสยฺยสฺส ตตถ เตสํ ตตถ เวทนาภุขฺนโร จ
นุปฺปชฺชติ สยฺยาภุขฺนโร จ น นีรุชฺฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สยฺยาภุขฺนโร น นีรุชฺฌิสฺสติ ตสฺส
ตตถ เวทนาภุขฺนโร นุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(๖) อตีตนาคตวโร

(ก) อนุโลมบุคคล

๑๙๖.(ก) ยสฺส รูปภุขฺนโร อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส เวทนาภุขฺนโร
นีรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ รูปภุขฺนโร อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
เวทนาภุขฺนโร นีรุชฺฌิสฺสติ. อิตเรสํ เตสํ รูปภุขฺนโร จ อุปฺปชฺชิตถ
เวทนาภุขฺนโร จ นีรุชฺฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนาภุขฺนโร นีรุชฺฌิสฺสติ ตสฺส
รูปภุขฺนโร อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

๑๙๗.(ก) ยสฺส เวทนาภุขฺนโร อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
สญฺญาภุขฺนโร นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปรินิพฺพตํ เตสํ เวทนาภุขฺนโร อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
สญฺญาภุขฺนโร นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ เวทนาภุขฺนโร จ
อุปฺปชฺชิตถ สญฺญาภุขฺนโร จ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน สญฺญาภุขฺนโร นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
เวทนาภุขฺนโร อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) อนฺุโลมโสภาโส

๑๙๘. ยตถ รุปภุขฺนโร อุปฺปชฺชิตถ...เป....

(ค) อนฺุโลมปุกฺคโลกาสา

๑๙๙.(ก) ยสฺส ยตถ รุปภุขฺนโร อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
เวทนาภุขฺนโร นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปญฺจโวการํ ปรินิพฺพตํ อสญฺญสฺส ตตถ เตสํ ตตถ
รูปภุขฺนโร อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ เวทนาภุขฺนโร
นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ ปญฺจโวการํ เตสํ ตตถ รูปภุขฺนโร จ
อุปฺปชฺชิตถ เวทนาภุขฺนโร จ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนาภุขฺนโร นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
ตตถ รูปภุขฺนโร อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทธารวาสํ อุปปชฺชนตานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ เวทนาภฺขณฺโ
 นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ รูปภฺขณฺโ อุปปชฺชิตถ. อิตเรสํ
 ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตฺถ เวทนาภฺขณฺโ จ นิรุชฺฌิสฺสตี
 รูปภฺขณฺโ จ อุปปชฺชิตถ.

๒๐๐.(ก) ยสฺส ยตถ เวทนาภฺขณฺโ อุปปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 สลฺยภฺขณฺโ นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปรินิพฺพนตานํ เตสํ ตตฺถ เวทนาภฺขณฺโ อุปปชฺชิตถ, โน จ
 เตสํ ตตฺถ สลฺยภฺขณฺโ นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ จตุวโถการานํ
 ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตฺถ เวทนาภฺขณฺโ จ อุปปชฺชิตถ
 สลฺยภฺขณฺโ จ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สลฺยภฺขณฺโ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
 ตตฺถ เวทนาภฺขณฺโ อุปปชฺชิตถาติ?

สุทธารวาสํ อุปปชฺชนตานํ เตสํ ตตฺถ สลฺยภฺขณฺโ
 นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ เวทนาภฺขณฺโ อุปปชฺชิตถ.
 อิตเรสํ จตุวโถการานํ ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตฺถ สลฺยภฺขณฺโ จ
 นิรุชฺฌิสฺสตี เวทนาภฺขณฺโ จ อุปปชฺชิตถ.

(ฅ) ปจฺจนีกปฺคฺคโ

๒๐๑.(ก) ยสฺส รูปภฺขณฺโ นฺอุปปชฺชิตถ ตสฺส เวทนาภฺขณฺโ
 น นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน เวทนากฺขนฺโธ น นිරุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
รูปกฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

๒๐๒.(ก) ยสฺส เวทนากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
สญฺญากฺขนฺโธ น นिरุชฺฌิสฺสตีติ?

นตถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน สญฺญากฺขนฺโธ น นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
เวทนากฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

(ง) ปจฺจนีโกโสภาโส

๒๐๓. ยตถ รูปกฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิตถ...เป...

(จ) ปจฺจนีภุคฺคโลกาสา

๒๐๔.(ก) ยสฺส ยตถ รูปกฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
เวทนากฺขนฺโธ น นिरุชฺฌิสฺสตีติ?

สุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ รูปกฺขนฺโธ
นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ เวทนากฺขนฺโธ น นिरุชฺฌิสฺสตี.
สุทฺธาวาเส ปรีนิพฺพนฺตานํ อรูปเ ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ
รูปกฺขนฺโธ จ นุปฺปชฺชิตถ เวทนากฺขนฺโธ จ น นिरุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ เวทนากฺขนฺโธ น นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
ตตถ รูปกฺขนฺโธ นุปฺปชฺชิตถาติ?

ปฺยจโวกาเร ปฺรินิพฺพนฺตานํ อสฺสยสฺสฺตฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 เวทฺนากฺขนฺโธ น นฺิรฺุชณฺิสฺสฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ รฺูปกฺขนฺโธ
 นฺุปฺปชฺชิตฺถ. สฺุทฺธาวาเส ปฺรินิพฺพนฺตานํ อรฺูเป ปฺรินิพฺพนฺตานํ
 เตสํ ตตฺถ เวทฺนากฺขนฺโธ จ น นฺิรฺุชณฺิสฺสฺติ รฺูปกฺขนฺโธ จ
 นฺุปฺปชฺชิตฺถ.

๒๐๕.(ก) ยสฺส ยตฺถ เวทฺนากฺขนฺโธ นฺุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส ตตฺถ
 สฺสยากฺขนฺโธ น นฺิรฺุชณฺิสฺสฺตีติ?

สฺุทฺธาวาสํ อฺุปฺปชฺชนฺฺตานํ เตสํ ตตฺถ เวทฺนากฺขนฺโธ
 นฺุปฺปชฺชิตฺถ, โน จ เตสํ ตตฺถ สฺสยากฺขนฺโธ น นฺิรฺุชณฺิสฺสฺติ.
 สฺุทฺธาวาเส ปฺรินิพฺพนฺตานํ อสฺสยสฺสฺตฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 เวทฺนากฺขนฺโธ จ นฺุปฺปชฺชิตฺถ สฺสยากฺขนฺโธ จ น นฺิรฺุชณฺิสฺสฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ สฺสยากฺขนฺโธ น นฺิรฺุชณฺิสฺสฺติ ตสฺส
 ตตฺถ เวทฺนากฺขนฺโธ นฺุปฺปชฺชิตฺถาติ?

ปฺรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตฺถ สฺสยากฺขนฺโธ น นฺิรฺุชณฺิสฺสฺติ,
 โน จ เตสํ ตตฺถ เวทฺนากฺขนฺโธ นฺุปฺปชฺชิตฺถ. สฺุทฺธาวาเส
 ปฺรินิพฺพนฺตานํ อสฺสยสฺสฺตฺตานํ เตสํ ตตฺถ สฺสยากฺขนฺโธ จ
 น นฺิรฺุชณฺิสฺสฺติ เวทฺนากฺขนฺโธ จ นฺุปฺปชฺชิตฺถ.

อฺุปฺปาทนิโรธวาโร.

ปวตฺติวาโร นิฏฺฐิโต.

๓. ปริณณวาโร

๑. ปจจุปปนนวนาโร

๒๐๖.(ก) โย รูปกฺขนฺธํ ปริชานาติ โส เวทนากฺขนฺธํ
ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน เวทนากฺขนฺธํ ปริชานาติ โส รูปกฺขนฺธํ
ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ก) โย รูปกฺขนฺธํ น ปริชานาติ โส เวทนากฺขนฺธํ
น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน เวทนากฺขนฺธํ น ปริชานาติ โส รูปกฺขนฺธํ
น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

๒. อตีตวาทโร

๒๐๗.(ก) โย รูปกฺขนฺธํ ปริชานิตฺถ สโ เวทนากฺขนฺธํ
ปริชานิตฺถาติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน เวทนากฺขนฺธํ ปริชานิตฺถ สโ รูปกฺขนฺธํ
ปริชานิตฺถาติ?

อามนฺตา.

(ก) โย รูปกฺขนฺธํ น ปริชานิตฺถ สโ เวทนากฺขนฺธํ
น ปริชานิตฺถาติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน เวทนากฺขนฺธํ น ปริชานิตฺถ สโ รูปกฺขนฺธํ
น ปริชานิตฺถาติ?

อามนฺตา.

๓. อนาคตวาทโร

๒๐๘.(ก) โย รูปกฺขนฺธํ ปริชานิสฺสตี สโ เวทนากฺขนฺธํ
ปริชานิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน เวทนากฺขนฺธํ ปริชานิสฺสตี สโ รูปกฺขนฺธํ
ปริชานิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) โย รูปกฺขนฺธํ น ปริชานิสฺสตี โส เวทนากฺขนฺธํ
น ปริชานิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน เวทนากฺขนฺธํ น ปริชานิสฺสตี โส รูปกฺขนฺธํ
น ปริชานิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

๔. ปจฺจุปฺปนาตีตฺวาโร

๒๐๙.(ก) โย รูปกฺขนฺธํ ปริชานาตี โส เวทนากฺขนฺธํ
ปริชานิตฺถาตี?

โน.

(ข) โย วา ปน เวทนากฺขนฺธํ ปริชานิตฺถ โส รูปกฺขนฺธํ
ปริชานาตีติ?

โน.

(ก) โย รูปกฺขนฺธํ น ปริชานาตี โส เวทนากฺขนฺธํ
น ปริชานิตฺถาตี?

อรหา รูปกฺขนฺธํ น ปริชานาตี, โน จ เวทนากฺขนฺธํ
น ปริชานิตฺถ. อคฺคมคฺคสมํกฺคิยฺจ อรหฺนตฺถยฺจ จเปตฺวา
อวเสสา ปุคฺคลา รูปกฺขนฺธญฺจ น ปริชานนฺตี เวทนากฺขนฺธญฺจ น
ปริชานิตฺถ.

(ข) โย วา ปน เวทนากุขนธํ น ปริชานิตถ โส รูปกุขนธํ
น ปริชานาตีติ?

อคคฺมคฺคสมงฺคิ เวทนากุขนธํ น ปริชานิตถ, โน จ รูปกุขนธํ
น ปริชานาติ. อคคฺมคฺคสมงฺคิณจ อรหฺนตณฺจ จเปตฺวา อวเสสา
ปุคฺคลา เวทนากุขนธณฺจ น ปริชานิตถ รูปกุขนธณฺจ
น ปริชานนฺติ.

๕. ปจฺจุปปนฺนํ นาคตฺวาโร

๒๑๐.(ก) โย รูปกุขนธํ ปริชานาติ โส เวทนากุขนธํ
ปริชานิสฺสตีติ?

โน.

(ข) โย วา ปน เวทนากุขนธํ ปริชานิสฺสตีติ โส รูปกุขนธํ
ปริชานาตีติ?

โน.

(ก) โย รูปกุขนธํ น ปริชานาติ โส เวทนากุขนธํ
น ปริชานิสฺสตีติ?

เย มคฺคํ ปฏฺฐิถิสฺสนฺติ เต รูปกุขนธํ น ปริชานนฺติ, โน จ
เวทนากุขนธํ น ปริชานิสฺสนฺติ. อรหา เย จ ปุณฺณชฺชา มคฺคํ
น ปฏฺฐิถิสฺสนฺติ เต รูปกุขนธณฺจ น ปริชานนฺติ เวทนากุขนธณฺจ
น ปริชานิสฺสนฺติ.

(ข) โย วา ปน เวทนากุขนธํ น ปริหานิสฺสตี โส รูปกุขนธํ
น ปริหานาตีติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคี เวทนากุขนธํ น ปริหานิสฺสตี, โน จ
รูปกุขนธํ น ปริหานาตี. อรหา เย จ ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ
น ปฏฺฐิลภิสฺสนฺตี เต เวทนากุขนฺธญฺจ น ปริหานิสฺสนฺตี
รูปกุขนฺธญฺจ น ปริหานนฺตี.

๖. อตีตानาคตวโร

๒๑๑.(ก) โย รูปกุขนธํ ปริหานิตถ โส เวทนากุขนธํ
ปริหานิสฺสตีติ?

โน.

(ข) โย วา ปน เวทนากุขนธํ ปริหานิสฺสตี โส รูปกุขนธํ
ปริหานิตถาตี?

โน.

(ก) โย รูปกุขนธํ น ปริหานิตถ โส เวทนากุขนธํ
น ปริหานิสฺสตีติ?

เย มคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสนฺตี เต รูปกุขนธํ น ปริหานิตถ, โน จ
เวทนากุขนธํ น ปริหานิสฺสนฺตี. อคฺคมคฺคสมํกฺคี เย จ ปุณฺณชฺชนา
มคฺคํ น ปฏฺฐิลภิสฺสนฺตี เต รูปกุขนฺธญฺจ น ปริหานิตถ
เวทนากุขนฺธญฺจ น ปริหานิสฺสนฺตี.

(ข) โย วา ปน เวทนากุขนธั น ปริชานิสฺสติ โส รูปกุขนธั
น ปริชานิตถาติ?

อรหา เวทนากุขนธั น ปริชานิสฺสติ, โน จ รูปกุขนธั
น ปริชานิตถ. อคฺคมคฺคสมงฺคิฺเย เย จ ปุถุชฺชนา มคฺคั
น ปฏฺฐิตสฺส นฺติ เต เวทนากุขนธญฺจ น ปริชานิสฺส นฺติ
รูปกุขนธญฺจ น ปริชานิตถ.

ปริญญาวาโร.

ขนธมกปาฬิ นิฏฺฐิตา.

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมมาสมพุทฺธสฺส

๓. อายตนะมกั

๑. ปณฺณตติวโร

(ก) อุทฺเทโส

๑. ทวาทสายตนาณิ – จกฺขายตณฺ์, โสตายตณฺ์ ฆานายตณฺ์, ชิวฺหายตณฺ์, กายายตณฺ์, รูปายตณฺ์, สทฺทหายตณฺ์, คนฺธายตณฺ์, รสายตณฺ์, โผฏฺฐพฺพายตณฺ์, มนํายตณฺ์, ธมฺมํายตณฺ์.

๑. ปทโสธรวโร

(ก) อนฺุโลมํ

๒.(ก) จกฺขุ จกฺขายตณฺ์ ?

(ข) จกฺขายตณฺ์ จกฺขุ ?

(ก) โสตํ โสตายตณฺ์ ?

(ข) โสตายตณฺ์ โสตํ ?

(ก) ฆานํ ฆานายตณฺ์ ?

(ข) ฆานายตณฺ์ ฆานํ ?

(ก) ชิวฺหา ชิวฺหายตณฺ์ ?

(ข) ชิวฺหายตณฺ์ ชิวฺหา ?

(ก) กาโย กายายตณฺ์ ?

(ข) กายายตณฺ์ กาโย ?

- (ก) รูป รূปายตน์ ?
- (ข) รূปายตน์ รูป ?
- (ก) สทโท สททายตน์ ?
- (ข) สททายตน์ สทโท ?
- (ก) คนฺโธ คนฺธายตน์ ?
- (ข) คนฺธายตน์ คนฺโธ ?
- (ก) รโส รสายตน์ ?
- (ข) รสายตน์ รโส ?
- (ก) โผฏฐัพพะ โผฏฐัพพายตน์ ?
- (ข) โผฏฐัพพายตน์ โผฏฐัพพะ ?
- (ก) มโน มนายตน์ ?
- (ข) มนายตน์ มโน ?
- (ก) ธมฺโม ธมฺมายตน์ ?
- (ข) ธมฺมายตน์ ธมฺโม ?

(ข) ปจฺจนี้กั

- ๓.(ก) น จกฺขุ น จกฺขายตน์ ?
- (ข) น จกฺขายตน์ น จกฺขุ ?
- (ก) น โสถํ น โสทายตน์ ?
- (ข) น โสทายตน์ น โสถํ ?

(ก) น ฆานํ น ฆานายตน์ ?

(ข) น ฆานายตน์ น ฆานํ ?

(ก) น จิวหา น จิวหายตน์ ?

(ข) น จิวหายตน์ น จิวหา ?

(ก) น กาโย น กายายตน์ ?

(ข) น กายายตน์ น กาโย ?

(ก) น รูปํ น รูปายตน์ ?

(ข) น รูปายตน์ น รูปํ ?

(ก) น สทฺโท น สทฺทหายตน์ ?

(ข) น สทฺทหายตน์ น สทฺโท ?

(ก) น คนฺโธ น คนฺธายตน์ ?

(ข) น คนฺธายตน์ น คนฺโธ ?

(ก) น รโส น รสายตน์ ?

(ข) น รสายตน์ น รโส ?

(ก) น โผฏฺฐพฺโพ น โผฏฺฐพฺพายตน์ ?

(ข) น โผฏฺฐพฺพายตน์ น โผฏฺฐพฺโพ ?

(ก) น มโน น มนายนตน์ ?

(ข) น มนายนตน์ น มโน ?

(ก) น ธมฺโม น ธมฺมายนตน์ ?

(ข) น ธมฺมายนตน์ น ธมฺโม ?

๒. ปทโสธนมูลจกกวาโร

(ก) อนุโลม

๔.(ก) จกขุ จกขายตน์ ?

(ข) อายตนา โสตายตน์ ?

(ก) จกขุ จกขายตน์ ?

(ข) อายตนา ฆานายตน์ ?

(ก) จกขุ จกขายตน์ ?

(ข) อายตนา ชิวหายตน์ ?...เป...

(ก) จกขุ จกขายตน์ ?

(ข) อายตนา ธมมายตน์ ?

(ก) โสต้ โสตายตน์ ?

(ข) อายตนา จกขายตน์ ?

(ก) โสต้ โสตายตน์ ?

(ข) อายตนา ฆานายตน์ ?...เป...

(ก) โสต้ โสตายตน์ ?

(ข) อายตนา ธมมายตน์ ?

(ก) ฆานํ ฆานายตน์ ?

(ข) อายตนา จกขายตน์ ?...เป...

(ก) ฆานํ ฆานายตน์ ?

(ข) อายตนา ธมมายตน์ ?...เป...

(ก) ฐโม ฐมายตน์ ?

(ข) อายตนา จกฺขายตน์?

(ก) ฐโม ฐมายตน์ ?

(ข) อายตนา โสตายตน์ ?...เป...

(ก) ฐโม ฐมายตน์ ?

(ข) อายตนา มนายตน์ ?

(จกฺกั พนฺธิตพฺพั)

(ข) ปจฺจนี้กั

๕.(ก) น จกฺขุ น จกฺขายตน์ ?

(ข) นายตนา น โสตายตน์ ?

(ก) น จกฺขุ น จกฺขายตน์ ?

(ข) นายตนา น ฆานายตน์ ?...เป...

(ก) น จกฺขุ น จกฺขายตน์ ?

(ข) นายตนา น ฐมายตน์ ?

(ก) น โสถํ น โสตายตน์ ?

(ข) นายตนา น จกฺขายตน์ ?...เป...

(ก) น โสถํ น โสตายตน์ ?

(ข) นายตนา น ฐมายตน์ ?

(ก) น ฆานํ น ฆานายตน์ ?

(ข) นายตนา น จกฺขายตน์ ?...เป...

(ก) น ฆานํ น ฆานายตน์ ?

(ข) นายตนา น ธมฺมายตน์?...เป...

(ก) น ธมฺโม น ธมฺมายตน์ ?

(ข) นายตนา น จกฺขายตน์ ?

(ก) น ธมฺโม น ธมฺมายตน์ ?

(ข) นายตนา น โสตายตน์?...เป...

(ก) น ธมฺโม น ธมฺมายตน์ ?

(ข) นายตนา น มนายตน์ ?

(จกฺกํ พนฺธิตพฺพํ)

๓. สุตฺตฺถายตนาวิโร

(ก) อนฺุโลมํ

๖.(ก) จกฺขุ อายตน์ ?

(ข) อายตนา จกฺขุ ?

(ก) โสถํ อายตน์ ?

(ข) อายตนา โสถํ ?

(ก) ฆานํ อายตน์ ?

(ข) อายตนา ฆานํ ?

(ก) ชิวหา อายตน์ ?

(ข) อายตนา ชิวหา ?

(ก) กาโย อายตน์ ?

(ข) อายตนา กาโย ?

(ก) รูปิ อายตน์ ?

(ข) อายตนา รูปิ ?

(ก) สทฺโท อายตน์ ?

(ข) อายตนา สทฺโท ?

(ก) คนฺโธ อายตน์ ?

(ข) อายตนา คนฺโธ ?

(ก) รโส อายตน์ ?

(ข) อายตนา รโส ?

(ก) โผฏฐัพพะ อายตน์ ?

(ข) อายตนา โผฏฐัพพะ ?

(ก) มโน อายตน์ ?

(ข) อายตนา มโน ?

(ก) ธมฺโม อายตน์ ?

(ข) อายตนา ธมฺโม ?

(ข) ปจฺจนี้กั

๗.(ก) น จกฺขุ นายตน์ ?

(ข) นายตนา น จกฺขุ ?

(ก) น โสดี นายตน์ ?

(ข) นายตนา น โสดี ?

(ก) น ฆานั นายตน์ ?

(ข) นายตนา น ฆานั ?

(ก) น ชิวหา นายตน์ ?

(ข) นายตนา น ชิวหา ?

(ก) น กาโย นายตน์ ?

(ข) นายตนา น กาโย ?

(ก) น รูปิ นายตน์ ?

(ข) นายตนา น รูปิ ?

(ก) น สทโท นายตน์ ?

(ข) นายตนา น สทโท ?

(ก) น คนฺโธ นายตน์ ?

(ข) นายตนา น คนฺโธ ?

(ก) น รโส นายตน์ ?

(ข) นายตนา น รโส ?

(ก) น โผฏฐัพพะ นายตน์ ?

(ข) นายตนา น โผฏฐัพพะ ?

(ก) น มโน นายตน์ ?

(ข) นายตนา น มโน ?

(ก) น ธมโม นายตน์ ?

(ข) นายตนา น ธมโม ?

๔. สุตฺตรายตนมูลจกกวโร

(ก) อนฺโถม

๘.(ก) จกขุ อายตน์ ?

(ข) อายตนา โสถํ?...เป...

(ก) จกขุ อายตน์ ?

(ข) อายตนา ธมโม ?

(ก) โสถํ อายตน์ ?

(ข) อายตนา จกขุ?...เป...

(ก) โสถํ อายตน์ ?

(ข) อายตนา ธมโม ?

(ก) ฆานํ อายตน์ ?

(ข) อายตนา จกขุ?...เป...

(ก) ฆานํ อายตน์ ?

(ข) อายตนา ธมโม?...เป...

(ก) ธมโม อายตน์ ?

(ข) อายตนา จกขุ ?

(ก) ธมโม อายตน์ ?

(ข) อายตนา โสถํ?...เป...

(ก) ธมฺโม อายตน์ ?

(ข) อายตนา มโน ?

(จกํ พนฺธิตพฺพํ)

(ข) ปจฺจนี้กํ

๙.(ก) น จกฺขุ นายตน์ ?

(ข) นายตนา น โสถํ ?

(ก) น จกฺขุ นายตน์ ?

(ข) นายตนา น ฆานํ ?...เป...

(ก) น จกฺขุ นายตน์ ?

(ข) นายตนา น ธมฺโม ?

(ก) น โสถํ นายตน์ ?

(ข) นายตนา น จกฺขุ ?...เป...

(ก) น โสถํ นายตน์ ?

(ข) นายตนา น ธมฺโม ?

(ก) น ฆานํ นายตน์ ?

(ข) นายตนา น จกฺขุ ?...เป...

(ก) น ฆานํ นายตน์ ?

(ข) นายตนา น ธมฺโม ?...เป...

(ก) น ธมฺโม นายตน์ ?

(ข) นายตนา น จกฺขุ ?

(ก) น ธมโม นายตน ?

(ข) นายตนา น โสต้?...เป...

(ก) น ธมโม นายตน ?

(ข) นายตนา น มโน ?

(จกั กั พนธิตพัพ)

ปณณตติอุทเทสวาโร.

(ข) นิทเทโส

๑. ปณณตติวารนิทเทโส

๑. ปทโสธรวาโร

(ก) อนุโลม

๑๐.(ก) จกขุ จกขายตนนติ?

ทิพพจกขุ ปณณจกขุ จกขุ, น จกขายตน. จกขายตน
จกขุ เจว จกขายตณจ.

(ข) จกขายตน จกขุติ?

อามนตา.

(ก) โสต้ โสตายตนนติ?

ทิพพโสต้ ตณหาโสต้ โสต้, น โสตายตน. โสตายตน
โสตณเจว โสตายตณจ.

(ข) โสตายตนํ โสตนฺติ?

อามนฺตา.

(ก) ฆานํ ฆานายตฺตนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) ฆานายตนํ ฆานนฺติ?

อามนฺตา.

(ก) ชิวหา ชิวหายตฺตนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) ชิวหายตนํ ชิวหาติ?

อามนฺตา.

(ก) กาโย กายายตฺตนฺติ?

กายายตนํ จเปตฺวา อวเสโส กาโย, น กายายตนํ.

กายายตนํ กาโย เจว กายายตฺตนฺจ.

(ข) กายายตนํ กาโยติ?

อามนฺตา.

(ก) รูปํ รูปายตฺตนฺติ?

รูปายตนํ จเปตฺวา อวเสสํ รูปํ, น รูปายตนํ. รูปายตนํ

รูปญฺเจว รูปายตฺตนฺจ.

(ข) รูปายตนํ รูปนฺติ?

อามนฺตา.

(ก) สทโท สททหายตนนติ?

อามนฺตา.

(ข) สททหายตน์ สทโทติ?

อามนฺตา.

(ก) คนฺโธ คนฺธหายตนนติ?

สีลคนฺโธ สมาธิคนฺโธ ปญฺญาคนฺโธ คนฺโธ, น คนฺธหายตน์.

คนฺธหายตน์ คนฺโธ เจว คนฺธหายตตนฺยจ.

(ข) คนฺธหายตน์ คนฺโธติ?

อามนฺตา.

(ก) รโส รสหายตนนติ?

อตุลรโส ธมฺมรโส วิมุตฺติรโส รโส, น รสหายตน์. รสหายตน์

รโส เจว รสหายตตนฺยจ.

(ข) รสหายตน์ รโสติ?

อามนฺตา.

(ก) โผฏฺฐพฺโพ โผฏฺฐพฺพหายตนนติ?

อามนฺตา.

(ข) โผฏฺฐพฺพหายตน์ โผฏฺฐพฺโพติ?

อามนฺตา.

(ก) มโน มนฺายตนนติ?

อามนฺตา.

(ข) มนายตน์ มโนติ?

อามนฺตา.

(ก) ธมฺโม ธมฺมายตन्नติ?

ธมฺมายตน์ จเปตฺวา อวเสสฺโส ธมฺโม, น ธมฺมายตน์.

ธมฺมายตน์ ธมฺโม เจว ธมฺมายตณฺญ.

(ข) ธมฺมายตน์ ธมฺโมติ?

อามนฺตา.

(ข) ปจฺจนี้กั

๑๑.(ก) น จกฺขุ น จกฺขายตन्नติ?

อามนฺตา.

(ข) น จกฺขายตน์ น จกฺขุติ?

ทิพฺพจกฺขุ ปญฺญาจกฺขุ น จกฺขายตน์, จกฺขุ. จกฺขุญฺจ
จกฺขายตณฺญ จเปตฺวา อวเสสฺสํ น เจว จกฺขุ น จ จกฺขายตน์.

(ก) น โสถํ น โสตายตन्नติ?

อามนฺตา.

(ข) น โสตายตน์ น โสตนติ?

ทิพฺพโสถํ ตณฺหาโสถํ น โสตายตน์, โสถํ. โสตญฺจ
โสตายตณฺญ จเปตฺวา อวเสสฺสํ น เจว โสถํ น จ โสตายตน์.

(ก) น ฆานํ น ฆานายตन्नติ?

อามนฺตา.

(ข) น ฆานายตน์ น ฆานนฺติ?

อามนฺตา.

(ก) น ชิวหา น ชิวหายตนฺนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น ชิวหายตน์ น ชิวหาติ?

อามนฺตา.

(ก) น กาโย น กายายตนฺนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น กายายตน์ น กาโยติ?

กายายตน์ จเปตฺวา อวเสโส น กายายตน์, กาโย. กายณฺจ
กายายตณฺจ จเปตฺวา อวเสสํ น เจว กาโย น จ กายายตน์.

(ก) น รูปี น รูปายตนฺนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น รูปายตน์ น รูปนฺติ?

รูปายตน์ จเปตฺวา อวเสสํ น รูปายตน์, รูปํ. รูปณฺจ
รูปายตณฺจ จเปตฺวา อวเสสํ น เจว รูปํ น จ รูปายตน์.

(ก) น สทฺโท น สทฺทหายตนฺนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น สทฺทหายตน์ น สทฺโทติ?

อามนฺตา.

(ก) น คนฺโธ น คนฺธายตฺตณฺนติ?

อามนฺตา.

(ข) น คนฺธายตฺตํ น คนฺโธติ?

สีลคนฺโธ สมาธิคคนฺโธ ปญฺญาคคนฺโธ น คนฺธายตฺตํ, คนฺโธ.
คนฺธญฺจ คนฺธายตฺตญฺจ จเปตฺวา อวเสสํ น เจว คนฺโธ น จ
คนฺธายตฺตํ.

(ก) น รโส น รสายตฺตณฺนติ?

อามนฺตา.

(ข) น รสายตฺตํ น รโสติ?

อตฺถรโส ธมฺมรโส วิมุตฺติรโส น รสายตฺตํ, รโส. รสญฺจ
รสายตฺตญฺจ จเปตฺวา อวเสสํ น เจว รโส น จ รสายตฺตํ.

(ก) น โผฏฺฐพฺโพ น โผฏฺฐพฺพายตฺตณฺนติ?

อามนฺตา.

(ข) น โผฏฺฐพฺพายตฺตํ น โผฏฺฐพฺโพติ?

อามนฺตา.

(ก) น มโน น มนฺายตฺตณฺนติ?

อามนฺตา.

(ข) น มนฺายตฺตํ น มโนติ?

อามนฺตา.

(ก) น ธมโม น ธมฺมายตन्नฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น ธมฺมายตน์ น ธมฺโมติ?

ธมฺมายตน์ จเปตฺวา อวเสสโส น ธมฺมายตน์, ธมฺโม. ธมฺมณฺจ
ธมฺมายตณฺจ จเปตฺวา อวเสสํ น เจว ธมฺโม น จ ธมฺมายตน์.

๒. ปทโสธนมูลจกฺกาวโร

(ก) อนุโลมํ

๑๒.(ก) จกฺขุ จกฺขายตन्नฺติ?

ทิพฺพจกฺขุ ปณฺณาจกฺขุ จกฺขุ, น จกฺขายตน์. จกฺขายตน์ จกฺขุ
เจว จกฺขายตณฺจ...เป....

(ข) อายตนา โสตายตन्नฺติ?

โสตายตน์ อายตณฺเจว โสตายตณฺจ. อวเสสา อายตนา น
โสตายตน์.

จกฺขุ จกฺขายตन्नฺติ?

ทิพฺพจกฺขุ ปณฺณาจกฺขุ จกฺขุ, น จกฺขายตน์. จกฺขายตน์ จกฺขุ
เจว จกฺขายตณฺจ...เป....

อายตนา ฆานายตन्नฺติ...เป...

อายตนา ธมฺมายตन्नฺติ?

ธมฺมายตน์ อายตณฺเจว ธมฺมายตณฺจ. อวเสสา อายตนา
น ธมฺมายตน์.

โสตร์ โสตายตณนติ?...เป... อวเสสา อายตนา น ฐมมายตน์...
เป....

ฐมโม ฐมมายตณนติ?

ฐมมายตน์ จเปตฺวา อวเสโส ฐมโม, น ฐมมายตน์.
ฐมมายตน์ ฐมโม เจว ฐมมายตณญจ...เป....

อายตนา จกฺขายตณนติ?

จกฺขายตน์ อายตณญเจว จกฺขายตณญจ. อวเสสา อายตนา
น จกฺขายตน์.

ฐมโม ฐมมายตณนติ?

ฐมมายตน์ จเปตฺวา อวเสโส ฐมโม, น ฐมมายตน์.
ฐมมายตน์ ฐมโม เจว ฐมมายตณญจ.

อายตนา โสตายตณนติ...เป...

อายตนา มนายตณนติ?

มนายตน์ อายตณญเจว มนายตณญจ. อวเสสา อายตนา น
มนายตน์.

(เอเกกปทมูลกั จกั กั พนุฉิตพพั อสมโมหนุเตน).

(ข) ปจฺจนี้กั

๑๓.(ก) น จกฺขุ น จกฺขายตณนติ?

อามนฺตา.

(ข) นายตนา น โสตายนนติ?

อามนฺตา.

(ก) น จกฺขุ น จกฺขายตฺนนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) นายตนา น ฆานายตฺนนฺติ?

อามนฺตา....เป....

นายตนา น ธมฺมายตฺนนฺติ?

อามนฺตา.

น โสถํ น โสตายตฺนนฺติ?

อามนฺตา.

นายตนา น จกฺขายตฺนํ...เป...

นายตนา น ธมฺมายตฺนนฺติ?

อามนฺตา.

น ฆานํ น ฆานายตฺนํ...เป...

นายตนา น ธมฺมายตฺนนฺติ?

อามนฺตา....เป....

(ก) น ธมฺโม น ธมฺมายตฺนนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) นายตนา น จกฺขายตฺนนฺติ?

อามนฺตา.

น ธมฺโม น ธมฺมายตนนฺติ?

อามนฺตา.

นายตนา น โสตายตนํ...เป...

นายตนา น มนายตนนฺติ?

อามนฺตา.

(จกฺกํ พนฺธเนน สพฺพตฺถ อามนฺตาติ กาทพฺพ).

๓. สุตฺตฺถายตนาวิโร

(ก) อนฺุโลมํ

๑๔.(ก) จกฺขุ อายตนนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) อายตนา จกฺขายตนนฺติ?

จกฺขายตนํ อายตฺนญฺเจว จกฺขายตฺนญฺจ. อวเสสา อายตนา
น จกฺขายตนํ.

โสตา อายตนนฺติ?

อามนฺตา....เป...

ฆานํ... ชิวหา... กาโย... รูปํ... สทฺโท... คนฺโธ... รโส...

โผฏฺฐพฺโพ... มโน...

ธมฺโม อายตนนฺติ?

อามนฺตา.

อายตนา ธมฺมายตนนฺติ?

ธมฺมายตน์ อายตณญฺเจว ธมฺมายตณญฺจ. อวเสสา อายตนา
น ธมฺมายตน์.

(ข) ปจฺจนี้กั

๑๕.(ก) น จกฺขุ นายตนนฺติ?

จกฺขุํ จเปตฺวา อวเสสา อายตนา น จกฺขุ, อายตนา.
จกฺขุญฺจ อายตณญฺจ จเปตฺวา อวเสสา น เจว จกฺขุ น จ
อายตนา.

(ข) นายตนา น จกฺขายตนนฺติ?

อามนฺตา.

น โสถํ นายตนนฺติ?

โสถํ จเปตฺวา...เป... ฆานํ จเปตฺวา...เป... ชิวหํ จเปตฺวา...
เป... น จ อายตนา.

นายตนา น ชิวหายตนนฺติ?

อามนฺตา.

(ก) น กาโย นายตนนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) นายตนา น กายายตนนฺติ?

อามนฺตา.

น รูป นายตณนติ?

รูป จเปตวา...เป... สหุทํ จเปตวา...เป... คนธํ จเปตวา...เป...
รสํ จเปตวา...เป... โผฏฐัพพํ จเปตวา...เป... น จ อายตนา.

นายตนา น โผฏฐัพพายตณนติ?

อามนตา.

(ก) น มโน นายตณนติ?

มนํ จเปตวา อวเสสา อายตนา น มโน, อายตนา. มนญจ
อายตณญจ จเปตวา อวเสสา น เจว มโน น จ อายตนา.

(ข) นายตนา น มนายตณนติ?

อามนตา.

(ก) น ธมโม นายตณนติ?

อามนตา.

(ข) นายตนา น ธมมายตณนติ?

อามนตา.

๔. สุตฺถายตณมูลจกฺกาวโร

(ก) อนุลโหม

๑๖.(ก) จกฺขุ อายตณนติ?

อามนตา.

(ข) อายตนา โสตายตมยมนุตติ?

โสตายตมยมนุตติ อายตมยมนุตติ โสตายตมยมนุตติ. อวเสสา อายตนา น
โสตายตมยมนุตติ.

จกขุ อายตมยมนุตติ?

อามนุตตา.

อายตนา ฆานายตมยมนุตติ...เป...

อายตนา ฐมมายตมยมนุตติ?

ฐมมายตมยมนุตติ อายตมยมนุตติ ฐมมายตมยมนุตติ. อวเสสา อายตนา
น ฐมมายตมยมนุตติ.

โสตมยมนุตติ อายตมยมนุตติ?

อามนุตตา.

อายตนา จกขายตมยมนุตติ?...เป... น จกขายตมยมนุตติ...เป....

อายตนา ฐมมายตมยมนุตติ?...เป... น ฐมมายตมยมนุตติ.

ฆานมยมนุตติ อายตมยมนุตติ?

อามนุตตา.

อายตนา จกขายตมยมนุตติ?...เป...

อายตนา ฐมมายตมยมนุตติ?...เป... น ฐมมายตมยมนุตติ...เป....

ฐมมยมนุตติ อายตมยมนุตติ?

อามนุตตา.

อายตนา จกฺขายตน์...เป...

อายตนา มนายตนนฺตี?

มนายตน์ อายตณญฺเฏว มนายตณญจ. อวเสสา อายตนา น
มนายตน์.

(จกฺกั พนฺธิตพฺพั)

(ข) ปจฺจนี้กั

๑๗.(ก) น จกฺขุ นายตนนฺตี?

จกฺขุํ จเปตฺวา อวเสสา อายตนา น จกฺขุ, อายตนา.
จกฺขุญฺจ อายตณญจ จเปตฺวา อวเสสา น เฏว จกฺขุ น จ
อายตนา.

(ข) นายตนา น โสตายตนนฺตี?

อามนฺตา.

น จกฺขุ นายตนนฺตี?

จกฺขุํ จเปตฺวา อวเสสา อายตนา น จกฺขุ, อายตนา.
จกฺขุญฺจ อายตณญจ จเปตฺวา อวเสสา น เฏว จกฺขุ น จ
อายตนา....

นายตนา น ฆานายตน์...เป...

นายตนา น ธมฺมายตนนฺตี?

อามนฺตา.

น โสต้ นายตนนฺตี?

โสต้ จเปตฺวา...เป... ฆานํ จเปตฺวา...เป... ชิว्हํ จเปตฺวา...
เป... น จ อายตนา.

นายตนา น ธมฺมายตนนฺตี?

อามนฺตา.

น กาโย นายตนนฺตี?

อามนฺตา.

นายตนา น จกฺขายตนนฺตี?

อามนฺตา....เป....

นายตนา น ธมฺมายตนนฺตี?

อามนฺตา....เป....

(ก) น ธมฺโม นายตนนฺตี?

อามนฺตา.

(ข) นายตนา น จกฺขายตนนฺตี?

อามนฺตา.

(ก) น ธมฺโม นายตนนฺตี?

อามนฺตา.

(ข) นายตนา น โสตายตนนฺตี?

อามนฺตา....เป....

นายตนา น มนายตนนติ?

อามนตา.

(จกั กั พนัธิตพัพ)

ปณณตตินิทเทสวาโร.

๒. ปวตติวาโร ๑. อุปปาทวาโร

(๑) ปจจุปปนนวนาโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๑๘.(ก) ยสฺส จกฺขายตณํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส โสตายตณํ
อุปฺปชฺชติตี?

สจกฺขุกานํ อโสตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขายตณํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ โสตายตณํ อุปฺปชฺชติ. สจกฺขุกานํ
สโสตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขายตณญจ อุปฺปชฺชติ
โสตายตณญจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตณํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส จกฺขายตณํ
อุปฺปชฺชติตี?

สโสตกานํ อจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ โสตายตณํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ จกฺขายตณํ อุปฺปชฺชติ. สโสตกานํ
สจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ โสตายตณญจ อุปฺปชฺชติ
จกฺขายตณญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ฆานายตฺนํ
อุปฺปชฺชติตี?

สจฺกขุگانํ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขายตฺนํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชติ. สจฺกขุگانํ
สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ
ฆานายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส จกฺขายตฺนํ
อุปฺปชฺชติตี?

สฆานกานํ อจฺกขุگانํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานายตฺนํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ. สฆานกานํ
สจฺกขุگانํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ
จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส รุปายตฺนํ อุปฺปชฺชติตี?
อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน รุปายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส จกฺขายตฺนํ
อุปฺปชฺชติตี?

สรูปกานํ อจฺกขุگانํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รุปายตฺนํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ. สจฺกขุگانํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รุปายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ จกฺขายตฺนญจ
อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส มนายตฺนํ อุปฺปชฺชตีติ?
อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน มนายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส จกฺขายตฺนํ
อุปฺปชฺชตีติ?

สจฺจิตฺตกาณํ อจฺจุกฺกาณํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ มนายตฺนํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ. สจฺจุกฺกาณํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ มนายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ จกฺขายตฺนญจ
อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ธมฺมายตฺนํ
อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส จกฺขายตฺนํ
อุปฺปชฺชตีติ?

อจฺจุกฺกาณํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ธมฺมายตฺนํ อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ. สจฺจุกฺกาณํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ธมฺมายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ.
(จกฺขายตฺนมฺลกั)

๑๙.(ก) ยสฺส ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส รূปายตฺนํ
อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน รูปายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ฆานายตนํ
อุปฺปชฺชติตี?

สรูปกานํ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รูปายตนํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ฆานายตนํ อุปฺปชฺชติ. สฆานกานํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รูปายตนญจ อุปฺปชฺชติ ฆานายตนญจ
อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ฆานายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส มนายตนํ อุปฺปชฺชติตี?
อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน มนายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ฆานายตนํ
อุปฺปชฺชติตี?

สจิตฺตกานํ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ มนายตนํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ฆานายตนํ อุปฺปชฺชติ. สฆานกานํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ มนายตนญจ อุปฺปชฺชติ ฆานายตนญจ
อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ฆานายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ธมฺมายตนํ
อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ฆานายตนํ
อุปฺปชฺชติตี?

อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ธมฺมายตนํ อุปฺปชฺชติ,

โน จ เตสํ ฆานายตนํ อุปฺปชฺชติ. สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ธมฺมายตนญจ อุปฺปชฺชติ ฆานายตนญจ อุปฺปชฺชติ.

(ฆานายตนมฺูลกั)

๒๐.(ก) ยสฺส รุปรายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส มนายตนํ
อุปฺปชฺชติตี?

อจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รุปรายตนํ อุปฺปชฺชติ, โน จ
เตสํ มนายตนํ อุปฺปชฺชติ. สรฺรูปกานํ สจิจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ รุปรายตนญจ อุปฺปชฺชติ มนายตนญจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มนายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส รุปรายตนํ
อุปฺปชฺชติตี?

อรฺรูปกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ มนายตนํ อุปฺปชฺชติ, โน จ
เตสํ รุปรายตนํ อุปฺปชฺชติ. สจิจิตฺตกานํ สรฺรูปกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ มนายตนญจ อุปฺปชฺชติ รุปรายตนญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส รุปรายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ธมฺมายตนํ อุปฺปชฺชติตี?
อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส รุปรายตนํ
อุปฺปชฺชติตี?

อรฺรูปกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ธมฺมายตนํ อุปฺปชฺชติ, โน จ
เตสํ รุปรายตนํ อุปฺปชฺชติ. สรฺรูปกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ธมฺมายตนญจ อุปฺปชฺชติ รุปรายตนญจ อุปฺปชฺชติ. (รุปรายตนมฺูลกั)

๒๑.(ก) ยสฺส มนายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ธมฺมายตฺนํ
อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส มนายตฺนํ
อุปฺปชฺชตีติ?

อจิตฺตกาณํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ธมฺมายตฺนํ อุปฺปชฺชติ, โน จ
เตสํ มนายตฺนํ อุปฺปชฺชติ. สจิตฺตกาณํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ธมฺมายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ มนายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ. (มนายตฺนมฺมูกํ)

(ข) อนฺุโลมโองกาโส

๒๒.(ก) ยตฺถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตตฺถ โสตายตฺนํ
อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตฺถ วา ปน โสตายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตตฺถ จกฺขายตฺนํ
อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตฺถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตตฺถ ฆานายตฺนํ
อุปฺปชฺชตีติ?

รูปาวจเร ตตฺถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ, โน จ ตตฺถ
ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชติ. กามาวจเร ตตฺถ จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ
ฆานายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยตถ วา ปน ฆานายตน์ อุปฺปชฺชติ ตตถ จกฺขายตน์
อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชติ ตตถ รূปายตน์ อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน รূปายตน์ อุปฺปชฺชติ ตตถ จกฺขายตน์
อุปฺปชฺชตีติ?

อสฺสณฺสตุเต ตตถ รূปายตน์ อุปฺปชฺชติ, โน จ ตตถ
จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชติ. ปณฺจวโกการุ ตตถ รূปายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ
จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยตถ จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชติ ตตถ มนฺายตน์ อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน มนฺายตน์ อุปฺปชฺชติ ตตถ จกฺขายตน์
อุปฺปชฺชตีติ?

อรูเป ตตถ มนฺายตน์ อุปฺปชฺชติ, โน จ ตตถ จกฺขายตน์
อุปฺปชฺชติ. ปณฺจวโกการุ ตตถ มนฺายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ
จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยตถ จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชติ ตตถ ธมฺมายตน์
อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน ธมฺมายตน์ อุปฺปชฺชติ ตตถ จกฺขายตน์
อุปฺปชฺชตีติ?

อสนฺยสฺสเต อรุเป ตตถ ธมฺมายตน์ อุปฺปชฺชติ, โน จ ตตถ
จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชติ. ปญฺจวีกาเร ตตถ ธมฺมายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ
จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ. (จกฺขายตฺนมฺลกั)

๒๓.(ก) ยตถ ฆานายตน์ อุปฺปชฺชติ ตตถ รุปายตน์
อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน รุปายตน์ อุปฺปชฺชติ ตตถ ฆานายตน์
อุปฺปชฺชตีติ?

รูปาวจเร ตตถ รุปายตน์ อุปฺปชฺชติ, โน จ ตตถ ฆานายตน์
อุปฺปชฺชติ. กามาวจเร ตตถ รุปายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ
ฆานายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ.

(ยตถ ฆานายตน์ อุปฺปชฺชติ ตตถ มนายตน์ ธมฺมายตฺนญจ
เอกสทิสํ, นานํ นตฺถิ, อฺปรี ปน วารสฺสขโป ตีติ ชานิตพฺพ.)

(ก) ยตถ ฆานายตน์ อุปฺปชฺชติ ตตถ ธมฺมายตน์
อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน ธมฺมายตน์ อุปฺปชฺชติ ตตถ ฆานายตน์
อุปฺปชฺชตีติ?

รูปาวจร อรูปาวจร ตตถ ธมฺมายตน์ อุปฺปชฺชติ, โน จ ตตถ ฆานายตน์ อุปฺปชฺชติ. กามาวจร ตตถ ธมฺมายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ ฆานายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ. (ฆานายตฺนมฺลกั)

๒๔.(ก) ยตถ รูปายตน์ อุปฺปชฺชติ ตตถ มนายตน์ อุปฺปชฺชตีติ?

อสลฺลสฺสเต ตตถ รูปายตน์ อุปฺปชฺชติ, โน จ ตตถ มนายตน์ อุปฺปชฺชติ. ปลฺลจโวกาเร ตตถ รูปายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ มนายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยตถ วา ปน มนายตน์ อุปฺปชฺชติ ตตถ รูปายตน์ อุปฺปชฺชตีติ?

อรูเป ตตถ มนายตน์ อุปฺปชฺชติ, โน จ ตตถ รูปายตน์ อุปฺปชฺชติ. ปลฺลจโวกาเร ตตถ มนายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ รูปายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยตถ รูปายตน์ อุปฺปชฺชติ ตตถ ธมฺมายตน์ อุปฺปชฺชตีติ? อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน ธมฺมายตน์ อุปฺปชฺชติ ตตถ รูปายตน์ อุปฺปชฺชตีติ?

อรูเป ตตถ ธมฺมายตน์ อุปฺปชฺชติ, โน จ ตตถ รูปายตน์ อุปฺปชฺชติ. ปลฺลจโวกาเร อสลฺลสฺสเต ตตถ ธมฺมายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ รูปายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ. (รูปายตฺนมฺลกั)

๒๕.(ก) ยตถ มนายตน์ อุปฺปชฺชติ ตตถ ธมฺมายตน์
อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน ธมฺมายตน์ อุปฺปชฺชติ ตตถ มนายตน์
อุปฺปชฺชตีติ?

อสนฺนสฺส เต ตตถ ธมฺมายตน์ อุปฺปชฺชติ, โน จ ตตถ
มนายตน์ อุปฺปชฺชติ. จตุโวการะ ปณฺจโวการะ ตตถ ธมฺมายตฺนญจ
อุปฺปชฺชติ มนายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ. (มนายตฺนมุลกั)

(ค) อนฺโหลมปุคฺคโลกาสา

๒๖.(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
โสตายตน์ อุปฺปชฺชตีติ?

สจฺจกฺขกานํ อโสตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตน์
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ สโตายตน์ อุปฺปชฺชติ. สจฺจกฺขกานํ
สโสตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ
โสตายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สโตายตน์ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชตีติ?

สโสตกานํ อจฺจกฺขกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ สโตายตน์
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชติ. สโสตกานํ
สจฺจกฺขกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ สโตายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ

จกขายตนณจ อุปฺปชฺชติ (สัซิตตัม ยสฺสกสทิส).

๒๗.(ก) ยสฺส ยตถ มนายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
ธมฺมายตนํ อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
มนายตนํ อุปฺปชฺชตีติ?

อจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ธมฺมายตนํ อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ตตถ มนายตนํ อุปฺปชฺชติ. สจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตถ ธมฺมายตนณจ อุปฺปชฺชติ มนายตนณจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ปจฺจนีกปฺคฺคโล

๒๘.(ก) ยสฺส จกขายตนํ นฺอุปฺปชฺชติ ตสฺส โสตายตนํ
นฺอุปฺปชฺชตีติ?

อจกฺขุกานํ สโสไตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกขายตนํ
นฺอุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ โสตายตนํ นฺอุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ
อจกฺขุกานํ อโสไตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกขายตนณจ
นฺอุปฺปชฺชติ โสตายตนณจ นฺอุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตนํ นฺอุปฺปชฺชติ ตสฺส จกขายตนํ
นฺอุปฺปชฺชตีติ?

อโสไตกานํ สจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ โสตายตนํ
นฺอุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ จกขายตนํ นฺอุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ

อโสดกานํ อจกขุกันํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ โสตายตฺนญจ
นฺอุปฺปชฺชติ จกฺขายตฺนญจ นฺอุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ นฺอุปฺปชฺชติ ตสฺส ฆานายตฺนํ
นฺอุปฺปชฺชตีติ?

อจกขุกันํ สฆานกานํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขายตฺนํ
นฺอุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ฆานายตฺนํ นฺอุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ
อจกขุกันํ อฆานกานํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขายตฺนญจ
นฺอุปฺปชฺชติ ฆานายตฺนญจ นฺอุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ฆานายตฺนํ นฺอุปฺปชฺชติ ตสฺส จกฺขายตฺนํ
นฺอุปฺปชฺชตีติ?

อฆานกานํ สจกขุกันํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานายตฺนํ
นฺอุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ จกฺขายตฺนํ นฺอุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ
อฆานกานํ อจกขุกันํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานายตฺนญจ
นฺอุปฺปชฺชติ จกฺขายตฺนญจ นฺอุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ นฺอุปฺปชฺชติ ตสฺส รูปายตฺนํ นฺอุปฺปชฺชตีติ?

อจกขุกันํ สรูปกานํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขายตฺนํ
นฺอุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ รูปายตฺนํ นฺอุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ
อรูปกานํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขายตฺนญจ นฺอุปฺปชฺชติ
รูปายตฺนญจ นฺอุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน รูปายตน์ นุปฺปชฺชติ ตสฺส จกฺขายตน์
นุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชติ ตสฺส มนายตน์ นุปฺปชฺชตีติ?
อจฺจุกฺกานํ สจฺจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขายตน์
นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ มนายตน์ นุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ
อจฺจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขายตฺตณฺณจ นุปฺปชฺชติ
มนายตฺตณฺณจ นุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มนายตน์ นุปฺปชฺชติ ตสฺส จกฺขายตน์
นุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ฐมฺมายตน์
นุปฺปชฺชตีติ?

อจฺจุกฺกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชติ, โน จ
เตสํ ฐมฺมายตน์ นุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ เตสํ จกฺขายตฺตณฺณจ
นุปฺปชฺชติ ฐมฺมายตฺตณฺณจ นุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ฐมฺมายตน์ นุปฺปชฺชติ ตสฺส จกฺขายตน์
นุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา. (จกฺขายตฺตณฺณมฺมลก)

๒๙.(ก) ยสฺส ฆานายตนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส รูปายตนํ
นุปฺปชฺชตีติ?

อฆานกานํ สรूपกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานายตนํ
นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ รูปายตนํ นุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ
อรूपกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานายตนญจ นุปฺปชฺชติ
รูปายตนญจ นุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน รูปายตนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ฆานายตนํ
นุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ฆานายตนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส มนายตนํ นุปฺปชฺชตีติ?

อฆานกานํ สจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานายตนํ
นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ มนายตนํ นุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ
อจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานายตนญจ นุปฺปชฺชติ
มนายตนญจ นุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มนายตนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ฆานายตนํ
นุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ฆานายตนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ธมฺมายตนํ
นุปฺปชฺชตีติ?

อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชติ, โน จ
เตสํ ธมฺมายตนํ นุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ เตสํ
ฆานายตนญจ นุปฺปชฺชติ ธมฺมายตนญจ นุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมายตนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ฆานายตนํ
นุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา. (ฆานายตนมฺลกั)

๓๐.(ก) ยสฺส รุปรายตนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส มนายตนํ
นุปฺปชฺชติตี?

อรูปกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รุปรายตนํ นุปฺปชฺชติ, โน จ
เตสํ มนายตนํ นุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ เตสํ รุปรายตนญจ
นุปฺปชฺชติ มนายตนญจ นุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มนายตนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส รุปรายตนํ
นุปฺปชฺชติตี?

อจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ มนายตนํ นุปฺปชฺชติ, โน จ
เตสํ รุปรายตนํ นุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ เตสํ มนายตนญจ
นุปฺปชฺชติ รุปรายตนญจ นุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส รุปรายตนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ธมฺมายตนํ นุปฺปชฺชติตี?

อรูปกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รุปรายตนํ นุปฺปชฺชติ, โน จ
เตสํ ธมฺมายตนํ นุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ เตสํ รุปรายตนญจ
นุปฺปชฺชติ ธมฺมายตนญจ นุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมายตน์ นุปฺปชฺชติ ตสฺส รุปายตน์
นุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา. (รูปายตนมฺลกั)

๓๑.(ก) ยสฺส มนายตน์ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ธมฺมายตน์
นุปฺปชฺชตีติ?

อจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ มนายตน์ นุปฺปชฺชติ, โน จ
เตสํ ธมฺมายตน์ นุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ เตสํ มนายตฺนญจ
นุปฺปชฺชติ ธมฺมายตฺนญจ นุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมายตน์ นุปฺปชฺชติ ตสฺส มนายตน์
นุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา. (มนายตนมฺลกั)

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๓๒.(ก) ยตถ จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชติ ตตถ โสตายตน์
นุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน โสตายตน์ นุปฺปชฺชติ ตตถ จกฺขายตน์
นุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ จกฺขายตฺนํ นุप्ปชฺชติ ตตฺถ ฆานายตฺนํ
 นุप्ปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน ฆานายตฺนํ นุप्ปชฺชติ ตตฺถ จกฺขายตฺนํ
 นุप्ปชฺชตีติ?

รูปาจเร ตตฺถ ฆานายตฺนํ นุप्ปชฺชติ, โน จ ตตฺถ
 จกฺขายตฺนํ นุप्ปชฺชติ. อสฺสณฺสตุเต อรูปे ตตฺถ ฆานายตฺนญจ
 นุप्ปชฺชติ จกฺขายตฺนญจ นุप्ปชฺชติ.

(ก) ยตถ จกฺขายตฺนํ นุप्ปชฺชติ ตตฺถ รูปายตฺนํ นุप्ปชฺชตีติ?
 อสฺสณฺสตุเต ตตฺถ จกฺขายตฺนํ นุप्ปชฺชติ, โน จ ตตฺถ
 รูปายตฺนํ นุप्ปชฺชติ. อรูปे ตตฺถ จกฺขายตฺนญจ นุप्ปชฺชติ
 รูปายตฺนญจ นุप्ปชฺชติ.

(ข) ยตถ วา ปน รูปายตฺนํ นุप्ปชฺชติ ตตฺถ จกฺขายตฺนํ
 นุप्ปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ จกฺขายตฺนํ นุप्ปชฺชติ ตตฺถ มนายตฺนํ นุप्ปชฺชตีติ?
 อรูปे ตตฺถ จกฺขายตฺนํ นุप्ปชฺชติ, โน จ ตตฺถ มนายตฺนํ
 นุप्ปชฺชติ. อสฺสณฺสตุเต ตตฺถ จกฺขายตฺนญจ นุप्ปชฺชติ
 มนายตฺนญจ นุप्ปชฺชติ.

(ข) ยตถ วา ปน มนายตน์ นุปฺปชฺชติ ตตถ จกฺขายตน์
นุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชติ ตตถ ฌมฺมายตน์
นุปฺปชฺชตีติ?

อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยตถ วา ปน ฌมฺมายตน์ นุปฺปชฺชติ ตตถ จกฺขายตน์
นุปฺปชฺชตีติ?

นตฺถิ. (จกฺขายตฺนมฺมูลกั)

๓๓.(ก) ยตถ ฆานายตน์ นุปฺปชฺชติ ตตถ รูปายตน์
นุปฺปชฺชตีติ?

รูปาวจเร ตตถ ฆานายตน์ นุปฺปชฺชติ, โน จ ตตถ รูปายตน์
นุปฺปชฺชติ. อรูปเ ตตถ ฆานายตฺนญจ นุปฺปชฺชติ รูปายตฺนญจ
นุปฺปชฺชติ.

(ข) ยตถ วา ปน รูปายตน์ นุปฺปชฺชติ ตตถ ฆานายตน์
นุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ ฆานายตน์ นุปฺปชฺชติ ตตถ มนายตน์ นุปฺปชฺชตีติ?

รูปาวจเร อรูปาวจเร ตตถ ฆานายตน์ นุปฺปชฺชติ, โน จ
ตตถ มนายตน์ นุปฺปชฺชติ. อสฺสณฺณสฺสตะ ตตถ ฆานายตฺนญจ

นุปปชชติ มนายตณญจ นุปปชชติ.

(ข) ยตถ วา ปน มนายตน์ นุปปชชติ ตตถ ฆานายตน์
นุปปชชตีติ?

อามนตา.

(ก) ยตถ ฆานายตน์ นุปปชชติ ตตถ ธมมายตน์
นุปปชชตีติ?

อุปปชชติ.

(ข) ยตถ วา ปน ธมมายตน์ นุปปชชติ ตตถ ฆานายตน์
นุปปชชตีติ?

นตถิ. (ฆานายตณมฺลกั)

๓๔.(ก) ยตถ รูปายตน์ นุปปชชติ ตตถ มนายตน์
นุปปชชตีติ?

อุปปชชติ.

(ข) ยตถ วา ปน มนายตน์ นุปปชชติ ตตถ รูปายตน์
นุปปชชตีติ?

อุปปชชติ.

(ก) ยตถ รูปายตน์ นุปปชชติ ตตถ ธมมายตน์ นุปปชชตีติ?

อุปปชชติ.

(ข) ยตถ วา ปน ธมฺมา ยตฺนํ นุปฺปชฺชติ ตตฺถ รุปายตฺนํ
นุปฺปชฺชตีติ?

นตฺถิ. (รูปายตนมฺลกั)

๓๕.(ก) ยตถ มนายตฺนํ นุปฺปชฺชติ ตตฺถ ธมฺมา ยตฺนํ
นุปฺปชฺชตีติ?

อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยตถ วา ปน ธมฺมา ยตฺนํ นุปฺปชฺชติ ตตฺถ มนายตฺนํ
นุปฺปชฺชตีติ?

นตฺถิ. (มนายตนมฺลกั)

(จ) ปจฺจนีกปฺปคฺคโลกาสา

๓๖.(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
โสธายตฺนํ นุปฺปชฺชตีติ?

อจฺกขุگانํ สโสธกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนํ
นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ โสธายตฺนํ นุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ
จวนฺตานํ อจฺกขุگانํ อโสธกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
จกฺขายตฺนญจ นุปฺปชฺชติ โสธายตฺนญจ นุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสธายตฺนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชตีติ?

อโสธกานํ สจฺกขุگانํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ โสธายตฺนํ

นุप्ปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ จกขายตน์ นุप्ปชชติ. สพฺเพสํ
 จวนฺตานํ อโสตกานํ อจกขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
 โสตายตฺตนญจ นุप्ปชชติ จกขายตฺตนญจ นุप्ปชชติ...เป....

๓๗.(ก) ยสฺส ยตถ มนายตน์ นุप्ปชชติ ตสฺส ตตถ
 ฌมมายตน์ นุप्ปชชตีติ?

อจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ มนายตน์ นุप्ปชชติ,
 โน จ เตสํ ตตถ ฌมมายตน์ นุप्ปชชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ เตสํ
 ตตถ มนายตฺตนญจ นุप्ปชชติ ฌมมายตฺตนญจ นุप्ปชชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฌมมายตน์ นุप्ปชชติ ตสฺส ตตถ
 มนายตน์ นุप्ปชชตีติ?

อามนฺตา.

(๒) อตีตวาทโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๓๘.(ก) ยสฺส จกขายตน์ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส โสตายตน์
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตน์ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส จกขายตน์
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ฆานายตฺนํ...เป...
 รุปายตฺนํ... มนายตฺนํ... รมมายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน รมมายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส จกฺขายตฺนํ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

๓๘. ยสฺส ฆานายตฺนํ...เป... รุปายตฺนํ... มนายตฺนํ
 อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส รมมายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน รมมายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส มนายตฺนํ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) อนุโลมโอภาโส

๔๐.(ก) ยตถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถ...เป...

(ยตถกํ ปจฺจุปฺปนฺเนปิ อตีเตปิ อนาคเตปิ ปจฺจุปฺปนฺนาตีเตปิ
 ปจฺจุปฺปนฺนาคเตปิ อตีตาคเตปิ สพฺพตถ สทิสํ, อุปฺปชฺชติ
 อุปฺปชฺชิตถาติ นามํ อติเรกํ กาทพฺพํ).

(ค) อนุโลมบุคคลโลกาสา

๔๑.(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
โสตายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสตายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจฺรณํ เตสํ ตตถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
ตตถ ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถ. กามาวจฺรณํ เตสํ ตตถ
จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชิตถ ฆานายตฺนญจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ รูปายตฺนํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รูปายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อสนฺณสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ รูปายตน์ อุปฺปชฺชิตฺถ, โน จ
 เตสํ ตตฺถ จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชิตฺถ. ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตฺถ
 รูปายตฺนญจ อุปฺปชฺชิตฺถ จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชิตฺถ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส ตตฺถ มนายตน์
 อุปฺปชฺชิตฺถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มนายตน์ อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส ตตฺถ
 จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชิตฺถาติ?

อรูปานํ เตสํ ตตฺถ มนายตน์ อุปฺปชฺชิตฺถ, โน จ เตสํ ตตฺถ
 จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชิตฺถ. ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตฺถ มนายตฺนญจ
 อุปฺปชฺชิตฺถ จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชิตฺถ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส ตตฺถ
 ฐมฺมายตน์ อุปฺปชฺชิตฺถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ฐมฺมายตน์ อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส ตตฺถ
 จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชิตฺถาติ?

อสนฺณสตฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ ฐมฺมายตน์ อุปฺปชฺชิตฺถ,
 โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชิตฺถ. ปญฺจวโถการานํ เตสํ
 ตตฺถ ฐมฺมายตฺนญจ อุปฺปชฺชิตฺถ จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชิตฺถ.

(จกฺขายตฺนมฺมุลกั)

๔๒.(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 รูปายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รูปายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรณํ เตสํ ตตถ รูปายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
 ตตถ ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถ. กามาวจรณํ เตสํ ตตถ
 รูปายตฺนญจ อุปฺปชฺชิตถ ฆานายตฺนญจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ มนายตฺนํ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรณํ อรูปาวจรณํ เตสํ ตตถ มนายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถ,
 โน จ เตสํ ตตถ ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถ. กามาวจรณํ เตสํ ตตถ
 มนายตฺนญจ อุปฺปชฺชิตถ ฆานายตฺนญจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 ธมฺมายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมา ยตนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ฆานายตนํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ธมฺมา ยตนํ อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ ฆานายตนํ อุปฺปชฺชิตถ. กามาวจรานํ เตสํ ตตถ
ธมฺมา ยตนญจ อุปฺปชฺชิตถ ฆานายตนญจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ฆานายตนมฺลกั)

๔๓.(ก) ยสฺส ยตถ รูปายตนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
มนายตนํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อสลฺลสฺส ตตานํ เตสํ ตตถ รูปายตนํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
ตตถ มนายตนํ อุปฺปชฺชิตถ. ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตถ
รูปายตนญจ อุปฺปชฺชิตถ มนายตนญจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
รูปายตนํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อรูปานํ เตสํ ตตถ มนายตนํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ
รูปายตนํ อุปฺปชฺชิตถ. ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตถ มนายตนญจ
อุปฺปชฺชิตถ รูปายตนญจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ รูปายตนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ ธมฺมา ยตนํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตน์ อูปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 รูปายตน์ อูปฺปชฺชิตถาติ?

อรูปานํ เตสํ ตตถ ธมฺมายตน์ อูปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ
 รูปายตน์ อูปฺปชฺชิตถ. ปญฺจวโถการานํ อสฺสยสฺสยตฺตานํ เตสํ ตตถ
 ธมฺมายตฺตนญฺจ อูปฺปชฺชิตถ รูปายตฺตนญฺจ อูปฺปชฺชิตถ.

(รูปายตนะมุลกั)

๔๔.(ก) ยสฺส ยตถ มนายตน์ อูปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 ธมฺมายตน์ อูปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตน์ อูปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 มนายตน์ อูปฺปชฺชิตถาติ?

อสฺสยสฺสยตฺตานํ เตสํ ตตถ ธมฺมายตน์ อูปฺปชฺชิตถ, โน จ
 เตสํ ตตถ มนายตน์ อูปฺปชฺชิตถ. จตุวโถการานํ ปญฺจวโถการานํ
 เตสํ ตตถ ธมฺมายตฺตนญฺจ อูปฺปชฺชิตถ มนายตฺตนญฺจ อูปฺปชฺชิตถ.

(มนายตนะมุลกั)

(ข) ปจฺจนีกปฺปคฺคโล

๔๕.(ก) ยสฺส จกฺขายตน์ นูปฺปชฺชิตถ ตสฺส โสตายตน์
 นูปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตนํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส จกฺขายตนํ
นุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ. (สํชิตฺตํ).

๔๖.(ก) ยสฺส มนายตนํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ฌมมายตนํ
นุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ฌมมายตนํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส มนายตนํ
นุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ....เป....

(ง) ปจฺจณีกโสภาโส

๔๗. ยตถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิตถ...เป....

(จ) ปจฺจณีกปุคฺคโลกาสา

๔๘.(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
โสตายตนํ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสตายตนํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ฆานายตฺนํ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆานายตฺนํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานายตฺนํ นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
ตตถ จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชิตถ. สุกฺขาวาสานํ อสฺสณฺสตุตฺตานํ
อรูปานํ เตสํ ตตถ ฆานายตฺนญจ นุปฺปชฺชิตถ จกฺขายตฺนญจ
นุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ รูปายตฺนํ
นุปฺปชฺชิตถาติ?

อสฺสณฺสตุตฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชิตถ, โน จ
เตสํ ตตถ รูปายตฺนํ นุปฺปชฺชิตถ. สุกฺขาวาสานํ อรูปานํ เตสํ
ตตถ จกฺขายตฺนญจ นุปฺปชฺชิตถ รูปายตฺนญจ นุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รูปายตฺนํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ มนายตฺนํ
นุปฺปชฺชิตถาติ?

อรุปานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ
มณายตน์ นุปฺปชฺชิตถ. สุกฺขาวาสานํ อสญฺญสตุตถานํ เตสํ ตตถ
จกฺขายตณญจ นุปฺปชฺชิตถ มณายตณญจ นุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มณายตน์ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ธมฺมายตน์ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อสญฺญสตุตถานํ อรุปานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ ธมฺมายตน์ นุปฺปชฺชิตถ. สุกฺขาวาสานํ เตสํ
ตตถ จกฺขายตณญจ นุปฺปชฺชิตถ ธมฺมายตณญจ นุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตน์ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (จกฺขายตณมฺูลกั)

๔๘.(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตน์ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
รूपายตน์ นุปฺปชฺชิตถาติ?

รूपาวจฺจรานํ เตสํ ตตถ ฆานายตน์ นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
ตตถ रूपายตน์ นุปฺปชฺชิตถ. สุกฺขาวาสานํ อรุปานํ เตสํ ตตถ
ฆานายตณญจ นุปฺปชฺชิตถ रूपายตณญจ นุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รุปายตน์ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ฆานายตน์ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตน์ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ มนายตน์
นุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรณํ อรูปาวจรณํ เตสํ ตตถ ฆานายตน์ นุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ มนายตน์ นุปฺปชฺชิตถ. สุตฺถาวาसानํ
อสนฺนสฺสทฺตานํ เตสํ ตตถ ฆานายตฺนญจ นุปฺปชฺชิตถ มนายตฺนญจ
นุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตน์ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ฆานายตน์ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตน์ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ธมฺมายตน์ นุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรณํ อรูปาวจรณํ เตสํ ตตถ ฆานายตน์ นุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ ธมฺมายตน์ นุปฺปชฺชิตถ. สุตฺถาวาसानํ เตสํ
ตตถ ฆานายตฺนญจ นุปฺปชฺชิตถ ธมฺมายตฺนญจ นุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตน์ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ฆานายตน์ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (ฆานายตฺนมฺมูกํ)

๕๐.(ก) ยสฺส ยตถ รูปายตน์ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
มนายตน์ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อรูปาณํ เตสํ ตตถ รูปายตน์ นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ
มนายตน์ นุปฺปชฺชิตถ. สุกฺขธาวาสาณํ เตสํ ตตถ รูปายตฺตญจ
นุปฺปชฺชิตถ มนายตฺตญจ นุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตน์ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
รูปายตน์ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อสนฺยสฺสยตฺตานิ เตสํ ตตถ มนายตน์ นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
ตตถ รูปายตน์ นุปฺปชฺชิตถ. สุกฺขธาวาสาณํ เตสํ ตตถ
มนายตฺตญจ นุปฺปชฺชิตถ รูปายตฺตญจ นุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ รูปายตน์ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ ธมฺมายตน์
นุปฺปชฺชิตถาติ?

อรูปาณํ เตสํ ตตถ รูปายตน์ นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ
ธมฺมายตน์ นุปฺปชฺชิตถ. สุกฺขธาวาสาณํ เตสํ ตตถ รูปายตฺตญจ
นุปฺปชฺชิตถ ธมฺมายตฺตญจ นุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตน์ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
รูปายตน์ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (รูปายตฺตมฺมุลกํ)

๕๑.(ก) ยสฺส ยตถ มนายตน์ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ธมฺมายตน์ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อสนฺณสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ มนายนํ นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
ตตฺถ ธมฺมายนํ นุปฺปชฺชิตถ. สฺพุทฺธาवासานํ เตสํ ตตฺถ
มนายตนนฺจ นุปฺปชฺชิตถ ธมฺมายนตนนฺจ นุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายนํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
มนายนํ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (มนายตนมฺลกั)

(๓) อนาคตวาทโร

(ก) อนุโลมปฺคฺคโล

๕๒.(ก) ยสฺส จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส โสตายตนํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตนํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ฆานายตนํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย รุปาวจรัม อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จกฺขายตนํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ฆานายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ
จกฺขายตนนฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานายตนนฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ฆานายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตน์
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส รূปายตน์
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน รূปายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตน์
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

ยสฺส จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี (ตสฺส มนายตฺนญจ
ธมฺมายตฺนญจ สทิสํ, อิมะ ทเว สทิสายะว โหนฺตี).

(ก) ยสฺส จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ธมฺมายตน์
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตน์
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺตี เตสํ ธมฺมายตน์
อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ
ธมฺมายตฺนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(จกฺขายตฺนมฺลกั)

๕๓.(ก) ยสฺส ฆานายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส รูปายตนํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน รูปายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ฆานายตนํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย รูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ รูปายตนํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ฆานายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ
รูปายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส ฆานายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส มนายตนํ...เป...
ธมฺมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ฆานายตนํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย รูปาวจรํ อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ
ธมฺมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ฆานายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี.
อิตเรสํ เตสํ ธมฺมายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานายตนญจ
อุปฺปชฺชิสฺสตี. (ฆานายตนมฺลกํ)

๕๔. ยสฺส รูปายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส มนายตนํ...เป...
ธมฺมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส รุปายตนํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ธมฺมายตนํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ รุปายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ
 ธมฺมายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี รุปายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(รูปายตนมฺลกั)

๕๕.(ก) ยสฺส มนายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ธมฺมายตนํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส มนายตนํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา. (มนายตนมฺลกั)

(ข) อนฺุโลมโสภาโส

๕๖. ยตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี...เป....

(ค) อนฺุโลมปคฺคโลกาสา

๕๗.(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 โสตายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสตายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รूपาวจฺรณํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาวจฺรณํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานายตฺนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ รูปายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รูปายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อสฺสยสฺสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ รูปายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปญฺจวโถการณํ เตสํ ตตฺถ รูปายตฺนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
มฺนายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มฺนายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อรูปานํ เตสํ ตตฺถ มฺนายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
ตตฺถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตฺถ
มฺนายตฺนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
ธมฺมายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อสญฺญสฺสตฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ ธมฺมายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี,
โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปญฺจวโถการานํ เตสํ
ตตฺถ ธมฺมายตฺนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(จกฺขายตฺนมฺลกั)

๕๘.(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
รूपายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รูปายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
ฆานายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

รูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ รูปายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
ตตฺถ ฆานายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาวจรานํ เตสํ ตตฺถ
รูปายตฺนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานายตฺนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส ยตถ ฆานายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ มนายตน์...
เป... ธมฺมายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
ฆานายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ ธมฺมายตน์
อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี.
กามาวจรานํ เตสํ ตตฺถ ธมฺมายตฺนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี
ฆานายตฺนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี. (ฆานายตฺนมฺูลกั)

๕๙.(ก) ยสฺส ยตถ รูปายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
มนายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อสฺสยสฺสยตฺตานํ เตสํ ตตฺถ รูปายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
เตสํ ตตฺถ มนายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตฺถ
รูปายตฺนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี มนายตฺนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 รูปายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อรูปานํ เตสํ ตตฺถ มนายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
 เตสํ ตตฺถ รูปายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตฺถ
 มนายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี รูปายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ รูปายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 ฌมมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฌมมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 รูปายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อรูปานํ เตสํ ตตฺถ ฌมมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
 ตตฺถ รูปายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปญฺจวโถการานํ อสญฺญสฺสตุตฺตานํ เตสํ
 ตตฺถ ฌมมายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี รูปายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.
 (รูปายตนมฺลกั)

๖๐.(ก) ยสฺส ยตถ มนายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 ฌมมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฌมมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 มนายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อสนฺยสฺส ตตฺถ เตสํ ตตฺถ ฌมฺมายตฺนํ อูปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
 เตสํ ตตฺถ มฺนายตฺนํ อูปฺปชฺชิสฺสตี. จตุโวการานํ ปญฺจโวการานํ
 เตสํ ตตฺถ ฌมฺมายตฺนญฺจ อูปฺปชฺชิสฺสตี มฺนายตฺนญฺจ อูปฺปชฺชิสฺสตี.
 (มฺนายตฺนมฺลกั)

(ข) ปจฺจนีกบุคคลโ

๖๑.(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ นูปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส โสตายตฺนํ
 นูปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตฺนํ นูปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตฺนํ
 นูปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ นูปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ฆานายตฺนํ
 นูปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ฆานายตฺนํ นูปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตฺนํ
 นูปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย รุปาวจโร อูปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺตี เตสํ ฆานายตฺนํ
 นูปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ จกฺขายตฺนํ นูปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมภวีกานํ
 เย จ อรูปํ อูปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺตี เตสํ ฆานายตฺนญฺจ
 นูปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขายตฺนญฺจ นูปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส รุปายตฺนํ
นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน รุปายตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตฺนํ
นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

ยสฺส จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส มนายตฺนํ...เป...
ธมฺมายตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย อรฺหํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จกฺขายตฺนํ
นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ธมฺมายตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมภวิกานํ
เตสํ จกฺขายตฺนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี ธมฺมายตฺนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตฺนํ
นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา. (จกฺขายตฺนมฺลกํ)

๖๒.(ก) ยสฺส ฆานายตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส รุปายตฺนํ
นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย รุปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ฆานายตฺนํ
นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ รุปายตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมภวิกานํ
เย จ อรฺหํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ฆานายตฺนญจ
นุปฺปชฺชิสฺสตี รุปายตฺนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน รูปายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ฆานายตน์
นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

ยสฺส ฆานายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส มนายตน์...เป...
ธมฺมายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย รูปาวจรํ อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ
ฆานายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ธมฺมายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี.
ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ฆานายตฺตญฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี ธมฺมายตฺตญฺจ
นุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ฆานายตน์
นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา. (ฆานายตฺตมฺมุลกั)

๖๓. ยสฺส รูปายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส มนายตน์...เป...
ธมฺมายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ รูปายตน์
นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ธมฺมายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมภวีกานํ
เตสํ รูปายตฺตญฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี ธมฺมายตฺตญฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส รูปายตน์
นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา. (รูปายตฺตมฺมุลกั)

๖๔.(ก) ยสฺส มนายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ธมฺมายตน์
นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส มนายตน์
นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา. (มนายตนะมุลกั)

(ง) ปจฺจนีโกกาโส

๖๕. ยตถ จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี...เป....

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโลกาสา

๖๖.(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
โสตายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสตายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ฆานายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปณฺจวโกเร ปจฺฉิมภวิกานํ อสฺสณฺสตุตฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ รูปายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อสฺสณฺสตุตฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ รูปายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปณฺจวโกเร ปจฺฉิมภวิกานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี รูปายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รูปายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ มนายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อรูปานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ มนายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมภวิกานํ อสฺสณฺสตุตฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี มนายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ จกฺขายตํ นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ ธมฺมายตํ นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อสนฺนสฺสทตฺตานํ อรฺูปานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ ธมฺมายตํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมภวิกานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี ธมฺมายตฺนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ จกฺขายตํ นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (จกฺขายตฺนมฺลกั)

๖๗.(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ รฺูปายตํ นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รฺูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ ฆานายตํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ รฺูปายตํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปญฺจวอกาเร ปจฺฉิมภวิกานํ อรฺูปานํ เตสํ ตตฺถ ฆานายตฺนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี รฺูปายตฺนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รฺูปายตํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ ฆานายตํ นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ มนายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ มนายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมภิกขานํ อสญฺญสฺสตาณํ เตสํ ตตถ ฆานายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี มนายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ ธมฺมายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ ธมฺมายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมภิกขานํ เตสํ ตตถ ฆานายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี ธมฺมายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา. (ฆานายตนมฺลกํ)

๖๘.(ก) ยสฺส ยตถ รูปายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ มนายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อรุปานํ เตสํ ตตถ รূपायตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ มนายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ตตถ รূपायตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี มนายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ รূपायตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อสลฺลสฺสตาณํ เตสํ ตตถ มนายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ รূपायตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ตตถ มนายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี รূपायตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ รূपायตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ ธมฺมายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อรุปานํ เตสํ ตตถ รূपायตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ ธมฺมายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ตตถ รূपायตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี ธมฺมายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ รূपायตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา. (รূपायตนมฺูลกั)

๖๙.(ก) ยสฺส ยตถ มนายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ ธมฺมายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อสนฺณสฺสทตฺตานํ เตสํ ตตฺถ มนายนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
 เตสํ ตตฺถ ฐมฺมายตํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ตตฺถ
 มนายนนฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี ฐมฺมายตนฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ฐมฺมายตํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 มนายนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (มนายตนมฺลกํ)

(๔) ปจฺจุปฺปนฺนาตีตฺวาโร

(ก) อนฺโหลมปฺคฺคฺโหล

๗๐.(ก) ยสฺส จกฺขายตํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส โสตายตํ
 อุปฺปชฺชิตฺถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตํ อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส จกฺขายตํ
 อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจกฺขกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ โสตายตํ
 อุปฺปชฺชิตฺถ, โน จ เตสํ จกฺขายตํ อุปฺปชฺชตี. สจกฺขกานํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ โสตายตนฺจ อุปฺปชฺชิตฺถ จกฺขายตนฺจ
 อุปฺปชฺชตี.

ยสฺส จกฺขายตํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส ฆานายตํ...เป...
 รุปายตํ... มนายนํ... ฐมฺมายตํ อุปฺปชฺชิตฺถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตน์ อูปฺปชฺชิตถ ตสฺส จกฺขายตน์
อูปฺปชฺชิตฺติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานิ อจฺจุกฺขานิ อูปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ธมฺมายตน์
อูปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ จกฺขายตน์ อูปฺปชฺชติ. สจฺจุกฺขานิ
อูปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ธมฺมายตฺตญจ อูปฺปชฺชิตถ จกฺขายตฺตญจ
อูปฺปชฺชติ. (จกฺขายตฺตมฺมลกั)

๗๑. ยสฺส ฆานายตน์ อูปฺปชฺชติ ตสฺส รูปายตน์...เป...
มฺนายตน์... ธมฺมายตน์ อูปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตน์ อูปฺปชฺชิตถ ตสฺส ฆานายตน์
อูปฺปชฺชิตฺติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานิ อฆานกานิ อูปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ธมฺมายตน์
อูปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ฆานายตน์ อูปฺปชฺชติ. สฆานกานิ
อูปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ธมฺมายตฺตญจ อูปฺปชฺชิตถ ฆานายตฺตญจ
อูปฺปชฺชติ. (ฆานายตฺตมฺมลกั)

๗๒. ยสฺส รูปายตน์ อูปฺปชฺชติ ตสฺส มฺนายตน์...เป...
ธมฺมายตน์ อูปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตน์ อูปฺปชฺชิตถ ตสฺส รูปายตน์
อูปฺปชฺชิตฺติ?

สพเพสํ จวนฺตานิ อรูปกานิ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ธมฺมายตน์
 อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ รูปายตน์ อุปฺปชฺชติ. สรูปกานิ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ธมฺมายตฺนญจ อุปฺปชฺชิตถ รูปายตฺนญจ
 อุปฺปชฺชติ. (รูปายตฺนมฺลกั)

๗๓.(ก) ยสฺส มนายตน์ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ธมฺมายตน์
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมายตน์ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส มนายตน์
 อุปฺปชฺชติ?

สพเพสํ จวนฺตานิ อจิตฺตกานิ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ธมฺมายตน์
 อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ มนายตน์ อุปฺปชฺชติ. สจิตฺตกานิ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ธมฺมายตฺนญจ อุปฺปชฺชิตถ มนายตฺนญจ
 อุปฺปชฺชติ. (มนายตฺนมฺลกั)

(ข) อนฺโหลมโสภาโส

๗๔. ยตถ จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชติ ตตถ โสตายตน์
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา....เป....

(ค) อนุโลมบุคคลโลกาสา

๗๕.(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตน์ อูปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
โสตายตน์ อูปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาสี อูปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตน์ อูปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ตตฺถ โสตายตน์ อูปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ สจฺกชุกานํ
อูปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนญจ อูปฺปชฺชติ โสตายตฺนญจ
อูปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสตายตน์ อูปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
จกฺขายตน์ อูปฺปชฺชติ?

ปญฺจวโถการา จวฺนฺตานํ อจฺกชุกานํ กามาวจรํ อูปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตฺถ โสตายตน์ อูปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตน์
อูปฺปชฺชติ. สจฺกชุกานํ อูปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ โสตายตฺนญจ
อูปฺปชฺชิตถ จกฺขายตฺนญจ อูปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตน์ อูปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ ฆานายตน์
อูปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรํ อูปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตน์ อูปฺปชฺชติ, โน
จ เตสํ ตตฺถ ฆานายตน์ อูปฺปชฺชิตถ. สจฺกชุกานํ กามาวจรํ
อูปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนญจ อูปฺปชฺชติ ฆานายตฺนญจ
อูปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆานายตนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชตีติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ อจฺจุกฺขณํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ฆานายตนํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชติ. สจฺจุกฺขณํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ฆานายตนนฺจ อุปฺปชฺชิตถ จกฺขายตนนฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ รูปายตนํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ รูปายตนํ อุปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ สจฺจุกฺขณํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตนนฺจ อุปฺปชฺชติ รูปายตนนฺจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รูปายตนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชตีติ?

ปญฺจโวการา จวนฺตานํ อจฺจุกฺขณํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ อสณฺณสฺสฺตานํ เตสํ ตตถ รูปายตนํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชติ. สจฺจุกฺขณํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ รูปายตนนฺจ อุปฺปชฺชิตถ จกฺขายตนนฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ มนายตนํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทธาวาส์ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ตตฺถ มนายตฺนํ อุปฺปชฺชติถ. อิตเรสํ สจฺจกฺขกานํ
อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ มนายตฺนญจ
อุปฺปชฺชติถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มนายตฺนํ อุปฺปชฺชติถ ตสฺส ตตฺถ
จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติตี?

ปญฺจโวการา จวนฺตานํ อจฺจกฺขกานํ กามาวจรํ อุปปชฺชนฺตานํ
อรูปานํ เตสํ ตตฺถ มนายตฺนํ อุปฺปชฺชติถ, โน จ เตสํ ตตฺถ
จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ. สจฺจกฺขกานํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
มนายตฺนญจ อุปฺปชฺชติถ จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ ฐมฺมายตฺนํ
อุปฺปชฺชติถาตี?

สุทธาวาส์ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ตตฺถ ฐมฺมายตฺนํ อุปฺปชฺชติถ. อิตเรสํ สจฺจกฺขกานํ
อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ ฐมฺมายตฺนญจ
อุปฺปชฺชติถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ฐมฺมายตฺนํ อุปฺปชฺชติถ ตสฺส ตตฺถ
จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติตี?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจฺจกฺขกานํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
ฐมฺมายตฺนํ อุปฺปชฺชติถ, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ.

สจกขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ธมฺมา ยตนฺนํ อุปฺปชฺชิตํ
จกฺขายตนฺนํ อุปฺปชฺชติ. (จกฺขายตนมฺลกั)

๗๖.(ก) ยสฺส ยตฺถ ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
รูปายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ รูปายตฺนํ อุปฺปชฺชิตํ ตสฺส ตตฺถ
ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ อฆานกานํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
รูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ รูปายตฺนํ อุปฺปชฺชิตํ, โน จ เตสํ ตตฺถ
ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชติ. สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
รูปายตนฺนํ อุปฺปชฺชิตํ ฆานายตนฺนํ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ มนายตฺนํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มนายตฺนํ อุปฺปชฺชิตํ ตสฺส ตตฺถ
ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ อฆานกานํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ มนายตฺนํ อุปฺปชฺชิตํ, โน จ
เตสํ ตตฺถ ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชติ. สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ตตฺถ มนายตนฺนํ อุปฺปชฺชิตํ ฆานายตนฺนํ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ ธมฺมายตนํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ฆานายตนํ อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
ธมฺมายตนํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ ฆานายตนํ อุปฺปชฺชติ.
สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ธมฺมายตนนฺจ อุปฺปชฺชิตถ
ฆานายตนนฺจ อุปฺปชฺชติ. (ฆานายตนมฺลกั)

๗๗.(ก) ยสฺส ยตถ รูปายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
มฺนายตนํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อสญฺญสฺสตํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ตตถ รูปายตนํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ มฺนายตนํ
อุปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ ปญฺจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
รูปายตนนฺจ อุปฺปชฺชติ มฺนายตนนฺจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มฺนายตนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
รูปายตนํ อุปฺปชฺชตีติ?

ปญฺจวโถการา จวนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ มฺนายตนํ
อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ รูปายตนํ อุปฺปชฺชติ.

ปณจโวการิ อุปปชชนตานัน เตสั ตตถ มนายตนณจ อุปปชชิตถ
 รุพายตนณจ อุปปชชติ.

(ก) ยสส ยตถ รุพายตนัน อุปปชชติ ตสส ตตถ ธมมายตนัน
 อุปปชชิตถาติ?

สพุทธาวาสั อุปปชชนตานัน เตสั ตตถ รุพายตนัน อุปปชชติ,
 โน จ เตสั ตตถ ธมมายตนัน อุปปชชิตถ. อิตเรสั สรูกานัน
 อุปปชชนตานัน เตสั ตตถ รุพายตนณจ อุปปชชติ ธมมายตนณจ
 อุปปชชิตถ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ ธมมายตนัน อุปปชชิตถ ตสส ตตถ
 รุพายตนัน อุปปชชติ?

สพเพสั จวนตานัน อรูกานัน อุปปชชนตานัน เตสั ตตถ
 ธมมายตนัน อุปปชชิตถ, โน จ เตสั ตตถ รุพายตนัน อุปปชชติ.
 สรูกานัน อุปปชชนตานัน เตสั ตตถ ธมมายตนณจ อุปปชชิตถ
 รุพายตนณจ อุปปชชติ. (รุพายตนมุลกั)

๗๘.(ก) ยสส ยตถ มนายตนัน อุปปชชติ ตสส ตตถ
 ธมมายตนัน อุปปชชิตถาติ?

สพุทธาวาสั อุปปชชนตานัน เตสั ตตถ มนายตนัน อุปปชชติ,
 โน จ เตสั ตตถ ธมมายตนัน อุปปชชิตถ. อิตเรสั สจิตตกานัน
 อุปปชชนตานัน เตสั ตตถ มนายตนณจ อุปปชชติ ธมมายตนณจ
 อุปปชชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมา ยตนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ มนายตนํ อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานิ อจิตฺตกาณํ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ตตถ ธมฺมา ยตนํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ มนายตนํ อุปฺปชฺชติ. สจิตฺตกาณํ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ตตถ ธมฺมา ยตนญจ อุปฺปชฺชิตถ มนายตนญจ อุปฺปชฺชติ. (มนายตนมฺลกั)

(ข) ปจฺจนีกบุคคลโ

๗๙.(ก) ยสฺส จกฺขา ยตนํ นฺอุปฺปชฺชติ ตสฺส โสตายตนํ นฺอุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตนํ นฺอุปฺปชฺชิตถ ตสฺส จกฺขา ยตนํ นฺอุปฺปชฺชตีติ?

นตถิ.

ยสฺส จกฺขา ยตนํ นฺอุปฺปชฺชติ ตสฺส ฆานายตนํ...เป... รุปายตนํ... มนายตนํ... ธมฺมา ยตนํ นฺอุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส วา ปน ธมฺมา ยตนํ นฺอุปฺปชฺชิตถ ตสฺส จกฺขา ยตนํ นฺอุปฺปชฺชตีติ?

นตถิ.

๘๐. ยสฺส ฆานายตน์...เป... รุปายตน์... มนายตน์ นุปฺปชฺชติ
ตสฺส ธมมายตน์ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส วา ปน ธมมายตน์ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส มนายตน์
นุปฺปชฺชิตฺติ?

นตถิ.

(ง) ปจฺจนิกโสภาโส

๘๑. ยตถ จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชติ...เป....

(จ) ปจฺจนิกปุคฺคโลกาสา

๘๒.(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
โสตายตน์ นุปฺปชฺชิตถาติ?

ปญฺจโวการา จวนฺตานิ อจฺจุชฺชานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานิ
เตสํ ตตถ จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ โสตายตน์
นุปฺปชฺชิตถ. สฺพุทฺธาเส ปรีนิพฺพนฺตานิ อสณฺณสฺสตฺตานิ อรูปานิ
เตสํ ตตถ จกฺขายตฺตณฺณจ นุปฺปชฺชติ โสตายตฺตณฺณจ นุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสตายตน์ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชิตฺติ?

สฺพุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ตตถ โสตายตน์ นุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชติ. สฺพุทฺธาเส
ปรีนิพฺพนฺตานิ อสณฺณสฺสตฺตานิ อรูปานิ เตสํ ตตถ

โสดายตนนจ นุปปชชิตถ จกขายตนนจ นุปปชชติ.

(ก) ยสส ยตถ จกขายตนํ นุปปชชติ ตสส ตตถ ฆานายตนํ
 นุปปชชิตถาติ?

กามาวจรา จวนตานํ อจกขุกานํ กามาวจโร อุปปชชนตานํ
 เตสํ ตตถ จกขายตนํ นุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ ฆานายตนํ
 นุปปชชิตถ. รูปาวจรา จวนตานํ อสณฺณสตฺตานํ อรูปานํ เตสํ
 ตตถ จกขายตนนจ นุปปชชติ ฆานายตนนจ นุปปชชิตถ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ ฆานายตนํ นุปปชชิตถ ตสส ตตถ
 จกขายตนํ นุปปชชติติ?

รูปาวจโร อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ ฆานายตนํ นุปปชชิตถ,
 โน จ เตสํ ตตถ จกขายตนํ นุปปชชติ. รูปาวจรา จวนตานํ
 อสณฺณสตฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ ฆานายตนนจ นุปปชชิตถ
 จกขายตนนจ นุปปชชติ.

(ก) ยสส ยตถ จกขายตนํ นุปปชชติ ตสส ตตถ รูปายตนํ
 นุปปชชิตถาติ?

ปลงโวการรา จวนตานํ อจกขุกานํ กามาวจโร อุปปชชนตานํ
 อสณฺณสตฺตานํ เตสํ ตตถ จกขายตนํ นุปปชชติ, โน จ เตสํ
 ตตถ รูปายตนํ นุปปชชิตถ. สุตฺถาวาเส ปรินิพฺพนตานํ อรูปานํ
 เตสํ ตตถ จกขายตนนจ นุปปชชติ รูปายตนนจ นุปปชชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รุปายตนํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชตีติ?

สฺพุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ รุปายตนํ นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชติ. สฺพุทฺธาวาเส ปรินิพฺพนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ รุปายตนญจ นุปฺปชฺชิตถ จกฺขายตนญจ นุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ มนายตนํ นุปฺปชฺชิตถาติ?

ปญจโวการา จวนฺตานํ อจฺจุขุگانํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ มนายตนํ นุปฺปชฺชิตถ. สฺพุทฺธาวาเส ปรินิพฺพนฺตานํ อสญฺญสฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตนญจ นุปฺปชฺชติ มนายตนญจ นุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตนํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชตีติ?

สฺพุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ มนายตนํ นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชติ. สฺพุทฺธาวาเส ปรินิพฺพนฺตานํ อสญฺญสฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ มนายตนญจ นุปฺปชฺชิตถ จกฺขายตนญจ นุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ ฐมมายตนํ นุปฺปชฺชิตถาติ?

สพเพสํ จวนฺตานิ อจฺจุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ตตฺถ
 จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ธมฺมายตน์ นุปฺปชฺชติ.
 สฺสทฺธาวาเส ปรีนิพฺพนฺตานิ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺตญจ นุปฺปชฺชติ
 ธมฺมายตฺตญจ นุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ธมฺมายตน์ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชติ?

สฺสทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ตตฺถ ธมฺมายตน์ นุปฺปชฺชติ,
 โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชติ. สฺสทฺธาวาเส
 ปรีนิพฺพนฺตานิ เตสํ ตตฺถ ธมฺมายตฺตญจ นุปฺปชฺชติ
 จกฺขายตฺตญจ นุปฺปชฺชติ. (จกฺขายตฺตมฺมุลกั)

๘๓.(ก) ยสฺส ยตฺถ ฆานายตน์ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 รุปายตน์ นุปฺปชฺชติ?

กามาวจรา จวนฺตานิ อฆานกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานิ
 รูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ ฆานายตน์ นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
 รูปายตน์ นุปฺปชฺชติ. สฺสทฺธาวาสานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ
 ฆานายตฺตญจ นุปฺปชฺชติ รูปายตฺตญจ นุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ รูปายตน์ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 ฆานายตน์ นุปฺปชฺชติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ มนายตนํ
นุปฺปชฺชิตถาติ?

กามาวจรา จวนฺตานิ อฆานกานิ กามาวจรี อุปฺปชฺชนฺตานิ
รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชติ, โน จ
เตสํ ตตถ มนายตนํ นุปฺปชฺชิตถ. สุกฺขาวาसानํ อสยฺยสฺสฺตฺตฺตฺตํ
เตสํ ตตถ ฆานายตนญจ นุปฺปชฺชติ มนายตนญจ นุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตนํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ฆานายตนํ นุปฺปชฺชิตฺติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ ฐมมายตนํ
นุปฺปชฺชิตถาติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานิ อฆานกานิ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ตตถ
ฆานายตนํ นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ ฐมมายตนํ นุปฺปชฺชิตถ.
สูกฺขาวาसानํ เตสํ ตตถ ฆานายตนญจ นุปฺปชฺชติ ฐมมายตนญจ
นุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฐมมายตนํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ฆานายตนํ นุปฺปชฺชิตฺติ?

อามนฺตา. (ฆานายตนมฺลกั)

๘๔.(ก) ยสฺส ยตถ รูปายตนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
มนายตนํ นุปฺปชฺชิตถาติ?

ปลงโจวการา จวนตาน์ อรูปาน์ เตสั ตตถ รูปายตนั
 นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสั ตตถ มนายตนั นุปฺปชฺชิตถ. สฺพุทฺธาวาเส
 ปรีนิพฺพณฺณตานั อสฺสณฺณสฺสตา จวนตานั เตสั ตตถ รูปายตนณฺจ
 นุปฺปชฺชติ มนายตนณฺจ นุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปณ ยตถ มนายตนั นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 รูปายตนั นุปฺปชฺชตีติ?

สฺพุทฺธาวาสั อุปฺปชฺชนฺณตานั อสฺสณฺณสฺสตา อุปฺปชฺชนฺณตานั เตสั
 ตตถ มนายตนั นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสั ตตถ รูปายตนั
 นุปฺปชฺชติ. สฺพุทฺธาวาเส ปรีนิพฺพณฺณตานั อสฺสณฺณสฺสตา จวนตานั
 เตสั ตตถ มนายตนณฺจ นุปฺปชฺชิตถ รูปายตนณฺจ นุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ รูปายตนั นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ ฐมฺมายตนั
 นุปฺปชฺชิตถาติ?

สพฺเพสั จวนตานั อรูปกานั อุปฺปชฺชนฺณตานั เตสั ตตถ
 รูปายตนั นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสั ตตถ ฐมฺมายตนั นุปฺปชฺชิตถ.
 สฺพุทฺธาวาเส ปรีนิพฺพณฺณตานั เตสั ตตถ รูปายตนณฺจ นุปฺปชฺชติ
 ฐมฺมายตนณฺจ นุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปณ ยตถ ฐมฺมายตนั นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 รูปายตนั นุปฺปชฺชตีติ?

สฺพุทฺธาวาสั อุปฺปชฺชนฺณตานั เตสั ตตถ ฐมฺมายตนั นุปฺปชฺชิตถ,
 โน จ เตสั ตตถ รูปายตนั นุปฺปชฺชติ. สฺพุทฺธาวาเส ปรีนิพฺพณฺณตานั

เตสํ ตตถ ธมฺมาตฺตณฺจ นุปฺปชฺชิตถ รุปายตฺตณฺจ นุปฺปชฺชติ.
(รูปายตฺตณฺมุลกั)

๘๕.(ก) ยสฺส ยตถ มนายตฺนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
ธมฺมาตฺตณํ นุปฺปชฺชิตถาติ?

สพฺเพสํ จวนฺตानํ อจิตฺตกาณํ อุปฺปชฺชนฺตानํ เตสํ ตตถ
มนายตฺนํ นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ ธมฺมาตฺตณํ นุปฺปชฺชิตถ.
สุทฺธาวาเส ปรีนิพฺพนฺตानํ เตสํ ตตถ มนายตฺตณฺจ นุปฺปชฺชติ
ธมฺมาตฺตณฺจ นุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมาตฺตณํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
มนายตฺนํ นุปฺปชฺชตีติ?

สุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตानํ เตสํ ตตถ ธมฺมาตฺตณํ นุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ มนายตฺนํ นุปฺปชฺชติ. สุทฺธาวาเส ปรีนิพฺพนฺตानํ
เตสํ ตตถ ธมฺมาตฺตณฺจ นุปฺปชฺชิตถ มนายตฺตณฺจ นุปฺปชฺชติ.
(มนายตฺตณฺมุลกั)

(๕) ปจฺจุปฺปนฺนํ นานาคตฺวาโร

(ก) อนฺุโลมปฺกคฺคโล

๘๖.(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส โสตายตฺนํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปณฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตानํ เย จ อรูปํ
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตानํ เตสํ

จกขายตนํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ โสตายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

อิตเรสํ สจฺจขุگانํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกขายตนญจ อุปฺปชฺชติ
โสตายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส จกขายตนํ
อุปฺปชฺชติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจฺจขุگانํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ โสตายตนํ
อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ จกขายตนํ อุปฺปชฺชติ. สจฺจขุگانํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ โสตายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ จกขายตนญจ
อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกขายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ฆานายตนํ
อุปฺปชฺชิสฺสติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปญฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ รุปาวจรํ
อรุปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
จกขายตนํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ฆานายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ.
อิตเรสํ สจฺจขุگانํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกขายตนญจ อุปฺปชฺชติ
ฆานายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ฆานายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส จกขายตนํ
อุปฺปชฺชติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจฺจขุگانํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานายตนํ
อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ จกขายตนํ อุปฺปชฺชติ. สจฺจขุگانํ

อุปปชชนฺตานํ เตสํ ฆานายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขายตนญจ
อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส รูปายตนํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปณฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ อรูปํ
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ รูปายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ.
อิตเรสํ สจฺจขุگانํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขายตนญจ อุปฺปชฺชติ
รูปายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน รูปายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส จกฺขายตนํ
อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจฺจขุگانํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รูปายตนํ
อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชติ. สจฺจขุگانํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รูปายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขายตนญจ
อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส มนฺายตนํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปณฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขายตนํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ มนฺายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ

สจกขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ
มฺนายตฺนญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มฺนายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส จกฺขายตฺนํ
อุปฺปชฺชติตี?

สพฺเพสํ จวฺนฺตานํ อจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ มฺนายตฺนํ
อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ. สจกฺขุกานํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ มฺนายตฺนญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขายตฺนญจ
อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ฐมฺมายตฺนํ
อุปฺปชฺชิสฺสติตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปญจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขายตฺนํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ฐมฺมายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ
สจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ
ฐมฺมายตฺนญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ฐมฺมายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส จกฺขายตฺนํ
อุปฺปชฺชติตี?

สพฺเพสํ จวฺนฺตานํ อจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฐมฺมายตฺนํ
อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ. สจกฺขุกานํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฐมฺมายตฺนญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขายตฺนญจ
อุปฺปชฺชติ. (จกฺขายตฺนมฺมูลกํ)

๘๗.(ก) ยสฺส ฆานายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส รูปายตนํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภิกฺขุ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ อรูปํ
 อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
 ฆานายตนํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ รูปายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ.
 อิตเรสํ สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานายตนญฺจ อุปฺปชฺชติ
 รูปายตนญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน รูปายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ฆานายตนํ
 อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รูปายตนํ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ฆานายตนํ อุปฺปชฺชติ. สฆานกานํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รูปายตนญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ ฆานายตนญฺจ
 อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ฆานายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส มนายตนํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภิกฺขุ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานายตนํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ มนายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ
 สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานายตนญฺจ อุปฺปชฺชติ
 มนายตนญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มนายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ฆานายตนํ
 อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตानํ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตानํ เตสํ มนายตนํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ฆานายตนํ อุปฺปชฺชติ. สฆานกานํ
 อุปฺปชฺชนฺตानํ เตสํ มนายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานายตนญจ
 อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ฆานายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ธมฺมายตนํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตानํ เตสํ ฆานายตนํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ธมฺมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ
 สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตानํ เตสํ ฆานายตนญจ อุปฺปชฺชติ
 ธมฺมายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ฆานายตนํ
 อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตानํ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตानํ เตสํ ธมฺมายตนํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ฆานายตนํ อุปฺปชฺชติ. สฆานกานํ
 อุปฺปชฺชนฺตानํ เตสํ ธมฺมายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานายตนญจ
 อุปฺปชฺชติ. (ฆานายตนมฺลกั)

๘๘.(ก) ยสฺส รูปายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส มนายตนํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฉิมภิกขุ ปณฺณวาทํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รูปายตน์
 อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ มนายนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ สรูปกานํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รูปายตฺนญฺจ อุปฺปชฺชติ มนายนฺนญฺจ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มนายนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส รูปายตน์
 อุปฺปชฺชติ?

สพฺเพสํ จวฺนฺตานํ อรูปกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ มนายนํ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ รูปายตน์ อุปฺปชฺชติ. สรูปกานํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ มนายนฺนญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ รูปายตฺนญฺจ
 อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส รูปายตน์ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ฌมฺมายนํ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ?

ปจฉิมภิกขุ ปณฺณวาทํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รูปายตน์
 อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ฌมฺมายนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ สรูปกานํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รูปายตฺนญฺจ อุปฺปชฺชติ ฌมฺมายนฺนญฺจ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ฌมฺมายนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส รูปายตน์
 อุปฺปชฺชติ?

สพฺเพสํ จวฺนฺตานํ อรูปกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
 ฌมฺมายนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ รูปายตน์ อุปฺปชฺชติ.

สรูปกานํ อุปปชฺชนตํ เตสํ ธมฺมาตฺตณฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี
 รุปายตฺตณฺจ อุปฺปชฺชติ. (รูปายตฺตณฺมุลกํ)

๘๙.(ก) ยสฺส มนายนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ธมฺมาตฺตํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ อุปฺปชฺชนตํ เตสํ มนายนํ อุปฺปชฺชติ,
 โน จ เตสํ ธมฺมาตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ สจฺจิตฺตกานํ
 อุปฺปชฺชนตํ เตสํ มนายนฺจ อุปฺปชฺชติ, ธมฺมาตฺตณฺจ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมาตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส มนายนํ
 อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตํ อจฺจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนตํ เตสํ ธมฺมาตฺตํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ มนายนํ อุปฺปชฺชติ. สจฺจิตฺตกานํ
 อุปฺปชฺชนตํ เตสํ ธมฺมาตฺตณฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี มนายนฺจ
 อุปฺปชฺชติ.

(ข) อนุโลมโอภาโส

๙๐. ยตฺถ จกฺขายตํ อุปฺปชฺชติ...เป....

(ค) อนุโลมปคฺคโลกาสา

๙๑.(ก) ยสฺส ยตฺถ จกฺขายตํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 โสตายตํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปญฺจวีการํ อุปฺปชฺชนตํ เตสํ ตตฺถ

จกขายตน์ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ โสตายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสติ.
 อิตเรสํ สจฺจชฺชกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกขายตฺนญจ
 อุปฺปชฺชติ โสตายตฺนญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ โสตายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 จกขายตน์ อุปฺปชฺชติตี?

ปณฺจโวการา จวฺนฺตานํ อจฺจชฺชกานํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
 เตสํ ตตฺถ โสตายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ จกขายตน์
 อุปฺปชฺชติ. สจฺจชฺชกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ โสตายตฺนญจ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ จกขายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ จกขายตน์ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ ฆานายตน์
 อุปฺปชฺชิสฺสติตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ รูปาวจโร
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกขายตน์ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
 ฆานายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ สจฺจชฺชกานํ กามาวจโร
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกขายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ ฆานายตฺนญจ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ฆานายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 จกขายตน์ อุปฺปชฺชติตี?

กามาวจรา จวฺนฺตานํ อจฺจชฺชกานํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
 เตสํ ตตฺถ ฆานายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ จกขายตน์

อุปฺปชฺชติ. สจฺกขุกัน อามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
ฆานายตนญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขายตนญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ รูปายตนํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปณฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ รูปายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ.
อิตเรสํ สจฺกขุกัน อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนญฺจ
อุปฺปชฺชติ รูปายตนญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ รูปายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชตีติ?

ปณฺจโวการา จวนฺตานํ อจฺกขุกัน อามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
อสนฺยสฺสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ รูปายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ
ตตฺถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชติ. สจฺกขุกัน อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
รูปายตนญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขายตนญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ มนฺายตนํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปณฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ มนฺายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ.
อิตเรสํ สจฺกขุกัน อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนญฺจ
อุปฺปชฺชติ มนฺายตนญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชตีติ?

ปณฺจโวการา จวนฺตานํ อจฺจุกฺขนํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ มนายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชตี. สจฺจุกฺขนํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ มนายตนนฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขายตนนฺจ อุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตถ ฐมมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภิกฺขานํ ปณฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ตตถ ฐมมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ สจฺจุกฺขนํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตนนฺจ อุปฺปชฺชตี ฐมมายตนนฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฐมมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจฺจุกฺขนํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ฐมมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชตี. สจฺจุกฺขนํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ฐมมายตนนฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขายตนนฺจ อุปฺปชฺชตี. (จกฺขายตนมฺลกํ)

๙๒.(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตนํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตถ รูปายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปัจฉิมภิกขุ กามาวจร อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 ฆานายตนํ อุปปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ รูปายตนํ อุปปชฺชิสฺสติ.
 อิตเรสํ สฆานกานํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนญจ
 อุปปชฺชติ รูปายตนญจ อุปปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ รูปายตนํ อุปปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 ฆานายตนํ อุปปชฺชติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ อฆานกานํ กามาวจร อุปปชฺชนฺตานํ
 รูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ รูปายตนํ อุปปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
 ฆานายตนํ อุปปชฺชติ. สฆานกานํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 รูปายตนญจ อุปปชฺชิสฺสติ ฆานายตนญจ อุปปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ ฆานายตนํ อุปปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ มนายตนํ
 อุปปชฺชิสฺสติ?

ปัจฉิมภิกขุ กามาวจร อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 ฆานายตนํ อุปปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ มนายตนํ อุปปชฺชิสฺสติ.
 อิตเรสํ สฆานกานํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนญจ
 อุปปชฺชติ มนายตนญจ อุปปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มนายตนํ อุปปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 ฆานายตนํ อุปปชฺชติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ อฆานกานํ กามาวจร อุปปชฺชนฺตานํ

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ มนายนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานายนํ อุปฺปชฺชติ. สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ มนายนนฺนจ อุปฺปชฺชิสฺสติ ฆานายตนนฺนจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ ฆานายนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ ธมฺมายนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภิกฺขุ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ฆานายนํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ธมฺมายนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนนฺนจ อุปฺปชฺชติ ธมฺมายนนฺนจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ธมฺมายนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ ฆานายนํ อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ธมฺมายนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานายนํ อุปฺปชฺชติ. สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ธมฺมายนนฺนจ อุปฺปชฺชิสฺสติ ฆานายตนนฺนจ อุปฺปชฺชติ. (ฆานายตนมฺูลกั)

๙๓.(ก) ยสฺส ยตฺถ รูปายนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ มนายนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภิกฺขุ ปณฺณวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อสณฺณสฺสत्ตํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ รูปายนํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ

มนายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ ปณฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ตตฺถ รূปายตนญฺจ อุปฺปชฺชตี มนายตนญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มนายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
รূปายตนํ อุปฺปชฺชตีตี?

ปณฺจโวการา จวนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ มนายตนํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ รূปายตนํ อุปฺปชฺชตี. ปณฺจโวการํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ มนายตนญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี รূปายตนญฺจ
อุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ยตฺถ รূปายตนํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตฺถ ฌมฺมายตนํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปณฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
รূปายตนํ อุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ตตฺถ ฌมฺมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี.
อิตเรสํ สรूपกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ รূปายตนญฺจ
อุปฺปชฺชตี ฌมฺมายตนญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ฌมฺมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
รূปายตนํ อุปฺปชฺชตีตี?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อรูปกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
ฌมฺมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ รূปายตนํ อุปฺปชฺชตี.
สรूपกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ฌมฺมายตนญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี
รূปายตนญฺจ อุปฺปชฺชตี. (รূปายตนมฺมูลกํ)

๙๔.(ก) ยสฺส ยตถ มนายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
ธมฺมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภิกฺขุํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ มนายตนํ อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ตตถ ธมฺมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ สจฺจิตฺตกาณํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ มนายตนญจ อุปฺปชฺชติ ธมฺมายตนญจ
อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
มนายตนํ อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจฺจิตฺตกาณํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
ธมฺมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ มนายตนํ อุปฺปชฺชติ.
สจฺจิตฺตกาณํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ธมฺมายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี
มนายตนญจ อุปฺปชฺชติ. (มนายตนมฺมลกั)

(ข) ปจฺฉนิกฺกบุคคลโ

๙๕.(ก) ยสฺส จกฺขายตนํ นฺอุปฺปชฺชติ ตสฺส โสตายตนํ
นฺอุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจฺกขุกาณํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขายตนํ
นฺอุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ โสตายตนํ นฺอุปฺปชฺชิสฺสตี. ปญจวโรรส
ปรินิพฺพนฺตานํ อรูปํ ปจฺฉิมภิกฺขุํ เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา
ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ จกฺขายตนญจ นฺอุปฺปชฺชติ
โสตายตนญจ นฺอุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตน์
นุปฺปชฺชตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปณฺจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ อรูปํ
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
โสตายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชตี.
ปณฺจวโถกาเร ปรีนิพฺพนฺตานํ อรูปเ ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ อรูปํ
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี เตสํ จวนฺตานํ เตสํ โสตายตฺนญจ
นุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขายตฺนญจ นุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชตี ตสฺส ฆานายตน์
นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจฺจุกฺขกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขายตน์
นุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ฆานายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปณฺจวโถกาเร
ปรีนิพฺพนฺตานํ อรูปเ ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ รูปาวจรํ อรูปาวจรํ
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี เตสํ จวนฺตานํ เตสํ จกฺขายตฺนญจ
นุปฺปชฺชตี ฆานายตฺนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ฆานายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตน์
นุปฺปชฺชตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปณฺจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ รูปาวจรํ
อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ฆานายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชตี.

ปณฺจวโถกาเร ปรินิพฺพนฺตานํ อรูปเ ปจฺฉิมภวิกานํ เย จ รูปาวจรํ
 อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ
 ฆานายตฺนญจ นฺุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขายตฺนญจ นฺุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ นฺุปฺปชฺชติ ตสฺส รูปายตฺนํ
 นฺุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจกฺขกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขายตฺนํ
 นฺุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ รูปายตฺนํ นฺุปฺปชฺชิสฺสติ. ปณฺจวโถกาเร
 ปรินิพฺพนฺตานํ อรูปเ ปจฺฉิมภวิกานํ เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา
 ปรินิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ จกฺขายตฺนญจ นฺุปฺปชฺชติ
 รูปายตฺนญจ นฺุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน รูปายตฺนํ นฺุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส จกฺขายตฺนํ
 นฺุปฺปชฺชตีติ?

ปจฺฉิมภวิกานํ ปณฺจวโถกาเร อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ อรูปํ
 อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รูปายตฺนํ
 นฺุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ จกฺขายตฺนํ นฺุปฺปชฺชติ. ปณฺจวโถกาเร
 ปรินิพฺพนฺตานํ อรูปเ ปจฺฉิมภวิกานํ เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา
 ปรินิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ รูปายตฺนญจ นฺุปฺปชฺชิสฺสติ
 จกฺขายตฺนญจ นฺุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ นฺุปฺปชฺชติ ตสฺส มนฺายตฺนํ
 นฺุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

สพเพสํ จวนฺตานิ อจฺจุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขายตฺนํ
 นฺุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ มนายตฺนํ นฺุปฺปชฺชิสฺสติ. ปญฺจโวกาเร
 ปรินิพฺพนฺตานํ อรูปเ ปจฺฉิมภิกานํ เตสํ จกฺขายตฺนญจ นฺุปฺปชฺชติ
 มนายตฺนญจ นฺุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มนายตฺนํ นฺุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส จกฺขายตฺนํ
 นฺุปฺปชฺชติ?

ปจฺฉิมภิกานํ ปญฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ มนายตฺนํ
 นฺุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ จกฺขายตฺนํ นฺุปฺปชฺชติ. ปญฺจโวกาเร
 ปรินิพฺพนฺตานํ อรูปเ ปจฺฉิมภิกานํ เตสํ มนายตฺนญจ
 นฺุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขายตฺนญจ นฺุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ นฺุปฺปชฺชติ ตสฺส รมนายตฺนํ
 นฺุปฺปชฺชิสฺสติ?

สพเพสํ จวนฺตานิ อจฺจุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขายตฺนํ
 นฺุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ รมนายตฺนํ นฺุปฺปชฺชิสฺสติ. ปญฺจโวกาเร
 ปรินิพฺพนฺตานํ อรูปเ ปจฺฉิมภิกานํ เตสํ จกฺขายตฺนญจ นฺุปฺปชฺชติ
 รมนายตฺนญจ นฺุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน รมนายตฺนํ นฺุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส จกฺขายตฺนํ
 นฺุปฺปชฺชติ?

ปจฺฉิมภิกานํ ปญฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รมนายตฺนํ
 นฺุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ จกฺขายตฺนํ นฺุปฺปชฺชติ. ปญฺจโวกาเร

ปรินิพฺพตํ อรูปํ ปจฺฉิมภิกขํ เตสํ ธมฺมาตฺตณฺจ
 นุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขายตฺตณฺจ นุปฺปชฺชตี. (จกฺขายตฺตณฺจ)

๙๖.(ก) ยสฺส ฆานายตฺนํ นุปฺปชฺชตี ตสฺส รูปายตฺนํ
 นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

สพฺเพสํ จวฺนตํ อฆานกํ อุปฺปชฺชนตํ เตสํ ฆานายตฺนํ
 นุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ รูปายตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาวจเร
 ปรินิพฺพตํ รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภิกขํ เอ จ อรูปํ
 อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺตี เตสํ จวฺนตํ เตสํ ฆานายตฺตณฺจ
 นุปฺปชฺชตี รูปายตฺตณฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน รูปายตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ฆานายตฺนํ
 นุปฺปชฺชตีตี?

ปจฺฉิมภิกขํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนตํ เอ จ อรูปํ
 อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺตี เตสํ อุปฺปชฺชนตํ เตสํ รูปายตฺนํ
 นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ฆานายตฺนํ นุปฺปชฺชตี. กามาวจเร
 ปรินิพฺพตํ รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภิกขํ เอ จ อรูปํ
 อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺตี เตสํ จวฺนตํ เตสํ รูปายตฺตณฺจ
 นุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานายตฺตณฺจ นุปฺปชฺชตี.

ยสฺส ฆานายตฺนํ นุปฺปชฺชตี ตสฺส มนายตฺนํ...เป... ธมฺมาตฺตณฺจ
 นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

สพเพสํ จวนฺตานิ อฆานกานิ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานายตน์
 นฺุปปชฺชติ, โน จ เตสํ ธมฺมายตน์ นฺุปปชฺชิสฺสติ. กามาวจเร
 ปรีนิพฺพนฺตานํ รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภิกานํ เตสํ
 ฆานายตฺนถจ นฺุปปชฺชติ ธมฺมายตฺนถจ นฺุปปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตน์ นฺุปปชฺชิสฺสติ ตสฺส ฆานายตน์
 นฺุปปชฺชติตี?

ปจฺฉิมภิกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ธมฺมายตน์
 นฺุปปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ฆานายตน์ นฺุปปชฺชติ. กามาวจเร
 ปรีนิพฺพนฺตานํ รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภิกานํ เตสํ
 ธมฺมายตฺนถจ นฺุปปชฺชิสฺสติ ฆานายตฺนถจ นฺุปปชฺชติ.
 (ฆานายตฺนมูลกั)

๙๗. ยสฺส รูปายตน์ นฺุปปชฺชติ ตสฺส มนายตน์...เป...
 ธมฺมายตน์ นฺุปปชฺชิสฺสติตี?

สพเพสํ จวนฺตานิ อรูปกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รูปายตน์
 นฺุปปชฺชติ, โน จ เตสํ ธมฺมายตน์ นฺุปปชฺชิสฺสติ. ปญฺจโวการะ
 ปรีนิพฺพนฺตานํ อรูปะ ปจฺฉิมภิกานํ เตสํ รูปายตฺนถจ นฺุปปชฺชติ
 ธมฺมายตฺนถจ นฺุปปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตน์ นฺุปปชฺชิสฺสติ ตสฺส รูปายตน์
 นฺุปปชฺชติตี?

ปจฉิมภิกขุ ปณฺณวาทํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ธมฺมาตฺถนํ
 นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ รุปรายตฺนํ นุปฺปชฺชตี. ปณฺณวาทเร
 ปรีณิพฺพนฺตานํ อรูปเ ปจฉิมภิกขุ เตสํ ธมฺมาตฺถนญจ
 นุปฺปชฺชิสฺสตี รุปรายตฺถนญจ นุปฺปชฺชตี. (รุปรายตฺถนมฺลกํ)

๙๘.(ก) ยสฺส มนายตฺนํ นุปฺปชฺชตี ตสฺส ธมฺมาตฺถนํ
 นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

สพฺเพสํ จวณฺตานํ อจิตฺตกาณํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ มนายตฺนํ
 นุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ธมฺมาตฺถนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปรีณิพฺพนฺตานํ
 เตสํ มนายตฺถนญจ นุปฺปชฺชตี ธมฺมาตฺถนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมาตฺถนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส มนายตฺนํ
 นุปฺปชฺชตีตี?

ปจฉิมภิกขุ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ธมฺมาตฺถนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี,
 โน จ เตสํ มนายตฺนํ นุปฺปชฺชตี. ปรีณิพฺพนฺตานํ เตสํ
 ธมฺมาตฺถนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี มนายตฺถนญจ นุปฺปชฺชตี.
 (มนายตฺถนมฺลกํ)

(ง) ปจฉนิกโสภาโส

๙๙. ยตถ จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชตี...เป....

(จ) ปจฉนิกปุคฺคโลกาสา

๑๐๐.(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตถ
 โสตายตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปณฺจวโถการา จวณฺตานิ อจฺกขุกันนิ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานิ
 เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนิ นฺุปปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ โสตายตนิ
 นฺุปปชฺชิสฺสติ. ปณฺจวโถการเ ปรีนินฺุพฺพนฺตานิ อสฺสณฺณสฺสตฺตานิ อรูปานํ
 เตสํ ตตฺถ จกฺขายตณฺณจ นฺุปปชฺชติ โสตายตณฺณจ นฺุปปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ โสตายตนิ นฺุปปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 จกฺขายตนิ นฺุปปชฺชติตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปณฺจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ตตฺถ
 โสตายตนิ นฺุปปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนิ นฺุปปชฺชติ.
 ปณฺจวโถการเ ปรีนินฺุพฺพนฺตานิ อสฺสณฺณสฺสตฺตานิ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ
 โสตายตณฺณจ นฺุปปชฺชิสฺสติ จกฺขายตณฺณจ นฺุปปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ จกฺขายตนิ นฺุปปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ ฆานายตนิ
 นฺุปปชฺชิสฺสติตี?

กามาวจรา จวณฺตานิ อจฺกขุกันนิ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานิ
 เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนิ นฺุปปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนิ
 นฺุปปชฺชิสฺสติ. กามาวจเร ปรีนินฺุพฺพนฺตานิ รูปาวจรา จวณฺตานิ
 อสฺสณฺณสฺสตฺตานิ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตณฺณจ นฺุปปชฺชติ
 ฆานายตณฺณจ นฺุปปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ฆานายตนิ นฺุปปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 จกฺขายตนิ นฺุปปชฺชติตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานิ รูปาวจรํ

อุปปชชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ฆานายตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
 ตตฺถ จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชตี. กามาวจรํ ปรีนิพฺพนฺตานํ รูปาวจรา
 จวฺนฺตานํ อสฺสณฺสฺตฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ ฆานายตฺนญจ
 นุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขายตฺนญจ นุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ยตฺถ จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตฺถ รูปายตฺนํ
 นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปญฺจวโถการา จวฺนฺตานํ อจฺจุกฺขกานํ กามาวจรํ อุปปชชนฺตานํ
 อสฺสณฺสฺตฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ
 ตตฺถ รูปายตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปญฺจวโถการํ ปรีนิพฺพนฺตานํ อรูปานํ
 เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนญจ นุปฺปชฺชตี รูปายตฺนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ รูปายตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปญฺจวโถการํ อุปปชชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 รูปายตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชตี.
 ปญฺจวโถการํ ปรีนิพฺพนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ รูปายตฺนญจ
 นุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขายตฺนญจ นุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ยตฺถ จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตฺถ มนฺายตฺนํ
 นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปลงโจวการา จวนตาน์ อจกขุกาน์ กามาวจรี อุปปชชนตาน์
 อรูปาน์ เตส์ ตตถ จกขายตน์ นุปปชชติ, โน จ เตส์ ตตถ
 มนายตน์ นุปปชชิสสติ. ปลงโจวการา ปรีนิพพนตาน์ อรูป
 ปจฉิมภิกาน์ อสณณสตตาน์ เตส์ ตตถ จกขายตณญจ นุปปชชติ
 มนายตณญจ นุปปชชิสสติ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ มนายตน์ นุปปชชิสสติ ตสส ตตถ
 จกขายตน์ นุปปชชติ?

ปจฉิมภิกาน์ ปลงโจวการ์ อุปปชชนตาน์ เตส์ ตตถ
 มนายตน์ นุปปชชิสสติ, โน จ เตส์ ตตถ จกขายตน์ นุปปชชติ.
 ปลงโจวการา ปรีนิพพนตาน์ อรูป ปจฉิมภิกาน์ อสณณสตตาน์
 เตส์ ตตถ มนายตณญจ นุปปชชิสสติ จกขายตณญจ นุปปชชติ.

(ก) ยสส ยตถ จกขายตน์ นุปปชชติ ตสส ตตถ ฌมมายตน์
 นุปปชชิสสติ?

สพเพส จวนตาน์ อจกขุกาน์ อุปปชชนตาน์ เตส์ ตตถ
 จกขายตน์ นุปปชชติ, โน จ เตส์ ตตถ ฌมมายตน์ นุปปชชิสสติ.
 ปลงโจวการา ปรีนิพพนตาน์ อรูป ปจฉิมภิกาน์ เตส์ ตตถ
 จกขายตณญจ นุปปชชติ ฌมมายตณญจ นุปปชชิสสติ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ ฌมมายตน์ นุปปชชิสสติ ตสส ตตถ
 จกขายตน์ นุปปชชติ?

ปจฉิมภิกาน์ ปลงโจวการ์ อุปปชชนตาน์ เตส์ ตตถ

ธมฺมา ยตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชตี.
 ปญฺจวอกาเร ปรินิพฺพนฺตํ อรูปํ ปจฺฉิมภวีกาํ เตสํ ตตฺถ
 ธมฺมา ยตฺนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขายตฺนญจ นุปฺปชฺชตี.
 (จกฺขายตฺนมฺลกั)

๑๐๑.(ก) ยสฺส ยตฺถ ฆานายตฺนํ นุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตฺถ
 รูปายตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

กามาวจรา จวฺนตํ อฆานกํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตํ
 รูปาวจรํ เตสํ ตตฺถ ฆานายตฺนํ นุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ตตฺถ
 รูปายตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาวจเร ปรินิพฺพนฺตํ รูปาวจเร
 ปจฺฉิมภวีกาํ อรูปํ เตสํ ตตฺถ ฆานายตฺนญจ นุปฺปชฺชตี
 รูปายตฺนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ รูปายตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 ฆานายตฺนํ นุปฺปชฺชตีตี?

ปจฺฉิมภวีกาํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตํ เตสํ ตตฺถ รูปายตฺนํ
 นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานายตฺนํ นุปฺปชฺชตี. กามาวจเร
 ปรินิพฺพนฺตํ รูปาวจเร ปจฺฉิมภวีกาํ อรูปํ เตสํ ตตฺถ
 รูปายตฺนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานายตฺนญจ นุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ยตฺถ ฆานายตฺนํ นุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตฺถ มนายตฺนํ
 นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

กามาวจรา จวฺนตํ อฆานกํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตํ

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชติ, โน จ
 เตสํ ตตฺถ มนายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสติ. กามาวจรํ ปรีนิพฺพนฺตานํ
 รูปาวจรํ อรูปาวจรํ ปจฺฉิมภิกขานํ อสฺสณฺสตุตฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 ฆานายตนญจ นุปฺปชฺชติ มนายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มนายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 ฆานายตนํ นุปฺปชฺชติตี?

ปจฺฉิมภิกขานํ กามาวจรํ อูปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ มนายตนํ
 นุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชติ. กามาวจรํ
 ปรีนิพฺพนฺตานํ รูปาวจรํ อรูปาวจรํ ปจฺฉิมภิกขานํ อสฺสณฺสตุตฺตานํ
 เตสํ ตตฺถ มนายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสติ ฆานายตนญจ นุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ ฐมมายตนํ
 นุปฺปชฺชิสฺสติตี?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อฆานกานํ อูปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 ฆานายตนํ นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ฐมมายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสติ.
 กามาวจรํ ปรีนิพฺพนฺตานํ รูปาวจรํ อรูปาวจรํ ปจฺฉิมภิกขานํ
 เตสํ ตตฺถ ฆานายตนญจ นุปฺปชฺชติ ฐมมายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ฐมมายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 ฆานายตนํ นุปฺปชฺชติตี?

ปจฺฉิมภิกขานํ กามาวจรํ อูปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 ฐมมายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชติ.

กามาจเร ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาจเร อรูปาจเร ปจฺฉิมภวีกานํ
เตสํ ตตฺถ ธมฺมายตฺนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานายตฺนญจ นุปฺปชฺชตี.
(ฆานายตฺนมฺลกั)

๑๐๒.(ก) ยสฺส ยตฺถ รูปายตฺนํ นุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตฺถ
มฺนายตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปฺลจฺโวกาเร จวฺนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ รูปายตฺนํ
นุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ตตฺถ มฺนายตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี.
ปฺลจฺโวกาเร ปรินิพฺพนฺตานํ อรูปे ปจฺฉิมภวีกานํ อสฺสยสฺสตา
จวฺนฺตานํ เตสํ ตตฺถ รูปายตฺนญจ นุปฺปชฺชตี มฺนายตฺนญจ
นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มฺนายตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
รูปายตฺนํ นุปฺปชฺชตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปฺลจฺโวการํ อฺปฺปชฺชนฺตานํ อสฺสยสฺสตา
อฺปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ มฺนายตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
ตตฺถ รูปายตฺนํ นุปฺปชฺชตี. ปฺลจฺโวกาเร ปรินิพฺพนฺตานํ อรูปे
ปจฺฉิมภวีกานํ อสฺสยสฺสตา จวฺนฺตานํ เตสํ ตตฺถ มฺนายตฺนญจ
นุปฺปชฺชิสฺสตี รูปายตฺนญจ นุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ยตฺถ รูปายตฺนํ นุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตฺถ ธมฺมายตฺนํ
นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

สพฺเพสํ จวฺนฺตานํ อรูปกานํ อฺปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ

รูปายตนํ นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ธมฺมายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสติ.
 ปญฺจวอกาเร ปรีณิพฺพนฺตานํ อรูปเ ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ตตฺถ
 รูปายตนญจ นุปฺปชฺชติ ธมฺมายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ธมฺมายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 รูปายตนํ นุปฺปชฺชตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปญฺจวอการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 ธมฺมายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ รูปายตนํ นุปฺปชฺชติ.
 ปญฺจวอกาเร ปรีณิพฺพนฺตานํ อรูปเ ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ตตฺถ
 ธมฺมายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสติ รูปายตนญจ นุปฺปชฺชติ.
 (รูปายตนมฺลกั)

๑๐๓.(ก) ยสฺส ยตฺถ มนายตนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 ธมฺมายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 มนายตนํ นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ธมฺมายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสติ.
 ปรีณิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตฺถ มนายตนญจ นุปฺปชฺชติ ธมฺมายตนญจ
 นุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ธมฺมายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 มนายตนํ นุปฺปชฺชตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ธมฺมายตนํ
 นุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ มนายตนํ นุปฺปชฺชติ.

ปรินิพฺพตํ เตสํ ตตฺถ ธมฺมาตฺตณฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี
 มฺนายตฺตณฺจ นุปฺปชฺชตี. (มฺนายตฺตมฺลกั)

(๖) อตีตนาคตวโร

(ก) อนุโลมบุคคลโล

๑๐๔.(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส โสตายตฺนํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ
 เตสํ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิตฺถ, โน จ เตสํ โสตายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี.
 อิตเรสํ เตสํ จกฺขายตฺตณฺจ อุปฺปชฺชิตฺถ โสตายตฺตณฺจ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตฺนํ
 อุปฺปชฺชิตฺถาตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส ฆานายตฺนํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ รูปาวจรํ อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา
 ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิตฺถ, โน จ เตสํ
 ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ จกฺขายตฺตณฺจ อุปฺปชฺชิตฺถ
 ฆานายตฺตณฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป... อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส รุปายตน์
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีณิพฺพายิสฺสนฺติ
เตสํ จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ รุปายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี.
อิตเรสํ เตสํ จกฺขายตฺตณฺจ อุปฺปชฺชิตถ รุปายตฺตณฺจ
อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป... อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส มนายตน์...เป...
ธมฺมายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
ธมฺมายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ จกฺขายตฺตณฺจ อุปฺปชฺชิตถ
ธมฺมายตฺตณฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน...เป... อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (จกฺขายตฺตณฺมุลกํ)

๑๐๕.(ก) ยสฺส ฆานายตน์ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส รุปายตน์
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฉิมภิกขุ กานัง เย จ อรูปํ อุปปชชิตวา ปรินิพพายิสสนติ
 เตสํ ฆานายตนํ อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ รูปายตนํ อุปปชชิสสติ.
 อิตเรสํ เตสํ ฆานายตนญจ อุปปชชิตถ รูปายตนญจ
 อุปปชชิสสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป... อุปปชชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส ฆานายตนํ อุปปชชิตถ ตสฺส มนายตนํ...เป...
 ฐมมายตนํ อุปปชชิสสตีติ?

ปจฉิมภิกขุ กานัง เตสํ ฆานายตนํ อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ
 ฐมมายตนํ อุปปชชิสสติ. อิตเรสํ เตสํ ฆานายตนญจ อุปปชชิตถ
 ฐมมายตนญจ อุปปชชิสสติ.

ยสฺส วา ปน ฐมมายตนํ...เป... อุปปชชิตถาติ?

อามนฺตา.

๑๐๖. ยสฺส รูปายตนํ อุปปชชิตถ ตสฺส มนายตนํ...เป...
 ฐมมายตนํ อุปปชชิสสตีติ?

ปจฉิมภิกขุ กานัง เตสํ รูปายตนํ อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ
 ฐมมายตนํ อุปปชชิสสติ. อิตเรสํ เตสํ รูปายตนญจ อุปปชชิตถ
 ฐมมายตนญจ อุปปชชิสสติ.

ยสฺส วา ปน...เป... อุปปชชิตถาติ?

อามนฺตา.

๑๐๗.(ก) ยสฺส มนายตน์ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ธมฺมายตน์
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภิกขุํ เตสํ มนายตน์ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
ธมฺมายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ มนายตฺตญจ อุปฺปชฺชิตถ
ธมฺมายตฺตญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส มนายตน์
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) อนุโลมโอภาโส

๑๐๘. ยตถ จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชิตถ...เป....

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๑๐๙.(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
โสตายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปญฺจวโถการเ ปจฺฉิมภิกขุํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตน์
อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ โสตายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ
ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺตญจ อุปฺปชฺชิตถ
โสตายตฺตญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสตายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

กามาจเร ปจฺฉิมภวีกานํ รูปาจฺรณํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนํ
อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ
กามาจฺรณํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชิตถ ฆานายตฺนญจ
อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ...เป... อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ รูปายตฺนํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปญฺจวโถกาเร ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนํ
อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ รูปายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ
ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชิตถ รูปายตฺนญจ
อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รูปายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อสนฺยสฺสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ รูปายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิตถ. ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตฺถ
รูปายตฺนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ มนายตนํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปญฺจวโถกาเร ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ
อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ มนายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ
ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตนญจ อุปฺปชฺชิตถ มนายตนญจ
อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อรูปานํ เตสํ ตตถ มนายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
ตตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชิตถ. ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตถ
มนายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขายตนญจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ธมฺมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปญฺจวโถกาเร ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ
อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ ธมฺมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ
ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตนญจ อุปฺปชฺชิตถ
ธมฺมายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อสนฺยสฺส ตตฺถ ฐาปณํ เถสํ ตตฺถ ฐาปณํ อปฺปชฺชิสฺสตี,
 โน จ เถสํ ตตฺถ จกฺขายตฺถํ อปฺปชฺชิตฺถ. ปญฺจวาทานํ เถสํ
 ตตฺถ ฐาปณํ อปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขายตฺถํ อปฺปชฺชิตฺถ.
 (จกฺขายตฺถมฺลกั)

๑๑๐.(ก) ยสฺส ยตฺถ ฐาปณํ อปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส ตตฺถ
 ฐาปณํ อปฺปชฺชิสฺสตี?

กามาจเร ปจฺฉิมภิกฺขุํ เถสํ ตตฺถ ฐาปณํ อปฺปชฺชิตฺถ,
 โน จ เถสํ ตตฺถ ฐาปณํ อปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ กามาจรานํ
 เถสํ ตตฺถ ฐาปณํ อปฺปชฺชิตฺถ ฐาปณํ อปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ฐาปณํ อปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 ฐาปณํ อปฺปชฺชิตฺถาตี?

ฐาปณํ เถสํ ตตฺถ ฐาปณํ อปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เถสํ
 ตตฺถ ฐาปณํ อปฺปชฺชิตฺถ. กามาจรานํ เถสํ ตตฺถ
 ฐาปณํ อปฺปชฺชิสฺสตี ฐาปณํ อปฺปชฺชิตฺถ.

ยสฺส ยตฺถ ฐาปณํ อปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส ตตฺถ มณายตฺถ...
 เป... ฐาปณํ อปฺปชฺชิสฺสตี?

กามาจเร ปจฺฉิมภิกฺขุํ เถสํ ตตฺถ ฐาปณํ อปฺปชฺชิตฺถ,
 โน จ เถสํ ตตฺถ ฐาปณํ อปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ กามาจรานํ
 เถสํ ตตฺถ ฐาปณํ อปฺปชฺชิตฺถ ฐาปณํ อปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมา ยตนํ อปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
ฆานายตนํ อปฺปชฺชิตถาตี?

รูปาวจรณํ อรูปาวจรณํ เตสํ ตตฺถ ธมฺมา ยตนํ
อปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนํ อปฺปชฺชิตถ.
กามาวจรณํ เตสํ ตตฺถ ธมฺมา ยตนญจ อปฺปชฺชิสฺสตี
ฆานายตนญจ อปฺปชฺชิตถ. (ฆานายตนมุลกั)

๑๑๑.(ก) ยสฺส ยตถ รูปายตนํ อปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
มนายตนํ อปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปญฺจโวการเ ร ปจฺฉิมภวีกานํ อสญฺญสฺส ตตานํ เตสํ ตตฺถ
รูปายตนํ อปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ มนายตนํ อปฺปชฺชิสฺสตี.
อิตรสํ ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตฺถ รูปายตนญจ อปฺปชฺชิตถ
มนายตนญจ อปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตนํ อปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
รูปายตนํ อปฺปชฺชิตถาตี?

อรูปานํ เตสํ ตตฺถ มนายตนํ อปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
ตตฺถ รูปายตนํ อปฺปชฺชิตถ. ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตฺถ
มนายตนญจ อปฺปชฺชิสฺสตี รูปายตนญจ อปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ รูปายตนํ อปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ ธมฺมา ยตนํ
อปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปญจโวการเร ปจฉิมภวีกานั เตสั ตตถ รุปายตนั อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสั ตตถ ธมฺมายตนั อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสั ปญจโวการานั
อสลฺลสฺสตฺตานั เตสั ตตถ รุปายตนลฺลจ อุปฺปชฺชิตถ ธมฺมายตนลฺลจ
อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตนั อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
รูปายตนั อุปฺปชฺชิตถาติ?

อรฺุพานั เตสั ตตถ ธมฺมายตนั อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสั
ตตถ รุปายตนั อุปฺปชฺชิตถ. ปญจโวการานั อสลฺลสฺสตฺตานั เตสั
ตตถ ธมฺมายตนลฺลจ อุปฺปชฺชิสฺสติ รุปายตนลฺลจ อุปฺปชฺชิตถ.

(รูปายตนมฺูลกั)

๑๑๒.(ก) ยสฺส ยตถ มนฺายตนั อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ธมฺมายตนั อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฉิมภวีกานั เตสั ตตถ มนฺายตนั อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสั
ตตถ ธมฺมายตนั อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสั จตฺุโวการานั
ปญจโวการานั เตสั ตตถ มนฺายตนลฺลจ อุปฺปชฺชิตถ ธมฺมายตนลฺลจ
อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตนั อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
มนฺายตนั อุปฺปชฺชิตถาติ?

อสลฺลสฺสตฺตานั เตสั ตตถ ธมฺมายตนั อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ
เตสั ตตถ มนฺายตนั อุปฺปชฺชิตถ. จตฺุโวการานั ปญจโวการานั

เตสํ ตตถ ธมฺมาตฺนญจ อูปฺปชฺชิสฺสตี มฺนายตฺนญจ อูปฺปชฺชิตถ.
(มฺนายตฺนมฺลกั)

(ข) ปจฺจณีกปฺคฺคโล

๑๑๓.(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ นูปฺปชฺชิตถ ตสฺส โสตายตฺนํ
นูปฺปชฺชิสฺสตีตี?

นตถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตฺนํ นูปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตฺนํ
นูปฺปชฺชิตถาตี?

อูปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส จกฺขายตฺนํ นูปฺปชฺชิตถ ตสฺส ฆานายตฺนํ...เป...
รูปายตฺนํ... มฺนายตฺนํ... ธมฺมาตฺนํ นูปฺปชฺชิสฺสตีตี?

นตถิ.

ยสฺส วา ปน ธมฺมาตฺนํ นูปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตฺนํ
นูปฺปชฺชิตถาตี?

อูปฺปชฺชิตถ.

๑๑๔. ยสฺส ฆานายตฺนํ...เป... รูปายตฺนํ... มฺนายตฺนํ
นูปฺปชฺชิตถ ตสฺส ธมฺมาตฺนํ นูปฺปชฺชิสฺสตีตี?

นตถิ.

ยสฺส วา ปน ธมฺมา ยตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส มนายตนํ
 นุปฺปชฺชิตถาตี?

อุปฺปชฺชิตถ.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๑๑๕. ยตถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิตถ...เป....

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโลกาสา

๑๑๖.(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 โสตายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสตายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิตถาตี?

ปญฺจโวภาเร ปจฺจิมภวีกานํ เตสํ ตตถ โสตายตนํ
 นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิตถ.
 สุตฺถาวาसानํ อสฺสณฺสตฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ โสตายตนญจ
 นุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขายตนญจ นุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 ฆานายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิตถาตี?

กามาจเร ปจฉิมภิกานํ รูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานายตนํ
 นุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิตถ.
 สฺพุทฺธาवासานํ อสฺสณฺสตฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ ฆานายตนญจ
 นุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขายตนญจ นุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ รูปายตนํ
 นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อสฺสณฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิตถ, โน จ
 เตสํ ตตถ รูปายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสติ. สฺพุทฺธาवासานํ อรูปานํ เตสํ
 ตตถ จกฺขายตนญจ นุปฺปชฺชิตถ รูปายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รูปายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
 จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิตถาติ?

ปญจโวคาเร ปจฉิมภิกานํ เตสํ ตตถ รูปายตนํ
 นุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิตถ.
 สฺพุทฺธาवासานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ รูปายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสติ
 จกฺขายตนญจ นุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ มนายตนํ
 นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อรูปานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ
 มนายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสติ. สฺพุทฺธาवासานํ อรูปเ ปจฉิมภิกานํ

อสนฺณสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนญฺจ นุปฺปชฺชิตฺถ มนายตนญฺจ
 นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มนายนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิตฺถาตี?

ปญฺจวโถกาเร ปจฺฉิมภวิกานํ เตสํ ตตฺถ มนายนํ
 นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิตฺถ.
 สฺสทฺธาวาสานํ อรูปเ ปจฺฉิมภวิกานํ อสนฺณสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 มนายนญฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขายตนญฺจ นุปฺปชฺชิตฺถ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส ตตฺถ
 ฐมมายนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อสนฺณสตฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิตฺถ,
 โน จ เตสํ ตตฺถ ฐมมายนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. สฺสทฺธาวาสานํ อรูปเ
 ปจฺฉิมภวิกานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนญฺจ นุปฺปชฺชิตฺถ ฐมมายนํ
 นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ฐมมายนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิตฺถาตี?

ปญฺจวโถกาเร ปจฺฉิมภวิกานํ เตสํ ตตฺถ ฐมมายนํ
 นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิตฺถ.
 สฺสทฺธาวาสานํ อรูปเ ปจฺฉิมภวิกานํ เตสํ ตตฺถ ฐมมายนญฺจ
 นุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขายตนญฺจ นุปฺปชฺชิตฺถ. (จกฺขายตนมฺมูกั)

๑๑๗.(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตน์ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 รูปายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานายตน์ นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
 ตตถ รูปายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี. รูปาวจเร ปจฺฉิมภิกขานํ อรูปานํ
 เตสํ ตตถ ฆานายตฺนญจ นุปฺปชฺชิตถ รูปายตฺนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รูปายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 ฆานายตน์ นุปฺปชฺชิตถาติ?

กามาวจเร ปจฺฉิมภิกขานํ เตสํ ตตถ รูปายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี,
 โน จ เตสํ ตตถ ฆานายตน์ นุปฺปชฺชิตถ. รูปาวจเร
 ปจฺฉิมภิกขานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ รูปายตฺนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี
 ฆานายตฺนญจ นุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตน์ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ มนายตน์
 นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานายตน์ นุปฺปชฺชิตถ,
 โน จ เตสํ ตตถ มนายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี. รูปาวจเร อรูปาวจเร
 ปจฺฉิมภิกขานํ อสฺสยสฺสตาณํ เตสํ ตตถ ฆานายตฺนญจ
 นุปฺปชฺชิตถ มนายตฺนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 ฆานายตน์ นุปฺปชฺชิตถาติ?

กามาวจร ปจฺฉิมภิกขุํ เตสํ ตตฺถ มนายนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี,
โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชิตถ. รูปาวจร อรูปาวจร
ปจฺฉิมภิกขุํ อสญฺญสฺสตาณํ เตสํ ตตฺถ มนายนญจ
นุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานายตนญจ นุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
ธมฺมายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตฺถ ธมฺมายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. รูปาวจร อรูปาวจร
ปจฺฉิมภิกขุํ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนญจ นุปฺปชฺชิตถ
ธมฺมายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
ฆานายตนํ นุปฺปชฺชิตถาติ?

กามาวจร ปจฺฉิมภิกขุํ เตสํ ตตฺถ ธมฺมายตนํ
นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชิตถ.
รูปาวจร อรูปาวจร ปจฺฉิมภิกขุํ เตสํ ตตฺถ ธมฺมายตนญจ
นุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานายตนญจ นุปฺปชฺชิตถ. (ฆานายตนมฺลกํ)

๑๑๘.(ก) ยสฺส ยตถ รูปายตนํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
มนายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อรูปานํ เตสํ ตตฺถ รูปายตนํ นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ
มนายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. สุกฺขธาวาสานํ อรูปเ ปจฺฉิมภิกขุํ

เตสํ ตตถ รุปายตนญจ นุปฺปชฺชิตถ มนายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ รุปายตนํ นุปฺปชฺชิตถาตี?

ปญจโวกาเร ปจฺฉิมภิกขานํ อสฺสณสฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ มนายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ รุปายตนํ นุปฺปชฺชิตถ. สฺสทฺธาวาसानํ อรูปे ปจฺฉิมภิกขานํ เตสํ ตตถ มนายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี รุปายตนญจ นุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ รุปายตนํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ ธมฺมายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อรูปานํ เตสํ ตตถ รุปายตนํ นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ ธมฺมายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. สฺสทฺธาวาसानํ อรูปे ปจฺฉิมภิกขานํ เตสํ ตตถ รุปายตนญจ นุปฺปชฺชิตถ ธมฺมายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ รุปายตนํ นุปฺปชฺชิตถาตี?

ปญจโวกาเร ปจฺฉิมภิกขานํ เตสํ ตตถ ธมฺมายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ รุปายตนํ นุปฺปชฺชิตถ. สฺสทฺธาวาसानํ อรูปे ปจฺฉิมภิกขานํ เตสํ ตตถ ธมฺมายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี รุปายตนญจ นุปฺปชฺชิตถ. (รูปายตนมฺูลกํ)

๑๑๙.(ก) ยสฺส ยตถ มนายตนํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ ธมฺมายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อสนฺยสฺส ตตฺถ มนายนํ นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
ตตฺถ ธมฺมายนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. สฺสทฺธาวาสานํ เตสํ ตตฺถ
มนายตนญจ นุปฺปชฺชิตถ ธมฺมายนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
มนายนํ นุปฺปชฺชิตถาตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ตตฺถ ธมฺมายนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
เตสํ ตตฺถ มนายนํ นุปฺปชฺชิตถ. สฺสทฺธาวาสานํ เตสํ ตตฺถ
ธมฺมายนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี มนายนญจ นุปฺปชฺชิตถ.
อุปฺปาทวโร.

๒. ปวตฺติ ๒. นิโรธวโร

(๑) ปจฺจุปฺปนวโร

(ก) อนฺโหลมปฺคฺคโล

๑๒๐.(ก) ยสฺส จกฺขายตนํ นิรุชฺฌตี ตสฺส โสตายตนํ
นิรุชฺฌตีตี?

สจฺจขุگانํ อโสตกานํ จวนฺตานํ เตสํ จกฺขายตนํ นิรุชฺฌตี,
โน จ เตสํ โสตายตนํ นิรุชฺฌตี. สจฺจขุگانํ สโสตกานํ จวนฺตานํ
เตสํ จกฺขายตนญจ นิรุชฺฌตี โสตายตนญจ นิรุชฺฌตี.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตนํ นิรุชฺฌตี ตสฺส จกฺขายตนํ
นิรุชฺฌตีตี?

สโสดกานํ อจกขุกานํ จวนฺตานิ เตสํ โสตายตนํ นิรุชฺฌติ,
โน จ เตสํ จกขายตนํ นิรุชฺฌติ. สโสดกานํ สจกขุกานํ จวนฺตานิ
เตสํ โสตายตนญจ นิรุชฺฌติ จกขายตนญจ นิรุชฺฌติ.

(ก) ยสฺส จกขายตนํ นิรุชฺฌติ ตสฺส ฆานายตนํ นิรุชฺฌตีติ?

สจกขุกานํ อฆานกานํ จวนฺตานิ เตสํ จกขายตนํ นิรุชฺฌติ,
โน จ เตสํ ฆานายตนํ นิรุชฺฌติ. สจกขุกานํ สฆานกานํ จวนฺตานิ
เตสํ จกขายตนญจ นิรุชฺฌติ ฆานายตนญจ นิรุชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ฆานายตนํ นิรุชฺฌติ ตสฺส จกขายตนํ
นิรุชฺฌตีติ?

สฆานกานํ อจกขุกานํ จวนฺตานิ เตสํ ฆานายตนํ นิรุชฺฌติ,
โน จ เตสํ จกขายตนํ นิรุชฺฌติ. สฆานกานํ สจกขุกานํ จวนฺตานิ
เตสํ ฆานายตนญจ นิรุชฺฌติ จกขายตนญจ นิรุชฺฌติ.

(ก) ยสฺส จกขายตนํ นิรุชฺฌติ ตสฺส รูปายตนํ นิรุชฺฌตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน รูปายตนํ นิรุชฺฌติ ตสฺส จกขายตนํ
นิรุชฺฌตีติ?

สรูปกานํ อจกขุกานํ จวนฺตานิ เตสํ รูปายตนํ นิรุชฺฌติ,
โน จ เตสํ จกขายตนํ นิรุชฺฌติ. สจกขุกานํ จวนฺตานิ เตสํ
รูปายตนญจ นิรุชฺฌติ จกขายตนญจ นิรุชฺฌติ.

(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ นินฺรุชฺฌติ ตสฺส มนายตฺนํ นินฺรุชฺฌตีติ?
อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน มนายตฺนํ นินฺรุชฺฌติ ตสฺส จกฺขายตฺนํ
นินฺรุชฺฌตีติ?

สจฺจิตฺตกานํ อจฺกขุگانํ จวนฺตानํ เตสํ มนายตฺนํ นินฺรุชฺฌติ,
โน จ เตสํ จกฺขายตฺนํ นินฺรุชฺฌติ. สจฺกขุگانํ จวนฺตानํ เตสํ
มนายตฺนญจ นินฺรุชฺฌติ จกฺขายตฺนญจ นินฺรุชฺฌติ.

(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ นินฺรุชฺฌติ ตสฺส ธมฺมายตฺนํ นินฺรุชฺฌตีติ?
อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมายตฺนํ นินฺรุชฺฌติ ตสฺส จกฺขายตฺนํ
นินฺรุชฺฌตีติ?

อจฺกขุگانํ จวนฺตानํ เตสํ ธมฺมายตฺนํ นินฺรุชฺฌติ, โน จ เตสํ
จกฺขายตฺนํ นินฺรุชฺฌติ. สจฺกขุگانํ จวนฺตानํ เตสํ ธมฺมายตฺนญจ
นินฺรุชฺฌติ จกฺขายตฺนญจ นินฺรุชฺฌติ. (จกฺขายตฺนมฺมลกํ)

๑๒๑.(ก) ยสฺส ฆานายตฺนํ นินฺรุชฺฌติ ตสฺส รูปายตฺนํ
นินฺรุชฺฌตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน รูปายตฺนํ นินฺรุชฺฌติ ตสฺส ฆานายตฺนํ
นินฺรุชฺฌตีติ?

สรูปกานํ อฆานกานํ จวนฺตानํ เตสํ รูปายตฺนํ นินฺรุชฺฌติ,

โน จ เตสํ ฆานายตนํ นิรุชฺฆติ. สฆานกานํ จวนฺตानํ เตสํ
 รูปายตนญจ นิรุชฺฆติ ฆานายตนญจ นิรุชฺฆติ.

(ก) ยสฺส ฆานายตนํ นิรุชฺฆติ ตสฺส มนายตนํ นิรุชฺฆตีติ?
 อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน มนายตนํ นิรุชฺฆติ ตสฺส ฆานายตนํ
 นิรุชฺฆตีติ?

สจฺจิตฺตกานํ อฆานกานํ จวนฺตानํ เตสํ มนายตนํ นิรุชฺฆติ,
 โน จ เตสํ ฆานายตนํ นิรุชฺฆติ. สฆานกานํ จวนฺตानํ เตสํ
 มนายตนญจ นิรุชฺฆติ ฆานายตนญจ นิรุชฺฆติ.

(ก) ยสฺส ฆานายตนํ นิรุชฺฆติ ตสฺส ธมฺมายตนํ นิรุชฺฆตีติ?
 อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมายตนํ นิรุชฺฆติ ตสฺส ฆานายตนํ
 นิรุชฺฆตีติ?

อฆานกานํ จวนฺตानํ เตสํ ธมฺมายตนํ นิรุชฺฆติ, โน จ เตสํ
 ฆานายตนํ นิรุชฺฆติ. สฆานกานํ จวนฺตानํ เตสํ ธมฺมายตนญจ
 นิรุชฺฆติ ฆานายตนญจ นิรุชฺฆติ. (ฆานายตนมฺมูลกํ)

๑๒๒.(ก) ยสฺส รูปายตนํ นิรุชฺฆติ ตสฺส มนายตนํ
 นิรุชฺฆตีติ?

อจฺจิตฺตกานํ จวนฺตानํ เตสํ รูปายตนํ นิรุชฺฆติ, โน จ เตสํ
 มนายตนํ นิรุชฺฆติ. สรูปกานํ สจฺจิตฺตกานํ จวนฺตानํ เตสํ

รูปายตนลจ นิรุชฌติ มนายตนลจ นิรุชฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มนายตนํ นิรุชฌติ ตสฺส รูปายตนํ
นิรุชฌตีติ?

อรูปกานํ จวนฺตानํ เตสํ มนายตนํ นิรุชฌติ, โน จ เตสํ
รูปายตนํ นิรุชฌติ. สรูปกานํ สจิตฺตกานํ จวนฺตानํ เตสํ
มนายตนลจ นิรุชฌติ รูปายตนลจ นิรุชฌติ.

(ก) ยสฺส รูปายตนํ นิรุชฌติ ตสฺส ฌมมายตนํ นิรุชฌตีติ?
อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ฌมมายตนํ นิรุชฌติ ตสฺส รูปายตนํ
นิรุชฌตีติ?

อรูปกานํ จวนฺตानํ เตสํ ฌมมายตนํ นิรุชฌติ, โน จ เตสํ
รูปายตนํ นิรุชฌติ. สรูปกานํ จวนฺตानํ เตสํ ฌมมายตนลจ
นิรุชฌติ รูปายตนลจ นิรุชฌติ.

๑๒๓.(ก) ยสฺส มนายตนํ นิรุชฌติ ตสฺส ฌมมายตนํ
นิรุชฌตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ฌมมายตนํ นิรุชฌติ ตสฺส มนายตนํ
นิรุชฌตีติ?

อจิตฺตกานํ จวนฺตानํ เตสํ ฌมมายตนํ นิรุชฌติ, โน จ เตสํ
มนายตนํ นิรุชฌติ. สจิตฺตกานํ จวนฺตानํ เตสํ ฌมมายตนลจ

นิริชฌติ มนายตนญจ นิริชฌติ.

(ข) อนุลอมโสภาโส

๑๒๔. ยตถ จกขายตณํ นิริชฌติ...เป...

(อุปปาเทปิ นิโรเธปิ อุปปาทนิโรเธปิ ยตถกํ สพพตถ สทิสํ).

(ค) อนุลอมปคฺคโลกาสา

๑๒๕. ยสฺส ยตถ จกขายตณํ นิริชฌติ ตสฺส ตตถ โสตายตณํ
นิริชฌตีติ...เป... ฆานายตณํ... รุปายตณํ... มนายตณํ... ธมฺมายตณํ
นิริชฌตีติ?

(ยสฺส ยตถกมฺปิ สทิสํ วิตถาเรตพฺพ).

(ฆ) ปจฺจนีกปคฺคโล

๑๒๖.(ก) ยสฺส จกขายตณํ น นิริชฌติ ตสฺส โสตายตณํ
น นิริชฌตีติ?

อจฺจุกขานํ สโสไตกานํ จวนฺตานํ เตสํ จกขายตณํ น นิริชฌติ,
โน จ เตสํ โสตายตณํ น นิริชฌติ. สพฺเพสํ อุปปชฺชนฺตานํ
อจฺจุกขานํ อโสไตกานํ จวนฺตานํ เตสํ จกขายตณญจ น นิริชฌติ
โสตายตณญจ น นิริชฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตณํ น นิริชฌติ ตสฺส จกขายตณํ
น นิริชฌตีติ?

อโสดกานํ สจกฺขกานํ จวนฺตานิ เตสํ โสตายตนิ น นิรุชฺฌติ,
โน จ เตสํ จกฺขายตนิ น นิรุชฺฌติ. สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
อโสดกานํ อจกฺขกานํ จวนฺตานิ เตสํ โสตายตณฺณจ น นิรุชฺฌติ
จกฺขายตณฺณจ น นิรุชฺฌติ.

(ก) ยสฺส จกฺขายตนิ น นิรุชฺฌติ ตสฺส ฆานายตนิ
น นิรุชฺฌตีติ?

อจกฺขกานํ สฆานกานํ จวนฺตานิ เตสํ จกฺขายตนิ
น นิรุชฺฌติ, โน จ เตสํ ฆานายตนิ น นิรุชฺฌติ. สพฺเพสํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ อจกฺขกานํ อฆานกานํ จวนฺตานิ เตสํ
จกฺขายตณฺณจ น นิรุชฺฌติ ฆานายตณฺณจ น นิรุชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ฆานายตนิ น นิรุชฺฌติ ตสฺส จกฺขายตนิ
น นิรุชฺฌตีติ?

อฆานกานํ สจกฺขกานํ จวนฺตานิ เตสํ ฆานายตนิ
น นิรุชฺฌติ, โน จ เตสํ จกฺขายตนิ น นิรุชฺฌติ. สพฺเพสํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ อฆานกานํ อจกฺขกานํ จวนฺตานิ เตสํ
ฆานายตณฺณจ น นิรุชฺฌติ จกฺขายตณฺณจ น นิรุชฺฌติ.

(ก) ยสฺส จกฺขายตนิ น นิรุชฺฌติ ตสฺส รูปายตนิ
น นิรุชฺฌตีติ?

อจกฺขกานํ สรูปกานํ จวนฺตานิ เตสํ จกฺขายตนิ น นิรุชฺฌติ,
โน จ เตสํ รูปายตนิ น นิรุชฺฌติ. สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ

อรุปกานํ จวนฺตานํ เตสํ จกฺขายตนญจ น นิริชฺฌติ รุปายตนญจ
น นิริชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน รุปายตนํ น นิริชฺฌติ ตสฺส จกฺขายตนํ
น นิริชฺฌตීติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขายตนํ น นิริชฺฌติ ตสฺส มนายตนํ
น นิริชฺฌตීติ?

อจฺกฺขุกานํ สจฺจิตฺตกานํ จวนฺตานํ เตสํ จกฺขายตนํ
น นิริชฺฌติ, โน จ เตสํ มนายตนํ น นิริชฺฌติ. สพฺเพสํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ อจฺจิตฺตกานํ จวนฺตานํ เตสํ จกฺขายตนญจ
น นิริชฺฌติ มนายตนญจ น นิริชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มนายตนํ น นิริชฺฌติ ตสฺส จกฺขายตนํ
น นิริชฺฌตīติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขายตนํ น นิริชฺฌติ ตสฺส ธมฺมายตนํ
น นิริชฺฌตīติ?

อจฺกฺขุกานํ จวนฺตานํ เตสํ จกฺขายตนํ น นิริชฺฌติ, โน จ
เตสํ ธมฺมายตนํ น นิริชฺฌติ. สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
จกฺขายตนญจ น นิริชฺฌติ ธมฺมายตนญจ น นิริชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมา ยตนํ น นิริชฺฌติ ตสฺส จกฺขายตนํ
น นิริชฺฌติตี?

อามนฺตา. (จกฺขายตนมฺลกกั)

๑๒๗.(ก) ยสฺส ฆานายตนํ น นิริชฺฌติ ตสฺส รูปายตนํ
น นิริชฺฌติตี?

อฆานกานํ สรूपกานํ จวนฺตानํ เตสํ ฆานายตนํ น นิริชฺฌติ,
โน จ เตสํ รูปายตนํ น นิริชฺฌติ. สฬเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
อรूपกานํ จวนฺตानํ เตสํ ฆานายตนญจ น นิริชฺฌติ รูปายตนญจ
น นิริชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน รูปายตนํ น นิริชฺฌติ ตสฺส ฆานายตนํ
น นิริชฺฌติตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ฆานายตนํ น นิริชฺฌติ ตสฺส มนายตนํ
น นิริชฺฌติตี?

อฆานกานํ สจิตฺตกานํ จวนฺตानํ เตสํ ฆานายตนํ
น นิริชฺฌติ, โน จ เตสํ มนายตนํ น นิริชฺฌติ. สฬเพสํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ อจิตฺตกานํ จวนฺตानํ เตสํ ฆานายตนญจ
น นิริชฺฌติ มนายตนญจ น นิริชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มนายตนํ น นิรุชฺฌติ ตสฺส ฆานายตนํ
น นิรุชฺฌติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ฆานายตนํ น นิรุชฺฌติ ตสฺส ธมฺมายตนํ
น นิรุชฺฌติ?

อฆานกานํ จวนฺตानํ เตสํ ฆานายตนํ น นิรุชฺฌติ, โน จ
เตสํ ธมฺมายตนํ น นิรุชฺฌติ. สพฺเพสํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ
ฆานายตนญจ น นิรุชฺฌติ ธมฺมายตนญจ น นิรุชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมายตนํ น นิรุชฺฌติ ตสฺส ฆานายตนํ
น นิรุชฺฌติ?

อามนฺตา. (ฆานายตนมฺลกั)

๑๒๘.(ก) ยสฺส รุปายตนํ น นิรุชฺฌติ ตสฺส มนายตนํ
น นิรุชฺฌติ?

อรูปกานํ จวนฺตानํ เตสํ รุปายตนํ น นิรุชฺฌติ, โน จ เตสํ
มนายตนํ น นิรุชฺฌติ. สพฺเพสํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ รุปายตนญจ
น นิรุชฺฌติ มนายตนญจ น นิรุชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มนายตนํ น นิรุชฺฌติ ตสฺส รุปายตนํ
น นิรุชฺฌติ?

อจิตฺตกานํ จวนฺตानํ เตสํ มนายตนํ น นิรุชฺฌติ, โน จ
เตสํ รุปายตนํ น นิรุชฺฌติ. สพฺเพสํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ

มนายตนลจ น นริชฌติ รุปายตนลจ น นริชฌติ.

(ก) ยสฺส รุปายตนํ น นริชฌติ ตสฺส ฌมมายตนํ
น นริชฌตීติ?

อรุปกานํ จวนฺตานํ เตสํ รุปายตนํ น นริชฌติ, โน จ เตสํ
ฌมมายตนํ น นริชฌติ. สฬฺหะสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รุปายตนลจ
น นริชฌติ ฌมมายตนลจ น นริชฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ฌมมายตนํ น นริชฌติ ตสฺส รุปายตนํ
น นริชฌตීติ?

อามนฺตา. (รุปายตนมฺลกั)

๑๒๙.(ก) ยสฺส มนายตนํ น นริชฌติ ตสฺส ฌมมายตนํ
น นริชฌตīติ?

อจิตฺตกานํ จวนฺตานํ เตสํ มนายตนํ น นริชฌติ, โน จ
เตสํ ฌมมายตนํ น นริชฌติ. สฬฺหะสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
มนายตนลจ น นริชฌติ ฌมมายตนลจ น นริชฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ฌมมายตนํ น นริชฌติ ตสฺส มนายตนํ
น นริชฌตīติ?

อามนฺตา.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๑๓๐. ยตฺถ จกฺขายตนํ น นริชฌติ...เป....

(จ) ปจจณีกปุคฺคโลกาสา

๑๓๑. ยสฺส ยตฺถ จกฺขายตํ น นิร์ชฺชมฺติ ตสฺส ตตฺถ
โสตายตํ น นิร์ชฺชมฺตีติ...เป...

(ยสฺส ยตฺถกมฺปิ ยสฺสทสฺสี).

(๒) อตีตวโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๑๓๒. ยสฺส จกฺขายตํ นิร์ชฺชมฺติ ตสฺส โสตายตํ
นิร์ชฺชมฺติภาติ?

อามนฺตา.

(อุปฺปาทวเรปิ นิโรธวเรปิ อุปฺปาทนิโรธวเรปิ อตีตา ปุจฺฉา
อนุโลมมฺปิ ปจจณีกมฺปิ สทิสฺ.)

(๓) อนาคตวโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๑๓๓.(ก) ยสฺส จกฺขายตํ นิร์ชฺชมฺิสฺติ ตสฺส โสตายตํ
นิร์ชฺชมฺิสฺตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตํ นิร์ชฺชมฺิสฺติ ตสฺส จกฺขายตํ
นิร์ชฺชมฺิสฺตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขายตนํ นีรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ฆานายตนํ
นีรุชฺฌิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ รูปาวจรํ อุปปชฺชนฺตานํ เย จ รูปาวจรํ
อุปปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ จกฺขายตนํ
นีรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ฆานายตนํ นีรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ
จกฺขายตนญจ นีรุชฺฌิสฺสตี ฆานายตนญจ นีรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ฆานายตนํ นีรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตนํ
นีรุชฺฌิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขายตนํ นีรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส รูปายตนํ
นีรุชฺฌิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน รูปายตนํ นีรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตนํ
นีรุชฺฌิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

ยสฺส จกฺขายตนํ นีรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส มนายตนํ...เป...
ธมฺมายตนํ นีรุชฺฌิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตนํ นีรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตนํ
นีรุชฺฌิสฺสตีตี?

ปจฉิมภิกขุ อรูป อุปปชชุตานํ เย จ อรูป อุปปชชิตวา
 ปรีนิพพายิสสนติ เตสํ จวนุตานํ เตสํ ธมมายตนํ นีรุชฌิสสตี,
 โน จ เตสํ จกขายตนํ นีรุชฌิสสตี. อิตเรสํ เตสํ ธมมายตนญจ
 นีรุชฌิสสตี จกขายตนญจ นีรุชฌิสสตี. (จกขายตนมุลกั)

๑๓๔.(ก) ยสฺส ฆานายตนํ นีรุชฌิสสตี ตสฺส รูปายตนํ
 นีรุชฌิสสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน รูปายตนํ นีรุชฌิสสตี ตสฺส ฆานายตนํ
 นีรุชฌิสสตีติ?

ปจฉิมภิกขุ รูปาวจรํ อุปปชชุตานํ เย จ รูปาวจรํ
 อุปปชชิตวา ปรีนิพพายิสสนติ เตสํ จวนุตานํ เตสํ รูปายตนํ
 นีรุชฌิสสตี, โน จ เตสํ ฆานายตนํ นีรุชฌิสสตี. อิตเรสํ เตสํ
 รูปายตนญจ นีรุชฌิสสตี ฆานายตนญจ นีรุชฌิสสตี.

ยสฺส ฆานายตนํ นีรุชฌิสสตี ตสฺส มนายตนํ...เป...
 ธมมายตนํ นีรุชฌิสสตีติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ธมมายตนํ นีรุชฌิสสตี ตสฺส ฆานายตนํ
 นีรุชฌิสสตีติ?

ปจฉิมภิกขุ รูปาวจรํ อรูปาวจรํ อุปปชชุตานํ เย จ
 รูปาวจรํ อรูปาวจรํ อุปปชชิตวา ปรีนิพพายิสสนติ เตสํ จวนุตานํ

เตสํ ฐมมายตํ นัรุษณิสฺสตี, โน จ เตสํ ฆานายตํ นัรุษณิสฺสตี.
 อิตเรสํ เตสํ ฐมมายตณญจ นัรุษณิสฺสตี ฆานายตณญจ
 นัรุษณิสฺสตี. (ฆานายตณมฺลกั)

๑๓๕. ยสฺส รุปายตํ นัรุษณิสฺสตี ตสฺส มนายตํ...เป...
 ฐมมายตํ นัรุษณิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ฐมมายตํ นัรุษณิสฺสตี ตสฺส รุปายตํ
 นัรุษณิสฺสตีตี?

ปจฉิมภวีกานํ อรูปํ อุปปชฺชนตานํ เย จ อรูปํ อุปปชฺชิตวา
 ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ ฐมมายตํ นัรุษณิสฺสตี,
 โน จ เตสํ รุปายตํ นัรุษณิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ ฐมมายตณญจ
 นัรุษณิสฺสตี รุปายตณญจ นัรุษณิสฺสตี.

๑๓๖.(ก) ยสฺส มนายตํ นัรุษณิสฺสตี ตสฺส ฐมมายตํ
 นัรุษณิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ฐมมายตํ นัรุษณิสฺสตี ตสฺส มนายตํ
 นัรุษณิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) อนฺโหลมโอกาสโ

๑๓๗. ยตฺถ จกฺขายตํ นัรุษณิสฺสตี...เป....

(ค) อนุโลมบุคคลโลกาสา

๑๓๘.(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตํ นฺรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ
โสตายตํ นฺรุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ...เป...?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตํ นฺรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ฆานายตํ นฺรุชฺฌิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ...เป... กามาวจรานํ...เป....

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ...เป...?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตํ นฺรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ รูปายตํ
นฺรุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รูปายตํ นฺรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ
จกฺขายตํ นฺรุชฺฌิสฺสตีติ?

อสญฺญสฺสตาณํ...เป... ปญฺจโวการานํ...เป....

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตํ นฺรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ มนายตํ
นฺรุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ...เป...?

อรุปานํ...เป... ปญจโวการานํ...เป....

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ นิร์ชฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ธมฺมายตนํ นิร์ชฌิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ...เป...?

อสนฺยสฺสตฺตานํ อรุปานํ...เป... ปญจโวการานํ...เป....

(จกฺขายตนมฺลกั)

๑๓๙.(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตนํ นิร์ชฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ
รูปายตนํ นิร์ชฌิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ...เป...?

รูปาวจรานํ...เป... กามาวจรานํ...เป....

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตนํ นิร์ชฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ มนฺายตนํ
นิร์ชฌิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ...เป...?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ...เป... กามาวจรานํ...เป....

(ก) ยสฺส ยตฺถ ฆานายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
ธมฺมายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ...เป...?

รूपาวจรานํ อรูปาวจรานํ...เป... กามาวจรานํ...เป....

(ฆานายตนมฺลกั)

๑๔๐.(ก) ยสฺส ยตฺถ รุปายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
มฺนายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

อสนฺยสฺสตฺตานํ...เป... ปญฺจโวการานํ...เป....

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ...เป...?

อรูปานํ...เป... ปญฺจโวการานํ...เป....

(ก) ยสฺส ยตฺถ รุปายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ ธมฺมายตนํ
นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ...เป...?

อรูปานํ...เป... ปญฺจโวการานํ อสนฺยสฺสตฺตานํ...เป....

(รूपายตนมฺลกั)

๑๔๑.(ก) ยสฺส ยตฺถ มฺนายตนํ...เป...?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ...เป...?

อสนฺยตฺตํ...เป... จตุโวการานํ ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตถ
ธมฺมาตฺตํ นินฺชฺชณฺณํ มนฺตํ นินฺชฺชณฺณํ นินฺชฺชณฺณํ.

(ยถา อูปาทวาเร ยสฺส ยตถเก อนาคตา ปุจฺฉา วิตถาริตา,
เอวํ นินฺชฺชณฺณํ วิตถาริตพฺพา).

(ข) ปจฺจนิกปคฺคโล

๑๔๒.(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ น นินฺชฺชณฺณํ ตสฺส สโตตฺตํ
น นินฺชฺชณฺณํ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน สโตตฺตํ น นินฺชฺชณฺณํ ตสฺส
จกฺขายตฺนํ น นินฺชฺชณฺณํ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ น นินฺชฺชณฺณํ ตสฺส ฆานายตฺนํ น
นินฺชฺชณฺณํ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ฆานายตฺนํ น นินฺชฺชณฺณํ ตสฺส
จกฺขายตฺนํ น นินฺชฺชณฺณํ?

ปจฺจิมภิกฺขุ รุปรวํ อูปปชฺชนฺตํ ยะ จ รุปรวํ
อูปปชฺชิตฺวา ปรีณิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวณฺตํ เตสํ ฆานายตฺนํ
น นินฺชฺชณฺณํ, โน จ เตสํ จกฺขายตฺนํ น นินฺชฺชณฺณํ.

ปจฺจวอกาเร ปรินิพฺพนตํ อรูปํ ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ อรูปํ
 อุปปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ จวนฺตํ เตสํ ฆานายตนญจ
 น นิรุชฺฌิสฺสตี จกฺขายตนญจ น นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ก) ยสฺส จกฺขายตํ น นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส รูปายตํ น
 นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน รูปายตํ น นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตํ
 น นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

ยสฺส จกฺขายตํ น นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส มนายตํ...เป...
 ธมฺมายตํ น นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ อรูปํ อุปปชฺชนฺตํ เย จ อรูปํ อุปปชฺชิตฺวา
 ปรินิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ จวนฺตํ เตสํ จกฺขายตํ น นิรุชฺฌิสฺสตี,
 โน จ เตสํ ธมฺมายตํ น นิรุชฺฌิสฺสตี. ปรินิพฺพนตํ เตสํ
 จกฺขายตนญจ น นิรุชฺฌิสฺสตี ธมฺมายตนญจ น นิรุชฺฌิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตํ น นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตํ
 น นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (จกฺขายตนมฺลกํ)

๑๔๓.(ก) ยสฺส ฆานายตํ น นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส รูปายตํ
 น นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปจฉิมภิกขุภาณํ รูปาวจรํ อุปปชฺชนฺตานํ เย จ รูปาวจรํ
 อุปปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวณฺตานํ เตสํ ฆานายตน์ น
 นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ รูปายตน์ น นิรุชฺฌิสฺสตี. ปญฺจโวการเ
 ปรินิพฺพนฺตานํ อรูปเ ปจฉิมภิกขุภาณํ เย จ อรูปํ อุปปชฺชิตฺวา
 ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวณฺตานํ เตสํ ฆานายตนะจ น
 นิรุชฺฌิสฺสตี รูปายตนะจ น นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน รูปายตน์ น นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ฆานายตน์
 น นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

ยสฺส ฆานายตน์ น นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส มนายตน์...เป...
 ธมฺมายตน์ น นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

ปจฉิมภิกขุภาณํ รูปาวจรํ อรูปาวจรํ อุปปชฺชนฺตานํ เย จ
 รูปาวจรํ อรูปาวจรํ อุปปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวณฺตานํ
 เตสํ ฆานายตน์ น นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ธมฺมายตน์ น
 นิรุชฺฌิสฺสตี. ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ฆานายตนะจ น นิรุชฺฌิสฺสตี
 ธมฺมายตนะจ น นิรุชฺฌิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตน์ น นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ฆานายตน์
 น นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

๑๔๔. ยสฺส รูปายตนํ น นිරุชฺฌิสฺสตี ตสฺส มนายตนํ...เป...
ธมฺมายตนํ น นිරุชฺฌิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ อรูปํ อุปปชฺชนฺตานํ เย จ อรูปํ อุปปชฺชิตฺวา
ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ รูปายตนํ น นिरุชฺฌิสฺสตี,
โน จ เตสํ ธมฺมายตนํ น นिरุชฺฌิสฺสตี. ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ
รูปายตนญจ น นिरุชฺฌิสฺสตี ธมฺมายตนญจ น นिरุชฺฌิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตนํ น นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส รูปายตนํ
น นिरุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

๑๔๕.(ก) ยสฺส มนายตนํ น นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ธมฺมายตนํ
น นिरุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมายตนํ น นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส มนายตนํ
น นिरุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๑๔๖. ยตฺถ จกฺขายตนํ น นिरุชฺฌิสฺสตี...เป....

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโลกาสา

๑๔๗.(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตํ น นิร์ชฺชณิสฺสตี ตสฺส ตตถ
โสตายตํ น นิร์ชฺชณิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสตายตํ น นิร์ชฺชณิสฺสตี ตสฺส
ตตถ จกฺขายตํ น นิร์ชฺชณิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตํ น นิร์ชฺชณิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ฆานายตํ น นิร์ชฺชณิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆานายตํ น นิร์ชฺชณิสฺสตี ตสฺส
ตตถ จกฺขายตํ น นิร์ชฺชณิสฺสตีติ?

รูปาวจฺรณํ เตสํ ตตถ ฆานายตํ น นิร์ชฺชณิสฺสตี, โน จ
เตสํ ตตถ จกฺขายตํ น นิร์ชฺชณิสฺสตี. ปญฺจวอกาเร ปรินิพฺพนฺตานํ
อสฺสณฺสตุตฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ ฆานายตฺนญจ น นิร์ชฺชณิสฺสตี
จกฺขายตฺนญจ น นิร์ชฺชณิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตํ น นิร์ชฺชณิสฺสตี ตสฺส ตตถ
รูปายตํ น นิร์ชฺชณิสฺสตีติ?

อสฺสณฺสตุตฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตํ น นิร์ชฺชณิสฺสตี, โน จ
เตสํ ตตถ รูปายตํ น นิร์ชฺชณิสฺสตี. ปญฺจวอกาเร ปรินิพฺพนฺตานํ

อรุปานํ เตสํ ตตถ จกขายตนญจ น นิร์ชฌิสฺสติ รุปายตนญจ น นิร์ชฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รุปายตนํ น นิร์ชฌิสฺสติ ตสฺส ตตถ จกขายตนํ น นิร์ชฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกขายตนํ น นิร์ชฌิสฺสติ ตสฺส ตตถ มนายตนํ น นิร์ชฌิสฺสตีติ?

อรุปานํ เตสํ ตตถ จกขายตนํ น นิร์ชฌิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ มนายตนํ น นิร์ชฌิสฺสติ. ปรินิพฺพนตานํ อสฺสยสฺสตนํ เตสํ ตตถ จกขายตนญจ น นิร์ชฌิสฺสติ มนายตนญจ น นิร์ชฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตนํ น นิร์ชฌิสฺสติ ตสฺส ตตถ จกขายตนํ น นิร์ชฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกขายตนํ น นิร์ชฌิสฺสติ ตสฺส ตตถ ฌมฺมายตนํ น นิร์ชฌิสฺสตีติ?

อสฺสยสฺสตนํ อรุปานํ เตสํ ตตถ จกขายตนํ น นิร์ชฌิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ ฌมฺมายตนํ น นิร์ชฌิสฺสติ. ปรินิพฺพนตานํ เตสํ ตตถ จกขายตนญจ น นิร์ชฌิสฺสติ ฌมฺมายตนญจ น นิร์ชฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฌมมายตน์ น นิร์ชฌิสฺสติ ตสฺส
ตตถ จกฺขายตน์ น นิร์ชฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (จกฺขายตนมฺลกั)

๑๔๘.(ก) ยสฺส ยตถ ฌานายตน์ น นิร์ชฌิสฺสติ ตสฺส ตตถ
รูปายตน์ น นิร์ชฌิสฺสตีติ?

รูปาวจรณั เตสํ ตตถ ฌานายตน์ น นิร์ชฌิสฺสติ, โน จ
เตสํ ตตถ รูปายตน์ น นิร์ชฌิสฺสติ. ปญฺจโวกาเร ปรีนิพฺพนฺตานั
อรูปานั เตสํ ตตถ ฌานายตนญจ น นิร์ชฌิสฺสติ รูปายตนญจ น
นิร์ชฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รูปายตน์ น นิร์ชฌิสฺสติ ตสฺส ตตถ
ฌานายตน์ น นิร์ชฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ฌานายตน์ น นิร์ชฌิสฺสติ ตสฺส ตตถ
มนายตน์ น นิร์ชฌิสฺสตีติ?

รูปาวจรณั อรูปาวจรณั เตสํ ตตถ ฌานายตน์
น นิร์ชฌิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ มนายตน์ น นิร์ชฌิสฺสติ,
ปรีนิพฺพนฺตานั อสญฺญสฺสทฺตานั เตสํ ตตถ ฌานายตนญจ
น นิร์ชฌิสฺสติ มนายตนญจ น นิร์ชฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตน์ น นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
ตตถ ฆานายตน์ น นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตน์ น นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ธมฺมายตน์ น นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

รูปาจรานํ อรูปาจรานํ เตสํ ตตถ ฆานายตน์
น นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ ธมฺมายตน์ น นิรุชฺฌิสฺสตี.
ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ ฆานายตฺนญจ น นิรุชฺฌิสฺสตี
ธมฺมายตฺนญจ น นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตน์ น นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
ตตถ ฆานายตน์ น นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

อามนฺตา. (ฆานายตฺนมฺลกั)

๑๔๙.(ก) ยสฺส ยตถ รูปายตน์ น นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ
มนายตน์ น นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

อรูปานํ เตสํ ตตถ รูปายตน์ น นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ
ตตถ มนายตน์ น นิรุชฺฌิสฺสตี. ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ
รูปายตฺนญจ น นิรุชฺฌิสฺสตี มนายตฺนญจ น นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตน์ น นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
ตตถ รูปายตน์ น นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

อสนฺยสฺสทฺตํ เตสํ ตตฺถ มนายนํ น นฺริชฺฌิสฺสตี, โน จ
 เตสํ ตตฺถ รูปายตนํ น นฺริชฺฌิสฺสตี. ปรีนิพฺพนฺตํ เตสํ ตตฺถ
 มนายนนฺจ น นฺริชฺฌิสฺสตี รูปายตนนฺจ น นฺริชฺฌิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตฺถ รูปายตนํ น นฺริชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 ฌมฺมายตนํ น นฺริชฺฌิสฺสตีติ?

อรฺุปานํ เตสํ ตตฺถ รูปายตนํ น นฺริชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ
 ตตฺถ ฌมฺมายตนํ น นฺริชฺฌิสฺสตี. ปรีนิพฺพนฺตํ เตสํ ตตฺถ
 รูปายตนนฺจ น นฺริชฺฌิสฺสตี ฌมฺมายตนนฺจ น นฺริชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ฌมฺมายตนํ น นฺริชฺฌิสฺสตี ตสฺส
 ตตฺถ รูปายตนํ น นฺริชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (รูปายตนมฺูลกั)

๑๕๐.(ก) ยสฺส ยตฺถ มนายนํ น นฺริชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 ฌมฺมายตนํ น นฺริชฺฌิสฺสตีติ?

อสนฺยสฺสทฺตํ เตสํ ตตฺถ มนายนํ น นฺริชฺฌิสฺสตี, โน จ
 เตสํ ตตฺถ ฌมฺมายตนํ น นฺริชฺฌิสฺสตี. ปรีนิพฺพนฺตํ เตสํ ตตฺถ
 มนายนนฺจ น นฺริชฺฌิสฺสตี ฌมฺมายตนนฺจ น นฺริชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ฌมฺมายตนํ น นฺริชฺฌิสฺสตี ตสฺส
 ตตฺถ มนายนํ น นฺริชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(๔) ปจจุปนนาตีตวโร

(ก) อนุโลมบุคคลโ

๑๕๑.(ก) ยสส จกขายตน์ นิรุชฌติ ตสส โสตายตน์
นิรุชฌิตถาติ?

อามนตา.

(ข) ยสส วา ปน โสตายตน์ นิรุชฌิตถ ตสส จกขายตน์
นิรุชฌิตีติ?

สพเพสํ อุปปชชนตานํ อจกขุกานํ จวนตานํ เตสํ โสตายตน์
นิรุชฌิตถ, โน จ เตสํ จกขายตน์ นิรุชฌติ. สจกขุกานํ จวนตานํ
เตสํ โสตายตณญจ นิรุชฌิตถ จกขายตณญจ นิรุชฌติ.

ยสส จกขายตน์ นิรุชฌติ ตสส ฆานายตน์...เป... รุปายตน์
...เป... มนายตน์...เป... ธมมายตน์ นิรุชฌิตถาติ?

อามนตา.

ยสส วา ปน ธมมายตน์ นิรุชฌิตถ ตสส จกขายตน์
นิรุชฌิตีติ?

สพเพสํ อุปปชชนตานํ อจกขุกานํ จวนตานํ เตสํ ธมมายตน์
นิรุชฌิตถ, โน จ เตสํ จกขายตน์ นิรุชฌติ. สจกขุกานํ จวนตานํ
เตสํ ธมมายตณญจ นิรุชฌิตถ จกขายตณญจ นิรุชฌติ.

๑๕๒. ยสฺส ฆานายตนํ นิรุชฺฌติ ตสฺส รูปายตนํ...เป...
มนายตนํ...เป... ธมฺมายตนํ นิรุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตนํ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส ฆานายตนํ
นิรุชฺฌตีติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อฆานกานํ จวนฺตานํ เตสํ ธมฺมายตนํ
นิรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ฆานายตนํ นิรุชฺฌติ. สฆานกานํ จวนฺตานํ
เตสํ ธมฺมายตนนฺถจ นิรุชฺฌิตถ ฆานายตนนฺถจ นิรุชฺฌติ.

๑๕๓. ยสฺส รูปายตนํ นิรุชฺฌติ ตสฺส มนายตนํ...เป...
ธมฺมายตนํ นิรุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตนํ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส รูปายตนํ
นิรุชฺฌตีติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อรูปกานํ จวนฺตานํ เตสํ ธมฺมายตนํ
นิรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ รูปายตนํ นิรุชฺฌติ. สรูปกานํ จวนฺตานํ
เตสํ ธมฺมายตนนฺถจ นิรุชฺฌิตถ รูปายตนนฺถจ นิรุชฺฌติ.

๑๕๔.(ก) ยสฺส มนายตนํ นิรุชฺฌติ ตสฺส ธมฺมายตนํ
นิรุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมา ยตนํ นีรุชฺฌิตถ ตสฺส มนายตนํ
นีรุชฺฌิตฺติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อจิตฺตกานํ จวนฺตานํ เตสํ ธมฺมา ยตนํ
นีรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ มนายตนํ นีรุชฺฌิตฺติ. สจิตฺตกานํ จวนฺตานํ
เตสํ ธมฺมา ยตนญจ นีรุชฺฌิตถ มนายตนญจ นีรุชฺฌิตฺติ.

(ข) อนุโลมโอภาโส

๑๕๕. ยตถ จกฺขายตนํ นีรุชฺฌิตฺติ...เป....

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๑๕๖.(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ นีรุชฺฌิตฺติ ตสฺส ตตถ
โสตายตนํ นีรุชฺฌิตถาติ?

สุทฺธาวาเส ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ นีรุชฺฌิตฺติ,
โน จ เตสํ ตตถ โสตายตนํ นีรุชฺฌิตถ. อิตเรสํ สจฺกชุกานํ
จวนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตนญจ นีรุชฺฌิตฺติ โสตายตนญจ
นีรุชฺฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสตายตนํ นีรุชฺฌิตถ ตสฺส ตตถ
จกฺขายตนํ นีรุชฺฌิตฺติ?

ปฺยจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อจฺกชุกานํ กามาวจรา จวนฺตานํ
เตสํ ตตถ โสตายตนํ นีรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ
นีรุชฺฌิตฺติ. สจฺกชุกานํ จวนฺตานํ เตสํ ตตถ โสตายตนญจ

นิริชฌิตถ จกขายตนญจ นิริชฌติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกขายตนํ นิริชฌติ ตสฺส ตตถ ฆานายตนํ
นิริชฌิตถาติ?

รูปาวจรา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ จกขายตนํ นิริชฌติ, โน จ
เตสํ ตตถ ฆานายตนํ นิริชฌิตถ.

สจกขุกานํ กามาวจรา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ จกขายตนญจ
นิริชฌติ ฆานายตนญจ นิริชฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆานายตนํ นิริชฌิตถ ตสฺส ตตถ
จกขายตนํ นิริชฌิตฺติ?

กามาวจโร อูปปชฺชนฺตานํ อจกขุกานํ กามาวจรา จวนฺตานํ
เตสํ ตตถ ฆานายตนํ นิริชฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ จกขายตนํ
นิริชฌติ. สจกขุกานํ กามาวจรา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ
ฆานายตนญจ นิริชฌิตถ จกขายตนญจ นิริชฌติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกขายตนํ นิริชฌติ ตสฺส ตตถ รูปายตนํ
นิริชฌิตถาติ?

สุทฺธาวาเส ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ จกขายตนํ นิริชฌติ,
โน จ เตสํ ตตถ รูปายตนํ นิริชฌิตถ. อิตเรสํ สจกขุกานํ
จวนฺตานํ เตสํ ตตถ จกขายตนญจ นิริชฌติ รูปายตนญจ
นิริชฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รุปายตนํ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส ตตถ
จกฺขายตนํ นิรุชฺฌิตฺติ?

ปญฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อจกฺขกานํ กามาวจรา จวนฺตานํ
อสนฺนสฺสทฺตานํ เตสํ ตตถ รุปายตนํ นิรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ
จกฺขายตนํ นิรุชฺฌิตฺติ. สจกฺขกานํ จวนฺตานํ เตสํ ตตถ
รูปายตนญจ นิรุชฺฌิตถ จกฺขายตนญจ นิรุชฺฌิตฺติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ นิรุชฺฌิตฺติ ตสฺส ตตถ มนายตนํ
นิรุชฺฌิตฺถาติ?

สุทฺธาวาเส ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ นิรุชฺฌิตฺติ,
โน จ เตสํ ตตถ มนายตนํ นิรุชฺฌิตถ. อิตเรสํ สจกฺขกานํ
จวนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตนญจ นิรุชฺฌิตฺติ มนายตนญจ
นิรุชฺฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตนํ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส ตตถ
จกฺขายตนํ นิรุชฺฌิตฺติ?

ปญฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อจกฺขกานํ กามาวจรา จวนฺตานํ
อรูปานํ เตสํ ตตถ มนายตนํ นิรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ
จกฺขายตนํ นิรุชฺฌิตฺติ. สจกฺขกานํ จวนฺตานํ เตสํ ตตถ
มนายตนญจ นิรุชฺฌิตถ จกฺขายตนญจ นิรุชฺฌิตฺติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ นิรุชฺฌิตฺติ ตสฺส ตตถ ฌมฺมายตนํ
นิรุชฺฌิตฺถาติ?

สุทฐาวาเส ปรินิพพนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนํ นินฺรุชฺฌติ,
โน จ เตสํ ตตฺถ ฌมฺมายตฺนํ นินฺรุชฺฌิตถ. อิตเรสํ สจกฺขุกานํ
จวนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนญจ นินฺรุชฺฌติ ฌมฺมายตฺนญจ
นินฺรุชฺฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฌมฺมายตฺนํ นินฺรุชฺฌิตถ ตสฺส ตตฺถ
จกฺขายตฺนํ นินฺรุชฺฌิตฺติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อจกฺขุกานํ จวนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
ฌมฺมายตฺนํ นินฺรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนํ นินฺรุชฺฌติ.
สจกฺขุกานํ จวนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ฌมฺมายตฺนญจ นินฺรุชฺฌิตถ
จกฺขายตฺนญจ นินฺรุชฺฌติ. (จกฺขายตฺนมฺลกั)

๑๕๗.(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตฺนํ นินฺรุชฺฌติ ตสฺส ตตฺถ
รูปายตฺนํ นินฺรุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รูปายตฺนํ นินฺรุชฺฌิตถ ตสฺส ตตฺถ
ฆานายตฺนํ นินฺรุชฺฌิตฺติ?

กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อฆานกานํ กามาวจรา จวนฺตานํ
รูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ รูปายตฺนํ นินฺรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ
ฆานายตฺนํ นินฺรุชฺฌติ. สฆานกานํ จวนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
รูปายตฺนญจ นินฺรุชฺฌิตถ ฆานายตฺนญจ นินฺรุชฺฌติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตนํ นิรุชฺฌติ ตสฺส ตตถ มนายตนํ
นิรุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตนํ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส ตตถ
ฆานายตนํ นิรุชฺฌิตีติ?

กามาวจรํ อุปปชฺชนฺตานํ อฆานกานํ กามาวจรา จวนฺตานํ
รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ มนายตนํ นิรุชฺฌิตถ, โน จ
เตสํ ตตถ ฆานายตนํ นิรุชฺฌติ. สฆานกานํ จวนฺตานํ เตสํ ตตถ
มนายตนญจ นิรุชฺฌิตถ ฆานายตนญจ นิรุชฺฌติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตนํ นิรุชฺฌติ ตสฺส ตตถ ธมฺมายตนํ
นิรุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตนํ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส ตตถ
ฆานายตนํ นิรุชฺฌิตีติ?

สพฺเพสํ อุปปชฺชนฺตานํ อฆานกานํ จวนฺตานํ เตสํ ตตถ
ธมฺมายตนํ นิรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ ฆานายตนํ นิรุชฺฌติ.
สฆานกานํ จวนฺตานํ เตสํ ตตถ ธมฺมายตนญจ นิรุชฺฌิตถ
ฆานายตนญจ นิรุชฺฌติ. (ฆานายตนมฺมูลกั)

๑๕๘.(ก) ยสฺส ยตถ รุปายตนํ นิรุชฺฆติ ตสฺส ตตถ
มนายตนํ นิรุชฺฆิตถาติ?

สุทฺธาวาเส ปรินิพฺพนฺตานํ อสณฺณสตุตา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ
รูปายตนํ นิรุชฺฆติ, โน จ เตสํ ตตถ มนายตนํ นิรุชฺฆิตถ.
อิตเรสํ ปญจโวการา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ รูปายตนญจ นิรุชฺฆติ
มนายตนญจ นิรุชฺฆิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตนํ นิรุชฺฆิตถ ตสฺส ตตถ
รูปายตนํ นิรุชฺฆิตีติ?

ปญจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ มนายตนํ
นิรุชฺฆิตถ, โน จ เตสํ ตตถ รูปายตนํ นิรุชฺฆติ. ปญจโวการา
จวนฺตานํ เตสํ ตตถ มนายตนญจ นิรุชฺฆิตถ รูปายตนญจ
นิรุชฺฆติ.

(ก) ยสฺส ยตถ รุปายตนํ นิรุชฺฆติ ตสฺส ตตถ ฌมมายตนํ
นิรุชฺฆิตถาติ?

สุทฺธาวาเส ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ รูปายตนํ นิรุชฺฆติ, โน
จ เตสํ ตตถ ฌมมายตนํ นิรุชฺฆิตถ. อิตเรสํ สรูปกานํ จวนฺตานํ
เตสํ ตตถ รูปายตนญจ นิรุชฺฆติ ฌมมายตนญจ นิรุชฺฆิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฌมมายตนํ นิรุชฺฆิตถ ตสฺส ตตถ
รูปายตนํ นิรุชฺฆิตีติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อรูปกานํ จวนฺตานํ เตสํ ตตถ

ธมฺมา ยตนํ นีรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ รูปายตนํ นีรุชฺฌติ.
 สรูปกานํ จวนฺตानํ เตสํ ตตฺถ ธมฺมา ยตนญจ นีรุชฺฌิตถ
 รูปายตนญจ นีรุชฺฌติ. (รูปายตนมฺูลกั)

๑๕๙.(ก) ยสฺส ยตถ มนายตนํ นีรุชฺฌติ ตสฺส ตตฺถ
 ธมฺมา ยตนํ นีรุชฺฌิตถาติ?

สุทฺธาวาเส ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตฺถ มนายตนํ นีรุชฺฌติ, โน
 จ เตสํ ตตฺถ ธมฺมา ยตนํ นีรุชฺฌิตถ. อิตเรสํ สจิตฺตกานํ จวนฺตानํ
 เตสํ ตตฺถ มนายตนญจ นีรุชฺฌติ ธมฺมา ยตนญจ นีรุชฺฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมา ยตนํ นีรุชฺฌิตถ ตสฺส ตตฺถ
 มนายตนํ นีรุชฺฌิตฺติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อจิตฺตกานํ จวนฺตानํ เตสํ ตตฺถ
 ธมฺมา ยตนํ นีรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ มนายตนํ นีรุชฺฌติ.
 สจิตฺตกานํ จวนฺตानํ เตสํ ตตฺถ ธมฺมา ยตนญจ นีรุชฺฌิตถ
 มนายตนญจ นีรุชฺฌติ.

(ข) ปจฺจนีกปฺุคฺคโล

๑๖๐.(ก) ยสฺส จกฺขายตนํ น นีรุชฺฌติ ตสฺส โสตายตนํ
 น นีรุชฺฌิตถาติ?

นีรุชฺฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตนํ น นิรุชฺฌิตถ ตสฺส จกฺขายตนํ
น นิรุชฺฌิตีติ?

นตฺถิ.

ยสฺส จกฺขายตนํ...เป... ฆานายตนํ...เป... รูปายตนํ...เป...
มนายตนํ น นิรุชฺฌิติ ตสฺส ฐมฺมายตนํ น นิรุชฺฌิตถาติ?

นิรุชฺฌิตถ.

ยสฺส วา ปน ฐมฺมายตนํ น นิรุชฺฌิตถ ตสฺส มนายตนํ
น นิรุชฺฌิตีติ?

นตฺถิ.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๑๖๑. ยตถ จกฺขายตนํ น นิรุชฺฌิติ...เป....

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโลกาสา

๑๖๒.(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ น นิรุชฺฌิติ ตสฺส ตตฺถ
โสตายตนํ น นิรุชฺฌิตถาติ?

ปญฺจโวการํ อุปปชฺชนฺตานํ อจฺกชูกานํ กามาวจรา จวนฺตานํ
เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนํ น นิรุชฺฌิติ, โน จ เตสํ ตตฺถ โสตายตนํ
น นิรุชฺฌิตถ. สฺสทฺธาวาสํ อุปปชฺชนฺตานํ อสฺสณฺณสฺสทฺธานํ อรูปานํ
เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนนฺนํ น นิรุชฺฌิติ โสตายตนนฺนํ น นิรุชฺฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสตายตนํ น นิรุชฺฌิตถ ตสฺส ตตฺถ
จกฺขายตนํ น นิรุชฺฌิตีติ?

สุทฐาวาเส ปรินิพพนตานิ เตสํ ตตถ โสตายตน์ น
 นิรุชฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ จกขายตน์ น นิรุชฌติ. สุทฐาวาสํ
 อุปปชชนตานิ อสยลสตตานิ อรูปานํ เตสํ ตตถ โสตายตณญจ
 น นิรุชฌิตถ จกขายตณญจ น นิรุชฌติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกขายตน์ น นิรุชฌติ ตสฺส ตตถ
 ฆานายตน์ น นิรุชฌิตถาติ?

กามาวจรํ อุปปชชนตานิ อจกขุกานํ กามาวจรา จวนตานิ
 เตสํ ตตถ จกขายตน์ น นิรุชฌติ, โน จ เตสํ ตตถ ฆานายตน์
 น นิรุชฌิตถ. รูปาวจรํ อุปปชชนตานิ อสยลสตตานิ
 อรูปานํ เตสํ ตตถ จกขายตณญจ น นิรุชฌติ ฆานายตณญจ น
 นิรุชฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆานายตน์ น นิรุชฌิตถ ตสฺส ตตถ
 จกขายตน์ น นิรุชฌิตีติ?

รูปาวจรา จวนตานิ เตสํ ตตถ ฆานายตน์ น นิรุชฌิตถ, โน
 จ เตสํ ตตถ จกขายตน์ น นิรุชฌติ. รูปาวจรํ อุปปชชนตานิ
 อสยลสตตานิ อรูปานํ เตสํ ตตถ ฆานายตณญจ น นิรุชฌิตถ
 จกขายตณญจ น นิรุชฌติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกขายตน์ น นิรุชฌติ ตสฺส ตตถ รูปายตน์
 น นิรุชฌิตถาติ?

ปลงโจวการึ อุปปชชนตานิ อจกขุกานึ กามาวจรา จวนตานิ
 อสณณสตุตานิ เตสึ ตตถ จกขายตนิ น นิรุชฌติ, โน จ เตสึ
 ตตถ รูปายตนิ น นิรุชฌิตถ. สุตธาवासึ อุปปชชนตานิ อรูปานึ
 เตสึ ตตถ จกขายตนณจ น นิรุชฌติ รูปายตนณจ น นิรุชฌิตถ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ รูปายตนิ น นิรุชฌิตถ ตสส ตตถ
 จกขายตนิ น นิรุชฌตึติ?

สุทธาวาเส ปรีนิพพณตานิ เตสึ ตตถ รูปายตนิ น
 นิรุชฌิตถ, โน จ เตสึ ตตถ จกขายตนิ น นิรุชฌติ. สุตธาवासึ
 อุปปชชนตานิ อรูปานึ เตสึ ตตถ รูปายตนณจ น นิรุชฌิตถ
 จกขายตนณจ น นิรุชฌติ.

(ก) ยสส ยตถ จกขายตนิ น นิรุชฌติ ตสส ตตถ มนายตนิ
 น นิรุชฌิตถาติ?

ปลงโจวการึ อุปปชชนตานิ อจกขุกานึ กามาวจรา จวนตานิ
 อรูปานึ เตสึ ตตถ จกขายตนิ น นิรุชฌติ, โน จ เตสึ ตตถ
 มนายตนิ น นิรุชฌิตถ. สุตธาवासึ อุปปชชนตานิ อสณณสตุตานิ
 เตสึ ตตถ จกขายตนณจ น นิรุชฌติ มนายตนณจ น นิรุชฌิตถ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ มนายตนิ น นิรุชฌิตถ ตสส ตตถ
 จกขายตนิ น นิรุชฌตึติ?

สุทธาวาเส ปรีนิพพณตานิ เตสึ ตตถ มนายตนิ
 น นิรุชฌิตถ, โน จ เตสึ ตตถ จกขายตนิ น นิรุชฌติ.

สุทฺธาวาสั อูปปชฺชนตานั อสสณฺสตตานั เตสั ตตฺถ มนายตนญจ
น นิสฺสุมิตฺถ จกฺขายตนญจ น นิสฺสุมิตฺติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ จกฺขายตนั น นิสฺสุมิตฺติ ตสฺส ตตฺถ
ธมฺมาตตนั น นิสฺสุมิตฺตภาตติ?

สพฺเพสั อูปปชฺชนตานั อจฺจุกฺกานั จวนฺตานั เตสั ตตฺถ
จกฺขายตนั น นิสฺสุมิตฺติ, โน จ เตสั ตตฺถ ธมฺมาตตนั
น นิสฺสุมิตฺถ. สุทฺธาวาสั อูปปชฺชนตานั เตสั ตตฺถ จกฺขายตนญจ
น นิสฺสุมิตฺติ ธมฺมาตตนญจ น นิสฺสุมิตฺถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ธมฺมาตตนั น นิสฺสุมิตฺถ ตสฺส ตตฺถ
จกฺขายตนั น นิสฺสุมิตฺตติ?

สุทฺธาวาเส ปรีนิพฺพณฺตานั เตสั ตตฺถ ธมฺมาตตนั น
นิสฺสุมิตฺถ, โน จ เตสั ตตฺถ จกฺขายตนั น นิสฺสุมิตฺติ. สุทฺธาวาสั
อูปปชฺชนตานั เตสั ตตฺถ ธมฺมาตตนญจ น นิสฺสุมิตฺถ
จกฺขายตนญจ น นิสฺสุมิตฺติ. (จกฺขายตนมฺมลกั)

๑๖๓.(ก) ยสฺส ยตฺถ ฆานายตนั น นิสฺสุมิตฺติ ตสฺส ตตฺถ
รูปายตนั น นิสฺสุมิตฺตภาตติ?

กามาวจโร อูปปชฺชนตานั อฆานกานั กามาวจรา จวนฺตานั
รูปาวจรานั เตสั ตตฺถ ฆานายตนั น นิสฺสุมิตฺติ, โน จ เตสั ตตฺถ
รูปายตนั น นิสฺสุมิตฺถ. สุทฺธาวาसानั อรูปานั เตสั ตตฺถ
ฆานายตนญจ น นิสฺสุมิตฺติ รูปายตนญจ น นิสฺสุมิตฺถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รุปายตนํ น นිරุชฺฆิตถ ตสฺส ตตฺถ
ฆานายตนํ น นිරุชฺฆิตฺติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตนํ น นिरุชฺฆิตฺติ ตสฺส ตตฺถ มนายตนํ
น นिरุชฺฆิตถาติ?

กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อฆานกานํ กามาวจรา จวนฺตานํ
รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนํ น นिरุชฺฆิตฺติ,
โน จ เตสํ ตตฺถ มนายตนํ น นिरุชฺฆิตถ. สุกฺขาวาสานํ
อสญฺญสฺส
มนายตนญจ น นिरุชฺฆิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตนํ น นिरุชฺฆิตถ ตสฺส ตตฺถ
ฆานายตนํ น นिरุชฺฆิตฺติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตนํ น นिरุชฺฆิตฺติ ตสฺส ตตฺถ
ธมฺมายตนํ น นिरุชฺฆิตถาติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อฆานกานํ จวนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
ฆานายตนํ น นिरุชฺฆิตฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ธมฺมายตนํ น
นिरุชฺฆิตถ. สุกฺขาวาสานํ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนญจ น นिरุชฺฆิต
ธมฺมายตนญจ น นिरุชฺฆิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฌมมายตน์ น นิรุชฌิตถ ตสฺส ตตถ
ฆานายตน์ น นิรุชฌิตีติ?

อามนฺตา. (ฆานายตนมฺลกั)

๑๖๔.(ก) ยสฺส ยตถ รุปายตน์ น นิรุชฌิติ ตสฺส ตตถ
มนายตน์ น นิรุชฌิตถาติ?

ปลงโวการิ อุปฺปชฺชนตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ รุปายตน์ น
นิรุชฌิติ, โน จ เตสํ ตตถ มนายตน์ น นิรุชฌิตถ. สุกฺขาวาสํ
อุปฺปชฺชนตานํ อสญฺญสत्ตํ อุปฺปชฺชนตานํ เตสํ ตตถ รุปายตนญจ
น นิรุชฌิติ มนายตนญจ น นิรุชฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตน์ น นิรุชฌิตถ ตสฺส ตตถ
รูปายตน์ น นิรุชฌิตีติ?

สุกฺขาวาเส ปรีนิพฺพนตานํ อสญฺญสत्ตตา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ
มนายตน์ น นิรุชฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ รุปายตน์ น นิรุชฌิติ.
สุกฺขาวาสํ อุปฺปชฺชนตานํ อสญฺญสत्ตํ อุปฺปชฺชนตานํ เตสํ ตตถ
มนายตนญจ น นิรุชฌิตถ รุปายตนญจ น นิรุชฌิติ.

(ก) ยสฺส ยตถ รุปายตน์ น นิรุชฌิติ ตสฺส ตตถ ฌมมายตน์
น นิรุชฌิตถาติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนตานํ อรูปกานํ จวนฺตานํ เตสํ ตตถ
รูปายตน์ น นิรุชฌิติ, โน จ เตสํ ตตถ ฌมมายตน์
น นิรุชฌิตถ. สุกฺขาวาสํ อุปฺปชฺชนตานํ เตสํ ตตถ รุปายตนญจ

น นิรุชฌติ ธมฺมา ยตนญจ น นิรุชฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมา ยตนํ น นิรุชฌิตถ
ตสฺส ตตถ รูปายตนํ น นิรุชฌตีติ?

สฺพุทฺธา วาเส ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ ธมฺมา ยตนํ
น นิรุชฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ รูปายตนํ น นิรุชฌติ.
สฺพุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ธมฺมา ยตนญจ
น นิรุชฌิตถ รูปายตนญจ น นิรุชฌติ.

๑๖๕.(ก) ยสฺส ยตถ มนายตนํ น นิรุชฌติ ตสฺส ตตถ
ธมฺมา ยตนํ น นิรุชฌิตถาติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อจิตฺตกานํ จวนฺตานํ เตสํ ตตถ
มนายตนํ น นิรุชฌติ, โน จ เตสํ ตตถ ธมฺมา ยตนํ
น นิรุชฌิตถ. สฺพุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ มนายตนญจ
น นิรุชฌติ ธมฺมา ยตนญจ น นิรุชฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมา ยตนํ น นิรุชฌิตถ ตสฺส ตตถ
มนายตนํ น นิรุชฌตีติ?

สฺพุทฺธา วาเส ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ ธมฺมา ยตนํ
น นิรุชฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ มนายตนํ น นิรุชฌติ.
สฺพุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ธมฺมา ยตนญจ น นิรุชฌิตถ
มนายตนญจ น นิรุชฌติ.

(๕) ปจฺจุปปนนานาคตวโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๑๖๖.(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ นิรุชฺฌติ ตสฺส โสตายตฺนํ
นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปญฺจวอกาเร ปรินิพฺพนฺตานํ เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา
ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ จกฺขายตฺนํ นิรุชฺฌติ, โน จ
เตสํ โสตายตฺนํ นิรุชฺฌิสฺสติ. อิตเรสํ สจฺกชฺชุกานํ จวนฺตานํ เตสํ
จกฺขายตฺนญจ นิรุชฺฌติ โสตายตฺนญจ นิรุชฺฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตฺนํ นิรุชฺฌิสฺสติ ตสฺส จกฺขายตฺนํ
นิรุชฺฌตีติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อจฺกชฺชุกานํ จวนฺตานํ เตสํ โสตายตฺนํ
นิรุชฺฌิสฺสติ, โน จ เตสํ จกฺขายตฺนํ นิรุชฺฌติ. สจฺกชฺชุกานํ
จวนฺตานํ เตสํ โสตายตฺนญจ นิรุชฺฌิสฺสติ จกฺขายตฺนญจ นิรุชฺฌติ.

(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ นิรุชฺฌติ ตสฺส ฆานายตฺนํ
นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปญฺจวอกาเร ปรินิพฺพนฺตานํ เย จ รูปาวจรํ อรูปาวจรํ
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ จกฺขายตฺนํ
นิรุชฺฌติ, โน จ เตสํ ฆานายตฺนํ นิรุชฺฌิสฺสติ. อิตเรสํ สจฺกชฺชุกานํ
จวนฺตานํ เตสํ จกฺขายตฺนญจ นิรุชฺฌติ ฆานายตฺนญจ นิรุชฺฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ฆานายตนํ...เป....

(ก) ยสฺส จกฺขายตนํ นิรุชฺฌติ ตสฺส รูปายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปญฺจวโกการะ ปรีนิพฺพนฺตานํ เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา

ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ จกฺขายตนํ นิรุชฺฌติ, โน จ
เตสํ รูปายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ สจฺกชฺชุกานํ จวนฺตานํ เตสํ
จกฺขายตนญจ นิรุชฺฌติ รูปายตนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน รูปายตนํ...เป....

ยสฺส จกฺขายตนํ นิรุชฺฌติ ตสฺส มนายตนํ...เป... ฌมฺมายตนํ
นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปญฺจวโกการะ ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ จกฺขายตนํ นิรุชฺฌติ, โน จ
เตสํ ฌมฺมายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ สจฺกชฺชุกานํ จวนฺตานํ เตสํ
จกฺขายตนญจ นิรุชฺฌติ ฌมฺมายตนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน ฌมฺมายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตนํ
นิรุชฺฌตีติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อจฺกชฺชุกานํ จวนฺตานํ เตสํ...เป...
สจฺกชฺชุกานํ จวนฺตานํ เตสํ...เป....

๑๖๗.(ก) ยสฺส ฆานายตนํ นิรุชฺฌติ ตสฺส รูปายตนํ
นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

กามาวจเร ปรีนิพฺพนฺตานํ เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา
ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ ฆานายตนํ นิรุชฺฌติ,

โน จ เตสํ รูปายตนํ นิรุชฌิสฺสตี. อิตเรสํ สฆานกานํ จวนฺตानํ
เตสํ ฆานายตนญจ นิรุชฌติ รูปายตนญจ นิรุชฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน รูปายตนํ นิรุชฌิสฺสตี ตสฺส ฆานายตนํ
นิรุชฌตีตี?

สพเพสํ อุปปชฺชนฺตานํ อฆานกานํ จวนฺตानํ เตสํ รูปายตนํ
นิรุชฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ฆานายตนํ นิรุชฌติ. สฆานกานํ
จวนฺตानํ เตสํ รูปายตนญจ นิรุชฌิสฺสตี ฆานายตนญจ นิรุชฌติ.

ยสฺส ฆานายตนํ นิรุชฌติ ตสฺส มนายตนํ...เป... ธมฺมายตนํ
นิรุชฌิสฺสตีตี?

กามาวจเร ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ฆานายตนํ นิรุชฌติ, โน จ
เตสํ ธมฺมายตนํ นิรุชฌิสฺสตี. อิตเรสํ สฆานกานํ จวนฺตानํ เตสํ
ฆานายตนญจ นิรุชฌติ ธมฺมายตนญจ นิรุชฌิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตนํ...เป....

๑๖๘. ยสฺส รูปายตนํ นิรุชฌติ ตสฺส มนายตนํ...เป...
ธมฺมายตนํ นิรุชฌิสฺสตีตี?

ปลฺลวโวกาเร ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ รูปายตนํ นิรุชฌติ, โน จ
เตสํ ธมฺมายตนํ นิรุชฌิสฺสตี. อิตเรสํ สรูปกานํ จวนฺตानํ เตสํ
รูปายตนญจ นิรุชฌติ ธมฺมายตนญจ นิรุชฌิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตนํ นิรุชฌิสฺสตี ตสฺส รูปายตนํ
นิรุชฌตีตี?

สพเพสํ อุปปชฺชนตานํ อรูปกานํ จวนฺตานํ เตสํ ธมฺมา ยตนํ
 นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ รูปายตनํ นิรุชฺฌตี. สรูปกานํ จวนฺตานํ
 เตสํ ธมฺมา ยตนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี รูปายตนญจ นิรุชฺฌตี.

๑๖๙.(ก) ยสฺส มนายตनํ นิรุชฺฌตี ตสฺส ธมฺมา ยตนํ
 นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปรินิพฺพนตานํ เตสํ มนายตนํ นิรุชฺฌตี, โน จ เตสํ
 ธมฺมา ยตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ สจฺจิตฺตกานํ จวนฺตานํ เตสํ
 มนายตนญจ นิรุชฺฌตี ธมฺมา ยตนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมา ยตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส มนายตนํ
 นิรุชฺฌตีติ?

สพเพสํ อุปปชฺชนตานํ อจฺจิตฺตกานํ จวนฺตานํ เตสํ ธมฺมา ยตนํ
 นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ มนายตนํ นิรุชฺฌตี. สจฺจิตฺตกานํ จวนฺตานํ
 เตสํ ธมฺมา ยตนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี มนายตนญจ นิรุชฺฌตี.

(ข) อนฺุโลมโอกาโส

๑๗๐. ยตฺถ จกฺขายตนํ นิรุชฺฌตี...เป....

(ค) อนฺุโลมปฺคฺคโลกาสา

๑๗๑.(ก) ยสฺส ยตฺถ จกฺขายตนํ นิรุชฺฌตี ตสฺส ตตฺถ
 โสตายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปญจโวการะ ปรินิพฺพตํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตํ นฺรุชฺฌติ,
โน จ เตสํ ตตฺถ โสตายตํ นฺรุชฺฌิสฺสติ. อิตเรสํ สจฺจชุกานํ
จวนฺตํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺตญฺจ นฺรุชฺฌติ โสตายตฺตญฺจ
นฺรุชฺฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ โสตายตํ นฺรุชฺฌิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
จกฺขายตํ นฺรุชฺฌติ?

ปญจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตํ อจฺจชุกานํ กามาวจรา จวนฺตํ
เตสํ ตตฺถ โสตายตํ นฺรุชฺฌิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตํ
นฺรุชฺฌติ. สจฺจชุกานํ จวนฺตํ เตสํ ตตฺถ โสตายตฺตญฺจ
นฺรุชฺฌิสฺสติ จกฺขายตฺตญฺจ นฺรุชฺฌติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ จกฺขายตํ นฺรุชฺฌติ ตสฺส ตตฺถ ฆานายตํ
นฺรุชฺฌิสฺสติ?

กามาวจเร ปรินิพฺพตํ รูปาวจรา จวนฺตํ เตสํ ตตฺถ
จกฺขายตํ นฺรุชฺฌติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานายตํ นฺรุชฺฌิสฺสติ.
อิตเรสํ สจฺจชุกานํ กามาวจรา จวนฺตํ เตสํ ตตฺถ
จกฺขายตฺตญฺจ นฺรุชฺฌติ ฆานายตฺตญฺจ นฺรุชฺฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ฆานายตํ...เป...

(ยถา ปจฺจุปฺปนฺนาตีเตปิ ติวริํ วิตุถาริตํ เอวํ อิทฺมปิ
วิตฺถาเรตฺตพฺพ).

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ นิรุชฺฌติ ตสฺส ตตถ รุปายตนํ
นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปญฺจวโกการะ ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ นิรุชฺฌติ,
โน จ เตสํ ตตถ รุปายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ สจฺจขุگانํ
จวนฺตนาํ เตสํ ตตถ จกฺขายตนญจ นิรุชฺฌติ รุปายตนญจ
นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รุปายตนํ...เป....

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ นิรุชฺฌติ ตสฺส ตตถ มนายตนํ
นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปญฺจวโกการะ ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ นิรุชฺฌติ,
โน จ เตสํ ตตถ มนายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ สจฺจขุگانํ
จวนฺตนาํ เตสํ ตตถ จกฺขายตนญจ นิรุชฺฌติ มนายตนญจ
นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตนํ...เป....

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ นิรุชฺฌติ ตสฺส ตตถ ฌมฺมายตนํ
นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปญฺจวโกการะ ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ นิรุชฺฌติ,
โน จ เตสํ ตตถ ฌมฺมายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ สจฺจขุگانํ
จวนฺตนาํ เตสํ ตตถ จกฺขายตนญจ นิรุชฺฌติ ฌมฺมายตนญจ
นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมา ยตนํ นีรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ
จกฺขายตนํ นีรุชฺฌตีตี?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อจกฺขกานํ จวนฺตานํ เตสํ ตตถ
ธมฺมา ยตนํ นีรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ นีรุชฺฌตี.
สจกฺขกานํ จวนฺตานํ เตสํ ตตถ ธมฺมา ยตนญจ นีรุชฺฌิสฺสตี
จกฺขายตนญจ นีรุชฺฌตี. (จกฺขายตนมฺูลกั)

๑๗๒.(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตนํ นีรุชฺฌตี ตสฺส ตตถ
รูปายตนํ นีรุชฺฌิสฺสตีตี?

กามาจเร ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ ฆานายตนํ นีรุชฺฌตี,
โน จ เตสํ ตตถ รูปายตนํ นีรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ สฆานกานํ
จวนฺตานํ เตสํ ตตถ ฆานายตนญจ นีรุชฺฌตี รูปายตนญจ
นีรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รูปายตนํ นีรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ฆานายตนํ นีรุชฺฌตีตี?

กามาจเร ปรินิพฺพานฺตานํ เตสํ ตตถ...เป....กามาจเร
อุปฺปชฺชนฺตานํ อฆานกานํ กามาจรา จวนฺตานํ รูปาจจรานํ
เตสํ ตตถ...เป....

ยสฺส ยตถ ฆานายตนํ นีรุชฺฌตี ตสฺส ตตถ มนายตนํ...เป...
ธมฺมา ยตนํ นีรุชฺฌิสฺสตีตี?

กามาจเร ปรินิพฺพทนํ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนํ นฺรุชฺฌติ,
โน จ เตสํ ตตฺถ ฌมมายตนํ นฺรุชฺฌิสฺสติ. อิตเรสํ สฆานกานํ
จวนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนญจ นฺรุชฺฌติ ฌมมายตนญจ
นฺรุชฺฌิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน ยตฺถ ฌมมายตนํ...เป....

๑๗๓.(ก) ยสฺส ยตฺถ รุปายตนํ นฺรุชฺฌติ ตสฺส ตตฺถ
มนายตนํ นฺรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปญฺจโวการเ ปรินิพฺพทนํ อสญฺสตฺตา จวนฺตานํ เตสํ
ตตฺถ รุปายตนํ นฺรุชฺฌติ, โน จ เตสํ ตตฺถ มนายตนํ นฺรุชฺฌิสฺสติ.
อิตเรสํ ปญฺจโวการา จวนฺตานํ เตสํ ตตฺถ รุปายตนญจ นฺรุชฺฌติ
มนายตนญจ นฺรุชฺฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มนายตนํ...เป....

(ก) ยสฺส ยตฺถ รุปายตนํ นฺรุชฺฌติ ตสฺส ตตฺถ ฌมมายตนํ
นฺรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปญฺจโวการเ ปรินิพฺพทนํ เตสํ ตตฺถ รุปายตนํ นฺรุชฺฌติ,
โน จ เตสํ ตตฺถ ฌมมายตนํ นฺรุชฺฌิสฺสติ. อิตเรสํ สรฺูปกานํ
จวนฺตานํ เตสํ ตตฺถ รุปายตนญจ นฺรุชฺฌติ ฌมมายตนญจ
นฺรุชฺฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ฌมมายตนํ นฺรุชฺฌิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
รูปายตนํ นฺรุชฺฌตีติ?

สพเพสํ อุปปชฺชนตานํ อรูปกานํ จวนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 ฌมฺมายตํ นิร์ขุณฺณิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ รูปายตํ นิร์ขุณฺณตี.
 สรูปกานํ จวนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ฌมฺมายตํนญจ นิร์ขุณฺณิสฺสตี
 รูปายตํนญจ นิร์ขุณฺณตี.

๑๗๔.(ก) ยสฺส ยตฺถ มนายตํ นิร์ขุณฺณตี ตสฺส ตตฺถ
 ฌมฺมายตํ นิร์ขุณฺณิสฺสตีตี?

ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตฺถ มนายตํ นิร์ขุณฺณตี, โน จ เตสํ
 ตตฺถ ฌมฺมายตํ นิร์ขุณฺณิสฺสตี. อิตเรสํ สจฺจิตฺตกานํ จวนฺตานํ เตสํ
 ตตฺถ มนายตํนญจ นิร์ขุณฺณตี ฌมฺมายตํนญจ นิร์ขุณฺณิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ฌมฺมายตํ นิร์ขุณฺณิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 มนายตํ นิร์ขุณฺณตีตี?

สพเพสํ อุปปชฺชนตานํ อจฺจิตฺตกานํ จวนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 ฌมฺมายตํ นิร์ขุณฺณิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ มนายตํ นิร์ขุณฺณตี.
 สจฺจิตฺตกานํ จวนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ฌมฺมายตํนญจ นิร์ขุณฺณิสฺสตี
 มนายตํนญจ นิร์ขุณฺณตี.

(ข) ปัจจันนิกปฺปคฺคโล

๑๗๕.(ก) ยสฺส จกฺขายตํ น นิร์ขุณฺณตี ตสฺส โสตายตํ
 น นิร์ขุณฺณิสฺสตีตี?

สพเพสํ อุปปชฺชนตานํ อจกฺขุกานํ จวนฺตานํ เตสํ จกฺขายตํ
 น นิร์ขุณฺณตี, โน จ เตสํ โสตายตํ น นิร์ขุณฺณิสฺสตี.

อรุเป ปจฉิมภิกานั เตสั จกขายตนญจ น นิร์ชฌติ
โสตายตนญจ น นิร์ชฌิสสติ.

(ข) ยสส วา ปน โสตายตนั น นิร์ชฌิสสติ ตสส
จกขายตนั น นิร์ชฌติตี?

ปญจโวการะ ปรีนิพพนตานั เย จ อรุปปี อุปปชชิตวา
ปรีนิพพายิสสนติ เตสั จวนตานั เตสั โสตายตนั น นิร์ชฌิสสติ,
โน จ เตสั จกขายตนั น นิร์ชฌติ. อรุเป ปจฉิมภิกานั เตสั
โสตายตนญจ น นิร์ชฌิสสติ จกขายตนญจ น นิร์ชฌติ.

(ก) ยสส จกขายตนั น นิร์ชฌติ ตสส ฆานายตนั
น นิร์ชฌิสสติตี?

สพเพสั อุปปชชนตานั อจกขุกานั จวนตานั เตสั จกขายตนั
น นิร์ชฌติ, โน จ เตสั ฆานายตนั น นิร์ชฌิสสติ.
ปจฉิมภิกานั รูปาวจรั อุปปชชนตานั อรุเป ปจฉิมภิกานั เตสั
จกขายตนญจ น นิร์ชฌติ ฆานายตนญจ น นิร์ชฌิสสติ.

(ข) ยสส วา ปน ฆานายตนั น นิร์ชฌิสสติ ตสส
จกขายตนั น นิร์ชฌติตี?

ปญจโวการะ ปรีนิพพนตานั เย จ รูปาวจรั อรุปาวจรั
อุปปชชิตวา ปรีนิพพายิสสนติ เตสั จวนตานั เตสั ฆานายตนั
น นิร์ชฌิสสติ, โน จ เตสั จกขายตนั น นิร์ชฌติ.

ปจฉิมภิกขุภาณํ รูปาวจรํ อุปปชฺชนฺตานํ อรูปเป ปจฉิมภิกขุภาณํ เตสํ
จกฺขาตณฺณจ น นิสฺสํมิตฺตํ จกฺขาตณฺณจ น นิสฺสํมิตฺตํ.

(ก) ยสฺส จกฺขาตณฺ น นิสฺสํมิตฺตํ ตสฺส รูปายตณํ
น นิสฺสํมิตฺตํ?

สพฺเพสํ อุปปชฺชนฺตานํ อจฺจุกฺกานํ จวนฺตานํ เตสํ
จกฺขาตณฺ น นิสฺสํมิตฺตํ, โน จ เตสํ รูปายตณํ น นิสฺสํมิตฺตํ.
อรูปเป ปจฉิมภิกขุภาณํ เตสํ จกฺขาตณฺณจ น นิสฺสํมิตฺตํ รูปายตณฺณจ
น นิสฺสํมิตฺตํ.

(ข) ยสฺส วา ปน รูปายตณํ น นิสฺสํมิตฺตํ ตสฺส จกฺขาตณํ
น นิสฺสํมิตฺตํ?

ปฺลวจโวภาเร ปรีนิพฺพนฺตานํ เย จ อรูปํ อุปปชฺชิตฺวา
ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ รูปายตณํ น นิสฺสํมิตฺตํ,
โน จ เตสํ จกฺขาตณํ น นิสฺสํมิตฺตํ. อรูปเป ปจฉิมภิกขุภาณํ เตสํ
รูปายตณฺณจ น นิสฺสํมิตฺตํ จกฺขาตณฺณจ น นิสฺสํมิตฺตํ.

ยสฺส จกฺขาตณฺ น นิสฺสํมิตฺตํ ตสฺส มนฺายตณํ...เป...
ธมฺมายตณํ น นิสฺสํมิตฺตํ?

สพฺเพสํ อุปปชฺชนฺตานํ อจฺจุกฺกานํ จวนฺตานํ เตสํ จกฺขาตณํ
น นิสฺสํมิตฺตํ, โน จ เตสํ ธมฺมายตณํ น นิสฺสํมิตฺตํ. อรูปเป
ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ จกฺขาตณฺณจ น นิสฺสํมิตฺตํ ธมฺมายตณฺณจ
น นิสฺสํมิตฺตํ.

ยสฺส วา ปน ธมฺมาตฺถํ น นิชฺฌมฺมิตฺติ ตสฺส จกฺขายตฺถํ
น นิชฺฌมฺมิตฺติ?

ปญฺจวอกาเร ปรินิพฺพตฺตานํ เตสํ ธมฺมาตฺถํ น นิชฺฌมฺมิตฺติ,
โน จ เตสํ จกฺขายตฺถํ น นิชฺฌมฺมิตฺติ. อรูปे ปรินิพฺพตฺตานํ เตสํ
ธมฺมาตฺถนญฺจ น นิชฺฌมฺมิตฺติ จกฺขายตฺถนญฺจ น นิชฺฌมฺมิตฺติ.

๑๗๖.(ก) ยสฺส ฆานายตฺถํ น นิชฺฌมฺมิตฺติ ตสฺส รูปายตฺถํ
น นิชฺฌมฺมิตฺติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อฆานกานํ จวนฺตานํ เตสํ
ฆานายตฺถํ น นิชฺฌมฺมิตฺติ, โน จ เตสํ รูปายตฺถํ น นิชฺฌมฺมิตฺติ.
รูปาวจเร ปรินิพฺพตฺตานํ อรูปे ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ฆานายตฺถนญฺจ
น นิชฺฌมฺมิตฺติ รูปายตฺถนญฺจ น นิชฺฌมฺมิตฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน รูปายตฺถํ น นิชฺฌมฺมิตฺติ ตสฺส ฆานายตฺถํ
น นิชฺฌมฺมิตฺติ?

กามาวจเร ปรินิพฺพตฺตานํ เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา
ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ รูปายตฺถํ น นิชฺฌมฺมิตฺติ,
โน จ เตสํ ฆานายตฺถํ น นิชฺฌมฺมิตฺติ. รูปาวจเร ปรินิพฺพตฺตานํ
อรูปे ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ รูปายตฺถนญฺจ น นิชฺฌมฺมิตฺติ
ฆานายตฺถนญฺจ น นิชฺฌมฺมิตฺติ.

ยสฺส ฆานายตฺถํ น นิชฺฌมฺมิตฺติ ตสฺส มนายตฺถํ...เป...
ธมฺมาตฺถํ น นิชฺฌมฺมิตฺติ?

สพเพสํ อุปปชฺชนตานํ อฆานกานํ จวนฺตานํ เตสํ ฆานายตนํ
 น นิรุชฺฌติ, โน จ เตสํ ธมฺมายตนํ น นิรุชฺฌิสฺสติ. รูปาวจเร
 อรูปาวจเร ปรินิพฺพนตานํ เตสํ ฆานายตนญจ น นิรุชฺฌติ
 ธมฺมายตนญจ น นิรุชฺฌิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตนํ น นิรุชฺฌิสฺสติ ตสฺส ฆานายตนํ
 น นิรุชฺฌติตี?

กามาวจเร ปรินิพฺพนตานํ เตสํ ธมฺมายตนํ น นิรุชฺฌิสฺสติ,
 โน จ เตสํ ฆานายตนํ น นิรุชฺฌติ. รูปาวจเร อรูปาวจเร
 ปรินิพฺพนตานํ เตสํ ธมฺมายตนญจ น นิรุชฺฌิสฺสติ ฆานายตนญจ
 น นิรุชฺฌติ.

๑๗๗. ยสฺส รูปายตนํ น นิรุชฺฌติ ตสฺส มนายตนํ...เป...
 ธมฺมายตนํ น นิรุชฺฌิสฺสติตี?

สพเพสํ อุปปชฺชนตานํ อรูปกานํ จวนฺตานํ เตสํ
 รูปายตนํ น นิรุชฺฌติ, โน จ เตสํ ธมฺมายตนํ น นิรุชฺฌิสฺสติ.
 อรูปเป ปรินิพฺพนตานํ เตสํ รูปายตนญจ น นิรุชฺฌติ
 ธมฺมายตนญจ น นิรุชฺฌิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตนํ น นิรุชฺฌิสฺสติ ตสฺส รูปายตนํ
 น นิรุชฺฌติตี?

ปลฺลวโวกาเร ปรินิพฺพนตานํ เตสํ ธมฺมายตนํ น นิรุชฺฌิสฺสติ,
 โน จ เตสํ รูปายตนํ น นิรุชฺฌติ. อรูปเป ปรินิพฺพนตานํ เตสํ

ธมฺมาตฺตณฺจ น นฺริชฺฌิสฺสตี รุปายตฺตณฺจ น นฺริชฺฌตี.

๑๗๘.(ก) ยสฺส มนายตฺนํ น นฺริชฺฌตี ตสฺส ธมฺมาตฺตํ
น นฺริชฺฌิสฺสตีตี?

นฺริชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมาตฺตํ น นฺริชฺฌิสฺสตี ตสฺส มนายตฺนํ
น นฺริชฺฌตีตี?

นฺริชฺฌตี.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๑๗๙. ยตฺถ จกฺขายตฺนํ น นฺริชฺฌตี...เป....

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโลกาสา

๑๘๐.(ก) ยสฺส ยตฺถ จกฺขายตฺนํ น นฺริชฺฌตี ตสฺส ตตฺถ
โสตายตฺนํ น นฺริชฺฌิสฺสตีตี?

ปญฺจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อจฺกชฺชูกานํ กามาวจฺรา จวนฺตานํ
เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนํ น นฺริชฺฌตี, โน จ เตสํ ตตฺถ โสตายตฺนํ
น นฺริชฺฌิสฺสตี. อสฺสยสฺสตฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺตณฺจ
น นฺริชฺฌตี โสตายตฺตณฺจ น นฺริชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ โสตายตฺนํ น นฺริชฺฌิสฺสตี ตสฺส
ตตฺถ จกฺขายตฺนํ น นฺริชฺฌตีตี?

ปญฺจวโถกาเร ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตฺถ โสตายตฺนํ
น นฺริชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนํ น นฺริชฺฌตี.

อสนฺยสฺสตฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ โสตายตฺนญจ น นฺริชฺฌิสฺสตี
จกฺขายตฺนญจ น นฺริชฺฌติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ จกฺขายตฺนํ น นฺริชฺฌติ ตสฺส ตตฺถ
ฆานายตฺนํ น นฺริชฺฌิสฺสตีตี?

กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อจกฺขุกานํ กามาวจรา จวฺนฺตานํ
เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนํ น นฺริชฺฌติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานายตฺนํ
น นฺริชฺฌิสฺสตี. รูปาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อสนฺยสฺสตฺตานํ อรูปานํ
เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนญจ น นฺริชฺฌติ ฆานายตฺนญจ
น นฺริชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ฆานายตฺนํ น นฺริชฺฌิสฺสตี ตสฺส
ตตฺถ จกฺขายตฺนํ น นฺริชฺฌตีตี?

กามาวจเร ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาวจรา จวฺนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
ฆานายตฺนํ น นฺริชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนํ น
นฺริชฺฌติ. รูปาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อสนฺยสฺสตฺตานํ อรูปานํ เตสํ
ตตฺถ ฆานายตฺนญจ น นฺริชฺฌิสฺสตี จกฺขายตฺนญจ น นฺริชฺฌติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ จกฺขายตฺนํ น นฺริชฺฌติ ตสฺส ตตฺถ รูปายตฺนํ
น นฺริชฺฌิสฺสตีตี?

ปลฺลวโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อจกฺขุกานํ กามาวจรา จวฺนฺตานํ
อสนฺยสฺสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนํ น นฺริชฺฌติ, โน จ เตสํ

ตตถ รูปายตนํ น นิรุชฌิสสตี. อรูปานํ เตสํ ตตถ จกขายตนญจ
น นิรุชฌตี รูปายตนญจ น นิรุชฌิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รูปายตนํ น นิรุชฌิสสตี ตสฺส ตตถ
จกขายตนํ น นิรุชฌตีตี?

ปลฺลจโวกาเร ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ รูปายตนํ น
นิรุชฌิสสตี, โน จ เตสํ ตตถ จกขายตนํ น นิรุชฌตี. อรูปานํ
เตสํ ตตถ รูปายตนญจ น นิรุชฌิสสตี จกขายตนญจ
น นิรุชฌตี.

(ก) ยสฺส ยตถ จกขายตนํ น นิรุชฌตี ตสฺส ตตถ มนายตนํ
น นิรุชฌิสสตีตี?

ปลฺลจโวการิ อูปฺปชฺชนฺตานํ อจฺจุกฺขานํ กามาวจรา จวนฺตานํ
อรูปานํ เตสํ ตตถ จกขายตนํ น นิรุชฌตี, โน จ เตสํ ตตถ
มนายตนํ น นิรุชฌิสสตี. อรูปเ ปรินิพฺพนฺตานํ อสญฺญสฺสฺตานํ
เตสํ ตตถ จกขายตนญจ น นิรุชฌตี มนายตนญจ
น นิรุชฌิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตนํ น นิรุชฌิสสตี ตสฺส
ตตถ จกขายตนํ น นิรุชฌตีตี?

ปลฺลจโวกาเร ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ มนายตนํ
น นิรุชฌิสสตี, โน จ เตสํ ตตถ จกขายตนํ น นิรุชฌตี.
อรูปเ ปรินิพฺพนฺตานํ อสญฺญสฺสฺตานํ เตสํ ตตถ มนายตนญจ

น นิรุชฌิสสตี จกขายตนญจ น นิรุชฌติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกขายตนํ น นิรุชฌติ ตสฺส ตตถ
ธมฺมาตनํ น นิรุชฌิสสตีติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อจฺจุกฺขกานํ จวนฺตานํ เตสํ ตตถ
จกขายตนํ น นิรุชฌติ, โน จ เตสํ ตตถ ธมฺมาตนํ
น นิรุชฌิสสตี. อรุเป ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ จกขายตนญจ
น นิรุชฌติ ธมฺมาตนญจ น นิรุชฌิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมาตนํ น นิรุชฌิสสตี ตสฺส
ตตถ จกขายตนํ น นิรุชฌตีติ?

ปญฺจวโถกาเร ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ ธมฺมาตนํ
น นิรุชฌิสสตี, โน จ เตสํ ตตถ จกขายตนํ น นิรุชฌติ.
อรุเป ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ ธมฺมาตนญจ น นิรุชฌิสสตี
จกขายตนญจ น นิรุชฌติ. (จกขายตนมฺูลกั)

๑๘๑.(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตนํ น นิรุชฌติ ตสฺส ตตถ
รูปายตนํ น นิรุชฌิสสตีติ?

กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อฆานกานํ กามาวจรา จวนฺตานํ
รูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานายตนํ น นิรุชฌติ, โน จ เตสํ ตตถ
รูปายตนํ น นิรุชฌิสสตี. รูปาวจเร ปรีนิพฺพนฺตานํ อรูปานํ เตสํ
ตตถ ฆานายตนญจ น นิรุชฌติ รูปายตนญจ น นิรุชฌิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รูปายตนํ น นිරุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
ฆานายตนํ น นිරุชฺฌตีตี?

กามาวจเร ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตฺถ รูปายตนํ
น นिरุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนํ น นिरุชฺฌตี.
รูปาวจเร ปรินิพฺพนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ รูปายตนญจ
น นिरุชฺฌิสฺสตี ฆานายตนญจ น นिरุชฺฌตี.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตนํ น นिरุชฺฌตี ตสฺส ตตฺถ มนายตนํ
น นिरุชฺฌิสฺสตีตี?

กามาวจโร อูปปชฺชนฺตานํ อฆานกานํ กามาวจรา จวนฺตานํ
รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนํ น นिरุชฺฌตี,
โน จ เตสํ ตตฺถ มนายตนํ น นिरุชฺฌิสฺสตี. รูปาวจเร อรูปาวจเร
ปรินิพฺพนฺตานํ อสฺสยสฺสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนญจ
น นिरุชฺฌตี มนายตนญจ น นिरุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตนํ น นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
ตตฺถ ฆานายตนํ น นिरุชฺฌตีตี?

กามาวจเร ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตฺถ มนายตนํ
น นिरุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนํ น นिरุชฺฌตี.
รูปาวจเร อรูปาวจเร ปรินิพฺพนฺตานํ อสฺสยสฺสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ
มนายตนญจ น นिरุชฺฌิสฺสตี ฆานายตนญจ น นिरุชฺฌตี.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตนํ น นิรุชฺฌติ ตสฺส ตตถ
ธมฺมายตนํ น นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อฆานกานํ จวนฺตานํ เตสํ ตตถ
ฆานายตนํ น นิรุชฺฌติ, โน จ เตสํ ตตถ ธมฺมายตนํ น
นิรุชฺฌิสฺสติ. รุปาวจเร อรูปาวจเร ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ
ฆานายตนญจ น นิรุชฺฌติ ธมฺมายตนญจ น นิรุชฺฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตนํ น นิรุชฺฌิสฺสติ ตสฺส
ตตถ ฆานายตนํ น นิรุชฺฌตีติ?

กามาวจเร ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ ธมฺมายตนํ
น นิรุชฺฌิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ ฆานายตนํ น นิรุชฺฌติ.
รูปาวจเร อรูปาวจเร ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ ธมฺมายตนญจ
น นิรุชฺฌิสฺสติ ฆานายตนญจ น นิรุชฺฌติ. (ฆานายตนมฺลกั)

๑๘๒.(ก) ยสฺส ยตถ รุปายตนํ น นิรุชฺฌติ ตสฺส ตตถ
มฺนายตนํ น นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปญฺจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ รุปายตนํ
น นิรุชฺฌติ, โน จ เตสํ ตตถ มฺนายตนํ น นิรุชฺฌิสฺสติ.
อรูเป ปรินิพฺพนฺตานํ อสญฺญสฺสตีติ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
รูปายตนญจ น นิรุชฺฌติ มฺนายตนญจ น นิรุชฺฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มฺนายตนํ น นิรุชฺฌิสฺสติ ตสฺส
ตตถ รุปายตนํ น นิรุชฺฌตีติ?

ปลงโจวกาเร ปรีนิพพนทานัน อสญฺญสตุตา จวนฺตานัน เตสํ
 ตตฺถ มนายตนัน น นีรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ รูปายตนัน
 น นีรุชฺฌตี. อรูปเ ปรีนิพพนทานัน อสญฺญสตุตํ อุปฺปชฺชนฺตานัน
 เตสํ ตตฺถ มนายตนญฺจ น นีรุชฺฌิสฺสตี รูปายตนญฺจ น นีรุชฺฌตี.

(ก) ยสฺส ยตฺถ รูปายตนัน น นีรุชฺฌตี ตสฺส ตตฺถ ฌมฺมายตนัน
 น นีรุชฺฌิสฺสตีตี?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานัน อรูปกานัน จวนฺตานัน เตสํ ตตฺถ
 รูปายตนัน น นีรุชฺฌตี, โน จ เตสํ ตตฺถ ฌมฺมายตนัน
 น นีรุชฺฌิสฺสตี. อรูปเ ปรีนิพพนทานัน เตสํ ตตฺถ รูปายตนญฺจ
 น นีรุชฺฌตี ฌมฺมายตนญฺจ น นีรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ฌมฺมายตนัน น นีรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
 ตตฺถ รูปายตนัน น นีรุชฺฌตีตี?

ปลงโจวกาเร ปรีนิพพนทานัน เตสํ ตตฺถ ฌมฺมายตนัน
 น นีรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ รูปายตนัน น นีรุชฺฌตี.
 อรูปเ ปรีนิพพนทานัน เตสํ ตตฺถ ฌมฺมายตนญฺจ น นีรุชฺฌิสฺสตี
 รูปายตนญฺจ น นีรุชฺฌตี. (รูปายตนมฺมูลกั)

๑๘๓.(ก) ยสฺส ยตฺถ มนายตนัน น นีรุชฺฌตี ตสฺส ตตฺถ
 ฌมฺมายตนัน น นีรุชฺฌิสฺสตีตี?

นีรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมา ยตนํ น นโรชฺฌิสฺสตี ตสฺส
 ตตฺถ มนายตนํ น นโรชฺฌตีตี?
 นโรชฺฌตี.

(๖) อตีตานุคตวโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๑๘๔.(ก) ยสฺส จกฺขายตนํ นโรชฺฌิตถ ตสฺส โสตายตนํ
 นโรชฺฌิสฺสตีตี?

ปญฺจวโกการะ ปรีนิพฺพนฺตานํ อรูปะ ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ อรูปํ
 อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ จกฺขายตนํ
 นโรชฺฌิตถ, โน จ เตสํ โสตายตนํ นโรชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ
 จกฺขายตนญจ นโรชฺฌิตถ โสตายตนญจ นโรชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตนํ นโรชฺฌิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตนํ
 นโรชฺฌิตถาตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขายตนํ นโรชฺฌิตถ ตสฺส ฆานายตนํ
 นโรชฺฌิสฺสตีตี?

กามาวจเร ปรีนิพฺพนฺตานํ รูปาวจเร อรูปาวจเร
 ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ รูปาวจโร อรูปาวจโร อุปฺปชฺชิตฺวา
 ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ จกฺขายตนํ นโรชฺฌิตถ,

โน จ เตสํ ฆานายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ จกฺขายตนญจ
นิรุชฺฌิตถ ฆานายตนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขายตนํ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส รุปายตนํ
นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปญฺจวโกเร ปรินิพฺพนฺตานํ อรูปเป ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ อรูปํ
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ จกฺขายตนํ
นิรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ รุปายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ
จกฺขายตนญจ นิรุชฺฌิตถ รุปายตนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

ยสฺส จกฺขายตนํ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส มนายตนํ...เป... ธมฺมายตนํ
นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ จกฺขายตนํ นิรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ
ธมฺมายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ จกฺขายตนญจ นิรุชฺฌิตถ
ธมฺมายตนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา. (จกฺขายตนมฺูลกั)

๑๘๕.(ก) ยสฺส ฆานายตนํ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส รูปายตนํ
นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปญฺจวโกการะ ปรินิพฺพทนํ อรูปะ ปจฺฉิมภวิกานํ เย จ อรูปํ
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ ฆานายตนํ
นิรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ รูปายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ
ฆานายตนญจ นิรุชฺฌิตถ รูปายตนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

ยสฺส ฆานายตนํ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส มนายตนํ...เป... ธมฺมายตนํ
นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปรินิพฺพทนํ เตสํ ฆานายตนํ นิรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ
ธมฺมายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ ฆานายตนญจ นิรุชฺฌิตถ
ธมฺมายตนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

๑๘๖. ยสฺส รูปายตนํ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส มนายตนํ...เป...
ธมฺมายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปรินิพฺพทนํ เตสํ รูปายตนํ นิรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ
ธมฺมายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ รูปายตนญจ นิรุชฺฌิตถ
ธมฺมายตนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

๑๘๗.(ก) ยสฺส มนายตนํ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส ธมฺมา ยตนํ
นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ มนายตนํ นิรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ
ธมฺมา ยตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ มนายตนญจ นิรุชฺฌิตถ
ธมฺมา ยตนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(ข) อนุโลมโอภาโส

๑๘๘. ยตถ จกฺขายตนํ นิรุชฺฌิตถ...เป....

(ค) อนุโลมปคฺคโลกาสา

๑๘๙.(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส ตตถ
โสตายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปญฺจโวหารเ ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ นิรุชฺฌิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ โสตายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ ปญฺจโวหารานํ
เตสํ ตตถ จกฺขายตนญจ นิรุชฺฌิตถ โสตายตนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสตายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ
จกฺขายตนํ นิรุชฺฌิตถาติ?

สุทฐาวาสี อุปปชฺชนตานัน เตสํ ตตฺถ โสตายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี,
โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนํ นิรุชฺฌิตถ. อิตเรสํ ปญฺจโวการานัน
เตสํ ตตฺถ โสตายตนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี จกฺขายตนญจ นิรุชฺฌิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส ตตฺถ ฆานายตนํ
นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

กามาวจรเ ปรินิพฺพนตานัน รูปรวจรานัน เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนํ
นิรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ
กามาวจรานัน เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนญจ นิรุชฺฌิตถ ฆานายตนญจ
นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆานายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
จกฺขายตนํ นิรุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส ตตฺถ รูปรายตนํ
นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปญฺจโวกาเร ปรินิพฺพนตานัน เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนํ นิรุชฺฌิตถ,
โน จ เตสํ ตตฺถ รูปรายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ ปญฺจโวการานัน
เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนญจ นิรุชฺฌิตถ รูปรายตนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รูปรายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
จกฺขายตนํ นิรุชฺฌิตถาติ?

สุทฐาวาสี อุปปชฺชนตานัน อสญฺญสฺสทตานัน เตสํ ตตฺถ

รูปายตนํ นิรุชฌิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนํ นิรุชฌิตถ.
 อิตเรสํ ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตฺถ รูปายตนญฺจ นิรุชฌิสฺสติ
 จกฺขายตนญฺจ นิรุชฌิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ นิรุชฌิตถ ตสฺส ตตฺถ มนายตนํ
 นิรุชฌิสฺสตีติ?

ปญฺจวโถกาเร ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนํ นิรุชฌิตถ,
 โน จ เตสํ ตตฺถ มนายตนํ นิรุชฌิสฺสติ. อิตเรสํ ปญฺจวโถการานํ
 เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนญฺจ นิรุชฌิตถ มนายตนญฺจ นิรุชฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตนํ นิรุชฌิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 จกฺขายตนํ นิรุชฌิตถาติ?

สุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ มนายตนํ
 นิรุชฌิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนํ นิรุชฌิตถ. อิตเรสํ
 ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตฺถ มนายตนญฺจ นิรุชฌิสฺสติ จกฺขายตนญฺจ
 นิรุชฌิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ นิรุชฌิตถ ตสฺส ตตฺถ ฐมฺมายตนํ
 นิรุชฌิสฺสตีติ?

ปญฺจวโถกาเร ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนํ นิรุชฌิตถ,
 โน จ เตสํ ตตฺถ ฐมฺมายตนํ นิรุชฌิสฺสติ. อิตเรสํ ปญฺจวโถการานํ
 เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนญฺจ นิรุชฌิตถ ฐมฺมายตนญฺจ นิรุชฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฌมมายตน์ นิร์ชฌิสฺสติ ตสฺส ตตถ
จกฺขายตน์ นิร์ชฌิตถาติ?

สุทฺธาวาสํ อุปปชฺชนฺตานํ อสญฺญสตฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ
ฌมมายตน์ นิร์ชฌิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขายตน์ นิร์ชฌิตถ.
อิตเรสํ ปญฺจวอการานํ เตสํ ตตถ ฌมมายตฺนญจ นิร์ชฌิสฺสติ
จกฺขายตฺนญจ นิร์ชฌิตถ. (จกฺขายตฺนญจ)

๑๙๐.(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตน์ นิร์ชฌิตถ ตสฺส ตตถ
รูปายตน์ นิร์ชฌิสฺสตีติ?

กามาวจเร ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ ฆานายตน์ นิร์ชฌิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ รูปายตน์ นิร์ชฌิสฺสติ. อิตเรสํ กามาวจฺรานํ
เตสํ ตตถ ฆานายตฺนญจ นิร์ชฌิตถ รูปายตฺนญจ นิร์ชฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รูปายตน์ นิร์ชฌิสฺสติ ตสฺส ตตถ
ฆานายตน์ นิร์ชฌิตถาติ?

รูปาวจฺรานํ เตสํ ตตถ รูปายตน์ นิร์ชฌิสฺสติ, โน จ เตสํ
ตตถ ฆานายตน์ นิร์ชฌิตถ. กามาวจฺรานํ เตสํ ตตถ รูปายตฺนญจ
นิร์ชฌิสฺสติ ฆานายตฺนญจ นิร์ชฌิตถ.

ยสฺส ยตถ ฆานายตน์ นิร์ชฌิตถ ตสฺส ตตถ มนายตน์...เป...
ฌมมายตน์ นิร์ชฌิสฺสตีติ?

กามาวจเร ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ ฆานายตน์ นิร์ชฌิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ ฌมมายตน์ นิร์ชฌิสฺสติ. อิตเรสํ กามาวจฺรานํ

เตสํ ตตถ ฆานายตนญจ นีรุชฌิตถ ฌมมายตนญจ นีรุชฌิสสตี.

ยสส วา ปน ยตถ ฌมมายตน์ นีรุชฌิสสตี ตสส ตตถ
ฆานายตน์ นีรุชฌิตถาติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฌมมายตน์ นีรุชฌิสสตี,
โน จ เตสํ ตตถ ฆานายตน์ นีรุชฌิตถ. กามาวจรานํ เตสํ ตตถ
ฌมมายตนญจ นีรุชฌิสสตี ฆานายตนญจ นีรุชฌิตถ.
(ฆานายตนมุลกั)

๑๙๑.(ก) ยสส ยตถ รูปายตน์ นีรุชฌิตถ ตสส ตตถ
มนายตน์ นีรุชฌิสสตีติ?

ปญจโวการเ ปรินิพพนตานํ อสญญสตุตตานํ เตสํ ตตถ
รูปายตน์ นีรุชฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ มนายตน์ นีรุชฌิสสตี.
อิตเรสํ ปญจโวการานํ เตสํ ตตถ รูปายตนญจ นีรุชฌิตถ
มนายตนญจ นีรุชฌิสสตี.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ มนายตน์ นีรุชฌิสสตี ตสส ตตถ
รูปายตน์ นีรุชฌิตถาติ?

สุทฐาวาสํ อุปปชชนตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ มนายตน์
นีรุชฌิสสตี, โน จ เตสํ ตตถ รูปายตน์ นีรุชฌิตถ. อิตเรสํ
ปญจโวการานํ เตสํ ตตถ มนายตนญจ นีรุชฌิสสตี รูปายตนญจ
นีรุชฌิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ รุปายตนํ นิรุชฺฆิตถ ตสฺส ตตถ ธมฺมายตนํ
นิรุชฺฆิสฺสตีติ?

ปญฺจโวการเ ตสํ ตตถ รุปายตนํ นิรุชฺฆิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ ธมฺมายตนํ นิรุชฺฆิสฺสตี. อิตเรสํ ปญฺจโวการานํ
อสนฺยสฺส ตตถ รุปายตนญจ นิรุชฺฆิตถ ธมฺมายตนญจ
นิรุชฺฆิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตนํ นิรุชฺฆิสฺสตี ตสฺส ตตถ
รูปายตนํ นิรุชฺฆิตถาติ?

สฺพุทฺธาวาสํ อุปปชฺชนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ ธมฺมายตนํ
นิรุชฺฆิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ รุปายตนํ นิรุชฺฆิตถ. อิตเรสํ
ปญฺจโวการานํ อสนฺยสฺส ตตถ ธมฺมายตนญจ
นิรุชฺฆิสฺสตี รุปายตนญจ นิรุชฺฆิตถ. (รูปายตนมฺลกั)

๑๙๒.(ก) ยสฺส ยตถ มนายตนํ นิรุชฺฆิตถ ตสฺส ตตถ
ธมฺมายตนํ นิรุชฺฆิสฺสตีติ?

ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ มนายตนํ นิรุชฺฆิตถ, โน จ เตสํ
ตตถ ธมฺมายตนํ นิรุชฺฆิสฺสตี. อิตเรสํ จตฺโวการานํ ปญฺจโวการานํ
เตสํ ตตถ มนายตนญจ นิรุชฺฆิตถ ธมฺมายตนญจ นิรุชฺฆิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตนํ นิรุชฺฆิสฺสตี ตสฺส ตตถ
มนายตนํ นิรุชฺฆิตถาติ?

สฺพุทฺธาวาสํ อุปปชฺชนฺตานํ อสนฺยสฺส ตตถ

ธมฺมายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ มนายตนํ นิรุชฺฌิตถ.
 อิตเรสํ จตุโวการานํ ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตฺถ ธมฺมายตนญฺจ
 นิรุชฺฌิสฺสตี มนายตนญฺจ นิรุชฺฌิตถ.

(ข) ปจฺจนีกปุคฺคโล

๑๙๓.(ก) ยสฺส จกฺขายตนํ น นิรุชฺฌิตถ ตสฺส โสตายตนํ
 น นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตนํ น นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
 จกฺขายตนํ น นิรุชฺฌิตถาติ?

นิรุชฺฌิตถ.

ยสฺส จกฺขายตนํ...เป... ฆานายตนํ... รูปายตนํ... มนายตนํ
 น นิรุชฺฌิตถ ตสฺส ธมฺมายตนํ น นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

นตฺถิ.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตนํ น นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส มนายตนํ
 น นิรุชฺฌิตถาติ?

นิรุชฺฌิตถ.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๑๙๔. ยสฺส จกฺขายตนํ น นิรุชฺฌิตถ...เป....

(จ) ปจจนีกปุคคโลกาสา

๑๙๕.(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตํ น นิร์ชฺชมิตถ ตสฺส ตตถ
โสตายตํ น นิร์ชฺชมิสฺสตีติ?

สุทฺธาวาสี อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตํ
น นิร์ชฺชมิตถ, โน จ เตสํ ตตถ โสตายตํ น นิร์ชฺชมิสฺสตี.
สุทฺธาวาเส ปรินิพฺพนฺตานํ อสฺสยสฺสตฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ
จกฺขายตฺนญจ น นิร์ชฺชมิตถ โสตายตฺนญจ น นิร์ชฺชมิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสตายตํ น นิร์ชฺชมิสฺสตี ตสฺส
ตตถ จกฺขายตํ น นิร์ชฺชมิตถาตี?

ปญฺจวโภาเร ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ โสตายตํ
น นิร์ชฺชมิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขายตํ น นิร์ชฺชมิตถ.
สุทฺธาวาเส ปรินิพฺพนฺตานํ อสฺสยสฺสตฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ
โสตายตฺนญจ น นิร์ชฺชมิสฺสตี จกฺขายตฺนญจ น นิร์ชฺชมิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตํ น นิร์ชฺชมิตถ ตสฺส ตตถ
ฆานายตํ น นิร์ชฺชมิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆานายตํ น นิร์ชฺชมิสฺสตี ตสฺส
ตตถ จกฺขายตํ น นิร์ชฺชมิตถาตี?

กามาวจเร ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาวจฺรานํ เตสํ ตตถ ฆานายตํ
น นิร์ชฺชมิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขายตํ น นิร์ชฺชมิตถ.

สทุธาวาสานํ อสญฺญสตุตฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนญจ
น นิริชฺฌิสฺสตี จกฺขายตนญจ น นิริชฺฌิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ น นิริชฺฌิตถ ตสฺส ตตฺถ
รูปายตนํ น นิริชฺฌิสฺสตีติ?

สทุธาวาสํ อุปปชฺชนฺตานํ อสญฺญสตุตฺตานํ เตสํ ตตฺถ
จกฺขายตนํ น นิริชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ รูปายตนํ
น นิริชฺฌิสฺสตี. สทุธาวาเส ปรินิพฺพนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ
จกฺขายตนญจ น นิริชฺฌิตถ รูปายตนญจ น นิริชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รูปายตนํ น นิริชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
จกฺขายตนํ น นิริชฺฌิตถาติ?

ปลฺลวโวกาเร ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตฺถ รูปายตนํ
น นิริชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนํ น นิริชฺฌิตถ.
สทุธาวาเส ปรินิพฺพนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ รูปายตนญจ
น นิริชฺฌิสฺสตี จกฺขายตนญจ น นิริชฺฌิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ น นิริชฺฌิตถ ตสฺส ตตฺถ
มฺนายตนํ น นิริชฺฌิสฺสตีติ?

สทุธาวาสํ อุปปชฺชนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตนํ
น นิริชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ มฺนายตนํ น นิริชฺฌิสฺสตี.
สทุธาวาเส ปรินิพฺพนฺตานํ อรูปเ ปรินิพฺพนฺตานํ อสญฺญสตุตฺตานํ

เตสํ ตตถ จกฺขายตนญจ น นิร์ชฌิตถ มนายตนญจ
น นิร์ชฌิสสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตนํ น นิร์ชฌิสสติ ตสฺส
ตตถ จกฺขายตนํ น นิร์ชฌิตถาติ?

ปญจโวการเ ปรีนัพพตํ เตสํ ตตถ มนายตนํ
น นิร์ชฌิสสติ, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ น นิร์ชฌิตถ.
สุทฺธาวาเส ปรีนัพพตํ อรูปเ ปรีนัพพตํ อสญฺสตฺตานํ
เตสํ ตตถ มนายตนญจ น นิร์ชฌิสสติ, จกฺขายตนญจ
น นิร์ชฌิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ น นิร์ชฌิตถ ตสฺส ตตถ
ธมฺมายตนํ น นิร์ชฌิสสตีติ?

สุทฺธาวาสํ อุปปชฺชนตํ อสญฺสตฺตานํ อรูปํ เตสํ ตตถ
จกฺขายตนํ น นิร์ชฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ ธมฺมายตนํ น
นิร์ชฌิสสติ. สุทฺธาวาเส ปรีนัพพตํ อรูปเ ปรีนัพพตํ เตสํ
ตตถ จกฺขายตนญจ น นิร์ชฌิตถ ธมฺมายตนญจ น นิร์ชฌิสสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตนํ น นิร์ชฌิสสติ ตสฺส
ตตถ จกฺขายตนํ น นิร์ชฌิตถาติ?

ปญจโวการเ ปรีนัพพตํ เตสํ ตตถ ธมฺมายตนํ
น นิร์ชฌิสสติ, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ น นิร์ชฌิตถ.
สุทฺธาวาเส ปรีนัพพตํ อรูปเ ปรีนัพพตํ เตสํ ตตถ

ธมฺมา ยตนญจ น นิริชฺฌิสฺสตี จกฺขา ยตนญจ น นิริชฺฌิตถ.
(จกฺขา ยตนมฺลกั)

๑๙๖.(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตน์ น นิริชฺฌิตถ ตสฺส ตตถ
รูปายตน์ น นิริชฺฌิสฺสตีติ?

รูปาวจรานิ เตสํ ตตถ ฆานายตน์ น นิริชฺฌิตถ, โน จ เตสํ
ตตถ รูปายตน์ น นิริชฺฌิสฺสตี. รูปาวจเร ปรินิพฺพนฺตานํ อรูปานิ
เตสํ ตตถ ฆานายตนญจ น นิริชฺฌิตถ รูปายตนญจ
น นิริชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รูปายตน์ น นิริชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ฆานายตน์ น นิริชฺฌิตถาติ?

กามาวจเร ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ รูปายตน์
น นิริชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ ฆานายตน์ น นิริชฺฌิตถ.
รูปาวจเร ปรินิพฺพนฺตานํ อรูปานิ เตสํ ตตถ รูปายตนญจ
น นิริชฺฌิสฺสตี ฆานายตนญจ น นิริชฺฌิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตน์ น นิริชฺฌิตถ ตสฺส ตตถ
มฺนายตน์ น นิริชฺฌิสฺสตีติ?

รูปาวจรานิ อรูปาวจรานิ เตสํ ตตถ ฆานายตน์
น นิริชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ มฺนายตน์ น นิริชฺฌิสฺสตี.
รูปาวจเร อรูปาวจเร ปรินิพฺพนฺตานํ อสฺสยสฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ
ฆานายตนญจ น นิริชฺฌิตถ มฺนายตนญจ น นิริชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตน์ น นิรุชฺหิสฺสตี ตสฺส
ตตถ ฆานายตน์ น นิรุชฺหิตถาตี?

กามาวจเร ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ มนายตน์
น นิรุชฺหิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ ฆานายตน์ น นิรุชฺหิตถ.
รูปาวจเร อรูปาวจเร ปรีนิพฺพนฺตานํ อสญฺญสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
มนายตฺนญจ น นิรุชฺหิสฺสตี ฆานายตฺนญจ น นิรุชฺหิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตน์ น นิรุชฺหิตถ ตสฺส ตตถ
ธมฺมายตน์ น นิรุชฺหิสฺสตีตี?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานายตน์
น นิรุชฺหิตถ, โน จ เตสํ ตตถ ธมฺมายตน์ น นิรุชฺหิสฺสตี.
รูปาวจเร อรูปาวจเร ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ ฆานายตฺนญจ
น นิรุชฺหิตถ ธมฺมายตฺนญจ น นิรุชฺหิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตน์ น นิรุชฺหิสฺสตี ตสฺส
ตตถ ฆานายตน์ น นิรุชฺหิตถาตี?

กามาวจเร ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ ธมฺมายตน์
น นิรุชฺหิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ ฆานายตน์ น นิรุชฺหิตถ.
รูปาวจเร อรูปาวจเร ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ ธมฺมายตฺนญจ
น นิรุชฺหิสฺสตี ฆานายตฺนญจ น นิรุชฺหิตถ. (ฆานายตฺนมฺลกั)

๑๙๗.(ก) ยสฺส ยตถ รูปายตน์ น นิรุชฺหิตถ ตสฺส ตตถ
มนายตน์ น นิรุชฺหิสฺสตีตี?

สฺพุทฺธาวาสี อูปปชฺชนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ รูปายตनํ
 น นිරุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ มนายตนํ น นिरุชฺฌิสฺสตี.
 สฺพุทฺธาวาเส ปรีนิพฺพนฺตานํ อรูปเป ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 รูปายตนญฺจ น นिरุชฺฌิตถ มนายตนญฺจ น นिरุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตนํ น นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
 ตตฺถ รูปายตनํ น นिरุชฺฌิตถาติ?

ปญฺจวีกาเร ปรีนิพฺพนฺตานํ อสญฺญสฺสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 มนายตนํ น นिरุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ รูปายตनํ
 น นिरุชฺฌิตถ. สฺพุทฺธาวาเส ปรีนิพฺพนฺตานํ อรูปเป ปรีนิพฺพนฺตานํ
 เตสํ ตตฺถ มนายตนญฺจ น นिरุชฺฌิสฺสตี รูปายตนญฺจ
 น นिरุชฺฌิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ รูปายตनํ น นिरุชฺฌิตถ ตสฺส ตตฺถ
 ฐมฺมายตนํ น นिरุชฺฌิสฺสตีติ?

สฺพุทฺธาวาสี อูปปชฺชนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ รูปายตनํ
 น นिरุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ ฐมฺมายตนํ น นिरุชฺฌิสฺสตี.
 สฺพุทฺธาวาเส ปรีนิพฺพนฺตานํ อรูปเป ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 รูปายตนญฺจ น นिरุชฺฌิตถ ฐมฺมายตนญฺจ น นिरุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฐมฺมายตนํ น นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
 ตตฺถ รูปายตนํ น นिरุชฺฌิตถาติ?

ปลงโจวกาเร ปรีนิพพุตานั เตสั ตตถ ฌมมายตณั
 น นีรุชฌิสสติ, โน จ เตสั ตตถ รูปายตณั น นีรุชฌิตถ.
 สุกุทาวาเส ปรีนิพพุตานั อรูปเป ปรีนิพพุตานั เตสั ตตถ
 ฌมมายตณญจ น นีรุชฌิสสติ รูปายตณญจ น นีรุชฌิตถ.
 (รูปายตณมุลกั)

๑๙๘.(ก) ยสฺส ยตถ มนายตณั น นีรุชฌิตถ ตสฺส ตตถ
 ฌมมายตณั น นีรุชฌิสสตีติ?

สุกุทาวาสั อุปปชฺชนุตานั อสญฺญสตุตตานั เตสั ตตถ
 มนายตณั น นีรุชฌิตถ, โน จ เตสั ตตถ ฌมมายตณั
 น นีรุชฌิสสติ. สุกุทาวาเส ปรีนิพพุตานั เตสั ตตถ
 มนายตณญจ น นีรุชฌิตถ ฌมมายตณญจ น นีรุชฌิสสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฌมมายตณั น นีรุชฌิสสติ ตสฺส
 ตตถ มนายตณั น นีรุชฌิตถาติ?

ปรีนิพพุตานั เตสั ตตถ ฌมมายตณั น นีรุชฌิสสติ, โน จ
 เตสั ตตถ มนายตณั น นีรุชฌิตถ. สุกุทาวาเส ปรีนิพพุตานั
 เตสั ตตถ ฌมมายตณญจ น นีรุชฌิสสติ มนายตณญจ
 น นีรุชฌิตถ.

นิโรธวาโร.

๒. ปวตติ ๓. อุปฺปาทนิโรธวโร

(๑) ปจฺจุปปนฺนวาโร

(ก) อนฺุโลมปฺคฺคฺโล

๑๙๙.(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส โสตายตฺนํ
นिरุชฺฌตฺติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตฺนํ นිරุชฺฌติ ตสฺส จกฺขายตฺนํ
อุปฺปชฺชติ?

โน.

ยสฺส จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส มฺนายตฺนํ...เป...
รูปายตฺนํ... มฺนายตฺนํ... รมฺมายตฺนํ นිරุชฺฌตฺติ?

โน.

ยสฺส วา ปน รมฺมายตฺนํ นिरุชฺฌติ ตสฺส จกฺขายตฺนํ
อุปฺปชฺชติ?

โน ...เป....

๒๐๐.(ก) ยสฺส มฺนายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส รมฺมายตฺนํ
นिरุชฺฌตฺติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน ฌมมายตนํ นิรุชฺฌติ ตสฺส มนายตนํ
อุปปชฺชตีติ?

โน.

(ข) อนฺุโลมโอกาโส

๒๐๑. ยตถ จกฺขายตนํ อุปปชฺชติ...เป...

(ยตถกํ โนติ น กาทพฺพํ, ยตถกํ อิตเรสํ ยตถกานํ สทิสํ
กาทพฺพํ, ยตถกํ ตีสุปี วาเรสุ สทิสํ).

(ค) อนฺุโลมปฺคฺคโลกาสา

๒๐๒. ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ อุปปชฺชติ ตสฺส ตตถ
โสตายตนํ นิรุชฺฌตีติ?

โน.

ยสฺส วา ปน ยตถ โสตายตนํ นิรุชฺฌติ ตสฺส ตตถ
จกฺขายตนํ อุปปชฺชตีติ?

โน ...เป....

๒๐๓.(ก) ยสฺส ยตถ มนายตนํ อุปปชฺชติ ตสฺส ตตถ
ฌมมายตนํ นิรุชฺฌตีติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฌมมายตนํ นิรุชฺฌติ ตสฺส ตตถ
มนายตนํ อุปปชฺชตีติ?

โน.

(ข) ปัจจันนิกบุคคล

๒๐๔.(ก) ยสฺส จกฺขายตฺถํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส โสตายตฺถํ
น นิริชฺฌตีติ?

สโสตกานํ จวนฺตานิ เตสํ จกฺขายตฺถํ นุปฺปชฺชติ, โน จ
เตสํ โสตายตฺถํ น นิริชฺฌติ. อจฺจุกฺขานํ อุปฺปชฺชนฺตานิ
อโสตกานํ จวนฺตานิ เตสํ จกฺขายตฺถนญฺจ นุปฺปชฺชติ
โสตายตฺถนญฺจ น นิริชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตฺถํ น นิริชฺฌติ ตสฺส จกฺขายตฺถํ
นุปฺปชฺชตีติ?

สจฺจุกฺขานํ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ โสตายตฺถํ น นิริชฺฌติ, โน
จ เตสํ จกฺขายตฺถํ นุปฺปชฺชติ. อโสตกานํ จวนฺตานิ อจฺจุกฺขานํ
อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ โสตายตฺถนญฺจ น นิริชฺฌติ จกฺขายตฺถนญฺจ
นุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขายตฺถํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ฆานายตฺถํ
น นิริชฺฌตีติ?

สฆานกานํ จวนฺตานิ เตสํ จกฺขายตฺถํ นุปฺปชฺชติ, โน จ
เตสํ ฆานายตฺถํ น นิริชฺฌติ. อจฺจุกฺขานํ อุปฺปชฺชนฺตานิ
อฆานกานํ จวนฺตานิ เตสํ จกฺขายตฺถนญฺจ นุปฺปชฺชติ
ฆานายตฺถนญฺจ น นิริชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ฆานายตนํ น นิรุชฺฌติ ตสฺส จกฺขายตนํ
นุप्ปชฺชตีติ?

สจฺจชุกานํ อุप्ปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานายตนํ น นิรุชฺฌติ,
โน จ เตสํ จกฺขายตนํ นุप्ปชฺชติ. อฆานกานํ จวนฺตานํ
อจฺจชุกานํ อุप्ปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานายตนญฺจ น นิรุชฺฌติ
จกฺขายตนญฺจ นุप्ปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขายตนํ นุप्ปชฺชติ ตสฺส รูปายตนํ
น นิรุชฺฌตีติ?

สรูปกานํ จวนฺตานํ เตสํ จกฺขายตนํ นุप्ปชฺชติ, โน จ เตสํ
รูปายตนํ น นิรุชฺฌติ. อจฺจชุกานํ อุप्ปชฺชนฺตานํ อรูปกานํ
จวนฺตานํ เตสํ จกฺขายตนญฺจ นุप्ปชฺชติ รูปายตนญฺจ น นิรุชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน รูปายตนํ น นิรุชฺฌติ ตสฺส จกฺขายตนํ
นุप्ปชฺชตีติ?

สจฺจชุกานํ อุप्ปชฺชนฺตานํ เตสํ รูปายตนํ น นิรุชฺฌติ, โน จ
เตสํ จกฺขายตนํ นุप्ปชฺชติ. อรูปกานํ จวนฺตานํ อจฺจชุกานํ
อุप्ปชฺชนฺตานํ เตสํ รูปายตนญฺจ น นิรุชฺฌติ จกฺขายตนญฺจ
นุप्ปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขายตนํ นุप्ปชฺชติ ตสฺส มนายตนํ
น นิรุชฺฌตีติ?

สจิตฺตกานํ จวนฺตานํ เตสํ จกฺขายตนํ นุप्ปชฺชติ, โน จ

เตสั มนายตนั น นิรุชฌติ. อจกขุกานั อุปปชชนฺตานั
 อจิตตกานั จวนฺตานั เตสั จกขายตนญจ นุปฺปชชติ
 มนายตนญจ น นิรุชฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มนายตนั น นิรุชฌติ ตสฺส จกขายตนั
 นุปฺปชชตีติ?

สจกขุกานั อุปปชชนฺตานั เตสั มนายตนั น นิรุชฌติ, โน จ
 เตสั จกขายตนั นุปฺปชชติ. อจิตตกานั จวนฺตานั อจกขุกานั
 อุปปชชนฺตานั เตสั มนายตนญจ น นิรุชฌติ จกขายตนญจ
 นุปฺปชชติ.

(ก) ยสฺส จกขายตนั นุปฺปชชติ ตสฺส ธมฺมายตนั
 น นิรุชฌตีติ?

สพฺเพสั จวนฺตานั เตสั จกขายตนั นุปฺปชชติ, โน จ เตสั
 ธมฺมายตนั น นิรุชฌติ. อจกขุกานั อุปปชชนฺตานั เตสั
 จกขายตนญจ นุปฺปชชติ ธมฺมายตนญจ น นิรุชฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมายตนั น นิรุชฌติ ตสฺส จกขายตนั
 นุปฺปชชตีติ?

สจกขุกานั อุปปชชนฺตานั เตสั ธมฺมายตนั น นิรุชฌติ,
 โน จ เตสั จกขายตนั นุปฺปชชติ. อจกขุกานั อุปปชชนฺตานั เตสั
 ธมฺมายตนญจ น นิรุชฌติ จกขายตนญจ นุปฺปชชติ.

(จกขายตนมฺมูลกั)

๒๐๕.(ก) ยสฺส ฆานายตนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส รูปายตนํ
น นිරุชฺฌตีติ?

สรูปกานํ จวนฺตानํ เตสํ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ
รูปายตนํ น นिरุชฺฌติ. อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตानํ อรูปกานํ
จวนฺตानํ เตสํ ฆานายตนญจ นุปฺปชฺชติ รูปายตนญจ น นिरุชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน รูปายตนํ น นिरุชฺฌติ ตสฺส ฆานายตนํ
นุปฺปชฺชตีติ?

สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตानํ เตสํ รูปายตนํ น นिरุชฺฌติ, โน จ
เตสํ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชติ. อรูปกานํ จวนฺตानํ อฆานกานํ
อุปฺปชฺชนฺตानํ เตสํ รูปายตนญจ น นिरุชฺฌติ ฆานายตนญจ
นุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ฆานายตนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส มนายตนํ น
นिरุชฺฌตีติ?

สจิตฺตกานํ จวนฺตानํ เตสํ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชติ, โน จ
เตสํ มนายตนํ น นिरุชฺฌติ. อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตानํ
อจิตฺตกานํ จวนฺตानํ เตสํ ฆานายตนญจ นุปฺปชฺชติ
มนายตนญจ น นिरุชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มนายตนํ น นिरุชฺฌติ ตสฺส ฆานายตนํ
นุปฺปชฺชตีติ?

สฆานกานั อุปปชชนุตานั เตสั มนายตณั น นัรุษมตติ, โน จ เตสั ฆานายตณั นุปปชชติ. อจิตตกานั จวนุตานั อฆานกานั อุปปชชนุตานั เตสั มนายตณญจ น นัรุษมตติ ฆานายตณญจ นุปปชชติ.

(ก) ยสส ฆานายตณั นุปปชชติ ตสส ธมมายตณั น นัรุษมตติ?

สพเพสั จวนุตานั เตสั ฆานายตณั นุปปชชติ, โน จ เตสั ธมมายตณั น นัรุษมตติ. อฆานกานั อุปปชชนุตานั เตสั ฆานายตณญจ นุปปชชติ ธมมายตณญจ น นัรุษมตติ.

(ข) ยสส วา ปน ธมมายตณั น นัรุษมตติ ตสส ฆานายตณั นุปปชชติ?

สฆานกานั อุปปชชนุตานั เตสั ธมมายตณั น นัรุษมตติ, โน จ เตสั ฆานายตณั นุปปชชติ. อฆานกานั อุปปชชนุตานั เตสั ธมมายตณญจ น นัรุษมตติ ฆานายตณญจ นุปปชชติ.

(ฆานายตณมุลกั)

๒๐๖.(ก) ยสส รุปายตณั นุปปชชติ ตสส มนายตณั น นัรุษมตติ?

สจิตตกานั จวนุตานั เตสั รุปายตณั นุปปชชติ, โน จ เตสั มนายตณั น นัรุษมตติ. อรูปกานั อุปปชชนุตานั อจิตตกานั จวนุตานั เตสั รุปายตณญจ นุปปชชติ มนายตณญจ น นัรุษมตติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มนายตนํ น นิรุชฺฌติ ตสฺส รุปายตนํ
นุप्ปชฺชตีติ?

สรูปกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ มนายตนํ น นิรุชฺฌติ, โน จ
เตสํ รุปายตนํ นุप्ปชฺชติ. อจิตฺตกานํ จวนฺตานํ อรูปกานํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ มนายตนญจ น นิรุชฺฌติ รุปายตนญจ
นุप्ปชฺชติ.

(ก) ยสฺส รุปายตนํ นุप्ปชฺชติ ตสฺส ฌมมายตนํ
น นิรุชฺฌตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ เตสํ รุปายตนํ นุप्ปชฺชติ, โน จ เตสํ
ฌมมายตนํ น นิรุชฺฌติ. อรูปกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
รูปายตนญจ นุप्ปชฺชติ ฌมมายตนญจ น นิรุชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ฌมมายตนํ น นิรุชฺฌติ ตสฺส รุปายตนํ
นุप्ปชฺชตีติ?

สรูปกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฌมมายตนํ น นิรุชฺฌติ, โน จ
เตสํ รุปายตนํ นุप्ปชฺชติ. อรูปกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ฌมมายตนญจ น นิรุชฺฌติ รุปายตนญจ นุप्ปชฺชติ.

(รูปายตนมฺลกั)

๒๐๗.(ก) ยสฺส มนายตนํ นุप्ปชฺชติ ตสฺส ฌมมายตนํ
น นิรุชฺฌตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ เตสํ มนายตนํ นุप्ปชฺชติ, โน จ เตสํ

ธมฺมา ยตนํ น นีรุชฺฌติ. อจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
มณายตนญจ นฺอุปฺปชฺชติ ธมฺมา ยตนญจ น นีรุชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมา ยตนํ น นีรุชฺฌติ ตสฺส มณายตนํ
นฺอุปฺปชฺชติตี?

สจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ธมฺมา ยตนํ น นีรุชฺฌติ,
โน จ เตสํ มณายตนํ นฺอุปฺปชฺชติ. อจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ธมฺมา ยตนญจ น นีรุชฺฌติ มณายตนญจ นฺอุปฺปชฺชติ.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๒๐๘. ยตฺถ จกฺขายตนํ นฺอุปฺปชฺชติ...เป....

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโลกาสา

๒๐๙. ยสฺส ยตฺถ จกฺขายตนํ นฺอุปฺปชฺชติ...เป....

(ยสฺส กมฺปิ ยสฺส ยตฺถ กมฺปิ สทิสํ).

(๒) อตีตวาโร

(ก) อนฺุโลมปุคฺคโล

๒๑๐.(ก) ยสฺส จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส โสตา ยตนํ
นีรุชฺฌิตฺถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตน์ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส จกฺขายตน์
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา ...เป....

(อติตา ปุจฺฉา อุปฺปาเทปิ นิโรเธปิ อุปฺปาทนิโรเธปิ อนฺุโลมมฺปิ
ปจฺจนีกมฺปิ สทิสฺ).

(๓) อนาคตวาโร

(ก) อนฺุโลมปุคฺคโล

๒๑๑.(ก) ยสฺส จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส โสตายตน์
นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตน์ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตน์
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปณฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ อรูปํ
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
โสตายตน์ นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี.
อิตเรสํ เตสํ โสตายตฺนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี จกฺขายตฺนญจ
อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ฆานายตน์
นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

เย รูปาวจรํ อุปปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ จวนฺตानํ
 เตสํ จกฺขายตนํ อุปปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ฆานายตนํ
 นิรุชฺฌิสฺสติ. อิตเรสํ เตสํ จกฺขายตนญจ อุปปชฺชิสฺสติ
 ฆานายตนญจ นิรุชฺฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ฆานายตนํ นิรุชฺฌิสฺสติ ตสฺส จกฺขายตนํ
 อุปปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ กามาวจรํ อุปปชฺชนฺตานํ เย จ อรูปํ
 อุปปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ
 ฆานายตนํ นิรุชฺฌิสฺสติ, โน จ เตสํ จกฺขายตนํ อุปปชฺชิสฺสติ.
 อิตเรสํ เตสํ ฆานายตนญจ นิรุชฺฌิสฺสติ จกฺขายตนญจ
 อุปปชฺชิสฺสติ.

(ก) ยสฺส จกฺขายตนํ อุปปชฺชิสฺสติ ตสฺส รูปายตนํ
 นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน รูปายตนํ นิรุชฺฌิสฺสติ ตสฺส จกฺขายตนํ
 อุปปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปญจวโถการํ อุปปชฺชนฺตานํ เย จ อรูปํ
 อุปปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ รูปายตนํ
 นิรุชฺฌิสฺสติ, โน จ เตสํ จกฺขายตนํ อุปปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ เตสํ
 รูปายตนญจ นิรุชฺฌิสฺสติ จกฺขายตนญจ อุปปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส มนายตฺนํ...เป...

ธมฺมาตฺนํ นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ธมฺมาตฺนํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตฺนํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา
ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ธมฺมาตฺนํ นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ
จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ ธมฺมาตฺนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี
จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี. (จกฺขายตฺนมฺลกั)

๒๑๒.(ก) ยสฺส ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส รูปายตฺนํ
นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน รูปายตฺนํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ฆานายตฺนํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปญฺจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ รูปาวจรํ
อรูปาวัจจํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
รูปายตฺนํ นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี.
อิตเรสํ เตสํ รูปายตฺนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี ฆานายตฺนญจ
อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส ฆานายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส มนายตนํ...เป...

ธมฺมายตนํ นิสฺสชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตนํ นิสฺสชฺชิสฺสตี ตสฺส ฆานายตนํ

อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ รุปาวจรํ อรูปาวจรํ

อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ธมฺมายตนํ นิสฺสชฺชิสฺสตี,

โน จ เตสํ ฆานายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ ธมฺมายตนญจ

นิสฺสชฺชิสฺสตี ฆานายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

๒๑๓. ยสฺส รุปายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส มนายตนํ...เป...

ธมฺมายตนํ นิสฺสชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตนํ นิสฺสชฺชิสฺสตี ตสฺส รุปายตนํ

อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา

ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ธมฺมายตนํ นิสฺสชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ

รูปายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ ธมฺมายตนญจ นิสฺสชฺชิสฺสตี

รูปายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

๒๑๔.(ก) ยสฺส มนายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ธมฺมายตนํ
นिरุชฺฌิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส มนายตนํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ธมฺมายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี,
โน จ เตสํ มนายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ ธมฺมายตนญจ
นिरุชฺฌิสฺสตี มนายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) อนฺุโลมโอกาโส

๒๑๕. ยตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี...เป....

(ค) อนฺุโลมปฺคฺคโลกาสา

๒๑๖.(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
โสตายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสตายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ
จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปญจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
โสตายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ ปญจโวการานํ เตสํ ตตถ โสตายตนญจ

นिरุชฌิสสตี จกขายตนญจ อุปปชชิสสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ จกขายตนํ อุปปชชิสสตี ตสฺส ตตถ
ฆานายตนํ นีรุชฌิสสตีติ?

รูปาวจรานํ เตสํ ตตถ จกขายตนํ อุปปชชิสสตี, โน จ
เตสํ ตตถ ฆานายตนํ นีรุชฌิสสตี. กามาวจรานํ เตสํ ตตถ
จกขายตนญจ อุปปชชิสสตี ฆานายตนญจ นีรุชฌิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆานายตนํ นีรุชฌิสสตี ตสฺส ตตถ
จกขายตนํ อุปปชชิสสตีติ?

ปจฉิมภิกขานํ กามาวจโร อุปปชชิตานํ เตสํ ตตถ
ฆานายตนํ นีรุชฌิสสตี, โน จ เตสํ ตตถ จกขายตนํ
อุปปชชิสสตี. อิตเรสํ กามาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานายตนญจ
นีรุชฌิสสตี จกขายตนญจ อุปปชชิสสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ จกขายตนํ อุปปชชิสสตี ตสฺส ตตถ
รูปายตนํ นีรุชฌิสสตีติ?

อามนตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รูปายตนํ นีรุชฌิสสตี ตสฺส ตตถ
จกขายตนํ อุปปชชิสสตีติ?

ปจฉิมภิกขานํ ปญจโวการํ อุปปชชิตานํ อสญฺญตตานํ
เตสํ ตตถ รูปายตนํ นีรุชฌิสสตี, โน จ เตสํ ตตถ จกขายตนํ
อุปปชชิสสตี. อิตเรสํ ปญจโวการานํ เตสํ ตตถ รูปายตนญจ

นिरुชณิสฺสตี จกฺขายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
มนายตนํ นีรुชณิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตนํ นีรुชณิสฺสตี ตสฺส ตตถ
จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปญจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ
มนายตนํ นีรुชณิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี.
อิตเรสํ ปญจโวการานํ เตสํ ตตถ มนายตนญจ นีรุชณิสฺสตี
จกฺขายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ธมฺมายตนํ นีรุชณิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตนํ นีรุชณิสฺสตี ตสฺส ตตถ
จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปญจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อสญฺญตฺตานํ
อรูปานํ เตสํ ตตถ ธมฺมายตนํ นีรุชณิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ
จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ ปญจโวการานํ เตสํ ตตถ
ธมฺมายตนญจ นีรุชณิสฺสตี จกฺขายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(จกฺขายตนมฺมูลกั)

๒๑๗.(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 รูปายตน์ นิชฺชณฺณิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รูปายตน์ นิชฺชณฺณิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 ฆานายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภิกขุ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ รูปาวจรานํ เตสํ
 ตตถ รูปายตน์ นิชฺชณฺณิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ ฆานายตน์
 อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ กามาวจรานํ เตสํ ตตถ รูปายตฺตญจ
 นิชฺชณฺณิสฺสตี ฆานายตฺตญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส ยตถ ฆานายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ มนายตน์ ...
 เป... ฌมฺมายตน์ นิชฺชณฺณิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ ฌมฺมายตน์ นิชฺชณฺณิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 ฆานายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภิกขุ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ รูปาวจรานํ
 อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฌมฺมายตน์ นิชฺชณฺณิสฺสตี, โน จ เตสํ
 ตตถ ฆานายตน์ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ กามาวจรานํ เตสํ ตตถ
 ฌมฺมายตฺตญจ นิชฺชณฺณิสฺสตี ฆานายตฺตญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ฆานายตฺตมฺมุลกั)

๒๑๘.(ก) ยสฺส ยตถ รูปายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
มนายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

อสถฺยสฺส ตตถ รูปายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
เตสํ ตตถ มนายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี. ปญฺจว็การานํ เตสํ ตตถ
รูปายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี มนายตนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ
รูปายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปญฺจว็การํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ
มนายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ รูปายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี.
อิตรสํ ปญฺจว็การานํ เตสํ ตตถ มนายตนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี
รูปายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ รูปายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ธมฺมายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ
รูปายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปญฺจว็การํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ
ธมฺมายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ รูปายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี.
อิตรสํ ปญฺจว็การานํ อสถฺยสฺส ตตถ ธมฺมายตนญจ
นิรุชฺฌิสฺสตี รูปายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี. (รูปายตนมฺูลกั)

๒๑๙.(ก) ยสฺส ยตถ มนายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ธมฺมายตนํ นිරุชฺฌิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตนํ นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ
มนายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อสฺสยสฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ
ธมฺมายตนํ นिरุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ มนายตนํ อุปฺปชฺชิสฺสตี.
อิตเรสํ จตุโวการานํ ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตถ ธมฺมายตนญจ
นिरุชฺฌิสฺสตี มนายตนญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ปจฺจนีกปฺคฺคโล

๒๒๐.(ก) ยสฺส จกฺขายตนํ นฺอุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส โสตายตนํ
น นिरุชฺฌิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปญฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ อรูปํ
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺตี เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
จกฺขายตนํ นฺอุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ โสตายตนํ น นिरุชฺฌิสฺสตี.
ปญฺจโวการเ ปรินิพฺพนฺตานํ อรูปเ ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ อรูปํ
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺตี เตสํ จวนฺตานํ เตสํ จกฺขายตนญจ
นฺอุปฺปชฺชิสฺสตี โสตายตนญจ น นिरุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตนํ น นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ฆานายตนํ
น นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ อรูปํ
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ฆานายตนํ น นิรุชฺฌิสฺสตี.
กามาวจเร ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภวีกานํ
เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ
จกฺขายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานายตนญจ น นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ฆานายตนํ น นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย รูปาวจรัม อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ
เตสํ ฆานายตนํ น นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ จกฺขายตนํ
นุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาวจเร ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาวจเร อรูปาวจเร
ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ
จวนฺตานํ เตสํ ฆานายตนญจ น นิรุชฺฌิสฺสตี จกฺขายตนญจ
นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส รุปายตฺนํ
น นිරุชฺฌิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปณฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ อรูปํ
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ รุปายตฺนํ น นिरุชฺฌิสฺสตี.
ปณฺจโวการเ ปรินิพฺพนฺตานํ อรูปเ ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ อรูปํ
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ จกฺขายตฺนญจ
นุปฺปชฺชิสฺสตี รุปายตฺนญจ น นिरุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน รุปายตฺนํ น นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตฺนํ
นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

ยสฺส จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส มนายตฺนํ...เป...
ธมฺมายตฺนํ น นिरุชฺฌิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา
ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
ธมฺมายตฺนํ น นिरุชฺฌิสฺสตี. ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ จกฺขายตฺนญจ
นุปฺปชฺชิสฺสตี ธมฺมายตฺนญจ น นिरุชฺฌิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตฺนํ...เป...?

อามนฺตา. (จกฺขายตฺนมฺลกํ)

๒๒๑.(ก) ยสฺส ฆานายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส รูปายตน์
น นිරุชฺฌิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภิกขุ ปณฺจวอการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ รูปาวจรํ
อรูปาวัจเร อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ฆานายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ รูปายตน์ น นिरุชฺฌิสฺสตี.
ปณฺจวอกาเร ปรินิพฺพนฺตานํ อรูปเ ปจฺฉิมภิกขุ เย จ อรูปํ
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ ฆานายตฺนญจ
นุปฺปชฺชิสฺสตี รูปายตฺนญจ น นिरุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน รูปายตน์...เป...?

อามนฺตา.

ยสฺส ฆานายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส มนฺายตน์...เป...
ธมฺมายตน์ น นिरุชฺฌิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภิกขุ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ รูปาวจรํ อรูปาวจรํ
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ฆานายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี,
โน จ เตสํ ธมฺมายตน์ น นिरุชฺฌิสฺสตี. ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ
ฆานายตฺนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี ธมฺมายตฺนญจ น นिरุชฺฌิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตน์...เป...?

อามนฺตา.

๒๒๒. ยสฺส รูปายตน์ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส มนฺายตน์...เป...
ธมฺมายตน์ น นिरุชฺฌิสฺสตีตี?

ปจฉิมภิกขุ อูปปชชนุตถาณํ เย จ อรูปิ อูปปชชิตวา
 ปรินิพพายิสสนติ เตสํ รูปายตณํ นูปปชชิสสตี, โน จ เตสํ
 ธมฺมาตถนํ น นิริชฺฌิสสตี. ปรินิพพุตถาณํ เตสํ รูปายตถนญจ
 นูปปชชิสสตี ธมฺมาตถนญจ น นิริชฺฌิสสตี.

ยสฺส วา ปน ธมฺมาตถนํ...เป...?

อามนฺตา.

๒๒๓.(ก) ยสฺส มนายตณํ นูปปชชิสสตี ตสฺส ธมฺมาตถนํ
 น นิริชฺฌิสสตีตี?

ปจฉิมภิกขุ อูปปชชนุตถาณํ เตสํ มนายตณํ นูปปชชิสสตี,
 โน จ เตสํ ธมฺมาตถนํ น นิริชฺฌิสสตี. ปรินิพพุตถาณํ เตสํ
 มนายตถนญจ นูปปชชิสสตี ธมฺมาตถนญจ น นิริชฺฌิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมาตถนํ น นิริชฺฌิสสตี ตสฺส มนายตณํ
 นูปปชชิสสตีตี?

อามนฺตา.

(ง) ปจจนีกโสภาโส

๒๒๔. ยตถ จกฺขายตณํ นูปปชชิสสตี...เป....

(จ) ปจจนีกปุคฺคโลกาสา

๒๒๕.(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตณํ นูปปชชิสสตี ตสฺส ตตฺถ
 โสตายตณํ น นิริชฺฌิสสตีตี?

ปจฉิมภิกขุ ปญจวโถการํ อูปปชชนุตถาณํ เตสํ ตตฺถ

จกขายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ โสตายตนํ
 น นิร์ชฺฉณิสฺสตี. ปญฺจวอกาเร ปรีนิจฺพนฺตานํ อสฺสณฺสตฺตานํ
 อรุปานํ เตสํ ตตฺถ จกขายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี โสตายตนญจ
 น นิร์ชฺฉณิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ...เป...?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตฺถ จกขายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 ฆานายตนํ น นิร์ชฺฉณิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภิกขานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 จกขายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนํ
 น นิร์ชฺฉณิสฺสตี. กามาวจเร ปรีนิจฺพนฺตานํ รูปาวจเร
 ปจฺฉิมภิกขานํ อสฺสณฺสตฺตานํ อรุปานํ เตสํ ตตฺถ จกขายตนญจ
 นุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานายตนญจ น นิร์ชฺฉณิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ฆานายตนํ น นิร์ชฺฉณิสฺสตี ตสฺส
 ตตฺถ จกขายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

รูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนํ น นิร์ชฺฉณิสฺสตี, โน จ
 เตสํ ตตฺถ จกขายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาวจเร ปรีนิจฺพนฺตานํ
 รูปาวจเร ปจฺฉิมภิกขานํ อสฺสณฺสตฺตานํ อรุปานํ เตสํ ตตฺถ
 ฆานายตนญจ น นิร์ชฺฉณิสฺสตี จกขายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 รูปายตํ น นิร์ชฺฉิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปณฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อสฺสณฺสตฺตานํ
 เตสํ ตตถ จกฺขายตํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ รูปายตํ
 น นิร์ชฺฉิสฺสตี. ปณฺจโวกาเร ปรีนํพพฺนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ
 จกฺขายตฺนณฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี รูปายตฺนณฺจ น นิร์ชฺฉิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ...เป...?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 มนฺนายตํ น นิร์ชฺฉิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปณฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ
 จกฺขายตํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ มนฺนายตํ น
 นิร์ชฺฉิสฺสตี. ปรีนํพพฺนฺตานํ อสฺสณฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ
 จกฺขายตฺนณฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี มนฺนายตฺนณฺจ น นิร์ชฺฉิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ...เป...?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 ธมฺมายตํ น นิร์ชฺฉิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปณฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อสฺสณฺสตฺตานํ
 อรูปานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ

ธมฺมา ยตนํ น นีรุชฺฌิสฺสตี. ปรีนิพฺพณฺตํ เตสํ ตตฺถ
จกฺขายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี ธมฺมา ยตนญจ น นีรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ...เป...?

อามนฺตา. (จกฺขายตนมฺลกั)

๒๒๖.(ก) ยสฺส ยตฺถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
รูปายตนํ น นีรุชฺฌิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตํ รูปาวจรํ เตสํ
ตตฺถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ รูปายตนํ น
นีรุชฺฌิสฺสตี. ปญฺจวีกาเร ปรีนิพฺพณฺตํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ
ฆานายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี รูปายตนญจ น นีรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ...เป...?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตฺถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
มนายตนํ น นีรุชฺฌิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตํ รูปาวจรํ
อรูปาจรํ เตสํ ตตฺถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
ตตฺถ มนายตนํ น นีรุชฺฌิสฺสตี. ปรีนิพฺพณฺตํ อสฺสยสฺสตาณํ
เตสํ ตตฺถ ฆานายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี มนายตนญจ
น นีรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ...เป...?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ธมฺมายตนํ น นีรฺุชฺณิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ รูปาวจฺรานํ
อรูปาवจฺรานํ เตสํ ตตถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
ตตถ ธมฺมายตนํ น นีรฺุชฺณิสฺสตี. ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ
ฆานายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี ธมฺมายตนญจ น นีรฺุชฺณิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ...เป...?

อามนฺตา. (ฆานายตนมฺูลกั)

๒๒๗.(ก) ยสฺส ยตถ รูปายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
มฺนายตนํ น นีรฺุชฺณิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปญจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ
รูปายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ มฺนายตนํ น
นีรฺุชฺณิสฺสตี. ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ รูปายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี
มฺนายตนญจ น นีรฺุชฺณิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มฺนายตนํ น นีรฺุชฺณิสฺสตี ตสฺส
ตตถ รูปายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อสญฺญสฺตฺตานํ เตสํ ตตถ มฺนายตนํ น นีรฺุชฺณิสฺสตี, โน จ
เตสํ ตตถ รูปายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ

มนายตนญจ น นิรุชฌิสฺสตี รูปายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ รูปายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ธมฺมายตนํ น นิรุชฌิสฺสตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปณฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อรูปานํ
เตสํ ตตถ รูปายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ
ธมฺมายตนํ น นิรุชฌิสฺสตี. ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ
รูปายตนญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี ธมฺมายตนญจ น นิรุชฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ...เป...?

อามนฺตา. (รูปายตนมฺูลกั)

๒๒๘.(ก) ยสฺส ยตถ มนายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ธมฺมายตนํ น นิรุชฌิสฺสตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อสญฺญสฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ
มนายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ ธมฺมายตนํ
น นิรุชฌิสฺสตี. ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ มนายตนญจ
นุปฺปชฺชิสฺสตี ธมฺมายตนญจ น นิรุชฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตนํ น นิรุชฌิสฺสตี ตสฺส
ตตถ มนายตนํ นุปฺปชฺชิสฺสตี?

อามนฺตา.

(๔) ปจฺจุปปนฺนาตีตวโร

(ก) อนฺุโลมปฺคฺคฺโล

๒๒๙.(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส โสตายตฺนํ
นिरุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตฺนํ นිරุชฺฌิตถ ตสฺส จกฺขายตฺนํ
อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตानํ อจฺจุชฺฌานํ อุปฺปชฺชนฺตानํ เตสํ
โสตายตฺนํ นිරุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ.
สจฺจุชฺฌานํ อุปฺปชฺชนฺตानํ เตสํ โสตายตฺนญจ นिरุชฺฌิตถ
จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ.

(ยถา อุปฺปาทวาทเร ปจฺจุปปนฺนาตีตา ปุจฺฉา วิภตฺตา เอวํ
อุปฺปาทนิโรธेषิ ปจฺจุปปนฺนาตีตา ปุจฺฉา อนฺุโลมมฺปิ
ปจฺจนีกมฺปิ วิภชิตพฺพา).

(๕) ปจฺจุปปนฺนानาคตวโร

(ก) อนฺุโลมปฺคฺคฺโล

๒๓๐.(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส โสตายตฺนํ
นिरุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตนํ
อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตानํ อจฺจุกฺขานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
โสตายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชติ.
สจฺจุกฺขานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ โสตายตนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี
จกฺขายตนญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ฆานายตนํ
นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวิกานํ รูปาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขายตนํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ฆานายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ สจฺจุกฺขานํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขายตนญจ อุปฺปชฺชติ ฆานายตนญจ
นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ฆานายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตนํ
อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตानํ อจฺจุกฺขานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ฆานายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชติ.
สจฺจุกฺขานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานายตนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี
จกฺขายตนญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส รূปายตฺนํ
นิรฺุชฺณิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน รূปายตฺนํ นิรฺุชฺณิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตฺนํ
อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตानํ อจฺจุกฺขานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ...เป...
สจฺจุกฺขานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รূปายตฺนญจ นิรฺุชฺณิสฺสตี
จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส มนฺายตฺนํ
นิรฺุชฺณิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน มนฺายตฺนํ นิรฺุชฺณิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตฺนํ
อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตानํ อจฺจุกฺขานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ...เป...
สจฺจุกฺขานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ มนฺายตฺนญจ นิรฺุชฺณิสฺสตี
จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ธมฺมายตฺนํ
นิรฺุชฺณิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมายตน์ นีรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตน์
อุปปชฺชตีตี?

สพฺเพสํ จวนฺตานิ อจฺจุกฺขานิ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ...เป...
สจฺจุกฺขานิ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ธมฺมายตฺตญจ นีรุชฺฌิสฺสตี
จกฺขายตฺตญจ อุปฺปชฺชตี.

๒๓๑. ยสฺส ฆานายตน์ อุปฺปชฺชตี ตสฺส รূปายตน์...เป...
มฺนายตน์... ธมฺมายตน์ นีรุชฺฌิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตน์ นีรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ฆานายตน์
อุปปชฺชตีตี?

สพฺเพสํ จวนฺตานิ อฆานกานิ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ
ธมฺมายตน์ นีรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ฆานายตน์ อุปฺปชฺชตี.
สฆานกานิ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ธมฺมายตฺตญจ นีรุชฺฌิสฺสตี
ฆานายตฺตญจ อุปฺปชฺชตี.

๒๓๒. ยสฺส รূปายตน์ อุปฺปชฺชตี ตสฺส มฺนายตน์...เป...
ธมฺมายตน์ นีรุชฺฌิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตน์ นีรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส รূปายตน์
อุปปชฺชตีตี?

สพเพสํ จวนฺตานิ อรูปกานิ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ธมฺมายตน์
 นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ รูปายตน์ อุปฺปชฺชตี. สรูปกานิ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ธมฺมายตฺนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี รูปายตฺนญจ
 อุปฺปชฺชตี.

๒๓๓.(ก) ยสฺส มนายตน์ อุปฺปชฺชตี ตสฺส ธมฺมายตน์
 นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมายตน์...เป...?

สพเพสํ จวนฺตานิ อจิตฺตกานิ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
 ธมฺมายตน์ นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ มนายตน์ อุปฺปชฺชตี.
 สจิตฺตกานิ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ธมฺมายตฺนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี
 มนายตฺนญจ อุปฺปชฺชตี.

(ข) อนุโลมโอภาโส

๒๓๔. ยตฺถ จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชตี...เป....

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๒๓๕.(ก) ยสฺส ยตฺถ จกฺขายตน์ อุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตฺถ
 โสตายตน์ นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสตายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชตีติ?

ปญฺจโวการา จวนฺตานํ อจฺจุกฺกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ โสตายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชตี. สจฺจุกฺกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ โสตายตนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี จกฺขายตนญจ อุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตถ ฆานายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

รูปาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ตตถ ฆานายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี. สจฺจุกฺกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตนญจ อุปฺปชฺชตี ฆานายตนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆานายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชตีติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ อจฺจุกฺกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ฆานายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชตี. สจฺจุกฺกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ฆานายตนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี จกฺขายตนญจ อุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ รูปายตฺนํ
นिरุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รูปายตฺนํ นිරุชฺฌิสฺสติ ตสฺส ตตถ
จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชตีติ?

ปญฺจโวการา จวนฺตานิ อจฺจุกฺขกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
อสลฺลสฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ รูปายตฺนํ นिरุชฺฌิสฺสติ, โน จ เตสํ
ตตถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ. สจฺจุกฺขกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
รูปายตฺนญจ นिरุชฺฌิสฺสติ จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ มนายตฺนํ
นिरุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตฺนํ นिरุชฺฌิสฺสติ ตสฺส ตตถ
จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชตีติ?

ปญฺจโวการา จวนฺตานิ อจฺจุกฺขกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
อรูปานิ เตสํ ตตถ มนายตฺนํ นिरุชฺฌิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ
จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ. สจฺจุกฺขกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
มนายตฺนญจ นिरุชฺฌิสฺสติ จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ ธมฺมายตฺนํ
นिरุชฺฉิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตฺนํ นිරุชฺฉิสฺสติ ตสฺส ตตถ
จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตानํ อจฺจุกฺขนํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
ธมฺมายตฺนํ นිරุชฺฉิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขายตฺนํ อุปฺปชฺชติ.
สจฺจุกฺขนํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ธมฺมายตฺนญจ นිරุชฺฉิสฺสติ
จกฺขายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ. (จกฺขายตฺนมฺลกั)

๒๓๖.(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
รูปายตฺนํ นිරุชฺฉิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รูปายตฺนํ นिरุชฺฉิสฺสติ ตสฺส ตตถ
ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชตีติ?

กามาวจรา จวนฺตानํ อฆานกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
รูปาวจรานํ เตสํ ตตถ รูปายตฺนํ นिरุชฺฉิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ
ฆานายตฺนํ อุปฺปชฺชติ. สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
รูปายตฺนญจ นिरุชฺฉิสฺสติ ฆานายตฺนญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ มนายตนํ
 นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตนํ...เป...?

กามาวจรา จวนฺตานํ อฆานกานํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
 รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ มนายตนํ...เป... สฆานกานํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ มนายตนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี ฆานายตนญจ
 อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ ธมฺมายตนํ
 นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ธมฺมายตนํ...เป...?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 ธมฺมายตนํ...เป... สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 ธมฺมายตนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี ฆานายตนญจ อุปฺปชฺชติ.
 (ฆานายตนมฺมูลกั)

๒๓๗.(ก) ยสฺส ยตถ รูปายตนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 มนายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

อสญฺญสฺส ตตฺถ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ รูปายตนํ อุปฺปชฺชติ,

โน จ เตสํ ตตฺถ...เป... ปญฺจวาทํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ...
เป....

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มนายนํ...เป...?

ปญฺจวาทา จวนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ...เป... ปญฺจวาทํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ มนายนญจ นิสฺสํสํสํสํสํสํสํสํสํสํ
อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ รูปายตน์ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ ฌมฺมายนํ
นิสฺสํสํสํสํสํสํสํสํสํสํ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ฌมฺมายนํ...เป...?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อรูปกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
ฌมฺมายนํ นิสฺสํสํสํสํสํ, โน จ เตสํ ตตฺถ รูปายตน์ อุปฺปชฺชติ.
สรูปกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ฌมฺมายนญจ นิสฺสํสํสํสํ
รูปายตญจ อุปฺปชฺชติ.

๒๓๘.(ก) ยสฺส ยตฺถ มนายนํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
ฌมฺมายนํ นิสฺสํสํสํสํสํสํ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ฌมฺมายนํ นิสฺสํสํสํสํสํสํสํสํ
มนายนํ อุปฺปชฺชติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ

ธมฺมายตน์ นิร์ชฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ มนายตน์ อุปฺปชฺชตี.
 สจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ธมฺมายตฺนญจ นิร์ชฌิสฺสตี
 มนายตฺนญจ อุปฺปชฺชตี.

(ข) ปจฺจนีกบุคคล

๒๓๙.(ก) ยสฺส จกฺขายตน์ นฺอุปฺปชฺชตี ตสฺส โสตายตน์
 น นิร์ชฌิสฺสตีตี?

สพฺเพสํ จวฺนฺตานํ อจฺจุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขายตน์
 นฺอุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ โสตายตน์ น นิร์ชฌิสฺสตี. ปญฺจวอกาเร
 ปรีนิพฺพนฺตานํ อรูปเ ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา
 ปรีนิพฺพายิสฺสนฺตี เตสํ จวฺนฺตานํ เตสํ จกฺขายตฺนญจ นฺอุปฺปชฺชตี
 โสตายตฺนญจ น นิร์ชฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตน์ น นิร์ชฌิสฺสตี ตสฺส
 จกฺขายตน์ นฺอุปฺปชฺชตีตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขายตน์ นฺอุปฺปชฺชตี ตสฺส ฆานายตน์
 น นิร์ชฌิสฺสตีตี?

สพฺเพสํ จวฺนฺตานํ อจฺจุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
 จกฺขายตน์ นฺอุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ฆานายตน์ น นิร์ชฌิสฺสตี.
 ปญฺจวอกาเร ปรีนิพฺพนฺตานํ อรูปเ ปจฺฉิมภวีกานํ
 เย จ รูปาวจรํ อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺตี

เตสํ จวนฺตานิ เตสํ จกฺขายตฺตณฺจ นุปฺปชฺชติ ฆานายตฺตณฺจ
น นินฺรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ฆานายตฺนํ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ รุปาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ฆานายตฺนํ
น นินฺรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชติ. ปณฺจโวการเ
ปรีนิพฺพนฺตานิ อรูปเ ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ รุปาวจรํ อรูปาวจรํ
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานิ เตสํ ฆานายตฺตณฺจ
น นินฺรุชฺฌิสฺสตี จกฺขายตฺตณฺจ นุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส รุปายตฺนํ
น นินฺรุชฺฌิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานิ อจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ จกฺขายตฺนํ
นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ รุปายตฺนํ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี. ปณฺจโวการเ
ปรีนิพฺพนฺตานิ อรูปเ ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา
ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานิ เตสํ จกฺขายตฺตณฺจ นุปฺปชฺชติ
รูปายตฺตณฺจ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน รุปายตฺนํ...เป...?

อามนฺตา.

ยสฺส จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส มนายตฺนํ...เป... ธมฺมายตฺนํ
น นินฺรุชฺฌิสฺสตีติ?

สพเพสั จวนตานิ อจกขุกันนิ อุปปชชนตานิ เตสั จกขายตนิ
 นุปปชชติ, โน จ เตสั ธมมายตนิ น นิรุชฌิสสติ. ปรีนิพพนตานิ
 เตสั จกขายตณญจ นุปปชชติ ธมมายตณญจ น นิรุชฌิสสติ.

ยสส วา ปน ธมมายตนิ...เป...?

อามนตา. (จกขายตมมูลกั)

๒๔๐.(ก) ยสส ฆานายตนิ นุปปชชติ ตสส รุปายตนิ น
 นิรุชฌิสสตีติ?

สพเพสั จวนตานิ อฆานกานิ อุปปชชนตานิ เตสั ฆานายตนิ
 นุปปชชติ, โน จ เตสั รุปายตนิ น นิรุชฌิสสติ. ปญจโวกาเร
 ปรีนิพพนตานิ อรูปเป ปจฉิมภวิกานิ เย จ อรูปิ อุปปชชิตวา
 ปรีนิพพายิสสนติ เตสั จวนตานิ เตสั ฆานายตณญจ นุปปชชติ
 รุปายตณญจ น นิรุชฌิสสติ.

(ข) ยสส วา ปน รุปายตนิ...เป...?

อามนตา.

ยสส ฆานายตนิ นุปปชชติ ตสส มนายตนิ...เป... ธมมายตนิ
 น นิรุชฌิสสตีติ?

สพเพสั จวนตานิ อฆานกานิ อุปปชชนตานิ เตสั ฆานายตนิ
 นุปปชชติ, โน จ เตสั ธมมายตนิ น นิรุชฌิสสติ. ปรีนิพพนตานิ
 เตสั ฆานายตณญจ นุปปชชติ ธมมายตณญจ น นิรุชฌิสสติ.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตนํ...เป...?

อามนฺตา. (ฆานายตนมฺลกั)

๒๔๑. ยสฺส รุปายตนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส มนายตนํ...เป...

ธมฺมายตนํ น นินฺรุชฺฌิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตानํ อรูปกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รุปายตนํ
นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ธมฺมายตนํ น นินฺรุชฺฌิสฺสติ. ปรีนิพฺพนฺตานํ
เตสํ รุปายตนญจ นุปฺปชฺชติ ธมฺมายตนญจ น นินฺรุชฺฌิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน ธมฺมายตนํ...เป...?

อามนฺตา.

๒๔๒.(ก) ยสฺส มนายตนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ธมฺมายตนํ

น นินฺรุชฺฌิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตानํ อจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ มนายตนํ
นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ธมฺมายตนํ น นินฺรุชฺฌิสฺสติ. ปรีนิพฺพนฺตานํ
เตสํ มนายตนญจ นุปฺปชฺชติ ธมฺมายตนญจ น นินฺรุชฺฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ธมฺมายตนํ น นินฺรุชฺฌิสฺสติ ตสฺส มนายตนํ
นุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๒๔๓. ยตถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชติ...เป....

(จ) ปจจนีกบุคคลโลกาสา

๒๔๔.(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
โสตายตฺนํ น นිරุชฺฌิสฺสตีติ?

ปณฺจโวการา จวนฺตานํ อจฺจุกฺขกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตถ จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ โสตายตฺนํ น
นिरุชฺฌิสฺสตี. ปณฺจโวการเ ปรีนิพฺพนฺตานํ อสฺสณฺสตฺตานํ อรูปานํ
เตสํ ตตถ จกฺขายตฺนญจ นุปฺปชฺชติ โสตายตฺนญจ น นिरุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสตายตฺนํ น นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
ตตถ จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ ฆานายตฺนํ
น นिरุชฺฌิสฺสตีติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ อจฺจุกฺขกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตถ จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ ฆานายตฺนํ
น นिरุชฺฌิสฺสตี. กามาวจเร ปรีนิพฺพนฺตานํ รูปาวจรา จวนฺตานํ
อสฺสณฺสตฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตฺนญจ นุปฺปชฺชติ
ฆานายตฺนญจ น นिरุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆานายตฺนํ น นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
ตตถ จกฺขายตฺนํ นุปฺปชฺชตีติ?

รูปาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ฆานายตฺนํ

น นิรุชฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชตี.

กามาวจรํ ปรินิพฺพนฺตานํ รุปาวจรา จวนฺตานํ อสฺสณฺสตุตฺตานํ
อรูปานํ เตสํ ตตฺถ ฆานายตฺนญจ น นิรุชฌิสฺสตี จกฺขายตฺนญจ
นุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ยตฺถ จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตฺถ รุปายตน์
น นิรุชฌิสฺสตีติ?

ปฺลยวโถการา จวนฺตานํ อจฺจุกฺขกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
อสฺสณฺสตุตฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ
ตตฺถ รุปายตน์ น นิรุชฌิสฺสตี. ปฺลยวโถการา ปรินิพฺพนฺตานํ
อรูปานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตฺนญจ นุปฺปชฺชตี รุปายตฺนญจ
น นิรุชฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ รุปายตน์ น นิรุชฌิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตฺถ จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตฺถ มนายตน์
น นิรุชฌิสฺสตีติ?

ปฺลยวโถการา จวนฺตานํ อจฺจุกฺขกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
อรูปานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขายตน์ นุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ตตฺถ
มนายตน์ น นิรุชฌิสฺสตี. ปรินิพฺพนฺตานํ อสฺสณฺสตุตฺตานํ เตสํ
ตตฺถ จกฺขายตฺนญจ นุปฺปชฺชตี มนายตฺนญจ น นิรุชฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตนํ น นิร์ชฌิสฺสตี ตสฺส
ตตถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตถ ฌมมายตนํ
น นิร์ชฌิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานิ อจฺจุกฺขานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ตตถ ฌมมายตนํ
น นิร์ชฌิสฺสตี. ปรีนิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขายตนญจ
นุปฺปชฺชตี ฌมมายตนญจ น นิร์ชฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฌมมายตนํ น นิร์ชฌิสฺสตี ตสฺส
ตตถ จกฺขายตนํ นุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา. (จกฺขายตนมฺูลกั)

๒๔๕.(ก) ยสฺส ยตถ ฌานายตนํ นุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตถ
รูปายตนํ น นิร์ชฌิสฺสตีติ?

กามาวจรา จวนฺตานิ อฆานกานํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
รูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฌานายตนํ นุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ตตถ
รูปายตนํ น นิร์ชฌิสฺสตี. ปญฺจโวภาเร ปรีนิพฺพนฺตานํ อรูปานํ
เตสํ ตตถ ฌานายตนญจ นุปฺปชฺชตี รูปายตนญจ น นิร์ชฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ รุปายตนํ น นิร์ชฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตถ มนายตนํ น นิร์ชฌิสฺสตีติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ อฆานกานํ กามาวจโร อูปฺปชฺชนฺตานํ รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ตตถ มนายตนํ น นิร์ชฌิสฺสตี. ปรินิพฺพนฺตานํ อสญฺญสฺสฺตานํ เตสํ ตตถ ฆานายตนญฺจ นุปฺปชฺชตี มนายตนญฺจ น นิร์ชฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตนํ น นิร์ชฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตถ ฌมมายตนํ น นิร์ชฌิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อฆานกานํ อูปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ฆานายตนํ นุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ตตถ ฌมมายตนํ น นิร์ชฌิสฺสตี. ปรินิพฺพนฺตานํ เตสํ ตตถ ฆานายตนญฺจ นุปฺปชฺชตี ฌมมายตนญฺจ น นิร์ชฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฌมมายตน์ น นิร์ชฌิสฺสติ ตสฺส
ตตถ ฆานายตน์ นุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา. (ฆานายตนมฺลกั)

๒๔๖.(ก) ยสฺส ยตถ รุปายตน์ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
มนายตน์ น นิร์ชฌิสฺสตีติ?

ปลงจโวการา จวนฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ รุปายตน์
นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ มนายตน์ น นิร์ชฌิสฺสติ.
ปรีนิพฺพนฺตานํ อสญฺญสฺสตา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ รุปายตนญจ
นุปฺปชฺชติ มนายตนญจ น นิร์ชฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนายตน์ น นิร์ชฌิสฺสติ ตสฺส
ตตถ รุปายตน์ นุปฺปชฺชตีติ?

อสญฺญสฺสตา อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ มนายตน์
น นิร์ชฌิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ รุปายตน์ นุปฺปชฺชติ.
ปรีนิพฺพนฺตานํ อสญฺญสฺสตา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ
มนายตนญจ น นิร์ชฌิสฺสติ รุปายตนญจ นุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ รุปายตน์ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ ฌมมายตน์
น นิร์ชฌิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อรูปกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
รูปายตน์ นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ ฌมมายตน์ น นิร์ชฌิสฺสติ.

ปรินิพฺพทนํ เตสํ ตตฺถ รูปายตนญฺจ นุปฺปชฺชติ ธมฺมายตนญฺจ
น นිරุชฺฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ธมฺมายตนํ น นिरุชฺฌิสฺสติ ตสฺส
ตตฺถ รูปายตนํ นุปฺปชฺชติ?

อามนฺตา.

๒๔๓.(ก) ยสฺส ยตฺถ มนฺายตนํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
ธมฺมายตนํ น นिरุชฺฌิสฺสติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
มนฺายตนํ นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ธมฺมายตนํ
น นिरุชฺฌิสฺสติ. ปรินิพฺพทนํ เตสํ ตตฺถ มนฺายตนญฺจ นุปฺปชฺชติ
ธมฺมายตนญฺจ น นिरุชฺฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ธมฺมายตนํ น นिरุชฺฌิสฺสติ ตสฺส
ตตฺถ มนฺายตนํ นุปฺปชฺชติ?

อามนฺตา.

(๖) อตีตนาคตวโร

(ก) อนุลอมปฺคฺคโล

๒๔๔.(ก) ยสฺส จกฺขายตนํ อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส โสตายตนํ
นिरุชฺฌิสฺสติ?

ปญฺจโวภาเร ปรินิพฺพทนํ อรูปเ ปจฺฉิมภิกานํ เย จ อรูปํ
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ จกฺขายตนํ

อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ โสตายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ
จกฺขายตนญจ อุปฺปชฺชิตถ โสตายตนญจ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตายตนํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส จกฺขายตนํ
อุปฺปชฺชิตถาตี?

อามนฺตา.

(ยถา นิโรธวาเร อตีตानาคตา ปุจฺฉา ยสฺสกมฺปิ ยตถกมฺปิ
ยสฺสยตถกมฺปิ อนฺุโลมมฺปิ ปจฺจนีกมฺปิ วิภตฺตํ, เอวํ
อุปฺปาทนิโรเธปิ อตีตानาคตา ปุจฺฉา วิภชิตพฺพา.)

อุปฺปาทนิโรธวาโร.

ปวตฺติวาโร นิฏฺฐจิตฺ.

๓. ปริยญาวโร

๑. ปจฺจุปฺปนฺนวโร

๒๔๙.(ก) โย จกฺขายตฺนํ ปริชานาติ โส โสตายตฺนํ
ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน โสตายตฺนํ ปริชานาติ โส จกฺขายตฺนํ
ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ก) โย จกฺขายตฺนํ น ปริชานาติ โส โสตายตฺนํ
น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน โสตายตฺนํ น ปริชานาติ โส จกฺขายตฺนํ
น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

๒. อตีตวาทโร

๒๕๐.(ก) โย จกฺขายตํ ปริชานิตฺถ สอ สอตายตํ
ปริชานิตฺถาติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน สอตายตํ ปริชานิตฺถ สอ จกฺขายตํ
ปริชานิตฺถาติ?

อามนฺตา.

(ก) โย จกฺขายตํ น ปริชานิตฺถ สอ สอตายตํ
น ปริชานิตฺถาติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน สอตายตํ น ปริชานิตฺถ สอ จกฺขายตํ
น ปริชานิตฺถาติ?

อามนฺตา.

๓. อนาคตวาทโร

๒๕๑.(ก) โย จกฺขายตํ ปริชานิสฺสตี สอ สอตายตํ
ปริชานิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน สอตายตํ ปริชานิสฺสตี สอ จกฺขายตํ
ปริชานิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) โย จกฺขายตฺนํ น ปริหานิสฺสตี โส โสตายตฺนํ
น ปริหานิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน โสตายตฺนํ น ปริหานิสฺสตี โส จกฺขายตฺนํ
น ปริหานิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

๔. ปจฺจุปฺปนฺนาตีตฺวาโร

๒๕๒.(ก) โย จกฺขายตฺนํ ปริหานาตี โส โสตายตฺนํ
ปริหานิตฺถาตี?

โน.

(ข) โย วา ปน โสตายตฺนํ ปริหานิตฺถ โส จกฺขายตฺนํ
ปริหานาตีติ?

โน.

(ก) โย จกฺขายตฺนํ น ปริหานาตี โส โสตายตฺนํ
น ปริหานิตฺถาตี?

อรหา จกฺขายตฺนํ น ปริหานาตี, โน จ โสตายตฺนํ
น ปริหานิตฺถ. อคฺคมคฺคสมํกฺคิยฺจ อรหฺนตฺถจฺจ จเปตฺวา
อวเสสา ปุคฺคลา จกฺขายตฺนญฺจ น ปริหานนฺติ โสตายตฺนญฺจ
น ปริหานิตฺถ.

(ข) โย วา ปน โสตายตนํ น ปริชานิตถ โส จกฺขายตนํ
น ปริชานาตีติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคี โสตายตนํ น ปริชานิตถ, โน จ จกฺขายตนํ
น ปริชานาติ. อคฺคมคฺคสมํกฺคิณฺจ อรหฺนตณฺจ จเปตฺวา
อวเสสา ปุคฺคลา โสตายตนณฺจ น ปริชานิตถ จกฺขายตนณฺจ
น ปริชานนฺติ.

๕. ปจฺจุปฺปนฺนํ นาคตฺวาโร

๒๕๓.(ก) โย จกฺขายตนํ ปริชานาติ โส โสตายตนํ
ปริชานิสฺสตีติ?

โน.

(ข) โย วา ปน โสตายตนํ ปริชานิสฺสตีติ โส จกฺขายตนํ
ปริชานาตีติ?

โน.

(ก) โย จกฺขายตนํ น ปริชานาติ โส โสตายตนํ
น ปริชานิสฺสตีติ?

เย มคฺคํ ปฏฺฐิถิสฺสนฺติ เต จกฺขายตนํ น ปริชานนฺติ, โน จ
โสตายตนํ น ปริชานิสฺสนฺติ. อรหา เย จ ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ
น ปฏฺฐิถิสฺสนฺติ เต จกฺขายตนณฺจ น ปริชานนฺติ โสตายตนณฺจ
น ปริชานิสฺสนฺติ.

(ข) โย วา ปน โสตายตนํ น ปริหานิสฺสตี โส จกฺขายตนํ
น ปริหานาตีติ?

อคฺคมคฺคสมํงคิ โสตายตนํ น ปริหานิสฺสตี, โน จ จกฺขายตนํ
น ปริหานาติ. อรหา เย จ ปุณฺณชฺชา มคฺคํ น ปฏฺฐิสฺสสนฺติ เต
โสตายตนญจ น ปริหานิสฺสสนฺติ จกฺขายตนญจ น ปริหานนฺติ.

๖. อตีตानาคตวโร

๒๕๔.(ก) โย จกฺขายตนํ ปริหานิตฺถ โส โสตายตนํ
ปริหานิสฺสตีติ?

โน.

(ข) โย วา ปน โสตายตนํ ปริหานิสฺสตี โส จกฺขายตนํ
ปริหานิตฺถาติ?

โน.

(ก) โย จกฺขายตนํ น ปริหานิตฺถ โส โสตายตนํ
น ปริหานิสฺสตีติ?

เย มคฺคํ ปฏฺฐิสฺสสนฺติ เต จกฺขายตนํ น ปริหานิตฺถ, โน จ
โสตายตนํ น ปริหานิสฺสสนฺติ. อคฺคมคฺคสมํงคิ เย จ ปุณฺณชฺชา
มคฺคํ น ปฏฺฐิสฺสสนฺติ เต จกฺขายตนญจ น ปริหานิตฺถ
โสตายตนญจ น ปริหานิสฺสสนฺติ.

(ข) โย วา ปน โสตายตน์ น ปริชานิสฺสติ โส จกฺขายตน์
น ปริชานิตถาติ?

อรหา โสตายตน์ น ปริชานิสฺสติ, โน จ จกฺขายตน์
น ปริชานิตถ. อคฺคมคฺคสมํกฺคี เย จ ปุณฺณชฺชา มคฺคํ
น ปฏฺฐิตสฺส นฺติ เต โสตายตฺตณฺจ น ปริชานิสฺส นฺติ
จกฺขายตฺตณฺจ น ปริชานิตถ.

ปริญญาวาโร.

อายตณยมกั นิฏฺฐิตํ.

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมพุทฺธสฺส

๔. ธาตุยมกั

๑. ปณณตติวาโร

(ก) อุทเทโส

๑. อฏฐารส ธาตุโย – จกขุธาตุ, โสตธาตุ, ฆานธาตุ, ชิวหาธาตุ, กายธาตุ, รูปธาตุ, สทฺทธาตุ, คนฺธธาตุ, รสธาตุ, โผฏฐัพพธาตุ, จกขุวิญญานธาตุ, โสตวิญญานธาตุ, ฆานวิญญานธาตุ, ชิวหาวิญญานธาตุ, กายวิญญานธาตุ, มโนธาตุ, มโนวิญญานธาตุ, ฌมฺมธาตุ.

๑. ปทโสธนวาโร

(ก) อนุลโหม

๒.(ก) จกขุ จกขุธาตุ ?

(ข) จกขุธาตุ จกขุ ?

(ก) โสตํ โสตธาตุ ?

(ข) โสตธาตุ โสตํ ?...เป...

(ก) จกขุวิญญานํ จกขุวิญญานธาตุ ?

(ข) จกขุวิญญานธาตุ จกขุวิญญานํ ?...เป...

(ก) มโน มโนธาตุ ?

(ข) มโนธาตุ มโน ?

(ก) มโนวิญญานํ มโนวิญญานธาตุ ?

(ข) มโนวิญญานธาตุ มโนวิญญานํ ?

(ก) ธมฺโม ธมฺมธาทุ ?

(ข) ธมฺมธาทุ ธมฺโม ?

(ข) ปจฺจนี้กั

๓.(ก) น จกฺขุ น จกฺขุธาทุ ?

(ข) น จกฺขุธาทุ น จกฺขุ ?

(ก) น โสถํ น โสถธาทุ ?

(ข) น โสถธาทุ น โสถํ?...เป...

(ก) น จกฺขุวิญญานํ น จกฺขุวิญญานธาทุ ?

(ข) น จกฺขุวิญญานธาทุ น จกฺขุวิญญานํ?...เป...

(ก) น มโน น มโนธาทุ ?

(ข) น มโนธาทุ น มโน ?

(ก) น มโนวิญญานํ น มโนวิญญานธาทุ ?

(ข) น มโนวิญญานธาทุ น มโนวิญญานํ ?

(ก) น ธมฺโม น ธมฺมธาทุ ?

(ข) น ธมฺมธาทุ น ธมฺโม ?

๒. ปทโสธนมูลจกฺกาวโร

(ก) อนฺุโลมํ

๔.(ก) จกฺขุ จกฺขุธาทุ ?

(ข) ธาทุ โสถธาทุ?...เป...

(ก) จกขุ จกขุธาตุ ?

(ข) ธาตุ ธมฺมธาตุ ?

(ยถา อายตนยมเก จกัํ พนฺธิตํ เอวมิธ จกัํ พนฺธิตพฺพํ.)

(ข) ปจฺจนีกั

๕.(ก) น จกขุ น จกขุธาตุ ?

(ข) น ธาตุ น โสตธาตุ ?

(ก) น จกขุ น จกขุธาตุ ?

(ข) น ธาตุ น ฆานธาตุ?...เป...

(ก) น จกขุ น จกขุธาตุ ?

(ข) น ธาตุ น ธมฺมธาตุ?...เป...

(ก) น ธมฺโม น ธมฺมธาตุ ?

(ข) น ธาตุ น จกขุธาตุ?...เป...

(ก) น ธมฺโม น ธมฺมธาตุ ?

(ข) น ธาตุ น มโนวิญญานธาตุ ?

(จกัํ พนฺธิตพฺพํ).

๓. สุตฺตธาตุวาโร

(ก) อนฺโหลมั

๖.(ก) จกขุ ธาตุ ?

(ข) ธาตุ จกขุ ?

(ก) โสตํ ธาตุ ?

(ข) ธาตุ โสตํ ?

ฆานํ ธาตุ ?...เป...

ชีวหา ธาตุ ?...

กาโย ธาตุ ?...

รูปํ ธาตุ ?...

สพฺโท ธาตุ ?...

คนฺโธ ธาตุ ?...

รโส ธาตุ ?...

โผฏฐัพพะ ธาตุ ?...

(ก) จกฺขุวิญญาณํ ธาตุ ?

(ข) ธาตุ จกฺขุวิญญาณํ ?

(ก) โสตวิญญาณํ ธาตุ ?

(ข) ธาตุ โสตวิญญาณํ ?...

ฆานวิญญาณํ ?...เป...

ชีวหาวิญญาณํ ?...

กายวิญญาณํ ?

(ก) มโน ธาตุ ?

(ข) ธาตุ มโน ?

(ก) มโนวิญญานํ ธาตุ ?

(ข) ธาตุ มโนวิญญานํ ?

(ก) ธมโม ธาตุ ?

(ข) ธาตุ ธมโม ?

(ข) ปจฺจนี้กั

๗.(ก) น จกฺขุ น ธาตุ ?

(ข) น ธาตุ น จกฺขุ ?

(ก) น โสถํ น ธาตุ ?

(ข) น ธาตุ น โสถํ ?...

น ฆานํ ?...

น ชิวหา ?...

น กาโย ?...

น รูปี ? ...

น สทฺโท ?...

น คนฺโธ ?...

น รโส ?...

น โผฏฐัพพะ ?

(ก) น จกขุวิญญานํ น ธาตุ ?

(ข) น ธาตุ น จกขุวิญญานํ ?...

น โสทวิญญานํ ?...เป...

น ฆานวิญญานํ ?...

น ชิวหาวิญญานํ ?

(ก) น กายวิญญานํ น ธาตุ ?

(ข) น ธาตุ น กายวิญญานํ ?

(ก) น มโน น ธาตุ ?

(ข) น ธาตุ น มโน ?

(ก) น มโนวิญญานํ น ธาตุ ?

(ข) น ธาตุ น มโนวิญญานํ ?

(ก) น ธมฺโม น ธาตุ ?

(ข) น ธาตุ น ธมฺโม ?

๔. สุตธาตุมูลจกกวโร

(ก) อนฺุโลมํ

๘.(ก) จกขุ ธาตุ ?

(ข) ธาตุ โสตํ ?...เป...

(ก) จกขุ ธาตุ ?

(ข) ธาตุ ธมฺโม ?...เป...

(ก) ธมฺโม ธาตุ ?

(ข) ธาตุ จกฺขุ ?...เป...

(ก) ธมฺโม ธาตุ ?

(ข) ธาตุ มโนวิญญานํ ?

(จกฺกํ พนฺธิตพฺพํ).

(ข) ปจฺจนี้กั

๙.(ก) น จกฺขุ น ธาตุ ?

(ข) น ธาตุ น โสถํ ?

(ก) น จกฺขุ น ธาตุ ?

(ข) น ธาตุ น ฆานํ ?...เป....

(ก) น จกฺขุ น ธาตุ ?

(ข) น ธาตุ น ธมฺโม ?...เป...

(ก) น ธมฺโม น ธาตุ ?

(ข) น ธาตุ น จกฺขุ ?...เป...

(ก) น ธมฺโม น ธาตุ ?

(ข) น ธาตุ น มโนวิญญานํ ?

(จกฺกํ พนฺธิตพฺพํ).

ปณฺณตฺติอุทฺทสวโร.

(ข) นิทเทโส

๑. ปทโสธนวาโร

(ก) อนุลัม

๑๐.(ก) จกขุ จกขุชาตฺตติ?

ทิพฺพจกขุ ปญฺญาจกขุ จกขุ, น จกขุชาตฺ. จกขุชาตฺ
จกขุ เจว จกขุชาตฺ จ.

(ข) จกขุชาตฺ จกขุติ?

อามนฺตา.

(ก) โสตํ โสตชาตฺตติ?

ทิพฺพโสตํ ตณฺหาโสตํ โสตํ, น โสตชาตฺ. โสตชาตฺ
โสตญฺเจว โสตชาตฺ จ.

(ข) โสตชาตฺ โสตนฺติ?

อามนฺตา.

(ก) ฆานํ ฆานชาตฺตติ?

อามนฺตา.

(ข) ฆานชาตฺ ฆานนฺติ?

อามนฺตา. (ชีวหาปี ฆานชาตฺสทิสสา).

(ก) กาโย กายชาตฺตติ?

กายชาตฺ จเปตฺวา อวเสโส กาโย, น กายชาตฺ. กายชาตฺ
กาโย เจว กายชาตฺ จ.

(ข) กายธาตุ กาโยติ?

อามนตา.

(ก) รูป รุปธาตุติ?

รูปธาตุ จเปตวา อวเสสสิ รูปิ, น รูปธาตุ. รูปธาตุ
รูปญเจว รูปธาตุ จ.

(ข) รูปธาตุ รูปนติ?

อามนตา. (สทโท ฆานสทิส).

(ก) คนฺโธ คนฺธธาตุติ?

สีลคนฺโธ สมาธิคนฺโธ ปญญาคนฺโธ คนฺโธ, น คนฺธธาตุ.
คนฺธธาตุ คนฺโธ เจว คนฺธธาตุ จ.

(ข) คนฺธธาตุ คนฺโธติ?

อามนตา.

(ก) รโส รสธาตุติ?

อตถรโส ธมฺมรโส วิมุตติรโส รโส, น รสธาตุ.
รสธาตุ รโส เจว รสธาตุ จ.

(ข) รสธาตุ รโสติ?

อามนตา. (โฆฏฐพฺโพะ ฆานสทิส).

(ก) จกฺขุวิญญานํ จกฺขุวิญญานธาตุติ?

อามนตา.

(ข) จกขุวิญญานธาตฺ จกขุวิญญานนติ?

อามนฺตา.

โสทวิญญานํ...เป... ฆานวิญญานํ... ชิวหาวิญญานํ...

กายวิญญานํ....

(ก) มโน มโนธาตุติ?

มโนธาตุํ จเปตฺวา อวเสโส มโน, น มโนธาตุ. มโนธาตุ
มโน เจว มโนธาตุ จ.

(ข) มโนธาตุ มโนติ?

อามนฺตา.

(ก) มโนวิญญานํ มโนวิญญานธาตฺติ?

อามนฺตา.

(ข) มโนวิญญานธาตฺ มโนวิญญานนติ?

อามนฺตา.

(ก) ธมฺโม ธมฺมธาตุติ?

ธมฺมธาตุํ จเปตฺวา อวเสโส ธมฺโม, น ธมฺมธาตุ. ธมฺมธาตุ
ธมฺโม เจว ธมฺมธาตุ จ.

(ข) ธมฺมธาตุ ธมฺโมติ?

อามนฺตา.

(ข) ปจฉานีกำ

๑๑.(ก) น จกขุ น จกขุธาตุติ?

อามนฺตา.

(ข) น จกขุธาตุ น จกขุติ?

ทิพฺพจกขุ ปญฺญาจกขุ น จกขุธาตุ, จกขุ. จกขุญจ
จกขุธาตุญจ จฺเปตฺวา อวเสสํ น เจว จกขุ น จ จกขุธาตุ.

(ก) น โสถํ น โสถธาตุติ?

อามนฺตา.

(ข) น โสถธาตุ น โสถนฺติ?

ทิพฺพโสถํ ตณฺหาโสถํ น โสถธาตุ, โสถํ. โสถญจ โสถธาตุญจ
จฺเปตฺวา อวเสสํ น เจว โสถํ น จ โสถธาตุ.

(ก) น ฆานํ น ฆานธาตุติ?

อามนฺตา.

(ข) น ฆานธาตุ น ฆานนฺติ?

อามนฺตา.

น ชิวหา... (สํขิตฺตํ, อุภโต อามนฺตา).

(ก) น กาโย น กายธาตุติ?

อามนฺตา.

(ข) น กายธาตุ น กาโยติ?

กายธาตุ จเปตฺวา อวเสโส น กายธาตุ, กาโย. กายญจ
กายธาตุญจ จเปตฺวา อวเสโส น เจว กาโย น จ กายธาตุ.

(ก) น รูป น รูปธาตุติ?

อามนฺตา.

(ข) น รูปธาตุ น รูปนฺติ?

รูปธาตุ จเปตฺวา อวเสสํ น รูปธาตุ, รูป. รูปญจ รูปธาตุญจ
จเปตฺวา อวเสสํ น เจว รูป น จ รูปธาตุ.

น สหฺโตะ...เป... น คนฺโธ น คนฺธธาตุติ?

อามนฺตา.

น คนฺธธาตุ น คนฺโธติ?

สีลคนฺโธ สมาธิคนฺโธ ปญญาคนฺโธ น คนฺธธาตุ,
คนฺโธ. คนฺธญจ คนฺธธาตุญจ จเปตฺวา อวเสโส น เจว คนฺโธ
น จ คนฺธธาตุ.

(ก) น รโส น รสธาตุติ?

อามนฺตา.

(ข) น รสธาตุ น รโสติ?

อตุลรโส ฐมฺมรโส วิมุตฺติรโส น รสธาตุ, รโส.
รสญจ รสธาตุญจ จเปตฺวา อวเสโส น เจว รโส น จ รสธาตุ.

น โผฏฐัพพะ...เป...

น จกขุวิญญานํ น จกขุวิญญานธาตุติ?

อามนตา.

น จกขุวิญญานธาตุ น จกขุวิญญานนติ?

อามนตา.

น โสทวิญญานํ...เป...

น ฆานวิญญานํ...

น ชิวหาวิญญานํ...

น กายวิญญานํ....

(ก) น มโน น มโนธาตุติ?

อามนตา.

(ข) น มโนธาตุ น มโนติ?

มโนธาตุํ จเปตวา อวเสโส น มโนธาตุ, มโน. มนญจ
มโนธาตุญจ จเปตวา อวเสโส น เจว มโน น จ มโนธาตุ.

(ก) น มโนวิญญานํ น มโนวิญญานธาตุติ?

อามนตา.

(ข) น มโนวิญญานธาตุ น มโนวิญญานนติ?

อามนตา.

(ก) น ธมโม น ธมมธาตุติ?

อามนตา.

(ข) น ธมฺมธาทุ น ธมฺโมติ?

ธมฺมธาทุ จเปตฺวา อวเสโส น ธมฺมธาทุ, ธมฺโม. ธมฺมณฺจ
ธมฺมธาทุณฺจ จเปตฺวา อวเสโส น เจว ธมฺโม น จ ธมฺมธาทุ.

๒. ปทโสธนมูลจกฺวโร

(ก) อนุโลม

๑๒.(ก) จกฺขุ จกฺขุธาทูติ?

ทิจฺพพจกฺขุ ปณฺณาจกฺขุ จกฺขุ, น จกฺขุธาทุ. จกฺขุธาทุ
จกฺขุ เจว จกฺขุธาทุ จ.

(ข) ธาทู โสตธาทูติ?

โสตธาทุ ธาทุ เจว โสตธาทุ จ. อวเสสา ธาทู น โสตธาทุ.

(ก) จกฺขุ จกฺขุธาทูติ?

ทิจฺพพจกฺขุ ปณฺณาจกฺขุ จกฺขุ, น จกฺขุธาทุ. จกฺขุธาทุ
จกฺขุ เจว จกฺขุธาทุ จ.

ธาทู ฆานธาทุ...เป... ธาทู ธมฺมธาทูติ?

ธมฺมธาทุ ธาทุ เจว ธมฺมธาทุ จ. อวเสสา ธาทู น ธมฺมธาทุ.

(ยถา อายตนยมเก ปณฺณตฺติ เอว ธาตุยมเกปิ ปณฺณตฺติ.

จกฺกั พนฺธิตพฺพ).

(ข) ปจฺจนีกั

๑๓.(ก) น จกฺขุ น จกฺขุธาตุติ?

อามนฺตา.

(ข) น ธาตุ น โสตธาตุติ?

อามนฺตา.

น จกฺขุ น จกฺขุธาตุติ?

อามนฺตา.

น ธาตุ น ฆานธาตุ...เป... น ธาตุ น รมฺมธาตุติ?

อามนฺตา.

(จกฺกั พนฺธิตพฺพั, สพฺเพ อามนฺตา อุกฺโตปิ เสเสปิ).

๓. สุตฺธธาตุวโร

(ก) อนฺุโลมั

๑๔.(ก) จกฺขุ ธาตุติ?

อามนฺตา.

(ข) ธาตุ จกฺขุธาตุติ?

จกฺขุธาตุ ธาตุ เจว จกฺขุธาตุ จ. อวเสสา ธาตุ น จกฺขุธาตุ.

โสตํ ธาตุติ?

อามนฺตา.

ฆานํ...เป... ชิวหา... กาโย... รูปํ... สทฺโท... คนฺโธ... รโส...
โผฏฐัพพะ....

(ก) จกฺขุวิญญานํ ธาตุติ?

อามนฺตา.

(ข) ธาตุ จกฺขุวิญญานธาตฺติ?

จกฺขุวิญญานธาตฺ จาตุ เจว จกฺขุวิญญานธาตฺ จ. อวเสสา
ธาตฺ น จกฺขุวิญญานธาตฺ.

โสทฺวิญญานํ...เป... ฆานวิญญานํ... ชิวหาวิญญานํ...
กายวิญญานํ....

(ก) มโน ธาตุติ?

อามนฺตา.

(ข) ธาตุ มโนธาตฺติ?

มโนธาตฺ จาตุ เจว มโนธาตฺ จ. อวเสสา ธาตฺ น มโนธาตฺ.

(ก) มโนวิญญานํ ธาตุติ?

อามนฺตา.

(ข) ธาตุ มโนวิญญานธาตฺติ?

มโนวิญญานธาตฺ จาตุ เจว มโนวิญญานธาตฺ จ. อวเสสา ธาตฺ
น มโนวิญญานธาตฺ.

(ก) ธมฺโม ธาตุติ?

อามนฺตา.

(ข) ธาตุ ฌมมธาทูติ?

ฌมมธาทู ธาตุ เจว ฌมมธาทู จ. อวเสสสา ธาตุ น ฌมมธาทู.

(ข) ปจจนีกั

๑๕.(ก) น จกขุ น ธาตุติ?

จกขุ จเปตฺวา อวเสสสา ธาตุ น จกขุ, ธาตุ. จกขุญจ
ธาทุญจ จเปตฺวา อวเสสสา น เจว จกขุ น จ ธาตุ.

(ข) น ธาตุ น จกขุติ?

อามนฺตา.

น โสต้ น ธาตุติ?

โสต้ จเปตฺวา...เป... ฆานั จเปตฺวา...เป... ชิวหิ จเปตฺวา...
เป....

(ก) น กาโย น ธาตุติ?

อามนฺตา.

(ข) น ธาตุ น กายธาทูติ?

อามนฺตา.

น รูปี น ธาตุติ?

รูปี จเปตฺวา...เป... สทฺทํ... คนธํ... รสํ... โผฏฺฐพฺพํ...
จกขุวิญญานํ...เป... มโนวิญญานํ จเปตฺวา...เป....

(ก) น ธมโม น ธาตุติ?

อามนฺตา.

(ข) น ธาตุ น ฌมธธาตุติ?

อามนฺตา.

๔. สุตธาตุมูลจกกวโร

(ก) อนุโลม

๑๖.(ก) จกขุ ธาตุติ?

อามนฺตา.

(ข) ธาตุ โสธธาตุติ?

โสธธธาตุ ธาตุ เจว โสธธธาตุ จ. อวเสสา ธาตุ น โสธธธาตุ.
จกขุ ธาตุติ?

อามนฺตา.

ธาตุ ฆานธธาตุ...เป... ธาตุ ฌมธธาตุติ?

ฌมธธาตุ ธาตุ เจว ฌมธธาตุ จ. อวเสสา ธาตุ น ฌมธธาตุ.
(จกั กั พนุชิตพพ).

(ข) ปจจนี้กั

๑๗.(ก) น จกขุ น ธาตุติ?

จกขุ จเปตฺวา อวเสสา ธาตุ น จกขุธธาตุ. จกขุขจ ธาตุขจ
จเปตฺวา อวเสสา น เจว จกขุ น จ ธาตุ.

(ข) น ธาตุ น โสธธธาตุติ?

อามนฺตา.

น จกฺขุ น ธาตุติ?

จกฺขุํ จเปตฺวา อวเสสา ธาตุ น จกฺขุ, ธาตุ. จกฺขุญฺจ
ธาตุญฺจ จเปตฺวา อวเสสา น เจว จกฺขุ น จ ธาตุ.

น ธาตุ น ฆานธาตุ...เป... น ธาตุ น ฐมฺมธาตุติ?

อามนฺตา.

(ก) น ฐมฺโม น ธาตุติ?

อามนฺตา.

(ข) น ธาตุ น จกฺขุธาตุติ?

อามนฺตา.

น ฐมฺโม น ธาตุติ?

อามนฺตา.

น ธาตุ น โสตธาตุ...เป...

น ธาตุ น มโนวิญญานธาตุติ?

อามนฺตา.

(จกฺกํ พนฺธิตพฺพํ).

(ยถา อายตนยมกสฺส ปณฺณตฺติ เอวํ ธาตุยมกสฺส ปณฺณตฺติ
วิทฺถาเรตพฺพา)

ปณฺณตฺตินิทฺเทสวาโร.

๒. ปวตติวาทโร ๑. อุปปาทวาทโร

(๑) ปจจุปปนนวนาโร

(ก) อนุลอมปคฺคโล

๑๘.(ก) ยสฺส จกฺขุธฺตาตุ อุปฺปชฺชติ ตสฺส โสตธฺตาตุ
อุปฺปชฺชตีติ?

สจกฺขุกานํ อโสตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขุธฺตาตุ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ โสตธฺตาตุ อุปฺปชฺชติ. สจกฺขุกานํ สโสตกานํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขุธฺตาตุ จ อุปฺปชฺชติ โสตธฺตาตุ จ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตธฺตาตุ อุปฺปชฺชติ ตสฺส จกฺขุธฺตาตุ
อุปฺปชฺชตีติ?

สโสตกานํ อจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ โสตธฺตาตุ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ จกฺขุธฺตาตุ อุปฺปชฺชติ. สโสตกานํ สจกฺขุกานํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ โสตธฺตาตุ จ อุปฺปชฺชติ จกฺขุธฺตาตุ จ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขุธฺตาตุ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ฆานธฺตาตุ อุปฺปชฺชตีติ?

สจกฺขุกานํ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขุธฺตาตุ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ฆานธฺตาตุ อุปฺปชฺชติ. สจกฺขุกานํ
สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขุธฺตาตุ จ อุปฺปชฺชติ
ฆานธฺตาตุ จ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ฆานธาทู อุปฺปชฺชติ ตสฺส จกฺขุธาทู
อุปฺปชฺชตีติ?

สฆานกานํ อจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานธาทู
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ จกฺขุธาทู อุปฺปชฺชติ. สฆานกานํ
สจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานธาทู จ อุปฺปชฺชติ
จกฺขุธาทู จ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขุธาทู อุปฺปชฺชติ ตสฺส รูปธาทู อุปฺปชฺชตีติ?
อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน รูปธาทู อุปฺปชฺชติ ตสฺส จกฺขุธาทู
อุปฺปชฺชตีติ?

สรูปกานํ อจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ รูปธาทู อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ จกฺขุธาทู อุปฺปชฺชติ. สจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
รูปธาทู จ อุปฺปชฺชติ จกฺขุธาทู จ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขุธาทู อุปฺปชฺชติ ตสฺส มโนวิญญานธาทู
อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน มโนวิญญานธาทู อุปฺปชฺชติ ตสฺส
จกฺขุธาทู อุปฺปชฺชตีติ?

สจิตฺตกานํ อจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ มโนวิญญานธาทู

ឧប្បឌុឌុតិ, ណ ជ តេស្ត ជកុឌុចាតុ ឧប្បឌុឌុតិ. សជកុឌុកានំ
 ឧប្បឌុឌុតានំ តេស្ត មណិវិល្លណាណចាតុ ជ ឧប្បឌុឌុតិ ជកុឌុចាតុ ជ
 ឧប្បឌុឌុតិ.

(ក) មស្ត ជកុឌុចាតុ ឧប្បឌុឌុតិ តស្ត ធម្មចាតុ ឧប្បឌុឌុតីតិ?
 អាមណតា.

(ខ) មស្ត វា បណ ធម្មចាតុ ឧប្បឌុឌុតិ តស្ត ជកុឌុចាតុ
 ឧប្បឌុឌុតីតិ?

ឧជកុឌុកានំ ឧប្បឌុឌុតានំ តេស្ត ធម្មចាតុ ឧប្បឌុឌុតិ, ណ ជ
 តេស្ត ជកុឌុចាតុ ឧប្បឌុឌុតិ. សជកុឌុកានំ ឧប្បឌុឌុតានំ តេស្ត
 ធម្មចាតុ ជ ឧប្បឌុឌុតិ ជកុឌុចាតុ ជ ឧប្បឌុឌុតិ.

(យតា អាយតនយមកំ វិភត្តំ អេវំ ចាតុយមកម្មបិ វិភត្តិវុទ្ធិ, សតិសំ
 ភាតវុទ្ធិ).

៣. បរិល្លាវាវិ

១៩. យោ ជកុឌុចាតុំ បរិចាណាតិ សោ សោតចាតុំ បរិចាណាតីតិ?
 អាមណតា....បេ...

(ចាតុយមកំ បរិបុណ្ណំ បេយ្យាសេណ).

ចាតុយមកំ និព្វតិ.

ណំ តស្ត ភក្ខវត្ថុ អរត្ថុ សម្មាសម្ពុត្តស្ត

๕. สัจจยมกั

๑. ปณฺณตติวาทโร

(ก) อุทฺเทโส

๑. จตฺตาริ สจฺจานิ – ทุกฺขสจฺจํ, สมุทฺยสจฺจํ นิรโธสจฺจํ, มคฺคสจฺจํ.

๑. ปทโสธนวาทโร

(ก) อนุโลมํ

๒.(ก) ทุกฺขํ ทุกฺขสจฺจํ ?

(ข) ทุกฺขสจฺจํ ทุกฺขํ ?

(ก) สมุทฺโย สมุทฺยสจฺจํ ?

(ข) สมุทฺยสจฺจํ สมุทฺโย ?

(ก) นิรโธ นิรโธสจฺจํ ?

(ข) นิรโธสจฺจํ นิรโธ ?

(ก) มคฺโค มคฺคสจฺจํ ?

(ข) มคฺคสจฺจํ มคฺโค ?

(ข) ปจฺจนีกั

๓.(ก) น ทุกฺขํ น ทุกฺขสจฺจํ ?

(ข) น ทุกฺขสจฺจํ น ทุกฺขํ ?

(ก) น สมุทฺโย น สมุทฺยสจฺจํ ?

(ข) น สมุทฺยสจฺจํ น สมุทฺโย ?

(ก) น นิโรธ น นิโรธสจจํ ?

(ข) น นิโรธสจจํ น นิโรธ ?

(ก) น มคฺโค น มคฺคสจจํ ?

(ข) น มคฺคสจจํ น มคฺโค ?

๒. ปทโสธนมูลจกกวาโร

(ก) อนฺุโลมํ

๔.(ก) ทุกฺขํ ทุกฺขสจจํ ?

(ข) สจฺจา สมฺมทฺยสจจํ ?

(ก) ทุกฺขํ ทุกฺขสจจํ ?

(ข) สจฺจา นิโรธสจจํ ?

(ก) ทุกฺขํ ทุกฺขสจจํ ?

(ข) สจฺจา มคฺคสจจํ ?

(ก) สมฺมทฺโย สมฺมทฺยสจจํ ?

(ข) สจฺจา ทุกฺขสจจํ ?

(ก) สมฺมทฺโย สมฺมทฺยสจจํ ?

(ข) สจฺจา นิโรธสจจํ ?

(ก) สมฺมทฺโย สมฺมทฺยสจจํ ?

(ข) สจฺจา มคฺคสจจํ ?

(ก) นิโรธ นิโรธสจจํ ?

(ข) สจฺจา ทุกฺขสจจํ ?

(ก) นิโรธะ นิโรธสัจจํ ?

(ข) สจฺจา สมุทฺยสจฺจํ ?

(ก) นิโรธะ นิโรธสัจจํ ?

(ข) สจฺจา มคฺคสจฺจํ ?

(ก) มคฺโค มคฺคสจฺจํ ?

(ข) สจฺจา ทุกฺขสจฺจํ ?

(ก) มคฺโค มคฺคสจฺจํ ?

(ข) สจฺจา สมุทฺยสจฺจํ ?

(ก) มคฺโค มคฺคสจฺจํ ?

(ข) สจฺจา นิโรธสจฺจํ ?

(ข) ปจฺจนี้กั

๕.(ก) น ทุกฺขํ น ทุกฺขสจฺจํ ?

(ข) น สจฺจา น สมุทฺยสจฺจํ ?

(ก) น ทุกฺขํ น ทุกฺขสจฺจํ ?

(ข) น สจฺจา น นิโรธสจฺจํ ?

(ก) น ทุกฺขํ น ทุกฺขสจฺจํ ?

(ข) น สจฺจา น มคฺคสจฺจํ ?

(ก) น สมุทฺโย น สมุทฺยสจฺจํ ?

(ข) น สจฺจา น ทุกฺขสจฺจํ ?

(ก) น สมุทโย น สมุทยสจจํ ?

(ข) น สจจา น นิโรธสจจํ ?

(ก) น สมุทโย น สมุทยสจจํ ?

(ข) น สจจา น มคฺคสจจํ ?

(ก) น นิโรโธ น นิโรธสจจํ ?

(ข) น สจจา น ทุกฺขสจจํ ?

(ก) น นิโรโธ น นิโรธสจจํ ?

(ข) น สจจา น สมุทยสจจํ ?

(ก) น นิโรโธ น นิโรธสจจํ ?

(ข) น สจจา น มคฺคสจจํ ?

(ก) น มคฺโค น มคฺคสจจํ ?

(ข) น สจจา น ทุกฺขสจจํ ?

(ก) น มคฺโค น มคฺคสจจํ ?

(ข) น สจจา น สมุทยสจจํ ?

(ก) น มคฺโค น มคฺคสจจํ ?

(ข) น สจจา น นิโรธสจจํ ?

๓. สุตฺตสจจวโร

(ก) อนฺุโลมํ

๖.(ก) ทุกฺโข สจจํ ?

(ข) สจจา ทุกฺโข ?

(ก) สมุทโธ สจจํ ?

(ข) สจจา สมุทโธ ?

(ก) นิโรโธ สจจํ ?

(ข) สจจา นิโรโธ ?

(ก) มคโค สจจํ ?

(ข) สจจา มคโค ?

(ข) ปจจนี้กั

๗.(ก) น ทุกขั น สจจํ ?

(ข) น สจจา น ทุกขั ?

(ก) น สมุทโธ น สจจํ ?

(ข) น สจจา น สมุทโธ ?

(ก) น นิโรโธ น สจจํ ?

(ข) น สจจา น นิโรโธ ?

(ก) น มคโค น สจจํ ?

(ข) น สจจา น มคโค ?

๕. สุตสจจมุตจกกวาโร

(ก) อนุลอมั

๘.(ก) ทุกขั สจจํ ?

(ข) สจจา สมุทโธ ?

(ก) ทุกข์ สจฺจํ ?

(ข) สจฺจา นิรโธ ?

(ก) ทุกข์ สจฺจํ ?

(ข) สจฺจา มคฺโค ?

สมุทฺธโย สจฺจํ ?

สจฺจา ทุกข์?...เป... สจฺจา มคฺโค ?

นิรโธ สจฺจํ?

สจฺจา ทุกข์?...เป... สจฺจา มคฺโค ?

(ก) มคฺโค สจฺจํ ?

(ข) สจฺจา ทุกข์ ?

(ก) มคฺโค สจฺจํ ?

(ข) สจฺจา สมุทฺธโย ?

(ก) มคฺโค สจฺจํ ?

(ข) สจฺจา นิรโธ ?

(ข) ปจฺจนี้กั

๙.(ก) น ทุกข์ น สจฺจํ ?

(ข) น สจฺจา น สมุทฺธโย ?

(ก) น ทุกข์ น สจฺจํ ?

(ข) น สจฺจา น นิรโธ ?

(ก) น ทุกข์ น สจฺจํ ?

(ข) น สจฺจา น มคฺโค ?

น สมุทโย น สจฺจํ ?

น สจฺจา น ทุกข์?...เป... น สจฺจา น มคฺโค ?

น นิรโรธ น สจฺจํ ?

น สจฺจา น ทุกข์?...เป... น สจฺจา น มคฺโค ?

(ก) น มคฺโค น สจฺจํ ?

(ข) น สจฺจา น ทุกข์ ?

(ก) น มคฺโค น สจฺจํ ?

(ข) น สจฺจา น สมุทโย ?

(ก) น มคฺโค น สจฺจํ ?

(ข) น สจฺจา น นิรโรธ ?

ปณณตติอุทเทสวาโร.

๑. ปณณตติวาร

(ข) นิทเทโส

๑. ปทโสธนวาโร

(ก) อนฺโหลมํ

๑๐.(ก) ทุกข์ ทุกฺขสจฺจนติ?

อามนฺตา.

(ข) ทุกขสจฺจํ ทุกขนฺติ?

กายิกํ ทุกฺขํ เจตสิกํ ทุกฺขํ จเปตฺวา อวเสสํ ทุกฺขสจฺจํ,
น ทุกฺขํ. กายิกํ ทุกฺขํ เจตสิกํ ทุกฺขํ ทุกฺขญฺเจว ทุกฺขสจฺจญฺจ.

(ก) สมุทโย สมุทยสจฺจนฺติ?

สมุทยสจฺจํ จเปตฺวา อวเสสํ สมุทโย, น สมุทยสจฺจํ.
สมุทยสจฺจํ สมุทโย เจว สมุทยสจฺจญฺจ.

(ข) สมุทยสจฺจํ สมุทยตี?

อามนฺตา.

(ก) นิโรธํ นิโรธสจฺจนฺติ?

นิโรธสจฺจํ จเปตฺวา อวเสสํ นิโรธํ, น นิโรธสจฺจํ. นิโรธสจฺจํ
นิโรธํ เจว นิโรธสจฺจญฺจ.

(ข) นิโรธสจฺจํ นิโรธตี?

อามนฺตา.

(ก) มคฺโค มคฺคสจฺจนฺติ?

มคฺคสจฺจํ จเปตฺวา อวเสสํ มคฺโค, น มคฺคสจฺจํ. มคฺคสจฺจํ
มคฺโค เจว มคฺคสจฺจญฺจ.

(ข) มคฺคสจฺจํ มคฺโคตี?

อามนฺตา.

(ข) ปจจนีกั

๑๑.(ก) น ทุกขั น ทุกขสจจนติ?

กายิกั ทุกขั เจตสิกั ทุกขั ฐเปตฺวา อวเสสั น ทุกขั
ทุกขสจจั. ทุกขญจ ทุกขสจจญจ ฐเปตฺวา อวเสสั น เจว ทุกขั
น จ ทุกขสจจั.

(ข) น ทุกขสจจั น ทุกขนติ?

อามนฺตา.

(ก) น สมุทโย น สมุทยสจจนติ?

อามนฺตา.

(ข) น สมุทยสจจั น สมุทโยติ?

สมุทยสจจั ฐเปตฺวา อวเสสั น สมุทยสจจั, สมุทโย.
สมุทยญจ สมุทยสจจญจ ฐเปตฺวา อวเสสั น เจว สมุทโย น จ
สมุทยสจจั.

(ก) น นิโรธั น นิโรธสจจนติ?

อามนฺตา.

(ข) น นิโรธสจจั น นิโรธติ?

นิโรธสจจั ฐเปตฺวา อวเสสั น นิโรธสจจั, นิโรธ. นิโรธญจ
นิโรธสจจญจ ฐเปตฺวา อวเสสั น เจว นิโรธั น จ นิโรธสจจั.

(ก) น มคฺโค น มคฺคสจจนติ?

อามนฺตา.

(ข) น มคฺคสจฺจํ น มคฺโคติ?

มคฺคสจฺจํ จเปตฺวา อวเสโส น มคฺคสจฺจํ, มคฺโค. มคฺคญจ
มคฺคสจฺจญจ จเปตฺวา อวเสโส น เจว มคฺโค น จ มคฺคสจฺจํ.

๒. ปทโสธนมูลจกฺกาวโร

(ก) อนุโลม

๑๒.(ก) ทุกฺขํ ทุกฺขสจฺจนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) สจฺจา สมฺมทฺยสจฺจนฺติ?

สมฺมทฺยสจฺจํ สจฺจญฺเจว สมฺมทฺยสจฺจญจ. อวเสสา สจฺจา น
สมฺมทฺยสจฺจํ.

ทุกฺขํ ทุกฺขสจฺจนฺติ?

อามนฺตา.

สจฺจา นิโรธสจฺจนฺติ?...เป...

สจฺจา มคฺคสจฺจนฺติ?

มคฺคสจฺจํ สจฺจญฺเจว มคฺคสจฺจญจ. อวเสสา สจฺจา น
มคฺคสจฺจํ.

๑๓. สมฺมทฺโย สมฺมทฺยสจฺจนฺติ?

สมฺมทฺยสจฺจํ จเปตฺวา อวเสโส สมฺมทฺโย, น สมฺมทฺยสจฺจํ.
สมฺมทฺยสจฺจํ สมฺมทฺโย เจว สมฺมทฺยสจฺจญจ.

สจฺจา ทุกฺขสจฺจนฺติ?...เป...

สจฺจา นิรโธสจฺจนฺติ?...เป...

สจฺจา มคฺคสจฺจนฺติ?

มคฺคสจฺจํ สจฺจญฺเฆว มคฺคสจฺจญฺจ. อวเสสา สจฺจา น
มคฺคสจฺจํ.

๑๔. นิรโธ นิรโธสจฺจนฺติ?

นิรโธสจฺจํ จเปตฺวา อวเสโส นิรโธ, น นิรโธสจฺจํ. นิรโธสจฺจํ
นิรโธ เภว นิรโธสจฺจญฺจ.

สจฺจา ทุกฺขสจฺจนฺติ?...เป...

สจฺจา สมุทฺยสจฺจนฺติ?...เป...

สจฺจา มคฺคสจฺจนฺติ?

มคฺคสจฺจํ สจฺจญฺเฆว มคฺคสจฺจญฺจ. อวเสสา สจฺจา น
มคฺคสจฺจํ.

๑๕. มคฺโค มคฺคสจฺจนฺติ?

มคฺคสจฺจํ จเปตฺวา อวเสโส มคฺโค, น มคฺคสจฺจํ. มคฺคสจฺจํ
มคฺโค เภว มคฺคสจฺจญฺจ.

สจฺจา ทุกฺขสจฺจนฺติ?...เป...

สจฺจา สมุทฺยสจฺจนฺติ?...เป...

สจจา นิโรธสจจนติ?

นิโรธสจจํ สจจณฺเจะ นิโรธสจจณฺจ. อวเสสํ สจจา น
นิโรธสจจํ.

(ข) ปจจนีกั

๑๖.(ก) น ทุกขํ น ทุกขสจจนติ?

กายิกํ ทุกขํ เจตสิกํ ทุกขํ ฐเปตฺวา อวเสสํ น ทุกขํ,
ทุกขสจจํ. ทุกขณฺจ ทุกขสจจณฺจ ฐเปตฺวา อวเสสํ น เจะ ทุกขํ
น จ ทุกขสจจํ.

(ข) น สจจา น สมุทฺยสจจนติ?

อามนฺตา.

น ทุกขํ น ทุกขสจจนติ?

กายิกํ ทุกขํ เจตสิกํ ทุกขํ ฐเปตฺวา อวเสสํ น ทุกขํ,
ทุกขสจจํ. ทุกขณฺจ ทุกขสจจณฺจ ฐเปตฺวา อวเสสํ น เจะ ทุกขํ
น จ ทุกขสจจํ.

น สจจา น นิโรธสจจนติ?...เป...

น สจจา น มคฺคสจจนติ?

อามนฺตา.

๑๗.(ก) น สมุทโย น สมุทฺยสจจนติ?

อามนฺตา.

(ข) น สจจา น ทุกขสจจนติ?

อามนฺตา.

น สมุทโย น สมุทยสจจนติ?

อามนฺตา.

น สจจา น นิโรธสจจนติ?...เป...

น สจจา น มคฺคสจจนติ?

อามนฺตา.

๑๘. น นิโรโธ น นิโรธสจจนติ?

อามนฺตา.

น สจจา น ทุกขสจจนติ?...เป...

น สจจา น สมุทยสจจนติ?...เป...

น สจจา น มคฺคสจจนติ?

อามนฺตา.

๑๙.(ก) น มคฺโค น มคฺคสจจนติ?

อามนฺตา.

(ข) น สจจา น ทุกขสจจนติ?

อามนฺตา.

น มคฺโค น มคฺคสจจนติ?

อามนฺตา.

น สจจา น สมุทยสจจนติ?...เป...

น สจจา น นิโรธสจจนติ?

อามนตา.

๓. สุตฺตสจจวโร

(ก) อนฺโถมํ

๒๐.(ก) ทุกฺขํ สจจนติ?

อามนตา.

(ข) สจจา ทุกฺขสจจนติ?

ทุกฺขสจจํ สจจญฺเฏว ทุกฺขสจจญฺจ. อวเสสา สจจา น
ทุกฺขสจจํ.

สมุทฺทโย สจจนติ?

อามนตา...เป....

นิโรธํ สจจนติ?

อามนตา...เป....

(ก) มคฺโค สจจนติ?

อามนตา.

(ข) สจจา มคฺคสจจนติ?

มคฺคสจจํ สจจญฺเฏว มคฺคสจจญฺจ. อวเสสา สจจา น
มคฺคสจจํ.

(ข) ปจฺจนีกั

๒๑.(ก) น ทุกขั น สจฺจนฺติ?

ทุกขั จเปตฺวา อวเสสา สจฺจา น ทุกขั, สจฺจา. ทุกขญฺจ
สจฺจญฺจ จเปตฺวา อวเสสํ น เจว ทุกขั น จ สจฺจา.

(ข) น สจฺจา น ทุกฺขสจฺจนฺติ?

อามนฺตา.

น สมฺมทโย น สจฺจนฺติ?

สมฺมทโย จเปตฺวา...เป... นิโรธํ จเปตฺวา...เป....

(ก) น มคฺโค น สจฺจนฺติ?

มคฺคํ จเปตฺวา อวเสสา สจฺจา น มคฺโค, สจฺจา. มคฺคญฺจ
สจฺจญฺจ จเปตฺวา อวเสสา น เจว มคฺโค น จ สจฺจา.

(ข) น สจฺจา น มคฺคสจฺจนฺติ?

อามนฺตา.

๔. สุตฺตสจฺจมูลจกฺวาโร

(ก) อนฺุโลมํ

๒๒.(ก) ทุกขั สจฺจนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) สจฺจา สมฺมทยสจฺจนฺติ?

สมฺมทยสจฺจํ สจฺจญฺเจว สมฺมทยสจฺจญฺจ. อวเสสา สจฺจา น
สมฺมทยสจฺจํ.

ทุกขํ สจฺจนฺติ?

อามนฺตา.

สจฺจา นิโรธสจฺจนฺติ?...เป....

สจฺจา มคฺคสจฺจนฺติ?

มคฺคสจฺจํ สจฺจญฺเจว มคฺคสจฺจญฺจ. อวเสสา สจฺจา น
มคฺคสจฺจํ.

สมุทฺโท สจฺจนฺติ?

อามนฺตา....เป....

นิโรธํ สจฺจนฺติ?

อามนฺตา....เป....

มคฺโค สจฺจนฺติ?

อามนฺตา.

สจฺจา ทุกฺขสจฺจนฺติ?...เป...

สจฺจา สมุทฺทยสจฺจนฺติ?...เป...

สจฺจา นิโรธสจฺจนฺติ?

นิโรธสจฺจํ สจฺจญฺเจว นิโรธสจฺจญฺจ. อวเสสา สจฺจา น
นิโรธสจฺจํ.

(ข) ปจฺจนี้กั

๒๓.(ก) น ทุกฺขํ น สจฺจนฺติ?

ทุกฺขํ ฐเปตฺวา อวเสสา สจฺจา น ทุกฺขํ, สจฺจา.

ทุกขญจ สจฺจญจ จเปตฺวา อวเสสา น เจว ทุกฺขํ น จ สจฺจา.

(ข) น สจฺจา น สมุทฺยสจฺจนฺติ?

อามนฺตา.

น ทุกฺขํ น สจฺจนฺติ?

ทุกฺขํ จเปตฺวา อวเสสา สจฺจา น ทุกฺขํ, สจฺจา. ทุกฺขญจ
สจฺจญจ จเปตฺวา อวเสสา น เจว ทุกฺขํ น จ สจฺจา.

น สจฺจา น นิโรธสจฺจนฺติ?...เป...

น สจฺจา น มคฺคสจฺจนฺติ?

อามนฺตา.

๒๔. น สมุทโย น สจฺจนฺติ?

สมุทฺยํ จเปตฺวา อวเสสา สจฺจา น สมุทโย, สจฺจา.
สมุทฺยญจ สจฺจญจ จเปตฺวา อวเสสา น เจว สมุทโย น จ
สจฺจา.

น สจฺจา น ทุกฺขสจฺจนฺติ?...เป....

๒๕. น นิโรธํ น สจฺจนฺติ?

นิโรธํ จเปตฺวา...เป....

๒๖.(ก) น มคฺโค น สจฺจนฺติ?

มคฺคํ จเปตฺวา อวเสสา สจฺจา น มคฺโค, สจฺจา. มคฺคญจ
สจฺจญจ จเปตฺวา อวเสสา น เจว มคฺโค น จ สจฺจา.

(ข) น สจจา น ทุกขสจจนฺติ?

อามนฺตา.

น มคฺโค น สจจนฺติ?

มคฺคํ ฐเปตฺวา อวเสสา สจจา น มคฺโค, สจจา. มคฺคณฺจ
สจจณฺจ ฐเปตฺวา อวเสสา น เจว มคฺโค น จ สจจา.

น สจจา น สมุทฺยสจจนฺติ?

อามนฺตา....เป....

น สจจา น นิโรธสจจนฺติ?

อามนฺตา.

ปณฺณตฺตিনিทฺทเสวาโร.

๒. ปวตฺติวโร ๑. อุปปาทวโร

(๑) ปจฺจุปปนฺนวาโร

(ก) อนฺุโลมปฺุคฺคโล

๒๗.(ก) ยสฺส ทุกฺขสจฺจํ อุปปชฺชติ ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
อุปปชฺชติตี?

สพฺเพสํ อุปปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต ตณฺหาวิปฺยตฺตจิตฺตสฺส
อุปปาทกฺขณฺเ เตสํ ทุกฺขสจฺจํ อุปปชฺชติ, โน จ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ
อุปปชฺชติ. ตณฺหา ย อุปปาทกฺขณฺเ เตสํ ทุกฺขสจฺจณฺจ อุปปชฺชติ
สมุทฺยสจฺจณฺจ อุปปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ทฺวักขสจฺจํ
อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ทฺวักขสจฺจํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชติตี?
สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต มคฺควิปฺปยฺตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ทฺวักขสจฺจํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ มคฺคสจฺจํ
อุปฺปชฺชติ. ปญฺจวโถกาเร มคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ทฺวักขสจฺจญฺจ
อุปฺปชฺชติ มคฺคสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ทฺวักขสจฺจํ
อุปฺปชฺชติตี?

อรูเป มคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชติ, โน
จ เตสํ ทฺวักขสจฺจํ อุปฺปชฺชติ. ปญฺจวโถกาเร มคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ
เตสํ มคฺคสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชติ ทฺวักขสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชติ.

๒๘.(ก) ยสฺส สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส มคฺคสจฺจํ
อุปฺปชฺชติตี?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
อุปฺปชฺชติตี?

โน.

(ข) อนุโลมโอภาโส

๒๙.(ก) ยตถ ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชติ ตตถ สมุทฺยสจฺจํ
อุปฺปชฺชติตี?

อสนฺยสฺสตฺเต ตตถ ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชติ, โน จ ตตถ
สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชติ. จตุโวการํ ปณฺจโวการํ ตตถ ทุกฺขสจฺจญฺจ
อุปฺปชฺชติ สมุทฺยสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยตถ วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชติ ตตถ มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชติตี?

อปาเย อสนฺยสฺสตฺเต ตตถ ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชติ, โน จ ตตถ
มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชติ. อวเสสํ จตุโวการํ ปณฺจโวการํ ตตถ
ทุกฺขสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชติ มคฺคสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยตถ วา ปน มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชติ ตตถ ทุกฺขสจฺจํ
อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

๓๐.(ก) ยตถ สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชติ ตตถ มคฺคสจฺจํ
อุปฺปชฺชติตี?

อปาเย ตตถ สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชติ, โน จ ตตถ มคฺคสจฺจํ
อุปฺปชฺชติ. อวเสสํ จตุโวการํ ปณฺจโวการํ ตตถ สมุทฺยสจฺจญฺจ
อุปฺปชฺชติ มคฺคสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยตถ วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(ค) อนุโลมบุคคลโลกาสา

๓๑. ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ สมุทฺยสจฺจํ
อุปฺปชฺชติ?...เป....

(ยสฺสกมฺปิ ยสฺสยตถกมฺปิ สทิสํ วิตถาเรตพฺพ).

(ฅ) ปจฺจนีกบุคคลโล

๓๒.(ก) ยสฺส ทุกฺขสจฺจํ นฺอุปฺปชฺชติ ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
นฺอุปฺปชฺชติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน สมุทฺยสจฺจํ นฺอุปฺปชฺชติ ตสฺส ทุกฺขสจฺจํ
นฺอุปฺปชฺชติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ นฺอุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ทุกฺขสจฺจํ
นฺอุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณเ อรูปเ
มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ สมุทฺยสจฺจญฺจ
นฺอุปฺปชฺชติ ทุกฺขสจฺจญฺจ นฺอุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ทุกฺขสจฺจํ นฺอุปฺปชฺชติ ตสฺส มคฺคสจฺจํ นฺอุปฺปชฺชติ?

อรูเป มคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ทุกฺขสจฺจํ นฺอุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ มคฺคสจฺจํ นฺอุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต

จิตตสส ภังคกขณ อรูปะ ผลสส อุปปาตกขณ เตสํ
 ทุกขสัจจญจ นุปฺปชฺชติ มคฺคสัจจญจ นุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ทุกขสจฺจํ
 นุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต มคฺควิปฺปยุตฺตจิตตสส
 อุปปาตกขณ เตสํ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ทุกขสจฺจํ
 นุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตตสส ภังคกขณ อรูปะ
 ผลสส อุปปาตกขณ เตสํ มคฺคสจฺจญจ นุปฺปชฺชติ ทุกขสจฺจญจ
 นุปฺปชฺชติ.

๓๓.(ก) ยสฺส สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส มคฺคสจฺจํ
 นุปฺปชฺชตีติ?

มคฺคสส อุปปาตกขณ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชติ, โน จ
 เตสํ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จิตตสส ภังคกขณ
 ตณฺหาวิปฺปยุตฺตมคฺควิปฺปยุตฺตจิตตสส อุปปาตกขณ
 นิโรธสมาปन्नานํ อสณฺณสตฺตานํ เตสํ สมุทฺยสจฺจญจ นุปฺปชฺชติ
 มคฺคสจฺจญจ นุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
 นุปฺปชฺชตีติ?

ตณฺหา อุปปาตกขณ เตสํ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชติ,
 โน จ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จิตตสส ภังคกขณ

มคฺควิปฺปยุตฺตตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ
 นิโรธสฺมาปนฺนํ อสณฺณสตฺตานํ เตสํ มคฺคสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชติ
 สมุทฺยสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชติ.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๓๔.(ก) ยตฺถ กุขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ
 นุปฺปชฺชติตี?

นตฺถิ.

(ข) ยตฺถ วา ปน สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชติ ตตฺถ กุขสจฺจํ
 นุปฺปชฺชติตี?

อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยตฺถ กุขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชติตี?
 นตฺถิ.

(ข) ยตฺถ วา ปน มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชติ ตตฺถ กุขสจฺจํ
 นุปฺปชฺชติตี?

อุปฺปชฺชติ.

๓๕.(ก) ยตฺถ สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชติ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ
 นุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชติ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ
นุปฺปชฺชตีติ?

อปาเย ตตฺถ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชติ, โน จ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ
นุปฺปชฺชติ. อสณฺณสตฺเต ตตฺถ มคฺคสจฺจณฺจ นุปฺปชฺชติ
สมุทฺยสจฺจณฺจ นุปฺปชฺชติ.

(จ) ปจฺจนีกปฺปคฺคโลกาสา

๓๖.(ก) ยสฺส ยตถ ทฺวักขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
ทฺวักขสจฺจํ นุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ
ตตฺถ ทฺวักขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส
ภงฺกกฺขณฺเ อรูปฺเ มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ตตฺถ
สมุทฺยสจฺจณฺจ นุปฺปชฺชติ ทฺวักขสจฺจณฺจ นุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ทฺวักขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ มคฺคสจฺจํ
นุปฺปชฺชตีติ?

อรูปฺเ มคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ตตฺถ ทฺวักขสจฺจํ
นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชติ.

สพฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ อรูปเ ผลสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ ทฺวักขสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชติ มคฺคสจฺจญฺจ
 นุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 ทฺวักขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต มคฺควิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
 ทฺวักขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส
 ภงฺคกฺขณเ อรูปเ ผลสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจญฺจ
 นุปฺปชฺชติ ทฺวักขสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชติ.

๓๗.(ก) ยสฺส ยตฺถ สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชติ?

มคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชติ,
 โน จ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จิตฺตสฺส
 ภงฺคกฺขณเ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตมคฺควิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ
 อสณฺณสत्ตฺตานํ เตสํ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชติ มคฺคสจฺจญฺจ
 นุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชติ?

ตณฺหาเย อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชติ,

โน จ เตสํ ตตถ สมุททยสจจํ นุปปชชติ. สพเพสํ จิตตสส
 ฆงคกขณ มคฺควิปฺปยุตฺตตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตตสส อุปฺปาทกขณ
 อสณฺณสตุตํ เตสํ ตตถ มคฺคสจฺจณฺจ นุปปชชติ สมุททยสจฺจณฺจ
 นุปปชชติ.

(๒) อตีตวโร

(ก) อนุลอมปคฺคโล

๓๘.(ก) ยสฺส ทฺวขสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส สมุททยสจฺจํ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน สมุททยสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ทฺวขสจฺจํ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ทฺวขสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส มคฺคสจฺจํ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อนภิสเมตาวินํ เตสํ ทฺวขสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
 มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ. อภิสเมตาวินํ เตสํ ทฺวขสจฺจณฺจ
 อุปฺปชฺชิตถ มคฺคสจฺจณฺจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป... อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

๓๙.(ก) ยสฺส สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส มคฺคสจฺจํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อนภิสเมตาวีนํ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ. อภิสเมตาวีนํ เตสํ สมุทฺยสจฺจญฺจ
อุปฺปชฺชิตถ มคฺคสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป... อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) อนุโลมโอภาโส

๔๐. ยตถ ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ...เป....

(ยตถกมฺปิ สพฺพตถ สทิสํ. ตนฺตินานาการณํ हेग्गुजा ยตถกสทิสํ).

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๔๑.(ก) ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานे อสญฺญสฺสตาเน
เตสํ ตตถ ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ สมุทฺยสจฺจํ
อุปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ จตฺุวการานํ ปญฺจวการานํ เตสํ ตตถ
ทุกฺขสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิตถ สมุทฺยสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ...เป... อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ มคฺคสจฺจํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานเ อนภิสเมตาวีนํ
อสนฺนสฺสทฺตานํ เตสํ ตตถ ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
ตตถ มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ. อภิสเมตาวีนํ เตสํ ตตถ
ทุกฺขสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิตถ มคฺคสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ...เป... อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

๔๒.(ก) ยสฺส ยตถ สมฺมทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย อภฺสเส จิตฺเต วตฺตมานเ อนภิสเมตาวีนํ
เตสํ ตตถ สมฺมทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ มคฺคสจฺจํ
อุปฺปชฺชิตถ. อภิสเมตาวีนํ เตสํ ตตถ สมฺมทฺยสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิตถ
มคฺคสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ...เป... อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ปจฺจนีกบุคคลโ

๔๓.(ก) ยสฺส ทุกฺขสจฺจํ นฺุปฺปชฺชิตถ ตสฺส สมฺมทฺยสจฺจํ
นฺุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป... นุप्ปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

(ก) ยสฺส ทุกฺขสจฺจํ นุप्ปชฺชิตถ ตสฺส มคฺคสจฺจํ
 นุप्ปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ นุप्ปชฺชิตถ ตสฺส ทุกฺขสจฺจํ
 นุप्ปชฺชิตถาติ?

อุप्ปชฺชิตถ.

๔๔.(ก) ยสฺส สมุทฺยสจฺจํ นุप्ปชฺชิตถ ตสฺส มคฺคสจฺจํ
 นุप्ปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป... นุप्ปชฺชิตถาติ?

อุप्ปชฺชิตถ.

(ง) ปจฺจนีโกกาโล

๔๕. ยตถ ทุกฺขสจฺจํ นุप्ปชฺชิตถ...เป....

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโลกาสา

๔๖.(ก) ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจฺจํ นุप्ปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 สมุทฺยสจฺจํ นุप्ปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สมุทฺทยสจฺจํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชิตถาติ?

สฺพุทฺธาวาसानํ ทฺวติเย จิตฺเต วตฺตมานเณ อสณฺณสत्ตตานํ เตสํ
 ตตฺถ สมุทฺทยสจฺจํ นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ ทุกฺขสจฺจํ
 นุปฺปชฺชิตถ. สฺพุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ สมุทฺทยสจฺจญฺจ
 นุปฺปชฺชิตถ ทุกฺขสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ มคฺคสจฺจํ
 นุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชิตถาติ?

สฺพุทฺธาวาसानํ ทฺวติเย จิตฺเต วตฺตมานเณ อนภิสเมตาวีนํ
 อสณฺณสत्ตตานํ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
 ตตฺถ ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชิตถ. สฺพุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 มคฺคสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิตถ ทุกฺขสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิตถ.

๔๗.(ก) ยสฺส ยตถ สมุทฺทยสจฺจํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 สมุทฺทยสจฺจํ นุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฐาวาसानํ ทุติเย อกุสเล จิตฺเต วตฺตมานเ อนภิสเมตาวิํ
 เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิตฺถ, โน จ เตสํ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ
 นุปฺปชฺชิตฺถ. สุทฐาวาसानํ ทุติเย จิตฺเต วตฺตมานเ อสณฺณสตุตฺตานํ
 เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิตฺถ สมุทฺยสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิตฺถ.

(๓) อนาคตวาโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๔๘.(ก) ยสฺส ทฺวํสจฺจํ อฺปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
 อฺปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสมํคิํ อรหฺนตานิ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
 อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ เตสํ ทฺวํสจฺจํ อฺปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
 สมุทฺยสจฺจํ อฺปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ ทฺวํสจฺจญฺจ อฺปฺปชฺชิสฺสตี
 สมุทฺยสจฺจญฺจ อฺปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ทฺวํสจฺจํ อฺปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส มคฺคสจฺจํ
 อฺปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสมํคิํ อรหฺนตานิ เป จ ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ
 น ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ เตสํ ทฺวํสจฺจํ อฺปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
 มคฺคสจฺจํ อฺปฺปชฺชิสฺสตี. ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ

ប្រតិភូសន្តិ យេ ចល្លេ មគ្គំ ប្រតិភូសន្តិ តេស៍ ពុករាជ្យ
 បុប្ផសិស្ស មគ្គស្រាវជ្រាវ បុប្ផសិស្ស។

(ខ) យស វា បន...បេ... បុប្ផសិស្ស?

អានុបាត។

៤៩.(ក) យស សម្ពេទ្យ បុប្ផសិស្ស តស្ក មគ្គស្រាវ
 បុប្ផសិស្ស?

យេ បុគ្គល មគ្គំ ន ប្រតិភូសន្តិ តេស៍ សម្ពេទ្យ
 បុប្ផសិស្ស, នៃ ច តេស៍ មគ្គស្រាវ បុប្ផសិស្ស។ យេ មគ្គំ
 ប្រតិភូសន្តិ តេស៍ សម្ពេទ្យ បុប្ផសិស្ស មគ្គស្រាវ
 បុប្ផសិស្ស។

(ខ) យស វា បន មគ្គស្រាវ បុប្ផសិស្ស តស្ក សម្ពេទ្យ
 បុប្ផសិស្ស?

យស ជិតតស្ក អនុបាត មគ្គមគ្គំ ប្រតិភូសន្តិ តេស៍
 មគ្គស្រាវ បុប្ផសិស្ស, នៃ ច តេស៍ សម្ពេទ្យ បុប្ផសិស្ស។
 យេ មគ្គំ ប្រតិភូសន្តិ តេស៍ មគ្គស្រាវ បុប្ផសិស្ស
 សម្ពេទ្យ បុប្ផសិស្ស។

(ខ) អនុលោមវិធាន

៥០. យត្ថ ពុករាជ្យ បុប្ផសិស្ស...បេ....

(ค) อนุโลมบุคคลโลกาสา

๕๑.(ก) ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
สมุทฺทสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคิโน อรหฺนตานิ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรํ
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ อสฺสยสฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ ทุกฺขสจฺจํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ สมุทฺทสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ
จตุวโถการานํ ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตถ ทุกฺขสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี
สมุทฺทสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สมุทฺทสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี...เป...
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ มคฺคสจฺจํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคิโน อรหฺนตานิ เย จ ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ
น ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ อาปายิกานํ อสฺสยสฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ ทุกฺขสจฺจํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. ยสฺส
จิตฺตสฺส อนนฺตรํ อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ, เย จญฺเญ มคฺคํ
ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ เตสํ ตตถ ทุกฺขสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี มคฺคสจฺจญฺจ
อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

๕๒.(ก) ยสฺส ยตถ สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อาปายิกานํ เย จ ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิตสฺสสนฺติ เตสํ
 ตตถ สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ มคฺคสจฺจํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี. เย มคฺคํ ปฏฺฐิตสฺสสนฺติ เตสํ ตตถ สมุทฺยสจฺจญฺจ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี มคฺคสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิตสฺสสนฺติ เตสํ ตตถ
 มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ สมุทฺยสจฺจํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี. เย มคฺคํ ปฏฺฐิตสฺสสนฺติ เตสํ ตตถ มคฺคสจฺจญฺจ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี สมุทฺยสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ปจฺจนีกปฺคฺคโล

๕๓.(ก) ยสฺส ทุกฺขสจฺจํ นฺุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
 นฺุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน สมุททยสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ทุกฺขสจฺจํ
นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อคฺคมคฺคสมํกฺคิโน อรหฺนตานิ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺติ เตสํ สมุททยสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี,
โน จ เตสํ ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมจิตฺตสมํกฺคิโน เตสํ
สมุททยสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี ทุกฺขสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส มคฺคสจฺจํ
นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ทุกฺขสจฺจํ
นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อคฺคมคฺคสมํกฺคิโน อรหฺนตานิ เย จ ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ
น ปฏฺฐิสฺสณฺติ เตสํ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมจิตฺตสมํกฺคิโน เตสํ มคฺคสจฺจญฺจ
นุปฺปชฺชิสฺสตี ทุกฺขสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

๕๔.(ก) ยสฺส สมุททยสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส มคฺคสจฺจํ
นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺติ เตสํ
สมุททยสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

อคคัมคคสมงคีนํ อรหนตํ เตสํ สมุทยสจจณจ นุปปชชิสสตี
มคคสจจณจ นุปปชชิสสตี.

(ข) ยสส วา ปน มคคสจจํ นุปปชชิสสตี ตสส สมุทยสจจํ
นุปปชชิสสตีตี?

เย ปุณฺณชชนา มคคํ น ปฏิลภิสสนฺติ เตสํ มคคสจจํ
นุปปชชิสสตี, โน จ เตสํ สมุทยสจจํ นุปปชชิสสตี.

อคคัมคคสมงคีนํ อรหนตํ เตสํ มคคสจจณจ นุปปชชิสสตี
สมุทยสจจณจ นุปปชชิสสตี.

(ง) ปจจนีกโสภาโส

๕๕. ยตถ ทุกขสจจํ นุปปชชิสสตี...เป....

(จ) ปจจนีกปุคคโลกาสา

๕๖.(ก) ยสส ยตถ ทุกขสจจํ นุปปชชิสสตี ตสส ตตถ
สมุทยสจจํ นุปปชชิสสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ สมุทยสจจํ นุปปชชิสสตี ตสส ตตถ
ทุกขสจจํ นุปปชชิสสตีตี?

อคคัมคคสมงคีนํ อรหนตํ ยสส จิตตสส อนนฺตรา
อคคัมคคํ ปฏิลภิสสนฺติ อสณฺณสตฺตํ เตสํ ตตถ สมุทยสจจํ
นุปปชชิสสตี, โน จ เตสํ ตตถ ทุกขสจจํ นุปปชชิสสตี.

ปจฺฉิมจิตตสมงฺคิโน เตสํ ตตฺถ สมุทฺทยสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี
 ทฺวักขสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตฺถ ทฺวักขสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ มคฺคสจฺจํ
 นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 ทฺวักขสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อคฺคมคฺคสมงฺคิโน อรหฺนฺตานํ เย จ ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ
 น ปฏฺฐิภิสฺสณฺตี อาปาโยิกานํ อสฺสณฺณสฺสทฺตานํ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ
 นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ ทฺวักขสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี.
 ปจฺฉิมจิตตสมงฺคิโน เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี
 ทฺวักขสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

๔๗.(ก) ยสฺส ยตฺถ สมุทฺทยสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรํ อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิภิสฺสณฺตี เตสํ ตตฺถ
 สมุทฺทยสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ
 นุปฺปชฺชิสฺสตี. อคฺคมคฺคสมงฺคิโน อรหฺนฺตานํ อสฺสณฺณสฺสทฺตานํ เตสํ
 ตตฺถ สมุทฺทยสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี มคฺคสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 สมุทฺทยสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อาปายิกานํ เย จ ปุณฺณชชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิตสฺส นตฺติ เตสํ
 ตตฺถ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ
 นุปฺปชฺชิสฺสตี. อคฺคมคฺคสมงฺคิณํ อรหนฺตानํ อสญฺญสฺส ตตฺถ เตสํ
 ตตฺถ มคฺคสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี สมุทฺยสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(๔) ปจฺจุปฺปนฺนาตีตฺวาโร

(ก) อนุโลมปฺคฺคโล

๕๘.(ก) ยสฺส ทฺวํ สจฺจํ อปฺปชฺชตี ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
 อปฺปชฺชิตถาตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน สมุทฺยสจฺจํ อปฺปชฺชิตถ ตสฺส ทฺวํ สจฺจํ
 อปฺปชฺชตีตี?

สพฺเพสํ จวนฺตानํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺกฺกขณเ อรูปเ
 มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อปฺปาทกฺขณเ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ อปฺปชฺชิตถ,
 โน จ เตสํ ทฺวํ สจฺจํ อปฺปชฺชตี. สพฺเพสํ อปฺปชฺชนฺตานํ
 ปวตฺเต จิตฺตสฺส อปฺปาทกฺขณเ เตสํ สมุทฺยสจฺจญฺจ อปฺปชฺชิตถ
 ทฺวํ สจฺจญฺจ อปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ทฺวํ สจฺจํ อปฺปชฺชตี ตสฺส มคฺคสจฺจํ
 อปฺปชฺชิตถาตี?

อนภิสเมตาวีณํ อปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อปฺปาทกฺขณเ
 เตสํ ทฺวํ สจฺจํ อปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ มคฺคสจฺจํ อปฺปชฺชิตถ.

อภิสมตาวีนํ อุปปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเต สํ
 กฺขณฺตจฺจณฺจ อุปฺปชฺชติ มคฺคสจฺจณฺจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส กฺขณฺตจฺจํ
 อุปฺปชฺชติ?

อภิสมตาวีนํ จวณฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณฺเต อรูปํ
 มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อุปฺปาทกฺขณฺเต สํ มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ,
 โน จ สํ กฺขณฺตจฺจํ อุปฺปชฺชติ. อภิสมตาวีนํ อุปปชฺชนฺตานํ
 ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเต สํ มคฺคสจฺจณฺจ อุปฺปชฺชิตถ
 กฺขณฺตจฺจณฺจ อุปฺปชฺชติ.

๕๙.(ก) ยสฺส สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส มคฺคสจฺจํ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อนภิสมตาวีนํ ตณฺหาเย อุปฺปาทกฺขณฺเต สํ สมุทฺยสจฺจํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ สํ มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ. อภิสมตาวีนํ
 ตณฺหาเย อุปฺปาทกฺขณฺเต สํ สมุทฺยสจฺจณฺจ อุปฺปชฺชติ
 มคฺคสจฺจณฺจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
 อุปฺปชฺชติ?

อภิสมตาวีนํ ตณฺหาเย ภงฺกกฺขณฺเต ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต
 วตฺตมานเ นโรธสฺมาปณฺนํ สํ มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ,

โน จ เตสั สมุททยสจจัม อุปปชชติ. อภิสเมตาวีนั ตณฺหาเย
 อุปปาทกฺขณเ เตสั มคฺคสจฺจณฺจ อุปปชชิตถ สมุททยสจฺจณฺจ
 อุปปชชติ.

(ข) อนุโลมโอภาโส

๖๐. ยตถ ทุกฺขสจจัม อุปปชชติ...เป...

(ยตถกา สทิสสา สพฺเพ).

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๖๑.(ก) ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจจัม อุปปชชติ ตสฺส ตตถ
 สมุททยสจจัม อุปปชชิตถาติ?

สุทฺธาวาसानั อุปฺปตฺติจิตฺตสฺส อุปปาทกฺขณเ อสณฺณสत्ตัม
 อุปปชชนฺตานั เตสั ตตถ ทุกฺขสจจัม อุปปชชติ, โน จ เตสั ตตถ
 สมุททยสจจัม อุปปชชิตถ. อิตเรสั จตุโวการัม ปณฺจโวการัม
 อุปปชชนฺตานั ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปปาทกฺขณเ เตสั ตตถ
 ทุกฺขสจฺจณฺจ อุปปชชติ สมุททยสจฺจณฺจ อุปปชชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สมุททยสจจัม อุปปชชิตถ ตสฺส ตตถ
 ทุกฺขสจจัม อุปปชชติตี?

จตุโวการา ปณฺจโวการา จวนฺตานั ปวตฺเต จิตฺตสฺส
 ภงฺกกฺขณเ อรูปเ มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อุปปาทกฺขณเ เตสั ตตถ
 สมุททยสจจัม อุปปชชิตถ, โน จ เตสั ตตถ ทุกฺขสจจัม อุปปชชติ.

จิตฺตสส ปญจโวการํ อุปปชฺชนตานํ ปวตฺเต จิตฺตสส
 อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ สมฺมทฺยสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิตฺถ ทฺถกฺขสจฺจญฺจ
 อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ ทฺถกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ มคฺคสจฺจํ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

สฺพุทฺธาวาसानํ อุปฺปตฺติจิตฺตสส อุปฺปาทกฺขณเ อนภิสเมตาวีนํ
 อุปฺปชฺชนตานํ ปวตฺเต จิตฺตสส อุปฺปาทกฺขณเ อสณฺณสत्ตํ
 อุปฺปชฺชนตานํ เตสํ ตตฺถ ทฺถกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
 มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิตฺถ. อภิสเมตาวีนํ อุปฺปชฺชนตานํ ปวตฺเต
 จิตฺตสส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ ทฺถกฺขสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชติ
 มคฺคสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิตฺถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส ตตฺถ
 ทฺถกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชติตี?

อภิสเมตาวีนํ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสส ภงฺกกฺขณเ อรูปเ
 มคฺคสส จ ผลสส จ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ
 อุปฺปชฺชิตฺถ, โน จ เตสํ ตตฺถ ทฺถกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชติ. อภิสเมตาวีนํ
 อุปฺปชฺชนตานํ ปวตฺเต จิตฺตสส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ
 มคฺคสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิตฺถ ทฺถกฺขสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชติ.

๖๒.(ก) ยสฺส ยตฺถ สมฺมทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อนภิสเมตาวีนํ ตณฺหาเย อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ สมฺมทฺยสจฺจํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชติ. อภิสเมตาวีนํ
 ตณฺหาเย อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ สมฺมทฺยสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชติ
 มคฺคสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชติ. ตสฺส ตตฺถ
 สมฺมทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชติ?

อภิสเมตาวีนํ ตณฺหาเย ภวฺกฺกฺขณเ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต
 วตฺตมาเน เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
 สมฺมทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชติ. อภิสเมตาวีนํ ตณฺหาเย อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ
 ตตฺถ มคฺคสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชติ. สมฺมทฺยสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ปัจฉนิกปุคฺคโล

๖๓.(ก) ยสฺส กุขสจฺจํ นฺุปฺปชฺชติ. ตสฺส สมฺมทฺยสจฺจํ
 นฺุปฺปชฺชติ?

อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน สมฺมทฺยสจฺจํ นฺุปฺปชฺชติ. ตสฺส กุขสจฺจํ
 นฺุปฺปชฺชติ?

นตฺถิ.

(ก) ยสฺส กุขสจฺจํ นฺุปฺปชฺชติ. ตสฺส มคฺคสจฺจํ
 นฺุปฺปชฺชติ?

อนิสเมตาวิณิ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ อรูปเ
มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ทฺวักขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชติถ. อนิสเมตาวิณิ จวนฺตานํ
ปวตฺเต จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ เตสํ ทฺวักขสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชติ
มคฺคสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชติถ.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชติถ ตสฺส ทฺวักขสจฺจํ
นุปฺปชฺชติตี?

อนิสเมตาวิณิ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ
เตสํ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชติถ, โน จ เตสํ ทฺวักขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ.
อนิสเมตาวิณิ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ เตสํ
มคฺคสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชติถ ทฺวักขสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชติ.

๖๔.(ก) ยสฺส สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส มคฺคสจฺจํ
นุปฺปชฺชติถาตี?

อนิสเมตาวิณิ ตณฺหาเย ฆงฺคกฺขณเ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต
วตฺตมาเน นิโรธสฺมาปฺนฺนํ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชติถ. อนิสเมตาวิณิ ตณฺหาเย
ฆงฺคกฺขณเ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน อสญฺญสฺตฺตานํ
เตสํ สมุทฺยสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชติ มคฺคสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชติถ.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชติถ ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
นุปฺปชฺชติตี?

อนภิสเมตาวิโน ตณฺหาเย อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ มคฺคสจฺจํ
 นฺุปปชฺชิตฺถ, โน จ เตสํ สมฺมุทยสจฺจํ นฺุปปชฺชติ. อนภิสเมตาวิโน
 ตณฺหาเย ภงฺคกฺขณฺเ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน
 อสณฺณสตฺตานิ เตสํ มคฺคสจฺจญฺจ นฺุปปชฺชิตฺถ สมฺมุทยสจฺจญฺจ
 นฺุปปชฺชติ.

(ง) ปจฺจนิกโสภาโส

๖๕. ยตฺถ ทฺวักขสจฺจํ นฺุปปชฺชติ...เป....

(จ) ปจฺจนิกปุคฺคโลกาสา

๖๖.(ก) ยสฺส ยตฺถ ทฺวักขสจฺจํ นฺุปปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 สมฺมุทยสจฺจํ นฺุปปชฺชิตฺถาติ?

จตุโวการา ปณฺจโวการา จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส
 ภงฺคกฺขณฺเ อรูปเ มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ตตฺถ
 ทฺวักขสจฺจํ นฺุปปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ สมฺมุทยสจฺจํ นฺุปปชฺชิตฺถ.
 สฺวทฺธาวาसानํ อุปฺปตฺติจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ อสณฺณสตฺตา จวนฺตานํ
 เตสํ ตตฺถ ทฺวักขสจฺจญฺจ นฺุปปชฺชติ สมฺมุทยสจฺจญฺจ นฺุปปชฺชิตฺถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ สมฺมุทยสจฺจํ นฺุปปชฺชิตฺถ ตสฺส ตตฺถ
 ทฺวักขสจฺจํ นฺุปปชฺชติ?

สฺวทฺธาวาसानํ อุปฺปตฺติจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ อสณฺณสตฺตํ
 อุปฺปชฺชนฺุตานํ เตสํ ตตฺถ สมฺมุทยสจฺจํ นฺุปปชฺชิตฺถ, โน จ เตสํ
 ตตฺถ ทฺวักขสจฺจํ นฺุปปชฺชติ. สฺวทฺธาวาसानํ อุปฺปตฺติจิตฺตสฺส

ภงคกฺขณเณ อสณฺณสตุตา จวนฺตานํ เตสํ ตตฺถ สมฺมทฺยสจฺจญฺจ
นุप्ปชฺชิตถ ทฺวักขสจฺจญฺจ นุप्ปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ทฺวักขสจฺจํ นุप्ปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ มคฺคสจฺจํ
นุप्ปชฺชิตถาติ?

อนิสเมตาวิํ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงคกฺขณเณ อรูปเ
มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตฺถ ทฺวักขสจฺจํ
นุप्ปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ นุप्ปชฺชิตถ. สฺพุทฺธาवासานํ
อุปฺปตฺติจิตฺตสฺส ภงคกฺขณเณ อนนิสเมตาวิํ จวนฺตานํ ปวตฺเต
จิตฺตสฺส ภงคกฺขณเณ อสณฺณสตุตา จวนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
ทฺวักขสจฺจญฺจ นุप्ปชฺชติ มคฺคสจฺจญฺจ นุप्ปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มคฺคสจฺจํ นุप्ปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
ทฺวักขสจฺจํ นุप्ปชฺชติ?

สฺพุทฺธาवासานํ อุปฺปตฺติจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ อนนิสเมตาวิํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ อสณฺณสตุตํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ นุप्ปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
ตตฺถ ทฺวักขสจฺจํ นุप्ปชฺชติ. สฺพุทฺธาवासานํ อุปฺปตฺติจิตฺตสฺส
ภงคกฺขณเณ อนนิสเมตาวิํ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงคกฺขณเณ
อสณฺณสตุตา จวนฺตานํ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจญฺจ นุप्ปชฺชิตถ
ทฺวักขสจฺจญฺจ นุप्ปชฺชติ.

๖๗.(ก) ยสฺส ยตถ สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อนภิสเมตาวิํ ตณฺหา ย ฆงฺคกฺขณฺ เตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต
วตฺตมาเน เตสํ ตตถ สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ
มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิตถ. สุกฺขาวาसानํ ทฺวติเย จิตฺเต วตฺตมาเน
อนภิสเมตาวิํ ตณฺหา ย ฆงฺคกฺขณฺ เตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต
วตฺตมาเน อสญฺญสฺสตาณํ เตสํ ตตถ สมุทฺยสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชติ
มคฺคสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชตีติ?

อนภิสเมตาวิํ ตณฺหา ย อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ ตตถ มคฺคสจฺจํ
นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชติ.
สูกฺขาวาसानํ ทฺวติเย จิตฺเต วตฺตมาเน อนภิสเมตาวิํ ตณฺหา
ฆงฺคกฺขณฺ เตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน อสญฺญสฺสตาณํ
เตสํ ตตถ มคฺคสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิตถ สมุทฺยสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชติ.

(๕) ปจฺจุปฺปนฺนํ นานาคตฺวาโร

(ก) อนุโลมปฺปคฺคโล

๖๘.(ก) ยสฺส ทฺวทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อคคัมคคสฺส อุปฺปาทกฺขณเ อรหฺนทานํ จิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคคัมคํ ปฏฺฐิถิสฺสนฺติ
 ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ กุขสจฺจํ อุปฺปชฺชติ, โน จ
 เตสํ สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ กุขสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชติ
 สมุทฺยสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส กุขสจฺจํ
 อุปฺปชฺชติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณเ อรูปเ
 มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ กุขสจฺจํ อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ สมุทฺยสจฺจญฺจ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ กุขสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส กุขสจฺจํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส มคฺคสจฺจํ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ?

อคคัมคคสฺส อุปฺปาทกฺขณเ อรหฺนทานํ จิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ เย จ ปุถุชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิถิสฺสนฺติ เตสํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ กุขสจฺจํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. ยสฺส จิตฺตสฺส
 อนนฺตรา อคคัมคํ ปฏฺฐิถิสฺสนฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ

เย จญเณ มคฺคํ ปฏฺฐิตสฺสสนฺติ เตสํ อุปปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ทฺกฺขสจฺจญจ อุปปชฺชติ มคฺคสจฺจญจ
อุปปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ อุปปชฺชิสฺสติ ตสฺส ทฺกฺขสจฺจํ
อุปปชฺชติตี?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิตสฺสสนฺติ ตสฺส
จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ เย จญเณ มคฺคํ ปฏฺฐิตสฺสสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ
ปวตฺเต จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ อรุเป มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ
อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ มคฺคสจฺจํ อุปปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ทฺกฺขสจฺจํ
อุปปชฺชติ. ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิตสฺสสนฺติ ตสฺส
จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ เย จญเณ มคฺคํ ปฏฺฐิตสฺสสนฺติ เตสํ
อุปปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ มคฺคสจฺจญจ
อุปปชฺชิสฺสติ ทฺกฺขสจฺจญจ อุปปชฺชติ.

๖๙.(ก) ยสฺส สมุทฺยสจฺจํ อุปปชฺชติ ตสฺส มคฺคสจฺจํ
อุปปชฺชิสฺสติตี?

เย ปุ่ชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิตสฺสสนฺติ เตสํ ตณฺหาเย
อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ อุปปชฺชติ, โน จ เตสํ มคฺคสจฺจํ
อุปปชฺชิสฺสติ. เย มคฺคํ ปฏฺฐิตสฺสสนฺติ เตสํ ตณฺหาเย อุปฺปาทกฺขณเณ
เตสํ สมุทฺยสจฺจญจ อุปปชฺชติ มคฺคสจฺจญจ อุปปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
 อุปฺปชฺชตีตี?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺตี เย จญฺเ
 มคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺตี เตสํ ตณฺหา ย ภงฺคกฺขณเ
 ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน นิโรธสมาปन्नานํ อสญฺญสฺสตาณํ
 เตสํ มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชตี.
 เย มคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺตี เตสํ ตณฺหา ย อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ
 มคฺคสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี สมุทฺยสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชตี.

(ข) อนุโลมโอภาโส

๗๐. ยตถ ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชตี...เป...

(ยตถกมฺปิ ยสฺสยตถกสทิสํ กาทพฺพ).

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๗๑.(ก) ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตถ
 สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเ อรหฺนฺตานํ จิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺตี
 ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ อสญฺญสฺสตาณํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
 ตตถ ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ตตถ สมุทฺยสจฺจํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ จตุโวการํ ปณฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ

ปวตเต จิตตสส อุปาทกฺขณ เตสํ ตตถ ทุกฺขสจฺจญจ อุปฺปชฺชติ
สมุทฺยสจฺจญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชตีติ?

จตุโวการา ปญฺจโวการา จวนฺตานํ ปวตเต จิตตสส
ภงฺกกฺขณ อรูปเ มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อุปาทกฺขณ เตสํ ตตถ
สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชติ.
จตุโวการํ ปญฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตเต จิตตสส
อุปาทกฺขณ เตสํ ตตถ สมุทฺยสจฺจญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ
ทุกฺขสจฺจญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ มคฺคสจฺจํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสฺส อุปาทกฺขณ อรหฺนฺตานํ จิตตสส
อุปาทกฺขณ อาปายิกานํ เย จ ปุณฺณชฺชา มคฺคํ
น ปฏฺฐิตสฺส น ตเตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตเต จิตตสส
อุปาทกฺขณ อสฺสณสฺส ตเตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสติ.
ยสฺส จิตตสส อนนฺตรรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิตสฺส น ตเตสํ จิตตสส
อุปาทกฺขณ เย จญฺเเย มคฺคํ ปฏฺฐิตสฺส น ตเตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ

ปวตเต จิตตสส อุปาทกขณ เตสํ ตตถ ทุกขสจจณจ อุปปชชติ
มคฺคสจจณจ อุปปชชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มคฺคสจจํ อุปปชชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ทุกขสจจํ อุปปชชตีตี?

ยสฺส จิตตสส อนนตรา อคฺคมคํ ปฏฺฐิสฺสณฺตี ตสฺส
จิตตสส ฆคฺคกขณ เย จณฺเณ มคํ ปฏฺฐิสฺสณฺตี เตสํ จวนฺตานํ
ปวตเต จิตตสส ฆคฺคกขณ อรูปเ มคฺคสส จ ผลสส จ
อุปาทกขณ เตสํ ตตถ มคฺคสจจํ อุปปชชิสฺสตี, โน จ เตสํ
ตตถ ทุกขสจจํ อุปปชชติ. ยสฺส จิตตสส อนนตรา อคฺคมคํ
ปฏฺฐิสฺสณฺตี ตสฺส จิตตสส อุปาทกขณ เย จณฺเณ มคํ
ปฏฺฐิสฺสณฺตี เตสํ อุปปชชณฺตานํ ปวตเต จิตตสส อุปาทกขณ
เตสํ ตตถ มคฺคสจจณจ อุปปชชิสฺสตี ทุกขสจจณจ อุปปชชติ.

๗๒.(ก) ยสฺส ยตถ สมุทฺยสจจํ อุปปชชติ ตสฺส ตตถ
มคฺคสจจํ อุปปชชิสฺสตีตี?

อาปายิกานํ เย จ ปุณฺณชฺชา มคํ น ปฏฺฐิสฺสณฺตี เตสํ
ตณฺหาเย อุปาทกขณ เตสํ ตตถ สมุทฺยสจจํ อุปปชชติ, โน จ
เตสํ ตตถ มคฺคสจจํ อุปปชชิสฺสตี. เย มคํ ปฏฺฐิสฺสณฺตี เตสํ
ตณฺหาเย อุปาทกขณ เตสํ ตตถ สมุทฺยสจจณจ อุปปชชติ
มคฺคสจจณจ อุปปชชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชตีตี?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺตี เย
จณฺเณ มคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺตี เตสํ ตณฺหา ย ภาวคฺคกฺขณ
ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน เตสํ ตตถ มคฺคสจฺจํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชตี.
เย มคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺตี เตสํ ตณฺหา ย อุปฺปาทกฺขณ
เตสํ ตตถ มคฺคสจฺจณฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี สมุทฺยสจฺจณฺจ อุปฺปชฺชตี.

(ข) ปจฺจนีกปฺคฺคโล

๗๓. (ก) ยสฺส ทุกฺขสจฺจํ นฺุปฺปชฺชตี ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
นฺุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภาวคฺคกฺขณ อรูป
มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อุปฺปาทกฺขณ เตสํ ทุกฺขสจฺจํ นฺุปฺปชฺชตี,
โน จ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ นฺุปฺปชฺชิสฺสตี. อคฺคมคฺคสฺส ภาวคฺคกฺขณ
อรหนฺตานํ จิตฺตสฺส ภาวคฺคกฺขณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ
ปฏฺฐิสฺสณฺตี ตสฺส จิตฺตสฺส ภาวคฺคกฺขณ อรูป อคฺคมคฺคสฺส จ
ผลสฺส จ อุปฺปาทกฺขณ เตสํ ทุกฺขสจฺจณฺจ นฺุปฺปชฺชตี
สมุทฺยสจฺจณฺจ นฺุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน สมุทฺยสจฺจํ นฺุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ทุกฺขสจฺจํ
นฺุปฺปชฺชตีตี?

อคคมคคสส อุปฺปาทกฺขณเ อรหฺนทานํ จิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคคมคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ
 ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ สมฺมทยสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี,
 โน จ เตสํ ทฺวักขสจฺจํ นุปฺปชฺชตี. อคคมคคสส ภงฺคกฺขณเ
 อรหฺนทานํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคคมคํ
 ปฏฺลิภิสฺสนฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ อรูปเ อคคมคคสส จ
 ผลสฺส จ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ สมฺมทยสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี
 ทฺวักขสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ทฺวักขสจฺจํ นุปฺปชฺชตี ตสฺส มคฺคสจฺจํ
 นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคคมคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ ตสฺส
 จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ เย จญฺเเย มคํ ปฏฺลิภิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ
 ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ อรูปเ มคฺคสส จ ผลสฺส จ
 อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ทฺวักขสจฺจํ นุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ มคฺคสจฺจํ
 นุปฺปชฺชิสฺสตี. อคคมคคสส ภงฺคกฺขณเ อรหฺนทานํ จิตฺตสฺส
 ภงฺคกฺขณเ เย จ ปุถุชฺชนา มคํ น ปฏฺลิภิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ
 ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ อรูปเ อคคมคคสส จ ผลสฺส จ
 อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ทฺวักขสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชตี มคฺคสจฺจญฺจ
 นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ทุกฺขสจฺจํ
นุปฺปชฺชตีตี?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเ อรหฺนฺตานํ จิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเ เย จ ปุณฺณชฺชา มคฺคํ น ปฏฺฐิสฺสณฺตี เตสํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ มคฺคสจฺจํ
นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชตี. อคฺคมคฺคสฺส
ภงฺกกฺขณเ อรหฺนฺตานํ จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณเ เย จ ปุณฺณชฺชา มคฺคํ
น ปฏฺฐิสฺสณฺตี เตสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณเ อรูปเ
อคฺคมคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ มคฺคสจฺจญฺจ
นุปฺปชฺชิสฺสตี ทุกฺขสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชตี.

๗๔.(ก) ยสฺส สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชตี ตสฺส มคฺคสจฺจํ
นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺตี เย
จญฺเเย มคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺตี เตสํ ตณฺหาเย ภงฺกกฺขณเ
ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสยสฺสทฺตานํ
เตสํ สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี.
อคฺคมคฺคสมงฺคิณํ อรหฺนฺตานํ เย จ ปุณฺณชฺชา มคฺคํ
น ปฏฺฐิสฺสณฺตี เตสํ ตณฺหาเย ภงฺกกฺขณเ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต
วตฺตมาเน เตสํ สมุทฺยสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชตี มคฺคสจฺจญฺจ
นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
 นุปฺปชฺชตีตี?

เย ปุ่ชฺชชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิสฺสณฺตี เตสํ ตณฺหาเย
 อูปาทกฺขณฺเ เตสํ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
 สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชตี. อคฺคมคฺคสมงฺคิณํ อรหฺนฺตานํ เย จ
 ปุ่ชฺชชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิสฺสณฺตี เตสํ ตณฺหาเย ฆงฺคกฺขณฺเ
 ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน เตสํ มคฺคสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี
 สมุทฺยสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชตี.

(ง) ปจฺจนีโกภาโส

๗๕. ยตถ ทุคฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชตี...เป....

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโลกาสา

๗๖.(ก) ยสฺส ยตถ ทุคฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตถ
 สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

จิตฺตวาทา ปญฺจวาทา จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส
 ฆงฺคกฺขณฺเ อรูปเ มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อูปาทกฺขณฺเ เตสํ ตตถ
 ทุคฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ตตถ สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี.
 อคฺคมคฺคสฺส ฆงฺคกฺขณฺเ อรหฺนฺตานํ จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณฺเ ยสฺส
 จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺตี ตสฺส จิตฺตสฺส
 ฆงฺคกฺขณฺเ อสณฺนสตฺตา จวนฺตานํ อรูปเ อคฺคมคฺคสฺส จ

ผลสส จ อุปปาทกฺขณ เตสํ ตตฺถ ทฺวักขสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชติ
สมุทฺทยสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ สมุทฺทยสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
ทฺวักขสจฺจํ นุปฺปชฺชตีติ?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณ อรหฺนฺตานํ จิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺติ
ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณ อสฺสณฺตตฺตํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ตตฺถ สมุทฺทยสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ทฺวักขสจฺจํ
นุปฺปชฺชติ. อคฺคมคฺคสฺส ภงฺกกฺขณ อรหฺนฺตานํ จิตฺตสฺส
ภงฺกกฺขณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺติ
ตสฺส จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณ อรุเป อคฺคมคฺคสฺส จ ผลสฺส จ
อุปฺปาทกฺขณ อสฺสณฺตตฺตา จวฺนฺตานํ เตสํ ตตฺถ สมุทฺทยสจฺจญฺจ
นุปฺปชฺชิสฺสติ ทฺวักขสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ ทฺวักขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ มคฺคสจฺจํ
นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺติ ตสฺส
จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณ เย จญฺเวย มคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺติ เตสํ จวฺนฺตานํ
ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณ อรุเป มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ
อุปฺปาทกฺขณ เตสํ ตตฺถ ทฺวักขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ, โน จ
เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสติ. อคฺคมคฺคสฺส ภงฺกกฺขณ

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคํ ปฏฺฐิตสฺส นติ เย
 จญฺเณ มคํ ปฏฺฐิตสฺส นติ เตสํ ตณฺหาเย ฆงฺคกฺขณเ
 ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน เตสํ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชติ,
 โน จ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสติ. อคฺคมคฺคสมํคิณํ
 อรหฺนฺตานํ, อาปายิกานํ เย จ ปุณฺณชฺชนา มคํ น ปฏฺฐิตสฺส นติ
 เตสํ ตณฺหาเย ฆงฺคกฺขณเ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน
 อสญฺญสฺส ตณฺหา เตสํ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชติ มคฺคสจฺจญฺจ
 นุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชติ?

อาปายิกานํ เย จ ปุณฺณชฺชนา มคํ น ปฏฺฐิตสฺส นติ เตสํ
 ตณฺหาเย อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ
 เตสํ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชติ. อคฺคมคฺคสมํคิณํ อรหฺนฺตานํ
 อาปายิกานํ เย จ ปุณฺณชฺชนา มคํ น ปฏฺฐิตสฺส นติ เตสํ ตณฺหาเย
 ฆงฺคกฺขณเ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน อสญฺญสฺส ตณฺหา เตสํ
 ตตฺถ มคฺคสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิสฺสติ สมุทฺยสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชติ.

(๖) อตีตानาคตวโร

(ก) อนุโลมบุคคลโ

๗๘.(ก) ยสส ทุกขสจจํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส สมุทฺยสจจํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคิํ อรหฺนตานิ ยสส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
 อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิถิสฺสนฺติ เตสํ ทุกขสจจํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
 สมุทฺยสจจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ ทุกขสจจญฺจ อุปฺปชฺชิตถ
 สมุทฺยสจจญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสส วา ปน สมุทฺยสจจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ทุกขสจจํ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสส ทุกขสจจํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส มคฺคสจจํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคิํ อรหฺนตานิ เย จ ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ
 น ปฏฺฐิถิสฺสนฺติ เตสํ ทุกขสจจํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
 มคฺคสจจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. ยสส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ
 ปฏฺฐิถิสฺสนฺติ เย จญฺเเย มคฺคํ ปฏฺฐิถิสฺสนฺติ เตสํ ทุกขสจจญฺจ
 อุปฺปชฺชิตถ มคฺคสจจญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

๗๙.(ก) ยสฺส สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส มคฺคสจฺจํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสมงฺคิโน อรหฺนตานิ เป จ ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ
 น ปฏฺฐิลภิสฺสณฺติ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
 มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรํ อคฺคมคฺคํ
 ปฏฺฐิลภิสฺสณฺติ, เป จญฺเณ มคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสณฺติ เตสํ สมุทฺยสจฺจญฺจ
 อุปฺปชฺชิตถ มคฺคสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(ข) อนุโลมโอภาโส

๘๐. ยตถ หุทฺธสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ...เป....

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๘๑.(ก) ยสฺส ยตถ หุทฺธสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสมงฺคิโน อรหฺนตานิ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรํ
 อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสณฺติ อสฺสณฺตตฺตานํ เตสํ ตตฺถ หุทฺธสจฺจํ
 อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ
 จตุวโถการานํ ปณฺจวโถการานํ เตสํ ตตฺถ หุทฺธสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิตถ
 สมุทฺยสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สมุททยสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 ทุคฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถาตี?

สุทฺธาวาสี อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ สมุททยสจฺจํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ ทุคฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ.
 อิตเรสํ จตุโวการานํ ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตฺถ สมุททยสจฺจญฺจ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี ทุคฺขสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ ทุคฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ มคฺคสจฺจํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อคฺคมคฺคสมงฺคินี อรหนฺตานํ เย จ ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ
 น ปฎฺฐิตสฺสสนฺติ อาปายิกานํ อสญฺญสฺตฺตานํ เตสํ ตตฺถ ทุคฺขสจฺจํ
 อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. ยสฺส
 จิตฺตสฺส อนนฺตรรา อคฺคมคฺคํ ปฎฺฐิตสฺสสนฺติ เย จญฺเณ มคฺคํ
 ปฎฺฐิตสฺสสนฺติ เตสํ ตตฺถ ทุคฺขสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิตถ มคฺคสจฺจญฺจ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 ทุคฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถาตี?

สุทฺธาวาสี อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี,
 โน จ เตสํ ตตฺถ ทุคฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ. ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรรา
 อคฺคมคฺคํ ปฎฺฐิตสฺสสนฺติ เย จญฺเณ มคฺคํ ปฎฺฐิตสฺสสนฺติ เตสํ ตตฺถ
 มคฺคสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี ทุคฺขสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิตถ.

๘๒.(ก) ยสฺส ยตถ สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสมงฺคิณํ อรหฺนฺตานํ เย จ ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ
น ปฏฺฐิสฺสณฺติ อาปายิกานํ เตสํ ตตถ สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. ยสฺส จิตฺตสฺส
อนนฺตรรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺติ เย จญฺเณ มคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺติ
เตสํ ตตถ สมุทฺยสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิตถ มคฺคสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มคฺคสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมาเน เตสํ ตตถ มคฺคสจฺจํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ. ยสฺส
จิตฺตสฺส อนนฺตรรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺติ เย จญฺเณ มคฺคํ
ปฏฺฐิสฺสณฺติ เตสํ ตตถ มคฺคสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี สมุทฺยสจฺจญฺจ
อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ปจฺจนีกปฺปคฺคโล

๘๓.(ก) ยสฺส ทฺกฺขสจฺจํ นฺุปฺปชฺชิตถ ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
นฺุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน สมุททยสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ทุกฺขสจฺจํ
 นุปฺปชฺชิตถาตี?

อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส มคฺคสจฺจํ
 นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

นตถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ทุกฺขสจฺจํ
 นุปฺปชฺชิตถาตี?

อุปฺปชฺชิตถ.

๘๔.(ก) ยสฺส สมุททยสจฺจํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส มคฺคสจฺจํ
 นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

นตถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส สมุททยสจฺจํ
 นุปฺปชฺชิตถาตี?

อุปฺปชฺชิตถ.

(ง) ปจฺจณีกโสภาโส

๘๕. ยตถ ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชิตถ...เป....

(จ) ปจจนีกปุคคโลกาสา

๘๖.(ก) ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
สมุทฺทสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อูปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สมุทฺทสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อูปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ มคฺคสจฺจํ
นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อูปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชิตถาติ?

อูปฺปชฺชิตถ.

๘๗.(ก) ยสฺส ยตถ สมุทฺทสจฺจํ นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานเ เตสํ ตตถ สมุทฺทสจฺจํ
นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

อสณฺณสत्ตานํ เตสํ ตตถ สมุทฺทสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิตถ
มคฺคสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชิตถาตี?

อคฺคมคฺคสมงฺคิโน อรหฺนตานิ เย จ ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ
น ปฏฺฐิสฺสตี อาปายิกานิ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี,
โน จ เตสํ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชิตถ. อสฺสณฺสยตานิ เตสํ
ตตฺถ มคฺคสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี สมุทฺยสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิตถ.
อุปฺปาทวาโร.

๒. ปวตฺติ ๒. นิโรธวาโร

(๑) ปจฺจุปฺปนนาโร

(ก) อนุโลมปคฺคโล

๘๘.(ก) ยสฺส ทฺกฺขสจฺจํ นิรุชฺฌตี ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
นิรุชฺฌตีตี?

สพฺเพสํ จวนฺตานิ ปวตฺเต ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณ
เตสํ ทฺกฺขสจฺจํ นิรุชฺฌตี, โน จ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ นิรุชฺฌตี.
ตณฺหาเย ฆงฺคกฺขณ เตสํ ทฺกฺขสจฺจญฺจ นิรุชฺฌตี สมุทฺยสจฺจญฺจ
นิรุชฺฌตี.

(ข) ยสฺส วา ปน สมุทฺยสจฺจํ นิรุชฺฌตี ตสฺส ทฺกฺขสจฺจํ
นิรุชฺฌตีตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ทฺวํขสจํ นฺรุชฺฌติ ตสฺส มคฺคสจํ นฺรุชฺฌตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานิ ปวตฺเต มคฺควิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ
 เตสํ ทฺวํขสจํ นฺรุชฺฌติ, โน จ เตสํ มคฺคสจํ นฺรุชฺฌติ.
 ปณฺจโวภาเร มคฺคสฺส ภงฺคกฺขณเ เตสํ ทฺวํขสจฺจยจ นฺรุชฺฌติ
 มคฺคสจฺจยจ นฺรุชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจํ นฺรุชฺฌติ ตสฺส ทฺวํขสจํ
 นฺรุชฺฌตีติ?

อรุเป มคฺคสฺส ภงฺคกฺขณเ เตสํ มคฺคสจํ นฺรุชฺฌติ, โน จ
 เตสํ ทฺวํขสจํ นฺรุชฺฌติ. ปณฺจโวภาเร มคฺคสฺส ภงฺคกฺขณเ เตสํ
 มคฺคสจฺจยจ นฺรุชฺฌติ ทฺวํขสจฺจยจ นฺรุชฺฌติ.

๘๙.(ก) ยสฺส สมุทฺยสจํ นฺรุชฺฌติ ตสฺส มคฺคสจํ
 นฺรุชฺฌตีติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจํ นฺรุชฺฌติ ตสฺส สมุทฺยสจํ
 นฺรุชฺฌตีติ?

โน.

(ข) อนฺุโลมโอภาโส

๙๐. ยตถ ทฺวํขสจํ นฺรุชฺฌติ ตตถ สมุทฺยสจํ นฺรุชฺฌตีติ?
 อสยฺยสยฺยเต ตตถ ทฺวํขสจํ นฺรุชฺฌติ...เป....

(ยตถกั อูปปาเทปิ นิโรเธปิ อูปปาทนิโรเธปิ สทิสั, นตถิ
 นานากรณี).

(ค) อนุโลมบุคคลโลกาสา

๙๑. ยสส ยตถ ทุกขสจจัน นิรุชฌตี...เป....

(ยสสยตถกมปิ สทิสั วิตถาเรตพพ).

(ข) ปจจณีกบุคคล

๙๒.(ก) ยสส ทุกขสจจัน น นิรุชฌตี ตสส สมุทยสจจัน
 น นิรุชฌตีตี?

อามนตทา.

(ข) ยสส วา ปน สมุทยสจจัน น นิรุชฌตี ตสส ทุกขสจจัน
 น นิรุชฌตีตี?

สพเพสั จวนตานิ ปวตเต ตณหาวิปปยุตตจิตตสส ภงคกขณ
 เตสั สมุทยสจจัน น นิรุชฌตี, โน จ เตสั ทุกขสจจัน น นิรุชฌตี.
 สพเพสั อูปปชชนตานิ ปวตเต จิตตสส อูปปาทกขณ อรูป
 มคคสส จ ผลสส จ ภงคกขณ เตสั สมุทยสจจณจ น นิรุชฌตี
 ทุกขสจจณจ น นิรุชฌตี.

(ก) ยสส ทุกขสจจัน น นิรุชฌตี ตสส มคคสจจัน
 น นิรุชฌตีตี?

อรูป มคคสส ภงคกขณ เตสั ทุกขสจจัน น นิรุชฌตี,

โน จ เตสํ มคฺคสจฺจํ น นินฺรุชฺฌติ. สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
 ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ อรูปเ ผลสฺส ภางคฺกขณเณ เตสํ
 กุขสจฺจญฺจ น นินฺรุชฺฌติ มคฺคสจฺจญฺจ น นินฺรุชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ น นินฺรุชฺฌติ ตสฺส กุขสจฺจํ
 น นินฺรุชฺฌติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต มคฺควิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส ภางคฺกขณเณ
 เตสํ มคฺคสจฺจํ น นินฺรุชฺฌติ, โน จ เตสํ กุขสจฺจํ น นินฺรุชฺฌติ.
 สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ อรูปเ
 ผลสฺส ภางคฺกขณเณ เตสํ มคฺคสจฺจญฺจ น นินฺรุชฺฌติ กุขสจฺจญฺจ
 น นินฺรุชฺฌติ.

๙๓.(ก) ยสฺส สมุทฺยสจฺจํ น นินฺรุชฺฌติ ตสฺส มคฺคสจฺจํ
 น นินฺรุชฺฌติ?

มคฺคสฺส ภางคฺกขณเณ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ น นินฺรุชฺฌติ, โน จ
 เตสํ มคฺคสจฺจํ น นินฺรุชฺฌติ. สพฺเพสํ จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ
 ตณฺหาวิปฺปยุตฺตมคฺควิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส ภางคฺกขณเณ นิโรธสฺมาปन्नานํ
 อสยฺยสจฺจญฺจ เตสํ สมุทฺยสจฺจญฺจ น นินฺรุชฺฌติ มคฺคสจฺจญฺจ
 น นินฺรุชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ น นินฺรุชฺฌติ ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
 น นินฺรุชฺฌติ?

ตณฺหาเย ภงฺกขณเ เตสํ มคฺคสจฺจํ น นิร์ชฺฌติ, โน จ เตสํ
สมุทฺทสจฺจํ น นิร์ชฺฌติ. สพฺเพสํ จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ
มคฺควิปฺปยุตฺตตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส ภงฺกขณเ นีโรธสมาปนฺนํ
อสนฺนสฺส ตานํ เตสํ มคฺคสจฺจญฺจ น นิร์ชฺฌติ สมุทฺทสจฺจญฺจ
น นิร์ชฺฌติ.

(ง) ปจฺจนีโกกาโล

๙๔. ยตถ กุขสจฺจํ น นิร์ชฺฌติ...เป....

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโลกาสา

๙๕. ยสฺส ยตถ กุขสจฺจํ น นิร์ชฺฌติ...เป....

(ยสฺส กมฺปิ ยสฺส ยตถ กมฺปิ สทิสํ, ยสฺส ยตถ เกปิ
นีโรธสมาปนฺนํ นนฺติ เจตํ น กาทพฺพ).

(๒) อตีตวโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๙๖. ยสฺส กุขสจฺจํ นิร์ชฺฌติ ตสฺส สมุทฺทสจฺจํ
นิร์ชฺฌติ ตาติ?

อามนฺตา.

(ยถา อุปฺปาทวาทเ อตีตา ปุจฺฉา อนุโลมมฺปิ ปจฺจนี กมฺปิ
วิกิตฺตา เอวํ นีโรเธปิ วิกิตพฺพา, นตฺถิ นานากรรม).

(๓) อนาคตวาโร

(ก) อนุโลมบุคคลโ

๙๗.(ก) ยสฺส ทุกฺขสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสมํคิํ อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺตี เตสํ ทุกฺขสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ
สมุทฺยสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ ทุกฺขสจฺจญฺจ นิรุชฺฌิสฺสตี
สมุทฺยสจฺจญฺจ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ทุกฺขสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส มคฺคสจฺจํ
นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสฺส ภงฺคกฺขณฺเ อรหฺนฺตานํ เย จ ปุณฺณชฺชา มคฺคํ
น ปฏฺฐิสฺสณฺตี เตสํ ทุกฺขสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ
มคฺคสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี. อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ ยสฺส จิตฺตสฺส
อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺตี เย จญฺเเว มคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺตี
เตสํ ทุกฺขสจฺจญฺจ นิรุชฺฌิสฺสตี มคฺคสจฺจญฺจ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...

อามนฺตา.

๙๘.(ก) ยสฺส สมุทฺยสจฺจํ นිරุชฺฌิสฺสตี ตสฺส มคฺคสจฺจํ
นिरุชฺฌิสฺสตีติ?

เย ปุถุชชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิลภิสฺสนฺติ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ
นिरุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ มคฺคสจฺจํ นिरุชฺฌิสฺสตี. เย มคฺคํ
ปฏฺฐิลภิสฺสนฺติ เตสํ สมุทฺยสจฺจญฺจ นिरุชฺฌิสฺสตี มคฺคสจฺจญฺจ
นिरุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
นिरุชฺฌิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสนฺติ เตสํ มคฺคสจฺจํ นिरุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ
สมุทฺยสจฺจํ นिरุชฺฌิสฺสตี. เย มคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสนฺติ เตสํ มคฺคสจฺจญฺจ
นिरุชฺฌิสฺสตี สมุทฺยสจฺจญฺจ นिरุชฺฌิสฺสตี.

(ข) อนุโลมโอภาโส

๙๙. ยตถ ทุกฺขสจฺจํ นिरุชฺฌิสฺสตี...เป....

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๑๐๐. ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจฺจํ นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ
สมุทฺยสจฺจํ นिरุชฺฌิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคีนํ อรหนฺตานิ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสนฺติ อสฺสวสฺสตตานิ เตสํ ตตถ ทุกฺขสจฺจํ

นिरุชฌิสสตี, โน จ เตสํ ตตถ สมุททยสจจํ निरुचञ्चिससति. ॐ तरेसं
 जटुवोकारानं पणजवोकारानं तेसं ततथ ढुकुषसज्जणज निरुचञ्चिससति
 समुटथसज्जणज निरुचञ्चिससति...ऐ....

(यससगढपि यससयतलगढपि सथिसं).

(ख) पज्जनीकपुकुलो

१०१.(ग) यसस ढुकुषसज्जं न निरुचञ्चिससति तसस समुटथसज्जं
 न निरुचञ्चिससतीति?

आढनुता.

(ख) यसस वा पन समुटथसज्जं न निरुचञ्चिससति तसस ढुकुषसज्जं
 न निरुचञ्चिससतीति?

ओकुढकुसढङ्कीनं ओरहनतानं यसस जित्तसस ओननुतरा
 ओकुढकुक्कं पणुलणिसनूति तेसं समुटथसज्जं न निरुचञ्चिससति, नो ज
 तेसं ढुकुषसज्जं न निरुचञ्चिससति. पज्जणिजित्तसस णङ्कणखणे तेसं
 समुटथसज्जणज न निरुचञ्चिससति ढुकुषसज्जणज न निरुचञ्चिससति.

(ग) यसस ढुकुषसज्जं न निरुचञ्चिससति तसस ढुकुसज्जं
 न निरुचञ्चिससतीति?

आढनुता.

(ख) यसस वा पन ढुकुसज्जं न निरुचञ्चिससति तसस ढुकुषसज्जं
 न निरुचञ्चिससतीति?

อคคัมคคสฺส ภงคกฺขณเ อรหนตํ ยเ จ ปุณฺณชนา มคฺคํ
 น ปฏฺฐิตสฺส น ตสฺสํ มคฺคสจฺจํ น นิสฺสํ นิสฺสํ, โน จ ตสฺสํ
 ทุกฺขสจฺจํ น นิสฺสํ นิสฺสํ. ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงคกฺขณเ ตสฺสํ
 มคฺคสจฺจญฺจ น นิสฺสํ นิสฺสํ ทุกฺขสจฺจญฺจ น นิสฺสํ นิสฺสํ.

๑๐๒.(ก) ยสฺส สมุทฺทสจฺจํ น นิสฺสํ นิสฺสํ ตสฺส มคฺคสจฺจํ
 น นิสฺสํ นิสฺสํ?

อคคัมคคสฺส อปฺปาทกฺขณเ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
 อคคัมคคํ ปฏฺฐิตสฺส น ตสฺสํ สมุทฺทสจฺจํ น นิสฺสํ นิสฺสํ,
 โน จ ตสฺสํ มคฺคสจฺจํ น นิสฺสํ นิสฺสํ. อคคัมคคสฺส ภงคกฺขณเ
 อรหนตํ ตสฺสํ สมุทฺทสจฺจญฺจ น นิสฺสํ นิสฺสํ มคฺคสจฺจญฺจ
 น นิสฺสํ นิสฺสํ.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ น นิสฺสํ นิสฺสํ ตสฺส สมุทฺทสจฺจํ
 น นิสฺสํ นิสฺสํ?

เย ปุณฺณชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิตสฺส น ตสฺสํ มคฺคสจฺจํ
 น นิสฺสํ นิสฺสํ, โน จ ตสฺสํ สมุทฺทสจฺจํ น นิสฺสํ นิสฺสํ.
 อคคัมคคสฺส ภงคกฺขณเ อรหนตํ ตสฺสํ มคฺคสจฺจญฺจ
 น นิสฺสํ นิสฺสํ สมุทฺทสจฺจญฺจ น นิสฺสํ นิสฺสํ.

(ง) ปจฺจนีกโสภาส

๑๐๓. ยตถ ทุกฺขสจฺจํ น นิสฺสํ นิสฺสํ...เป....

(จ) ปจจนีกปุคคโลกาสา

๑๐๔.(ก) ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจฺจํ น นิร์ชฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ
สมุทฺทสจฺจํ น นิร์ชฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สมุทฺทสจฺจํ น นิร์ชฌิสฺสตี ตสฺส
ตตถ ทุกฺขสจฺจํ น นิร์ชฌิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสมงฺคิํ อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ อสฺสยสฺสจฺจํ เตสํ ตตถ สมุทฺทสจฺจํ
น นิร์ชฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ ทุกฺขสจฺจํ น นิร์ชฌิสฺสตี.
ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ เตสํ ตตถ สมุทฺทสจฺจญฺจ
น นิร์ชฌิสฺสตี ทุกฺขสจฺจญฺจ น นิร์ชฌิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจฺจํ น นิร์ชฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ
มคฺคสจฺจํ น นิร์ชฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มคฺคสจฺจํ น นิร์ชฌิสฺสตี ตสฺส
ตตถ ทุกฺขสจฺจํ น นิร์ชฌิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสฺส ภงฺคกฺขณฺเ อรหฺนฺตานํ เย จ ปุณฺณชฺชา มคฺคํ
น ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ อาปายิกานํ อสฺสยสฺสจฺจํ เตสํ ตตถ มคฺคสจฺจํ
น นิร์ชฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ ทุกฺขสจฺจํ น นิร์ชฌิสฺสตี.

ปัจฉิมจิตตสส ภังคกฺขณ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจญฺจ น นිරุชฺฌิสฺสตี
 ทุกฺขสจฺจญฺจ น นිරุชฺฌิสฺสตี.

๑๐๕.(ก) ยสฺส ยตฺถ สมุทฺยสจฺจํ น นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 มคฺคสจฺจํ น นिरุชฺฌิสฺสตีตี?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
 อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ เตสํ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ น นिरุชฺฌิสฺสตี, โน
 จ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ น นिरุชฺฌิสฺสตี. อคฺคมคฺคสฺส ภังคกฺขณ
 อรหฺนฺตานํ อสฺสยสฺสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจญฺจ
 น นिरุชฺฌิสฺสตี มคฺคสจฺจญฺจ น นिरุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มคฺคสจฺจํ น นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
 ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ น นिरุชฺฌิสฺสตีตี?

อาปายิกานํ เย จ ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ เตสํ
 ตตฺถ มคฺคสจฺจํ น นिरุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ น
 นिरุชฺฌิสฺสตี. อคฺคมคฺคสฺส ภังคกฺขณ อรหฺนฺตานํ อสฺสยสฺสตฺตานํ
 เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจญฺจ น นिरุชฺฌิสฺสตี สมุทฺยสจฺจญฺจ
 น นिरุชฺฌิสฺสตี.

(๔) ปจจุปปนนาตีตวโร

(ก) อนุโลมบุคคลโ

๑๐๖.(ก) ยสฺส ทุกฺขสจฺจํ นิรุชฺฌติ ตสฺส สมุทฺทยสจฺจํ
นิรุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน สมุทฺทยสจฺจํ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส ทุกฺขสจฺจํ
นิรุชฺฌิตีติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ
อรูเป มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ ภงฺคกฺขณเ เตสํ สมุทฺทยสจฺจํ
นิรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ทุกฺขสจฺจํ นิรุชฺฌติ. สพฺเพสํ จวฺนฺตานํ
ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ เตสํ สมุทฺทยสจฺจญฺจ นิรุชฺฌิตถ
ทุกฺขสจฺจญฺจ นิรุชฺฌติ.

(ก) ยสฺส ทุกฺขสจฺจํ นิรุชฺฌติ ตสฺส มคฺคสจฺจํ นิรุชฺฌิตถาติ?

อนภิสเมตาวีนํ จวฺนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ เตสํ
ทุกฺขสจฺจํ นิรุชฺฌติ, โน จ เตสํ มคฺคสจฺจํ นิรุชฺฌิตถ.
อภิสเมตาวีนํ จวฺนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ เตสํ
ทุกฺขสจฺจญฺจ นิรุชฺฌติ มคฺคสจฺจญฺจ นิรุชฺฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส ทุกฺขสจฺจํ
นิรุชฺฌิตีติ?

อภิสมเมตาวิโน อูปปชชนตานัน ปวตเต จิตตสส อูปปาทกขณ
 อรุเป มคฺคสส จ ผลสส จ ภงคกขณ เตสํ มคฺคสจจํ นิรุชฺฌิตถ,
 โน จ เตสํ ทุกฺขสจจํ นิรุชฺฌติ. อภิสมเมตาวิโน จวนฺตานัน ปวตเต
 จิตตสส ภงคกขณ เตสํ มคฺคสจจญฺจ นิรุชฺฌิตถ ทุกฺขสจจญฺจ
 นิรุชฺฌติ.

๑๐๗.(ก) ยสฺส สมุทฺยสจจํ นิรุชฺฌติ ตสฺส มคฺคสจจํ
 นิรุชฺฌิตถาติ?

อนภิสมเมตาวิโน ตณฺหาเย ภงคกขณ เตสํ สมุทฺยสจจํ
 นิรุชฺฌติ, โน จ เตสํ มคฺคสจจํ นิรุชฺฌิตถ. อภิสมเมตาวิโน ตณฺหาเย
 ภงคกขณ เตสํ สมุทฺยสจจญฺจ นิรุชฺฌติ มคฺคสจจญฺจ นิรุชฺฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจจํ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส สมุทฺยสจจํ
 นิรุชฺฌิตฺติ?

อภิสมเมตาวิโน ตณฺหาเย อูปปาทกขณ ตณฺหาวิปปยุตฺตจิตฺเต
 วตฺตมานเ นโรธสฺมาปนนานํ เตสํ มคฺคสจจํ นิรุชฺฌิตถ, โน จ
 เตสํ สมุทฺยสจจํ นิรุชฺฌติ. อภิสมเมตาวิโน ตณฺหาเย ภงคกขณ
 เตสํ มคฺคสจจญฺจ นิรุชฺฌิตถ สมุทฺยสจจญฺจ นิรุชฺฌติ.

(ข) อนฺโหลมโองาสโ

๑๐๘. ยตถ ทุกฺขสจจํ นิรุชฺฌติ...เป....

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๑๐๙.(ก) ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจฺจํ นිරุชฺฆติ ตสฺส ตตถ
สมุทฺทสจฺจํ นिरุชฺฆติเถว?

สุทฺธาวาसानํ อุปฺปตฺติจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ อสฺสยสฺสตา
จวนฺตานิ เตสํ ตตถ ทุกฺขสจฺจํ นिरุชฺฆติ, โน จ เตสํ ตตถ
สมุทฺทสจฺจํ นिरุชฺฆติ. อิตเรสํ จตฺตวอการา ปญฺจวอการา จวนฺตานิ
ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ เตสํ ตตถ ทุกฺขสจฺจญฺจ นिरุชฺฆติ
สมุทฺทสจฺจญฺจ นिरุชฺฆติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สมุทฺทสจฺจํ นिरุชฺฆติ ตสฺส ตตถ
ทุกฺขสจฺจํ นिरุชฺฆติ?

จตฺตวอการํ ปญฺจวอการํ อุปฺปชฺชนฺตานิ ปวตฺเต จิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเ อรูปเ มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ ภงฺคกฺขณเ เตสํ ตตถ
สมุทฺทสจฺจํ นिरุชฺฆติ, โน จ เตสํ ตตถ ทุกฺขสจฺจํ นिरุชฺฆติ.
จตฺตวอการา ปญฺจวอการา จวนฺตานิ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ
เตสํ ตตถ สมุทฺทสจฺจญฺจ นिरุชฺฆติ ทุกฺขสจฺจญฺจ นिरุชฺฆติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจฺจํ นिरุชฺฆติ ตสฺส ตตถ มคฺคสจฺจํ
นिरุชฺฆติเถว?

สุทฺธาวาसानํ อุปฺปตฺติจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ อนภิสเมตาวินํ
จวนฺตานิ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ อสฺสยสฺสตา จวนฺตานิ
เตสํ ตตถ ทุกฺขสจฺจํ นिरุชฺฆติ, โน จ เตสํ ตตถ มคฺคสจฺจํ

นिरุชฌิตถ. อภิสเมตาวีนํ จวนฺตานิ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภางคฺกขณเ
เตสํ ตตฺถ ทุคฺคสจฺจญฺจ นีรुชฌติ มคฺคสจฺจญฺจ นีรुชฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มคฺคสจฺจํ นีรุชฌิตถ ตสฺส ตตฺถ
ทุคฺคสจฺจํ นีรุชฌตีติ?

อภิสเมตาวีนํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ
อรูเป มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ ภางคฺกขณเ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ
นีรุชฌิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ ทุคฺคสจฺจํ นีรุชฌติ. อภิสเมตาวีนํ
จวนฺตานิ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภางคฺกขณเ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจญฺจ
นีรุชฌิตถ ทุคฺคสจฺจญฺจ นีรุชฌติ.

๑๑๐.(ก) ยสฺส ยตถ สมุทฺยสจฺจํ นีรุชฌติ ตสฺส ตตฺถ
มคฺคสจฺจํ นีรุชฌิตถาติ?

อนภิสเมตาวีนํ ตณฺหาเย ภางคฺกขณเ เตสํ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ
นีรุชฌติ, โน จ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ นีรุชฌิตถ. อภิสเมตาวีนํ
ตณฺหาเย ภางคฺกขณเ เตสํ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจญฺจ นีรุชฌติ
มคฺคสจฺจญฺจ นีรุชฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มคฺคสจฺจํ นีรุชฌิตถ ตสฺส ตตฺถ
สมุทฺยสจฺจํ นีรุชฌตีติ?

อภิสเมตาวีนํ ตณฺหาเย อุปฺปาทกฺขณเ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต
วตฺตมาเน เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ นีรุชฌิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ

สมุทฺทยสจฺจํ นิรุชฺฌติ. อภิสเมตาวีฬํ ตณฺหาเย ฆงฺคกฺขณเณ เตสํ
ตตฺถ มคฺคสจฺจญฺจ นิรุชฺฌิตถ สมุทฺทยสจฺจญฺจ นิรุชฺฌติ.

(ข) ปจฺจนีกปฺปคฺคโล

๑๑๑.(ก) ยสฺส ทฺวฺกฺขสจฺจํ น นิรุชฺฌติ ตสฺส สมุทฺทยสจฺจํ
น นิรุชฺฌิตถาติ?

นิรุชฺฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน สมุทฺทยสจฺจํ น นิรุชฺฌิตถ ตสฺส ทฺวฺกฺขสจฺจํ
น นิรุชฺฌิตีติ?

นตฺถิ.

(ก) ยสฺส ทฺวฺกฺขสจฺจํ น นิรุชฺฌติ ตสฺส มคฺคสจฺจํ
น นิรุชฺฌิตถาติ?

อภิสเมตาวีฬํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ
อรูเป มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ ฆงฺคกฺขณเณ เตสํ ทฺวฺกฺขสจฺจํ
น นิรุชฺฌติ, โน จ เตสํ มคฺคสจฺจํ น นิรุชฺฌิตถ. อนภิสเมตาวีฬํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ทฺวฺกฺขสจฺจญฺจ
น นิรุชฺฌติ มคฺคสจฺจญฺจ น นิรุชฺฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ น นิรุชฺฌิตถ ตสฺส ทฺวฺกฺขสจฺจํ
น นิรุชฺฌิตีติ?

อนภิสเมตาวีฬํ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ เตสํ
มคฺคสจฺจํ น นิรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ทฺวฺกฺขสจฺจํ น นิรุชฺฌติ.

อนภิสเมตาวีนํ อุปปชชนตานํ ปวตเต จิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ
เตสํ มคฺคสจฺจญฺจ น นිරุชฺฌิตถ ทฺวักขสจฺจญฺจ น นිරุชฺฌติ.

๑๑๒.(ก) ยสฺส สมุทฺยสจฺจํ น นिरุชฺฌติ ตสฺส มคฺคสจฺจํ
น นिरุชฺฌิตถาติ?

อนภิสเมตาวีนํ ตณฺหาเย อุปฺปาทกฺขณเ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต
วตฺตมานเ นโรธสฺมาปนฺนํ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ น นिरุชฺฌติ,
โน จ เตสํ มคฺคสจฺจํ น นिरุชฺฌิตถ. อนภิสเมตาวีนํ ตณฺหาเย
อุปฺปาทกฺขณเ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมานเ อสญฺญสตฺตานํ
เตสํ สมุทฺยสจฺจญฺจ น นिरุชฺฌติ มคฺคสจฺจญฺจ น นिरุชฺฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ น นिरุชฺฌิตถ ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
น นिरุชฺฌิตฺติ?

อนภิสเมตาวีนํ ตณฺหาเย ภงฺคกฺขณเ เตสํ มคฺคสจฺจํ
น นिरุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ น นिरุชฺฌติ. อนภิสเมตาวีนํ
ตณฺหาเย อุปฺปาทกฺขณเ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมานเ
อสญฺญสตฺตานํ เตสํ มคฺคสจฺจญฺจ น นिरุชฺฌิตถ สมุทฺยสจฺจญฺจ
น นिरุชฺฌติ.

(ง) ปจฺจนิกโสภาโส

๑๑๓. ยตถ ทฺวักขสจฺจํ น นिरุชฺฌติ...เป....

(จ) ปจจนีกบุคคลโลกาสา

๑๑๔.(ก) ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจฺจํ น นිරุชฺฆติ ตสฺส ตตถ
สมุทฺทสจฺจํ น นिरุชฺฆติถาตี?

จตุโวการํ ปณฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเ อรูปเ มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ ภงฺคกฺขณเ
เตสํ ตตถ ทุกฺขสจฺจํ น นिरุชฺฆติ, โน จ เตสํ ตตถ สมุทฺทสจฺจํ
น นिरุชฺฆติถ. สุตฺถาวาसानํ อุปฺปตฺติจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ
อสนฺยสฺสตฺถํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ทุกฺขสจฺจญฺจ น นिरุชฺฆติ
สมุทฺทสจฺจญฺจ น นिरุชฺฆติถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สมุทฺทสจฺจํ น นिरุชฺฆติถ ตสฺส
ตตถ ทุกฺขสจฺจํ น นिरุชฺฆติตี?

สุทฺถาวาसानํ อุปฺปตฺติจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ อสนฺยสฺสตฺตา
จวนฺตานํ เตสํ ตตถ สมุทฺทสจฺจํ น นिरุชฺฆติถ, โน จ เตสํ ตตถ
ทุกฺขสจฺจํ น นिरุชฺฆติ. สุตฺถาวาसानํ อุปฺปตฺติจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเ อสนฺยสฺสตฺถํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
สมุทฺทสจฺจญฺจ น นिरุชฺฆติถ ทุกฺขสจฺจญฺจ น นिरุชฺฆติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจฺจํ น นिरุชฺฆติ ตสฺส ตตถ มคฺคสจฺจํ
น นिरุชฺฆติถาตี?

อภิสเมตาวินํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ
อรูปเ มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ ภงฺคกฺขณเ เตสํ ตตถ ทุกฺขสจฺจํ

น นิรุชฌติ, โน จ เตสํ ตตถ มคฺคสจฺจํ น นิรุชฌิตถ.
 สุตฺถาวาสานํ อุปปตฺติจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ อนภิสเมตาวีณํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ อสยฺยสत्ตํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ กฺกฺขสจฺจญฺจ น นิรุชฌติ
 มคฺคสจฺจญฺจ น นิรุชฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มคฺคสจฺจํ น นิรุชฌิตถ ตสฺส ตตถ
 กฺกฺขสจฺจํ น นิรุชฌตีติ?

สุตฺถาวาสานํ อุปปตฺติจิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณเ อนภิสเมตาวีณํ
 จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณเ อสยฺยสत्ตวา จวนฺตานํ
 เตสํ ตตถ มคฺคสจฺจํ น นิรุชฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ กฺกฺขสจฺจํ
 น นิรุชฌติ. สุตฺถาวาสานํ อุปปตฺติจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ
 อนภิสเมตาวีณํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ
 อสยฺยสत्ตํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ มคฺคสจฺจญฺจ น นิรุชฌิตถ
 กฺกฺขสจฺจญฺจ น นิรุชฌติ.

๑๑๕.(ก) ยสฺส ยตถ สมุทฺทยสจฺจํ น นิรุชฌติ ตสฺส ตตถ
 มคฺคสจฺจํ น นิรุชฌิตถาติ?

อภิสเมตาวีณํ ตณฺหาเย อุปฺปาทกฺขณเ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต
 วตฺตมาเน เตสํ ตตถ สมุทฺทยสจฺจํ น นิรุชฌติ, โน จ เตสํ ตตถ
 มคฺคสจฺจํ น นิรุชฌิตถ. สุตฺถาวาสานํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมาเน
 อนภิสเมตาวีณํ ตณฺหาเย อุปฺปาทกฺขณเ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต

วตตมานเ อสยฺยสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจญฺจ น นිරุชฺฌติ
มคฺคสจฺจญฺจ น นිරุชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มคฺคสจฺจํ น นिरุชฺฌติถ ตสฺส ตตฺถ
สมุทฺยสจฺจํ น นिरุชฺฌติ?

อนภิสเมตาวีนํ ตณฺหาเย ภงฺคกฺขณเ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ
น นिरุชฺฌติถ, โน จ เตสํ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ น นिरุชฺฌติ.
สุทฺธาवासานํ ทฺวติเย จิตฺเต วตตมานเ อนภิสเมตาวีนํ ตณฺหาเย
อุปฺปาทกฺขณเ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตตมานเ อสยฺยสตฺตานํ
เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจญฺจ น นिरุชฺฌติถ สมุทฺยสจฺจญฺจ น นिरุชฺฌติ.

(๕) ปจฺจุปปนฺนํ นาคตฺวาโร

(ก) อนุโลมปคฺคโล

๑๑๖.(ก) ยสฺส ทฺวขสจฺจํ นिरุชฺฌติ ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
นिरุชฺฌิสฺสตี?

อคฺคมคฺคสฺส ภงฺคกฺขณเ อรหฺนฺตานํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ
ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรํ อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส
ภงฺคกฺขณเ เตสํ ทฺวขสจฺจํ นिरุชฺฌติ, โน จ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ
นिरุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ จวฺนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ เตสํ
ทฺวขสจฺจญฺจ นिरุชฺฌติ สมุทฺยสจฺจญฺจ นिरุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน สมุทฺยสจฺจํ นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ทฺวขสจฺจํ
นिरุชฺฌตี?

สพเพสํ อุปปชฺชนตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ อรูป
มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ ภงฺคกฺขณเ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี,
โน จ เตสํ ทฺวักขสจฺจํ นิรุชฺฌตี. สพเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต
จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ เตสํ สมุทฺยสจฺจญฺจ นิรุชฺฌิสฺสตี ทฺวักขสจฺจญฺจ
นิรุชฺฌตี.

(ก) ยสฺส ทฺวักขสจฺจํ นิรุชฺฌตี ตสฺส มคฺคสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสฺส ภงฺคกฺขณเ อรหฺนตานํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ
เย จ ปุถุชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิสฺสณฺตี เตสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต
จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ เตสํ ทฺวักขสจฺจํ นิรุชฺฌตี, โน จ เตสํ
มคฺคสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี. ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ
ปฏฺฐิสฺสณฺตี ตสฺส จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ เย จญฺเเย มคฺคํ
ปฏฺฐิสฺสณฺตี เตสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ
เตสํ ทฺวักขสจฺจญฺจ นิรุชฺฌตี มคฺคสจฺจญฺจ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ทฺวักขสจฺจํ
นิรุชฺฌตีติ?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺตี ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เย จญฺเเย
มคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺตี เตสํ อุปปชฺชนตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเ อรูป มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ ภงฺคกฺขณเ เตสํ
มคฺคสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ทฺวักขสจฺจํ นิรุชฺฌตี.

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคํ ปฏฺฐิตสฺส นฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส
 ฆงคฺกขณฺเ ย จณฺเเย มคํ ปฏฺฐิตสฺส นฺติ เตสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต
 จิตฺตสฺส ฆงคฺกขณฺเ เตสํ มคฺคสจฺจณฺจ นฺรุชฺฌิสฺสตี ทฺวฺกขสจฺจณฺจ
 นฺรุชฺฌตี.

๑๑๗.(ก) ยสฺส สมุทฺยสจฺจํ นฺรุชฺฌตี ตสฺส มคฺคสจฺจํ
 นฺรุชฺฌิสฺสตีตี?

เย ปุณฺณชฺชนา มคํ น ปฏฺฐิตสฺส นฺติ เตสํ ตณฺหาเย
 ฆงคฺกขณฺเ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ นฺรุชฺฌตี, โน จ เตสํ มคฺคสจฺจํ
 นฺรุชฺฌิสฺสตี. เย มคํ ปฏฺฐิตสฺส นฺติ เตสํ ตณฺหาเย ฆงคฺกขณฺเ
 เตสํ สมุทฺยสจฺจณฺจ นฺรุชฺฌตี มคฺคสจฺจณฺจ นฺรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ นฺรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
 นฺรุชฺฌตีตี?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
 อคฺคมคํ ปฏฺฐิตสฺส นฺติ เย จณฺเเย มคํ ปฏฺฐิตสฺส นฺติ เตสํ
 ตณฺหาเย อุปฺปาทกฺขณฺเ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน
 นิโรธสฺมาปนฺนํ อสณฺณสฺตตํ เตสํ มคฺคสจฺจํ นฺรุชฺฌิสฺสตี,
 โน จ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ นฺรุชฺฌตี. เย มคํ ปฏฺฐิตสฺส นฺติ เตสํ
 ตณฺหาเย ฆงคฺกขณฺเ เตสํ มคฺคสจฺจณฺจ นฺรุชฺฌิสฺสตี สมุทฺยสจฺจณฺจ
 นฺรุชฺฌตี.

(ข) อนฺโหลมโสภาโส

๑๑๘. ยตถ ทุกฺขสจฺจํ นิรุชฺฌติ...เป....

(ค) อนฺโหลมปฺคุคฺคโลกาสา

๑๑๙.(ก) ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจฺจํ นิรุชฺฌติ ตสฺส ตตถ
สมุทฺทสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสฺส ภงฺคกฺขณเ อรหฺนฺตานํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ
ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรํ อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสตีติ ตสฺส จิตฺตสฺส
ภงฺคกฺขณเ อสณฺณสฺสตา จวฺนฺตานํ เตสํ ตตถ ทุกฺขสจฺจํ นิรุชฺฌติ,
โน จ เตสํ ตตถ สมุทฺทสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ จตฺตวโถการา
ปญฺจวโถการา จวฺนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ เตสํ ตตถ
ทุกฺขสจฺจญฺจ นิรุชฺฌติ สมุทฺทสจฺจญฺจ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สมุทฺทสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ทุกฺขสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี?

จตฺตวโถการํ ปญฺจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเ อรูปเ มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ ภงฺคกฺขณเ เตสํ ตตถ
สมุทฺทสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ ทุกฺขสจฺจํ นิรุชฺฌติ.
จตฺตวโถการา ปญฺจวโถการา จวฺนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ
เตสํ ตตถ สมุทฺทสจฺจญฺจ นิรุชฺฌิสฺสตี ทุกฺขสจฺจญฺจ นิรุชฺฌติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจฺจํ นิรุชฺฌติ ตสฺส ตตถ มคฺคสจฺจํ
นิรุชฺฌิสฺสตี?

อคฺคมคฺคสฺส ภงฺคกฺขณเ อรหฺนฺตานํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ
 อาปายิกานํ ยเ จ ปุณฺณชฺชา มคฺคํ น ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ เตสํ
 จวฺนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ อสฺสยฺสจฺจ จวฺนฺตานํ
 เตสํ ตตฺถ ทุคฺคสจฺจํ นิรุชฺฌติ, โน จ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ
 นิรุชฺฌิสฺสติ. ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรํ อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ
 ตสฺส จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ ย จณฺเณ มคฺคํ ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ เตสํ
 จวฺนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ เตสํ ตตฺถ ทุคฺคสจฺจจณฺเ
 นิรุชฺฌติ มคฺคสจฺจจณฺเ นิรุชฺฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มคฺคสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 ทุคฺคสจฺจํ นิรุชฺฌติ?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรํ
 อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ ย จณฺเณ
 มคฺคํ ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ อรุเป มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ ภงฺคกฺขณเ เตสํ ตตฺถ
 มคฺคสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ทุคฺคสจฺจํ นิรุชฺฌติ.
 ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรํ อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส
 ภงฺคกฺขณเ ย จณฺเณ มคฺคํ ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ เตสํ จวฺนฺตานํ ปวตฺเต
 จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจจณฺเ นิรุชฺฌิสฺสติ
 ทุคฺคสจฺจจณฺเ นิรุชฺฌติ.

๑๒๐.(ก) ยสฺส ยตถ สมุทฺยสจฺจํ นිරุชฺฌติ ตสฺส ตตฺถ
มคฺคสจฺจํ นිරุชฺฌิสฺสตีติ?

อาปายิกานํ เอ จ ปุณฺณชชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิลภิสฺสนฺติ เตสํ
ตณฺหา ย ภงฺคกฺขณเณ เตสํ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ นिरุชฺฌติ, โน จ เตสํ
ตตฺถ มคฺคสจฺจํ นिरุชฺฌิสฺสติ. เอ มคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสนฺติ เตสํ ตณฺหา ย
ภงฺคกฺขณเณ เตสํ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจญฺจ นिरุชฺฌติ มคฺคสจฺจญฺจ
นिरุชฺฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มคฺคสจฺจํ นिरุชฺฌิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
สมุทฺยสจฺจํ นिरุชฺฌตีติ?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรํ
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสนฺติ เอ จญฺญเณ มคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสนฺติ เตสํ
ตณฺหา ย อุปฺปาทกฺขณเณ ตณฺหา วิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน เตสํ
ตตฺถ มคฺคสจฺจํ นिरุชฺฌิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ
นिरุชฺฌติ. เอ มคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสนฺติ เตสํ ตณฺหา ย ภงฺคกฺขณเณ
เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจญฺจ นिरุชฺฌิสฺสติ สมุทฺยสจฺจญฺจ นिरุชฺฌติ.

(ข) ปัจจันนิกปคฺคโล

๑๒๑.(ก) ยสฺส ทฺวักขสจฺจํ น นिरุชฺฌติ ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
น นिरุชฺฌิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ อรูปเ
มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ ภงฺคกฺขณเณ เตสํ ทฺวักขสจฺจํ น นिरุชฺฌติ,

โน จ เตสํ สมุทฺทยสจฺจํ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี. อคฺคมคฺคสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ อรหฺนฺตานํ จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ ยสฺส จิตฺตสฺส
 อนนฺตรรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสณฺตี ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ
 อรูปเ อคฺคมคฺคสฺส จ ผลสฺส จ ภงฺกกฺขณเ เตสํ กฺุขสจฺจญฺจ
 น นินฺรุชฺฌตี สมุทฺทยสจฺจญฺจ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน สมุทฺทยสจฺจํ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส กฺุขสจฺจํ
 น นินฺรุชฺฌตีตี?

อคฺคมคฺคสฺส ภงฺกกฺขณเ อรหฺนฺตานํ จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณเ
 ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสณฺตี ตสฺส จิตฺตสฺส
 ภงฺกกฺขณเ เตสํ สมุทฺทยสจฺจํ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ กฺุขสจฺจํ
 น นินฺรุชฺฌตี. อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเ อรหฺนฺตานํ จิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสณฺตี
 ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ อรูปเ อคฺคมคฺคสฺส จ ผลสฺส จ
 ภงฺกกฺขณเ เตสํ สมุทฺทยสจฺจญฺจ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี กฺุขสจฺจญฺจ
 น นินฺรุชฺฌตี.

(ก) ยสฺส กฺุขสจฺจํ น นินฺรุชฺฌตี ตสฺส มคฺคสจฺจํ
 น นินฺรุชฺฌิสฺสตีตี?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรรา
 อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสณฺตี ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เย จญฺเ
 มคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสณฺตี เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส

อุปฺปาทกฺขณเ อรูปเ มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ ภงฺคกฺขณเ เตสํ
 ทฺวักขสจฺจํ น นිරุชฺฌติ, โน จ เตสํ มคฺคสจฺจํ น นिरุชฺฌิสฺสติ.
 อรหฺนทานํ จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เย จ ปุถุชฺชนา มคฺคํ น
 ปฏฺฐิสฺสณฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ
 อรูปเ อคฺคมคฺคสฺส จ ผลสฺส จ ภงฺคกฺขณเ เตสํ ทฺวักขสจฺจญฺจ
 น นिरุชฺฌติ มคฺคสจฺจญฺจ น นिरุชฺฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ น นिरุชฺฌิสฺสติ ตสฺส ทฺวักขสจฺจํ
 น นिरุชฺฌติ?

อคฺคมคฺคสฺส ภงฺคกฺขณเ อรหฺนทานํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ
 เย จ ปุถุชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิสฺสณฺติ เตสํ จวฺนฺตานํ ปวตฺเต
 จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ เตสํ มคฺคสจฺจํ น นिरุชฺฌิสฺสติ, โน จ เตสํ
 ทฺวักขสจฺจํ น นिरุชฺฌติ. อรหฺนทานํ จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เย จ
 ปุถุชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิสฺสณฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ อรูปเ อคฺคมคฺคสฺส จ ผลสฺส จ
 ภงฺคกฺขณเ เตสํ มคฺคสจฺจญฺจ น นिरุชฺฌิสฺสติ ทฺวักขสจฺจญฺจ
 น นिरุชฺฌติ.

๑๒๒.(ก) ยสฺส สมุทฺยสจฺจํ น นिरุชฺฌติ ตสฺส มคฺคสจฺจํ
 น นिरุชฺฌิสฺสติ?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
 อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺติ เย จญฺเเย มคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺติ เตสํ

ตณฺหาเย อูปฺปาทกฺขณฺเ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน
 นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสณฺสฺสฺตํ เตสํ สมุทฺทสจฺจํ น นฺริชฺฌติ,
 โน จ เตสํ มคฺคสจฺจํ น นฺริชฺฌติสฺสตี. อคฺคมคฺคสฺส ฆงฺคกฺขณฺเ
 อรหฺนฺตานํ เย จ ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิตสฺสสนฺติ เตสํ ตณฺหาเย
 อูปฺปาทกฺขณฺเ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน เตสํ
 สมุทฺทสจฺจญฺจ น นฺริชฺฌติ มคฺคสจฺจญฺจ น นฺริชฺฌติสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ น นฺริชฺฌติสฺสตี ตสฺส สมุทฺทสจฺจํ
 น นฺริชฺฌติตี?

เย ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิตสฺสสนฺติ เตสํ ตณฺหาเย
 ฆงฺคกฺขณฺเ เตสํ มคฺคสจฺจํ น นฺริชฺฌติสฺสตี, โน จ เตสํ
 สมุทฺทสจฺจํ น นฺริชฺฌติ. อคฺคมคฺคสฺส ฆงฺคกฺขณฺเ อรหฺนฺตานํ
 เย จ ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิตสฺสสนฺติ เตสํ ตณฺหาเย
 อูปฺปาทกฺขณฺเ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน เตสํ
 มคฺคสจฺจญฺจ น นฺริชฺฌติสฺสตี สมุทฺทสจฺจญฺจ น นฺริชฺฌติ.

(ง) ปจฺจนิกโสภาโส

๑๒๓. ยตถ ทฺวักขสจฺจํ น นฺริชฺฌติ...เป....

(จ) ปจฺจนิกปุคฺคโลกาสา

๑๒๔.(ก) ยสฺส ยตถ ทฺวักขสจฺจํ น นฺริชฺฌติ ตสฺส ตตถ
 สมุทฺทสจฺจํ น นฺริชฺฌติสฺสตีตี?

จตุโวการํ ปณฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณํ อรูปํ มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ ภงฺกกฺขณํ
 เตสํ ตตฺถ กฺกฺขสจฺจํ น นินฺรุชฺฌติ, โน จ เตสํ ตตฺถ สมฺมทฺยสจฺจํ
 น นินฺรุชฺฌิสฺสติ. อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณํ อรหฺนฺตานํ จิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรํ อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิทฺถิสฺสนฺติ
 ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณํ อรูปํ อคฺคมคฺคสฺส จ ผลสฺส จ
 ภงฺกกฺขณํ อสฺสยสฺสจฺจํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ กฺกฺขสจฺจญฺจ
 น นินฺรุชฺฌติ สมฺมทฺยสจฺจญฺจ น นินฺรุชฺฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ สมฺมทฺยสจฺจํ น นินฺรุชฺฌิสฺสติ ตสฺส
 ตตฺถ กฺกฺขสจฺจํ น นินฺรุชฺฌติ?

อคฺคมคฺคสฺส ภงฺกกฺขณํ อรหฺนฺตานํ จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณํ
 ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรํ อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิทฺถิสฺสนฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส
 ภงฺกกฺขณํ อสฺสยสฺสจฺจํ จวฺนฺตานํ เตสํ ตตฺถ สมฺมทฺยสจฺจํ
 น นินฺรุชฺฌิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ กฺกฺขสจฺจํ น นินฺรุชฺฌติ.
 อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณํ อรหฺนฺตานํ จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณํ
 ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรํ อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิทฺถิสฺสนฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณํ อรูปํ อคฺคมคฺคสฺส จ ผลสฺส จ ภงฺกกฺขณํ
 อสฺสยสฺสจฺจํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ สมฺมทฺยสจฺจญฺจ
 น นินฺรุชฺฌิสฺสติ กฺกฺขสจฺจญฺจ น นินฺรุชฺฌติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจฺจํ น นิร์ชฌมติ ตสฺส ตตถ มคฺคสจฺจํ
น นิร์ชฌมฺมสตีติ?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ เย จณฺเณ
มคฺคํ ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเณ อรูปเณ มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ ภงฺคกฺขณเณ
เตสํ ตตถ ทุกฺขสจฺจํ น นิร์ชฌมติ, โน จ เตสํ ตตถ มคฺคสจฺจํ
น นิร์ชฌมฺมสตีติ. อรหฺนฺตานํ จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ อาปายิกานํ
เย จ ปุ่ถุชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ อสยฺยสตฺถํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อรูปเณ
อคฺคมคฺคสฺส จ ผลสฺส จ ภงฺคกฺขณเณ เตสํ ตตถ ทุกฺขสจฺจจฺฉ
น นิร์ชฌมติ มคฺคสจฺจจฺฉ น นิร์ชฌมฺมสตีติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มคฺคสจฺจํ น นิร์ชฌมฺมสตีติ ตสฺส
ตตถ ทุกฺขสจฺจํ น นิร์ชฌมฺมสตีติ?

อคฺคมคฺคสฺส ภงฺคกฺขณเณ อรหฺนฺตานํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ
อาปายิกานํ เย จ ปุ่ถุชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ เตสํ
จวฺนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ อสยฺยสตฺถา จวฺนฺตานํ
เตสํ ตตถ มคฺคสจฺจํ น นิร์ชฌมฺมสตีติ, โน จ เตสํ ตตถ ทุกฺขสจฺจํ
น นิร์ชฌมติ. อรหฺนฺตานํ จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ อาปายิกานํ
เย จ ปุ่ถุชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ

ปวตเต จิตตสส อุปปาทกฺขณเ อรูปเ อคฺคมคฺคสส จ ผลสส จ
 ฅกฺกขณเ อสยฺยสตฺตํ อุปปชฺชนตานํ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจยฺจ
 น นิสฺขณิสฺสตี ทฺกฺขสจฺจยฺจ น นิสฺขณตี.

๑๒๕.(ก) ยสฺส ยตฺถ สมุทฺยสจฺจํ น นิสฺขณตี ตสฺส ตตฺถ
 มคฺคสจฺจํ น นิสฺขณิสฺสตีตี?

อคฺคมคฺคสส อุปปาทกฺขณเ ยสฺส จิตตสส อนนฺตรา
 อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺตี ยเ จยฺเย มคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺตี เตสํ
 ตณฺหา ย อุปปาทกฺขณเ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน เตสํ
 ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ น นิสฺขณตี, โน จ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ น
 นิสฺขณิสฺสตี. อคฺคมคฺคสส ฅกฺกขณเ อรหฺนตานํ อาปายิกานํ ยเ
 จ ปุณฺณชฺชา มคฺคํ น ปฏฺฐิสฺสณฺตี เตสํ ตณฺหา ย อุปปาทกฺขณเ
 ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน อสยฺยสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 สมุทฺยสจฺจยฺจ น นิสฺขณตี มคฺคสจฺจยฺจ น นิสฺขณิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มคฺคสจฺจํ น นิสฺขณิสฺสตี ตสฺส
 ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ น นิสฺขณตีตี?

อาปายิกานํ ยเ จ ปุณฺณชฺชา มคฺคํ น ปฏฺฐิสฺสณฺตี เตสํ
 ตณฺหา ย ฅกฺกขณเ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ น นิสฺขณิสฺสตี, โน จ
 เตสํ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ น นิสฺขณตี. อคฺคมคฺคสส ฅกฺกขณเ
 อรหฺนตานํ อาปายิกานํ ยเ จ ปุณฺณชฺชา มคฺคํ น ปฏฺฐิสฺสณฺตี
 เตสํ ตณฺหา ย อุปปาทกฺขณเ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน

อสนฺยสจฺจํ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจญฺจ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี
สมุทฺยสจฺจญฺจ น นินฺรุชฺฌตี.

(๖) อตีตานาคตวโร

(ก) อนฺุโลมปคฺคโล

๑๒๖.(ก) ยสฺส ทฺวํสจฺจํ นินฺรุชฺฌิตถ ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
นินฺรุชฺฌิสฺสตี?

อคฺคมคฺคสมงฺคิํ อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิตภิสฺสนฺติ เตสํ ทฺวํสจฺจํ นินฺรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ
สมุทฺยสจฺจํ นินฺรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ ทฺวํสจฺจญฺจ นินฺรุชฺฌิตถ
สมุทฺยสจฺจญฺจ นินฺรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ทฺวํสจฺจํ นินฺรุชฺฌิตถ ตสฺส มคฺคสจฺจํ นินฺรุชฺฌิสฺสตี?

อคฺคมคฺคสฺส ภงฺกทฺวํสจฺจํ อรหฺนฺตานํ เป จ ปุณฺณชฺชา มคฺคํ
น ปฏฺฐิตภิสฺสนฺติ เตสํ ทฺวํสจฺจํ นินฺรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ มคฺคสจฺจํ
นินฺรุชฺฌิสฺสตี. อคฺคมคฺคสฺส อปฺปาททฺวํสจฺจํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิตภิสฺสนฺติ เป จญฺเย มคฺคํ ปฏฺฐิตภิสฺสนฺติ เตสํ
ทฺวํสจฺจญฺจ นินฺรุชฺฌิตถ มคฺคสจฺจญฺจ นินฺรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

๑๒๗.(ก) ยสฺส สมุทฺยสจฺจํ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส มคฺคสจฺจํ
นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสฺส ภงฺคกฺขณเ อรหฺนฺตานํ เย จ ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ
น ปฏฺฐิสฺสสนฺติ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ นิรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ
มคฺคสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี. อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเ ยสฺส จิตฺตสฺส
อนนฺตฺรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสสนฺติ เย จญฺเณ มคฺคํ ปฏฺฐิสฺสสนฺติ
เตสํ สมุทฺยสจฺจญฺจ นิรุชฺฌิตถ มคฺคสจฺจญฺจ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(ข) อนุโลมโอภาโส

๑๒๘. ยตถ ทฺวักขสจฺจํ นิรุชฺฌิตถ...เป....

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๑๒๙.(ก) ยสฺส ยตถ ทฺวักขสจฺจํ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส ตตฺถ
สมุทฺยสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคีนํ อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตฺรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสสนฺติ อสฺสญฺสจฺจํ เตสํ ตตฺถ ทฺวักขสจฺจํ
นิรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี.
อิตเรสํ จตฺตวาทานํ ปญฺจวาทานํ เตสํ ตตฺถ ทฺวักขสจฺจญฺจ
นิรุชฺฌิตถ สมุทฺยสจฺจญฺจ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สมุทฺทยสจฺจํ นිරุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 ทุกฺขสจฺจํ นිරุชฺฌิตถาตี?

สุทฺธาวาสี อูปปชฺชนตานํ เตสํ ตตฺถ สมุทฺทยสจฺจํ นिरุชฺฌิสฺสตี,
 โน จ เตสํ ตตฺถ ทุกฺขสจฺจํ นिरุชฺฌิตถ. อิตเรสํ จตฺตวโถการานํ
 ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตฺถ สมุทฺทยสจฺจญฺจ นिरุชฺฌิสฺสตี ทุกฺขสจฺจญฺจ
 นिरุชฺฌิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจฺจํ นिरุชฺฌิตถ ตสฺส ตตฺถ มคฺคสจฺจํ
 นिरุชฺฌิสฺสตีตี?

อคฺคมคฺคสฺส ภงฺคกฺขณเ อรหฺนตานํ เป จ ปุณฺณชฺชา มคฺคํ
 น ปฏฺฐิสฺสสนฺตี อาปายิกานํ อสญฺญสฺสตานํ เตสํ ตตฺถ ทุกฺขสจฺจํ
 นिरุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ นिरุชฺฌิสฺสตี. อคฺคมคฺคสฺส
 อูปฺปาทกฺขณเ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสสนฺตี
 เป จญฺเเย มคฺคํ ปฏฺฐิสฺสสนฺตี เตสํ ตตฺถ ทุกฺขสจฺจญฺจ นिरุชฺฌิตถ
 มคฺคสจฺจญฺจ นिरุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มคฺคสจฺจํ นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 ทุกฺขสจฺจํ นिरุชฺฌิตถาตี?

สุทฺธาวาสี อูปปชฺชนตานํ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ นिरุชฺฌิสฺสตี,
 โน จ เตสํ ตตฺถ ทุกฺขสจฺจํ นिरุชฺฌิตถ. อคฺคมคฺคสฺส
 อูปฺปาทกฺขณเ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสสนฺตี
 เป จญฺเเย มคฺคํ ปฏฺฐิสฺสสนฺตี เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจญฺจ

นिरुชมิสสติ ทุกขสจจลลจ निरुचमित्त.

๑๓๐.(ก) ยสส ยตถ สมุททยสจจํ निरुचमित्त तसस तत्तถ
มคคสจจํ निरुचमित्तตี?

อคคมคคสส ภงคกขณเ อรหนตานํ เป จ ปุณฺณชชา มคคํ
น ปฏิลภิสสนฺติ อาปายิกานํ เตสํ ตตถ สมุททยสจจํ निरुचमित्त,
โน จ เตสํ ตตถ มคคสจจํ निरुचमित्त. อคคมคคสส
อุปปาทกขณเ ยสส จิตฺตสส อนนฺตรา อคคมคคํ ปฏิลภิสสนฺติ
เป จลลเย มคคํ ปฏิลภิสสนฺติ เตสํ ตตถ สมุททยสจจลลจ
นिरุชमित्त มคคสจจลลจ निरुचमित्त.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ มคคสจจํ निरुचमित्त तसस तत्तถ
สมุททยสจจํ निरुचित्ता?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานเ เตสํ ตตถ มคคสจจํ
นिरุชमित्त, โน จ เตสํ ตตถ สมุททยสจจํ निरुचित्त.

อคคมคคสส อุปปาทกขณเ ยสส จิตฺตสส อนนฺตรา อคคมคคํ
ปฏิลภิสสนฺติ เป จลลเย มคคํ ปฏิลภิสสนฺติ เตสํ ตตถ
มคคสจจลลจ निरुชमित्त สมุททยสจจลลจ निरुचित्त.

(ข) ปจจนีกปคฺคโล

๑๓๑.(ก) ยสส ทุกขสจจํ น निरुचित्त तसस สมุททยสจจํ
น निरुचमित्तตี?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน สมุทฺทยสจฺจํ น นිරุชฺฆิยสฺสตี ตสฺส ทฺวักขสจฺจํ
น นිරุชฺฆิตถาตี?

นिरุชฺฆิตถ.

(ก) ยสฺส ทฺวักขสจฺจํ น นिरุชฺฆิตถ ตสฺส มคฺคสจฺจํ
น นिरุชฺฆิสฺสตีตี?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ น นिरุชฺฆิยสฺสตี ตสฺส ทฺวักขสจฺจํ
น นिरุชฺฆิตถาตี?

นिरุชฺฆิตถ.

๑๓๒.(ก) ยสฺส สมุทฺทยสจฺจํ น นिरุชฺฆิตถ ตสฺส มคฺคสจฺจํ
น นिरุชฺฆิสฺสตีตี?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ น นिरุชฺฆิยสฺสตี ตสฺส สมุทฺทยสจฺจํ
น นिरุชฺฆิตถาตี?

นिरุชฺฆิตถ.

(ง) ปจฺจนีโกโสภาโส

๑๓๓. ยตฺถ ทฺวักขสจฺจํ น นिरุชฺฆิตถ...เป....

(จ) ปจจนีกปุคฺคโลกาสา

๑๓๔.(ก) ยสฺส ยตถ ทุคฺขสจฺจํ น นีรุชฺฌิตถ ตสฺส ตตถ
สมุทฺทยสจฺจํ น นีรุชฺฌิสฺสตีติ?

นีรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สมุทฺทยสจฺจํ น นีรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
ตตถ ทุคฺขสจฺจํ น นีรุชฺฌิตถาติ?

นีรุชฺฌิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ ทุคฺขสจฺจํ น นีรุชฺฌิตถ ตสฺส ตตถ
มคฺคสจฺจํ น นีรุชฺฌิสฺสตีติ?

นีรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มคฺคสจฺจํ น นีรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
ตตถ ทุคฺขสจฺจํ น นีรุชฺฌิตถาติ?

นีรุชฺฌิตถ.

๑๓๕.(ก) ยสฺส ยตถ สมุทฺทยสจฺจํ น นีรุชฺฌิตถ ตสฺส ตตถ
มคฺคสจฺจํ น นีรุชฺฌิสฺสตีติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานเ เตสํ ตตถ สมุทฺทยสจฺจํ
น นีรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ มคฺคสจฺจํ น นีรุชฺฌิสฺสตี.

อสยฺยสยฺยตํ เตสํ ตตถ สมุทฺทยสจฺจญฺจ น นีรุชฺฌิตถ
มคฺคสจฺจญฺจ น นีรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มคฺคสจฺจํ น นิร์ชฌิสฺสตี ตสฺส
ตตถ สมุทฺยสจฺจํ น นิร์ชฌิตถาตี?

อคฺคมคฺคสฺส ภงฺคกฺขณเณ อรหนฺตานิ เป จ ปุณฺณชฺชา มคฺคํ
น ปฏฺฐิสฺสตี อาปายิกานิ เตสํ ตตถ มคฺคสจฺจํ น นิร์ชฌิสฺสตี,
โน จ เตสํ ตตถ สมุทฺยสจฺจํ น นิร์ชฌิตถ. อสฺสยสฺสตาณิ เตสํ
ตตถ มคฺคสจฺจญฺจ น นิร์ชฌิสฺสตี สมุทฺยสจฺจญฺจ น นิร์ชฌิตถ.
นิโรธวาโร.

๒. ปวตฺติ ๓. อุปปาทนิโรธวาโร

(๑) ปจฺจุปปนฺนวาโร

(ก) อนุโลมปคฺคโล

๑๓๖.(ก) ยสฺส ทฺกฺขสจฺจํ อุปปชฺชตี ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
นิร์ชฌิตฺตี?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน สมุทฺยสจฺจํ นิร์ชฌตี ตสฺส ทฺกฺขสจฺจํ
อุปปชฺชิตฺตี?

โน.

(ก) ยสฺส ทฺกฺขสจฺจํ อุปปชฺชตี ตสฺส มคฺคสจฺจํ นิร์ชฌิตฺตี?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ นิร์ชฌตี ตสฺส ทฺกฺขสจฺจํ
อุปปชฺชิตฺตี?

โน.

๑๓๗.(ก) ยสฺส สมุททยสจฺจํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส มคฺคสจฺจํ
นिरุชฺฌตีติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ นินฺรุชฺฌติ ตสฺส สมุททยสจฺจํ
อุปฺปชฺชตีติ?

โน.

(ข) อนุโลมโอภาโส

๑๓๘. ยตถ หุทฺทสจฺจํ อุปฺปชฺชติ ตตถ สมุททยสจฺจํ
นินฺรุชฺฌตีติ?

อสนฺนสฺส ตตถ หุทฺทสจฺจํ อุปฺปชฺชติ, โน จ ตตถ
สมุททยสจฺจํ นินฺรุชฺฌติ...เป....

(ยตถกํ อุปฺปาทวาทเรปิ นิโรธวาทเรปิ อุปฺปาทนิโรธวาทเรปิ
สทิสํ นตฺถิ นานากรณี).

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๑๓๙. ยสฺส ยตถ หุทฺทสจฺจํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
สมุททยสจฺจํ นินฺรุชฺฌตีติ?

โน.

(ยสฺสกมฺปิ ยสฺสยตถกมฺปิ สทิสํ).

(ข) ปัจจันนิกบุคคล

๑๔๐.(ก) ยสฺส ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส สมฺมทยสจฺจํ
น นිරุชฺฌตีติ?

ตณฺหาเย ฆาณคฺคาเย เตสํ ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ, โน จ
เตสํ สมฺมทยสจฺจํ น นिरุชฺฌติ. สพฺเพสํ จวนฺตานิ ปวตฺเต
ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส ฆาณคฺคาเย อรูปเ มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ
อุปฺปาทกฺคาเย เตสํ ทุกฺขสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชติ สมฺมทยสจฺจญฺจ
น นिरุชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน สมฺมทยสจฺจํ น นिरุชฺฌติ ตสฺส ทุกฺขสจฺจํ
นุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานิ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺคาเย เตสํ
สมฺมทยสจฺจํ น นिरุชฺฌติ, โน จ เตสํ ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ
จวนฺตานิ ปวตฺเต ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส ฆาณคฺคาเย อรูปเ
มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อุปฺปาทกฺคาเย เตสํ สมฺมทยสจฺจญฺจ
น นिरุชฺฌติ ทุกฺขสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส มคฺคสจฺจํ
น นिरุชฺฌตีติ?

มคฺคสฺส ฆาณคฺคาเย เตสํ ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ, โน จ
เตสํ มคฺคสจฺจํ น นिरุชฺฌติ. สพฺเพสํ จวนฺตานิ ปวตฺเต
มคฺควิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส ฆาณคฺคาเย อรูปเ มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ

อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ ทฺวักขสจฺจญฺจ นฺุปปชฺชติ มคฺคสจฺจญฺจ
น นิร์ชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ น นิร์ชฺฌติ ตสฺส ทฺวักขสจฺจํ
นฺุปปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺุตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ
มคฺคสจฺจํ น นิร์ชฺฌติ, โน จ เตสํ ทฺวักขสจฺจํ นฺุปปชฺชติ. สพฺเพสํ
จวนฺุตานํ ปวตฺเต มคฺควิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณฺ อรูปํ
มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ มคฺคสจฺจญฺจ
น นิร์ชฺฌติ ทฺวักขสจฺจญฺจ นฺุปปชฺชติ.

๑๔๑.(ก) ยสฺส สมฺมทฺยสจฺจํ นฺุปปชฺชติ ตสฺส มคฺคสจฺจํ
น นิร์ชฺฌตีติ?

มคฺคสฺส ภงฺกกฺขณฺ เตสํ สมฺมทฺยสจฺจํ นฺุปปชฺชติ, โน จ เตสํ
มคฺคสจฺจํ น นิร์ชฺฌติ. ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ
มคฺควิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณฺ นิโรธสฺมาปन्नํ อสฺสณฺสตฺตานํ
เตสํ สมฺมทฺยสจฺจญฺจ นฺุปปชฺชติ มคฺคสจฺจญฺจ น นิร์ชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ น นิร์ชฺฌติ ตสฺส สมฺมทฺยสจฺจํ
นฺุปปชฺชตีติ?

ตณฺหา อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ มคฺคสจฺจํ น นิร์ชฺฌติ, โน จ
เตสํ สมฺมทฺยสจฺจํ นฺุปปชฺชติ. มคฺควิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณฺ
ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ นิโรธสฺมาปन्नํ

อสนฺยสฺสตฺตานํ เตสํ มคฺคสจฺจญฺจ น นีรुขณฺติ สมุทยสจฺจญฺจ
นุปฺปชฺชติ.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๑๔๒. ยตถ ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ...เป....

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโลกาสา

๑๔๓. ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ...เป....

(ยสฺสกมฺปิ ยสฺสยตถกมฺปิ สทิสํ, ยสฺสยตถเกปิ
นิโรธสมาปन्नानนฺติ น กาทพฺพ).

(๒) อตีตวโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๑๔๔.(ก) ยสฺส ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส สมุทยสจฺจํ
นีรुขณฺติถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(อตีตา ปุจฺฉา ยถา อุปฺปาทวาทเร วิภตฺตา เอวํ

อุปฺปาทนิโรธวาทปิ อนุโลมมฺปิ ปจฺจนีกมฺปิ วิภจิตพฺพ).

(๓) อนาคตวาโร

(ก) อนุโลมบุคคลโล

๑๔๕.(ก) ยสฺส ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส สมฺมทฺยสจฺจํ
 นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสมํคิํ อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
 อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสตี เตสํ ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
 สมฺมทฺยสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ ทุกฺขสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี
 สมฺมทฺยสจฺจญฺจ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส มคฺคสจฺจํ
 นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสฺส ภงฺกขญฺเ อรหฺนฺตานํ เย จ ปุณฺณชฺชา มคฺคํ
 น ปฏฺฐิสฺสตี เตสํ ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
 มคฺคสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี. อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทภงฺกขญฺเ ยสฺส จิตฺตสฺส
 อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสตี เย จญฺเเว มคฺคํ ปฏฺฐิสฺสตี
 เตสํ ทุกฺขสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี มคฺคสจฺจญฺจ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

๑๔๖.(ก) ยสฺส สมุททยสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส มคฺคสจฺจํ
นिरุชฺฌิสฺสตีติ?

เย ปุถุชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิลภิสฺสนฺติ เตสํ สมุททยสจฺจํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ มคฺคสจฺจํ นිරุชฺฌิสฺสตี. เย มคฺคํ
ปฏฺฐิลภิสฺสนฺติ เตสํ สมุททยสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี มคฺคสจฺจญฺจ
นिरุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส สมุททยสจฺจํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสนฺติ เตสํ มคฺคสจฺจํ นिरุชฺฌิสฺสตี, โน จ
เตสํ สมุททยสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. เย มคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสนฺติ เตสํ
มคฺคสจฺจญฺจ นिरุชฺฌิสฺสตี สมุททยสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) อนุโลมโอภาโส

๑๔๗. ยตถ ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี...เป...

(ค) อนุโลมปคฺคโลกาสา

๑๔๘. ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
สมุททยสจฺจํ นिरุชฺฌิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคีนํ อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสนฺติ อสฺสวสฺสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ ...เป...

อิตเรสํ จตุโวการานํ ปณฺจโวการานํ เตสํ ตตถ...เป....

(ยสฺส กมฺปิ ยสฺส ยตถ กมฺปิ สทิสํ).

(ข) ปจฺจนีกปฺคฺคโล

๑๔๙.(ก) ยสฺส ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส สมฺมทยสจฺจํ
น นิร์ชฺฌมฺมสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน สมฺมทยสจฺจํ น นิร์ชฺฌมฺมสตี ตสฺส ทุกฺขสจฺจํ
นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อคฺคมคฺคสมํกฺคีนํ อรหฺนตานิ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิตภิสฺสนตี เตสํ สมฺมทยสจฺจํ น นิร์ชฺฌมฺมสตี,
โน จ เตสํ ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมจิตฺตสมํกฺคีนํ เตสํ
สมฺมทยสจฺจญฺจ น นิร์ชฺฌมฺมสตี ทุกฺขสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส มคฺคสจฺจํ
น นิร์ชฺฌมฺมสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ น นิร์ชฺฌมฺมสตี ตสฺส ทุกฺขสจฺจํ
นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อคฺคมคฺคสฺส ภงฺคกฺขณฺ อรหฺนตานิ เป จ ปุณฺณชฺชา มคฺคํ
น ปฏฺฐิตภิสฺสนตี เตสํ มคฺคสจฺจํ น นิร์ชฺฌมฺมสตี, โน จ เตสํ
ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมจิตฺตสมํกฺคีนํ เตสํ มคฺคสจฺจญฺจ

น นิรุชฌิสฺสตี ทุกฺขสจฺจญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

๑๕๐.(ก) ยสฺส สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส มคฺคสจฺจํ
น นิรุชฌิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิตภิสฺสนฺติ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
เตสํ มคฺคสจฺจํ น นิรุชฌิสฺสตี. อคฺคมคฺคสฺส ภงฺคกฺขณเณ
อรหนฺตานิ เตสํ สมุทฺยสจฺจญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี มคฺคสจฺจญจ
น นิรุชฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ น นิรุชฌิสฺสตี ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย ปุรุชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิตภิสฺสนฺติ เตสํ มคฺคสจฺจํ
น นิรุชฌิสฺสตี, โน จ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี.
อคฺคมคฺคสฺส ภงฺคกฺขณเณ อรหนฺตานิ เตสํ มคฺคสจฺจญจ
น นิรุชฌิสฺสตี สมุทฺยสจฺจญจ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ง) ปจฺจนีโกกาโล

๑๕๑. ยตถ ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี...เป....

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโลกาสา

๑๕๒. ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชิสฺสตี...เป....

(ยสฺสกมปิ ยสฺสยตถกมปิ สทิสํ, สมุทฺยสจฺจํ มคฺคสจฺจํ นานากรรม,
อคฺคมคฺคสฺส ภงฺคกฺขณฺ, อรหฺนฺตานํ อสญฺญสฺสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ
มคฺคสจฺจญฺจ น นีรฺุชณิสฺสตี สมุทฺยสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชิสฺสตี).

(๔) ปจฺจุปฺปนนาตีตฺวาโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๑๕๓. ยสฺส ทฺกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
นีรฺุชณิตฺถาตี?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน...เป....

(ปจฺจุปฺปนนอตีตา ปุจฺฉา อุปฺปาทฺวาเรปิ อุปฺปาทนิโรธฺวาเรปิ
ยสฺสกมปิ ยตถกมปิ ยสฺสยตถกมปิ อนุโลมมปิ ปจฺจนีกมปิ สทิสํ,
อสมฺโมหฺนฺเตน วิภชิตพฺพา).

(๕) ปจฺจุปฺปนนานาคตฺวาโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๑๕๔.(ก) ยสฺส ทฺกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
นีรฺุชณิสฺสตีตี?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ อรหฺนฺตานํ จิตฺตสฺส

อุปฺปาทกฺขณฺ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิตภิสฺสนฺตี
ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ ทฺกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชตี, โน จ

เตสํ สมุทฺยสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ทฺวักขสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชตี
สมุทฺยสจฺจญฺจ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน สมุทฺยสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ทฺวักขสจฺจํ
อุปฺปชฺชตีตี?

สพฺเพสํ จวนฺตานิ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ อรูปเ
มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี,
โน จ เตสํ ทฺวักขสจฺจํ อุปฺปชฺชตี. สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ สมุทฺยสจฺจญฺจ นิรุชฺฌิสฺสตี
ทฺวักขสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ทฺวักขสจฺจํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส มคฺคสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

อรหนฺตานิ จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ เย จ ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ น
ปฏฺฐิลภิสฺสณฺตี เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ
เตสํ ทฺวักขสจฺจํ อุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ มคฺคสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี.
อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ
ปฏฺฐิลภิสฺสณฺตี ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ เย จญฺเณ มคฺคํ
ปฏฺฐิลภิสฺสณฺตี เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ
เตสํ ทฺวักขสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชตี มคฺคสจฺจญฺจ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ทฺวักขสจฺจํ
อุปฺปชฺชตีตี?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคํ ปฏฺฐิตสฺส นฺติ ตสฺส
 จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ ย จณฺเณ มคํ ปฏฺฐิตสฺส นฺติ เตสํ จวนฺตานํ
 ปวตฺเต จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ อรูปเ มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ
 อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ มคฺคสจฺจํ นิร์ชฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ทุกฺขสจฺจํ
 อุปฺปชฺชตี. อคฺคมคฺสฺส อุปฺปาทกฺขณเ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
 อคฺคมคํ ปฏฺฐิตสฺส นฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ ย จณฺเณ
 มคํ ปฏฺฐิตสฺส นฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ มคฺคสจฺจณฺจ นิร์ชฌิสฺสตี ทุกฺขสจฺจณฺจ
 อุปฺปชฺชตี.

๑๕๕.(ก) ยสฺส สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส มคฺคสจฺจํ
 นิร์ชฌิสฺสตีติ?

เย ปุ่ชฺชนา มคํ น ปฏฺฐิตสฺส นฺติ เตสํ ตณฺหาเย
 อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ มคฺคสจฺจํ
 นิร์ชฌิสฺสตี. เย มคํ ปฏฺฐิตสฺส นฺติ เตสํ ตณฺหาเย อุปฺปาทกฺขณเ
 เตสํ สมุทฺยสจฺจณฺจ อุปฺปชฺชตี มคฺคสจฺจณฺจ นิร์ชฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ นิร์ชฌิสฺสตี ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
 อุปฺปชฺชตีติ?

อคฺคมคฺสฺส อุปฺปาทกฺขณเ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
 อคฺคมคํ ปฏฺฐิตสฺส นฺติ เย จณฺเณ มคํ ปฏฺฐิตสฺส นฺติ เตสํ
 ตณฺหาเย ฆงฺคกฺขณเ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน

นิโรธสมาปนนานัน อสณฺณสตุตตานัน เตสํ มคฺคสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี,
 โน จ เตสํ สมุทฺทยสจฺจํ อุปฺปชฺชติ. เย มคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสนฺติ
 เตสํ ตณฺหาเย อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ มคฺคสจฺจญฺจ นิรุชฺฌิสฺสตี
 สมุทฺทยสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) อนฺุโลมโองกาโส

๑๕๖. ยตถ ทฺวักขสจฺจํ อุปฺปชฺชติ...เป....

(ค) อนฺุโลมปคฺคโลกาสา

๑๕๗.(ก) ยสฺส ยตถ ทฺวักขสจฺจํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 สมุทฺทยสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ อรหฺนฺตานัน จิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรํ อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสนฺติ
 ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ อสณฺณสตุตฺตํ อุปฺปชฺชนฺตานัน เตสํ
 ตตฺถ ทฺวักขสจฺจํ...เป... อิตเรสํ จตุโวการํ ปญฺจโวการํ
 อุปฺปชฺชนฺตานัน ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตฺถ
 ทฺวักขสจฺจํ...เป....

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สมุทฺทยสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 ทฺวักขสจฺจํ อุปฺปชฺชตีตี?

จตุโวการํ ปญฺจโวการํ จวนฺตานัน ปวตฺเต จิตฺตสฺส
 ภงฺกกฺขณเณ อรูปเ มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตฺถ

สมุทฺทยสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชตี.
 จตุวโถการํ ปณฺจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตฺถ สมุทฺทยสจฺจญฺจ นิรุชฺฌิสฺสตี ทุกฺขสจฺจญฺจ
 อุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ยตฺถ ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตฺถ มคฺคสจฺจํ
 นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

อรหฺนฺตานํ จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ อาปายิกานํ เย จ
 ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิลภิสฺสณฺตี เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ อสณฺณสฺตตฺตํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี.
 อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรรา อคฺคมคฺคํ
 ปฏฺฐิลภิสฺสณฺตี ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ เย จญฺเณ มคฺคํ
 ปฏฺฐิลภิสฺสณฺตี เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ
 เตสํ ตตฺถ ทุกฺขสจฺจญฺจ อุปฺปชฺชตี มคฺคสจฺจญฺจ นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มคฺคสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 ทุกฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชตีติ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสณฺตี ตสฺส
 จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ เย จญฺเณ มคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสณฺตี เตสํ จวนฺตานํ
 ปวตฺเต จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ อรูปเณ มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ
 อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ นิรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ

ทุกขสจจํ อุปฺปชฺชติ. อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส
อนนฺตรํ อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิตภิสฺสนฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ
เย จณฺเณ มคฺคํ ปฏฺฐิตภิสฺสนฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจณฺจ นිරูชณฺิสฺสตี
ทุกขสจฺจณฺจ อุปฺปชฺชติ.

๑๕๘.(ก) ยสฺส ยตฺถ สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
มคฺคสจฺจํ นිරูชณฺิสฺสตีตี?

อาปาโยกานํ เย จ ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิตภิสฺสนฺติ เตสํ
ตณฺหาเย อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชติ, โน จ
เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ นिरูชณฺิสฺสตี. เย มคฺคํ ปฏฺฐิตภิสฺสนฺติ เตสํ
ตณฺหาเย อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจณฺจ อุปฺปชฺชติ
มคฺคสจฺจณฺจ นिरูชณฺิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มคฺคสจฺจํ นिरูชณฺิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชตีตี?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรํ
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิตภิสฺสนฺติ เย จณฺเณ มคฺคํ ปฏฺฐิตภิสฺสนฺติ เตสํ
ตณฺหาเย ภวคฺกขณเณ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน เตสํ ตตฺถ
มคฺคสจฺจํ นिरูชณฺิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ อุปฺปชฺชติ.
เย มคฺคํ ปฏฺฐิตภิสฺสนฺติ เตสํ ตณฺหาเย อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตฺถ
มคฺคสจฺจณฺจ นिरูชณฺิสฺสตี สมุทฺยสจฺจณฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ปัจจันนิกบุคคล

๑๕๙.(ก) ยสฺส ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
น นිරุชฺฌิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานิ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ อรูป
มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ น นिरุชฺฌิสฺสติ. อคฺคมคฺคสฺส ฆงฺคกฺขณ
อรหนฺตานิ จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ
ปฏฺฐิสฺสณฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ อรูปเ อคฺคมคฺคสฺส จ
ผลสฺส จ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ทุกฺขสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชติ
สมุทฺยสจฺจญฺจ น นिरุชฺฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน สมุทฺยสจฺจํ น นिरุชฺฌิสฺสติ ตสฺส ทุกฺขสจฺจํ
นุปฺปชฺชตีติ?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเ อรหนฺตานิ จิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺติ
ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ น นिरุชฺฌิสฺสติ,
โน จ เตสํ ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ. อคฺคมคฺคสฺส ฆงฺคกฺขณ
อรหนฺตานิ จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ
ปฏฺฐิสฺสณฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ อรูปเ อคฺคมคฺคสฺส จ
ผลสฺส จ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ สมุทฺยสจฺจญฺจ น นिरุชฺฌิสฺสติ
ทุกฺขสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส มคฺคสจฺจํ
น นิร์ชฺชณิสฺสตีติ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิตสฺส นฺติ ตสฺส
จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ ย เจวฺวณเ มคฺคํ ปฏฺฐิตสฺส นฺติ เตสํ จวนฺตานํ
ปวตฺเต จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ อรูปเ มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ
อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ มคฺคสจฺจํ
น นิร์ชฺชณิสฺสตี. อคฺคมคฺคสฺส ฆงฺคกฺขณเ อรหฺนฺตานํ จิตฺตสฺส
ฆงฺคกฺขณเ ย จ ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิตสฺส นฺติ เตสํ จวนฺตานํ
ปวตฺเต จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ อรูปเ อคฺคผลสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ
ทุกฺขสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชติ มคฺคสจฺจญฺจ น นิร์ชฺชณิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ น นิร์ชฺชณิสฺสตี ตสฺส ทุกฺขสจฺจํ
นุปฺปชฺชตีติ?

อรหฺนฺตานํ จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ ย จ ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ น
ปฏฺฐิตสฺส นฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ
เตสํ มคฺคสจฺจํ น นิร์ชฺชณิสฺสตี, โน จ เตสํ ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ.
อคฺคมคฺคสฺส ฆงฺคกฺขณเ อรหฺนฺตานํ จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ ย จ
ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิตสฺส นฺติ เตสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส
ฆงฺคกฺขณเ อรูปเ อคฺคผลสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ มคฺคสจฺจญฺจ
น นิร์ชฺชณิสฺสตี ทุกฺขสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชติ.

๑๖๐.(ก) ยสฺส สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส มคฺคสจฺจํ
น นิร์ชฌิสสตีติ?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ เย จณฺเณ มคฺคํ ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ เตสํ
ตณฺหาเย ภงฺคกฺขณเณ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน
นิโรธสฺมาปนฺนํ อสณฺณสฺสตาณํ เตสํ สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ มคฺคสจฺจํ น นิร์ชฌิสสตี. อคฺคมคฺคสฺส ภงฺคกฺขณเณ
อรหฺนตาณํ เย จ ปุ่ชฺชชฺชา มคฺคํ น ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ เตสํ ตณฺหาเย
ภงฺคกฺขณเณ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน เตสํ สมุทฺยสจฺจญฺจ
नुปฺปชฺชติ มคฺคสจฺจญฺจ น นิร์ชฌิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน มคฺคสจฺจํ น นิร์ชฌิสสตี ตสฺส สมุทฺยสจฺจํ
नुปฺปชฺชตีติ?

เย ปุ่ชฺชชฺชา มคฺคํ น ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ เตสํ ตณฺหาเย
อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ มคฺคสจฺจํ น นิร์ชฌิสสตี, โน จ เตสํ
สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชติ. อคฺคมคฺคสฺส ภงฺคกฺขณเณ อรหฺนตาณํ
เย จ ปุ่ชฺชชฺชา มคฺคํ น ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ เตสํ ตณฺหาเย ภงฺคกฺขณเณ
ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน เตสํ มคฺคสจฺจญฺจ น นิร์ชฌิสสตี
สมุทฺยสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชติ.

(ง) ปจฺจนีโกกาโส

๑๖๑. ยตถ ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ...เป....

(จ) ปจฺจนีโกปคฺคโลกาสา

๑๖๒.(ก) ยสฺส ยตถ ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
สมุทฺยสจฺจํ น นีรุชฺฌิสฺสตีติ?

จตุโวการา ปณฺจโวการา จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส
ภงฺกขณเณ อรูปเณ มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ
ตตถ ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ สมุทฺยสจฺจํ
น นีรุชฺฌิสฺสตี. อคฺคมคฺคสฺส ภงฺกขณเณ อรหฺนฺตานํ จิตฺตสฺส
ภงฺกขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสสนฺติ
ตสฺส จิตฺตสฺส ภงฺกขณเณ อรูปเณ อคฺคมคฺคสฺส จ ผลสฺส จ
อุปฺปาทกฺขณเณ อสยฺยสฺส ตตา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ ทุกฺขสจฺจญฺจ
นุปฺปชฺชติ สมุทฺยสจฺจญฺจ น นีรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สมุทฺยสจฺจํ น นีรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
ตตถ ทุกฺขสจฺจํ นุปฺปชฺชตีติ?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ อรหฺนฺตานํ จิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสสนฺติ
ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ อสยฺยสฺส ตตํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ตตถ สมุทฺยสจฺจํ น นีรุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ ทุกฺขสจฺจํ

นุปปชชติ. อคฺคมคฺคสฺส ฆงฺคกฺขณเ อรหฺนทานํ จิตฺตสฺส
 ฆงฺคกฺขณเ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรํ อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิตภิสฺสนฺติ
 ตสฺส จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ อรูปเ อคฺคมคฺคสฺส จ ผลสฺส จ
 อุปปาทกฺขณเ อสยฺยสฺส ตตา จวนฺตานํ เตสํ ตตฺถ สมุทฺยสจฺจญฺจ
 น นิรุชฺฌิสฺสตี ทุกฺขสจฺจญฺจ นุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ ทุกฺขสจฺจํ นุปปชชติ ตสฺส ตตฺถ มคฺคสจฺจํ
 น นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรํ อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิตภิสฺสนฺติ ตสฺส
 จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ เย จญฺเย มคฺคํ ปฏฺฐิตภิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ
 ปวตฺเต จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ อรูปเ มคฺคสฺส จ ผลสฺส จ
 อุปปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ ทุกฺขสจฺจํ นุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
 มคฺคสจฺจํ น นิรุชฺฌิสฺสตี. อคฺคมคฺคสฺส ฆงฺคกฺขณเ อรหฺนทานํ
 จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ อาปาโยกานํ เย จ ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ น
 ปฏฺฐิตภิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ อรูปเ
 อคฺคผลสฺส อุปปาทกฺขณเ อสยฺยสฺส ตตา จวนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 ทุกฺขสจฺจญฺจ นุปปชชติ มคฺคสจฺจญฺจ น นิรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มคฺคสจฺจํ น นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
 ตตฺถ ทุกฺขสจฺจํ นุปปชชตีตี?

อรหฺนทานํ จิตฺตสฺส อุปปาทกฺขณเ อาปาโยกานํ เย จ
 ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิตภิสฺสนฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ

ปวตเต จิตตสส อุปปาทกฺขณเณ อสยฺยสทฺตํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ
 ตตฺถ มคฺคสจฺจํ น นิริชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ ทฺกฺขสจฺจํ
 นุปฺปชฺชตี. อคฺคมคฺคสส ฆงฺคกฺขณเณ อรหฺนฺตานํ จิตตสส
 ฆงฺคกฺขณเณ อาปายิกานํ เอ จ ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิสฺสสนฺติ
 เตสํ จวฺนฺตานํ ปวตเต จิตตสส ฆงฺคกฺขณเณ อรูปเณ อคฺคผลสส
 อุปปาทกฺขณเณ อสยฺยสทฺตา จวฺนฺตานํ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจญฺจ
 น นิริชฺฌิสฺสตี ทฺกฺขสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชตี.

๑๖๓.(ก) ยสฺส ยตฺถ สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตฺถ
 มคฺคสจฺจํ น นิริชฺฌิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสส อุปปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตตสส อนนฺตรา
 อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสสนฺติ เอ จญฺเณ มคฺคํ ปฏฺฐิสฺสสนฺติ เตสํ
 ตณฺหาเย ฆงฺคกฺขณเณ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน เตสํ
 ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ
 น นิริชฺฌิสฺสตี. อคฺคมคฺคสส ฆงฺคกฺขณเณ อรหฺนฺตานํ อาปายิกานํ
 เอ จ ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิสฺสสนฺติ เตสํ ตณฺหาเย ฆงฺคกฺขณเณ
 ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน อสยฺยสทฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 สมุทฺยสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชตี มคฺคสจฺจญฺจ น นิริชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มคฺคสจฺจํ น นิริชฺฌิสฺสตี ตสฺส
 ตตฺถ สมุทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชตีติ?

อาปายิกานํ เย จ ปุณฺณชชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิตสฺส สนฺติ เตสํ
 ตณฺหาเย อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจํ น นีรฺุชณฺิสสตี,
 โน จ เตสํ ตตฺถ สมฺมทฺยสจฺจํ นุปฺปชฺชตี. อคฺคมคฺคสฺส ภางคฺคกฺขณฺเ
 อรหนฺตานิ อาปายิกานํ เย จ ปุณฺณชชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิตสฺส สนฺติ
 เตสํ ตณฺหาเย ภางคฺคกฺขณฺเ ตณฺหาวิปฺปยุตฺตจิตฺเต วตฺตมาเน
 อสลฺยสสฺส ตณฺหาเย เตสํ ตตฺถ มคฺคสจฺจญฺจ น นีรฺุชณฺิสสตี
 สมฺมทฺยสจฺจญฺจ นุปฺปชฺชตี.

(๖) อดีตานาคตวโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๑๖๔. ยสฺส ทฺวํ กฺขสจฺจํ อุปฺปชฺชิตํ ตสฺส สมฺมทฺยสจฺจํ
 นีรฺุชณฺิสสตี?

(ยถา นิโรธวาเร อดีตานาคตา ปุจฺฉา อนุโลมมปิ ปจฺจนีกมปิ
 วิภตฺตา เอวํ อุปฺปาทนิโรธวาเรปิ อสมฺโมหนฺเตน วิภชิตพฺพ).

อุปฺปาทนิโรธวาโร.

ปวตฺติวาโร นิฏฺฐิตโ.

๓. ปริณณวาโร

๑. ปจจุปปนนาโว

๑๖๕.(ก) โย ทุกขสจฺจํ ปริชานาติ โส สมุทยสจฺจํ ปชหตีติ?
อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน สมุทยสจฺจํ ปชหติ โส ทุกขสจฺจํ
ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ก) โย ทุกขสจฺจํ น ปริชานาติ โส สมุทยสจฺจํ นปฺปชหตีติ?
อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

๒. อตีตวาโร

๑๖๖.(ก) โย ทุกขสจฺจํ ปริชานิตฺถ โส สมุทยสจฺจํ
ปชหิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(ก) โย ทุกขสจฺจํ น ปริชานิตฺถ โส สมุทยสจฺจํ
นปฺปชหิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

๓. อนาคตวาทโร

๑๖๗.(ก) โย ทุกฺขสจฺจํ ปริชานิสฺสตี โส สมุทฺยสจฺจํ
ปชฺหิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(ก) โย ทุกฺขสจฺจํ น ปริชานิสฺสตี โส สมุทฺยสจฺจํ
นปฺปชฺหิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

๔. ปจฺจุปฺปนนาตีตวาทโร

๑๖๘.(ก) โย ทุกฺขสจฺจํ ปริชานาตี โส สมุทฺยสจฺจํ
ปชฺหิตถาตี?

โน.

(ข) โย วา ปน สมุทฺยสจฺจํ ปชฺหิตถ โส ทุกฺขสจฺจํ
ปริชานาตีติ?

โน.

(ก) โย ทุกฺขสจฺจํ น ปริชานาติ โส สมุทฺยสจฺจํ
นปฺปชหิตถาติ?

อรหา ทุกฺขสจฺจํ น ปริชานาติ, โน จ สมุทฺยสจฺจํ
นปฺปชหิตถ. อคฺคมคฺคสมํคิณฺจ อรหฺนตฺถจ จเปตฺวา อวเสสา
ปุคฺคลา ทุกฺขสจฺจญฺจ น ปริชานนฺติ สมุทฺยสจฺจญฺจ นปฺปชหิตถ.

(ข) โย วา ปน สมุทฺยสจฺจํ นปฺปชหิตถ โส ทุกฺขสจฺจํ
น ปริชานาตีติ?

อคฺคมคฺคสมํคิ สมุทฺยสจฺจํ นปฺปชหิตถ, โน จ ทุกฺขสจฺจํ
น ปริชานาติ. อคฺคมคฺคสมํคิณฺจ อรหฺนตฺถจ จเปตฺวา อวเสสา
ปุคฺคลา สมุทฺยสจฺจญฺจ นปฺปชหิตถ ทุกฺขสจฺจญฺจ น ปริชานนฺติ.

๕. ปจฺจุปฺปนฺนํ นาคตฺวาโร

๑๖๙.(ก) โย ทุกฺขสจฺจํ ปริชานาติ โส สมุทฺยสจฺจํ
ปชหิสฺสตีติ?

โน.

(ข) โย วา ปน สมุทฺยสจฺจํ ปชหิสฺสตี โส ทุกฺขสจฺจํ
ปริชานาตีติ?

โน.

(ก) โย ทุกฺขสจฺจํ น ปริชานาติ โส สมุทฺยสจฺจํ
นปฺปชหิสฺสตีติ?

เย มคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสณฺติ เต ทุกฺขสจฺจํ น ปริชานนฺติ,
 โน จ สมุทฺยสจฺจํ นปฺปชฺหิสฺสณฺติ. อรหา เย จ ปุณฺณชชฺชา มคฺคํ
 น ปฏฺฐิลภิสฺสณฺติ เต ทุกฺขสจฺจญฺจ น ปริชานนฺติ สมุทฺยสจฺจญฺจ
 นปฺปชฺหิสฺสณฺติ.

(ข) โย วา ปน สมุทฺยสจฺจํ นปฺปชฺหิสฺสติ โส ทุกฺขสจฺจํ
 น ปริชานาตีติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคิ สมุทฺยสจฺจํ นปฺปชฺหิสฺสติ, โน จ ทุกฺขสจฺจํ
 น ปริชานาติ. อรหา เย จ ปุณฺณชชฺชา มคฺคํ น ปฏฺฐิลภิสฺสณฺติ เต
 สมุทฺยสจฺจญฺจ นปฺปชฺหิสฺสณฺติ ทุกฺขสจฺจญฺจ น ปริชานนฺติ.

๖. อตีตानาคตวโร

๑๗๐.(ก) โย ทุกฺขสจฺจํ ปริชานิตถ โส สมุทฺยสจฺจํ
 ปชฺหิสฺสตีติ?

โน.

(ข) โย วา ปน สมุทฺยสจฺจํ ปชฺหิสฺสติ โส ทุกฺขสจฺจํ
 ปริชานิตถาติ?

โน.

(ก) โย ทุกฺขสจฺจํ น ปริชานิตถ โส สมุทฺยสจฺจํ
 นปฺปชฺหิสฺสตีติ?

เย มคฺคํ ปฏฺฐิตสฺสสนฺติ เต ทุกฺขสจฺจํ น ปริชานิตฺถ,
 โน จ เต สมุทฺยสจฺจํ นปฺปชฺหิตฺสสนฺติ. อคฺคมคฺคสมํกฺคิฺเย จ
 ปุ่ถุชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิตสฺสสนฺติ เต ทุกฺขสจฺจญฺจ น ปริชานิตฺถ
 สมุทฺยสจฺจญฺจ นปฺปชฺหิตฺสสนฺติ.

(ข) โย วา ปน สมุทฺยสจฺจํ นปฺปชฺหิตฺสสนฺติ โส ทุกฺขสจฺจํ
 น ปริชานิตฺถาติ?

อรหา สมุทฺยสจฺจํ นปฺปชฺหิตฺสสนฺติ, โน จ ทุกฺขสจฺจํ
 น ปริชานิตฺถ. อคฺคมคฺคสมํกฺคิฺเย จ ปุ่ถุชฺชนา มคฺคํ
 น ปฏฺฐิตสฺสสนฺติ เต สมุทฺยสจฺจญฺจ นปฺปชฺหิตฺสสนฺติ
 ทุกฺขสจฺจญฺจ น ปริชานิตฺถ.

ปริณฺณวาโร.

สจฺจยมกั นินฺนิจิตฺตํ.

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส

อภิธมฺปิฎก

ยมกปาฬิ (ทุติโย ภาค)

๒. สงขารยมก

๑. ปณฺณตฺติวโร

(ก) อุทเทโส

๑. ตโย สงขารา – กายสงขารो, วจีสงขารो, จิตฺตสงขารอติ.
 อสฺสาสปสฺสาสา กายสงขารอ, วิตกฺกวิจารา วจีสงขารอ,
 สณฺหา จ เวทนา จ จิตฺตสงขารอ. ฐเปตฺวา วิตกฺกวิจारे สพฺเพปิ
 จิตฺตสมฺปยุตฺตกา ธมฺมา จิตฺตสงขารอ.

๑. ปทโสธนวาโร

(ก) อนฺุโลม

๒.(ก) กาโย กายสงขารอ?

(ข) กายสงขารอ กาโย?

(ก) วจี้ วจีสงขารอ?

(ข) วจีสงขารอ วจี้?

(ก) จิตฺตํ จิตฺตสงขารอ?

(ข) จิตฺตสงขารอ จิตฺตํ?

(ข) ปจฺจนีกั

๓.(ก) น กาโย น กายสงฺขารโ?

(ข) น กายสงฺขารโ น กาโย?

(ก) น วจี น วจีสงฺขารโ?

(ข) น วจีสงฺขารโ น วจี?

(ก) น จิตฺตํ น จิตฺตสงฺขารโ?

(ข) น จิตฺตสงฺขารโ น จิตฺตํ?

๒. ปทโสธนมูลจกฺกาวโร

(ก) อนฺโหลม

๔.(ก) กาโย กายสงฺขารโ?

(ข) สงฺขารรา วจีสงฺขารโ?

(ก) กาโย กายสงฺขารโ?

(ข) สงฺขารรา จิตฺตสงฺขารโ?

(ก) วจี วจีสงฺขารโ?

(ข) สงฺขารรา กายสงฺขารโ?

(ก) วจี วจีสงฺขารโ?

(ข) สงฺขารรา จิตฺตสงฺขารโ?

(ก) จิตฺตํ จิตฺตสงฺขารโ?

(ข) สงฺขารรา กายสงฺขารโ?

(ก) จิตฺตํ จิตฺตสงฺขาโร?

(ข) สงฺขารํ วจีสฺสงฺขาโร?

(ข) ปจฺจนี้กํ

๕.(ก) น กาโย น กายสงฺขาโร?

(ข) น สงฺขารํ น วจีสฺสงฺขาโร?

(ก) น กาโย น กายสงฺขาโร?

(ข) น สงฺขารํ น จิตฺตสงฺขาโร?

(ก) น วจี น วจีสฺสงฺขาโร?

(ข) น สงฺขารํ น กายสงฺขาโร?

(ก) น วจี น วจีสฺสงฺขาโร?

(ข) น สงฺขารํ น จิตฺตสงฺขาโร?

(ก) น จิตฺตํ น จิตฺตสงฺขาโร?

(ข) น สงฺขารํ น กายสงฺขาโร?

(ก) น จิตฺตํ น จิตฺตสงฺขาโร?

(ข) น สงฺขารํ น วจีสฺสงฺขาโร?

๓. สุตฺตสงฺขารวาทโร

(ก) อนฺโหลมํ

๖.(ก) กายสงฺขาโร วจีสฺสงฺขาโร?

(ข) วจีสฺสงฺขาโร กายสงฺขาโร?

(ก) กายสงฺขารो จิตฺตสงฺขารो?

(ข) จิตฺตสงฺขารो กายสงฺขารो?

(ก) วจีสฺสงฺขารो จิตฺตสงฺขารो?

(ข) จิตฺตสงฺขารो วจีสฺสงฺขารो?

(ข) ปจฺจนีกั

๗.(ก) น กายสงฺขารो น วจีสฺสงฺขารो?

(ข) น วจีสฺสงฺขารो น กายสงฺขารो?

(ก) น กายสงฺขารो น จิตฺตสงฺขารो?

(ข) น จิตฺตสงฺขารो น กายสงฺขารो?

(ก) น วจีสฺสงฺขารो น จิตฺตสงฺขารो?

(ข) น จิตฺตสงฺขารो น วจีสฺสงฺขารो?

ปณฺณตฺติอุทฺทเสวโร.

ปณฺณตฺติวาโร.

(ข) นิทฺเทโส

๑.ปทโสธนวาโร

(ก) อนฺุโลมํ

๘.(ก) กาโย กายสงฺขารโรติ?

โน.

(ข) กายสงฆาโร กาโยติ?

โน.

(ก) วจี วจีสงฆาโรติ?

โน.

(ข) วจีสงฆาโร วจีติ?

โน.

(ก) จิตตัม จิตตสงฆาโรติ?

โน.

(ข) จิตตสงฆาโร จิตตุนติ?

โน.

(ข) ปจจนี้กั

๙.(ก) น กาโย น กายสงฆาโรติ?

กายสงฆาโร น กาโย, กายสงฆาโร. กายณจ กายสงฆารณจ
จเปตฺวา อวเสสา น เจว กาโย น จ กายสงฆาโร.

(ข) น กายสงฆาโร น กาโยติ?

กาโย น กายสงฆาโร, กาโย. กายณจ กายสงฆารณจ
จเปตฺวา อวเสสา น เจว กาโย น จ กายสงฆาโร.

(ก) น วจี น วจีสงฆาโรติ?

วจีสงฆาโร น วจี, วจีสงฆาโร. วจีณจ วจีสงฆารณจ จเปตฺวา
อวเสสา น เจว วจี น จ วจีสงฆาโร.

(ข) น วจีสงฺขารो น วจีติ?

วจี น วจีสงฺขารो, วจี. วจีญจ วจีสงฺขารญจ จเปตฺวา
อวเสสา น เจว วจี น จ วจีสงฺขารो.

(ก) น จิตฺตํ น จิตฺตสงฺขารोติ?

จิตฺตสงฺขารो น จิตฺตํ, จิตฺตสงฺขารो. จิตฺตญจ จิตฺตสงฺขารญจ
จเปตฺวา อวเสสา น เจว จิตฺตํ น จ จิตฺตสงฺขารो.

(ข) น จิตฺตสงฺขารो น จิตฺตุนติ?

จิตฺตํ น จิตฺตสงฺขารो, จิตฺตํ. จิตฺตญจ จิตฺตสงฺขารญจ
จเปตฺวา อวเสสา น เจว จิตฺตํ น จ จิตฺตสงฺขารो.

๒. ปทโธธนมูลจกฺกวารो

(ก) อนฺุโลมํ

๑๐.(ก) กาโย กายสงฺขารอติ?

โน.

(ข) สงฺขารา วจีสงฺขารอติ?

วจีสงฺขารอ สงฺขารอ เจว วจีสงฺขารอ จ. อวเสสา สงฺขารา
น วจีสงฺขารอ.

(ก) กาโย กายสงฺขารอติ?

โน.

(ข) สงขารา จิตตสงขารโติ?

จิตตสงขารโ สขารโ เจว จิตตสงขารโ จ. อวเสสา สงขาราน จิตตสงขารโ.

๑๑.(ก) วจี วจีสงขารโติ?

โน.

(ข) สงขารา กายสงขารโติ?

กายสงขารโ สขารโ เจว กายสงขารโ จ. อวเสสา สงขาราน กายสงขารโ.

(ก) วจี วจีสงขารโติ?

โน.

(ข) สงขารา จิตตสงขารโติ?

จิตตสงขารโ สขารโ เจว จิตตสงขารโ จ. อวเสสา สงขาราน จิตตสงขารโ.

๑๒.(ก) จิตตัม จิตตสงขารโติ?

โน.

(ข) สงขารา กายสงขารโติ?

กายสงขารโ สขารโ เจว กายสงขารโ จ. อวเสสา สงขาราน กายสงขารโ.

(ก) จิตตัม จิตตสงขารโติ?

โน.

(ข) สงขารา วจีสงขารโติ?

วจีสงขารโ สงขารโ เจว วจีสงขารโ จ. อวเสสา สงขารา
น วจีสงขารโ.

(ข) ปจจนีก

๑๓.(ก) น กาโย น กายสงขารโติ?

กายสงขารโ น กาโย, กายสงขารโ. กายณจ กายสงขารณจ
จเปตวา อวเสสา น เจว กาโย น จ กายสงขารโ.

(ข) น สงขารา น วจีสงขารโติ?

อามนตา.

(ก) น กาโย น กายสงขารโติ?

กายสงขารโ น กาโย, กายสงขารโ. กายณจ กายสงขารณจ
จเปตวา อวเสสา น เจว กาโย น จ กายสงขารโ.

(ข) น สงขารา น จิตตสงขารโติ?

อามนตา.

๑๔.(ก) น วจี น วจีสงขารโติ?

วจีสงขารโ น วจี, วจีสงขารโ. วจีณจ วจีสงขารณจ จเปตวา
อวเสสา น เจว วจี น จ วจีสงขารโ.

(ข) น สงขารา น กายสงขารโติ?

อามนตา.

(ก) น วจี น วจีสงขาโรติ?

วจีสงขาโร น วจี, วจีสงขาโร. วจีญจ วจีสงขารญจ จเปตฺวา
อวเสสา น เจว วจี น จ วจีสงขาโร.

(ข) น สงขารา น จิตตสงขาโรติ?

อามนฺตา.

๑๕.(ก) น จิตฺตํ น จิตตสงขาโรติ?

จิตตสงขาโร น จิตฺตํ, จิตตสงขาโร. จิตตญจ จิตตสงขารญจ
จเปตฺวา อวเสสา น เจว จิตฺตํ น จ จิตตสงขาโร.

(ข) น สงขารา น กายสงขาโรติ?

อามนฺตา.

(ก) น จิตฺตํ น จิตตสงขาโรติ?

จิตตสงขาโร น จิตฺตํ, จิตตสงขาโร. จิตตญจ จิตตสงขารญจ
จเปตฺวา อวเสสา น เจว จิตฺตํ น จ จิตตสงขาโร.

(ข) น สงขารา น วจีสงขาโรติ?

อามนฺตา.

๓. สุตฺรสงขารวโร

(ก) อนฺโหลมํ

๑๖.(ก) กายสงขาโร วจีสงขาโรติ?

โน.

(ข) วจีสงฺขารो กายสงฺขารोติ?

โน.

(ก) กายสงฺขารो จิตฺตสงฺขารोติ?

โน.

(ข) จิตฺตสงฺขารो กายสงฺขารोติ?

โน.

(ก) วจีสงฺขารो จิตฺตสงฺขารोติ?

โน.

(ข) จิตฺตสงฺขารो วจีสงฺขารोติ?

โน.

(ข) ปจฺจนีกั

๑๗.(ก) น กายสงฺขารो น วจีสงฺขารोติ?

วจีสงฺขารो น กายสงฺขารो, วจีสงฺขารो. กายสงฺขารณฺจ
วจีสงฺขารณฺจ จเปตฺวา อวเสสา น เจว กายสงฺขารो น จ
วจีสงฺขารो.

(ข) น วจีสงฺขารो น กายสงฺขารोติ?

กายสงฺขารो น วจีสงฺขารो, กายสงฺขารो. วจีสงฺขารณฺจ
กายสงฺขารณฺจ จเปตฺวา อวเสสา น เจว วจีสงฺขารो น จ
กายสงฺขารो.

(ก) น กายสงฺขารो น จิตฺตสงฺขารोติ?

จิตฺตสงฺขารो น กายสงฺขารो, จิตฺตสงฺขารो. กายสงฺขารญจ
จิตฺตสงฺขารญจ ฐเปตฺวา อวเสสา น เจว กายสงฺขารो น จ
จิตฺตสงฺขารो.

(ข) น จิตฺตสงฺขารो น กายสงฺขารोติ?

กายสงฺขารो น จิตฺตสงฺขารो, กายสงฺขารो. จิตฺตสงฺขารญจ
กายสงฺขารญจ ฐเปตฺวา อวเสสา น เจว จิตฺตสงฺขารो น จ
กายสงฺขารो.

๑๘.(ก) น วจีสฺสงฺขารो น จิตฺตสงฺขารोติ?

จิตฺตสงฺขารो น วจีสฺสงฺขารो, จิตฺตสงฺขารो. วจีสฺสงฺขารญจ
จิตฺตสงฺขารญจ ฐเปตฺวา อวเสสา น เจว วจีสฺสงฺขารो น จ
จิตฺตสงฺขารो.

(ข) น จิตฺตสงฺขารो น วจีสฺสงฺขารอติ?

วจีสฺสงฺขารो น จิตฺตสงฺขารอ, วจีสฺสงฺขารอ. จิตฺตสงฺขารญจ
วจีสฺสงฺขารญจ ฐเปตฺวา อวเสสา น เจว จิตฺตสงฺขารอ น จ
วจีสฺสงฺขารอ.

ปณฺณตฺตินิทฺเทสวโร.

๒. ปวตติวโร ๑. อุปปาทวโร

(๑) ปจจุปนุนวโร

(ก) อนุลอมปุคฺคโล

๑๙.(ก) ยสฺส กายสงฺขารो อุปฺปชฺชติ ตสฺส วจีสฺสงฺขารो
อุปฺปชฺชตีติ?

วินา วิตกฺกวิจारेหิ อสฺสาสปสฺสาसानํ อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ
กายสงฺขารो อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ วจีสฺสงฺขารो อุปฺปชฺชติ.
ปจฺมชฺฌมานํ สฺมาปนฺนํ กามาวจรานํ อสฺสาสปสฺสาसानํ
อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ กายสงฺขารो จ อุปฺปชฺชติ วจีสฺสงฺขารो จ
อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน วจีสฺสงฺขารो อุปฺปชฺชติ ตสฺส กายสงฺขารो
อุปฺปชฺชตีติ?

วินา อสฺสาสปสฺสาเสหิ วิตกฺกวิจารานํ อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ
วจีสฺสงฺขารो อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ กายสงฺขารो อุปฺปชฺชติ.
ปจฺมชฺฌมานํ สฺมาปนฺนํ กามาวจรานํ อสฺสาสปสฺสาसानํ
อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ วจีสฺสงฺขารो จ อุปฺปชฺชติ กายสงฺขารो จ
อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส กายสงฺขารो อุปฺปชฺชติ ตสฺส จิตฺตสงฺขารो
อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตสงฺขารो อูปฺปชฺชติ ตสฺส กายสงฺขารो อูปฺปชฺชตีติ?

วินา อสฺสาสปฺสฺสาเสหิ จิตฺตสฺส อูปฺปาทกฺขณเ เตสํ จิตฺตสงฺขารो อูปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ กายสงฺขารो อูปฺปชฺชติ. อสฺสาสปฺสฺสาसानํ อูปฺปาทกฺขณเ เตสํ จิตฺตสงฺขารो จ อูปฺปชฺชติ กายสงฺขารो จ อูปฺปชฺชติ.

๒๐.(ก) ยสฺส วจีสงฺขารो อูปฺปชฺชติ ตสฺส จิตฺตสงฺขารो อูปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตสงฺขารो อูปฺปชฺชติ ตสฺส วจีสงฺขารो อูปฺปชฺชตีติ?

วินา วิตกฺกวิจาเรหิ จิตฺตสฺส อูปฺปาทกฺขณเ เตสํ จิตฺตสงฺขารो อูปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ วจีสงฺขารो อูปฺปชฺชติ. วิตกฺกวิจารานํ อูปฺปาทกฺขณเ เตสํ จิตฺตสงฺขารो จ อูปฺปชฺชติ วจีสงฺขารो จ อูปฺปชฺชติ.

(ข) อนฺุโลมโองกาโส

๒๑.(ก) ยตฺถ กายสงฺขารो อูปฺปชฺชติ ตตฺถ วจีสงฺขารो อูปฺปชฺชตีติ?

หฺตฺติยขฺเฆมานเ ตตฺติยขฺเฆมานเ ตตฺถ กายสงฺขารो อูปฺปชฺชติ, โน จ ตตฺถ วจีสงฺขารो อูปฺปชฺชติ. ปจฺมขฺเฆมานเ กามาจฺจเร ตตฺถ

กายสงฆาโร จ อุปปชชติ วจีสงฆาโร จ อุปปชชติ.

(ข) ยตถ วา ปน วจีสงฆาโร อุปปชชติ ตตถ กายสงฆาโร
อุปปชชตีติ?

รูปาวจเร อรูปาวจเร ตตถ วจีสงฆาโร อุปปชชติ, โน จ
ตตถ กายสงฆาโร อุปปชชติ. ปจฺมชฺฌาเน กามาวจเร ตตถ
วจีสงฆาโร จ อุปปชชติ กายสงฆาโร จ อุปปชชติ.

(ก) ยตถ กายสงฆาโร อุปปชชติ ตตถ จิตฺตสงฆาโร
อุปปชชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน จิตฺตสงฆาโร อุปปชชติ ตตถ กายสงฆาโร
อุปปชชตีติ?

จตุตฺถชฺฌาเน รูปาวจเร อรูปาวจเร ตตถ จิตฺตสงฆาโร
อุปปชชติ, โน จ ตตถ กายสงฆาโร อุปปชชติ. ปจฺมชฺฌาเน
หุติยชฺฌาเน ตติยชฺฌาเน กามาวจเร ตตถ จิตฺตสงฆาโร จ
อุปปชชติ กายสงฆาโร จ อุปปชชติ.

๒๒.(ก) ยตถ วจีสงฆาโร อุปปชชติ ตตถ จิตฺตสงฆาโร
อุปปชชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน จิตฺตสงฆาโร อุปปชชติ ตตถ วจีสงฆาโร
อุปปชชตีติ?

ทุติยขุฌาเน ตติยขุฌาเน จตุตถขุฌาเน ตตถ จิตตสงขาร
 อุปุปชติ, โน จ ตตถ วจีสงขาร อุปุปชติ. ปฐมขุฌาเน
 กามาวจเร รูปาวจเร อรูปาวจเร ตตถ จิตตสงขาร จ อุปุปชติ
 วจีสงขาร จ อุปุปชติ.

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๒๓. ยสฺส ยตถ กายสงขาร อุปุปชติ...เป....

(ยสฺสกมปิ ยสฺสยตถกมปิ สทิสฺ.)

(ข) ปจฺจนีกปุคฺคโล

๒๔.(ก) ยสฺส กายสงขาร นุปุปชติ ตสฺส วจีสงขาร
 นุปุปชตีติ?

วินา อสฺสาสปฺสฺสาเสหิ วิตกฺกวิจารานํ อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ
 กายสงขาร นุปุปชติ, โน จ เตสํ วจีสงขาร นุปุปชติ.
 สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺ วินา อสฺสาสปฺสฺสาเสหิ
 อวิทกฺกอวิจารจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ
 อสฺสณฺณสตฺตานํ เตสํ กายสงขาร จ นุปุปชติ วจีสงขาร จ
 นุปุปชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน วจีสงขาร นุปุปชติ ตสฺส กายสงขาร
 นุปุปชตีติ?

วินา วิตกฺกวิจारेหิ อสฺสาสปฺสฺสาसानํ อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ

วจีสงฆาโร นุปปชชติ, โน จ เตสั กายสงฆาโร นุปปชชติ.
 สพเพสั จิตตสส ภงคกขณเ วินา อสสาสปสสาเสหิ
 อวิตกกอวิจารจิตตสส อุปาทกขณเ นิโรธสมาปนนานั
 อสณณสตตตานั เตสั วจีสงฆาโร จ นุปปชชติ กายสงฆาโร จ
 นุปปชชติ.

(ก) ยสส กายสงฆาโร นุปปชชติ ตสส จิตตสงฆาโร
 นุปปชชตีติ?

วินา อสสาสปสสาเสหิ จิตตสส อุปาทกขณเ เตสั
 กายสงฆาโร นุปปชชติ, โน จ เตสั จิตตสงฆาโร นุปปชชติ.
 สพเพสั จิตตสส ภงคกขณเ นิโรธสมาปนนานั อสณณสตตตานั
 เตสั กายสงฆาโร จ นุปปชชติ จิตตสงฆาโร จ นุปปชชติ.

(ข) ยสส วา ปน จิตตสงฆาโร นุปปชชติ ตสส กายสงฆาโร
 นุปปชชตีติ?

อามนตา.

๒๕.(ก) ยสส วจีสงฆาโร นุปปชชติ ตสส จิตตสงฆาโร
 นุปปชชตีติ?

วินา วิตกกอวิจาเรหิ จิตตสส อุปาทกขณเ เตสั วจีสงฆาโร
 นุปปชชติ, โน จ เตสั จิตตสงฆาโร นุปปชชติ. สพเพสั จิตตสส
 ภงคกขณเ นิโรธสมาปนนานั อสณณสตตตานั เตสั วจีสงฆาโร จ
 นุปปชชติ จิตตสงฆาโร จ นุปปชชติ.

(ข) ยสส วา ปน จิตตสงฆาโร นุปฺปชฺชติ ตสฺส วจีสงฆาโร
นุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ง) ปจฺจนีโกโสภาโส

๒๖.(ก) ยตถ กายสงฆาโร นุปฺปชฺชติ ตตถ วจีสงฆาโร
นุปฺปชฺชตีติ?

รูปาวจเร อรูปาวจเร ตตถ กายสงฆาโร นุปฺปชฺชติ, โน จ
ตตถ วจีสงฆาโร นุปฺปชฺชติ. จตุตถชฺฌมานे อสณฺณสฺสฺเต ตตถ
กายสงฆาโร จ นุปฺปชฺชติ วจีสงฆาโร จ นุปฺปชฺชติ.

(ข) ยตถ วา ปน วจีสงฆาโร นุปฺปชฺชติ ตตถ กายสงฆาโร
นุปฺปชฺชตีติ?

หุติยชฺฌมานे ตติยชฺฌมานे ตตถ วจีสงฆาโร นุปฺปชฺชติ, โน จ
ตตถ กายสงฆาโร นุปฺปชฺชติ. จตุตถชฺฌมานे อสณฺณสฺสฺเต ตตถ
วจีสงฆาโร จ นุปฺปชฺชติ กายสงฆาโร จ นุปฺปชฺชติ.

(ก) ยตถ กายสงฆาโร นุปฺปชฺชติ ตตถ จิตตสงฆาโร
นุปฺปชฺชตีติ?

จตุตถชฺฌมานे รูปาวจเร อรูปาวจเร ตตถ กายสงฆาโร
นุปฺปชฺชติ, โน จ ตตถ จิตตสงฆาโร นุปฺปชฺชติ. อสณฺณสฺสฺเต
ตตถ กายสงฆาโร จ นุปฺปชฺชติ จิตตสงฆาโร จ นุปฺปชฺชติ.

(ข) ยตถ วา ปน...เป...?

อามนตา.

๒๗.(ก) ยตถ วจีสงขารो นุปฺปชฺชติ ตตถ จิตฺตสงขารो
นุปฺปชฺชตีติ?

หุติยชฺฌาเน ตติยชฺฌาเน จตฺตถชฺฌาเน ตตถ วจีสงขารो
นุปฺปชฺชติ, โน จ ตตถ จิตฺตสงขารो นุปฺปชฺชติ. อสณฺณสฺสฺเต
ตตถ วจีสงขารो จ นุปฺปชฺชติ จิตฺตสงขารो จ นุปฺปชฺชติ.

(ข) ยตถ วา ปน...เป...?

อามนตา.

(จ) ปจฺจนีกปฺปคฺคโลกาสา

๒๘.(ก) ยสฺส ยตถ กายสงขารो นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
วจีสงขารो นุปฺปชฺชตีติ?

วินา อสฺสาสปฺสฺสาเสหิ วิตกฺกวิจารานํ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ
ตตถ กายสงขารो นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ วจีสงขารो
นุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ฅนฺคกฺขณเ วินา อสฺสาสปฺสฺสาเสหิ
อวิตกฺกอวิจารจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ อสณฺณสฺสฺตานํ เตสํ ตตถ
กายสงขารो จ นุปฺปชฺชติ วจีสงขารो จ นุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ...เป...?

อามนตา.

(ยสฺส กมฺปิ ยสฺส ยตถ กมฺปิ สทิสํ วิตถาเรตพฺพํ, ยสฺส ยตถ เก
นิโรธสมาปนฺนํ นนฺติ น ลพฺภติ.)

(๒) อตีตวโร

(ก) อนุโลมบุคคล

๒๙.(ก) ยสฺส กายสงฺขาโร อุปปชฺชิตถ ตสฺส วจีสงฺขาโร
อุปปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส กายสงฺขาโร อุปปชฺชิตถ ตสฺส จิตฺตสงฺขาโร
อุปปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

๓๐.(ก) ยสฺส วจีสงฺขาโร อุปปชฺชิตถ ตสฺส จิตฺตสงฺขาโร
อุปปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(ข) อนฺโหลมโสภาโส

๓๑. ยตถ กายสงฺขารो อุปฺปชฺชิตถ...เป...

(ยตถกมปิ สพฺพตถ เอกสทิสํ).

(ค) อนฺโหลมปฺคฺคโลกาสา

๓๒.(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฺขารो อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
วจีสงฺขารो อุปฺปชฺชิตถาติ?

ทฺติยชฺฌานํ ตฺติยชฺฌานํ สฺมาปन्नํ เตสํ ตตถ กายสงฺขารो
อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ วจีสงฺขารो อุปฺปชฺชิตถ. ปจฺมชฺฌานํ
สฺมาปन्नํ กามาวจฺรณํ เตสํ ตตถ กายสงฺขารो จ อุปฺปชฺชิตถ
วจีสงฺขารो จ อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ วจีสงฺขารो อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
กายสงฺขารो อุปฺปชฺชิตถาติ?

รूपาวจฺรณํ อรูปาวจฺรณํ เตสํ ตตถ วจีสงฺขารो อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ กายสงฺขารो อุปฺปชฺชิตถ. ปจฺมชฺฌานํ
สฺมาปन्नํ กามาวจฺรณํ เตสํ ตตถ วจีสงฺขารो จ อุปฺปชฺชิตถ
กายสงฺขารो จ อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฺขารो อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
จิตตสงฺขารो อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตฺตสงฺขาโร อูปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ กายสงฺขาโร อูปฺปชฺชิตถาติ?

จตุตถชฺฌานํ สમાปन्नานํ รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ จิตฺตสงฺขาโร อูปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ กายสงฺขาโร อูปฺปชฺชิตถ. ปจฺมชฺฌานํ ทุตฺติยชฺฌานํ ตติยชฺฌานํ สમાปन्नานํ กามาวจรานํ เตสํ ตตถ จิตฺตสงฺขาโร จ อูปฺปชฺชิตถ กายสงฺขาโร จ อูปฺปชฺชิตถ.

๓๓.(ก) ยสฺส ยตถ วจีสงฺขาโร อูปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ จิตฺตสงฺขาโร อูปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตฺตสงฺขาโร อูปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ วจีสงฺขาโร อูปฺปชฺชิตถาติ?

ทุตฺติยชฺฌานํ ตติยชฺฌานํ จตุตถชฺฌานํ สમાปन्नานํ สุทฺธาวาसानํ ทุตฺติเย จิตฺเต วตฺตมาเน เตสํ ตตถ จิตฺตสงฺขาโร อูปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ วจีสงฺขาโร อูปฺปชฺชิตถ. ปจฺมชฺฌานํ สમાปन्नานํ กามาวจรานํ อิตฺเรสํ รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ จิตฺตสงฺขาโร จ อูปฺปชฺชิตถ วจีสงฺขาโร จ อูปฺปชฺชิตถ.

(ข) ปจจนีกบุคคล

๓๔.(ก) ยสส กายสงฆาโร นุปปชชิตถ ตสส วจีสสงฆาโร
นุปปชชิตถาติ?

นตถิ.

(ข) ยสส วา ปน วจีสสงฆาโร นุปปชชิตถ ตสส กายสงฆาโร
นุปปชชิตถาติ?

นตถิ.

(ก) ยสส กายสงฆาโร นุปปชชิตถ ตสส จิตตสงฆาโร
นุปปชชิตถาติ?

นตถิ.

(ข) ยสส วา ปน...เป...?

นตถิ.

๓๕.(ก) ยสส วจีสสงฆาโร นุปปชชิตถ ตสส จิตตสงฆาโร
นุปปชชิตถาติ?

นตถิ.

(ข) ยสส วา ปน...เป...?

นตถิ.

(ง) ปจจนีกโองาโส

๓๖. ยตถ กายสงฆาโร นุปปชชิตถ...เป....

(จ) ปจจณีกบุคคลโลกาสา

๓๗.(ก) ยสส ยตถ กายสงฆาโร นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
วจีสงฆาโร นุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ กายสงฆาโร
นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ วจีสงฆาโร นุปฺปชฺชิตถ.
จตุตถชฺฌานํ สમાปนฺนํ สุตฺถาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานे
อสนฺนสตฺตานํ เตสํ ตตถ กายสงฆาโร จ นุปฺปชฺชิตถ วจีสงฆาโร
จ นุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ วจีสงฆาโร นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
กายสงฆาโร นุปฺปชฺชิตถาติ?

ทฺติยชฺฌานํ ตติยชฺฌานํ สમાปนฺนํ เตสํ ตตถ วจีสงฆาโร
นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ กายสงฆาโร นุปฺปชฺชิตถ.
จตุตถชฺฌานํ สમાปนฺนํ สุตฺถาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานे
อสนฺนสตฺตานํ เตสํ ตตถ วจีสงฆาโร จ นุปฺปชฺชิตถ กายสงฆาโร
จ นุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสส ยตถ กายสงฆาโร นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
จิตฺตสงฆาโร นุปฺปชฺชิตถาติ?

จตุตถชฺฌานํ สમાปนฺนํ รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ
ตตถ กายสงฆาโร นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ จิตฺตสงฆาโร

นุปปชชิตถ. สุทฐาวาสํ อุปปชชนฺตานํ อสณฺณสฺสฺตานํ เตสํ ตตถ
กายสงฺขาโร จ นุปปชชิตถ จิตฺตสงฺขาโร จ นุปปชชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ...เป...?

อามนฺตา.

๓๘.(ก) ยสฺส ยตถ วจีสงฺขาโร นุปปชชิตถ ตสฺส ตตถ
จิตฺตสงฺขาโร นุปปชชิตถาติ?

ทฺติยชฺฌานํ ตติยชฺฌานํ จตฺตถชฺฌานํ สฺมาปณฺนานํ
สุทฐาวาสานํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมาเน เตสํ ตตถ วจีสงฺขาโร
นุปปชชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ จิตฺตสงฺขาโร นุปปชชิตถ.

สุทฐาวาสํ อุปปชชนฺตานํ อสณฺณสฺสฺตานํ เตสํ ตตถ วจีสงฺขาโร จ
นุปปชชิตถ จิตฺตสงฺขาโร จ นุปปชชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ...เป...?

อามนฺตา.

(๓) อนาคตวาทโร

(ก) อนฺุโลมปฺุคฺคโล

๓๙.(ก) ยสฺส กายสงฺขาโร อุปปชชิสฺสฺสตี ตสฺส วจีสงฺขาโร
อุปปชชิสฺสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน วจีสงฺขาโร อุปปชชิสฺสฺสตี ตสฺส
กายสงฺขาโร อุปปชชิสฺสฺสตีตี?

ยสส จิตตสส อนนตรา กามาวจรานํ ปจฉิมจิตตํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี รุปาวจรเ อรูปาวจรเ ปจฉิมภิกขานํ เย จ รุปาวจรํ
 อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ
 วจิสฺสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ กายสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสตี.
 อิตเรสํ เตสํ วจิสฺสงฺขาโร จ อุปฺปชฺชิสฺสตี กายสงฺขาโร จ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสส กายสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสส จิตตสงฺขาโร
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสส วา ปน จิตตสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสส
 กายสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยสส จิตตสส อนนตรา กามาวจรานํ ปจฉิมจิตตํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี รุปาวจรเ อรูปาวจรเ ปจฉิมภิกขานํ เย จ รุปาวจรํ
 อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ
 จิตตสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ กายสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสตี.
 อิตเรสํ เตสํ จิตตสงฺขาโร จ อุปฺปชฺชิสฺสตี กายสงฺขาโร จ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี.

๔๐.(ก) ยสส วจิสฺสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสส จิตตสงฺขาโร
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตสงฺขารो อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
วจีสงฺขารो อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรรา อวิตกฺกอวิจาร์ ปจฺฉิมจิตฺตํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี เตสํ จิตฺตสงฺขารो อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
วจีสงฺขารो อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ จิตฺตสงฺขารो จ
อุปฺปชฺชิสฺสตี วจีสงฺขารो จ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) อนฺโหลมโองาโส

๔๑. ยตถ กายสงฺขารो อุปฺปชฺชิสฺสตี...เป....

(ค) อนฺโหลมปุคฺคโลกาสา

๔๒.(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฺขารो อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
วจีสงฺขารो อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ทฺหิตยชฺฌานํ ตตฺถิตยชฺฌานํ สฺมาปन्नานํ เตสํ ตตถ กายสงฺขารो
อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ วจีสงฺขารो อุปฺปชฺชิสฺสตี.
ปจฺฉมชฺฌานํ สฺมาปन्नานํ กามาวจฺรณํ เตสํ ตตถ กายสงฺขารो จ
อุปฺปชฺชิสฺสตี วจีสงฺขารो จ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ วจีสงฺขารो อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
กายสงฺขารो อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรรา กามาวจฺรณํ ปจฺฉิมจิตฺตํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี รุปาวจฺรณํ อรูปาวจฺรณํ เตสํ ตตถ วจีสงฺขารो

อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ กายสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสติ.
 ปจฺมชฺฌานํ สฺมาปन्नํ อิตเรสํ กามาวจรานํ เตสํ ตตฺถ
 วจีสฺสงฺขาโร จ อุปฺปชฺชิสฺสติ กายสงฺขาโร จ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ กายสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 จิตฺตสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ จิตฺตสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส
 ตตฺถ กายสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา กามาวจรานํ ปจฺฉิมจิตฺตํ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ จตฺตถชฺฌานํ สฺมาปन्नํ รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ
 เตสํ ตตฺถ จิตฺตสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
 กายสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสติ. ปจฺมชฺฌานํ ทุตฺติยชฺฌานํ ตตฺติยชฺฌานํ
 สฺมาปन्नํ อิตเรสํ กามาวจรานํ เตสํ ตตฺถ จิตฺตสงฺขาโร จ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ กายสงฺขาโร จ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

๔๓.(ก) ยสฺส ยตฺถ วจีสฺสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 จิตฺตสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ จิตฺตสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส
 ตตฺถ วจีสฺสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อวิตกกถวิจารํ ปจฺฉิมจิตฺตํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี ทุติยขุณฺณํ ตติยขุณฺณํ จตฺตถขุณฺณํ สฺมาปन्नํ
 เตสํ ตตฺถ จิตฺตสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ
 วจีสฺสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉมขุณฺณํ สฺมาปन्नํ กามาวจรานํ
 อิตเรสํ รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ จิตฺตสงฺขาโร จ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี วจีสฺสงฺขาโร จ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ปจฺฉนิกปคฺคโล

๔๔.(ก) ยสฺส กายสงฺขาโร นฺุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส วจีสฺสงฺขาโร
 นฺุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา กามาวจรานํ ปจฺฉิมจิตฺตํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี รูปาวจร อรูปาวจร ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ รูปาวจร
 อรูปาวจร อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ จวนฺตํ เตสํ
 กายสงฺขาโร นฺุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ วจีสฺสงฺขาโร นฺุปฺปชฺชิสฺสตี.
 ปจฺฉิมจิตฺตสมํคินํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อวิตกกถวิจารํ
 ปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี เตสํ กายสงฺขาโร จ นฺุปฺปชฺชิสฺสตี
 วจีสฺสงฺขาโร จ นฺุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส กายสงฺขาโร นฺุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จิตฺตสงฺขาโร
 นฺุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา กามาวจฺรณํ ปจฺฉิมจิตฺตํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี รุปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ รุปาวจรํ
 อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ
 กายสงฺขาโร นฺุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ จิตฺตสงฺขาโร นฺุปฺปชฺชิสฺสตี.
 ปจฺฉิมจิตฺตสมํคินํ เตสํ กายสงฺขาโร จ นฺุปฺปชฺชิสฺสตี จิตฺตสงฺขาโร
 จ นฺุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตสงฺขาโร...เป...?

อามนฺตา.

๔๕.(ก) ยสฺส วจีสฺสงฺขาโร นฺุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จิตฺตสงฺขาโร
 นฺุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อวิตกกถาวิจารํ ปจฺฉิมจิตฺตํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี เตสํ วจีสฺสงฺขาโร นฺุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
 จิตฺตสงฺขาโร นฺุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมจิตฺตสมํคินํ เตสํ วจีสฺสงฺขาโร จ
 นฺุปฺปชฺชิสฺสตี จิตฺตสงฺขาโร จ นฺุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(ง) ปจฺจณีกโสภาโส

๔๖. ยตถ กายสงฺขาโร นฺุปฺปชฺชิสฺสตี...เป....

(จ) ปจจณีกบุคคลโลกาสา

๔๗.(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฺขารो นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
วจีสงฺขารो นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา กามาวจฺรณํ ปจฺฉิมจิตฺตํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี รุปาวจฺรณํ อรูปาวจฺรณํ เตสํ ตตถ กายสงฺขารो
นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ วจีสงฺขารो นุปฺปชฺชิสฺสตี.
ปจฺฉิมจิตฺตสมํคินํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อวิตกกอวิจารํ
ปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี จตฺตถชฺฌณํ สมากปฺนนานํ
อสนฺยสฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ กายสงฺขารो จ นุปฺปชฺชิสฺสตี
วจีสงฺขารो จ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ วจีสงฺขารो นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
กายสงฺขารो นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ทฺถียชฺฌณํ ตฺถียชฺฌณํ สมากปฺนนานํ เตสํ ตตถ วจีสงฺขารो
นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ กายสงฺขารो นุปฺปชฺชิสฺสตี.
ปจฺฉิมจิตฺตสมํคินํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อวิตกกอวิจารํ
ปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี จตฺตถชฺฌณํ สมากปฺนนานํ
อสนฺยสฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ วจีสงฺขารो จ นุปฺปชฺชิสฺสตี
กายสงฺขารอ จ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฺขารो นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
จิตฺตสงฺขารो นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา กามาวจฺรณํ ปจฺฉิมจิตฺตํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี จตฺตถชฺฌณํ สฺมาปณฺณานํ รูปาวจฺรณํ อรูปาวจฺรณํ
เตสํ ตตถ กายสงฺขารो นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ
จิตฺตสงฺขารो นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมจิตฺตสมํคินํ อสณฺณสตฺตานํ เตสํ
ตตถ กายสงฺขารो จ นุปฺปชฺชิสฺสตี จิตฺตสงฺขารो จ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ...เป...?

อามนฺตา.

๔๘.(ก) ยสฺส ยตถ วจีสงฺขารो นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
จิตฺตสงฺขารो นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อวิตกกถวิจารํ ปจฺฉิมจิตฺตํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี ทฺหิตยชฺฌณํ ตตฺถยชฺฌณํ จตฺตถชฺฌณํ สฺมาปณฺณานํ
เตสํ ตตถ วจีสงฺขารो นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ
จิตฺตสงฺขารो นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมจิตฺตสมํคินํ อสณฺณสตฺตานํ เตสํ
ตตถ วจีสงฺขารो จ นุปฺปชฺชิสฺสตี จิตฺตสงฺขารो จ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ...เป...?

อามนฺตา.

(๔) ปจจุปปนนาตีตวโร

(ก) อนุโลมบุคคลโ

๔๙.(ก) ยสฺส กายสงฺขารो อุปฺปชฺชติ ตสฺส วจีสฺสงฺขารो
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน วจีสฺสงฺขารो อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส กายสงฺขารो
อุปฺปชฺชิตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ วินา อสฺสาสปฺสสาเสหิ จิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสณฺสทฺตานํ เตสํ
วจีสฺสงฺขารो อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ กายสงฺขารो อุปฺปชฺชติ.
อสฺสาสปฺสสาसानํ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ วจีสฺสงฺขารो จ อุปฺปชฺชิตถ
กายสงฺขารो จ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส กายสงฺขารो อุปฺปชฺชติ ตสฺส จิตฺตสงฺขารो
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตสงฺขารो อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
กายสงฺขารो อุปฺปชฺชิตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ วินา อสฺสาสปฺสสาเสหิ จิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสณฺสทฺตานํ เตสํ จิตฺตสงฺขารो
อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ กายสงฺขารो อุปฺปชฺชติ.

อสุสาสปสสาสนํ อุปฺปาทกฺขณํ เตสํ จิตฺตสงฺขารो จ อุปฺปชฺชิตถ
กายสงฺขารो จ อุปฺปชฺชติ.

๕๐.(ก) ยสฺส วจีสงฺขารो อุปฺปชฺชติ ตสฺส จิตฺตสงฺขารो
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตสงฺขารो อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส วจีสงฺขารो
อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณํ วินา วิตกฺกวิจาเรหิ จิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณํ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสณฺสทฺตานํ เตสํ จิตฺตสงฺขารो
อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ วจีสงฺขารो อุปฺปชฺชติ. วิตกฺกวิจารานํ
อุปฺปาทกฺขณํ เตสํ จิตฺตสงฺขารो จ อุปฺปชฺชิตถ วจีสงฺขารो จ
อุปฺปชฺชติ.

(ข) อนฺุโลมโองาโส

๕๑. ยตถ กายสงฺขารो อุปฺปชฺชติ...เป....

(ค) อนฺุโลมปฺคฺคโลกาสา

๕๒.(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฺขารो อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
วจีสงฺขารो อุปฺปชฺชิตถาติ?

ทฺหติยชฺฌานํ ตติยชฺฌานํ สฺมาปฺนฺนํ อสุสาสปสสาสนํ
อุปฺปาทกฺขณํ เตสํ ตตถ กายสงฺขารो อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ
ตตถ วจีสงฺขารो อุปฺปชฺชิตถ. ปจฺมชฺฌานํ สฺมาปฺนฺนํ

กามาวจรานํ อสสาสปสสาसानํ อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ตตฺถ
กายสงฺขารो จ อุปฺปชฺชติ วจีสงฺขารो จ อุปฺปชฺชติถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ วจีสงฺขารो อุปฺปชฺชติถ ตสฺส ตตฺถ
กายสงฺขารो อุปฺปชฺชติตี?

ปจฺมชฺฌานํ สฺมาปณฺณานํ กามาวจรานํ อสสาสปสสาसानํ
ภงฺกกฺขณฺเ เตสํเยว วินา อสสาสปสสาเสหิ จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ
รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ วจีสงฺขารो อุปฺปชฺชติถ,
โน จ เตสํ ตตฺถ กายสงฺขารो อุปฺปชฺชติ.

ปจฺมชฺฌานํ สฺมาปณฺณานํ กามาวจรานํ อสสาสปสสาसानํ
อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ตตฺถ วจีสงฺขารो จ อุปฺปชฺชติถ
กายสงฺขารो จ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฺขารो อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
จิตฺตสงฺขารो อุปฺปชฺชติถาตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตฺตสงฺขารो อุปฺปชฺชติถ ตสฺส ตตฺถ
กายสงฺขารो อุปฺปชฺชติตี?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณฺเ วินา อสสาสปสสาเสหิ จิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ตตฺถ จิตฺตสงฺขารो อุปฺปชฺชติถ, โน จ เตสํ
ตตฺถ กายสงฺขารो อุปฺปชฺชติ. อสสาสปสสาसानํ อุปฺปาทกฺขณฺเ
เตสํ ตตฺถ จิตฺตสงฺขารो จ อุปฺปชฺชติถ กายสงฺขารอ จ อุปฺปชฺชติ.

๕๓.(ก) ยสฺส ยตถ วจีสงฺขาโร อูปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
จิตฺตสงฺขาโร อูปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตฺตสงฺขาโร อูปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
วจีสงฺขาโร อูปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ วิณา วิตกฺกวิจาเรหิ จิตฺตสฺส
อูปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตถ จิตฺตสงฺขาโร อูปฺปชฺชิตถ, โน จ
เตสํ ตตถ วจีสงฺขาโร อูปฺปชฺชติ. วิตกฺกวิจารานํ อูปฺปาทกฺขณเณ
เตสํ ตตถ จิตฺตสงฺขาโร จ อูปฺปชฺชิตถ วจีสงฺขาโร จ อูปฺปชฺชติ.

(ข) ปจฺจนีกปฺปคฺคโล

๕๔.(ก) ยสฺส กายสงฺขาโร นูปฺปชฺชติ ตสฺส วจีสงฺขาโร
นูปฺปชฺชิตถาติ?

อูปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน วจีสงฺขาโร นูปฺปชฺชิตถ ตสฺส กายสงฺขาโร
นูปฺปชฺชตีติ?

นตฺถิ.

(ก) ยสฺส กายสงฺขาโร นูปฺปชฺชติ ตสฺส จิตฺตสงฺขาโร
นูปฺปชฺชิตถาติ?

อูปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตสงฺขารो นุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส
กายสงฺขารो นุปฺปชฺชตีติ?

นตฺถิ.

๕๕.(ก) ยสฺส วจีสฺสงฺขารो นุปฺปชฺชติ ตสฺส จิตฺตสงฺขารो
นุปฺปชฺชิตฺถาติ?

อุปฺปชฺชิตฺถ.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

นตฺถิ.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๕๖. ยตฺถ กายสงฺขารो นุปฺปชฺชติ...เป....

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโลกาสา

๕๗.(ก) ยสฺส ยตฺถ กายสงฺขารो นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
วจีสฺสงฺขารो นุปฺปชฺชิตฺถาติ?

ปจฺมชฺฌานํ สમાปन्नานํ กามาวจรานํ อสฺสาสปฺสสาसानํ
ภงฺกขณ เตสํเยว วินา อสฺสาสปฺสสาเสหิ จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณ
รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ กายสงฺขารो นุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ตตฺถ วจีสฺสงฺขารो นุปฺปชฺชิตฺถ. พุตฺติยชฺฌานํ ตตฺติยชฺฌานํ
समापन्नानं अस्सासपस्सासानं भङ्गकखण तेसंयेव विना
अस्सासपस्सासेहि जित्तस्स उपपात्तखण जत्तुत्तชฌานं

สมาปนฺนํ สุตฺถาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมาเน อสฺสณสฺสตาณํ
เตสํ ตตฺถ กายสงฺขาโร จ นุปฺปชฺชติ วจีสงฺขาโร จ นุปฺปชฺชติถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ วจีสงฺขาโร นุปฺปชฺชติถ ตสฺส ตตฺถ
กายสงฺขาโร นุปฺปชฺชติติ?

ทฺติยชฺฌานํ ตติยชฺฌานํ สมาปนฺนํ อสฺสาสปฺสสาसानํ
อฺปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ตตฺถ วจีสงฺขาโร นุปฺปชฺชติถ, โน จ
เตสํ ตตฺถ กายสงฺขาโร นุปฺปชฺชติ. ทฺติยชฺฌานํ ตติยชฺฌานํ
สมาปนฺนํ อสฺสาสปฺสสาसानํ ภงฺกกฺขณฺเ เตสํเยว
วินา อสฺสาสปฺสสาเสหิ จิตฺตสฺส อฺปฺปาทกฺขณฺเ จตฺตฺถชฺฌานํ
สมาปนฺนํ สุตฺถาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมาเน อสฺสณสฺสตาณํ
เตสํ ตตฺถ วจีสงฺขาโร จ นุปฺปชฺชติถ กายสงฺขาโร จ นุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ กายสงฺขาโร นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
จิตฺตสงฺขาโร นุปฺปชฺชติถาติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณฺเ วินา อสฺสาสปฺสสาเสหิ จิตฺตสฺส
อฺปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ตตฺถ กายสงฺขาโร นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ
ตตฺถ จิตฺตสงฺขาโร นุปฺปชฺชติถ. สุตฺถาวาสํ อฺปฺปชฺชนฺตานํ
อสฺสณสฺสตาณํ เตสํ ตตฺถ กายสงฺขาโร จ นุปฺปชฺชติ จิตฺตสงฺขาโร
จ นุปฺปชฺชติถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตฺตสงฺขารो นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
กายสงฺขารो นุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

๕๘.(ก) ยสฺส ยตถ วจีสฺสงฺขารो นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
จิตฺตสงฺขารो นุปฺปชฺชิตถาติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ วิณา วิตกฺกวิจาเรหิ จิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตถ วจีสฺสงฺขารो นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ
จิตฺตสงฺขารो นุปฺปชฺชิตถ. สฺสทฺธาवासํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อสณฺณสตฺตานํ
เตสํ ตตถ วจีสฺสงฺขารो จ นุปฺปชฺชติ จิตฺตสงฺขารो จ นุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ...เป...?

อามนฺตา.

(๕) ปจฺจุปฺปนฺนํ นานาคตฺวาโร

(ก) อนฺุโลมปฺคฺคฺโล

๕๙.(ก) ยสฺส กายสงฺขารो อุปฺปชฺชติ ตสฺส วจีสฺสงฺขารो
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน วจีสฺสงฺขารो อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส
กายสงฺขารो อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ วิณา อสฺสาสปฺสฺสาเสหิ จิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเณ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสณฺณสตฺตานํ เตสํ วจีสฺสงฺขารो

อุปปชชิสฺสตี, โน จ เตสํ กายสงฺขารो อุปปชชตี.

อสุสาสปสฺสาसानํ อุปปาทกฺขณเ เตสํ วจีสฺสงฺขารो จ อุปปชชิสฺสตี
กายสงฺขารो จ อุปปชชตี.

(ก) ยสฺส กายสงฺขารो อุปปชชตี ตสฺส จิตฺตสงฺขารो
อุปปชชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตสงฺขารो อุปปชชิสฺสตี ตสฺส
กายสงฺขารो อุปปชชตีตี?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ วินา อสุสาสปสฺสาเสหิ จิตฺตสฺส
อุปปาทกฺขณเ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสณฺณสฺตฺตานํ เตสํ จิตฺตสงฺขารो
อุปปชชิสฺสตี, โน จ เตสํ กายสงฺขารो อุปปชชตี.

อสุสาสปสฺสาसानํ อุปปาทกฺขณเ เตสํ จิตฺตสงฺขารो จ
อุปปชชิสฺสตี กายสงฺขารो จ อุปปชชตี.

๖๐.(ก) ยสฺส วจีสฺสงฺขารो อุปปชชตี ตสฺส จิตฺตสงฺขารो
อุปปชชิสฺสตีตี?

สวิตกฺกสฺวิจารปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปปาทกฺขณเ เตสํ วจีสฺสงฺขารो
อุปปชชตี, โน จ เตสํ จิตฺตสงฺขารो อุปปชชิสฺสตี. อิตเรสํ
วิตกฺกวิจารานํ อุปปาทกฺขณเ เตสํ วจีสฺสงฺขารो จ อุปปชชตี
จิตฺตสงฺขารो จ อุปปชชิสฺสตี.

(ข) ยสส วา ปน จิตตสงขารो อุปปชชิสสตี ตสส
วจีสงขารो อุปปชชตีตี?

สพเพสํ จิตตสส ภงคกขณเ วินา วิตกุกวิจาเรหิ จิตตสส
อุปปาทกขณเ นีโรธสมาปนนานํ อสณณสตตานํ เตสํ จิตตสงขารो
อุปปชชิสสตี, โน จ เตสํ วจีสงขารो อุปปชชตี. วิตกุกวิจารานํ
อุปปาทกขณเ เตสํ จิตตสงขารो จ อุปปชชิสสตี วจีสงขารो จ
อุปปชชตี.

(ข) อนุลอมโอภาโส

๖๑. ยตถ กายสงขารो อุปปชชตี...เป....

(ค) อนุลอมปคฺคโลกาสา

๖๒.(ก) ยสส ยตถ กายสงขารो อุปปชชตี ตสส ตตถ
วจีสงขารो อุปปชชิสสตีตี?

ทุตฺติยชฺฌานํ ตตฺติยชฺฌานํ สมาปนฺนานํ อสฺสาสปสฺสาसानํ
อุปปาทกขณเ เตสํ ตตถ กายสงขารो อุปปชชตี, โน จ เตสํ
ตตถ วจีสงขารो อุปปชชิสสตี. ปจฺมชฺฌานํ สมาปนฺนานํ
กามาจฺจรานํ อสฺสาสปสฺสาसानํ อุปปาทกขณเ เตสํ ตตถ
กายสงขารो จ อุปปชชตี วจีสงขารो จ อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ วจีสงขารो อุปปชชิสสตี ตสส ตตถ
กายสงขารो อุปปชชตีตี?

ปรมชฌานํ สมาปนนานํ กามาวจรานํ อสสาสปสสาसानํ
 ฅงคกขณ เตสํเยว วินา อสสาสปสสาเสหิ จิตตสฺส อุปปาทกขณ
 รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ วจีสงฺขาโร อุปปชฺชิสฺสติ, โน
 จ เตสํ ตตถ กายสงฺขาโร อุปปชฺชติ. ปรมชฌานํ สมาปนนานํ
 กามาวจรานํ อสสาสปสสาसानํ อุปปาทกขณ เตสํ ตตถ
 วจีสงฺขาโร จ อุปปชฺชิสฺสติ กายสงฺขาโร จ อุปปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฺขาโร อุปปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 จิตตสงฺขาโร อุปปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตตสงฺขาโร อุปปชฺชิสฺสติ ตสฺส
 ตตถ กายสงฺขาโร อุปปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จิตตสฺส ฅงคกขณ วินา อสสาสปสสาเสหิ จิตตสฺส
 อุปปาทกขณ เตสํ ตตถ จิตตสงฺขาโร อุปปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ
 ตตถ กายสงฺขาโร อุปปชฺชติ. อสสาสปสสาसानํ อุปปาทกขณ
 เตสํ ตตถ จิตตสงฺขาโร จ อุปปชฺชิสฺสติ กายสงฺขาโร จ
 อุปปชฺชติ.

๖๓.(ก) ยสฺส ยตถ วจีสงฺขาโร อุปปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 จิตตสงฺขาโร อุปปชฺชิสฺสตีติ?

สวิตกกถาวิจารปจฺฉิมจิตตสฺส อุปปาทกขณ เตสํ ตตถ
 วจีสงฺขาโร อุปปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ จิตตสงฺขาโร

อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ วิตกฺกวิจารานํ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ
 วจีสงฺขารो จ อุปฺปชฺชติ จิตฺตสงฺขารो จ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ จิตฺตสงฺขารो อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
 ตตฺถ วจีสงฺขารो อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณเ วินา วิตกฺกวิจारेหิ จิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ จิตฺตสงฺขารो อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
 ตตฺถ วจีสงฺขารो อุปฺปชฺชติ. วิตกฺกวิจารานํ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ
 ตตฺถ จิตฺตสงฺขารो จ อุปฺปชฺชิสฺสตี วจีสงฺขารो จ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ปจฺจนีกปฺปคฺคโล

๖๔.(ก) ยสฺส กายสงฺขารो นฺุปฺปชฺชติ ตสฺส วจีสงฺขารो
 นฺุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณเ วินา อสฺสาสปฺสสาเสหิ จิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสณฺณสฺตตํ เตสํ กายสงฺขารो
 นฺุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ วจีสงฺขารो นฺุปฺปชฺชิสฺสตี.

ปจฺฉิมจิตฺตสมํกฺขินํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อวิตกฺกอวิจาร์
 ปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี เตสํ กายสงฺขารो จ นฺุปฺปชฺชติ
 วจีสงฺขารो จ นฺุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน วจีสงฺขารो นฺุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
 กายสงฺขารो นฺุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสส กายสงฆาโร นุปฺปชฺชติ ตสฺส จิตฺตสงฆาโร
นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ วิณา อสฺสาสปฺสฺสาเสหิ จิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเณ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสณฺสทฺตานํ เตสํ กายสงฆาโร
นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ จิตฺตสงฆาโร นุปฺปชฺชิสฺสตี.
ปจฺฉิมจิตฺตสมํคินํ เตสํ กายสงฆาโร จ นุปฺปชฺชติ จิตฺตสงฆาโร จ
นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

๖๕.(ก) ยสส วจีสฺสงฆาโร นุปฺปชฺชติ ตสฺส จิตฺตสงฆาโร
นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ วิณา วิตกฺกวิจาเรหิ จิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเณ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสณฺสทฺตานํ เตสํ
วจีสฺสงฆาโร นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ จิตฺตสงฆาโร
นุปฺปชฺชิสฺสตี. สวิตกฺกสฺวิจารปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ
อวิตกฺกอวิจารปจฺฉิมจิตฺตสมํคินํ เตสํ วจีสฺสงฆาโร จ นุปฺปชฺชติ
จิตฺตสงฆาโร จ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสส วา ปน จิตฺตสงฆาโร นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
วจีสฺสงฆาโร นุปฺปชฺชตีติ?

สวิตกฺกสฺวิจารปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ

จิตตสงฆาโร นุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ วจีสงฆาโร
 นุปฺปชฺชติ. สวิตกกถาวิจาร์ปจฺฉิมจิตตสฺส ภงฺคกฺขณ
 อวิตกกถาวิจาร์ปจฺฉิมจิตตสมํคินํ เตสํ จิตตสงฆาโร จ
 นุปฺปชฺชิสฺสติ วจีสงฆาโร จ นุปฺปชฺชติ.

๔.(ง) ปจฺฉนีกโสภาโส

๖๖. ยตถ กายสงฆาโร นุปฺปชฺชติ...เป....

(จ) ปจฺฉนีกปฺปคฺคโลกาสา

๖๗.(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฆาโร นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 วจีสงฆาโร นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺมชฺฌานํ สમાปन्नานํ กามาวจฺรณํ อสฺสาสปสฺสาसानํ
 ภงฺคกฺขณ เตสํเยว วินา อสฺสาสปสฺสาเสหิ จิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณ
 รูปาวจฺรณํ อรูปาวจฺรณํ เตสํ ตตถ กายสงฆาโร นุปฺปชฺชติ,
 โน จ เตสํ ตตถ วจีสงฆาโร นุปฺปชฺชิสฺสติ. ปจฺฉิมจิตตสมํคินํ
 ยสฺส จิตตสฺส อนนฺตรา อวิตกกถาวิจาร์ ปจฺฉิมจิตตํ อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ทุติยชฺฌานํ ตติยชฺฌานํ สમાปन्नานํ อสฺสาสปสฺสาसानํ
 ภงฺคกฺขณ เตสํเยว วินา อสฺสาสปสฺสาเสหิ จิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณ
 จตฺตถชฺฌานํ สમાปन्नานํ อสฺสณฺณสตฺตานํ เตสํ ตตถ กายสงฆาโร
 จ นุปฺปชฺชติ วจีสงฆาโร จ นุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ วจีสงฺขารो นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ กายสงฺขารो นุปฺปชฺชตีตี?

ทฺถียชฺฌานํ ตตฺถียชฺฌานํ สฺมาปณฺณานํ อสฺสาสปสฺสาसानํ
 อฺปฺปาทกฺขณฺเ เทสํ ตตฺถ วจีสงฺขารो นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เทสํ
 ตตฺถ กายสงฺขารो นุปฺปชฺชตี. ปจฺฉิมจิตฺตสมํกฺคิณํ ยสฺส จิตฺตสฺส
 อนนฺตรรา อวิตกฺกอวิจารํ ปจฺฉิมจิตฺตํ อฺปฺปชฺชิสฺสตี ทฺถียชฺฌานํ
 ตตฺถียชฺฌานํ สฺมาปณฺณานํ อสฺสาสปสฺสาसानํ ภงฺคกฺขณฺเ เทสํเยว
 วินา อสฺสาสปสฺสาเสหิ จิตฺตสฺส อฺปฺปาทกฺขณฺเ
 จตฺตฺถชฺฌานํ สฺมาปณฺณานํ อสฺสณฺณสตฺตานํ เทสํ ตตฺถ
 วจีสงฺขารो จ นุปฺปชฺชิสฺสตี กายสงฺขารो จ นุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฺขารो นุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตฺถ
 จิตฺตสงฺขารो นุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ วินา อสฺสาสปสฺสาเสหิ จิตฺตสฺส
 อฺปฺปาทกฺขณฺเ เทสํ ตตฺถ กายสงฺขารो นุปฺปชฺชตี, โน จ เทสํ
 ตตฺถ จิตฺตสงฺขารो นุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมจิตฺตสมํกฺคิณํ
 อสฺสณฺณสตฺตานํ เทสํ ตตฺถ กายสงฺขารो จ นุปฺปชฺชตี จิตฺตสงฺขารो
 จ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตฺตสงฺขารो นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
 ตตฺถ กายสงฺขารो นุปฺปชฺชตีตี?

อามนฺตา.

๖๘.(ก) ยสฺส ยตถ วจีสฺสขาโร นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
จิตฺตสฺสขาโร นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ วินา วิตกฺกวิจาเรหิ จิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตถ วจีสฺสขาโร นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ
จิตฺตสฺสขาโร นุปฺปชฺชิสฺสตี. สวิตกฺกสฺวิจารปจฺฉิมจิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ
อวิตกฺกอวิจารปจฺฉิมจิตฺตสมํคินํ อสณฺณสตฺตานํ เตสํ ตตถ
วจีสฺสขาโร จ นุปฺปชฺชติ จิตฺตสฺสขาโร จ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตฺตสฺสขาโร นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
ตตถ วจีสฺสขาโร นุปฺปชฺชตีติ?

สวิตกฺกสฺวิจารปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตถ
จิตฺตสฺสขาโร นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ วจีสฺสขาโร
นุปฺปชฺชติ. สวิตกฺกสฺวิจารปจฺฉิมจิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ
อวิตกฺกอวิจารปจฺฉิมจิตฺตสมํคินํ อสณฺณสตฺตานํ เตสํ ตตถ
จิตฺตสฺสขาโร จ นุปฺปชฺชิสฺสตี วจีสฺสขาโร จ นุปฺปชฺชติ.

(๖) อตีตานาคตวโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๖๙.(ก) ยสฺส กายสฺสขาโร อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส วจีสฺสขาโร
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสมํคินํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อวิตกฺกอวิจาร
ปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี เตสํ กายสฺสขาโร อุปฺปชฺชิตถ, โน จ

เตสํ วจีสงฺขาโร อูปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ เตสํ กายสงฺขาโร จ
อูปฺปชฺชิตถ วจีสงฺขาโร จ อูปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส กายสงฺขาโร อูปฺปชฺชิตถ ตสฺส จิตฺตสงฺขาโร
อูปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสมํคินํ เตสํ กายสงฺขาโร อูปฺปชฺชิตถ, โน จ
เตสํ จิตฺตสงฺขาโร อูปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ เตสํ กายสงฺขาโร จ
อูปฺปชฺชิตถ จิตฺตสงฺขาโร จ อูปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป....

อามนฺตา.

๗๐.(ก) ยสฺส วจีสงฺขาโร อูปฺปชฺชิตถ ตสฺส จิตฺตสงฺขาโร
อูปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสมํคินํ เตสํ วจีสงฺขาโร อูปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
จิตฺตสงฺขาโร อูปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ เตสํ วจีสงฺขาโร จ อูปฺปชฺชิตถ
จิตฺตสงฺขาโร จ อูปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(ข) อนฺโหลมโองาโส

๗๑. ยตถ กายสงฺขาโร อูปฺปชฺชิตถ...เป....

(ค) อนุโลมบุคคลโลกาสา

๗๒.(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฺขารो อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
วจีสงฺขารो อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

กามาวจรเ ปจฺฉิมจิตตสมํคีนํ ทฺติยชฺฌานํ ตติยชฺฌานํ
สมาปนฺนํ เตสํ ตตถ กายสงฺขารो อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
ตตถ วจีสงฺขารो อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺมชฺฌานํ สมาปนฺนํ
อิตเรสํ กามาวจฺรณํ เตสํ ตตถ กายสงฺขารो จ อุปฺปชฺชิตถ
วจีสงฺขารो จ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ วจีสงฺขารो อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
กายสงฺขารो อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจฺรณํ อรูปาวจฺรณํ เตสํ ตตถ วจีสงฺขารो
อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ กายสงฺขารो อุปฺปชฺชิตถ.
ปจฺมชฺฌานํ สมาปนฺนํ กามาวจฺรณํ เตสํ ตตถ วจีสงฺขารो จ
อุปฺปชฺชิสฺสตี กายสงฺขารो จ อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฺขารो อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
จิตตสงฺขารो อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

กามาวจรเ ปจฺฉิมจิตตสมํคีนํ เตสํ ตตถ กายสงฺขารो
อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ จิตตสงฺขารो อุปฺปชฺชิสฺสตี.
ปจฺมชฺฌานํ ทฺติยชฺฌานํ ตติยชฺฌานํ สมาปนฺนํ อิตเรสํ
กามาวจฺรณํ เตสํ ตตถ กายสงฺขารो จ อุปฺปชฺชิตถ

จิตตสงฆาโร จ อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตตสงฆาโร อุปปชชิสสตี ตสฺส
ตตถ กายสงฆาโร อุปปชชิตถาติ?

จตุตถชฌมานํ สમાปนฺนํ รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ
ตตถ จิตตสงฆาโร อุปปชชิสสตี, โน จ เตสํ ตตถ กายสงฆาโร
อุปปชชิตถ. ปจฺมชฌมานํ ทุตฺติยชฌมานํ ตติยชฌมานํ สમાปนฺนํ
กามาวจรานํ เตสํ ตตถ จิตตสงฆาโร จ อุปปชชิสสตี
กายสงฆาโร จ อุปปชชิตถ.

๗๓.(ก) ยสฺส ยตถ วจีสงฆาโร อุปปชชิตถ ตสฺส ตตถ
จิตตสงฆาโร อุปปชชิสสตีติ?

สวิตกกสวิจารณมฺยํ ปจฺฉิมจิตตสมํคินํ เตสํ ตตถ วจีสงฆาโร
อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ จิตตสงฆาโร อุปปชชิสสตี. อิตเรสํ
สวิตกกสวิจารณมฺยํ เตสํ ตตถ วจีสงฆาโร จ อุปปชชิตถ
จิตตสงฆาโร จ อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตตสงฆาโร อุปปชชิสสตี ตสฺส
ตตถ วจีสงฆาโร อุปปชชิตถาติ?

อวิตกกอวิจารณมฺยํ เตสํ ตตถ จิตตสงฆาโร อุปปชชิสสตี,
โน จ เตสํ ตตถ วจีสงฆาโร อุปปชชิตถ. สวิตกกสวิจารณมฺยํ
เตสํ ตตถ จิตตสงฆาโร จ อุปปชชิสสตี วจีสงฆาโร จ
อุปปชชิตถ.

(ข) ปจฺจณิกปุคฺคโล

๗๔.(ก) ยสฺส กายสงฺขารो นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส วจีสฺสงฺขารो
นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน วจีสฺสงฺขารो นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
กายสงฺขารो นุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส กายสงฺขารो นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส จิตฺตสงฺขารो
นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตสงฺขารो นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
กายสงฺขารो นุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

๗๕.(ก) ยสฺส วจีสฺสงฺขารो นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส จิตฺตสงฺขารो
นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตสงฺขารो นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
วจีสฺสงฺขารो นุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

(ง) ปจจนีโกกาโส

๗๖. ยตถ กายสงฆาโร นุปฺปชฺชิตถ...เป....

(จ) ปจจนีกปุคฺคโลกาสา

๗๗.(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฆาโร นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
วจีสงฆาโร นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ กายสงฆาโร
นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ วจีสงฆาโร นุปฺปชฺชิสฺสตี.

รูปาวจรเ อรูปาวจรเ ปจฺฉิมจิตตสมํคีนํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อวิตกกถาวิจาร์ ปจฺฉิมจิตตํ อูปฺปชฺชิสฺสตี จตฺตถชฌานํ สમાปนฺนานํ
อสญฺญสฺสตาณํ เตสํ ตตถ กายสงฆาโร จ นุปฺปชฺชิตถ วจีสงฆาโร
จ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ วจีสงฆาโร นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
กายสงฆาโร นุปฺปชฺชิตถาติ?

กามาวจรเ ปจฺฉิมจิตตสมํคีนํ ทฺหิตยชฌานํ ตตฺถยชฌานํ
สมาปนฺนานํ เตสํ ตตถ วจีสงฆาโร นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
ตตถ กายสงฆาโร นุปฺปชฺชิตถ. รูปาวจรเ อรูปาวจรเ
ปจฺฉิมจิตตสมํคีนํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อวิตกกถาวิจาร์
ปจฺฉิมจิตตํ อูปฺปชฺชิสฺสตี จตฺตถชฌานํ สમાปนฺนานํ
อสญฺญสฺสตาณํ เตสํ ตตถ วจีสงฆาโร จ นุปฺปชฺชิสฺสตี
กายสงฆาโร จ นุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฺขารो นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
จิตตสงฺขารो นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

จตุตถขณานิ สમાปนฺนानิ รูปาวจรานิ อรูปาวจรานิ เตสํ
ตตถ กายสงฺขารो นุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ จิตตสงฺขารो
นุปฺปชฺชิสฺสตี. รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมจิตตสมงฺคินี
อสนฺนสฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ กายสงฺขารो จ นุปฺปชฺชิตถ
จิตตสงฺขารो จ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตตสงฺขารो นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
ตตถ กายสงฺขารो นุปฺปชฺชิตถาตี?

กามาวจเร ปจฺฉิมจิตตสมงฺคินี เตสํ ตตถ จิตตสงฺขารो
นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ กายสงฺขารो นุปฺปชฺชิตถ.
รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมจิตตสมงฺคินี อสนฺนสฺสตฺตานํ เตสํ
ตตถ จิตตสงฺขารो จ นุปฺปชฺชิสฺสตี กายสงฺขารो จ นุปฺปชฺชิตถ.

๗๘.(ก) ยสฺส ยตถ วจีสงฺขารो นุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
จิตตสงฺขารो นุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อวิตกกถวิจารณมฺปิ เตสํ ตตถ วจีสงฺขารो นุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ จิตตสงฺขารो นุปฺปชฺชิสฺสตี. อวิตกกถวิจารณมฺปิ
ปจฺฉิมจิตตสมงฺคินี อสนฺนสฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ วจีสงฺขารो จ
นุปฺปชฺชิตถ จิตตสงฺขารอ จ นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตฺตสงฺขาโร นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
ตตถ วจีสงฺขาโร นุปฺปชฺชิตถาตี?

สวิตกกสวิจารณมมิมํ ปจฺฉิมจิตฺตสมงฺคินํ เตสํ ตตถ
จิตฺตสงฺขาโร นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ วจีสงฺขาโร
นุปฺปชฺชิตถ. อวิตกกอวิจารณมมิมํ ปจฺฉิมจิตฺตสมงฺคินํ อสณฺณสตตานํ
เตสํ ตตถ จิตฺตสงฺขาโร จ นุปฺปชฺชิสฺสตี วจีสงฺขาโร จ
นุปฺปชฺชิตถ.

อุปฺปาทวโร.

๒. นิโรธวโร

(๑) ปจฺจุปฺปนวโร

(ก) อนุโลมปฺบุคคล

๗๙.(ก) ยสฺส กายสงฺขาโร นโรชฺฌตี ตสฺส วจีสงฺขาโร
นโรชฺฌตีตี?

วินา วิตกกวิจาเรหิ อสฺสาสปสฺสาसानํ ภงฺคกฺขณ เตสํ
กายสงฺขาโร นโรชฺฌตี, โน จ เตสํ วจีสงฺขาโร นโรชฺฌตี.
ปจฺมชฺฌมานํ สમાปन्नานํ กามาวจรานํ อสฺสาสปสฺสาसानํ
ภงฺคกฺขณ เตสํ กายสงฺขาโร จ นโรชฺฌตี วจีสงฺขาโร จ นโรชฺฌตี.

(ข) ยสฺส วา ปน วจีสงฺขาโร นโรชฺฌตี ตสฺส กายสงฺขาโร
นโรชฺฌตีตี?

วินา อสสาสปสสาเสหิ วิตกุกิจารานํ ภงคกขณ เตสํ
 วจีสงฆาโร นีรุขณติ, โน จ เตสํ กายสงฆาโร นีรุขณติ.
 ปจฺมชฺฌานํ สฺมาปณฺณานํ กามาวจฺรณํ อสสาสปสสาसानํ
 ภงคกขณ เตสํ วจีสงฆาโร จ นีรุขณติ กายสงฆาโร จ นีรุขณติ.

(ก) ยสฺส กายสงฆาโร นีรุขณติ ตสฺส จิตฺตสงฆาโร
 นีรุขณตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตสงฆาโร นีรุขณติ ตสฺส กายสงฆาโร
 นีรุขณตีติ?

วินา อสสาสปสสาเสหิ จิตฺตสฺส ภงคกขณ เตสํ จิตฺตสงฆาโร
 นีรุขณติ, โน จ เตสํ กายสงฆาโร นีรุขณติ. อสสาสปสสาसानํ
 ภงคกขณ เตสํ จิตฺตสงฆาโร จ นีรุขณติ กายสงฆาโร จ
 นีรุขณติ.

๘๐.(ก) ยสฺส วจีสงฆาโร นีรุขณติ ตสฺส จิตฺตสงฆาโร
 นีรุขณตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตสงฆาโร นีรุขณติ ตสฺส วจีสงฆาโร
 นีรุขณตีติ?

วินา วิตกุกิจาเรหิ จิตฺตสฺส ภงคกขณ เตสํ จิตฺตสงฆาโร
 นีรุขณติ, โน จ เตสํ วจีสงฆาโร นีรุขณติ. วิตกุกิจารานํ

ภงคกฺขณ เตสํ จิตฺตสงฺขารो จ นฺรุชฺฌติ วจีสฺสงฺขารो จ นฺรุชฺฌติ.

(ข) อนฺโหลมโองาโส

๘๑. ยตถ กายสงฺขารो นฺรุชฺฌติ ตตถ วจีสฺสงฺขารो
นฺรุชฺฌตีติ?...เป....

(ค) อนฺโหลมปฺคฺคโลกาสา

๘๒. ยสฺส ยตถ กายสงฺขารो นฺรุชฺฌติ ตสฺส ตตถ
วจีสฺสงฺขารो นฺรุชฺฌตีติ?...เป....

(ยสฺสกมฺปิ ยสฺสยตถกมฺปิ สทิสํ.)

(ฅ) ปจฺจนีกปฺคฺคโล

๘๓.(ก) ยสฺส กายสงฺขารो น นฺรุชฺฌติ ตสฺส วจีสฺสงฺขารो
น นฺรุชฺฌตีติ?

วินา อสฺสาสปฺสฺสาเสหิ วิตกฺกวิจารานํ ภงคกฺขณ เตสํ
กายสงฺขารो น นฺรุชฺฌติ, โน จ เตสํ วจีสฺสงฺขารो น นฺรุชฺฌติ.
สพฺเพสํ จิตฺตสฺส อฺปปาทกฺขณ วินา อสฺสาสปฺสฺสาเสหิ
อวิตกฺกอวิจารจิตฺตสฺส ภงคกฺขณ นิโรธสมาปนฺนํ
อสญฺญสตฺตานํ เตสํ กายสงฺขารो จ น นฺรุชฺฌติ วจีสฺสงฺขารो จ
น นฺรุชฺฌติ.

(ข) ยสฺส วา ปน วจีสฺสงฺขารो น นฺรุชฺฌติ ตสฺส กายสงฺขารो
น นฺรุชฺฌตีติ?

วินา วิตกุกวิจาเรหิ อสฺสาสปสฺสาसानํ ภงฺคกฺขณฺ เตสํ
 วจีสงฺขาโร น นිරุชฺฆติ, โน จ เตสํ กายสงฺขาโร น นिरุชฺฆติ.
 สพฺเพสํ จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ วินา อสฺสาสปสฺสาเสหิ
 อวิตกฺกอวิจารจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺ นิโรธสฺมาปन्नานํ
 อสณฺณสตฺตานํ เตสํ วจีสงฺขาโร จ น นिरุชฺฆติ กายสงฺขาโร จ
 น นिरุชฺฆติ.

(ก) ยสฺส กายสงฺขาโร น นिरุชฺฆติ ตสฺส จิตฺตสงฺขาโร
 น นिरุชฺฆติ?

วินา อสฺสาสปสฺสาเสหิ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺ เตสํ กายสงฺขาโร
 น นिरุชฺฆติ, โน จ เตสํ จิตฺตสงฺขาโร น นिरุชฺฆติ. สพฺเพสํ
 จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ นิโรธสฺมาปन्नานํ อสณฺณสตฺตานํ เตสํ
 กายสงฺขาโร จ น นिरุชฺฆติ จิตฺตสงฺขาโร จ น นिरุชฺฆติ.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

๘๔.(ก) ยสฺส วจีสงฺขาโร น นिरุชฺฆติ ตสฺส จิตฺตสงฺขาโร
 น นिरุชฺฆติ?

วินา วิตกุกวิจาเรหิ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺ เตสํ วจีสงฺขาโร
 น นिरุชฺฆติ, โน จ เตสํ จิตฺตสงฺขาโร น นिरุชฺฆติ. สพฺเพสํ
 จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ นิโรธสฺมาปन्नานํ อสณฺณสตฺตานํ เตสํ
 วจีสงฺขาโร จ น นिरุชฺฆติ จิตฺตสงฺขาโร จ น นिरุชฺฆติ.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(ง) ปจฺจนีกโອກສາ

๘๕. ยตถ กายสงฺขาโร น นිරุชฺฌติ...เป....

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโອກສາ

๘๖. ยสฺส ยตถ กายสงฺขาโร น นිරุชฺฌติ ตสฺส ตตถ
วจีสฺสงฺขาโร น นිරุชฺฌติตี?

วินา อสฺสาสปฺสฺสาเสหิ วิตกฺกวิจารานํ ภงฺคกฺขณฺ เตสํ ตตถ
กายสงฺขาโร น นිරุชฺฌติ, โน จ เตสํ ตตถ วจีสฺสงฺขาโร
น นिरุชฺฌติ. สพฺเพสํ จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ วินา
อสฺสาสปฺสฺสาเสหิ อวิทกฺกอวิจารจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺ อสญฺญสฺตฺตานํ
เตสํ ตตถ กายสงฺขาโร จ น นिरุชฺฌติ วจีสฺสงฺขาโร จ น นिरุชฺฌติ.

ยสฺส วา ปน ยตถ วจีสฺสงฺขาโร น นिरุชฺฌติ...เป....

(ยสฺสกมฺปิ ยสฺสยตถกมฺปิ สทิสํ วิตถาเรตพฺพํ, ยสฺสยตถเก
นิโรธสฺมาปฺนฺนํ นนฺติ น กาทพฺพํ.)

(๒) อตีตวาทโร

(ก) อนุโลมบุคคลโล

๘๗.(ก) ยสส กายสงฆวโร นิสฺสณฺณิตถ ตสฺส วจีสงฆวโร
นิสฺสณฺณิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(ยถา อุปฺปาทวาทโร อตีตา ปุจฺฉา ยสฺส กมฺปิ ยสฺส ยตฺถ กมฺปิ
อนุโลมมฺปิ ปจฺจนีกมฺปิ วิภตฺตํ เอวํ นิโรธวาทโร วิภชิตพฺพํ,
นตฺถิ นานากรรม.)

(๓) อนาคตวาทโร

(ก) อนุโลมบุคคลโล

๘๘.(ก) ยสส กายสงฆวโร นิสฺสณฺณิสฺสตี ตสฺส วจีสงฆวโร
นิสฺสณฺณิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสส วา ปน วจีสงฆวโร นิสฺสณฺณิสฺสตี ตสฺส กายสงฆวโร
นิสฺสณฺณิสฺสตีติ?

กามาวจฺรณํ ปจฺฉิมจิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเณ ยสฺส จิตตสฺส
อนนฺตรา กามาวจฺรณํ ปจฺฉิมจิตตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี รูปาวจเร
อรูปาจเร ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ รูปาวจโร อรูปาวจโร อุปฺปชฺชิตฺวา

ปรินิพพานิสสนติ เตสํ จวนตานํ เตสํ วจีสงฺขาโร นรฺขณิสฺสติ,
โน จ เตสํ กายสงฺขาโร นรฺขณิสฺสติ. อิตเรสํ เตสํ วจีสงฺขาโร จ
นรฺขณิสฺสติ กายสงฺขาโร จ นรฺขณิสฺสติ.

(ก) ยสฺส กายสงฺขาโร นรฺขณิสฺสติ ตสฺส จิตฺตสงฺขาโร
นรฺขณิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตสงฺขาโร นรฺขณิสฺสติ ตสฺส
กายสงฺขาโร นรฺขณิสฺสตีติ?

กามาวจรานํ ปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส
อนนฺตรรา กามาวจรานํ ปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสติ รูปาวจรเ
อรฺฐปาวจรเ ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ รูปาวจโร ออรฺฐปาวจโร อุปฺปชฺชิตฺวา
ปรินิพพานิสฺสนติ เตสํ จวนตานํ เตสํ จิตฺตสงฺขาโร นรฺขณิสฺสติ,
โน จ เตสํ กายสงฺขาโร นรฺขณิสฺสติ. อิตเรสํ เตสํ จิตฺตสงฺขาโร จ
นรฺขณิสฺสติ กายสงฺขาโร จ นรฺขณิสฺสติ.

๘๙.(ก) ยสฺส วจีสงฺขาโร นรฺขณิสฺสติ ตสฺส จิตฺตสงฺขาโร
นรฺขณิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตสงฺขาโร นรฺขณิสฺสติ ตสฺส วจีสงฺขาโร
นรฺขณิสฺสตีติ?

อวิตกกถาวิจาร์ ปจฉิมจิตตสส อุปปาทกขณเ ยสส จิตตสส
 อนนตรา อวิตกกถาวิจาร์ ปจฉิมจิตตัม อุปปชชิสสตี เตสํ
 จิตตสงฆาโร นรุษณิสสตี, โน จ เตสํ วจีสงฆาโร นรุษณิสสตี.
 อิตเรสํ เตสํ จิตตสงฆาโร จ นรุษณิสสตี วจีสงฆาโร จ
 นรุษณิสสตี.

(ข) อนุโลมโอภาโส

๙๐. ยตถ กายสงฆาโร นรุษณิสสตี...เป....

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๙๑.(ก) ยสส ยตถ กายสงฆาโร นรุษณิสสตี ตสส ตตถ
 วจีสงฆาโร นรุษณิสสตีตี?

ทุตียชณานํ ตตียชณานํ สમાปนฺนานํ เตสํ ตตถ กายสงฆาโร
 นรุษณิสสตี, โน จ เตสํ ตตถ วจีสงฆาโร นรุษณิสสตี. ปจฺมชณานํ
 สમાปนฺนานํ กามาวจฺรานํ เตสํ ตตถ กายสงฆาโร จ นรุษณิสสตี
 วจีสงฆาโร จ นรุษณิสสตี.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ วจีสงฆาโร นรุษณิสสตี ตสส ตตถ
 กายสงฆาโร นรุษณิสสตีตี?

กามาวจฺรานํ ปจฉิมจิตตสส อุปปาทกขณเ ยสส จิตตสส
 อนนตรา กามาวจฺรานํ ปจฉิมจิตตัม อุปปชชิสสตี รูปาวจฺรานํ
 อรูปาวจฺรานํ เตสํ ตตถ วจีสงฆาโร นรุษณิสสตี, โน จ เตสํ
 ตตถ กายสงฆาโร นรุษณิสสตี. ปจฺมชณานํ สમાปนฺนานํ

อิตเรสํ กามาวจรานํ เตสํ ตตถ วจีสงฺขาโร จ นรฺขณิสฺสตี
กายสงฺขาโร จ นรฺขณิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฺขาโร นรฺขณิสฺสตี ตสฺส ตตถ
จิตฺตสงฺขาโร นรฺขณิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตฺตสงฺขาโร นรฺขณิสฺสตี ตสฺส ตตถ
กายสงฺขาโร นรฺขณิสฺสตีติ?

กามาวจรานํ ปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส
อนนฺตรา กามาวจรานํ ปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี จตฺตถชฺฌานํ
สมาปन्नํ รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ จิตฺตสงฺขาโร
นรฺขณิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ กายสงฺขาโร นรฺขณิสฺสตี.

ปจฺมชฺฌานํ ทฺติยชฺฌานํ ตติยชฺฌานํ สมาปन्नํ อิตเรสํ
กามาวจรานํ เตสํ ตตถ จิตฺตสงฺขาโร จ นรฺขณิสฺสตี กายสงฺขาโร
จ นรฺขณิสฺสตี.

๙๒.(ก) ยสฺส ยตถ วจีสงฺขาโร นรฺขณิสฺสตี ตสฺส ตตถ
จิตฺตสงฺขาโร นรฺขณิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตฺตสงฺขาโร นรฺขณิสฺสตี ตสฺส ตตถ
วจีสงฺขาโร นรฺขณิสฺสตีติ?

อวิตกกถาวิจาร์ปจฉิมจิตตสส อุปปาทกขณเ ยสส จิตตสส
 อนนตรา อวิตกกถาวิจาร์ ปจฉิมจิตตํ อุปปชชิสสตี ทุตติยชฌานํ
 ตติยชฌานํ จตฺตถชฌานํ สમાปนฺนํ เตสํ ตตถ จิตตสงฆาโร
 นิร์ชฌิสสตี, โน จ เตสํ ตตถ วจีสงฆาโร นิร์ชฌิสสตี. ปจมชฌานํ
 สમાปนฺนํ กามาวจรานํ อิตเรสํ รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ
 ตตถ จิตตสงฆาโร จ นิร์ชฌิสสตี วจีสงฆาโร จ นิร์ชฌิสสตี.

(ข) ปจจนีกบุคคล

๙๓.(ก) ยสส กายสงฆาโร น นิร์ชฌิสสตี ตสส วจีสงฆาโร
 น นิร์ชฌิสสตี?

กามาวจรานํ ปจฉิมจิตตสส อุปปาทกขณเ ยสส จิตตสส
 อนนตรา กามาวจรานํ ปจฉิมจิตตํ อุปปชชิสสตี รูปาวจเร
 อรูปาวจเร ปจฉิมภิกขานํ เย จ รูปาวจโร อรูปาวจโร
 อุปปชชิตวา ปรีนิพพายิสสนตี เตสํ จวนฺตํ เตสํ
 กายสงฆาโร น นิร์ชฌิสสตี, โน จ เตสํ วจีสงฆาโร
 น นิร์ชฌิสสตี. สวิตกกถาวิจาร์ปจฉิมจิตตสส ภคกขณเ
 อวิตกกถาวิจาร์ปจฉิมจิตตสมงคีนํ ยสส จิตตสส อนนตรา
 อวิตกกถาวิจาร์ ปจฉิมจิตตํ อุปปชชิสสตี เตสํ กายสงฆาโร จ
 น นิร์ชฌิสสตี วจีสงฆาโร จ น นิร์ชฌิสสตี.

(ข) ยสส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(ก) ยสส กายสงฆาโร น นิรุชฌิสสตี ตสส จิตตสงฆาโร
น นิรุชฌิสสตีติ?

กามาวจรานํ ปจฉิมจิตตสส อุปปาทกฺขณเ ยสส จิตตสส
อนนตรา กามาวจรานํ ปจฉิมจิตตํ อุปปชฺชิสสตี รูปาวจเร
อรูปาวจเร ปจฉิมภวีกานํ เย จ รูปาวจโร อรูปาวจโร อุปปชฺชิตฺวา
ปรินิพฺพายิสฺสนตี เตสํ จวนฺตานํ เตสํ กายสงฆาโร น นิรุชฌิสสตี,
โน จ เตสํ จิตตสงฆาโร น นิรุชฌิสสตี. ปจฉิมจิตตสส
ภงฺคกฺขณเ เตสํ กายสงฆาโร จ น นิรุชฌิสสตี จิตตสงฆาโร จ
น นิรุชฌิสสตี.

(ข) ยสส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

๙๔.(ก) ยสส วจีสสงฆาโร น นิรุชฌิสสตี ตสส จิตตสงฆาโร
น นิรุชฌิสสตีติ?

อวิตกกถาวิจารปจฉิมจิตตสส อุปปาทกฺขณเ ยสส จิตตสส
อนนตรา อวิตกกถาวิจารํ ปจฉิมจิตตํ อุปปชฺชิสสตี เตสํ วจีสสงฆาโร
น นิรุชฌิสสตี, โน จ เตสํ จิตตสงฆาโร น นิรุชฌิสสตี.
ปจฉิมจิตตสส ภงฺคกฺขณเ เตสํ วจีสสงฆาโร จ น นิรุชฌิสสตี
จิตตสงฆาโร จ น นิรุชฌิสสตี.

(ข) ยสส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(ง) ปจจนีโกกาโส

๙๕. ยตถ กายสงฆาโร น นีรุขณิสสตี...เป....

(จ) ปจจนีกปุคฺคโลกาสา

๙๖.(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฆาโร น นีรุขณิสสตี ตสฺส ตตถ
วจีสงฆาโร น นีรุขณิสสตีติ?

กามาวจรานํ ปจฉิมจิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ ยสฺส จิตตสฺส
อนนฺตรํ กามาวจรานํ ปจฉิมจิตตํ อุปฺปชฺชิสสตี รูปาวจรานํ
อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ กายสงฆาโร น นีรุขณิสสตี, โน จ เตสํ
ตตถ วจีสงฆาโร น นีรุขณิสสตี. สวิตกฺกสวิจารปจฉิมจิตตสฺส
ภงฺกคฺกขณเ อวิตกฺกอวิจารปจฉิมจิตตสมํคีนํ ยสฺส จิตตสฺส
อนนฺตรํ อวิตกฺกอวิจารํ ปจฉิมจิตตํ อุปฺปชฺชิสสตี จตฺตถฺขณานํ
สมาปนฺนํ อสญฺญสฺสทํ เตสํ ตตถ กายสงฆาโร จ
น นีรุขณิสสตี วจีสงฆาโร จ น นีรุขณิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ วจีสงฆาโร น นีรุขณิสสตี ตสฺส
ตตถ กายสงฆาโร น นีรุขณิสสตีติ?

ทฺฐิตยฺขณานํ ตตฺถิตยฺขณานํ สมาปนฺนํ เตสํ ตตถ
วจีสงฆาโร น นีรุขณิสสตี, โน จ เตสํ ตตถ กายสงฆาโร
น นีรุขณิสสตี. สวิตกฺกสวิจารปจฉิมจิตตสฺส ภงฺกคฺกขณเ
อวิตกฺกอวิจารปจฉิมจิตตสมํคีนํ ยสฺส จิตตสฺส อนนฺตรํ

อวิตกกถาจารย์ ปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี จตฺตถฺขณานํ สમાปนฺนํ
 อสฺสยสฺสตาณํ เตสํ ตตฺถ วจีสงฺขาโร จ น นิสฺขณิสฺสตี
 กายสงฺขาโร จ น นิสฺขณิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตฺถ กายสงฺขาโร น นิสฺขณิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 จิตฺตสงฺขาโร น นิสฺขณิสฺสตี?

กามาวจฺรณํ ปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส
 อนนฺตรํ กามาวจฺรณํ ปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี จตฺตถฺขณานํ
 สમાปนฺนํ รูปาวจฺรณํ อรูปาวจฺรณํ เตสํ ตตฺถ กายสงฺขาโร
 น นิสฺขณิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ จิตฺตสงฺขาโร น นิสฺขณิสฺสตี.
 ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ฆณฺคกฺขณเณ อสฺสยสฺสตาณํ เตสํ ตตฺถ กายสงฺขาโร
 จ น นิสฺขณิสฺสตี จิตฺตสงฺขาโร จ น นิสฺขณิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ จิตฺตสงฺขาโร น นิสฺขณิสฺสตี ตสฺส
 ตตฺถ กายสงฺขาโร น นิสฺขณิสฺสตี?

อามนฺตา.

๙๗.(ก) ยสฺส ยตฺถ วจีสงฺขาโร น นิสฺขณิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 จิตฺตสงฺขาโร น นิสฺขณิสฺสตี?

อวิตกกถาจารย์ ปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส
 อนนฺตรํ อวิตกกถาจารย์ ปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ทุติยขณานํ
 ตติยขณานํ จตฺตถฺขณานํ สમાปนฺนํ เตสํ ตตฺถ วจีสงฺขาโร

น นิรุชฌิสสติ, โน จ เตสํ ตตถ จิตตสงฆาโร น นิรุชฌิสสติ.
 ปจฺฉิมจิตตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ อสฺสยสฺส ตตฺถ เตสํ ตตถ วจีสฺสงฆาโร จ
 น นิรุชฌิสสติ จิตตสงฆาโร จ น นิรุชฌิสสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตตสงฆาโร น นิรุชฌิสสติ ตสฺส
 ตตถ วจีสฺสงฆาโร น นิรุชฌิสสตีติ?

อามนฺตา.

(๔) ปจฺจุปฺปนนาตีตฺวาโร

(ก) อนฺโหลมปฺคฺคฺโล

๔๘.(ก) ยสฺส กายสงฆาโร นิรุชฌติ ตสฺส วจีสฺสงฆาโร
 นิรุชฌิตฺถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน วจีสฺสงฆาโร นิรุชฌิตถ ตสฺส กายสงฆาโร
 นิรุชฌตีติ?

สพฺเพสํ จิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ วินา อสฺสาสปฺสฺสาเสหิ
 จิตตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสยสฺส ตตฺถ เตสํ
 วจีสฺสงฆาโร นิรุชฌิตถ, โน จ เตสํ กายสงฆาโร นิรุชฌติ.
 อสฺสาสปฺสฺสาสํ ภงฺคกฺขณฺเ เตสํ วจีสฺสงฆาโร จ นิรุชฌิตถ
 กายสงฆาโร จ นิรุชฌติ.

(ก) ยสส กายสงฆาโร นิรุชฌติ ตสส จิตตสงฆาโร
นิรุชฌิตถาติ?

อามนตา.

(ข) ยสส วา ปน จิตตสงฆาโร นิรุชฌิตถ ตสส กายสงฆาโร
นิรุชฌิตถิ?

สพเพสํ จิตตสส อุปฺปาทกฺขณเณ วิณา อสฺสาสปฺสสาเสหิ
จิตตสส ภงฺกกฺขณเณ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสยฺยสฺสฺสํ เตสํ
จิตตสงฆาโร นิรุชฌิตถ, โน จ เตสํ กายสงฆาโร นิรุชฌติ.
อสฺสาสปฺสสาสํ ภงฺกกฺขณเณ เตสํ จิตตสงฆาโร จ นิรุชฌิตถ
กายสงฆาโร จ นิรุชฌติ.

๙๙.(ก) ยสส วจีสงฆาโร นิรุชฌติ ตสส จิตตสงฆาโร
นิรุชฌิตถาติ?

อามนตา.

(ข) ยสส วา ปน จิตตสงฆาโร นิรุชฌิตถ ตสส วจีสงฆาโร
นิรุชฌิตถิ?

สพเพสํ จิตตสส อุปฺปาทกฺขณเณ วิณา วิตกฺกวิจฺจาเรหิ จิตตสส
ภงฺกกฺขณเณ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสยฺยสฺสฺสํ เตสํ จิตตสงฆาโร
นิรุชฌิตถ, โน จ เตสํ วจีสงฆาโร นิรุชฌติ. วิตกฺกวิจฺจารํ
ภงฺกกฺขณเณ เตสํ จิตตสงฆาโร จ นิรุชฌิตถ วจีสงฆาโร จ
นิรุชฌติ.

(ข) อนฺโถมโสภาโส

๑๐๐. ยตถ กายสงฺขารो निरुद्धति...เป....

(ค) อนฺโถมปฺคฺคโลกาสา

๑๐๑.(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฺขารो निरुद्धति तसฺस तตถ
वजिสงฺखारो निरुद्धमित्ताति?

หุติยชฺฌานํ ตติยชฺฌานํ समाปนฺนานํ อสฺสาสปฺสฺสาसानํ
ภงฺคกฺขณเณ เตสํ ตตถ กายสงฺขารो निरुद्धति, โน จ เตสํ ตตถ
วจิสฺสงฺขารो निरुद्धติ. ปจฺมชฺฌานํ समाปนฺนานํ กามาवจฺรानํ
อสฺสาสปฺสฺสาसानํ ภงฺคกฺขณเณ เตสํ ตตถ กายสงฺขารो จ निरुद्धति
วจิสฺสงฺขารो จ निरुद्धติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ วจิสฺสงฺขารो निरुद्धติ. तसฺस तตถ
กายสงฺขारो निरुद्धตีติ?

ปจฺมชฺฌานํ समाปนฺนานํ กามาवจฺรानํ อสฺสาสปฺสฺสาसानํ
อฺปฺปาทกฺขณเณ เตสํเยว วิณา อสฺสาสปฺสฺสาเสหิ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ
รฺูปาวจฺรानํ อรฺูปาวจฺรानํ เตสํ ตตถ วจิสฺสงฺขารो निरुद्धติ,
โน จ เตสํ ตตถ กายสงฺขารो निरुद्धติ. ปจฺมชฺฌานํ समाปนฺนานํ
กามาवจฺรानํ อสฺสาสปฺสฺสาसानํ ภงฺคกฺขณเณ เตสํ ตตถ วจิสฺสงฺขารो
จ निरुद्धติ. กายสงฺขารो จ निरुद्धติ.

(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฺขารो นรฺชฺฆมติ ตสฺส ตตถ
จิตฺตสงฺขารो นรฺชฺฆมติถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตฺตสงฺขารो นรฺชฺฆมติถ ตสฺส ตตถ
กายสงฺขารो นรฺชฺฆมติติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ วินา อสฺสาสปฺสฺสาเสหิ
จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณเณ เตสํ ตตถ จิตฺตสงฺขารो นรฺชฺฆมติถ, โน จ
เตสํ ตตถ กายสงฺขารो นรฺชฺฆมติ. อสฺสาสปฺสฺสาसानํ ภงฺกกฺขณเณ
เตสํ ตตถ จิตฺตสงฺขารो จ นรฺชฺฆมติถ กายสงฺขารो จ นรฺชฺฆมติ.

๑๐๒.(ก) ยสฺส ยตถ วจฺสีสงฺขารो นรฺชฺฆมติ ตสฺส ตตถ
จิตฺตสงฺขารो นรฺชฺฆมติถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตฺตสงฺขารो นรฺชฺฆมติถ ตสฺส ตตถ
วจฺสีสงฺขารो นรฺชฺฆมติติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ วินา วิตกฺกวิจาเรหิ จิตฺตสฺส
ภงฺกกฺขณเณ เตสํ ตตถ จิตฺตสงฺขารो นรฺชฺฆมติถ, โน จ เตสํ ตตถ
วจฺสีสงฺขารो นรฺชฺฆมติ. วิตกฺกวิจารานํ ภงฺกกฺขณเณ เตสํ ตตถ
จิตฺตสงฺขารो จ นรฺชฺฆมติถ วจฺสีสงฺขารो จ นรฺชฺฆมติ.

(ข) ปจจนีกบุคคล

๑๐๓.(ก) ยสส กายสงฆาโร น นิสฺสํมิตฺติ ตสฺส วจีสฺสงฆาโร
น นิสฺสํมิตฺตถาติ?

นิสฺสํมิตฺต.

(ข) ยสส วา ปน วจีสฺสงฆาโร น นิสฺสํมิตฺต ตสฺส
กายสงฆาโร น นิสฺสํมิตฺตี?

นตฺถิ.

(ก) ยสส กายสงฆาโร น นิสฺสํมิตฺติ ตสฺส จิตฺตสงฆาโร
น นิสฺสํมิตฺตถาติ?

นิสฺสํมิตฺต.

(ข) ยสส วา ปน จิตฺตสงฆาโร น นิสฺสํมิตฺต ตสฺส
กายสงฆาโร น นิสฺสํมิตฺตี?

นตฺถิ.

๑๐๔.(ก) ยสส วจีสฺสงฆาโร น นิสฺสํมิตฺติ ตสฺส จิตฺตสงฆาโร
น นิสฺสํมิตฺตถาติ?

นิสฺสํมิตฺต.

(ข) ยสส วา ปน จิตฺตสงฆาโร น นิสฺสํมิตฺต ตสฺส
วจีสฺสงฆาโร น นิสฺสํมิตฺตี?

นตฺถิ.

(ง) ปจจนีโกกาโส

๑๐๕. ยตถ กายสงฺขาโร น นිරุชฺฌติ...เป....

(จ) ปจจนีปุคฺคโลกาสา

๑๐๖.(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฺขาโร น นिरุชฺฌติ ตสฺส ตตถ
วจีสงฺขาโร น นिरุชฺฌิตถาติ?

ปจฺมชฺฌานํ สฺมาปณฺณานํ กามาวจรานํ อสฺสาสปสฺสาसानํ
อุปปาทกฺขณฺเ เตสํเยว วิณา อสฺสาสปสฺสาเสหิ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ
รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ กายสงฺขาโร น นिरุชฺฌติ, โน
จ เตสํ ตตถ วจีสงฺขาโร น นिरุชฺฌิตถ. ทุตฺติยชฺฌานํ ตตฺติยชฺฌานํ
สฺมาปณฺณานํ อสฺสาสปสฺสาसानํ อุปปาทกฺขณฺเ เตสํเยว วิณา
อสฺสาสปสฺสาเสหิ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ จตฺตตถชฺฌานํ สฺมาปณฺณานํ
สุทฺธาวาसानํ ทุตฺติเย จิตฺเต วตฺตมาเน อสญฺญสฺตตฺตานํ เตสํ ตตถ
กายสงฺขาโร จ น นिरุชฺฌติ วจีสงฺขาโร จ น นिरุชฺฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปณฺ ยตถ วจีสงฺขาโร น นिरุชฺฌิตถ ตสฺส ตตถ
กายสงฺขาโร น นिरุชฺฌิตฺติ?

ทุตฺติยชฺฌานํ ตตฺติยชฺฌานํ สฺมาปณฺณานํ อสฺสาสปสฺสาसानํ
ภงฺคกฺขณฺเ เตสํ ตตถ วจีสงฺขาโร น นिरุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ
กายสงฺขาโร น นिरุชฺฌติ. ทุตฺติยชฺฌานํ ตตฺติยชฺฌานํ สฺมาปณฺณานํ
อสฺสาสปสฺสาसानํ อุปปาทกฺขณฺเ เตสํเยว วิณา อสฺสาสปสฺสาเสหิ
จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ จตฺตตถชฺฌานํ สฺมาปณฺณานํ สุทฺธาวาसानํ

หุติเย จิตเต วตตมานเ อสณฺณสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ วจีสงฺขาโร จ
น นิริชฺฌิตถ กายสงฺขาโร จ น นิริชฺฌติ.

(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฺขาโร น นิริชฺฌติ ตสฺส ตตฺถ
จิตตสงฺขาโร น นิริชฺฌิตถาติ?

สพฺเพสํ จิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ วินา อสฺสาสปฺสสาเสหิ
จิตตสฺส ภงฺกกฺขณเ เตสํ ตตฺถ กายสงฺขาโร น นิริชฺฌติ, โน จ
เตสํ ตตฺถ จิตตสงฺขาโร น นิริชฺฌิตถ. สุกฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
อสณฺณสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ กายสงฺขาโร จ น นิริชฺฌติ
จิตตสงฺขาโร จ น นิริชฺฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตตสงฺขาโร น นิริชฺฌิตถ ตสฺส
ตตฺถ กายสงฺขาโร น นิริชฺฌิตฺติ?

อามนฺตา.

๑๐๗.(ก) ยสฺส ยตถ วจีสงฺขาโร น นิริชฺฌติ ตสฺส ตตฺถ
จิตตสงฺขาโร น นิริชฺฌิตถาติ?

สพฺเพสํ จิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ วินา วิตกฺกวิจาเรหิ จิตตสฺส
ภงฺกกฺขณเ เตสํ ตตฺถ วจีสงฺขาโร น นิริชฺฌติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
จิตตสงฺขาโร น นิริชฺฌิตถ. สุกฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อสณฺณสตฺ
ตานํ เตสํ ตตฺถ วจีสงฺขาโร จ น นิริชฺฌติ จิตตสงฺขาโร จ
น นิริชฺฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตฺตสงฺขาโร น นිරุชฺฌิตถ ตสฺส ตตถ วจีสงฺขาโร น นිරุชฺฌตีติ?

อามนฺตา.

(๕) ปจฺจุปฺปนนานาคตฺวาโร

(ก) อนฺโถมปฺปคฺคโธ

๑๐๘.(ก) ยสฺส กายสงฺขาโร นිරุชฺฌตี ตสฺส วจีสงฺขาโร นිරุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน วจีสงฺขาโร นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส กายสงฺขาโร นिरุชฺฌตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ วิณา อสฺสาสปฺสฺสาเสหิ จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณเณ นิโรธสฺมาปฺนฺนานํ อสฺถยสฺตตฺตานํ เตสํ วจีสงฺขาโร นिरุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ กายสงฺขาโร นिरุชฺฌตี. อสฺสาสปฺสฺสาसानํ ภงฺกกฺขณเณ เตสํ วจีสงฺขาโร จ นिरุชฺฌิสฺสตี กายสงฺขาโร จ นिरุชฺฌตี.

(ก) ยสฺส กายสงฺขาโร นिरุชฺฌตี ตสฺส จิตฺตสงฺขาโร นिरุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตสงฺขาโร นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส กายสงฺขาโร นिरุชฺฌตีติ?

สพเพสํ จิตตสส อุปปาทกขณเ วินา อสสาสปสสาเสหิ
 จิตตสส ภงคกขณเ นิโรธสมาปนฺนานํ อสญฺญสตฺตานํ เตสํ
 จิตตสงฺขารो นรฺขณิสฺสติ, โน จ เตสํ กายสงฺขารो นรฺขณติ.
 อสสาสปสสาसानํ ภงคกขณเ เตสํ จิตตสงฺขารो จ นรฺขณิสฺสติ
 กายสงฺขารो จ นรฺขณติ.

๑๐๙.(ก) ยสฺส วจีสงฺขารो นรฺขณติ ตสฺส จิตตสงฺขารो
 นรฺขณิสฺสตีติ?

สวิตกกสวิจารปจฉิมจิตตสส ภงคกขณเ เตสํ วจีสงฺขารो
 นรฺขณติ, โน จ เตสํ จิตตสงฺขารो นรฺขณิสฺสติ. อิตเรสํ
 วิตกกวิจารานํ ภงคกขณเ เตสํ วจีสงฺขารो จ นรฺขณติ
 จิตตสงฺขารो จ นรฺขณิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตตสงฺขารो นรฺขณิสฺสติ ตสฺส วจีสงฺขารो
 นรฺขณตีติ?

สพเพสํ จิตตสส อุปปาทกขณเ วินา วิตกกวิจาเรหิ จิตตสส
 ภงคกขณเ นิโรธสมาปนฺนานํ อสญฺญสตฺตานํ เตสํ จิตตสงฺขารो
 นรฺขณิสฺสติ, โน จ เตสํ วจีสงฺขารो นรฺขณติ. วิตกกวิจารานํ
 ภงคกขณเ เตสํ จิตตสงฺขารो จ นรฺขณิสฺสติ วจีสงฺขารो จ
 นรฺขณติ.

(ข) อนุโลมโอภาโส

๑๑๐. ยตถ กายสงฆาโร นิรุชฌติ...เป....

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๑๑๑.(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฆาโร นิรุชฌติ ตสฺส ตตถ
วจีสงฆาโร นิรุชฌิสฺสตีติ?

หุตฺติยชฌานํ ตตฺติยชฌานํ สમાปนฺนํ อสฺสาสปฺสฺสาसानํ
ภงฺคกฺขณฺเ เตสํ ตตถ กายสงฆาโร นิรุชฌติ, โน จ เตสํ ตตถ
วจีสงฆาโร นิรุชฌิสฺสตีติ. ปจฺมชฌานํ สમાปนฺนํ กามาวจรานํ
อสฺสาสปฺสฺสาसानํ ภงฺคกฺขณฺเ เตสํ ตตถ กายสงฆาโร จ นิรุชฌติ
วจีสงฆาโร จ นิรุชฌิสฺสตีติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ วจีสงฆาโร นิรุชฌิสฺสตีติ ตสฺส ตตถ
กายสงฆาโร นิรุชฌตีติ?

ปจฺมชฌานํ สમાปนฺนํ กามาวจรานํ อสฺสาสปฺสฺสาसानํ
อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํเยว วิณา อสฺสาสปฺสฺสาเสหิ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ
รूपาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ วจีสงฆาโร นิรุชฌิสฺสตีติ,
โน จ เตสํ ตตถ กายสงฆาโร นิรุชฌติ. ปจฺมชฌานํ สમાปนฺนํ
กามาวจรานํ อสฺสาสปฺสฺสาसानํ ภงฺคกฺขณฺเ เตสํ ตตถ วจีสงฆาโร
จ นิรุชฌิสฺสตีติ กายสงฆาโร จ นิรุชฌติ.

(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฺขารो นรฺชฺฌตฺติ ตสฺส ตตถ
จิตฺตสงฺขารो นรฺชฺฌตฺติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตฺตสงฺขารो นรฺชฺฌตฺติ ตสฺส ตตถ
กายสงฺขารो นรฺชฺฌตฺติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ วินา อสฺสาสปฺสฺสาเสหิ
จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณเณ เตสํ ตตถ จิตฺตสงฺขารो นรฺชฺฌตฺติ, โน จ
เตสํ ตตถ กายสงฺขารो นรฺชฺฌตฺติ. อสฺสาสปฺสฺสาसानํ ภงฺกกฺขณเณ
เตสํ ตตถ จิตฺตสงฺขารो จ นรฺชฺฌตฺติ กายสงฺขารो จ นรฺชฺฌตฺติ.

๑๑๒.(ก) ยสฺส ยตถ วจฺสีสงฺขารो นรฺชฺฌตฺติ ตสฺส ตตถ
จิตฺตสงฺขารो นรฺชฺฌตฺติ?

สวิตกฺกสวิจารปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณเณ เตสํ ตตถ วจฺสีสงฺขารो
นรฺชฺฌตฺติ, โน จ เตสํ ตตถ จิตฺตสงฺขารो นรฺชฺฌตฺติ. อิตเรสํ
วิตกฺกวิจารานํ ภงฺกกฺขณเณ เตสํ ตตถ วจฺสีสงฺขารो จ นรฺชฺฌตฺติ
จิตฺตสงฺขารो จ นรฺชฺฌตฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตฺตสงฺขารो นรฺชฺฌตฺติ ตสฺส ตตถ
วจฺสีสงฺขารो นรฺชฺฌตฺติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ วินา วิตกฺกวิจาเรหิ จิตฺตสฺส
ภงฺกกฺขณเณ เตสํ ตตถ จิตฺตสงฺขารो นรฺชฺฌตฺติ, โน จ เตสํ ตตถ

วจีสงฆาโร นรุษมตติ. วิตกุกวิจารานัง ภงคกขณเ เตสํ ตตถ จิตต
สงฆาโร จ นรุษมิตสสตี วจีสงฆาโร จ นรุษมตติ.

(ข) ปจจนีกปคฺคโล

๑๑๓.(ก) ยสฺส กายสงฆาโร น นรุษมตติ ตสฺส วจีสงฆาโร
น นรุษมิตสสตีตี?

สพเพสํ จิตตสฺส อุปปาทกขณเ วินา อสฺสาสปสฺสาเสหิ
จิตตสฺส ภงคกขณเ นโรธสมาปนฺนานํ อสญฺญสตฺตานํ เตสํ
กายสงฆาโร น นรุษมตติ, โน จ เตสํ วจีสงฆาโร
น นรุษมิตสสตี. สวิตกุกสวิจารปจจิมจิตตสฺส ภงคกขณเ
อวิตกุกอวิจารปจจิมจิตตสมงฺคีนํ ยสฺส จิตตสฺส อนนฺตรา
อวิตกุกอวิจารํ ปจจิมจิตตํ อุปปชฺชิสสตี เตสํ กายสงฆาโร จ
น นรุษมตติ วจีสงฆาโร จ น นรุษมิตสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน วจีสงฆาโร น นรุษมิตสสตี ตสฺส
กายสงฆาโร น นรุษมตตีตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส กายสงฆาโร น นรุษมตติ ตสฺส จิตตสงฆาโร
น นรุษมิตสสตีตี?

สพเพสํ จิตตสฺส อุปปาทกขณเ วินา อสฺสาสปสฺสาเสหิ
จิตตสฺส ภงคกขณเ นโรธสมาปนฺนานํ อสญฺญสตฺตานํ เตสํ

กายสงฆาโร น นรุษมตติ, โน จ เตสํ จิตตสงฆาโร น นรุษมตติ.
 ปจฉิมจิตตสส ภงคกขณ เตสํ กายสงฆาโร จ น นรุษมตติ
 จิตตสงฆาโร จ น นรุษมตติ.

(ข) ยสส วา ปน...เป...?

อามนตา.

๑๑๔.(ก) ยสส วจีสงฆาโร น นรุษมตติ ตสส จิตตสงฆาโร
 น นรุษมตติ?

สพเพสํ จิตตสส อุปปาทกขณ วินา วิตกกวิจาเรหิ จิตตสส
 ภงคกขณ นิโรธสมาปนนานํ อสณณสตตทานํ เตสํ วจีสงฆาโร
 น นรุษมตติ, โน จ เตสํ จิตตสงฆาโร น นรุษมตติ.
 อวิตกกอวิจารปจฉิมจิตตสส ภงคกขณ เตสํ วจีสงฆาโร จ
 น นรุษมตติ จิตตสงฆาโร จ น นรุษมตติ.

(ข) ยสส วา ปน จิตตสงฆาโร น นรุษมตติ ตสส
 วจีสงฆาโร น นรุษมตติ?

สวิตกกสวิจารปจฉิมจิตตสส ภงคกขณ เตสํ จิตตสงฆาโร
 น นรุษมตติ, โน จ เตสํ วจีสงฆาโร น นรุษมตติ.
 อวิตกกอวิจารปจฉิมจิตตสส ภงคกขณ เตสํ จิตตสงฆาโร จ
 น นรุษมตติ วจีสงฆาโร จ น นรุษมตติ.

(ง) ปจจนีโกกาโส

๑๑๕. ยตถ กายสงฆาโร น นิรุชฌติ...เป...

(จ) ปจจนีกปุคฺคโลกาสา

๑๑๖.(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฆาโร น นิรุชฌติ ตสฺส ตตถ
วจีสงฆาโร น นิรุชฌิสฺสตีติ?

ปจฺมชฺฌานํ สฺมาปณฺณานํ กามาวจรานํ อสฺสาสปฺสฺสาसानํ
อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํเยว วินา อสฺสาสปฺสฺสาเสหิ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ
รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ กายสงฆาโร
น นิรุชฌติ, โน จ เตสํ ตตถ วจีสงฆาโร
น นิรุชฌิสฺสตี. สวิตกฺกสฺวิจฺจารปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ
อวิตกฺกอวิจฺจารปจฺฉิมจิตฺตสมํคีนํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรํ
อวิตกฺกอวิจฺจํ ปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ทฺติยชฺฌานํ ตติยชฺฌานํ
สฺมาปณฺณานํ อสฺสาสปฺสฺสาसानํ อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํเยว วินา
อสฺสาสปฺสฺสาเสหิ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ จตฺตถชฺฌานํ สฺมาปณฺณานํ
อสนฺยสฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ กายสงฆาโร จ น นิรุชฌติ วจีสงฆาโร
จ น นิรุชฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปณฺ ยตถ วจีสงฆาโร น นิรุชฌิสฺสตี ตสฺส
ตตถ กายสงฆาโร น นิรุชฌตีติ?

ทฺติยชฺฌานํ ตติยชฺฌานํ สฺมาปณฺณานํ อสฺสาสปฺสฺสาसानํ
ภงฺคกฺขณฺเ เตสํ ตตถ วจีสงฆาโร น นิรุชฌิสฺสตี, โน จ

เตสํ ตตถ กายสงฆาโร น นิร์ชฌมติ. สวิตกกสวิจารปจฉิมจิตตสส
 ฅงคกขณ อวิตกกอวิจารปจฉิมจิตตสมงคิณํ ยสส จิตตสส
 อนนฺตรํ อวิตกกอวิจารํ ปจฉิมจิตตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ทุตฺติยชฺฌานํ
 ตตฺติยชฺฌานํ สมากปนฺนํ อสฺสาสปสฺสาसानํ อุปฺปาทกขณ เตสํเยว
 วนา อสฺสาสปสฺสาเสหิ จิตตสส ฅงคกขณ จตฺตถชฺฌานํ
 สมากปนฺนํ อสณฺณสตฺตานํ เตสํ ตตถ วจีสงฆาโร จ
 น นิร์ชฌมฺมสฺสตี กายสงฆาโร จ น นิร์ชฌมติ.

(ก) ยสส ยตถ กายสงฆาโร น นิร์ชฌมติ ตสส ตตถ
 จิตตสงฆาโร น นิร์ชฌมฺมสฺสตี?

สพฺเพสํ จิตตสส อุปฺปาทกขณ วนา อสฺสาสปสฺสาเสหิ
 จิตตสส ฅงคกขณ เตสํ ตตถ กายสงฆาโร น นิร์ชฌมติ, โน จ
 เตสํ ตตถ จิตตสงฆาโร น นิร์ชฌมฺมสฺสตี. ปจฉิมจิตตสส ฅงคกขณ
 อสณฺณสตฺตานํ เตสํ ตตถ กายสงฆาโร จ น นิร์ชฌมติ
 จิตตสงฆาโร จ น นิร์ชฌมฺมสฺสตี.

(ข) ยสส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

๑๑๗.(ก) ยสส ยตถ วจีสงฆาโร น นิร์ชฌมติ ตสส ตตถ
 จิตตสงฆาโร น นิร์ชฌมฺมสฺสตี?

สพฺเพสํ จิตตสส อุปฺปาทกขณ วนา วิตกกวิจारेหิ จิตตสส
 ฅงคกขณ เตสํ ตตถ วจีสงฆาโร น นิร์ชฌมติ, โน จ เตสํ ตตถ

จิตตสงฆาโร น นิรุชฌิสสตี. อวิตกกถาวิจาร์ปจฉิมจิตตสส
 ฆคกขณ อสณณสตุตตานํ เตสํ ตตถ วจีสงฆาโร จ น นิรุชฌมตี
 จิตตสงฆาโร จ น นิรุชฌิสสตี.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ จิตตสงฆาโร น นิรุชฌิสสตี ตสส
 ตตถ วจีสงฆาโร น นิรุชฌมตี?

สวิตกกถาวิจาร์ปจฉิมจิตตสส ฆคกขณ เตสํ ตตถ
 จิตตสงฆาโร น นิรุชฌิสสตี, โน จ เตสํ ตตถ วจีสงฆาโร
 น นิรุชฌมตี. อวิตกกถาวิจาร์ปจฉิมจิตตสส ฆคกขณ
 อสณณสตุตตานํ เตสํ ตตถ จิตตสงฆาโร จ น นิรุชฌิสสตี
 วจีสงฆาโร จ น นิรุชฌมตี.

(๖) อตีตนาคตวโร

(ก) อนุลอมปคคโล

๑๑๘.(ก) ยสส กายสงฆาโร นิรุชฌิตถ ตสส วจีสงฆาโร
 นิรุชฌิสสตี?

สวิตกกถาวิจาร์ปจฉิมจิตตสส ฆคกขณ
 อวิตกกถาวิจาร์ปจฉิมจิตตสมงคีนํ ยสส จิตตสส อนนตรา
 อวิตกกถาวิจาร์ ปจฉิมจิตตํ อุปปชชิสสตี เตสํ กายสงฆาโร
 นิรุชฌิตถ, โน จ เตสํ วจีสงฆาโร นิรุชฌิสสตี. อิตเรสํ เตสํ
 กายสงฆาโร จ นิรุชฌิตถ วจีสงฆาโร จ นิรุชฌิสสตี.

(ข) ยสส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(ก) ยสส กายสงฺขารो นรฺชฺฌิตถ ตสฺส จิตฺตสงฺขารो
นรฺชฺฌิตฺตตี?

ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณ เตสํ กายสงฺขารो นรฺชฺฌิตถ,
โน จ เตสํ จิตฺตสงฺขารो นรฺชฺฌิตฺตตี. อิตเรสํ เตสํ กายสงฺขารो จ
นรฺชฺฌิตถ จิตฺตสงฺขารो จ นรฺชฺฌิตฺตตี.

(ข) ยสส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

๑๑๙.(ก) ยสส วจีสงฺขารो นรฺชฺฌิตถ ตสฺส จิตฺตสงฺขารो
นรฺชฺฌิตฺตตี?

ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณ เตสํ วจีสงฺขารो นรฺชฺฌิตถ, โน จ
เตสํ จิตฺตสงฺขารो นรฺชฺฌิตฺตตี. อิตเรสํ เตสํ วจีสงฺขารो จ
นรฺชฺฌิตถ จิตฺตสงฺขารो จ นรฺชฺฌิตฺตตี.

(ข) ยสส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(ข) อนฺโหลมโอกาสี

๑๒๐. ยตถ กายสงฺขารो นรฺชฺฌิตถ...เป....

(ค) อนุโลมบุคคลโลกาสา

๑๒๑.(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฺขารो นฺรุชฺฌิตถ ตสฺส ตตถ
วจีสงฺขารो นฺรุชฺฌิสฺสตีติ?

กามาวจเร ปจฺฉิมจิตตสฺส ภงฺคกฺขณเ ทฺติยชฺฌมานํ ตฺติยชฺฌมานํ
สมาปนฺนํ เตสํ ตตถ กายสงฺขารो นฺรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ
วจีสงฺขารो นฺรุชฺฌิสฺสตี. ปจฺฉมชฺฌมานํ สมาปนฺนํ อิตเรสํ
กามาวจรานํ เตสํ ตตถ กายสงฺขารो น นฺรุชฺฌิตถ วจีสงฺขารो จ
นฺรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ วจีสงฺขารो นฺรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตถ
กายสงฺขารो นฺรุชฺฌิตถาติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ วจีสงฺขารो นฺรุชฺฌิสฺสตี,
โน จ เตสํ ตตถ กายสงฺขารो นฺรุชฺฌิตถ. ปจฺฉมชฺฌมานํ
สมาปนฺนํ กามาวจรานํ เตสํ ตตถ วจีสงฺขารो จ นฺรุชฺฌิสฺสตี
กายสงฺขารो จ นฺรุชฺฌิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฺขารो นฺรุชฺฌิตถ ตสฺส ตตถ
จิตตสงฺขารो นฺรุชฺฌิสฺสตีติ?

กามาวจเร ปจฺฉิมจิตตสฺส ภงฺคกฺขณเ เตสํ ตตถ กายสงฺขารो
นฺรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ จิตตสงฺขารो นฺรุชฺฌิสฺสตี.
ปจฺฉมชฺฌมานํ ทฺติยชฺฌมานํ ตฺติยชฺฌมานํ สมาปนฺนํ อิตเรสํ

กามาวจรานํ เตสํ ตตถ กายสงฆาโร จ นรฺขณิตถ จิตฺตสงฆาโร
จ นรฺขณิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตฺตสงฆาโร นรฺขณิสฺสติ ตสฺส ตตถ
กายสงฆาโร นรฺขณิตถาติ?

จตุตถชฺฌานํ สમાปนฺนํ รุปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ
ตตถ จิตฺตสงฆาโร นรฺขณิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ กายสงฆาโร
นรฺขณิตถ. ปจฺมชฺฌานํ ทุตฺติยชฺฌานํ ตติยชฺฌานํ สમાปนฺนํ
กามาวจรานํ เตสํ ตตถ จิตฺตสงฆาโร จ นรฺขณิสฺสติ กายสงฆาโร
จ นรฺขณิตถ.

๑๒๒.(ก) ยสฺส ยตถ วจีสงฆาโร นรฺขณิตถ ตสฺส ตตถ
จิตฺตสงฆาโร นรฺขณิสฺสตีติ?

สวิตกกถาวิจยารมฺมมัยํ ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ ตสํ ตตถ
วจีสงฆาโร นรฺขณิตถ, โน จ เตสํ ตตถ จิตฺตสงฆาโร นรฺขณิสฺสติ.
อิตเรสํ สวิตกกถาวิจยารมฺมมัยํ เตสํ ตตถ วจีสงฆาโร จ นรฺขณิตถ
จิตฺตสงฆาโร จ นรฺขณิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตฺตสงฆาโร นรฺขณิสฺสติ ตสฺส ตตถ
วจีสงฆาโร นรฺขณิตถาติ?

อวิตกกถาวิจยารมฺมมัยํ เตสํ ตตถ จิตฺตสงฆาโร นรฺขณิสฺสติ,
โน จ เตสํ ตตถ วจีสงฆาโร นรฺขณิตถ. สวิตกกถาวิจยารมฺมมัยํ เตสํ
ตตถ จิตฺตสงฆาโร จ นรฺขณิสฺสติ วจีสงฆาโร จ นรฺขณิตถ.

(ข) ปจจนีกบุคคล

๑๒๓.(ก) ยสส กายสงฆาโร น นรุษมิตถ ตสส วจีสงฆาโร
น นรุษมิตถสตีติ?

นตถิ.

(ข) ยสส วา ปน วจีสงฆาโร น นรุษมิตถสตี ตสส
กายสงฆาโร น นรุษมิตถาติ?

นรุษมิตถ.

(ก) ยสส กายสงฆาโร น นรุษมิตถ ตสส จิตตสงฆาโร
น นรุษมิตถสตีติ?

นตถิ.

(ข) ยสส วา ปน จิตตสงฆาโร น นรุษมิตถสตี ตสส
กายสงฆาโร น นรุษมิตถาติ?

นรุษมิตถ.

๑๒๔.(ก) ยสส วจีสงฆาโร น นรุษมิตถ ตสส จิตตสงฆาโร
น นรุษมิตถสตีติ?

นตถิ.

(ข) ยสส วา ปน จิตตสงฆาโร น นรุษมิตถสตี ตสส
วจีสงฆาโร น นรุษมิตถาติ?

นรุษมิตถ.

(ง) ปจจนีโกกาโส

๑๒๕. ยตถ กายสงฆาโร น นิรุชฌิตถ...เป....

(จ) ปจจนีกปุคฺคโลกาสา

๑๒๖.(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฆาโร น นิรุชฌิตถ ตสฺส ตตถ
วจีสงฆาโร น นิรุชฌิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ กายสงฆาโร
น นิรุชฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ วจีสงฆาโร น นิรุชฌิสฺสตี.
รูปาวจเร อรูปาวจเร สวิตกกถาวิจารปจฉิมจิตตสฺส ภงฺคกฺขณ
อวิตกกถาวิจารปจฉิมจิตตสมํคีนํ ยสฺส จิตตสฺส อนนฺตร
อวิตกกถาวิจาร์ ปจฉิมจิตตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี จตฺตถุชฺฌานํ สฺมาปณฺณานํ
อสนฺยสฺสทฺธานํ เตสํ ตตถ กายสงฆาโร จ น นิรุชฌิตถ
วจีสงฆาโร จ น นิรุชฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ วจีสงฆาโร น นิรุชฌิสฺสตี ตสฺส
ตตถ กายสงฆาโร น นิรุชฌิตถาตี?

กามาวจเร ปจฉิมจิตตสฺส ภงฺคกฺขณ ทฺหิตยชฺฌานํ
ตตฺถยชฺฌานํ สฺมาปณฺณานํ เตสํ ตตถ วจีสงฆาโร
น นิรุชฌิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ กายสงฆาโร น นิรุชฌิตถ.
รูปาวจเร อรูปาวจเร สวิตกกถาวิจารปจฉิมจิตตสฺส ภงฺคกฺขณ
อวิตกกถาวิจารปจฉิมจิตตสมํคีนํ ยสฺส จิตตสฺส อนนฺตร

อวิตกกถาจารย์ ปจฉิมจิตตํ อุปปชชิสสตี จตฺตถขณานิ สมาปนนานํ
 อสณฺณสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ วจีสงฺขาโร จ น นิสฺขณิสสตี
 กายสงฺขาโร จ น นิสฺขณิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฺขาโร น นิสฺขณิตถ ตสฺส ตตฺถ
 จิตฺตสงฺขาโร น นิสฺขณิสสตี?

จตฺตถขณานิ สมาปนนานํ รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ
 ตตฺถ กายสงฺขาโร น นิสฺขณิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ จิตฺตสงฺขาโร
 น นิสฺขณิสสตี. รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฉิมจิตตสฺส ฅนคกขณ
 อสณฺณสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ กายสงฺขาโร จ น นิสฺขณิตถ
 จิตฺตสงฺขาโร จ น นิสฺขณิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตฺตสงฺขาโร น นิสฺขณิสสตี ตสฺส
 ตตฺถ กายสงฺขาโร น นิสฺขณิตถาตี?

กามาจเร ปจฉิมจิตตสฺส ฅนคกขณ เตสํ ตตฺถ จิตฺตสงฺขาโร
 น นิสฺขณิสสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ กายสงฺขาโร น นิสฺขณิตถ.
 รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฉิมจิตตสฺส ฅนคกขณ อสณฺณสตฺตานํ
 เตสํ ตตฺถ จิตฺตสงฺขาโร จ น นิสฺขณิสสตี กายสงฺขาโร จ
 น นิสฺขณิตถ.

๑๒๗.(ก) ยสฺส ยตถ วจีสงฺขาโร น นิสฺขณิตถ ตสฺส ตตฺถ
 จิตฺตสงฺขาโร น นิสฺขณิสสตี?

อวิตกกถาวิจยารมมียํ เตสํ ตตถ วจีสงขารโ น นีรุชฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ จิตตสงขารโ น นีรุชฌิตถ. อวิตกกถาวิจยารมมียํ ปจฉิมจิตตสส ฆงคกขณเ อสณณสตุตถานํ เตสํ ตตถ วจีสงขารโ จ น นีรุชฌิตถ จิตตสงขารโ จ น นีรุชฌิตถ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ จิตตสงขารโ น นีรุชฌิตถ ตสส ตตถ วจีสงขารโ น นีรุชฌิตถาติ?

สวิตกกถาวิจยารมมียํ ปจฉิมจิตตสส ฆงคกขณเ เตสํ ตตถ จิตตสงขารโ น นีรุชฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ วจีสงขารโ น นีรุชฌิตถ. อวิตกกถาวิจยารมมียํ ปจฉิมจิตตสส ฆงคกขณเ อสณณสตุตถานํ เตสํ ตตถ จิตตสงขารโ จ น นีรุชฌิตถ วจีสงขารโ จ น นีรุชฌิตถ.

นิโรธวาโร.

๒. ปวตติ ๓. อุปปาทนิโรธวาโร

(๑) ปจจุปปนนวนาโร

(ก) อนุโลมปคฺคโล

๑๒๘.(ก) ยสส กายสงขารโ อุปปชชติ ตสส วจีสงขารโ นีรุชฌิตติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน วจีสงฆาโร นีรุชฌติ ตสฺส กายสงฆาโร
อุปปชฺชตีติ?

โน.

(ก) ยสฺส กายสงฆาโร อุปปชฺชติ ตสฺส จิตฺตสงฆาโร
นีรุชฌตีติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตสงฆาโร นีรุชฌติ ตสฺส กายสงฆาโร
อุปปชฺชตีติ?

โน.

๑๒๙.(ก) ยสฺส วจีสงฆาโร อุปปชฺชติ ตสฺส จิตฺตสงฆาโร
นีรุชฌตีติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

โน.

(ข) อนุลอมโองกาโส

๑๓๐. ยตฺถ กายสงฆาโร อุปปชฺชติ ตตฺถ วจีสงฆาโร
นีรุชฌตีติ?

ทุตฺติยชฺฌาเน ตตฺติยชฺฌาเน ตตฺถ...เป...

(อิติเรสํ ยตฺถกานํ สทิสํ).

(ค) อนุโลมบุคคลโลกาสา

๑๓๑. ยสส ยตถ กายสงฆาโร อุปฺปชฺชติ...เป...

(ยสสกมฺปิ ยสสยตถกมฺปิ สทิสฺ).

(ข) ปจฺจนีกบุคคล

๑๓๒.(ก) ยสส กายสงฆาโร นฺอุปฺปชฺชติ ตสฺส วจีสงฆาโร
น นิร์ชฌมฺมตีติ?

วิตกกวจิารานํ ภงคกฺขณเ เตสํ กายสงฆาโร นฺอุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ วจีสงฆาโร น นิร์ชฌมฺมตี. วินา อสฺสาสปสฺสาเสหิ
จิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ วินา วิตกกวจิาเรหิ จิตตสฺส ภงคกฺขณเ
นิโรธสฺมาปนฺนํ อสฺสณฺณสฺตตํ เตสํ กายสงฆาโร จ นฺอุปฺปชฺชติ
วจีสงฆาโร จ น นิร์ชฌมฺมตี.

(ข) ยสส วา ปน วจีสงฆาโร น นิร์ชฌมฺมตี ตสฺส กายสงฆาโร
นฺอุปฺปชฺชตีติ?

อสฺสาสปสฺสาसानํ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ วจีสงฆาโร
น นิร์ชฌมฺมตี, โน จ เตสํ กายสงฆาโร นฺอุปฺปชฺชติ. วินา
อสฺสาสปสฺสาเสหิ จิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ วินา วิตกกวจิาเรหิ
จิตตสฺส ภงคกฺขณเ นิโรธสฺมาปนฺนํ อสฺสณฺณสฺตตํ เตสํ
วจีสงฆาโร จ น นิร์ชฌมฺมตี กายสงฆาโร จ นฺอุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสส กายสงฆาโร นฺอุปฺปชฺชติ ตสฺส จิตตสงฆาโร
นิร์ชฌมฺมตีติ?

สพเพสํ จิตตสฺส ภงคกฺขณเ เตสํ กายสงฺขารो นุปฺปชฺชติ,
 โน จ เตสํ จิตตสงฺขารो น นිරุชฺชติ. วินา อสฺสาสปฺสฺสาเสหิ
 จิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ นีโรธสมฺปาปนฺนํ อสฺสณฺณสฺตตํ เตสํ
 กายสงฺขารो จ นุปฺปชฺชติ จิตตสงฺขารो จ น นिरุชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตตสงฺขารो น นिरุชฺชติ ตสฺส
 กายสงฺขารो นุปฺปชฺชตีติ?

อสฺสาสปฺสฺสาसानํ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ จิตตสงฺขารो
 น นिरุชฺชติ, โน จ เตสํ กายสงฺขารो นุปฺปชฺชติ. วินา
 อสฺสาสปฺสฺสาเสหิ จิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ นีโรธสมฺปาปนฺนํ
 อสฺสณฺณสฺตตํ เตสํ จิตตสงฺขารो จ น นिरุชฺชติ กายสงฺขารो จ
 นุปฺปชฺชติ.

๑๓๓.(ก) ยสฺส วจีสงฺขารो นุปฺปชฺชติ ตสฺส จิตตสงฺขารो
 น นिरุชฺชตีติ?

สพเพสํ จิตตสฺส ภงคกฺขณเ เตสํ วจีสงฺขารो นุปฺปชฺชติ, โน
 จ เตสํ จิตตสงฺขารो น นिरุชฺชติ. วินา วิตกฺกวิจาเรหิ จิตตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ นีโรธสมฺปาปนฺนํ อสฺสณฺณสฺตตํ เตสํ วจีสงฺขารो
 จ นุปฺปชฺชติ จิตตสงฺขารो จ น นिरุชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตตสงฺขารो น นिरุชฺชติ ตสฺส วจีสงฺขารो
 นุปฺปชฺชตีติ?

วิตกุกวิจารานํ อุปปาทกฺขณเณ เตสํ จิตฺตสงฺขาโร น นินฺรุชฺฌติ,
โน จ เตสํ วจีสฺสงฺขาโร นฺนุปฺปชฺชติ. วินา วิตกุกวิจาเรหิ จิตฺตสฺส
อุปปาทกฺขณเณ นินฺรุชฺฌมาปนฺนํ อสณฺณสฺสตาณํ เตสํ จิตฺตสงฺขาโร
จ น นินฺรุชฺฌติ วจีสฺสงฺขาโร จ นฺนุปฺปชฺชติ.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๑๓๔. ยตถ กายสงฺขาโร นฺนุปฺปชฺชติ...เป....

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโลกาสา

๑๓๕. ยสฺส ยตถ กายสงฺขาโร นฺนุปฺปชฺชติ...เป....

(ยสฺสกมฺปิ ยสฺสยตถกมฺปิ สทิสํ, ยสฺสยตถเก
นินฺรุชฺฌมาปนฺนํ นนฺติ น ลพฺภติ).

(๒) อตีตวโร

(ก) อนฺุโลมปุคฺคโล

๑๓๖. ยสฺส กายสงฺขาโร อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส วจีสฺสงฺขาโร
นินฺรุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(อตีตา ปุจฺฉา อุปฺปาทวारेปิ นินฺรุชฺฌวारेปิ
อุปฺปาทนินฺรุชฺฌวारेปิ สทิสํ วิตถาเรตพฺพา).

(๓) อนาคตวโร

(ก) อนุโลมบุคคล

๑๓๗.(ก) ยสส กายสงฆวโร อุปปชชิสสตี ตสส วจีสงฆวโร
นิริชฌิสสตีตี?

อามนตา.

(ข) ยสส วา ปน วจีสงฆวโร นิริชฌิสสตี ตสส กายสงฆวโร
อุปปชชิสสตีตี?

กามาวจรรณํ ปจฉิมจิตตสส อุปปาทกฺขณเณ ยสส จิตตสส
อนนตรา กามาวจรรณํ ปจฉิมจิตตํ อุปปชชิสสตี รูปาวจเร
อรูปาวจเร ปจฉิมภิกขณํ เย จ รูปาวจโร อรูปาวจโร อุปปชชิตฺวา
ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานิ เตสํ วจีสงฆวโร นิริชฌิสสตี,
โน จ เตสํ กายสงฆวโร อุปปชชิสสตี. อิตเรสํ เตสํ วจีสงฆวโร จ
นิริชฌิสสตี กายสงฆวโร จ อุปปชชิสสตี.

(ก) ยสส กายสงฆวโร อุปปชชิสสตี ตสส จิตตสงฆวโร
นิริชฌิสสตีตี?

อามนตา.

(ข) ยสส วา ปน จิตตสงฆวโร นิริชฌิสสตี ตสส
กายสงฆวโร อุปปชชิสสตีตี?

กามาวจรรณํ ปจฉิมจิตตสส อุปปาทกฺขณเณ ยสส จิตตสส

อนนตรา กามาวจรานํ ปจฉิมจิตตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี รูปาวจเร
 อรูปาวจเร ปจฉิมภวีกานํ เย จ รูปาวจโร อรูปาวจโร อุปฺปชฺชิตฺวา
 ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ จิตฺตสงฺขาโร นිරุชฺฌิสฺสตี,
 โน จ เตสํ กายสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ จิตฺตสงฺขาโร
 จ นිරุชฺฌิสฺสตี กายสงฺขาโร จ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

๑๓๘.(ก) ยสฺส วจีสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จิตฺตสงฺขาโร
 นිරุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตสงฺขาโร นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส วจีสงฺขาโร
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฉิมจิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตตสฺส อนนตรา
 อวิตกกกาวิจารํ ปจฉิมจิตตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี เตสํ จิตฺตสงฺขาโร
 นिरุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ วจีสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ
 จิตฺตสงฺขาโร จ นिरุชฺฌิสฺสตี วจีสงฺขาโร จ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) อนุโลมโองาส

๑๓๙. ยตถ กายสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสตี...เป....

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาส

๑๔๐.(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 วจีสงฺขาโร นिरุชฺฌิสฺสตีติ?

หุติยขุณฺณํ ตติยขุณฺณํ สમાปนฺนํ เตสํ ตตฺถ กายสงฺขาโร
 อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ วจีสงฺขาโร นිරุชฺฌิสฺสตี.

ปจฺมขุณฺณํ สમાปนฺนํ กามาวจฺรณํ เตสํ ตตฺถ กายสงฺขาโร จ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี วจีสงฺขาโร จ นිරุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ วจีสงฺขาโร นිරุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 กายสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

กามาวจฺรณํ ปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส
 อนนฺตรํ กามาวจฺรณํ ปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
 รูปาวจฺรณํ อรูปาวจฺรณํ เตสํ ตตฺถ วจีสงฺขาโร นिरุชฺฌิสฺสตี, โน
 จ เตสํ ตตฺถ กายสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺมขุณฺณํ สમાปนฺนํ
 อิตเรสํ กามาวจฺรณํ เตสํ ตตฺถ วจีสงฺขาโร จ นिरุชฺฌิสฺสตี
 กายสงฺขาโร จ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตฺถ กายสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 จิตฺตสงฺขาโร นिरุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ จิตฺตสงฺขาโร นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 กายสงฺขาโร อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

กามาวจฺรณํ ปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส
 อนนฺตรํ กามาวจฺรณํ ปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี จตฺตฺถขุณฺณํ
 สમાปนฺนํ รูปาวจฺรณํ อรูปาวจฺรณํ เตสํ ตตฺถ จิตฺตสงฺขาโร

นิริชฌิสสตี, โน จ เตสํ ตตถ กายสงฆาโร อุปปชชิสสตี.
 ปจฺมชฺฌานํ ทุตฺติยชฺฌานํ ตตฺติยชฺฌานํ สฺมาปณฺณานํ อิตเรสํ
 กามาวจฺจานํ เตสํ ตตถ จิตฺตสงฆาโร จ นิริชฌิสสตี กายสงฆาโร
 จ อุปปชชิสสตี.

๑๔๑.(ก) ยสฺส ยตถ วจีสงฆาโร อุปปชชิสสตี ตสฺส ตตถ
 จิตฺตสงฆาโร นิริชฌิสสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตฺตสงฆาโร นิริชฌิสสตี ตสฺส ตตถ
 วจีสงฆาโร อุปปชชิสสตีติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรํ
 อวิตกกถาวิจาร์ ปจฺฉิมจิตฺตํ อุปปชชิสสตี ทุตฺติยชฺฌานํ ตตฺติยชฺฌานํ
 จตฺตตฺถชฺฌานํ สฺมาปณฺณานํ เตสํ ตตถ จิตฺตสงฆาโร นิริชฌิสสตี,
 โน จ เตสํ ตตถ วจีสงฆาโร อุปปชชิสสตี. ปจฺมชฺฌานํ
 สฺมาปณฺณานํ กามาวจฺจานํ อิตเรสํ รูปาวจฺจานํ อรูปาวจฺจานํ เตสํ
 ตตถ จิตฺตสงฆาโร จ นิริชฌิสสตี วจีสงฆาโร จ อุปปชชิสสตี.

(ข) ปจฺฉนิกฺคฺคโล

๑๔๒.(ก) ยสฺส กายสงฆาโร นุปปชชิสสตี ตสฺส วจีสงฆาโร
 น นิริชฌิสสตีติ?

กามาวจฺจานํ ปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเณ ยสฺส จิตฺตสฺส
 อนนฺตรํ กามาวจฺจานํ ปจฺฉิมจิตฺตํ อุปปชชิสสตี รูปาวจเร

อรุปาวจร ปจฉิมภิกขุ ยะ จ รุปาวจร อรุปาวจร
 อุปปชชิตวา ปรินิพพายิสสนติ เตสํ จวนตานิ เตสํ
 กายสงฆาโร นุปปชชิสสตี, โน จ เตสํ วจีสงฆาโร
 น นิสฺสนิสสตี. สวิตกกสวิจารปจฉิมจิตตสฺส ภงคกฺขณ
 อวิตกกอวิจารปจฉิมจิตตสมํคินํ ยสฺส จิตตสฺส อนนฺตรา
 อวิตกกอวิจารํ ปจฉิมจิตตํ อุปปชชิสสตี เตสํ กายสงฆาโร จ
 นุปปชชิสสตี วจีสงฆาโร จ น นิสฺสนิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส กายสงฆาโร นุปปชชิสสตี ตสฺส จิตตสงฆาโร
 น นิสฺสนิสสตี?

กามาวจรานํ ปจฉิมจิตตสฺส อุปปาทกฺขณ ยสฺส จิตตสฺส
 อนนฺตรา กามาวจรานํ ปจฉิมจิตตํ อุปปชชิสสตี รุปาวจร
 อรุปาวจร ปจฉิมภิกขุ ยะ จ รุปาวจร อรุปาวจร อุปปชชิตวา
 ปรินิพพายิสสนติ เตสํ จวนตานิ เตสํ กายสงฆาโร นุปปชชิสสตี,
 โน จ เตสํ จิตตสงฆาโร น นิสฺสนิสสตี. ปจฉิมจิตตสฺส
 ภงคกฺขณ เตสํ กายสงฆาโร จ นุปปชชิสสตี จิตตสงฆาโร จ
 น นิสฺสนิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

๑๔๓.(ก) ยสฺส วจีสงฺขาโร นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จิตฺตสงฺขาโร
น นිරุชฺฌิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตฺรา
อวิตกกถวិจารํ ปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี เตสํ วจีสงฺขาโร
นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ จิตฺตสงฺขาโร น นිරุชฺฌิสฺสตี.
ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ฆณฺคกฺขณเณ เตสํ วจีสงฺขาโร จ นุปฺปชฺชิสฺสตี
จิตฺตสงฺขาโร จ น นिरุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๑๔๔. ยตถ กายสงฺขาโร นุปฺปชฺชิสฺสตี...เป....

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโลกาสา

๑๔๕.(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฺขาโร นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
วจีสงฺขาโร น นिरุชฺฌิสฺสตีตี?

กามาวจฺรณํ ปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส
อนนฺตฺรา กามาวจฺรณํ ปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี รูปาวจฺรณํ
อรูปาवจฺรณํ เตสํ ตตถ กายสงฺขาโร นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
ตตถ วจีสงฺขาโร น นिरุชฺฌิสฺสตี. สวิตกกถวិจารปจฺฉิมจิตฺตสฺส
ฆณฺคกฺขณเณ อวิตกกถวิจารปจฺฉิมจิตฺตสมํคินํ ยสฺส จิตฺตสฺส

อนนตฺรา อวิตกกอวิจารํ ปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี จตุตฺถชฺฌานํ
 สમાปนฺนํ อสฺสณฺส
 นุปฺปชฺชิสฺสตี วจีสฺสงฺขาโร จ น นิสฺรุชฺฉิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ วจีสฺสงฺขาโร น นิสฺรุชฺฉิสฺสตี ตสฺส
 ตตฺถ กายสฺสงฺขาโร นุปฺปชฺชิสฺสตี?

ทฺถุติยชฺฌานํ ตติยชฺฌานํ สમાปนฺนํ เตสํ ตตฺถ วจีสฺสงฺขาโร
 น นิสฺรุชฺฉิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ กายสฺสงฺขาโร นุปฺปชฺชิสฺสตี.

สวิตกกสฺสวิจารปจฺฉิมจิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ

อวิตกกอวิจารปจฺฉิมจิตฺตสมํคิํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนตฺรา

อวิตกกอวิจารํ ปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี จตุตฺถชฺฌานํ สમાปนฺนํ
 อสฺสณฺส
 กายสฺสงฺขาโร จ น นุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตฺถ กายสฺสงฺขาโร นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 จิตฺตสฺสงฺขาโร น นิสฺรุชฺฉิสฺสตี?

กามาวจฺรณํ ปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ ยสฺส จิตฺตสฺส

อนนตฺรา กามาวจฺรณํ ปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี จตุตฺถชฺฌานํ

สมาปนฺนํ รูปาวจฺรณํ อรูปาวจฺรณํ เตสํ ตตฺถ กายสฺสงฺขาโร

นุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ จิตฺตสฺสงฺขาโร น นิสฺรุชฺฉิสฺสตี.

ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ อสฺสณฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
 จ น นุปฺปชฺชิสฺสตี จิตฺตสฺสงฺขาโร จ น นิสฺรุชฺฉิสฺสตี.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ...เป...?

อามนฺตา.

๑๔๖.(ก) ยสส ยตถ วจีสงฺขาโร นุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
จิตฺตสงฺขาโร น นิร์ชฌิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อวิตกกถาวิจาร์ ปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ทุตฺติยชฺฌานํ ตตฺติยชฺฌานํ
จตฺตตฺถชฺฌานํ สฺมาปณฺณานํ เตสํ ตตฺถ วจีสงฺขาโร นุปฺปชฺชิสฺสตี,
โน จ เตสํ ตตฺถ จิตฺตสงฺขาโร น นิร์ชฌิสฺสตี.

ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณเณ อสฺสยสฺสจฺจตฺตานํ เตสํ ตตฺถ วจีสงฺขาโร จ
นุปฺปชฺชิสฺสตี จิตฺตสงฺขาโร จ น นิร์ชฌิสฺสตี.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ...เป...?

อามนฺตา.

(๔) ปจฺจุปฺปนฺนาตีตฺวาโร

(ก) อนุโลมปฺคุคฺคโล

๑๔๗.(ก) ยสส กายสงฺขาโร อุปฺปชฺชตี ตสฺส วจีสงฺขาโร
นิร์ชฌิตฺถาตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสส วา ปน วจีสงฺขาโร นิร์ชฌิตฺถ ตสฺส กายสงฺขาโร
อุปฺปชฺชตีติ?

สพเพสํ จิตตสฺส ภงคกฺขณเณ วิณา อสฺสาสปสฺสาเสหิ จิตตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเณ นิโรธสฺมาปนฺนํ อสญฺญสตฺตํ เตสํ วจีสงฺขาโร
 นฺรุชฺฌิตฺถ, โน จ เตสํ กายสงฺขาโร อุปฺปชฺชติ. อสฺสาสปสฺสาสํ
 อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ วจีสงฺขาโร จ นฺรุชฺฌิตฺถ กายสงฺขาโร จ
 อุปฺปชฺชติ.

(ยถา อุปฺปาทวาเร ปจฺจุปปนฺนาตีตา ปุจฺฉา อนฺุโลมมปิ
 ปจฺจนีกมปิ วิกตฺตา เอวํ อุปฺปาทวารนิโรธวาเรปิ
 ปจฺจุปปนฺนาตีตา ปุจฺฉา อนฺุโลมมปิ ปจฺจนีกมปิ วิกขิตฺตพฺพา.)

(๕) ปจฺจุปปนฺนาคตฺวาโร

(ก) อนฺุโลมปฺคฺคฺโล

๑๔๘.(ก) ยสฺส กายสงฺขาโร อุปฺปชฺชติ ตสฺส วจีสงฺขาโร
 นฺรุชฺฌิตฺตตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน วจีสงฺขาโร นฺรุชฺฌิตฺตตี ตสฺส กายสงฺขาโร
 อุปฺปชฺชตี?

สพเพสํ จิตตสฺส ภงคกฺขณเณ วิณา อสฺสาสปสฺสาเสหิ จิตตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเณ นิโรธสฺมาปนฺนํ อสญฺญสตฺตํ เตสํ วจีสงฺขาโร
 นฺรุชฺฌิตฺตตี, โน จ เตสํ กายสงฺขาโร อุปฺปชฺชติ.

อสฺสาสปสฺสาสํ อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ วจีสงฺขาโร จ นฺรุชฺฌิตฺตตี
 กายสงฺขาโร จ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส กายสงฺขารो อุปฺปชฺชติ ตสฺส จิตฺตสงฺขารो
นिरุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตสงฺขารो นිරุชฺฌิสฺสติ ตสฺส
กายสงฺขารो อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ วิณา อสฺสาสปฺสสาเสหิ จิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเณ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสญฺญสฺตตํ เตสํ จิตฺตสงฺขารो
นिरุชฺฌิสฺสติ, โน จ เตสํ กายสงฺขารो อุปฺปชฺชติ.

อสฺสาสปฺสสาसानํ อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ จิตฺตสงฺขารो จ นिरุชฺฌิสฺสติ
กายสงฺขารो จ อุปฺปชฺชติ.

๑๔๙.(ก) ยสฺส วจีสฺสงฺขารो อุปฺปชฺชติ ตสฺส จิตฺตสงฺขารो
นिरุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตสงฺขารो นिरุชฺฌิสฺสติ ตสฺส วจีสฺสงฺขารो
อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ วิณา วิตกฺกวิจาเรหิ จิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเณ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสญฺญสฺตตํ เตสํ จิตฺตสงฺขารो
นिरุชฺฌิสฺสติ, โน จ เตสํ วจีสฺสงฺขารो อุปฺปชฺชติ. วิตกฺกวิจารานํ
อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ จิตฺตสงฺขารो จ นिरุชฺฌิสฺสติ วจีสฺสงฺขารो จ
อุปฺปชฺชติ.

(ข) อนุโลมโอภาโส

๑๕๐. ยตถ กายสงขารो อุปฺปชฺชติ...เป....

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๑๕๑.(ก) ยสฺส ยตถ กายสงขารो อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
วจีสงขารो นินฺรุชฺฌิสฺสตีติ?

หุตฺติยชฺฌานํ ตตฺติยชฺฌานํ สฺมาปन्नํ อสฺสาสปฺสฺสาसानํ
อุปาทกฺขณํ เตสํ ตตถ กายสงขารो อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ
ตตถ วจีสงขารो นินฺรุชฺฌิสฺสตีติ. ปจฺมชฺฌานํ สฺมาปन्नํ
กามาวจรานํ อสฺสาสปฺสฺสาसानํ อุปาทกฺขณํ เตสํ ตตถ
กายสงขารो จ อุปฺปชฺชติ วจีสงขารो จ นินฺรุชฺฌิสฺสตีติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ วจีสงขารो นินฺรุชฺฌิสฺสตีติ ตสฺส ตตถ
กายสงขารो อุปฺปชฺชตีติ?

ปจฺมชฺฌานํ สฺมาปन्नํ กามาวจรานํ อสฺสาสปฺสฺสาसानํ
ภงฺกคฺกขณํ เตสํเยว วิณา อสฺสาสปฺสฺสาเสหิ จิตฺตสฺส อุปาทกฺขณํ
รूपาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ วจีสงขารो นินฺรุชฺฌิสฺสตีติ, โน
จ เตสํ ตตถ กายสงขารो อุปฺปชฺชติ. ปจฺมชฺฌานํ สฺมาปन्नํ
กามาวจรานํ อสฺสาสปฺสฺสาसानํ อุปาทกฺขณํ เตสํ ตตถ
วจีสงขารो จ นินฺรุชฺฌิสฺสตีติ กายสงขารो จ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฺขารो อูปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
จิตฺตสงฺขารो นิร์ชฺฉมฺมสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตฺตสงฺขารो นิร์ชฺฉมฺมสฺสติ ตสฺส ตตถ
กายสงฺขารो อูปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ วิณา อสฺสาสปฺสสาเสหิ จิตฺตสฺส
อูปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตถ จิตฺตสงฺขารो นิร์ชฺฉมฺมสฺสติ, โน จ เตสํ
ตตถ กายสงฺขารो อูปฺปชฺชติ. อสฺสาสปฺสสาसानํ อูปฺปาทกฺขณเณ
เตสํ ตตถ จิตฺตสงฺขารो จ นิร์ชฺฉมฺมสฺสติ กายสงฺขารो จ อูปฺปชฺชติ.

๑๕๒.(ก) ยสฺส ยตถ วจีสฺสงฺขารो อูปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
จิตฺตสงฺขารो นิร์ชฺฉมฺมสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตฺตสงฺขารो นิร์ชฺฉมฺมสฺสติ ตสฺส ตตถ
วจีสฺสงฺขารो อูปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ วิณา วิตกฺกวิจาเรหิ จิตฺตสฺส
อูปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตถ จิตฺตสงฺขารो นิร์ชฺฉมฺมสฺสติ, โน จ เตสํ
ตตถ วจีสฺสงฺขารो อูปฺปชฺชติ. วิตกฺกวิจารานํ อูปฺปาทกฺขณเณ เตสํ
ตตถ จิตฺตสงฺขารो จ นิร์ชฺฉมฺมสฺสติ วจีสฺสงฺขารो จ อูปฺปชฺชติ.

(ข) ปจจณีกบุคคล

๑๕๓.(ก) ยสส กายสงฆาโร นุปปชชติ ตสส วจีสงฆาโร
น นิร์ชฌิสสตีติ?

สพเพสํ จิตตสส ภงคกขณเณ วินา อสสาสปสสาเสหิ
จิตตสส อุปปาทกขณเณ นิโรธสมาปนนานํ อสณฺณสตตฺตานํ
เตสํ กายสงฆาโร นุปปชชติ, โน จ เตสํ วจีสงฆาโร
น นิร์ชฌิสสตี. สวิตกกสวิจารปจจณิมจิตตสส ภงคกขณเณ
อวิตกกอวิจารปจจณิมจิตตสมงคีนํ ยสส จิตตสส อนนฺตรธา
อวิตกกอวิจารํ ปจจณิมจิตตํ อุปปชชิสสตี เตสํ กายสงฆาโร จ
นุปปชชติ วจีสงฆาโร จ น นิร์ชฌิสสตี.

(ข) ยสส วา ปน วจีสงฆาโร น นิร์ชฌิสสตี ตสส
กายสงฆาโร นุปปชชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสส กายสงฆาโร นุปปชชติ ตสส จิตตสงฆาโร
น นิร์ชฌิสสตีติ?

สพเพสํ จิตตสส ภงคกขณเณ วินา อสสาสปสสาเสหิ จิตตสส
อุปปาทกขณเณ นิโรธสมาปนนานํ อสณฺณสตตฺตานํ เตสํ กายสงฆาโร
นุปปชชติ, โน จ เตสํ จิตตสงฆาโร น นิร์ชฌิสสตี.
ปจจณิมจิตตสส ภงคกขณเณ เตสํ กายสงฆาโร จ นุปปชชติ
จิตตสงฆาโร จ น นิร์ชฌิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตสงฺขารो न निरुच्छिस्सตี तस्स
กายสงฺขารो नุปฺปชฺชตีตี?

आमन्ता.

๑๕๔.(ก) ยสฺส วจีสฺสงฺขารो นุปฺปชฺชตี ตสฺส จิตฺตสงฺขารो
น นิรुच्छิस्सตีตี?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ วิณา วิตกฺกวิจาเรหิ จิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเณ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสญฺญสฺตฺตานํ เตสํ วจีสฺสงฺขารो
นุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ จิตฺตสงฺขารो น นิรुच्छิस्सตี.

ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ เตสํ วจีสฺสงฺขารो จ นุปฺปชฺชตี
จิตฺตสงฺขารो จ น นิรุच्छิस्สตี.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตสงฺขารो न निरुच्छिस्सती तस्स
वजีสฺสงฺขारो नุปฺปชฺชตีตี?

आमन्ता.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๑๕๕. ยตถ กายสงฺขารो นุปฺปชฺชตี...เป....

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโลกาสา

๑๕๖.(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฺขารो นุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตถ
วจีสฺสงฺขารो น นิรุच्छิस्สตีตี?

ปจฺมชฺฌานํ สฺมาปฺนฺนํ กามาวจรานํ อสฺสาสปฺสฺสาสนํ
ภงฺคกฺขณเณ เตสํเยว วิณา อสฺสาสปฺสฺสาเสหิ จิตฺตสฺส

อุปปาทกฺขณเ รุปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ
 กายสงฺขาโร นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ วจีสงฺขาโร
 น นිරุชฺฌิสฺสติ. สวิตกฺกสวิจารปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ
 อวิตกฺกอวิจารปจฺฉิมจิตฺตสมํคีนํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรรา
 อวิตกฺกอวิจาร์ ปจฺฉิมจิตฺตํ อุปปชฺชิสฺสติ ทฺติยชฺฌมานํ ตติยชฺฌมานํ
 สમાปนฺนนานํ อสฺสาสปสฺสาसानํ ภงฺคกฺขณเ เตสํเยว วินา
 อสฺสาสปสฺสาเสหิ จิตฺตสฺส อุปปาทกฺขณเ จตฺตตฺถชฺฌมานํ
 สમાปนฺนนานํ อสฺสณฺณสฺสทฺตานํ เตสํ ตตฺถ กายสงฺขาโร จ นุปฺปชฺชติ
 วจีสงฺขาโร จ น นिरุชฺฌิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ วจีสงฺขาโร น นिरุชฺฌิสฺสติ ตสฺส
 ตตฺถ กายสงฺขาโร นุปฺปชฺชติ?

ทฺติยชฺฌมานํ ตติยชฺฌมานํ สમાปนฺนนานํ อสฺสาสปสฺสาसानํ
 อุปปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ วจีสงฺขาโร น นिरุชฺฌิสฺสติ, โน จ เตสํ
 ตตฺถ กายสงฺขาโร นุปฺปชฺชติ. สวิตกฺกสวิจารปจฺฉิมจิตฺตสฺส
 ภงฺคกฺขณเ อวิตกฺกอวิจารปจฺฉิมจิตฺตสมํคีนํ ยสฺส จิตฺตสฺส
 อนนฺตรรา อวิตกฺกอวิจาร์ ปจฺฉิมจิตฺตํ อุปปชฺชิสฺสติ ทฺติยชฺฌมานํ
 ตติยชฺฌมานํ สમાปนฺนนานํ อสฺสาสปสฺสาसानํ ภงฺคกฺขณเ เตสํเยว
 วินา อสฺสาสปสฺสาเสหิ จิตฺตสฺส อุปปาทกฺขณเ จตฺตตฺถชฺฌมานํ
 สમાปนฺนนานํ อสฺสณฺณสฺสทฺตานํ เตสํ ตตฺถ วจีสงฺขาโร จ
 น นिरุชฺฌิสฺสติ กายสงฺขาโร จ นุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ กายสงฺขารो นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
จิตฺตสงฺขารो น นินฺรุชฺฌิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ วินา อสฺสาสปฺสฺสาเสหิ จิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตฺถ กายสงฺขารो นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ
ตตฺถ จิตฺตสงฺขารो น นินฺรุชฺฌิสฺสตี. ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ
อสมฺมยสฺสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ กายสงฺขารो จ นุปฺปชฺชติ
จิตฺตสงฺขารो จ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตฺตสงฺขารो น นินฺรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
ตตฺถ กายสงฺขารो นุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

๑๕๗.(ก) ยสฺส ยตถ วจีสฺสงฺขารो นุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
จิตฺตสงฺขารो น นินฺรุชฺฌิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ วินา วิตกฺกวิจาเรหิ จิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตฺถ วจีสฺสงฺขารो นุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
จิตฺตสงฺขารो น นินฺรุชฺฌิสฺสตี. ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ
อสมฺมยสฺสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ วจีสฺสงฺขารो จ นุปฺปชฺชติ
จิตฺตสงฺขารो จ น นินฺรุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จิตฺตสงฺขารो น นินฺรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส
ตตฺถ วจีสฺสงฺขารो นุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(๖) อตีตนาคตวโร

(ก) อนุโลมบุคคลโ

๑๕๘.(ก) ยสส กายสงฆวโร อุปปชชิตถ ตสส วจีสงฆวโร
นรุษณิสสตีติ?

สวิตกกสวิจารปจณิมจิตตสส ภคกขณ

อวิตกกอวิจารปจณิมจิตตสมงคีนํ ยสส จิตตสส อนนตรา
อวิตกกอวิจารํ ปจณิมจิตตํ อุปปชชิสสตี เตสํ กายสงฆวโร
อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ วจีสงฆวโร นรุษณิสสตี. อิตเรสํ เตสํ
กายสงฆวโร จ อุปปชชิตถ วจีสงฆวโร จ นรุษณิสสตี.

(ข) ยสส วา ปน วจีสงฆวโร นรุษณิสสตี ตสส กายสงฆวโร
อุปปชชิตถาติ?

อามนตา.

(ก) ยสส กายสงฆวโร อุปปชชิตถ ตสส จิตตสงฆวโร
นรุษณิสสตีติ?

ปจณิมจิตตสส ภคกขณ เตสํ กายสงฆวโร อุปปชชิตถ,
โน จ เตสํ จิตตสงฆวโร นรุษณิสสตี. อิตเรสํ เตสํ กายสงฆวโร จ
อุปปชชิตถ จิตตสงฆวโร จ นรุษณิสสตี.

(ข) ยสส วา ปน จิตตสงฆวโร นรุษณิสสตี ตสส
กายสงฆวโร อุปปชชิตถาติ?

อามนตา.

(ยถา นิโรธวาเร อตีตानาคตา ปุจฉา อนุโลมมปิ ปจจนีกมปิ
 เอวํ อุปุปาทนิโรธวาเรปิ อตีตानาคตา ปุจฉา อนุโลมมปิ
 ปจจนีกมปิ วิภจิตัพพํ อสมโมहनเตน นิโรธวาเรน สทิสํ,
 นตถิ นานาकरण.)

อุปุปาทนิโรธวาโร.

๓. ปริยญวาวาโร

๑-๖. ปจจุปปนนวนาราทิ

๑๕๙.(ก) โย กายสงฆารํ ปริขานาติ โส วจีสงฆารํ
 ปริขานาตีติ?

อามนตา.

(ข) โย วา ปน วจีสงฆารํ ปริขานาติ โส กายสงฆารํ
 ปริขานาตีติ?

อามนตา.

(ยถา ขนุธยมเก ปริยญวาวารํ วิภตํ เอวํ สงฆารมกปิ
 ปริยญวาวารํ วิภจิตัพพ.)

ปริยญวาวาโร.

สงฆารมกํ นิฏฐิตํ.

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมมาสมพุทฺธสฺส

๗. อนุสยยมกั

๑. สัตตทานุสยา – กามราคานุสโย, ปฏิกขานุสโย, มานานุสโย, ทิฏฐานุสโย, วิจิกิจฉานุสโย, ภวราคานุสโย, อวิชขานุสโย.

๑. อุปปตติฏฺฐานวโร

๒. กตถ กามราคานุสโย อนุเสตี?

กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ เอตถ กามราคานุสโย อนุเสตี.

กตถ ปฏิกขานุสโย อนุเสตี?

ทุกขาย เวทนาย เอตถ ปฏิกขานุสโย อนุเสตี.

กตถ มานานุสโย อนุเสตี?

กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา เอตถ มานานุสโย อนุเสตี.

กตถ ทิฏฐานุสโย อนุเสตี?

สพฺพสกกายปริยาปนฺเนสุ ธมฺเมสุ เอตถ ทิฏฐานุสโย อนุเสตี.

กตถ วิจิกิจฉานุสโย อนุเสตี?

สพฺพสกกายปริยาปนฺเนสุ ธมฺเมสุ เอตถ วิจิกิจฉานุสโย อนุเสตี.

กตถ ภวราคานุสโย อนุเสตี?

รูปธาทุยา อรูปธาทุยา เอตถ ภวราคานุสโย อนุเสตี.

กตถ อวิชฺชานุสโย อนุเสติ?

สพฺพสกุทายปริยาปนฺเนสุ ธมฺเมสุ เอตถ อวิชฺชานุสโย
อนุเสติ.

อุปฺปตฺตติฏฺฐจฺานวโร.

๒. มหาวาโร ๑. อนุสยวโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๓.(ก) ยสฺส กามราคานุสโย อนุเสติ ตสฺส ปฏฺิฆานุสโย
อนุเสตฺติติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ปฏฺิฆานุสโย อนุเสติ ตสฺส กามราคานุสโย
อนุเสตฺติติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส กามราคานุสโย อนุเสติ ตสฺส มานานุสโย
อนุเสตฺติติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน มานานุสโย อนุเสติ ตสฺส กามราคานุสโย
อนุเสตฺติติ?

อนาคามิสฺส มานานุสโย อนุเสติ, โน จ ตสฺส
กามราคานุสโย อนุเสติ. ติณฺณํ ปุคฺคลํ มานานุสโย จ

อนุเสติ กามราคานุสโย จ อนุเสติ.

(ก) ยสฺส กามราคานุสโย อนุเสติ ตสฺส ทิฏฺฐานุสโย
อนุเสตฺติ?

ทฺวินนํ ปุคฺคลานํ กามราคานุสโย อนุเสติ, โน จ เตสํ
ทิฏฺฐานุสโย อนุเสติ. ปุถุชฺชนสฺส กามราคานุสโย จ อนุเสติ
ทิฏฺฐานุสโย จ อนุเสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ทิฏฺฐานุสโย อนุเสติ ตสฺส กามราคานุสโย
อนุเสตฺติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส กามราคานุสโย อนุเสติ ตสฺส วิจิกิจฺฉานุสโย
อนุเสตฺติ?

ทฺวินนํ ปุคฺคลานํ กามราคานุสโย อนุเสติ, โน จ เตสํ
วิจิกิจฺฉานุสโย อนุเสติ. ปุถุชฺชนสฺส กามราคานุสโย จ อนุเสติ
วิจิกิจฺฉานุสโย จ อนุเสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน วิจิกิจฺฉานุสโย อนุเสติ ตสฺส
กามราคานุสโย อนุเสตฺติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส กามราคานุสโย อนุเสติ ตสฺส ภวราคานุสโย
อนุเสตฺติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ภวราคานุสโย อนุเสติ ตสฺส
 กามราคานุสโย อนุเสตีสติ?

อนาคามิสฺส ภวราคานุสโย อนุเสติ, โน จ ตสฺส
 กามราคานุสโย อนุเสติ. ติณฺณํ ปุคฺคฺลानํ ภวราคานุสโย จ
 อนุเสติ กามราคานุสโย จ อนุเสติ.

(ก) ยสฺส กามราคานุสโย อนุเสติ ตสฺส อวิชฺขานุสโย
 อนุเสตีสติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อวิชฺขานุสโย อนุเสติ ตสฺส
 กามราคานุสโย อนุเสตีสติ?

อนาคามิสฺส อวิชฺขานุสโย อนุเสติ, โน จ ตสฺส
 กามราคานุสโย อนุเสติ. ติณฺณํ ปุคฺคฺลानํ อวิชฺขานุสโย จ
 อนุเสติ กามราคานุสโย จ อนุเสติ.

๔.(ก) ยสฺส ปฏฺฐิฆานุสโย อนุเสติ ตสฺส มานานุสโย
 อนุเสตีสติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน มานานุสโย อนุเสติ ตสฺส ปฏฺฐิฆานุสโย
 อนุเสตีสติ?

อนาคามิสฺส มานานุสโย อนุเสติ, โน จ ตสฺส ปฏฺฐิฆานุสโย

อนุเสติ. ติณณํ ปุคฺคลานํ มานานุสโย จ อนุเสติ ปฏฺิฆานุสโย จ
อนุเสติ.

ยสฺส ปฏฺิฆานุสโย อนุเสติ ตสฺส ทิฏฺเฐานุสโย...เป...

วิจิกิจฺฉานุสโย อนุเสตฺตีติ?

ทฺวิณฺณํ ปุคฺคลานํ ปฏฺิฆานุสโย อนุเสติ, โน จ เตสํ

วิจิกิจฺฉานุสโย อนุเสติ. ปุถุชฺชนสฺส ปฏฺิฆานุสโย จ อนุเสติ

วิจิกิจฺฉานุสโย จ อนุเสติ.

ยสฺส วา ปน วิจิกิจฺฉานุสโย อนุเสติ ตสฺส ปฏฺิฆานุสโย

อนุเสตฺตีติ?

อามนฺตา.

ยสฺส ปฏฺิฆานุสโย อนุเสติ ตสฺส ภวราคานุสโย...เป...

อวิชฺชานุสโย อนุเสตฺตีติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน อวิชฺชานุสโย อนุเสติ ตสฺส ปฏฺิฆานุสโย

อนุเสตฺตีติ?

อนาคามิสฺส อวิชฺชานุสโย อนุเสติ, โน จ ตสฺส ปฏฺิฆานุสโย

อนุเสติ. ติณณํ ปุคฺคลานํ อวิชฺชานุสโย จ อนุเสติ ปฏฺิฆานุสโย จ

อนุเสติ.

๕.ยสฺส มานานุสโย อนุเสติ ตสฺส ทิฏฺเฐานุสโย...เป...

วิจิกิจฺฉานุสโย อนุเสตฺตีติ?

ติณณํ ปุคฺคลानํ มานานุสโย อนุเสติ, โน จ เตสํ
 วิจิกิจฺฉานุสโย อนุเสติ. ปุณฺณชชนสฺส มานานุสโย จ อนุเสติ
 วิจิกิจฺฉานุสโย จ อนุเสติ.

ยสฺส วา ปน วิจิกิจฺฉานุสโย อนุเสติ ตสฺส มานานุสโย
 อนุเสตฺติ?

อามนฺตา.

ยสฺส มานานุสโย อนุเสติ ตสฺส ภวราคานุสโย...เป...
 อวิชฺขานุสโย อนุเสตฺติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน อวิชฺขานุสโย อนุเสติ ตสฺส มานานุสโย
 อนุเสตฺติ?

อามนฺตา.

๖.(ก) ยสฺส ทิฏฺฐจฺานุสโย อนุเสติ ตสฺส วิจิกิจฺฉานุสโย
 อนุเสตฺติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน วิจิกิจฺฉานุสโย อนุเสติ ตสฺส ทิฏฺฐจฺานุสโย
 อนุเสตฺติ?

อามนฺตา.

ยสส ทิฏฐาณุสโย อนุเสติ ตสส ภวราคานุสโย...เป...
อวิชขานุสโย อนุเสตีติ?

อามนตา.

ยสส วา ปน อวิชขานุสโย อนุเสติ ตสส ทิฏฐาณุสโย
อนุเสตีติ?

ติณณํ ปุคฺคลานํ อวิชขานุสโย อนุเสติ, โน จ เตสํ
ทิฏฐาณุสโย อนุเสติ. ปุถุชฺชนสฺส อวิชขานุสโย จ อนุเสติ
ทิฏฐาณุสโย จ อนุเสติ.

๗. ยสส วิจิกิจฉานุสโย อนุเสติ ตสส ภวราคานุสโย...เป...
อวิชขานุสโย อนุเสตีติ?

อามนตา.

ยสส วา ปน อวิชขานุสโย อนุเสติ ตสส วิจิกิจฉานุสโย
อนุเสตีติ?

ติณณํ ปุคฺคลานํ อวิชขานุสโย อนุเสติ, โน จ เตสํ
วิจิกิจฉานุสโย อนุเสติ. ปุถุชฺชนสฺส อวิชขานุสโย จ อนุเสติ
วิจิกิจฉานุสโย จ อนุเสติ.

๘.(ก) ยสส ภวราคานุสโย อนุเสติ ตสส อวิชขานุสโย
อนุเสตีติ?

อามนตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อวิชฺชานุสโย อนุเสติ ตสฺส ภวราคานุสโย
อนุเสตීติ?

อามนฺตา. (เอกมฺลกั)

๙.(ก) ยสฺส กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ อนุเสนฺติ
ตสฺส มานานุสโย อนุเสตīติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน มานานุสโย อนุเสติ ตสฺส
กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ อนุเสนฺตīติ?

อนาคามิสฺส มานานุสโย อนุเสติ, โน จ ตสฺส
กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ อนุเสนฺติ. ติณฺณํ ปุคฺคฺลानํ
มานานุสโย จ อนุเสติ กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ
อนุเสนฺติ.

ยสฺส กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ อนุเสนฺติ ตสฺส
ทวิจฺฉานุสโย...เป... วิจิกิจฺฉานุสโย อนุเสตīติ?

ทวิณฺณํ ปุคฺคฺลानํ กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ
อนุเสนฺติ, โน จ เตสํ วิจิกิจฺฉานุสโย อนุเสติ. ปุณฺณชฺชนสฺส
กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ อนุเสนฺติ วิจิกิจฺฉานุสโย จ
อนุเสติ.

ยสฺส วา ปน วิจิกิจฺฉานุสโย อนุเสติ ตสฺส
 กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ อนุเสนตฺติ?

อามนฺตา.

ยสฺส กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ อนุเสนตฺติ ตสฺส
 ภวราคานุสโย...เป... อวิชฺขานุสโย อนุเสตฺติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน อวิชฺขานุสโย อนุเสติ ตสฺส กามราคานุสโย จ
 ปฏิกฺขานุสโย จ อนุเสนตฺติ?

อนาคามิสฺส อวิชฺขานุสโย อนุเสติ, โน จ ตสฺส
 กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ อนุเสนตฺติ. ติณฺณํ ปุคฺคตานํ
 อวิชฺขานุสโย จ อนุเสติ กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ
 อนุเสนตฺติ. (ทุกมูลกั)

๑๐.ยสฺส กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ มานานุสโย จ
 อนุเสนตฺติ ตสฺส ทิฏฺฐานุสโย...เป... วิจิกิจฺฉานุสโย อนุเสตฺติ?

ทวิณฺณํ ปุคฺคตานํ กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ
 มานานุสโย จ อนุเสนตฺติ, โน จ เตสํ วิจิกิจฺฉานุสโย อนุเสติ.
 ปุถุชฺชนสฺส กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ มานานุสโย จ
 อนุเสนตฺติ วิจิกิจฺฉานุสโย จ อนุเสติ.

ยสฺส วา ปน วิจิจฺฉานุสโย อนุเสติ ตสฺส
 กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ มานานุสโย จ
 อนุเสนตฺติ?

อามนฺตา.

ยสฺส กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ มานานุสโย จ
 อนุเสนติ ตสฺส ภวราคานุสโย...เป... อวิชฺชานุสโย อนุเสตฺติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน อวิชฺชานุสโย อนุเสติ ตสฺส กามราคานุสโย จ
 ปฏฺิฆานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนตฺติ?

อนาคามิสฺส อวิชฺชานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนติ,
 โน จ ตสฺส กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ อนุเสนติ. ติณฺณํ
 ปุคฺคลानํ อวิชฺชานุสโย จ อนุเสติ กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย
 จ มานานุสโย จ อนุเสนติ. (ติกมฺูลกั)

๑๑.(ก) ยสฺส กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฺฐจฺานุสโย จ อนุเสนติ ตสฺส วิจิจฺฉานุสโย
 อนุเสตฺติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน วิจิจฺฉานุสโย อนุเสติ ตสฺส
 กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฺฐจฺานุสโย จ
 อนุเสนตฺติ?

อามนตา.

ยสส กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ
ทัญญานุสโย จ อนุเสนติ ตสส ภวราคานุสโย...เป... อวิชขานุสโย
อนุเสตตีติ?

อามนตา.

ยสส วา ปน อวิชขานุสโย อนุเสติ ตสส กามราคานุสโย จ
ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ทัญญานุสโย จ อนุเสนตตีติ?

อนาคามิสส อวิชขานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนติ,
โน จ ตสส กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ ทัญญานุสโย จ
อนุเสนติ. ทวินันํ ปุคฺคลันํ อวิชขานุสโย จ กามราคานุสโย จ
ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ เตสํ
ทัญญานุสโย อนุเสติ. ปุถุชฺชนสฺส อวิชขานุสโย จ อนุเสติ
กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ทัญญานุสโย จ
อนุเสนติ. (จตุกกมฺมลก)

๑๒. ยสส กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ
ทัญญานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อนุเสนติ ตสส ภวราคานุสโย...
เป... อวิชขานุสโย อนุเสตตีติ?

อามนตา.

ยสฺส วา ปน อวิชฺชานุสโย อนุเสติ ตสฺส กามราคานุสโย จ
 ปฏิฆานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ วิจิกิจฺฉานุสโย จ
 อนุเสนตฺติ?

อนาคามิสฺส อวิชฺชานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนตฺติ,
 โน จ ตสฺส กามราคานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ
 วิจิกิจฺฉานุสโย จ อนุเสนตฺติ. ทฺวินนํ ปุคฺคฺลนํ อวิชฺชานุสโย จ
 กามราคานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนตฺติ,
 โน จ เตสํ ทิฏฺฐานุสโย จ วิจิกิจฺฉานุสโย จ อนุเสนตฺติ.

ปฺฤชฺชนสฺส อวิชฺชานุสโย จ อนุเสติ กามราคานุสโย จ
 ปฏิฆานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ วิจิกิจฺฉานุสโย จ
 อนุเสนตฺติ. (ปญจกมฺมลกั)

๑๓.(ก) ยสฺส กามราคานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ วิจิกิจฺฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ
 อนุเสนตฺติ ตสฺส อวิชฺชานุสโย อนุเสตฺติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อวิชฺชานุสโย อนุเสติ ตสฺส
 กามราคานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ
 วิจิกิจฺฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ อนุเสนตฺติ?

อนาคามิสฺส อวิชฺชานุสโย จ มานานุสโย จ
 ภวราคานุสโย จ อนุเสนตฺติ, โน จ ตสฺส กามราคานุสโย จ

ปฏิกษานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อนุเสนติ.

ทวินันํ ปุคฺคถานํ อวิชฺชานุสโย จ กามราคานุสโย จ

ปฏิกษานุสโย จ มานานุสโย จ ภวราคานุสโย จ อนุเสนติ,

โน จ เตสํ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อนุเสนติ.

ปุถุชฺชนสฺส อวิชฺชานุสโย จ อนุเสติ กามราคานุสโย จ

ปฏิกษานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ

ภวราคานุสโย จ อนุเสนติ. (ฉกฺกมฺมูลกั)

(ข) อนุโลมโอภาโส

๑๔.(ก) ยตถ กามราคานุสโย อนุเสติ ตตถ ปฏิกษานุสโย
อนุเสตีติ?

โน.

(ข) ยตถ วา ปน ปฏิกษานุสโย อนุเสติ ตตถ กามราคานุสโย
อนุเสตีติ?

โน.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย อนุเสติ ตตถ มานานุสโย
อนุเสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน มานานุสโย อนุเสติ ตตถ กามราคานุสโย
อนุเสตีติ?

รูปชาตฺยา อรูปชาตฺยา เอตถ มานานุสโย อนุเสติ, โน จ ตตฺถ กามราคานุสโย อนุเสติ. กามชาตฺยา ทวีสุ เวทนาสุ เอตถ มานานุสโย จ อนุเสติ กามราคานุสโย จ อนุเสติ.

ยตถ กามราคานุสโย อนุเสติ ตตฺถ ทิฏฺฐานุสโย...เป...
 วิจิกิจฺฉานุสโย อนุเสตีติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน วิจิกิจฺฉานุสโย อนุเสติ ตตฺถ กามราคานุสโย อนุเสตีติ?

ทุกฺขาย เวทนาย รูปชาตฺยา อรูปชาตฺยา เอตถ วิจิกิจฺฉานุสโย อนุเสติ, โน จ ตตฺถ กามราคานุสโย อนุเสติ. กามชาตฺยา ทวีสุ เวทนาสุ เอตถ วิจิกิจฺฉานุสโย จ อนุเสติ กามราคานุสโย จ อนุเสติ.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย อนุเสติ ตตฺถ ภวราคานุสโย อนุเสตีติ?

โน.

(ข) ยตถ วา ปน ภวราคานุสโย อนุเสติ ตตฺถ กามราคานุสโย อนุเสตีติ?

โน.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย อนุเสตี ตตถ อวิชชานุสโย
อนุเสตีติ?

อามนตฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชชานุสโย อนุเสตี ตตถ
กามราคานุสโย อนุเสตีติ?

ทุกฺขาย เวทนาย รูปธตฺตยา อรูปธตฺตยา เอตถ อวิชชานุสโย
อนุเสตี, โน จ ตตถ กามราคานุสโย อนุเสตี. กามธตฺตยา ทวีสุ
เวทนาสุ เอตถ อวิชชานุสโย จ อนุเสตี กามราคานุสโย จ
อนุเสตี.

๑๕.(ก) ยตถ ปภินฺนานุสโย อนุเสตี ตตถ มานานุสโย
อนุเสตีติ?

โน.

(ข) ยตถ วา ปน มานานุสโย อนุเสตี ตตถ ปภินฺนานุสโย
อนุเสตีติ?

โน.

ยตถ ปภินฺนานุสโย อนุเสตี ตตถ ทิฏฺฐจฺ्ञานุสโย...เป...
วิจิกิจฺ्ञานุสโย อนุเสตีติ?

อามนตฺตา.

ยตถ วา ปน วิจิกิจฺ्ञานุสโย อนุเสตี ตตถ ปภินฺนานุสโย
อนุเสตีติ?

กามธาคุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาคุยา อรูปธาคุยา เอตถ
 วิจิจจานุสโย อนุเสติ, โน จ ตตถ ปฏิกขานุสโย อนุเสติ.
 ทุกขาย เวทนาย เอตถ วิจิจจานุสโย จ อนุเสติ ปฏิกขานุสโย จ
 อนุเสติ.

(ก) ยตถ ปฏิกขานุสโย อนุเสติ ตตถ ภวราคานุสโย
 อนุเสตตีติ?

โน.

(ข) ยตถ วา ปน ภวราคานุสโย อนุเสติ ตตถ ปฏิกขานุสโย
 อนุเสตตีติ?

โน.

(ก) ยตถ ปฏิกขานุสโย อนุเสติ ตตถ อวิชขานุสโย อนุเสตตีติ?
 อามนตทา.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชขานุสโย อนุเสติ ตตถ ปฏิกขานุสโย
 อนุเสตตีติ?

กามธาคุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาคุยา อรูปธาคุยา เอตถ
 อวิชขานุสโย อนุเสติ, โน จ ตตถ ปฏิกขานุสโย อนุเสติ. ทุกขาย
 เวทนาย เอตถ อวิชขานุสโย จ อนุเสติ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสติ.

๑๖. ยตถ มานานุสโย อนุเสติ ตตถ ทิฏฐานุสโย...เป...
 วิจิจจานุสโย อนุเสตตีติ?

อามนตทา.

ยตถ วา ปน วิจิกิจฺฉานุสโย อนุเสติ ตตถ มานานุสโย
อนุเสตีติ?

ทุกฺขาย เวทนาย เอตถ วิจิกิจฺฉานุสโย อนุเสติ, โน จ ตตถ
มานานุสโย อนุเสติ. กามธาคฺคยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาคฺคยา
อรูปรธาคฺคยา เอตถ วิจิกิจฺฉานุสโย จ อนุเสติ มานานุสโย จ
อนุเสติ.

(ก) ยตถ มานานุสโย อนุเสติ ตตถ ภวราคานุสโย
อนุเสตีติ?

กามธาคฺคยา ทวีสุ เวทนาสุ เอตถ มานานุสโย อนุเสติ,
โน จ ตตถ ภวราคานุสโย อนุเสติ. รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา เอตถ
มานานุสโย จ อนุเสติ ภวราคานุสโย จ อนุเสติ.

(ข) ยตถ วา ปน ภวราคานุสโย อนุเสติ ตตถ มานานุสโย
อนุเสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ มานานุสโย อนุเสติ ตตถ อวิชฺชานุสโย อนุเสตีติ?
อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชฺชานุสโย อนุเสติ ตตถ มานานุสโย
อนุเสตีติ?

ทุกฺขาย เวทนาย เอตถ อวิชฺชานุสโย อนุเสติ, โน จ ตตถ
มานานุสโย อนุเสติ. กามธาคฺคยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาคฺคยา

อรุปธาตุยา เอตถ อวิชชานุสโย จ อนุเสติ มานานุสโย จ อนุเสติ.

๑๗.(ก) ยตถ ทิฏฐานุสโย อนุเสติ ตตถ วิจิกิจฉานุสโย อนุเสตีติ?

อามนตา.

(ข) ยตถ วา ปน วิจิกิจฉานุสโย อนุเสติ ตตถ ทิฏฐานุสโย อนุเสตีติ?

อามนตา.

(ก) ยตถ ทิฏฐานุสโย อนุเสติ ตตถ ภวราคานุสโย อนุเสตีติ?

กามธาตุยา तीสุ वेधनासु एतत्तु तिष्ठानुसโย अनुसेति,
 โน จ ตत्तु ภवราคานุสโย अनुसेति. รุปธาตุยา อรุปธาตุยา เอतถ
 ทิष्ठानุสโย จ अनुसेति ภवราคานุสโย จ अनुसेति.

(ข) ยตถ วา ปน ภวราคานุสโย อนุเสติ ตตถ ทิฏฐานุสโย อนุเสตีติ?

อามนตา.

(ก) ยตถ ทิฏฐานุสโย อนุเสติ ตตถ อวิชชานุสโย อนุเสตีติ?

อามนตา.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชชานุสโย อนุเสติ ตตถ ทิฏฐานุสโย
อนุเสตีติ?

อามนตฺตา.

๑๘.(ก) ยตถ วิจิกิจฉานุสโย อนุเสติ ตตถ ภวราคานุสโย
อนุเสตีติ?

กามธาทูยา तीสุ เวทนาสุ เอตถ วิจิกิจฉานุสโย อนุเสติ,
โน จ ตตถ ภวราคานุสโย อนุเสติ. รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เอตถ
วิจิกิจฉานุสโย จ อนุเสติ ภวราคานุสโย จ อนุเสติ.

(ข) ยตถ วา ปน ภวราคานุสโย อนุเสติ ตตถ
วิจิกิจฉานุสโย อนุเสตีติ?

อามนตฺตา.

(ก) ยตถ วิจิกิจฉานุสโย อนุเสติ ตตถ อวิชชานุสโย
อนุเสตีติ?

อามนตฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชชานุสโย อนุเสติ ตตถ วิจิกิจฉานุสโย
อนุเสตีติ?

อามนตฺตา.

๑๙.(ก) ยตถ ภวราคานุสโย อนุเสติ ตตถ อวิชชานุสโย
อนุเสตีติ?

อามนตฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชขานุสโย อนุเสติ ตตถ ภวราคานุสโย
อนุเสตีติ?

กามธาทุยา तीสุ เวทนาสุ เอตถ อวิชขานุสโย อนุเสติ,
โน จ ตตถ ภวราคานุสโย อนุเสติ. รูปธาทุยา อรูปธาทุยา เอตถ
อวิชขานุสโย จ อนุเสติ ภวราคานุสโย จ อนุเสติ. (เอกมุลกั)

๒๐.(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนติ
ตตถ มานานุสโย อนุเสตีติ?

นตถิ.

(ข) ยตถ วา ปน มานานุสโย อนุเสติ ตตถ
กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนตีติ?

รูปธาทุยา อรูปธาทุยา เอตถ มานานุสโย อนุเสติ, โน จ
ตตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนติ. กามธาทุยา
ทวิสุ เวทนาสุ เอตถ มานานุสโย จ กามราคานุสโย จ อนุเสนติ,
โน จ ตตถ ปฏิกขานุสโย อนุเสติ.

ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนติ ตตถ
ทิจ्ञานุสโย...เป... วิจิกิจฉานุสโย อนุเสตีติ?

นตถิ.

ยตถ วา ปน วิจิกิจฉานุสโย อนุเสติ ตตถ
กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนตีติ?

รูปธาตุยา อรูปธาตุยา เอตถ วิจิกิจฉานุสโย อนุเสติ, โน จ
 ตตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนติ. กามธาตุยา
 ทวีสุ เวทนาสุ เอตถ วิจิกิจฉานุสโย จ กามราคานุสโย จ
 อนุเสนติ, โน จ ตตถ ปฏิกขานุสโย อนุเสติ. ทุกขาย เวทนาย
 เอตถ วิจิกิจฉานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ ตตถ
 กามราคานุสโย อนุเสติ.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนติ ตตถ
 ภวราคานุสโย อนุเสตีติ?

นตถิ.

(ข) ยตถ วา ปน ภวราคานุสโย อนุเสติ ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนตีติ?

โน.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนติ ตตถ
 อวิชขานุสโย อนุเสตีติ?

นตถิ.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชขานุสโย อนุเสติ ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนตีติ?

รูปธาตุยา อรูปธาตุยา เอตถ อวิชขานุสโย อนุเสติ, โน จ
 ตตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนติ. กามธาตุยา
 ทวีสุ เวทนาสุ เอตถ อวิชขานุสโย จ กามราคานุสโย จ

อนุเสนติ, โน จ ตตถ ปฏิกขานุสโย อนุเสนติ. ทุกขาย เวทนาย
 เอตถ อวิชขานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ ตตถ
 กามราคานุสโย อนุเสนติ. (ทุกมฺลกั)

๒๑. ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ
 อนุเสนติ ตตถ ทิฏฐานุสโย...เป... วิจิกิจฉานุสโย อนุเสนตึตี?

นตถิ.

ยตถ วา ปน วิจิกิจฉานุสโย อนุเสนติ ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนตึตี?

รูปธาทุยา อรูปธาทุยา เอตถ วิจิกิจฉานุสโย จ
 มานานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ ตตถ กามราคานุสโย จ
 ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนติ. กามธาทุยา ทวิสุ เวทนาสุ เอตถ
 วิจิกิจฉานุสโย จ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนติ,
 โน จ ตตถ ปฏิกขานุสโย อนุเสนติ. ทุกขาย เวทนาย เอตถ
 วิจิกิจฉานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ ตตถ
 กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนติ.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ
 อนุเสนติ ตตถ ภวราคานุสโย อนุเสนตึตี?

นตถิ.

(ข) ยตถ วา ปน ภวราคานุสโย อนุเสนติ ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนตึตี?

รูปธาตุยา อรูปธาตุยา เอตถ ภวราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ ตตถ กามราคานุสโย จ
 ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนติ.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ
 อนุเสนติ ตตถ อวิชชานุสโย อนุเสตติ?

นตถิ.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชชานุสโย อนุเสติ ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนตติ?

รูปธาตุยา อรูปธาตุยา เอตถ อวิชชานุสโย จ มานานุสโย จ
 อนุเสนติ, โน จ ตตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 อนุเสนติ. กามธาตุยา ทวิสุ เวทนาสุ เอตถ อวิชชานุสโย จ
 กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ ตตถ
 ปฏิกขานุสโย อนุเสติ. ทุกขาย เวทนาย เอตถ อวิชชานุสโย จ
 ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ ตตถ กามราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ อนุเสนติ. (ติกมุลกั)

๒๒.(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ อนุเสนติ ตตถ วิจิกิจฉานุสโย
 อนุเสตติ?

นตถิ.

(ข) ยตถ วา ปน วิจิจจฉานุสโย อนุเสติ ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิจฉานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐฉานุสโย จ
 อนุเสนตติ?

รูปธาทุยา อรูปธาทุยา เอตถ วิจิจจฉานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐฉานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิจฉานุสโย จ อนุเสนติ. กามธาทุยา ทวีสุ
 เวทนาสุ เอตถ วิจิจจฉานุสโย จ กามราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐฉานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ ตตถ
 ปฏิจฉานุสโย อนุเสติ. ทุกขาย เวทนาย เอตถ วิจิจจฉานุสโย จ
 ปฏิจฉานุสโย จ ทิฏฐฉานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ ตตถ
 กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนติ.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิจฉานุสโย จ มานานุสโย จ
 ทิฏฐฉานุสโย จ อนุเสนติ ตตถ ภวราคานุสโย อนุเสตติ?

นตถิ.

(ข) ยตถ วา ปน ภวราคานุสโย อนุเสติ ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิจฉานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐฉานุสโย จ
 อนุเสนตติ?

รูปธาทุยา อรูปธาทุยา เอตถ ภวราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐฉานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิจฉานุสโย จ อนุเสนติ.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ
ทิกฺขณานุสโย จ อนุสเสนติ ตตถ อวิชฺชานุสโย อนุสเสตฺติ?

นตถิ.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชฺชานุสโย อนุสเสติ ตตถ
กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ทิกฺขณานุสโย จ
อนุสเสนตฺติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เอตถ อวิชฺชานุสโย จ มานานุสโย จ
ทิกฺขณานุสโย จ อนุสเสนติ, โน จ ตตถ กามราคานุสโย จ
ปฏิกขานุสโย จ อนุสเสนติ. กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสฺ เอตถ
อวิชฺชานุสโย จ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ ทิกฺขณานุสโย จ
อนุสเสนติ, โน จ ตตถ ปฏิกขานุสโย อนุสเสติ. ทุกฺขาย เวทนาย
เอตถ อวิชฺชานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ ทิกฺขณานุสโย จ อนุสเสนติ,
โน จ ตตถ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ อนุสเสนติ.

(จตุกกมฺมลก)

๒๓.(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
मानานุสโย จ ทิกฺขณานุสโย จ วิจิจฺฉานุสโย จ อนุสเสนติ ตตถ
ภวราคานุสโย อนุสเสตฺติ?

นตถิ.

(ข) ยตถ วา ปน ภวราคานุสโย อนุเสติ ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ อนุเสนตีสติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เอตถ ภวราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อนุเสนติ,
 โน จ ตตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนติ.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ
 ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อนุเสนติ ตตถ อวิชขานุสโย
 อนุเสตีสติ?

นตถิ.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชขานุสโย อนุเสติ ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ อนุเสนตีสติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เอตถ อวิชขานุสโย จ มานานุสโย จ
 ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนติ. กามธาทูยา ทวีสุ
 เวทนาสุ เอตถ อวิชขานุสโย จ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ
 ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ ตตถ
 ปฏิกขานุสโย อนุเสติ. ทุกขาย เวทนาย เอตถ อวิชขานุสโย จ
 ปฏิกขานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ

ตตถ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนติ. (ปญจกมฺมลกั)

๒๔.(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ
 อนุเสนติ ตตถ อวิชขานุสโย อนุเสตตีติ?

นตถิ.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชขานุสโย อนุเสติ ตตถ
 กามราคานุสโย จ...เป... ภวราคานุสโย จ อนุเสนตตีติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เอตถ อวิชขานุสโย จ มานานุสโย จ
 ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ อนุเสนติ, โน
 จ ตตถ กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ อนุเสนติ. กามธาทูยา
 ทวีสุ เวทนาสุ เอตถ อวิชขานุสโย จ กามราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อนุเสนติ,
 โน จ ตตถ ปฏีฆานุสโย จ ภวราคานุสโย จ อนุเสนติ. ทุกขาย
 เวทนาย เอตถ อวิชขานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ ตตถ กามราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ ภวราคานุสโย จ อนุเสนติ. (ฉกกมฺมลกั)

(ค) อนุโลมปคฺคโลกาสา

๒๕.(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
 ปฏีฆานุสโย อนุเสตตีติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปฏินาสุโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย อนุเสตีติ?

โน.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
 มานานุสโย อนุเสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มานานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย อนุเสตีติ?

อนาคามิสฺส กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา
 อรูปธาทูยา ตสฺส ตตถ มานานุสโย อนุเสติ, โน จ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย อนุเสติ. ติณฺณํ ปุคฺคลานํ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา
 เตสํ ตตถ มานานุสโย อนุเสติ, โน จ เตสํ ตตถ กามราคานุสโย
 อนุเสติ. เตสญฺเอยว ปุคฺคลานํ กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ เตสํ
 ตตถ มานานุสโย จ อนุเสติ กามราคานุสโย จ อนุเสติ.

ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
 ภิฏฺฐาณานุสโย...เป... วิจิกิจฺฉานุสโย อนุเสตีติ?

ทวิณฺณํ ปุคฺคลานํ กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ เตสํ ตตถ
 กามราคานุสโย อนุเสติ, โน จ เตสํ ตตถ วิจิกิจฺฉานุสโย อนุเสติ.
 ปุถุชฺชนสฺส กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ อนุเสติ วิจิกิจฺฉานุสโย จ อนุเสติ.

ยสฺส วา ปน ยตถ วิจิจฺฉานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย อนุเสตฺติ?

ปฺภุชฺชนสฺส ทุกฺขา ย เวทนาย รูปธตฺตยา อรูปธตฺตยา ตสฺส
 ตตถ วิจิจฺฉานุสโย อนุเสติ, โน จ ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย
 อนุเสติ. ตสฺสเสว ปุคฺคสฺส กามธตฺตยา ทฺวิสฺสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตถ
 วิจิจฺฉานุสโย จ อนุเสติ กามราคานุสโย จ อนุเสติ.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
 ภวราคานุสโย อนุเสตฺติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ภวราคานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย อนุเสตฺติ?

โน.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
 อวิชฺชานุสโย อนุเสตฺติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชฺชานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย อนุเสตฺติ?

อนาคามิสฺส กามธตฺตยา ตฺวิสฺสุ เวทนาสุ รูปธตฺตยา อรูปธตฺตยา
 ตสฺส ตตถ อวิชฺชานุสโย อนุเสติ, โน จ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย อนุเสติ. ติณฺณํ ปุคฺคานํ ทุกฺขา ย เวทนาย

รูปธาตุยา อรูปธาตุยา เตสํ ตตถ อวิชชานุสโย อนุเสติ,
 โน จ เตสํ ตตถ กามราคานุสโย อนุเสติ. เตสญเณว ปุคฺคลานํ
 กามธาตุยา ทวีสุ เวทนาสุ เตสํ ตตถ อวิชชานุสโย จ อนุเสติ
 กามราคานุสโย จ อนุเสติ.

๒๖.(ก) ยสฺส ยตถ ปุฏฺฐิณานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
 มานานุสโย อนุเสตีติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มานานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
 ปุฏฺฐิณานุสโย อนุเสตีติ?

โน.

ยสฺส ยตถ ปุฏฺฐิณานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
 ทิฏฺฐิณานุสโย...เป... วิจิกิจฉานุสโย อนุเสตีติ?

ทวินนํ ปุคฺคลานํ ทุกฺขาย เวทนาย เตสํ ตตถ ปุฏฺฐิณานุสโย
 อนุเสติ, โน จ เตสํ ตตถ วิจิกิจฉานุสโย อนุเสติ. ปุถุชฺชนสฺส
 ทุกฺขาย เวทนาย ตสฺส ตตถ ปุฏฺฐิณานุสโย จ อนุเสติ
 วิจิกิจฉานุสโย จ อนุเสติ.

ยสฺส วา ปน ยตถ วิจิกิจฉานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
 ปุฏฺฐิณานุสโย อนุเสตีติ?

ปุถุชฺชนสฺส กามธาตุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาตุยา
 อรูปธาตุยา ตสฺส ตตถ วิจิกิจฉานุสโย อนุเสติ, โน จ ตสฺส ตตถ

ปฏิกษานุสโย อนุเสติ. ตสฺสว ปุคฺคสฺส ทุกฺขาย เวทนาย
ตสฺส ตตฺถ วิจิกิจฺฉานุสโย จ อนุเสติ ปฏิกษานุสโย จ อนุเสติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ ปฏิกษานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตฺถ
ภวราคานุสโย อนุเสตฺติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ภวราคานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตฺถ
ปฏิกษานุสโย อนุเสตฺติ?

โน.

(ก) ยสฺส ยตฺถ ปฏิกษานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตฺถ
อวิชฺขานุสโย อนุเสตฺติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อวิชฺขานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตฺถ
ปฏิกษานุสโย อนุเสตฺติ?

อนาคามิสฺส กามธาทุยา ตีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา
ตสฺส ตตฺถ อวิชฺขานุสโย อนุเสติ, โน จ ตสฺส ตตฺถ ปฏิกษานุสโย
อนุเสติ. ทิณฺณํ ปุคฺคลानํ กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา
อรูปธาทุยา เตสํ ตตฺถ อวิชฺขานุสโย อนุเสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
ปฏิกษานุสโย อนุเสติ. เทสญฺเฒว ปุคฺคลानํ ทุกฺขาย เวทนาย
เตสํ ตตฺถ อวิชฺขานุสโย จ อนุเสติ ปฏิกษานุสโย จ อนุเสติ.

๒๗. ยสฺส ยตถ มานานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
 วิจิจฺจนุสโย ...เป... วิจิจฺจนุสโย อนุเสตีติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลานํ กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา
 อรูปธาทูยา เตสํ ตตถ มานานุสโย อนุเสติ, โน จ เตสํ ตตถ
 วิจิจฺจนุสโย อนุเสติ. ปุณฺณชนสฺส กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ
 รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตสฺส ตตถ มานานุสโย จ อนุเสติ
 วิจิจฺจนุสโย จ อนุเสติ.

ยสฺส วา ปน ยตถ วิจิจฺจนุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
 มานานุสโย อนุเสตีติ?

ปุณฺณชนสฺส ทุกฺขาเย เวทนาย ตสฺส ตตถ วิจิจฺจนุสโย
 อนุเสติ, โน จ ตสฺส ตตถ มานานุสโย อนุเสติ. ตสฺสเสว
 ปุคฺคลสฺส กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา
 ตสฺส ตตถ วิจิจฺจนุสโย จ อนุเสติ มานานุสโย จ อนุเสติ.

(ก) ยสฺส ยตถ มานานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
 ภวราคานุสโย อนุเสตีติ?

จตุณฺณํ ปุคฺคลานํ กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ เตสํ ตตถ
 มานานุสโย อนุเสติ, โน จ เตสํ ตตถ ภวราคานุสโย อนุเสติ.
 เตสญฺเณว ปุคฺคลานํ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เตสํ ตตถ
 มานานุสโย จ อนุเสติ ภวราคานุสโย จ อนุเสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ภวราคานุสโย อนุเสตี ตสฺส ตตถ
มานานุสโย อนุเสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ มานานุสโย อนุเสตี ตสฺส ตตถ
อวิชฺขานุสโย อนุเสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชฺขานุสโย อนุเสตี ตสฺส ตตถ
มานานุสโย อนุเสตีติ?

จตฺตุนํ ปุคฺคลันํ ทุกฺขาย เวทนาย เตสํ ตตถ อวิชฺขานุสโย
อนุเสตี, โน จ เตสํ ตตถ มานานุสโย อนุเสตี. เตสญฺเอย
ปุคฺคลันํ กามธาทฺยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทฺยา อรูปธาทฺยา
เตสํ ตตถ อวิชฺขานุสโย จ อนุเสตี มานานุสโย จ อนุเสตี.

๒๘.(ก) ยสฺส ยตถ ทิฏฺฐานุสโย อนุเสตี ตสฺส ตตถ
วิจิกิจฺฉานุสโย อนุเสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ วิจิกิจฺฉานุสโย อนุเสตี ตสฺส ตตถ
ทิฏฺฐานุสโย อนุเสตีติ?

อามนฺตา.

ยสฺส ยตถ ทิฏฺฐานุสโย...เป... วิจิกิจฺฉานุสโย อนุเสตี
ตสฺส ตตถ ภวราคานุสโย อนุเสตีติ?

ปฤชชนสส กามธาตุยา तीसु वेथनासु तसस तत्तถ
 विजिज्जानुसโย अनुसेति, โน ज तसस तत्तถ गवरकानुसโย अनुसेति.
 तससेव पक्कलसस रुपธาตุया อरुपธาตุया तसस तत्तถ
 विजिज्जानुसโย ज अनुसेति गवरकानुसโย ज अनुसेति.

ยสส วา ปน ยत्तถ गवरकानुसโย अनुसेति तसस तत्तถ
 विजिज्जानुसโย अनुसेतीति?

ติณณं पक्कलानं रुपธาตุया อरुपธาตุया เตสं तत्तถ
 गवरकानुसโย अनुसेति, โน ज เตสं तत्तถ विजिज्जानุसโย अनुसेति.
 ปฤชชนสส रुपธาตุया อरुपธาตุया तसस तत्तถ गवरकानุसโย ज
 अनुसेति विजिज्जानุसโย ज अनुसेति.

๒๙.(ก) ยสส ยत्तถ विजिज्जानุसโย अनुसेति तसस तत्तถ
 อวิชขานุสโย अनुसेतीति?

आमनुता.

(ข) ยสส วา ปน ยत्तถ อวิชขานุสโย अनुसेति तसस तत्तถ
 विजिज्जानुसโย अनुसेतीति?

ติณณं पक्कलानं गामธาตุया तीसु वेथनासु रुपธาตุया
 अरुपธาตุया तेसं तत्तถ अविचखनुसโย अनुसेति, โन ज तेसं तत्तถ
 विजिज्जानुसโย अनुसेति . पृषुचनसस गामธาตุया तीसु वेथनासु
 रुपธาตุया अरुपธาตุया तसस तत्तถ अविचखनुसโย ज अनुसेति
 विजिज्जानुसโย ज अनुसेति.

๓๐.(ก) ยสฺส ยตถ ภวราคานุสโย อนุเสตี ตสฺส ตตถ
อวิชฺขานุสโย อนุเสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชฺขานุสโย อนุเสตี ตสฺส ตตถ
ภวราคานุสโย อนุเสตีติ?

จตฺตุนํ ปุคฺคลันํ กามธาทูยา तीสุ เวทนาสุ เตสํ ตตถ
อวิชฺขานุสโย อนุเสตี, โน จ เตสํ ตตถ ภวราคานุสโย อนุเสตี.
เตสญฺเณว ปุคฺคลันํ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เตสํ ตตถ
อวิชฺขานุสโย จ อนุเสตี ภวราคานุสโย จ อนุเสตี. (เอกมฺลกั)

๓๑.(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ
อนุเสนฺตี ตสฺส ตตถ มานานุสโย อนุเสตีติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มานานุสโย อนุเสตี ตสฺส ตตถ
กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ อนุเสนฺตีติ?

อนาคามิสฺส กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา
อรูปธาทูยา ตสฺส ตตถ มานานุสโย อนุเสตี, โน จ ตสฺส ตตถ
กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ อนุเสนฺตี. ติณฺณํ ปุคฺคลันํ
รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เตสํ ตตถ มานานุสโย อนุเสตี,
โน จ เตสํ ตตถ กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ อนุเสนฺตี.
เตสญฺเณว ปุคฺคลันํ กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ เตสํ ตตถ

มานานุสโย จ กามราคานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ เตสํ ตตถ
ปฏิกขานุสโย อนุเสติ.

ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนติ
ตสฺส ตตถ ทิฏฐานุสโย...เป... วิจิกิจฉานุสโย อนุเสตตีติ?
นตฺถิ.

ยสฺส วา ปน ยตถ วิจิกิจฉานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนตตีติ?

ปฺถุชฺชนสฺส รูปธตฺตยา อรูปธตฺตยา ตสฺส ตตถ วิจิกิจฉานุสโย
อนุเสติ, โน จ ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
อนุเสนติ. ตสฺสเว ปุคฺคสฺส กามธตฺตยา ทวีสุ เวทนาสุ
ตสฺส ตตถ วิจิกิจฉานุสโย จ กามราคานุสโย จ อนุเสนติ,
โน จ ตสฺส ตตถ ปฏิกขานุสโย อนุเสติ. ตสฺสเว ปุคฺคสฺส
ทุกฺขาย เวทนาย ตสฺส ตตถ วิจิกิจฉานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
อนุเสนติ, โน จ ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย อนุเสติ.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนติ
ตสฺส ตตถ ภวราคานุสโย อนุเสตตีติ?
นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ภวราคานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนตตีติ?

โน.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏินานุสโย จ อนุเสนติ
ตสฺส ตตถ อวิชฺชานุสโย อนุเสตฺติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชฺชานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
กามราคานุสโย จ ปฏินานุสโย จ อนุเสนตฺติ?

อนาคามิสฺส กามธาทูยา ตีสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา
ตสฺส ตตถ อวิชฺชานุสโย อนุเสติ, โน จ ตสฺส ตตถ
กามราคานุสโย จ ปฏินานุสโย จ อนุเสนติ. ตินฺณํ ปุคฺคลานํ
รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เตสํ ตตถ อวิชฺชานุสโย อนุเสติ,
โน จ เตสํ ตตถ กามราคานุสโย จ ปฏินานุสโย จ อนุเสนติ.
เตสญฺเฒว ปุคฺคลานํ กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ เตสํ ตตถ
อวิชฺชานุสโย จ กามราคานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ เตสํ ตตถ
ปฏินานุสโย อนุเสติ. เตสญฺเฒว ปุคฺคลานํ ทุกฺขาย เวทนาย
เตสํ ตตถ อวิชฺชานุสโย จ ปฏินานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ
เตสํ ตตถ กามราคานุสโย อนุเสติ. (ทุกฺกมฺลกั)

๓๒. ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏินานุสโย จ
มานานุสโย จ อนุเสนติ ตสฺส ตตถ ทิฏฺฐานุสโย...เป...
วิจิกิจฺฉานุสโย อนุเสตฺติ?

นตฺถิ.

ยสฺส วา ปน ยตถ วิจิกิञฺฉานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนตฺติ?

ปฺลชฺชนสฺส รูปธตฺตยา อรูปธตฺตยา ตสฺส ตตถ
 วิจิกิञฺฉานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนติ. ตสฺสเว ปุคฺคสฺส
 กามธตฺตยา ทวีสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตถ วิจิกิञฺฉานุสโย จ
 กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ ตสฺส ตตถ
 ปฏิกขานุสโย อนุเสติ. ตสฺสเว ปุคฺคสฺส ทุกฺขาย เวทนาย
 ตสฺส ตตถ วิจิกิञฺฉานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนติ,
 โน จ ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนติ.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ อนุเสนติ ตสฺส ตตถ ฆราวาณานุสโย อนุเสตฺติ?
 นตถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆราวาณานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนตฺติ?

จตฺตุนํ ปุคฺคตาณํ รูปธตฺตยา อรูปธตฺตยา เตสํ ตตถ
 ฆราวาณานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ เตสํ ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนติ.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏินานุสโย จ
 มานานุสโย จ อนุเสนฺติ ตสฺส ตตถ อวิชฺชานุสโย อนุเสตฺติ?
 นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชฺชานุสโย อนุเสตฺติ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏินานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนฺตฺติ?

อนาคามิสฺส ทุกฺขาย เวทนาย ตสฺส ตตถ อวิชฺชานุสโย
 อนุเสตฺติ, โน จ ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย จ ปฏินานุสโย จ
 มานานุสโย จ อนุเสนฺติ. ตสฺสว ปุคฺคสฺส กามธาทูยา ทวีสุ
 เวทนาสุ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตสฺส ตตถ อวิชฺชานุสโย จ
 มานานุสโย จ อนุเสนฺติ, โน จ ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย จ
 ปฏินานุสโย จ อนุเสนฺติ. ตินฺณํ ปุคฺคลानํ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา
 เตสํ ตตถ อวิชฺชานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนฺติ, โน จ
 เตสํ ตตถ กามราคานุสโย จ ปฏินานุสโย จ อนุเสนฺติ.
 เตสฺสญฺเณว ปุคฺคลानํ กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ เตสํ ตตถ
 อวิชฺชานุสโย จ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนฺติ,
 โน จ เตสํ ตตถ ปฏินานุสโย อนุเสตฺติ. เตสฺสญฺเณว ปุคฺคลานํ
 ทุกฺขาย เวทนาย เตสํ ตตถ อวิชฺชานุสโย จ ปฏินานุสโย จ
 อนุเสนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ
 อนุเสนฺติ. (ติกมฺมูลกั)

๓๓.(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ อนุเสนติ ตสฺส ตตถ
 วิจิกิจฉานุสโย อนุเสตตีติ?

นตถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ วิจิกิจฉานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ
 อนุเสนตตีติ?

ปฺลชฺชนสฺส รูปธตฺตยา อรูปธตฺตยา ตสฺส ตตถ
 วิจิกิจฉานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ อนุเสนติ,
 โน จ ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนติ.
 ตสฺสเสว ปุคฺคสฺส กามธตฺตยา ทวีสุ เวทนาสฺส ตสฺส ตตถ
 วิจิกิจฉานุสโย จ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ
 ทิฏฺฐานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ ตสฺส ตตถ ปฏิกขานุสโย อนุเสติ.
 ตสฺสเสว ปุคฺคสฺส ทุกฺขาย เวทนาย ตสฺส ตตถ วิจิกิจฉานุสโย จ
 ปฏิกขานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนติ.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ อนุเสนติ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย อนุเสตตีติ?

นตถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ภวราคานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฺฐจानุสโย จ
 อนุเสนตฺติ?

ติณณํ ปุคฺคลानํ รูปธาตุยา อรูปธาตุยา เตสํ ตตถ
 ภวราคานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ เตสํ ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ ทิฏฺฐจानุสโย จ อนุเสนติ.
 ปุณฺณชฺชนสฺส รูปธาตุยา อรูปธาตุยา ตสฺส ตตถ ภวราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฺฐจानุสโย จ อนุเสนติ, โน จ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนติ.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฺฐจानุสโย จ อนุเสนติ ตสฺส ตตถ อวิชฺชานุสโย
 อนุเสตฺติ?

นตถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชฺชานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฺฐจानุสโย จ
 อนุเสนตฺติ?

อนาคามิสฺส ทุภฺษาย เวทนาย ตสฺส ตตถ อวิชฺชานุสโย
 อนุเสติ, โน จ ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฺฐจานุสโย จ อนุเสนติ. ตสฺสเว ปุคฺคลสฺส
 กามธาตุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาตุยา อรูปธาตุยา ตสฺส ตตถ

อวิชชานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ ทิฏฐิชาณุสโย จ อนุเสนติ.

ทวิณฺํ ปุคฺคลานํ รูปธาตุยา อรูปธาตุยา เตสํ ตตถ

อวิชชานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ เตสํ ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ ทิฏฐิชาณุสโย จ อนุเสนติ.

เตสสฺสเณว ปุคฺคลานํ กามธาตุยา ทวีสุ เวทนาสุ เตสํ ตตถ

อวิชชานุสโย จ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนติ,
 โน จ เตสํ ตตถ ปฏิฆานุสโย จ ทิฏฐิชาณุสโย จ อนุเสนติ.

เตสสฺสเณว ปุคฺคลานํ ทุกฺขาย เวทนาย เตสํ ตตถ

อวิชชานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ เตสํ ตตถ
 กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐิชาณุสโย จ อนุเสนติ.

ปุถุชฺชนสฺส รูปธาตุยา อรูปธาตุยา ตสฺส ตตถ อวิชชานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐิชาณุสโย จ อนุเสนติ, โน จ ตสฺส ตตถ

กามราคานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ อนุเสนติ. ตสฺสเณว ปุคฺคลสฺส

กามธาตุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตถ อวิชชานุสโย จ

กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐิชาณุสโย จ อนุเสนติ,
 โน จ ตสฺส ตตถ ปฏิฆานุสโย อนุเสนติ. ตสฺสเณว ปุคฺคลสฺส

ทุกฺขาย เวทนาย ตสฺส ตตถ อวิชชานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ

ทิฏฐิชาณุสโย จ อนุเสนติ, โน จ ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ อนุเสนติ. (จตุกกมฺมูลกั)

๓๔.(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อนุเสนติ
 ตสฺส ตตถ ภาวราคานุสโย อนุเสตีสึ?

นตถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ภาวราคานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ อนุเสนตีสึ?

ติณณํ ปุคฺคลานํ รูปธาตุยา อรูปธาตุยา เตสํ ตตถ
 ภาวราคานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ เตสํ ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ อนุเสนติ. ปุณฺณชฺชนสฺส รูปธาตุยา อรูปธาตุยา
 ตสฺส ตตถ ภาวราคานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย จ
 ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนติ.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อนุเสนติ
 ตสฺส ตตถ อวิชฺชานุสโย อนุเสตีสึ?

นตถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชฺชานุสโย อนุเสติ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฺฐจฺ्ञานุสโย จ
 วิจิกิจฺ्ञานุสโย จ อนุเสนตฺติ?

อนาคามิสฺส ทุกฺขาย เวทนาย ตสฺส ตตถ อวิชฺชานุสโย
 อนุเสติ, โน จ ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฺฐจฺ्ञานุสโย จ วิจิกิจฺ्ञานุสโย จ อนุเสนติ.
 ตสฺสเว ปุคฺคสฺส กามธาทูยา ทฺวิสฺสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา
 อรูปธาทูยา ตสฺส ตตถ อวิชฺชานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนติ,
 โน จ ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ
 ทิฏฺฐจฺ्ञานุสโย จ วิจิกิจฺ्ञานุสโย จ อนุเสนติ. ทฺวินนํ ปุคฺคลानํ
 รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เตสํ ตตถ อวิชฺชานุสโย จ มานานุสโย จ
 อนุเสนติ, โน จ เตสํ ตตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ
 ทิฏฺฐจฺ्ञานุสโย จ วิจิกิจฺ्ञานุสโย จ อนุเสนติ. เตสญฺเณว ปุคฺคลानํ
 กามธาทูยา ทฺวิสฺสุ เวทนาสุ เตสํ ตตถ อวิชฺชานุสโย จ
 กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ เตสํ ตตถ
 ปฏิกฺขานุสโย จ ทิฏฺฐจฺ्ञานุสโย จ วิจิกิจฺ्ञานุสโย จ อนุเสนติ.
 เตสญฺเณว ปุคฺคลานํ ทุกฺขาย เวทนาย เตสํ ตตถ อวิชฺชานุสโย
 จ ปฏิกฺขานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ เตสํ ตตถ กามราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฺฐจฺ्ञานุสโย จ วิจิกิจฺ्ञานุสโย จ อนุเสนติ.
 ปุถุชฺชนสฺส รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตสฺส ตตถ อวิชฺชานุสโย จ

มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อนุเสนติ,
 โน จ ตสฺส ตตฺถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อนุเสนติ.
 ตสฺสเสว ปุคฺคสฺส กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตฺถ
 อวิชขานุสโย จ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ ตสฺส ตตฺถ ปฏิกขานุสโย
 อนุเสนติ. ตสฺสเสว ปุคฺคสฺส ทุกฺขาย เวทนาย ตสฺส ตตฺถ
 อวิชขานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ
 อนุเสนติ, โน จ ตสฺส ตตฺถ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ
 อนุเสนติ. (ปณฺจกมฺลก)

๓๕.(ก) ยสฺส ยตฺถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ
 อนุเสนติ ตสฺส ตตฺถ อวิชขานุสโย อนุเสนตฺติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อวิชขานุสโย อนุเสนติ ตสฺส ตตฺถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ อนุเสนตฺติ?

อนาคามิสฺส ทุกฺขาย เวทนาย ตสฺส ตตฺถ อวิชขานุสโย
 อนุเสนติ, โน จ ตสฺส ตตฺถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ
 อนุเสนติ. ตสฺสเสว ปุคฺคสฺส กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ

ตสฺส ตตฺถ อวิชฺชานุสโย จ มานานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ
 ตสฺส ตตฺถ กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ ทิฏฺฐจฺานุสโย จ
 วิจิกิจฺฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ อนุเสนติ. ตสฺสเสว ปุคฺคสฺส
 รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา ตสฺส ตตฺถ อวิชฺชานุสโย จ มานานุสโย จ
 ภวราคานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ ตสฺส ตตฺถ กามราคานุสโย จ
 ปฏิกฺขานุสโย จ ทิฏฺฐจฺานุสโย จ วิจิกิจฺฉานุสโย จ อนุเสนติ.
 ทฺวิณฺณํ ปุคฺคคฺคานํ รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา เตสํ ตตฺถ
 อวิชฺชานุสโย จ มานานุสโย จ ภวราคานุสโย จ อนุเสนติ, โน
 จ เตสํ ตตฺถ กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ ทิฏฺฐจฺานุสโย จ
 วิจิกิจฺฉานุสโย จ อนุเสนติ. เตสญฺเณว ปุคฺคคฺคานํ กามธาคฺคยา
 ทฺวิสฺส เวทฺธนาสฺส เตสํ ตตฺถ อวิชฺชานุสโย จ กามราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ปฏิกฺขานุสโย จ
 ทิฏฺฐจฺานุสโย จ วิจิกิจฺฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ อนุเสนติ.
 เตสญฺเณว ปุคฺคคฺคานํ ทฺกุขาย เวทฺธนาย เตสํ ตตฺถ
 อวิชฺชานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ อนุเสนติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
 กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฺฐจฺานุสโย จ
 วิจิกิจฺฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ อนุเสนติ. ปุคฺคชฺชนสฺส
 รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา ตสฺส ตตฺถ อวิชฺชานุสโย จ มานานุสโย จ
 ทิฏฺฐจฺานุสโย จ วิจิกิจฺฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ อนุเสนติ,
 โน จ ตสฺส ตตฺถ กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ อนุเสนติ.

ตสเสว ปุคฺคสฺส กามราคานุสโย ทวีสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตถ
 อวิชฺชานุสโย จ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฺฉานุสโย จ อนุเสนฺติ, โน จ ตสฺส ตตถ ปฏฺิฆานุสโย จ
 ฆวราคานุสโย จ อนุเสนฺติ. ตสเสว ปุคฺคสฺส ทุกฺขาย เวทนาย
 ตสฺส ตตถ อวิชฺชานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฺฉานุสโย จ อนุเสนฺติ, โน จ ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ ฆวราคานุสโย จ อนุเสนฺติ. (ฉกฺกมฺมูลกั)

อนุสยวาเร อนุโลม.

๑. อนุสยวาร

(ข) ปฏิโลมปุคฺคโล

๓๖.(ก) ยสฺส กามราคานุสโย นานุเสติ ตสฺส ปฏฺิฆานุสโย
 นานุเสตฺติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ปฏฺิฆานุสโย นานุเสติ ตสฺส
 กามราคานุสโย นานุเสตฺติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส กามราคานุสโย นานุเสติ ตสฺส มานานุสโย
 นานุเสตฺติ?

อนาคามิสฺส กามราคานุสโย นานุเสติ, โน จ ตสฺส
 มานานุสโย นานุเสติ. อรหฺโต กามราคานุสโย จ นานุเสติ

มานานุสโย จ นานุเสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มานานุสโย นานุเสติ ตสฺส
กามราคานุสโย นานุเสตฺติ?

อามนฺตา.

ยสฺส กามราคานุสโย นานุเสติ ตสฺส ทิฏฺฐานุสโย...เป...
วิจิกิจฺฉานุสโย นานุเสตฺติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน วิจิกิจฺฉานุสโย นานุเสติ ตสฺส กามราคานุสโย
นานุเสตฺติ?

ทฺวินฺนํ ปุคฺคลันํ วิจิกิจฺฉานุสโย นานุเสติ, โน จ เตสํ
กามราคานุสโย นานุเสติ. ทฺวินฺนํ ปุคฺคลันํ วิจิกิจฺฉานุสโย จ
นานุเสติ กามราคานุสโย จ นานุเสติ.

ยสฺส กามราคานุสโย นานุเสติ ตสฺส ภวราคานุสโย...เป...
อวิชฺขานุสโย นานุเสตฺติ?

อนาคามิสฺส กามราคานุสโย นานุเสติ, โน จ ตสฺส
อวิชฺขานุสโย นานุเสติ. อรหฺโต กามราคานุสโย จ นานุเสติ
อวิชฺขานุสโย จ นานุเสติ.

ยสฺส วา ปน อวิชฺขานุสโย นานุเสติ ตสฺส กามราคานุสโย
นานุเสตฺติ?

อามนฺตา.

๓๗.(ก) ยสฺส ปฏิกฺขานุสโย นานุเสติ ตสฺส มานานุสโย
 นานุเสตฺติ?

อนาคามิสฺส ปฏิกฺขานุสโย นานุเสติ, โน จ ตสฺส มานานุสโย
 นานุเสติ. อรหโต ปฏิกฺขานุสโย จ นานุเสติ มานานุสโย จ
 นานุเสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มานานุสโย นานุเสติ ตสฺส ปฏิกฺขานุสโย
 นานุเสตฺติ?

อามนฺตา.

ยสฺส ปฏิกฺขานุสโย นานุเสติ ตสฺส ทิฏฺฐานุสโย...เป...
 วิจิกิจฺฉานุสโย นานุเสตฺติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน วิจิกิจฺฉานุสโย นานุเสติ ตสฺส ปฏิกฺขานุสโย
 นานุเสตฺติ?

ทวินฺนํ ปุคฺคฺลानํ วิจิกิจฺฉานุสโย นานุเสติ, โน จ เตสํ
 ปฏิกฺขานุสโย นานุเสติ. ทวินฺนํ ปุคฺคฺลानํ วิจิกิจฺฉานุสโย จ
 นานุเสติ ปฏิกฺขานุสโย จ นานุเสติ.

ยสฺส ปฏิกฺขานุสโย นานุเสติ ตสฺส ภวราคานุสโย...เป...
 อวิชฺขานุสโย นานุเสตฺติ?

อนาคามิสฺส ปฏิกฺขานุสโย นานุเสติ, โน จ ตสฺส
 อวิชฺขานุสโย นานุเสติ. อรหโต ปฏิกฺขานุสโย จ นานุเสติ

อวิชชานุสโย จ นานุเสติ.

ยสฺส วา ปน อวิชชานุสโย นานุเสติ ตสฺส ปฏินานุสโย
นานุเสตฺติ?

อามนฺตา.

๓๘. ยสฺส มานานุสโย นานุเสติ ตสฺส ทิฏฺฐานุสโย...เป...
วิจิกิจฺฉานุสโย นานุเสตฺติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน วิจิกิจฺฉานุสโย นานุเสติ ตสฺส มานานุสโย
นานุเสตฺติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลํ วิจิกิจฺฉานุสโย นานุเสติ, โน จ เตสํ
มานานุสโย นานุเสติ. อรหโต วิจิกิจฺฉานุสโย จ นานุเสติ
มานานุสโย จ นานุเสติ.

ยสฺส มานานุสโย นานุเสติ ตสฺส ภวราคานุสโย...เป...
อวิชชานุสโย นานุเสตฺติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน อวิชชานุสโย นานุเสติ ตสฺส มานานุสโย
นานุเสตฺติ?

อามนฺตา.

๓๙.(ก) ยสฺส ทิฏฺฐาณุสโย นานุเสติ ตสฺส วิจิกิจฺฉาณุสโย
 นานุเสตฺติติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน วิจิกิจฺฉาณุสโย นานุเสติ ตสฺส ทิฏฺฐาณุสโย
 นานุเสตฺติติ?

อามนฺตา.

ยสฺส ทิฏฺฐาณุสโย...เป... วิจิกิจฺฉาณุสโย นานุเสติ ตสฺส
 ภวราคาณุสโย...เป... อวิชฺชาณุสโย นานุเสตฺติติ?

ติณฺณํ ปุคฺคาลาณํ วิจิกิจฺฉาณุสโย นานุเสติ, โน จ เตสํ
 อวิชฺชาณุสโย นานุเสติ. อรหโต วิจิกิจฺฉาณุสโย จ นานุเสติ
 อวิชฺชาณุสโย จ นานุเสติ.

ยสฺส วา ปน อวิชฺชาณุสโย นานุเสติ ตสฺส วิจิกิจฺฉาณุสโย
 นานุเสตฺติติ?

อามนฺตา.

๔๐.(ก) ยสฺส ภวราคาณุสโย นานุเสติ ตสฺส อวิชฺชาณุสโย
 นานุเสตฺติติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อวิชฺชาณุสโย นานุเสติ ตสฺส
 ภวราคาณุสโย นานุเสตฺติติ?

อามนฺตา. (เอกมฺมุลกั)

๔๑.(ก) ยสฺส กามราคานุสฺโย จ ปฏฺิฆานุสฺโย จ นานุเสนฺติ
ตสฺส มานานุสฺโย นานุเสตฺติ?

อนาคามิสฺส กามราคานุสฺโย จ ปฏฺิฆานุสฺโย จ นานุเสนฺติ,
โน จ ตสฺส มานานุสฺโย นานุเสตฺติ. อรหโต กามราคานุสฺโย จ
ปฏฺิฆานุสฺโย จ นานุเสนฺติ มานานุสฺโย จ นานุเสตฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มานานุสฺโย นานุเสตฺติ ตสฺส
กามราคานุสฺโย จ ปฏฺิฆานุสฺโย จ นานุเสนฺตฺติ?

อามนฺตา.

ยสฺส กามราคานุสฺโย จ ปฏฺิฆานุสฺโย จ นานุเสนฺติ ตสฺส
ทิจฺฉานุสฺโย...เป... วิจิกิจฉานุสฺโย นานุเสตฺติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน วิจิกิจฉานุสฺโย นานุเสตฺติ ตสฺส
กามราคานุสฺโย จ ปฏฺิฆานุสฺโย จ นานุเสนฺตฺติ?

ทฺวินนํ ปุคฺคลันนํ วิจิกิจฉานุสฺโย นานุเสตฺติ, โน จ เตสํ
กามราคานุสฺโย จ ปฏฺิฆานุสฺโย จ นานุเสนฺติ. ทฺวินนํ ปุคฺคลันนํ
วิจิกิจฉานุสฺโย จ นานุเสตฺติ กามราคานุสฺโย จ ปฏฺิฆานุสฺโย จ
นานุเสนฺติ.

ยสฺส กามราคานุสฺโย จ ปฏฺิฆานุสฺโย จ นานุเสนฺติ ตสฺส
ภวราคานุสฺโย...เป... อวิชฺชานุสฺโย นานุเสตฺติ?

อนาคามิสฺส กามราคานุสฺสโย จ ปฏฺิฆานุสฺสโย จ นานุเสนฺติ,
โน จ ตสฺส อวิชฺขานุสฺสโย นานุเสติ. อรหฺโต กามราคานุสฺสโย จ
ปฏฺิฆานุสฺสโย จ นานุเสนฺติ อวิชฺขานุสฺสโย จ นานุเสติ.

ยสฺส วา ปน อวิชฺขานุสฺสโย นานุเสติ ตสฺส
กามราคานุสฺสโย จ ปฏฺิฆานุสฺสโย จ นานุเสนฺตฺติ?

อามนฺตา. (ทุกฺกมฺลกั)

๔๒. ยสฺส กามราคานุสฺสโย จ ปฏฺิฆานุสฺสโย จ มานานุสฺสโย จ
นานุเสนฺติ ตสฺส ทิฏฺฐานุสฺสโย...เป... วิจิกิจฺฉานุสฺสโย นานุเสตฺติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน วิจิกิจฺฉานุสฺสโย นานุเสติ ตสฺส
กามราคานุสฺสโย จ ปฏฺิฆานุสฺสโย จ มานานุสฺสโย จ นานุเสนฺตฺติ?

ทฺวิณฺณํ ปุคฺคณํ วิจิกิจฺฉานุสฺสโย นานุเสติ, โน จ เตสํ
กามราคานุสฺสโย จ ปฏฺิฆานุสฺสโย จ มานานุสฺสโย จ นานุเสนฺติ.
อนาคามิสฺส วิจิกิจฺฉานุสฺสโย จ กามราคานุสฺสโย จ ปฏฺิฆานุสฺสโย จ
นานุเสนฺติ, โน จ ตสฺส มานานุสฺสโย นานุเสติ. อรหฺโต
วิจิกิจฺฉานุสฺสโย จ นานุเสติ กามราคานุสฺสโย จ ปฏฺิฆานุสฺสโย จ
มานานุสฺสโย จ นานุเสนฺติ.

ยสฺส กามราคานุสฺสโย จ ปฏฺิฆานุสฺสโย จ มานานุสฺสโย จ
นานุเสนฺติ ตสฺส ภวราคานุสฺสโย...เป... อวิชฺขานุสฺสโย นานุเสตฺติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน อวิชฺชานุสโย นานุเสติ ตสฺส

กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ มานานุสโย จ นานุเสนตฺติ?

อามนฺตา. (ติกมฺลกั)

๔๓.(ก) ยสฺส กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ

มานานุสโย จ ทิฏฺฐจฺณานุสโย จ นานุเสนติ ตสฺส วิจิกิจฺฉานุสโย

นानุเสตฺติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน วิจิกิจฺฉานุสโย นานุเสติ ตสฺส

กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฺฐจฺณานุสโย จ

นานุเสนตฺติ?

ทวินฺนํ ปุคฺคลันนํ วิจิกิจฺฉานุสโย จ ทิฏฺฐจฺณานุสโย จ

นานุเสนติ, โน จ เตสํ กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ

มานานุสโย จ นานุเสนติ. อนาคามิสฺส วิจิกิจฺฉานุสโย จ

กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ ทิฏฺฐจฺณานุสโย จ นานุเสนติ,

โน จ ตสฺส มานานุสโย นานุเสติ . อรหโต วิจิกิจฺฉานุสโย จ

นานุเสติ กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ มานานุสโย จ

ทิฏฺฐจฺณานุสโย จ นานุเสนติ...เป.... (จตุกกมฺลกั)

๔๔. ยสฺส กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ มานานุสโย จ

ทิฏฺฐจฺณานุสโย จ วิจิกิจฺฉานุสโย จ นานุเสนติ ตสฺส ภวราคานุสโย...

เป... อวิชฺชานุสโย นานุเสตฺติ?

อามนตา.

ยสส วา ปน อวิชชานุสโย นานุเสติ ตสส
 กามราคานุสโย จ ปภีฆานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐิชาณุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ นานุเสนตตีติ?

อามนตา. (ปญจกมฺมลกั)

๔๕.(ก) ยสส กามราคานุสโย จ ปภีฆานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐิชาณุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ
 นานุเสนติ ตสส อวิชชานุสโย นานุเสตตีติ?

อามนตา.

(ข) ยสส วา ปน อวิชชานุสโย นานุเสติ ตสส
 กามราคานุสโย จ ปภีฆานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐิชาณุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ นานุเสนตตีติ?

อามนตา. (ฉกฺกมฺมลกั)

(ง) ปฏิโลมโสภาโส

๔๖.(ก) ยตถ กามราคานุสโย นานุเสติ ตตถ ปภีฆานุสโย
 นานุเสตตีติ?

ทุกฺขาย เวทนาย เอตถ กามราคานุสโย นานุเสติ, โน จ
 ตตถ ปภีฆานุสโย นานุเสติ. รูปธาดุยา อรูปธาดุยา อปริยาปนเน
 เอตถ กามราคานุสโย จ นานุเสติ ปภีฆานุสโย จ นานุเสติ.

(ข) ยตถ วา ปน ปฏิกขานุสโย นานุเสติ ตตถ
 กามราคานุสโย นานุเสตตีติ?

กามธาตุยา ทวีสุ เวทนาสฺ เอตถ ปฏิกขานุสโย นานุเสติ,
 โน จ ตตถ กามราคานุสโย นานุเสติ. รูปธาตุยา อรูปธาตุยา
 อปรียาปนเน เอตถ ปฏิกขานุสโย จ นานุเสติ กามราคานุสโย จ
 นานุเสติ.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย นานุเสติ ตตถ มานานุสโย
 นานุเสตตีติ?

รูปธาตุยา อรูปธาตุยา เอตถ กามราคานุสโย นานุเสติ, โน
 จ ตตถ มานานุสโย นานุเสติ. ทุกขาย เวทนาย อปรียาปนเน
 เอตถ กามราคานุสโย จ นานุเสติ มานานุสโย จ นานุเสติ.

(ข) ยตถ วา ปน มานานุสโย นานุเสติ ตตถ
 กามราคานุสโย นานุเสตตีติ?

อามนตา.

ยตถ กามราคานุสโย นานุเสติ ตตถ ทิฏฐานุสโย...เป...
 วิจิกิจฉานุสโย นานุเสตตีติ?

ทุกขาย เวทนาย รูปธาตุยา อรูปธาตุยา เอตถ
 กามราคานุสโย นานุเสติ, โน จ ตตถ วิจิกิจฉานุสโย
 นานุเสติ. อปรียาปนเน เอตถ กามราคานุสโย จ นานุเสติ
 วิจิกิจฉานุสโย จ นานุเสติ.

ยตถ วา ปน วิจิกิจฉานุสโย นานุเสติ ตตถ กามราคานุสโย
 นานุเสตตีติ?

อามนตา.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย นานุเสติ ตตถ ภวราคานุสโย
 นานุเสตตีติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เอตถ กามราคานุสโย นานุเสติ, โน
 จ ตตถ ภวราคานุสโย นานุเสติ. ทุกขาย เวทนาย อปรียาปนเน
 เอตถ กามราคานุสโย จ นานุเสติ ภวราคานุสโย จ นานุเสติ.

(ข) ยตถ วา ปน ภวราคานุสโย นานุเสติ ตตถ
 กามราคานุสโย นานุเสตตีติ?

กามธาทูยา ทวิสุ เวทนาสุ เอตถ ภวราคานุสโย นานุเสติ,
 โน จ ตตถ กามราคานุสโย นานุเสติ. ทุกขาย เวทนาย
 อปรียาปนเน เอตถ ภวราคานุสโย จ นานุเสติ กามราคานุสโย จ
 นานุเสติ.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย นานุเสติ ตตถ อวิชขานุสโย
 นานุเสตตีติ?

ทุกขาย เวทนาย รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เอตถ
 กามราคานุสโย นานุเสติ, โน จ ตตถ อวิชขานุสโย นานุเสติ.
 อปรียาปนเน เอตถ กามราคานุสโย จ นานุเสติ อวิชขานุสโย จ
 นานุเสติ.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชชานุสโย นานุเสติ ตตถ
 กามราคานุสโย นานุเสตตีติ?

อามนตฺตา.

๔๗.(ก) ยตถ ปฏิกขานุสโย นานุเสติ ตตถ มานานุสโย
 นานุเสตตีติ?

กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา เอตถ
 ปฏิกขานุสโย นานุเสติ, โน จ ตตถ มานานุสโย นานุเสติ.
 อปริยาปนเน เอตถ ปฏิกขานุสโย จ นานุเสติ มานานุสโย จ
 นานุเสติ.

(ข) ยตถ วา ปน มานานุสโย นานุเสติ ตตถ ปฏิกขานุสโย
 นานุเสตตีติ?

ทุกุขาย เวทนาย เอตถ มานานุสโย นานุเสติ, โน จ ตตถ
 ปฏิกขานุสโย นานุเสติ. อปริยาปนเน เอตถ มานานุสโย จ
 นานุเสติ ปฏิกขานุสโย จ นานุเสติ.

ยตถ ปฏิกขานุสโย นานุเสติ ตตถ ทิฏฐิฉานุสโย...เป...
 วิจิกิจฉานุสโย นานุเสตตีติ?

กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา เอตถ
 ปฏิกขานุสโย นานุเสติ, โน จ ตตถ วิจิกิจฉานุสโย นานุเสติ.
 อปริยาปนเน เอตถ ปฏิกขานุสโย จ นานุเสติ วิจิกิจฉานุสโย จ
 นานุเสติ.

ยตถ วา ปน วิจิกิจฉานุสโย นานุเสติ ตตถ ปฏิกขนานุสโย
 นานุเสตตีติ?

อามนตฺตา.

(ก) ยตถ ปฏิกขนานุสโย นานุเสติ ตตถ ภวราคานุสโย
 นานุเสตตีติ?

รูปธาทุยา อรูปธาทุยา เอตถ ปฏิกขนานุสโย นานุเสติ, โน จ
 ตตถ ภวราคานุสโย นานุเสติ. กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ
 อปรียาปนเน เอตถ ปฏิกขนานุสโย จ นานุเสติ ภวราคานุสโย จ
 นานุเสติ.

(ข) ยตถ วา ปน ภวราคานุสโย นานุเสติ ตตถ ปฏิกขนานุสโย
 นานุเสตตีติ?

ทุกขาย เวทนาย เอตถ ภวราคานุสโย นานุเสติ, โน จ
 ตตถ ปฏิกขนานุสโย นานุเสติ. กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ
 อปรียาปนเน เอตถ ภวราคานุสโย จ นานุเสติ ปฏิกขนานุสโย จ
 นานุเสติ.

(ก) ยตถ ปฏิกขนานุสโย นานุเสติ ตตถ อวิชชานุสโย
 นานุเสตตีติ?

กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา เอตถ
 ปฏิกขนานุสโย นานุเสติ, โน จ ตตถ อวิชชานุสโย นานุเสติ.

อปฺริยาปนฺเน เอตถ ปฏฺิฆานุสโย จ นานุเสติ อวิชฺขานุสโย จ นานุเสติ.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชฺขานุสโย นานุเสติ ตตถ ปฏฺิฆานุสโย นานุเสตฺติ?

อามนฺตา.

๔๘. ยตถ มานานุสโย นานุเสติ ตตถ ทิฏฺฐานุสโย...เป... วิจิกิจฺฉานุสโย นานุเสตฺติ?

ทุกฺขาย เวทนาย เอตถ มานานุสโย นานุเสติ, โน จ ตตถ วิจิกิจฺฉานุสโย นานุเสติ. อปฺริยาปนฺเน เอตถ มานานุสโย จ นานุเสติ วิจิกิจฺฉานุสโย จ นานุเสติ.

ยตถ วา ปน วิจิกิจฺฉานุสโย นานุเสติ ตตถ มานานุสโย นานุเสตฺติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ มานานุสโย นานุเสติ ตตถ ฆวราคานุสโย นานุเสตฺติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน ฆวราคานุสโย นานุเสติ ตตถ มานานุสโย นานุเสตฺติ?

กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ เอตถ ฆวราคานุสโย นานุเสติ, โน จ ตตถ มานานุสโย นานุเสติ. ทุกฺขาย เวทนาย

อปฺริยาปนฺเน เอตถ ภวราคานุสฺสโย จ นานุเสตติ มานานุสฺสโย จ นานุเสตติ.

(ก) ยตถ มานานุสฺสโย นานุเสตติ ตตถ อวิชฺชานุสฺสโย นานุเสตฺตีติ?

ทุกฺขาย เวทนาย เอตถ มานานุสฺสโย นานุเสตติ, โน จ ตตถ อวิชฺชานุสฺสโย นานุเสตติ. อปฺริยาปนฺเน เอตถ มานานุสฺสโย จ นานุเสตติ อวิชฺชานุสฺสโย จ นานุเสตติ.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชฺชานุสฺสโย นานุเสตติ ตตถ มานานุสฺสโย นานุเสตฺตีติ?

อามนฺตา.

๔๙.(ก) ยตถ ทิฏฺฐานุสฺสโย นานุเสตติ ตตถ วิจิกิจฺฉานุสฺสโย นานุเสตฺตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน วิจิกิจฺฉานุสฺสโย นานุเสตติ ตตถ ทิฏฺฐานุสฺสโย นานุเสตฺตีติ?

อามนฺตา.

ยตถ ทิฏฺฐานุสฺสโย...เป... วิจิกิจฺฉานุสฺสโย นานุเสตติ ตตถ ภวราคานุสฺสโย นานุเสตฺตีติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน ภวราคานุสโย นานุเสติ ตตถ วิจิกิจฉานุสโย
 นานุเสตตีติ?

กามธาทูยา तीसु वेथनासु ऐतถ भवराकानुसो नानुसेति,
 नो ज ततथ विजिकिञ्चानुसो नानुसेति. अपरियापनने ऐतथ
 भवराकानुसो ज नानुसेति विजिकिञ्चानुसो ज नानुसेति.

(ก) ยตถ วิจิกิจฉานุสโย นานุเสติ ตตถ อวิชชานุสโย
 นานุเสตตีติ?

आमन्ता.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชชานุสโย นานุเสติ ตตถ
 วิจิกิจฉานุสโย นานุเสตตีติ?

आमन्ता.

๕๐.(ก) ยตถ ภวราคานุสโย นานุเสติ ตตถ อวิชชานุสโย
 นานุเสตตีติ?

กามธาทูยา तीसु वेथनासु ऐतथ भवराकानुसो नानुसेति,
 नो ज ततथ अविच्चानुसो नानुसेति. अपरियापनने ऐतथ
 भवराकानुसो ज नानुसेति अविच्चानुसो ज नानुसेति.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชชานุสโย นานุเสติ ตตถ
 ภวราคานุสโย นานุเสตตีติ?

आमन्ता. (एकमुलकं)

๕๑.(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ นานุเสนติ
ตตถ มานานุสโย นานุเสตตีติ?

รูปธาทุยา อรูปธาทุยา เอตถ กามราคานุสโย จ
ปฏิกขานุสโย จ นานุเสนติ, โน จ ตตถ มานานุสโย นานุเสติ.
อปริยาปนเน เอตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ นานุเสนติ
มานานุสโย จ นานุเสติ.

(ข) ยตถ วา ปน มานานุสโย นานุเสติ ตตถ
กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ นานุเสนตตีติ?

ทุกุขาย เวทนาย เอตถ มานานุสโย จ กามราคานุสโย จ
นานุเสนติ, โน จ ตตถ ปฏิกขานุสโย นานุเสติ. อปริยาปนเน
เอตถ มานานุสโย จ นานุเสติ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
นานุเสนติ.

ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ นานุเสนติ ตตถ
ทิจจานุสโย...เป... วิจิจจฉานุสโย นานุเสตตีติ?

รูปธาทุยา อรูปธาทุยา เอตถ กามราคานุสโย จ
ปฏิกขานุสโย จ นานุเสนติ, โน จ ตตถ วิจิจจฉานุสโย นานุเสติ.
อปริยาปนเน เอตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ นานุเสนติ
วิจิจจฉานุสโย จ นานุเสติ.

ยตถ วา ปน วิจิกิจฉานุสโย นานุเสติ ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ นานุเสนตติ?

อามนตฺตา.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ นานุเสนติ ตตถ
 ภวราคานุสโย นานุเสตติ?

รูปธาทุยา อรูปธาทุยา เอตถ กามราคานุสโย จ
 ปฏิกขานุสโย จ นานุเสนติ, โน จ ตตถ ภวราคานุสโย นานุเสติ.
 อปริยาปนเน เอตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ นานุเสนติ
 ภวราคานุสโย จ นานุเสติ.

(ข) ยตถ วา ปน ภวราคานุสโย นานุเสติ ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ นานุเสนตติ?

ทุกขาย เวทนาย เอตถ ภวราคานุสโย จ กามราคานุสโย จ
 นานุเสนติ, โน จ ตตถ ปฏิกขานุสโย นานุเสติ. กามธาทุยา ทวีสุ
 เวทนาสุ เอตถ ภวราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ นานุเสนติ,
 โน จ ตตถ กามราคานุสโย นานุเสติ. อปริยาปนเน เอตถ
 ภวราคานุสโย จ นานุเสติ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 นานุเสนติ.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ นานุเสนติ ตตถ
 อวิชขานุสโย นานุเสตติ?

รูปฐาตุยา อรูปฐาตุยา เอตถ กามราคานุสโย จ
 ปฏิฆานุสโย จ นานุเสนติ, โน จ ตตถ อวิชขานุสโย นานุเสนติ.
 อปรียาปนเน เอตถ กามราคานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ นานุเสนติ
 อวิชขานุสโย จ นานุเสนติ.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชขานุสโย นานุเสนติ ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ นานุเสนตติ?

อามนตา. (ทุกมุลกั)

๕๒. ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ มานานุสโย จ
 นานุเสนติ ตตถ ทิฏฐานุสโย...เป... วิจิกิจฉานุสโย นานุเสนตติ?

อามนตา.

ยตถ วา ปน วิจิกิจฉานุสโย นานุเสนติ ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ มานานุสโย จ นานุเสนตติ?

อามนตา.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ มานานุสโย จ
 นานุเสนติ ตตถ ภวราคานุสโย นานุเสนตติ?

อามนตา.

(ข) ยตถ วา ปน ภวราคานุสโย นานุเสนติ ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ มานานุสโย จ นานุเสนตติ?

ทุกุขาย เวทนาย เอตถ ภวราคานุสโย จ กามราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ นานุเสนติ, โน จ ตตถ ปฏิฆานุสโย นานุเสนติ.

กามราคานุสโย ทวีสุ เวทนาสุ เอตถ ภวราคานุสโย จ
 ปฏิฆานุสโย จ นานุเสนติ, โน จ ตตถ กามราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ นานุเสนติ. อปรียาปนเน เอตถ ภวราคานุสโย จ
 นานุเสติ กามราคานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ มานานุสโย จ
 นานุเสนติ.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ มานานุสโย จ
 นานุเสนติ ตตถ อวิชขานุสโย นานุเสตตีติ?

อามนตา.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชขานุสโย นานุเสติ ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ มานานุสโย จ นานุเสนตตีติ?

อามนตา. (ติกมุลกั)

๕๓.(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐขานุสโย จ นานุเสนติ ตตถ วิจิกิจขานุสโย
 นานุเสตตีติ?

อามนตา.

(ข) ยตถ วา ปน วิจิกิจขานุสโย นานุเสติ ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐขานุสโย จ
 นานุเสนตตีติ?

อามนตา ...เป.... (จตุกกมุลกั)

๕๔.(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ นานุเสนติ ตตถ
 ภาวราคานุสโย นานุเสตตีติ?

อามนตา.

(ข) ยตถ วา ปน ภาวราคานุสโย นานุเสติ ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ นานุเสนตตีติ?

ทุกุขาย เวทนาย เอตถ ภาวราคานุสโย จ กามราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ นานุเสนติ, โน จ ตตถ ปฏิกขานุสโย จ
 ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ นานุเสนติ. กามธัตถุยา ทวีสุ
 เวทนาสุ เอตถ ภาวราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ นานุเสนติ,
 โน จ ตตถ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ นานุเสนติ. อปริยาปนเน เอตถ
 ภาวราคานุสโย จ นานุเสติ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ นานุเสนติ.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ
 ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ นานุเสนติ ตตถ อวิชชานุสโย
 นานุเสตตีติ?

อามนตา.

(ข) ยตถ วา ปน...เป...?

อามนตา. (ปญจกมฺมลกั)

๕๕.(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
มานานุสโย จ ทิฏฐิขานุสโย จ วิจิกิจขานุสโย จ ภวราคานุสโย จ
นानุเสนติ ตตถ อวิชขานุสโย นานุเสตตีติ?

อามนตา.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชขานุสโย นานุเสติ ตตถ
กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐิขานุสโย จ
วิจิกิจขานุสโย จ ภวราคานุสโย จ นานุเสนตตีติ?

อามนตา. (ฉกฺกมฺมลกั)

(จ) ปฏิลอมปุคฺคโลกาสา

๕๖.(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
ปฏิกขานุสโย นานุเสตตีติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลानํ ทุกฺขาย เวทนาย เตสํ ตตถ
กามราคานุสโย นานุเสติ, โน จ เตสํ ตตถ ปฏิกขานุสโย
นานุเสติ. เตสญฺเณว ปุคฺคลानํ รูปธาตุยา อรูปธาตุยา
อปริยาปนฺเน เตสํ ตตถ กามราคานุสโย จ นานุเสติ
ปฏิกขานุสโย จ นานุเสติ. ทฺวินฺนํ ปุคฺคลानํ สพฺพตถ
กามราคานุสโย จ นานุเสติ ปฏิกขานุสโย จ นานุเสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปฏินาณฺสโย นานฺเสติ ตสฺส ตตถ
 กามราคานฺสโย นานฺเสตฺติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลานํ กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ เตสํ ตตถ
 ปฏินาณฺสโย นานฺเสติ, โน จ เตสํ ตตถ กามราคานฺสโย
 นานฺเสติ. เตสญฺเณว ปุคฺคลานํ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา
 อปรียาปนฺเน เตสํ ตตถ ปฏินาณฺสโย จ นานฺเสติ
 กามราคานฺสโย จ นานฺเสติ. ทวินํ ปุคฺคลานํ สัพพตถ
 ปฏินาณฺสโย จ นานฺเสติ กามราคานฺสโย จ นานฺเสติ.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานฺสโย นานฺเสติ ตสฺส ตตถ
 มานานฺสโย นานฺเสตฺติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลานํ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เตสํ ตตถ
 กามราคานฺสโย นานฺเสติ, โน จ เตสํ ตตถ มานานฺสโย นานฺเสติ.
 เตสญฺเณว ปุคฺคลานํ ทุกฺขาย เวทนาย อปรียาปนฺเน เตสํ ตตถ
 กามราคานฺสโย จ นานฺเสติ มานานฺสโย จ นานฺเสติ. อนาคามิสฺส
 กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตสฺส ตตถ
 กามราคานฺสโย นานฺเสติ, โน จ ตสฺส ตตถ มานานฺสโย
 นานฺเสติ. ตสฺสเวยว ปุคฺคลสฺส ทุกฺขาย เวทนาย อปรียาปนฺเน
 ตสฺส ตตถ กามราคานฺสโย จ นานฺเสติ มานานฺสโย จ นานฺเสติ.
 อรหโต สัพพตถ กามราคานฺสโย จ นานฺเสติ มานานฺสโย จ
 นานฺเสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มานานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย นานุเสตีติ?

อามนฺตา.

ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
 ทิฏฐานุสโย...เป... วิจิกิจฉานุสโย นานุเสตีติ?

ปฺลุชฺชนสฺส ทุกฺขาย เวทนาย รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตสฺส
 ตตถ กามราคานุสโย นานุเสติ, โน จ ตสฺส ตตถ วิจิกิจฉานุสโย
 นานุเสติ. ตสฺสเว ปุคฺคลสฺส อปรียาปนฺเน ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ นานุเสติ วิจิกิจฉานุสโย จ นานุเสติ. ทวินฺนํ
 ปุคฺคลानํ สພพฺพตถ กามราคานุสโย จ นานุเสติ วิจิกิจฉานุสโย จ
 นานุเสติ.

ยสฺส วา ปน ยตถ วิจิกิจฉานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย นานุเสตีติ?

ทวินฺนํ ปุคฺคลानํ กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ เตสํ ตตถ
 วิจิกิจฉานุสโย นานุเสติ, โน จ เตสํ ตตถ กามราคานุสโย
 นานุเสติ. เตสญฺเณว ปุคฺคลानํ ทุกฺขาย เวทนาย รูปธาทุยา
 อรูปธาทุยา อปรียาปนฺเน เตสํ ตตถ วิจิกิจฉานุสโย จ นานุเสติ
 กามราคานุสโย จ นานุเสติ. ทวินฺนํ ปุคฺคลानํ สພพฺพตถ
 วิจิกิจฉานุสโย จ นานุเสติ กามราคานุสโย จ นานุเสติ.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
 ภาวราคานุสโย นานุเสตตีติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลานํ รูปธาตุยา อรูปธาตุยา เตสํ ตตถ
 กามราคานุสโย นานุเสติ, โน จ เตสํ ตตถ ภาวราคานุสโย
 นานุเสติ. เตสญฺเณว ปุคฺคลานํ ทุกฺขาย เวทนาย อปริยาปนเน
 เตสํ ตตถ กามราคานุสโย จ นานุเสติ ภาวราคานุสโย จ
 นานุเสติ. อนาคามิสฺส รูปธาตุยา อรูปธาตุยา ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย นานุเสติ, โน จ ตสฺส ตตถ ภาวราคานุสโย
 นานุเสติ. ตสฺสเวยว ปุคฺคลสฺส กามธาตุยา ทิวฺสุ เวทนาสุ
 อปริยาปนเน ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย จ นานุเสติ
 ภาวราคานุสโย จ นานุเสติ. อรหโต สพฺพตถ กามราคานุสโย จ
 นานุเสติ ภาวราคานุสโย จ นานุเสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ภาวราคานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย นานุเสตตีติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลานํ กามธาตุยา ทิวฺสุ เวทนาสุ เตสํ ตตถ
 ภาวราคานุสโย นานุเสติ, โน จ เตสํ ตตถ กามราคานุสโย
 นานุเสติ. เตสญฺเณว ปุคฺคลานํ ทุกฺขาย เวทนาย อปริยาปนเน
 เตสํ ตตถ ภาวราคานุสโย จ นานุเสติ กามราคานุสโย จ
 นานุเสติ. อรหโต สพฺพตถ ภาวราคานุสโย จ นานุเสติ
 กามราคานุสโย จ นานุเสติ.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
อวิชฺชานุสโย นานุเสตํ?

ติณฺณํ ปุคฺคลานํ ทุกฺขาย เวทนาย รูปธาตุยา อรูปธาตุยา
เตสํ ตตถ กามราคานุสโย นานุเสติ, โน จ เตสํ ตตถ
อวิชฺชานุสโย นานุเสติ. เตสญฺเฌว ปุคฺคลานํ อปริยาปนเน
เตสํ ตตถ กามราคานุสโย จ นานุเสติ อวิชฺชานุสโย จ นานุเสติ.
อนาคามิสฺส กามธาตุยา ทิสฺสุ เวทนาสุ รูปธาตุยา อรูปธาตุยา
ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย นานุเสติ, โน จ ตสฺส ตตถ
อวิชฺชานุสโย นานุเสติ. ตสฺสเฌว ปุคฺคลสฺส อปริยาปนเน
ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย จ นานุเสติ อวิชฺชานุสโย จ
นานุเสติ. อรหโต สัพพตฺถ กามราคานุสโย จ นานุเสติ
อวิชฺชานุสโย จ นานุเสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชฺชานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
กามราคานุสโย นานุเสตํ?

อามนฺตา.

๕๗.(ก) ยสฺส ยตถ ปฏิจฺฉานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
มานานุสโย นานุเสตํ?

ติณฺณํ ปุคฺคลานํ กามธาตุยา ทวิสฺสุ เวทนาสุ รูปธาตุยา
อรูปธาตุยา เตสํ ตตถ ปฏิจฺฉานุสโย นานุเสติ, โน จ เตสํ ตตถ
มานานุสโย นานุเสติ. เตสญฺเฌว ปุคฺคลานํ อปริยาปนเน

เตสํ ตตถ ปฏินานุสโย จ นานุเสติ มานานุสโย จ นานุเสติ.
 อนาคามิสส กามธัตถยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธัตถยา อรูปธัตถยา
 ตสฺส ตตถ ปฏินานุสโย นานุเสติ, โน จ ตสฺส ตตถ มานานุสโย
 นานุเสติ. ตสฺสเว ปุคฺคสฺส ทุกฺขาย เวทนาย อปริยาปนเน ตสฺส
 ตตถ ปฏินานุสโย จ นานุเสติ มานานุสโย จ นานุเสติ. อรหโต
 สพฺพตถ ปฏินานุสโย จ นานุเสติ มานานุสโย จ นานุเสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มานานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
 ปฏินานุสโย นานุเสตฺติ?

ติณฺณํ ปุคฺคณํ ทุกฺขาย เวทนาย เตสํ ตตถ มานานุสโย
 นานุเสติ, โน จ เตสํ ตตถ ปฏินานุสโย นานุเสติ. เตสญฺเวย
 ปุคฺคณํ อปริยาปนเน เตสํ ตตถ มานานุสโย จ นานุเสติ
 ปฏินานุสโย จ นานุเสติ. อรหโต สพฺพตถ มานานุสโย จ
 นานุเสติ ปฏินานุสโย จ นานุเสติ.

ยสฺส ยตถ ปฏินานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ ภิจฺฉานุสโย...
 เป... วิจิกิจฺฉานุสโย นานุเสตฺติ?

ปุถุชนสฺส กามธัตถยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธัตถยา
 อรูปธัตถยา ตสฺส ตตถ ปฏินานุสโย นานุเสติ, โน จ ตสฺส ตตถ
 วิจิกิจฺฉานุสโย นานุเสติ. ตสฺสเว ปุคฺคสฺส อปริยาปนเน ตสฺส
 ตตถ ปฏินานุสโย จ นานุเสติ วิจิกิจฺฉานุสโย จ นานุเสติ.
 ทวิณฺณํ ปุคฺคณํ สพฺพตถ ปฏินานุสโย จ นานุเสติ

วิจิจฉานุสโย จ นานุเสติ.

ยสส วา ปน ยตถ วิจิจฉานุสโย นานุเสติ ตสส ตตถ
ปฏิฆานุสโย นานุเสตตีติ?

ทวินนํ ปุคฺคลันนํ ทุกฺขาย เวทนาย เตสํ ตตถ วิจิจฉานุสโย
นานุเสติ, โน จ เตสํ ตตถ ปฏิฆานุสโย นานุเสติ. เตสญฺเฌว
ปุคฺคลันนํ กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา
อปริยาปนฺเน เตสํ ตตถ วิจิจฉานุสโย จ นานุเสติ
ปฏิฆานุสโย จ นานุเสติ. ทวินนํ ปุคฺคลันนํ สພพตถ
วิจิจฉานุสโย จ นานุเสติ ปฏิฆานุสโย จ นานุเสติ.

(ก) ยสส ยตถ ปฏิฆานุสโย นานุเสติ ตสส ตตถ
ภวราคานุสโย นานุเสตตีติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลันนํ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา เตสํ ตตถ
ปฏิฆานุสโย นานุเสติ, โน จ เตสํ ตตถ ภวราคานุสโย นานุเสติ.
เตสญฺเฌว ปุคฺคลันนํ กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ อปริยาปนฺเน
เตสํ ตตถ ปฏิฆานุสโย จ นานุเสติ ภวราคานุสโย จ นานุเสติ.
อนาคามิสฺส รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตสส ตตถ ปฏิฆานุสโย
นานุเสติ, โน จ ตสส ตตถ ภวราคานุสโย นานุเสติ. ตสฺสเว
ปุคฺคลสฺส กามธาทุยา ตีสุ เวทนาสุ อปริยาปนฺเน ตสส ตตถ
ปฏิฆานุสโย จ นานุเสติ ภวราคานุสโย จ นานุเสติ. อรหโต
สພพตถ ปฏิฆานุสโย จ นานุเสติ ภวราคานุสโย จ นานุเสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ภวราคานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
ปฏิกฺขานุสโย นานุเสตฺติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลานํ ทุกฺขาย เวทนาย เตสํ ตตถ ภวราคานุสโย
นानุเสติ, โน จ เตสํ ตตถ ปฏิกฺขานุสโย นานุเสติ. เตสญฺเฌว
ปุคฺคลานํ กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ อปรียาปนฺเน เตสํ ตตถ
ภวราคานุสโย จ นานุเสติ ปฏิกฺขานุสโย จ นานุเสติ. อรหโต
สพฺพตถ ภวราคานุสโย จ นานุเสติ ปฏิกฺขานุสโย จ นานุเสติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ปฏิกฺขานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
อวิชฺขานุสโย นานุเสตฺติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลานํ กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา
อรูปรธาทูยา เตสํ ตตถ ปฏิกฺขานุสโย นานุเสติ, โน จ เตสํ ตตถ
อวิชฺขานุสโย นานุเสติ. เตสญฺเฌว ปุคฺคลานํ อปรียาปนฺเน เตสํ
ตตถ ปฏิกฺขานุสโย จ นานุเสติ อวิชฺขานุสโย จ นานุเสติ.
อนาคามิสฺส กามธาทูยา ตีสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา อรูปรธาทูยา
ตสฺส ตตถ ปฏิกฺขานุสโย นานุเสติ, โน จ ตสฺส ตตถ
อวิชฺขานุสโย นานุเสติ. ตสฺสฺสว ปุคฺคลสฺส อปรียาปนฺเน ตสฺส
ตตถ ปฏิกฺขานุสโย จ นานุเสติ อวิชฺขานุสโย จ นานุเสติ.
อรหโต สพฺพตถ ปฏิกฺขานุสโย จ นานุเสติ อวิชฺขานุสโย จ
นानุเสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชฺชานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
ปฏินานุสโย นานุเสตฺตีติ?

อามนฺตา.

๕๘. ยสฺส ยตถ มานานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
ทิจฺจนานุสโย...เป... วิจิจฺจนานุสโย นานุเสตฺตีติ?

ปฺกฺกฺชนสฺส ทฺกฺกฺขาย เวทนาย ตสฺส ตตถ มานานุสโย
นานุเสติ, โน จ ตสฺส ตตถ วิจิจฺจนานุสโย นานุเสติ. ตสฺสเวย
ปฺกฺกฺคลสฺส อปริยาปนฺเน ตสฺส ตตถ มานานุสโย จ นานุเสติ
วิจิจฺจนานุสโย จ นานุเสติ. อรหฺโต สพฺพตถ มานานุสโย จ
นานุเสติ วิจิจฺจนานุสโย จ นานุเสติ.

ยสฺส วา ปน ยตถ วิจิจฺจนานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
มานานุสโย นานุเสตฺตีติ?

ติณฺณํ ปฺกฺกฺกลาณํ กามธาทฺฐยา ทฺวิสฺสุ เวทนาสุ รูปธาทฺฐยา
อรฺุพธาทฺฐยา เตสํ ตตถ วิจิจฺจนานุสโย นานุเสติ, โน จ เตสํ ตตถ
มานานุสโย นานุเสติ. เตสญฺเวย ปฺกฺกฺกลาณํ ทฺกฺกฺขาย เวทนาย
อปริยาปนฺเน เตสํ ตตถ วิจิจฺจนานุสโย จ นานุเสติ
มานานุสโย จ นานุเสติ. อรหฺโต สพฺพตถ วิจิจฺจนานุสโย จ
นานุเสติ มานานุสโย จ นานุเสติ.

(ก) ยสฺส ยตถ มานานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
ภวราคานุสโย นานุเสตฺตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ภวราคานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
มานานุสโย นานุเสตฺตีติ?

จตฺถนํ ปุคฺคลันํ กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ เตสํ ตตถ
ภวราคานุสโย นานุเสติ, โน จ เตสํ ตตถ มานานุสโย นานุเสติ.
เตสญฺเณว ปุคฺคลันํ ทุกฺขาเย เวทนาย อปฺริยาปนฺเน เตสํ ตตถ
ภวราคานุสโย จ นานุเสติ มานานุสโย จ นานุเสติ. อรหฺโต
สพฺพตถ ภวราคานุสโย จ นานุเสติ มานานุสโย จ นานุเสติ.

(ก) ยสฺส ยตถ มานานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
อวิชฺขานุสโย นานุเสตฺตีติ?

จตฺถนํ ปุคฺคลันํ ทุกฺขาเย เวทนาย เตสํ ตตถ มานานุสโย
นานุเสติ, โน จ เตสํ ตตถ อวิชฺขานุสโย นานุเสติ. เตสญฺเณว
ปุคฺคลันํ อปฺริยาปนฺเน เตสํ ตตถ มานานุสโย จ นานุเสติ
อวิชฺขานุสโย จ นานุเสติ. อรหฺโต สพฺพตถ มานานุสโย จ
นานุเสติ อวิชฺขานุสโย จ นานุเสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชฺขานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
มานานุสโย นานุเสตฺตีติ?

อามนฺตา.

๕๙.(ก) ยสฺส ยตถ ทิฏฐานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
 วิจิกิจฺฉานุสโย นานุเสตฺติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ วิจิกิจฺฉานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
 ทิฏฐานุสโย นานุเสตฺติ?

อามนฺตา.

ยสฺส ยตถ ทิฏฐานุสโย...เป... วิจิกิจฺฉานุสโย นานุเสติ ตสฺส
 ตตถ ภาวคานุสโย นานุเสตฺติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลานํ รุปธาตุยา อรูปธาตุยา เตสํ ตตถ
 วิจิกิจฺฉานุสโย นานุเสติ, โน จ เตสํ ตตถ ภาวคานุสโย
 นานุเสติ. เตสญฺเณว ปุคฺคลานํ กามธาตุยา ตีสุ เวทนาสุ
 อปรียาปนฺเน เตสํ ตตถ วิจิกิจฺฉานุสโย จ นานุเสติ
 ภาวคานุสโย จ นานุเสติ. อรหโต สพฺพตถ วิจิกิจฺฉานุสโย จ
 นานุเสติ ภาวคานุสโย จ นานุเสติ.

ยสฺส วา ปน ยตถ ภาวคานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
 วิจิกิจฺฉานุสโย นานุเสตฺติ?

ปฺถุชฺชนสฺส กามธาตุยา ตีสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตถ
 ภาวคานุสโย นานุเสติ , โน จ ตสฺส ตตถ วิจิกิจฺฉานุสโย
 นานุเสติ. ตสฺสเวย ปุคฺคลสฺส อปรียาปนฺเน ตสฺส ตตถ
 ภาวคานุสโย จ นานุเสติ วิจิกิจฺฉานุสโย จ นานุเสติ.

อรหโต สัพพตถ ภวราคานุสโย จ นานุเสติ วิจิกิจฉานุสโย จ
 นานุเสติ.

(ก) ยสฺส ยตถ วิจิกิจฉานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
 อวิชขานุสโย นานุเสตฺติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลานํ กามธาทูยา ตีสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา
 อรูปธาทูยา เตสํ ตตถ วิจิกิจฉานุสโย นานุเสติ, โน จ เตสํ ตตถ
 อวิชขานุสโย นานุเสติ. เตสญฺเณว ปุคฺคลานํ อปรียาปนฺเน เตสํ
 ตตถ วิจิกิจฉานุสโย จ นานุเสติ อวิชขานุสโย จ นานุเสติ.
 อรหโต สัพพตถ วิจิกิจฉานุสโย จ นานุเสติ อวิชขานุสโย จ
 นานุเสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชขานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
 วิจิกิจฉานุสโย นานุเสตฺติ?

อามนฺตา.

๖๐.(ก) ยสฺส ยตถ ภวราคานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
 อวิชขานุสโย นานุเสตฺติ?

จตุณฺนํ ปุคฺคลานํ กามธาทูยา ตีสุ เวทนาสุ เตสํ ตตถ
 ภวราคานุสโย นานุเสติ, โน จ เตสํ ตตถ อวิชขานุสโย นานุเสติ.
 เตสญฺเณว ปุคฺคลานํ อปรียาปนฺเน เตสํ ตตถ ภวราคานุสโย จ
 นานุเสติ อวิชขานุสโย จ นานุเสติ. อรหโต สัพพตถ
 ภวราคานุสโย จ นานุเสติ อวิชขานุสโย จ นานุเสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชฺชานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย นานุเสตฺติ?

อามนฺตา. (เอกมฺวลก)

๖๑.(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ
 นานุเสนฺติ ตสฺส ตตถ มานานุสโย นานุเสตฺติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลानํ รูปธาตุยา อรูปธาตุยา เตสํ ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ นานุเสนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ
 มานานุสโย นานุเสติ. เตสญฺเณว ปุคฺคลानํ อปริยาปนเน
 เตสํ ตตถ กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ นานุเสนฺติ
 มานานุสโย จ นานุเสติ. อนาคามิสฺส กามธาตุยา ทฺวิสฺส เวทนาสุ
 รูปธาตุยา อรูปธาตุยา ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย จ
 ปฏฺิฆานุสโย จ นานุเสนฺติ, โน จ ตสฺส ตตถ มานานุสโย
 นานุเสติ. ตสฺเสว ปุคฺคลสฺส ทุกฺขาย เวทนาย อปริยาปนเน
 ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ นานุเสนฺติ
 มานานุสโย จ นานุเสติ. อรหฺโต สพฺพตฺถ กามราคานุสโย จ
 ปฏฺิฆานุสโย จ นานุเสนฺติ มานานุสโย จ นานุเสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มานานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ นานุเสนฺตฺติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลानํ ทุกฺขาย เวทนาย เตสํ ตตถ มานานุสโย จ
 กามราคานุสโย จ นานุเสนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ ปฏฺิฆานุสโย

นानุเสติ. เตสญเณว ปุคฺคลานํ อปริยาปนเน เตสํ ตตถ
 มานานุสโย จ นานุเสติ กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ
 นานุเสนติ. อรหโต สัพพตถ มานานุสโย จ นานุเสติ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ นานุเสนติ.

ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ นานุเสนติ
 ตสฺส ตตถ ทิฏฺฐานุสโย...เป... วิจิกิจฺฉานุสโย นานุเสตฺติ?

ปฺลชฺชนสฺส รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ นานุเสนติ, โน จ ตสฺส ตตถ
 วิจิกิจฺฉานุสโย นานุเสติ. ตสฺสเณว ปุคฺคลสฺส อปริยาปนเน
 ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ นานุเสนติ
 วิจิกิจฺฉานุสโย จ นานุเสติ. ทวินํ ปุคฺคลานํ สัพพตถ...เป....

ยสฺส วา ปน ยตถ วิจิกิจฺฉานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ นานุเสนตฺติ?

ทวินํ ปุคฺคลานํ ทุกฺขาย เวทนาย เตสํ ตตถ
 วิจิกิจฺฉานุสโย จ กามราคานุสโย จ นานุเสนติ, โน จ เตสํ ตตถ
 ปฏิกฺขานุสโย นานุเสติ. เตสญเณว ปุคฺคลานํ กามธาคฺคยา ทวีสุ
 เวทนาสุ เตสํ ตตถ วิจิกิจฺฉานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ นานุเสนติ,
 โน จ เตสํ ตตถ กามราคานุสโย นานุเสติ. เตสญเณว ปุคฺคลานํ
 รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา อปริยาปนเน เตสํ ตตถ วิจิกิจฺฉานุสโย จ
 นานุเสติ กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ นานุเสนติ.

ทวิณฺณํ ปุคฺคลานํ สพฺพตถ...เป....

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ นานุเสนฺติ
ตสฺส ตตถ ฆวราคานุสโย นานุเสตฺติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลานํ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา เตสํ ตตถ
กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ นานุเสนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ
ฆวราคานุสโย นานุเสตฺติ. เตสญฺเณว ปุคฺคลานํ อปริยาปนฺเน
เตสํ ตตถ กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ นานุเสนฺติ
ฆวราคานุสโย จ นานุเสตฺติ. อนาคามิสฺส รูปธาทุยา อรูปธาทุยา
ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ นานุเสนฺติ,
โน จ ตสฺส ตตถ ฆวราคานุสโย นานุเสตฺติ. ตสฺเสว ปุคฺคลสฺส
กามธาทุยา ตีสุ เวทนาสุ อปริยาปนฺเน ตสฺส ตตถ
กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ นานุเสนฺติ ฆวราคานุสโย จ
นानุเสตฺติ. อรหโต สพฺพตถ...เป....

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆวราคานุสโย นานุเสตฺติ ตสฺส ตตถ
กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ นานุเสนฺตฺติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลานํ ทุกฺขาย เวทนาย เตสํ ตตถ
ฆวราคานุสโย จ กามราคานุสโย จ นานุเสนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ
ปฏฺิฆานุสโย นานุเสตฺติ. เตสญฺเณว ปุคฺคลานํ กามธาทุยา ทวีสุ
เวทนาสุ เตสํ ตตถ ฆวราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ นานุเสนฺติ,
โน จ เตสํ ตตถ กามราคานุสโย นานุเสตฺติ. เตสญฺเณว ปุคฺคลานํ

อปฺริยาปนฺเน เตสํ ตตฺถ ภาวราคานุสฺสโย จ นานุสฺเสติ
 ภาวราคานุสฺสโย จ ปฏฺิฆานุสฺสโย จ นานุสฺเสนฺติ.
 อรหฺโต สพฺพตฺถ...เป....

(ก) ยสฺส ยตฺถ ภาวราคานุสฺสโย จ ปฏฺิฆานุสฺสโย จ นานุสฺเสนฺติ
 ตสฺส ตตฺถ อวิชฺชานุสฺสโย นานุสฺเสตฺติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลानํ รุปธาตฺุยา อรูปธาตฺุยา เตสํ ตตฺถ
 ภาวราคานุสฺสโย จ ปฏฺิฆานุสฺสโย จ นานุสฺเสนฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
 อวิชฺชานุสฺสโย นานุสฺเสติ. เตสญฺเฌว ปุคฺคลानํ อปฺริยาปนฺเน
 เตสํ ตตฺถ ภาวราคานุสฺสโย จ ปฏฺิฆานุสฺสโย จ นานุสฺเสนฺติ
 อวิชฺชานุสฺสโย จ นานุสฺเสติ. อนาคามิสฺส ภาวธาตฺุยา ตีสุ เวทนาสุ
 รุปธาตฺุยา อรูปธาตฺุยา ตสฺส ตตฺถ ภาวราคานุสฺสโย จ
 ปฏฺิฆานุสฺสโย จ นานุสฺเสนฺติ, โน จ ตสฺส ตตฺถ อวิชฺชานุสฺสโย
 นานุสฺเสติ. ตสฺเสว ปุคฺคลสฺส อปฺริยาปนฺเน ตสฺส ตตฺถ
 ภาวราคานุสฺสโย จ ปฏฺิฆานุสฺสโย จ นานุสฺเสนฺติ อวิชฺชานุสฺสโย จ
 นานุสฺเสติ. อรหฺโต สพฺพตฺถ...เป....

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อวิชฺชานุสฺสโย นานุสฺเสติ ตสฺส ตตฺถ
 ภาวราคานุสฺสโย จ ปฏฺิฆานุสฺสโย จ นานุสฺเสนฺตฺติ?

อามนฺตา. (ทุกมฺูลกั)

๖๒. ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ นานุเสนติ ตสฺส ตตถ ทิฏฐานุสโย...เป...
 วิจิกิจฉานุสโย นานุเสตติ?

อามนตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ วิจิกิจฉานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ นานุเสนตติ?

ทวินันํ ปุคฺคลันํ ทุกฺขาย เวทนาย เตสํ ตตถ
 วิจิกิจฉานุสโย จ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ นานุเสนติ,
 โน จ เตสํ ตตถ ปฏิกขานุสโย นานุเสติ. เตสญฺเอยว ปุคฺคลันํ
 กามธาดุยา ทวีสุ เวทนาสุ เตสํ ตตถ วิจิกิจฉานุสโย จ
 ปฏิกขานุสโย จ นานุเสนติ, โน จ เตสํ ตตถ กามราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ นานุเสนติ. เตสญฺเอยว ปุคฺคลันํ รูปธาดุยา
 อรูปธาดุยา เตสํ ตตถ วิจิกิจฉานุสโย จ กามราคานุสโย จ
 ปฏิกขานุสโย จ นานุเสนติ, โน จ เตสํ ตตถ มานานุสโย
 นานุเสติ. เตสญฺเอยว ปุคฺคลันํ อปริยาปนฺเน เตสํ ตตถ
 วิจิกิจฉานุสโย จ นานุเสติ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ นานุเสนติ. อนาคามิสฺส กามธาดุยา ทวีสุ
 เวทนาสุ รูปธาดุยา อรูปธาดุยา ตสฺส ตตถ วิจิกิจฉานุสโย จ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ นานุเสนติ, โน จ ตสฺส ตตถ
 มานานุสโย นานุเสติ. ตสฺสว ปุคฺคลสฺส ทุกฺขาย เวทนาย

อปริยาปนเน ตสฺส ตตฺถ วิจิกิจฺฉานุสโย จ นานุเสติ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ มานานุสโย จ นานุเสนฺติ.
 อรหโต สพฺพตฺถ...เป....

(ก) ยสฺส ยตฺถ กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ
 มานานุสโย จ นานุเสนฺติ ตสฺส ตตฺถ ภาวราคานุสโย นานุเสตฺติ?
 อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ภาวราคานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตฺถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ มานานุสโย จ นานุเสนฺตฺติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลानํ ทุกฺขาย เวทนาย เตสํ ตตฺถ
 ภาวราคานุสโย จ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ นานุเสนฺติ,
 โน จ เตสํ ตตฺถ ปฏิกฺขานุสโย นานุเสติ. เตสญฺเฒว ปุคฺคลानํ
 กามธาคฺญา ทฺวิสุ เวทนาสุ เตสํ ตตฺถ ภาวราคานุสโย จ
 ปฏิกฺขานุสโย จ นานุเสนฺติ , โน จ เตสํ ตตฺถ กามราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ นานุเสนฺติ. เตสญฺเฒว ปุคฺคลानํ อปริยาปนเน
 เตสํ ตตฺถ ภาวราคานุสโย จ นานุเสติ กามราคานุสโย จ
 ปฏิกฺขานุสโย จ มานานุสโย จ นานุเสนฺติ. อนาคามิสฺส
 กามธาคฺญา ทฺวิสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตฺถ ภาวราคานุสโย จ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ นานุเสนฺติ, โน จ ตสฺส ตตฺถ
 มานานุสโย นานุเสติ. ตสฺสเว ปุคฺคลสฺส ทุกฺขาย เวทนาย
 อปริยาปนเน ตสฺส ตตฺถ ภาวราคานุสโย จ นานุเสติ

กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ นานุเสนติ.
 อรหโต สัพพุตถ...เป....

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ นานุเสนติ ตสฺส ตตถ อวิชฺขานุสโย นานุเสตฺติ?

อนาคามิสฺส ทุกฺขาย เวทนาย ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย จ
 ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ นานุเสนติ, โน จ ตสฺส ตตถ
 อวิชฺขานุสโย นานุเสตฺติ. ตสฺสว ปุคฺคสฺส อปรียาปนฺเน
 ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ
 นานุเสนติ อวิชฺขานุสโย จ นานุเสตฺติ. อรหโต สัพพุตถ...เป....

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชฺขานุสโย นานุเสตฺติ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ นานุเสนตฺติ?

อามนฺตา. (ติกมฺูลกั)

๖๓.(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ นานุเสนติ ตสฺส ตตถ
 วิจิกิฉฺฉานุสโย นานุเสตฺติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ วิจิกิฉฺฉานุสโย นานุเสตฺติ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ
 นานุเสนตฺติ?

ทวินัน ปุคฺคลานัน ทุกฺขาย เวทนาย เตสํ ตตฺถ
 วิจิกิจฺฉานุสโย จ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ
 ทิฏฺฐานุสโย จ นานุเสนฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ปฏฺิษฺณานุสโย
 นานุเสติ. เตสญฺเณว ปุคฺคลานัน กามธาคฺคยา ทวีสุ เวทนาสุ
 เตสํ ตตฺถ วิจิกิจฺฉานุสโย จ ปฏฺิษฺณานุสโย จ นานุเสนฺติ,
 โน จ เตสํ ตตฺถ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ นานุเสนฺติ.
 เตสญฺเณว ปุคฺคลานัน รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา เตสํ ตตฺถ
 วิจิกิจฺฉานุสโย จ กามราคานุสโย จ ปฏฺิษฺณานุสโย จ
 ทิฏฺฐานุสโย จ นานุเสนฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ มานานุสโย
 นานุเสติ. เตสญฺเณว ปุคฺคลานัน อปริยาปนฺเน เตสํ ตตฺถ
 วิจิกิจฺฉานุสโย จ นานุเสติ กามราคานุสโย จ ปฏฺิษฺณานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ นานุเสนฺติ. อนาคามิสฺส
 กามธาคฺคยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา ตสฺส ตตฺถ
 วิจิกิจฺฉานุสโย จ กามราคานุสโย จ ปฏฺิษฺณานุสโย จ
 ทิฏฺฐานุสโย จ นานุเสนฺติ, โน จ ตสฺส ตตฺถ มานานุสโย
 นานุเสติ. ตสฺสเวยว ปุคฺคลสฺส ทุกฺขาย เวทนาย อปริยาปนฺเน
 ตสฺส ตตฺถ วิจิกิจฺฉานุสโย จ นานุเสติ กามราคานุสโย จ
 ปฏฺิษฺณานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ นานุเสนฺติ.
 อรหโต สพฺพตฺถ วิจิกิจฺฉานุสโย จ นานุเสติ กามราคานุสโย จ

ปฏิกษานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ นานุเสนติ ...เป....
(จตุกกมฺมลกั)

๖๔.(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกษานุสโย จ
มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ นานุเสนติ
ตสฺส ตตถ ฆวราคานุสโย นานุเสนตึติ?

อามนตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆวราคานุสโย นานุเสนติ ตสฺส ตตถ
กามราคานุสโย จ ปฏิกษานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ
วิจิกิจฉานุสโย จ นานุเสนตึติ?

ปฺปุชฺชนสฺส ทุกฺขาย เวทนาย ตสฺส ตตถ ฆวราคานุสโย จ
กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ นานุเสนติ, โน จ ตสฺส ตตถ
ปฏิกษานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ นานุเสนติ.
ตสฺสเว ปุคฺคสฺส กามธาคฺยา ทวีสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตถ
ฆวราคานุสโย จ ปฏิกษานุสโย จ นานุเสนติ, โน จ ตสฺส ตตถ
กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ
วิจิกิจฉานุสโย จ นานุเสนติ. ตสฺสเว ปุคฺคสฺส อปริยาปนเน
ตสฺส ตตถ ฆวราคานุสโย จ นานุเสนติ กามราคานุสโย จ
ปฏิกษานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ
นานุเสนติ. ทฺวินนํ ปุคฺคลันํ ทุกฺขาย เวทนาย เตสํ ตตถ
ฆวราคานุสโย จ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ

ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ นานุเสนติ, โน จ เตสํ ตตถ
 ปฏิกขานุสโย นานุเสนติ. เตสญญเณว ปุคฺคลानํ กามธาคุยา ทวีสุ
 เวทนาสุ เตสํ ตตถ ภวราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ นานุเสนติ, โน จ เตสํ ตตถ
 กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ นานุเสนติ. เตสญญเณว
 ปุคฺคลानํ อปริยาปนเน เตสํ ตตถ ภวราคานุสโย จ นานุเสนติ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ นานุเสนติ. อนาคามิสฺส กามธาคุยา ทวีสุ
 เวทนาสุ ตสฺส ตตถ ภวราคานุสโย จ กามราคานุสโย จ
 ปฏิกขานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ นานุเสนติ,
 โน จ ตสฺส ตตถ มานานุสโย นานุเสนติ. ตสฺสเณว ปุคฺคลสฺส
 ทุกฺขาย เวทนาย อปริยาปนเน ตสฺส ตตถ ภวราคานุสโย จ
 นานุเสนติ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ
 ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ นานุเสนติ.

อรหโต สพฺพตฺถ...เป.... (ปญฺจกมฺมลกั)

๖๕.(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ
 นานุเสนติ ตสฺส ตตถ อวิชฺขานุสโย นานุเสนตึติ?

อนาคามิสฺส ทุกฺขาย เวทนาย ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย จ
 ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ

ภวราคานุสโย จ นานุเสนติ, โน จ ตสฺส ตตถ อวิชชานุสโย
 นานุเสติ. ตสฺสเสว ปุคฺคลสฺส อปรียาปนฺเน ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ
 วิจิกิจฺฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ นานุเสนติ อวิชชานุสโย จ
 นานุเสติ. อรหโต สพฺพตถ กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ วิจิกิจฺฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ
 นานุเสนติ อวิชชานุสโย จ นานุเสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชชานุสโย นานุเสติ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ
 วิจิกิจฺฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ นานุเสนตฺติ?

อามนฺตา. (ฉกฺกมฺมูลกั)

อนุสยวาเร ปฏฺิโฌมั.

อนุสยวาโร.

๒. สานุสยวาโร

(ก) อนุโลมบุคคลโล

๖๖.(ก) โย กามราคานุสเยน สานุสโย โส ปฏิฆานุสเยน
สานุสโยติ?

อามนตา.

(ข) โย วา ปน ปฏิฆานุสเยน สานุสโย โส
กามราคานุสเยน สานุสโยติ?

อามนตา.

(ก) โย กามราคานุสเยน สานุสโย โส มานานุสเยน
สานุสโยติ?

อามนตา.

(ข) โย วา ปน มานานุสเยน สานุสโย โส กามราคานุสเยน
สานุสโยติ?

อนาคามี มานานุสเยน สานุสโย, โน จ กามราคานุสเยน
สานุสโย. ตโย ปุคฺคลา มานานุสเยน จ สานุสยา
กามราคานุสเยน จ สานุสยา.

โย กามราคานุสเยน สานุสโย โส ทิฏฐานุสเยน...เป...
วิจิกิจฉานุสเยน สานุสโยติ?

เทว ปุคฺคลา กามราคานุสเยน สานุสยา, โน จ
วิจิกิจฉานุสเยน สานุสยา. ปุถุชฺชโน กามราคานุสเยน จ สานุสโย

วิจิจิจฉานุสเยน จ สานุสโย.

โย วา ปน วิจิจิจฉานุสเยน สานุสโย โส กามราคานุสเยน
 สานุสโยติ?

อามนตา.

โย กามราคานุสเยน สานุสโย โส ภวราคานุสเยน...เป...
 อวิชขานุสเยน สานุสโยติ?

อามนตา.

โย วา ปน อวิชขานุสเยน สานุสโย โส กามราคานุสเยน
 สานุสโยติ?

อนาคามี อวิชขานุสเยน สานุสโย, โน จ กามราคานุสเยน
 สานุสโย. ตโย ปุคฺคลา อวิชขานุสเยน จ สานุสยา
 กามราคานุสเยน จ สานุสยา.

๖๗.(ก) โย ปฏีฆานุสเยน สานุสโย โส มานานุสเยน
 สานุสโยติ?

อามนตา.

(ข) โย วา ปน มานานุสเยน สานุสโย โส ปฏีฆานุสเยน
 สานุสโยติ?

อนาคามี มานานุสเยน สานุสโย, โน จ ปฏีฆานุสเยน
 สานุสโย. ตโย ปุคฺคลา มานานุสเยน จ สานุสยา
 ปฏีฆานุสเยน จ สานุสยา.

โย ปฏิกขานุสเยน สานุสโย โส ทิฏฐานุสเยน...เป...

วิจิกิจฉานุสเยน สานุสโยติ?

เทว ปุคฺคลา ปฏิกขานุสเยน สานุสยา, โน จ วิจิกิจฉานุสเยน
 สานุสยา. ปุถุชฺชโน ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโย วิจิกิจฉานุสเยน จ
 สานุสโย.

โย วา ปน วิจิกิจฉานุสเยน สานุสโย โส ปฏิกขานุสเยน
 สานุสโยติ?

อามนฺตา.

โย ปฏิกขานุสเยน สานุสโย โส ภวราคานุสเยน...เป...
 อวิชขานุสเยน สานุสโยติ?

อามนฺตา.

โย วา ปน อวิชขานุสเยน สานุสโย โส ปฏิกขานุสเยน
 สานุสโยติ?

อนาคามี อวิชขานุสเยน สานุสโย, โน จ ปฏิกขานุสเยน
 สานุสโย. ตโย ปุคฺคลา อวิชขานุสเยน จ สานุสยา
 ปฏิกขานุสเยน จ สานุสยา.

๖๘. โย มานานุสเยน สานุสโย โส ทิฏฐานุสเยน...เป...
 วิจิกิจฉานุสเยน สานุสโยติ?

ตโย ปุคฺคลา มานานุสเยน สานุสยา, โน จ วิจิกิจฉานุสเยน

सानุสยา. ปุถุชโน มานานุสเยน จ สานุสโย วิจิกิจฉานุสเยน จ
 สานุสโย.

โย วา ปน วิจิกิจฉานุสเยน สานุสโย โส มานานุสเยน
 สานุสโยติ?

อามนตา.

โย มานานุสเยน สานุสโย โส ภวราคานุสเยน...เป...
 อวิชขานุสเยน สานุสโยติ?

อามนตา.

โย วา ปน อวิชขานุสเยน สานุสโย โส มานานุสเยน
 สานุสโยติ?

อามนตา.

๖๙.(ก) โย ทิฏฐิขานุสเยน สานุสโย โส วิจิกิจฉานุสเยน
 สานุสโยติ?

อามนตา.

(ข) โย วา ปน วิจิกิจฉานุสเยน สานุสโย โส ทิฏฐิขานุสเยน
 สานุสโยติ?

อามนตา ...เป....

๗๐. โย วิจิกิจฉานุสเยน สานุสโย โส ภวราคานุสเยน...เป...
 อวิชขานุสเยน สานุสโยติ?

อามนตา.

โย วา ปน อวิชขานุสเยน สานุสโย โส วิจิกิจฉานุสเยน
 สานุสโยติ?

ตโย ปุคฺคลา อวิชขานุสเยน สานุสยา, โน จ
 วิจิกิจฉานุสเยน สานุสยา. ปุถุชฺชโน อวิชขานุสเยน จ สานุสโย
 วิจิกิจฉานุสเยน จ สานุสโย.

๗๑.(ก) โย ภวราคานุสเยน สานุสโย โส อวิชขานุสเยน
 สานุสโยติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อวิชขานุสเยน สานุสโย โส ภวราคานุสเยน
 สานุสโยติ?

อามนฺตา. (เอกมุลกั)

๗๒.(ก) โย กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ สานุสโย
 โส มานานุสเยน สานุสโยติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน มานานุสเยน สานุสโย โส
 กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ สานุสโยติ?

อนาคามี มานานุสเยน สานุสโย, โน จ กามราคานุสเยน จ
 ปฏีฆานุสเยน จ สานุสโย. ตโย ปุคฺคลา มานานุสเยน จ
 สานุสยา กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ สานุสยา.

โย กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโย โส
ทิกฺขานุสเยน...เป... วิจิกิฉานุสเยน สานุสโยติ?

เทว ปุคฺคลา กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ สานุสยา,
โน จ วิจิกิฉานุสเยน สานุสยา. ปุถุชฺชโน กามราคานุสเยน จ
ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโย วิจิกิฉานุสเยน จ สานุสโย.

โย วา ปน วิจิกิฉานุสเยน สานุสโย โส
กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโยติ?

อามนฺตา.

โย กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโย โส
ภวราคานุสเยน...เป... อวิชฺขานุสเยน สานุสโยติ?

อามนฺตา.

โย วา ปน อวิชฺขานุสเยน สานุสโย โส กามราคานุสเยน จ
ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโยติ?

อนาคามี อวิชฺขานุสเยน สานุสโย, โน จ
กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโย. ตโย ปุคฺคลา
อวิชฺขานุสเยน จ สานุสยา กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
สานุสยา. (ทุกมฺมลกั)

๗๓. โย กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
มานานุสเยน จ สานุสโย โส ทิกฺขานุสเยน...เป... วิจิกิฉานุสเยน
सानุสโยติ?

เทว ปุคฺคลา กามราคานุสเยน จ ปฏฺิฆานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ สานุสยา, โน จ วิจิกิจฺฉานุสเยน สานุสยา.
 ปุถุชฺชนํ กามราคานุสเยน จ ปฏฺิฆานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 สานุสโย วิจิกิจฺฉานุสเยน จ สานุสโย.

โย วา ปน วิจิกิจฺฉานุสเยน สานุสโย โส
 กามราคานุสเยน จ ปฏฺิฆานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสโยติ?
 อามนฺตา.

โย กามราคานุสเยน จ ปฏฺิฆานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 สานุสโย โส ภวราคานุสเยน...เป... อวิชฺชานุสเยน สานุสโยติ?
 อามนฺตา.

โย วา ปน อวิชฺชานุสเยน สานุสโย โส กามราคานุสเยน จ
 ปฏฺิฆานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสโยติ?

อนาคามี อวิชฺชานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสโย, โน จ
 กามราคานุสเยน จ ปฏฺิฆานุสเยน จ สานุสโย. ตโย ปุคฺคลา
 อวิชฺชานุสเยน จ สานุสยา กามราคานุสเยน จ ปฏฺิฆานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ สานุสยา. (ติกมฺลกั)

๗๔.(ก) โย กามราคานุสเยน จ ปฏฺิฆานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฺฐานุสเยน จ สานุสโย โส วิจิกิจฺฉานุสเยน
 สานุสโยติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน วิจิกิจฉานุสเยน สานุสโย โส
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฐิฉานุสเยน จ สานุสโยติ?

อามนตา ...เป.... (จตุกกมุลกั)

๗๕. โย กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐิฉานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ สานุสโย
 โส ภวราคานุสเยน...เป... อวิชขานุสเยน สานุสโยติ?

อามนตา.

โย วา ปน อวิชขานุสเยน สานุสโย โส กามราคานุสเยน จ
 ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ ทิฏฐิฉานุสเยน จ
 วิจิกิจฉานุสเยน จ สานุสโยติ?

อนาคามี อวิชขานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสโย,
 โน จ กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ ทิฏฐิฉานุสเยน จ
 วิจิกิจฉานุสเยน จ สานุสโย. เทว ปุคฺคลา อวิชขานุสเยน จ
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสยา,
 โน จ ทิฏฐิฉานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ สานุสยา. ปุถุชฺชน
 อวิชขานุสเยน จ สานุสโย กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐิฉานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ สานุสโย.
 (ปญจกมุลกั)

๗๖.(ก) โย กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ
 ภวราคานุสเยน จ สานุสโย โส อวิชขานุสเยน สานุสโยติ?

อามนตา.

(ข) โย วา ปน อวิชขานุสเยน สานุสโย โส
 กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ ภวราคานุสเยน จ
 สานุสโยติ?

อนาคามี อวิชขานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ภวราคานุสเยน จ สานุสโย, โน จ กามราคานุสเยน จ
 ปฏีฆานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ สานุสโย.
 เทว ปุคฺคลา อวิชขานุสเยน จ กามราคานุสเยน จ
 ปฏีฆานุสเยน จ มานานุสเยน จ ภวราคานุสเยน จ สานุสยา,
 โน จ ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ สานุสยา. ปุถุชฺชน
 อวิชขานุสเยน จ สานุสโย กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ
 ภวราคานุสเยน จ สานุสโย. (ฉกฺกมฺมลกั)

(ข) อนุโลมโอภาโส

๗๗.(ก) ยโต กามราคานุสเยน สานุสโย ตโต ปฏิกขานุสเยน
 สานุสโยติ?

โน.

(ข) ยโต วา ปน ปฏิกขานุสเยน สานุสโย ตโต
 กามราคานุสเยน สานุสโยติ?

โน.

(ก) ยโต กามราคานุสเยน สานุสโย ตโต มานานุสเยน
 สานุสโยติ?

อามนตา.

(ข) ยโต วา ปน มานานุสเยน สานุสโย ตโต
 กามราคานุสเยน สานุสโยติ?

รูปธาตุยา อรูปธาตุยา ตโต มานานุสเยน สานุสโย, โน จ
 ตโต กามราคานุสเยน สานุสโย. กามธาตุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต
 มานานุสเยน จ สานุสโย กามราคานุสเยน จ สานุสโย.

ยโต กามราคานุสเยน สานุสโย ตโต ทิฏฐจานุสเยน...เป...
 วิจิกิจจานุสเยน สานุสโยติ?

อามนตา.

ยโต วา ปน วิจิกิจจานุสเยน สานุสโย ตโต
 กามราคานุสเยน สานุสโยติ?

ทุกชาย เวทนาย รูปธาตุยา อรูปธาตุยา ตโต
 วิจิจิจฉานุสเยน สานุสโย, โน จ ตโต กามราคานุสเยน สานุสโย.
 กามธาตุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต วิจิจิจฉานุสเยน จ สานุสโย
 กามราคานุสเยน จ สานุสโย.

(ก) ยโต กามราคานุสเยน สานุสโย ตโต ภวราคานุสเยน
 สานุสโยติ?

โน.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสเยน สานุสโย ตโต
 กามราคานุสเยน สานุสโยติ?

โน.

(ก) ยโต กามราคานุสเยน สานุสโย ตโต อวิชขานุสเยน
 สานุสโยติ?

อามนตา.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสเยน สานุสโย ตโต
 กามราคานุสเยน สานุสโยติ?

ทุกชาย เวทนาย รูปธาตุยา อรูปธาตุยา ตโต อวิชขานุสเยน
 สานุสโย, โน จ ตโต กามราคานุสเยน สานุสโย. กามธาตุยา
 ทวีสุ เวทนาสุ ตโต อวิชขานุสเยน จ สานุสโย
 กามราคานุสเยน จ สานุสโย.

๗๘.(ก) ยโต ปฏิกขานุสเยน สานุสโย ตโต มานานุสเยน
 สานุสโยติ?

โน.

(ข) ยโต วา ปน มานานุสเยน สานุสโย ตโต ปฏิกขานุสเยน
 สานุสโยติ?

โน.

ยโต ปฏิกขานุสเยน สานุสโย ตโต ทิฏฐานุสเยน...เป...
 วิจิกิจฉานุสเยน สานุสโยติ?

อามนฺตา.

ยโต วา ปน วิจิกิจฉานุสเยน สานุสโย ตโต ปฏิกขานุสเยน
 สานุสโยติ?

กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต
 วิจิกิจฉานุสเยน สานุสโย, โน จ ตโต ปฏิกขานุสเยน สานุสโย.
 ทุกุขาย เวทนาย ตโต วิจิกิจฉานุสเยน จ สานุสโย
 ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโย.

(ก) ยโต ปฏิกขานุสเยน สานุสโย ตโต ภวราคานุสเยน
 สานุสโยติ?

โน.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสเยน สานุสโย ตโต
ปฏิกขานุสเยน สานุสโยติ?

โน.

(ก) ยโต ปฏิกขานุสเยน สานุสโย ตโต อวิชขานุสเยน
सानุสโยติ?

อามนตา.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสเยน สานุสโย ตโต
ปฏิกขานุสเยน สานุสโยติ?

กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต
อวิชขานุสเยน สานุสโย, โน จ ตโต ปฏิกขานุสเยน สานุสโย.
ทุกุขาย เวทนาย ตโต อวิชขานุสเยน จ สานุสโย
ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโย.

๗๙. ยโต มานานุสเยน สานุสโย ตโต ทิฏฐฐานุสเยน...เป...
วิจิกิจฉานุสเยน สานุสโยติ?

อามนตา.

ยโต วา ปน วิจิกิจฉานุสเยน สานุสโย ตโต มานานุสเยน
सानุสโยติ?

ทุกุขาย เวทนาย ตโต วิจิกิจฉานุสเยน สานุสโย, โน จ
ตโต มานานุสเยน สานุสโย. กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ
รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต วิจิกิจฉานุสเยน จ สานุสโย

มานานุสเยน จ สานุสโย.

(ก) ยโต มานานุสเยน สานุสโย ตโต ภวราคานุสเยน
สานุสโยติ?

กามธัตถุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต มานานุสเยน สานุสโย,
โน จ ตโต ภวราคานุสเยน สานุสโย. รูปธัตถุยา อรูปธัตถุยา
ตโต มานานุสเยน จ สานุสโย ภวราคานุสเยน จ สานุสโย.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสเยน สานุสโย ตโต
มานานุสเยน สานุสโยติ?

อามนฺตา.

(ก) ยโต มานานุสเยน สานุสโย ตโต อวิชขานุสเยน
สานุสโยติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสเยน สานุสโย ตโต
มานานุสเยน สานุสโยติ?

ทุกขาย เวทนาย ตโต อวิชขานุสเยน สานุสโย, โน จ ตโต
มานานุสเยน สานุสโย. กามธัตถุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธัตถุยา
อรูปธัตถุยา ตโต อวิชขานุสเยน จ สานุสโย มานานุสเยน จ
สานุสโย.

๘๐.(ก) ยโต ทัศนฺยานุสเยน สานุสโย ตโต วิจิกิจฺฉานุสเยน
 สานุสโยติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน วิจิกิจฺฉานุสเยน สานุสโย ตโต
 ทัศนฺยานุสเยน สานุสโยติ?

อามนฺตา ...เป....

๘๑.(ก) ยโต วิจิกิจฺฉานุสเยน สานุสโย ตโต ภวราคานุสเยน
 สานุสโยติ?

กามธาทูยา ตีสุ เวทนาสุ ตโต วิจิกิจฺฉานุสเยน สานุสโย,
 โน จ ตโต ภวราคานุสเยน สานุสโย. รูปธาทูยา อรูปธาทูยา
 ตโต วิจิกิจฺฉานุสเยน จ สานุสโย ภวราคานุสเยน จ สานุสโย.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสเยน สานุสโย ตโต
 วิจิกิจฺฉานุสเยน สานุสโยติ?

อามนฺตา.

๘๒.(ก) ยโต ภวราคานุสเยน สานุสโย ตโต อวิชฺขานุสเยน
 สานุสโยติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน อวิชฺขานุสเยน สานุสโย ตโต ภวราคานุ
 สเยน สานุสโยติ?

กามธาตุยา ตีสฺส เวทนาสุ ตโต อวิชชานุสเยน สานุสโย,
 โน จ ตโต ภวราคานุสเยน สานุสโย. รูปธาตุยา อรูปธาตุยา
 ตโต อวิชชานุสเยน จ สานุสโย ภวราคานุสเยน จ สานุสโย.
 (เอกมุลกั)

๘๓.(ก) ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโย
 ตโต มานานุสเยน สานุสโยติ?

นตถิ.

(ข) ยโต วา ปน มานานุสเยน สานุสโย ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโยติ?

รูปธาตุยา อรูปธาตุยา ตโต มานานุสเยน สานุสโย, โน จ
 ตโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโย. กามธาตุยา
 ทวีสุ เวทนาสุ ตโต มานานุสเยน จ กามราคานุสเยน จ
 สานุสโย, โน จ ตโต ปฏิกขานุสเยน สานุสโย.

ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโย ตโต
 ทิฏฐิขานุสเยน...เป... วิจิกิจฉานุสเยน สานุสโยติ?

นตถิ.

ยโต วา ปน วิจิกิจฉานุสเยน สานุสโย ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโยติ?

รูปธาตุยา อรูปธาตุยา ตโต วิจิกิจฉานุสเยน สานุสโย,
 โน จ ตโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโย.

กามธาคุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต วิจิกิจฉานุสเยน จ
 กามราคานุสเยน จ สานุสโย, โน จ ตโต ปฏิกขานุสเยน
 สานุสโย. ทุกขาย เวทนาย ตโต วิจิกิจฉานุสเยน จ
 ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโย, โน จ ตโต กามราคานุสเยน
 สานุสโย.

(ก) ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโย
 ตโต ภวราคานุสเยน สานุสโยติ?

นตถิ.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสเยน สานุสโย ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโยติ?

โน.

(ก) ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโย
 ตโต อวิชขานุสเยน สานุสโยติ?

นตถิ.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสเยน สานุสโย ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโยติ?

รูปธาคุยา อรูปธาคุยา ตโต อวิชขานุสเยน สานุสโย,
 โน จ ตโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโย.
 กามธาคุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต อวิชขานุสเยน จ
 กามราคานุสเยน จ สานุสโย, โน จ ตโต ปฏิกขานุสเยน

सानุสโย. ทุกขาย เวทนาย ตโต อวิชานุสเยน จ
 ปฏิฆานุสเยน จ สานุสโย, โน จ ตโต กามราคานุสเยน
 สานุสโย. (ทุกมูลกั)

๘๔. ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิฆานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ สานุสโย ตโต ภิฆจานุสเยน...เป...
 วิจิจจฉานุสเยน สานุสโยติ?

นตถิ.

ยโต วา ปน วิจิจจฉานุสเยน สานุสโย ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิฆานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสโยติ?

รูปธัตถุยา อรูปธัตถุยา ตโต วิจิจจฉานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ สานุสโย, โน จ ตโต กามราคานุสเยน จ
 ปฏิฆานุสเยน จ สานุสโย. กามธัตถุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต
 วิจิจจฉานุสเยน จ กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสโย,
 โน จ ตโต ปฏิฆานุสเยน สานุสโย. ทุกขาย เวทนาย ตโต
 วิจิจจฉานุสเยน จ ปฏิฆานุสเยน จ สานุสโย, โน จ ตโต
 กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสโย.

(ก) ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิฆานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ สานุสโย ตโต ภวราคานุสเยน สานุสโยติ?

นตถิ.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสเยน สานุสโย ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสโยติ?
 มานานุสเยน สานุสโย.

(ก) ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ สานุสโย ตโต อวิชขานุสเยน สานุสโยติ?
 นตถิ.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสเยน สานุสโย ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสโยติ?
 รูปธาตุยา อรูปธาตุยา ตโต อวิชขานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ สานุสโย, โน จ ตโต กามราคานุสเยน จ
 ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโย. กามธาตุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต
 อวิชขานุสเยน จ กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสโย,
 โน จ ตโต ปฏิกขานุสเยน สานุสโย. ทุกขาย เวทนาย ตโต
 อวิชขานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโย, โน จ ตโต
 กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสโย. (ติกมฺมุลกั)

๘๕.(ก) ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ สานุสโย ตโต วิจิกิจฺฉานุสเยน
 สานุสโยติ?

นตถิ.

(ข) ยโต วา ปน วิจิกิจฉานุสเยน สานุสโย ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฐานุสเยน จ สานุสโยติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตโต วิจิกิจฉานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ สานุสโย, โน จ ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโย. กามธาทูยา
 ทวีสุ เวทนาสุ ตโต วิจิกิจฉานุสเยน จ กามราคานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ สานุสโย, โน จ ตโต
 ปฏิกขานุสเยน สานุสโย. ทุกขาย เวทนาย ตโต
 วิจิกิจฉานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ สานุสโย,
 โน จ ตโต กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสโย.

(ก) ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ สานุสโย ตโต ภวราคานุสเยน
 สานุสโยติ?

นตถิ.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสเยน สานุสโย ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฐานุสเยน จ สานุสโยติ?

มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ สานุสโย.

(ก) ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ สานุสโย ตโต อวิชขานุสเยน
 สานุสโยติ?

นตถิ.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสเยน สานุสโย ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฐานุสเยน จ สานุสโยติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตโต อวิชขานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ สานุสโย, โน จ ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโย. กามธาทูยา
 ทวีสุ เวทนาสุ ตโต อวิชขานุสเยน จ กามราคานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ สานุสโย, โน จ ตโต
 ปฏิกขานุสเยน สานุสโย. ทุกขาย เวทนาย ตโต อวิชขานุสเยน จ
 ปฏิกขานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ สานุสโย, โน จ ตโต
 กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสโย. (จตุกกมฺมลกั)

๘๖.(ก) ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ สานุสโย
 ตโต ภวราคานุสเยน สานุสโยติ?

นตถิ.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสเยน สานุสโย ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ สานุสโยติ?

มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ
 สานุสโย.

(ก) ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ สานุสโย
 ตโต อวิชขานุสเยน สานุสโยติ?

นตถิ.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสเยน สานุสโย ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ สานุสโยติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตโต อวิชขานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ สานุสโย,
 โน จ ตโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโย.
 กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต อวิชขานุสเยน จ
 กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ
 วิจิกิจฉานุสเยน จ สานุสโย, โน จ ตโต ปฏิกขานุสเยน สานุสโย.
 ทุกุขาย เวทนาย ตโต อวิชขานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
 ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ สานุสโย, โน จ ตโต

กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสโย. (ปญจกมฺมลกั)

๘๗.(ก) ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏินานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ
 ภวราคานุสเยน จ สานุสโย ตโต อวิชขานุสเยน สานุสโยติ?
 นตถิ.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสเยน สานุสโย ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏินานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ ภวราคานุสเยน จ
 สานุสโยติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตโต อวิชขานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ
 ภวราคานุสเยน จ สานุสโย, โน จ ตโต กามราคานุสเยน จ
 ปฏินานุสเยน จ สานุสโย. กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสฺ ตโต
 อวิชขานุสเยน จ กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ สานุสโย, โน จ ตโต
 ปฏินานุสเยน จ ภวราคานุสเยน จ สานุสโย. ทุกฺขาย เวทนาย
 ตโต อวิชขานุสเยน จ ปฏินานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ
 วิจิกิจฉานุสเยน จ สานุสโย, โน จ ตโต กามราคานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ภวราคานุสเยน จ สานุสโย. (ฉกฺกมฺมลกั)

(ค) อนุโลมบุคคลโลกาสา

๘๘.(ก) โย ยโต กามราคานุสเยน สานุสโย โส ตโต
ปฏิกขานุสเยน สานุสโยติ?

โน.

(ข) โย วา ปน ยโต ปฏิกขานุสเยน สานุสโย โส ตโต
กามราคานุสเยน สานุสโยติ?

โน.

(ก) โย ยโต กามราคานุสเยน สานุสโย โส ตโต
มานานุสเยน สานุสโยติ?

อามนตา.

(ข) โย วา ปน ยโต มานานุสเยน สานุสโย โส ตโต
กามราคานุสเยน สานุสโยติ?

อนาคามี กามธัตถยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธัตถยา อรูปธัตถยา
โส ตโต มานานุสเยน สานุสโย, โน จ โส ตโต กามราคานุสเยน
สานุสโย. ตโย ปุคฺคลา รูปธัตถยา อรูปธัตถยา เต ตโต
มานานุสเยน สานุสยา, โน จ เต ตโต กามราคานุสเยน
สานุสยา. เตว ปุคฺคลา กามธัตถยา ทวีสุ เวทนาสุ เต ตโต
มานานุสเยน จ สานุสยา กามราคานุสเยน จ สานุสยา.

โย ยโต กามราคานุสเยน สานุสโย โส ตโต ทิฏฐานุสเยน...
เป... วิจิกิจฉานุสเยน สานุสโยติ?

เทว ปุคฺคลา กามธาคฺตยา ทวีสุ เวทนาสุ เต ตโต
 กามราคานุสเยน สานุสยา, โน จ เต ตโต วิจิกิจฺฉานุสเยน
 สานุสยา. ปุณฺณชโน กามธาคฺตยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ สานุสโย วิจิกิจฺฉานุสเยน จ สานุสโย.

โย วา ปน ยโต วิจิกิจฺฉานุสเยน สานุสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน สานุสโยติ?

ปุณฺณชโน ทุกฺขาเย เวทนาย รูปธาคฺตยา อรูปธาคฺตยา โส ตโต
 วิจิกิจฺฉานุสเยน สานุสโย, โน จ โส ตโต กามราคานุสเยน
 สานุสโย. เสว ปุคฺคโล กามธาคฺตยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต
 วิจิกิจฺฉานุสเยน จ สานุสโย กามราคานุสเยน จ สานุสโย.

(ก) โย ยโต กามราคานุสเยน สานุสโย โส ตโต
 ภาวราคานุสเยน สานุสโยติ?

โน.

(ข) โย วา ปน ยโต ภาวราคานุสเยน สานุสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน สานุสโยติ?

โน.

(ก) โย ยโต กามราคานุสเยน สานุสโย โส ตโต
 อวิชขานุสเยน สานุสโยติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชขานุสเยน สานุสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน สานุสโยติ?

อนาคามี กามธัตถยา ตีสุ เวทนาสุ รูปธัตถยา อรูปธัตถยา
 โส ตโต อวิชขานุสเยน สานุสโย, โน จ โส ตโต
 กามราคานุสเยน สานุสโย. ตโย ปุคฺคลา ทุกฺขาย เวทนาย
 รูปธัตถยา อรูปธัตถยา เต ตโต อวิชขานุสเยน สานุสยา,
 โน จ เต ตโต กามราคานุสเยน สานุสยา. เตว ปุคฺคลา
 กามธัตถยา ทวีสุ เวทนาสุ เต ตโต อวิชขานุสเยน จ สานุสยา
 กามราคานุสเยน จ สานุสยา.

๘๙.(ก) โย ยโต ปฏินานุสเยน สานุสโย โส ตโต
 มานานุสเยน สานุสโยติ?

โน.

(ข) โย วา ปน ยโต มานานุสเยน สานุสโย โส ตโต
 ปฏินานุสเยน สานุสโยติ?

โน.

โย ยโต ปฏินานุสเยน สานุสโย โส ตโต ทิฏฺฐจานุสเยน...เป...
 วิจิกิจฉานุสเยน สานุสโยติ?

เทว ปุคฺคลา ทุกฺขาย เวทนาย เต ตโต ปฏินานุสเยน
 สานุสยา, โน จ เต ตโต วิจิกิจฉานุสเยน สานุสยา.

ปฤชชโน ทุกขาย เวทนาย โส ตโต ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโย
 วิจิกิจฉานุสเยน จ สานุสโย.

โย วา ปน ยโต วิจิกิจฉานุสเยน สานุสโย โส ตโต
 ปฏิกขานุสเยน สานุสโยติ?

ปฤชชโน กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา
 โส ตโต วิจิกิจฉานุสเยน สานุสโย, โน จ โส ตโต ปฏิกขานุสเยน
 สานุสโย. เสวว ปุคฺคโล ทุกขาย เวทนาย โส ตโต
 วิจิกิจฉานุสเยน จ สานุสโย ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโย.

(ก) โย ยโต ปฏิกขานุสเยน สานุสโย โส ตโต
 ภวราคานุสเยน สานุสโยติ?

โน.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสเยน สานุสโย โส ตโต
 ปฏิกขานุสเยน สานุสโยติ?

โน.

(ก) โย ยโต ปฏิกขานุสเยน สานุสโย โส ตโต อวิชชานุสเยน
 สานุสโยติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชชานุสเยน สานุสโย โส ตโต
 ปฏิกขานุสเยน สานุสโยติ?

อนาคามี กามธัตถยา ตีสฺส เวทนาสุ รูปธัตถยา อรูปธัตถยา
 โส ตโต อวิชชานุสเยน สานุสโย, โน จ โส ตโต ปฏิกขานุสเยน
 สานุสโย. ตโย ปุคฺคลา กามธัตถยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธัตถยา
 อรูปธัตถยา เต ตโต อวิชชานุสเยน สานุสยา, โน จ เต ตโต
 ปฏิกขานุสเยน สานุสยา. เตว ปุคฺคลา ทุกฺขาย เวทนาย เต ตโต
 อวิชชานุสเยน จ สานุสยา ปฏิกขานุสเยน จ สานุสยา.

๙๐. โย ยโต มานานุสเยน สานุสโย โส ตโต
 วิกฺกิตฺตานุสเยน...เป... วิจิกิตฺตานุสเยน สานุสโยติ?

ตโย ปุคฺคลา กามธัตถยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธัตถยา
 อรูปธัตถยา เต ตโต มานานุสเยน สานุสยา, โน จ เต ตโต
 วิจิกิตฺตานุสเยน สานุสยา. ปุณฺณชโน กามธัตถยา ทวีสุ เวทนาสุ
 รูปธัตถยา อรูปธัตถยา โส ตโต มานานุสเยน จ สานุสโย
 วิจิกิตฺตานุสเยน จ สานุสโย.

โย วา ปน ยโต วิจิกิตฺตานุสเยน สานุสโย โส ตโต
 มานานุสเยน สานุสโยติ?

ปุณฺณชโน ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต วิจิกิตฺตานุสเยน
 สานุสโย, โน จ โส ตโต มานานุสเยน สานุสโย. เสวว ปุคฺคโล
 กามธัตถยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธัตถยา อรูปธัตถยา โส ตโต
 วิจิกิตฺตานุสเยน จ สานุสโย มานานุสเยน จ สานุสโย.

(ก) โย ยโต มานานุสเยน สานุสโย โส ตโต

ภวราคานุสเยน สานุสโยติ?

จตุตถาโร ปุคฺคลา กามธัตถุยา ทวีสุ เวทนาสุ เต ตโต

มานานุสเยน สานุสยา, โน จ เต ตโต ภวราคานุสเยน สานุสยา.

เตว ปุคฺคลา รูปธัตถุยา อรูปธัตถุยา เต ตโต มานานุสเยน จ
 สานุสยา ภวราคานุสเยน จ สานุสยา.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสเยน สานุสโย โส ตโต

มานานุสเยน สานุสโยติ?

อามนฺตา.

(ก) โย ยโต มานานุสเยน สานุสโย โส ตโต อวิชฺขานุสเยน

सानุสโยติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชฺขานุสเยน สานุสโย โส ตโต

มานานุสเยน สานุสโยติ?

จตุตถาโร ปุคฺคลา ทุกฺขาเย เวทนาย เต ตโต อวิชฺขานุสเยน

सानุสยา, โน จ เต ตโต มานานุสเยน สานุสยา. เตว ปุคฺคลา

กามธัตถุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธัตถุยา อรูปธัตถุยา เต ตโต

อวิชฺขานุสเยน จ สานุสยา มานานุสเยน จ สานุสยา.

๙๑.(ก) โย ยโต ทัศนฺนุสเยน สานุสโย โส ตโต
 วิจิจฺฉานุสเยน สานุสโยติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ยโต วิจิจฺฉานุสเยน สานุสโย โส ตโต
 ทัศนฺนุสเยน สานุสโยติ?

อามนฺตา ...เป....

๙๒.(ก) โย ยโต วิจิจฺฉานุสเยน สานุสโย โส ตโต
 ภาวคานุสเยน สานุสโยติ?

ปฺถุชฺชนํ กามธาทุยา ตีสุ เวทนาสุ โส ตโต วิจิจฺฉานุสเยน
 สานุสโย, โน จ โส ตโต ภาวคานุสเยน สานุสโย. เสว
 ปุคฺคโล รูปธาทุยา อรูปธาทุยา โส ตโต วิจิจฺฉานุสเยน จ
 สานุสโย ภาวคานุสเยน จ สานุสโย.

(ข) โย วา ปน ยโต ภาวคานุสเยน สานุสโย โส ตโต
 วิจิจฺฉานุสเยน สานุสโยติ?

ตโย ปุคฺคลา รูปธาทุยา อรูปธาทุยา เต ตโต
 ภาวคานุสเยน สานุสยา , โน จ เต ตโต วิจิจฺฉานุสเยน
 สานุสยา. ปฺถุชฺชนํ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา โส ตโต
 ภาวคานุสเยน จ สานุสโย วิจิจฺฉานุสเยน จ สานุสโย.

(ก) โย ยโต วิจิจฉานุสเยน สานุสโย โส ตโต
อวิชขานุสเยน สานุสโยติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชขานุสเยน สานุสโย โส ตโต
วิจิจฉานุสเยน สานุสโยติ?

ตโย ปุคฺคลา กามธาทุยา तीสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา
อรูปรธาทุยา เต ตโต อวิชขานุสเยน สานุสยา, โน จ เต ตโต
วิจิจฉานุสเยน สานุสยา. ปุถุชฺชนो กามธาทุยา तीสุ เวทนาสุ
รูปธาทุยา อรูปรธาทุยา โส ตโต อวิชขานุสเยน จ สานุสโย
วิจิจฉานุสเยน จ สานุสโย.

๙๓.(ก) โย ยโต ภวราคานุสเยน สานุสโย โส ตโต
อวิชขานุสเยน สานุสโยติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชขานุสเยน สานุสโย โส ตโต
ภวราคานุสเยน สานุสโยติ?

จตฺตาโร ปุคฺคลา กามธาทุยา तीสุ เวทนาสุ เต ตโต
อวิชขานุสเยน สานุสยา, โน จ เต ตโต ภวราคานุสเยน
सानุสยา. เตว ปุคฺคลา รูปธาทุยา อรูปรธาทุยา เต ตโต
อวิชขานุสเยน จ สานุสยา ภวราคานุสเยน จ สานุสยา.

(เอกมฺูลกั)

๙๔.(ก) โย ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
 สานุสโย โส ตโต มานานุสเยน สานุสโยติ?

นตถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต มานานุสเยน สานุสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโยติ?

อนาคามี กามธัตถุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธัตถุยา
 อรูปธัตถุยา โส ตโต มานานุสเยน สานุสโย, โน จ โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโย. ตโย ปุคฺคลา
 รูปธัตถุยา อรูปธัตถุยา เต ตโต มานานุสเยน สานุสยา,
 โน จ เต ตโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ สานุสยา.
 เตว ปุคฺคลา กามธัตถุยา ทวีสุ เวทนาสุ เต ตโต
 มานานุสเยน จ กามราคานุสเยน จ สานุสยา, โน จ เต ตโต
 ปฏิกขานุสเยน สานุสยา.

โย ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโย
 โส ตโต ทิฏฺฐจานุสเยน...เป... วิจิกิจจานุสเยน สานุสโยติ?

นตถิ.

โย วา ปน ยโต วิจิกิจจานุสเยน สานุสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโยติ?

ปุถุชนโน รูปธัตถุยา อรูปธัตถุยา โส ตโต วิจิกิจจานุสเยน
 สานุสโย, โน จ โส ตโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ

सानุสโย. เสว ปุคฺคโล กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต
 วิจิจฺฉานุสเยน จ กามราคานุสเยน จ สานุสโย, โน จ โส ตโต
 ปฏินานุสเยน สานุสโย. เสว ปุคฺคโล ทุกขาย เวทนาย โส ตโต
 วิจิจฺฉานุสเยน จ ปฏินานุสเยน จ สานุสโย, โน จ โส ตโต
 กามราคานุสเยน สานุสโย.

(ก) โย ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏินานุสเยน จ สานุสโย
 โส ตโต ภวราคานุสเยน สานุสโยติ?

นตฺถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสเยน สานุสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏินานุสเยน จ สานุสโยติ?

โน.

(ก) โย ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏินานุสเยน จ สานุสโย
 โส ตโต อวิชฺชานุสเยน สานุสโยติ?

นตฺถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชฺชานุสเยน สานุสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏินานุสเยน จ สานุสโยติ?

อนาคามี กามธาทูยา ตีสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา
 โส ตโต อวิชฺชานุสเยน สานุสโย, โน จ โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏินานุสเยน จ สานุสโย.

ตโย ปุคฺคลา รูปธาทุยา อรูปธาทุยา เต ตโต อวิชฺขานุสเยน
 สานุสยา, โน จ เต ตโต กามราคานุสเยน จ ปฏินฺหานุสเยน จ
 สานุสยา. เตว ปุคฺคลา กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ เต ตโต
 อวิชฺขานุสเยน จ กามราคานุสเยน จ สานุสยา, โน จ เต ตโต
 ปฏินฺหานุสเยน สานุสยา. เตว ปุคฺคลา ทุกฺขาย เวทนาย เต ตโต
 อวิชฺขานุสเยน จ ปฏินฺหานุสเยน จ สานุสยา, โน จ เต ตโต
 กามราคานุสเยน สานุสยา. (ทุกมฺมลกั)

๙๕. โย ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏินฺหานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ สานุสโย โส ตโต วิจิจฺฉานุสเยน...เป...
 วิจิจฺฉานุสเยน สานุสโยติ?

นตถิ.

โย วา ปน ยโต วิจิจฺฉานุสเยน สานุสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏินฺหานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสโยติ?

ปฺปุชฺชนฺโณ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา โส ตโต วิจิจฺฉานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ สานุสโย, โน จ โส ตโต กามราคานุสเยน จ
 ปฏินฺหานุสเยน จ สานุสโย. เสวว ปุคฺคโล กามธาทุยา ทวีสุ
 เวทนาสุ โส ตโต วิจิจฺฉานุสเยน จ กามราคานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ สานุสโย, โน จ โส ตโต ปฏินฺหานุสเยน
 สานุสโย. เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต
 วิจิจฺฉานุสเยน จ ปฏินฺหานุสเยน จ สานุสโย, โน จ โส ตโต

กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสโย.

(ก) โย ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
มานานุสเยน จ สานุสโย โส ตโต ภวราคานุสเยน สานุสโยติ?
นตถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสเยน สานุสโย โส ตโต
กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสโยติ?
มานานุสเยน สานุสโย.

(ก) โย ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
มานานุสเยน จ สานุสโย โส ตโต อวิชขานุสเยน สานุสโยติ?
นตถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชขานุสเยน สานุสโย โส ตโต
กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสโยติ?

อนาคามี ทุกขาย เวทนาย โส ตโต อวิชขานุสเยน
สานุสโย, โน จ โส ตโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
มานานุสเยน จ สานุสโย. เสวว ปุคฺคโล กามธาดุยา ทวิสุ
เวทนาสุ รูปธาดุยา อรูปธาดุยา โส ตโต อวิชขานุสเยน จ
มานานุสเยน จ สานุสโย, โน จ โส ตโต กามราคานุสเยน จ
ปฏิกขานุสเยน จ สานุสโย. ตโย ปุคฺคลา รูปธาดุยา อรูปธาดุยา
เต ตโต อวิชขานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสยา, โน จ
เต ตโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ สานุสยา.

เตว ปุคฺคลา กามธัตถยา ทวีสุ เวทนาสุ เต ตโต
 อวิชฺชานุสเยน จ กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสยา,
 โน จ เต ตโต ปฏฺิฆานุสเยน สานุสยา. เตว ปุคฺคลา ทุกฺขาย
 เวทนาย เต ตโต อวิชฺชานุสเยน จ ปฏฺิฆานุสเยน จ สานุสยา,
 โน จ เต ตโต กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสยา.
 (ติกมฺมลก)

๙๖.(ก) โย ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏฺิฆานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฺฐานุสเยน จ สานุสโย โส ตโต
 วิจิกิจฺฉานุสเยน สานุสโยติ?

นตฺถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต วิจิกิจฺฉานุสเยน สานุสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏฺิฆานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฺฐานุสเยน จ สานุสโยติ?

ปุถุชฺชนो รุปธัตถยา อรูปธัตถยา โส ตโต วิจิกิจฺฉานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฺฐานุสเยน จ สานุสโย, โน จ โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏฺิฆานุสเยน จ สานุสโย. เสวว ปุคฺคโล
 กามธัตถยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต วิจิกิจฺฉานุสเยน จ
 กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ ทิฏฺฐานุสเยน จ สานุสโย,
 โน จ โส ตโต ปฏฺิฆานุสเยน สานุสโย. เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย
 เวทนาย โส ตโต วิจิกิจฺฉานุสเยน จ ปฏฺิฆานุสเยน จ

ทิจฺฉานุสเยน จ สานุสโย, โน จ โส ตโต กามราคานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ สานุสโย...เป.... (จตุกกมฺมลกั)

๙๗.(ก) โย ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิจฺฉานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิจฺฉานุสเยน จ วิจิกิจฺฉานุสเยน จ สานุสโย
 โส ตโต ภวราคานุสเยน สานุสโยติ?

นตฺถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสเยน สานุสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิจฺฉานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิจฺฉานุสเยน จ วิจิกิจฺฉานุสเยน จ สานุสโยติ?

ตโย ปุคฺคลา รูปธาทุยา อรูปธาทุยา เต ตโต
 ภวราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสยา, โน จ เต ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิจฺฉานุสเยน จ ทิจฺฉานุสเยน จ
 วิจิกิจฺฉานุสเยน จ สานุสยา. ปุถุชฺชโน รูปธาทุยา อรูปธาทุยา
 โส ตโต ภวราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ ทิจฺฉานุสเยน จ
 วิจิกิจฺฉานุสเยน จ สานุสโย, โน จ โส ตโต กามราคานุสเยน จ
 ปฏิจฺฉานุสเยน จ สานุสโย.

(ก) โย ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิจฺฉานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิจฺฉานุสเยน จ วิจิกิจฺฉานุสเยน จ สานุสโย
 โส ตโต อวิชฺขานุสเยน สานุสโยติ?

นตฺถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชขานุสเยน สานุสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฐิขานุสเยน จ วิจิกิขณานุสเยน จ สานุสโยติ?

อนาคามี ทุกขาย เวทนาย โส ตโต อวิชขานุสเยน
 สานุสโย, โน จ โส ตโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐิขานุสเยน จ วิจิกิขณานุสเยน จ สานุสโย.
 เสวว ปุคฺคโล กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา
 โส ตโต อวิชขานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสโย, โน จ
 โส ตโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ ทิฏฐิขานุสเยน จ
 วิจิกิขณานุสเยน จ สานุสโย. เทว ปุคฺคลา รูปธาทุยา อรูปธาทุยา
 เต ตโต อวิชขานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสยา, โน จ
 เต ตโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ ทิฏฐิขานุสเยน จ
 วิจิกิขณานุสเยน จ สานุสยา. เตว ปุคฺคลา กามธาทุยา ทวีสุ
 เวทนาสุ เต ตโต อวิชขานุสเยน จ กามราคานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ สานุสยา, โน จ เต ตโต ปฏิกขานุสเยน จ
 ทิฏฐิขานุสเยน จ วิจิกิขณานุสเยน จ สานุสยา. เตว ปุคฺคลา
 ทุกขาย เวทนาย เต ตโต อวิชขานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
 สานุสยา, โน จ เต ตโต กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฐิขานุสเยน จ วิจิกิขณานุสเยน จ สานุสยา. ปุถุชฺชน
 รูปธาทุยา อรูปธาทุยา โส ตโต อวิชขานุสเยน จ

มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ สานุสโย,
 โน จ โส ตโต กามราคานุสเยน จ ปฏิฆานุสเยน จ สานุสโย.
 เสว ปุคฺคโล กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสฺ โส ตโต
 อวิชานุสเยน จ กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ สานุสโย, โน จ โส ตโต
 ปฏิฆานุสเยน สานุสโย. เสว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต
 อวิชานุสเยน จ ปฏิฆานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ
 วิจิกิจฉานุสเยน จ สานุสโย, โน จ โส ตโต กามราคานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ สานุสโย. (ปณจกมฺมลกั)

๙๘.(ก) โย ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิฆานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ
 ภวราคานุสเยน จ สานุสโย โส ตโต อวิชานุสเยน สานุสโยติ?
 นตถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชานุสเยน สานุสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิฆานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ ภวราคานุสเยน จ
 สานุสโยติ?

อนาคามี ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต อวิชานุสเยน
 สานุสโย, โน จ โส ตโต กามราคานุสเยน จ ปฏิฆานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ

ภาวราคานุสเยน จ สานุสโย. เสวว ปุคฺคโล กามธาทูยา ทวีสุ
 เวทนาสุ โส ตโต อวิชฺขานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสโย,
 โน จ โส ตโต กามราคานุสเยน จ ปฏินานุสเยน จ
 ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฺฉานุสเยน จ ภาวราคานุสเยน จ สานุสโย.
 เสวว ปุคฺคโล รูปธาทูยา อรูปธาทูยา โส ตโต อวิชฺขานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ภาวราคานุสเยน จ สานุสโย, โน จ โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏินานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ
 วิจิกิจฺฉานุสเยน จ สานุสโย. เทว ปุคฺคลา รูปธาทูยา อรูปธาทูยา
 เต ตโต อวิชฺขานุสเยน จ มานานุสเยน จ ภาวราคานุสเยน จ
 สานุสยา, โน จ เต ตโต กามราคานุสเยน จ ปฏินานุสเยน จ
 ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฺฉานุสเยน จ สานุสยา. เตว ปุคฺคลา
 กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ เต ตโต อวิชฺขานุสเยน จ
 กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ สานุสยา, โน จ เต ตโต
 ปฏินานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฺฉานุสเยน จ
 ภาวราคานุสเยน จ สานุสยา. เตว ปุคฺคลา ทุกฺขาย เวทนาย
 เต ตโต อวิชฺขานุสเยน จ ปฏินานุสเยน จ สานุสยา, โน จ
 เต ตโต กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ
 วิจิกิจฺฉานุสเยน จ ภาวราคานุสเยน จ สานุสยา. ปุถุชฺชน
 รูปธาทูยา อรูปธาทูยา โส ตโต อวิชฺขานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฺฉานุสเยน จ

ภวราคานุสเยน จ สานุสโย, โน จ โส ตโต กามราคานุสเยน จ
 ปฏิฆานุสเยน จ สานุสโย. เสวว ปุคฺคโล กามธาทูยา ทวีสุ
 เวทนาสฺ โส ตโต อวิชฺขานุสเยน จ กามราคานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฺฐานุสเยน จ วิจิกิจฺฉานุสเยน จ สานุสโย,
 โน จ โส ตโต ปฏิฆานุสเยน จ ภวราคานุสเยน จ สานุสโย.
 เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต อวิชฺขานุสเยน จ
 ปฏิฆานุสเยน จ ทิฏฺฐานุสเยน จ วิจิกิจฺฉานุสเยน จ สานุสโย,
 โน จ โส ตโต กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ภวราคานุสเยน จ สานุสโย. (ฉกฺกมฺมูลกั)

สานุสยวาระ อนุโลมั.

๒. สานุสยวาระ

(ข) ปฏิโลมปุคฺคโล

๙๙.(ก) โย กามราคานุสเยน นิรनुสโย โส ปฏิฆานุสเยน
 นิรनुสโยติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ปฏิฆานุสเยน นิรनुสโย โส
 กามราคานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนฺตา.

(ก) โย กามราคานุสเยน นิรनुสโย โส มานานุสเยน
 นิรनुสโยติ?

อนาคามี กามราคานุสเยน นิรनुสโย, โน จ มานานุสเยน
 นิรनुสโย. อรหา กามราคานุสเยน จ นิรनुสโย มานานุสเยน จ
 นิรनुสโย.

(ข) โย วา ปน มานานุสเยน นิรनुสโย โส กามราคานุสเยน
 นิรनुสโยติ?

อามนตา.

โย กามราคานุสเยน นิรनुสโย โส ทิฏฐิฉานุสเยน...เป...
 วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนตา.

โย วา ปน วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสโย โส กามราคานุสเยน
 นิรनुสโยติ?

เทว ปุคฺคลา วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสยา, โน จ
 กามราคานุสเยน นิรनुสยา. เทว ปุคฺคลา วิจิกิจฉานุสเยน จ
 นิรनुสยา กามราคานุสเยน จ นิรनुสยา.

โย กามราคานุสเยน นิรनुสโย โส ภวราคานุสเยน...เป...
 อวิชชานุสเยน นิรनुสโยติ?

อนาคามี กามราคานุสเยน นิรनुสโย, โน จ อวิชชานุสเยน
 นิรनुสโย. อรหา กามราคานุสเยน จ นิรनुสโย อวิชชานุสเยน จ
 นิรनुสโย.

โย วา ปน อวิชฺชานุสเยน นิรनुสโย โส กามราคานุสเยน
นิรनुสโยติ?

อามนฺตา.

๑๐๐.(ก) โย ปฏิกฺขานุสเยน นิรनुสโย โส มานานุสเยน
นิรनुสโยติ?

อนาคามี ปฏิกฺขานุสเยน นิรनुสโย, โน จ มานานุสเยน
นิรनुสโย. อรหา ปฏิกฺขานุสเยน จ นิรनुสโย มานานุสเยน จ
นิรनुสโย.

(ข) โย วา ปน มานานุสเยน นิรनुสโย โส ปฏิกฺขานุสเยน
นิรनुสโยติ?

อามนฺตา.

โย ปฏิกฺขานุสเยน นิรनुสโย โส ทิฏฺฐจฺ्ञานุสเยน...เป...
วิจิกิจฺ्ञานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนฺตา.

โย วา ปน วิจิกิจฺ्ञานุสเยน นิรनुสโย โส ปฏิกฺขานุสเยน
นิรनुสโยติ?

เทว ปุคฺคลา วิจิกิจฺ्ञานุสเยน นิรनुสยา, โน จ ปฏิกฺขานุสเยน
นิรनुสยา. เทว ปุคฺคลา วิจิกิจฺ्ञานุสเยน จ นิรनुสยา
ปฏิกฺขานุสเยน จ นิรनुสยา.

โย ปฏิฆานุสเยน นิรनुสโย โส ภวราคานุสเยน...เป...
อวิชขานุสเยน นิรनुสโยติ?

อนาคามี ปฏิฆานุสเยน นิรनुสโย, โน จ อวิชขานุสเยน
นิรनुสโย. อรหา ปฏิฆานุสเยน จ นิรनुสโย อวิชขานุสเยน จ
นิรनुสโย.

โย วา ปน อวิชขานุสเยน นิรनुสโย โส ปฏิฆานุสเยน
นิรनुสโยติ?

อามนตา.

๑๐๑. โย มานานุสเยน นิรनुสโย โส ทิฏฐานุสเยน...เป...
วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนตา.

โย วา ปน วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสโย โส มานานุสเยน
นิรनुสโยติ?

ตโย ปุคฺคลา วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสยา, โน จ มานานุสเยน
นิรनुสยา. อรหา วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสโย มานานุสเยน จ
นิรनुสโย.

โย มานานุสเยน นิรनुสโย โส ภวราคานุสเยน...เป...
อวิชขานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนตา.

โย วา ปน อวิชขานุสเยน นินฺนุสโย โส มานานุสเยน
นินฺนุสโยติ?

อามนฺตา.

๑๐๒.(ก) โย ทิฏฐานุสเยน นินฺนุสโย โส วิจิกิจฺฉานุสเยน
นินฺนุสโยติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน วิจิกิจฺฉานุสเยน นินฺนุสโย โส ทิฏฐานุสเยน
นินฺนุสโยติ?

อามนฺตา ...เป....

๑๐๓. โย วิจิกิจฺฉานุสเยน นินฺนุสโย โส ภวราคานุสเยน...
เป... อวิชขานุสเยน นินฺนุสโยติ?

ตโย ปุคฺคฺลา วิจิกิจฺฉานุสเยน นินฺนุสยา, โน จ
อวิชขานุสเยน นินฺนุสยา. อรหา วิจิกิจฺฉานุสเยน จ นินฺนุสโย
อวิชขานุสเยน จ นินฺนุสโย.

โย วา ปน อวิชขานุสเยน นินฺนุสโย โส วิจิกิจฺฉานุสเยน
นินฺนุสโยติ?

อามนฺตา.

๑๐๔.(ก) โย ภวราคานุสเยน นินฺนุสโย โส อวิชขานุสเยน
นินฺนุสโยติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อวิชชานุสเยน นิรनुสโย โส ภวราคานุสเยน
นิรनुสโยติ?

อามนตา. (เอกมุลกั)

๑๐๕.(ก) โย กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโย
โส มานานุสเยน นิรनुสโยติ?

อนาคามี กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโย,
โน จ มานานุสเยน นิรनुสโย. อรหา กามราคานุสเยน จ
ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโย มานานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ข) โย วา ปน มานานุสเยน นิรनुสโย โส
กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโยติ?

อามนตา.

โย กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโย โส
ทิจฺจนานุสเยน...เป... วิจิกิจฺจนานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนตา.

โย วา ปน วิจิกิจฺจนานุสเยน นิรनुสโย โส
กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโยติ?

เทว ปุคฺคลา วิจิกิจฺจนานุสเยน นิรनुสยา, โน จ
กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสยา. เทว ปุคฺคลา
วิจิกิจฺจนานุสเยน จ นิรनुสยา กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
นิรनुสยา.

โย กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโย โส
ภวราคานุสเยน...เป... อวิชขานุสเยน นิรनुสโยติ?

อนาคามี กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโย,
โน จ อวิชขานุสเยน นิรनुสโย. อรทา กามราคานุสเยน จ
ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโย อวิชขานุสเยน จ นิรनुสโย.

โย วา ปน อวิชขานุสเยน นิรनुสโย โส กามราคานุสเยน จ
ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโยติ?

อามนตฺตา. (ทุกมูลกั)

๑๐๖. โย กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
มานานุสเยน จ นิรनुสโย โส ทิฏฐจานุสเยน...เป... วิจิกิจจานุสเยน
นิรनुสโยติ?

อามนตฺตา.

โย วา ปน วิจิกิจจานุสเยน นิรनुสโย โส
กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสโยติ?

เทว ปุคฺคลา วิจิกิจจานุสเยน นิรनुสยา, โน จ
กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสยา.
อนาคามี วิจิกิจจานุสเยน จ กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
นิรनुสโย, โน จ มานานุสเยน นิรनुสโย. อรทา
วิจิกิจจานุสเยน จ นิรनुสโย กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
มานานุสเยน จ นิรनुสโย.

โย กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 นิรनुสโย โส ภวราคานุสเยน...เป... อวิชขานุสเยน นิรनुสโยติ?
 อามนฺตา.

โย วา ปน อวิชขานุสเยน นิรनुสโย โส กามราคานุสเยน จ
 ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสโยติ?

อามนฺตา. (ติกมฺลกั)

๑๐๗.(ก) โย กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ นิรनुสโย โส วิจิกิจฉานุสเยน
 นิรनुสโยติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสโย โส
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฐานุสเยน จ นิรनुสโยติ?

เทว ปุคฺคลา วิจิกิจฉานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ นิรनुสยา,
 โน จ กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 นิรनुสยา. อนาคามี วิจิกิจฉานุสเยน จ กามราคานุสเยน จ
 ปฏิกขานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ นิรनुสโย, โน จ มานานุสเยน
 นิรनुสโย. อรหา วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสโย กามราคานุสเยน จ
 ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ นิรनुสโย ...
 เป.... (จตุกฺกมฺลกั)

๑๐๘. โย กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสโย
 โส ภวราคานุสเยน ...เป... อวิชชานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนฺตา.

โย วา ปน อวิชชานุสเยน นิรनुสโย โส กามราคานุสเยน จ
 ปฏีฆานุสเยน จ มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ
 วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสโยติ?

อามนฺตา. (ปญฺจกมฺลกั)

๑๐๙.(ก) โย กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ
 ภวราคานุสเยน จ นิรनुสโย โส อวิชชานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อวิชชานุสเยน นิรनुสโย โส
 กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ ภวราคานุสเยน จ
 นิรनुสโยติ?

อามนฺตา. (ฉกฺกมฺลกั)

(ง) ปฏิโลมโอภาโส

๑๑๐.(ก) ยโต กามราคานุสเยน นิรनुสโย ตโต ปฏิฆานุสเยน
นิรनुสโยติ?

ทุกุขาย เวทนาย ตโต กามราคานุสเยน นิรनुสโย, โน จ
ตโต ปฏิฆานุสเยน นิรनुสโย. รูปธาตุยา อรูปธาตุยา อปริยาปนเน
ตโต กามราคานุสเยน จ นิรनुสโย ปฏิฆานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ข) ยโต วา ปน ปฏิฆานุสเยน นิรनुสโย ตโต
กามราคานุสเยน นิรनुสโยติ?

กามธาตุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต ปฏิฆานุสเยน นิรनुสโย,
โน จ ตโต กามราคานุสเยน นิรनुสโย. รูปธาตุยา อรูปธาตุยา
อปริยาปนเน ตโต ปฏิฆานุสเยน จ นิรनुสโย กามราคานุสเยน จ
นิรनुสโย.

(ก) ยโต กามราคานุสเยน นิรनुสโย ตโต มานานุสเยน
นิรनुสโยติ?

รูปธาตุยา อรูปธาตุยา ตโต กามราคานุสเยน นิรनुสโย, โน
จ ตโต มานานุสเยน นิรनुสโย. ทุกุขาย เวทนาย อปริยาปนเน
ตโต กามราคานุสเยน จ นิรनुสโย มานานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ข) ยโต วา ปน มานานุสเยน นิรनुสโย ตโต
กามราคานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนฺตา.

ยโต กามราคานุสเยน นิรनुสโย ตโต ทิฏฐานุสเยน...เป...
 วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสโยติ?

ทุกขาย เวทนาย รูปธาตุยา อรูปธาตุยา ตโต
 กามราคานุสเยน นิรनुสโย, โน จ ตโต วิจิกิจฉานุสเยน
 นิรनुสโย. อปริยาปนเน ตโต กามราคานุสเยน จ นิรनुสโย
 วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสโย.

ยโต วา ปน วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสโย ตโต
 กามราคานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนตา.

(ก) ยโต กามราคานุสเยน นิรनुสโย ตโต ภวราคานุสเยน
 นิรनुสโยติ?

รูปธาตุยา อรูปธาตุยา ตโต กามราคานุสเยน นิรनुสโย, โน
 จ ตโต ภวราคานุสเยน นิรनुสโย. ทุกขาย เวทนาย อปริยาปนเน
 ตโต กามราคานุสเยน จ นิรनुสโย ภวราคานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสเยน นิรनुสโย ตโต
 กามราคานุสเยน นิรनुสโยติ?

กามธาตุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต ภวราคานุสเยน นิรनुสโย,
 โน จ ตโต กามราคานุสเยน นิรनुสโย. ทุกขาย เวทนาย
 อปริยาปนเน ตโต ภวราคานุสเยน จ นิรनुสโย
 กามราคานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ก) ยโต กามราคานุสเยน นิรनुสโย ตโต อวิชขานุสเยน
นิรनुสโยติ?

ทุกขาย เวทนาย รูปธาตุยา อรูปธาตุยา ตโต
กามราคานุสเยน นิรनुสโย, โน จ ตโต อวิชขานุสเยน
นิรनुสโย. อปรียาปนเน ตโต กามราคานุสเยน จ นิรनुสโย
อวิชขานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสเยน นิรनुสโย ตโต
กามราคานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนตา.

๑๑๑.(ก) ยโต ปฏิกขานุสเยน นิรनुสโย ตโต มานานุสเยน
นิรनुสโยติ?

กามธาตุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาตุยา อรูปธาตุยา ตโต
ปฏิกขานุสเยน นิรनुสโย, โน จ ตโต มานานุสเยน นิรनुสโย.
อปรียาปนเน ตโต ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโย มานานุสเยน จ
นิรनुสโย.

(ข) ยโต วา ปน มานานุสเยน นิรनुสโย ตโต ปฏิกขานุสเยน
นิรनुสโยติ?

ทุกขาย เวทนาย ตโต มานานุสเยน นิรनुสโย, โน จ ตโต
ปฏิกขานุสเยน นิรनुสโย. อปรียาปนเน ตโต มานานุสเยน จ
นิรनुสโย ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโย.

ยโต ปฏิกขานุสเยน นินฺนุสโย ตโต ทิฏฺฐานุสเยน...เป...

วิจิกิจฺฉานุสเยน นินฺนุสโยติ?

กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสฺ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต
ปฏิกขานุสเยน นินฺนุสโย, โน จ ตโต วิจิกิจฺฉานุสเยน นินฺนุสโย.
อปริยาปนฺเน ตโต ปฏิกขานุสเยน จ นินฺนุสโย วิจิกิจฺฉานุสเยน จ
นินฺนุสโย.

ยโต วา ปน วิจิกิจฺฉานุสเยน นินฺนุสโย ตโต ปฏิกขานุสเยน
นินฺนุสโยติ?

อามนฺตา.

(ก) ยโต ปฏิกขานุสเยน นินฺนุสโย ตโต ภาวคานุสเยน
นินฺนุสโยติ?

รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต ปฏิกขานุสเยน นินฺนุสโย,
โน จ ตโต ภาวคานุสเยน นินฺนุสโย. กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสฺ
อปริยาปนฺเน ตโต ปฏิกขานุสเยน จ นินฺนุสโย ภาวคานุสเยน จ
นินฺนุสโย.

(ข) ยโต วา ปน ภาวคานุสเยน นินฺนุสโย ตโต
ปฏิกขานุสเยน นินฺนุสโยติ?

ทุกฺขาย เวทนาย ตโต ภาวคานุสเยน นินฺนุสโย,
โน จ ตโต ปฏิกขานุสเยน นินฺนุสโย. กามธาทุยา ทวีสุ
เวทนาสฺ อปริยาปนฺเน ตโต ภาวคานุสเยน จ นินฺนุสโย

ปฏิฆานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ก) ยโต ปฏิฆานุสเยน นิรनुสโย ตโต อวิชขานุสเยน
นิรनुสโยติ?

กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต
ปฏิฆานุสเยน นิรनुสโย, โน จ ตโต อวิชขานุสเยน นิรनुสโย.
อปริยาปนเน ตโต ปฏิฆานุสเยน จ นิรनुสโย อวิชขานุสเยน จ
นิรनुสโย.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสเยน นิรनुสโย ตโต
ปฏิฆานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนตา.

๑๑๒. ยโต มานานุสเยน นิรनुสโย ตโต ทิฏฐิขานุสเยน...เป...
วิจิกิจขานุสเยน นิรनुสโยติ?

ทุกขาย เวทนาย ตโต มานานุสเยน นิรनुสโย, โน จ ตโต
วิจิกิจขานุสเยน นิรनुสโย. อปริยาปนเน ตโต มานานุสเยน จ
นิรनुสโย วิจิกิจขานุสเยน จ นิรनुสโย.

ยโต วา ปน วิจิกิจขานุสเยน นิรनुสโย ตโต มานานุสเยน
นิรनुสโยติ?

อามนตา.

(ก) ยโต มานานุสเยน นิรनुสโย ตโต ภวราคานุสเยน
นิรनुสโยติ?

อามนตา.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสเยน นิรनुสโย ตโต
มานานุสเยน นิรनुสโยติ?

กามธาตุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต ภวราคานุสเยน นิรनुสโย,
โน จ ตโต มานานุสเยน นิรनुสโย. ทุกขาย เวทนาย
อปปริยาปนเน ตโต ภวราคานุสเยน จ นิรनुสโย มานานุสเยน จ
นิรनुสโย.

(ก) ยโต มานานุสเยน นิรनुสโย ตโต อวิชขานุสเยน
นิรनुสโยติ?

ทุกขาย เวทนาย ตโต มานานุสเยน นิรनुสโย, โน จ ตโต
อวิชขานุสเยน นิรनुสโย. อปปริยาปนเน ตโต มานานุสเยน จ
นิรनुสโย อวิชขานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสเยน นิรनुสโย ตโต
มานานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนตา.

๑๑๓.(ก) ยโต ทิฏฐานุสเยน นิรनुสโย ตโต วิจิกิจจานุสเยน
นิรनुสโยติ?

อามนตา.

(ข) ยโต วา ปน วิจิจจณฺสเยน นิรณฺสโย ตโต
ทิจฺจณฺสเยน นิรณฺสโยติ?

อามนฺตา ...เป....

๑๑๔.(ก) ยโต วิจิจจณฺสเยน นิรณฺสโย ตโต
ภวราคณฺสเยน นิรณฺสโยติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคณฺสเยน นิรณฺสโย ตโต
วิจิจจณฺสเยน นิรณฺสโยติ?

กามธาทุยา ตีสฺส เวทนาสุ ตโต ภวราคณฺสเยน นิรณฺสโย,
โน จ ตโต วิจิจจณฺสเยน นิรณฺสโย. อปฺริยาปนฺเน ตโต
ภวราคณฺสเยน จ นิรณฺสโย วิจิจจณฺสเยน จ นิรณฺสโย.

(ก) ยโต วิจิจจณฺสเยน นิรณฺสโย ตโต อวิชฺชณฺสเยน
นิรณฺสโยติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน อวิชฺชณฺสเยน นิรณฺสโย ตโต
วิจิจจณฺสเยน นิรณฺสโยติ?

อามนฺตา.

๑๑๕.(ก) ยโต ภวราคณฺสเยน นิรณฺสโย ตโต อวิชฺชณฺสเยน
นิรณฺสโยติ?

กามธาตุยา ตีสุ เวทนาสุ ตโต ภวราคานุสเยน นิรनुสโย,
โน จ ตโต อวิชขานุสเยน นิรनुสโย. อปริยาปนเน ตโต
ภวราคานุสเยน จ นิรनुสโย อวิชขานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสเยน นิรनुสโย ตโต
ภวราคานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนตา. (เอกมุลกั)

๑๑๖.(ก) ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
นิรनुสโย ตโต มานานุสเยน นิรनुสโยติ?

รูปธาตุยา อรูปธาตุยา ตโต กามราคานุสเยน จ
ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโย, โน จ ตโต มานานุสเยน นิรनुสโย.
อปริยาปนเน ตโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโย
มานานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ข) ยโต วา ปน มานานุสเยน นิรनुสโย ตโต
กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโยติ?

ทุกขาย เวทนาย ตโต มานานุสเยน จ กามราคานุสเยน จ
นิรनुสโย, โน จ ตโต ปฏิกขานุสเยน นิรनुสโย. อปริยาปนเน ตโต
มานานุสเยน จ นิรनुสโย กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
นิรनुสโย.

ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโย ตโต
ทิจฺจนานุสเยน...เป... วิจิกิจฺจนานุสเยน นิรनुสโยติ?

รูปธัตถยา อรูปธัตถยา ตโต กามราคานุสเยน จ
 ปฏิฆานุสเยน จ นิรनुสโย, โน จ ตโต วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสโย.
 อปริยาปนเน ตโต กามราคานุสเยน จ ปฏิฆานุสเยน จ นิรनुสโย
 วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสโย.

ยโต วา ปน วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสโย ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิฆานุสเยน จ นิรनुสโยติ?

อามนตา.

(ก) ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิฆานุสเยน จ นิรनुสโย
 ตโต ฆวราคานุสเยน นิรनुสโยติ?

รูปธัตถยา อรูปธัตถยา ตโต กามราคานุสเยน จ
 ปฏิฆานุสเยน จ นิรनुสโย, โน จ ตโต ฆวราคานุสเยน นิรनुสโย.
 อปริยาปนเน ตโต กามราคานุสเยน จ ปฏิฆานุสเยน จ นิรनुสโย
 ฆวราคานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ข) ยโต วา ปน ฆวราคานุสเยน นิรनुสโย ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิฆานุสเยน จ นิรनुสโยติ?

ทุกขาย เวทนาย ตโต ฆวราคานุสเยน จ
 กามราคานุสเยน จ นิรनुสโย, โน จ ตโต ปฏิฆานุสเยน
 นิรनुสโย. กามธัตถยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต ฆวราคานุสเยน จ
 ปฏิฆานุสเยน จ นิรनुสโย, โน จ ตโต กามราคานุสเยน
 นิรनुสโย. อปริยาปนเน ตโต ฆวราคานุสเยน จ นิรनुสโย

กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ก) ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ นิรनुสโย
ตโต อวิชขานุสเยน นิรनुสโยติ?

รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต กามราคานุสเยน จ
ปฏีฆานุสเยน จ นิรनुสโย, โน จ ตโต อวิชขานุสเยน นิรनुสโย.
อปรียาปนเน ตโต กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ นิรनुสโย
อวิชขานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสเยน นิรनुสโย ตโต
กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ นิรनुสโยติ?

อามนตา. (ทุกมฺลกั)

๑๑๗. ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ
มานานุสเยน จ นิรनुสโย ตโต ทิฏฐิจานุสเยน...เป...
วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนตา.

ยโต วา ปน วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสโย ตโต
กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสโยติ?

อามนตา.

(ก) ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ
มานานุสเยน จ นิรनुสโย ตโต ภวราคานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนตา.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสเยน นิรनुสโย ตโต

กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสโยติ?

ทุกุขาย เวทนาย ตโต ภวราคานุสเยน จ

กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสโย, โน จ ตโต

ปฏิกขานุสเยน นิรनुสโย. กามธาดุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต

ภวราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโย, โน จ ตโต

กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสโย. อปริยาปนเน

ตโต ภวราคานุสเยน จ นิรनुสโย กามราคานุสเยน จ

ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ก) ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ

มานานุสเยน จ นิรनुสโย ตโต อวิชขานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนตา.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสเยน นิรनुสโย ตโต

กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสโยติ?

อามนตา. (ติกมุลกั)

๑๑๘.(ก) ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ

มานานุสเยน จ ทิฏฐขานุสเยน จ นิรनुสโย ตโต วิจิกิจฉานุสเยน

นิรनुสโยติ?

อามนตา.

(ข) ยโต วา ปน วิจิกิจฺฉานุสเยน นิรनुสโย ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกฺขานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฺฐานุสเยน จ นิรनुสโยติ?

อามนฺตา ...เป.... (จตุกกมฺลกั)

๑๑๙.(ก) ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกฺขานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฺฐานุสเยน จ วิจิกิจฺฉานุสเยน จ นิรनुสโย
 ตโต ภาวราคานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน ภาวราคานุสเยน นิรनुสโย ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกฺขานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฺฐานุสเยน จ วิจิกิจฺฉานุสเยน จ นิรनुสโยติ?

ทุกฺขาย เวทนาย ตโต ภาวราคานุสเยน จ
 กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสโย, โน จ ตโต
 ปฏิกฺขานุสเยน จ ทิฏฺฐานุสเยน จ วิจิกิจฺฉานุสเยน จ นิรनुสโย.
 กามธาดุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต ภาวราคานุสเยน จ
 ปฏิกฺขานุสเยน จ นิรनुสโย, โน จ ตโต กามราคานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฺฐานุสเยน จ วิจิกิจฺฉานุสเยน จ นิรनुสโย.
 อปริยาปนเน ตโต ภาวราคานุสเยน จ นิรनुสโย
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกฺขานุสเยน จ มานานุสเยน จ

ทิจฺฉานุสเยน จ วิจิกิจฺฉานุสเยน จ นิรฺนุสโย ...เป....
(ปญจกมฺมลกั)

๑๒๐.(ก) ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏฺิฆานุสเยน จ
มานานุสเยน จ ทิจฺฉานุสเยน จ วิจิกิจฺฉานุสเยน จ
ภวราคานุสเยน จ นิรฺนุสโย ตโต อวิชฺขานุสเยน นิรฺนุสโยติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน อวิชฺขานุสเยน นิรฺนุสโย ตโต
กามราคานุสเยน จ ปฏฺิฆานุสเยน จ มานานุสเยน จ
ทิจฺฉานุสเยน จ วิจิกิจฺฉานุสเยน จ ภวราคานุสเยน จ
นิรฺนุสโยติ?

อามนฺตา. (ฉกฺกมฺมลกั)

(จ) ปฏฺิโหมปฺมุคฺคโลกาสา

๑๒๑.(ก) โย ยโต กามราคานุสเยน นิรฺนุสโย โส ตโต
ปฏฺิฆานุสเยน นิรฺนุสโยติ?

ตโย ปุคฺคลา ทุกฺขาย เวทนาย เต ตโต กามราคานุสเยน
นิรฺนุสยา, โน จ เต ตโต ปฏฺิฆานุสเยน นิรฺนุสยา.

เตว ปุคฺคลา รูปธฺาตฺยา อรูปธฺาตฺยา อปรียาปนฺเน เต ตโต
กามราคานุสเยน จ นิรฺนุสยา ปฏฺิฆานุสเยน จ นิรฺนุสยา.

เทว ปุคฺคลา สพฺพตฺถ กามราคานุสเยน จ นิรฺนุสยา
ปฏฺิฆานุสเยน จ นิรฺนุสยา.

(ข) โย วา ปน ยโต ปฏิกขานุสเยน นินฺนุสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน นินฺนุสโยติ?

ตโย ปุคฺคลา กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ เต ตโต
 ปฏิกขานุสเยน นินฺนุสยา, โน จ เต ตโต กามราคานุสเยน
 นินฺนุสยา. เตว ปุคฺคลา รูปธาทูยา อรูปธาทูยา อปรียาปนฺเน
 เต ตโต ปฏิกขานุสเยน จ นินฺนุสยา กามราคานุสเยน จ
 นินฺนุสยา. เทว ปุคฺคลา สພพตฺถ ปฏิกขานุสเยน จ นินฺนุสยา
 กามราคานุสเยน จ นินฺนุสยา.

(ก) โย ยโต กามราคานุสเยน นินฺนุสโย โส ตโต
 มานานุสเยน นินฺนุสโยติ?

ตโย ปุคฺคลา รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เต ตโต
 กามราคานุสเยน นินฺนุสยา, โน จ เต ตโต มานานุสเยน
 นินฺนุสยา. เตว ปุคฺคลา ทุกฺขาย เวทนาย อปรียาปนฺเน เต ตโต
 กามราคานุสเยน จ นินฺนุสยา มานานุสเยน จ นินฺนุสยา.
 อนาคามี กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา โส
 ตโต กามราคานุสเยน นินฺนุสโย, โน จ โส ตโต มานานุสเยน
 นินฺนุสโย. เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย อปรียาปนฺเน โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ นินฺนุสโย มานานุสเยน จ นินฺนุสโย. อรหา
 สພพตฺถ กามราคานุสเยน จ นินฺนุสโย มานานุสเยน จ นินฺนุสโย.

(ข) โย วา ปน ยโต มานานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนฺตา.

โย ยโต กามราคานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต ทิฏฐานุสเยน...
 เป... วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสโยติ?

ปฺลุชฺชนฺ โททุกฺขา ย เวทนาย รุปธตฺตยา อรูปธตฺตยา โส ตโต
 กามราคานุสเยน นิรनुสโย, โน จ โส ตโต วิจิกิจฉานุสเยน
 นิรनुสโย. เสวว ปุคฺคโล อปรียาปนฺเน โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ นิรनुสโย วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสโย.
 เทว ปุคฺคลา สพฺพตฺถ กามราคานุสเยน จ นิรनुสยา
 วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสยา.

โย วา ปน ยโต วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน นิรनुสโยติ?

เทว ปุคฺคลา กามธตฺตยา ทวีสุ เวทนาสุ เต ตโต
 วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสยา, โน จ เต ตโต กามราคานุสเยน
 นิรनुสยา. เตว ปุคฺคลา ทุกฺขา ย เวทนาย รุปธตฺตยา อรูปธตฺตยา
 อปรียาปนฺเน เต ตโต วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสยา
 กามราคานุสเยน จ นิรनुสยา. เทว ปุคฺคลา สพฺพตฺถ
 วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสยา กามราคานุสเยน จ นิรनुสยา.

(ก) โย ยโต กามราคานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต

ภวราคานุสเยน นิรनुสโยติ?

ตโย ปุคฺคลา รูปธาตุยา อรูปธาตุยา เต ตโต

กามราคานุสเยน นิรनुสยา, โน จ เต ตโต ภวราคานุสเยน

นิรनुสยา. เตว ปุคฺคลา ทุกฺขาย เวทนาย อปริยาปนเน เต ตโต

กามราคานุสเยน จ นิรनुสยา ภวราคานุสเยน จ นิรनुสยา.

อนาคามี รูปธาตุยา อรูปธาตุยา โส ตโต กามราคานุสเยน

นิรनुสโย, โน จ โส ตโต ภวราคานุสเยน นิรनुสโย.

เสวว ปุคฺคโล กามธาตุยา ตีสุ เวทนาสุ อปริยาปนเน โส ตโต

กามราคานุสเยน จ นิรनुสโย ภวราคานุสเยน จ นิรनुสโย.

อรหา สัพพตถ ภวราคานุสเยน จ นิรनुสโย ภวราคานุสเยน จ

นิรनुสโย.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต

กามราคานุสเยน นิรनुสโยติ?

ตโย ปุคฺคลา กามธาตุยา ทวีสุ เวทนาสุ เต ตโต

ภวราคานุสเยน นิรनुสยา, โน จ เต ตโต กามราคานุสเยน

นิรनुสยา. เตว ปุคฺคลา ทุกฺขาย เวทนาย อปริยาปนเน เต ตโต

ภวราคานุสเยน จ นิรनुสยา กามราคานุสเยน จ นิรनुสยา.

อรหา สัพพตถ ภวราคานุสเยน จ นิรनुสโย กามราคานุสเยน จ

นิรनुสโย.

(ก) โย ยโต กามราคานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
อวิชขานุสเยน นิรनुสโยติ?

ตโย ปุคฺคลา ทุกฺขาย เวทนาย รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา
เต ตโต กามราคานุสเยน นิรनुสยา, โน จ เต ตโต
อวิชขานุสเยน นิรनुสยา. เตว ปุคฺคลา อปริยาปนฺเน เต ตโต
กามราคานุสเยน จ นิรनुสยา อวิชขานุสเยน จ นิรनुสยา.
อนาคามี กามธาคฺคยา ตีสุ เวทนาสุ รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา
โส ตโต กามราคานุสเยน นิรनुสโย, โน จ โส ตโต
อวิชขานุสเยน นิรनुสโย. เสวว ปุคฺคโล อปริยาปนฺเน โส ตโต
กามราคานุสเยน จ นิรनुสโย อวิชขานุสเยน จ นิรनुสโย.
อรหา สัพพตฺถ กามราคานุสเยน จ นิรनुสโย อวิชขานุสเยน จ
นิรनुสโย.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชขานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
กามราคานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนฺตา.

๑๒๒.(ก) โย ยโต ปฏฺวีฆานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
มานานุสเยน นิรनुสโยติ?

ตโย ปุคฺคลา กามธาคฺคยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาคฺคยา
อรูปธาคฺคยา เต ตโต ปฏฺวีฆานุสเยน นิรनुสยา, โน จ เต ตโต
มานานุสเยน นิรनुสยา. เตว ปุคฺคลา อปริยาปนฺเน เต ตโต

ปฏิฆานุสเยน จ นิรनुสยา มานานุสเยน จ นิรनुสยา. อนาคามี
 กามธาคยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาคยา อรูปธาคยา โส ตโต
 ปฏิฆานุสเยน นิรनुสโย, โน จ โส ตโต มานานุสเยน นิรनुสโย.
 เสว ปุคคโล ทุกขาย เวทนาย อปริยาปนเน โส ตโต
 ปฏิฆานุสเยน จ นิรनुสโย มานานุสเยน จ นิรनुสโย. อรหา
 สัพพตถ ปฏิฆานุสเยน จ นิรनुสโย มานานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ข) โย วา ปน ยโต มานานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
 ปฏิฆานุสเยน นิรनुสโยติ?

ตโย ปุคคลา ทุกขาย เวทนาย เต ตโต มานานุสเยน
 นิรनुสยา, โน จ เต ตโต ปฏิฆานุสเยน นิรनुสยา. เตว ปุคคลา
 อปริยาปนเน เต ตโต มานานุสเยน จ นิรनुสยา
 ปฏิฆานุสเยน จ นิรनुสยา. อรหา สัพพตถ มานานุสเยน จ
 นิรनुสโย ปฏิฆานุสเยน จ นิรनुสโย.

โย ยโต ปฏิฆานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต ทิฏฐานุสเยน...
 เป... วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสโยติ?

ปุชชชโน กามธาคยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาคยา อรูปธาคยา
 โส ตโต ปฏิฆานุสเยน นิรनुสโย, โน จ โส ตโต วิจิกิจฉานุสเยน
 นิรनुสโย. เสว ปุคคโล อปริยาปนเน โส ตโต ปฏิฆานุสเยน จ
 นิรनुสโย วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสโย. เทว ปุคคลา สัพพตถ
 ปฏิฆานุสเยน จ นิรनुสยา วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสยา.

โย วา ปน ยโต วิจิจจณฺสเยน นินฺสโย โส ตโต
ปฏฺิฆานฺสเยน นินฺสโยติ?

เทว ปุคฺคลา ทุกฺขาย เวทนาย เต ตโต วิจิจจณฺสเยน
นินฺสยา, โน จ เต ตโต ปฏฺิฆานฺสเยน นินฺสยา. เตว ปุคฺคลา
กามธตฺตยา ทฺวิสฺสุ เวทนาสุ รูปธตฺตยา อรูปธตฺตยา อปรียาปนฺเน
เต ตโต วิจิจจณฺสเยน จ นินฺสยา ปฏฺิฆานฺสเยน จ นินฺสยา.
เทว ปุคฺคลา สพฺพตฺถ วิจิจจณฺสเยน จ นินฺสยา
ปฏฺิฆานฺสเยน จ นินฺสยา.

(ก) โย ยโต ปฏฺิฆานฺสเยน นินฺสโย โส ตโต
ภวราคานฺสเยน นินฺสโยติ?

ตโย ปุคฺคลา รูปธตฺตยา อรูปธตฺตยา เต ตโต ปฏฺิฆานฺสเยน
นินฺสยา, โน จ เต ตโต ภวราคานฺสเยน นินฺสยา.
เตว ปุคฺคลา กามธตฺตยา ทฺวิสฺสุ เวทนาสุ อปรียาปนฺเน เต ตโต
ปฏฺิฆานฺสเยน จ นินฺสยา ภวราคานฺสเยน จ นินฺสยา.
อนาคามี รูปธตฺตยา อรูปธตฺตยา โส ตโต ปฏฺิฆานฺสเยน นินฺสโย,
โน จ โส ตโต ภวราคานฺสเยน นินฺสโย. เสวว ปุคฺคโล
กามธตฺตยา ตีสฺสุ เวทนาสุ อปรียาปนฺเน โส ตโต ปฏฺิฆานฺสเยน จ
นินฺสโย ภวราคานฺสเยน จ นินฺสโย. อรหา สพฺพตฺถ
ปฏฺิฆานฺสเยน จ นินฺสโย ภวราคานฺสเยน จ นินฺสโย.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
ปฏิกขานุสเยน นิรनुสโยติ?

ตโย ปุคฺคลา ทุกฺขาย เวทนาย เต ตโต ภวราคานุสเยน
นิรनुสยา, โน จ เต ตโต ปฏิกขานุสเยน นิรनुสยา. เตว ปุคฺคลา
กามธาคฺคยา ทวีสุ เวทนาสุ อปริยาปนฺเน เต ตโต
ภวราคานุสเยน จ นิรनुสยา ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสยา. อรหา
สพฺพตฺถ ภวราคานุสเยน จ นิรनुสโย ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ก) โย ยโต ปฏิกขานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต อวิชฺขานุสเยน
นิรनुสโยติ?

ตโย ปุคฺคลา กามธาคฺคยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาคฺคยา
อรูปรธาคฺคยา เต ตโต ปฏิกขานุสเยน นิรनुสยา, โน จ เต ตโต
อวิชฺขานุสเยน นิรनुสยา. เตว ปุคฺคลา อปริยาปนฺเน เต ตโต
ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสยา อวิชฺขานุสเยน จ นิรनुสยา. อนาคามี
กามธาคฺคยา तीสุ เวทนาสุ รูปธาคฺคยา อรูปรธาคฺคยา โส ตโต
ปฏิกขานุสเยน นิรनुสโย โน จ โส ตโต อวิชฺขานุสเยน นิรनुสโย.
เสวว ปุคฺคโล อปริยาปนฺเน โส ตโต ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโย
อวิชฺขานุสเยน จ นิรनुสโย. อรหา สพฺพตฺถ ปฏิกขานุสเยน จ
นิรनुสโย อวิชฺขานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชานุสเยน นินฺนุสโย โส ตโต
ปฏิกฺขานุสเยน นินฺนุสโยติ?

อามนฺตา.

๑๒๓. โย ยโต มานานุสเยน นินฺนุสโย โส ตโต
ทิกฺขานุสเยน...เป... วิจิกิจฺฉานุสเยน นินฺนุสโยติ?

ปฺปุชฺชนฺ โททุกฺขาเย เวทนาย โส ตโต มานานุสเยน นินฺนุสโย,
โน จ โส ตโต วิจิกิจฺฉานุสเยน นินฺนุสโย. เสว ปุคฺคโล
อปริยาปนเน โส ตโต มานานุสเยน จ นินฺนุสโย
วิจิกิจฺฉานุสเยน จ นินฺนุสโย. อรหา สพฺพตฺถ มานานุสเยน จ
นินฺนุสโย วิจิกิจฺฉานุสเยน จ นินฺนุสโย.

โย วา ปน ยโต วิจิกิจฺฉานุสเยน นินฺนุสโย โส ตโต
มานานุสเยน นินฺนุสโยติ?

ตโย ปุคฺคลา กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา
อรูปรธาทุยา เต ตโต วิจิกิจฺฉานุสเยน นินฺนุสยา, โน จ เต ตโต
มานานุสเยน นินฺนุสยา. เตว ปุคฺคลา ทุกฺขาเย เวทนาย
อปริยาปนเน เต ตโต วิจิกิจฺฉานุสเยน จ นินฺนุสยา
มานานุสเยน จ นินฺนุสยา. อรหา สพฺพตฺถ วิจิกิจฺฉานุสเยน จ
นินฺนุสโย มานานุสเยน จ นินฺนุสโย.

(ก) โย ยโต มานานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
ภวราคานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนตา.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
มานานุสเยน นิรनुสโยติ?

จตฺตาริ ปุคฺคลา กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ เต ตโต
ภวราคานุสเยน นิรनुสยา, โน จ เต ตโต มานานุสเยน
นิรनुสยา. เตว ปุคฺคลา ทุกฺขาย เวทนาย อปริยาปนฺเน เต ตโต
ภวราคานุสเยน จ นิรनुสยา มานานุสเยน จ นิรनुสยา. อรหา
สพฺพตฺถ ภวราคานุสเยน จ นิรनुสโย มานานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ก) โย ยโต มานานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต อวิชฺขานุสเยน
นิรनुสโยติ?

จตฺตาริ ปุคฺคลา ทุกฺขาย เวทนาย เต ตโต มานานุสเยน
นิรनुสยา, โน จ เต ตโต อวิชฺขานุสเยน นิรनुสยา. เตว ปุคฺคลา
อปริยาปนฺเน เต ตโต มานานุสเยน จ นิรनुสยา
อวิชฺขานุสเยน จ นิรनुสยา. อรหา สพฺพตฺถ มานานุสเยน จ
นิรनुสโย อวิชฺขานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชฺขานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
มานานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนตา.

๑๒๔.(ก) โย ยโต ทิฏฐิฉานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
 วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ยโต วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
 ทิฏฐิฉานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนฺตา...เป....

๑๒๕.(ก) โย ยโต วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
 ภวราคานุสเยน นิรनुสโยติ?

ตโย ปุคฺคลา รูปธตฺตยา อรูปธตฺตยา เต ตโต
 วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสยา, โน จ เต ตโต ภวราคานุสเยน
 นิรनुสยา. เตว ปุคฺคลา กามธตฺตยา ตีสุ เวทนาสุ อปรียาปนฺเน
 เต ตโต วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสยา ภวราคานุสเยน จ
 นิรनुสยา. อรหา สัพพตฺถ วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสโย
 ภวราคานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
 วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสโยติ?

ปุถุชฺชนो กามธตฺตยา ตีสุ เวทนาสุ โส ตโต ภวราคานุสเยน
 นิรनुสโย, โน จ โส ตโต วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสโย.
 เสวว ปุคฺคโล อปรียาปนฺเน โส ตโต ภวราคานุสเยน จ

นิรनुสโย วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสโย. อรหา สัพพตถ
 ภาวราคานุสเยน จ นิรनुสโย วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ก) โย ยโต วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
 อวิชขานุสเยน นิรनुสโยติ?

ตโย ปุคฺคลา กามธาทูยา ตีสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา
 อรูปธาทูยา เต ตโต วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสยา, โน จ เต ตโต
 อวิชขานุสเยน นิรनुสยา. เตว ปุคฺคลา อปริยาปนฺเน เต ตโต
 วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสยา อวิชขานุสเยน จ นิรनुสยา. อรหา
 สัพพตถ วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสโย อวิชขานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชขานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
 วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนฺตา.

๑๒๖.(ก) โย ยโต ภาวราคานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
 อวิชขานุสเยน นิรनुสโยติ?

จตุตทาโร ปุคฺคลา กามธาทูยา ตีสุ เวทนาสุ เต ตโต
 ภาวราคานุสเยน นิรनुสยา, โน จ เต ตโต อวิชขานุสเยน
 นิรनुสยา. เตว ปุคฺคลา อปริยาปนฺเน เต ตโต ภาวราคานุสเยน จ
 นิรनुสยา อวิชขานุสเยน จ นิรनुสยา. อรหา สัพพตถ
 ภาวราคานุสเยน จ นิรनुสโย อวิชขานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชชานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนตา. (เอกมุลกั)

๑๒๗.(ก) โย ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
 นิรनुสโย โส ตโต มานานุสเยน นิรनुสโยติ?

ตโย ปุคฺคลา รูปธาทุยา อรูปธาทุยา เต ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสยา, โน จ เต ตโต
 มานานุสเยน นิรनुสยา. เตว ปุคฺคลา อปริยาปนเน เต ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสยา มานานุสเยน จ
 นิรनुสยา. อนาคามี กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา
 อรูปธาทุยา โส ตโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
 นิรनुสโย, โน จ โส ตโต มานานุสเยน จ นิรनुสโย.
 เสวว ปุคฺคโล ทุกขาย เวทนาย อปริยาปนเน โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโย มานานุสเยน จ
 นิรनुสโย. อรหา สัพพตฺถ กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
 นิรनुสโย มานานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ข) โย วา ปน ยโต มานานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโยติ?

ตโย ปุคฺคลา ทุกขาย เวทนาย เต ตโต มานานุสเยน จ
 กามราคานุสเยน จ นิรनुสยา, โน จ เต ตโต ปฏิกขานุสเยน

นิรฺนุสยา. เตว ปุคฺคลา อปริยาปนฺเน เต ตโต มานานุสเยน จ
 นิรฺนุสยา กามราคานุสเยน จ ปฏฺิฆานุสเยน จ นิรฺนุสยา.
 อรหา สัพพตฺถ มานานุสเยน จ นิรฺนุสโย กามราคานุสเยน จ
 ปฏฺิฆานุสเยน จ นิรฺนุสโย.

โย ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏฺิฆานุสเยน จ นิรฺนุสโย
 โส ตโต วิกฺกิจฺฉานุสเยน...เป... วิกฺกิจฺฉานุสเยน นิรฺนุสโยติ?

ปุถุชฺชนํ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏฺิฆานุสเยน จ นิรฺนุสโย, โน จ โส ตโต
 วิกฺกิจฺฉานุสเยน นิรฺนุสโย. เสวว ปุคฺคโล อปริยาปนฺเน โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏฺิฆานุสเยน จ นิรฺนุสโย วิกฺกิจฺฉานุสเยน จ
 นิรฺนุสโย. เทว ปุคฺคลา สัพพตฺถ กามราคานุสเยน จ
 ปฏฺิฆานุสเยน จ นิรฺนุสยา วิกฺกิจฺฉานุสเยน จ นิรฺนุสยา.

โย วา ปน ยโต วิกฺกิจฺฉานุสเยน นิรฺนุสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏฺิฆานุสเยน จ นิรฺนุสโยติ?

เทว ปุคฺคลา ทุกฺขาเย เวทนาย เต ตโต วิกฺกิจฺฉานุสเยน จ
 กามราคานุสเยน จ นิรฺนุสยา, โน จ เต ตโต ปฏฺิฆานุสเยน
 นิรฺนุสยา. เตว ปุคฺคลา กามธาทูยา ทฺวิสุ เวทนาสุ เต ตโต
 วิกฺกิจฺฉานุสเยน จ ปฏฺิฆานุสเยน จ นิรฺนุสยา, โน จ เต ตโต
 กามราคานุสเยน นิรฺนุสยา. เตว ปุคฺคลา รูปธาทูยา อรูปธาทูยา
 อปริยาปนฺเน เต ตโต วิกฺกิจฺฉานุสเยน จ นิรฺนุสยา

กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสยา. เทว ปุคฺคลา
 สพฺพตถ วิจิกิจฺฉานุสเยน จ นิรनुสยา กามราคานุสเยน จ
 ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสยา.

(ก) โย ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโย
 โส ตโต ภวราคานุสเยน นิรनुสโยติ?

ตโย ปุคฺคลา รูปธาตุยา อรูปธาตุยา เต ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสยา, โน จ เต ตโต
 ภวราคานุสเยน นิรनुสยา. เตว ปุคฺคลา อปรียาปนเน เต ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสยา ภวราคานุสเยน จ
 นิรनुสยา. อนาคามี รูปธาตุยา อรูปธาตุยา โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโย, โน จ โส ตโต
 ภวราคานุสเยน นิรनुสโย. เสวว ปุคฺคโล กามธาตุยา
 तीสุ เวทนาสุ อปรียาปนเน โส ตโต กามราคานุสเยน จ
 ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโย ภวราคานุสเยน จ นิรनुสโย.
 อรหา สพฺพตถ กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโย
 ภวราคานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโยติ?

ตโย ปุคฺคลา ทุกฺขาย เวทนาย เต ตโต ภวราคานุสเยน จ
 กามราคานุสเยน จ นิรनुสยา, โน จ เต ตโต ปฏิกขานุสเยน

นิรनुสยา. เตว ปุคฺคลา กามธัตถยา ทวีสุ เวทนาสุ เต ตโต
 ภาวราคานุสเยน จ ปฏินานุสเยน จ นิรनुสยา, โน จ เต ตโต
 กามราคานุสเยน นิรनुสยา. เตว ปุคฺคลา อปริยาปนเน เต ตโต
 ภาวราคานุสเยน จ นิรनुสยา กามราคานุสเยน จ ปฏินานุสเยน จ
 นิรनुสยา. อรหา สัพพตฺถ ภาวราคานุสเยน นิรनुสโย
 กามราคานุสเยน จ ปฏินานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ก) โย ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏินานุสเยน จ นิรनुสโย
 โส ตโต อวิชฺขานุสเยน นิรनुสโยติ?

ตโย ปุคฺคลา รูปธัตถยา อรูปธัตถยา เต ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏินานุสเยน จ นิรनुสยา, โน จ เต ตโต
 อวิชฺขานุสเยน นิรनुสยา. เตว ปุคฺคลา อปริยาปนเน เต ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏินานุสเยน จ นิรनुสยา อวิชฺขานุสเยน จ
 นิรनुสยา. อนาคามี กามธัตถยา तीสุ เวทนาสุ รูปธัตถยา
 อรูปธัตถยา โส ตโต กามราคานุสเยน จ ปฏินานุสเยน จ
 นิรनुสโย, โน จ โส ตโต อวิชฺขานุสเยน นิรनुสโย. เสวว ปุคฺคโล
 อปริยาปนเน โส ตโต กามราคานุสเยน จ ปฏินานุสเยน จ
 นิรनुสโย อวิชฺขานุสเยน จ นิรनुสโย. อรหา สัพพตฺถ
 กามราคานุสเยน จ ปฏินานุสเยน จ นิรनुสโย อวิชฺขานุสเยน จ
 นิรनुสโย.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชชานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสโยติ?

อามนตฺตา. (ทุกมูลกั)

๑๒๘. โย ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ นิรनुสโย โส ตโต ทิฏฐจานุสเยน...เป...
 วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนตฺตา.

โย วา ปน ยโต วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสโยติ?

เทว ปุคฺคลา ทุกขาย เวทนาย เต ตโต วิจิกิจฉานุสเยน จ
 กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสยา, โน จ เต ตโต
 ปฏิกขานุสเยน นิรनुสยา. เตว ปุคฺคลา กามธาคฺยา ทวิสุ เวทนาสุ
 เต ตโต วิจิกิจฉานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสยา,
 โน จ เต ตโต กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสยา.
 เตว ปุคฺคลา รูปธาคฺยา อรูปธาคฺยา เต ตโต วิจิกิจฉานุสเยน จ
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ นิรनुสยา, โน จ เต ตโต
 มานานุสเยน นิรनुสยา. เตว ปุคฺคลา อปริยาปนเน เต ตโต
 วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสยา กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ นิรनुสยา. อนาคามี กามธาคฺยา ทวิสุ เวทนาสุ
 รูปธาคฺยา อรูปธาคฺยา โส ตโต วิจิกิจฉานุสเยน จ

กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ นิรनुสโย, โน จ โส ตโต
 มานานุสเยน นิรनुสโย. เสรว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย
 อปริยาปนเน โส ตโต วิจิกิจฺฉานุสเยน จ นิรनुสโย
 กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสโย.
 อรหา สัพพตฺถ วิจิกิจฺฉานุสเยน จ นิรनुสโย กามราคานุสเยน จ
 ปฏีฆานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ก) โย ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ นิรनुสโย โส ตโต ภาวราคานุสเยน นิรनुสโยติ?
 อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ยโต ภาวราคานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสโยติ?

ตโย ปุคฺคลา ทุกฺขาย เวทนาย เต ตโต ภาวราคานุสเยน จ
 กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสยา, โน จ เต ตโต
 ปฏีฆานุสเยน นิรनुสยา. เตว ปุคฺคลา กามธาคฺคยา ทฺวิสฺสุ เวทนาสุ
 เต ตโต ภาวราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ นิรनुสยา,
 โน จ เต ตโต กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสยา.
 เตว ปุคฺคลา อปริยาปนเน เต ตโต ภาวราคานุสเยน จ นิรनुสยา
 กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสยา.
 อนาคามี กามธาคฺคยา ทฺวิสฺสุ เวทนาสุ โส ตโต ภาวราคานุสเยน จ
 กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ นิรनुสโย, โน จ โส ตโต

มานานุสเยน นิรनुสโย. เสว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย
 อปริยาปนฺเน โส ตโต ภวราคานุสเยน จ นิรनुสโย
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกฺขานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสโย.
 อรหา สัพพตฺถ ภวราคานุสเยน จ นิรनुสโย กามราคานุสเยน จ
 ปฏิกฺขานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ก) โย ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกฺขานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ นิรनुสโย โส ตโต อวิชฺขานุสเยน นิรनुสโยติ?

อนาคามี ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต กามราคานุสเยน จ
 ปฏิกฺขานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสโย, โน จ โส ตโต
 อวิชฺขานุสเยน นิรनुสโย. เสว ปุคฺคโล อปริยาปนฺเน โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกฺขานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสโย
 อวิชฺขานุสเยน จ นิรनुสโย. อรหา สัพพตฺถ กามราคานุสเยน จ
 ปฏิกฺขานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสโย อวิชฺขานุสเยน จ
 นิรनुสโย.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชฺขานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกฺขานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสโยติ?
 อามนฺตา. (ติกมฺลกั)

๑๒๙.(ก) โย ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกฺขานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฺฐานุสเยน จ นิรनुสโย โส ตโต
 วิจิกิฉฺฉานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนตา.

(ข) โย วา ปน ยโต วิจิกิจฉานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฐานุสเยน จ นิรनुสโยติ?

เทว ปุคฺคลา ทุกฺขาย เวทนาย เต ตโต วิจิกิจฉานุสเยน จ
 กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ นิรनुสยา,
 โน จ เต ตโต ปฏิกขานุสเยน นิรनुสยา. เตว ปุคฺคลา
 กามธาดุยา ทวีสุ เวทนาสุ เต ตโต วิจิกิจฉานุสเยน จ
 ปฏิกขานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ นิรनुสยา, โน จ เต ตโต
 กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสยา. เตว ปุคฺคลา
 รูปธาดุยา อรูปธาดุยา เต ตโต วิจิกิจฉานุสเยน จ
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ นิรनुสยา,
 โน จ เต ตโต มานานุสเยน นิรनुสยา. เตว ปุคฺคลา
 อปรียาปนเน เต ตโต วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสยา
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฐานุสเยน จ นิรनुสยา. อนาคามี กามธาดุยา ทวีสุ เวทนาสุ
 รูปธาดุยา อรูปธาดุยา โส ตโต วิจิกิจฉานุสเยน จ
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ นิรनुสโย,
 โน จ โส ตโต มานานุสเยน นิรनुสโย. เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย
 เวทนาย อปรียาปนเน โส ตโต วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสโย

กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฐานุสเยน จ นิรनुสโย. อรหา สัพพตถ วิจิกิจฉานุสเยน จ
 นิรनुสโย กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฐานุสเยน จ นิรनुสโย ...เป....

๑๓๐.(ก) โย ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสโย
 โส ตโต ภวราคานุสเยน นิรनुสโยติ?

อามนตา.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสโยติ?

ปุชฺชชโน ทุกขาย เวทนาย โส ตโต ภวราคานุสเยน จ
 กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ นิรनुสโย, โน จ โส ตโต
 ปฏีฆานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสโย.
 เสวว ปุคฺคโล กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต
 ภวราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ นิรनुสโย, โน จ โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ
 วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสโย. เสวว ปุคฺคโล อปริยาปนเน
 โส ตโต ภวราคานุสเยน จ นิรनुสโย กามราคานุสเยน จ
 ปฏีฆานุสเยน จ มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ

วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสโย. เทว ปุคฺคลา ทุกฺขาย เวทนาย
 เต ตโต ภาวราคานุสเยน จ กามราคานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสยา, โน จ เต ตโต
 ปฏีฆานุสเยน นิรनुสยา. เตว ปุคฺคลา กามธาคฺคยา ทวีสุ เวทนาสุ
 เต ตโต ภาวราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ
 วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสยา, โน จ เต ตโต กามราคานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ นิรनुสยา. เตว ปุคฺคลา อปริยาปนฺเน เต ตโต
 ภาวราคานุสเยน จ นิรनुสยา กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสยา.
 อนาคามี กามธาคฺคยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต ภาวราคานุสเยน จ
 กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ
 วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสโย, โน จ โส ตโต มานานุสเยน
 นิรनुสโย. เสว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย อริยาปนฺเน โส ตโต
 ภาวราคานุสเยน จ นิรनुสโย กามราคานุสเยน จ ปฏีฆานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสโย.
 อรหา สัพพตฺถ ภาวราคานุสเยน จ นิรनुสโย กามราคานุสเยน จ
 ปฏีฆานุสเยน จ มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ
 วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ก) โย ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสโย
 โส ตโต อวิชขานุสเยน นิรनुสโยติ?

อนาคามี ทุกขาย เวทนาย โส ตโต กามราคานุสเยน จ
 ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ
 วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสโย, โน จ โส ตโต อวิชขานุสเยน
 นิรनुสโย. เสวว ปุคฺคโล อปริยาปนเน โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสโย อวิชขานุสเยน จ
 นิรनुสโย. อรหา สัพพตฺถ กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสโย
 อวิชขานุสเยน จ นิรनुสโย.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชขานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ นิรनुสโยติ?

อามนฺตา. (ปญจกมฺมลกั)

๑๓๑.(ก) โย ยโต กามราคานุสเยน จ ปฏิกขานุสเยน จ
 มานานุสเยน จ ทิฏฐานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ
 กวราคานุสเยน จ นิรनुสโย โส ตโต อวิชขานุสเยน นิรनुสโยติ?

อนาคามี ทุกขาย เวทนาย โส ตโต กามราคานุสเยน จ
 ปฏิฆานุสเยน จ มานานุสเยน จ ทิฏฐิขานุสเยน จ
 วิจิกิจฉานุสเยน จ ภวราคานุสเยน จ นิรनुสโย, โน จ โส ตโต
 อวิชขานุสเยน นิรनुสโย. เสว ปุคฺคโล อปริยาปนเน โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิฆานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฐิขานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ ภวราคานุสเยน จ นิรनुสโย
 อวิชขานุสเยน จ นิรनुสโย. อรหา สัพพตฺถ กามราคานุสเยน จ
 ปฏิฆานุสเยน จ มานานุสเยน จ ทิฏฐิขานุสเยน จ
 วิจิกิจฉานุสเยน จ ภวราคานุสเยน จ นิรनुสโย อวิชขานุสเยน จ
 นิรनुสโย.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชขานุสเยน นิรनुสโย โส ตโต
 กามราคานุสเยน จ ปฏิฆานุสเยน จ มานานุสเยน จ
 ทิฏฐิขานุสเยน จ วิจิกิจฉานุสเยน จ ภวราคานุสเยน จ
 นิรनुสโยติ?

อามนฺตา. (ฉกฺกมฺมูลกั)

सानุสยวาเร ปฏฺฐิโลมั.

सानุสยวาโร.

๓. ปชททวโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๑๓๒.(ก) โย กามราคานุสยํ ปชหติ โส ปฏิกขานุสยํ
ปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ปฏิกขานุสยํ ปชหติ โส กามราคานุสยํ
ปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ก) โย กามราคานุสยํ ปชหติ โส มานานุสยํ ปชหตีติ?
ตเทกภูจํ ปชหติ.

(ข) โย วา ปน มานานุสยํ ปชหติ โส กามราคานุสยํ
ปชหตีติ?

โน.

โย กามราคานุสยํ ปชหติ โส ทิฏฐานุสยํ...เป... วิจิกิจฉานุสยํ
ปชหตีติ?

โน.

โย วา ปน วิจิกิจฉานุสยํ ปชหติ โส กามราคานุสยํ
ปชหตีติ?

ตเทกภูจํ ปชหติ.

โย กามราคานุสยํ ปชหติ โส ภวราคานุสยํ...เป...

อวิชขานุสยํ ปชหตีติ?

ตเทกภูจํ ปชหติ.

โย วา ปน อวิชขานุสยํ ปชหติ โส กามราคานุสยํ
ปชหตีติ?

โน.

๑๓๓.(ก) โย ปฏีฆานุสยํ ปชหติ โส มานานุสยํ ปชหตีติ?

ตเทกภูจํ ปชหติ.

(ข) โย วา ปน มานานุสยํ ปชหติ โส ปฏีฆานุสยํ
ปชหตีติ?

โน.

โย ปฏีฆานุสยํ ปชหติ โส ทิฏฐจานุสยํ...เป... วิจิกิจจานุสยํ
ปชหตีติ?

โน.

โย วา ปน วิจิกิจจานุสยํ ปชหติ โส ปฏีฆานุสยํ ปชหตีติ?

ตเทกภูจํ ปชหติ.

โย ปฏีฆานุสยํ ปชหติ โส ภวราคานุสยํ...เป... อวิชขานุสยํ
ปชหตีติ?

ตเทกภูจํ ปชหติ.

โย วา ปน อวิชฺชานุสยํ ปชหติ โส ปฏฺิฆานุสยํ ปชหตฺติติ?
โน.

๑๓๔. โย มานานุสยํ ปชหติ โส ทิฏฺฐจฺานุสยํ...เป...

วิจิกิจฺฉานุสยํ ปชหตฺติติ?

โน.

โย วา ปน วิจิกิจฺฉานุสยํ ปชหติ โส มานานุสยํ ปชหตฺติติ?
ตเตกภูจํ ปชหติ.

โย มานานุสยํ ปชหติ โส ภวราคานุสยํ...เป... อวิชฺชานุสยํ
ปชหตฺติติ?

อามนฺตา.

โย วา ปน อวิชฺชานุสยํ ปชหติ โส มานานุสยํ ปชหตฺติติ?

อามนฺตา.

๑๓๕.(ก) โย ทิฏฺฐจฺานุสยํ ปชหติ โส วิจิกิจฺฉานุสยํ ปชหตฺติติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน วิจิกิจฺฉานุสยํ ปชหติ โส ทิฏฺฐจฺานุสยํ
ปชหตฺติติ?

อามนฺตา ...เป....

๑๓๖. โย วิจิกิจฺฉานุสยํ ปชหติ โส ภวราคานุสยํ...เป...

อวิชฺชานุสยํ ปชหตฺติติ?

ตเตกภูจํ ปชหติ.

โย วา ปน อวิชฺชานุสยํ ปชหติ โส วิจิกิจฺฉานุสยํ ปชหตีติ?
โน.

๑๓๗.(ก) โย ภวราคานุสยํ ปชหติ โส อวิชฺชานุสยํ
ปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อวิชฺชานุสยํ ปชหติ โส ภวราคานุสยํ
ปชหตีติ?

อามนฺตา. (เอกมฺวลกั)

๑๓๘.(ก) โย กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ ปชหติ
โส มานานุสยํ ปชหตีติ?

ตเตกมฺวลจํ ปชหติ.

(ข) โย วา ปน มานานุสยํ ปชหติ โส กามราคานุสยญจ
ปฏฺิฆานุสยญจ ปชหตีติ?

โน.

โย กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ ปชหติ โส
ทิจฺฉานุสยํ...เป... วิจิกิจฺฉานุสยํ ปชหตีติ?

โน.

โย วา ปน วิจิกิจฺฉานุสยํ ปชหติ โส กามราคานุสยญจ
ปฏฺิฆานุสยญจ ปชหตีติ?

ตเตกมฺวลจํ ปชหติ.

โย กามราคานุสยญจ ปฏิฆานุสยญจ ปชหติ โส
ภวราคานุสยํ...เป... อวิชชานุสยํ ปชหตีติ?

ตเทกภูจํ ปชหติ.

โย วา ปน อวิชชานุสยํ ปชหติ โส กามราคานุสยญจ
ปฏิฆานุสยญจ ปชหตีติ?

โน. (ทกมฺลกํ)

๑๓๙. โย กามราคานุสยญจ ปฏิฆานุสยญจ มานานุสยญจ
ปชหติ โส ทิฏฺฐจานุสยํ...เป... วิจิกิจจานุสยํ ปชหตีติ?

นตฺถิ.

โย วา ปน วิจิกิจจานุสยํ ปชหติ โส กามราคานุสยญจ
ปฏิฆานุสยญจ มานานุสยญจ ปชหตีติ?

ตเทกภูจํ ปชหติ.

โย กามราคานุสยญจ ปฏิฆานุสยญจ มานานุสยญจ ปชหติ
โส ภวราคานุสยํ...เป... อวิชชานุสยํ ปชหตีติ?

นตฺถิ.

โย วา ปน อวิชชานุสยํ ปชหติ โส กามราคานุสยญจ
ปฏิฆานุสยญจ มานานุสยญจ ปชหตีติ?

มานานุสยํ ปชหติ. (ติกมฺลกํ)

๑๔๐.(ก) โย กามราคานุสยณจ ปฏิฆานุสยณจ
 มานานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ ปชหติ โส วิจิกิจฉานุสยํ ปชหตีติ?
 นตถิ.

(ข) โย วา ปน วิจิกิจฉานุสยํ ปชหติ โส กามราคานุสยณจ
 ปฏิฆานุสยณจ มานานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ ปชหตีติ?

ทิฏฐานุสยํ ปชหติ กามราคานุสยณจ ปฏิฆานุสยณจ
 มานานุสยณจ ตเทกภูจํ ปชหติ ...เป.... (จตุกกมุลกั)

๑๔๑. โย กามราคานุสยณจ ปฏิฆานุสยณจ มานานุสยณจ
 ทิฏฐานุสยณจ วิจิกิจฉานุสยณจ ปชหติ โส ภวราคานุสยํ...เป...
 อวิชชานุสยํ ปชหตีติ?

นตถิ.

โย วา ปน อวิชชานุสยํ ปชหติ โส กามราคานุสยณจ
 ปฏิฆานุสยณจ มานานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ วิจิกิจฉานุสยณจ
 ปชหตีติ?

มานานุสยํ ปชหติ. (ปญจกมุลกั)

๑๔๒.(ก) โย กามราคานุสยณจ ปฏิฆานุสยณจ
 มานานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ วิจิกิจฉานุสยณจ ภวราคานุสยณจ
 ปชหติ โส อวิชชานุสยํ ปชหตีติ?

นตถิ.

(ข) โย วา ปน อวิชานุสยํ ปชหติ โส กามราคานุสยญ
 ปฏิกขานุสยญ มานานุสยญ ทิฏฐานุสยญ วิจิกิจฉานุสยญ
 ภวราคานุสยญ ปชหตีติ?

มานานุสยญ ภวราคานุสยญ ปชหติ. (ฉกกมุลก)

(ข) อนุโลมโอภาโส

๑๔๓.(ก) ยโต กามราคานุสยํ ปชหติ ตโต ปฏิกขานุสยํ
 ปชหตีติ?

โน.

(ข) ยโต วา ปน ปฏิกขานุสยํ ปชหติ ตโต กามราคานุสยํ
 ปชหตีติ?

โน.

(ก) ยโต กามราคานุสยํ ปชหติ ตโต มานานุสยํ ปชหตีติ?
 อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน มานานุสยํ ปชหติ ตโต กามราคานุสยํ
 ปชหตีติ?

รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต มานานุสยํ ปชหติ, โน จ ตโต
 กามราคานุสยํ ปชหติ. กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต
 มานานุสยญ ปชหติ กามราคานุสยญ ปชหติ.

ยโต กามราคานุสยํ ปชหติ ตโต ทิฏฐิฉานุสยํ...เป...

วิจิกิจฉานุสยํ ปชหตีติ?

อามนตฺตา.

ยโต วา ปน วิจิกิจฉานุสยํ ปชหติ ตโต กามราคานุสยํ
ปชหตีติ?

ทุกุขาย เวทนาย รุปธาทูยา อรูปธาทูยา ตโต วิจิกิจฉานุสยํ
ปชหติ, โน จ ตโต กามราคานุสยํ ปชหติ. กามธาทูยา ทวีสุ
เวทนาสุ ตโต วิจิกิจฉานุสยญจ ปชหติ กามราคานุสยญจ ปชหติ.

(ก) ยโต กามราคานุสยํ ปชหติ ตโต ภวราคานุสยํ ปชหตีติ?
โน.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสยํ ปชหติ ตโต กามราคานุสยํ
ปชหตีติ?

โน.

(ก) ยโต กามราคานุสยํ ปชหติ ตโต อวิชขานุสยํ ปชหตีติ?
อามนตฺตา.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสยํ ปชหติ ตโต กามราคานุสยํ
ปชหตีติ?

ทุกุขาย เวทนาย รุปธาทูยา อรูปธาทูยา ตโต อวิชขานุสยํ
ปชหติ, โน จ ตโต กามราคานุสยํ ปชหติ. กามธาทูยา ทวีสุ
เวทนาสุ ตโต อวิชขานุสยญจ ปชหติ กามราคานุสยญจ ปชหติ.

๑๔๔.(ก) ยโต ปฏิกขานุสยํ ปชหติ ตโต มานานุสยํ ปชหตีติ?
โน.

(ข) ยโต วา ปน มานานุสยํ ปชหติ ตโต ปฏิกขานุสยํ
ปชหตีติ?

โน.

ยโต ปฏิกขานุสยํ ปชหติ ตโต ทิฏฐานุสยํ...เป... วิจิกิจฉานุสยํ
ปชหตีติ?

อามนตฺตา.

ยโต วา ปน วิจิกิจฉานุสยํ ปชหติ ตโต ปฏิกขานุสยํ
ปชหตีติ?

กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต
วิจิกิจฉานุสยํ ปชหติ, โน จ ตโต ปฏิกขานุสยํ ปชหติ. ทุกฺขาย
เวทนาย ตโต วิจิกิจฉานุสยญจ ปชหติ ปฏิกขานุสยญจ ปชหติ.

(ก) ยโต ปฏิกขานุสยํ ปชหติ ตโต ภวราคานุสยํ ปชหตีติ?

โน.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสยํ ปชหติ ตโต ปฏิกขานุสยํ
ปชหตีติ?

โน.

(ก) ยโต ปฏิกขานุสยํ ปชหติ ตโต อวิชขานุสยํ ปชหตีติ?

อามนตฺตา.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสยํ ปชหติ ตโต ปฏีฆานุสยํ
ปชหตีติ?

กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต
อวิชขานุสยํ ปชหติ, โน จ ตโต ปฏีฆานุสยํ ปชหติ. ทุกขาย
เวทนาย ตโต อวิชขานุสยญจ ปชหติ ปฏีฆานุสยญจ ปชหติ.

๑๔๕. ยโต มานานุสยํ ปชหติ ตโต ทิฏฐานุสยํ...เป...
วิจิกิจฉานุสยํ ปชหตีติ?

อามนฺตา.

ยโต วา ปน วิจิกิจฉานุสยํ ปชหติ ตโต มานานุสยํ
ปชหตีติ?

ทุกขาย เวทนาย ตโต วิจิกิจฉานุสยํ ปชหติ, โน จ ตโต
มานานุสยํ ปชหติ. กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา
อรูปธาทุยา ตโต วิจิกิจฉานุสยญจ ปชหติ มานานุสยญจ ปชหติ.

(ก) ยโต มานานุสยํ ปชหติ ตโต ภวราคานุสยํ ปชหตีติ?

กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต มานานุสยํ ปชหติ, โน จ
ตโต ภวราคานุสยํ ปชหติ. รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต
มานานุสยญจ ปชหติ ภวราคานุสยญจ ปชหติ.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสยํ ปชหติ ตโต มานานุสยํ
ปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยโต มานานุสยํ ปชหติ ตโต อวิชขานุสยํ ปชหตีติ?
 อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสยํ ปชหติ ตโต มานานุสยํ
 ปชหตีติ?

ทุกุขาย เวทนาย ตโต อวิชขานุสยํ ปชหติ, โน จ ตโต
 มานานุสยํ ปชหติ. กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา
 อรูปธาทุยา ตโต อวิชขานุสยญจ ปชหติ มานานุสยญจ ปชหติ.

๑๔๖.(ก) ยโต ทิฏฐิขานุสยํ ปชหติ ตโต วิจิกิจฉานุสยํ
 ปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน วิจิกิจฉานุสยํ ปชหติ ตโต ทิฏฐิขานุสยํ
 ปชหตีติ?

อามนฺตา ...เป....

๑๔๗.(ก) ยโต วิจิกิจฉานุสยํ ปชหติ ตโต ภวราคานุสยํ
 ปชหตีติ?

กามธาทุยา तीสุ เวทนาสุ ตโต วิจิกิจฉานุสยํ ปชหติ, โน จ
 ตโต ภวราคานุสยํ ปชหติ. รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต
 วิจิกิจฉานุสยญจ ปชหติ ภวราคานุสยญจ ปชหติ.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสยํ ปชหติ ตโต วิจิกิจฉานุสยํ
ปชหตีติ?

อามนตฺตา.

(ก) ยโต วิจิกิจฉานุสยํ ปชหติ ตโต อวิชขานุสยํ ปชหตีติ?

อามนตฺตา.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสยํ ปชหติ ตโต วิจิกิจฉานุสยํ
ปชหตีติ?

อามนตฺตา.

๑๔๘.(ก) ยโต ภวราคานุสยํ ปชหติ ตโต อวิชขานุสยํ
ปชหตีติ?

อามนตฺตา.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสยํ ปชหติ ตโต ภวราคานุสยํ
ปชหตีติ?

กามธาทุยา ตีสฺส เวทนาสุ ตโต อวิชขานุสยํ ปชหติ โน จ
ตโต ภวราคานุสยํ ปชหติ. รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต
อวิชขานุสยญจ ปชหติ ภวราคานุสยญจ ปชหติ. (เอกมุลกั)

๑๔๙.(ก) ยโต กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ ปชหติ
ตโต มานานุสยํ ปชหตีติ?

นตฺถิ.

(ข) ยโต วา ปน มานานุสยํ ปชหติ ตโต กามราคานุสยญจ
ปฏิมานุสยญจ ปชหตีติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตโต มานานุสยํ ปชหติ, โน จ ตโต
กามราคานุสยญจ ปฏิมานุสยญจ ปชหติ. กามธาทูยา ทวีสุ
เวทนาสุ ตโต มานานุสยญจ กามราคานุสยญจ ปชหติ,
โน จ ตโต ปฏิมานุสยํ ปชหติ.

ยโต กามราคานุสยญจ ปฏิมานุสยญจ ปชหติ ตโต
ทิจฺจนุสยํ...เป... วิจิกิจฺจนุสยํ ปชหตีติ?

นตฺถิ.

ยโต วา ปน วิจิกิจฺจนุสยํ ปชหติ ตโต กามราคานุสยญจ
ปฏิมานุสยญจ ปชหตีติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตโต วิจิกิจฺจนุสยํ ปชหติ, โน จ
ตโต กามราคานุสยญจ ปฏิมานุสยญจ ปชหติ. กามธาทูยา ทวีสุ
เวทนาสุ ตโต วิจิกิจฺจนุสยญจ กามราคานุสยญจ ปชหติ, โน จ
ตโต ปฏิมานุสยํ ปชหติ. ทุกฺขาย เวทนาย ตโต วิจิกิจฺจนุสยญจ
ปฏิมานุสยญจ ปชหติ, โน จ ตโต กามราคานุสยํ ปชหติ.

(ก) ยโต กามราคานุสยญจ ปฏิมานุสยญจ ปชหติ ตโต
ภวราคานุสยํ ปชหตีติ?

นตฺถิ.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสยํ ปชหติ ตโต
 กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ ปชหตีติ?

โน.

(ก) ยโต กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ ปชหติ ตโต
 อวิชขานุสยํ ปชหตีติ?

นตถิ.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสยํ ปชหติ ตโต
 กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ ปชหตีติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตโต อวิชขานุสยํ ปชหติ, โน จ ตโต
 กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ ปชหติ. กามธาทูยา ทวีสุ
 เวทนาสุ ตโต อวิชขานุสยญจ กามราคานุสยญจ ปชหติ, โน จ
 ตโต ปฏิกขานุสยํ ปชหติ. ทุกขาย เวทนาย ตโต อวิชขานุสยญจ
 ปฏิกขานุสยญจ ปชหติ, โน จ ตโต กามราคานุสยํ ปชหติ.
 (ทุกมูลก)

๑๕๐. ยโต กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ มานานุสยญจ
 ปชหติ ตโต ทิฏฐจานุสยํ...เป... วิจิกิจฉานุสยํ ปชหตีติ?

นตถิ.

ยโต วา ปน วิจิกิจฉานุสยํ ปชหติ ตโต กามราคานุสยญจ
 ปฏิกขานุสยญจ มานานุสยญจ ปชหตีติ?

รูปธัตถุยา อรูปธัตถุยา ตโต วิจิกิจฉานุสยลจ มานานุสยลจ
 ปชหติ, โน จ ตโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ ปชหติ.
 กามธัตถุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต วิจิกิจฉานุสยลจ
 กามราคานุสยลจ มานานุสยลจ ปชหติ, โน จ ตโต ปฏิกขานุสยล
 ปชหติ. ทุกขาย เวทนาย ตโต วิจิกิจฉานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ
 ปชหติ, โน จ ตโต กามราคานุสยลจ มานานุสยลจ ปชหติ.

(ก) ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ
 ปชหติ ตโต ภวราคานุสยล ปชหตตีติ?

นตถิ.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสยล ปชหติ ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ ปชหตตีติ?
 มานานุสยล ปชหติ.

(ก) ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ
 ปชหติ ตโต อวิชขานุสยล ปชหตตีติ?

นตถิ.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสยล ปชหติ ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ ปชหตตีติ?

รูปธัตถุยา อรูปธัตถุยา ตโต อวิชขานุสยลจ มานานุสยลจ
 ปชหติ, โน จ ตโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ ปชหติ.
 กามธัตถุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต อวิชขานุสยลจ

กามราคานุสยลจ มานานุสยลจ ปชหติ, โน จ ตโต ปฏิฆานุสย
 ปชหติ. ทุกขาย เวทนาย ตโต อวิชขานุสยลจ ปฏิฆานุสยลจ
 ปชหติ, โน จ ตโต กามราคานุสยลจ มานานุสยลจ ปชหติ.
 (ติกมฺลกั)

๑๕๑.(ก) ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิฆานุสยลจ
 มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ ปชหติ ตโต วิจิกิจฉานุสยํ ปชหตตี?
 นตฺถิ.

(ข) ยโต วา ปน วิจิกิจฉานุสยํ ปชหติ ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิฆานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ
 ปชหตตี?

รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต วิจิกิจฉานุสยลจ มานานุสยลจ
 ทิฏฐานุสยลจ ปชหติ, โน จ ตโต กามราคานุสยลจ
 ปฏิฆานุสยลจ ปชหติ. กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต
 วิจิกิจฉานุสยลจ กามราคานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ
 ปชหติ, โน จ ตโต ปฏิฆานุสยํ ปชหติ. ทุกขาย เวทนาย ตโต
 วิจิกิจฉานุสยลจ ปฏิฆานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ ปชหติ,
 โน จ ตโต กามราคานุสยลจ มานานุสยลจ ปชหติ ...เป....
 (จตฺกมฺลกั)

๑๕๒.(ก) ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิมานุสยลจ
 มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ ปชหติ ตโต
 ภวราคานุสยํ ปชหตีติ?

นตถิ.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสยํ ปชหติ ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิมานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ
 วิจิกิจฉานุสยลจ ปชหตีติ?

มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ ปชหติ.

(ก) ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิมานุสยลจ มานานุสยลจ
 ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ ปชหติ ตโต อวิชชานุสยํ
 ปชหตีติ?

นตถิ.

(ข) ยโต วา ปน อวิชชานุสยํ ปชหติ ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิมานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ
 วิจิกิจฉานุสยลจ ปชหตีติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตโต อวิชชานุสยลจ มานานุสยลจ
 ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ ปชหติ, โน จ ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิมานุสยลจ ปชหติ. กามธาทูยา ทวีสุ
 เวทนาสุ ตโต อวิชชานุสยลจ กามราคานุสยลจ มานานุสยลจ
 ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ ปชหติ, โน จ ตโต ปฏิมานุสยํ

ปชหติ. ทุกขาย เวทนาย ตโต อวิชขานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ
 ทิฏฐานุสยญจ วิจิกิจฉานุสยญจ ปชหติ, โน จ ตโต
 กามราคานุสยญจ มานานุสยญจ ปชหติ. (ปญจกมฺมูลกั)

๑๕๓.(ก) ยโต กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ
 มานานุสยญจ ทิฏฐานุสยญจ วิจิกิจฉานุสยญจ ภวราคานุสยญจ
 ปชหติ ตโต อวิชขานุสยํ ปชหตตีติ?

นตถิ.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสยํ ปชหติ ตโต
 กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ มานานุสยญจ ทิฏฐานุสยญจ
 วิจิกิจฉานุสยญจ ภวราคานุสยญจ ปชหตตีติ?

รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต อวิชขานุสยญจ มานานุสยญจ
 ทิฏฐานุสยญจ วิจิกิจฉานุสยญจ ภวราคานุสยญจ ปชหติ, โน จ
 ตโต กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ ปชหติ. กามธาทุยา ทวีสุ
 เวทนาสุ ตโต อวิชขานุสยญจ กามราคานุสยญจ มานานุสยญจ
 ทิฏฐานุสยญจ วิจิกิจฉานุสยญจ ปชหติ, โน จ ตโต
 ปฏีฆานุสยญจ ภวราคานุสยญจ ปชหติ. ทุกขาย เวทนาย ตโต
 อวิชขานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ ทิฏฐานุสยญจ วิจิกิจฉานุสยญจ
 ปชหติ, โน จ ตโต กามราคานุสยญจ มานานุสยญจ
 ภวราคานุสยญจ ปชหติ. (ฉกกมฺมูลกั)

(ค) อนุโลมบุคคลโลกาสา

๑๕๔.(ก) โย ยโต กามราคานุสยํ ปชหติ โส ตโต
ปฏิกขานุสยํ ปชหตีติ?

โน.

(ข) โย วา ปน ยโต ปฏิกขานุสยํ ปชหติ โส ตโต
กามราคานุสยํ ปชหตีติ?

โน.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยํ ปชหติ โส ตโต มานานุสยํ
ปชหตีติ?

ตเทกภูจํ ปชหติ.

(ข) โย วา ปน ยโต มานานุสยํ ปชหติ โส ตโต
กามราคานุสยํ ปชหตีติ?

โน.

โย ยโต กามราคานุสยํ ปชหติ โส ตโต ทิฏฐานุสยํ...เป...
วิจิกิจฉานุสยํ ปชหตีติ?

โน.

โย วา ปน ยโต วิจิกิจฉานุสยํ ปชหติ โส ตโต
กามราคานุสยํ ปชหตีติ?

อฏฺฐมโก ทุกฺขาย เวทนาย รุปธตฺตยา อรูปธตฺตยา โส ตโต
วิจิกิจฉานุสยํ ปชหติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยํ ปชหติ.

เสว พุคฺคโล กามธตุยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต วิจิกิจฺฉานุสยํ
 ปชหติ กามราคานุสยํ ตเทกฏฺจํ ปชหติ.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยํ ปชหติ โส ตโต ภวราคานุสยํ
 ปชหตฺติ?

โน.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสยํ ปชหติ โส ตโต
 กามราคานุสยํ ปชหตฺติ?

โน.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยํ ปชหติ โส ตโต อวิชฺชานุสยํ
 ปชหตฺติ?

ตเทกฏฺจํ ปชหติ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชฺชานุสยํ ปชหติ โส ตโต
 กามราคานุสยํ ปชหตฺติ?

โน.

๑๕๕.(ก) โย ยโต ปฏฺิฆานุสยํ ปชหติ โส ตโต มานานุสยํ
 ปชหตฺติ?

โน.

(ข) โย วา ปน ยโต มานานุสยํ ปชหติ โส ตโต
 ปฏฺิฆานุสยํ ปชหตฺติ?

โน.

โย ยโต ปฏิมานุสยํ ปชหติ โส ตโต ทัฏฐานุสยํ...เป...
 วิจิกิจฉานุสยํ ปชหตตีติ?

โน.

โย วา ปน ยโต วิจิกิจฉานุสยํ ปชหติ โส ตโต ปฏิมานุสยํ
 ปชหตตีติ?

อฏฺฐมโก กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รุปธาทุยา อรูปธาทุยา
 โส ตโต วิจิกิจฉานุสยํ ปชหติ, โน จ โส ตโต ปฏิมานุสยํ
 ปชหติ. เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต วิจิกิจฉานุสยํ
 ปชหติ ปฏิมานุสยํ ตเทกภูจํ ปชหติ.

(ก) โย ยโต ปฏิมานุสยํ ปชหติ โส ตโต ภวราคานุสยํ
 ปชหตตีติ?

โน.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสยํ ปชหติ โส ตโต
 ปฏิมานุสยํ ปชหตตีติ?

โน.

(ก) โย ยโต ปฏิมานุสยํ ปชหติ โส ตโต อวิชชานุสยํ
 ปชหตตีติ?

ตเทกภูจํ ปชหติ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชานุสยํ ปชหติ โส ตโต
ปฏิมานุสยํ ปชหตีติ?

โน.

๑๕๖. โย ยโต มานานุสยํ ปชหติ โส ตโต ทิฏฐานุสยํ...
เป... วิจิกิจฉานุสยํ ปชหตีติ?

โน.

โย วา ปน ยโต วิจิกิจฉานุสยํ ปชหติ โส ตโต มานานุสยํ
ปชหตีติ?

อฏฺฐมโก ทุกุขาย เวทนาย โส ตโต วิจิกิจฉานุสยํ ปชหติ,
โน จ โส ตโต มานานุสยํ ปชหติ. เสวว ปุคฺคโล กามธาทูยา
ทวิสฺสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา โส ตโต วิจิกิจฉานุสยํ
ปชหติ มานานุสยํ ตเทกภูจํ ปชหติ.

(ก) โย ยโต มานานุสยํ ปชหติ โส ตโต ภาวราคานุสยํ
ปชหตีติ?

อคฺคมคฺคสมงฺคี กามธาทูยา ทวิสฺสุ เวทนาสุ โส ตโต
มานานุสยํ ปชหติ, โน จ โส ตโต ภาวราคานุสยํ ปชหติ.
เสวว ปุคฺคโล รูปธาทูยา อรูปธาทูยา โส ตโต มานานุสยญจ
ปชหติ ภาวราคานุสยญจ ปชหติ.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสยํ ปชหติ โส ตโต
มานานุสยํ ปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ก) โย ยโต มานานุสยํ ปชหติ โส ตโต อวิชขานุสยํ
ปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชขานุสยํ ปชหติ โส ตโต
มานานุสยํ ปชหตีติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคี ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต อวิชขานุสยํ
ปชหติ, โน จ โส ตโต มานานุสยํ ปชหติ. เสวว ปุคฺคโล
กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา โส ตโต
อวิชขานุสยญฺจ ปชหติ มานานุสยญฺจ ปชหติ.

๑๕๗.(ก) โย ยโต ทิฏฐิฐานุสยํ ปชหติ โส ตโต วิจิกิจฺฉานุสยํ
ปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ยโต วิจิกิจฺฉานุสยํ ปชหติ โส ตโต
ทิฏฐิฐานุสยํ ปชหตีติ?

อามนฺตา...เป....

๑๕๘.(ก) โย ยโต วิจิจฉานุสยํ ปชหติ โส ตโต
ภวราคานุสยํ ปชหตีติ?

อฏฺฐมโก กามธาดุยา तीสุ เวทนาสฺ โส ตโต วิจิจฉานุสยํ
ปชหติ, โน จ โส ตโต ภวราคานุสยํ ปชหติ. เสวว ปุคฺคโล
รूपธาดุยา อรูปธาดุยา โส ตโต วิจิจฉานุสยํ ปชหติ
ภวราคานุสยํ ตเทกภูจํ ปชหติ.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสยํ ปชหติ โส ตโต
วิจิจฉานุสยํ ปชหตีติ?

โน.

(ก) โย ยโต วิจิจฉานุสยํ ปชหติ โส ตโต อวิชฺชานุสยํ
ปชหตีติ?

ตเทกภูจํ ปชหติ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชฺชานุสยํ ปชหติ โส ตโต
วิจิจฉานุสยํ ปชหตีติ?

โน.

๑๕๙.(ก) โย ยโต ภวราคานุสยํ ปชหติ โส ตโต
อวิชฺชานุสยํ ปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชฺชานุสยํ ปชหติ โส ตโต
ภวราคานุสยํ ปชหตีติ?

อคคมคคสมงคิ กามธาทุยา ตีสู เวทนาสุ โส ตโต
 อวิชขานุสยํ ปชหติ, โน จ โส ตโต ภวราคานุสยํ ปชหติ.
 เสวว ปุคฺคโล รูปธาทุยา อรูปธาทุยา โส ตโต อวิชขานุสยญจ
 ปชหติ ภวราคานุสยญจ ปชหติ. (เอกมุลกั)

๑๖๐.(ก) โย ยโต กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ ปชหติ
 โส ตโต มานานุสยํ ปชหตตีติ?

นตถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต มานานุสยํ ปชหติ โส ตโต
 กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ ปชหตตีติ?

โน.

โย ยโต กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ ปชหติ โส ตโต
 ทิฏฐิฐานุสยํ...เป... วิจิกิจฉานุสยํ ปชหตตีติ?

นตถิ.

โย วา ปน ยโต วิจิกิจฉานุสยํ ปชหติ โส ตโต
 กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ ปชหตตีติ?

อฏฺฐมโก รูปธาทุยา อรูปธาทุยา โส ตโต วิจิกิจฉานุสยํ
 ปชหติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ ปชหติ.
 เสวว ปุคฺคโล กามธาทุยา ทวิสฺสู เวทนาสุ โส ตโต วิจิกิจฉานุสยํ
 ปชหติ กามราคานุสยํ ตเทกมฺลจํ ปชหติ, โน จ โส ตโต
 ปฏีฆานุสยํ ปชหติ. เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต

วิจิกิจฉานุสยํ ปชหติ ปฏิฆานุสยํ ตเทกภูจํ ปชหติ, โน จ
โส ตโต กามราคานุสยํ ปชหติ.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยญจ ปฏิฆานุสยญจ ปชหติ
โส ตโต ภวราคานุสยํ ปชหตีติ?

นตถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสยํ ปชหติ โส ตโต
กามราคานุสยญจ ปฏิฆานุสยญจ ปชหตีติ?

โน.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยญจ ปฏิฆานุสยญจ ปชหติ
โส ตโต อวิชขานุสยํ ปชหตีติ?

นตถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชขานุสยํ ปชหติ โส ตโต
กามราคานุสยญจ ปฏิฆานุสยญจ ปชหตีติ?

โน. (ทุกมุลกั)

๑๖๑. โย ยโต กามราคานุสยญจ ปฏิฆานุสยญจ
มานานุสยญจ ปชหติ โส ตโต ทิฏฐจานุสยํ...เป... วิจิกิจฉานุสยํ
ปชหตีติ?

นตถิ.

โย วา ปน ยโต วิจิกิจฉานุสยํ ปชหติ โส ตโต
กามราคานุสยญจ ปฏิฆานุสยญจ มานานุสยญจ ปชหตีติ?

อภฺจฺมโก รุปรธาตฺยา อรุปรธาตฺยา โส ตโต วิจิจฺจฺฉานฺสยํ
 ปชหติ มานานฺสยํ ตเทกฺภฺจํ ปชหติ, โน จ โส ตโต
 กามราคานฺสยญจ ปฏฺิฆานฺสยญจ ปชหติ. เสวว ปุคฺคโล
 กามธาตฺยา ทฺวิสุ เวทนาสุ โส ตโต วิจิจฺจฺฉานฺสยํ ปชหติ
 กามราคานฺสยญจ มานานฺสยญจ ตเทกฺภฺจํ ปชหติ, โน จ
 โส ตโต ปฏฺิฆานฺสยํ ปชหติ. เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย
 โส ตโต วิจิจฺจฺฉานฺสยํ ปชหติ ปฏฺิฆานฺสยํ ตเทกฺภฺจํ ปชหติ,
 โน จ โส ตโต กามราคานฺสยญจ มานานฺสยญจ ปชหติ.

(ก) โย ยโต กามราคานฺสยญจ ปฏฺิฆานฺสยญจ มานานฺสยญจ
 ปชหติ โส ตโต ภวราคานฺสยํ ปชหตฺติ?

นตฺถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานฺสยํ ปชหติ โส ตโต
 กามราคานฺสยญจ ปฏฺิฆานฺสยญจ มานานฺสยญจ ปชหตฺติ?
 มานานฺสยํ ปชหติ.

(ก) โย ยโต กามราคานฺสยญจ ปฏฺิฆานฺสยญจ มานานฺสยญจ
 ปชหติ โส ตโต อวิขฺขานฺสยํ ปชหตฺติ?

นตฺถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิขฺขานฺสยํ ปชหติ โส ตโต
 กามราคานฺสยญจ ปฏฺิฆานฺสยญจ มานานฺสยญจ ปชหตฺติ?

อคคมคคสมงคิ ทุกขาย เวทนาย โส ตโต อวิชานุสยํ
 ปชหติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยญจ ปฏิฆานุสยญจ
 มานานุสยญจ ปชหติ. เสวว ปุคฺคโล กามธาดุยา ทวีสุ เวทนาสุ
 รูปธาดุยา อรูปธาดุยา โส ตโต อวิชานุสยญจ มานานุสยญจ
 ปชหติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยญจ ปฏิฆานุสยญจ ปชหติ.
 (ติกมฺลกั)

๑๖๒.(ก) โย ยโต กามราคานุสยญจ ปฏิฆานุสยญจ
 มานานุสยญจ ทิฏฺฐานุสยญจ ปชหติ โส ตโต วิจิกิจฉานุสยํ
 ปชหตตีติ?

นตฺถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต วิจิกิจฉานุสยํ ปชหติ โส ตโต
 กามราคานุสยญจ ปฏิฆานุสยญจ มานานุสยญจ ทิฏฺฐานุสยญจ
 ปชหตตีติ?

อฏฺฐมโก รูปธาดุยา อรูปธาดุยา โส ตโต วิจิกิจฉานุสยญจ
 ทิฏฺฐานุสยญจ ปชหติ มานานุสยํ ตเทกฺฆจํ ปชหติ, โน จ
 โส ตโต กามราคานุสยญจ ปฏิฆานุสยญจ ปชหติ.
 เสวว ปุคฺคโล กามธาดุยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต
 วิจิกิจฉานุสยญจ ทิฏฺฐานุสยญจ ปชหติ กามราคานุสยญจ
 มานานุสยญจ ตเทกฺฆจํ ปชหติ, โน จ โส ตโต ปฏิฆานุสยํ
 ปชหติ. เสวว ปุคฺคโล ทุกขาย เวทนาย โส ตโต

วิจิกิจฉานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ ปชหติ ปฏิฆานุสยํ ตเทกณฺฐํ
 ปชหติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยณจ มานานุสยณจ
 ปชหติ...เป.... (จตุกกมฺมลกั)

๑๖๓.(ก) โย ยโต กามราคานุสยณจ ปฏิฆานุสยณจ
 มานานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ วิจิกิจฉานุสยณจ ปชหติ โส ตโต
 ภวราคานุสยํ ปชหตีติ?

นตฺถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสยํ ปชหติ โส ตโต
 กามราคานุสยณจ ปฏิฆานุสยณจ มานานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ
 วิจิกิจฉานุสยณจ ปชหตีติ?

มานานุสยํ ปชหติ.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยณจ ปฏิฆานุสยณจ มานานุสยณจ
 ทิฏฐานุสยณจ วิจิกิจฉานุสยณจ ปชหติ โส ตโต อวิชชานุสยํ
 ปชหตีติ?

นตฺถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชชานุสยํ ปชหติ โส ตโต
 กามราคานุสยณจ ปฏิฆานุสยณจ มานานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ
 วิจิกิจฉานุสยณจ ปชหตีติ?

อคฺคมคฺคสมงฺคี ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต อวิชชานุสยํ
 ปชหติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยณจ ปฏิฆานุสยณจ

มานานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ วิจิกิจฉานุสยณจ ปชหติ.

เสวว ปุคฺคโล กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา
โส ตโต อวิชฺขานุสยณจ มานานุสยณจ ปชหติ, โน จ โส ตโต
กามราคานุสยณจ ปฏีฆานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ วิจิกิจฉานุสยณจ
ปชหติ. (ปญจกมฺมลกั)

๑๖๔.(ก) โย ยโต กามราคานุสยณจ ปฏีฆานุสยณจ
มานานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ วิจิกิจฉานุสยณจ ฆวราคานุสยณจ
ปชหติ โส ตโต อวิชฺขานุสยํ ปชหตฺติ?

นตฺถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชฺขานุสยํ ปชหติ โส ตโต
กามราคานุสยณจ ปฏีฆานุสยณจ มานานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ
วิจิกิจฉานุสยณจ ฆวราคานุสยณจ ปชหตฺติ?

อคฺคมคฺคสมงฺคิ ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต อวิชฺขานุสยํ
ปชหติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยณจ ปฏีฆานุสยณจ
มานานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ วิจิกิจฉานุสยณจ ฆวราคานุสยณจ
ปชหติ. เสวว ปุคฺคโล กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต
อวิชฺขานุสยณจ มานานุสยณจ ปชหติ, โน จ โส ตโต
กามราคานุสยณจ ปฏีฆานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ วิจิกิจฉานุสยณจ
ฆวราคานุสยณจ ปชหติ. เสวว ปุคฺคโล รูปธาทุยา อรูปธาทุยา
โส ตโต อวิชฺขานุสยณจ มานานุสยณจ ฆวราคานุสยณจ ปชหติ,

โน จ โส ตโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ
 วิจิจจขานุสยลจ ปชหติ. (ฉกุกมุลกั)

ปชหนวเร อนุโลม.

๓. ปชหนวาร

(ข) ปฏิโลมบุคคล

๑๖๕.(ก) โย กามราคานุสยํ นปปชหติ โส ปฏิกขานุสยํ
 นปปชหตีติ?

อามนตา.

(ข) โย วา ปน ปฏิกขานุสยํ นปปชหติ โส กามราคานุสยํ
 นปปชหตีติ?

อามนตา.

(ก) โย กามราคานุสยํ นปปชหติ โส มานานุสยํ
 นปปชหตีติ?

อคคคมคคสมงคิ กามราคานุสยํ นปปชหติ, โน จ โส
 มานานุสยํ นปปชหติ. ทวินัน มคคสมงคินํ ฐเปตวา
 อวเสสา ปุคคลา กามราคานุสยลจ นปปชหนติ มานานุสยลจ
 นปปชหนติ.

(ข) โย วา ปน มานานุสยํ นปปชหติ โส กามราคานุสยํ
 นปปชหตีติ?

อนาคามิมคคสมงคิ มานานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส
 กามราคานุสยํ นปฺปชหติ. ทฺวินนํ มคคสมงคินํ จเปตฺวา
 อวเสสา ปุคฺคลา มานานุสยญจ นปฺปชหนฺติ กามราคานุสยญจ
 นปฺปชหนฺติ.

โย กามราคานุสยํ นปฺปชหติ โส ทิฏฺฐานุสยํ...เป...
 วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อฏฺฐมโก กามราคานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส วิจิกิจฺฉานุสยํ
 นปฺปชหติ. อนาคามิมคคสมงคิญจ อฏฺฐมกญจ จเปตฺวา อวเสสา
 ปุคฺคลา กามราคานุสยญจ นปฺปชหนฺติ วิจิกิจฺฉานุสยญจ
 นปฺปชหนฺติ.

โย วา ปน วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหติ โส กามราคานุสยํ
 นปฺปชหตีติ?

อนาคามิมคคสมงคิ วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส
 กามราคานุสยํ นปฺปชหติ. อนาคามิมคคสมงคิญจ อฏฺฐมกญจ
 จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา วิจิกิจฺฉานุสยญจ นปฺปชหนฺติ
 กามราคานุสยญจ นปฺปชหนฺติ.

โย กามราคานุสยํ นปฺปชหติ โส ภวราคานุสยํ...เป...
 อวิชฺขานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อคคฺคมคคสมงคิ กามราคานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส
 อวิชฺขานุสยํ นปฺปชหติ. ทฺวินนํ มคคสมงคินํ จเปตฺวา

อวเสสา ปุคฺคลา กามราคานุสยญจ นปฺปชหนฺติ อวิชฺชานุสยญจ
นปฺปชหนฺติ.

โย วา ปน อวิชฺชานุสยํ นปฺปชหติ โส กามราคานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ อวิชฺชานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส
กามราคานุสยํ นปฺปชหติ. ทฺวินนํ มคฺคสมงฺคินํ จเปตฺวา
อวเสสา ปุคฺคลา อวิชฺชานุสยญจ นปฺปชหนฺติ กามราคานุสยญจ
นปฺปชหนฺติ.

๑๖๖.(ก) โย ปฏฺิฆานุสยํ นปฺปชหติ โส มานานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

อคฺคมคฺคสมงฺคิ ปฏฺิฆานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส มานานุสยํ
นปฺปชหติ. ทฺวินนํ มคฺคสมงฺคินํ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
ปฏฺิฆานุสยญจ นปฺปชหนฺติ มานานุสยญจ นปฺปชหนฺติ.

(ข) โย วา ปน มานานุสยํ นปฺปชหติ โส ปฏฺิฆานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ มานานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส
ปฏฺิฆานุสยํ นปฺปชหติ. ทฺวินนํ มคฺคสมงฺคินํ จเปตฺวา
อวเสสา ปุคฺคลา มานานุสยญจ นปฺปชหนฺติ ปฏฺิฆานุสยญจ
นปฺปชหนฺติ.

โย ปฏิฆานุสยํ นปฺปชหติ โส ทิฏฺฐิฉานุสยํ...เป... วิจิกิจฉานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

อฏฺฐมโก ปฏิฆานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส วิจิกิจฉานุสยํ
นปฺปชหติ. อนาคามิมคฺคสมงฺคิณจ อฏฺฐมกณจ จเปตฺวา อวเสสา
ปุคฺคลา ปฏิฆานุสยณจ นปฺปชหนติ วิจิกิจฉานุสยณจ นปฺปชหนติ.

โย วา ปน วิจิกิจฉานุสยํ นปฺปชหติ โส ปฏิฆานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ วิจิกิจฉานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส
ปฏิฆานุสยํ นปฺปชหติ. อนาคามิมคฺคสมงฺคิณจ อฏฺฐมกณจ
จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา วิจิกิจฉานุสยณจ นปฺปชหนติ
ปฏิฆานุสยณจ นปฺปชหนติ.

โย ปฏิฆานุสยํ นปฺปชหติ โส ภวราคานุสยํ...เป...
อวิชฺขานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อคฺคมคฺคสมงฺคิ ปฏิฆานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส
อวิชฺขานุสยํ นปฺปชหติ. ทฺวินนํ มคฺคสมงฺคินํ จเปตฺวา อวเสสา
ปุคฺคลา ปฏิฆานุสยณจ นปฺปชหนติ อวิชฺขานุสยณจ นปฺปชหนติ.

โย วา ปน อวิชฺขานุสยํ นปฺปชหติ โส ปฏิฆานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ อวิชฺขานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส
ปฏิฆานุสยํ นปฺปชหติ. ทฺวินนํ มคฺคสมงฺคินํ จเปตฺวา

อวเสสา ปุคฺคลา อวิชฺชานุสยญจ นปฺปชหนฺติ ปฏฺฐิขานุสยญจ
นปฺปชหนฺติ.

๑๖๗. โย มานานุสยํ นปฺปชหฺติ โส ทิฏฺฐิขานุสยํ...เป...
วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหฺตฺติ?

อฏฺฐมโก มานานุสยํ นปฺปชหฺติ, โน จ โส วิจิกิจฺฉานุสยํ
นปฺปชหฺติ. อคฺคมคฺคสมํคิณฺจ อฏฺฐมกญฺจ จเปตฺวา
อวเสสา ปุคฺคลา มานานุสยญจ นปฺปชหนฺติ วิจิกิจฺฉานุสยญจ
นปฺปชหนฺติ.

โย วา ปน วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหฺติ โส มานานุสยํ
นปฺปชหฺตฺติ?

อคฺคมคฺคสมํคิ วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหฺติ, โน จ โส
มานานุสยํ นปฺปชหฺติ. อคฺคมคฺคสมํคิณฺจ อฏฺฐมกญฺจ จเปตฺวา
อวเสสา ปุคฺคลา วิจิกิจฺฉานุสยญจ นปฺปชหนฺติ มานานุสยญจ
นปฺปชหนฺติ.

โย มานานุสยํ นปฺปชหฺติ โส ภวราคานุสยํ...เป...
อวิชฺชานุสยํ นปฺปชหฺตฺติ?

อามนฺตา.

โย วา ปน อวิชฺชานุสยํ นปฺปชหฺติ โส มานานุสยํ
นปฺปชหฺตฺติ?

อามนฺตา.

๑๖๘.(ก) โย ทิฏฐานุสยํ นปฺปชหติ โส วิจิกิจฺฉานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหติ โส ทิฏฐานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา ...เป....

๑๖๙. โย วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหติ โส ภวราคานุสยํ...เป...
อวิชฺชานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคี วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส
อวิชฺชานุสยํ นปฺปชหติ. อคฺคมคฺคสมํกฺคิณฺจ อฏฺฐมกณฺจ จเปตฺวา
อวเสสา ปุคฺคลา วิจิกิจฺฉานุสยณฺจ นปฺปชหนฺติ อวิชฺชานุสยณฺจ
นปฺปชหนฺติ.

โย วา ปน อวิชฺชานุสยํ นปฺปชหติ โส วิจิกิจฺฉานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

อฏฺฐมโก อวิชฺชานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส วิจิกิจฺฉานุสยํ
นปฺปชหติ. อคฺคมคฺคสมํกฺคิณฺจ อฏฺฐมกณฺจ จเปตฺวา
อวเสสา ปุคฺคลา อวิชฺชานุสยณฺจ นปฺปชหนฺติ วิจิกิจฺฉานุสยณฺจ
นปฺปชหนฺติ.

๑๗๐.(ก) โย ภวราคานุสยํ นปฺปชหติ โส อวิชฺชานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อวิชฺชานุสยํ นปฺปชหติ โส ภวราคานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา. (เอกมุลกั)

๑๗๑.(ก) โย กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ นปฺปชหติ
โส มานานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อคฺคมคฺคสมงฺคิ กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ นปฺปชหติ,
โน จ โส มานานุสยํ นปฺปชหติ. ทฺวินนํ มคฺคสมงฺคินํ จเปตฺวา
อวเสสา ปุคฺคลา กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ นปฺปชหนฺติ
มานานุสยญจ นปฺปชหนฺติ.

(ข) โย วา ปน มานานุสยํ นปฺปชหติ โส กามราคานุสยญจ
ปฏฺิฆานุสยญจ นปฺปชหตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ มานานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส
กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ นปฺปชหติ. ทฺวินนํ มคฺคสมงฺคินํ
จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา มานานุสยญจ นปฺปชหนฺติ
กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ นปฺปชหนฺติ.

โย กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ นปฺปชหติ โส
ทฺิจฺฉานุสยํ...เป... วิจิจฺฉานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อฏฺฐมโก กามราคานุสยญจ ปฏิฆานุสยญจ นปฺปชหติ,
 โน จ โส วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหติ. อนาคามิมคฺคสมงฺคิณฺจ
 อฏฺฐมกญฺจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา กามราคานุสยญจ
 ปฏิฆานุสยญจ นปฺปชหนฺติ วิจิกิจฺฉานุสยญจ นปฺปชหนฺติ.

โย วา ปน วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหติ โส กามราคานุสยญจ
 ปฏิฆานุสยญจ นปฺปชหตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคี วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส
 กามราคานุสยญจ ปฏิฆานุสยญจ นปฺปชหติ.
 อนาคามิมคฺคสมงฺคิณฺจ อฏฺฐมกญฺจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
 วิจิกิจฺฉานุสยญจ นปฺปชหนฺติ กามราคานุสยญจ ปฏิฆานุสยญจ
 นปฺปชหนฺติ.

โย กามราคานุสยญจ ปฏิฆานุสยญจ นปฺปชหติ โส
 ภวราคานุสยํ...เป... อวิชฺชานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อคฺคมคฺคสมงฺคี กามราคานุสยญจ ปฏิฆานุสยญจ นปฺปชหติ,
 โน จ โส อวิชฺชานุสยํ นปฺปชหติ. ทฺวินฺนํ มคฺคสมงฺคินํ จเปตฺวา
 อวเสสา ปุคฺคลา กามราคานุสยญจ ปฏิฆานุสยญจ นปฺปชหนฺติ
 อวิชฺชานุสยญจ นปฺปชหนฺติ.

โย วา ปน อวิชฺชานุสยํ นปฺปชหติ โส กามราคานุสยญจ
 ปฏิฆานุสยญจ นปฺปชหตีติ?

อนาคามิมคคสมงคิ อวิชขานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส
 กามราคานุสยญจ ปฏฺฐิฆานุสยญจ นปฺปชหติ. ทฺวินฺนํ มคคสมงคินํ
 จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา อวิชขานุสยญจ นปฺปชหนฺติ
 กามราคานุสยญจ ปฏฺฐิฆานุสยญจ นปฺปชหนฺติ. (ทุกมูลกั)

๑๗๒. โย กามราคานุสยญจ ปฏฺฐิฆานุสยญจ มานานุสยญจ
 นปฺปชหติ โส ทิฏฺฐจานุสยํ...เป... วิจิกิจฉานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อฏฺฐมโก กามราคานุสยญจ ปฏฺฐิฆานุสยญจ มานานุสยญจ
 นปฺปชหติ, โน จ โส วิจิกิจฉานุสยํ นปฺปชหติ.
 ทฺวินฺนํ มคคสมงคินญจ อฏฺฐมกญจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
 กามราคานุสยญจ ปฏฺฐิฆานุสยญจ มานานุสยญจ นปฺปชหนฺติ
 วิจิกิจฉานุสยญจ นปฺปชหนฺติ.

โย วา ปน วิจิกิจฉานุสยํ นปฺปชหติ โส กามราคานุสยญจ
 ปฏฺฐิฆานุสยญจ มานานุสยญจ นปฺปชหตีติ?

อนาคามิมคคสมงคิ วิจิกิจฉานุสยญจ มานานุสยญจ
 นปฺปชหติ, โน จ โส กามราคานุสยญจ ปฏฺฐิฆานุสยญจ
 นปฺปชหติ. อคคมคคสมงคิ วิจิกิจฉานุสยญจ กามราคานุสยญจ
 ปฏฺฐิฆานุสยญจ นปฺปชหติ, โน จ โส มานานุสยํ นปฺปชหติ.
 ทฺวินฺนํ มคคสมงคินญจ อฏฺฐมกญจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
 วิจิกิจฉานุสยญจ นปฺปชหนฺติ กามราคานุสยญจ ปฏฺฐิฆานุสยญจ
 มานานุสยญจ นปฺปชหนฺติ.

โย กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ
 นปฺปชหติ โส ภวราคานุสยํ...เป... อวิชขานุสยํ นปฺปชหตีติ?
 อามนฺตา.

โย วา ปน อวิชขานุสยํ นปฺปชหติ โส กามราคานุสยลจ
 ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ นปฺปชหตีติ?

อนาคามิมคฺคสมํกึ อวิชขานุสยลจ มานานุสยลจ นปฺปชหติ,
 โน จ โส กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ นปฺปชหติ.
 ทวินฺนํ มคฺคสมํกึํ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา อวิชขานุสยลจ
 นปฺปชหนฺติ กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ
 นปฺปชหนฺติ. (ติกมฺมูลกั)

๑๗๓.(ก) โย กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ
 มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ นปฺปชหติ โส วิจิกิจฺฉานุสยํ
 นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหติ โส
 กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ
 นปฺปชหตีติ?

อนาคามิมคฺคสมํกึ วิจิกิจฺฉานุสยลจ มานานุสยลจ
 ทิฏฐานุสยลจ นปฺปชหติ, โน จ โส กามราคานุสยลจ
 ปฏิกขานุสยลจ นปฺปชหติ. อคฺคมคฺคสมํกึ วิจิกิจฺฉานุสยลจ

กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ นปฺปชหติ, โน จ
 โส มานานุสยํ นปฺปชหติ. ทฺวินฺนํ มคฺคสมํคฺคีนลจ อฏฺฐมกลจ
 จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา วิจิกิจฺฉานุสยลจ นปฺปชหนฺติ
 กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ
 นปฺปชหนฺติ ...เป.... (จตุกกมฺมูลกั)

๑๗๔. โย กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ มานานุสยลจ
 ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฺฉานุสยลจ นปฺปชหติ โส ภวราคานุสยํ...เป...
 อวิชฺขานุสยํ นปฺปชหตฺติ?

อามนฺตา.

โย วา ปน อวิชฺขานุสยํ นปฺปชหติ โส กามราคานุสยลจ
 ปฏีฆานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฺฉานุสยลจ
 นปฺปชหตฺติ?

อฏฺฐมโก อวิชฺขานุสยลจ กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ
 มานานุสยลจ นปฺปชหติ, โน จ โส ทิฏฐานุสยลจ
 วิจิกิจฺฉานุสยลจ นปฺปชหติ. อนาคามิมคฺคสมํคฺคิ อวิชฺขานุสยลจ
 มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฺฉานุสยลจ นปฺปชหติ,
 โน จ โส กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ นปฺปชหติ.
 ทฺวินฺนํ มคฺคสมํคฺคีนลจ อฏฺฐมกลจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
 อวิชฺขานุสยลจ นปฺปชหนฺติ กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ

มานานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ วิจิกิจฉานุสยณจ นปฺปชหนฺติ.
(ปญจกมฺลกั)

๑๗๕.(ก) โย กามราคานุสยณจ ปฏฺิษานุสยณจ
มานานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ วิจิกิจฉานุสยณจ ภวราคานุสยณจ
นปฺปชหติ โส อวิชชานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อวิชชานุสยํ นปฺปชหติ โส
กามราคานุสยณจ ปฏฺิษานุสยณจ มานานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ
วิจิกิจฉานุสยณจ ภวราคานุสยณจ นปฺปชหตีติ?

อฏฺฐมโก อวิชชานุสยณจ กามราคานุสยณจ ปฏฺิษานุสยณจ
มานานุสยณจ ภวราคานุสยณจ นปฺปชหติ, โน จ โส
ทิฏฐานุสยณจ วิจิกิจฉานุสยณจ นปฺปชหติ. อนาคามิมคฺคสมงคิ
อวิชชานุสยณจ มานานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ วิจิกิจฉานุสยณจ
ภวราคานุสยณจ นปฺปชหติ, โน จ โส กามราคานุสยณจ
ปฏฺิษานุสยณจ นปฺปชหติ. ทฺวินนํ มคฺคสมงคินญจ อฏฺฐมกญจ
จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา อวิชชานุสยณจ นปฺปชหนฺติ
กามราคานุสยณจ ปฏฺิษานุสยณจ มานานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ
วิจิกิจฉานุสยณจ ภวราคานุสยณจ นปฺปชหนฺติ. (ฉกฺกมฺลกั)

(ง) ปฏิโลมโอภาโส

๑๗๖.(ก) ยโต กามราคานุสยํ นปฺปชหติ ตโต ปฏฺิฆานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

ทุกฺขาย เวทนาย ตโต กามราคานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ
ตโต ปฏฺิฆานุสยํ นปฺปชหติ. รูปธาดุยา อรูปธาดุยา อปริยาปนฺเน
ตโต กามราคานุสยญจ นปฺปชหติ ปฏฺิฆานุสยญจ นปฺปชหติ.

(ข) ยโต วา ปน ปฏฺิฆานุสยํ นปฺปชหติ ตโต กามราคานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

กามธาดุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต ปฏฺิฆานุสยํ นปฺปชหติ,
โน จ ตโต กามราคานุสยํ นปฺปชหติ. รูปธาดุยา อรูปธาดุยา
อปริยาปนฺเน ตโต ปฏฺิฆานุสยญจ นปฺปชหติ กามราคานุสยญจ
นปฺปชหติ.

(ก) ยโต กามราคานุสยํ นปฺปชหติ ตโต มานานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

รูปธาดุยา อรูปธาดุยา ตโต กามราคานุสยํ นปฺปชหติ, โน
จ ตโต มานานุสยํ นปฺปชหติ. ทุกฺขาย เวทนาย อปริยาปนฺเน
ตโต กามราคานุสยญจ นปฺปชหติ มานานุสยญจ นปฺปชหติ.

(ข) ยโต วา ปน มานานุสยํ นปฺปชหติ ตโต กามราคานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา.

ยโต กามราคานุสยํ นปฺปชหติ ตโต ทิฏฐิณานุสยํ...เป...

วิจิกิจฉานุสยํ นปฺปชหตีติ?

ทุกฺขาย เวทนาย รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา ตโต กามราคานุสยํ
นปฺปชหติ, โน จ ตโต วิจิกิจฉานุสยํ นปฺปชหติ. อปริยาปนเน
ตโต กามราคานุสยญจ นปฺปชหติ วิจิกิจฉานุสยญจ นปฺปชหติ.

ยโต วา ปน วิจิกิจฉานุสยํ นปฺปชหติ ตโต กามราคานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยโต กามราคานุสยํ นปฺปชหติ ตโต ฆวราคานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา ตโต กามราคานุสยํ นปฺปชหติ, โน
จ ตโต ฆวราคานุสยํ นปฺปชหติ. ทุกฺขาย เวทนาย อปริยาปนเน
ตโต กามราคานุสยญจ นปฺปชหติ ฆวราคานุสยญจ นปฺปชหติ.

(ข) ยโต วา ปน ฆวราคานุสยํ นปฺปชหติ ตโต
กามราคานุสยํ นปฺปชหตีติ?

กามธาคฺคยา ทวิสุ เวทนาสุ ตโต ฆวราคานุสยํ นปฺปชหติ,
โน จ ตโต กามราคานุสยํ นปฺปชหติ. ทุกฺขาย เวทนาย
อปริยาปนเน ตโต ฆวราคานุสยญจ นปฺปชหติ กามราคานุสยญจ
นปฺปชหติ.

(ก) ยโต กามราคานุสยํ นปฺปชหติ ตโต อวิชฺขานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

ทุกฺขาย เวทนาย รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา ตโต กามราคานุสยํ
นปฺปชหติ, โน จ ตโต อวิชฺขานุสยํ นปฺปชหติ. อปริยาปนฺเน
ตโต กามราคานุสยญจ นปฺปชหติ อวิชฺขานุสยญจ นปฺปชหติ.

(ข) ยโต วา ปน อวิชฺขานุสยํ นปฺปชหติ ตโต
กามราคานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา.

๑๗๗.(ก) ยโต ปฏฺิฆานุสยํ นปฺปชหติ ตโต มานานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

กามธาคฺคยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา ตโต
ปฏฺิฆานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ ตโต มานานุสยํ นปฺปชหติ.
อปริยาปนฺเน ตโต ปฏฺิฆานุสยญจ นปฺปชหติ มานานุสยญจ
นปฺปชหติ.

(ข) ยโต วา ปน มานานุสยํ นปฺปชหติ ตโต ปฏฺิฆานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

ทุกฺขาย เวทนาย ตโต มานานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ ตโต
ปฏฺิฆานุสยํ นปฺปชหติ. อปริยาปนฺเน ตโต มานานุสยญจ
นปฺปชหติ ปฏฺิฆานุสยญจ นปฺปชหติ.

ยโต ปฏิกขานุสยํ นปฺปชหติ ตโต ทิฏฐานุสยํ...เป...

วิจิกิจฉานุสยํ นปฺปชหตีติ?

กามธาคฺคยา ทวีสุ เวทนาสฺส รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา ตโต
ปฏิกขานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ ตโต วิจิกิจฉานุสยํ นปฺปชหติ.
อปฺริยาปนฺเน ตโต ปฏิกขานุสยญจ นปฺปชหติ วิจิกิจฉานุสยญจ
นปฺปชหติ.

ยโต วา ปน วิจิกิจฉานุสยํ นปฺปชหติ ตโต ปฏิกขานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยโต ปฏิกขานุสยํ นปฺปชหติ ตโต ภวราคานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา ตโต ปฏิกขานุสยํ นปฺปชหติ,
โน จ ตโต ภวราคานุสยํ นปฺปชหติ. กามธาคฺคยา ทวีสุ เวทนาสฺส
อปฺริยาปนฺเน ตโต ปฏิกขานุสยญจ นปฺปชหติ ภวราคานุสยญจ
นปฺปชหติ.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสยํ นปฺปชหติ ตโต ปฏิกขานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

ทุกฺขาย เวทนาย ตโต ภวราคานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ ตโต
ปฏิกขานุสยํ นปฺปชหติ. กามธาคฺคยา ทวีสุ เวทนาสฺส อปฺริยาปนฺเน
ตโต ภวราคานุสยญจ นปฺปชหติ ปฏิกขานุสยญจ นปฺปชหติ.

(ก) ยโต ปฏิกขานุสยํ นปฺปชหติ ตโต อวิชชานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสฺ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต
ปฏิกขานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ ตโต อวิชชานุสยํ นปฺปชหติ.
อปฺริยาปนฺเน ตโต ปฏิกขานุสยญจ นปฺปชหติ อวิชชานุสยญจ
นปฺปชหติ.

(ข) ยโต วา ปน อวิชชานุสยํ นปฺปชหติ ตโต ปฏิกขานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา.

๑๗๘. ยโต มานานุสยํ นปฺปชหติ ตโต ทิฏฺฐจฺานุสยํ...เป...
วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหตีติ?

ทุกฺขาย เวทนาย ตโต มานานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ ตโต
วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหติ. อปฺริยาปนฺเน ตโต มานานุสยญจ
นปฺปชหติ วิจิกิจฺฉานุสยญจ นปฺปชหติ.

ยโต วา ปน วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหติ ตโต มานานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยโต มานานุสยํ นปฺปชหติ ตโต ฆวราคานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสยํ นป্পชหติ ตโต มานานุสยํ
นป্পชหตีติ?

กามธาคุยา ทวีสุ เวทนาสู ตโต ภวราคานุสยํ นป্পชหติ,
โน จ ตโต มานานุสยํ นป্পชหติ. ทุกขาย เวทนาย
อปริยาปนเน ตโต ภวราคานุสยญจ นป্পชหติ มานานุสยญจ
นป্পชหติ.

(ก) ยโต มานานุสยํ นป্পชหติ ตโต อวิชขานุสยํ
นป্পชหตีติ?

ทุกขาย เวทนาย ตโต มานานุสยํ นป্পชหติ, โน จ ตโต
อวิชขานุสยํ นป্পชหติ. อปริยาปนเน ตโต มานานุสยญจ
นป্পชหติ อวิชขานุสยญจ นป্পชหติ.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสยํ นป্পชหติ ตโต มานานุสยํ
นป্পชหตีติ?

อามนตฺตา.

๑๗๙.(ก) ยโต ทิฏฐิขานุสยํ นป্পชหติ ตโต วิจิกิจขานุสยํ
นป্পชหตีติ?

อามนตฺตา.

(ข) ยโต วา ปน วิจิกิจขานุสยํ นป্পชหติ ตโต ทิฏฐิขานุสยํ
นป্পชหตีติ?

อามนตฺตา.

๑๘๐.(ก) ยโต วิจิจจณฺสํ นปฺปชหติ ตโต ภวราคานฺสํ
นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานฺสํ นปฺปชหติ ตโต
วิจิจจณฺสํ นปฺปชหตีติ?

กามธาทฺฐยา ตีสุ เวทนาสุ ตโต ภวราคานฺสํ นปฺปชหติ,
โน จ ตโต วิจิจจณฺสํ นปฺปชหติ; อปรียาปนฺเน ตโต
ภวราคานฺสยญจ นปฺปชหติ วิจิจจณฺสยญจ นปฺปชหติ.

(ก) ยโต วิจิจจณฺสํ นปฺปชหติ ตโต อวิขานฺสํ
นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน อวิขานฺสํ นปฺปชหติ ตโต วิจิจจณฺสํ
นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา.

๑๘๑.(ก) ยโต ภวราคานฺสํ นปฺปชหติ ตโต อวิขานฺสํ
นปฺปชหตีติ?

กามธาทฺฐยา ตีสุ เวทนาสุ ตโต ภวราคานฺสํ นปฺปชหติ,
โน จ ตโต อวิขานฺสํ นปฺปชหติ. อปรียาปนฺเน ตโต
ภวราคานฺสยญจ นปฺปชหติ อวิขานฺสยญจ นปฺปชหติ.

(ข) ยโต วา ปน อวิชชานุสยํ นปฺปชหติ ตโต ภวราคานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา. (เอกมฺลกั)

๑๘๒.(ก) ยโต กามราคานุสยญจ ปฏิกฺขานุสยญจ นปฺปชหติ
ตโต มานานุสยํ นปฺปชหตีติ?

รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต กามราคานุสยญจ ปฏิกฺขานุสยญจ
นปฺปชหติ, โน จ ตโต มานานุสยํ นปฺปชหติ. อปริยาปนฺเน ตโต
กามราคานุสยญจ ปฏิกฺขานุสยญจ นปฺปชหติ มานานุสยญจ
นปฺปชหติ.

(ข) ยโต วา ปน มานานุสยํ นปฺปชหติ ตโต
กามราคานุสยญจ ปฏิกฺขานุสยญจ นปฺปชหตีติ?

ทุกฺขาย เวทนาย ตโต มานานุสยญจ กามราคานุสยญจ
นปฺปชหติ, โน จ ตโต ปฏิกฺขานุสยํ นปฺปชหติ. อปริยาปนฺเน
ตโต มานานุสยญจ นปฺปชหติ กามราคานุสยญจ ปฏิกฺขานุสยญจ
นปฺปชหติ.

ยโต กามราคานุสยญจ ปฏิกฺขานุสยญจ นปฺปชหติ ตโต
ทิจฺฉานุสยํ...เป... วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหตีติ?

รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต กามราคานุสยญจ ปฏิกฺขานุสยญจ
นปฺปชหติ, โน จ ตโต วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหติ. อปริยาปนฺเน
ตโต กามราคานุสยญจ ปฏิกฺขานุสยญจ นปฺปชหติ

วิจิกิจฉานุสยลจ นปฺปชหติ.

ยโต วา ปน วิจิกิจฉานุสยํ นปฺปชหติ ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิกขนานุสยลจ นปฺปชหตฺตีติ?

อามนตา.

(ก) ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขนานุสยลจ นปฺปชหติ
 ตโต ภวราคานุสยํ นปฺปชหตฺตีติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขนานุสยลจ
 นปฺปชหติ, โน จ ตโต ภวราคานุสยํ นปฺปชหติ. อปริยาปนเน
 ตโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขนานุสยลจ นปฺปชหติ ภวราคานุสยลจ
 นปฺปชหติ.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสยํ นปฺปชหติ ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิกขนานุสยลจ นปฺปชหตฺตีติ?

ทุกขาย เวทนาย ตโต ภวราคานุสยลจ กามราคานุสยลจ
 นปฺปชหติ, โน จ ตโต ปฏิกขนานุสยํ นปฺปชหติ. กามธาทูยา ทวีสุ
 เวทนาสุ ตโต ภวราคานุสยลจ ปฏิกขนานุสยลจ นปฺปชหติ, โน จ
 ตโต กามราคานุสยํ นปฺปชหติ. อปริยาปนเน ตโต
 ภวราคานุสยลจ นปฺปชหติ กามราคานุสยลจ ปฏิกขนานุสยลจ
 นปฺปชหติ.

(ก) ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขนานุสยลจ นปฺปชหติ
 ตโต อวิชขานุสยํ นปฺปชหตฺตีติ?

รูปธัตถยา อรูปธัตถยา ตโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ
 นปฺปชหติ, โน จ ตโต อวิขขานุสยํ นปฺปชหติ. อปริยาปนเน
 ตโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ นปฺปชหติ อวิขขานุสยลจ
 นปฺปชหติ.

(ข) ยโต วา ปน อวิขขานุสยํ นปฺปชหติ ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ นปฺปชหตฺติ?

อามนฺตา. (ทุกมฺลกั)

๑๘๓. ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ
 นปฺปชหติ ตโต ทิฏฐจานุสยํ...เป... วิจิกิจจานุสยํ นปฺปชหตฺติ?

อามนฺตา.

ยโต วา ปน วิจิกิจจานุสยํ นปฺปชหติ ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ นปฺปชหตฺติ?

อามนฺตา.

(ก) ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ
 นปฺปชหติ ตโต ภวราคานุสยํ นปฺปชหตฺติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสยํ นปฺปชหติ ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ นปฺปชหตฺติ?

ทุกฺขาย เวทนาย ตโต ภวราคานุสยลจ กามราคานุสยลจ
 มานานุสยลจ นปฺปชหติ, โน จ ตโต ปฏิกขานุสยํ นปฺปชหติ.

กามธาตุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต ภวราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ
 นปฺปชหติ, โน จ ตโต กามราคานุสยลจ มานานุสยลจ
 นปฺปชหติ. อปริยาปนเน ตโต ภวราคานุสยลจ นปฺปชหติ
 กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ นปฺปชหติ.

(ก) ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ
 นปฺปชหติ ตโต อวิชขานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสยํ นปฺปชหติ ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา. (ติกมฺมลกั)

๑๘๔.(ก) ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ
 มานานุสยลจ ทิฏฐขานุสยลจ นปฺปชหติ ตโต วิจิกิจฉานุสยํ
 นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน วิจิกิจฉานุสยํ นปฺปชหติ ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐขานุสยลจ
 นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา ...เป.... (จตุกกมฺมลกั)

๑๘๕.(ก) ยโต กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ
 มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ นป্পชหติ
 ตโต ภวราคานุสยํ นป্পชหตีติ?

อามนตา.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสยํ นป্পชหติ ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ
 วิจิกิจฉานุสยลจ นป্পชหตีติ?

ทุกุขาย เวทนาย ตโต ภวราคานุสยลจ กามราคานุสยลจ
 มานานุสยลจ นป্পชหติ, โน จ ตโต ปฏีฆานุสยลจ
 ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ นป্পชหติ. กามธาดุยา ทวีสุ
 เวทนาสุ ตโต ภวราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ นป্পชหติ,
 โน จ ตโต กามราคานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ
 วิจิกิจฉานุสยลจ นป্পชหติ. อปริยาปนเน ตโต ภวราคานุสยลจ
 นป্পชหติ กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ มานานุสยลจ
 ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ นป্পชหติ.

(ก) ยโต กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ มานานุสยลจ
 ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ นป্পชหติ ตโต อวิชานุสยํ
 นป্পชหตีติ?

อามนตา.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสยํ นปฺปชหติ ตโต
 กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ มานานุสยญจ ทิฏฐานุสยญจ
 วิจิกิจฉานุสยญจ นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา. (ปญจกมฺมูลกั)

๑๘๖.(ก) ยโต กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ
 มานานุสยญจ ทิฏฐานุสยญจ วิจิกิจฉานุสยญจ ภวราคานุสยญจ
 นปฺปชหติ ตโต อวิชขานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสยํ นปฺปชหติ ตโต
 กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ มานานุสยญจ ทิฏฐานุสยญจ
 วิจิกิจฉานุสยญจ ภวราคานุสยญจ นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา. (ฉกฺกมฺมูลกั)

(จ) ปฏีโลมปุคฺคโลกาสา

๑๘๗.(ก) โย ยโต กามราคานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
 ปฏีฆานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต
 กามราคานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต ปฏีฆานุสยํ นปฺปชหติ.
 เสวว ปุคฺคโล รูปธาทุยา อรูปธาทุยา อปรียาปนฺเน โส ตโต
 กามราคานุสยญจ นปฺปชหติ ปฏีฆานุสยญจ นปฺปชหติ.
 อนาคามิมคฺคสมงฺคิ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ

กามราคานุสยณจ นปฺปชหนฺติ ปฏฺิฆานุสยณจ นปฺปชหนฺติ.

(ข) โย วา ปน ยโต ปฏฺิฆานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
กามราคานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต
ปฏฺิฆานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยํ นปฺปชหติ.
เสวว ปุคฺคโล รูปธาทูยา อรูปธาทูยา อปรียาปนฺเน โส ตโต
ปฏฺิฆานุสยณจ นปฺปชหติ กามราคานุสยณจ นปฺปชหติ.
อนาคามิมคฺคสมงฺคิ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ
ปฏฺิฆานุสยณจ นปฺปชหนฺติ กามราคานุสยณจ นปฺปชหนฺติ.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต มานานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

อคฺคมคฺคสมงฺคิ กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา
อรูปธาทูยา โส ตโต กามราคานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต
มานานุสยํ นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย
อปรียาปนฺเน โส ตโต กามราคานุสยณจ นปฺปชหติ
มานานุสยณจ นปฺปชหติ. ทฺวินฺนํ มคฺคสมงฺคินิ จเปตฺวา
อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ กามราคานุสยณจ นปฺปชหนฺติ
มานานุสยณจ นปฺปชหนฺติ.

(ข) โย วา ปน ยโต มานานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
กามราคานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ กามธำตฺยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต
 มานานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยํ นปฺปชหติ.
 เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย รูปธำตฺยา อรูปธำตฺยา
 อปรียาปนฺเน โส ตโต มานานุสยญจ นปฺปชหติ
 กามราคานุสยญจ นปฺปชหติ. ทฺวินฺนํ มคฺคสมงฺคินํ จเปตฺวา
 อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ มานานุสยญจ นปฺปชหนฺติ
 กามราคานุสยญจ นปฺปชหนฺติ.

โย ยโต กามราคานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต ทิฏฺฐานุสยํ...เป...
 วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อฏฺฐมฺโก กามธำตฺยา तीสุ เวทนาสุ รูปธำตฺยา อรูปธำตฺยา
 โส ตโต กามราคานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต วิจิกิจฺฉานุสยํ
 นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล อปรียาปนฺเน โส ตโต
 กามราคานุสยญจ นปฺปชหติ วิจิกิจฺฉานุสยญจ นปฺปชหติ.
 อนาคามิมคฺคสมงฺคิญจ อฏฺฐมกญจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
 สพฺพตฺถ กามราคานุสยญจ นปฺปชหนฺติ วิจิกิจฺฉานุสยญจ
 นปฺปชหนฺติ.

โย วา ปน ยโต วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
 กามราคานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ กามธำตฺยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต
 วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยํ

นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย รูปธาคฺฐยา
 อรูปธาคฺฐยา อปรียาปนฺเน โส ตโต วิจิกิจฺฉานุสยญจ นปฺปชหติ
 กามราคานุสยญจ นปฺปชหติ. อนาคามิมคฺคสมงฺคิณฺจ อฏฺฐจฺมกณฺจ
 จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ วิจิกิจฺฉานุสยญจ นปฺปชหนฺติ
 กามราคานุสยญจ นปฺปชหนฺติ.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
 ภาวราคานุสยํ นปฺปชหตฺติ?

อคฺคมคฺคสมงฺคิ รูปธาคฺฐยา อรูปธาคฺฐยา โส ตโต
 กามราคานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต ภาวราคานุสยํ
 นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล กามธาคฺฐยา ตีสุ เวทนาสุ อปรียาปนฺเน
 โส ตโต กามราคานุสยญจ นปฺปชหติ ภาวราคานุสยญจ
 นปฺปชหติ. ทฺวินนํ มคฺคสมงฺคินํ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
 สพฺพตฺถ กามราคานุสยญจ นปฺปชหนฺติ ภาวราคานุสยญจ
 นปฺปชหนฺติ.

(ข) โย วา ปน ยโต ภาวราคานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
 กามราคานุสยํ นปฺปชหตฺติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ กามธาคฺฐยา ทฺวีสุ เวทนาสุ โส ตโต
 ภาวราคานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยํ
 นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย รูปธาคฺฐยา
 อรูปธาคฺฐยา อปรียาปนฺเน โส ตโต ภาวราคานุสยญจ

นปฺปชหติ กามราคานุสยญจ นปฺปชหติ. ทฺวินฺนํ มคฺคสมํคิํ
 จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ ภาวราคานุสยญจ นปฺปชหฺนติ
 กามราคานุสยญจ นปฺปชหฺนติ.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต อวิชฺขานุสยํ
 นปฺปชหตีติ?

อคฺคมคฺคสมํคิํ กามธาทฺฐยา ตีสุ เวทนาสุ รูปธาทฺฐยา
 อรูปธาทฺฐยา โส ตโต กามราคานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต
 อวิชฺขานุสยํ นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล อปรียาปนฺเน โส ตโต
 กามราคานุสยญจ นปฺปชหติ อวิชฺขานุสยญจ นปฺปชหติ.
 ทฺวินฺนํ มคฺคสมํคิํ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ
 กามราคานุสยญจ นปฺปชหฺนติ อวิชฺขานุสยญจ นปฺปชหฺนติ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชฺขานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
 กามราคานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อนาคามิมคฺคสมํคิํ กามธาทฺฐยา ทฺวีสุ เวทนาสุ โส ตโต
 อวิชฺขานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยํ
 นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย รูปธาทฺฐยา
 อรูปธาทฺฐยา อปรียาปนฺเน โส ตโต อวิชฺขานุสยญจ นปฺปชหติ
 กามราคานุสยญจ นปฺปชหติ. ทฺวินฺนํ มคฺคสมํคิํ จเปตฺวา
 อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ อวิชฺขานุสยญจ นปฺปชหฺนติ
 กามราคานุสยญจ นปฺปชหฺนติ.

๑๘๘.(ก) โย ยโต ปฏิกขานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
มานานุสยํ นปฺปชหตฺติ?

อคฺคมคฺคสมงฺคิ กามธาคฺตยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาคฺตยา
อรูปธาคฺตยา โส ตโต ปฏิกขานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต
มานานุสยํ นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย
อปฺริยาปนฺเน โส ตโต ปฏิกขานุสยญจ นปฺปชหติ มานานุสยญจ
นปฺปชหติ. ทฺวินนํ มคฺคสมงฺคินํ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
สพฺพตฺถ ปฏิกขานุสยญจ นปฺปชหนฺติ มานานุสยญจ นปฺปชหนฺติ.

(ข) โย วา ปน ยโต มานานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
ปฏิกขานุสยํ นปฺปชหตฺติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต มานานุสยํ
นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต ปฏิกขานุสยํ นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล
กามธาคฺตยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาคฺตยา อรูปธาคฺตยา อปฺริยาปนฺเน
โส ตโต มานานุสยญจ นปฺปชหติ ปฏิกขานุสยญจ นปฺปชหติ.
ทฺวินนํ มคฺคสมงฺคินํ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ
มานานุสยญจ นปฺปชหนฺติ ปฏิกขานุสยญจ นปฺปชหนฺติ.

โย ยโต ปฏิกขานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต ทิกฺขจฺจานุสยํ...เป...
วิจิกิจฺจฺจานุสยํ นปฺปชหตฺติ?

อฏฺฐมโก กามธาคฺตยา ตีสุ เวทนาสุ รูปธาคฺตยา อรูปธาคฺตยา
โส ตโต ปฏิกขานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต วิจิกิจฺจฺจานุสยํ

นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล อปริยาปนเน โส ตโต ปฏฺิฆานุสยญจ
 นปฺปชหติ วิจิกิจฺฉานุสยญจ นปฺปชหติ. อนาคามิมคฺคสมงฺคิยจ
 อฏฺฐมกญจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ ปฏฺิฆานุสยญจ
 นปฺปชหนติ วิจิกิจฺฉานุสยญจ นปฺปชหนติ.

โย วา ปน ยโต วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
 ปฏฺิฆานุสยํ นปฺปชหตฺติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต วิจิกิจฺฉานุสยํ
 นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต ปฏฺิฆานุสยํ นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล
 กามธาคฺตฺยา ทฺวิสุ เวทนาสุ รูปธาคฺตฺยา อรูปธาคฺตฺยา อปริยาปนเน
 โส ตโต วิจิกิจฺฉานุสยญจ นปฺปชหติ ปฏฺิฆานุสยญจ นปฺปชหติ.
 อนาคามิมคฺคสมงฺคิยจ อฏฺฐมกญจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
 สพฺพตฺถ วิจิกิจฺฉานุสยญจ นปฺปชหนติ ปฏฺิฆานุสยญจ
 นปฺปชหนติ.

(ก) โย ยโต ปฏฺิฆานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต ภวราคานุสยํ
 นปฺปชหตฺติ?

อคฺคมคฺคสมงฺคิ รูปธาคฺตฺยา อรูปธาคฺตฺยา โส ตโต ปฏฺิฆานุสยํ
 นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต ภวราคานุสยํ นปฺปชหติ.
 เสวว ปุคฺคโล กามธาคฺตฺยา ตฺวิสุ เวทนาสุ อปริยาปนเน โส ตโต
 ปฏฺิฆานุสยญจ นปฺปชหติ ภวราคานุสยญจ นปฺปชหติ.
 ทฺวินฺนํ มคฺคสมงฺคินํ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ

ปฏิฆานุสยญจ นปฺปชหนฺติ ภวราคานุสยญจ นปฺปชหนฺติ.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
ปฏิฆานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อนาคามิมคคสมงฺคิ ทุกขาย เวทนาย โส ตโต ภวราคานุสยํ
นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต ปฏิฆานุสยํ นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล
กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา อปริยาปนเน
โส ตโต ภวราคานุสยญจ นปฺปชหติ ปฏิฆานุสยญจ นปฺปชหติ.
ทวินฺนํ มคคสมงฺคินํ จเปตวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตถ
ภวราคานุสยญจ นปฺปชหนฺติ ปฏิฆานุสยญจ นปฺปชหนฺติ.

(ก) โย ยโต ปฏิฆานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต อวิขานุสยํ
นปฺปชหตีติ?

อคคมคคสมงฺคิ กามธาทุยา ตีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา
อรูปธาทุยา โส ตโต ปฏิฆานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต
อวิขานุสยํ นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล อปริยาปนเน โส ตโต
ปฏิฆานุสยญจ นปฺปชหติ อวิขานุสยญจ นปฺปชหติ. ทวินฺนํ
มคคสมงฺคินํ จเปตวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตถ ปฏิฆานุสยญจ
นปฺปชหนฺติ อวิขานุสยญจ นปฺปชหนฺติ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิขานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
ปฏิฆานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อนาคามิมคคสมงคิ ทุกขาย เวทนาย โส ตโต อวิชขานุสยํ
 นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต ปฏิกขานุสยํ นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล
 กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา อปริยาปนเน
 โส ตโต อวิชขานุสยญจ นปฺปชหติ ปฏิกขานุสยญจ นปฺปชหติ.
 ทวินนํ มคคสมงคินํ จเปตวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตถ
 อวิชขานุสยญจ นปฺปชหนติ ปฏิกขานุสยญจ นปฺปชหนติ.

๑๘๙. โย ยโต มานานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต วิกิิจฉานุสยํ...
 เป... วิกิิจฉานุสยํ นปฺปชหติตี?

อฏฺฐมโก กามธาทุยา तीสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา
 โส ตโต มานานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต วิกิิจฉานุสยํ
 นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล อปริยาปนเน โส ตโต มานานุสยญจ
 นปฺปชหติ วิกิิจฉานุสยญจ นปฺปชหติ. อคฺคมคคสมงคิญจ
 อฏฺฐมกญจ จเปตวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตถ มานานุสยญจ
 นปฺปชหนติ วิกิิจฉานุสยญจ นปฺปชหนติ.

โย วา ปน ยโต วิกิิจฉานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
 มานานุสยํ นปฺปชหติตี?

อคฺคมคคสมงคิ กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา
 อรูปธาทุยา โส ตโต วิกิิจฉานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต
 มานานุสยํ นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล ทุกขาย เวทนาย
 อปริยาปนเน โส ตโต วิกิิจฉานุสยญจ นปฺปชหติ มานานุสยญจ

นปฺปชหติ. อคฺคมคฺคสมํกฺธิจฺจ อฏฺฐมกญฺจ จเปตฺวา
 อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ วิจิกิจฺฉานุสยญฺจ นปฺปชหฺนติ
 มานานุสยญฺจ นปฺปชหฺนติ.

(ก) โย ยโต มานานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต ภวราคานุสยํ
 นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
 มานานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺชี กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต
 ภวราคานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต มานานุสยํ นปฺปชหติ.
 เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย อปรียาปนฺเน โส ตโต
 ภวราคานุสยญฺจ นปฺปชหติ มานานุสยญฺจ นปฺปชหติ.
 อคฺคมคฺคสมํกฺชี จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ
 ภวราคานุสยญฺจ นปฺปชหฺนติ มานานุสยญฺจ นปฺปชหฺนติ.

(ก) โย ยโต มานานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต อวิขานุสยํ
 นปฺปชหตีติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺชี ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต มานานุสยํ
 นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต อวิขานุสยํ นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล
 อปรียาปนฺเน โส ตโต มานานุสยญฺจ นปฺปชหติ อวิขานุสยญฺจ

นปฺปชหติ. อคฺคมคฺคสมํงคิ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ
 มานานุสยญจ นปฺปชหนฺติ อวิชฺขานุสยญจ นปฺปชหนฺติ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชฺขานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
 มานานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา.

๑๙๐.(ก) โย ยโต ทิฏฺฐิณานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
 วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ยโต วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
 ทิฏฺฐิณานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา ...เป....

๑๙๑.(ก) โย ยโต วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
 ภวราคานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อคฺคมคฺคสมํงคิ รุปธตฺถยา อรูปธตฺถยา โส ตโต
 วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต ภวราคานุสยํ
 นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล กามธตฺถยา ตีสุ เวทนาสุ อปรียาปนฺเน
 โส ตโต วิจิกิจฺฉานุสยญจ นปฺปชหติ ภวราคานุสยญจ นปฺปชหติ.
 อคฺคมคฺคสมํงคิณจ อภฺจณมกญจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
 สพฺพตฺถ วิจิกิจฺฉานุสยญจ นปฺปชหนฺติ ภวราคานุสยญจ
 นปฺปชหนฺติ.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
 วิจิกิจฉานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อฏฺฐมโก กามธาทุยา तीสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา
 โส ตโต ภวราคานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต วิจิกิจฉานุสยํ
 นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล อปริยาปนเน โส ตโต ภวราคานุสยญจ
 นปฺปชหติ วิจิกิจฉานุสยญจ นปฺปชหติ. อคฺคมคฺคสมํคฺคิยจ
 อฏฺฐมกญจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ ภวราคานุสยญจ
 นปฺปชหนติ วิจิกิจฉานุสยญจ นปฺปชหนติ.

(ก) โย ยโต วิจิกิจฉานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต อวิชานุสยํ
 นปฺปชหตีติ?

อคฺคมคฺคสมํคฺคิ กามธาทุยา तीสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา
 อรูปธาทุยา โส ตโต วิจิกิจฉานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต
 อวิชานุสยํ นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล อปริยาปนเน โส ตโต
 วิจิกิจฉานุสยญจ นปฺปชหติ อวิชานุสยญจ นปฺปชหติ.
 อคฺคมคฺคสมํคฺคิยจ อฏฺฐมกญจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
 สพฺพตฺถ วิจิกิจฉานุสยญจ นปฺปชหนติ อวิชานุสยญจ
 นปฺปชหนติ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
 วิจิกิจฉานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อฏฺฐมโก กามธาตุยา ตีสุ เวทนาสุ รูปธาตุยา อรูปธาตุยา
 โส ตโต อวิชชานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต วิจิกิจฺฉานุสยํ
 นปฺปชหติ. เสว ปุคฺคโล อปริยาปนเน โส ตโต อวิชชานุสยญจ
 นปฺปชหติ วิจิกิจฺฉานุสยญจ นปฺปชหติ. อคฺคมคฺคสมงฺคิณจ
 อฏฺฐมกญจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตถ อวิชชานุสยญจ
 นปฺปชหนติ วิจิกิจฺฉานุสยญจ นปฺปชหนติ.

๑๔๒.(ก) โย ยโต ภวราคานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
 อวิชชานุสยํ นปฺปชหติตี?

อคฺคมคฺคสมงฺคี กามธาตุยา ตีสุ เวทนาสุ โส ตโต
 ภวราคานุสยํ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต อวิชชานุสยํ นปฺปชหติ.
 เสว ปุคฺคโล อปริยาปนเน โส ตโต ภวราคานุสยญจ นปฺปชหติ
 อวิชชานุสยญจ นปฺปชหติ. อคฺคมคฺคสมงฺคี จเปตฺวา อวเสสา
 ปุคฺคลา สพฺพตถ ภวราคานุสยญจ นปฺปชหนติ อวิชชานุสยญจ
 นปฺปชหนติ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชชานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
 ภวราคานุสยํ นปฺปชหติตี?

อามนฺตา. (เอกมฺลกั)

๑๔๓.(ก) โย ยโต กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ
 นปฺปชหติ โส ตโต มานานุสยํ นปฺปชหติตี?

อคคัมคคสมงคิ กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา
 อรูปธาทุยา โส ตโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ นปฺปชหติ,
 โน จ โส ตโต มานานุสยํ นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย
 เวทนาย อปรียาปนฺเน โส ตโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ
 นปฺปชหติ มานานุสยลจ นปฺปชหติ. ทวินํ มคคสมงคินิ จเปตฺวา
 อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตถ กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ
 นปฺปชหนติ มานานุสยลจ นปฺปชหนติ.

(ข) โย วา ปน ยโต มานานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ นปฺปชหตฺติ?

อนาคามิมคคสมงคิ ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต มานานุสยลจ
 กามราคานุสยลจ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต ปฏิกขานุสยํ
 นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต
 มานานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต
 กามราคานุสยํ นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล รูปธาทุยา อรูปธาทุยา
 อปรียาปนฺเน โส ตโต มานานุสยลจ นปฺปชหติ
 กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ นปฺปชหติ. ทวินํ มคคสมงคินิ
 จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตถ มานานุสยลจ นปฺปชหนติ
 กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ นปฺปชหนติ.

โย ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ นปฺปชหติ
 โส ตโต ทิฏฺฐานุสยํ...เป... วิจิกิจฉานุสยํ นปฺปชหตฺติ?

อฏฺฐมโก กามธาตุยา ตีสฺส เวทนาสุ รูปธาตุยา อรูปธาตุยา
 โส ตโต กามราคานุสยณจ ปฏฺิฆานุสยณจ นปฺปชหติ, โน จ
 โส ตโต วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล อปฺริยาปนฺเน
 โส ตโต กามราคานุสยณจ ปฏฺิฆานุสยณจ นปฺปชหติ,
 วิจิกิจฺฉานุสยณจ นปฺปชหติ. อนาคามิมคฺคสมํคฺธิยจ อฏฺฐมกณจ
 จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ กามราคานุสยณจ
 ปฏฺิฆานุสยณจ นปฺปชหนฺติ วิจิกิจฺฉานุสยณจ นปฺปชหนฺติ.

โย วา ปน ยโต วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
 กามราคานุสยณจ ปฏฺิฆานุสยณจ นปฺปชหตฺติ?

อนาคามิมคฺคสมํคฺชี ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต
 วิจิกิจฺฉานุสยณจ กามราคานุสยณจ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต
 ปฏฺิฆานุสยํ นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล กามธาตุยา ทฺวีสุ เวทนาสุ
 โส ตโต วิจิกิจฺฉานุสยณจ ปฏฺิฆานุสยณจ นปฺปชหติ, โน จ
 โส ตโต กามราคานุสยํ นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล
 รูปธาตุยา อรูปธาตุยา อปฺริยาปนฺเน โส ตโต วิจิกิจฺฉานุสยณจ
 นปฺปชหติ กามราคานุสยณจ ปฏฺิฆานุสยณจ นปฺปชหติ.
 อนาคามิมคฺคสมํคฺธิยจ อฏฺฐมกณจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
 สพฺพตฺถ วิจิกิจฺฉานุสยณจ นปฺปชหนฺติ กามราคานุสยณจ
 ปฏฺิฆานุสยณจ นปฺปชหนฺติ.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยณจ ปฏิฆานุสยณจ นปฺปชหติ
โส ตโต ภวราคานุสยํ นปฺปชหตฺติ?

อคฺคสมคฺคสมงฺคิ รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา โส ตโต
กามราคานุสยณจ ปฏิฆานุสยณจ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต
ภวราคานุสยํ นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล กามธาคฺคยา ตีสุ เวทนาสุ
อปฺริยาปนฺเน โส ตโต กามราคานุสยณจ ปฏิฆานุสยณจ
นปฺปชหติ ภวราคานุสยณจ นปฺปชหติ. ทฺวินนํ มคฺคสมงฺคินํ
จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ กามราคานุสยณจ
ปฏิฆานุสยณจ นปฺปชหนฺติ ภวราคานุสยณจ นปฺปชหนฺติ.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
กามราคานุสยณจ ปฏิฆานุสยณจ นปฺปชหตฺติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ ทุกฺขาเย เวทนาย โส ตโต
ภวราคานุสยณจ กามราคานุสยณจ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต
ปฏิฆานุสยํ นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล กามธาคฺคยา ทฺวีสุ เวทนาสุ
โส ตโต ภวราคานุสยณจ ปฏิฆานุสยณจ นปฺปชหติ, โน จ
โส ตโต กามราคานุสยํ นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล รูปธาคฺคยา
อรูปธาคฺคยา อปฺริยาปนฺเน โส ตโต ภวราคานุสยณจ นปฺปชหติ
กามราคานุสยณจ ปฏิฆานุสยณจ นปฺปชหติ. ทฺวินนํ มคฺคสมงฺคินํ
จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ ภวราคานุสยณจ นปฺปชหนฺติ
กามราคานุสยณจ ปฏิฆานุสยณจ นปฺปชหนฺติ.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยณจ ปฏิฆานุสยณจ นปฺปชหติ
โส ตโต อวิชขานุสยํ นปฺปชหตีติ?

อคฺคสมํกฺคํ กามธาทุยา ตีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา
อรูปธาทุยา โส ตโต กามราคานุสยณจ ปฏิฆานุสยณจ นปฺปชหติ,
โน จ โส ตโต อวิชขานุสยํ นปฺปชหติ. เสว ปุคฺคโล
อปฺริยาปนฺเน โส ตโต กามราคานุสยณจ ปฏิฆานุสยณจ
นปฺปชหติ อวิชขานุสยณจ นปฺปชหติ. ทฺวินนํ มคฺคสมํกฺคินํ
จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ กามราคานุสยณจ
ปฏิฆานุสยณจ นปฺปชหนติ อวิชขานุสยณจ นปฺปชหนติ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชขานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
กามราคานุสยณจ ปฏิฆานุสยณจ นปฺปชหตีติ?

อนาคามิมคฺคสมํกฺคี ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต
อวิชขานุสยณจ กามราคานุสยณจ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต
ปฏิฆานุสยํ นปฺปชหติ. เสว ปุคฺคโล กามธาทุยา ทฺวีสุ เวทนาสุ
โส ตโต อวิชขานุสยณจ ปฏิฆานุสยณจ นปฺปชหติ, โน จ
โส ตโต กามราคานุสยํ นปฺปชหติ. เสว ปุคฺคโล รูปธาทุยา
อรูปธาทุยา อปฺริยาปนฺเน โส ตโต อวิชขานุสยณจ นปฺปชหติ
กามราคานุสยณจ ปฏิฆานุสยณจ นปฺปชหติ. ทฺวินนํ มคฺคสมํกฺคินํ
จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ อวิชขานุสยณจ นปฺปชหนติ
กามราคานุสยณจ ปฏิฆานุสยณจ นปฺปชหนติ. (ทุกฺมูลกั)

๑๙๔. โย ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ
 มานานุสยลจ นปฺปชหติ โส ตโต วิกิกิจฉานุสยํ...เป...
 วิกิกิจฉานุสยํ นปฺปชหตฺติ?

อฏฺฐมโก กามธาทุยา ตีสํ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา
 โส ตโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ
 นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต วิกิกิจฉานุสยํ นปฺปชหติ.
 เสว พุคฺคโล อปฺริยาปนฺเน โส ตโต กามราคานุสยลจ
 ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ นปฺปชหติ วิกิกิจฉานุสยลจ
 นปฺปชหติ. ทฺวินนํ มคฺคสมํคฺชินลจ อฏฺฐมกลจ จเปตฺวา
 อวเสสา พุคฺคลา สพฺพตฺถ กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ
 มานานุสยลจ นปฺปชหนติ วิกิกิจฉานุสยลจ นปฺปชหนติ.

โย วา ปน ยโต วิกิกิจฉานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ นปฺปชหตฺติ?

อนาคามิมคฺคสมํคฺชี ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต
 วิกิกิจฉานุสยลจ กามราคานุสยลจ มานานุสยลจ นปฺปชหติ,
 โน จ โส ตโต ปฏิกขานุสยํ นปฺปชหติ. เสว พุคฺคโล กามธาทุยา
 ทฺวิสํ เวทนาสุ โส ตโต วิกิกิจฉานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ
 มานานุสยลจ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยํ
 นปฺปชหติ. เสว พุคฺคโล รูปธาทุยา อรูปธาทุยา อปฺริยาปนฺเน
 โส ตโต วิกิกิจฉานุสยลจ นปฺปชหติ กามราคานุสยลจ

ปฏิฆานุสยลจ มานานุสยลจ นปฺปชหติ. อคฺคมคฺคสมงฺคิ
 กามธาคฺคยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา โส ตโต
 วิจิกิจฉานุสยลจ กามราคานุสยลจ ปฏิฆานุสยลจ นปฺปชหติ,
 โน จ โส ตโต มานานุสยํ นปฺปชหติ. เสว พุคฺคโล ทุกฺขาย
 เวทนาย อปริยาปนฺเน โส ตโต วิจิกิจฉานุสยลจ นปฺปชหติ
 กามราคานุสยลจ ปฏิฆานุสยลจ มานานุสยลจ นปฺปชหติ.
 ทวินํ มคฺคสมงฺคินฺนลจ อฏฺฐมกฺลจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
 สพฺพตฺถ วิจิกิจฉานุสยลจ นปฺปชหนฺติ กามราคานุสยลจ
 ปฏิฆานุสยลจ มานานุสยลจ นปฺปชหนฺติ.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิฆานุสยลจ มานานุสยลจ
 นปฺปชหติ โส ตโต ภาวราคานุสยํ นปฺปชหตฺติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ยโต ภาวราคานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิฆานุสยลจ มานานุสยลจ นปฺปชหตฺติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต
 ภาวราคานุสยลจ กามราคานุสยลจ มานานุสยลจ นปฺปชหติ,
 โน จ โส ตโต ปฏิฆานุสยํ นปฺปชหติ. เสว พุคฺคโล กามธาคฺคยา
 ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต ภาวราคานุสยลจ ปฏิฆานุสยลจ
 มานานุสยลจ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยํ
 นปฺปชหติ. เสว พุคฺคโล รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา อปริยาปนฺเน

โส ตโต ภวราคานุสยลจ นปฺปชหติ กามราคานุสยลจ
 ปฏฺฐิขานุสยลจ มานานุสยลจ นปฺปชหติ. อคฺคมคฺคสมํกฺคิ
 กามธาคฺคยา ทวีสุ เวทนาสฺสุ โส ตโต ภวราคานุสยลจ
 กามราคานุสยลจ ปฏฺฐิขานุสยลจ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต
 มานานุสยํ นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย
 อปริยาปนเน โส ตโต ภวราคานุสยลจ นปฺปชหติ
 กามราคานุสยลจ ปฏฺฐิขานุสยลจ มานานุสยลจ นปฺปชหติ.
 ทฺวินฺนํ มคฺคสมํกฺคินํ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตถ
 ภวราคานุสยลจ นปฺปชหนฺติ กามราคานุสยลจ ปฏฺฐิขานุสยลจ
 มานานุสยลจ นปฺปชหนฺติ.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยลจ ปฏฺฐิขานุสยลจ มานานุสยลจ
 นปฺปชหติ โส ตโต อวิชฺขานุสยํ นปฺปชหตฺติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคิ ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต กามราคานุสยลจ
 ปฏฺฐิขานุสยลจ มานานุสยลจ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต
 อวิชฺขานุสยํ นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล อปริยาปนเน โส ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏฺฐิขานุสยลจ มานานุสยลจ นปฺปชหติ
 อวิชฺขานุสยลจ นปฺปชหติ. ทฺวินฺนํ มคฺคสมํกฺคินํ จเปตฺวา อวเสสา
 ปุคฺคลา สพฺพตถ กามราคานุสยลจ ปฏฺฐิขานุสยลจ มานานุสยลจ
 นปฺปชหนฺติ อวิชฺขานุสยลจ นปฺปชหนฺติ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชชานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
 กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ มานานุสยญจ นปฺปชหตีติ?

อนาคามีคคสมงฺคิ ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต
 อวิชชานุสยญจ กามราคานุสยญจ มานานุสยญจ นปฺปชหติ,
 โน จ โส ตโต ปฏิกขานุสยํ นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล กามธาทูยา
 ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต อวิชชานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ
 มานานุสยญจ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยํ
 นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล รูปธาทูยา อรูปธาทูยา อปริยาปนเน
 โส ตโต อวิชชานุสยญจ นปฺปชหติ กามราคานุสยญจ
 ปฏิกขานุสยญจ มานานุสยญจ นปฺปชหติ. ทฺวินฺนํ มคฺคสมงฺคินํ
 จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ อวิชชานุสยญจ นปฺปชหนติ
 กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ มานานุสยญจ นปฺปชหนติ.
 (ติกมฺูลกั)

๑๙๕.(ก) โย ยโต กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ
 มานานุสยญจ ทิฏฐานุสยญจ นปฺปชหติ โส ตโต วิจิกิจฺฉานุสยํ
 นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ยโต วิจิกิจฺฉานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
 กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ มานานุสยญจ ทิฏฐานุสยญจ
 นปฺปชหตีติ?

อนาคตามิมคคสมงคิ ทุกขาย เวทนาย โส ตโต
 วิจิจจณานุสยญจ กามราคานุสยญจ มานานุสยญจ ทิฏฐานุสยญจ
 นป্পชหติ, โน จ โส ตโต ปฏิกขานุสยํ นป্পชหติ. เสว พุคคโล
 กามธัตถยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต วิจิจจณานุสยญจ
 ปฏิกขานุสยญจ มานานุสยญจ ทิฏฐานุสยญจ นป্পชหติ, โน จ
 โส ตโต กามราคานุสยํ นป্পชหติ. เสว พุคคโล รูปธัตถยา
 อรูปธัตถยา อปริยาปนเน โส ตโต วิจิจจณานุสยญจ นป্পชหติ
 กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ มานานุสยญจ ทิฏฐานุสยญจ
 นป্পชหติ. อคคมคคสมงคิ กามธัตถยา ทวีสุ เวทนาสุ
 รูปธัตถยา อรูปธัตถยา โส ตโต วิจิจจณานุสยญจ
 กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ ทิฏฐานุสยญจ นป্পชหติ,
 โน จ โส ตโต มานานุสยํ นป্পชหติ. เสว พุคคโล ทุกขาย
 เวทนาย อปริยาปนเน โส ตโต วิจิจจณานุสยญจ นป্পชหติ
 กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ มานานุสยญจ ทิฏฐานุสยญจ
 นป্পชหติ. ทวินันํ มคคสมงคินญจ อฏฐมกญจ จเปตวา อวเสสา
 ปุคคลา สพพตถ วิจิจจณานุสยญจ นป্পชหนติ กามราคานุสยญจ
 ปฏิกขานุสยญจ มานานุสยญจ ทิฏฐานุสยญจ นป্পชหนติ ...เป....
 (จตุกกมุลกั)

๑๙๖.(ก) โย ยโต กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ
 มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ นป্পชหติ
 โส ตโต ภวราคานุสยํ นป্পชหตีติ?

อามนตา.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสยํ นป্পชหติ โส ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ
 วิจิกิจฉานุสยลจ นป্পชหตีติ?

อภฺจฺจโก กามธาทุยา ตีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา
 โส ตโต ภวราคานุสยลจ กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ
 มานานุสยลจ นป্পชหติ, โน จ โส ตโต ทิฏฐานุสยลจ
 วิจิกิจฉานุสยลจ นป্পชหติ. เสวว ปุคฺคโล อปริยาปนฺเน โส ตโต
 ภวราคานุสยลจ นป্পชหติ กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ
 มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ นป্পชหติ.
 อนาคามิมคฺคสมงฺคี ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต ภวราคานุสยลจ
 กามราคานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ
 นป্পชหติ, โน จ โส ตโต ปฏีฆานุสยํ นป্পชหติ. เสวว ปุคฺคโล
 กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต ภวราคานุสยลจ
 ปฏีฆานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ
 นป্পชหติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยํ นป্পชหติ.
 เสวว ปุคฺคโล รูปธาทุยา อรูปธาทุยา อปริยาปนฺเน โส ตโต

ภวราคานุสยณจ นปฺปชหติ กามราคานุสยณจ ปฏีฆานุสยณจ
 มานานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ วิจิกิจฉานุสยณจ นปฺปชหติ.

อคฺคสมคฺคสมงฺคิ กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสฺโส ตโต

ภวราคานุสยณจ กามราคานุสยณจ ปฏีฆานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ
 วิจิกิจฉานุสยณจ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต มานานุสย

นปฺปชหติ. เสว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย อปรียาปนเน โส

ตโต ภวราคานุสยณจ นปฺปชหติ กามราคานุสยณจ ปฏีฆานุสยณจ
 มานานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ วิจิกิจฉานุสยณจ นปฺปชหติ. ทวินนํ

มคฺคสมงฺคินณจ อฏฺฐมกณจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตถ

ภวราคานุสยณจ นปฺปชหนติ กามราคานุสยณจ ปฏีฆานุสยณจ

มานานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ วิจิกิจฉานุสยณจ นปฺปชหนติ.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยณจ ปฏีฆานุสยณจ มานานุสยณจ
 ทิฏฐานุสยณจ วิจิกิจฉานุสยณจ นปฺปชหติ โส ตโต อวิชชานุสย
 นปฺปชหตีติ?

อคฺคสมคฺคสมงฺคิ ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต กามราคานุสยณจ

ปฏีฆานุสยณจ มานานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ วิจิกิจฉานุสยณจ

นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต อวิชชานุสย นปฺปชหติ. เสว ปุคฺคโล

อปรียาปนเน โส ตโต กามราคานุสยณจ ปฏีฆานุสยณจ

มานานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ วิจิกิจฉานุสยณจ นปฺปชหติ

อวิชชานุสยณจ นปฺปชหติ. ทวินนํ มคฺคสมงฺคินณจ อฏฺฐมกณจ

จเปตวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตถ กามราคานุสยญจ
 ปฏฺิฆานุสยญจ มานานุสยญจ ทิฏฺฐานุสยญจ วิจิกิจฺฉานุสยญจ
 นปฺปชฺชนฺติ อวิชฺขานุสยญจ นปฺปชฺชนฺติ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชฺขานุสยํ นปฺปชฺชนฺติ โส ตโต
 กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ มานานุสยญจ ทิฏฺฐานุสยญจ
 วิจิกิจฺฉานุสยญจ นปฺปชฺชนฺตีติ?

อฏฺฐมโก กามธาทูยา ตีสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา
 โส ตโต อวิชฺขานุสยญจ กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ
 มานานุสยญจ นปฺปชฺชนฺติ, โน จ โส ตโต ทิฏฺฐานุสยญจ
 วิจิกิจฺฉานุสยญจ นปฺปชฺชนฺติ. เสวว ปุคฺคโล อปรียาปนฺเน โส ตโต
 อวิชฺขานุสยญจ นปฺปชฺชนฺติ กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ
 มานานุสยญจ ทิฏฺฐานุสยญจ วิจิกิจฺฉานุสยญจ นปฺปชฺชนฺติ.
 อนาคามิมคฺคสมงฺคี ทุกฺขาเย เวทนาย โส ตโต อวิชฺขานุสยญจ
 กามราคานุสยญจ มานานุสยญจ ทิฏฺฐานุสยญจ วิจิกิจฺฉานุสยญจ
 นปฺปชฺชนฺติ, โน จ โส ตโต ปฏฺิฆานุสยํ นปฺปชฺชนฺติ. เสวว ปุคฺคโล
 กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต อวิชฺขานุสยญจ
 ปฏฺิฆานุสยญจ มานานุสยญจ ทิฏฺฐานุสยญจ วิจิกิจฺฉานุสยญจ
 นปฺปชฺชนฺติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยํ นปฺปชฺชนฺติ.
 เสวว ปุคฺคโล รูปธาทูยา อรูปธาทูยา อปรียาปนฺเน โส ตโต
 อวิชฺขานุสยญจ นปฺปชฺชนฺติ กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ

มานานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ วิจิกิจฉานุสยณจ นปฺปชหติ. ทฺวินนํ
 มคฺคสมงคฺฉินณจ อฏฺฐมกณจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตถ
 อวิชฺขานุสยณจ นปฺปชหนติ กามราคานุสยณจ ปฏฺธิขานุสยณจ
 มานานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ วิจิกิจฉานุสยณจ นปฺปชหนติ.
 (ปญจกมฺลกั)

๑๔๗.(ก) โย ยโต กามราคานุสยณจ ปฏฺธิขานุสยณจ
 มานานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ วิจิกิจฉานุสยณจ ภวราคานุสยณจ
 นปฺปชหติ โส ตโต อวิชฺขานุสยํ นปฺปชหตฺติ?

อคฺคมคฺคสมงคฺฉี ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต กามราคานุสยณจ
 ปฏฺธิขานุสยณจ มานานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ วิจิกิจฉานุสยณจ
 ภวราคานุสยณจ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต อวิชฺขานุสยํ
 นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล อปริยาปนเน โส ตโต
 กามราคานุสยณจ ปฏฺธิขานุสยณจ มานานุสยณจ ทิฏฐานุสยณจ
 วิจิกิจฉานุสยณจ ภวราคานุสยณจ นปฺปชหติ อวิชฺขานุสยณจ
 นปฺปชหติ. ทฺวินนํ มคฺคสมงคฺฉินณจ อฏฺฐมกณจ จเปตฺวา อวเสสา
 ปุคฺคลา สพฺพตถ กามราคานุสยณจ ปฏฺธิขานุสยณจ มานานุสยณจ
 ทิฏฐานุสยณจ วิจิกิจฉานุสยณจ ภวราคานุสยณจ นปฺปชหนติ
 อวิชฺขานุสยณจ นปฺปชหนติ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชขานุสยํ นปฺปชหติ โส ตโต
 กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ มานานุสยญจ ทิฏฐชานุสยญจ
 วิจิกิจฉานุสยญจ ภวราคานุสยญจ นปฺปชหตีติ?

อภฺถมโก กามธาคฺตยา ตีสุ เวทนาสฺส รูปธาคฺตยา อรูปธาคฺตยา
 โส ตโต อวิชขานุสยญจ กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ
 มานานุสยญจ ภวราคานุสยญจ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต
 ทิฏฐชานุสยญจ วิจิกิจฉานุสยญจ นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล
 อปริยาปนเน โส ตโต อวิชขานุสยญจ นปฺปชหติ
 กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ มานานุสยญจ ทิฏฐชานุสยญจ
 วิจิกิจฉานุสยญจ ภวราคานุสยญจ นปฺปชหติ. อนาคามิมคฺคสมํจฺจึ
 ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต อวิชขานุสยญจ กามราคานุสยญจ
 มานานุสยญจ ทิฏฐชานุสยญจ วิจิกิจฉานุสยญจ ภวราคานุสยญจ
 นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต ปฏิกขานุสยํ นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล
 กามธาคฺตยา ทวีสุ เวทนาสฺส โส ตโต อวิชขานุสยญจ
 ปฏิกขานุสยญจ มานานุสยญจ ทิฏฐชานุสยญจ วิจิกิจฉานุสยญจ
 ภวราคานุสยญจ นปฺปชหติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยํ
 นปฺปชหติ. เสวว ปุคฺคโล รูปธาคฺตยา อรูปธาคฺตยา อปริยาปนเน
 โส ตโต อวิชขานุสยญจ นปฺปชหติ กามราคานุสยญจ
 ปฏิกขานุสยญจ มานานุสยญจ ทิฏฐชานุสยญจ วิจิกิจฉานุสยญจ
 ภวราคานุสยญจ นปฺปชหติ. ทวินฺนํ มคฺคสมํจฺจึนญจ อภฺถมกญจ

จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ อวิชฺขานุสยญฺจ นปฺปชฺหนติ
 กามราคานุสยญฺจ ปฏฺิฆานุสยญฺจ มานานุสยญฺจ ทิฏฺฐานุสยญฺจ
 วิจิกิฉานุสยญฺจ ภวราคานุสยญฺจ นปฺปชฺหนติ. (ฉกฺกมฺมูลกั)

ปชฺชนาวาเร ปฏฺิโลมั.

ปชฺชนวาโร.

๔. ปริยฺยถาวาโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๑๙๘.(ก) โย กามราคานุสยํ ปริชานาติ โส ปฏฺิฆานุสยํ
 ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ปฏฺิฆานุสยํ ปริชานาติ โส กามราคานุสยํ
 ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ก) โย กามราคานุสยํ ปริชานาติ โส มานานุสยํ
 ปริชานาตีติ?

ตเทกภูจํ ปริชานาติ.

(ข) โย วา ปน มานานุสยํ ปริชานาติ โส กามราคานุสยํ
 ปริชานาตีติ?

โน.

โย กามราคานุสยํ ปริชานาติ โส ทิฏฐานุสยํ...เป...
 วิจิกิจฉานุสยํ ปริชานาตีติ?

โน.

โย วา ปน วิจิกิจฉานุสยํ ปริชานาติ โส กามราคานุสยํ
 ปริชานาตีติ?

ตเทกภูจํ ปริชานาติ.

โย กามราคานุสยํ ปริชานาติ โส ภวราคานุสยํ...เป...
 อวิชขานุสยํ ปริชานาตีติ?

ตเทกภูจํ ปริชานาติ.

โย วา ปน อวิชขานุสยํ ปริชานาติ โส กามราคานุสยํ
 ปริชานาตีติ?

โน.

๑๙๙.(ก) โย ปฏิกขานุสยํ ปริชานาติ โส มานานุสยํ
 ปริชานาตีติ?

ตเทกภูจํ ปริชานาติ.

(ข) โย วา ปน มานานุสยํ ปริชานาติ โส ปฏิกขานุสยํ
 ปริชานาตีติ?

โน.

โย ปฏิฆานุสยํ ปริชานาติ โส ทิฏฐานุสยํ...เป...
 วิจิกิจฉานุสยํ ปริชานาตีติ?

โน.

โย วา ปน วิจิกิจฉานุสยํ ปริชานาติ โส ปฏิฆานุสยํ
 ปริชานาตีติ?

ตเทกภูจํ ปริชานาติ.

โย ปฏิฆานุสยํ ปริชานาติ โส ภวราคานุสยํ...เป...
 อวิชขานุสยํ ปริชานาตีติ?

ตเทกภูจํ ปริชานาติ.

โย วา ปน อวิชขานุสยํ ปริชานาติ โส ปฏิฆานุสยํ
 ปริชานาตีติ?

โน.

๒๐๐. โย มานานุสยํ ปริชานาติ โส ทิฏฐานุสยํ...เป...
 วิจิกิจฉานุสยํ ปริชานาตีติ?

โน.

โย วา ปน วิจิกิจฉานุสยํ ปริชานาติ โส มานานุสยํ
 ปริชานาตีติ?

ตเทกภูจํ ปริชานาติ.

โย มานานุสยํ ปริชานาติ โส ภวราคานุสยํ...เป...
 อวิชขานุสยํ ปริชานาตีติ?

อามนตา.

โย วา ปน อวิชฺชานุสยํ ปริชานาติ โส มานานุสยํ
ปริชานาตีติ?

อามนตา.

๒๐๑.(ก) โย ทิฏฺฐานุสยํ ปริชานาติ โส วิจิกิจฺฉานุสยํ
ปริชานาตีติ?

อามนตา.

(ข) โย วา ปน วิจิกิจฺฉานุสยํ ปริชานาติ โส ทิฏฺฐานุสยํ
ปริชานาตีติ?

อามนตา ...เป....

๒๐๒. โย วิจิกิจฺฉานุสยํ ปริชานาติ โส ภวราคานุสยํ...เป...
อวิชฺชานุสยํ ปริชานาตีติ?

ตทเทกภูจํ ปริชานาติ.

โย วา ปน อวิชฺชานุสยํ ปริชานาติ โส วิจิกิจฺฉานุสยํ
ปริชานาตีติ?

โน.

๒๐๓.(ก) โย ภวราคานุสยํ ปริชานาติ โส อวิชฺชานุสยํ
ปริชานาตีติ?

อามนตา.

(ข) โย วา ปน อวิชชานุสยํ ปริชานาติ โส ภวราคานุสยํ
ปริชานาตีติ?

อามนฺตา. (เอกมฺลกั)

๒๐๔.(ก) โย กามราคานุสยญจ ปญฺ्ञิฆานุสยญจ ปริชานาติ
โส มานานุสยํ ปริชานาตีติ?

ตทฺเทกฺภจฺจํ ปริชานาติ.

(ข) โย วา ปน มานานุสยํ ปริชานาติ โส กามราคานุสยญจ
ปญฺ्ञิฆานุสยญจ ปริชานาตีติ?

โน.

โย กามราคานุสยญจ ปญฺ्ञิฆานุสยญจ ปริชานาติ โส
ทิจฺฉานุสยํ...เป... วิจิกิจฺฉานุสยํ ปริชานาตีติ?

โน.

โย วา ปน วิจิกิจฺฉานุสยํ ปริชานาติ โส กามราคานุสยญจ
ปญฺ्ञิฆานุสยญจ ปริชานาตีติ?

ตทฺเทกฺภจฺจํ ปริชานาติ.

โย กามราคานุสยญจ ปญฺ्ञิฆานุสยญจ ปริชานาติ โส
ภวราคานุสยํ...เป... อวิชชานุสยํ ปริชานาตีติ?

ตทฺเทกฺภจฺจํ ปริชานาติ.

โย วา ปน อวิชฺชานุสยํ ปริชานาติ โส กามราคานุสยญจ
ปฏิกฺขานุสยญจ ปริชานาตีติ?

โน. (ทุกมฺมลกั)

๒๐๕. โย กามราคานุสยญจ ปฏิกฺขานุสยญจ มานานุสยญจ
ปริชานาติ โส ทิฏฺฐจฺานุสยํ...เป... วิจิกิจฺฉานุสยํ ปริชานาตีติ?

นตฺถิ.

โย วา ปน วิจิกิจฺฉานุสยํ ปริชานาติ โส กามราคานุสยญจ
ปฏิกฺขานุสยญจ มานานุสยญจ ปริชานาตีติ?

ตเทกมฺมจํ ปริชานาติ.

โย กามราคานุสยญจ ปฏิกฺขานุสยญจ มานานุสยญจ
ปริชานาติ โส ภวราคานุสยํ...เป... อวิชฺชานุสยํ ปริชานาตีติ?

นตฺถิ.

โย วา ปน อวิชฺชานุสยํ ปริชานาติ โส กามราคานุสยญจ
ปฏิกฺขานุสยญจ มานานุสยญจ ปริชานาตีติ?

มานานุสยํ ปริชานาติ. (ติกมฺมลกั)

๒๐๖. โย กามราคานุสยญจ ปฏิกฺขานุสยญจ มานานุสยญจ
ทิฏฺฐจฺานุสยญจ ปริชานาติ โส วิจิกิจฺฉานุสยํ ปริชานาตีติ?

นตฺถิ.

โย วา ปน วิจิกิจฺฉานุสยํ ปริชานาติ โส กามราคานุสยญจ
ปฏิกฺขานุสยญจ มานานุสยญจ ทิฏฺฐจฺานุสยญจ ปริชานาตีติ?

ทิฏฐานุสยํ ปริชานาติ กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ
 มานานุสยญจ ตเทกภูจํ ปริชานาติ ...เป.... (จตุกกมุลกั)

๒๐๗. โย กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ มานานุสยญจ
 ทิฏฐานุสยญจ วิจิกิจฉานุสยญจ ปริชานาติ โส ภวราคานุสยํ...
 เป... อวิชชานุสยํ ปริชานาตีติ?

นตถิ.

โย วา ปน อวิชชานุสยํ ปริชานาติ โส กามราคานุสยญจ
 ปฏีฆานุสยญจ มานานุสยญจ ทิฏฐานุสยญจ วิจิกิจฉานุสยญจ
 ปริชานาตีติ?

มานานุสยํ ปริชานาติ. (ปญจกมุลกั)

๒๐๘.(ก) โย กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ
 มานานุสยญจ ทิฏฐานุสยญจ วิจิกิจฉานุสยญจ ภวราคานุสยญจ
 ปริชานาติ โส อวิชชานุสยํ ปริชานาตีติ?

นตถิ.

(ข) โย วา ปน อวิชชานุสยํ ปริชานาติ โส
 กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ มานานุสยญจ ทิฏฐานุสยญจ
 วิจิกิจฉานุสยญจ ภวราคานุสยญจ ปริชานาตีติ?

มานานุสยญจ ภวราคานุสยญจ ปริชานาติ. (ฉกกมุลกั)

(ข) อนุโลมโอภาโส

๒๐๙.(ก) ยโต กามราคานุสยํ ปริชานาติ ตโต ปฏิกขานุสยํ
ปริชานาตีติ?

โน.

(ข) ยโต วา ปน ปฏิกขานุสยํ ปริชานาติ ตโต
กามราคานุสยํ ปริชานาตีติ?

โน.

(ก) ยโต กามราคานุสยํ ปริชานาติ ตโต มานานุสยํ
ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน มานานุสยํ ปริชานาติ ตโต กามราคานุสยํ
ปริชานาตีติ?

รูปรธาตุยา อรูปธาตุยา ตโต มานานุสยํ ปริชานาติ, โน จ
ตโต กามราคานุสยํ ปริชานาติ. กามธาตุยา ทวิสุ เวทนาสุ ตโต
मानานุสยญจ ปริชานาติ กามราคานุสยญจ ปริชานาติ.

ยโต กามราคานุสยํ ปริชานาติ ตโต ทิฏฐจานุสยํ...เป...
วิจิกิจจานุสยํ ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

ยโต วา ปน วิจิกิจจานุสยํ ปริชานาติ ตโต กามราคานุสยํ
ปริชานาตีติ?

ทุกชาย เวทนาย รูปธาตุยา อรูปธาตุยา ตโต วิจิกิจฉานุสยัม
 ปริชานาติ, โน จ ตโต กามราคานุสยัม ปริชานาติ. กามธาตุยา
 ทวีสุ เวทนาสุ ตโต วิจิกิจฉานุสยญจ ปริชานาติ
 กามราคานุสยญจ ปริชานาติ.

(ก) ยโต กามราคานุสยัม ปริชานาติ ตโต ภวราคานุสยัม
 ปริชานาตีติ?

โน.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสยัม ปริชานาติ ตโต
 กามราคานุสยัม ปริชานาตีติ?

โน.

(ก) ยโต กามราคานุสยัม ปริชานาติ ตโต อวิชขานุสยัม
 ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสยัม ปริชานาติ ตโต
 กามราคานุสยัม ปริชานาตีติ?

ทุกชาย เวทนาย รูปธาตุยา อรูปธาตุยา ตโต อวิชขานุสยัม
 ปริชานาติ, โน จ ตโต กามราคานุสยัม ปริชานาติ. กามธาตุยา
 ทวีสุ เวทนาสุ ตโต อวิชขานุสยญจ ปริชานาติ. กามราคานุสยญจ
 ปริชานาติ.

๒๑๐.(ก) ยโต ปฏิกขานุสยํ ปริชานาติ ตโต มานานุสยํ
ปริชานาตีติ?

โน.

(ข) ยโต วา ปน มานานุสยํ ปริชานาติ ตโต ปฏิกขานุสยํ
ปริชานาตีติ?

โน.

ยโต ปฏิกขานุสยํ ปริชานาติ ตโต ทิฏฐานุสยํ...เป...
วิจิกิจฉานุสยํ ปริชานาตีติ?

อามนตฺตา.

ยโต วา ปน วิจิกิจฉานุสยํ ปริชานาติ ตโต ปฏิกขานุสยํ
ปริชานาตีติ?

กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต
วิจิกิจฉานุสยํ ปริชานาติ, โน จ ตโต ปฏิกขานุสยํ ปริชานาติ.
ทุกุขาย เวทนาย ตโต วิจิกิจฉานุสยญจ ปริชานาติ
ปฏิกขานุสยญจ ปริชานาติ.

(ก) ยโต ปฏิกขานุสยํ ปริชานาติ ตโต ภวราคานุสยํ
ปริชานาตีติ?

โน.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสยํ ปริชานาติ ตโต ปฏิมานุสยํ
ปริชานาตีติ?

โน.

(ก) ยโต ปฏิมานุสยํ ปริชานาติ ตโต อวิชขานุสยํ
ปริชานาตีติ?

อามนตา.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสยํ ปริชานาติ ตโต ปฏิมานุสยํ
ปริชานาตีติ?

กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต
อวิชขานุสยํ ปริชานาติ, โน จ ตโต ปฏิมานุสยํ ปริชานาติ.
ทุกุขาย เวทนาย ตโต อวิชขานุสยญจ ปริชานาติ ปฏิมานุสยญจ
ปริชานาติ.

๒๑๑. ยโต มานานุสยํ ปริชานาติ ตโต ทิฏฐานุสยํ...เป...
วิจิกิจฉานุสยํ ปริชานาตีติ?

อามนตา.

ยโต วา ปน วิจิกิจฉานุสยํ ปริชานาติ ตโต มานานุสยํ
ปริชานาตีติ?

ทุกุขาย เวทนาย ตโต วิจิกิจฉานุสยํ ปริชานาติ, โน จ
ตโต มานานุสยํ ปริชานาติ. กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ
รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต วิจิกิจฉานุสยญจ ปริชานาติ

मानानुस्यञ्ज परिचानाति.

(ก) ยโต मानानุस्यं परिचานาति ตโต गवरानुस्यं परिचानातीति?

गामरातुया त्वीसु वेथनासु ततो मानानुस्यं परिचानाति, नो ज ततो गवरानुस्यं परिचानाति. रुपरातुया อरुपरातुया ततो मानानुस्यञ्ज परिचानाति गवरानुस्यञ्ज परिचानाति.

(ข) ยโต वा पन गवरानुस्यं परिचानาति ततो मानानुस्यं परिचानातीति?

आमनुता.

(ก) ยโต मानानุस्यं परिचानाति ततो अविखानुस्यं परिचानातीति?

आमनुता.

(ข) ยโต वा पन अविखानुस्यं परिचानाति ततो मानानुस्यं परिचानातीति?

तुक्खาย वेथनाय ततो अविखानुस्यं परिचानाति, नो ज ततो मानानुस्यं परिचानाति. गामरातुया त्वीसु वेथनासु रुपरातुया อरुपरातुया ततो अविखानุस्यञ्ज परिचानाति मानानุस्यञ्ज परिचानाति.

๒๑๒.(ก) ยโต ทิฏฐิฉานุสยํ ปริชานาติ ตโต วิจิกิจฉานุสยํ
ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน วิจิกิจฉานุสยํ ปริชานาติ ตโต ทิฏฐิฉานุสยํ
ปริชานาตีติ?

อามนฺตา ...เป....

๒๑๓.(ก) ยโต วิจิกิจฉานุสยํ ปริชานาติ ตโต ฆวราคานุสยํ
ปริชานาตีติ?

กามธาทุยา ตีสุ เวทนาสุ ตโต วิจิกิจฉานุสยํ ปริชานาติ,
โน จ ตโต ฆวราคานุสยํ ปริชานาติ. รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต
วิจิกิจฉานุสยญจ ปริชานาติ ฆวราคานุสยญจ ปริชานาติ.

(ข) ยโต วา ปน ฆวราคานุสยํ ปริชานาติ ตโต
วิจิกิจฉานุสยํ ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยโต วิจิกิจฉานุสยํ ปริชานาติ ตโต อวิชชานุสยํ
ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน อวิชชานุสยํ ปริชานาติ ตโต วิจิกิจฉานุสยํ
ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

๒๑๔.(ก) ยโต ภวราคานุสยํ ปริชานาติ ตโต อวิชชานุสยํ
ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน อวิชชานุสยํ ปริชานาติ ตโต ภวราคานุสยํ
ปริชานาตีติ?

กามธาทุยา तीสุ เวทนาสุ ตโต อวิชชานุสยํ ปริชานาติ,
โน จ ตโต ภวราคานุสยํ ปริชานาติ. รูปธาทุยา อรูปธาทุยา
ตโต อวิชชานุสยญจ ปริชานาติ ภวราคานุสยญจ ปริชานาติ.
(เอกมฺูลก)

๒๑๕.(ก) ยโต กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ ปริชานาติ
ตโต มานานุสยํ ปริชานาตีติ?

นตฺถิ.

(ข) ยโต วา ปน มานานุสยํ ปริชานาติ ตโต
กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ ปริชานาตีติ?

รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต มานานุสยํ ปริชานาติ, โน จ
ตโต กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ ปริชานาติ. กามธาทุยา
ทวิสุ เวทนาสุ ตโต มานานุสยญจ กามราคานุสยญจ ปริชานาติ,
โน จ ตโต ปฏีฆานุสยํ ปริชานาติ.

ยโต กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ ปรีชานาติ ตโต
ทิจิฉานุสยํ...เป... วิจิจฉานุสยํ ปรีชานาตีติ?

นตถิ.

ยโต วา ปน วิจิจฉานุสยํ ปรีชานาติ ตโต
กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ ปรีชานาตีติ?

รูปรธาตุยา อรูปธาตุยา ตโต วิจิจฉานุสยํ ปรีชานาติ, โน จ
ตโต กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ ปรีชานาติ. กามธาตุยา
ทวิสุ เวทนาสุ ตโต วิจิจฉานุสยลจ กามราคานุสยลจ
ปรีชานาติ, โน จ ตโต ปฏีฆานุสยํ ปรีชานาติ. ทุกขาย เวทนาย
ตโต วิจิจฉานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ ปรีชานาติ, โน จ ตโต
กามราคานุสยํ ปรีชานาติ.

(ก) ยโต กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ ปรีชานาติ ตโต
ภวราคานุสยํ ปรีชานาตีติ?

นตถิ.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสยํ ปรีชานาติ ตโต
กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ ปรีชานาตีติ?

โน.

(ก) ยโต กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ ปรีชานาติ ตโต
อวิชขานุสยํ ปรีชานาตีติ?

นตถิ.

(ข) ยโต วา ปน อวิชฺชานุสยํ ปริชานาติ ตโต
 กามราคานุสยญจ ปฏิจฺฉานุสยญจ ปริชานาตีติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตโต อวิชฺชานุสยํ ปริชานาติ, โน จ
 ตโต กามราคานุสยญจ ปฏิจฺฉานุสยญจ ปริชานาติ. กามธาทูยา
 ทวีสุ เวทนาสุ ตโต อวิชฺชานุสยญจ กามราคานุสยญจ ปริชานาติ,
 โน จ ตโต ปฏิจฺฉานุสยํ ปริชานาติ. ทุกขาย เวทนาย ตโต
 อวิชฺชานุสยญจ ปฏิจฺฉานุสยญจ ปริชานาติ, โน จ ตโต
 กามราคานุสยํ ปริชานาติ. (ทุกมฺมลกั)

๒๑๖. ยโต กามราคานุสยญจ ปฏิจฺฉานุสยญจ มานานุสยญจ
 ปริชานาติ ตโต ทิฏฺฐิชาณุสยํ...เป... วิจิกิจฺฉานุสยํ ปริชานาตีติ?
 นตถิ.

ยโต วา ปน วิจิกิจฺฉานุสยํ ปริชานาติ ตโต
 กามราคานุสยญจ ปฏิจฺฉานุสยญจ มานานุสยญจ ปริชานาตีติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตโต วิจิกิจฺฉานุสยญจ มานานุสยญจ
 ปริชานาติ, โน จ ตโต กามราคานุสยญจ ปฏิจฺฉานุสยญจ
 ปริชานาติ. กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต วิจิกิจฺฉานุสยญจ
 กามราคานุสยญจ มานานุสยญจ ปริชานาติ, โน จ ตโต
 ปฏิจฺฉานุสยํ ปริชานาติ. ทุกขาย เวทนาย ตโต วิจิกิจฺฉานุสยญจ
 ปฏิจฺฉานุสยญจ ปริชานาติ, โน จ ตโต กามราคานุสยญจ
 มานานุสยญจ ปริชานาติ.

(ก) ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ
 ปริชานาติ ตโต ภวราคานุสยํ ปริชานาตีติ?

นตถิ.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสยํ ปริชานาติ ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ ปริชานาตีติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตโต ภวราคานุสยลจ มานานุสยลจ
 ปริชานาติ, โน จ ตโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ
 ปริชานาติ.

(ก) ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ
 ปริชานาติ ตโต อวิชขานุสยํ ปริชานาตีติ?

นตถิ.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสยํ ปริชานาติ ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ ปริชานาตีติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตโต อวิชขานุสยลจ มานานุสยลจ
 ปริชานาติ, โน จ ตโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ
 ปริชานาติ. กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต อวิชขานุสยลจ
 กามราคานุสยลจ มานานุสยลจ ปริชานาติ, โน จ ตโต
 ปฏิกขานุสยํ ปริชานาติ. ทุกขาย เวทนาย ตโต อวิชขานุสยลจ
 ปฏิกขานุสยลจ ปริชานาติ, โน จ ตโต กามราคานุสยลจ
 มานานุสยลจ ปริชานาติ. (ติกมุลกั)

๒๑๗.(ก) ยโต กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ
 มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ ปริชานาติ ตโต วิจิกิจฉานุสย
 ปริชานาตีติ?

นตถิ.

(ข) ยโต วา ปน วิจิกิจฉานุสยํ ปริชานาติ ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ
 ปริชานาตีติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตโต วิจิกิจฉานุสยลจ มานานุสยลจ
 ทิฏฐานุสยลจ ปริชานาติ, โน จ ตโต กามราคานุสยลจ
 ปฏีฆานุสยลจ ปริชานาติ. กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต
 วิจิกิจฉานุสยลจ กามราคานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ
 ปริชานาติ, โน จ ตโต ปฏีฆานุสยํ ปริชานาติ. ทุกขาย เวทนาย
 ตโต วิจิกิจฉานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ ปริชานาติ,
 โน จ ตโต กามราคานุสยลจ มานานุสยลจ ปริชานาติ ...เป....
 (จตุกกมฺมลกั)

๒๑๘.(ก) ยโต กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ
 มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ ปริชานาติ ตโต
 ภวราคานุสยํ ปริชานาตีติ?

นตถิ.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสยํ ปริชานาติ ตโต
 กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ มานานุสยญจ ทิฏฐานุสยญจ
 วิจิกิจฉานุสยญจ ปริชานาตีติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตโต ภวราคานุสยญจ มานานุสยญจ
 ทิฏฐานุสยญจ วิจิกิจฉานุสยญจ ปริชานาติ, โน จ ตโต
 กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ ปริชานาติ.

(ก) ยโต กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ มานานุสยญจ
 ทิฏฐานุสยญจ วิจิกิจฉานุสยญจ ปริชานาติ ตโต อวิชขานุสยํ
 ปริชานาตีติ?

นตถิ.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสยํ ปริชานาติ ตโต
 กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ มานานุสยญจ ทิฏฐานุสยญจ
 วิจิกิจฉานุสยญจ ปริชานาตีติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตโต อวิชขานุสยญจ มานานุสยญจ
 ทิฏฐานุสยญจ วิจิกิจฉานุสยญจ ปริชานาติ, โน จ ตโต
 กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ ปริชานาติ. กามธาทูยา ทวีสุ
 เวทนาสุ ตโต อวิชขานุสยญจ กามราคานุสยญจ มานานุสยญจ
 ทิฏฐานุสยญจ วิจิกิจฉานุสยญจ ปริชานาติ, โน จ ตโต
 ปฏิกขานุสยํ ปริชานาติ. ทุกขาย เวทนาย ตโต อวิชขานุสยญจ
 ปฏิกขานุสยญจ ทิฏฐานุสยญจ วิจิกิจฉานุสยญจ ปริชานาติ, โน จ

ตโต กามราคานุสยลจ มานานุสยลจ ปริชานาติ. (ปญจกมฺลกั)

๒๑๙.(ก) ยโต กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ
 มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ ภวราคานุสยลจ
 ปริชานาติ ตโต อวิชขานุสยํ ปริชานาตีติ?

นตฺถิ.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสยํ ปริชานาติ ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ
 วิจิกิจฉานุสยลจ ภวราคานุสยลจ ปริชานาตีติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตโต อวิชขานุสยลจ มานานุสยลจ
 ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ ภวราคานุสยลจ ปริชานาติ,
 โน จ ตโต กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ ปริชานาติ.
 กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต อวิชขานุสยลจ
 กามราคานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ
 ปริชานาติ, โน จ ตโต ปฏีฆานุสยลจ ภวราคานุสยลจ
 ปริชานาติ. ทุกขาย เวทนาย ตโต อวิชขานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ
 ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ ปริชานาติ, โน จ ตโต
 กามราคานุสยลจ มานานุสยลจ ภวราคานุสยลจ ปริชานาติ.
 (ฉกฺกมฺลกั)

(ค) อนุโลมบุคคลโลกาสา

๒๒๐.(ก) โย ยโต กามราคานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
ปฏีฆานุสยํ ปริชานาตีติ?

โน.

(ข) โย วา ปน ยโต ปฏีฆานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
กามราคานุสยํ ปริชานาตีติ?

โน.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต มานานุสยํ
ปริชานาตีติ?

ตเทกภูจํ ปริชานาติ.

(ข) โย วา ปน ยโต มานานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
กามราคานุสยํ ปริชานาตีติ?

โน.

โย ยโต กามราคานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต ทิฏฐานุสยํ...
เป... วิจิกิจฉานุสยํ ปริชานาตีติ?

โน.

โย วา ปน ยโต วิจิกิจฉานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
กามราคานุสยํ ปริชานาตีติ?

อฏฺฐมโก ทุกขาย เวทนาย รุปธาทุยา อรูปธาทุยา โส ตโต
วิจิกิจฉานุสยํ ปริชานาติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยํ

ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล กามธาคฺยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต
 วิจิจฺจนุสยํ ปริชานาติ, กามราคานุสยํ ตเทกฏจํ ปริชานาติ.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
 ภาวราคานุสยํ ปริชานาตีติ?

โน.

(ข) โย วา ปน ยโต ภาวราคานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
 กามราคานุสยํ ปริชานาตีติ?

โน.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต อวิชฺชานุสยํ
 ปริชานาตีติ?

ตเทกฏจํ ปริชานาติ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชฺชานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
 กามราคานุสยํ ปริชานาตีติ?

โน.

๒๒๑.(ก) โย ยโต ปฏฺิฆานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
 มานานุสยํ ปริชานาตีติ?

โน.

(ข) โย วา ปน ยโต มานานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
 ปฏฺิฆานุสยํ ปริชานาตีติ?

โน.

โย ยโต ปฏิกขานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต ทิฏฐานุสยํ...เป...
 วิจิกิจฉานุสยํ ปริชานาตีติ?

โน.

โย วา ปน ยโต วิจิกิจฉานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
 ปฏิกขานุสยํ ปริชานาตีติ?

อภฺจฺมโก กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รุปธาทุยา อรูปธาทุยา
 โส ตโต วิจิกิจฉานุสยํ ปริชานาติ, โน จ โส ตโต ปฏิกขานุสยํ
 ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต
 วิจิกิจฉานุสยํ ปริชานาติ, ปฏิกขานุสยํ ตเทกภูจํ ปริชานาติ.

(ก) โย ยโต ปฏิกขานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต ภวราคานุสยํ
 ปริชานาตีติ?

โน.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
 ปฏิกขานุสยํ ปริชานาตีติ?

โน.

(ก) โย ยโต ปฏิกขานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต อวิชฺขานุสยํ
 ปริชานาตีติ?

ตเทกภูจํ ปริชานาติ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
ปฏิกขานุสยํ ปริชานาตีติ?

โน.

๒๒๒. โย ยโต มานานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต ทิฏฐานุสยํ...
เป... วิจิกิจจานุสยํ ปริชานาตีติ?

โน.

โย วา ปน ยโต วิจิกิจจานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
มานานุสยํ ปริชานาตีติ?

อฏฺฐมโก ทุกขาย เวทนาย โส ตโต วิจิกิจจานุสยํ
ปริชานาติ, โน จ โส ตโต มานานุสยํ ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล
กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา โส ตโต
วิจิกิจจานุสยํ ปริชานาติ, มานานุสยํ ตเทกฺกจํ ปริชานาติ.

(ก) โย ยโต มานานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต ภวราคานุสยํ
ปริชานาตีติ?

อคฺคมคฺคสมงฺคี กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต
มานานุสยํ ปริชานาติ, โน จ โส ตโต ภวราคานุสยํ ปริชานาติ.
เสวว ปุคฺคโล รูปธาทุยา อรูปธาทุยา โส ตโต มานานุสยญจ
ปริชานาติ ภวราคานุสยญจ ปริชานาติ.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
มานานุสยํ ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ก) โย ยโต มานานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต อวิชฺขานุสยํ
ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชฺขานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
มานานุสยํ ปริชานาตีติ?

อคฺคมคฺคสมงฺคิ ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต อวิชฺขานุสยํ
ปริชานาติ, โน จ โส ตโต มานานุสยํ ปริชานาติ. เสวฺว ปุคฺคโล
กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา โส ตโต
อวิชฺขานุสยญฺจ ปริชานาติ มานานุสยญฺจ ปริชานาติ.

๒๒๓.(ก) โย ยโต ทิฏฺฐจฺ्ञานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
วิจิกิจฺ्ञานุสยํ ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ยโต วิจิกิจฺ्ञานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
ทิฏฺฐจฺ्ञานุสยํ ปริชานาตีติ?

อามนฺตา ...เป....

๒๒๔.(ก) โย ยโต วิจิกิจฺ्ञานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
ภวราคานุสยํ ปริชานาตีติ?

อภฺจฺมโก กามธตฺยา ตีสุ เวทนาสุ โส ตโต วิจิกิจฺฉานุสยํ
 ปริชานาติ, โน จ โส ตโต ภวราคานุสยํ ปริชานาติ. เสว
 ปุคฺคโล รูปธตฺยา อรูปธตฺยา โส ตโต วิจิกิจฺฉานุสยํ ปริชานาติ,
 ภวราคานุสยํ ตเทกฺภฺจฺจํ ปริชานาติ.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
 วิจิกิจฺฉานุสยํ ปริชานาตีติ?

โน.

(ก) โย ยโต วิจิกิจฺฉานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต อวิขฺขานุสยํ
 ปริชานาตีติ?

ตเทกฺภฺจฺจํ ปริชานาติ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิขฺขานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
 วิจิกิจฺฉานุสยํ ปริชานาตีติ?

โน.

๒๒๕.(ก) โย ยโต ภวราคานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
 อวิขฺขานุสยํ ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิขฺขานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
 ภวราคานุสยํ ปริชานาตีติ?

อคฺคฺมคฺคสมฺภวํ กามธตฺยา ตีสุ เวทนาสุ โส ตโต
 อวิขฺขานุสยํ ปริชานาติ, โน จ โส ตโต ภวราคานุสยํ ปริชานาติ.

เสวว ปุคฺคโล รูปธาทุยา อรูปธาทุยา โส ตโต อวิชฺชานุสยฺยจ
 ปริชานาติ ภาวราคานุสยฺยจ ปริชานาติ. (เอกมฺลกั)

๒๒๖.(ก) โย ยโต กามราคานุสยฺยจ ปญฺ्ञานุสยฺยจ
 ปริชานาติ โส ตโต มานานุสยํ ปริชานาตีติ?

นตฺถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต มานานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
 กามราคานุสยฺยจ ปญฺ्ञานุสยฺยจ ปริชานาตีติ?

โน.

โย ยโต กามราคานุสยฺยจ ปญฺ्ञานุสยฺยจ ปริชานาติ
 โส ตโต ทิฏฺฐจานุสยํ...เป... วิจิกิจฺฉานุสยํ ปริชานาตีติ?

นตฺถิ.

โย วา ปน ยโต วิจิกิจฺฉานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
 กามราคานุสยฺยจ ปญฺ्ञานุสยฺยจ ปริชานาตีติ?

อภฺจฺฉมโก รูปธาทุยา อรูปธาทุยา โส ตโต วิจิกิจฺฉานุสยํ
 ปริชานาติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยฺยจ ปญฺ्ञานุสยฺยจ
 ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล กามธาทุยา ทฺวิสุ เวทนาสุ โส ตโต
 วิจิกิจฺฉานุสยฺยจ ปริชานาติ กามราคานุสยฺยจ ตเทกมฺลจํ
 ปริชานาติ, โน จ โส ตโต ปญฺ्ञานุสยํ ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล
 ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต วิจิกิจฺฉานุสยฺยจ ปริชานาติ
 ปญฺ्ञานุสยฺยจ ตเทกมฺลจํ ปริชานาติ, โน จ โส ตโต

กามราคานุสยํ ปริชานาติ.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ ปริชานาติ
โส ตโต ภวราคานุสยํ ปริชานาตีติ?

นตถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ ปริชานาตีติ?

โน.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ ปริชานาติ
โส ตโต อวิชขานุสยํ ปริชานาตีติ?

นตถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชขานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ ปริชานาตีติ?

โน. (ทุกมฺมุลกั)

๒๒๗. โย ยโต กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ
มานานุสยญจ ปริชานาติ โส ตโต ทิฏฐขานุสยํ...เป...
วิจิกิจขานุสยํ ปริชานาตีติ?

นตถิ.

โย วา ปน ยโต วิจิกิจขานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ มานานุสยญจ ปริชานาตีติ?

อภฺจมโก รูปธาดุยา อรูปธาดุยา โส ตโต วิจิกิจขานุสยญจ

ปริชานาติ มานานุสยลจ ตเทกฏจํ ปริชานาติ, โน จ โส ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล
 กามธาคฺคยา ทวีสุ เวทนาสฺ โส ตโต วิจิกิจฉานุสยลจ ปริชานาติ
 กามราคานุสยลจ มานานุสยลจ ตเทกฏจํ ปริชานาติ, โน จ
 โส ตโต ปฏิกขานุสยํ ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย
 โส ตโต วิจิกิจฉานุสยลจ ปริชานาติ ปฏิกขานุสยลจ
 ตเทกฏจํ ปริชานาติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยลจ
 มานานุสยลจ ปริชานาติ.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ
 ปริชานาติ โส ตโต ภวราคานุสยํ ปริชานาตีติ?

นตฺถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ ปริชานาตีติ?
 มานานุสยํ ปริชานาติ.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ
 ปริชานาติ โส ตโต อวิชฺชานุสยํ ปริชานาตีติ?

นตฺถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชฺชานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ ปริชานาตีติ?
 อคฺคมคฺคสมํกฺคิ ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต อวิชฺชานุสยํ

ปริชานาติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ
 มานานุสยลจ ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล กามธาทุยา ทวีสุ
 เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา โส ตโต อวิชขานุสยลจ
 มานานุสยลจ ปริชานาติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยลจ
 ปฏีฆานุสยลจ ปริชานาติ. (ติกมฺลกั)

๒๒๘.(ก) โย ยโต กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ
 มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ ปริชานาติ โส ตโต วิจิกิจฉานุสยล
 ปริชานาตีติ?

นตฺถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต วิจิกิจฉานุสยล ปริชานาติ โส ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ
 ปริชานาตีติ?

อฏฺฐมโก รูปธาทุยา อรูปธาทุยา โส ตโต วิจิกิจฉานุสยลจ
 ทิฏฐานุสยลจ ปริชานาติ มานานุสยลจ ตเทกฺกัจจ ปริชานาติ,
 โน จ โส ตโต กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ ปริชานาติ.
 เสวว ปุคฺคโล กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต
 วิจิกิจฉานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ ปริชานาติ กามราคานุสยลจ
 มานานุสยลจ ตเทกฺกัจจ ปริชานาติ, โน จ โส ตโต ปฏีฆานุสยล
 ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต
 วิจิกิจฉานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ ปริชานาติ ปฏีฆานุสยลจ

ตเทกฏจํ ปริชานาติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยญ
 มานานุสยญ ปริชานาติ ...เป.... (จตุกกมุลกั)

๒๒๙.(ก) โย ยโต กามราคานุสยญ ปฏีฆานุสยญ
 มานานุสยญ ทิฏฐานุสยญ วิจิกิจฉานุสยญ ปริชานาติ
 โส ตโต ภวราคานุสยํ ปริชานาตีติ?

นตถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
 กามราคานุสยญ ปฏีฆานุสยญ มานานุสยญ ทิฏฐานุสยญ
 วิจิกิจฉานุสยญ ปริชานาตีติ?

มานานุสยํ ปริชานาติ.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยญ ปฏีฆานุสยญ มานานุสยญ
 ทิฏฐานุสยญ วิจิกิจฉานุสยญ ปริชานาติ โส ตโต อวิชขานุสยํ
 ปริชานาตีติ?

นตถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชขานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
 กามราคานุสยญ ปฏีฆานุสยญ มานานุสยญ ทิฏฐานุสยญ
 วิจิกิจฉานุสยญ ปริชานาตีติ?

อคคมคคสมงคิ ทุกขาย เวทนาย โส ตโต อวิชขานุสยํ
 ปริชานาติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยญ ปฏีฆานุสยญ
 มานานุสยญ ทิฏฐานุสยญ วิจิกิจฉานุสยญ ปริชานาติ.

เสวว ปุคฺคโล กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา
 โส ตโต อวิชฺชานุสยฺยจ มานานุสยฺยจ ปริชานาติ, โน จ
 โส ตโต กามราคานุสยฺยจ ปภฺมิชานุสยฺยจ ทิฏฺฐจानุสยฺยจ
 วิจิกิจฺฉานุสยฺยจ ปริชานาติ. (ปญจกมฺมลก)

๒๓๐.(ก) โย ยโต กามราคานุสยฺยจ ปภฺมิชานุสยฺยจ
 มานานุสยฺยจ ทิฏฺฐจานุสยฺยจ วิจิกิจฺฉานุสยฺยจ ภวราคานุสยฺยจ
 ปริชานาติ โส ตโต อวิชฺชานุสยํ ปริชานาตีติ?

นตฺถิ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชฺชานุสยํ ปริชานาติ โส ตโต
 กามราคานุสยฺยจ ปภฺมิชานุสยฺยจ มานานุสยฺยจ ทิฏฺฐจานุสยฺยจ
 วิจิกิจฺฉานุสยฺยจ ภวราคานุสยฺยจ ปริชานาตีติ?

อคฺคมคฺคสมฺมงฺคิ ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต อวิชฺชานุสยํ
 ปริชานาติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยฺยจ ปภฺมิชานุสยฺยจ
 มานานุสยฺยจ ทิฏฺฐจานุสยฺยจ วิจิกิจฺฉานุสยฺยจ ภวราคานุสยฺยจ
 ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต
 อวิชฺชานุสยฺยจ มานานุสยฺยจ ปริชานาติ, โน จ โส ตโต
 กามราคานุสยฺยจ ปภฺมิชานุสยฺยจ ทิฏฺฐจานุสยฺยจ วิจิกิจฺฉานุสยฺยจ
 ภวราคานุสยฺยจ ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล รูปธาทุยา อรูปธาทุยา
 โส ตโต อวิชฺชานุสยฺยจ มานานุสยฺยจ ภวราคานุสยฺยจ
 ปริชานาติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยฺยจ ปภฺมิชานุสยฺยจ

ทิจญานุสยญจ วิจิกิจญานุสยญจ ปริชานาติ. (ฉกกุมฺลกั)
 ปริญญาวาเร อนุโลม.

๔. ปริญญาวาร

(ฅ) ปฏิโลมปุคฺคโล

๒๓๑.(ก) โย กามราคานุสยํ น ปริชานาติ โส ปฏิฆานุสยํ
 น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ปฏิฆานุสยํ น ปริชานาติ โส
 กามราคานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ก) โย กามราคานุสยํ น ปริชานาติ โส มานานุสยํ
 น ปริชานาตีติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคี กามราคานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส
 มานานุสยํ น ปริชานาติ. ทฺวินนํ มคฺคสมํกฺคีนํ จเปตฺวา
 อวเสสา ปุคฺคลา กามราคานุสยญจ น ปริชานนฺติ มานานุสยญจ
 น ปริชานนฺติ.

(ข) โย วา ปน มานานุสยํ น ปริชานาติ โส กามราคานุสยํ
 น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคฺคสมํกฺคี มานานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส
 กามราคานุสยํ น ปริชานาติ. ทฺวินนํ มคฺคสมํกฺคีนํ จเปตฺวา

อวเสสา ปุคฺคลา มานานุสยญจ น ปริชานนฺติ กามราคานุสยญจ
น ปริชานนฺติ.

โย กามราคานุสยํ น ปริชานาติ โส ทิฏฐิจานุสยํ...เป...
วิจิกิจฉานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อภฺถมโก กามราคานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส
วิจิกิจฉานุสยํ น ปริชานาติ. อนาคามิมคฺคสมํคิณฺจ อภฺถมกญฺจ
จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา กามราคานุสยญจ น ปริชานนฺติ
วิจิกิจฉานุสยญจ น ปริชานนฺติ.

โย วา ปน วิจิกิจฉานุสยํ น ปริชานาติ โส กามราคานุสยํ
น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคฺคสมํคิ วิจิกิจฉานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส
กามราคานุสยํ น ปริชานาติ. อนาคามิมคฺคสมํคิณฺจ อภฺถมกญฺจ
จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา วิจิกิจฉานุสยญจ น ปริชานนฺติ
กามราคานุสยญจ น ปริชานนฺติ.

โย กามราคานุสยํ น ปริชานาติ โส ภวราคานุสยํ...เป...
อวิชขานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อคฺคมคฺคสมํคิ กามราคานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส
อวิชขานุสยํ น ปริชานาติ. ทฺวินํ มคฺคสมํคิณํ จเปตฺวา
อวเสสา ปุคฺคลา กามราคานุสยญจ น ปริชานนฺติ
อวิชขานุสยญจ น ปริชานนฺติ.

โย วา ปน อวิชฺชานุสยํ น ปริชานาติ โส กามราคานุสยํ
น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ อวิชฺชานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส
กามราคานุสยํ น ปริชานาติ. ทวีนํ มคฺคสมงฺคินํ จเปตฺวา
อวเสสา ปุคฺคลา อวิชฺชานุสยญจ น ปริชานนฺติ
กามราคานุสยญจ น ปริชานนฺติ.

๒๓๒.(ก) โย ปฏฺิฆานุสยํ น ปริชานาติ โส มานานุสยํ
น ปริชานาตีติ?

อคฺคมคฺคสมงฺคิ ปฏฺิฆานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส
มานานุสยํ น ปริชานาติ. ทวีนํ มคฺคสมงฺคินํ จเปตฺวา
อวเสสา ปุคฺคลา ปฏฺิฆานุสยญจ น ปริชานนฺติ มานานุสยญจ
น ปริชานนฺติ.

(ข) โย วา ปน มานานุสยํ น ปริชานาติ โส ปฏฺิฆานุสยํ
น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ มานานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส
ปฏฺิฆานุสยํ น ปริชานาติ. ทวีนํ มคฺคสมงฺคินํ จเปตฺวา
อวเสสา ปุคฺคลา มานานุสยญจ น ปริชานนฺติ ปฏฺิฆานุสยญจ
น ปริชานนฺติ.

โย ปฏฺิฆานุสยํ น ปริชานาติ โส ทิฏฺฐจฺานุสยํ...เป...
วิจิกิจฺจฺานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อฏฺฐมโก ปฏฺฐิฆานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส วิจิกิจฺฉานุสยํ
 น ปริชานาติ. อนาคามิมคฺคสมงฺคิณจ อฏฺฐมกณฺจ จเปตฺวา
 อวเสสา ปุคฺคลา ปฏฺฐิฆานุสยณฺจ น ปริชานนฺติ วิจิกิจฺฉานุสยณฺจ
 น ปริชานนฺติ.

โย วา ปน วิจิกิจฺฉานุสยํ น ปริชานาติ โส ปฏฺฐิฆานุสยํ
 น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคี วิจิกิจฺฉานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ
 โส ปฏฺฐิฆานุสยํ น ปริชานาติ. อนาคามิมคฺคสมงฺคิณจ อฏฺฐมกณฺจ
 จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา วิจิกิจฺฉานุสยณฺจ น ปริชานนฺติ
 ปฏฺฐิฆานุสยณฺจ น ปริชานนฺติ.

โย ปฏฺฐิฆานุสยํ น ปริชานาติ โส ภวราคานุสยํ...เป...
 อวิชฺชานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อคฺคมคฺคสมงฺคี ปฏฺฐิฆานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส
 อวิชฺชานุสยํ น ปริชานาติ. ทฺวินนํ มคฺคสมงฺคีนํ จเปตฺวา
 อวเสสา ปุคฺคลา ปฏฺฐิฆานุสยณฺจ น ปริชานนฺติ อวิชฺชานุสยณฺจ
 น ปริชานนฺติ.

โย วา ปน อวิชฺชานุสยํ น ปริชานาติ โส ปฏฺฐิฆานุสยํ
 น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคี อวิชฺชานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ
 โส ปฏฺฐิฆานุสยํ น ปริชานาติ. ทฺวินนํ มคฺคสมงฺคีนํ จเปตฺวา

อวเสสา ปุคฺคลา อวิชฺขานุสยญจ น ปริชานนฺติ ปฏฺิฆานุสยญจ
น ปริชานนฺติ.

๒๓๓. โย มานานุสยํ น ปริชานาติ โส ทิฏฺฐานุสยํ...เป...
วิจิกิจฺฉานุสยํ น ปริชานาตීติ?

อฏฺฐมโก มานานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส วิจิกิจฺฉานุสยํ
น ปริชานาติ. อคฺคมคฺคสมํคิญจ อฏฺฐมกญฺจ จเปตฺวา
อวเสสา ปุคฺคลา มานานุสยญจ น ปริชานนฺติ วิจิกิจฺฉานุสยญจ
น ปริชานนฺติ.

โย วา ปน วิจิกิจฺฉานุสยํ น ปริชานาติ โส มานานุสยํ
น ปริชานาตීติ?

อคฺคมคฺคสมํคิ วิจิกิจฺฉานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส
มานานุสยํ น ปริชานาติ. อคฺคมคฺคสมํคิญจ อฏฺฐมกญฺจ จเปตฺวา
อวเสสา ปุคฺคลา วิจิกิจฺฉานุสยญจ น ปริชานนฺติ มานานุสยญจ
น ปริชานนฺติ.

โย มานานุสยํ น ปริชานาติ โส ภวราคานุสยํ...เป...
อวิชฺขานุสยํ น ปริชานาตීติ?

อามนฺตา.

โย วา ปน อวิชฺขานุสยํ น ปริชานาติ โส มานานุสยํ
น ปริชานาตīติ?

อามนฺตา.

๒๓๔.(ก) โย ทิฏฐาณุสยํ น ปริชานาติ โส วิจิกิจฉาณุสยํ
น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน วิจิกิจฉาณุสยํ น ปริชานาติ โส ทิฏฐาณุสยํ
น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา ...เป....

๒๓๕. โย วิจิกิจฉาณุสยํ น ปริชานาติ โส ภวราคานุสยํ...
เป... อวิชชานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคี วิจิกิจฉาณุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส
อวิชชานุสยํ น ปริชานาติ. อคฺคมคฺคสมํกฺคิณฺจ อภฺจณฺมกณฺจ
จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา วิจิกิจฉาณุสยณฺจ น ปริชานนฺติ
อวิชชานุสยณฺจ น ปริชานนฺติ.

โย วา ปน อวิชชานุสยํ น ปริชานาติ โส วิจิกิจฉาณุสยํ
น ปริชานาตีติ?

อภฺจณฺมโก อวิชชานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส
วิจิกิจฉาณุสยํ น ปริชานาติ. อคฺคมคฺคสมํกฺคิณฺจ อภฺจณฺมกณฺจ
จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา อวิชชานุสยณฺจ น ปริชานนฺติ
วิจิกิจฉาณุสยณฺจ น ปริชานนฺติ.

๒๓๖.(ก) โย ภวราคานุสยํ น ปริชานาติ โส อวิชชานุสยํ
น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อวิชชานุสยํ น ปริชานาติ โส ภวราคานุสยํ
น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา. (เอกมุลกั)

๒๓๗.(ก) โย กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ น ปริชานาติ
โส มานานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อคฺคมคฺคสมํคฺคี กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ
น ปริชานาติ, โน จ โส มานานุสยํ น ปริชานาติ.

ทฺวินฺนํ มคฺคสมํคฺคินํ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา กามราคานุสยญจ
ปฏีฆานุสยญจ น ปริชานนฺติ มานานุสยญจ น ปริชานนฺติ.

(ข) โย วา ปน มานานุสยํ น ปริชานาติ โส
กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคฺคสมํคฺคี มานานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ
โส กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ น ปริชานาติ.

ทฺวินฺนํ มคฺคสมํคฺคินํ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา มานานุสยญจ
น ปริชานนฺติ กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ น ปริชานนฺติ.

โย กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ น ปริชานาติ โส
ทิจฺจนุสยํ...เป... วิจิกิจฺจนุสยํ น ปริชานาตีติ?

อภฺจฺมโก กามราคานุสยฺยจ ปฏฺิฆานุสยฺยจ น ปรีชานาติ,
 โน จ โส วิจิกิฉฺฉานุสยํ น ปรีชานาติ. อนาคามิมคฺคสมงฺคิยจ
 อภฺจฺมกญฺจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา กามราคานุสยฺยจ
 ปฏฺิฆานุสยฺยจ น ปรีชานนฺติ วิจิกิฉฺฉานุสยฺยจ น ปรีชานนฺติ.

โย วา ปน วิจิกิฉฺฉานุสยํ น ปรีชานาติ โส
 กามราคานุสยฺยจ ปฏฺิฆานุสยฺยจ น ปรีชานาตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคี วิจิกิฉฺฉานุสยํ น ปรีชานาติ, โน จ
 โส กามราคานุสยฺยจ ปฏฺิฆานุสยฺยจ น ปรีชานาติ.
 อนาคามิมคฺคสมงฺคิยจ อภฺจฺมกญฺจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
 วิจิกิฉฺฉานุสยฺยจ น ปรีชานนฺติ กามราคานุสยฺยจ ปฏฺิฆานุสยฺยจ
 น ปรีชานนฺติ.

โย กามราคานุสยฺยจ ปฏฺิฆานุสยฺยจ น ปรีชานาติ โส
 ภวราคานุสยํ...เป... อวิชฺชานุสยํ น ปรีชานาตีติ?

อคฺคมคฺคสมงฺคี กามราคานุสยฺยจ ปฏฺิฆานุสยฺยจ
 น ปรีชานาติ, โน จ โส อวิชฺชานุสยํ น ปรีชานาติ.
 ทฺวินฺนํ มคฺคสมงฺคินํ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา กามราคานุสยฺยจ
 ปฏฺิฆานุสยฺยจ น ปรีชานนฺติ อวิชฺชานุสยฺยจ น ปรีชานนฺติ.

โย วา ปน อวิชฺชานุสยํ น ปรีชานาติ โส กามราคานุสยฺยจ
 ปฏฺิฆานุสยฺยจ น ปรีชานาตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ อวิชฺชาณุสยํ น ปริชานาติ,
 โน จ โส กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ น ปริชานาติ.
 ทฺวินํ มคฺคสมงฺคินํ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา อวิชฺชาณุสยญจ
 น ปริชานนฺติ กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ น ปริชานนฺติ.
 (ทุกมูลกั)

๒๓๘. โย กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ มานานุสยญจ
 น ปริชานาติ โส ทิฏฺฐานุสยํ...เป... วิจิกิจฺฉานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อภฺจมโก กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ มานานุสยญจ
 น ปริชานาติ, โน จ โส วิจิกิจฺฉานุสยํ น ปริชานาติ.
 ทฺวินํ มคฺคสมงฺคินญจ อภฺจมกญจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
 กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ มานานุสยญจ น ปริชานนฺติ
 วิจิกิจฺฉานุสยญจ น ปริชานนฺติ.

โย วา ปน วิจิกิจฺฉานุสยํ น ปริชานาติ โส
 กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ มานานุสยญจ น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ วิจิกิจฺฉานุสยญจ มานานุสยญจ
 น ปริชานาติ, โน จ โส กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ
 น ปริชานาติ. อคฺคมคฺคสมงฺคิ วิจิกิจฺฉานุสยญจ กามราคานุสยญจ
 ปฏฺิฆานุสยญจ น ปริชานาติ, โน จ โส มานานุสยํ
 น ปริชานาติ. ทฺวินํ มคฺคสมงฺคินญจ อภฺจมกญจ จเปตฺวา
 อวเสสา ปุคฺคลา วิจิกิจฺฉานุสยญจ น ปริชานนฺติ

กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ มานานุสยลจ น ปริชานนติ.

โย กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ มานานุสยลจ
น ปริชานาติ โส ภวราคานุสยล...เป... อวิชขานุสยล
น ปริชานาตีติ?

อามนตา.

โย วา ปน อวิชขานุสยล น ปริชานาติ โส กามราคานุสยลจ
ปฏีฆานุสยลจ มานานุสยลจ น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคคสมงคิ อวิชขานุสยลจ มานานุสยลจ
น ปริชานาติ, โน จ โส กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ
น ปริชานาติ. ทวินัน มคคสมงคิน จเปตวา อวเสสา ปุคคลา
อวิชขานุสยลจ น ปริชานนติ กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ
มานานุสยลจ น ปริชานนติ. (ติกมฺลก)

๒๓๙.(ก) โย กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ
มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ น ปริชานาติ โส วิจิกิจฉานุสยล
น ปริชานาตีติ?

อามนตา.

(ข) โย วา ปน วิจิกิจฉานุสยล น ปริชานาติ โส
กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ
น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคคสมงคิ วิจิกิจฉานุสยลจ มานานุสยลจ

ทิจฺจนุสยญ น ปริชานาติ, โน จ โส กามราคานุสยญ
 ปฏฺิขานุสยญ น ปริชานาติ. อคฺคมคฺคสมงฺคิ วิจิกิจฺจนุสยญ
 กามราคานุสยญ ปฏฺิขานุสยญ ทิจฺจนุสยญ น ปริชานาติ,
 โน จ โส มานานุสยํ น ปริชานาติ. ทฺวินนํ มคฺคสมงฺคินญจ
 อฏฺฐมกญจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา วิจิกิจฺจนุสยญ
 น ปริชานนฺติ กามราคานุสยญ ปฏฺิขานุสยญ มานานุสยญ
 ทิจฺจนุสยญ น ปริชานนฺติ ...เป.... (จตุกกมฺมลกั)

๒๔๐. โย กามราคานุสยญ ปฏฺิขานุสยญ มานานุสยญ
 ทิจฺจนุสยญ วิจิกิจฺจนุสยญ น ปริชานาติ โส ภวราคานุสยํ...
 เป... อวิชฺขานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

โย วา ปน อวิชฺขานุสยํ น ปริชานาติ โส กามราคานุสยญ
 ปฏฺิขานุสยญ มานานุสยญ ทิจฺจนุสยญ วิจิกิจฺจนุสยญ
 น ปริชานาตีติ?

อฏฺฐมโก อวิชฺขานุสยญ กามราคานุสยญ ปฏฺิขานุสยญ
 มานานุสยญ น ปริชานาติ, โน จ โส ทิจฺจนุสยญ
 วิจิกิจฺจนุสยญ น ปริชานาติ. อนาคามิมคฺคสมงฺคิ
 อวิชฺขานุสยญ มานานุสยญ ทิจฺจนุสยญ วิจิกิจฺจนุสยญ
 น ปริชานาติ, โน จ โส กามราคานุสยญ ปฏฺิขานุสยญ
 น ปริชานาติ. ทฺวินนํ มคฺคสมงฺคินญจ อฏฺฐมกญจ จเปตฺวา

อวเสสา ปุคฺคลา อวิชฺชานุสยฺยจ น ปริชานนฺติ
 กามราคานุสยฺยจ ปฏฺิฆานุสยฺยจ มานานุสยฺยจ ทิฏฺฐานุสยฺยจ
 วิจิกิจฺฉานุสยฺยจ น ปริชานนฺติ. (ปญฺจกมฺมูลกั)

๒๔๑.(ก) โย กามราคานุสยฺยจ ปฏฺิฆานุสยฺยจ
 มานานุสยฺยจ ทิฏฺฐานุสยฺยจ วิจิกิจฺฉานุสยฺยจ ภวราคานุสยฺยจ
 น ปริชานาติ โส อวิชฺชานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อวิชฺชานุสยํ น ปริชานาติ โส
 กามราคานุสยฺยจ ปฏฺิฆานุสยฺยจ มานานุสยฺยจ ทิฏฺฐานุสยฺยจ
 วิจิกิจฺฉานุสยฺยจ ภวราคานุสยฺยจ น ปริชานาตีติ?

อภฺจฺจมโก อวิชฺชานุสยฺยจ กามราคานุสยฺยจ ปฏฺิฆานุสยฺยจ
 มานานุสยฺยจ ภวราคานุสยฺยจ น ปริชานาติ, โน จ
 โส ทิฏฺฐานุสยฺยจ วิจิกิจฺฉานุสยฺยจ น ปริชานาติ.

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ อวิชฺชานุสยฺยจ มานานุสยฺยจ ทิฏฺฐานุสยฺยจ
 วิจิกิจฺฉานุสยฺยจ ภวราคานุสยฺยจ น ปริชานาติ, โน จ โส
 กามราคานุสยฺยจ ปฏฺิฆานุสยฺยจ น ปริชานาติ.

ทฺวินฺนํ มคฺคสมงฺคินญจ อภฺจฺจมกญจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
 อวิชฺชานุสยฺยจ น ปริชานนฺติ กามราคานุสยฺยจ ปฏฺิฆานุสยฺยจ
 มานานุสยฺยจ ทิฏฺฐานุสยฺยจ วิจิกิจฺฉานุสยฺยจ ภวราคานุสยฺยจ
 น ปริชานนฺติ. (ฉกฺกมฺมูลกั)

(ง) ปฏิโลมโอภาโส

๒๔๒.(ก) ยโต กามราคานุสยํ น ปริชานาติ ตโต
ปฏิฆานุสยํ น ปริชานาตีติ?

ทุกุขาย เวทนาย ตโต กามราคานุสยํ น ปริชานาติ,
โน จ ตโต ปฏิฆานุสยํ น ปริชานาติ. รูปธาทูยา อรูปธาทูยา
อปริยาปนเน ตโต กามราคานุสยญจ น ปริชานาติ
ปฏิฆานุสยญจ น ปริชานาติ.

(ข) ยโต วา ปน ปฏิฆานุสยํ น ปริชานาติ ตโต
กามราคานุสยํ น ปริชานาตีติ?

กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต ปฏิฆานุสยํ น ปริชานาติ,
โน จ ตโต กามราคานุสยํ น ปริชานาติ. รูปธาทูยา อรูปธาทูยา
อปริยาปนเน ตโต ปฏิฆานุสยญจ น ปริชานาติ
กามราคานุสยญจ น ปริชานาติ.

(ก) ยโต กามราคานุสยํ น ปริชานาติ ตโต มานานุสยํ
น ปริชานาตีติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตโต กามราคานุสยํ น ปริชานาติ,
โน จ ตโต มานานุสยํ น ปริชานาติ. ทุกุขาย เวทนาย
อปริยาปนเน ตโต กามราคานุสยญจ น ปริชานาติ มานานุสยญจ
น ปริชานาติ.

(ข) ยโต วา ปน มานานุสยํ น ปริชานาติ ตโต
 กามราคานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

ยโต กามราคานุสยํ น ปริชานาติ ตโต ทิฏฐานุสยํ...เป...
 วิจิกิจฉานุสยํ น ปริชานาตีติ?

ทุกฺขาย เวทนาย รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต กามราคานุสยํ
 น ปริชานาติ, โน จ ตโต วิจิกิจฉานุสยํ น ปริชานาติ.
 อปรียาปนฺเน ตโต กามราคานุสยญจ น ปริชานาติ
 วิจิกิจฉานุสยญจ น ปริชานาติ.

ยโต วา ปน วิจิกิจฉานุสยํ น ปริชานาติ ตโต
 กามราคานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยโต กามราคานุสยํ น ปริชานาติ ตโต ภวราคานุสยํ
 น ปริชานาตีติ?

รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต กามราคานุสยํ น ปริชานาติ,
 โน จ ตโต ภวราคานุสยํ น ปริชานาติ. ทุกฺขาย เวทนาย
 อปรียาปนฺเน ตโต กามราคานุสยญจ น ปริชานาติ
 ภวราคานุสยญจ น ปริชานาติ.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสยํ น ปริชานาติ ตโต
 กามราคานุสยํ น ปริชานาตีติ?

กามธาคุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต ภวราคานุสยํ น ปรีชานาติ,
โน จ ตโต กามราคานุสยํ น ปรีชานาติ. ทุกุขาย เวทนาย
อปรียาปนเน ตโต ภวราคานุสยญจ น ปรีชานาติ
กามราคานุสยญจ น ปรีชานาติ.

(ก) ยโต กามราคานุสยํ น ปรีชานาติ ตโต อวิชานุสยํ
น ปรีชานาตีติ?

ทุกุขาย เวทนาย รูปธาคุยา อรูปธาคุยา ตโต กามราคานุสยํ
น ปรีชานาติ, โน จ ตโต อวิชานุสยํ น ปรีชานาติ.
อปรียาปนเน ตโต กามราคานุสยญจ น ปรีชานาติ
อวิชานุสยญจ น ปรีชานาติ.

(ข) ยโต วา ปน อวิชานุสยํ น ปรีชานาติ ตโต
กามราคานุสยํ น ปรีชานาตีติ?

อามนตา.

๒๔๓.(ก) ยโต ปฏีฆานุสยํ น ปรีชานาติ ตโต มานานุสยํ
ปรีชานาตีติ?

กามธาคุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาคุยา อรูปธาคุยา ตโต
ปฏีฆานุสยํ น ปรีชานาติ, โน จ ตโต มานานุสยํ น ปรีชานาติ.
อปรียาปนเน ตโต ปฏีฆานุสยญจ น ปรีชานาติ มานานุสยญจ
น ปรีชานาติ.

(ข) ยโต วา ปน มานานุสยํ น ปริชานาติ ตโต ปฏิมานุสยํ
น ปริชานาตีติ?

ทุกุขาย เวทนาย ตโต มานานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ
ตโต ปฏิมานุสยํ น ปริชานาติ. อปริยาปนเน ตโต มานานุสยญจ
น ปริชานาติ ปฏิมานุสยญจ น ปริชานาติ.

ยโต ปฏิมานุสยํ น ปริชานาติ ตโต ทิฏฐิฉานุสยํ...เป...
วิจิกิจฉานุสยํ น ปริชานาตีติ?

กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต
ปฏิมานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ ตโต วิจิกิจฉานุสยํ
น ปริชานาติ. อปริยาปนเน ตโต ปฏิมานุสยญจ
น ปริชานาติ วิจิกิจฉานุสยญจ น ปริชานาติ.

ยโต วา ปน วิจิกิจฉานุสยํ น ปริชานาติ ตโต ปฏิมานุสยํ
น ปริชานาตีติ?

อามนตา.

(ก) ยโต ปฏิมานุสยํ น ปริชานาติ ตโต ภวราคานุสยํ
น ปริชานาตีติ?

รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตโต ปฏิมานุสยํ น ปริชานาติ,
โน จ ตโต ภวราคานุสยํ น ปริชานาติ. กามธาทุยา ทวีสุ
เวทนาสุ อปริยาปนเน ตโต ปฏิมานุสยญจ น ปริชานาติ
ภวราคานุสยญจ น ปริชานาติ.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสยํ น ปริชานาติ ตโต
ปฏิกขานุสยํ น ปริชานาตีติ?

ทุกขาย เวทนาย ตโต ภวราคานุสยํ น ปริชานาติ,
โน จ ตโต ปฏิกขานุสยํ น ปริชานาติ. กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ
อปริยาปนฺเน ตโต ภวราคานุสยญจ น ปริชานาติ ปฏิกขานุสยญจ
น ปริชานาติ.

(ก) ยโต ปฏิกขานุสยํ น ปริชานาติ ตโต อวิชขานุสยํ
น ปริชานาตีติ?

กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา
ตโต ปฏิกขานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ ตโต อวิชขานุสยํ
น ปริชานาติ. อปริยาปนฺเน ตโต ปฏิกขานุสยญจ น ปริชานาติ
อวิชขานุสยญจ น ปริชานาติ.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสยํ น ปริชานาติ ตโต
ปฏิกขานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

๒๔๔. ยโต มานานุสยํ น ปริชานาติ ตโต ทิฏฐจานุสยํ...เป...
วิจิกิจจานุสยํ น ปริชานาตีติ?

ทุกขาย เวทนาย ตโต มานานุสยํ น ปริชานาติ,
โน จ ตโต วิจิกิจจานุสยํ น ปริชานาติ. อปริยาปนฺเน ตโต
มานานุสยญจ น ปริชานาติ วิจิกิจจานุสยญจ น ปริชานาติ.

ยโต วา ปน วิจิกิจฺจนุสยํ น ปริชานาติ ตโต มานานุสยํ
น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยโต มานานุสยํ น ปริชานาติ ตโต ภวราคานุสยํ
น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสยํ น ปริชานาติ ตโต
มานานุสยํ น ปริชานาตีติ?

กามธาทูยา ทวีสฺสุ เวทนาสุ ตโต ภวราคานุสยํ น ปริชานาติ,
โน จ ตโต มานานุสยํ น ปริชานาติ. ทุกฺขาย เวทนาย
อปฺริยาปนฺเน ตโต ภวราคานุสยญฺจ น ปริชานาติ มานานุสยญฺจ
น ปริชานาติ.

(ก) ยโต มานานุสยํ น ปริชานาติ ตโต อวิชฺชานุสยํ
น ปริชานาตีติ?

ทุกฺขาย เวทนาย ตโต มานานุสยํ น ปริชานาติ,
โน จ ตโต อวิชฺชานุสยํ น ปริชานาติ. อปฺริยาปนฺเน ตโต
มานานุสยญฺจ น ปริชานาติ อวิชฺชานุสยญฺจ น ปริชานาติ.

(ข) ยโต วา ปน อวิชฺชานุสยํ น ปริชานาติ ตโต
มานานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

๒๔๕.(ก) ยโต ทิฏฐานุสยํ น ปริชานาติ ตโต วิจิกิจฉานุสยํ
น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน วิจิกิจฉานุสยํ น ปริชานาติ ตโต
ทิฏฐานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา ...เป....

๒๔๖.(ก) ยโต วิจิกิจฉานุสยํ น ปริชานาติ ตโต
ภวราคานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสยํ น ปริชานาติ ตโต
วิจิกิจฉานุสยํ น ปริชานาตีติ?

กามธาทูยา तीสุ เวทนาสุ ตโต ภวราคานุสยํ น ปริชานาติ,
โน จ ตโต วิจิกิจฉานุสยํ น ปริชานาติ. อปรียาปนฺเน ตโต
ภวราคานุสยญฺจ น ปริชานาติ วิจิกิจฉานุสยญฺจ น ปริชานาติ.

(ก) ยโต วิจิกิจฉานุสยํ น ปริชานาติ ตโต อวิชขานุสยํ
น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสยํ น ปริชานาติ ตโต
วิจิกิจฉานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

๒๔๗.(ก) ยโต ภวราคานุสยํ น ปริชานาติ ตโต อวิชชานุสยํ
น ปริชานาตีติ?

กามธาทูยา तीสุ เวทนาสु ตโต ภวราคานุสยํ น ปริชานาติ,
โน จ ตโต อวิชชานุสยํ น ปริชานาติ. อปรียาปนเน ตโต
ภวราคานุสยญจ न परिचानाति अविच्छानुसयญज न परिचानाति.

(ข) ยโต वा ปน อวิชชานุสยํ น ปริชานาติ ตโต
ภวราคานุสยํ น ปริชานาตีติ?

आमनुता. (एकमुलकं)

๒๔๘.(ก) ยโต กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ
น ปริชานาติ ตโต มานานุสยํ น ปริชานาตีติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตโต กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ
น ปริชานาติ, โน จ ตโต มานานุสยํ น ปริชานาติ.
อปรียาปนเน ตโต กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ
น ปริชานาติ मानานุसयज न परिचानाति.

(ข) ยโต वा ปน มานานุสยํ น ปริชานาติ ตโต
กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ न परिचानातीति?

तुक्खाय वेतनाय ततो मानานุसयज कामराकानुसयज
न परिचानाति, नो ज ततो प्तिฆानुसयं न परिचानाति.
अप्रियापनने ततो मानานุसयज न परिचानाति
कामराकानुसयज प्तिघानुसयज न परिचानाति.

ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ น ปริชานาติ
 ตโต ทิฏฐจานุสย...เป... วิจิกิจจานุสยํ น ปริชานาตีติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ
 น ปริชานาติ, โน จ ตโต วิจิกิจจานุสยํ น ปริชานาติ.
 อปรียาปนเน ตโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ
 น ปริชานาติ วิจิกิจจานุสยลจ น ปริชานาติ.

ยโต วา ปน วิจิกิจจานุสยํ น ปริชานาติ ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ น ปริชานาติ
 ตโต ภวราคานุสยํ น ปริชานาตีติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ
 น ปริชานาติ, โน จ ตโต ภวราคานุสยํ น ปริชานาติ.
 อปรียาปนเน ตโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ
 น ปริชานาติ ภวราคานุสยลจ น ปริชานาติ.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสยํ น ปริชานาติ ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ น ปริชานาตีติ?

ทุกขาย เวทนาย ตโต ภวราคานุสยลจ กามราคานุสยลจ
 น ปริชานาติ, โน จ ตโต ปฏิกขานุสยํ น ปริชานาติ.
 กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ ตโต ภวราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ

น ปริชานาติ, โน จ ตโต กามราคานุสยํ น ปริชานาติ.
 อปรียาปนเน ตโต ภาวราคานุสยญจ น ปริชานาติ
 กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ น ปริชานาติ.

(ก) ยโต กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ น ปริชานาติ
 ตโต อวิชขานุสยํ น ปริชานาตีติ?

รูปรธาตุยา อรูปธาตุยา ตโต กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ
 น ปริชานาติ, โน จ ตโต อวิชขานุสยํ น ปริชานาติ.
 อปรียาปนเน ตโต กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ
 น ปริชานาติ อวิชขานุสยญจ น ปริชานาติ.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสยํ น ปริชานาติ ตโต
 กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ น ปริชานาตีติ?

อามนตา. (ทุกมุลกั)

๒๔๙. ยโต กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ มานานุสยญจ
 น ปริชานาติ ตโต ทิฏฐจานุสยํ...เป... วิจิกิจจานุสยํ
 น ปริชานาตีติ?

อามนตา.

ยโต วา ปน วิจิกิจจานุสยํ น ปริชานาติ ตโต
 กามราคานุสยญจ ปฏิกขานุสยญจ มานานุสยญจ น ปริชานาตีติ?

อามนตา.

(ก) ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ
น ปริชานาติ ตโต ภวราคานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสยํ น ปริชานาติ ตโต
กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ น ปริชานาตีติ?

ทุกฺขาย เวทนาย ตโต ภวราคานุสยลจ กามราคานุสยลจ
มานานุสยลจ น ปริชานาติ, โน จ ตโต ปฏิกขานุสยํ
น ปริชานาติ. กามธาทูยา ทวีสฺส เวทนาสุ ตโต ภวราคานุสยลจ
ปฏิกขานุสยลจ น ปริชานาติ, โน จ ตโต กามราคานุสยลจ
มานานุสยลจ น ปริชานาติ. อปรียาปนฺเน ตโต ภวราคานุสยลจ
น ปริชานาติ กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ
น ปริชานาติ.

(ก) ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ
น ปริชานาติ ตโต อวิชขานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสยํ น ปริชานาติ ตโต
กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา. (ติกมฺมูลกั)

๒๕๐.(ก) ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิมานุสยลจ
 มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ น ปริชานาติ ตโต วิจิกิจฉานุสยล
 น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน วิจิกิจฉานุสยล น ปริชานาติ ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิมานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ
 น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา ...เป.... (จตุกกมุลกั)

๒๕๑.(ก) ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิมานุสยลจ
 มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ น ปริชานาติ
 ตโต ภวราคานุสยล น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยโต วา ปน ภวราคานุสยล น ปริชานาติ ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิมานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ
 วิจิกิจฉานุสยลจ น ปริชานาตีติ?

ทุกุขาย เวทนาย ตโต ภวราคานุสยลจ กามราคานุสยลจ
 มานานุสยลจ น ปริชานาติ, โน จ ตโต ปฏิมานุสยลจ
 ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ น ปริชานาติ. กามธาทุยา ทวีสุ
 เวทนาสุ ตโต ภวราคานุสยลจ ปฏิมานุสยลจ น ปริชานาติ,
 โน จ ตโต กามราคานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ

วิจิกิจฉานุสยลจ น ปริชานาติ. อปริยาปนเน ตโต

ภวราคานุสยลจ น ปริชานาติ กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ
 มานานุสยลจ ทิฏฐิฉานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ น ปริชานาติ.

(ก) ยโต กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ มานานุสยลจ
 ทิฏฐิฉานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ น ปริชานาติ ตโต อวิชขานุสย
 น ปริชานาตีติ?

อามนตา.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสยํ น ปริชานาติ ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐิฉานุสยลจ
 วิจิกิจฉานุสยลจ น ปริชานาตีติ?

อามนตา. (ปลงกมุลกั)

๒๕๒.(ก) ยโต กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ
 มานานุสยลจ ทิฏฐิฉานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ ภวราคานุสยลจ
 น ปริชานาติ ตโต อวิชขานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อามนตา.

(ข) ยโต วา ปน อวิชขานุสยํ น ปริชานาติ ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏีฆานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐิฉานุสยลจ
 วิจิกิจฉานุสยลจ ภวราคานุสยลจ น ปริชานาตีติ?

อามนตา. (ฉกกมุลกั)

(จ) ปฏิโลมปุคฺคโลกาสา

๒๕๓.(ก) โย ยโต กามราคานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
ปฏิฆานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต
กามราคานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต ปฏิฆานุสยํ
น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล รูปธาทุยา อรูปธาทุยา อปรียาปนเน
โส ตโต กามราคานุสยญจ น ปริชานาติ ปฏิฆานุสยญจ
น ปริชานาติ. อนาคามิมคฺคสมงฺคิ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
สพฺพตฺถ กามราคานุสยญจ น ปริชานนฺติ ปฏิฆานุสยญจ
น ปริชานนฺติ.

(ข) โย วา ปน ยโต ปฏิฆานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
กามราคานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต
ปฏิฆานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยํ
น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล รูปธาทุยา อรูปธาทุยา อปรียาปนเน
โส ตโต ปฏิฆานุสยญจ น ปริชานาติ กามราคานุสยญจ
น ปริชานาติ. อนาคามิมคฺคสมงฺคิ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
สพฺพตฺถ ปฏิฆานุสยญจ น ปริชานนฺติ กามราคานุสยญจ
น ปริชานนฺติ.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
มานานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคี กามธาทูยา ทฺวิสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา
อรูปรธาทูยา โส ตโต กามราคานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ
โส ตโต มานานุสยํ น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย
เวทนาย อปรียาปนฺเน โส ตโต กามราคานุสยญฺจ น ปริชานาติ
มานานุสยญฺจ น ปริชานาติ. ทฺวินํ มคฺคสมํกฺคินํ จเปตฺวา
อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ กามราคานุสยญฺจ น ปริชานนฺติ
มานานุสยญฺจ น ปริชานนฺติ.

(ข) โย วา ปน ยโต มานานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
กามราคานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคฺคสมํกฺคี กามธาทูยา ทฺวิสุ เวทนาสุ โส ตโต
มานานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยํ
น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย รูปธาทูยา
อรูปรธาทูยา อปรียาปนฺเน โส ตโต มานานุสยญฺจ น ปริชานาติ
กามราคานุสยญฺจ น ปริชานาติ. ทฺวินํ มคฺคสมํกฺคินํ จเปตฺวา
อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ มานานุสยญฺจ น ปริชานนฺติ
กามราคานุสยญฺจ น ปริชานนฺติ.

โย ยโต กามราคานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต ทิฏฺฐจานุสยํ...
เป... วิจิกิจฺจานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อฏฺฐมโก กามธัตถยา ตีสฺส เวทนาสุ รูปธัตถยา อรูปธัตถยา
 โส ตโต กามราคานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต
 วิจิจฺจนานุสยํ น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล อปรียาปนเน โส ตโต
 กามราคานุสยญจ น ปริชานาติ วิจิจฺจนานุสยญจ น ปริชานาติ.
 อนาคามิมคฺคสมงฺคิยจ อฏฺฐมกญจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
 สพฺพตฺถ กามราคานุสยญจ น ปริชานนฺติ วิจิจฺจนานุสยญจ
 น ปริชานนฺติ.

โย วา ปน ยโต วิจิจฺจนานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
 กามราคานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคี กามธัตถยา ทวิสฺส เวทนาสุ โส ตโต
 วิจิจฺจนานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยํ
 น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย รูปธัตถยา
 อรูปธัตถยา อปรียาปนเน โส ตโต วิจิจฺจนานุสยญจ
 น ปริชานาติ กามราคานุสยญจ น ปริชานาติ.
 อนาคามิมคฺคสมงฺคิยจ อฏฺฐมกญจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
 สพฺพตฺถ วิจิจฺจนานุสยญจ น ปริชานนฺติ กามราคานุสยญจ
 น ปริชานนฺติ.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
 กามราคานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อคคฺมคฺคสมงฺคิ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา โส ตโต
 กามราคานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต ภวราคานุสยํ
 น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล กามธาทูยา ตีสุ เวทนาสุ
 อปรียาปนฺเน โส ตโต กามราคานุสยญจ น ปริชานาติ
 ภวราคานุสยญจ น ปริชานาติ. ทฺวินํ มคฺคสมงฺคินํ จเปตฺวา
 อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ กามราคานุสยญจ น ปริชานนฺติ
 ภวราคานุสยญจ น ปริชานนฺติ.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
 กามราคานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ กามธาทูยา ทฺวิสุ เวทนาสุ โส ตโต
 ภวราคานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยํ
 น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย รูปธาทูยา
 อรูปธาทูยา อปรียาปนฺเน โส ตโต ภวราคานุสยญจ
 น ปริชานาติ กามราคานุสยญจ น ปริชานาติ.
 ทฺวินํ มคฺคสมงฺคินํ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ
 ภวราคานุสยญจ น ปริชานนฺติ กามราคานุสยญจ น ปริชานนฺติ.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
 อวิชขานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อคคฺมคฺคสมงฺคิ กามธาทูยา ตีสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา
 อรูปธาทูยา โส ตโต กามราคานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ

โส ตโต อวิชฺขานุสยํ น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล อปริยาปนเน
 โส ตโต กามราคานุสยญจ น ปริชานาติ อวิชฺขานุสยญจ
 น ปริชานาติ. ทวินํ มคฺคสมงฺคิํ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
 สพฺพตถ กามราคานุสยญจ น ปริชานนฺติ อวิชฺขานุสยญจ
 น ปริชานนฺติ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชฺขานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
 กามราคานุสยํ น ปริชานาติติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ กามธาทูยา ทฺวิสุ เวทนาสุ โส ตโต
 อวิชฺขานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยํ
 น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย รูปธาทูยา
 อรูปธาทูยา อปริยาปนเน โส ตโต อวิชฺขานุสยญจ น ปริชานาติ
 กามราคานุสยญจ น ปริชานาติ. ทวินํ มคฺคสมงฺคิํ จเปตฺวา
 อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตถ อวิชฺขานุสยญจ น ปริชานนฺติ
 กามราคานุสยญจ น ปริชานนฺติ.

๒๕๔.(ก) โย ยโต ปุณฺณานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
 มานานุสยํ น ปริชานาติติ?

อคฺคมคฺคสมงฺคิ กามธาทูยา ทฺวิสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา
 อรูปธาทูยา โส ตโต ปุณฺณานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต
 มานานุสยํ น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย
 อปริยาปนเน โส ตโต ปุณฺณานุสยญจ น ปริชานาติ

มานานุสยญจ น ปริชานาติ. ทูวินันํ มคฺคสมงฺคิณํ จเปตฺวา
 อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ ปฏฺฐิมานุสยญจ น ปริชานนฺติ
 มานานุสยญจ น ปริชานนฺติ.

(ข) โย วา ปน ยโต มานานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
 ปฏฺฐิมานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ ทุกฺขาเย เวทนาย โส ตโต มานานุสยํ
 น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต ปฏฺฐิมานุสยํ น ปริชานาติ.
 เสวว ปุคฺคโล กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา
 อปรียาปนฺเน โส ตโต มานานุสยญจ น ปริชานาติ
 ปฏฺฐิมานุสยญจ น ปริชานาติ. ทูวินันํ มคฺคสมงฺคิณํ จเปตฺวา
 อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ มานานุสยญจ น ปริชานนฺติ
 ปฏฺฐิมานุสยญจ น ปริชานนฺติ.

โย ยโต ปฏฺฐิมานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต ทิฏฺฐิฉานุสยํ...
 เป... วิจิกิจฉานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อภฺจฺจมโก กามธาทูยา तीสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา
 โส ตโต ปฏฺฐิมานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต วิจิกิจฉานุสยํ
 น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล อปรียาปนฺเน โส ตโต
 ปฏฺฐิมานุสยญจ น ปริชานาติ วิจิกิจฉานุสยญจ น ปริชานาติ.
 อนาคามิมคฺคสมงฺคิเยจ อภฺจฺจมกเยจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา

สพพตถ ปฏินานุสยญจ น ปริชานนติ วิจิกิจฉานุสยญจ
น ปริชานนติ.

โย วา ปน ยโต วิจิกิจฉานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
ปฏินานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคคสมงคิ ทุกขาย เวทนาย โส ตโต วิจิกิจฉานุสยํ
น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต ปฏินานุสยํ น ปริชานาติ.
เสวว ปุคฺคโล กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา
อปริยาปนเน โส ตโต วิจิกิจฉานุสยญจ น ปริชานาติ
ปฏินานุสยญจ น ปริชานาติ. อนาคามิมคคสมงคิณจ อฏฺฐมกณจ
จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพพตถ วิจิกิจฉานุสยญจ
น ปริชานนติ ปฏินานุสยญจ น ปริชานนติ.

(ก) โย ยโต ปฏินานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
ภวราคานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อคคมคคสมงคิ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา โส ตโต ปฏินานุสยํ
น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต ภวราคานุสยํ น ปริชานาติ.
เสวว ปุคฺคโล กามธาทุยา ตีสุ เวทนาสุ อปริยาปนเน โส ตโต
ปฏินานุสยญจ น ปริชานาติ ภวราคานุสยญจ น ปริชานาติ.
ทวินนํ มคคสมงคินํ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพพตถ
ปฏินานุสยญจ น ปริชานนติ ภวราคานุสยญจ น ปริชานนติ.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
ปฏิกขานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคคสมงคิ ทุกุขาย เวทนาย โส ตโต ภวราคานุสยํ
น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต ปฏิกขานุสยํ น ปริชานาติ.
เสวว ปุคฺคโล กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา
อปริยาปนเน โส ตโต ภวราคานุสยญจ น ปริชานาติ
ปฏิกขานุสยญจ น ปริชานาติ. ทวินํ มคคสมงคินํ จเปตวา
อวเสสา ปุคฺคลา สัพพตถ ภวราคานุสยญจ น ปริชานนติ
ปฏิกขานุสยญจ น ปริชานนติ.

(ก) โย ยโต ปฏิกขานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต อวิชขานุสยํ
น ปริชานาตีติ?

อคคมคคสมงคิ กามธาทุยา ตีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา
อรูปธาทุยา โส ตโต ปฏิกขานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต
อวิชขานุสยํ น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล อปริยาปนเน โส ตโต
ปฏิกขานุสยญจ น ปริชานาติ อวิชขานุสยญจ น ปริชานาติ.
ทวินํ มคคสมงคินํ จเปตวา อวเสสา ปุคฺคลา สัพพตถ
ปฏิกขานุสยญจ น ปริชานนติ อวิชขานุสยญจ น ปริชานนติ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชขานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
ปฏิกขานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคคสมงคิ ทุกขาย เวทนาย โส ตโต อวิชขานุสยํ
 น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต ปฏีฆานุสยํ น ปริชานาติ.
 เสวว ปุคฺคโล กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา
 อปรียาปนเน โส ตโต อวิชขานุสยญจ น ปริชานาติ
 ปฏีฆานุสยญจ น ปริชานาติ. ทวินํ มคคสมงคินํ จเปตฺวา
 อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตถ อวิชขานุสยญจ น ปริชานนฺติ
 ปฏีฆานุสยญจ น ปริชานนฺติ.

๒๕๕. โย ยโต มานานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
 ภิฏฺฐานุสยํ...เป... วิจิกิจฺฉานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อภฺถมโก กามธาทุยา ตีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา อรูปธาทุยา
 โส ตโต มานานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต วิจิกิจฺฉานุสยํ
 น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล อปรียาปนเน โส ตโต
 มานานุสยญจ น ปริชานาติ วิจิกิจฺฉานุสยญจ น ปริชานาติ.
 อคฺคมคคสมงคิญจ อภฺถมกญจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
 สพฺพตถ มานานุสยญจ น ปริชานนฺติ วิจิกิจฺฉานุสยญจ
 น ปริชานนฺติ.

โย วา ปน ยโต วิจิกิจฺฉานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
 มานานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อคฺคมคคสมงคิ กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา
 อรูปธาทุยา โส ตโต วิจิกิจฺฉานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ

โส ตโต มานานุสยํ น ปริชานาติ . เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย
 เวทนาย อปรียาปนฺเน โส ตโต วิจิกิจฺฉานุสยญฺจ น ปริชานาติ
 มานานุสยญฺจ น ปริชานาติ. อคฺคมคฺคสมํกฺธิญฺจ อฏฺฐมกญฺจ
 จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ วิจิกิจฺฉานุสยญฺจ
 น ปริชานนฺติ มานานุสยญฺจ น ปริชานนฺติ.

(ก) โย ยโต มานานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
 ภาวคานานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ยโต ภาวคานานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
 มานานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺธิ กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต
 ภาวคานานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต มานานุสยํ
 น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย อปรียาปนฺเน
 โส ตโต ภาวคานานุสยญฺจ น ปริชานาติ มานานุสยญฺจ
 น ปริชานาติ. อคฺคมคฺคสมํกฺธิ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
 สพฺพตฺถ ภาวคานานุสยญฺจ น ปริชานนฺติ มานานุสยญฺจ
 น ปริชานนฺติ.

(ก) โย ยโต มานานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต อวิชฺชานุสยํ
 น ปริชานาตีติ?

อคคฺมคฺคสมํงคิ ทฺวํชาเย เวทนาย โส ตโต มานานุสยํ
 น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต อวิชฺชานุสยํ น ปริชานาติ.
 เสวว ปุคฺคโล อปริยาปนฺเน โส ตโต มานานุสยญจ
 น ปริชานาติ อวิชฺชานุสยญจ น ปริชานาติ. อคคฺมคฺคสมํงคิ
 จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ มานานุสยญจ น ปริชานนฺติ
 อวิชฺชานุสยญจ น ปริชานนฺติ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชฺชานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
 มานานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

๒๕๖.(ก) โย ยโต ทิฏฺฐานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
 วิจิกิจฺฉานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ยโต วิจิกิจฺฉานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
 ทิฏฺฐานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา ...เป....

๒๕๗.(ก) โย ยโต วิจิกิจฺฉานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
 ภาวราคานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อคคฺมคฺคสมํงคิ รูปรธาตุยา อรูปธาตุยา โส ตโต
 วิจิกิจฺฉานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต ภาวราคานุสยํ
 น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล กามธาตุยา ตีสุ เวทนาสุ,

อปริยาปนเน โส ตโต วิจิจจณฺสยญจ น ปริชานาติ
 ภาวราคานฺสยญจ น ปริชานาติ. อคฺคมคฺคสมํคฺคิยจ อฏฺฐมกญจ
 จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ วิจิจจณฺสยญจ
 น ปริชานนฺติ ภาวราคานฺสยญจ น ปริชานนฺติ.

(ข) โย วา ปน ยโต ภาวราคานฺสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
 วิจิจจณฺสยํ น ปริชานาตีติ?

อฏฺฐมโก กามธาทฺยา ตีสุ เวทนาสุ รูปธาทฺยา อรูปธาทฺยา
 โส ตโต ภาวราคานฺสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต
 วิจิจจณฺสยํ น ปริชานาติ. เสว ปุคฺคโล อปฺริยาปนเน โส ตโต
 ภาวราคานฺสยญจ น ปริชานาติ วิจิจจณฺสยญจ น ปริชานาติ.
 อคฺคมคฺคสมํคฺคิยจ อฏฺฐมกญจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
 สพฺพตฺถ ภาวราคานฺสยญจ น ปริชานนฺติ วิจิจจณฺสยญจ
 น ปริชานนฺติ.

(ก) โย ยโต วิจิจจณฺสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
 อวิชฺขานฺสยํ น ปริชานาตีติ?

อคฺคมคฺคสมํคฺคี กามธาทฺยา ตีสุ เวทนาสุ รูปธาทฺยา
 อรูปธาทฺยา โส ตโต วิจิจจณฺสยํ น ปริชานาติ, โน จ
 โส ตโต อวิชฺขานฺสยํ น ปริชานาติ. เสว ปุคฺคโล อปฺริยาปนเน
 โส ตโต วิจิจจณฺสยญจ น ปริชานาติ อวิชฺขานฺสยญจ
 น ปริชานาติ. อคฺคมคฺคสมํคฺคิยจ อฏฺฐมกญจ จเปตฺวา

อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตถ วิจิกิจฺฉานุสยญจ น ปริชานนฺติ
อวิชฺขานุสยญจ น ปริชานนฺติ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชฺขานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
วิจิกิจฺฉานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อฏฺฐมโก กามธาทูยา ตีสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา
โส ตโต อวิชฺขานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต
วิจิกิจฺฉานุสยํ น ปริชานาติ. เสว ปุคฺคโล อปรียาปนฺเน โส ตโต
อวิชฺขานุสยญจ น ปริชานาติ วิจิกิจฺฉานุสยญจ น ปริชานาติ.
อคฺคมคฺคสมํกฺขิยจ อฏฺฐมกญจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
สพฺพตถ อวิชฺขานุสยญจ น ปริชานนฺติ วิจิกิจฺฉานุสยญจ
น ปริชานนฺติ.

๒๕๘.(ก) โย ยโต ภวราคานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
อวิชฺขานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺขี กามธาทูยา ตีสุ เวทนาสุ โส ตโต
ภวราคานุสยํ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต อวิชฺขานุสยํ
น ปริชานาติ. เสว ปุคฺคโล อปรียาปนฺเน โส ตโต
ภวราคานุสยญจ น ปริชานาติ อวิชฺขานุสยญจ น ปริชานาติ.
อคฺคมคฺคสมํกฺขี จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตถ
ภวราคานุสยญจ น ปริชานนฺติ อวิชฺขานุสยญจ น ปริชานนฺติ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชฺชานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
ภวราคานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา. (เอกมุลกั)

๒๕๙.(ก) โย ยโต กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ
น ปริชานาติ โส ตโต มานานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อคฺคมคฺคสมงฺคิ กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทุยา
อรูปธาทุยา โส ตโต กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ
น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต มานานุสยํ น ปริชานาติ.
เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย อปรียาปนฺเน โส ตโต
กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ น ปริชานาติ มานานุสยญจ
น ปริชานาติ. ทวินํ มคฺคสมงฺคินํ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
สพฺพตฺถ กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ น ปริชานนฺติ
มานานุสยญจ น ปริชานนฺติ.

(ข) โย วา ปน ยโต มานานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
กามราคานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต มานานุสยญจ
กามราคานุสยญจ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต ปฏีฆานุสยํ
น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต
มานานุสยญจ ปฏีฆานุสยญจ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต
กามราคานุสยํ น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล รูปธาทุยา

อรุปรธาตุยา อปริยาปนเน โส ตโต มานานุสยลจ น ปริชานาติ
 กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ น ปริชานาติ.

ทวิญญํ มคฺคสมงฺคิณํ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ
 มานานุสยลจ น ปริชานนฺติ กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ
 น ปริชานนฺติ.

โย ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ น ปริชานาติ
 โส ตโต ทิฏฺฐิฉานุสยํ...เป... วิจิกิจฉานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อฏฺฐมโก กามธาตุยา तीสุ เวทนาสุ รูปธาตุยา อรุปรธาตุยา
 โส ตโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ น ปริชานาติ, โน จ
 โส ตโต วิจิกิจฉานุสยํ น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล อปริยาปนเน
 โส ตโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ น ปริชานาติ
 วิจิกิจฉานุสยลจ น ปริชานาติ. อนาคามิมคฺคสมงฺคิณจ
 อฏฺฐมกณจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ กามราคานุสยลจ
 ปฏิกขานุสยลจ น ปริชานนฺติ วิจิกิจฉานุสยลจ น ปริชานนฺติ.

โย วา ปน ยโต วิจิกิจฉานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคี ทุคฺคชาเย เวทนาย โส ตโต
 วิจิกิจฉานุสยลจ กามราคานุสยลจ น ปริชานาติ, โน จ
 โส ตโต ปฏิกขานุสยํ น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล กามธาตุยา
 ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต วิจิกิจฉานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ

น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยํ น ปริชานาติ.
 เสวว ปุคฺคโล รูปธาดุยา อรูปธาดุยา อปรียาปนเน โส ตโต
 วิจิจฺจนุสยญจ น ปริชานาติ กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ
 น ปริชานาติ. อนาคามิมคฺคสมงฺคิณจ อฏฺฐมกญจ จเปตฺวา
 อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ วิจิจฺจนุสยญจ น ปริชานนฺติ
 กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ น ปริชานนฺติ.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ น ปริชานาติ
 โส ตโต ภวราคานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อคฺคมคฺคสมงฺคิ รูปธาดุยา อรูปธาดุยา โส ตโต
 กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต
 ภวราคานุสยํ น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล กามธาดุยา ตีสุ
 เวทนาสฺส อปรียาปนเน โส ตโต กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ
 น ปริชานาติ ภวราคานุสยญจ น ปริชานาติ.

ทฺวินฺนํ มคฺคสมงฺคินิ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ
 กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ น ปริชานนฺติ ภวราคานุสยญจ
 น ปริชานนฺติ.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
 กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต
 ภวราคานุสยญจ กามราคานุสยญจ น ปริชานาติ, โน จ

โส ตโต ปฏินาณฺสยํ น ปริชานาติ. เสว ปุคฺคโล กามธาทูยา
 ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต ภวราคานฺสยญจ ปฏินาณฺสยญจ
 น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต กามราคานฺสยํ น ปริชานาติ.
 เสว ปุคฺคโล รูปธาทูยา อรูปธาทูยา อปรียาปนฺเน โส ตโต
 ภวราคานฺสยญจ น ปริชานาติ กามราคานฺสยญจ ปฏินาณฺสยญจ
 น ปริชานาติ. ทวินํ มคฺคสมํคิํ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
 สพฺพตฺถ ภวราคานฺสยญจ น ปริชานนฺติ กามราคานฺสยญจ
 ปฏินาณฺสยญจ น ปริชานนฺติ.

(ก) โย ยโต กามราคานฺสยญจ ปฏินาณฺสยญจ น ปริชานาติ
 โส ตโต อวิชฺชานฺสยํ น ปริชานาตีติ?

อคฺคมคฺคสมํคิ กามธาทูยา तीสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา
 อรูปธาทูยา โส ตโต กามราคานฺสยญจ ปฏินาณฺสยญจ
 น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต อวิชฺชานฺสยํ น ปริชานาติ.
 เสว ปุคฺคโล อปรียาปนฺเน โส ตโต กามราคานฺสยญจ
 ปฏินาณฺสยญจ น ปริชานาติ อวิชฺชานฺสยญจ น ปริชานาติ.
 ทวินํ มคฺคสมํคิํ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ
 กามราคานฺสยญจ ปฏินาณฺสยญจ น ปริชานนฺติ อวิชฺชานฺสยญจ
 น ปริชานนฺติ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชฺชานฺสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
 กามราคานฺสยญจ ปฏินาณฺสยญจ น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคคสมงคิ ทุกขาย เวทนาย โส ตโต
 อวิชขานุสยญจ กามราคานุสยญจ น ปริชานาติ, โน จ
 โส ตโต ปฏิฆานุสยํ น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล กามธัตถยา
 ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต อวิชขานุสยญจ ปฏิฆานุสยญจ
 น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยํ น ปริชานาติ.
 เสวว ปุคฺคโล รูปธัตถยา อรูปธัตถยา อปรียาปนเน โส ตโต
 อวิชขานุสยญจ น ปริชานาติ กามราคานุสยญจ ปฏิฆานุสยญจ
 น ปริชานาติ. ทวินํ มคคสมงคินํ จเปตวา อวเสสา ปุคฺคลา
 สพพตถ อวิชขานุสยญจ น ปริชานนฺติ กามราคานุสยญจ
 ปฏิฆานุสยญจ น ปริชานนฺติ. (ทุกมูลกั)

๒๖๐. โย ยโต กามราคานุสยญจ ปฏิฆานุสยญจ
 มานานุสยญจ น ปริชานาติ โส ตโต ทิฏฐานุสยํ...เป...
 วิจิจจฉานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อฏฺฐมโก กามธัตถยา तीสุ เวทนาสุ รูปธัตถยา อรูปธัตถยา
 โส ตโต กามราคานุสยญจ ปฏิฆานุสยญจ มานานุสยญจ
 น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต วิจิจจฉานุสยํ น ปริชานาติ.
 เสวว ปุคฺคโล อปรียาปนเน โส ตโต กามราคานุสยญจ
 ปฏิฆานุสยญจ มานานุสยญจ น ปริชานาติ วิจิจจฉานุสยญจ
 น ปริชานาติ. ทวินํ มคคสมงคินญจ อฏฺฐมกญจ จเปตวา
 อวเสสา ปุคฺคลา สพพตถ กามราคานุสยญจ ปฏิฆานุสยญจ

มานานุสยณจ น ปริชานนติ วิจิกิจฉานุสยณจ น ปริชานนติ.

โย วา ปน ยโต วิจิกิจฉานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
 กามราคานุสยณจ ปฏีฆานุสยณจ มานานุสยณจ น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคคสมงคิ ทุกขาย เวทนาย โส ตโต
 วิจิกิจฉานุสยณจ กามราคานุสยณจ มานานุสยณจ น ปริชานาติ,
 โน จ โส ตโต ปฏีฆานุสยํ น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล
 กามธาดุยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต วิจิกิจฉานุสยณจ
 ปฏีฆานุสยณจ มานานุสยณจ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต
 กามราคานุสยํ น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล รูปธาดุยา
 อรูปธาดุยา อปรียาปนเน โส ตโต วิจิกิจฉานุสยณจ
 น ปริชานาติ กามราคานุสยณจ ปฏีฆานุสยณจ มานานุสยณจ
 น ปริชานาติ. อคคฺมคคสมงคิ กามธาดุยา ทวีสุ เวทนาสุ
 รูปธาดุยา อรูปธาดุยา โส ตโต วิจิกิจฉานุสยณจ
 กามราคานุสยณจ ปฏีฆานุสยณจ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต
 มานานุสยํ น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล ทุกขาย เวทนาย
 อปรียาปนเน โส ตโต วิจิกิจฉานุสยณจ น ปริชานาติ
 กามราคานุสยณจ ปฏีฆานุสยณจ มานานุสยณจ น ปริชานาติ.
 ทวินฺนํ มคคสมงคินญจ อฏฺฐจมกญจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
 สพฺพตฺถ วิจิกิจฉานุสยณจ น ปริชานนติ กามราคานุสยณจ
 ปฏีฆานุสยณจ มานานุสยณจ น ปริชานนติ.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิฆานุสยลจ มานานุสยลจ
น ปริชานาติ โส ตโต ภวราคานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
กามราคานุสยลจ ปฏิฆานุสยลจ มานานุสยลจ น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต

ภวราคานุสยลจ กามราคานุสยลจ มานานุสยลจ น ปริชานาติ,

โน จ โส ตโต ปฏิฆานุสยํ น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล

กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต ภวราคานุสยลจ

ปฏิฆานุสยลจ มานานุสยลจ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต

กามราคานุสยํ น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล รูปธาทุยา

อรูปรธาทุยา อปรียาปนฺเน โส ตโต ภวราคานุสยลจ

น ปริชานาติ กามราคานุสยลจ ปฏิฆานุสยลจ มานานุสยลจ

น ปริชานาติ. อคฺคมคฺคสมงฺคิ กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ

โส ตโต ภวราคานุสยลจ กามราคานุสยลจ ปฏิฆานุสยลจ

น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต มานานุสยํ น ปริชานาติ.

เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย อปรียาปนฺเน โส ตโต

ภวราคานุสยลจ น ปริชานาติ กามราคานุสยลจ ปฏิฆานุสยลจ

มานานุสยลจ น ปริชานาติ. ทฺวินนํ มคฺคสมงฺคินํ จเปตฺวา

อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ ภวราคานุสยลจ น ปริชานนฺติ

กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ น ปริชานนติ.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ
น ปริชานาติ โส ตโต อวิชขานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อคคัมคคสมงคิ ทุกุขาย เวทนาย โส ตโต กามราคานุสยลจ
ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต
อวิชขานุสยํ น ปริชานาติ. เสว ปุคฺคโล อปรียาปนฺเน โส ตโต
กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ น ปริชานาติ
อวิชขานุสยลจ น ปริชานาติ. ทวินํ มคคสมงคินํ จเปตวา
อวเสสา ปุคฺคลา สพพตถ กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ
มานานุสยลจ น ปริชานนติ อวิชขานุสยลจ น ปริชานนติ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชขานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคคสมงคิ ทุกุขาย เวทนาย โส ตโต
อวิชขานุสยลจ กามราคานุสยลจ มานานุสยลจ น ปริชานาติ,
โน จ โส ตโต ปฏิกขานุสยํ น ปริชานาติ. เสว ปุคฺคโล
กามธาดุยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต อวิชขานุสยลจ
ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต
กามราคานุสยํ น ปริชานาติ. เสว ปุคฺคโล รูปธาดุยา
อรูปรธาดุยา อปรียาปนฺเน โส ตโต อวิชขานุสยลจ น ปริชานาติ
กามราคานุสยลจ ปฏิกขานุสยลจ มานานุสยลจ น ปริชานาติ.

ทวินัน มคคสมงคินิ จเปตวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตถ
 อวิชฺขานุสยญจ น ปริชานนฺติ กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ
 มานานุสยญจ น ปริชานนฺติ. (ติกมฺูลกั)

๒๖๑.(ก) โย ยโต กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ
 มานานุสยญจ ทิฏฺฐานุสยญจ น ปริชานาติ โส ตโต วิจิกิจฺฉา
 นุสยํ น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ยโต วิจิกิจฺฉานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
 กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ มานานุสยญจ ทิฏฺฐานุสยญจ
 น ปริชานาตีติ?

อนาคามิมคคสมงคิ ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต
 วิจิกิจฺฉานุสยญจ กามราคานุสยญจ มานานุสยญจ ทิฏฺฐานุสยญจ
 น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต ปฏฺิฆานุสยํ น ปริชานาติ.
 เสวว ปุคฺคโล กามธาทูยา ทวิสฺสุ เวทนาสุ โส ตโต
 วิจิกิจฺฉานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ มานานุสยญจ ทิฏฺฐานุสยญจ
 น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสยํ น ปริชานาติ.
 เสวว ปุคฺคโล รูปธาทูยา อรูปธาทูยา อปรียาปนเน โส ตโต
 วิจิกิจฺฉานุสยญจ น ปริชานาติ กามราคานุสยญจ ปฏฺิฆานุสยญจ
 มานานุสยญจ ทิฏฺฐานุสยญจ น ปริชานาติ. อคฺคมคคสมงคิ
 กามธาทูยา ทวิสฺสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา โส ตโต

วิจิกิจฉานุสยณฺจ กามราคานุสยณฺจ ปฏีฆานุสยณฺจ ทิฏฐานุสยณฺจ
น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต มานานุสยํ น ปริชานาติ.

เสวว ปุคฺคโล ทุกฺขาย เวทนาย อปริยาปนฺเน โส ตโต

วิจิกิจฉานุสยณฺจ น ปริชานาติ กามราคานุสยณฺจ ปฏีฆานุสยณฺจ
มานานุสยณฺจ ทิฏฐานุสยณฺจ น ปริชานาติ. ทฺวินนํ

มคฺคสมงคฺคินณฺจ อฏฺฐมกณฺจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตถ

วิจิกิจฉานุสยณฺจ น ปริชานนฺติ กามราคานุสยณฺจ ปฏีฆานุสยณฺจ
มานานุสยณฺจ ทิฏฐานุสยณฺจ น ปริชานนฺติ ...เป.... (จตุกกมฺมูลกัม)

๒๖๒.(ก) โย ยโต กามราคานุสยณฺจ ปฏีฆานุสยณฺจ

มานานุสยณฺจ ทิฏฐานุสยณฺจ วิจิกิจฉานุสยณฺจ น ปริชานาติ

โส ตโต ภวราคานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน ยโต ภวราคานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต

กามราคานุสยณฺจ ปฏีฆานุสยณฺจ มานานุสยณฺจ ทิฏฐานุสยณฺจ

วิจิกิจฉานุสยณฺจ น ปริชานาตีติ?

อฏฺฐมโก กามธาทฺตฺยา ตีสุ เวทนาสุ รูปรธาทฺตฺยา อรูปธาทฺตฺยา

โส ตโต ภวราคานุสยณฺจ กามราคานุสยณฺจ ปฏีฆานุสยณฺจ

มานานุสยณฺจ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต ทิฏฐานุสยณฺจ

วิจิกิจฉานุสยณฺจ น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล อปริยาปนฺเน

โส ตโต ภวราคานุสยณฺจ น ปริชานาติ กามราคานุสยณฺจ

ปฏิกษานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ
 น ปริชานาติ. อนาคามิมคคสมงคิ ทุกขาย เวทนาย โส ตโต
 ภาวราคานุสยลจ กามราคานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ
 วิจิกิจฉานุสยลจ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต ปฏิกษานุสย
 น ปริชานาติ. เสวว ปุคคโล กามธาดุยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต
 ภาวราคานุสยลจ ปฏิกษานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ
 วิจิกิจฉานุสยลจ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสย
 น ปริชานาติ. เสวว ปุคคโล รูปธาดุยา อรูปธาดุยา อปริยาปนเน
 โส ตโต ภาวราคานุสยลจ น ปริชานาติ กามราคานุสยลจ
 ปฏิกษานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ
 น ปริชานาติ. อคคมคคสมงคิ กามธาดุยา ทวีสุ เวทนาสุ
 โส ตโต ภาวราคานุสยลจ กามราคานุสยลจ ปฏิกษานุสยลจ
 ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต
 มานานุสยลจ น ปริชานาติ. เสวว ปุคคโล ทุกขาย เวทนาย
 อปริยาปนเน โส ตโต ภาวราคานุสยลจ น ปริชานาติ
 กามราคานุสยลจ ปฏิกษานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ
 วิจิกิจฉานุสยลจ น ปริชานาติ. ทวินัน มคคสมงคินลจ
 อฏฐมกนจ จเปตวา อวเสสา ปุคคลา สพพตถ ภาวราคานุสยลจ
 น ปริชานนติ กามราคานุสยลจ ปฏิกษานุสยลจ มานานุสยลจ
 ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ น ปริชานนติ.

(ก) โย ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิฆานุสยลจ มานานุสยลจ
 ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ น ปริชานาติ โส ตโต
 อวิชขานุสยํ น ปริชานาตีติ?

อคฺคมคฺคสมํงคิ ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต กามราคานุสยลจ
 ปฏิฆานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ
 น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต อวิชขานุสยํ น ปริชานาติ.
 เสวว ปุคฺคโล อปรียาปนฺเน โส ตโต กามราคานุสยลจ
 ปฏิฆานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ
 น ปริชานาติ อวิชขานุสยลจ น ปริชานาติ. ทวินัน
 มคฺคสมํงคีนลฺลจ อฏฺฐมกนฺลจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ
 กามราคานุสยลจ ปฏิฆานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ
 วิจิกิจฉานุสยลจ น ปริชานนฺติ อวิชขานุสยลจ น ปริชานนฺติ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชขานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
 กามราคานุสยลจ ปฏิฆานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ
 วิจิกิจฉานุสยลจ น ปริชานาตีติ?

อฏฺฐมโก กามธาทฺฐยา तीสุ เวทนาสุ รูปธาทฺฐยา อรูปธาทฺฐยา
 โส ตโต อวิชขานุสยลจ กามราคานุสยลจ ปฏิฆานุสยลจ
 มานานุสยลจ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต ทิฏฐานุสยลจ
 วิจิกิจฉานุสยลจ น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล อปรียาปนฺเน
 โส ตโต อวิชขานุสยลจ น ปริชานาติ กามราคานุสยลจ

ปฏิฆานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ
 น ปริชานาติ. อนาคามิมคคสมงคิ์ ทุกุขาย เวทนาย โส ตโต
 อวิชขานุสยลจ กามราคานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ
 วิจิกิจฉานุสยลจ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต ปฏิฆานุสย
 น ปริชานาติ. เสวว ปุคคโล กามธาดุยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต
 อวิชขานุสยลจ ปฏิฆานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ
 วิจิกิจฉานุสยลจ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต กามราคานุสย
 น ปริชานาติ. เสวว ปุคคโล รูปธาดุยา อรูปธาดุยา อปริยาปนเน
 โส ตโต อวิชขานุสยลจ น ปริชานาติ กามราคานุสยลจ
 ปฏิฆานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ
 น ปริชานาติ. ทวินัน มคคสมงคินลจ อฏฐมกลจ จเปตวา
 อวเสสา ปุคคลา สพพตถ อวิชขานุสยลจ น ปริชานนติ
 กามราคานุสยลจ ปฏิฆานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ
 วิจิกิจฉานุสยลจ น ปริชานนติ. (ปญจกมุลกั)

๒๖๓.(ก) โย ยโต กามราคานุสยลจ ปฏิฆานุสยลจ
 มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ ภวราคานุสยลจ
 น ปริชานาติ โส ตโต อวิชขานุสย น ปริชานาติตี?

อคคมคคสมงคิ์ ทุกุขาย เวทนาย โส ตโต กามราคานุสยลจ
 ปฏิฆานุสยลจ มานานุสยลจ ทิฏฐานุสยลจ วิจิกิจฉานุสยลจ
 ภวราคานุสยลจ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต อวิชขานุสย

น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล อปริยาปนฺเน โส ตโต
 กามราคานุสยณฺจ ปฏฺิฆานุสยณฺจ มานานุสยณฺจ ทิฏฺฐชานุสยณฺจ
 วิจิกิจฉานุสยณฺจ ภวราคานุสยณฺจ น ปริชานาติ อวิชชานุสยณฺจ
 น ปริชานาติ. ทวินันํ มคฺคสมงฺคิณณฺจ อฏฺฐมกณฺจ จเปตฺวา
 อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ กามราคานุสยณฺจ ปฏฺิฆานุสยณฺจ
 มานานุสยณฺจ ทิฏฺฐชานุสยณฺจ วิจิกิจฉานุสยณฺจ ภวราคานุสยณฺจ
 น ปริชานนฺติ อวิชชานุสยณฺจ น ปริชานนฺติ.

(ข) โย วา ปน ยโต อวิชชานุสยํ น ปริชานาติ โส ตโต
 กามราคานุสยณฺจ ปฏฺิฆานุสยณฺจ มานานุสยณฺจ ทิฏฺฐชานุสยณฺจ
 วิจิกิจฉานุสยณฺจ ภวราคานุสยณฺจ น ปริชานาตีติ?

อฏฺฐมโก กามธาทูยา ตีสุ เวทนายสุ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา
 โส ตโต อวิชชานุสยณฺจ กามราคานุสยณฺจ ปฏฺิฆานุสยณฺจ
 มานานุสยณฺจ ภวราคานุสยณฺจ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต
 ทิฏฺฐชานุสยณฺจ วิจิกิจฉานุสยณฺจ น ปริชานาติ. เสวว ปุคฺคโล
 อปริยาปนฺเน โส ตโต อวิชชานุสยณฺจ น ปริชานาติ
 กามราคานุสยณฺจ ปฏฺิฆานุสยณฺจ มานานุสยณฺจ ทิฏฺฐชานุสยณฺจ
 วิจิกิจฉานุสยณฺจ ภวราคานุสยณฺจ น ปริชานาติ.

อนาคามีมคฺคสมงฺคี ทุกฺขาย เวทนาย โส ตโต อวิชชานุสยณฺจ
 กามราคานุสยณฺจ มานานุสยณฺจ ทิฏฺฐชานุสยณฺจ วิจิกิจฉานุสยณฺจ
 ภวราคานุสยณฺจ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต ปฏฺิฆานุสยํ

น ปริชานาติ. เสว ปุคฺคโล กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ โส ตโต
 อวิชฺขานุสยณฺจ ปฏฺิฆานุสยณฺจ มานานุสยณฺจ ทิฏฺฐานุสยณฺจ
 วิจิกิจฺฉานุสยณฺจ ภวราคานุสยณฺจ น ปริชานาติ, โน จ โส ตโต
 กามราคานุสยํ น ปริชานาติ. เสว ปุคฺคโล รูปธาทูยา
 อรูปธาทูยา อปรียาปนฺเน โส ตโต อวิชฺขานุสยณฺจ น ปริชานาติ
 กามราคานุสยณฺจ ปฏฺิฆานุสยณฺจ มานานุสยณฺจ ทิฏฺฐานุสยณฺจ
 วิจิกิจฺฉานุสยณฺจ ภวราคานุสยณฺจ น ปริชานาติ. ทวินํ
 มคฺคสมงฺคิณฺณํ อฏฺฐมกณฺจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา สพฺพตฺถ
 อวิชฺขานุสยณฺจ น ปริชานนฺติ กามราคานุสยณฺจ ปฏฺิฆานุสยณฺจ
 มานานุสยณฺจ ทิฏฺฐานุสยณฺจ วิจิกิจฺฉานุสยณฺจ ภวราคานุสยณฺจ
 น ปริชานนฺติ. (ฉกฺกมฺมูลกั)

ปริณฺณวาเว ปฏฺิโหม.

ปริณฺณวาโว.

๕. ปหีนวโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๒๖๔.(ก) ยสฺส กามราคานุสโย ปหิโน ตสฺส ปฏฺิฆานุสโย
 ปหิโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ปฏิกฺขานุสโย ปหิโน ตสฺส กามราคานุสโย
ปหิโนติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส กามราคานุสโย ปหิโน ตสฺส มานานุสโย ปหิโนติ?
อนาคามิสฺส กามราคานุสโย ปหิโน, โน จ ตสฺส มานานุสโย
ปหิโน. อรหโต กามราคานุสโย จ ปหิโน มานานุสโย จ ปหิโน.

(ข) ยสฺส วา ปน มานานุสโย ปหิโน ตสฺส กามราคานุสโย
ปหิโนติ?

อามนฺตา.

ยสฺส กามราคานุสโย ปหิโน ตสฺส ทิฏฺฐจฺ्ञานุสโย...เป...
วิจิกิจฺ्ञานุสโย ปหิโนติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน วิจิกิจฺ्ञานุสโย ปหิโน ตสฺส กามราคานุสโย
ปหิโนติ?

ทฺวิณฺณํ ปุคฺคฺลानํ วิจิกิจฺ्ञานุสโย ปหิโน, โน จ เตสํ
กามราคานุสโย ปหิโน. ทฺวิณฺณํ ปุคฺคฺลानํ วิจิกิจฺ्ञานุสโย จ ปหิโน
กามราคานุสโย จ ปหิโน.

ยสฺส กามราคานุสโย ปหิโน ตสฺส ภวราคานุสโย...เป...
อวิชฺขานุสโย ปหิโนติ?

อนาคามิสฺส กามราคานุสโย ปหีโน, โน จ ตสฺส
อวิชฺขานุสโย ปหีโน. อรหโต กามราคานุสโย จ ปหีโน
อวิชฺขานุสโย จ ปหีโน.

ยสฺส วา ปน อวิชฺขานุสโย ปหีโน ตสฺส กามราคานุสโย
ปหีโนติ?

อามนฺตา.

๒๖๕.(ก) ยสฺส ปฏิกฺขานุสโย ปหีโน ตสฺส มานานุสโย
ปหีโนติ?

อนาคามิสฺส ปฏิกฺขานุสโย ปหีโน, โน จ ตสฺส มานานุสโย
ปหีโน. อรหโต ปฏิกฺขานุสโย จ ปหีโน มานานุสโย จ ปหีโน.

(ข) ยสฺส วา ปน มานานุสโย ปหีโน ตสฺส ปฏิกฺขานุสโย
ปหีโนติ?

อามนฺตา.

ยสฺส ปฏิกฺขานุสโย ปหีโน ตสฺส ทิฏฺฐานุสโย...เป...
วิจิกิจฺฉานุสโย ปหีโนติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน วิจิกิจฺฉานุสโย ปหีโน ตสฺส ปฏิกฺขานุสโย
ปหีโนติ?

ทฺวินนํ ปุคฺคถานํ วิจิกิจฺฉานุสโย ปหีโน, โน จ เตสํ

ปฏิฆานุสโย ปหีโน. ทวินนํ ปุคฺคลानํ วิจิกิจฺฉานุสโย จ ปหีโน
ปฏิฆานุสโย จ ปหีโน.

ยสฺส ปฏิฆานุสโย ปหีโน ตสฺส ภวราคานุสโย...เป...
อวิชฺขานุสโย ปหีโนติ?

อนาคามิสฺส ปฏิฆานุสโย ปหีโน, โน จ ตสฺส อวิชฺขานุสโย
ปหีโน. อรหโต ปฏิฆานุสโย จ ปหีโน อวิชฺขานุสโย จ ปหีโน.

ยสฺส วา ปน อวิชฺขานุสโย ปหีโน ตสฺส ปฏิฆานุสโย
ปหีโนติ?

อามนฺตา.

๒๖๖. ยสฺส มานานุสโย ปหีโน ตสฺส ทิฏฺฐานุสโย...เป...
วิจิกิจฺฉานุสโย ปหีโนติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน วิจิกิจฺฉานุสโย ปหีโน ตสฺส มานานุสโย
ปหีโนติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลानํ วิจิกิจฺฉานุสโย ปหีโน, โน จ เตสํ
มานานุสโย ปหีโน. อรหโต วิจิกิจฺฉานุสโย จ ปหีโน มานานุสโย
จ ปหีโน.

ยสฺส มานานุสโย ปหีโน ตสฺส ภวราคานุสโย...เป...
อวิชฺขานุสโย ปหีโนติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน อวิชฺขานุสโย ปหีโน ตสฺส มานานุสโย
ปหีโนติ?

อามนฺตา.

๒๖๗.(ก) ยสฺส ทิฏฺฐานุสโย ปหีโน ตสฺส วิจิกิจฺฉานุสโย
ปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน วิจิกิจฺฉานุสโย ปหีโน ตสฺส ทิฏฺฐานุสโย
ปหีโนติ?

อามนฺตา ...เป....

๒๖๘. ยสฺส วิจิกิจฺฉานุสโย ปหีโน ตสฺส ภวราคานุสโย...เป...
อวิชฺขานุสโย ปหีโนติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลानํ วิจิกิจฺฉานุสโย ปหีโน, โน จ เตสํ
อวิชฺขานุสโย ปหีโน. อรหฺโต วิจิกิจฺฉานุสโย จ ปหีโน
อวิชฺขานุสโย จ ปหีโน.

ยสฺส วา ปน อวิชฺขานุสโย ปหีโน ตสฺส วิจิกิจฺฉานุสโย
ปหีโนติ?

อามนฺตา.

๒๖๙.(ก) ยสฺส ภวราคานุสโย ปหีโน ตสฺส อวิชฺขานุสโย
ปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อวิหฺขานุสฺโย ปหีโน ตสฺส ภวราคานุสฺโย
ปหีโนติ?

อามนฺตา. (เอกมฺลกั)

๒๗๐.(ก) ยสฺส ภวราคานุสฺโย จ ปฏฺฐิขานุสฺโย จ ปหีนา
ตสฺส มานานุสฺโย ปหีโนติ?

อนาคามิสฺส ภวราคานุสฺโย จ ปฏฺฐิขานุสฺโย จ ปหีนา,
โน จ ตสฺส มานานุสฺโย ปหีโน. อรหฺโต ภวราคานุสฺโย จ
ปฏฺฐิขานุสฺโย จ ปหีนา มานานุสฺโย จ ปหีโน.

(ข) ยสฺส วา ปน มานานุสฺโย ปหีโน ตสฺส ภวราคานุสฺโย
จ ปฏฺฐิขานุสฺโย จ ปหีนาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส ภวราคานุสฺโย จ ปฏฺฐิขานุสฺโย จ ปหีนา ตสฺส
ทวิจฺจนานุสฺโย...เป... วิจิกิจฺจนานุสฺโย ปหีโนติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน วิจิกิจฺจนานุสฺโย ปหีโน ตสฺส ภวราคานุสฺโย จ
ปฏฺฐิขานุสฺโย จ ปหีนาติ?

ทวิณฺณํ ปุคฺคลันํ วิจิกิจฺจนานุสฺโย ปหีโน, โน จ เตสํ
ภวราคานุสฺโย จ ปฏฺฐิขานุสฺโย จ ปหีนา. ทวิณฺณํ ปุคฺคลันํ
วิจิกิจฺจนานุสฺโย จ ปหีโน ภวราคานุสฺโย จ ปฏฺฐิขานุสฺโย จ
ปหีนา.

ยสฺส กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ ปหีนา ตสฺส
ภวราคานุสโย...เป... อวิชขานุสโย ปหีนฺติ?

อนาคามิสฺส กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ ปหีนา,
โน จ ตสฺส อวิชขานุสโย ปหีโน. อรหโต กามราคานุสโย จ
ปฏิกขานุสโย จ ปหีนา อวิชขานุสโย จ ปหีโน.

ยสฺส วา ปน อวิชขานุสโย ปหีโน ตสฺส กามราคานุสโย จ
ปฏิกขานุสโย จ ปหีนาคี?

อามนฺตา. (ทุกมูลกั)

๒๗๑. ยสฺส กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
มานานุสโย จ ปหีนา ตสฺส ทิฏฺฐจานุสโย...เป... วิจิกิจจานุสโย
ปหีนฺติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน วิจิกิจจานุสโย ปหีโน ตสฺส กามราคานุสโย จ
ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ปหีนาคี?

ทฺวิณฺณํ ปุคฺคสถานํ วิจิกิจจานุสโย ปหีโน, โน จ เตสํ
กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ปหีนา.
อนาคามิสฺส วิจิกิจจานุสโย จ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
ปหีนา, โน จ ตสฺส มานานุสโย ปหีโน. อรหโต
วิจิกิจจานุสโย จ ปหีโน กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
มานานุสโย จ ปหีนา.

ยสฺส กามราคานุสฺโย จ ปฏฺิฆานุสฺโย จ มานานุสฺโย จ
ปหีนา ตสฺส ฆวราคานุสฺโย...เป... อวิชฺขานุสฺโย ปหีโนติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน อวิชฺขานุสฺโย ปหีโน ตสฺส กามราคานุสฺโย จ
ปฏฺิฆานุสฺโย จ มานานุสฺโย จ ปหีนาติ?

อามนฺตา. (ติกมฺมลกั)

๒๗๒.(ก) ยสฺส กามราคานุสฺโย จ ปฏฺิฆานุสฺโย จ
มานานุสฺโย จ ทิฏฺฐานุสฺโย จ ปหีนา ตสฺส วิจิกิจฺฉานุสฺโย
ปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน วิจิกิจฺฉานุสฺโย ปหีโน ตสฺส
กามราคานุสฺโย จ ปฏฺิฆานุสฺโย จ มานานุสฺโย จ ทิฏฺฐานุสฺโย จ
ปหีนาติ?

ทวีนํ ปุคฺคลันํ วิจิกิจฺฉานุสฺโย จ ทิฏฺฐานุสฺโย จ ปหีนา,
โน จ เตสํ กามราคานุสฺโย จ ปฏฺิฆานุสฺโย จ มานานุสฺโย จ
ปหีนา. อนาคามิสฺส วิจิกิจฺฉานุสฺโย จ กามราคานุสฺโย จ
ปฏฺิฆานุสฺโย จ ทิฏฺฐานุสฺโย จ ปหีนา, โน จ ตสฺส มานานุสฺโย
ปหีโน. อรหโต วิจิกิจฺฉานุสฺโย จ ปหีโน กามราคานุสฺโย จ
ปฏฺิฆานุสฺโย จ มานานุสฺโย จ ทิฏฺฐานุสฺโย จ ปหีนา ...เป....
(จตุกกมฺมลกั)

๒๗๓. ยสฺส กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ ปหีนา ตสฺส
 ภวราคานุสโย...เป... อวิชฺขานุสโย ปหีโนติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน อวิชฺขานุสโย ปหีโน ตสฺส กามราคานุสโย จ
 ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ
 ปหีนาติ?

อามนฺตา. (ปญฺจกมฺมลกั)

๒๗๔.(ก) ยสฺส กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ
 ปหีนา ตสฺส อวิชฺขานุสโย ปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อวิชฺขานุสโย ปหีโน ตสฺส
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ ปหีนาติ?

อามนฺตา. (ฉกฺกมฺมลกั)

(ข) อนุโลมโอภาโส

๒๗๕.(ก) ยตฺถ กามราคานุสโย ปหีโน ตตฺถ ปฏิกขานุสโย
 ปหีโนติ?

น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.

(ข) ยตถ วา ปน ปฏิฆานุสโย ปหีโน ตตถ กามราคานุสโย
ปหีโนติ?

น วตตัพโพ “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย ปหีโน ตตถ มานานุสโย ปหีโนติ?
อามนตา.

(ข) ยตถ วา ปน มานานุสโย ปหีโน ตตถ กามราคานุสโย
ปหีโนติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เอตถ มานานุสโย ปหีโน;
กามราคานุสโย น วตตัพโพ “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา.
กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ เอตถ มานานุสโย จ ปหีโน
กามราคานุสโย จ ปหีโน.

ยตถ กามราคานุสโย ปหีโน ตตถ ทิฏฐิขานุสโย...เป...
วิจิกิจขานุสโย ปหีโนติ?

อามนตา.

ยตถ วา ปน วิจิกิจขานุสโย ปหีโน ตตถ กามราคานุสโย
ปหีโนติ?

ทุกขาย เวทนาย รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เอตถ
วิจิกิจขานุสโย ปหีโน; กามราคานุสโย น วตตัพโพ
“ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา. กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ
เอตถ วิจิกิจขานุสโย จ ปหีโน กามราคานุสโย จ ปหีโน.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย ปหีโน ตตถ ฆวราคานุสโย
ปหีโนติ?

น วตตพโพ “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา.

(ข) ยตถ วา ปน ฆวราคานุสโย ปหีโน ตตถ
กามราคานุสโย ปหีโนติ?

น วตตพโพ “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย ปหีโน ตตถ อวิชขานุสโย
ปหีโนติ?

อามนตา.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชขานุสโย ปหีโน ตตถ กามราคานุสโย
ปหีโนติ?

ทุกุขาย เวทนาย รุปธาดุยา อรูปธาดุยา เอตถ อวิชขานุสโย
ปหีโน; กามราคานุสโย น วตตพโพ “ปหีโน”ติ วา
“อปปหีโน”ติ วา. กามธาดุยา ทวิสุ เวทนาสุ เอตถ
อวิชขานุสโย จ ปหีโน กามราคานุสโย จ ปหีโน.

๒๗๖.(ก) ยตถ ปฏิกขานุสโย ปหีโน ตตถ มานานุสโย
ปหีโนติ?

น วตตพโพ “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา.

(ข) ยตถ วา ปน มานานุสโย ปหีโน ตตถ ปฏิกขานุสโย
ปหีโนติ?

น วตตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา.

ยตถ ปฏิกขานุสโย ปหีโน ตตถ วิกฺกขานุสโย...เป...

วิกฺกขานุสโย ปหีโนติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน วิกฺกขานุสโย ปหีโน ตตถ ปฏิกขานุสโย
ปหีโนติ?

กามธาคฺคยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา เอตถ
วิกฺกขานุสโย ปหีโน; ปฏิกขานุสโย น วตตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา
“อปปหีโน”ติ วา. ทุกฺขาย เวทนาย เอตถ วิกฺกขานุสโย จ
ปหีโน ปฏิกขานุสโย จ ปหีโน.

(ก) ยตถ ปฏิกขานุสโย ปหีโน ตตถ ภาวราคานุสโย ปหีโนติ?

น วตตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา.

(ข) ยตถ วา ปน ภาวราคานุสโย ปหีโน ตตถ ปฏิกขานุสโย
ปหีโนติ?

น วตตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา.

(ก) ยตถ ปฏิกขานุสโย ปหีโน ตตถ อวิขขานุสโย ปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชขานุสโย ปหีโน ตตถ ปฏีฆานุสโย
ปหีโนติ?

กามธาคุยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาคุยา อรูปธาคุยา เอตถ
อวิชขานุสโย ปหีโน; ปฏีฆานุสโย น วตตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา
“อปปหีโน”ติ วา. ทุกขาย เวทนาย เอตถ อวิชขานุสโย จ
ปหีโน ปฏีฆานุสโย จ ปหีโน.

๒๗๗. ยตถ มานานุสโย ปหีโน ตตถ ทิฏฐานุสโย...เป...
วิจิกิจฉานุสโย ปหีโนติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน วิจิกิจฉานุสโย ปหีโน ตตถ มานานุสโย
ปหีโนติ?

ทุกขาย เวทนาย เอตถ วิจิกิจฉานุสโย ปหีโน; มานานุสโย
น วตตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา. กามธาคุยา ทวีสุ
เวทนาสุ รูปธาคุยา อรูปธาคุยา เอตถ วิจิกิจฉานุสโย จ ปหีโน
มานานุสโย จ ปหีโน.

(ก) ยตถ มานานุสโย ปหีโน ตตถ ฆวราคานุสโย ปหีโนติ?

กามธาคุยา ทวีสุ เวทนาสุ เอตถ มานานุสโย ปหีโน;
ฆวราคานุสโย น วตตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา.
รูปธาคุยา อรูปธาคุยา เอตถ มานานุสโย จ ปหีโน
ฆวราคานุสโย จ ปหีโน.

(ข) ยตถ วา ปน ภวราคานุสโย ปหีโน ตตถ มานานุสโย
ปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ มานานุสโย ปหีโน ตตถ อวิชขานุสโย ปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชขานุสโย ปหีโน ตตถ มานานุสโย
ปหีโนติ?

ทุกฺขาย เวทนาย เอตถ อวิชขานุสโย ปหีโน; มานานุสโย
น วตตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา. กามธาคฺคยา ทฺวิสสุ
เวทนาสุ รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา เอตถ อวิชขานุสโย จ ปหีโน
มานานุสโย จ ปหีโน.

๒๗๘.(ก) ยตถ ทิฏฐิขานุสโย ปหีโน ตตถ วิจิกิฉฺฉานุสโย
ปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน วิจิกิฉฺฉานุสโย ปหีโน ตตถ ทิฏฐิขานุสโย
ปหีโนติ?

อามนฺตา ...เป....

๒๗๙.(ก) ยตถ วิจิกิฉฺฉานุสโย ปหีโน ตตถ ภวราคานุสโย
ปหีโนติ?

กามธาตุยา ตีสฺว เวทนาสุ เอตถ วิจิกิจฺฉานุสโย ปหีโน;
 ภาวราคานุสโย น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.
 รูปธาตุยา อรูปธาตุยา เอตถ วิจิกิจฺฉานุสโย จ ปหีโน
 ภาวราคานุสโย จ ปหีโน.

(ข) ยตถ วา ปน ภาวราคานุสโย ปหีโน ตตถ วิจิกิจฺฉานุสโย
 ปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ วิจิกิจฺฉานุสโย ปหีโน ตตถ อวิชฺชานุสโย ปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชฺชานุสโย ปหีโน ตตถ วิจิกิจฺฉานุสโย
 ปหีโนติ?

อามนฺตา.

๒๘๐.(ก) ยตถ ภาวราคานุสโย ปหีโน ตตถ อวิชฺชานุสโย
 ปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชฺชานุสโย ปหีโน ตตถ ภาวราคานุสโย
 ปหีโนติ?

กามธาตุยา ตีสฺว เวทนาสุ เอตถ อวิชฺชานุสโย ปหีโน;
 ภาวราคานุสโย น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.
 รูปธาตุยา อรูปธาตุยา เอตถ อวิชฺชานุสโย จ ปหีโน

ภวราคานุสโย จ ปหีโน. (เอกมุลกั)

๒๘๑.(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ ปหีนา
ตตถ มานานุสโย ปหีโนติ?

นตถิ.

(ข) ยตถ วา ปน มานานุสโย ปหีโน ตตถ
กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ ปหีนาติ?

รูปธาคุยา อรูปธาคุยา เอตถ มานานุสโย ปหีโน;
กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ น วตตพพา “ปหีนา”ติ วา
“อปปหีนา”ติ วา. กามธาคุยา ทวีสุ เวทนาสุ เอตถ
मानานุสโย จ กามราคานุสโย จ ปหีนา; ปฏิกขานุสโย
น วตตพโพ “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา.

ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ ปหีนา ตตถ
วิจิกิจฉานุสโย...เป... วิจิกิจฉานุสโย ปหีโนติ?

นตถิ.

ยตถ วา ปน วิจิกิจฉานุสโย ปหีโน ตตถ กามราคานุสโย จ
ปฏิกขานุสโย จ ปหีนาติ?

รูปธาคุยา อรูปธาคุยา เอตถ วิจิกิจฉานุสโย ปหีโน;
กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ น วตตพพา “ปหีนา”ติ วา
“อปปหีนา”ติ วา. กามธาคุยา ทวีสุ เวทนาสุ เอตถ
วิจิกิจฉานุสโย จ กามราคานุสโย จ ปหีนา; ปฏิกขานุสโย

น วตตัพโพ “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา. ทุกขาย เวทนาย
 เอตถ วิจิกิจฺจนุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ ปหีนา; กามราคานุสโย
 น วตตัพโพ “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ ปหีนา ตตถ
 ภวราคานุสโย ปหีโนติ?

นตถิ.

(ข) ยตถ วา ปน ภวราคานุสโย ปหีโน ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ ปหีนาติ?

น วตตัพพา “ปหีนา”ติ วา “อปปหีนา”ติ วา.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ ปหีนา ตตถ
 อวิขานุสโย ปหีโนติ?

นตถิ.

(ข) ยตถ วา ปน อวิขานุสโย ปหีโน ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ ปหีนาติ?

รูปธาคุยา อรูปธาคุยา เอตถ อวิขานุสโย ปหีโน;
 กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ น วตตัพพา “ปหีนา”ติ วา
 “อปปหีนา”ติ วา. กามธาคุยา ทวีสุ เวทนาสุ เอตถ
 อวิขานุสโย จ กามราคานุสโย จ ปหีนา; ปฏฺิฆานุสโย
 น วตตัพโพ “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา.

ทุกขาย เวทนาย เอตถ อวิขานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ ปหีนา;

กามราคานุสโย น วตตัพโพ “ปหีโน”ติ वा “อปปหีโน”ติ वा.
(ทุกมูลกั)

๒๘๒. ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย
จ ปหีนา ตตถ ทิฏฐานุสโย...เป... วิจิกิจฉานุสโย ปหีโนติ?
นตถิ.

ยตถ वा ปน วิจิกิจฉานุสโย ปหีโน ตตถ กามราคานุสโย จ
ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ปหีนาติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เอตถ วิจิกิจฉานุสโย จ
मानานุสโย จ ปหีนา; กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
न वतत्तप्पा “पहिना”ति वा “अपपहिना”ति वा. कामधातुया त्वीसु
वेथनासु एतत्त विजिकिञ्चानुसโย ज कामरानुसโย ज
माननुसโย ज पहिना; प्णिखानुसโย न वतत्तप्पो “पहिโน”ति वा
“अपपहिโน”ति वा. त्ठुखाय वेथनाय एतत्त विजिकिञ्चानुसโย ज
प्णिखानुसโย ज पहिना; कामरानुसโย ज माननुसโย ज
न वतत्तप्पा “पहिना”ति वा “अपपहिना”ति वा.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ
ปหีนา ตตถ ฆวราคานุสโย ปหีโนติ?

นตถิ.

(ข) ยตถ वा ปน ฆวราคานุสโย ปหีโน ตตถ
กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ปหีนาติ?

มานานุสโย ปหีโน; กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
น วตตพพา “ปหีนา”ติ วา “อปปหีนา”ติ วา.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ
ปหีนา ตตถ อวิชขานุสโย ปหีโนติ?

นตถิ.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชขานุสโย ปหีโน ตตถ
กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ปหีนาติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เอตถ อวิชขานุสโย จ มานานุสโย จ
ปหีนา; กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ น วตตพพา
“ปหีนา”ติ วา “อปปหีนา”ติ วา. กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ
เอตถ อวิชขานุสโย จ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ ปหีนา;
ปฏิกขานุสโย น วตตพโพ “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา.
ทุกุขาย เวทนาย เอตถ อวิชขานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ ปหีนา;
กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ น วตตพพา “ปหีนา”ติ วา
“อปปหีนา”ติ วา. (ติกมุลกั)

๒๘๓.(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ ปหีนา ตตถ วิจิกิจฉานุสโย
ปหีโนติ?

นตถิ.

(ข) ยตถ วา ปน วิจิจิฉณานุสโย ปหีโน ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐาณานุสโย จ
 ปหีนาติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เอตถ วิจิจิฉณานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐาณานุสโย จ ปหีนา; กามราคานุสโย จ
 ปฏีฆานุสโย จ น วตตพพา “ปหีนา”ติ วา “อปปหีนา”ติ วา.
 กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ เอตถ วิจิจิฉณานุสโย จ
 กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐาณานุสโย จ ปหีนา;
 ปฏีฆานุสโย น วตตพโพ “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา.
 ทุกุขาย เวทนาย เอตถ วิจิจิฉณานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ
 ทิฏฐาณานุสโย จ ปหีนา; กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ
 น วตตพพา “ปหีนา”ติ วา “อปปหีนา”ติ วา ...เป....
 (จตุกกมฺมลกั)

๒๘๔.(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐาณานุสโย จ วิจิจิฉณานุสโย จ ปหีนา ตตถ
 ภวราคานุสโย ปหีโนติ?

นตถิ.

(ข) ยตถ วา ปน ภวราคานุสโย ปหีโน ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐาณานุสโย จ
 วิจิจิฉณานุสโย จ ปหีนาติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เอตถ ภวราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ ปหีนา;
 กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ น วตตพพา “ปหีนา”ติ वा
 “อปปหีนา”ติ वा.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ มานานุสโย จ
 ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ ปหีนา ตตถ อวิชขานุสโย
 ปหีโนติ?

นตถิ.

(ข) ยตถ वा ปน อวิชขานุสโย ปหีโน ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ ปหีนาติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เอตถ อวิชขานุสโย จ มานานุสโย จ
 ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ ปหีนา; กามราคานุสโย จ
 ปฏีฆานุสโย จ น วตตพพา “ปหีนา”ติ वा “อปปหีนา”ติ वा.
 กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ เอตถ อวิชขานุสโย จ
 กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ ปหีนา; ปฏีฆานุสโย น วตตพโพ
 “ปหีโน”ติ वा “อปปหีโน”ติ वा. ทุกขาย เวทนาย เอตถ
 อวิชขานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ

ปหีนา; กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ น วตตพพา
 “ปหีนา”ติ วา “อปปหีนา”ติ วา. (ปญจกมุลก)

๒๘๕.(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ
 ปหีนา ตตถ อวิชขานุสโย ปหีโนติ?

นตถิ.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชขานุสโย ปหีโน ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ ปหีนาติ?

รูปธาคุยา อรูปธาคุยา เอตถ อวิชขานุสโย จ มานานุสโย จ
 ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ ปหีนา;
 กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ น วตตพพา “ปหีนา”ติ วา
 “อปปหีนา”ติ วา. กามธาคุยา ทวีสุ เวทนาสุ เอตถ
 อวิชขานุสโย จ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ ปหีนา; ปฏีฆานุสโย จ ภวราคานุสโย จ
 น วตตพพา “ปหีนา”ติ วา “อปปหีนา”ติ วา. ทุกขาย เวทนาย
 เอตถ อวิชขานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ ปหีนา; กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ
 ภวราคานุสโย จ น วตตพพา “ปหีนา”ติ วา “อปปหีนา”ติ วา.
 (ฉกกมุลก)

(ค) อนุโลมบุคคลโลกาสา

๒๘๖.(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
ปฏิกขานุสโย ปหีโนติ?

น วตตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปฏิกขานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
กามราคานุสโย ปหีโนติ?

น วตตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
มานานุสโย ปหีโนติ?

อนาคามิสฺส กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตถ
กามราคานุสโย ปหีโน, โน จ ตสฺส ตตถ มานานุสโย ปหีโน.
อรหโต กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย จ
ปหีโน มานานุสโย จ ปหีโน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มานานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
กามราคานุสโย ปหีโนติ?

อรหโต รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตสฺส ตตถ มานานุสโย
ปหีโน; กามราคานุสโย น วตตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา
“อปปหีโน”ติ วา. ตสฺสเสว ปุคฺคสฺส กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ
ตสฺส ตตถ มานานุสโย จ ปหีโน กามราคานุสโย จ ปหีโน.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
ทิจฺฉานุสโย ปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ทิจฺฉานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
กามราคานุสโย ปหีโนติ?

ทฺวินนํ ปุคฺคลานํ ทุขาย เวทนาย รูปธตฺตยา อรูปธตฺตยา
เตสํ ตตถ ทิจฺฉานุสโย ปหีโน; กามราคานุสโย น วตฺตพฺโพ
“ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา. เตสญฺเฌว ปุคฺคลานํ
กามธตฺตยา ทฺวิสุ เวทนาสุ เตสํ ตตถ ทิจฺฉานุสโย ปหีโน,
โน จ เตสํ ตตถ กามราคานุสโย ปหีโน. ทฺวินนํ ปุคฺคลานํ
ตุขาย เวทนาย รูปธตฺตยา อรูปธตฺตยา เตสํ ตตถ
ทิจฺฉานุสโย ปหีโน; กามราคานุสโย น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา
“อปฺปหีโน”ติ วา. เตสญฺเฌว ปุคฺคลานํ กามธตฺตยา ทฺวิสุ
เวทนาสุ เตสํ ตตถ ทิจฺฉานุสโย จ ปหีโน กามราคานุสโย จ
ปหีโน.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
วิจิกิจฺฉานุสโย ปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ วิจิกิจฺฉานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
กามราคานุสโย ปหีโนติ?

ทวินันํ ปุคฺคลานํ ทุขาย เวทนาย รูปธาตุยา อรูปธาตุยา
 เตสํ ตตฺถ วิจิจฺฉานุสโย ปหิโน; กามราคานุสโย น วตฺตพฺโพ
 “ปหิโน”ติ วา “อปปหิโน”ติ วา. เตสญฺเณว ปุคฺคลานํ
 กามธาตุยา ทวีสุ เวทนาสุ เตสํ ตตฺถ วิจิจฺฉานุสโย ปหิโน,
 โน จ เตสํ ตตฺถ กามราคานุสโย ปหิโน. ทวินันํ ปุคฺคลานํ
 ทุขาย เวทนาย รูปธาตุยา อรูปธาตุยา เตสํ ตตฺถ
 วิจิจฺฉานุสโย ปหิโน; กามราคานุสโย น วตฺตพฺโพ
 “ปหิโน”ติ วา “อปปหิโน”ติ วา. เตสญฺเณว ปุคฺคลานํ
 กามธาตุยา ทวีสุ เวทนาสุ เตสํ ตตฺถ วิจิจฺฉานุสโย จ ปหิโน
 กามราคานุสโย จ ปหิโน.

(ก) ยสฺส ยตฺถ กามราคานุสโย ปหิโน ตสฺส ตตฺถ ภาวราคานุสโย ปหิโนติ?

น วตฺตพฺโพ “ปหิโน”ติ วา “อปปหิโน”ติ วา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ภาวราคานุสโย ปหิโน ตสฺส ตตฺถ กามราคานุสโย ปหิโนติ?

น วตฺตพฺโพ “ปหิโน”ติ วา “อปปหิโน”ติ วา.

(ก) ยสฺส ยตฺถ กามราคานุสโย ปหิโน ตสฺส ตตฺถ อวิขานุสโย ปหิโนติ?

อนาคามิสฺส กามธาตุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตฺถ กามราคานุสโย ปหิโน, โน จ ตสฺส ตตฺถ อวิขานุสโย ปหิโน.

อรหโต กามธาคุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย จ
ปหีโน อวิชขานุสโย จ ปหีโน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชขานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
กามราคานุสโย ปหีโนติ?

อรหโต ทุกขาย เวทนาย รูปธาคุยา อรูปธาคุยา ตสฺส ตตถ
อวิชขานุสโย ปหีโน; กามราคานุสโย น วตตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา
“อปปหีโน”ติ วา. ตสฺสเสว ปุคฺคสฺส กามธาคุยา ทวีสุ เวทนาสุ
ตสฺส ตตถ อวิชขานุสโย จ ปหีโน กามราคานุสโย จ ปหีโน.

๒๘๗.(ก) ยสฺส ยตถ ปฏฺิฆานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
มานานุสโย ปหีโนติ?

น วตตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มานานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
ปฏฺิฆานุสโย ปหีโนติ?

น วตตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา.

ยสฺส ยตถ ปฏฺิฆานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ ทิฏฺฐานุสโย...เป...
วิจิกิจฺฉานุสโย ปหีโนติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ วิจิกิจฺฉานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
ปฏฺิฆานุสโย ปหีโนติ?

ทวินัน ปุคฺคลานํ กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา
 อรูปธาทูยา เตสํ ตตฺถ วิจิกิञฺฉานุสโย ปหีโน; ปฏฺิฆานุสโย
 น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา. เตสญฺเฌว
 ปุคฺคลานํ ทุกฺขาย เวทนาย เตสํ ตตฺถ วิจิกิञฺฉานุสโย ปหีโน,
 โน จ เตสํ ตตฺถ ปฏฺิฆานุสโย ปหีโน. ทวินัน ปุคฺคลานํ
 กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เตสํ ตตฺถ
 วิจิกิञฺฉานุสโย ปหีโน; ปฏฺิฆานุสโย น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา
 “อปปหีโน”ติ วา. เตสญฺเฌว ปุคฺคลานํ ทุกฺขาย เวทนาย เตสํ
 ตตฺถ วิจิกิञฺฉานุสโย จ ปหีโน ปฏฺิฆานุสโย จ ปหีโน.

(ก) ยสฺส ยตฺถ ปฏฺิฆานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตฺถ
 ภาวราคานุสโย ปหีโนติ?

น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ภาวราคานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตฺถ
 ปฏฺิฆานุสโย ปหีโนติ?

น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา.

(ก) ยสฺส ยตฺถ ปฏฺิฆานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตฺถ อวิขุขานุสโย
 ปหีโนติ?

อนาคามิสฺส ทุกฺขาย เวทนาย ตสฺส ตตฺถ ปฏฺิฆานุสโย
 ปหีโน, โน จ ตสฺส ตตฺถ อวิขุขานุสโย ปหีโน.

อรหโต ทุกฺขาย เวทนาย ตสฺส ตตฺถ ปฏฺิฆานุสโย จ ปหีโน

อวิชชานุสโย จ ปหีโน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชชานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
ปฏิกขานุสโย ปหีโนติ?

อรหโต กามธาคฺคยา ทวิสุ เวทนาสฺ รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา
ตสฺส ตตถ อวิชชานุสโย ปหีโน; ปฏิกขานุสโย น วตตพฺโพ
“ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา. ตสฺเสว ปุคฺคสฺส ทุคฺคชาเย
เวทนาย ตสฺส ตตถ อวิชชานุสโย จ ปหีโน ปฏิกขานุสโย จ
ปหีโน.

๒๘๘. ยสฺส ยตถ มานานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
วิจิกิञฺฉานุสโย...เป... วิจิกิञฺฉานุสโย ปหีโนติ?

อามนตฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ วิจิกิञฺฉานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
มานานุสโย ปหีโนติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลันํ ทุคฺคชาเย เวทนาย เตสํ ตตถ
วิจิกิञฺฉานุสโย ปหีโน; มานานุสโย น วตตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา
“อปปหีโน”ติ วา. เตสญฺเอย ปุคฺคลันํ กามธาคฺคยา ทวิสุ
เวทนาสฺ รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา เตสํ ตตถ วิจิกิञฺฉานุสโย ปหีโน,
โน จ เตสํ ตตถ มานานุสโย ปหีโน. อรหโต ทุคฺคชาเย เวทนาย
ตสฺส ตตถ วิจิกิञฺฉานุสโย ปหีโน; มานานุสโย น วตตพฺโพ
“ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา. ตสฺเสว ปุคฺคสฺส กามธาคฺคยา

ทวิสสุ เวทนาสุ รูปธาตุยา อรูปธาตุยา ตสฺส ตตฺถ วิจิจฺฉานุสโย
จ ปหิโน มานานุสโย จ ปหิโน.

(ก) ยสฺส ยตฺถ มานานุสโย ปหิโน ตสฺส ตตฺถ
ภวราคานุสโย ปหิโนติ?

อรหโต กามธาตุยา ทวิสสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตฺถ
มานานุสโย ปหิโน; ภวราคานุสโย น วตฺตพฺโพ “ปหิโน”ติ वा
“อปฺปหิโน”ติ वा. ตสฺเสว ปุคฺคสฺส รูปธาตุยา อรูปธาตุยา
ตสฺส ตตฺถ มานานุสโย จ ปหิโน ภวราคานุสโย จ ปหิโน.

(ข) ยสฺส वा ปน ยตฺถ ภวราคานุสโย ปหิโน ตสฺส ตตฺถ
มานานุสโย ปหิโนติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตฺถ มานานุสโย ปหิโน ตสฺส ตตฺถ อวิชฺขานุสโย
ปหิโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส वा ปน ยตฺถ อวิชฺขานุสโย ปหิโน ตสฺส ตตฺถ
มานานุสโย ปหิโนติ?

อรหโต ทุกฺขาย เวทนาย ตสฺส ตตฺถ อวิชฺขานุสโย ปหิโน;
มานานุสโย น วตฺตพฺโพ “ปหิโน”ติ वा “อปฺปหิโน”ติ वा.
ตสฺเสว ปุคฺคสฺส กามธาตุยา ทวิสสุ เวทนาสุ รูปธาตุยา
อรูปธาตุยา ตสฺส ตตฺถ อวิชฺขานุสโย จ ปหิโน

มานานุสโย จ ปหีโน.

๒๘๙.(ก) ยสฺส ยตถ ทิฏฺฐานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
 วิจิกิจฺฉานุสโย ปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ วิจิกิจฺฉานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
 ทิฏฺฐานุสโย ปหีโนติ?

อามนฺตา ...เป....

๒๙๐.(ก) ยสฺส ยตถ วิจิกิจฺฉานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
 ภาวราคานุสโย ปหีโนติ?

ติณฺณํ ปุคฺคณํ กามธาทูยา ตีสุ เวทนาสุ เตสํ ตตถ
 วิจิกิจฺฉานุสโย ปหีโน; ภาวราคานุสโย น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา
 “อปฺปหีโน”ติ วา. เตสญฺเณว ปุคฺคณํ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา
 เตสํ ตตถ วิจิกิจฺฉานุสโย ปหีโน, โน จ เตสํ ตตถ ภาวราคานุสโย
 ปหีโน. อรหโต กามธาทูยา ตีสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตถ
 วิจิกิจฺฉานุสโย ปหีโน; ภาวราคานุสโย น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา
 “อปฺปหีโน”ติ วา. ตสฺสเสว ปุคฺคลสฺส รูปธาทูยา อรูปธาทูยา
 ตสฺส ตตถ วิจิกิจฺฉานุสโย จ ปหีโน ภาวราคานุสโย จ ปหีโน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ภาวราคานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
 วิจิกิจฺฉานุสโย ปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ วิจิจฺฉานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
อวิชฺชานุสโย ปหีโนติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลानํ กามธาทูยา तीสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา
อรูปธาทูยา เตสํ ตตถ วิจิจฺฉานุสโย ปหีโน, โน จ เตสํ ตตถ
อวิชฺชานุสโย ปหีโน. อรหโต กามธาทูยา तीสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา
อรูปธาทูยา ตสฺส ตตถ วิจิจฺฉานุสโย จ ปหีโน อวิชฺชานุสโย จ
ปหีโน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชฺชานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
วิจิจฺฉานุสโย ปหีโนติ?

อามนฺตา.

๒๙๑.(ก) ยสฺส ยตถ ภาวราคานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
อวิชฺชานุสโย ปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชฺชานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
ภาวราคานุสโย ปหีโนติ?

อรหโต กามธาทูยา तीสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตถ อวิชฺชานุสโย
ปหีโน; ภาวราคานุสโย น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา
“อปปหีโน”ติ วา. ตสฺสเสว ปุคฺคลสฺส รูปธาทูยา อรูปธาทูยา
ตสฺส ตตถ อวิชฺชานุสโย จ ปหีโน ภาวราคานุสโย จ ปหีโน.
(เอกมฺูลกั)

๒๙๒.(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
ปหีนา ตสฺส ตตถ มานานุสโย ปหีโนติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มานานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ ปหีนาติ?

อรหฺโต รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตสฺส ตตถ มานานุสโย
ปหีโน; กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ น วตฺตพฺพา
“ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา. ตสฺสเสว ปุคฺคตสฺส
กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตถ มานานุสโย จ
กามราคานุสโย จ ปหีนา; ปฏิกขานุสโย น วตฺตพฺโपो
“ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.

ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ ปหีนา
ตสฺส ตตถ ทิฏฺฐิฐานุสโย...เป... วิจิกิจฺจานุสโย ปหีโนติ?

นตฺถิ.

ยสฺส วา ปน ยตถ วิจิกิจฺจานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ ปหีนาติ?

ทฺวิณฺโณ ปุคฺคลानํ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เตสํ ตตถ
วิจิกิจฺจานุสโย ปหีโน; กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
น วตฺตพฺพา “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา. เตสญฺเณว
ปุคฺคลानํ กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ เตสํ ตตถ วิจิกิจฺจานุสโย

ปหีนโน, โน จ เตสํ ตตถ กามราคานุสโย ปหีนโน; ปฏิกขานุสโย
 น วตตพฺโพ “ปหีนโน”ติ วา “อปฺปหีนโน”ติ วา. เตสญญเณว
 ปุคฺคลानํ ทุกฺขาย เวทนาย เตสํ ตตถ วิจิกิञฺฉานุสโย ปหีนโน,
 โน จ เตสํ ตตถ ปฏิกขานุสโย ปหีนโน; กามราคานุสโย
 น วตตพฺโพ “ปหีนโน”ติ วา “อปฺปหีนโน”ติ วา. ทฺวิณฺณํ ปุคฺคลानํ
 รูปธตฺตยา อรูปธตฺตยา เตสํ ตตถ วิจิกิञฺฉานุสโย ปหีนโน;
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ น วตตพฺพวา “ปหีนนา”ติ วา
 “อปฺปหีนนา”ติ วา. เตสญญเณว ปุคฺคลानํ กามธตฺตยา ทฺวิสสุ
 เวทนาสุ เตสํ ตตถ วิจิกิञฺฉานุสโย จ กามราคานุสโย จ ปหีนนา;
 ปฏิกขานุสโย น วตตพฺโพ “ปหีนโน”ติ วา “อปฺปหีนโน”ติ วา.
 เตสญญเณว ปุคฺคลानํ ทุกฺขาย เวทนาย เตสํ ตตถ
 วิจิกิञฺฉานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ ปหีนนา; กามราคานุสโย
 น วตตพฺโพ “ปหีนโน”ติ วา “อปฺปหีนโน”ติ วา.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ ปหีนนา
 ตสฺส ตตถ ภาวราคานุสโย ปหีนโนติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ภาวราคานุสโย ปหีนโน ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ ปหีนนาติ?

น วตตพฺพวา “ปหีนนา”ติ วา “อปฺปหีนนา”ติ วา.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ ปหีนา
ตสฺส ตตถ อวิชฺชานุสโย ปหีโนติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชฺชานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ ปหีนาติ?

อรหฺโต รุปธาทุยา อรูปธาทุยา ตสฺส ตตถ อวิชฺชานุสโย
ปหีโน; กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ น วตฺตพฺพา
“ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา. ตสฺเสว ปุคฺคสฺส
กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตถ อวิชฺชานุสโย จ
กามราคานุสโย จ ปหีนา; ปฏีฆานุสโย น วตฺตพฺโ
“ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา. ตสฺเสว ปุคฺคสฺส ทุกฺขาย
เวทนาย ตสฺส ตตถ อวิชฺชานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ ปหีนา;
กามราคานุสโย น วตฺตพฺโ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.
(ทุกฺมูลก)

๒๙๓. ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ
มานานุสโย จ ปหีนา ตสฺส ตตถ วิกฺกิจฺฉานุสโย...เป...
วิกฺกิจฺฉานุสโย ปหีโนติ?

นตฺถิ.

ยสฺส วา ปน ยตถ วิกฺกิจฺฉานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ มานานุสโย จ ปหีนาติ?

ทวินัน ปุคฺคลานํ รูปธตฺตยา อรูปธตฺตยา เตสํ ตตฺถ
 วิจิจฺฉานุสโย ปหีนโน, โน จ เตสํ ตตฺถ มานานุสโย ปหีนโน;
 กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ น วตฺตพฺพวา “ปหีนนา”ติ วา
 “อปฺปหีนนา”ติ วา. เตสญฺเณว ปุคฺคลานํ กามธตฺตยา ทฺวิสุ
 เวทนาสุ เตสํ ตตฺถ วิจิจฺฉานุสโย ปหีนโน, โน จ เตสํ ตตฺถ
 กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ ปหีนนา; ปฏฺิฆานุสโย
 น วตฺตพฺพวา “ปหีนโน”ติ วา “อปฺปหีนโน”ติ วา. เตสญฺเณว
 ปุคฺคลานํ ทุกฺขาย เวทนาย เตสํ ตตฺถ วิจิจฺฉานุสโย ปหีนโน,
 โน จ เตสํ ตตฺถ ปฏฺิฆานุสโย ปหีนโน; กามราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ น วตฺตพฺพวา “ปหีนนา”ติ วา “อปฺปหีนนา”ติ วา.
 อนาคามิสฺส รูปธตฺตยา อรูปธตฺตยา ตสฺส ตตฺถ วิจิจฺฉานุสโย
 ปหีนโน, โน จ ตสฺส ตตฺถ มานานุสโย ปหีนโน; กามราคานุสโย จ
 ปฏฺิฆานุสโย จ น วตฺตพฺพวา “ปหีนนา”ติ วา “อปฺปหีนนา”ติ วา.
 ตสฺสเสว ปุคฺคลสฺส กามธตฺตยา ทฺวิสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตฺถ
 วิจิจฺฉานุสโย จ กามราคานุสโย จ ปหีนนา, โน จ ตสฺส ตตฺถ
 มานานุสโย ปหีนโน; ปฏฺิฆานุสโย น วตฺตพฺพวา “ปหีนโน”ติ วา
 “อปฺปหีนโน”ติ วา. ตสฺสเสว ปุคฺคลสฺส ทุกฺขาย เวทนาย ตสฺส
 ตตฺถ วิจิจฺฉานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ ปหีนนา; กามราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ น วตฺตพฺพวา “ปหีนนา”ติ วา “อปฺปหีนนา”ติ วา.
 อรหโต รูปธตฺตยา อรูปธตฺตยา ตสฺส ตตฺถ วิจิจฺฉานุสโย จ

มานานุสโย จ ปหีนา; กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 น วตตพพา “ปหีนา”ติ วา “อปปหีนา”ติ วา. ตสเสว
 ปุคฺคสฺส กามธาคฺยา ทวีสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตถ
 วิจิจฺฉานุสโย จ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ ปหีนา;
 ปฏิกขานุสโย น วตตพโพ “ปหีนโน”ติ วา “อปปหีนโน”ติ วา.
 ตสเสว ปุคฺคสฺส ทุกฺขาย เวทนาย ตสฺส ตตถ วิจิจฺฉานุสโย จ
 ปฏิกขานุสโย จ ปหีนา; กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ
 น วตตพพา “ปหีนา”ติ วา “อปปหีนา”ติ วา.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ ปหีนา ตสฺส ตตถ ภาวราคานุสโย ปหีนนติ?
 นตถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ภาวราคานุสโย ปหีนโน ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ปหีนนติ?
 มานานุสโย ปหีนโน; กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 น วตตพพา “ปหีนา”ติ วา “อปปหีนา”ติ วา.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ ปหีนา ตสฺส ตตถ อวิชฺขานุสโย ปหีนนติ?
 นตถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชฺขานุสโย ปหีนโน ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ปหีนนติ?

อรหโต รูปธาตุยา อรูปธาตุยา ตสส ตตถ อวิชขานุสโย จ
 มานานุสโย จ ปหีนา; กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 น วตตพพา “ปหีนา”ติ วา “อปปหีนา”ติ วา. ตสเสว
 ปุคฺคสส กามธาตุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตสส ตตถ อวิชขานุสโย จ
 กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ ปหีนา; ปฏิกขานุสโย
 น วตตพโพ “ปหีนโน”ติ วา “อปปหีนโน”ติ วา. ตสเสว ปุคฺคสส
 ทุกฺขาย เวทนาย ตสส ตตถ อวิชขานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 ปหีนา; กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ น วตตพพา
 “ปหีนา”ติ วา “อปปหีนา”ติ วา. (ติกมฺูลก)

๒๙๔.(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิกฺขานุสโย จ ปหีนา ตสส ตตถ วิจิกิจฺฉานุสโย
 ปหีนโนติ?

นตถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ วิจิกิจฺฉานุสโย ปหีนโน ตสส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ทิกฺขานุสโย จ
 ปหีนโนติ?

ทฺวินนํ ปุคฺคลลนํ รูปธาตุยา อรูปธาตุยา เตสํ ตตถ
 วิจิกิจฺฉานุสโย จ ทิกฺขานุสโย จ ปหีนา, โน จ เตสํ ตตถ
 มานานุสโย ปหีนโน; กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 น วตตพพา “ปหีนา”ติ วา “อปปหีนา”ติ วา.

เตสณเณว ปุคฺคลัน กามธาดุยา ทวีสุ เวทนาสุ เตสํ ตตถ
 วิจิกิจฺฉานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ ปหีนา, โน จ เตสํ ตตถ
 กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ ปหีนา; ปฏฺิฆานุสโย
 น วตตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา. เตสณเณว
 ปุคฺคลันํ ทุกฺขาย เวทนาย เตสํ ตตถ วิจิกิจฺฉานุสโย จ
 ทิฏฺฐานุสโย จ ปหีนา, โน จ เตสํ ตตถ ปฏฺิฆานุสโย ปหีโน;
 กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ น วตตพฺพา “ปหีนา”ติ วา
 “อปปหีนา”ติ วา. อนาคามิสฺส รูปธาดุยา อรูปธาดุยา ตสฺส
 ตตถ วิจิกิจฺฉานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ ปหีนา, โน จ ตสฺส ตตถ
 มานานุสโย ปหีโน; กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ
 น วตตพฺพา “ปหีนา”ติ วา “อปปหีนา”ติ วา.

ตสฺเสว ปุคฺคลสฺส กามธาดุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตถ
 วิจิกิจฺฉานุสโย จ กามราคานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ ปหีนา,
 โน จ ตสฺส ตตถ มานานุสโย ปหีโน; ปฏฺิฆานุสโย น วตตพฺโพ
 “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา. ตสฺเสว ปุคฺคลสฺส ทุกฺขาย
 เวทนาย ตสฺส ตตถ วิจิกิจฺฉานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ
 ทิฏฺฐานุสโย จ ปหีนา; กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ
 น วตตพฺพา “ปหีนา”ติ วา “อปปหีนา”ติ วา. อรหโต
 รูปธาดุยา อรูปธาดุยา ตสฺส ตตถ วิจิกิจฺฉานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ ปหีนา; กามราคานุสโย จ

ปฏิฆานุสโย จ น วตตพพา “ปหีนา”ติ वा “อปปหีนา”ติ वा.
 ตสเสว ปุคฺคสฺส กามธาคุยา ทวีสุ เวทนาสฺ ตสฺส ตตถ
 วิจิจฺฉานุสโย จ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ
 ทิฏฺฐานุสโย จ ปหีนา; ปฏิฆานุสโย น วตตพโพ “ปหีโน”ติ वा
 “อปปหีโน”ติ वा. ตสเสว ปุคฺคสฺส ทุกฺขาย เวทนาย ตสฺส
 ตตถ วิจิจฺฉานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ ปหีนา;
 กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ น วตตพพา “ปหีนา”ติ वा
 “อปปหีนา”ติ वा ...เป.... (จตุกกมุลกั)

๒๔๕.(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ วิจิจฺฉานุสโย จ ปหีนา
 ตสฺส ตตถ ฆวราคานุสโย ปหีโนติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส वा ปน ยตถ ฆวราคานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ
 วิจิจฺฉานุสโย จ ปหีนาติ?

อรหโต รุปธาคุยา อรูปธาคุยา ตสฺส ตตถ ฆวราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ วิจิจฺฉานุสโย จ ปหีนา;
 กามราคานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ น วตตพพา “ปหีนา”ติ वा
 “อปปหีนา”ติ वा.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏินานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ ปหีนา ตสฺส
 ตตถ อวิชขานุสโย ปหีโนติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชขานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏินานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ ปหีนาติ?

อรหโต รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตสฺส ตตถ อวิชขานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ ปหีนา;
 กามราคานุสโย จ ปฏินานุสโย จ น วตฺตพฺพา “ปหีนา”ติ วา
 “อปปหีนา”ติ วา. ตสฺสเสว ปุคฺคสฺส กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ
 ตสฺส ตตถ อวิชขานุสโย จ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ
 ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ ปหีนา; ปฏินานุสโย
 น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา. ตสฺสเสว ปุคฺคสฺส
 ทุกฺขาย เวทนาย ตสฺส ตตถ อวิชขานุสโย จ ปฏินานุสโย จ
 ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ ปหีนา; กามราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ น วตฺตพฺพา “ปหีนา”ติ วา “อปปหีนา”ติ วา.
 (ปญจกมฺลกั)

๒๙๖.(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ
 ปหีนา ตสฺส ตตถ อวิชขานุสโย ปหีโนติ?

นตถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชขานุสโย ปหีโน ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ ปหีนาติ?

อรหโต รูปธาทูยา อรูปธาทูยา ตสฺส ตตถ อวิชขานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ
 ปหีนา; กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ น วตตพฺพา
 “ปหีนา”ติ วา “อปปหีนา”ติ วา. ตสฺสเสว ปุคฺคสฺส กามธาทูยา
 ทวีสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตถ อวิชขานุสโย จ กามราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ ปหีนา;
 ปฏีฆานุสโย จ ภวราคานุสโย จ น วตตพฺพา “ปหีนา”ติ วา
 “อปปหีนา”ติ วา. ตสฺสเสว ปุคฺคสฺส ทุกฺขาย เวทนาย
 ตสฺส ตตถ อวิชขานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ ปหีนา; กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ
 ภวราคานุสโย จ น วตตพฺพา “ปหีนา”ติ วา “อปปหีนา”ติ วา.
 (ฉกฺกมฺมูลกั)

ปหีนวारे อนุโลม.

๕. ปหินวาร

(ข) ปฏิโลมบุคคลโ

๒๙๗.(ก) ยสส กามราคานุสโย อปฺปหีโน ตสส ปฏิฆานุสโย
อปฺปหีโนติ?

อามนตา.

(ข) ยสส วา ปน ปฏิฆานุสโย อปฺปหีโน ตสส
กามราคานุสโย อปฺปหีโนติ?

อามนตา.

(ก) ยสส กามราคานุสโย อปฺปหีโน ตสส มานานุสโย
อปฺปหีโนติ?

อามนตา.

(ข) ยสส วา ปน มานานุสโย อปฺปหีโน ตสส
กามราคานุสโย อปฺปหีโนติ?

อนาคามิสส มานานุสโย อปฺปหีโน, โน จ ตสส
กามราคานุสโย อปฺปหีโน. ติณฺณํ ปุคฺคลานํ มานานุสโย จ
อปฺปหีโน กามราคานุสโย จ อปฺปหีโน.

ยสส กามราคานุสโย อปฺปหีโน ตสส ทิฏฺฐานุสโย...เป...
วิจิกิจฺฉานุสโย อปฺปหีโนติ?

ทวินนํ ปุคฺคลานํ กามราคานุสโย อปฺปหีโน, โน จ เตสํ
วิจิกิจฺฉานุสโย อปฺปหีโน. ปุณฺณชชนสฺส กามราคานุสโย จ อปฺปหีโน

วิจิจิจฉานุสโย จ อปฺปหิโน.

ยสฺส วา ปน วิจิจิจฉานุสโย อปฺปหิโน ตสฺส กามราคานุสโย
อปฺปหิโนติ?

อามนฺตา.

ยสฺส กามราคานุสโย อปฺปหิโน ตสฺส ภวราคานุสโย...เป...
อวิชขานุสโย อปฺปหิโนติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน อวิชขานุสโย อปฺปหิโน ตสฺส กามราคานุสโย
อปฺปหิโนติ?

อนาคามิสฺส อวิชขานุสโย อปฺปหิโน, โน จ ตสฺส
กามราคานุสโย อปฺปหิโน. ติณฺณํ ปุคฺคลานํ อวิชขานุสโย จ
อปฺปหิโน กามราคานุสโย จ อปฺปหิโน.

๒๙๘.(ก) ยสฺส ปภฺชีขานุสโย อปฺปหิโน ตสฺส มานานุสโย
อปฺปหิโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน มานานุสโย อปฺปหิโน ตสฺส ปภฺชีขานุสโย
อปฺปหิโนติ?

อนาคามิสฺส มานานุสโย อปฺปหิโน, โน จ ตสฺส ปภฺชีขานุสโย
อปฺปหิโน. ติณฺณํ ปุคฺคลานํ มานานุสโย จ อปฺปหิโน
ปภฺชีขานุสโย จ อปฺปหิโน.

ยสส ปฏิกขานุสโย อปฺปทีโน ตสส ทิฏฐานุสโย...เป...
 วิจิกิจฉานุสโย อปฺปทีโนติ?

ทวินํ ปุคฺคลานํ ปฏิกขานุสโย อปฺปทีโน, โน จ เตสํ
 วิจิกิจฉานุสโย อปฺปทีโน. ปุถุชชนสส ปฏิกขานุสโย จ อปฺปทีโน
 วิจิกิจฉานุสโย จ อปฺปทีโน.

ยสส วา ปน วิจิกิจฉานุสโย อปฺปทีโน ตสส ปฏิกขานุสโย
 อปฺปทีโนติ?

อามนฺตา.

ยสส ปฏิกขานุสโย อปฺปทีโน ตสส ภวราคานุสโย...เป...
 อวิชขานุสโย อปฺปทีโนติ?

อามนฺตา.

ยสส วา ปน อวิชขานุสโย อปฺปทีโน ตสส ปฏิกขานุสโย
 อปฺปทีโนติ?

อนาคามิสส อวิชขานุสโย อปฺปทีโน, โน จ ตสส
 ปฏิกขานุสโย อปฺปทีโน. ตินฺณํ ปุคฺคลานํ อวิชขานุสโย จ
 อปฺปทีโน ปฏิกขานุสโย จ อปฺปทีโน.

๒๙๙. ยสส มานานุสโย อปฺปทีโน ตสส ทิฏฐานุสโย...เป...
 วิจิกิจฉานุสโย อปฺปทีโนติ?

ตินฺณํ ปุคฺคลานํ มานานุสโย อปฺปทีโน, โน จ เตสํ
 วิจิกิจฉานุสโย อปฺปทีโน. ปุถุชชนสส มานานุสโย จ อปฺปทีโน

วิจิจฺจนุสโย จ อปฺปทีโน.

ยสฺส วา ปน วิจิจฺจนุสโย อปฺปทีโน ตสฺส มานานุสโย
อปฺปทีโนติ?

อามนฺตา.

ยสฺส มานานุสโย อปฺปทีโน ตสฺส ภวราคานุสโย...เป...
อวิขานุสโย อปฺปทีโนติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน อวิขานุสโย อปฺปทีโน ตสฺส มานานุสโย
อปฺปทีโนติ?

อามนฺตา.

๓๐๐.(ก) ยสฺส ทิฏฺฐานุสโย อปฺปทีโน ตสฺส วิจิจฺจนุสโย
อปฺปทีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน วิจิจฺจนุสโย อปฺปทีโน ตสฺส
ทิฏฺฐานุสโย อปฺปทีโนติ?

อามนฺตา ...เป....

๓๐๑. ยสฺส วิจิจฺจนุสโย อปฺปทีโน ตสฺส ภวราคานุสโย...
เป... อวิขานุสโย อปฺปทีโนติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน อวิชฺชานุสฺสโย อปฺปหีโน ตสฺส วิจิกิจฺฉานุสฺสโย
อปฺปหีโนติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลानํ อวิชฺชานุสฺสโย อปฺปหีโน, โน จ เตสํ
วิจิกิจฺฉานุสฺสโย อปฺปหีโน. ปุณฺณชนสฺส อวิชฺชานุสฺสโย จ อปฺปหีโน
วิจิกิจฺฉานุสฺสโย จ อปฺปหีโน.

๓๐๒.(ก) ยสฺส ภวราคานุสฺสโย อปฺปหีโน ตสฺส อวิชฺชานุสฺสโย
อปฺปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อวิชฺชานุสฺสโย อปฺปหีโน ตสฺส
ภวราคานุสฺสโย อปฺปหีโนติ?

อามนฺตา. (เอกมฺลกั)

๓๐๓.(ก) ยสฺส กามราคานุสฺสโย จ ปฏฺธิขานุสฺสโย จ อปฺปหีนา
ตสฺส มานานุสฺสโย อปฺปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน มานานุสฺสโย อปฺปหีโน ตสฺส
กามราคานุสฺสโย จ ปฏฺธิขานุสฺสโย จ อปฺปหีนาติ?

อนาคามิสฺส มานานุสฺสโย อปฺปหีโน, โน จ ตสฺส
กามราคานุสฺสโย จ ปฏฺธิขานุสฺสโย จ อปฺปหีนา. ติณฺณํ ปุคฺคลानํ
มานานุสฺสโย จ อปฺปหีโน กามราคานุสฺสโย จ ปฏฺธิขานุสฺสโย จ
อปฺปหีนา.

ยสฺส กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อปฺปหีนา ตสฺส
ทิจฺจนานุสโย...เป... วิจิกิจฺจนานุสโย อปฺปหิโนติ?

ทวิณฺณํ ปุคฺคลานํ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
อปฺปหีนา, โน จ เตสํ วิจิกิจฺจนานุสโย อปฺปหิโน. ปุณฺณชฺชนสฺส
กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อปฺปหีนา วิจิกิจฺจนานุสโย จ
อปฺปหิโน.

ยสฺส วา ปน วิจิกิจฺจนานุสโย อปฺปหิโน ตสฺส
กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อปฺปหิณาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อปฺปหีนา ตสฺส
ภวราคานุสโย...เป... อวิชฺขานุสโย อปฺปหิโนติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน อวิชฺขานุสโย อปฺปหิโน ตสฺส
กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อปฺปหิณาติ?

อนาคามิสฺส อวิชฺขานุสโย อปฺปหิโน, โน จ ตสฺส
กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อปฺปหีนา. ติณฺณํ ปุคฺคลานํ
อวิชฺขานุสโย จ อปฺปหิโน กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
อปฺปหีนา. (ทุกมูลกั)

๓๐๔. ยสฺส กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ อปฺปทีนา ตสฺส ทิฏฺฐจานุสโย...เป... วิจิกิจฺจนานุสโย
 อปฺปทีโนติ?

ทวีนํ ปุคฺคลนํ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ อปฺปทีนา, โน จ เตสํ วิจิกิจฺจนานุสโย อปฺปทีโน.
 ปุถุชฺชนสฺส กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ
 อปฺปทีนา วิจิกิจฺจนานุสโย จ อปฺปทีโน.

ยสฺส วา ปน วิจิกิจฺจนานุสโย อปฺปทีโน ตสฺส
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ อปฺปทีนาติ?
 อามนฺตา.

ยสฺส กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ
 อปฺปทีนา ตสฺส ภวราคานุสโย...เป... อวิชฺชานุสโย อปฺปทีโนติ?
 อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน อวิชฺชานุสโย อปฺปทีโน ตสฺส
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ อปฺปทีนาติ?

อนาคามิสฺส อวิชฺชานุสโย จ มานานุสโย จ อปฺปทีนา,
 โน จ ตสฺส กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อปฺปทีนา.
 ตินฺณํ ปุคฺคลนํ อวิชฺชานุสโย จ อปฺปทีโน กามราคานุสโย จ
 ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ อปฺปทีนา. (ติกมฺลกั)

๓๐๕.(ก) ยสฺส กามราคานุสฺโย จ ปฏฺิฆานุสฺโย จ
 มานานุสฺโย จ ทิฏฺฐานุสฺโย จ อปฺปหีนา ตสฺส วิจิกิञฺฉานุสฺโย
 อปฺปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน วิจิกิञฺฉานุสฺโย อปฺปหีโน ตสฺส
 กามราคานุสฺโย จ ปฏฺิฆานุสฺโย จ มานานุสฺโย จ ทิฏฺฐานุสฺโย จ
 อปฺปหีนาติ?

อามนฺตา ...เป.... (จตุกกมฺมูลกั)

๓๐๖. ยสฺส กามราคานุสฺโย จ ปฏฺิฆานุสฺโย จ
 มานานุสฺโย จ ทิฏฺฐานุสฺโย จ วิจิกิञฺฉานุสฺโย จ อปฺปหีนา
 ตสฺส ภวราคานุสฺโย...เป... อวิขฺขานุสฺโย อปฺปหีโนติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน อวิขฺขานุสฺโย อปฺปหีโน ตสฺส
 กามราคานุสฺโย จ ปฏฺิฆานุสฺโย จ มานานุสฺโย จ ทิฏฺฐานุสฺโย จ
 วิจิกิञฺฉานุสฺโย จ อปฺปหีนาติ?

อนาคามิสฺส อวิขฺขานุสฺโย จ มานานุสฺโย จ อปฺปหีนา,
 โน จ ตสฺส กามราคานุสฺโย จ ปฏฺิฆานุสฺโย จ ทิฏฺฐานุสฺโย จ
 วิจิกิञฺฉานุสฺโย จ อปฺปหีนา. ทฺวินฺนํ ปุคฺคฺลันนํ อวิขฺขานุสฺโย จ
 กามราคานุสฺโย จ ปฏฺิฆานุสฺโย จ มานานุสฺโย จ อปฺปหีนา,
 โน จ เตสํ ทิฏฺฐานุสฺโย จ วิจิกิञฺฉานุสฺโย จ อปฺปหีนา.

ปฤชชนสฺส อวิชชานุสโย จ อปฺปทีโน; กามราคานุสโย จ
 ปฏีฆานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ
 อปฺปทีนา. (ปญจกมฺมลกั)

๓๐๗.(ก) ยสฺส กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ
 อปฺปทีนา ตสฺส อวิชชานุสโย อปฺปทีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อวิชชานุสโย อปฺปทีโน ตสฺส
 กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ อปฺปทีนาติ?

อนาคามิสฺส อวิชชานุสโย จ มานานุสโย จ
 ภวราคานุสโย จ อปฺปทีนา, โน จ ตสฺส กามราคานุสโย จ
 ปฏีฆานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อปฺปทีนา.

ทวินํ ปุคฺคลันํ อวิชชานุสโย จ กามราคานุสโย จ
 ปฏีฆานุสโย จ มานานุสโย จ ภวราคานุสโย จ อปฺปทีนา,
 โน จ เตสํ ทิฏฺฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อปฺปทีนา.

ปฤชชนสฺส อวิชชานุสโย จ อปฺปทีโน, กามราคานุสโย จ
 ปฏีฆานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ
 ภวราคานุสโย จ อปฺปทีนา. (ฉกฺกมฺมลกั)

(ง) ปฏิโลมโอภาส

๓๐๘.(ก) ยตถ กามราคานุสโย อปฺปหีโน ตตถ ปฏฺฐิขานุสโย
อปฺปหีโนติ?

น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.

(ข) ยตถ วา ปน ปฏฺฐิขานุสโย อปฺปหีโน ตตถ
กามราคานุสโย อปฺปหีโนติ?

น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย อปฺปหีโน ตตถ มานานุสโย
อปฺปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน มานานุสโย อปฺปหีโน ตตถ
กามราคานุสโย อปฺปหีโนติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เอตถ มานานุสโย อปฺปหีโน;
กามราคานุสโย น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.
กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ เอตถ มานานุสโย จ อปฺปหีโน
กามราคานุสโย จ อปฺปหีโน.

ยตถ กามราคานุสโย อปฺปหีโน ตตถ ทิฏฺฐิขานุสโย...เป...
วิจิกิจฺจนุสโย อปฺปหีโนติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน วิจิกิจฉานุสโย อปฺปหีโน ตตถ กามราคานุสโย
อปฺปหีโนติ?

ทุกฺขาย เวทนาย รูปธาคฺชยา อรูปธาคฺชยา เอตถ
วิจิกิจฉานุสโย อปฺปหีโน; กามราคานุสโย น วตฺตพฺโพ
“ปฺปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา. กามธาคฺชยา ทฺวิสุ เวทนาสุ
เอตถ วิจิกิจฉานุสโย จ อปฺปหีโน กามราคานุสโย จ อปฺปหีโน.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย อปฺปหีโน ตตถ ฆวราคานุสโย
อปฺปหีโนติ?

น วตฺตพฺโพ “ปฺปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.

(ข) ยตถ วา ปน ฆวราคานุสโย อปฺปหีโน ตตถ
กามราคานุสโย อปฺปหีโนติ?

น วตฺตพฺโพ “ปฺปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย อปฺปหีโน ตตถ อวิชฺชานุสโย
อปฺปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชฺชานุสโย อปฺปหีโน ตตถ
กามราคานุสโย อปฺปหีโนติ?

ทุกฺขาย เวทนาย รูปธาคฺชยา อรูปธาคฺชยา เอตถ อวิชฺชานุสโย
อปฺปหีโน; กามราคานุสโย น วตฺตพฺโพ “ปฺปหีโน”ติ วา
“อปฺปหีโน”ติ วา. กามธาคฺชยา ทฺวิสุ เวทนาสุ เอตถ

อวิชขานุสโย จ อปฺปหีโน กามราคานุสโย จ อปฺปหีโน.

๓๐๙.(ก) ยตถ ปฏิกขานุสโย อปฺปหีโน ตตถ มานานุสโย
อปฺปหีโนติ?

น วตตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.

(ข) ยตถ วา ปน มานานุสโย อปฺปหีโน ตตถ ปฏิกขานุสโย
อปฺปหีโนติ?

น วตตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.

ยตถ ปฏิกขานุสโย อปฺปหีโน ตตถ วิกฺกขานุสโย...เป... วิกฺก
ขานุสโย อปฺปหีโนติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน วิกฺกขณานุสโย อปฺปหีโน ตตถ ปฏิกขานุสโย
อปฺปหีโนติ?

กามธาคฺคยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา เอตถ
วิกฺกขณานุสโย อปฺปหีโน; ปฏิกขานุสโย น วตตพฺโพ

“ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา. ทุกฺขาย เวทนาย เอตถ

วิกฺกขณานุสโย จ อปฺปหีโน ปฏิกขานุสโย จ อปฺปหีโน.

(ก) ยตถ ปฏิกขานุสโย อปฺปหีโน ตตถ ภวราคานุสโย
อปฺปหีโนติ?

น วตตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.

(ข) ยตถ วา ปน ภวราคานุสโย อปฺปหีโน ตตถ
ปฏิกขานุสโย อปฺปหีโนติ?

น วตตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.

(ก) ยตถ ปฏิกขานุสโย อปฺปหีโน ตตถ อวิชฺขานุสโย
อปฺปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชฺขานุสโย อปฺปหีโน ตตถ ปฏิกขานุสโย
อปฺปหีโนติ?

กามธาคฺคยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา เอตถ
อวิชฺขานุสโย อปฺปหีโน; ปฏิกขานุสโย น วตตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา
“อปฺปหีโน”ติ วา. ทุกฺขาย เวทนาย เอตถ อวิชฺขานุสโย จ
อปฺปหีโน ปฏิกขานุสโย จ อปฺปหีโน.

๓๑๐. ยตถ มานานุสโย อปฺปหีโน ตตถ ทิฏฺฐจฺ्ञานุสโย...เป...
วิจิกิจฺ्ञานุสโย อปฺปหีโนติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน วิจิกิจฺ्ञานุสโย อปฺปหีโน ตตถ มานานุสโย
อปฺปหีโนติ?

ทุกฺขาย เวทนาย เอตถ วิจิกิจฺ्ञานุสโย อปฺปหีโน;
มานานุสโย น วตตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.
กามธาคฺคยา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา เอตถ

วิจิจฺจนุสโย จ อปฺปทีโน มานานุสโย จ อปฺปทีโน.

(ก) ยตถ มานานุสโย อปฺปทีโน ตตถ ภวราคานุสโย
อปฺปทีโนติ?

กามธาคฺคยา ทวีสุ เวทนาสุ เอตถ มานานุสโย อปฺปทีโน;
ภวราคานุสโย น วตฺตพฺโพ “ปทีโน”ติ วา “อปฺปทีโน”ติ วา.
รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา เอตถ มานานุสโย จ อปฺปทีโน
ภวราคานุสโย จ อปฺปทีโน.

(ข) ยตถ วา ปน ภวราคานุสโย อปฺปทีโน ตตถ
มานานุสโย อปฺปทีโนติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ มานานุสโย อปฺปทีโน ตตถ อวิชฺขานุสโย
อปฺปทีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชฺขานุสโย อปฺปทีโน ตตถ มานานุสโย
อปฺปทีโนติ?

ทุกฺขาย เวทนาย เอตถ อวิชฺขานุสโย อปฺปทีโน; มานานุสโย
น วตฺตพฺโพ “ปทีโน”ติ วา “อปฺปทีโน”ติ วา. กามธาคฺคยา ทวีสุ
เวทนาสุ รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา เอตถ อวิชฺขานุสโย จ อปฺปทีโน
มานานุสโย จ อปฺปทีโน.

๓๑๑.(ก) ยตถ ทิฏฐานุสโย อปฺปหีโน ตตถ วิจิกจฺฉานุสโย
อปฺปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน วิจิกจฺฉานุสโย อปฺปหีโน ตตถ
ทิฏฐานุสโย อปฺปหีโนติ?

อามนฺตา ...เป....

๓๑๒.(ก) ยตถ วิจิกจฺฉานุสโย อปฺปหีโน ตตถ ภาวราคานุสโย
อปฺปหีโนติ?

กามธาทูยา ตีสุ เวทนาสุ เอตถ วิจิกจฺฉานุสโย อปฺปหีโน;
ภาวราคานุสโย น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.
รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เอตถ วิจิกจฺฉานุสโย จ อปฺปหีโน
ภาวราคานุสโย จ อปฺปหีโน.

(ข) ยตถ วา ปน ภาวราคานุสโย อปฺปหีโน ตตถ
วิจิกจฺฉานุสโย อปฺปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ วิจิกจฺฉานุสโย อปฺปหีโน ตตถ อวิชฺชานุสโย
อปฺปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชชานุสโย อปฺปหีนโน ตตถ
 วิจิจฺจนุสโย อปฺปหีนโนติ?

อามนฺตา.

๓๑๓.(ก) ยตถ ภวราคานุสโย อปฺปหีนโน ตตถ อวิชชานุสโย
 อปฺปหีนโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชชานุสโย อปฺปหีนโน ตตถ
 ภวราคานุสโย อปฺปหีนโนติ?

กามธาทุยา ตีสุ เวทนาสุ เอตถ อวิชชานุสโย อปฺปหีนโน;
 ภวราคานุสโย น วตฺตพฺโพ “ปหีนโน”ติ วา “อปฺปหีนโน”ติ วา.
 รูปธาทุยา อรูปธาทุยา เอตถ อวิชชานุสโย จ อปฺปหีนโน
 ภวราคานุสโย จ อปฺปหีนโน. (เอกมฺมลกั)

๓๑๔.(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏฺฐิฆานุสโย จ อปฺปหีนโน
 ตตถ มานานุสโย อปฺปหีนโนติ?

นตฺถิ.

(ข) ยตถ วา ปน มานานุสโย อปฺปหีนโน ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏฺฐิฆานุสโย จ อปฺปหีนโนติ?

รูปธาทุยา อรูปธาทุยา เอตถ มานานุสโย อปฺปหีนโน;
 กามราคานุสโย จ ปฏฺฐิฆานุสโย จ น วตฺตพฺพา “ปหีนโน”ติ วา
 “อปฺปหีนโน”ติ วา. กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ เอตถ

มานานุสโย จ กามราคานุสโย จ อปฺปหีนา; ปฏิกฺขานุสโย
น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.

ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ อปฺปหีนา ตตถ
ทิกฺขานุสโย...เป... วิจิกิञฺฉานุสโย อปฺปหีโนติ?

นตฺถิ.

ยตถ วา ปน วิจิกิञฺฉานุสโย อปฺปหีโน ตตถ
กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ อปฺปหีนาติ?

รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา เอตถ วิจิกิञฺฉานุสโย อปฺปหีโน;
กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ น วตฺตพฺพา “ปหีนา”ติ วา
“อปฺปหีนา”ติ วา. กามธาคฺคยา ทวีสุ เวทนาสฺсу เอตถ
วิจิกิञฺฉานุสโย จ กามราคานุสโย จ อปฺปหีนา; ปฏิกฺขานุสโย
น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา. ทุกฺขาย เวทนาย
เอตถ วิจิกิञฺฉานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ อปฺปหีนา;
กามราคานุสโย น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.

ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ อปฺปหีนา ตตถ
ภวราคานุสโย อปฺปหีโนติ?

นตฺถิ.

ยตถ วา ปน ภวราคานุสโย อปฺปหีโน ตตถ
กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ อปฺปหีนาติ?

น วตฺตพฺพา “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อปฺปหีนา ตตฺถ
อวิชฺขานุสโย อปฺปหีโนติ?

นตฺถิ.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชฺขานุสโย อปฺปหีโน ตตฺถ
กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อปฺปหีนาติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เอตถ อวิชฺขานุสโย อปฺปหีโน;
กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ น วตฺตพฺพา “ปหีนา”ติ วา
“อปฺปหีนา”ติ วา. กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ เอตถ
อวิชฺขานุสโย จ กามราคานุสโย จ อปฺปหีนา; ปฏิกขานุสโย
น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา. ทุกฺขาย เวทนาย
เอตถ อวิชฺขานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อปฺปหีนา; กามราคานุสโย
น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา. (ทุกฺกมฺลก)

๓๑๕. ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
มานานุสโย จ อปฺปหีนา ตตฺถ ทิฏฺฐจฺ्ञานุสโย...เป... วิจิกิจฺ्ञานุสโย
อปฺปหีโนติ?

นตฺถิ.

ยตถ วา ปน วิจิกิจฺ्ञานุสโย อปฺปหีโน ตตฺถ
กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ อปฺปหีนาติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เอตถ วิจิกิจฺ्ञานุสโย จ
มานานุสโย จ อปฺปหีนา; กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ

น วตตพพา “ปหีนา”ติ วา “อปปหีนา”ติ วา. กามธาดุยา ทวิส
 เวทนาสุ เอตถ วิจิกิจฺฉานุสโย จ กามราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ อปปหีนา; ปฏิกฺขานุสโย น วตตพโพ
 “ปหีโน”ติ วา “อปปหีโน”ติ วา. ทุกฺขาย เวทนาย เอตถ
 วิจิกิจฺฉานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ อปปหีนา; กามราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ น วตตพพา “ปหีนา”ติ วา “อปปหีนา”ติ วา.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ มานานุสโย จ
 อปปหีนา ตตถ ภวราคานุสโย อปปหีโนติ?

นตฺถิ.

(ข) ยตถ วา ปน ภวราคานุสโย อปปหีโน ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ มานานุสโย จ อปปหีนาติ?

รูปธาดุยา อรูปธาดุยา เอตถ ภวราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ อปปหีนา ; กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ
 น วตตพพา “ปหีนา”ติ วา “อปปหีนา”ติ วา.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ มานานุสโย จ
 อปปหีนา ตตถ อวิขฺขานุสโย อปปหีโนติ?

นตฺถิ.

(ข) ยตถ วา ปน อวิขฺขานุสโย อปปหีโน ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกฺขานุสโย จ มานานุสโย จ อปปหีนาติ?

รูปธัตถุยา อรูปธัตถุยา เอตถ อวิชชานุสโย จ มานานุสโย จ
 อปปหีนา; กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ น วตตพพา
 “ปหีนา”ติ วา “อปปหีนา”ติ วา. กามธัตถุยา ทวีสุ เวทนาสุ
 เอตถ อวิชชานุสโย จ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ
 อปปหีนา; ปฏิกขานุสโย น วตตพโพ “ปหีนโน”ติ วา
 “อปปหีนโน”ติ วา. ทุกขาย เวทนาย เอตถ อวิชชานุสโย จ
 ปฏิกขานุสโย จ อปปหีนา; กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ
 น วตตพพา “ปหีนา”ติ วา “อปปหีนา”ติ วา. (ติกมุลกั)

๓๑๖.(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ อปปหีนา ตตถ วิจิกิจฉานุสโย
 อปปหีนโนติ?

นตถิ.

(ข) ยตถ วา ปน วิจิกิจฉานุสโย อปปหีนโน ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 อปปหีนโนติ?

รูปธัตถุยา อรูปธัตถุยา เอตถ วิจิกิจฉานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ อปปหีนา; กามราคานุสโย จ
 ปฏิกขานุสโย จ น วตตพพา “ปหีนา”ติ วา “อปปหีนา”ติ วา.
 กามธัตถุยา ทวีสุ เวทนาสุ เอตถ วิจิกิจฉานุสโย จ
 กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ อปปหีนา;

ปฏิฆานุสโย น วตตพโพ “ปหีน”ติ वा “อปปหีน”ติ वा.
 ทุกขาย เวทนาย เอตถ วิจิกิจฉานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ
 ทิฏฐานุสโย จ อปปหีนา; กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ
 น วตตพพา “ปหีนา”ติ वा “อปปหีนา”ติ वा ...เป....
 (จตุกกมฺมลกั)

๓๑๗.(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อปปหีนา ตตถ
 ภวราคานุสโย อปปหีนติ?

นตถิ.

(ข) ยตถ वा ปน ภวราคานุสโย อปปหีน ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ อปปหีนาติ?

मानานุสโย จ ทิष्ठानุสโย จ विजिकिञ्चानुसโย ज अप्पहिना;
 कामरानुसयो ज प्तिष्ठानुसयो ज न वत्तप्पवा “पहिना”ति वा
 “अप्पहिना”ति वा.

(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิฆานุสโย จ มานานุสโย จ
 ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อปปหีนา ตตถ อวิขขานุสโย
 อปปหีนติ?

นตถิ.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชชานุสโย อปฺปหิโน ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ อปฺปหิณาติ?

รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เอตถ อวิชชานุสโย จ มานานุสโย จ
 ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อปฺปหิณา; กามราคานุสโย จ
 ปฏิกขานุสโย จ น วตตพฺพา “ปหิณา”ติ วา “อปฺปหิณา”ติ วา.
 กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสฺсу เอตถ อวิชชานุสโย จ
 กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ อปฺปหิณา; ปฏิกขานุสโย น วตตพฺโ
 “ปหิโน”ติ วา “อปฺปหิโน”ติ วา. ทุกฺขาย เวทนาย เอตถ
 อวิชชานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ
 อปฺปหิณา; กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ น วตตพฺพา
 “ปหิณา”ติ วา “อปฺปหิณา”ติ วา. (ปญจกมฺมลกั)

๓๑๘.(ก) ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ
 อปฺปหิณา ตตถ อวิชชานุสโย อปฺปหิโนติ?

นตฺถิ.

(ข) ยตถ วา ปน อวิชชานุสโย อปฺปหิโน ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ อปฺปหิณาติ?

รูปธาตุนุสโย อรูปธาตุนุสโย เอตถ อวิชชานุสโย จ มานานุสโย จ
 ทิฏฐิชาตุนุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ ภวราคานุสโย จ อปฺปหีนา;
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ น วตฺตพฺพา “ปหีนา”ติ วา
 “อปฺปหีนา”ติ วา. กามธาตุนุสโย ทวิสุ เวทนาสฺсу เอตถ
 อวิชชานุสโย จ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐิชาตุนุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ อปฺปหีนา; ปฏิกขานุสโย จ ภวราคานุสโย จ
 น วตฺตพฺพา “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา. ทุกฺขาย เวทนาย
 เอตถ อวิชชานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ ทิฏฐิชาตุนุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ อปฺปหีนา; กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ
 ภวราคานุสโย จ น วตฺตพฺพา “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา.
 (ฉกฺกมฺมูลกั)

(จ) ปฏฺวิโลมปุคฺคโลกาสา

๓๑๙.(ก) ยสฺส ยตฺถ กามราคานุสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตฺถ
 ปฏิกขานุสโย อปฺปหีโนติ?

น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ปฏิกขานุสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตฺถ
 กามราคานุสโย อปฺปหีโนติ?

น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตถ
มานานุสโย อปฺปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มานานุสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตถ
กามราคานุสโย อปฺปหีโนติ?

อนาคามิสฺส รูปธาตุยา อรูปธาตุยา ตสฺส ตตถ มานานุสโย
อปฺปหีโน; กามราคานุสโย น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา
“อปฺปหีโน”ติ วา. ตสฺสเสว ปุคฺคลสฺส กามธาตุยา ทฺวิสุ เวทนาสุ
ตสฺส ตตถ มานานุสโย อปฺปหีโน, โน จ ตสฺส ตตถ
กามราคานุสโย อปฺปหีโน. ติณฺณํ ปุคฺคลानํ รูปธาตุยา
อรูปธาตุยา เตสํ ตตถ มานานุสโย อปฺปหีโน; กามราคานุสโย
น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา. เตสณฺเวย
ปุคฺคลानํ กามธาตุยา ทฺวิสุ เวทนาสุ เตสํ ตตถ มานานุสโย จ
อปฺปหีโน กามราคานุสโย จ อปฺปหีโน.

ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตถ
ทิจฺฉิณฺณานุสโย...เป... วิจิจฺฉิณฺณานุสโย อปฺปหีโนติ?

ทฺวินนํ ปุคฺคลानํ กามธาตุยา ทฺวิสุ เวทนาสุ เตสํ ตตถ
กามราคานุสโย อปฺปหีโน, โน จ เตสํ ตตถ วิจิจฺฉิณฺณานุสโย
อปฺปหีโน. ปุถุชฺชนสฺส กามธาตุยา ทฺวิสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตถ
กามราคานุสโย จ อปฺปหีโน วิจิจฺฉิณฺณานุสโย จ อปฺปหีโน.

ยสฺส วา ปน ยตถ วิจิจฺฉานุสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย อปฺปหีโนติ?

ปุถุชนสฺส ทุกฺขาย เวทนาย รูปธาดุยา อรูปธาดุยา ตสฺส
 ตตถ วิจิจฺฉานุสโย อปฺปหีโน; กามราคานุสโย น วตฺตพฺโพ
 “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา. ตสฺเสว ปุคฺคสฺส กามธาดุยา
 ทวีสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตถ วิจิจฺฉานุสโย จ อปฺปหีโน
 กามราคานุสโย จ อปฺปหีโน.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตถ
 ฆราวทานุสโย อปฺปหีโนติ?

น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆราวทานุสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย อปฺปหีโนติ?

น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตถ
 อวิชฺขานุสโย อปฺปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชฺขานุสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย อปฺปหีโนติ?

อนาคามิสฺส ทุกฺขาย เวทนาย รูปธาดุยา อรูปธาดุยา
 ตสฺส ตตถ อวิชฺขานุสโย อปฺปหีโน; กามราคานุสโย

น วตตพฺโพ “ปหีนโน”ติ วา “อปปหีนโน”ติ วา. ตสฺเสว ปุคฺคสฺส
 กามธาคฺคยา ทฺวิสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตถ อวิชฺชานุสโย อปปหีนโน,
 โน จ ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย อปปหีนโน. ติณฺณํ ปุคฺคลानํ
 ทุกฺขาย เวทนาย รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา เตสํ ตตถ อวิชฺชานุสโย
 อปปหีนโน; กามราคานุสโย น วตตพฺโพ “ปหีนโน”ติ วา
 “อปปหีนโน”ติ วา. เตสญฺเญว ปุคฺคลानํ กามธาคฺคยา ทฺวิสุ
 เวทนาสุ เตสํ ตตถ อวิชฺชานุสโย จ อปปหีนโน กามราคานุสโย จ
 อปปหีนโน.

๓๒๐.(ก) ยสฺส ยตถ ปฏฺิฆานุสโย อปปหีนโน ตสฺส ตตถ
 มานานุสโย อปปหีนโนติ?

น วตตพฺโพ “ปหีนโน”ติ วา “อปปหีนโน”ติ วา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มานานุสโย อปปหีนโน ตสฺส ตตถ
 ปฏฺิฆานุสโย อปปหีนโนติ?

น วตตพฺโพ “ปหีนโน”ติ วา “อปปหีนโน”ติ วา.

(ก) ยสฺส ยตถ ปฏฺิฆานุสโย อปปหีนโน ตสฺส ตตถ
 ทิฏฺฐจฺานุสโย...เป... วิจิกิจฺฉานุสโย อปปหีนโนติ?

ทฺวินนํ ปุคฺคลानํ ทุกฺขาย เวทนาย เตสํ ตตถ ปฏฺิฆานุสโย
 อปปหีนโน, โน จ เตสํ ตตถ วิจิกิจฺฉานุสโย อปปหีนโน. ปุถุชฺชนสฺส
 ทุกฺขาย เวทนาย ตสฺส ตตถ ปฏฺิฆานุสโย จ อปปหีนโน
 วิจิกิจฺฉานุสโย จ อปปหีนโน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ วิจิจฺฉานุสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตถ
ปฏฺิฆานุสโย อปฺปหีโนติ?

ปฺลุชฺชนสฺส กามธาคฺคยา ทฺวิสฺสุ เวทนาสฺสุ รูปธาคฺคยา
อรฺุพธาคฺคยา ตสฺส ตตถ วิจิจฺฉานุสโย อปฺปหีโน; ปฏฺิฆานุสโย
น วตฺตพฺโพน “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา. ตสฺเสว ปุคฺคสฺส
ทุกฺขาย เวทนาย ตสฺส ตตถ วิจิจฺฉานุสโย จ อปฺปหีโน
ปฏฺิฆานุสโย จ อปฺปหีโน.

(ก) ยสฺส ยตถ ปฏฺิฆานุสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตถ
ภวราคานุสโย อปฺปหีโนติ?

น วตฺตพฺโพน “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ภวราคานุสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตถ
ปฏฺิฆานุสโย อปฺปหีโนติ?

น วตฺตพฺโพน “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.

(ก) ยสฺส ยตถ ปฏฺิฆานุสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตถ
อวิชฺขานุสโย อปฺปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชฺขานุสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตถ
ปฏฺิฆานุสโย อปฺปหีโนติ?

อนาคามิสฺส กามธาคฺคยา ทฺวิสฺสุ เวทนาสฺสุ รูปธาคฺคยา
อรฺุพธาคฺคยา ตสฺส ตตถ อวิชฺขานุสโย อปฺปหีโน; ปฏฺิฆานุสโย

น วตตพโพ “ปหีนโน”ติ วา “อปปหีนโน”ติ วา. ตสเสว ปุคฺคสฺส
 ทุกฺขาย เวทนาย ตสฺส ตตฺถ อวิชฺขานุสโย อปฺปหีนโน, โน จ
 ตสฺส ตตฺถ ปฏฺิฆานุสโย อปฺปหีนโน. ติณฺณํ ปุคฺคลानํ กามธาคฺญา
 ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาคฺญา อรูปธาคฺญา เตสํ ตตฺถ อวิชฺขานุสโย
 อปฺปหีนโน; ปฏฺิฆานุสโย น วตตพโพ “ปหีนโน”ติ วา
 “อปฺปหีนโน”ติ วา. เตสญฺเฌว ปุคฺคลानํ ทุกฺขาย เวทนาย
 เตสํ ตตฺถ อวิชฺขานุสโย จ อปฺปหีนโน ปฏฺิฆานุสโย จ อปฺปหีนโน.

๓๒๑. ยสฺส ยตฺถ มานานุสโย อปฺปหีนโน ตสฺส ตตฺถ
 ภิจฺ्ञานุสโย...เป... วิจิกิจฺ्ञานุสโย อปฺปหีนโนติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลानํ กามธาคฺญา ทวีสุ เวทนาสุ รูปธาคฺญา
 อรูปธาคฺญา เตสํ ตตฺถ มานานุสโย อปฺปหีนโน, โน จ เตสํ ตตฺถ
 วิจิกิจฺ्ञานุสโย อปฺปหีนโน. ปุณฺณชฺชนสฺส กามธาคฺญา ทวีสุ เวทนาสุ
 รูปธาคฺญา อรูปธาคฺญา ตสฺส ตตฺถ มานานุสโย จ อปฺปหีนโน
 วิจิกิจฺ्ञานุสโย จ อปฺปหีนโน.

ยสฺส วา ปน ยตฺถ วิจิกิจฺ्ञานุสโย อปฺปหีนโน ตสฺส ตตฺถ
 มานานุสโย อปฺปหีนโนติ?

ปุณฺณชฺชนสฺส ทุกฺขาย เวทนาย ตสฺส ตตฺถ วิจิกิจฺ्ञานุสโย
 อปฺปหีนโน; มานานุสโย น วตตพโพ “ปหีนโน”ติ วา
 “อปฺปหีนโน”ติ วา. ตสฺเสว ปุคฺคสฺส กามธาคฺญา ทวีสุ เวทนาสุ
 รูปธาคฺญา อรูปธาคฺญา ตสฺส ตตฺถ วิจิกิจฺ्ञานุสโย จ อปฺปหีนโน

มานานุสโย จ อปฺปทีโน.

(ก) ยสฺส ยตถ มานานุสโย อปฺปทีโน ตสฺส ตตถ
ภวราคานุสโย อปฺปทีโนติ?

จตฺตุนํ ปุคฺคลันํ กามธาทูยา ทวีสุ เวทนาสุ เตสํ ตตถ
มานานุสโย อปฺปทีโน; ภวราคานุสโย น วตฺตพฺโพ “ปทีโน”ติ วา
“อปฺปทีโน”ติ วา. เตสญฺเณว ปุคฺคลันํ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา
เตสํ ตตถ มานานุสโย จ อปฺปทีโน ภวราคานุสโย จ อปฺปทีโน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ภวราคานุสโย อปฺปทีโน ตสฺส ตตถ
มานานุสโย อปฺปทีโนติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ มานานุสโย อปฺปทีโน ตสฺส ตตถ
อวิชฺขานุสโย อปฺปทีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชฺขานุสโย อปฺปทีโน ตสฺส ตตถ
มานานุสโย อปฺปทีโนติ?

จตฺตุนํ ปุคฺคลันํ ทุกฺขาย เวทนาย เตสํ ตตถ อวิชฺขานุสโย
อปฺปทีโน; มานานุสโย น วตฺตพฺโพ “ปทีโน”ติ วา
“อปฺปทีโน”ติ วา. เตสญฺเณว ปุคฺคลันํ กามธาทูยา ทวีสุ
เวทนาสุ รูปธาทูยา อรูปธาทูยา เตสํ ตตถ อวิชฺขานุสโย จ
อปฺปทีโน มานานุสโย จ อปฺปทีโน.

๓๒๒.(ก) ยสฺส ยตถ วิกฺกัจฉานุสฺสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตฺถ
วิกฺกัจฉานุสฺสโย อปฺปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ วิกฺกัจฉานุสฺสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตฺถ
วิกฺกัจฉานุสฺสโย อปฺปหีโนติ?

อามนฺตา ...เป....

๓๒๓.(ก) ยสฺส ยตถ วิกฺกัจฉานุสฺสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตฺถ
ภวราคานุสฺสโย อปฺปหีโนติ?

ปฺภุชชนสฺส กามธาทูยา ตีสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตฺถ
วิกฺกัจฉานุสฺสโย อปฺปหีโน; ภวราคานุสฺสโย น วตตพฺโพ
“ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา. ตสฺเสว ปุคฺคสฺส รุปธาทูยา
อรุปรธาทูยา ตสฺส ตตฺถ วิกฺกัจฉานุสฺสโย จ อปฺปหีโน
ภวราคานุสฺสโย จ อปฺปหีโน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ภวราคานุสฺสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตฺถ
วิกฺกัจฉานุสฺสโย อปฺปหีโนติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลानํ รุปธาทูยา อรุปรธาทูยา เตสํ ตตฺถ
ภวราคานุสฺสโย อปฺปหีโน, โน จ เตสํ ตตฺถ วิกฺกัจฉานุสฺสโย
อปฺปหีโน. ปฺภุชชนสฺส รุปธาทูยา อรุปรธาทูยา ตสฺส ตตฺถ
ภวราคานุสฺสโย จ อปฺปหีโน วิกฺกัจฉานุสฺสโย จ อปฺปหีโน.

(ก) ยสฺส ยตถ วิจิกิฉฺฉานุสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตถ
อวิชฺชานุสโย อปฺปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชฺชานุสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตถ
วิจิกิฉฺฉานุสโย อปฺปหีโนติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลานํ กามธาทูยา तीสุ เวทนาสุ รูปธาทูยา
อรูปรธาทูยา เตสํ ตตถ อวิชฺชานุสโย อปฺปหีโน, โน จ เตสํ ตตถ
วิจิกิฉฺฉานุสโย อปฺปหีโน. ปุณฺณชนสฺส กามธาทูยา तीสุ เวทนาสุ
รูปธาทูยา อรูปรธาทูยา ตสฺส ตตถ อวิชฺชานุสโย จ อปฺปหีโน
วิจิกิฉฺฉานุสโย จ อปฺปหีโน.

๓๒๔.(ก) ยสฺส ยตถ ฆวราคานุสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตถ
อวิชฺชานุสโย อปฺปหีโนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชฺชานุสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตถ
ฆวราคานุสโย อปฺปหีโนติ?

จตฺถุนํ ปุคฺคลานํ กามธาทูยา तीสุ เวทนาสุ เตสํ ตตถ
อวิชฺชานุสโย อปฺปหีโน; ฆวราคานุสโย น วตตพฺโพ
“ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา. เตสญฺเญว ปุคฺคลานํ รูปธาทูยา
อรูปรธาทูยา เตสํ ตตถ อวิชฺชานุสโย จ อปฺปหีโน
ฆวราคานุสโย จ อปฺปหีโน. (เอกมฺมลกั)

๓๒๕.(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 อปฺปหีนา ตสฺส ตตถ มานานุสโย อปฺปหีโนติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มานานุสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อปฺปหีนาติ?

อนาคามิสฺส รูปธาตุยา อรูปธาตุยา ตสฺส ตตถ มานานุสโย
 อปฺปหีโน; กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ น วตฺตพฺพา
 “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา. ตสฺสเสว ปุคฺคสฺส กามธาตุยา
 ทวีสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตถ มานานุสโย อปฺปหีโน, โน จ
 ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย อปฺปหีโน; ปฏิกขานุสโย น วตฺตพฺโพ
 “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา. ติณฺณํ ปุคฺคลานํ รูปธาตุยา
 อรูปธาตุยา เตสํ ตตถ มานานุสโย อปฺปหีโน; กามราคานุสโย จ
 ปฏิกขานุสโย จ น วตฺตพฺพา “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา.
 เตสฺสญฺเฒว ปุคฺคลานํ กามธาตุยา ทวีสุ เวทนาสุ เตสํ ตตถ
 มานานุสโย จ กามราคานุสโย จ อปฺปหีนา; ปฏิกขานุสโย
 น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.

ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อปฺปหีนา
 ตสฺส ตตถ ทิฏฺฐานุสโย...เป... วิจิจฺฉานุสโย อปฺปหีโนติ?

นตฺถิ.

ยสฺส วา ปน ยตถ วิจิจฺจนุสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ อปฺปหีนาติ?

ปฺลุชฺชนสฺส รูปธาคฺยา อรูปธาคฺยา ตสฺส ตตถ วิจิจฺจนุสโย
 อปฺปหีโน; กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ น วตฺตพฺพา
 “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา. ตสฺสเสว ปุคฺคสฺส กามธาคฺยา
 ทวีสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตถ วิจิจฺจนุสโย จ กามราคานุสโย จ
 อปฺปหีนา; ปฏฺิฆานุสโย น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา
 “อปฺปหีโน”ติ วา. ตสฺสเสว ปุคฺคสฺส ทุกฺขาย เวทนาย
 ตสฺส ตตถ วิจิจฺจนุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ อปฺปหีนา;
 กามราคานุสโย น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ อปฺปหีนา
 ตสฺส ตตถ ฆวราคานุสโย อปฺปหีโนติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆวราคานุสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ อปฺปหีนาติ?

น วตฺตพฺพา “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ อปฺปหีนา
 ตสฺส ตตถ อวิชฺขานุสโย อปฺปหีโนติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ อวิชชานุสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ อปฺปหีนาติ?

อนาคามิสฺส รูปธาทุยา อรูปธาทุยา ตสฺส ตตถ อวิชชานุสโย
 อปฺปหีโน; กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ น วตตพฺพา
 “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา. ตสฺสเสว ปุคฺคสฺส กามธาทุยา
 ทวีสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตถ อวิชชานุสโย อปฺปหีโน, โน จ
 ตสฺส ตตถ กามราคานุสโย อปฺปหีโน. ปฏิกขานุสโย น วตตพฺโพ
 “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา. ตสฺสเสว ปุคฺคสฺส ทุกฺขาเย
 เวทนาย ตสฺส ตตถ อวิชชานุสโย อปฺปหีโน, โน จ ตสฺส ตตถ
 ปฏิกขานุสโย อปฺปหีโน; กามราคานุสโย น วตตพฺโพ
 “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา. ติณฺณํ ปุคฺคลานํ รูปธาทุยา
 อรูปธาทุยา เตสํ ตตถ อวิชชานุสโย อปฺปหีโน; กามราคานุสโย จ
 ปฏิกขานุสโย จ น วตตพฺพา “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา.
 เตสญฺเณว ปุคฺคลานํ กามธาทุยา ทวีสุ เวทนาสุ เตสํ ตตถ
 อวิชชานุสโย จ กามราคานุสโย จ อปฺปหีนา; ปฏิกขานุสโย
 น วตตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา. เตสญฺเณว
 ปุคฺคลานํ ทุกฺขาเย เวทนาย เตสํ ตตถ อวิชชานุสโย จ
 ปฏิกขานุสโย จ อปฺปหีนา; กามราคานุสโย น วตตพฺโพ
 “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา. (ทุกฺกมฺลกั)

๓๒๖. ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ อปฺปหีนา ตสฺส ตตถ วิกิञฺฉานุสโย...เป...
 วิกิञฺฉานุสโย อปฺปหีโนติ?

นตฺถิ.

ยสฺส วา ปน ยตถ วิกิञฺฉานุสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ อปฺปหีนาติ?

ปฺลชฺชนสฺส รูปธาดุยา อรูปธาดุยา ตสฺส ตตถ
 วิกิञฺฉานุสโย จ มานานุสโย จ อปฺปหีนา; กามราคานุสโย จ
 ปฏิกขานุสโย จ น วตฺตพฺพา “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา.
 ตสฺเสว ปุคฺคสฺส กามธาดุยา ทวีสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตถ
 วิกิञฺฉานุสโย จ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ อปฺปหีนา;
 ปฏิกขานุสโย น วตฺตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา.
 ตสฺเสว ปุคฺคสฺส ทุกฺขาย เวทนาย ตสฺส ตตถ วิกิञฺฉานุสโย จ
 ปฏิกขานุสโย จ อปฺปหีนา; กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ
 น วตฺตพฺพา “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ อปฺปหีนา ตสฺส ตตถ ฆวราคานุสโย อปฺปหีโนติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆวราคานุสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ อปฺปหีนาติ?

มานานุสโย อปฺปหิโน; กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
น วตฺตพฺพา “ปหิโน”ติ วา “อปฺปหิโน”ติ วา.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
มานานุสโย จ อปฺปหิโน ตสฺส ตตถ อวิชฺขานุสโย อปฺปหิโนติ?
นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชฺขานุสโย อปฺปหิโน ตสฺส ตตถ
กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ อปฺปหิโนติ?

อนาคามิสฺส รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา ตสฺส ตตถ
อวิชฺขานุสโย จ มานานุสโย จ อปฺปหิโน; กามราคานุสโย จ
ปฏิกขานุสโย จ น วตฺตพฺพา “ปหิโน”ติ วา “อปฺปหิโน”ติ วา.
ตสฺสเสว ปุคฺคลสฺส กามธาคฺคยา ทฺวิสฺสุ เวทนายํ ตสฺส ตตถ
อวิชฺขานุสโย จ มานานุสโย จ อปฺปหิโน, โน จ ตสฺส ตตถ
กามราคานุสโย อปฺปหิโน; ปฏิกขานุสโย น วตฺตพฺโพ
“ปหิโน”ติ วา “อปฺปหิโน”ติ วา. ตสฺสเสว ปุคฺคลสฺส ทุกฺขาย
เวทนายํ ตสฺส ตตถ อวิชฺขานุสโย อปฺปหิโน, โน จ ตสฺส ตตถ
ปฏิกขานุสโย อปฺปหิโน; กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ
น วตฺตพฺพา “ปหิโน”ติ วา “อปฺปหิโน”ติ วา. ติณฺณํ ปุคฺคลํ
รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา เตสํ ตตถ อวิชฺขานุสโย จ มานานุสโย จ
อปฺปหิโน; กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ น วตฺตพฺพา
“ปหิโน”ติ วา “อปฺปหิโน”ติ วา. เตสญฺเญว ปุคฺคลํ

กามธาตุยา ทวีสุ เวทนาสุ เตสํ ตตถ อวิชชานุสโย จ
 กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ อปฺปหีนา; ปฏิกขานุสโย
 น วตตพฺโพ “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา. เตสญฺเฌว
 ปุคฺคลानํ ทุกขาย เวทนาย เตสํ ตตถ อวิชชานุสโย จ
 ปฏิกขานุสโย จ อปฺปหีนา; กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ
 น วตตพฺพา “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา. (ติกมฺมลก)

๓๒๗.(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ อปฺปหีนา ตสฺส ตตถ
 วิจิกิจฺฉานุสโย อปฺปหีโนติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ วิจิกิจฺฉานุสโย อปฺปหีโน ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ
 อปฺปหีนาติ?

ปุถุชนสฺส รูปธาตุยา อรูปธาตุยา ตสฺส ตตถ
 วิจิกิจฺฉานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฺฐานุสโย จ อปฺปหีนา;
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ น วตตพฺพา “ปหีนา”ติ วา
 “อปฺปหีนา”ติ วา. ตสฺเสว ปุคฺคลสฺส กามธาตุยา ทวีสุ เวทนาสุ
 ตสฺส ตตถ วิจิกิจฺฉานุสโย จ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ
 ทิฏฺฐานุสโย จ อปฺปหีนา; ปฏิกขานุสโย น วตตพฺโพ
 “ปหีโน”ติ วา “อปฺปหีโน”ติ วา. ตสฺเสว ปุคฺคลสฺส

ทุกขาย เวทนาย ตสส ตตถ วิจิกิจฉานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ
 ทิฏฐานุสโย จ อปฺปหีนา; กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ
 น วตตพฺพา “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา ...เป....
 (จตุกกมฺมูลกั)

๓๒๘.(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อปฺปหีนา
 ตสฺส ตตถ ฆวราคานุสโย อปฺปหีนโนติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆวราคานุสโย อปฺปหีนโน ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ อปฺปหีนาติ?

ติณฺณํ ปุคฺคลानํ รุปธาตฺุยา อรูปธาตฺุยา เตสํ ตตถ
 ฆวราคานุสโย จ มานานุสโย จ อปฺปหีนา, โน จ เตสํ ตตถ
 ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อปฺปหีนา; กามราคานุสโย จ
 ปฏีฆานุสโย จ น วตตพฺพา “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา.
 ปุถุชฺชนสฺส รุปธาตฺุยา อรูปธาตฺุยา ตสฺส ตตถ ฆวราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อปฺปหีนา;
 กามราคานุสโย จ ปฏีฆานุสโย จ น วตตพฺพา “ปหีนา”ติ วา
 “อปฺปหีนา”ติ วา.

(ก) ยสฺส ยตถ กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อปฺปหีนา
 ตสฺส ตตถ อวิชขานุสโย อปฺปหีนฺติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อวิชขานุสโย อปฺปหีนฺ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ปฏิกขานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ อปฺปหีนาติ?

อนาคามิสฺส รูปธตฺตยา อรูปธตฺตยา ตสฺส ตตถ
 อวิชขานุสโย จ มานานุสโย จ อปฺปหีนา, โน จ ตสฺส ตตถ
 ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อปฺปหีนา; กามราคานุสโย จ
 ปฏิกขานุสโย จ น วตฺตพฺพา “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา.
 ตสฺสเสว ปุคฺคสฺส กามธตฺตยา ทวีสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตถ
 อวิชขานุสโย จ มานานุสโย จ อปฺปหีนา, โน จ ตสฺส ตตถ
 กามราคานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อปฺปหีนา;
 ปฏิกขานุสโย น วตฺตพฺโพ “ปหีนฺ”ติ วา “อปฺปหีนฺ”ติ วา.
 ตสฺสเสว ปุคฺคสฺส ทุกฺขาย เวทนาย ตสฺส ตตถ อวิชขานุสโย
 อปฺปหีนฺ, โน จ ตสฺส ตตถ ปฏิกขานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ อปฺปหีนา; กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ
 น วตฺตพฺพา “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา. ทฺวินฺนํ ปุคฺคลानํ
 รูปธตฺตยา อรูปธตฺตยา เตสํ ตตถ อวิชขานุสโย จ มานานุสโย จ

อปฺปหีนา, โน จ เตสํ ตตถ ทิฏฺฐาณุสโย จ วิจิกิจฺฉาณุสโย จ
 อปฺปหีนา; กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆาณุสโย จ น วตฺตพฺพา
 “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา. เตสญฺเณว ปุคฺคลानํ
 กามธาคฺคยา ทวีสุ เวทนาย เทสํ ตตถ อวิชฺขานุสโย จ
 กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ อปฺปหีนา, โน จ เตสํ ตตถ
 ทิฏฺฐาณุสโย จ วิจิกิจฺฉาณุสโย จ อปฺปหีนา; ปฏฺิฆาณุสโย
 น วตฺตพฺโพ “ปหีนโน”ติ วา “อปฺปหีนโน”ติ วา. เตสญฺเณว
 ปุคฺคลानํ ทุกฺขาย เวทนาย เทสํ ตตถ อวิชฺขานุสโย จ
 ปฏฺิฆาณุสโย จ อปฺปหีนา, โน จ เตสํ ตตถ ทิฏฺฐาณุสโย จ
 วิจิกิจฺฉาณุสโย จ อปฺปหีนา; กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ
 น วตฺตพฺพา “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา. ปุณฺณชฺชนสฺส
 รุปรธาคฺคยา อรุปรธาคฺคยา ตสฺส ตตถ อวิชฺขานุสโย จ มานานุสโย จ
 ทิฏฺฐาณุสโย จ วิจิกิจฺฉาณุสโย จ อปฺปหีนา; กามราคานุสโย จ
 ปฏฺิฆาณุสโย จ น วตฺตพฺพา “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา.
 ตสฺเสว ปุคฺคลสฺส กามธาคฺคยา ทวีสุ เวทนาย ตสฺส ตตถ
 อวิชฺขานุสโย จ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฺฐาณุสโย จ
 วิจิกิจฺฉาณุสโย จ อปฺปหีนา; ปฏฺิฆาณุสโย น วตฺตพฺโพ
 “ปหีนโน”ติ วา “อปฺปหีนโน”ติ วา. ตสฺเสว ปุคฺคลสฺส ทุกฺขาย
 เวทนาย ตสฺส ตตถ อวิชฺขานุสโย จ ปฏฺิฆาณุสโย จ

ทิจฺจนุสโย จ วิจิกิจฺจนุสโย จ อปฺปหีนา; กามราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ น วตฺตพฺพา “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา.
 (ปญจกมฺมลกั)

๓๒๙.(ก) ยสฺส ยตฺถ กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ
 มานานุสโย จ ทิจฺจนุสโย จ วิจิกิจฺจนุสโย จ ภวราคานุสโย จ
 อปฺปหีนา ตสฺส ตตฺถ อวิชฺขานุสโย อปฺปหีนฺติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อวิชฺขานุสโย อปฺปหีนฺ ตสฺส ตตฺถ
 กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ มานานุสโย จ ทิจฺจนุสโย จ
 วิจิกิจฺจนุสโย จ ภวราคานุสโย จ อปฺปหีนฺติ?

อนาคามิสฺส รูปธตฺถยา อรูปธตฺถยา ตสฺส ตตฺถ
 อวิชฺขานุสโย จ มานานุสโย จ ภวราคานุสโย จ อปฺปหีนา,
 โน จ ตสฺส ตตฺถ ทิจฺจนุสโย จ วิจิกิจฺจนุสโย จ อปฺปหีนา;
 กามราคานุสโย จ ปฏฺิฆานุสโย จ น วตฺตพฺพา “ปหีนา”ติ วา
 “อปฺปหีนา”ติ วา. ตสฺสเสว ปุคฺคสฺส กามธตฺถยา ทฺวิสฺสุ เวทฺณาสฺสุ
 ตสฺส ตตฺถ อวิชฺขานุสโย จ มานานุสโย จ อปฺปหีนา, โน จ
 ตสฺส ตตฺถ กามราคานุสโย จ ทิจฺจนุสโย จ วิจิกิจฺจนุสโย จ
 อปฺปหีนา; ปฏฺิฆานุสโย จ ภวราคานุสโย จ น วตฺตพฺพา
 “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา. ตสฺสเสว ปุคฺคสฺส ทฺกฺขาย
 เวทฺณาย ตสฺส ตตฺถ อวิชฺขานุสโย อปฺปหีนฺ, โน จ ตสฺส ตตฺถ

ปฏิกษานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อปฺปหีนา;
 กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ ภวราคานุสโย จ น วตตพฺพา
 “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา. ทฺวินฺนํ ปุคฺคลानํ รูปธาคฺคยา
 อรูปธาคฺคยา เตสํ ตตฺถ อวิชฺขานุสโย จ มานานุสโย จ
 ภวราคานุสโย จ อปฺปหีนา, โน จ เตสํ ตตฺถ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ อปฺปหีนา; กามราคานุสโย จ ปฏิกษานุสโย จ
 น วตตพฺพา “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา. เตสญฺเณว
 ปุคฺคลानํ กามธาคฺคยา ทฺวีสุ เวทนาสุ เตสํ ตตฺถ อวิชฺขานุสโย จ
 กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ อปฺปหีนา, โน จ เตสํ ตตฺถ
 ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อปฺปหีนา; ปฏิกษานุสโย จ
 ภวราคานุสโย จ น วตตพฺพา “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา.
 เตสญฺเณว ปุคฺคลानํ ทฺทุกฺขาย เวทนาย เตสํ ตตฺถ
 อวิชฺขานุสโย จ ปฏิกษานุสโย จ อปฺปหีนา, โน จ เตสํ ตตฺถ
 ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อปฺปหีนา; กามราคานุสโย จ
 มานานุสโย จ ภวราคานุสโย จ น วตตพฺพา “ปหีนา”ติ วา
 “อปฺปหีนา”ติ วา. ปุถุชฺชนสฺส รูปธาคฺคยา อรูปธาคฺคยา ตสฺส ตตฺถ
 อวิชฺขานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ
 ภวราคานุสโย จ อปฺปหีนา; กามราคานุสโย จ ปฏิกษานุสโย จ
 น วตตพฺพา “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา. ตสฺเสว
 ปุคฺคลสฺส กามธาคฺคยา ทฺวีสุ เวทนาสุ ตสฺส ตตฺถ

อวิชชานุสโย จ กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ
 วิจิกิจฉานุสโย จ อปฺปหีนา; ปฏีฆานุสโย จ ภวราคานุสโย จ
 น วตตพฺพา “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา. ตสฺเสว
 ปุคฺคสฺส ทุกฺขาย เวทนาย ตสฺส ตตถ อวิชชานุสโย จ
 ปฏีฆานุสโย จ ทิฏฐานุสโย จ วิจิกิจฉานุสโย จ อปฺปหีนา;
 กามราคานุสโย จ มานานุสโย จ ภวราคานุสโย จ น วตตพฺพา
 “ปหีนา”ติ วา “อปฺปหีนา”ติ วา. (ฉกฺกมฺมูลกั)

ปหีนวาเร ปฏีโลมั.

ปหีนวาโร.

๖. อูปฺปชชนวโร

๓๓๐.(ก) ยสฺส กามราคานุสโย อูปฺปชชติ ตสฺส ปฏีฆานุสโย
 อูปฺปชชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ปฏีฆานุสโย อูปฺปชชติ ตสฺส
 กามราคานุสโย อูปฺปชชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส กามราคานุสโย อูปฺปชชติ ตสฺส มานานุสโย
 อูปฺปชชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน มานานุสโย อุปฺปชฺชติ ตสฺส
 กามราคานุสโย อุปฺปชฺชตีติ?

อนาคามิสฺส มานานุสโย อุปฺปชฺชติ, โน จ ตสฺส
 กามราคานุสโย อุปฺปชฺชติ. ติณฺณํ ปุคฺคลानํ มานานุสโย จ
 อุปฺปชฺชติ กามราคานุสโย จ อุปฺปชฺชติ (วิตุถาเรตพฺพ).

๓๓๑.(ก) ยสฺส กามราคานุสโย นฺอุปฺปชฺชติ ตสฺส ปฏฺิฆานุสโย
 นฺอุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ปฏฺิฆานุสโย นฺอุปฺปชฺชติ ตสฺส
 กามราคานุสโย นฺอุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส กามราคานุสโย นฺอุปฺปชฺชติ ตสฺส มานานุสโย
 นฺอุปฺปชฺชตีติ?

อนาคามิสฺส กามราคานุสโย นฺอุปฺปชฺชติ, โน จ ตสฺส
 มานานุสโย นฺอุปฺปชฺชติ. อรหฺโต กามราคานุสโย จ นฺอุปฺปชฺชติ
 มานานุสโย จ นฺอุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มานานุสโย นฺอุปฺปชฺชติ ตสฺส
 กามราคานุสโย นฺอุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา. (วิตุถาเรตพฺพ).

อุปฺปชฺชนวโร.

๗.(ก) ธาตุปุจฉาว่าโร

๓๓๒. กามธาตุยา จุตสส กามธาตุํ อุปปชชนตสส กติ
อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

กามธาตุยา จุตสส รูปธาตุํ อุปปชชนตสส กติ อนุสยา
อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

กามธาตุยา จุตสส อรูปธาตุํ อุปปชชนตสส กติ อนุสยา
อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

กามธาตุยา จุตสส น กามธาตุํ อุปปชชนตสส กติ อนุสยา
อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

กามธาตุยา จุตสส น รูปธาตุํ อุปปชชนตสส กติ อนุสยา
อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

กามธาตุยา จุตสส น อรูปธาตุํ อุปปชชนตสส กติ อนุสยา
อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

กามธาตุยา จุตสส น กามธาตุํ น อรูปธาตุํ อุปปชชนตสส
กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา
ภงคา?

กามธาตุยา จุตสส น รูปธาตุํ น อรูปธาตุํ อุปปชชนตสส
กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา
ภงคา?

กามธาตุยา จุตสส น กามธาตุํ น รูปธาตุํ อุปปชฺชนตสส
 กติ อนุสยา อนฺนเสนติ, กติ อนุสยา นานฺนเสนติ, กติ อนุสยา
 ภงฺกา? (กามธาตุมุลกํ)

๓๓๓. รูปธาตุยา จุตสส รูปธาตุํ อุปปชฺชนตสส กติ อนุสยา
อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงฺคา?

รูปธาตุยา จุตตสส กามธาตุํ อุปปชฺชนตสส กติ อนุสยา
อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงฺคา?

รูปธาตุยา จุตตส อรูปธาตุํ อุปปชชนตสส กติ อนุสยา
อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

รูปธาตุยา จุตสส น กามธาตุํ อุปปชชนตสส กติ อนุสยา
อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

รูปธาตุยา จุตสส น รูปธาตุํ อุปปชชนตสส กติ อนุสยา
อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา มงคา?

รูปธาตุยา จุตสส น อรูปธาตุํ อุปปชชนตสส กติ อนุสยา
อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

รูปธาตุยา จุตสส น กามธาตุํ น อรูปธาตุํ อุปปชชนตสส
กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา
ภงคา?

รูปธาตุยา จุตสส น รูปธาตุํ น อรูปธาตุํ อุปปชชนตสส กติ
อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

รูปธาตุยา จุตสส น กามธาตุํ น รูปธาตุํ อุปปชฺชนตสฺส กติ
 อนุสยา อนุเสนฺติ, กติ อนุสยา นานุเสนฺติ, กติ อนุสยา ภงฺคา?
 (รูปธาตุมฺลกั)

๓๓๔. อรูปธาตุยา จุตสส อรูปธาตุํ อุปปชฺชนตสฺส กติ
 อนุสยา อนุเสนฺติ, กติ อนุสยา นานุเสนฺติ, กติ อนุสยา ภงฺคา?

อรูปธาตุยา จุตสส กามธาตุํ อุปปชฺชนตสฺส กติ อนุสยา
 อนุเสนฺติ, กติ อนุสยา นานุเสนฺติ, กติ อนุสยา ภงฺคา?

อรูปธาตุยา จุตสส รูปธาตุํ อุปปชฺชนตสฺส กติ อนุสยา
 อนุเสนฺติ, กติ อนุสยา นานุเสนฺติ, กติ อนุสยา ภงฺคา?

อรูปธาตุยา จุตสส น กามธาตุํ อุปปชฺชนตสฺส กติ อนุสยา
 อนุเสนฺติ, กติ อนุสยา นานุเสนฺติ, กติ อนุสยา ภงฺคา?

อรูปธาตุยา จุตสส น รูปธาตุํ อุปปชฺชนตสฺส กติ อนุสยา
 อนุเสนฺติ, กติ อนุสยา นานุเสนฺติ, กติ อนุสยา ภงฺคา?

อรูปธาตุยา จุตสส น อรูปธาตุํ อุปปชฺชนตสฺส กติ อนุสยา
 อนุเสนฺติ, กติ อนุสยา นานุเสนฺติ, กติ อนุสยา ภงฺคา?

อรูปธาตุยา จุตสส น กามธาตุํ น อรูปธาตุํ อุปปชฺชนตสฺส
 กติ อนุสยา อนุเสนฺติ, กติ อนุสยา นานุเสนฺติ, กติ อนุสยา
 ภงฺคา?

อรุปธาตุยา จุตสส น รูปธาตุํ น อรุปธาตุํ อุปปชชนตสส
กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา
ภงคา?

อรุปธาตุยา จุตสส น กามธาตุํ น รูปธาตุํ อุปปชชนตสส
กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา
ภงคา? (อรุปธาตุมูลกั)

๓๓๕. น กามธาตุยา จุตสส กามธาตุํ อุปปชชนตสส กติ
อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

น กามธาตุยา จุตสส รูปธาตุํ อุปปชชนตสส กติ อนุสยา
อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

น กามธาตุยา จุตสส อรุปธาตุํ อุปปชชนตสส กติ อนุสยา
อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

น กามธาตุยา จุตสส น กามธาตุํ อุปปชชนตสส กติ
อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

น กามธาตุยา จุตสส น รูปธาตุํ อุปปชชนตสส กติ
อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

น กามธาตุยา จุตสส น อรุปธาตุํ อุปปชชนตสส กติ
อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

น กามธัตถุยา จุตสส น กามธัตถุ น อรูปธัตถุ
 อุปปชชนตสส กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ,
 กติ อนุสยา ภงคา?

น กามธัตถุยา จุตสส น รูปธัตถุ น อรูปธัตถุ อุปปชชนตสส
 กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา
 ภงคา?

น กามธัตถุยา จุตสส น กามธัตถุ น รูปธัตถุ อุปปชชนตสส
 กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา
 ภงคา? (น กามธัตถุมูลกั)

๓๓๖. น รูปธัตถุยา จุตสส กามธัตถุ อุปปชชนตสส กติ
 อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

น รูปธัตถุยา จุตสส รูปธัตถุ อุปปชชนตสส กติ อนุสยา
 อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

น รูปธัตถุยา จุตสส อรูปธัตถุ อุปปชชนตสส กติ อนุสยา
 อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

น รูปธัตถุยา จุตสส น กามธัตถุ อุปปชชนตสส กติ
 อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

น รูปธัตถุยา จุตสส น รูปธัตถุ อุปปชชนตสส กติ อนุสยา
 อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

น รูปธาตุยา จุตสส น อรูปธาตุํ อุปปชชนตสส กติ
อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

น รูปธาตุยา จุตสส น กามธาตุํ น อรูปธาตุํ อุปปชชนตสส
กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา
ภงคา?

น รูปธาตุยา จุตสส น รูปธาตุํ น อรูปธาตุํ อุปปชชนตสส
กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา
ภงคา?

น รูปธาตุยา จุตสส น กามธาตุํ น รูปธาตุํ อุปปชชนตสส
กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา
ภงคา? (นรูปธาตุมูลกั)

๓๓๗. น อรูปธาตุยา จุตสส กามธาตุํ อุปปชชนตสส กติ
อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

น อรูปธาตุยา จุตสส รูปธาตุํ อุปปชชนตสส กติ อนุสยา
อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

น อรูปธาตุยา จุตสส อรูปธาตุํ อุปปชชนตสส กติ อนุสยา
อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

น อรูปธาตุยา จุตสส น กามธาตุํ อุปปชชนตสส กติ
อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

น อรูปธาตุยา จุตสส น รูปธาตุํ อุปปชชนตสส กติ
 อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

น อรูปธาตุยา จุตสส น อรูปธาตุํ อุปปชชนตสส กติ
 อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

น อรูปธาตุยา จุตสส น กามธาตุํ น อรูปธาตุํ
 อุปปชชนตสส กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ,
 กติ อนุสยา ภงคา?

น อรูปธาตุยา จุตสส น รูปธาตุํ น อรูปธาตุํ อุปปชชนตสส
 กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา
 ภงคา?

น อรูปธาตุยา จุตสส น กามธาตุํ น รูปธาตุํ อุปปชชนตสส
 กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา
 ภงคา? (นอรูปธาตุมุลกั)

๓๓๘. น กามธาตุยา น อรูปธาตุยา จุตสส กามธาตุํ
 อุปปชชนตสส กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ,
 กติ อนุสยา ภงคา?

น กามธาตุยา น อรูปธาตุยา จุตสส รูปธาตุํ อุปปชชนตสส
 กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา
 ภงคา?

น. กามธาตุยา น. อรูปธาตุยา จุตสส อรูปธาตุ
อุปพชชนุตสส กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ,
กติก อนุสยา ภงคา?

น. การกระทำ น. วัตถุประสงค์ จิตตส น. การกระทำ
อุปพชชนตสส กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ,
กติก อนุสยา ภาคา?

น. กามธาตุยา น. อรูปธาตุยา จุตสส น. รูปธาตุ
อุปพชชนุตสส กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ,
กติก อนุสยา ภงกา?

น. กามธาตุยา น. อรูปธาตุยา จุตสส น. อรูปธาตุ
อุปพชชนตสส กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ,
กติก อนุสยา ภงคา?

น. กามธาตุยา น. อรูปธาตุยา จุตสส น. กามธาตุ
น. อรูปธาตุ อุปปชชนตสส กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา
น. อนุเสนติ, กติ อนุสยา ภางคา?

น. การมธตฺยา น อรูปธตฺยา จตฺตส น รูปธตฺ
น อรูปธตฺ อุปฺปชฺชนตฺส กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา
นानุเสนติ, กติ อนุสยา ภงฺกา?

น กามธัตถุยา น อรูปธัตถุยา จุตสส น กามธัตถุ
 น รูปธัตถุ อุปปชชนตสส กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา
 นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา? (นคามนอรูปธัตถุมลกั)

๓๓๙. น รูปธัตถุยา น อรูปธัตถุยา จุตสส กามธัตถุ
 อุปปชชนตสส กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ,
 กติ อนุสยา ภงคา?

น รูปธัตถุยา น อรูปธัตถุยา จุตสส รูปธัตถุ อุปปชชนตสส
 กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา
 ภงคา?

น รูปธัตถุยา น อรูปธัตถุยา จุตสส อรูปธัตถุ อุปปชชนตสส
 กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา
 ภงคา?

น รูปธัตถุยา น อรูปธัตถุยา จุตสส น กามธัตถุ
 อุปปชชนตสส กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ,
 กติ อนุสยา ภงคา?

น รูปธัตถุยา น อรูปธัตถุยา จุตสส น รูปธัตถุ
 อุปปชชนตสส กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ,
 กติ อนุสยา ภงคา?

น รูปธาตฺยา น อรูปธาตฺยา จุตสฺส น อรูปธาตํ
 อุปฺปชฺชนฺตสฺส กติ อนุสฺยา อนุสฺเสนฺติ, กติ อนุสฺยา นานุสฺเสนฺติ,
 กติ อนุสฺยา ภงฺกา?

น รูปธาตฺยา น อรูปธาตฺยา จุตสฺส น กามธาตํ
 น อรูปธาตํ อุปฺปชฺชนฺตสฺส กติ อนุสฺยา อนุสฺเสนฺติ, กติ อนุสฺยา
 นานุสฺเสนฺติ, กติ อนุสฺยา ภงฺกา?

น รูปธาตฺยา น อรูปธาตฺยา จุตสฺส น รูปธาตํ น อรูปธาตํ
 อุปฺปชฺชนฺตสฺส กติ อนุสฺยา อนุสฺเสนฺติ, กติ อนุสฺยา นานุสฺเสนฺติ,
 กติ อนุสฺยา ภงฺกา?

น รูปธาตฺยา น อรูปธาตฺยา จุตสฺส น กามธาตํ น รูปธาตํ
 อุปฺปชฺชนฺตสฺส กติ อนุสฺยา อนุสฺเสนฺติ, กติ อนุสฺยา นานุสฺเสนฺติ,
 กติ อนุสฺยา ภงฺกา? (นรูปนอรูปธาตุมฺลกั)

๓๔๐. น กามธาตฺยา น รูปธาตฺยา จุตสฺส กามธาตํ
 อุปฺปชฺชนฺตสฺส กติ อนุสฺยา อนุสฺเสนฺติ, กติ อนุสฺยา นานุสฺเสนฺติ,
 กติ อนุสฺยา ภงฺกา?

น กามธาตฺยา น รูปธาตฺยา จุตสฺส รูปธาตํ อุปฺปชฺชนฺตสฺส
 กติ อนุสฺยา อนุสฺเสนฺติ, กติ อนุสฺยา นานุสฺเสนฺติ, กติ อนุสฺยา
 ภงฺกา?

น กามธัตถยา น รูปธัตถยา จุตสส อรูปธัตถุ์ อุปปชชนตสส
 กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ, กติ อนุสยา
 ภงคา?

น กามธัตถยา น รูปธัตถยา จุตสส น กามธัตถุ์
 อุปปชชนตสส กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ,
 กติ อนุสยา ภงคา?

น กามธัตถยา น รูปธัตถยา จุตสส น รูปธัตถุ์
 อุปปชชนตสส กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ,
 กติ อนุสยา ภงคา?

น กามธัตถยา น รูปธัตถยา จุตสส น อรูปธัตถุ์
 อุปปชชนตสส กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ,
 กติ อนุสยา ภงคา?

น กามธัตถยา น รูปธัตถยา จุตสส น กามธัตถุ์
 น อรูปธัตถุ์ อุปปชชนตสส กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา
 นานุเสนติ, กติ อนุสยา ภงคา?

น กามธัตถยา น รูปธัตถยา จุตสส น รูปธัตถุ์ น อรูปธัตถุ์
 อุปปชชนตสส กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ,
 กติ อนุสยา ภงคา?

น กามธาตุยา น รูปธาตุยา จุตสส น กามธาตุํ น รูปธาตุํ
 อุปปชชนตสส กติ อนุสยา อนุเสนติ, กติ อนุสยา นานุเสนติ,
 กติ อนุสยา ภงคา? (นกามนรูปธาตุมุลกั)

ธาตุปัจฉาวาโร.

๗.(ข) ธาตุวิสหขณาวาโร

๓๔๑. กามธาตุยา จุตสส กามธาตุํ อุปปชชนตสส กสสจิ
 สตต อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ปณจ อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา
 ภงคา นตถิ.

กามธาตุยา จุตสส รูปธาตุํ อุปปชชนตสส กสสจิ สตต
 อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ปณจ อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ตโย
 อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตถิ.

กามธาตุยา จุตสส อรูปธาตุํ อุปปชชนตสส กสสจิ สตต
 อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ปณจ อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ตโย
 อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตถิ.

กามธาตุยา จุตสส น กามธาตุํ อุปปชชนตสส กสสจิ สตต
 อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ปณจ อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ตโย
 อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตถิ.

กามธาตุยา จุตสส น รูปธาตุํ อุปปชชนตสส กสสจิ สตต
 อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ปณจ อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ตโย
 อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตถิ.

กามธาทุยา จุตสส น อรูปธาทุ์ อุปปชชนตสส กสสจิ สตต
 อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ตโย
 อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตติ.

กามธาทุยา จุตสส น กามธาทุ์ น อรูปธาทุ์ อุปปชชนตสส
 กสสจิ สตต อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนติ,
 กสสจิ ตโย อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตติ.

กามธาทุยา จุตสส น รูปธาทุ์ น อรูปธาทุ์ อุปปชชนตสส
 กสสจิ สตต อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนติ;
 อนุสยา ภงคา นตติ.

กามธาทุยา จุตสส น กามธาทุ์ น รูปธาทุ์ อุปปชชนตสส
 กสสจิ สตต อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนติ,
 กสสจิ ตโย อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตติ.

(กามธาทุมูลกั)

๓๔๒. รูปธาทุยา จุตสส รูปธาทุ์ อุปปชชนตสส กสสจิ สตต
 อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ตโย
 อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตติ.

รูปธาทุยา จุตสส กามธาทุ์ อุปปชชนตสส สตเตว อนุสยา
 อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตติ.

รูปธาทุยา จุตสส อรูปธาทุ์ อุปปชชนตสส กสสจิ สตต
 อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ตโย

อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตฺถิ.

รูปธาทูยา จุตสส น กามธาทูํ อุปปชฺชนตสฺส กสฺสจि สตฺต
อนุสยา อนุเสนติ, กสฺสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนติ, กสฺสจิ ตโย
อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตฺถิ.

รูปธาทูยา จุตสส น รูปธาทูํ อุปปชฺชนตสฺส กสฺสจิ สตฺต
อนุสยา อนุเสนติ, กสฺสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนติ, กสฺสจิ ตโย
อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตฺถิ.

รูปธาทูยา จุตสส น อรูปธาทูํ อุปปชฺชนตสฺส กสฺสจิ สตฺต
อนุสยา อนุเสนติ, กสฺสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนติ, กสฺสจิ ตโย
อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตฺถิ.

รูปธาทูยา จุตสส น กามธาทูํ น อรูปธาทูํ อุปปชฺชนตสฺส
กสฺสจิ สตฺต อนุสยา อนุเสนติ, กสฺสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนติ,
กสฺสจิ ตโย อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตฺถิ.

รูปธาทูยา จุตสส น รูปธาทูํ น อรูปธาทูํ อุปปชฺชนตสฺส
สตฺเตว อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตฺถิ.

รูปธาทูยา จุตสส น กามธาทูํ น รูปธาทูํ อุปปชฺชนตสฺส
กสฺสจิ สตฺต อนุสยา อนุเสนติ, กสฺสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนติ,
กสฺสจิ ตโย อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตฺถิ.

(รูปธาทูมฺลกั)

๓๔๓. อรูปธาตุยา จุตสส อรูปธาตุํ อุปปชชนตสส กสฺสจิ
 สตฺต อนุสยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ
 ตโย อนุสยา อนุเสนฺติ; อนุสยา ภงฺคา นตฺถิ.

อรูปธาตุยา จุตสส กามธาตุํ อุปปชชนตสส สตฺเตว อนุสยา
 อนุเสนฺติ; อนุสยา ภงฺคา นตฺถิ.

อรูปธาตุยา จุตสส รูปธาตุยา อุปปตฺติ นาม นตฺถิ, เภฏฺฐา
 อุปปชชมาโน กามธาตุํเยว อุปปชชติ, สตฺเตว อนุสยา อนุเสนฺติ;
 อนุสยา ภงฺคา นตฺถิ.

อรูปธาตุยา จุตสส น กามธาตุํ อุปปชชนตสส กสฺสจิ สตฺต
 อนุสยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ ตโย
 อนุสยา อนุเสนฺติ; อนุสยา ภงฺคา นตฺถิ.

อรูปธาตุยา จุตสส น รูปธาตุํ อุปปชชนตสส กสฺสจิ สตฺต
 อนุสยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ ตโย
 อนุสยา อนุเสนฺติ; อนุสยา ภงฺคา นตฺถิ.

อรูปธาตุยา จุตสส น อรูปธาตุํ อุปปชชนตสส สตฺเตว
 อนุสยา อนุเสนฺติ; อนุสยา ภงฺคา นตฺถิ.

อรูปธาตุยา จุตสส น กามธาตุยา น อรูปธาตุยา อุปปตฺติ
 นาม นตฺถิ, เภฏฺฐา อุปปชชมาโน กามธาตุํเยว อุปปชชติ, สตฺเตว
 อนุสยา อนุเสนฺติ; อนุสยา ภงฺคา นตฺถิ.

อรุปธาตุยา จุตสส น รูปธาตุํ น อรุปธาตุํ อุปปชชนตสส
สตเตว อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตถิ.

อรุปธาตุยา จุตสส น กามธาตุํ น รูปธาตุํ อุปปชชนตสส
กสสจि สตต อนุสยา อนุเสนติ, กสสจि ปญจ อนุสยา อนุเสนติ,
กสสจि ตโย อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตถิ.

(อรุปธาตุมุลกั)

๓๔๔. น กามธาตุยา จุตสส กามธาตุํ อุปปชชนตสส
สตเตว อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตถิ.

น กามธาตุยา จุตสส รูปธาตุํ อุปปชชนตสส กสสจิ สตต
อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ตโย
อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตถิ.

น กามธาตุยา จุตสส อรุปธาตุํ อุปปชชนตสส กสสจิ สตต
อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ตโย
อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตถิ.

น กามธาตุยา จุตสส น กามธาตุํ อุปปชชนตสส กสสจิ
สตต อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ
ตโย อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตถิ.

น กามธาตุยา จุตสส น รูปธาตุํ อุปปชชนตสส กสสจิ
สตต อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ
ตโย อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตถิ.

น กามธาดุยา จุตสส น อรูปธาดุ์ อุปปชชนตสส กสสจิ
 สตต อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ
 ตโย อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตถิ.

น กามธาดุยา จุตสส น กามธาดุ์ น อรูปธาดุ์
 อุปปชชนตสส กสสจิ สตต อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ปญจ
 อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ตโย อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา
 ภงคา นตถิ.

น กามธาดุยา จุตสส น รูปธาดุ์ น อรูปธาดุ์ อุปปชชนตสส
 สตเตว อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตถิ.

น กามธาดุยา จุตสส น กามธาดุ์ น รูปธาดุ์ อุปปชชนตสส
 กสสจิ สตต อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนติ,
 กสสจิ ตโย อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตถิ.

(น กามธาดุมูลกั)

๓๔๕. น รูปธาดุยา จุตสส กามธาดุ์ อุปปชชนตสส กสสจิ
 สตต อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา
 ภงคา นตถิ.

น รูปธาดุยา จุตสส รูปธาดุ์ อุปปชชนตสส กสสจิ สตต
 อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ตโย
 อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตถิ.

น รุปธาตุยา จุตสส อรูปธาตุํ อุปปชชนตสส กสสจि สดต
อนุสยา अनुसन्ति, กสสजि पणज अनुसया अनुसन्ति, गससजि त्पो
अनुसया अनुसन्ति; अनुसया गङ्का नत्ति.

น รุปธาตุยา จุตสส น กามธาตุํ อุปฺปชฺชนตสส กสฺสจิ
 สตฺต อนุสยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนฺติ,
 กสฺสจิ ตฺโย อนุสยา อนุเสนฺติ; อนุสยา ภงฺคา นตฺถิ.

น รุปธาดุยา จุตสส น รุปธาดุํ อุปปชชนตสส กสสจิ สตต
อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ตโย
อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตฺถิ.

น รุปธาตุยา จุตสส น อรูปธาตุํ อุปปชฺชนตสส กสฺสจิ
 สตต อนุสยา อนุเสนติ, กสฺสจิ ปณจ อนุสยา อนุเสนติ, กสฺสจิ
 ตโย อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงฺกา นตฺถิ.

น รูปธาตุยา จุตสส น กามธาตุํ น อรูปธาตุํ อุปปชชนตสส
กสสจิ สตต อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ปณจ อนุสยา อนุเสนติ,
กสสจิ ตโย อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตถิ.

น รุปธาดุยา จุตสส น รุปธาดุํ น อรูปธาดุํ อุปปชฺชนตสส
กสฺสจि สตต อนุสยา อนุเสนติ, กสฺสจิ ปณจ อนุสยา อนุเสนติ;
อนุสยา ภงฺคา นตฺถิ.

น รูปธาตฺยา จุตสฺส น กามธาตํ น รูปธาตํ อุปปชฺชนตสฺส
 กสฺสจิ สตฺต อนุสฺยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ ปญฺจ อนุสฺยา อนุเสนฺติ,
 กสฺสจิ ตโย อนุสฺยา อนุเสนฺติ; อนุสฺยา ภงฺคา นตฺถิ.

(นรูปธาตุมลกั)

๓๔๖. น อรูปธาตฺยา จุตสฺส กามธาตํ อุปปชฺชนตสฺส กสฺสจิ
 สตฺต อนุสฺยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ ปญฺจ อนุสฺยา อนุเสนฺติ; อนุสฺยา
 ภงฺคา นตฺถิ.

น อรูปธาตฺยา จุตสฺส รูปธาตํ อุปปชฺชนตสฺส กสฺสจิ สตฺต
 อนุสฺยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ ปญฺจ อนุสฺยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ ตโย
 อนุสฺยา อนุเสนฺติ; อนุสฺยา ภงฺคา นตฺถิ.

น อรูปธาตฺยา จุตสฺส อรูปธาตํ อุปปชฺชนตสฺส กสฺสจิ สตฺต
 อนุสฺยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ ปญฺจ อนุสฺยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ ตโย
 อนุสฺยา อนุเสนฺติ; อนุสฺยา ภงฺคา นตฺถิ.

น อรูปธาตฺยา จุตสฺส น กามธาตํ อุปปชฺชนตสฺส กสฺสจิ
 สตฺต อนุสฺยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ ปญฺจ อนุสฺยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ
 ตโย อนุสฺยา อนุเสนฺติ; อนุสฺยา ภงฺคา นตฺถิ.

น อรูปธาตฺยา จุตสฺส น รูปธาตํ อุปปชฺชนตสฺส กสฺสจิ
 สตฺต อนุสฺยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ ปญฺจ อนุสฺยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ
 ตโย อนุสฺยา อนุเสนฺติ; อนุสฺยา ภงฺคา นตฺถิ.

น อรูปธาตุยา จุตสส น อรูปธาตุํ อุปปชชนตสส กสฺสจิ
 สตฺต อนุสยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ
 ตโย อนุสยา อนุเสนฺติ; อนุสยา ภงฺคา นตฺถิ.

น อรูปธาตุยา จุตสส น กามธาตุํ น อรูปธาตุํ
 อุปปชชนตสส กสฺสจิ สตฺต อนุสยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ ปญจ
 อนุสยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ ตโย อนุสยา อนุเสนฺติ; อนุสยา
 ภงฺคา นตฺถิ.

น อรูปธาตุยา จุตสส น รูปธาตุํ น อรูปธาตุํ อุปปชชนตสส
 กสฺสจิ สตฺต อนุสยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนฺติ;
 อนุสยา ภงฺคา นตฺถิ.

น อรูปธาตุยา จุตสส น กามธาตุํ น รูปธาตุํ อุปปชชนตสส
 กสฺสจิ สตฺต อนุสยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนฺติ,
 กสฺสจิ ตโย อนุสยา อนุเสนฺติ; อนุสยา ภงฺคา นตฺถิ.

(นอรูปธาตุมุลกั)

๓๔๗. น กามธาตุยา น อรูปธาตุยา จุตสส กามธาตุํ
 อุปปชชนตสส สตฺเตว อนุสยา อนุเสนฺติ; อนุสยา ภงฺคา นตฺถิ.

น กามธาตุยา น อรูปธาตุยา จุตสส รูปธาตุํ อุปปชชนตสส
 กสฺสจิ สตฺต อนุสยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนฺติ,
 กสฺสจิ ตโย อนุสยา อนุเสนฺติ; อนุสยา ภงฺคา นตฺถิ.

น. กามธาตุยา น. อรูปธาตุยา จุตสส อรูปธาตุ
อุปพชชนตสส กสสจि สत्तต อนุสยา अनुसन्ति, กสสजि पवज
अनुसया अनुसन्ति, गससजि त्थो अनुसया अनुसन्ति; अनुसया
गङ्का नत्ति.

น. กามธาตุยา น. อรูปธาตุยา จุตสส น. กามธาตุ
อุปพชชนตสส กสสจิ สตต อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ปญจ
อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ตโย อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา
ภงคา นตถิ.

น. การมธตฺยง น อรูปมธตฺยง จตฺตส น รูปมธตฺ
อูปปชชนตสส กสสจจ สตต อนุสยง อนุสณตจ, กสสจจ ปญจ
อนุสยง อนุสณตจ, กสสจจ ตโย อนุสยง อนุสณตจ; อนุสยง
ภงคง นตถจ.

น. การบำบัดยา น. ารูปบำบัดยา จุติสส น. ารูปบำบัด
อุปพชชนตสส กสสจิ สดต อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ปญจ
อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ตโย อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา
ภงคา นตถิ.

น. การมธตฺยา น อรูปมธตฺยา จุตสฺส น การมธตฺ
 น อรูปมธตฺ อูปปชฺชนตสฺส กสฺสจจิ สตฺต อนุสยา อานุเสนฺติ,
 กสฺสจจิ ปญจ อนุสยา อานุเสนฺติ, กสฺสจจิ ตโย อนุสยา อานุเสนฺติ;
 อานุสยา ภงฺคา นตฺถิ.

น กามธาดุยา น อรูปธาดุยา จุตสส น รูปธาดุ
 น อรูปธาดุ อุปปชชนตสส สตฺเตว อนุสยา อนุเสนฺติ; อนุสยา
 ภงฺคา นตฺถิ.

น กามธาดุยา น อรูปธาดุยา จุตสส น กามธาดุ
 น รูปธาดุ อุปปชชนตสส กสฺสจि สตฺต อนุสยา อนุเสนฺติ,
 กสฺสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ ตโย อนุสยา อนุเสนฺติ;
 อนุสยา ภงฺคา นตฺถิ. (นกกามนอรูปธาดุมูลกั)

๓๔๘. น รูปธาดุยา น อรูปธาดุยา จุตสส กามธาดุ
 อุปปชชนตสส กสฺสจิ สตฺต อนุสยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ ปญจ
 อนุสยา อนุเสนฺติ; อนุสยา ภงฺคา นตฺถิ.

น รูปธาดุยา น อรูปธาดุยา จุตสส รูปธาดุ อุปปชชนตสส
 กสฺสจิ สตฺต อนุสยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนฺติ,
 กสฺสจิ ตโย อนุสยา อนุเสนฺติ; อนุสยา ภงฺคา นตฺถิ.

น รูปธาดุยา น อรูปธาดุยา จุตสส อรูปธาดุ อุปปชชนตสส
 กสฺสจิ สตฺต อนุสยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ ปญจ อนุสยา อนุเสนฺติ,
 กสฺสจิ ตโย อนุสยา อนุเสนฺติ; อนุสยา ภงฺคา นตฺถิ.

น รูปธาดุยา น อรูปธาดุยา จุตสส น กามธาดุ
 อุปปชชนตสส กสฺสจิ สตฺต อนุสยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ ปญจ
 อนุสยา อนุเสนฺติ, กสฺสจิ ตโย อนุสยา อนุเสนฺติ; อนุสยา
 ภงฺคา นตฺถิ.

น รูปธาตฺยา น อรูปธาตฺยา จุตสฺส น รูปธาตํ
 อุปฺปชฺชนฺตสฺส กสฺสจฺจิ สตฺต อนุสฺยา อนุสฺเสนฺติ, กสฺสจฺจิ ปณฺจ
 อนุสฺยา อนุสฺเสนฺติ, กสฺสจฺจิ ตโย อนุสฺยา อนุสฺเสนฺติ; อนุสฺยา
 ภงฺคา นตฺถิ.

น รูปธาตฺยา น อรูปธาตฺยา จุตสฺส น อรูปธาตํ
 อุปฺปชฺชนฺตสฺส กสฺสจฺจิ สตฺต อนุสฺยา อนุสฺเสนฺติ, กสฺสจฺจิ ปณฺจ
 อนุสฺยา อนุสฺเสนฺติ, กสฺสจฺจิ ตโย อนุสฺยา อนุสฺเสนฺติ; อนุสฺยา
 ภงฺคา นตฺถิ.

น รูปธาตฺยา น อรูปธาตฺยา จุตสฺส น กามธาตํ
 น อรูปธาตํ อุปฺปชฺชนฺตสฺส กสฺสจฺจิ สตฺต อนุสฺยา อนุสฺเสนฺติ,
 กสฺสจฺจิ ปณฺจ อนุสฺยา อนุสฺเสนฺติ, กสฺสจฺจิ ตโย อนุสฺยา อนุสฺเสนฺติ;
 อนุสฺยา ภงฺคา นตฺถิ.

น รูปธาตฺยา น อรูปธาตฺยา จุตสฺส น รูปธาตํ น อรูปธาตํ
 อุปฺปชฺชนฺตสฺส กสฺสจฺจิ สตฺต อนุสฺยา อนุสฺเสนฺติ, กสฺสจฺจิ ปณฺจ
 อนุสฺยา อนุสฺเสนฺติ; อนุสฺยา ภงฺคา นตฺถิ.

น รูปธาตฺยา น อรูปธาตฺยา จุตสฺส น กามธาตํ น รูปธาตํ
 อุปฺปชฺชนฺตสฺส กสฺสจฺจิ สตฺต อนุสฺยา อนุสฺเสนฺติ, กสฺสจฺจิ ปณฺจ
 อนุสฺยา อนุสฺเสนฺติ, กสฺสจฺจิ ตโย อนุสฺยา อนุสฺเสนฺติ; อนุสฺยา
 ภงฺคา นตฺถิ. (นรูปนอรูปธาตุมูลกั)

๓๔๙. น กามธาดุยา น รูปธาดุยา จุตสส กามธาดุ
 อุปปชชนตสส สตเตว อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตถิ.

น กามธาดุยา น รูปธาดุยา จุตสส รูปธาดุยา อุปตตินาม
 นตถิ, เหฏฐา อุปปชชมาโน กามธาดุเยว อุปปชชติ, สตเตว
 อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตถิ.

น กามธาดุยา น รูปธาดุยา จุตสส อรูปธาดุ อุปปชชนตสส
 กสสจि สตต อนุสยา อนุเสนติ, กสสจि ปญจ อนุสยา อนุเสนติ,
 กสสจि ตโย อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตถิ.

น กามธาดุยา น รูปธาดุยา จุตสส น กามธาดุ
 อุปปชชนตสส กสสจิ สตต อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ปญจ
 อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ตโย อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา
 ภงคา นตถิ.

น กามธาดุยา น รูปธาดุยา จุตสส น รูปธาดุ
 อุปปชชนตสส กสสจิ สตต อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ปญจ
 อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ตโย อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา
 ภงคา นตถิ.

น กามธาดุยา น รูปธาดุยา จุตสส น อรูปธาดุ
 อุปปชชนตสส สตเตว อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตถิ.

น กามธาตุยา น รูปธาตุยา จุตสส น กามธาตุยา
 น อรูปธาตุยา อุปปตติ นาม นตถิ, เหฏฐา อุปปชชมาโน
 กามธาตุเวย อุปปชชติ, สตเตว อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา
 ภงคา นตถิ.

น กามธาตุยา น รูปธาตุยา จุตสส น รูปธาตุํ น อรูปธาตุํ
 อุปปชชนตสส สตเตว อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา ภงคา นตถิ.

น กามธาตุยา น รูปธาตุยา จุตสส น กามธาตุํ น รูปธาตุํ
 อุปปชชนตสส กสสจि สตต อนุสยา อนุเสนติ, กสสจि ปญจ
 อนุสยา อนุเสนติ, กสสจิ ตโย อนุสยา อนุเสนติ; อนุสยา
 ภงคา นตถิ. (นคามนรูปธาตุมูลกั)

ธาตุวิสชชาวโร.

อนุสยยมกั นิฏฐิตั.

นโม ตสส ภควโต อรหโต สมมาสมพุทฺธสส

๘. จิตตยัมกัม

(ก) อุทเทโส

๑. สุตฺตจิตตฺตสามณฺณํ

๑. ปุคฺคลวาทโร

(๑) อุปฺปาทนิโรธกาลสมฺภวาวโร

๑.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ น นินฺรุชฺฌติ ตสฺส จิตฺตํ
นินฺรุชฺฌิสฺสติ น อุปฺปชฺชิสฺสติ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ นินฺรุชฺฌิสฺสติ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ น นินฺรุชฺฌติ?

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชติ นินฺรุชฺฌติ ตสฺส จิตฺตํ
น นินฺรุชฺฌิสฺสติ อุปฺปชฺชิสฺสติ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น นินฺรุชฺฌิสฺสติ อุปฺปชฺชิสฺสติ
ตสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชติ นินฺรุชฺฌติ?

(๒) อุปฺปาทูปฺปนวาทโร

๒.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปนํ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ อุปฺปนํ ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ?

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส จิตฺตํ น อุปฺปนํ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น อุปฺปนํ ตสฺส จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชติ?

(๓) นิโรธูปปนนาโร

๓.(ก) ยสฺส จิตฺตํ นิรุชฺฌติ ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปนํ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ อุปฺปนํ ตสฺส จิตฺตํ นิรุชฺฌติ?

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น นิรุชฺฌติ ตสฺส จิตฺตํ น อุปฺปนํ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น อุปฺปนํ ตสฺส จิตฺตํ

น นิรุชฺฌติ?

(๔) อุปฺปาทนาโร

๔.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตถ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ?

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิตถ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส จิตฺตํ

น อุปฺปชฺชติ?

๕.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสติ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ?

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส จิตฺตํ

น อุปฺปชฺชติ?

๖.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสติ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส จิตฺตํ

อุปฺปชฺชิตถ?

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชิตถ?

(๕) นิโรธวาทโร

๗.(ก) ยสฺส จิตฺตํ นิรุชฺฌตี ตสฺส จิตฺตํ นิรุชฺฌิตถ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส จิตฺตํ นิรุชฺฌตี?

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น นิรุชฺฌตี ตสฺส จิตฺตํ น นิรุชฺฌิตถ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น นิรุชฺฌิตถ ตสฺส จิตฺตํ
น นิรุชฺฌตี?

๘.(ก) ยสฺส จิตฺตํ นิรุชฺฌตี ตสฺส จิตฺตํ นิรุชฺฌิสฺสตี?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส จิตฺตํ นิรุชฺฌตี?

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น นิรุชฺฌตี ตสฺส จิตฺตํ น นิรุชฺฌิสฺสตี?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส จิตฺตํ
น นิรุชฺฌตี?

๙.(ก) ยสฺส จิตฺตํ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส จิตฺตํ นิรุชฺฌิสฺสตี?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส จิตฺตํ นิรุชฺฌิตถ?

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น นิรุชฺฌิตถ ตสฺส จิตฺตํ น นิรุชฺฌิสฺสตี?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น นิรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส จิตฺตํ
น นิรุชฺฌิตถ?

(๖) อุปุปาพนิโรธวาโร

๑๐.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปุปฺพชติ ตสฺส จิตฺตํ นิรุชฺฌิตถ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส จิตฺตํ อุปุปฺพชติ?

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปุปฺพชติ ตสฺส จิตฺตํ น นิรุชฺฌิตถ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น นิรุชฺฌิตถ ตสฺส จิตฺตํ

น อุปุปฺพชติ?

๑๑.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปุปฺพชติ ตสฺส จิตฺตํ นิรุชฺฌิสฺสติ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ นิรุชฺฌิสฺสติ ตสฺส จิตฺตํ อุปุปฺพชติ?

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปุปฺพชติ ตสฺส จิตฺตํ น นิรุชฺฌิสฺสติ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น นิรุชฺฌิสฺสติ ตสฺส จิตฺตํ

น อุปุปฺพชติ?

๑๒.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปุปฺพชิตถ ตสฺส จิตฺตํ นิรุชฺฌิสฺสติ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ นิรุชฺฌิสฺสติ ตสฺส จิตฺตํ อุปุปฺพชิตถ?

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปุปฺพชิตถ ตสฺส จิตฺตํ น นิรุชฺฌิสฺสติ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น นิรุชฺฌิสฺสติ ตสฺส จิตฺตํ

น อุปุปฺพชิตถ?

(๗) อุปุปฺพชมาน-นนิโรธวาโร

๑๓.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปุปฺพชติ ตสฺส จิตฺตํ น นิรุชฺฌติ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น นิรุชฺฌติ ตสฺส จิตฺตํ อุปุปฺพชติ?

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส จิตฺตํ นิรุชฺฌติ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ นิรุชฺฌติ ตสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชติ?

(๘) อุปฺปชฺชมานูปฺปนฺนวาโร

๑๔.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชมานํ ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชมานํ?

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชมานํ ตสฺส จิตฺตํ น อุปฺปนฺนํ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น อุปฺปนฺนํ ตสฺส จิตฺตํ

น อุปฺปชฺชมานํ?

(๙) นิรุชฺฌมานูปฺปนฺนวาโร

๑๕.(ก) ยสฺส จิตฺตํ นิรุชฺฌมานํ ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ ตสฺส จิตฺตํ นิรุชฺฌมานํ?

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น นิรุชฺฌมานํ ตสฺส จิตฺตํ น อุปฺปนฺนํ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น อุปฺปนฺนํ ตสฺส จิตฺตํ

น นิรุชฺฌมานํ?

(๑๐) อุปฺปนฺนูปาทวาโร

๑๖.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ? ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ?

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปฺปนฺนํ ตสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชติ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น อุปฺปชฺชติ? ตสฺส จิตฺตํ

น อุปฺปนฺนํ?

(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ?

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปฺปนฺนํ ตสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จิตฺตํ

น อุปฺปนฺนํ?

(๑๑) อตีตानาคตวโร

๑๗.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตถ โน จ ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ, ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี โน จ ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ, ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตถ?

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิตถ โน จ ตสฺส จิตฺตํ น อุปฺปนฺนํ, ตสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี โน จ ตสฺส จิตฺตํ น อุปฺปนฺนํ, ตสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิตถ?

(๑๒) อุปฺปนฺนูปฺปชฺชมานวโร

๑๘.(ก) อุปฺปนฺนํ อุปฺปชฺชมานํ?

(ข) อุปฺปชฺชมานํ อุปฺปนฺนํ?

(ก) น อุปฺปนฺนํ น อุปฺปชฺชมานํ?

(ข) น อุปฺปชฺชมานํ น อุปฺปนฺนํ?

(๑๓) นิรุทธนิรุชฌมานวโร

๑๙.(ก) นิรุทธํ นิรุชฌมานํ?

(ข) นิรุชฌมานํ นิรุทธํ?

(ก) น นิรุทธํ น นิรุชฌมานํ?

(ข) น นิรุชฌมานํ น นิรุทธํ?

(๑๔) อติกกนตกาลวโร

๒๐.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชมานํ ขณํ ขณํ วิตฺติกกนตํ
อติกกนตกาลํ, นิรุชฌมานํ ขณํ ขณํ วิตฺติกกนตํ อติกกนตกาลํ
ตสฺส จิตฺตํ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ นิรุชฌมานํ ขณํ ขณํ วิตฺติกกนตํ
อติกกนตกาลํ, อุปฺปชฺชมานํ ขณํ ขณํ วิตฺติกกนตํ อติกกนตกาลํ
ตสฺส จิตฺตํ?

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชมานํ ขณํ ขณํ วิตฺติกกนตํ
อติกกนตกาลํ, น นิรุชฌมานํ ขณํ ขณํ วิตฺติกกนตํ อติกกนตกาลํ
ตสฺส จิตฺตํ?

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น นิรุชฌมานํ ขณํ ขณํ วิตฺติกกนตํ
อติกกนตกาลํ, น อุปฺปชฺชมานํ ขณํ ขณํ วิตฺติกกนตํ อติกกนตกาลํ
ตสฺส จิตฺตํ?

๑. สหุจจิตตสามณณ

๒. ฌมมวโร

(๑) อุปปาทนิโรธกาลสมณทวโร

๒๑.(ก) ยัม จิตตัม อุปปชชติ น นิสฺขณฺติ ตัม จิตตัม นิสฺขณฺนิสฺสตี
น อุปปชชิสฺสตี?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม นิสฺขณฺนิสฺสตี น อุปปชชิสฺสตี ตัม จิตตัม
อุปปชชติ น นิสฺขณฺติ?

(ก) ยัม จิตตัม น อุปปชชติ นิสฺขณฺติ ตัม จิตตัม น นิสฺขณฺนิสฺสตี
อุปปชชิสฺสตี?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น นิสฺขณฺนิสฺสตี อุปปชชิสฺสตี ตัม จิตตัม
น อุปปชชติ นิสฺขณฺติ?

(๒) อุปปาทูปปนฺนวโร

๒๒.(ก) ยัม จิตตัม อุปปชชติ ตัม จิตตัม อุปปนฺนัม?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม อุปปนฺนัม ตัม จิตตัม อุปปชชติ?

(ก) ยัม จิตตัม น อุปปชชติ ตัม จิตตัม น อุปปนฺนัม?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น อุปปนฺนัม ตัม จิตตัม น อุปปชชติ?

(๓) นิโรธูปปนฺนวโร

๒๓.(ก) ยัม จิตตัม นิสฺขณฺติ ตัม จิตตัม อุปปนฺนัม?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม อุปปนฺนัม ตัม จิตตัม นิสฺขณฺติ?

(ก) ยัม จิตตัม น นิรุชฌติ ตัม จิตตัม น อุปฺปนํ?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น อุปฺปนํ ตัม จิตตัม น นิรุชฌติ?

(๔) อุปฺปาทวโร

๒๔.(ก) ยัม จิตตัม อุปฺปชฺชติ ตัม จิตตัม อุปฺปชฺชิตถ?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม อุปฺปชฺชิตถ ตัม จิตตัม อุปฺปชฺชติ?

(ก) ยัม จิตตัม น อุปฺปชฺชติ ตัม จิตตัม น อุปฺปชฺชิตถ?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น อุปฺปชฺชิตถ ตัม จิตตัม น อุปฺปชฺชติ?

๒๕.(ก) ยัม จิตตัม อุปฺปชฺชติ ตัม จิตตัม อุปฺปชฺชิสฺสติ?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม อุปฺปชฺชิสฺสติ ตัม จิตตัม อุปฺปชฺชติ?

(ก) ยัม จิตตัม น อุปฺปชฺชติ ตัม จิตตัม น อุปฺปชฺชิสฺสติ?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตัม จิตตัม

น อุปฺปชฺชติ?

๒๖.(ก) ยัม จิตตัม อุปฺปชฺชิตถ ตัม จิตตัม อุปฺปชฺชิสฺสติ?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม อุปฺปชฺชิสฺสติ ตัม จิตตัม อุปฺปชฺชิตถ?

(ก) ยัม จิตตัม น อุปฺปชฺชิตถ ตัม จิตตัม น อุปฺปชฺชิสฺสติ?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตัม จิตตัม

น อุปฺปชฺชิตถ?

(๕) นิโรธวโร

๒๗.(ก) ยัม จิตตัม นิรุชฌติ ตัม จิตตัม นิรุชฌิตถ?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม นิรุชฌิตถ ตัม จิตตัม นิรุชฌติ?

- (ก) ยัม จิตฺตํ น นිරุชฺฌติ ตํ จิตฺตํ น นिरุชฺฌิตถ?
- (ข) ยัม วา ปน จิตฺตํ น นिरุชฺฌิตถ ตํ จิตฺตํ น นिरุชฺฌติ?
- ๒๘.(ก) ยัม จิตฺตํ นिरุชฺฌติ ตํ จิตฺตํ นिरุชฺฌิสฺสติ?
- (ข) ยัม วา ปน จิตฺตํ นिरุชฺฌิสฺสติ ตํ จิตฺตํ นिरุชฺฌติ?
- (ก) ยัม จิตฺตํ น นिरุชฺฌติ ตํ จิตฺตํ น นिरุชฺฌิสฺสติ?
- (ข) ยัม วา ปน จิตฺตํ น นिरุชฺฌิสฺสติ ตํ จิตฺตํ น นिरุชฺฌติ?
- ๒๙.(ก) ยัม จิตฺตํ นिरุชฺฌิตถ ตํ จิตฺตํ นिरุชฺฌิสฺสติ?
- (ข) ยัม วา ปน จิตฺตํ นिरุชฺฌิสฺสติ ตํ จิตฺตํ นिरุชฺฌิตถ?
- (ก) ยัม จิตฺตํ น นिरุชฺฌิตถ ตํ จิตฺตํ น นिरุชฺฌิสฺสติ?
- (ข) ยัม วา ปน จิตฺตํ น นिरุชฺฌิสฺสติ ตํ จิตฺตํ น นिरุชฺฌิตถ?

(๖) อุปฺปาทนิโรธวโร

- ๓๐.(ก) ยัม จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ ตํ จิตฺตํ นिरุชฺฌิตถ?
- (ข) ยัม วา ปน จิตฺตํ นिरุชฺฌิตถ ตํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ?
- (ก) ยัม จิตฺตํ น อุปฺปชฺชติ ตํ จิตฺตํ น นिरุชฺฌิตถ?
- (ข) ยัม วา ปน จิตฺตํ น นिरุชฺฌิตถ ตํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชติ?
- ๓๑.(ก) ยัม จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ ตํ จิตฺตํ นिरุชฺฌิสฺสติ?
- (ข) ยัม วา ปน จิตฺตํ นिरุชฺฌิสฺสติ ตํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ?
- (ก) ยัม จิตฺตํ น อุปฺปชฺชติ ตํ จิตฺตํ น นिरุชฺฌิสฺสติ?
- (ข) ยัม วา ปน จิตฺตํ น นिरุชฺฌิสฺสติ ตํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชติ?

๓๒.(ก) ยัม จิตตัม อูปปชชิตถ ตัม จิตตัม นิรุชฌิสสตี?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม นิรุชฌิสสตี ตัม จิตตัม อูปปชชิตถ?

(ก) ยัม จิตตัม น อูปปชชิตถ ตัม จิตตัม น นิรุชฌิสสตี?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น นิรุชฌิสสตี ตัม จิตตัม

น อูปปชชิตถ?

(๓) อูปปชชมาน-นนิโรธวาโร

๓๓.(ก) ยัม จิตตัม อูปปชชตี ตัม จิตตัม น นิรุชฌตี?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น นิรุชฌตี ตัม จิตตัม อูปปชชตี?

(ก) ยัม จิตตัม น อูปปชชตี ตัม จิตตัม นิรุชฌตี?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม นิรุชฌตี ตัม จิตตัม น อูปปชชตี?

(๔) อูปปชชมานูปปนนวาโร

๓๔.(ก) ยัม จิตตัม อูปปชชมานัม ตัม จิตตัม อูปปนนัม?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม อูปปนนัม ตัม จิตตัม อูปปชชมานัม?

(ก) ยัม จิตตัม น อูปปชชมานัม ตัม จิตตัม น อูปปนนัม?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น อูปปนนัม ตัม จิตตัม น อูปปชชมานัม?

(๕) นิรุชฌมานูปปนนวาโร

๓๕.(ก) ยัม จิตตัม นิรุชฌมานัม ตัม จิตตัม อูปปนนัม?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม อูปปนนัม ตัม จิตตัม นิรุชฌมานัม?

(ก) ยัม จิตตัม น นิรุชฌมานัน ตัม จิตตัม น อุปปนฺนํ?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น อุปปนฺนํ ตัม จิตตัม น นิรุชฌมานัน?

(๑๐) อุปปนฺนูปาทวาโร

๓๖.(ก) ยัม จิตตัม อุปปนฺนํ ตัม จิตตัม อุปปชฺชิตถ?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม อุปปชฺชิตถ ตัม จิตตัม อุปปนฺนํ?

(ก) ยัม จิตตัม น อุปปนฺนํ ตัม จิตตัม น อุปปชฺชิตถ?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น อุปปชฺชิตถ ตัม จิตตัม น อุปปนฺนํ?

(ก) ยัม จิตตัม อุปปนฺนํ ตัม จิตตัม อุปปชฺชิสฺสติ?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม อุปปชฺชิสฺสติ ตัม จิตตัม อุปปนฺนํ?

(ก) ยัม จิตตัม น อุปปนฺนํ ตัม จิตตัม น อุปปชฺชิสฺสติ?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น อุปปชฺชิสฺสติ ตัม จิตตัม น อุปปนฺนํ?

(๑๑) อตีตानาคตวาโร

๓๗.(ก) ยัม จิตตัม อุปปชฺชิตถ โน จ ตัม จิตตัม อุปปนฺนํ,

ตัม จิตตัม อุปปชฺชิสฺสติ?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม อุปปชฺชิสฺสติ โน จ ตัม จิตตัม อุปปนฺนํ,

ตัม จิตตัม อุปปชฺชิตถ?

(ก) ยัม จิตตัม น อุปฺปชฺชิตถ โน จ ตัม จิตตัม น อุปฺปนฺนํ, ตัม จิตตัม น อุปฺปชฺชิสฺสตี?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น อุปฺปชฺชิสฺสตี โน จ ตัม จิตตัม น อุปฺปนฺนํ, ตัม จิตตัม น อุปฺปชฺชิตถ?

(๑๒) อุปฺปนฺนอุปฺปชฺชมานวโร

๓๘.(ก) อุปฺปนฺนํ อุปฺปชฺชมานํ?

(ข) อุปฺปชฺชมานํ อุปฺปนฺนํ?

(ก) น อุปฺปนฺนํ น อุปฺปชฺชมานํ?

(ข) น อุปฺปชฺชมานํ น อุปฺปนฺนํ?

(๑๓) นิรุทฺธนิรุชฺฌมานวโร

๓๙.(ก) นิรุทฺธํ นิรุชฺฌมานํ?

(ข) นิรุชฺฌมานํ นิรุทฺธํ?

(ก) น นิรุทฺธํ น นิรุชฺฌมานํ?

(ข) น นิรุชฺฌมานํ น นิรุทฺธํ?

(๑๔) อติกฺกนฺตกาลวโร

๔๐.(ก) ยัม จิตตัม อุปฺปชฺชมานํ ขณฺํ ขณฺํ วิตฺติกฺกนฺตํ อติกฺกนฺตกาลํ, นิรุชฺฌมานํ ขณฺํ ขณฺํ วิตฺติกฺกนฺตํ อติกฺกนฺตกาลํ ตัม จิตตัม?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม นิรุชฌมานัน ขณฺเณ ขณฺเณ วิตีกุณฺตํ
 อตีกุณฺตกาลํ, อุปฺปชฺชมานัน ขณฺเณ ขณฺเณ วิตีกุณฺตํ อตีกุณฺตกาลํ
 ตํ จิตตํ?

(ก) ยัม จิตตัม น อุปฺปชฺชมานัน ขณฺเณ ขณฺเณ วิตีกุณฺตํ
 อตีกุณฺตกาลํ, น นิรุชฌมานัน ขณฺเณ ขณฺเณ วิตีกุณฺตํ อตีกุณฺตกาลํ
 ตํ จิตตํ?

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น นิรุชฌมานัน ขณฺเณ ขณฺเณ วิตีกุณฺตํ
 อตีกุณฺตกาลํ, น อุปฺปชฺชมานัน ขณฺเณ ขณฺเณ วิตีกุณฺตํ อตีกุณฺตกาลํ
 ตํ จิตตํ?

๑. สุตฺตจิตตสามญฺญ

๓. ปุคฺคลธมฺมวาทโร

(๑) อุปฺปาทนิโรธกาลสมฺภวาทโร

๔๑.(ก) ยสฺส ยัม จิตตัม อุปฺปชฺชติ น นิรุชฌติ ตสฺส ตํ จิตตัม
 นิรุชฌิสฺสติ น อุปฺปชฺชิสฺสติ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยัม จิตตัม นิรุชฌิสฺสติ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส ตํ จิตตัม อุปฺปชฺชติ น นิรุชฌติ?

(ก) ยสฺส ยัม จิตตัม น อุปฺปชฺชติ นิรุชฌติ ตสฺส ตํ จิตตัม
 น นิรุชฌิสฺสติ อุปฺปชฺชิสฺสติ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยัม จิตตัม น นิรุชฌิสฺสติ อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส ตํ จิตตัม น อุปฺปชฺชติ นิรุชฌติ?

(๒) อุปปาทุปปนนาโร

๔๒.(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ ตสฺส ตํ จิตฺตํ

อุปฺปชฺชติ?

(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ น อุปฺปนฺนํ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ น อุปฺปนฺนํ ตสฺส ตํ จิตฺตํ

น อุปฺปชฺชติ?

(๓) นิโรธูปฺปนนาโร

๔๓.(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ นิรุชฺฌติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ ตสฺส ตํ จิตฺตํ

นิรุชฺฌติ?

(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ น นิรุชฺฌติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ น อุปฺปนฺนํ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ น อุปฺปนฺนํ ตสฺส ตํ จิตฺตํ

น นิรุชฺฌติ?

(๔) อุปฺปาทวาทโร

๔๔.(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติถ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติถ ตสฺส ตํ จิตฺตํ

อุปฺปชฺชติ?

(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชติ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชติ?

๔๕.(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
อุปฺปชฺชิสฺสติ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
อุปฺปชฺชติ?

(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชิสฺสติ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชติ?

๔๖.(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
อุปฺปชฺชิสฺสติ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
อุปฺปชฺชติ?

(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชิสฺสติ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชติ?

(๕) นิโรธวาทโร

๔๗.(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ นිරุชฺฌติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ นිරุชฺฌิตถ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ นिरุชฺฌิตถ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
นिरุชฺฌติ?

(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ น นिरุชฺฌติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ น นिरุชฺฌิตถ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ น นिरุชฺฌิตถ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น นिरุชฺฌติ?

๔๘.(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ นिरุชฺฌติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ นिरุชฺฌิสฺสติ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ นिरุชฺฌิสฺสติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
นिरุชฺฌติ?

(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ น นिरุชฺฌติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ

น นिरุชฺฌิสฺสติ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ น นिरุชฺฌิสฺสติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ

น นिरุชฺฌติ?

๔๙.(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ นिरุชฺฌิตถ ตสฺส ตํ จิตฺตํ นिरุชฺฌิสฺสติ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ นिरุชฺฌิสฺสติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
นिरุชฺฌิตถ?

(ก) ยสส ยํ จิตตํ น นิสฺสํมิตฺถ ตสฺส ตํ จิตตํ
น นิสฺสํมิตฺตํ?

(ข) ยสส วา ปน ยํ จิตตํ น นิสฺสํมิตฺตํ ตสฺส ตํ จิตตํ
น นิสฺสํมิตฺถ?

(๖) อุปฺปาฬนฺนิโรธวาโร

๕๐.(ก) ยสส ยํ จิตตํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตํ จิตตํ นิสฺสํมิตฺถ?

(ข) ยสส วา ปน ยํ จิตตํ นิสฺสํมิตฺถ ตสฺส ตํ จิตตํ
อุปฺปชฺชติ?

(ก) ยสส ยํ จิตตํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตํ จิตตํ
น นิสฺสํมิตฺถ?

(ข) ยสส วา ปน ยํ จิตตํ น นิสฺสํมิตฺถ ตสฺส ตํ จิตตํ
น อุปฺปชฺชติ?

๕๑.(ก) ยสส ยํ จิตตํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตํ จิตตํ นิสฺสํมิตฺตํ?

(ข) ยสส วา ปน ยํ จิตตํ นิสฺสํมิตฺตํ ตสฺส ตํ จิตตํ
อุปฺปชฺชติ?

(ก) ยสส ยํ จิตตํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตํ จิตตํ
น นิสฺสํมิตฺตํ?

(ข) ยสส วา ปน ยํ จิตตํ น นิสฺสํมิตฺตํ ตสฺส ตํ จิตตํ
น อุปฺปชฺชติ?

๕๒.(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
นิรฺุชฺฌิตฺติ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ นิรฺุชฺฌิตฺติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
อุปฺปชฺชิตถ?

(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น นิรฺุชฺฌิตฺติ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ น นิรฺุชฺฌิตฺติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชิตถ?

(๗) อุปฺปชฺชมาน-นนิโรธวาโร

๕๓.(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ น นิรฺุชฺฌติ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ น นิรฺุชฺฌติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
อุปฺปชฺชติ?

(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ นิรฺุชฺฌติ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ นิรฺุชฺฌติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชติ?

(๘) อุปฺปชฺชมานูปฺปนฺนวาโร

๕๔.(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชมานํ ตสฺส ตํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
อุปฺปชฺชมานํ?

(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชमानํ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปนฺนํ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ น อุปฺปนฺนํ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชमानํ?

(๙) นิรุชฌมานูปฺปนฺนวาโร

๕๕.(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ นิรุชฌมานํ ตสฺส ตํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
นิรุชฌมานํ?

(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ น นิรุชฌมานํ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปนฺนํ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ น อุปฺปนฺนํ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น นิรุชฌมานํ?

(๑๐) อุปฺปนฺนูปฺปาทวาโร

๕๖.(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ ตสฺส ตํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตฺถ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
อุปฺปนฺนํ?

(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ น อุปฺปนฺนํ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชิตฺถ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปนฺนํ?

(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ ตสฺส ตํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสติ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
อุปฺปนฺนํ?

(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ น อุปฺปนฺนํ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชิสฺสติ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปนฺนํ?

(๑๑) อตีตानาคตวาทโร

๕๗.(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตถ โน จ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
อุปฺปนฺนํ, ตสฺส ตํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสติ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสติ โน จ ตสฺส ตํ
จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ, ตสฺส ตํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตถ?

(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิตถ โน จ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปนฺนํ, ตสฺส ตํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ โน จ ตสฺส ตํ
จิตฺตํ น อุปฺปนฺนํ, ตสฺส ตํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิตถ?

(๑๒) อุปฺปนฺนูปฺปชฺชมานวาทโร

๕๘.(ก) อุปฺปนฺนํ อุปฺปชฺชมานํ?

(ข) อุปฺปชฺชมานํ อุปฺปนฺนํ?

(ก) น อุปฺปนฺนํ น อุปฺปชฺชมานํ?

(ข) น อุปฺปชฺชมานํ น อุปฺปนฺนํ?

(๑๓) นิรุทฺธนิรุชฺฌมานวาโร

๕๙.(ก) นิรุทฺธํ นิรุชฺฌมานํ?

(ข) นิรุชฺฌมานํ นิรุทฺธํ?

(ก) น นิรุทฺธํ น นิรุชฺฌมานํ?

(ข) น นิรุชฺฌมานํ น นิรุทฺธํ?

(๑๔) อติกฺกนฺตกาลวาโร

๖๐.(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชมานํ ขณฺํ ขณฺํ วิตฺติกฺกนฺตํ
อติกฺกนฺตกาลํ, นิรุชฺฌมานํ ขณฺํ ขณฺํ วิตฺติกฺกนฺตํ อติกฺกนฺตกาลํ
ตสฺส ตํ จิตฺตํ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ นิรุชฺฌมานํ ขณฺํ ขณฺํ วิตฺติกฺกนฺตํ
อติกฺกนฺตกาลํ, อุปฺปชฺชมานํ ขณฺํ ขณฺํ วิตฺติกฺกนฺตํ อติกฺกนฺตกาลํ
ตสฺส ตํ จิตฺตํ?

(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชมานํ ขณฺํ ขณฺํ วิตฺติกฺกนฺตํ
อติกฺกนฺตกาลํ, น นิรุชฺฌมานํ ขณฺํ ขณฺํ วิตฺติกฺกนฺตํ อติกฺกนฺตกาลํ
ตสฺส ตํ จิตฺตํ?

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ น นิรุชฌมานํ ขณํ ขณํ
 วิตฺติกฺขนฺตํ อตฺติกฺขนฺตกาลํ, น อุปฺปชฺชมานํ ขณํ ขณํ วิตฺติกฺขนฺตํ
 อตฺติกฺขนฺตกาลํ ตสฺส ตํ จิตฺตํ?

๒. สุตตฺถนตฺตจิตฺตมิตฺสสทวิเสโส

๖๑. ยสฺส สราคํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ...เป...

ยสฺส วิตราคํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ...

ยสฺส สโทสํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ...

ยสฺส วิตโทสํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ...

ยสฺส สโมหํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ...

ยสฺส วิตโมหํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ ...

ยสฺส สํชิตฺตํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ...

ยสฺส วิกฺกิตฺตํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ...

ยสฺส มหคฺคตํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ...

ยสฺส อมหคฺคตํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ...

ยสฺส สอฺตุตฺตรํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ...

ยสฺส อนอฺตุตฺตรํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ...

ยสฺส สสมาหิตํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ...

ยสฺส อสมาหิตํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ...

ยสฺส วิมฺุตตํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ...

ยสฺส อวิมฺุตตํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ...?

๓. อภิธมมจิตตมิตสสทวิเสโส

๖๒. ยสฺส กุสลํ จิตฺตํ อุปปชฺชติ...เป...

ยสฺส อกุสลํ จิตฺตํ อุปปชฺชติ...

ยสฺส อพฺยาगतํ จิตฺตํ อุปปชฺชติ...

ยสฺส สุขาย เวทนาย สมฺปยุตฺตํ จิตฺตํ อุปปชฺชติ...?

(เอเตน อุปาเยน ยาว สรณอรณา อุทฺธริตพฺพา.)

(ก) ยสฺส อรณํ จิตฺตํ อุปปชฺชติ น นิรุชฌติ ตสฺส อรณํ
จิตฺตํ นิรุชฌิสฺสติ น อุปปชฺชิสฺสติ?

(ข) ยสฺส วา ปน อรณํ จิตฺตํ นิรุชฌิสฺสติ น อุปปชฺชิสฺสติ
ตสฺส อรณํ จิตฺตํ อุปปชฺชติ น นิรุชฌติ?

(ข) นิทเทโส

๑. สุตฺตจิตตสํมณณ

๑. ปุคฺคลวโร

(๑) อุปฺปาทนิโรธกาลสมฺภทวโร

๖๓.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปปชฺชติ น นิรุชฌติ ตสฺส จิตฺตํ
นิรุชฌิสฺสติ น อุปปชฺชิสฺสติ?

ปจฺฉิมจิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณ เตสํ จิตฺตํ อุปปชฺชติ
น นิรุชฌติ, นิรุชฌิสฺสติ น อุปปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ จิตตสฺส
อุปฺปาทกฺขณ เตสํ จิตฺตํ อุปปชฺชติ น นิรุชฌติ, นิรุชฌิสฺสติ เจว
อุปปชฺชิสฺสติ จ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ นิรุชฺฌิสฺสตี น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชตี น นิรุชฺฌตีตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชตี นิรุชฺฌตี ตสฺส จิตฺตํ
น นิรุชฺฌิสฺสตี อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น นิรุชฺฌิสฺสตี อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชตี นิรุชฺฌตีตี?

นตฺถิ.

(๒) อุปฺปาทุปฺปนฺนาโร

๖๔.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปนฺนตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชตีตี?

จิตฺตสฺส ภงฺกขณ เตสํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ, โน จ เตสํ จิตฺตํ
อุปฺปชฺชตี. จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณ เตสํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนญฺเจว
อุปฺปชฺชตี จ.

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชตี ตสฺส จิตฺตํ น อุปฺปนฺนตี?

จิตฺตสฺส ภงฺกขณ เตสํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ
จิตฺตํ น อุปฺปนฺนํ. นิโรธสฺมาปฺปนฺนํ อสฺสยสฺส ตตฺถ เตสํ จิตฺตํ
น จฺว อุปฺปชฺชตี น จ อุปฺปนฺนํ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น อุปฺปนฺนํ ตสฺส จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(๓) นิโรธูปฺปนฺนวาโร

๖๕.(ก) ยสฺส จิตฺตํ นิรุชฺฌตี ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปนฺนตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ ตสฺส จิตฺตํ นิรุชฺฌตีติ?
จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ, โน จ เตสํ
จิตฺตํ นิรุชฺฌตี. จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณฺเ เตสํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนญฺเจว
นิรุชฺฌตี จ.

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น นิรุชฺฌตี ตสฺส จิตฺตํ น อุปฺปนฺนตี?

จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ จิตฺตํ น นิรุชฺฌตี, โน จ เตสํ
จิตฺตํ น อุปฺปนฺนํ. นิโรธสฺมาปฺปนฺนํ อสฺสยฺสตฺตานํ เตสํ จิตฺตํ
น เจว นิรุชฺฌตี น จ อุปฺปนฺนํ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น อุปฺปนฺนํ ตสฺส จิตฺตํ
น นิรุชฺฌตีติ?

อามนฺตา.

(๔) อุปฺปาทวาโร

๖๖.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตฺถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชตีติ?

จิตตตสฺส ภงฺคกฺขณเณ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสญฺญสฺตตํ เตสํ
จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ. จิตตตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตถ เจว อุปฺปชฺชติ จ.

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?
อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชตีติ?

นตฺถิ.

๖๗.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมจิตตตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ จิตตตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ
เตสํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ เจว อุปฺปชฺชิสฺสติ จ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส จิตฺตํ
อุปฺปชฺชตีติ?

จิตตตสฺส ภงฺคกฺขณเณ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสญฺญสฺตตํ เตสํ
จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ. จิตตตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสติ เจว อุปฺปชฺชติ จ.

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ นิโรธสฺมาปนฺนํ อสญฺญสฺสตาณํ เตสํ
จิตฺตํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.
ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ เตสํ จิตฺตํ น เจว อุปฺปชฺชติ
น จ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชตีติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ,
โน จ เตสํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชติ. ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ เตสํ
จิตฺตํ น เจว อุปฺปชฺชิสฺสติ น จ อุปฺปชฺชติ.

๖๘.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสมํกฺคีนํ เตสํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตฺถ, โน จ เตสํ จิตฺตํ
อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ เตสํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตฺถ เจว อุปฺปชฺชิสฺสติ จ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส จิตฺตํ
อุปฺปชฺชิตฺถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จิตฺตํ
 น อุปฺปชฺชิตฺถาติ?
 อุปฺปชฺชิตฺถ.

(๕) นิโรธวาโร

๖๙.(ก) ยสฺส จิตฺตํ นิรุชฺฌตี ตสฺส จิตฺตํ นิรุชฺฌิตฺถาติ?
 อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ นิรุชฺฌิตฺถ ตสฺส จิตฺตํ นิรุชฺฌตีตี?
 จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ นิโรธสมาปन्नํ อสฺสยสฺส ตตฺถา นํ เตสํ
 จิตฺตํ นิรุชฺฌิตฺถ, โน จ เตสํ จิตฺตํ นิรุชฺฌตี. จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ
 เตสํ จิตฺตํ นิรุชฺฌิตฺถ เจว นิรุชฺฌตี จ.

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น นิรุชฺฌตี ตสฺส จิตฺตํ น นิรุชฺฌิตฺถาติ?
 นิรุชฺฌิตฺถ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น นิรุชฺฌิตฺถ ตสฺส จิตฺตํ
 น นิรุชฺฌตีตี?
 นตฺถิ.

๗๐.(ก) ยสฺส จิตฺตํ นิรุชฺฌตี ตสฺส จิตฺตํ นิรุชฺฌิสฺสตีตี?

ปจฺจิมจิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ เตสํ จิตฺตํ นิรุชฺฌตี, โน จ เตสํ
 จิตฺตํ นิรุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ เตสํ
 จิตฺตํ นิรุชฺฌตี เจว นิรุชฺฌิสฺสตี จ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ นිරุชฺฌิสฺสตี ตสฺส จิตฺตํ นිරุชฺฌตีตี?

จิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณํ นิโรธสฺมาปนนานํ อสญฺญสฺส ตานํ เตสํ จิตฺตํ นිරุชฺฌิสฺสตี, โน จ เตสํ จิตฺตํ นिरุชฺฌตี. จิตตสฺส ภาวคฺกขณํ เตสํ จิตฺตํ นिरุชฺฌิสฺสตี เจว นिरุชฺฌตี จ.

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น นिरุชฺฌตี ตสฺส จิตฺตํ น นिरุชฺฌิสฺสตีตี? นिरุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส จิตฺตํ น นिरุชฺฌตีตี? น นिरุชฺฌตี.

๗๑. (ก) ยสฺส จิตฺตํ นिरุชฺฌิตฺถ ตสฺส จิตฺตํ นिरุชฺฌิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมจิตตสฺส ภาวคฺกขณํ เตสํ จิตฺตํ นिरุชฺฌิตฺถ, โน จ เตสํ จิตฺตํ นिरุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ จิตฺตํ นिरุชฺฌิตฺถ เจว นिरุชฺฌิสฺสตี จ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส จิตฺตํ น นिरุชฺฌิตฺถาตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น นिरุชฺฌิตฺถ ตสฺส จิตฺตํ น นिरุชฺฌิสฺสตีตี? นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น นิร์ชฌิสฺสตี ตสฺส จิตฺตํ
น นิร์ชฌิตถาติ?
นิร์ชฌิตถ.

(๒) อุปฺปาทนิโรธวาโร

๗๒.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส จิตฺตํ นิร์ชฌิตถาติ?
อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ นิร์ชฌิตถ ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชตีติ?
จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสญฺญสฺส ตตฺถาณํ เตสํ
จิตฺตํ นิร์ชฌิตถ, โน จ เตสํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชตี. จิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ จิตฺตํ นิร์ชฌิตถ เจว อุปฺปชฺชตี จ.

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชตี ตสฺส จิตฺตํ น นิร์ชฌิตถาติ?
นิร์ชฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น นิร์ชฌิตถ ตสฺส จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชตีติ?
นตฺถิ.

๗๓.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส จิตฺตํ นิร์ชฌิสฺสตีติ?
อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ นิร์ชฌิสฺสตี ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชตีติ?
จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสญฺญสฺส ตตฺถาณํ เตสํ
จิตฺตํ นิร์ชฌิสฺสตี, โน จ เตสํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชตี.

จิตตสส อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ จิตฺตํ นිරุชฺฌิสฺสตี เจว อุปฺปชฺชตี จ.

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชตี ตสฺส จิตฺตํ น นිරุชฺฌิสฺสตีติ?

จิตตสส ภาวคกฺขณฺ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสณฺณสฺสตาณํ เตสํ
จิตฺตํ น อุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ จิตฺตํ น นिरุชฺฌิสฺสตี.

ปจฺฉิมจิตตสส ภาวคกฺขณฺ เตสํ จิตฺตํ น เจว อุปฺปชฺชตี
น จ นिरุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

๗๔.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส จิตฺตํ นिरุชฺฌิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมจิตตสส ภาวคกฺขณฺ เตสํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตฺถ, โน จ เตสํ
จิตฺตํ นिरุชฺฌิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตฺถ เจว
นिरุชฺฌิสฺสตี จ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส จิตฺตํ
อุปฺปชฺชิตฺถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส จิตฺตํ น นिरุชฺฌิสฺสตีติ?
นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น นีรุชฺฌิสฺสตี ตสฺส จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชิตฺถาตี?

อุปฺปชฺชิตฺถ.

(๗) อุปฺปชฺชมานนินิโรธวาโร

๗๕.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส จิตฺตํ น นีรุชฺฌตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น นีรุชฺฌตี ตสฺส จิตฺตํ
อุปฺปชฺชตีตี?

นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสยฺสฺส ตฺตานํ เตสํ จิตฺตํ น นีรุชฺฌตี,
โน จ เตสํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชตี. จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณํ เตสํ จิตฺตํ
น นีรุชฺฌตี เจว อุปฺปชฺชตี จ.

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชตี ตสฺส จิตฺตํ นีรุชฺฌตีตี?

นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสยฺสฺส ตฺตานํ เตสํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชตี,
โน จ เตสํ จิตฺตํ นีรุชฺฌตี. จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณํ เตสํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชตี เจว นีรุชฺฌตี จ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ นีรุชฺฌตี ตสฺส จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชตีตี?

อามนฺตา.

(๘) อุปุปชชมานุปปนนาโร

๓๖.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปุปชชมานํ ตสฺส จิตฺตํ อุปปนฺนนฺติ?
อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ อุปปนฺนํ ตสฺส จิตฺตํ
อุปุปชชมานนฺติ?

จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ เตสํ จิตฺตํ อุปปนฺนํ, โน จ เตสํ จิตฺตํ
อุปุปชชมานํ. จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ จิตฺตํ อุปปนฺนญฺเจว
อุปุปชชมานญฺจ.

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปุปชชมานํ ตสฺส จิตฺตํ น อุปปนฺนนฺติ?
จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ เตสํ จิตฺตํ น อุปุปชชมานํ, โน จ เตสํ
จิตฺตํ น อุปปนฺนํ. นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสยฺสจฺจํ เตสํ จิตฺตํ
น จฺว อุปุปชชมานํ น จ อุปปนฺนํ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น อุปปนฺนํ ตสฺส จิตฺตํ
น อุปุปชชมานนฺติ?
อามนฺตา.

(๙) นิรุชฌมานุปปนนาโร

๓๗.(ก) ยสฺส จิตฺตํ นิรุชฌมานํ ตสฺส จิตฺตํ อุปปนฺนนฺติ?
อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ อุปปนฺนํ ตสฺส จิตฺตํ
นิรุชฌมานนฺติ?

จิตตสส อุปฺปาทกฺขณ เตสํ จิตฺตํ อุปฺปนํ, โน จ เตสํ
จิตฺตํ นิรุชฌมานํ. จิตตสส ภงฺกกฺขณ เตสํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนญฺเจว
นิรุชฌมานญจ.

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น นิรุชฌมานํ ตสฺส จิตฺตํ น อุปฺปนฺนติ?

จิตตสส อุปฺปาทกฺขณ เตสํ จิตฺตํ น นิรุชฌมานํ, โน จ
เตสํ จิตฺตํ น อุปฺปนํ. นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสฺสจฺจํ เตสํ
จิตฺตํ น จฺว นิรุชฌมานํ น จ อุปฺปนํ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น อุปฺปนํ ตสฺส จิตฺตํ
น นิรุชฌมานติ?

อามนฺตา.

(๑๐) อุปฺปนฺนูปาทวาโร

๗๘.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปฺปนํ ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตฺถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส จิตฺตํ
อุปฺปนฺนติ?

นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสฺสจฺจํ เตสํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตฺถ,
โน จ เตสํ จิตฺตํ อุปฺปนํ. จิตตสมํกฺกํ เตสํ จิตฺตํ
อุปฺปชฺชิตฺถ จฺว อุปฺปนฺนญจ.

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปฺปนํ ตสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิตฺถาติ?

อุปฺปชฺชิตฺถ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส จิตฺตํ
น อุปฺปนฺนนฺติ?

นตฺถิ.

๗๙.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปฺปนํ ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?
ปจฺฉิมจิตฺตสมํกฺคิํ เตสํ จิตฺตํ อุปฺปนํ, โน จ เตสํ จิตฺตํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ จิตฺตสมํกฺคิํ เตสํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนญฺเจว
อุปฺปชฺชิสฺสตี จ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จิตฺตํ
อุปฺปนฺนนฺติ?

นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสยสฺสตาณํ เตสํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี,
โน จ เตสํ จิตฺตํ อุปฺปนํ. จิตฺตสมํกฺคิํ เตสํ จิตฺตํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี เจว อุปฺปนฺนญฺจ.

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปฺปนํ ตสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?
อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จิตฺตํ
น อุปฺปนฺนนฺติ?
อุปฺปนํ.

(๑๑) อตีตานาคตวาทโร

๘๐.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตถ โน จ ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ,
ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี โน จ ตสฺส จิตฺตํ
อุปฺปนฺนํ, ตสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิตถ โน จ ตสฺส จิตฺตํ
น อุปฺปนฺนํ, ตสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี โน จ ตสฺส จิตฺตํ
น อุปฺปนฺนํ, ตสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

(๑๒) อุปฺปนฺนุปฺปชฺชมานวาทโร

๘๑.(ก) อุปฺปนฺนํ อุปฺปชฺชมานนฺติ?

ภงฺกขณเณ อุปฺปนฺนํ, โน จ อุปฺปชฺชมานํ. อุปฺปาทขณเณ
อุปฺปนฺนณฺเณจ อุปฺปชฺชมานณฺจ.

(ข) อุปฺปชฺชมานํ อุปฺปนฺนนฺติ?

อามนฺตา.

(ก) น อุปฺปนฺนํ น อุปฺปชฺชมานนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อุปฺปชฺชมานํ น อุปฺปนฺนนฺติ?

ภงฺกขณํ น อุปฺปชฺชมานํ, โน จ น อุปฺปนฺนํ. อตีตํ จิตฺตํ น เจว อุปฺปชฺชมานํ น จ อุปฺปนฺนํ.

(๑๓) นิรุทฺธนิรุชฺฌมานวาโร

๘๒.(ก) นิรุทฺธํ นิรุชฺฌมานนฺติ?

โน.

(ข) นิรุชฺฌมานํ นิรุทฺธนฺติ?

โน.

(ก) น นิรุทฺธํ น นิรุชฺฌมานนฺติ?

ภงฺกขณํ น นิรุทฺธํ, โน จ น นิรุชฺฌมานํ. อุปฺปาทกฺขณํ อนาคตญจ จิตฺตํ น เจว นิรุทฺธํ น จ นิรุชฺฌมานํ.

(ข) น นิรุชฺฌมานํ น นิรุทฺธนฺติ?

อตีตํ จิตฺตํ น นิรุชฺฌมานํ, โน จ น นิรุทฺธํ. อุปฺปาทกฺขณํ อนาคตญจ จิตฺตํ น เจว นิรุชฺฌมานํ น จ นิรุทฺธํ.

(๑๔) อติกนตกาลวโร

๘๓.(ก) ยสฺส จิตฺตํ อุปฺปชฺชมานํ ขณํ ขณํ วิตฺติกนฺตํ
อติกนตกาลํ, นิรุชฺฌมานํ ขณํ ขณํ วิตฺติกนฺตํ อติกนตกาลํ
ตสฺส จิตฺตฺนติ?

ภงฺกขณเณ จิตฺตํ อุปฺปาทกฺขณํ วิตฺติกนฺตํ ภงฺกขณํ
อวิตฺติกนฺตํ, อตีตํ จิตฺตํ อุปฺปาทกฺขณญฺจ วิตฺติกนฺตํ ภงฺกขณญฺจ
วิตฺติกนฺตํ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ นิรุชฺฌมานํ ขณํ ขณํ วิตฺติกนฺตํ
อติกนตกาลํ, อุปฺปชฺชมานํ ขณํ ขณํ วิตฺติกนฺตํ อติกนตกาลํ
ตสฺส จิตฺตฺนติ?

อตีตํ จิตฺตํ.

(ก) ยสฺส จิตฺตํ น อุปฺปชฺชมานํ ขณํ ขณํ วิตฺติกนฺตํ
อติกนตกาลํ, น นิรุชฺฌมานํ ขณํ ขณํ วิตฺติกนฺตํ อติกนตกาลํ
ตสฺส จิตฺตฺนติ?

อุปฺปาทกฺขณเณ อนาคตํ จิตฺตํ.

(ข) ยสฺส วา ปน จิตฺตํ น นิรุชฺฌมานํ ขณํ ขณํ วิตฺติกนฺตํ
อติกนตกาลํ, น อุปฺปชฺชมานํ ขณํ ขณํ วิตฺติกนฺตํ อติกนตกาลํ
ตสฺส จิตฺตฺนติ?

ภงฺกขณเณ จิตฺตํ ภงฺกขณํ อวิตฺติกนฺตํ โน จ อุปฺปาทกฺขณํ
อวิตฺติกนฺตํ, อุปฺปาทกฺขณเณ อนาคตญฺจ จิตฺตํ ภงฺกขณญฺจ

อวติกกนตัม อุปปาทกฺขณญจ อวติกกนตัม.

๑. สุหุจจิตตสามญญ

๒. ฌมมวโร

(๑) อุปปาทนิโรธกาลสมเปทวาวโร

๘๔.(ก) ยัม จิตตัม อุปฺปชฺชติ น นิร์ชฌมติ ตัม จิตตัม นิร์ชฌมฺมสฺสติ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม นิร์ชฌมฺมสฺสติ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตัม จิตตัม
อุปฺปชฺชติ น นิร์ชฌมฺมตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยัม จิตตัม น อุปฺปชฺชติ นิร์ชฌมติ ตัม จิตตัม น นิร์ชฌมฺมสฺสติ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

โน.

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น นิร์ชฌมฺมสฺสติ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตัม จิตตัม
น อุปฺปชฺชติ นิร์ชฌมฺมตีติ?

นตฺถิ.

(๒) อุปปาทุปฺปนฺนวาวโร

๘๕.(ก) ยัม จิตตัม อุปฺปชฺชติ ตัม จิตตัม อุปฺปนฺนนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม อุปฺปนฺนํ ตัม จิตตัม อุปฺปชฺชตีติ?

ภงฺคกฺขณเณ จิตตัม อุปฺปนฺนํ, โน จ ตัม จิตตัม อุปฺปชฺชติ.

อุปฺปาทกฺขณเณ จิตตัม อุปฺปนฺนณฺณเจว อุปฺปชฺชติ จ.

(ก) ยัม จิตตัม น อุปฺปชฺชติ ตัม จิตตัม น อุปฺปนฺนนฺติ?

ภงฺคกฺขณเณ จิตตัม น อุปฺปชฺชติ, โน จ ตัม จิตตัม น อุปฺปนฺนํ.

อตีตानาคตัม จิตตัม น เจว อุปฺปชฺชติ น จ อุปฺปนฺนํ.

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น อุปฺปนฺนํ ตัม จิตตัม น อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(๓) นิโรธูปฺปนฺนวาโร

๘๖.(ก) ยัม จิตตัม นิรุชฺฌติ ตัม จิตตัม อุปฺปนฺนนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม อุปฺปนฺนํ ตัม จิตตัม นิรุชฺฌตีติ?

อุปฺปาทกฺขณเณ จิตตัม อุปฺปนฺนํ, โน จ ตัม จิตตัม นิรุชฺฌติ.

ภงฺคกฺขณเณ จิตตัม อุปฺปนฺนณฺณเจว นิรุชฺฌติ จ.

(ก) ยัม จิตตัม น นิรุชฺฌติ ตัม จิตตัม น อุปฺปนฺนนฺติ?

อุปฺปาทกฺขณเณ จิตตัม น นิรุชฺฌติ, โน จ ตัม จิตตัม

น อุปฺปนฺนํ. อตีตानาคตัม จิตตัม น เจว นิรุชฺฌติ น จ อุปฺปนฺนํ.

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น อุปฺปนฺนํ ตัม จิตตัม น นิรุชฺฌตีติ?

อามนฺตา.

(๔) อุปปาทวาร

๘๗.(ก) ยัม จิตฺตัม อุปฺปชฺชติ ตัม จิตฺตัม อุปฺปชฺชิตฺถาติ?

โน.

(ข) ยัม วา ปน จิตฺตัม อุปฺปชฺชิตฺถ ตัม จิตฺตัม อุปฺปชฺชิตฺตีติ?

โน.

(ก) ยัม จิตฺตัม น อุปฺปชฺชติ ตัม จิตฺตัม น อุปฺปชฺชิตฺถาติ?

อตีตัม จิตฺตัม น อุปฺปชฺชติ, โน จ ตัม จิตฺตัม น อุปฺปชฺชิตฺถ.

ภงฺกขณเณ อนาคตญจ จิตฺตัม น เจว อุปฺปชฺชติ น จ อุปฺปชฺชิตฺถ.

(ข) ยัม วา ปน จิตฺตัม น อุปฺปชฺชิตฺถ ตัม จิตฺตัม

น อุปฺปชฺชิตฺตีติ?

อุปฺปาทกฺขณเณ จิตฺตัม น อุปฺปชฺชิตฺถ, โน จ ตัม จิตฺตัม

น อุปฺปชฺชติ. ภงฺกขณเณ อนาคตญจ จิตฺตัม น เจว

อุปฺปชฺชิตฺถ น จ อุปฺปชฺชติ.

๘๘.(ก) ยัม จิตฺตัม อุปฺปชฺชติ ตัม จิตฺตัม อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

โน.

(ข) ยัม วา ปน จิตฺตัม อุปฺปชฺชิสฺสติ ตัม จิตฺตัม อุปฺปชฺชิตฺตีติ?

โน.

(ก) ยัม จิตฺตัม น อุปฺปชฺชติ ตัม จิตฺตัม น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อนาคตัม จิตฺตัม น อุปฺปชฺชติ, โน จ ตัม จิตฺตัม น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ภงฺกขณเณ อตีตญจ จิตฺตัม น เจว อุปฺปชฺชติ น จ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยัม วา ปน จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชตีติ?

อุปฺปาทกฺขณเณ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชตี. ภงฺกกฺขณเณ อตีตณฺจ จิตฺตํ น เจว อุปฺปชฺชิสฺสตี
น จ อุปฺปชฺชตี.

๘๙.(ก) ยัม จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตถ ตํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?
โน.

(ข) ยัม วา ปน จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตถาติ?
โน.

(ก) ยัม จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิตถ ตํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?
อนาคตํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺจุปฺปนํ จิตฺตํ น เจว อุปฺปชฺชิตถ
น จ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยัม วา ปน จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อตีตํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ ตํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิตถ.
ปจฺจุปฺปนํ จิตฺตํ น เจว อุปฺปชฺชิสฺสตี น จ อุปฺปชฺชิตถ.

(๕) นิโรธวาโร

๙๐.(ก) ยัม จิตฺตํ นิรุชฺฌติ ตํ จิตฺตํ นิรุชฺฌิตถาติ?

โน.

(ข) ยัม วา ปน จิตฺตํ นิรุชฺฌิตถ ตํ จิตฺตํ นิรุชฺฌิตฺติ?

โน.

(ก) ยัม จิตฺตํ น นิรุชฺฌติ ตํ จิตฺตํ น นิรุชฺฌิตถาติ?

อตีตํ จิตฺตํ น นิรุชฺฌติ, โน จ ตํ จิตฺตํ น นิรุชฺฌิตถ.

อุปฺปาทกฺขณเณ อนาคตญจ จิตฺตํ น เจว นิรุชฺฌติ

น จ นิรุชฺฌิตถ.

(ข) ยัม วา ปน จิตฺตํ น นิรุชฺฌิตถ ตํ จิตฺตํ น นิรุชฺฌิตฺติ?

ภงฺกกฺขณเณ จิตฺตํ น นิรุชฺฌิตถ, โน จ ตํ จิตฺตํ น นิรุชฺฌติ.

อุปฺปาทกฺขณเณ อนาคตญจ จิตฺตํ น เจว นิรุชฺฌิตถ

น จ นิรุชฺฌติ.

๙๑.(ก) ยัม จิตฺตํ นิรุชฺฌติ ตํ จิตฺตํ นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

โน.

(ข) ยัม วา ปน จิตฺตํ นิรุชฺฌิสฺสตีติ ตํ จิตฺตํ นิรุชฺฌิตฺติ?

โน.

(ก) ยัม จิตฺตํ น นิรุชฺฌติ ตํ จิตฺตํ น นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

อุปฺปาทกฺขณเณ อนาคตญจ จิตฺตํ น นิรุชฺฌติ, โน จ ตํ จิตฺตํ

น นิรุชฺฌิสฺสตีติ. อตีตํ จิตฺตํ น เจว นิรุชฺฌติ น จ นิรุชฺฌิสฺสตีติ.

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น นิสฺสํมิตฺตํ ตํ จิตตัม น นิสฺสํมิตฺตีติ?
 ภาสกฺกขณเณ จิตตัม น นิสฺสํมิตฺตํ, โน จ ตํ จิตตัม น นิสฺสํมิตฺติ.
 อตฺตํ จิตตัม น เจว นิสฺสํมิตฺตํ น จ นิสฺสํมิตฺติ.

๙๒.(ก) ยัม จิตตัม นิสฺสํมิตฺตํ ตํ จิตตัม นิสฺสํมิตฺตํ?

โน.

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม นิสฺสํมิตฺตํ ตํ จิตตัม นิสฺสํมิตฺตํ?

โน.

(ก) ยัม จิตตัม น นิสฺสํมิตฺตํ ตํ จิตตัม น นิสฺสํมิตฺตํ?

อุปปาทกฺกขณเณ อนาคตญจ จิตตัม น นิสฺสํมิตฺตํ, โน จ
 ตํ จิตตัม น นิสฺสํมิตฺตํ. ภาสกฺกขณเณ จิตตัม น เจว นิสฺสํมิตฺตํ
 น จ นิสฺสํมิตฺตํ.

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น นิสฺสํมิตฺตํ ตํ จิตตัม
 น นิสฺสํมิตฺตํ?

อตฺตํ จิตตัม น นิสฺสํมิตฺตํ, โน จ ตํ จิตตัม น นิสฺสํมิตฺตํ.
 ภาสกฺกขณเณ จิตตัม น เจว นิสฺสํมิตฺตํ น จ นิสฺสํมิตฺตํ.

(๖) อุปฺปาทนโรธวาโร

๙๓.(ก) ยัม จิตตัม อุปฺปชฺชติ ตํ จิตตัม นิสฺสํมิตฺตํ?

โน.

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม นิสฺสํมิตฺตํ ตํ จิตตัม อุปฺปชฺชติ?

โน.

(ก) ยัม จิตตัม น อุปฺปชฺชติ ตัม จิตตัม น นิรุชฺฌิตถาติ?

อตีตัม จิตตัม น อุปฺปชฺชติ, โน จ ตัม จิตตัม น นิรุชฺฌิตถ.

ภงฺกขณเณ อนาคตญจ จิตตัม น เจว อุปฺปชฺชติ น จ นิรุชฺฌิตถ.

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น นิรุชฺฌิตถ ตัม จิตตัม น อุปฺปชฺชตีติ?

อุปฺปาทกฺขณเณ จิตตัม น นิรุชฺฌิตถ, โน จ ตัม จิตตัม

น อุปฺปชฺชติ. ภงฺกขณเณ อนาคตญจ จิตตัม น เจว นิรุชฺฌิตถ

น จ อุปฺปชฺชติ.

๙๔.(ก) ยัม จิตตัม อุปฺปชฺชติ ตัม จิตตัม นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม นิรุชฺฌิสฺสติ ตัม จิตตัม อุปฺปชฺชตีติ?

อนาคตัม จิตตัม นิรุชฺฌิสฺสติ, โน จ ตัม จิตตัม อุปฺปชฺชติ.

อุปฺปาทกฺขณเณ จิตตัม นิรุชฺฌิสฺสติ เจว อุปฺปชฺชติ จ.

(ก) ยัม จิตตัม น อุปฺปชฺชติ ตัม จิตตัม น นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

อนาคตัม จิตตัม น อุปฺปชฺชติ, โน จ ตัม จิตตัม น นิรุชฺฌิสฺสติ.

ภงฺกขณเณ อตีตญจ จิตตัม น เจว อุปฺปชฺชติ น จ นิรุชฺฌิสฺสติ.

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น นิรุชฺฌิสฺสติ ตัม จิตตัม

น อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

๙๕.(ก) ยัม จิตตัม อุปฺปชฺชิตถ ตัม จิตตัม นิรุชฺฌิสฺสตีติ?

โน.

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม นิรุชฌิสสตี ตัม จิตตัม อุปฺปชฺชิตถาติ?
โน.

(ก) ยัม จิตตัม น อุปฺปชฺชิตถ ตัม จิตตัม น นิรุชฌิสสตีติ?
อุปฺปาทกฺขณเณ อนาคตณฺจ จิตตัม น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ
ตัม จิตตัม น นิรุชฌิสสตี. ภงฺกกฺขณเณ จิตตัม น เจว อุปฺปชฺชิตถ
น จ นิรุชฌิสสตี.

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น นิรุชฌิสสตี ตัม จิตตัม
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อตีตัม จิตตัม น นิรุชฌิสสตี, โน จ ตัม จิตตัม น อุปฺปชฺชิตถ.
ภงฺกกฺขณเณ จิตตัม น เจว นิรุชฌิสสตี น จ อุปฺปชฺชิตถ.

(๗) อุปฺปชฺชขมาน-นนิโรธวาโร

๙๖.(ก) ยัม จิตตัม อุปฺปชฺชตี ตัม จิตตัม น นิรุชฌตีติ?
อามนฺตา.

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น นิรุชฌตี ตัม จิตตัม อุปฺปชฺชตีติ?
อตีตานาคตัม จิตตัม น นิรุชฌตี, โน จ ตัม จิตตัม อุปฺปชฺชตี.
อุปฺปาทกฺขณเณ จิตตัม น นิรุชฌตี เจว อุปฺปชฺชตี จ.

(ก) ยัม จิตตัม น อุปฺปชฺชตี ตัม จิตตัม นิรุชฌตีติ?
อตีตานาคตัม จิตตัม น อุปฺปชฺชตี, โน จ ตัม จิตตัม นิรุชฌตี.
ภงฺกกฺขณเณ จิตตัม น อุปฺปชฺชตี เจว นิรุชฌตี จ.

(ข) ยัม วา ปน จิตฺตํ นิรุชฺฌติ ตํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชตีติ?
อามนฺตา.

(๘) อุปฺปชฺชมานูปฺปนฺนวาโร

๙๗.(ก) ยัม จิตฺตํ อุปฺปชฺชมานํ ตํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนนฺติ?
อามนฺตา.

(ข) ยัม วา ปน จิตฺตํ อุปฺปนํ ตํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชมานนฺติ?
ภงฺกขณฺเ จิตฺตํ อุปฺปนํ, โน จ ตํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชมานํ.
อุปฺปาทกฺขณฺเ จิตฺตํ อุปฺปนฺนญฺเจว อุปฺปชฺชมานญฺจ.

(ก) ยัม จิตฺตํ น อุปฺปชฺชมานํ ตํ จิตฺตํ น อุปฺปนฺนนฺติ?
ภงฺกขณฺเ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชมานํ, โน จ ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปนํ. อตีตानาคตํ จิตฺตํ น เจว อุปฺปชฺชมานํ
น จ อุปฺปนํ.

(ข) ยัม วา ปน จิตฺตํ น อุปฺปนํ ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชมานนฺติ?
อามนฺตา.

(๙) นิรุชฺฌมานูปฺปนฺนวาโร

๙๘.(ก) ยัม จิตฺตํ นิรุชฺฌมานํ ตํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนนฺติ?
อามนฺตา.

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม อุปฺปนํ ตัม จิตตัม นิรุชฌมานนฺติ?

อุปฺปาทกฺขณเณ จิตตัม อุปฺปนํ, โน จ ตัม จิตตัม นิรุชฌมานํ.

ภงฺกคฺกขณเณ จิตตัม อุปฺปนนฺนเจว นิรุชฌมานนฺจ.

(ก) ยัม จิตตัม น นิรุชฌมานํ ตัม จิตตัม น อุปฺปนนฺนติ?

อุปฺปาทกฺขณเณ จิตตัม น นิรุชฌมานํ, โน จ ตัม จิตตัม

น อุปฺปนํ. อตีตํ จิตตัม น เจว นิรุชฌมานํ

น จ อุปฺปนํ.

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น อุปฺปนํ ตัม จิตตัม

น นิรุชฌมานนฺติ?

อามนฺตา.

(๑๐) อุปฺปนฺนูปฺปาทวาโร

๙๙.(ก) ยัม จิตตัม อุปฺปนํ ตัม จิตตัม อุปฺปชฺชิตถาติ?

โน.

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม อุปฺปชฺชิตถ ตัม จิตตัม อุปฺปนนฺนติ?

โน.

(ก) ยัม จิตตัม น อุปฺปนํ ตัม จิตตัม น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อตีตัม จิตตัม น อุปฺปนํ, โน จ ตัม จิตตัม น อุปฺปชฺชิตถ. อนาคตัม

จิตตัม น เจว อุปฺปนํ น จ อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น อุปฺปชฺชิตถ ตัม จิตตัม
น อุปฺปนฺนติ?

ปจฺจุปฺปนํ จิตตัม น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ ตัม จิตตัม
น อุปฺปนฺนํ. อนาคตัม จิตตัม น เจว อุปฺปชฺชิตถ น จ อุปฺปนฺนํ.
๑๐๐.(ก) ยัม จิตตัม อุปฺปนํ ตัม จิตตัม อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

โน.

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม อุปฺปชฺชิสฺสตี ตัม จิตตัม อุปฺปนฺนติ?

โน.

(ก) ยัม จิตตัม น อุปฺปนํ ตัม จิตตัม น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อนาคตัม จิตตัม น อุปฺปนํ, โน จ ตัม จิตตัม น อุปฺปชฺชิสฺสตี.
อตีตัม จิตตัม น เจว อุปฺปนํ น จ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตัม จิตตัม
น อุปฺปนฺนติ?

ปจฺจุปฺปนํ จิตตัม น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ ตัม จิตตัม
น อุปฺปนํ. อตีตัม จิตตัม น เจว อุปฺปชฺชิสฺสตี น จ อุปฺปนํ.

(๑๑) อตีตานาคตวโร

๑๐๑.(ก) ยัม จิตตัม อุปฺปชฺชิตถ โน จ ตัม จิตตัม อุปฺปนํ,
ตัม จิตตัม อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

โน.

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม อุปฺปชฺชิสฺสตี โน จ ตัม จิตตัม อุปฺปนํ,
ตัม จิตตัม อุปฺปชฺชิตถาติ?

โน.

(ก) ยัม จิตตัม น อุปฺปชฺชิตถ โน จ ตัม จิตตัม น อุปฺปนํ,
ตัม จิตตัม น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม น อุปฺปชฺชิสฺสตี โน จ ตัม จิตตัม
น อุปฺปนํ, ตัม จิตตัม น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(๑๒) อุปฺปนํอุปฺปชฺชมานวาโร

๑๐๒.(ก) อุปฺปนํ อุปฺปชฺชมานนฺติ?

ภงฺกขณฺเ อุปฺปนํ, โน จ อุปฺปชฺชมานํ. อุปฺปาทขณฺเ
อุปฺปนนฺนเจว อุปฺปชฺชมานนฺจ.

(ข) อุปฺปชฺชมานํ อุปฺปนนฺติ?

อามนฺตา.

(ก) น อุปฺปนํ น อุปฺปชฺชมานนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อุปฺปชฺชมานํ น อุปฺปนนฺติ?

ภงฺกขณฺเ น อุปฺปชฺชมานํ, โน จ น อุปฺปนํ. อตีตानาคตํ
จิตตัม น เจว อุปฺปชฺชมานํ น จ อุปฺปนํ.

(๑๓) นิรุทธีนิรุชฌมานวาโร

๑๐๓.(ก) นิรุทธี นิรุชฌมานนติ?

โน.

(ข) นิรุชฌมานํ นิรุทธีนติ?

โน.

(ก) น นิรุทธี น นิรุชฌมานนติ?

ภงคกฺขณฺเ น นิรุทธี, โน จ น นิรุชฌมานํ. อุปฺปาทกฺขณฺเ
อนาคตฺถจ จิตฺตํ น เจว นิรุทธี น จ นิรุชฌมานํ.

(ข) น นิรุชฌมานํ น นิรุทธีนติ?

อตีตํ จิตฺตํ น นิรุชฌมานํ, โน จ น นิรุทธี. อุปฺปาทกฺขณฺเ
อนาคตฺถจ จิตฺตํ น เจว นิรุชฌมานํ น จ นิรุทธี.

(๑๔) อติกฺกนฺตกาลวาโร

๑๐๔.(ก) ยํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชมานํ ขณฺํ ขณฺํ วิตฺติกฺกนฺตํ

อติกฺกนฺตกาลํ, นิรุชฌมานํ ขณฺํ ขณฺํ วิตฺติกฺกนฺตํ อติกฺกนฺตกาลํ
ตํ จิตฺตนฺติ?

ภงคกฺขณฺเ จิตฺตํ อุปฺปาทกฺขณฺเ วิตฺติกฺกนฺตํ ภงคกฺขณฺเ
อวิตฺติกฺกนฺตํ, อตีตํ จิตฺตํ อุปฺปาทกฺขณฺเญจ วิตฺติกฺกนฺตํ ภงคกฺขณฺเญจ
วิตฺติกฺกนฺตํ.

(ข) ยัม วา ปน จิตตัม นิรุชฌมานัน ขณฺเณ ขณฺเณ วิตีกุณฺตํ
 อตีกุณฺตกาลํ, อุปฺปชฺชมานัน ขณฺเณ ขณฺเณ วิตีกุณฺตํ อตีกุณฺตกาลํ
 ตํ จิตฺตนฺตํ?

อตฺตํ จิตฺตํ.

(ก) ยัม จิตฺตัม น อุปฺปชฺชมานัน ขณฺเณ ขณฺเณ วิตีกุณฺตํ
 อตีกุณฺตกาลํ, น นิรุชฌมานัน ขณฺเณ ขณฺเณ วิตีกุณฺตํ อตีกุณฺตกาลํ
 ตํ จิตฺตนฺตํ?

อุปฺปาทกฺขณเณ อนาคตํ จิตฺตํ.

(ข) ยัม วา ปน จิตฺตัม น นิรุชฌมานัน ขณฺเณ ขณฺเณ วิตีกุณฺตํ
 อตีกุณฺตกาลํ, น อุปฺปชฺชมานัน ขณฺเณ ขณฺเณ วิตีกุณฺตํ อตีกุณฺตกาลํ
 ตํ จิตฺตนฺตํ?

ภงฺกคฺกขณเณ จิตฺตํ ภงฺกคฺกขณฺเณ อวิตีกุณฺตํ โน จ อุปฺปาทกฺขณฺเณ
 อวิตีกุณฺตํ, อุปฺปาทกฺขณเณ อนาคตณฺเจ จิตฺตํ ภงฺกคฺกขณณฺเจ
 อวิตีกุณฺตํ อุปฺปาทกฺขณณฺเจ อวิตีกุณฺตํ.

๑. สุตฺตจิตฺตสามณฺณ

๓. ปุคฺคลธมฺมวาทโร

(๑) อุปฺปาทนิโรธกาลสมฺภวาวโร

๑๐๕.(ก) ยสฺส ยัม จิตฺตัม อุปฺปชฺชติ น นิรุชฌติ
 ตสฺส ตํ จิตฺตัม นิรุชฌิสฺสติ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ นิรุชฺฌิสฺสตี น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชตี น นิรุชฺฌตีตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชตี นิรุชฺฌตี ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น นิรุชฺฌิสฺสตี อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ น นิรุชฺฌิสฺสตี อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชตี นิรุชฺฌตีตี?

นตฺถิ.

(๒) อุปฺปาทูปฺปนฺวาโร

๑๐๖.(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส ตํ จิตฺตํ
อุปฺปนฺนตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
อุปฺปชฺชตีตี?

ภงฺกขณเณ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ, โน จ ตสฺส ตํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชตี.
อุปฺปาทกฺขณเณ จิตฺตํ อุปฺปนฺนญฺเจว อุปฺปชฺชตี จ.

(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชตี ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปนฺนตี?

ภคกขณ จิตตํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ ตสฺส ตํ จิตตํ
น อุปฺปนฺนํ. อตีตानาคตํ จิตตํ น เจว อุปฺปชฺชติ น จ อุปฺปนฺนํ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตตํ น อุปฺปนฺนํ ตสฺส ตํ จิตตํ
น อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(๓) นิโรธูปฺปนฺนวาโร

๑๐๗.(ก) ยสฺส ยํ จิตตํ นิรุชฺฌติ ตสฺส ตํ จิตตํ
อุปฺปนฺนติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตตํ อุปฺปนฺนํ ตสฺส ตํ จิตตํ
นิรุชฺฌตีติ?

อุปฺปาทกขณ จิตตํ อุปฺปนฺนํ, โน จ ตสฺส ตํ จิตตํ
นิรุชฺฌติ. ภคกขณ จิตตํ อุปฺปนฺนญฺเจว นิรุชฺฌติ จ.

(ก) ยสฺส ยํ จิตตํ น นิรุชฺฌติ ตสฺส ตํ จิตตํ
น อุปฺปนฺนติ?

อุปฺปาทกขณ จิตตํ น นิรุชฺฌติ, โน จ ตสฺส ตํ จิตตํ
น อุปฺปนฺนํ. อตีตानาคตํ จิตตํ น เจว นิรุชฺฌติ น จ อุปฺปนฺนํ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตตํ น อุปฺปนฺนํ ตสฺส ตํ จิตตํ
น นิรุชฺฌตีติ?

อามนฺตา.

(๕) อุปฺปาทวโร

๑๐๘.(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
อุปฺปชฺชตีติ?

โน.

(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อตีตํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชิตถ. ภงฺกขณเณ อนาคตญจ จิตฺตํ น เจว อุปฺปชฺชติ
น จ อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชตีติ?

อุปฺปาทกขณเณ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชติ. ภงฺกขณเณ อนาคตญจ จิตฺตํ น เจว อุปฺปชฺชิตถ
น จ อุปฺปชฺชติ.

๑๐๙.(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตํ จิตฺตํ
อุปฺปชฺชตีติ?

โน.

(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชตี ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อนาคตํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชตี, โน จ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี. ภงฺกขณเณ อตีตญจ จิตฺตํ น เจว อุปฺปชฺชตี
น จ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชตีติ?

อุปฺปาทกฺขณเณ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชตี. ภงฺกขณเณ อตีตญจ จิตฺตํ น เจว อุปฺปชฺชิสฺสตี
น จ อุปฺปชฺชตี.

๑๑๐.(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตํ จิตฺตํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

โน.

(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อนาคตํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺจุปฺปนํ จิตฺตํ น เจว อุปฺปชฺชิตถ
น จ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อตีตํ จิตฺตํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น อุปฺปชฺชิตถ. ปจฺจุปฺปนํ จิตฺตํ น เจว อุปฺปชฺชิสฺสตี
น จ อุปฺปชฺชิตถ.

(๕) นิโรธวโร

๑๑๑.(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ นิรุชฺฌตี ตสฺส ตํ จิตฺตํ
นิรุชฺฌิตถาติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ นิรุชฺฌิตถ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
นิรุชฺฌตีติ?

โน.

(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ น นิรุชฺฌตี ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น นิรุชฺฌิตถาติ?

อตีตัม จิตตัม น นิรุชฌติ, โน จ ตสฺส ตัม จิตตัม น นิรุชฌิตถ.
 อุปฺปาทกฺขณเณ อนาคตญฺจ จิตตัม น เจว นิรุชฌติ
 น จ นิรุชฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยัม จิตตัม น นิรุชฌิตถ ตสฺส ตัม จิตตัม
 น นิรุชฌตีติ?

ภงฺกกฺขณเณ จิตตัม น นิรุชฌิตถ, โน จ ตสฺส ตัม จิตตัม
 น นิรุชฌติ. อุปฺปาทกฺขณเณ อนาคตญฺจ จิตตัม น เจว นิรุชฌิตถ
 น จ นิรุชฌติ.

๑๑๒.(ก) ยสฺส ยัม จิตตัม นิรุชฌติ ตสฺส ตัม จิตตัม
 นิรุชฌิสฺสตีติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยัม จิตตัม นิรุชฌิสฺสตี ตสฺส ตัม จิตตัม
 นิรุชฌตีติ?

โน.

(ก) ยสฺส ยัม จิตตัม น นิรุชฌติ ตสฺส ตัม จิตตัม
 น นิรุชฌิสฺสตีติ?

อุปฺปาทกฺขณเณ อนาคตญฺจ จิตตัม น นิรุชฌติ, โน จ
 ตสฺส ตัม จิตตัม น นิรุชฌิสฺสตี. อตีตัม จิตตัม น เจว นิรุชฌติ
 น จ นิรุชฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ น นිරุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น นිරุชฺฌตีติ?

ภงฺกขณเณ จิตฺตํ น นिरุชฺฌิสฺสตี, โน จ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น นिरุชฺฌตี. อตีตํ จิตฺตํ น เจว นिरุชฺฌิสฺสตี น จ นिरุชฺฌตี.

๑๑๓.(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ นिरุชฺฌิตถ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
นिरุชฺฌิสฺสตีติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตํ จิตฺตํ
นिरุชฺฌิตถาติ?

โน.

(ก) ยสฺส ยํ จิตฺตํ น นिरุชฺฌิตถ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น นिरุชฺฌิสฺสตีติ?

อุปฺปาทขณเณ อนาคตยจ จิตฺตํ น นिरุชฺฌิตถ, โน จ
ตสฺส ตํ จิตฺตํ น นिरุชฺฌิสฺสตี. ภงฺกขณเณ จิตฺตํ น เจว นिरุชฺฌิตถ
น จ นिरุชฺฌิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยํ จิตฺตํ น นिरุชฺฌิสฺสตี ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น นिरุชฺฌิตถาติ?

อตีตํ จิตฺตํ น นिरุชฺฌิสฺสตี, โน จ ตสฺส ตํ จิตฺตํ
น นिरุชฺฌิตถ. ภงฺกขณเณ จิตฺตํ น เจว นिरุชฺฌิสฺสตี
น จ นिरุชฺฌิตถ.

(ยสฺส จิตฺตเก สกภาเวน นิทฺธิฏฺเฐ, ยํ จิตฺตเก จ
ยสฺส ยํ จิตฺตเก จ เอกตฺเตน นิทฺธิฏฺเฐ.)

๒. สุตตฺตณฺตจิตฺตมิสฺสทวิเสโส

๑๑๔. ยสฺส สราคํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ น นิรุชฺฌติ
ตสฺส สราคํ จิตฺตํ นิรุชฺฌิสฺสติ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

สรากปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ สราคํ จิตฺตํ
อุปฺปชฺชติ น นิรุชฺฌติ, นิรุชฺฌิสฺสติ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.
อิทเรสํ สรากจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ...เป....

๓. อภิธมฺมจิตฺตมิสฺสทวิเสโส

๑๑๕. ยสฺส กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ น นิรุชฺฌติ
ตสฺส กุสลํ จิตฺตํ นิรุชฺฌิสฺสติ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมกุสลจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ
น นิรุชฺฌติ, นิรุชฺฌิสฺสติ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิทเรสํ กุสลจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ...เป....

ยสฺส วา ปน...เป...?

อามนฺตา ...เป....

๑๑๖. ยสฺส อกุสฺสํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ น นිරุชฺฌติ...เป....

ยสฺส อพฺยาภตํ จิตฺตํ อุปฺปชฺชติ น นिरุชฺฌติ...เป....

(มฺลยมกํ จิตฺตยมกํ ฌมฺมยมกนฺติ ตีณิ ยมกานิ

ยาว สรณอรณา คจฺจนฺติ.)

จิตตยัมกัม นิฏฺฐจิตฺ.

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส

อภิธมมปิฎก

ยมกปาฬิ (ตติโย ภาค)

๙. ธมมยัมกั

๑. ปณฺณตฺติวโร

(ก) อุทฺเทโส

๑. ปทโสธนวาโร

(ก) อนฺุโลมํ

๑.(ก) กุสลา กุสลา ธมฺมา?

(ข) กุสลา ธมฺมา กุสลา?

(ก) อกุสลา อกุสลา ธมฺมา?

(ข) อกุสลา ธมฺมา อกุสลา?

(ก) อพฺยากตา อพฺยากตา ธมฺมา?

(ข) อพฺยากตา ธมฺมา อพฺยากตา?

(ข) ปจฺจนีกํ

๒.(ก) น กุสลา น กุสลา ธมฺมา?

(ข) น กุสลา ธมฺมา น กุสลา?

(ก) น อกุสลา น อกุสลา ธมฺมา?

(ข) น อกุสลา ธมฺมา น อกุสลา?

(ก) น อพฺยาภตา น อพฺยาภตา ธมฺมา?

(ข) น อพฺยาภตา ธมฺมา น อพฺยาภตา?

๒. ปทโสธนมูลจกฺกาวโร

(ก) อนฺุโลมํ

๓.(ก) กุสลา กุสลา ธมฺมา?

(ข) ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา?

(ก) กุสลา กุสลา ธมฺมา?

(ข) ธมฺมา อพฺยาภตา ธมฺมา?

๔.(ก) อกุสลา อกุสลา ธมฺมา?

(ข) ธมฺมา กุสลา ธมฺมา?

(ก) อกุสลา อกุสลา ธมฺมา?

(ข) ธมฺมา อพฺยาภตา ธมฺมา?

๕.(ก) อพฺยาภตา อพฺยาภตา ธมฺมา?

(ข) ธมฺมา กุสลา ธมฺมา?

(ก) อพฺยาภตา อพฺยาภตา ธมฺมา?

(ข) ธมฺมา อกุสลา ธมฺมา?

(ข) ปจฺจนีํ

๖.(ก) น กุสลา น กุสลา ธมฺมา?

(ข) น ธมฺมา น อกุสลา ธมฺมา?

(ก) น กุสลา น กุสลา ธมฺมา?

(ข) น ธมฺมา น อพฺยากตา ธมฺมา?

๗.(ก) น อกุสลา น อกุสลา ธมฺมา?

(ข) น ธมฺมา น กุสลา ธมฺมา?

(ก) น อกุสลา น อกุสลา ธมฺมา?

(ข) น ธมฺมา น อพฺยากตา ธมฺมา?

๘.(ก) น อพฺยากตา น อพฺยากตา ธมฺมา?

(ข) น ธมฺมา น กุสลา ธมฺมา?

(ก) น อพฺยากตา น อพฺยากตา ธมฺมา?

(ข) น ธมฺมา น อกุสลา ธมฺมา?

๓. สุตฺตธมฺมวาทโร

(ก) อนุโลมํ

๙.(ก) กุสลา ธมฺมา?

(ข) ธมฺมา กุสลา?

(ก) อกุสลา ธมฺมา?

(ข) ธมฺมา อกุสลา?

(ก) อพฺยากตา ธมฺมา?

(ข) ธมฺมา อพฺยากตา?

(ข) ปจฺจนีํ

๑๐.(ก) น กุสลา น ธมฺมา?

(ข) น ธมฺมา น กุสลา?

(ก) น อกุสลา น ธมฺมา?

(ข) น ธมฺมา น อกุสลา?

(ก) น อพฺยากตา น ธมฺมา?

(ข) น ธมฺมา น อพฺยากตา?

๔. สุตฺตธมฺมมุลจกฺกวาโร

(ก) อนฺุโลมํ

๑๑.(ก) กุสลา ธมฺมา?

(ข) ธมฺมา อกุสลา?

(ก) กุสลา ธมฺมา?

(ข) ธมฺมา อพฺยากตา?

๑๒.(ก) อกุสลา ธมฺมา?

(ข) ธมฺมา กุสลา?

(ก) อกุสลา ธมฺมา?

(ข) ธมฺมา อพฺยากตา?

๑๓.(ก) อพฺยากตา ธมฺมา?

(ข) ธมฺมา กุสลา?

(ก) อพฺยากตา ธมฺมา?

(ข) ธมฺมา อกุสลา?

(ข) ปจฺจนี้กั

๑๔.(ก) น กุสลา น ธมฺมา?

(ข) น ธมฺมา น อกุสลา?

(ก) น กุสลา น ธมฺมา?

(ข) น ธมฺมา น อพฺยากตา?

๑๕.(ก) น อกุสลา น ธมฺมา?

(ข) น ธมฺมา น กุสลา?

(ก) น อกุสลา น ธมฺมา?

(ข) น ธมฺมา น อพฺยากตา?

๑๖.(ก) น อพฺยากตา น ธมฺมา?

(ข) น ธมฺมา น กุสลา?

(ก) น อพฺยากตา น ธมฺมา?

(ข) น ธมฺมา น อกุสลา?

(ข) นิทเทโส

๑. ปทโสธนวาโร

(ก) อนุโลม

๑๗.(ก) กุสลา กุสลา ธมมาตี?

อามนฺตา.

(ข) กุสลา ธมมา กุสลาตี?

อามนฺตา.

(ก) อกุสลา อกุสลา ธมมาตี?

อามนฺตา.

(ข) อกุสลา ธมมา อกุสลาตี?

อามนฺตา.

(ก) อพฺยากตา อพฺยากตา ธมมาตี?

อามนฺตา.

(ข) อพฺยากตา ธมมา อพฺยากตาตี?

อามนฺตา.

(ข) ปจฺจนีกั

๑๘.(ก) น กุสลา น กุสลา ธมมาตี?

อามนฺตา.

(ข) น กุสลา ธมมา น กุสลาตี?

อามนฺตา.

(ก) น อกุสลา น อกุสลา ธมมาติ?

อามนฺตา.

(ข) น อกุสลา ธมมา น อกุสลาติ?

อามนฺตา.

(ก) น อพฺยากตา น อพฺยากตา ธมมาติ?

อามนฺตา.

(ข) น อพฺยากตา ธมมา น อพฺยากตาติ?

อามนฺตา.

๒. ปทโสธนมูลจกฺกาวโร

(ก) อนุโลมํ

๑๙.(ก) กุสลา กุสลา ธมมาติ?

อามนฺตา.

(ข) ธมมา อกุสลา ธมมาติ?

อกุสลา ธมมา ธมมา เจว อกุสลา ธมมา จ.

อวเสสา ธมมา น อกุสลา ธมมา.

(ก) กุสลา กุสลา ธมมาติ?

อามนฺตา.

(ข) ธมมา อพฺยากตา ธมมาติ?

อพฺยากตา ธมมา ธมมา เจว อพฺยากตา ธมมา จ.

อวเสสา ธมมา น อพฺยากตา ธมมา.

๒๐.(ก) อกุສลา อกุສลา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

(ข) ธมฺมา กุສลา ธมฺมาติ?

กุສลา ธมฺมา ธมฺมา เจว กุສลา ธมฺมา จ.

อวเสสา ธมฺมา น กุສลา ธมฺมา.

(ก) อกุສลา อกุສลา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

(ข) ธมฺมา อพฺยากตา ธมฺมาติ?

อพฺยากตา ธมฺมา ธมฺมา เจว อพฺยากตา ธมฺมา จ.

อวเสสา ธมฺมา น อพฺยากตา ธมฺมา.

๒๑.(ก) อพฺยากตา อพฺยากตา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

(ข) ธมฺมา กุສลา ธมฺมาติ?

กุສลา ธมฺมา ธมฺมา เจว กุສลา ธมฺมา จ.

อวเสสา ธมฺมา น กุສลา ธมฺมา.

(ก) อพฺยากตา อพฺยากตา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

(ข) ธมฺมา อกุສลา ธมฺมาติ?

อกุສลา ธมฺมา ธมฺมา เจว อกุສลา ธมฺมา จ.

อวเสสา ธมฺมา น อกุສลา ธมฺมา.

(ข) ปจฺจนีกั

๒๒.(ก) น กุสลา น กุสลา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

(ข) น ธมฺมา น อกุสลา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

(ก) น กุสลา น กุสลา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

(ข) น ธมฺมา น อพฺยากตา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

๒๓.(ก) น อกุสลา น อกุสลา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

(ข) น ธมฺมา น กุสลา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

(ก) น อกุสลา น อกุสลา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

(ข) น ธมฺมา น อพฺยากตา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

๒๔.(ก) น อพฺยากตา น อพฺยากตา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

(ข) น ธมฺมา น กุสลา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

(ก) น อพฺยากตา น อพฺยากตา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

(ข) น ธมฺมา น อกุสลา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

๓. สุตฺตธมฺมวาทโร

(ก) อนฺุโลมํ

๒๕.(ก) กุสลา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

(ข) ธมฺมา กุสลา ธมฺมาติ?

กุสลา ธมฺมา ธมฺมา เจว กุสลา ธมฺมา จ.

อวเสสา ธมฺมา น กุสลา ธมฺมา.

(ก) อกุสลา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

(ข) ธมฺมา อกุสลา ธมฺมาติ?

อกุสลา ธมฺมา ธมฺมา เจว อกุสลา ธมฺมา จ.

อวเสสา ธมฺมา น อกุสลา ธมฺมา.

(ก) อพฺยากตา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

(ข) ธมฺมา อพฺยากตา ธมฺมาติ?

อพฺยากตา ธมฺมา ธมฺมา เจว อพฺยากตา ธมฺมา จ.

อวเสสา ธมฺมา น อพฺยากตา ธมฺมา.

(ข) ปจฺจนีกั

๒๖.(ก) น กุสลา น ธมฺมาติ?

กุสลั จเปตฺวา อวเสสา ธมฺมา น กุสลา, ธมฺมา.

กุสลญฺจ ธมฺเม จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว กุสลา น จ ธมฺมา.

(ข) น ธมฺมา น กุสลา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

(ก) น อกุสลา น ธมฺมาติ?

อกุสลั จเปตฺวา อวเสสา ธมฺมา น อกุสลา, ธมฺมา.

อกุสลญฺจ ธมฺเม จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว อกุสลา

น จ ธมฺมา.

(ข) น ธมฺมา น อกุสลา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

(ก) น อพฺยากตา น ธมฺมาติ?

อพฺยากตั จเปตฺวา อวเสสา ธมฺมา น อพฺยากตา, ธมฺมา.

อพฺยากตญฺจ ธมฺเม จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว อพฺยากตา

น จ ธมฺมา.

(ข) น ธมฺมา น อพฺยากตา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

๔. สุตฺตธมฺมมุลจกฺวาโร

(ก) อนฺุโลมํ

๒๗.(ก) กุสลา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

(ข) ธมฺมา อกุสลา ธมฺมาติ?

อกุสลา ธมฺมา ธมฺมา เจว อกุสลา ธมฺมา จ.

อวเสสา ธมฺมา น อกุสลา ธมฺมา.

(ก) กุสลา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

(ข) ธมฺมา อพฺยากตา ธมฺมาติ?

อพฺยากตา ธมฺมา ธมฺมา เจว อพฺยากตา ธมฺมา จ.

อวเสสา ธมฺมา น อพฺยากตา ธมฺมา.

๒๘.(ก) อกุสลา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

(ข) ธมฺมา กุสลา ธมฺมาติ?

กุสลา ธมฺมา ธมฺมา เจว กุสลา ธมฺมา จ.

อวเสสา ธมฺมา น กุสลา ธมฺมา.

(ก) อกุสลา ธมมาติ?

อามนฺตา.

(ข) ธมมา อพฺยากตา ธมมาติ?

อพฺยากตา ธมมา ธมมา เจว อพฺยากตา ธมมา จ.

อวเสสา ธมมา น อพฺยากตา ธมมา.

๒๙.(ก) อพฺยากตา ธมมาติ?

อามนฺตา.

(ข) ธมมา กุสลา ธมมาติ?

กุสลา ธมมา ธมมา เจว กุสลา ธมมา จ.

อวเสสา ธมมา น กุสลา ธมมา.

(ก) อพฺยากตา ธมมาติ?

อามนฺตา.

(ข) ธมมา อกุสลา ธมมาติ?

อกุสลา ธมมา ธมมา เจว อกุสลา ธมมา จ.

อวเสสา ธมมา น อกุสลา ธมมา.

(ข) ปจฺจนีกั

๓๐.(ก) น กุสลา น ธมมาติ?

กุสลั จเปตฺวา อวเสสา ธมมา น กุสลา, ธมมา.

กุสลญฺจ ธมฺเม จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว กุสลา น จ ธมมา.

(ข) น ธมฺมา น อกุสลา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

(ก) น กุสลา น ธมฺมาติ?

กุสลํ จเปตฺวา อวเสสา ธมฺมา น กุสลา, ธมฺมา.

กุสลลฺลจ ธมฺเม จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว กุสลา น จ ธมฺมา.

(ข) น ธมฺมา น อพฺยากตา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

๓๑.(ก) น อกุสลา น ธมฺมาติ?

อกุสลํ จเปตฺวา อวเสสา ธมฺมา น อกุสลา, ธมฺมา.

อกุสลลฺลจ ธมฺเม จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว อกุสลา

น จ ธมฺมา.

(ข) น ธมฺมา น อกุสลา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

(ก) น อกุสลา น ธมฺมาติ?

อกุสลํ จเปตฺวา อวเสสา ธมฺมา น อกุสลา, ธมฺมา.

อกุสลลฺลจ ธมฺเม จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว อกุสลา

น จ ธมฺมา.

(ข) น ธมฺมา น อพฺยากตา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

๓๒.(ก) น อพฺยาคตา น ธมฺมาติ?

อพฺยาคตํ จเปตฺวา อวเสสา ธมฺมา น อพฺยาคตา, ธมฺมา.
 อพฺยาคตญจ ธมฺเม จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว อพฺยาคตา
 น จ ธมฺมา.

(ข) น ธมฺมา น กุสลา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

(ก) น อพฺยาคตา น ธมฺมาติ?

อพฺยาคตํ จเปตฺวา อวเสสา ธมฺมา น อพฺยาคตา, ธมฺมา.
 อพฺยาคตญจ ธมฺเม จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว อพฺยาคตา
 น จ ธมฺมา.

(ข) น ธมฺมา น อกุสลา ธมฺมาติ?

อามนฺตา.

ปณฺณตฺตินิทฺเทสวาโร.

๒. ปวตติวโร

๑. อุปปาทวโร

(๑) ปจจุปนนวนาโร

(ก) อนุลอมบุคคลโล

๓๓.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส อกุสลา ธมฺมา
อุปฺปชฺชนฺตํ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส กุสลา
ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺตํ?

โน.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส อพฺยากตา ธมฺมา
อุปฺปชฺชนฺตํ?

อรุเป กุสลานํ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ,
โน จ เตสํ อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ. ปณฺจวีกาเร กุสลานํ
อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ กุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ อพฺยากตา จ
ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ
ตสฺส กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺตํ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต กุสลวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ

กุสลา ธมมา อุปฺปชฺชนฺติ. ปญฺจวีกาเร กุสลानํ อุปฺปาทกฺขณเ
 เตสํ อพฺยากตา จ ธมมา อุปฺปชฺชนฺติ กุสลา จ ธมมา
 อุปฺปชฺชนฺติ.

๓๔.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมมา อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส อพฺยากตา
 ธมมา อุปฺปชฺชนฺตีติ?

อรุเป อกุสลानํ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ อกุสลา ธมมา
 อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ อพฺยากตา ธมมา อุปฺปชฺชนฺติ.
 ปญฺจวีกาเร อกุสลानํ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ อกุสลา จ ธมมา
 อุปฺปชฺชนฺติ อพฺยากตา จ ธมมา อุปฺปชฺชนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมมา อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส
 อกุสลา ธมมา อุปฺปชฺชนฺตีติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต อกุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ อพฺยากตา ธมมา อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ
 อกุสลา ธมมา อุปฺปชฺชนฺติ. ปญฺจวีกาเร อกุสลानํ อุปฺปาทกฺขณเ
 เตสํ อพฺยากตา จ ธมมา อุปฺปชฺชนฺติ อกุสลา จ ธมมา
 อุปฺปชฺชนฺติ.

(ข) อนฺโหลมโสภาโส

๓๕.(ก) ยตถ กุสลา ธมมา อุปฺปชฺชนฺติ ตตถ อกุสลา ธมมา
 อุปฺปชฺชนฺตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อกุສลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตตถ กุສลา
 ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ กุສลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตตถ อพฺยาગตา ธมฺมา
 อุปฺปชฺชนฺตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยาગตา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ
 ตตถ กุສลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺตีติ?

อสฺสยสฺสตฺเต ตตถ อพฺยาગตา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ
 ตตถ กุສลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ. จตุໄວກາເຣ ປລໄຈໄວກາເຣ ตตถ
 อพฺยาກຕາ จ ธມฺมา อุปฺปชฺชนฺติ กุສลา จ ธມฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.

๓๖.(ก) ยตถ อกุສลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตตถ อพฺยาກຕາ
 ธມฺมา อุปฺปชฺชนฺตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยาກຕາ ธມฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตตถ
 อกุສลา ธມฺมา อุปฺปชฺชนฺตีติ?

อสฺสยสฺสตฺเต ตตถ อพฺยาກຕາ ธມฺมา อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ
 ตตถ อกุສลา ธມฺมา อุปฺปชฺชนฺติ. จตุໄວກາເຣ ປລໄຈໄວກາເຣ ตตถ
 อพฺยาກຕາ จ ธມฺมา อุปฺปชฺชนฺติ อกุສลา จ ธມฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.

(ค) อนุโลมบุคคลโลกาสา

๓๗.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส ตตฺถ
อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺตีติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ
ตสฺส ตตฺถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺตีติ?

โน.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส ตตฺถ
อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺตีติ?

อรูเป กุสลานํ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ กุสลา ธมฺมา
อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.
ปญฺจวีกาเร กุสลานํ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ กุสลา จ ธมฺมา
อุปฺปชฺชนฺติ อพฺยากตา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ
ตสฺส ตตฺถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺตีติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต กุสลวิปฺยตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ
เตสํ ตตฺถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ. ปญฺจวีกาเร กุสลานํ
อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ
กุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.

๓๘.(ก) ยสฺส ยตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส ตตฺถ
อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺตีติ?

อรุเป อกุสลานํ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ อกุสลา ธมฺมา
อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.
ปฺลจฺโวกาเร อกุสลานํ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ อกุสลา จ
ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ อพฺยากตา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ
ตสฺส ตตฺถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺตีติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต อกุสลวิปฺยตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ
เตสํ ตตฺถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ. ปฺลจฺโวกาเร อกุสลานํ
อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ
อกุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.

(ข) ปจฺจนีกปฺคฺคโล

๓๙.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส อกุสลา
ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

อกุสลานํ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ,
โน จ เตสํ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ. สพฺเพสํ จิตฺตสฺส
ภงฺคกฺขณเ กุสลวิปฺยตฺตอกุสลวิปฺยตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ

นิโรธสมาปนนานํ อสณฺณสตฺตานํ เตสํ กุสลา จ ธมฺมา
น อุปฺปชฺชนฺติ อกุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ
ตสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

กุสลานํ อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ,
โน จ เตสํ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ. สฬฺเพสํ จิตฺตสฺส
ภงฺคกฺขณฺเ อกุสลวิปฺยตฺตกุสลวิปฺยตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ
นิโรธสมาปนนานํ อสณฺณสตฺตานํ เตสํ อกุสลา จ ธมฺมา
น อุปฺปชฺชนฺติ กุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส อพฺยากตา
ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

สฬฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต กุสลวิปฺยตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ
อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ. สฬฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต
จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ อรูปฺเ อกุสลานํ อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ กุสลา จ
ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ อพฺยากตา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ
ตสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

อรูเป กุสลานํ อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ อพฺยากตา ธมฺมา
น อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ.

สพฺเพสํ จวนฺตานิ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ อรูปเ อกุสลานิ
 อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ อพฺยากตา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ กุสลา จ
 ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ.

๔๐.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ

ตสฺส อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานิ ปวตฺเต อกุสลาวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ
 อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ. สพฺเพสํ จวนฺตานิ ปวตฺเต
 จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ อรูปเ กุสลานิ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ อกุสลา จ
 ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ อพฺยากตา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ

ตสฺส อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

อรูปเ อกุสลานิ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ อพฺยากตา ธมฺมา
 น อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ.
 สพฺเพสํ จวนฺตานิ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ อรูปเ กุสลานิ
 อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ อพฺยากตา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ อกุสลา
 จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ.

(ง) ปจจนีกโสภาโส

๔๑.(ก) ยตถ กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชนฺติ ตตถ อกุสลา
ธมมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อกุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชนฺติ
ตตถ กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชนฺติ ตตถ อพฺยากตา
ธมมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

อุปฺปชฺชนฺติ.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยากตา ธมมา น อุปฺปชฺชนฺติ
ตตถ กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

นตฺถิ.

๔๒.(ก) ยตถ อกุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชนฺติ
ตตถ อพฺยากตา ธมมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

อุปฺปชฺชนฺติ.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยากตา ธมมา น อุปฺปชฺชนฺติ
ตตถ อกุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

นตฺถิ.

(จ) ปจจณีบุคคลโลกาสา

๔๓.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ
ตสฺส ตตถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

อกุสลานํ อุปฺปาทกฺขณํ เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา
น อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ.
สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณํ กุสลวิปฺปยุตฺตอกุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณํ อสญฺญสฺส ตานํ เตสํ ตตถ กุสลา จ ธมฺมา
น อุปฺปชฺชนฺติ อกุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

กุสลานํ อุปฺปาทกฺขณํ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมฺมา
น อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ.
สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณํ อกุสลวิปฺปยุตฺตอกุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณํ อสญฺญสฺส ตานํ เตสํ ตตถ อกุสลา จ ธมฺมา
น อุปฺปชฺชนฺติ กุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณํ เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ
เตสํ ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ.

สพฺเพสํ จวนฺตานิ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ อรูปเ อกุสลานิ
 อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ กุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ
 อพฺยากตา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ
 ตสฺส ตตฺถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

อรูปเ กุสลานิ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา
 น อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ.
 สพฺเพสํ จวนฺตานิ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ อรูปเ อกุสลานิ
 อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ
 กุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ.

๔๔.(ก) ยสฺส ยตฺถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ
 ตสฺส ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานิ ปวตฺเต อกุสลวิปฺยตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ
 เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ. สพฺเพสํ จวนฺตานิ
 ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ อรูปเ กุสลานิ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ
 ตตฺถ อกุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ อพฺยากตา จ ธมฺมา
 น อุปฺปชฺชนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ
 ตสฺส ตตฺถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

อรุเป อกุสลานํ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา
 น อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ.
 สพฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณเ อรุเป กุสลานํ
 อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ
 อกุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ.

(๒) อตีตวโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๔๕.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส อกุสลา ธมฺมา
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส กุสลา
 ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส อพฺยากตา ธมฺมา
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตฺถ
 ตสฺส กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

๔๖.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส อพฺยากตา
 ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ
 ตสฺส อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) อนุโลมโอภาโส

๔๗.(ก) ยตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ ตตถ อกุสลา ธมฺมา
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ ตตถ กุสลา
 ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ
 ตตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

อสฺสยสฺส ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ, โน จ
 ตตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ. จตุโวการะ ปญจโวการะ ตตถ

อพฺยากตา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ กุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ.

๔๘.(ก) ยตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ ตตถ อพฺยากตา
ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ
ตตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

อสนฺยสฺส เต ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ, โน จ
ตตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ. จตุโวการเ ปญจโวการเ ตตถ
อพฺยากตา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ อกุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ.

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๔๙.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย อกุสเล จิตฺเต วตฺตมานเ เตสํ ตตถ
อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา
อุปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ จตุโวการานํ ปญจโวการานํ เตสํ ตตถ
อกุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ กุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานเ อสฺสยสฺสทฺตานํ เตสํ
ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ กุสลา
ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ จตุวฺโถการานํ ปญฺจวฺโถการานํ เตสํ ตตถ
อพฺยากตา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ กุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ.

๕๐.(ก) ยสฺส ยตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานเ อสฺสยสฺสทฺตานํ
เตสํ ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ
อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ จตุวฺโถการานํ ปญฺจวฺโถการานํ
เตสํ ตตถ อพฺยากตา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ อกุสลา จ ธมฺมา
อุปฺปชฺชิตถ.

(ฅ) ปจจณีกบุคคลโล

๕๑.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส อกุสลา
ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส อพฺยากตา
ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

๕๒.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

(ง) ปจจนีโกกาโส

๕๓.(ก) ยตถ กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ อกุสลา
ธมมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อกุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิตถ
ตตถ กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ อพฺยากตา
ธมมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยากตา ธมมา น อุปฺปชฺชิตถ
ตตถ กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

๕๔.(ก) ยตถ อกุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิตถ
ตตถ อพฺยากตา ธมมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยากตา ธมมา น อุปฺปชฺชิตถ
ตตถ อกุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

(จ) ปจจณีกบุคคลโลกาสา

๕๕.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย อกุสเล จิตฺเต วตฺตมานเ เตสํ ตตถ
กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมฺมา
น อุปฺปชฺชิตถ. สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานเ
อสมฺมสฺสตาณํ เตสํ ตตถ กุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ
อกุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานเ อสมฺมสฺสตาณํ เตสํ
ตตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ อพฺยากตา
ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ. สุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ กุสลา
จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ อพฺยากตา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

๕๖.(ก) ยสฺส ยตถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานเ อสญฺญสตฺตานํ เตสํ
ตตถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ อพฺยากตา
ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ. สุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
อกุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ อพฺยากตา จ ธมฺมา
น อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(๓) อนาคตวาโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๕๗.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ ตสฺส อกุสลา
ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺติ เตสํ กุสลา
ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ, โน จ เตสํ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ.
อิตรสํ เตสํ กุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ อกุสลา จ ธมฺมา
อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสณฺติ
ตสฺส กุสลา ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสณฺตීติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสณฺติ ตสฺส อพฺยากตา
ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสณฺตīติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสณฺติ
ตสฺส กุสลา ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสณฺตīติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคิํ อรหฺนฺตานํ เตสํ อพฺยากตา ธมฺมา
อุปปชฺชิสฺสณฺติ, โน จ เตสํ กุสลา ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสณฺติ. อิตเรสํ
เตสํ อพฺยากตา จ ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสณฺติ กุสลา จ ธมฺมา
อุปปชฺชิสฺสณฺติ.

๕๘.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสณฺติ ตสฺส อพฺยากตา
ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสณฺตīติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสณฺติ
ตสฺส อกุสลา ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสณฺตīติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคิํ อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิลิสฺสณฺติ เตสํ อพฺยากตา ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสณฺติ,
โน จ เตสํ อกุสลา ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสณฺติ.

อิตเรสํ เตสํ อพฺยา­ก­ตา จ ธมฺมา อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ อ­ก­ุ­ส­ลา จ
ธมฺมา อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ.

(ข) อนุโลมโอภาโส

๕๔.(ก) ยตถ กุสลา ธมฺมา อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ ตตถ อ­ก­ุ­ส­ลา
ธมฺมา อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ตี­ติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อ­ก­ุ­ส­ลา ธมฺมา อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ
ตตถ กุสลา ธมฺมา อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ตี­ติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ กุสลา ธมฺมา อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ ตตถ อพฺยา­ก­ตา
ธมฺมา อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ตี­ติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยา­ก­ตา ธมฺมา อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ
ตตถ กุสลา ธมฺมา อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ตี­ติ?

อสญฺญสฺส­เต ตตถ อพฺยา­ก­ตา ธมฺมา อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ, โน จ
ตตถ กุสลา ธมฺมา อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ. จตุ­ร­โ­ว­กา­เร ป­ล­จ­โ­ว­กา­เร ตตถ
อพฺยา­ก­ตา จ ธมฺมา อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ กุสลา จ ธมฺมา
อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ.

๖๐.(ก) ยตถ อกุສลา ฌมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ ตตถ อพฺยากตา ฌมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยากตา ฌมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ ตตถ อกุສลา ฌมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

อสฺสณฺสสฺส เต ตตถ อพฺยากตา ฌมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ, โน จ ตตถ อกุສลา ฌมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ. จตุໂວກາเร ปญฺจໂວກาเร ตตถ อพฺยากตา จ ฌมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ อกุສลา จ ฌมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ.

(ค) อนุโลมปฺคฺคโลกาสา

๖๑.(ก) ยสฺส ยตถ กุສลา ฌมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ ตสฺส ตตถ อกุສลา ฌมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺติ เตสํ ตตถ กุສลา ฌมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ, โน จ เตสํ ตตถ อกุສลา ฌมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ. อิตเรสํ จตุໂວກารานํ ปญฺจໂວກารานํ เตสํ ตตถ กุສลา จ ฌมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ อกุສลา จ ฌมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุສลา ฌมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ ตสฺส ตตถ กุສลา ฌมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

อคฺคมคฺคสมํคิํ อรหฺนฺตานํ อสฺสยสฺสทฺตานํ เตสํ ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ, โน จ เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา
อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ. อิตเรสํ จตุวโถการานํ ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตถ
อพฺยากตา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ กุสลา จ ธมฺมา
อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ.

๖๒.(ก) ยสฺส ยตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ
ตสฺส ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ
ตสฺส ตตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

อคฺคมคฺคสมํคิํ อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺติ อสฺสยสฺสทฺตานํ เตสํ ตตถ อพฺยากตา
ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ, โน จ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมฺมา
อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ. อิตเรสํ จตุวโถการานํ ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตถ

อพฺยาจตา จ ธมฺมา อูปฺปชฺชิสฺสณฺติ อกุสลา จ ธมฺมา
อูปฺปชฺชิสฺสณฺติ.

(ข) ปจฺจณิกปฺคฺคโล

๖๓.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น อูปฺปชฺชิสฺสณฺติ ตสฺส อกุสลา
ธมฺมา น อูปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ธมฺมา น อูปฺปชฺชิสฺสณฺติ
ตสฺส กุสลา ธมฺมา น อูปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺติ เตสํ
อกุสลา ธมฺมา น อูปฺปชฺชิสฺสณฺติ, โน จ เตสํ กุสลา ธมฺมา
น อูปฺปชฺชิสฺสณฺติ. อคฺคมคฺคสมํคิํ อรหฺนฺตานํ เตสํ อกุสลา จ
ธมฺมา น อูปฺปชฺชิสฺสณฺติ กุสลา จ ธมฺมา น อูปฺปชฺชิสฺสณฺติ.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น อูปฺปชฺชิสฺสณฺติ ตสฺส อพฺยาจตา
ธมฺมา น อูปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

อคฺคมคฺคสมํคิํ อรหฺนฺตานํ เตสํ กุสลา ธมฺมา
น อูปฺปชฺชิสฺสณฺติ, โน จ เตสํ อพฺยาจตา ธมฺมา
น อูปฺปชฺชิสฺสณฺติ. ปจฺฉิมจิตฺตสมํคิํ เตสํ กุสลา จ ธมฺมา
น อูปฺปชฺชิสฺสณฺติ อพฺยาจตา จ ธมฺมา น อูปฺปชฺชิสฺสณฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยา­กตา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ
ต­สฺส กุ­ส­ลา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ­ติ?

อามนฺตา.

๖๔.(ก) ยสฺส อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ
ต­สฺส อพฺยา­กตา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ­ติ?

อ­ค­ค­ม­ค­ค­ส­ม­ง­คฺ­นํ อร­ห­น­ตา­นํ ยสฺส จิต­ต­สฺส อ­น­น­ต­รา
อ­ค­ค­ม­ค­คํ ป­ภฺ­ว­ล­ภ­ิ­ส­ส­น­ติ เ­ต­สํ อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ,
โน จ เ­ต­สํ อพฺยา­กตา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ.

ป­จ­จ­ฉิ­ม­จิต­ต­ส­ม­ง­คฺ­นํ เ­ต­สํ อ­กุ­ส­ลา จ ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ
อพฺยา­กตา จ ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยา­กตา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ
ต­สฺส อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ­ติ?

อามนฺตา.

(ง) ปจจนีกโอภาโส

๖๕.(ก) ยตถ กุ­ส­ลา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ ต­ต­ถ อ­กุ­ส­ลา
ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ­ติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ
ต­ต­ถ กุ­ส­ลา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ­ติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสสนฺติ ตตถ อพฺยาગตา
 ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสสนฺตํ?

อุปฺปชฺชิสฺสสนฺติ.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยาગตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสสนฺติ
 ตตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสสนฺตํ?

นตถิ.

๖๖.(ก) ยตถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสสนฺติ
 ตตถ อพฺยาગตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสสนฺตํ?

อุปฺปชฺชิสฺสสนฺติ.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยาगตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสสนฺติ
 ตตถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสสนฺตํ?

นตถิ.

(จ) ปจฺจณิกปุคฺคโลกาสา

๖๗.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสสนฺติ
 ตสฺส ตตถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสสนฺตํ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสสนฺติ
 ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสสนฺตํ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคํ ปฏฺฐิสฺสสนฺติ เตสํ ตตถ
 อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสสนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา

น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ. อคฺคมคฺคสมํกฺคิํ อรหฺนฺตานํ อสฺสยสฺสทฺตานํ
เตสํ ตตฺถ อกฺุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ กุสลา จ ธมฺมา
น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ ตสฺส ตตฺถ
อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคิํ อรหฺนฺตานํ อสฺสยสฺสทฺตานํ เตสํ ตตฺถ
กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา
ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ. ปจฺฉิมจิตฺตสมํกฺคิํ เตสํ ตตฺถ กุสลา จ
ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ อพฺยากตา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ
ตสฺส ตตฺถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

อามนฺตา.

๖๘.(ก) ยสฺส ยตฺถ อกฺุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ
ตสฺส ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคิํ อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสณฺติ อสฺสยสฺสทฺตานํ เตสํ ตตฺถ อกฺุสลา ธมฺมา
น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา
น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ. ปจฺฉิมจิตฺตสมํกฺคิํ เตสํ ตตฺถ อกฺุสลา จ
ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ อพฺยากตา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ อกฺขลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสนฺตีติ?

อามนฺตา.

(๔) ปจฺจุปฺปนฺนาตีตวโร

(ก) อนฺโถมปฺปคฺคโ

๖๙.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส อกฺขลา ธมฺมา
อุปฺปชฺชิตถาตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อกฺขลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส กุสลา
ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเณ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสญฺญสฺตตํ เตสํ อกฺขลา
ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.
กุสลาณํ อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ อกฺขลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ
กุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส อพฺยากตา ธมฺมา
อุปฺปชฺชิตถาตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺตีติ?

สพเพสํ จิตตสฺส ภงคกฺขณเณ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเณ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสญฺญสฺตตํ เตสํ อพฺยากตา
 ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.
 กุสลํ อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ อพฺยากตา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ
 กุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.

๗๐.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส อพฺยากตา
 ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ
 ตสฺส อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺตีติ?

สพเพสํ จิตตสฺส ภงคกฺขณเณ อกุสลวิปฺปยุตฺตจิตตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเณ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสญฺญสฺตตํ เตสํ อพฺยากตา
 ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.
 อกุสลํ อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ อพฺยากตา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ
 อกุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.

(ข) อนฺโหลมโสภาโส

๗๑. ยตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตตถ อกุสลา ธมฺมา
 อุปฺปชฺชิตถาติ?...เป....

(ค) อนุโลมบุคคลโลกาสา

๗๒.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส ตตถ
อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ, โน จ
เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ. กุสลानํ อุปฺปาทกฺขณเณ
เตสํ ตตถ อกุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ กุสลา จ ธมฺมา
อุปฺปชฺชนฺติ.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเณ อสญฺญสฺสตาณํ เตสํ ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา
อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.
กุสลानํ อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตถ อพฺยากตา จ ธมฺมา

อุปฺปชฺชิตถ กุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.

๗๓.(ก) ยสฺส ยตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ อกุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเ อสณฺณสฺสตาณํ เตสํ ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา
อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.
อกุสลาณํ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตถ อพฺยากตา จ ธมฺมา
อุปฺปชฺชิตถ อกุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.

(ข) ปจฺจนีกปฺปคฺคโล

๗๔.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส อกุสลา
ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

นตฺถิ.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส อพฺยากตา
 ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตฺถาติ?

อุปฺปชฺชิตฺถ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตฺถ
 ตสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

นตฺถิ.

๗๕.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ
 ตสฺส อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตฺถาติ?

อุปฺปชฺชิตฺถ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตฺถ
 ตสฺส อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

นตฺถิ.

(ง) ปจฺจนีกโອກາໂສ

๗๖. ยตฺถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ ตตฺถ อกุสลา
 ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตฺถาติ?...เป....

(จ) ปจฺจนีกປຸគໂລກາສາ

๗๗.(ก) ยสฺส ยตฺถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส ตตฺถ
 อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตฺถาติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ตตฺถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ,

โน จ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิตถ. สฺพุทฺธาवासานํ
 ทุติเย จิตฺเต วตฺตมานเณ อสญฺญสตฺตานํ เตสํ ตตถ กุสลา จ
 ธมมา น อุปฺปชฺชนฺติ อกุสลา จ ธมมา น อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิตถ
 ตสฺส ตตถ กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชนฺตํ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส ตตถ
 อพฺยากตา ธมมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเณ อสญฺญสตฺตานํ เตสํ ตตถ กุสลา ธมมา
 น อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ อพฺยากตา ธมมา
 น อุปฺปชฺชิตถ. สฺพุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ กุสลา จ
 ธมมา น อุปฺปชฺชนฺติ อพฺยากตา จ ธมมา น อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมมา น อุปฺปชฺชิตถ
 ตสฺส ตตถ กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชนฺตํ?

อามนฺตา.

๗๘.(ก) ยสฺส ยตถ อกุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชนฺติ
 ตสฺส ตตถ อพฺยากตา ธมมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ อกุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเณ อสญฺญสตฺตานํ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมมา

น อุปฺปชฺชนติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา

น อุปฺปชฺชิตถ. สฺพุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนตานํ เตสํ ตตฺถ อกฺุสลา จ
ธมฺมา น อุปฺปชฺชนติ อพฺยากตา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตฺถ อกฺุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนตฺติ?

อามนฺตา.

(๕) ปจฺจุปฺปนฺนํ นานาคตาโร

(ก) อนฺุโลมปฺุคฺคโล

๗๙.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนติ ตสฺส อกฺุสลา ธมฺมา
อุปฺปชฺชิสฺสนตฺติ?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสนติ ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ
กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนติ, โน จ เตสํ อกฺุสลา ธมฺมา
อุปฺปชฺชิสฺสนติ. อิตเรสํ กุสลานํ อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ กุสลา จ
ธมฺมา อุปฺปชฺชนติ อกฺุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสนติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อกฺุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสนติ
ตสฺส กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนตฺติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงคกฺขณเณ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเณ นิโรธสฺมาปฺปนฺนํ อสญฺญสฺตตานํ เตสํ อกฺุสลา
ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสนติ, โน จ เตสํ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนติ.

กุสลานํ อุปปาทกฺขณเ เตสํ อกุสลา จ ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสนฺติ
กุสลา จ ธมฺมา อุปปชฺชนฺติ.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา อุปปชฺชนฺติ ตสฺส อพฺยากตา ธมฺมา
อุปปชฺชิสฺสนฺตํ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสนฺติ
ตสฺส กุสลา ธมฺมา อุปปชฺชนฺตํ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปปาทกฺขณเ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสญฺญสฺสตาณํ เตสํ อพฺยากตา
ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ กุสลา ธมฺมา อุปปชฺชนฺติ.
กุสลานํ อุปปาทกฺขณเ เตสํ อพฺยากตา จ ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสนฺติ
กุสลา จ ธมฺมา อุปปชฺชนฺติ.

๘๐.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา อุปปชฺชนฺติ ตสฺส อพฺยากตา
ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสนฺตํ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสนฺติ
ตสฺส อกุสลา ธมฺมา อุปปชฺชนฺตํ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ อกุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปปาทกฺขณเ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสญฺญสฺสตาณํ เตสํ อพฺยากตา
ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ อกุสลา ธมฺมา อุปปชฺชนฺติ.

อกุสลานํ อุปฺปาทกฺขณํ เตสํ อพฺยากตา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ
 อกุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.

(ข) อนุโลมโอภาโส

๘๑. ยตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตตถ อกุสลา ธมฺมา
 อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?...เป....

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๘๒.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส ตตถ
 อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
 อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิภิสฺสณฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณํ เตสํ ตตถ
 กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมฺมา
 อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ. อิตเรสํ กุสลานํ อุปฺปาทกฺขณํ เตสํ ตตถ
 กุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ อกุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ
 ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณํ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณํ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ, โน จ
 เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ. กุสลานํ อุปฺปาทกฺขณํ

เตสํ ตตถ อกุສลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ กุສลา จ ธมฺมา
อุปฺปชฺชนฺติ.

(ก) ยสฺส ยตถ กุສลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ
ตสฺส ตตถ กุສลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ กุສลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณฺเ อสฺสยฺยสฺสตาณํ เตสํ ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา
อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ, โน จ เตสํ ตตถ กุສลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.
กุສลาณํ อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ตตถ อพฺยากตา จ ธมฺมา
อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ กุສลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.

๘๓.(ก) ยสฺส ยตถ อกุສลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ
ตสฺส ตตถ อกุສลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ อกุສลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณฺเ อสฺสยฺยสฺสตาณํ เตสํ ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา
อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ, โน จ เตสํ ตตถ อกุສลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.

อกุสลานํ อุปฺปาทกฺขณํ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา จ ธมฺมา
 อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ อกุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.

(ข) ปจฺจนีกปฺปคฺคโล

๘๔.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส อกุสลา
 ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณํ กุสลวิปฺปยฺตตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณํ นิโรธสฺมาปนฺนํ อสญฺญสฺตตํ เตสํ
 กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ อกุสลา ธมฺมา
 น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ. อคฺคมคฺคสฺส ภงฺกกฺขณํ อรหฺนฺตานํ
 ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรํ อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส
 ภงฺกกฺขณํ เตสํ กุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ อกุสลา จ
 ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ
 ตสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรํ
 อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณํ เตสํ
 อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ, โน จ เตสํ กุสลา ธมฺมา
 น อุปฺปชฺชนฺติ. อคฺคมคฺคสฺส ภงฺกกฺขณํ อรหฺนฺตานํ
 ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรํ อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส
 ภงฺกกฺขณํ เตสํ อกุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ

กุสลา จ ธมมา น อุปฺปชฺชนฺติ.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส อพฺยากตา
ธมมา น อุปฺปชฺชิสฺสนฺตํ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเณ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสญฺญสฺตตํ เตสํ กุสลา
ธมมา น อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ อพฺยากตา ธมมา
น อุปฺปชฺชิสฺสนฺติ. ปจฺฉิมจิตฺตสมํคิํ เตสํ กุสลา จ ธมมา
น อุปฺปชฺชนฺติ อพฺยากตา จ ธมมา น อุปฺปชฺชิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมมา น อุปฺปชฺชิสฺสนฺติ
ตสฺส กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชนฺตํ?

อามนฺตา.

๘๕.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส
อพฺยากตา ธมมา น อุปฺปชฺชิสฺสนฺตํ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ อกุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเณ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสญฺญสฺตตํ เตสํ
อกุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ อพฺยากตา ธมมา
น อุปฺปชฺชิสฺสนฺติ. ปจฺฉิมจิตฺตสมํคิํ เตสํ อกุสลา จ ธมมา
น อุปฺปชฺชนฺติ อพฺยากตา จ ธมมา น อุปฺปชฺชิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยา­ก­ตา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ
 ตสฺส อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ช­น­ต­ี­ติ?
 อาม­น­ตา.

(ง) ปจฺจ­น­ี­ก­โ­ก­กา­โส

๘๖. ยตฺถ กุส­ลา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ช­น­ติ ตตฺถ อ­กุ­ส­ลา
 ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ต­ี­ติ?...เป....

(จ) ปจฺจ­น­ี­ก­ปุ­ค­ค­โล­กา­สา

๘๗.(ก) ยสฺส ยตฺถ กุส­ลา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ช­น­ติ ตสฺส ตตฺถ
 อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ต­ี­ติ?

สพ­เพ­สํ จิตฺต­สฺส ภง­ค­ก­ข­เณ กุส­ล­วิ­ป­ป­ย­ุต­ต­จิตฺต­สฺส
 อุ­ป­ป­า­ท­ก­ข­เณ เต­สํ ตตฺถ กุส­ลา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ช­น­ติ, โน จ
 เต­สํ ตตฺถ อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ. อ­ค­ค­ม­ค­ค­สฺส
 ภง­ค­ก­ข­เณ อ­ร­ห­น­ตา­นํ ยสฺส จิตฺต­สฺส อ­น­น­ต­รา อ­ค­ค­ม­ค­คํ
 ป­ภฺ­ล­ภ­ิ­ส­ส­น­ติ ตสฺส จิตฺต­สฺส ภง­ค­ก­ข­เณ อ­ส­ล­ย­ส­ต­ตา­นํ เต­สํ ตตฺถ
 กุส­ลา จ ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ช­น­ติ อ­กุ­ส­ลา จ ธมฺมา
 น อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ช­ิ­ส­ส­น­ติ
 ตสฺส ตตฺถ กุส­ลา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ช­น­ต­ี­ติ?

อ­ค­ค­ม­ค­ค­สฺส อุ­ป­ป­า­ท­ก­ข­เณ ยสฺส จิตฺต­สฺส อ­น­น­ต­รา
 อ­ค­ค­ม­ค­คํ ป­ภฺ­ล­ภ­ิ­ส­ส­น­ติ ตสฺส จิตฺต­สฺส อุ­ป­ป­า­ท­ก­ข­เณ เต­สํ ตตฺถ

อกุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ กุสลา ธมมา
 น อุปฺปชฺชนฺติ. อคฺคมคฺคสฺส ภงฺคกฺขณเ อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส
 อนนฺตรํ อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสนฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ
 อสฺสวสฺสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ อกุสลา จ ธมมา น อุปฺปชฺชิสฺสนฺติ
 กุสลา จ ธมมา น อุปฺปชฺชนฺติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส ตตฺถ
 อพฺยากตา ธมมา น อุปฺปชฺชิสฺสนฺตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ อสฺสวสฺสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ กุสลา ธมมา
 น อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา ธมมา
 น อุปฺปชฺชิสฺสนฺติ. ปจฺฉิมจิตฺตสมํคิณํ เตสํ ตตฺถ กุสลา จ ธมมา
 น อุปฺปชฺชนฺติ อพฺยากตา จ ธมมา น อุปฺปชฺชิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อพฺยากตา ธมมา น อุปฺปชฺชิสฺสนฺติ
 ตสฺส ตตฺถ กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

อามนฺตา.

๘๘.(ก) ยสฺส ยตฺถ อกุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชนฺติ
 ตสฺส ตตฺถ อพฺยากตา ธมมา น อุปฺปชฺชิสฺสนฺตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ อกุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ อสฺสวสฺสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ อกุสลา ธมมา
 น อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา ธมมา

น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ. ปจฺฉิมจิตฺตสมํกฺคิํ เตสํ ตตฺถ อกุสลา จ
ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ อพฺยากตา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ
ตสฺส ตตฺถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

อามนฺตา.

(๖) อตีตानาคตวโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๘๘.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส อกุสลา ธมฺมา
อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคิํ อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิภิสฺสณฺติ เตสํ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตฺถ, โน จ
เตสํ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ. อิตเรสํ เตสํ กุสลา จ ธมฺมา
อุปฺปชฺชิตฺถ อกุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ
ตสฺส กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตฺถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส อพฺยากตา ธมฺมา
อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสมํกฺคิํ เตสํ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตฺถ, โน จ
เตสํ อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ. อิตเรสํ เตสํ กุสลา จ

ธมฺมา อุปปชฺชิตถ อพฺยากตา จ ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสณฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสณฺติ
ตสฺส กุสลา ธมฺมา อุปปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

๙๐.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา อุปปชฺชิตถ ตสฺส อพฺยากตา
ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสณฺตีติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสมํกฺคิํ เตสํ อกุสลา ธมฺมา อุปปชฺชิตถ, โน จ
เตสํ อพฺยากตา ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสณฺติ. อิตเรสํ เตสํ อกุสลา จ
ธมฺมา อุปปชฺชิตถ อพฺยากตา จ ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสณฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสณฺติ
ตสฺส อกุสลา ธมฺมา อุปปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) อนุโลมโอภาโส

๙๑. ยตถ กุสลา ธมฺมา อุปปชฺชิตถ ตตถ อกุสลา ธมฺมา
อุปปชฺชิสฺสณฺตีติ?...เป....

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๙๒.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา อุปปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อกุสลา ธมฺมา อุปปชฺชิสฺสณฺตีติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคิํ อรหฺนตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตฺรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิภิสฺสณฺติ เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา อุปปชฺชิตถ,

โน จ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ. อิตเรสํ
จตุโวการานํ ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตถ กุสลา จ ธมมา
อุปฺปชฺชิตถ อกุสลา จ ธมมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุสลา ธมมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานे เตสํ ตตถ อกุสลา
ธมมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ, โน จ เตสํ ตตถ กุสลา ธมมา
อุปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ จตุโวการานํ ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตถ
อกุสลา จ ธมมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ กุสลา จ ธมมา อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมมา อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสมํกฺคินิํ เตสํ ตตถ กุสลา ธมมา อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ อพฺยากตา ธมมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ. อิตเรสํ
จตุโวการานํ ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตถ กุสลา จ ธมมา
อุปฺปชฺชิตถ อพฺยากตา จ ธมมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานे อสยฺยสฺสทฺตานํ เตสํ
ตตถ อพฺยากตา ธมมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ, โน จ เตสํ ตตถ
กุสลา ธมมา อุปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ จตุโวการานํ ปญฺจโวการานํ

เตสํ ตตถ อพฺยากตา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ กุสลา จ ธมฺมา
อุปฺปชฺชิตถ.

๙๓.(ก) ยสฺส ยตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสมํกฺขํ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ. อิตเรสํ
จตุวโถการานํ ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตถ อกุสลา จ ธมฺมา
อุปฺปชฺชิตถ อพฺยากตา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ
ตสฺส ตตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺวติเย จิตฺเต วตฺตมานเ อสณฺณสตฺตานํ
เตสํ ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ, โน จ เตสํ ตตถ
อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ จตุวโถการานํ ปญฺจวโถการานํ
เตสํ ตตถ อพฺยากตา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ อกุสลา จ ธมฺมา
อุปฺปชฺชิตถ.

(ฅ) ปจฺจณิกปฺคคฺโล

๙๔.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส อกุสลา
ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสนฺติ
ตสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส อพฺยากตา
ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสนฺตํ?

นตถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสนฺติ
ตสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

๙๕.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสนฺตํ?

นตถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสนฺติ
ตสฺส อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

(ง) ปจฺจเนกโสภาโส

๙๖. ยตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ อกุสลา ธมฺมา
น อุปฺปชฺชิสฺสนฺตํ?...เป....

(จ) ปจจณีบุคคลโลกาสา

๔๗.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺวติเย จิตฺเต วตฺตมานเ เตสํ ตตถ กุสลา
ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมฺมา
น อุปฺปชฺชิสฺสณฺตี. อสฺสณฺสจฺจํ เตสํ ตตถ กุสลา จ ธมฺมา
น อุปฺปชฺชิตถ อกุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺตี
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อคฺคมคฺคสมํจฺจํ อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺตี เตสํ ตตถ อกุสลา ธมฺมา
น อุปฺปชฺชิสฺสณฺตี, โน จ เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ.
อสฺสณฺสจฺจํ เตสํ ตตถ อกุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺตี
กุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

อุปฺปชฺชิสฺสณฺตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺตี
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

๙๘.(ก) ยสฺส ยตถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ
 ตสฺส ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

อุปฺปชฺชิสฺสณฺตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺตี
 ตสฺส ตตถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

อุปฺปาทวาโร.

๒. นิรโธวโร

(๑) ปจฺจุปปนฺนวาโร

(ก) อนฺุโลมปคฺคโล

๙๙.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌณฺตี ตสฺส อกุสลา ธมฺมา
 นิรุชฺฌณฺตีติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌณฺตี ตสฺส กุสลา
 ธมฺมา นิรุชฺฌณฺตีติ?

โน.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌณฺตี ตสฺส อพฺยากตา ธมฺมา
 นิรุชฺฌณฺตีติ?

อรุเป กุสลานํ ภงคกฺขณเ เตสํ กุสลา ธมฺมา นිරุชฺฌนติ,
โน จ เตสํ อพฺยากตา ธมฺมา นिरุชฺฌนติ. ปญฺจไวกาเร กุสลานํ
ภงคกฺขณเ เตสํ กุสลา จ ธมฺมา นिरุชฺฌนติ อพฺยากตา จ ธมฺมา
นिरุชฺฌนติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา นिरุชฺฌนติ ตสฺส กุสลา
ธมฺมา นिरุชฺฌนตฺติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส ภงคกฺขณเ
เตสํ อพฺยากตา ธมฺมา นिरุชฺฌนติ, โน จ เตสํ กุสลา ธมฺมา
นिरุชฺฌนติ. ปญฺจไวกาเร กุสลานํ ภงคกฺขณเ เตสํ อพฺยากตา จ
ธมฺมา นिरุชฺฌนติ กุสลา จ ธมฺมา นिरุชฺฌนติ.

๑๐๐.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา นिरุชฺฌนติ ตสฺส อพฺยากตา
ธมฺมา นिरุชฺฌนตฺติ?

อรุเป อกุสลานํ ภงคกฺขณเ เตสํ อกุสลา ธมฺมา นिरุชฺฌนติ,
โน จ เตสํ อพฺยากตา ธมฺมา นिरุชฺฌนติ. ปญฺจไวกาเร อกุสลานํ
ภงคกฺขณเ เตสํ อกุสลา จ ธมฺมา นिरุชฺฌนติ อพฺยากตา จ
ธมฺมา นिरุชฺฌนติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา นिरุชฺฌนติ
ตสฺส อกุสลา ธมฺมา นिरุชฺฌนตฺติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต อกุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส ภงคกฺขณเ
เตสํ อพฺยากตา ธมฺมา นिरุชฺฌนติ, โน จ เตสํ อกุสลา ธมฺมา

นิริชฌนติ. ปญจโวกาเร อกุสลาณํ ภงคกฺขณเ เตสํ อพฺยากตา จ
ธมฺมา นิริชฌนติ อกุสลา จ ธมฺมา นิริชฌนติ.

(ข) อนุลอมโสภาโส

๑๐๑.(ก) ยตถ กุสลา ธมฺมา นิริชฌนติ ตตถ อกุสลา
ธมฺมา นิริชฌนตฺติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อกุสลา ธมฺมา นิริชฌนติ ตตถ กุสลา
ธมฺมา นิริชฌนตฺติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ กุสลา ธมฺมา นิริชฌนติ ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา
นิริชฌนตฺติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา นิริชฌนติ ตตถ กุสลา
ธมฺมา นิริชฌนตฺติ?

อสลฺยสฺสตฺเต ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิริชฌนติ, โน จ ตตถ
กุสลา ธมฺมา นิริชฌนติ. จตุโวกาเร ปญจโวกาเร ตตถ
อพฺยากตา จ ธมฺมา นิริชฌนติ กุสลา จ ธมฺมา นิริชฌนติ.

๑๐๒.(ก) ยตถ อกุสลา ธมฺมา นิริชฌนติ ตตถ อพฺยากตา
ธมฺมา นิริชฌนตฺติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา นිරุชฺฌนฺติ
ตตถ อกฺขลา ธมฺมา นिरุชฺฌนฺตฺติ?

อสลฺยสฺส เต ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา นिरุชฺฌนฺติ, โน จ ตตถ
อกฺขลา ธมฺมา นिरุชฺฌนฺติ. จตุโวการเ ปญจโวการเ ตตถ
อพฺยากตา จ ธมฺมา นिरุชฺฌนฺติ อกฺขลา จ ธมฺมา นिरุชฺฌนฺติ.

(ค) อนุโลมปคฺคโลกาสา

๑๐๓.(ก) ยสฺส ยตถ กฺขลา ธมฺมา นिरุชฺฌนฺติ ตสฺส ตตถ
อกฺขลา ธมฺมา นिरุชฺฌนฺตฺติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกฺขลา ธมฺมา นिरุชฺฌนฺติ
ตสฺส ตตถ กฺขลา ธมฺมา นिरุชฺฌนฺตฺติ?

โน.

(ก) ยสฺส ยตถ กฺขลา ธมฺมา นिरุชฺฌนฺติ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา นिरุชฺฌนฺตฺติ?

อรูเป กฺขลानํ ภงคกฺขณเ เตสํ ตตถ กฺขลา ธมฺมา
นिरุชฺฌนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา นिरุชฺฌนฺติ.
ปญจโวการเ กฺขลानํ ภงคกฺขณเ เตสํ ตตถ กฺขลา จ ธมฺมา
นिरุชฺฌนฺติ อพฺยากตา จ ธมฺมา นिरุชฺฌนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา นिरุชฺฌนฺติ
ตสฺส ตตถ กฺขลา ธมฺมา นिरุชฺฌนฺตฺติ?

สพเพสํ จวนฺตานิ ปวตฺเต กุสลวิปฺยตฺตจิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ
 เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา นිරุชฺฌนฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ กุสลา
 ธมฺมา นिरุชฺฌนฺติ. ปญฺจวีกาเร กุสลาณํ ฆงฺคกฺขณเ เตสํ ตตฺถ
 อพฺยากตา จ ธมฺมา นिरุชฺฌนฺติ กุสลา จ ธมฺมา นिरุชฺฌนฺติ.

๑๐๔.(ก) ยสฺส ยตฺถ อกุสลา ธมฺมา นिरุชฺฌนฺติ ตสฺส ตตฺถ
 อพฺยากตา ธมฺมา นिरุชฺฌนฺตีติ?

อรูเป อกุสลาณํ ฆงฺคกฺขณเ เตสํ ตตฺถ อกุสลา ธมฺมา
 นिरุชฺฌนฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา นिरุชฺฌนฺติ.
 ปญฺจวีกาเร อกุสลาณํ ฆงฺคกฺขณเ เตสํ ตตฺถ อกุสลา จ ธมฺมา
 นिरุชฺฌนฺติ อพฺยากตา จ ธมฺมา นिरุชฺฌนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา นिरุชฺฌนฺติ
 ตสฺส ตตฺถ อกุสลา ธมฺมา นिरุชฺฌนฺตีติ?

สพเพสํ จวนฺตานิ ปวตฺเต อกุสลวิปฺยตฺตจิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ
 เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา นिरุชฺฌนฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
 อกุสลา ธมฺมา นिरุชฺฌนฺติ. ปญฺจวีกาเร อกุสลาณํ ฆงฺคกฺขณเ
 เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา จ ธมฺมา นिरุชฺฌนฺติ อกุสลา จ ธมฺมา
 นिरุชฺฌนฺติ.

(ข) ปจฺจนิกปฺปคฺคโล

๑๐๕.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ ตสฺส อกุสลา
 ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺตีติ?

อกุสลานํ ภงคกฺขณ เตสํ กุสลา ธมฺมา น นිරุชฺฌนฺติ,
 โน จ เตสํ อกุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ. สพฺเพสํ จิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณ กุสลวิปฺปยุตฺตอกุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส ภงคกฺขณ
 นิโรธสฺมาปन्नานํ อสณฺณสตฺตานํ เตสํ กุสลา จ ธมฺมา
 น นिरุชฺฌนฺติ อกุสลา จ ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ ตสฺส กุสลา
 ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺตีติ?

กุสลานํ ภงคกฺขณ เตสํ อกุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ,
 โน จ เตสํ กุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ. สพฺเพสํ จิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณ อกุสลวิปฺปยุตฺตอกุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส ภงคกฺขณ
 นิโรธสฺมาปन्नานํ อสณฺณสตฺตานํ เตสํ อกุสลา จ ธมฺมา
 น นिरุชฺฌนฺติ กุสลา จ ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ ตสฺส อพฺยากตา
 ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส ภงคกฺขณ
 เตสํ กุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ, โน จ เตสํ อพฺยากตา ธมฺมา
 น นिरุชฺฌนฺติ. สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณ อรูป อกุสลานํ ภงคกฺขณ เตสํ กุสลา จ ธมฺมา
 น นिरุชฺฌนฺติ อพฺยากตา จ ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยาจตา ธมฺมา น นฺริชฺฌนฺติ
ตสฺส กุสลา ธมฺมา น นฺริชฺฌนฺตฺติ?

อรุเป กุสลานํ ภงฺคกฺขณฺ เตสํ อพฺยาจตา ธมฺมา
น นฺริชฺฌนฺติ, โน จ เตสํ กุสลา ธมฺมา น นฺริชฺฌนฺติ. สพฺเพสํ
อุปปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปปาทกฺขณฺ อรุเป อกุสลานํ
ภงฺคกฺขณฺ เตสํ อพฺยาจตา จ ธมฺมา น นฺริชฺฌนฺติ กุสลา จ
ธมฺมา น นฺริชฺฌนฺติ.

๑๐๖.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา น นฺริชฺฌนฺติ
ตสฺส อพฺยาจตา ธมฺมา น นฺริชฺฌนฺตฺติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต อกุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺ
เตสํ อกุสลา ธมฺมา น นฺริชฺฌนฺติ, โน จ เตสํ อพฺยาจตา ธมฺมา
น นฺริชฺฌนฺติ. สพฺเพสํ อุปปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส
อุปปาทกฺขณฺ อรุเป กุสลานํ ภงฺคกฺขณฺ เตสํ อกุสลา จ ธมฺมา
น นฺริชฺฌนฺติ อพฺยาจตา จ ธมฺมา น นฺริชฺฌนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยาจตา ธมฺมา น นฺริชฺฌนฺติ
ตสฺส อกุสลา ธมฺมา น นฺริชฺฌนฺตฺติ?

อรุเป อกุสลานํ ภงฺคกฺขณฺ เตสํ อพฺยาจตา ธมฺมา
น นฺริชฺฌนฺติ, โน จ เตสํ อกุสลา ธมฺมา น นฺริชฺฌนฺติ.
สพฺเพสํ อุปปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปปาทกฺขณฺ

อรุเป กุสลานํ ภงคกฺขณเ เตสํ อพฺยากตา จ ธมฺมา
น นිරุชฺฌนฺติ อกุสลา จ ธมฺมา น นිරุชฺฌนฺติ.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๑๐๗.(ก) ยตถ กุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ ตตถ อกุสลา
ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺตීติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อกุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ ตตถ กุสลา
ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺตīติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ กุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ ตตถ อพฺยากตา
ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺตīติ?

นिरุชฺฌนฺติ.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ
ตตถ กุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺตīติ?

นตฺถิ.

๑๐๘.(ก) ยตถ อกุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ
ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺตīติ?

นिरุชฺฌนฺติ.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา น นිරุชฺฌนฺติ
 ตตฺถ อकुสลา ธมฺมา น นිරุชฺฌนฺตීติ?
 นตฺถิ.

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโลกาสา

๑๐๙.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ ตสฺส ตตฺถ
 อकुสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺตීติ?

อกุสลานํ ภงฺคกฺขณเ เตสํ ตตฺถ กุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ,
 โน จ เตสํ ตตฺถ อकुสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ. สพฺเพสํ จิตฺตสฺส
 อูปฺปาทกฺขณเ กุสลวิปฺปยุตฺตอกุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ
 อสญฺญสฺส ตานํ เตสํ ตตฺถ กุสลา จ ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ
 อकुสลา จ ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อकुสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ
 ตสฺส ตตฺถ กุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺตīติ?

กุสลานํ ภงฺคกฺขณเ เตสํ ตตฺถ อकुสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ,
 โน จ เตสํ ตตฺถ กุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ. สพฺเพสํ จิตฺตสฺส
 อูปฺปาทกฺขณเ อกุสลวิปฺปยุตฺตอกุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ
 อสญฺญสฺส ตานํ เตสํ ตตฺถ อकुสลา จ ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ
 กุสลา จ ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ ตสฺส ตตฺถ
 อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺตīติ?

สพเพสํ จวนฺตานิ ปวตฺเต กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส ภงคกฺขณเ
 เตสํ ตตฺถ กุสลา ธมฺมา น นිරุชฺฌนฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
 อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ. สพเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ อรูปเ อกุสลานิ ภงคกฺขณเ เตสํ ตตฺถ
 กุสลา จ ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ อพฺยากตา จ ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ
 ตสฺส ตตฺถ กุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺตีติ?

อรูปเ กุสลานิ ภงคกฺขณเ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา
 น นिरุชฺฌนฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ กุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ.
 สพเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ
 อรูปเ อกุสลานิ ภงคกฺขณเ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา จ ธมฺมา
 น นिरุชฺฌนฺติ กุสลา จ ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ.

๑๑๐.(ก) ยสฺส ยตฺถ อกุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ
 ตสฺส ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺตีติ?

สพเพสํ จวนฺตานิ ปวตฺเต อกุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส ภงคกฺขณเ
 เตสํ ตตฺถ อกุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
 อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ. สพเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ อรูปเ กุสลานิ ภงคกฺขณเ เตสํ ตตฺถ
 อกุสลา จ ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ อพฺยากตา จ ธมฺมา
 น นिरุชฺฌนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยาภตา ฌมฺมา น นිරุชฺฌนฺติ
ตสฺส ตตถ อภุสฺสา ฌมฺมา น นිරุชฺฌนฺตฺติ?

อรุเป อภุสฺสํ ฌคฺคกฺขณ เตสํ ตตถ อพฺยาภตา ฌมฺมา
น นිරุชฺฌนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ อภุสฺสา ฌมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ.
สพฺเพสํ อุปฺปชฺชุนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณ
อรุเป ภุสฺสํ ฌคฺคกฺขณ เตสํ ตตถ อพฺยาภตา จ ฌมฺมา
น นිරุชฺฌนฺติ อภุสฺสา จ ฌมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ.

(๒) อตีตวโร

(ก) อนุโลมบุคคลโล

๑๑๑.(ก) ยสฺส ภุสฺสา ฌมฺมา นිරุชฺฌิตถ ตสฺส อภุสฺสา ฌมฺมา
นिरุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อภุสฺสา ฌมฺมา นिरุชฺฌิตถ ตสฺส ภุสฺสา
ฌมฺมา นिरุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ภุสฺสา ฌมฺมา นिरุชฺฌิตถ ตสฺส อพฺยาภตา ฌมฺมา
นिरุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยาગตา ธมฺมา นිරุชฺฆิตถ ตสฺส กุสลา
ธมฺมา นිරุชฺฆิตถาติ?

อามนฺตา.

๑๑๒.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา นिरุชฺฆิตถ ตสฺส อพฺยาગตา
ธมฺมา นिरุชฺฆิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยาગตา ธมฺมา นिरุชฺฆิตถ
ตสฺส อกุสลา ธมฺมา นिरุชฺฆิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) อนุลอมโสภาโส

๑๑๓.(ก) ยตถ กุสลา ธมฺมา นिरุชฺฆิตถ ตตถ อกุสลา ธมฺมา
นिरุชฺฆิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อกุสลา ธมฺมา นिरุชฺฆิตถ ตตถ กุสลา
ธมฺมา นिरุชฺฆิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ กุสลา ธมฺมา นिरุชฺฆิตถ ตตถ อพฺยาગตา ธมฺมา
นिरุชฺฆิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยา­ก­ตา ธมฺมา นี­รु­ช­มิ­ต­ถ ตตฺถ กุ­ส­ลา
ธมฺมา นี­รु­ช­มิ­ต­ถา­ติ?

อ­ส­ล­ย­ส­ต­เต ตตฺถ อพฺยา­ก­ตา ธมฺมา นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ, โน จ ตตฺถ
กุ­ส­ลา ธมฺมา นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ. จตุ­โ­ว­กา­เร ป­ล­ย­จ­โ­ว­กา­เร ตตฺถ
อพฺยา­ก­ตา จ ธมฺมา นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ กุ­ส­ลา จ ธมฺมา นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ.

๑๑๔.(ก) ยตถ อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ ตตฺถ อพฺยา­ก­ตา
ธมฺมา นี­รุ­ช­มิ­ต­ถา­ติ?

อ­า­ม­น­ตา.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยา­ก­ตา ธมฺมา นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ
ตตฺถ อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา นี­รุ­ช­มิ­ต­ถา­ติ?

อ­ส­ล­ย­ส­ต­เต ตตฺถ อพฺยา­ก­ตา ธมฺมา นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ, โน จ ตตฺถ
อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ. จตุ­โ­ว­กา­เร ป­ล­ย­จ­โ­ว­กา­เร ตตฺถ
อพฺยา­ก­ตา จ ธมฺมา นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ อ­กุ­ส­ลา จ ธมฺมา นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ.

(ค) อนุ­โล­ม­ป­ุ­ค­ค­โล­กา­สา

๑๑๕.(ก) ยสฺส ยตถ กุ­ส­ลา ธมฺมา นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ ตสฺส ตตฺถ
อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา นี­รุ­ช­มิ­ต­ถา­ติ?

อ­า­ม­น­ตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ
ตสฺส ตตฺถ กุ­ส­ลา ธมฺมา นี­รุ­ช­มิ­ต­ถา­ติ?

สุทฐาวาสานํ ทุติเย อกุสเล จิตฺเต วตฺตมานเ เตสํ ตตฺถ
 อกุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ กุสลา ธมฺมา
 นิรุชฺฌิตถ. อิตเรสํ จตุโวการานํ ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตฺถ
 อกุสลา จ ธมฺมา นิรุชฺฌิตถ กุสลา จ ธมฺมา นิรุชฺฌิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌิตถ ตสฺส ตตฺถ
 อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิตถ
 ตสฺส ตตฺถ กุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌิตถาติ?

สุทฐาวาสานํ ทุติเย จิตฺเต วตฺตมานเ อสญฺญสตุตฺตานํ
 เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ กุสลา
 ธมฺมา นิรุชฺฌิตถ. อิตเรสํ จตุโวการานํ ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตฺถ
 อพฺยากตา จ ธมฺมา นิรุชฺฌิตถ กุสลา จ ธมฺมา นิรุชฺฌิตถ.

๑๑๖.(ก) ยสฺส ยตถ อกุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌิตถ ตสฺส ตตฺถ
 อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิตถ
 ตสฺส ตตฺถ อกุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌิตถาติ?

สุทฐาวาสานํ ทุติเย จิตฺเต วตฺตมานเ อสญฺญสตุตฺตานํ
 เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ

อกุสลา ธมมา นิรุชฌิตถ. อิตเรสํ จตุโวการานํ ปญจโวการานํ
เตสํ ตตถ อพฺยากตา จ ธมมา นิรุชฌิตถ อกุสลา จ ธมมา
นิรุชฌิตถ.

(ข) ปจจนีกบุคคล

๑๑๗.(ก) ยสฺส กุสลา ธมมา น นิรุชฌิตถ ตสฺส อกุสลา
ธมมา น นิรุชฌิตถาติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ธมมา น นิรุชฌิตถ ตสฺส กุสลา
ธมมา น นิรุชฌิตถาติ?

นตฺถิ.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมมา น นิรุชฌิตถ ตสฺส อพฺยากตา
ธมมา น นิรุชฌิตถาติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมมา น นิรุชฌิตถ
ตสฺส กุสลา ธมมา น นิรุชฌิตถาติ?

นตฺถิ.

๑๑๘.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมมา น นิรุชฌิตถ ตสฺส
อพฺยากตา ธมมา น นิรุชฌิตถาติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยา­ก­ตา ธมฺมา น นี­รु­ช­มิ­ต­ถ
 ตสฺส อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา น นี­รु­ช­มิ­ต­ถา­ติ?
 นตฺถิ.

(ง) ปจฺจ­นี­ก­โ­ก­กา­โส

๑๑๙.(ก) ยตฺถ กุ­ส­ลา ธมฺมา น นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ ตตฺถ อ­กุ­ส­ลา
 ธมฺมา น นี­รุ­ช­มิ­ต­ถา­ติ?
 อาม­น­ตา.

(ข) ยตฺถ วา ปน อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา น นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ ตตฺถ กุ­ส­ลา
 ธมฺมา น นี­รุ­ช­มิ­ต­ถา­ติ?
 อาม­น­ตา.

(ก) ยตฺถ กุ­ส­ลา ธมฺมา น นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ ตตฺถ อพฺยา­ก­ตา
 ธมฺมา น นี­รุ­ช­มิ­ต­ถา­ติ?
 นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ.

(ข) ยตฺถ วา ปน อพฺยา­ก­ตา ธมฺมา น นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ
 ตตฺถ กุ­ส­ลา ธมฺมา น นี­รุ­ช­มิ­ต­ถา­ติ?
 นตฺถิ.

๑๒๐.(ก) ยตฺถ อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา น นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ
 ตตฺถ อพฺยา­ก­ตา ธมฺมา น นี­รุ­ช­มิ­ต­ถา­ติ?
 นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยา­ก­ตา ธมฺมา น นี­รु­ช­มิ­ต­ถ
 ตตฺถ อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา น นี­รุ­ช­มิ­ต­ถา­ติ?
 นตฺถิ.

(จ) ปจฺจ­นี­ก­ปุ­ค­ค­โล­กา­สา

๑๒๑.(ก) ยสฺส ยตถ กุส­ลา ธมฺมา น นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ ตสฺส ตตฺถ
 อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา น นี­รุ­ช­มิ­ต­ถา­ติ?

สฺพุ­ธ­า­วา­สา­นํ ทฺติ­เย อ­กุ­ส­เล จิตฺเต วตฺต­มา­เน เต­สํ ตตฺถ
 กุส­ลา ธมฺมา น นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ, โน จ เต­สํ ตตฺถ อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา
 น นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ. สฺพุ­ธ­า­วา­สา­นํ ทฺติ­เย จิตฺเต วตฺต­มา­เน
 อส­ล­ย­ส­ต­ต­า­นํ เต­สํ ตตฺถ กุส­ลา จ ธมฺมา น นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ
 อ­กุ­ส­ลา จ ธมฺมา น นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา น นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ
 ตสฺส ตตฺถ กุส­ลา ธมฺมา น นี­รุ­ช­มิ­ต­ถา­ติ?
 อาม­น­ตา.

(ก) ยสฺส ยตถ กุส­ลา ธมฺมา น นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ ตสฺส ตตฺถ
 อพฺยา­ก­ตา ธมฺมา น นี­รุ­ช­มิ­ต­ถา­ติ?

สฺพุ­ธ­า­วา­สา­นํ ทฺติ­เย จิตฺเต วตฺต­มา­เน อส­ล­ย­ส­ต­ต­า­นํ
 เต­สํ ตตฺถ กุส­ลา ธมฺมา น นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ, โน จ เต­สํ ตตฺถ
 อพฺยา­ก­ตา ธมฺมา น นี­รุ­ช­มิ­ต­ถ. สฺพุ­ธ­า­วา­สํ อ­ป­ป­ช­ชน­ต­า­นํ

เตสํ ตตถ กุสลา จ ธมฺมา น นිරุชฺฆิตถ อพฺยากตา จ ธมฺมา
น นිරุชฺฆิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฆิตถ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฆิตถาติ?

อามนฺตา.

๑๒๒.(ก) ยสฺส ยตถ อกุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฆิตถ
ตสฺส ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฆิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานเ อสญฺญสฺสตาณํ
เตสํ ตตถ อกุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฆิตถ, โน จ เตสํ ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฆิตถ. สุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตถ อกุสลา จ ธมฺมา น นिरุชฺฆิตถ อพฺยากตา จ ธมฺมา
น นिरุชฺฆิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฆิตถ
ตสฺส ตตถ อกุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฆิตถาติ?

อามนฺตา.

(๓) อนาคตวโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๑๒๓.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา นිරุชฺฆิสฺสนฺติ ตสฺส อกุสลา
ธมฺมา นिरุชฺฆิสฺสนฺตีติ?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
 อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิตสฺส นฺติ เตสํ กุสลา ธมฺมา นිරุชฺฌิตสฺส นฺติ, โน จ
 เตสํ อกุสลา ธมฺมา นිරุชฺฌิตสฺส นฺติ. อิตเรสํ เตสํ กุสลา จ ธมฺมา
 นිරุชฺฌิตสฺส นฺติ อกุสลา จ ธมฺมา นिरุชฺฌิตสฺส นฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ธมฺมา นिरุชฺฌิตสฺส นฺติ ตสฺส กุสลา
 ธมฺมา นिरุชฺฌิตสฺส นฺตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา นिरุชฺฌิตสฺส นฺติ ตสฺส อพฺยากตา
 ธมฺมา นिरุชฺฌิตสฺส นฺตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา นिरุชฺฌิตสฺส นฺติ
 ตสฺส กุสลา ธมฺมา นिरุชฺฌิตสฺส นฺตีติ?

อคฺคมคฺคสฺส ภงฺกกฺขณเณ อรหฺนฺตานํ เตสํ อพฺยากตา
 ธมฺมา นिरุชฺฌิตสฺส นฺติ, โน จ เตสํ กุสลา ธมฺมา นिरุชฺฌิตสฺส นฺติ.
 อิตเรสํ เตสํ อพฺยากตา จ ธมฺมา นिरุชฺฌิตสฺส นฺติ กุสลา จ ธมฺมา
 นिरุชฺฌิตสฺส นฺติ.

๑๒๔.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา นिरุชฺฌิตสฺส นฺติ
 ตสฺส อพฺยากตา ธมฺมา นिरุชฺฌิตสฺส นฺตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺติ
ตสฺส อกฺขลา ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺตීติ?

อคฺคมคฺสมงฺคิโน อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสนฺติ เตสํ อพฺยากตา ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺติ,
โน จ เตสํ อกฺขลา ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺติ. อิตเรสํ เตสํ อพฺยากตา
จ ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺติ อกฺขลา จ ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺติ.

(ข) อนฺโหลมโองาโส

๑๒๕. ยตถ กุสลา ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺติ ตตถ อกฺขลา
ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺตීติ?...เป....

(ค) อนฺโหลมปคฺคโลกาสา

๑๒๖.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺติ ตสฺส ตตถ
อกฺขลา ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺตīติ?

อคฺคมคฺคสฺส อปฺปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสนฺติ เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺติ,
โน จ เตสํ ตตถ อกฺขลา ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺติ. อิตเรสํ
จตุโวการานํ ปณฺจโวการานํ เตสํ ตตถ กุสลา จ ธมฺมา
นิร์ชฌิสฺสนฺติ อกฺขลา จ ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺตීติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺตීติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺตīติ?

อคฺคมคฺคสฺส ภงฺคกฺขณฺเ อรหฺนฺตานํ อสฺสยฺสฺสฺสฺสฺส
เตสํ ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ
กุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ. อิตเรสํ จตฺตวอการานํ ปญฺจวอการานํ
เตสํ ตตถ อพฺยากตา จ ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ กุสลา จ ธมฺมา
นิรุชฺฌิสฺสนฺติ.

๑๒๗.(ก) ยสฺส ยตถ อกุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺตīติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ อกุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺตīติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺขีนํ อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสนฺติ อสฺสยฺสฺสฺสฺสฺส เตสํ ตตถ

อพฺยากตา ธมฺมา นฺริชฺฌิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อกฺุสลา ธมฺมา
 นฺริชฺฌิสฺสนฺติ. อิตเรสํ จตฺุวการานํ ปญฺจวการานํ เตสํ ตตฺถ
 อพฺยากตา จ ธมฺมา นฺริชฺฌิสฺสนฺติ อกฺุสลา จ ธมฺมา
 นฺริชฺฌิสฺสนฺติ.

(ข) ปจฺจนีกปฺคฺคโล

๑๒๘.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น นฺริชฺฌิสฺสนฺติ ตสฺส อกฺุสลา
 ธมฺมา น นฺริชฺฌิสฺสนฺตฺติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อกฺุสลา ธมฺมา น นฺริชฺฌิสฺสนฺติ
 ตสฺส กุสลา ธมฺมา น นฺริชฺฌิสฺสนฺตฺติ?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
 อคฺคมคฺคํ ปฏฺิถิสฺสนฺติ เตสํ อกฺุสลา ธมฺมา น นฺริชฺฌิสฺสนฺติ,
 โน จ เตสํ กุสลา ธมฺมา น นฺริชฺฌิสฺสนฺติ. อคฺคมคฺคสฺส
 ภงฺคกฺขณฺเ อรหฺนฺตานํ เตสํ อกฺุสลา จ ธมฺมา น นฺริชฺฌิสฺสนฺติ
 กุสลา จ ธมฺมา น นฺริชฺฌิสฺสนฺติ.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น นฺริชฺฌิสฺสนฺติ ตสฺส อพฺยากตา
 ธมฺมา น นฺริชฺฌิสฺสนฺตฺติ?

อคฺคมคฺคสฺส ภงฺคกฺขณฺเ อรหฺนฺตานํ เตสํ กุสลา ธมฺมา
 น นฺริชฺฌิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ อพฺยากตา ธมฺมา น นฺริชฺฌิสฺสนฺติ.
 ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ เตสํ กุสลา จ ธมฺมา น นฺริชฺฌิสฺสนฺติ

อพฺยาจตา จ ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยาจตา ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ
ตสฺส กุสลา ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺตฺติ?

อามนฺตา.

๑๒๙.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ
ตสฺส อพฺยาจตา ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺตฺติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคีนํ อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสนฺติ เตสํ อกุสลา ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ,
โน จ เตสํ อพฺยาจตา ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ. ปจฺฉิมจิตฺตสฺส
ภงฺกคฺขณฺ เตสํ อกุสลา จ ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ อพฺยาจตา จ
ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยาจตา ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ
ตสฺส อกุสลา ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺตฺติ?

อามนฺตา.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๑๓๐. ยตถ กุสลา ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ ตตถ อกุสลา
ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺตฺติ?...เป....

(จ) ปจจณีกบุคคลโลกาสา

๑๓๑.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา น นිරุชฺฌิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ อกุสลา ธมฺมา น นිරุชฺฌิสฺสนฺตීติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌิสฺสนฺตීติ?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสนฺติ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมฺมา
น นिरุชฺฌิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา
น นिरุชฺฌิสฺสนฺติ. อคฺคมคฺคสฺส ภงฺกกฺขณฺเณ อรหฺนฺตานํ
อสลฺยสฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ อกุสลา จ ธมฺมา น นिरุชฺฌิสฺสนฺติ
กุสลา จ ธมฺมา น นिरุชฺฌิสฺสนฺติ.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌิสฺสนฺติ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌิสฺสนฺตīติ?

อคฺคมคฺคสฺส ภงฺกกฺขณฺเณ อรหฺนฺตานํ อสลฺยสฺสตฺตานํ
เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌิสฺสนฺติ. ปจฺจิมจิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณฺเณ
เตสํ ตตถ กุสลา จ ธมฺมา น นिरุชฺฌิสฺสนฺติ อพฺยากตา จ ธมฺมา
น นिरุชฺฌิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺตීติ?

อามนฺตา.

๑๓๒.(ก) ยสฺส ยตถ อกุสลา ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺตīติ?

อคฺคมคฺคสมํคิํ อรหนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสนฺติ อสญฺญสฺส ตานํ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมฺมา
น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา
น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ. ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงฺกขณฺเ เตสํ ตตถ อกุสลา จ
ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ อพฺยากตา จ ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ อกุสลา ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺตīติ?

อามนฺตา.

(๔) ปจฺจุปปนนาตีตวโร

(ก) อนฺุโลมปฺุคฺคโล

๑๓๓.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา นีรุชฺฌณฺติ ตสฺส อกุสลา
ธมฺมา นีรุชฺฌิตฺถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ธมฺมา นีรุชฺฌิตถ ตสฺส กุสลา
ธมฺมา นีรุชฺฌณฺตīติ?

สพเพสํ จิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณํ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตตสฺส
 ภงฺคกฺขณํ นิโรธสมาปนฺนํ อสฺสณฺสตุตฺตํ เตสํ อกุสลา ธมฺมา
 นිරุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ กุสลา ธมฺมา นිරุชฺฌนฺติ. กุสลํ
 ภงฺคกฺขณํ เตสํ อกุสลา จ ธมฺมา นිරุชฺฌิตถ กุสลา จ ธมฺมา
 นිරุชฺฌนฺติ.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา นिरุชฺฌนฺติ ตสฺส อพฺยากตา ธมฺมา
 นිරุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา นिरุชฺฌิตถ ตสฺส กุสลา
 ธมฺมา นिरุชฺฌนฺตีติ?

สพเพสํ จิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณํ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตตสฺส
 ภงฺคกฺขณํ นิโรธสมาปนฺนํ อสฺสณฺสตุตฺตํ เตสํ อพฺยากตา
 ธมฺมา นिरุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ กุสลา ธมฺมา นिरุชฺฌนฺติ. กุสลํ
 ภงฺคกฺขณํ เตสํ อพฺยากตา จ ธมฺมา นिरุชฺฌิตถ กุสลา จ ธมฺมา
 นिरุชฺฌนฺติ.

๑๓๔.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา นिरุชฺฌนฺติ ตสฺส อพฺยากตา
 ธมฺมา นिरุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา นिरุชฺฌิตถ
 ตสฺส อกุสลา ธมฺมา นिरุชฺฌนฺตีติ?

สพเพสํ จิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ อกฺุสลวิปฺปยุตฺตจิตตสฺส
 ฆงฺคกฺขณเณ นิโรธสมาปนฺนํ อสญฺญสฺสตาณํ เตสํ อพฺยากตา
 ฌมฺมา นิรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ อกฺุสลา ฌมฺมา นิรุชฺฌนฺติ.
 อกฺุสลํ ฆงฺคกฺขณเณ เตสํ อพฺยากตา จ ฌมฺมา นิรุชฺฌิตถ
 อกฺุสลา จ ฌมฺมา นิรุชฺฌนฺติ.

(ข) อนุโลมโอภาโส

๑๓๕. ยตถ กุสลา ฌมฺมา นิรุชฺฌนฺติ ตตถ อกฺุสลา ฌมฺมา
 นิรุชฺฌิตถาติ?...เป....

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๑๓๖.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ฌมฺมา นิรุชฺฌนฺติ ตสฺส ตตถ
 อกฺุสลา ฌมฺมา นิรุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกฺุสลา ฌมฺมา นิรุชฺฌิตถ
 ตสฺส ตตถ กุสลา ฌมฺมา นิรุชฺฌนฺตีติ?

สพเพสํ จิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตตสฺส
 ฆงฺคกฺขณเณ เตสํ ตตถ อกฺุสลา ฌมฺมา นิรุชฺฌิตถ, โน จ
 เตสํ ตตถ กุสลา ฌมฺมา นิรุชฺฌนฺติ. กุสลํ ฆงฺคกฺขณเณ
 เตสํ ตตถ อกฺุสลา จ ฌมฺมา นิรุชฺฌิตถ กุสลา จ ฌมฺมา
 นิรุชฺฌนฺติ.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ฌมฺมา นีรุชฺฌนฺติ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ฌมฺมา นีรุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ฌมฺมา นีรุชฺฌิตถ
ตสฺส ตตถ กุสลา ฌมฺมา นีรุชฺฌนฺตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
ภงฺกกฺขณเณ อสญฺญสฺส ตตานํ เตสํ ตตถ อพฺยากตา ฌมฺมา
นีรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ กุสลา ฌมฺมา นีรุชฺฌนฺติ.
กุสลานํ ภงฺกกฺขณเณ เตสํ ตตถ อพฺยากตา จ ฌมฺมา นีรุชฺฌิตถ
กุสลา จ ฌมฺมา นีรุชฺฌนฺติ.

๑๓๗.(ก) ยสฺส ยตถ อกุสลา ฌมฺมา นีรุชฺฌนฺติ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ฌมฺมา นีรุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ฌมฺมา นีรุชฺฌิตถ
ตสฺส ตตถ อกุสลา ฌมฺมา นีรุชฺฌนฺตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ อกุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
ภงฺกกฺขณเณ อสญฺญสฺส ตตานํ เตสํ ตตถ อพฺยากตา ฌมฺมา
นีรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ อกุสลา ฌมฺมา นีรุชฺฌนฺติ.
อกุสลานํ ภงฺกกฺขณเณ เตสํ ตตถ อพฺยากตา จ ฌมฺมา นีรุชฺฌิตถ
อกุสลา จ ฌมฺมา นีรุชฺฌนฺติ.

(ข) ปัจจันนิกบุคคล

๑๓๘.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น นිරุชฌนฺติ ตสฺส อกุสลา
ธมฺมา น นිරุชฌิตถาติ?

นिरุชฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ธมฺมา น นिरุชฌิตถ ตสฺส กุสลา
ธมฺมา น นिरุชฌนฺตีสติ?

นตถิ.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น นिरุชฌนฺติ ตสฺส อพฺยากตา
ธมฺมา น นिरุชฌิตถาติ?

นिरุชฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฌิตถ
ตสฺส กุสลา ธมฺมา น นिरุชฌนฺตีสติ?

นตถิ.

๑๓๙.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา น นिरุชฌนฺติ
ตสฺส อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฌิตถาติ?

นिरุชฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฌิตถ
ตสฺส อกุสลา ธมฺมา น นिरุชฌนฺตีสติ?

นตถิ.

(ง) ปจจนีกโสภาโส

๑๔๐. ยตถ กุสลา ธมมา น นිරุชฌนติ ตตถ อกุสลา
ธมมา น นිරุชฌิตถาติ?...เป....

(จ) ปจจนีกบุคคลโลกาสา

๑๔๑.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมมา น นिरุชฌนติ ตสฺส ตตถ
อกุสลา ธมมา น นिरุชฌิตถาติ?

สพเพสํ จิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตตสฺส
ภงฺกกฺขณเณ เตสํ ตตถ กุสลา ธมมา น นिरุชฌนติ, โน จ
เตสํ ตตถ อกุสลา ธมมา น นिरุชฌิตถ. สฺพุทฺธาवासานํ ทฺติเย
จิตฺเต วตฺตมาเน อสญฺญสฺส ตตานํ เตสํ ตตถ กุสลา จ ธมมา
น นिरุชฌนติ อกุสลา จ ธมมา น นिरุชฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุสลา ธมมา น นिरุชฌิตถ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมมา น นिरุชฌนตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมมา น นिरุชฌนติ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมมา น นिरุชฌิตถาติ?

สพเพสํ จิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตตสฺส
ภงฺกกฺขณเณ อสญฺญสฺส ตตานํ เตสํ ตตถ กุสลา ธมมา น นिरุชฌนติ,
โน จ เตสํ ตตถ อพฺยากตา ธมมา น นिरุชฌิตถ.

สุทฐาวาสี อุปปชชนตานัน เตสํ ตตถ กุสลา จ ธมมา
น นිරุชฌนติ อพยากตา จ ธมมา น นිරุชฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพยากตา ธมมา น นिरุชฌิตถ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมมา น นिरุชฌนตีติ?

อามนตา.

๑๔๒.(ก) ยสฺส ยตถ อกุสลา ธมมา น นिरุชฌนติ
ตสฺส ตตถ อพยากตา ธมมา น นिरุชฌิตถาติ?

สพเพสํ จิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณ อกุสลวิปฺปยุตฺตจิตตสฺส
ภงฺกกฺขณ อสญฺญสฺส ตตานัน เตสํ ตตถ อกุสลา ธมมา
น นिरุชฌนติ, โน จ เตสํ ตตถ อพยากตา ธมมา น นिरุชฌิตถ.
สุทฐาวาสี อุปปชชนตานัน เตสํ ตตถ อกุสลา จ ธมมา
น นिरุชฌนติ อพยากตา จ ธมมา น นिरุชฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพยากตา ธมมา น นिरุชฌิตถ
ตสฺส ตตถ อกุสลา ธมมา น นिरุชฌนตีติ?

อามนตา.

(๕) ปจฺจุปฺปนนานาคตาโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๑๔๓.(ก) ยสฺส กุสลา ธมมา นिरุชฌนติ ตสฺส อกุสลา
ธมมา นिरุชฌิสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสฺส ภงฺคกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ
 ปฏฺฐิถิสฺสนฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ เตสํ กุสลา ฌมฺมา
 นิรุชฺฌนฺติ, โน จ เตสํ อกุสลา ฌมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ.
 อิตเรสํ กุสลานํ ภงฺคกฺขณเณ เตสํ กุสลา จ ฌมฺมา นิรุชฺฌนฺติ
 อกุสลา จ ฌมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ฌมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ ตสฺส กุสลา
 ฌมฺมา นิรุชฺฌนฺตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส อูปฺปาทกฺขณเณ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 ภงฺคกฺขณเณ นิโรธสมาปन्नานํ อสฺสยสฺส ตานํ เตสํ อกุสลา ฌมฺมา
 นิรุชฺฌิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ กุสลา ฌมฺมา นิรุชฺฌนฺติ. กุสลานํ
 ภงฺคกฺขณเณ เตสํ อกุสลา จ ฌมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ กุสลา จ ฌมฺมา
 นิรุชฺฌนฺติ.

(ก) ยสฺส กุสลา ฌมฺมา นิรุชฺฌนฺติ ตสฺส อพฺยากตา ฌมฺมา
 นิรุชฺฌิสฺสนฺตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ฌมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ
 ตสฺส กุสลา ฌมฺมา นิรุชฺฌนฺตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส อูปฺปาทกฺขณเณ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 ภงฺคกฺขณเณ นิโรธสมาปन्नานํ อสฺสยสฺส ตานํ เตสํ อพฺยากตา
 ฌมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ กุสลา ฌมฺมา นิรุชฺฌนฺติ.

กุสลานํ ภงคกฺขณ เตสํ อพฺยากตา จ ธมฺมา นินฺรุชฺฉิสฺสนฺติ
 กุสลา จ ธมฺมา นินฺรุชฺฉณฺติ.

๑๔๔.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา นินฺรุชฺฉณฺติ ตสฺส อพฺยากตา
 ธมฺมา นินฺรุชฺฉิสฺสนฺตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา นินฺรุชฺฉิสฺสนฺติ
 ตสฺส อกุสลา ธมฺมา นินฺรุชฺฉณฺตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส อูปฺปาทกฺขณ อกุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 ภงคกฺขณ นิโรธสมาปนฺนํ อสณฺณสฺสตาณํ เตสํ อพฺยากตา
 ธมฺมา นินฺรุชฺฉิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ อกุสลา ธมฺมา นินฺรุชฺฉณฺติ.
 อกุสลานํ ภงคกฺขณ เตสํ อพฺยากตา จ ธมฺมา นินฺรุชฺฉิสฺสนฺติ
 อกุสลา จ ธมฺมา นินฺรุชฺฉณฺติ.

(ข) อนุโลมโอภาโส

๑๔๕. ยตถ กุสลา ธมฺมา นินฺรุชฺฉณฺติ ตตถ อกุสลา ธมฺมา
 นินฺรุชฺฉิสฺสนฺตีติ?...เป....

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๑๔๖.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา นินฺรุชฺฉณฺติ ตสฺส ตตถ
 อกุสลา ธมฺมา นินฺรุชฺฉิสฺสนฺตีติ?

อคฺคมคฺคสฺส ภงคกฺขณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ
 ปฏฺฐิสฺสนฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส ภงคกฺขณ เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา

นिरุชฌนติ, โน จ เตสํ ตตถ อกุสลา ฌมมา นिरุชฌิสสนติ.

อิตเรสํ กุสลานํ ภงคกฺขณ เตสํ ตตถ กุสลา จ ฌมมา นिरุชฌนติ
อกุสลา จ ฌมมา นिरุชฌิสสนติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุสลา ฌมมา นिरุชฌิสสนติ
ตสฺส ตตถ กุสลา ฌมมา นिरุชฌนตฺติ?

สพเพสํ จิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตตสฺส
ภงคกฺขณ เตสํ ตตถ อกุสลา ฌมมา นिरุชฌิสสนติ, โน จ
เตสํ ตตถ กุสลา ฌมมา นिरุชฌนติ. กุสลานํ ภงคกฺขณ
เตสํ ตตถ อกุสลา จ ฌมมา นिरุชฌิสสนติ กุสลา จ ฌมมา
นिरุชฌนติ.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ฌมมา นिरุชฌนติ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ฌมมา นिरุชฌิสสนตฺติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ฌมมา นिरุชฌิสสนติ
ตสฺส ตตถ กุสลา ฌมมา นिरุชฌนตฺติ?

สพเพสํ จิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตตสฺส
ภงคกฺขณ อสญฺญสตฺตานํ เตสํ ตตถ อพฺยากตา ฌมมา
นिरุชฌิสสนติ, โน จ เตสํ ตตถ กุสลา ฌมมา นिरุชฌนติ.

กุสลานํ ภงคกฺขณ เตสํ ตตถ อพฺยากตา จ ฌมมา นिरุชฌิสสนติ
กุสลา จ ฌมมา นिरุชฌนติ.

๑๔๗.(ก) ยสฺส ยตถ อกุสลา ฌมฺมา นිරุชฌนตฺติ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ฌมฺมา นිරุชฌิสฺสนตฺติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ฌมฺมา นिरุชฌิสฺสนตฺติ
ตสฺส ตตถ อกุสลา ฌมฺมา นिरุชฌนตฺติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส อูปฺปาทกฺขณเณ อกุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
ภงฺกกฺขณเณ อสญฺญสฺส ตานํ เตสํ ตตถ อพฺยากตา ฌมฺมา
นिरุชฌิสฺสนตฺติ, โน จ เตสํ ตตถ อกุสลา ฌมฺมา นिरุชฌนตฺติ.
อกุสลา นํ ภงฺกกฺขณเณ เตสํ ตตถ อพฺยากตา จ ฌมฺมา
นिरุชฌิสฺสนตฺติ อกุสลา จ ฌมฺมา นिरุชฌนตฺติ.

(ฅ) ปจฺจนีกปฺคฺคโล

๑๔๘.(ก) ยสฺส กุสลา ฌมฺมา น นिरุชฌนตฺติ ตสฺส อกุสลา
ฌมฺมา น นिरุชฌิสฺสนตฺติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส อูปฺปาทกฺขณเณ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
ภงฺกกฺขณเณ นิโรธสฺมาปนฺนํ อสญฺญสฺส ตานํ เตสํ กุสลา ฌมฺมา
น นिरุชฌนตฺติ, โน จ เตสํ อกุสลา ฌมฺมา น นिरุชฌิสฺสนตฺติ.
อคฺคมคฺคสฺส อูปฺปาทกฺขณเณ อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสนตฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส อูปฺปาทกฺขณเณ เตสํ
กุสลา จ ฌมฺมา น นिरุชฌนตฺติ อกุสลา จ ฌมฺมา น นिरุชฌิสฺสนตฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุลลา ธมฺมา น นිරุชฺฉิสฺสนฺติ
ตสฺส กุลลา ธมฺมา น นිරุชฺฉินฺนตีติ?

อคฺคมคฺคสฺส ภงฺคกฺขณฺเ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ
ปฏฺฐิลภิสฺสนฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ เตสํ อกุลลา ธมฺมา
น นිරุชฺฉิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ กุลลา ธมฺมา น นिरุชฺฉินฺนตี.
อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสนฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ
อกุลลา จ ธมฺมา น นिरุชฺฉิสฺสนฺติ กุลลา จ ธมฺมา น นिरุชฺฉินฺนตี.

(ก) ยสฺส กุลลา ธมฺมา น นिरุชฺฉินฺนตี ตสฺส อพฺยากตา
ธมฺมา น นिरุชฺฉิสฺสนฺตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
ภงฺคกฺขณฺเ นิโรธสฺมาปนฺนํ อสฺสณฺสตุตฺตานํ เตสํ กุลลา ธมฺมา
น นिरุชฺฉินฺนตี, โน จ เตสํ อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฉิสฺสนฺติ.
ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ เตสํ กุลลา จ ธมฺมา น นिरุชฺฉินฺนตี
อพฺยากตา จ ธมฺมา น นिरุชฺฉิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฉิสฺสนฺติ
ตสฺส กุลลา ธมฺมา น นिरุชฺฉินฺนตีติ?

อามนฺตา.

๑๔๙.(ก) ยสฺส อกุลลา ธมฺมา น นिरุชฺฉินฺนตี
ตสฺส อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฉิสฺสนฺตีติ?

สพเพสํ จิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ อกุสลวิปฺปยุตฺตจิตตสฺส
 ฆงฺคกฺขณเณ นิโรธสมาปนฺนํ อสญฺญสฺสตาณํ เตสํ อกุสลา ฌมฺมา
 น นිරุชฺฌนฺติ, โน จ เตสํ อพฺยากตา ฌมฺมา น นිරุชฺฌิสฺสนฺติ.
 ปจฺฉิมจิตตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ เตสํ อกุสลา จ ฌมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ
 อพฺยากตา จ ฌมฺมา น นिरุชฺฌิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ฌมฺมา น นिरุชฺฌิสฺสนฺติ
 ตสฺส อกุสลา ฌมฺมา น นिरุชฺฌนฺตํ?

อามนฺตา.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๑๕๐. ยตถ กุสลา ฌมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ ตตถ อกุสลา
 ฌมฺมา น นिरุชฺฌิสฺสนฺตํ?...เป....

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโลกาสา

๑๕๑.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ฌมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ ตสฺส ตตถ
 อกุสลา ฌมฺมา น นिरุชฺฌิสฺสนฺตํ?

สพเพสํ จิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตตสฺส
 ฆงฺคกฺขณเณ เตสํ ตตถ กุสลา ฌมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ, โน จ
 เตสํ ตตถ อกุสลา ฌมฺมา น นिरุชฺฌิสฺสนฺติ. อคฺคมคฺคสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเณ อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ
 ปฏฺฐิสฺสนฺติ ตสฺส จิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ อสญฺญสฺสตาณํ

เตสํ ตตถ กุสลา จ ธมฺมา น นිරุชฺเณนฺติ อกุสลา จ ธมฺมา
น นිරุชฺเณสฺสเนติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุสลา ธมฺมา น นिरุชฺเณสฺสเนติ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา น นिरุชฺเณนฺตํ?

อคฺคมคฺคสฺส ภงฺคกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรรา อคฺคมคฺคํ
ปฏฺฐิลภิสฺสเนติ ตสฺส จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมฺมา
น นिरุชฺเณสฺสเนติ, โน จ เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา น นिरุชฺเณนฺติ.
อคฺคมคฺคสฺส อปฺปาทกฺขณเณ อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสเนติ ตสฺส จิตฺตสฺส อปฺปาทกฺขณเณ
อสฺสยสฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ อกุสลา จ ธมฺมา น นिरุชฺเณสฺสเนติ
กุสลา จ ธมฺมา น นिरุชฺเณนฺติ.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา น นिरุชฺเณนฺติ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺเณสฺสเนตํ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส อปฺปาทกฺขณเณ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
ภงฺคกฺขณเณ อสฺสยสฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา น นिरุชฺเณนฺติ,
โน จ เตสํ ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺเณสฺสเนติ.
ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ เตสํ ตตถ กุสลา จ ธมฺมา
น นिरุชฺเณนฺติ อพฺยากตา จ ธมฺมา น นिरุชฺเณสฺสเนติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยาภตา ฌมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ กุสลา ฌมฺมา น นีรุชฺฌนฺตීติ?

อามนฺตา.

๑๕๒.(ก) ยสฺส ยตถ อกุสลา ฌมฺมา น นีรุชฺฌนฺติ
ตสฺส ตตถ อพฺยาภตา ฌมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺตීติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ อกุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
ภงฺคกฺขณเณ อสญฺญสฺส ตานํ เตสํ ตตถ อกุสลา ฌมฺมา
น นีรุชฺฌนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ อพฺยาภตา ฌมฺมา
น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ. ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ เตสํ ตตถ
อกุสลา จ ฌมฺมา น นีรุชฺฌนฺติ อพฺยาภตา จ ฌมฺมา
น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยาภตา ฌมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ อกุสลา ฌมฺมา น นีรุชฺฌนฺตīติ?

อามนฺตา.

(๖) อดีตานาคตวโร

(ก) อนุโลมบุคคลโ

๑๕๓.(ก) ยสฺส กุสลา ฌมฺมา นีรุชฺฌิตถ ตสฺส อกุสลา ฌมฺมา
นีรุชฺฌิสฺสนฺตīติ?

อคฺคมคฺคสมํคิโน อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตฺรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสนฺติ เตสํ กุสลา ฌมฺมา นีรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ

อกุสลา ธมมา นิรุชฌิสสนติ. อิตเรสํ เตสํ กุสลา จ ธมมา
นิรุชฌิตถ อกุสลา จ ธมมา นิรุชฌิสสนติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ธมมา นิรุชฌิสสนติ ตสฺส กุสลา
ธมมา นิรุชฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมมา นิรุชฌิตถ ตสฺส อพฺยากตา ธมมา
นิรุชฌิสสนตฺติ?

ปจฺฉิมจิตตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ เตสํ กุสลา ธมมา นิรุชฌิตถ,
โน จ เตสํ อพฺยากตา ธมมา นิรุชฌิสสนติ. อิตเรสํ เตสํ
กุสลา จ ธมมา นิรุชฌิตถ อพฺยากตา จ ธมมา นิรุชฌิสสนติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมมา นิรุชฌิสสนติ
ตสฺส กุสลา ธมมา นิรุชฌิตถาติ?

อามนฺตา.

๑๕๔.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมมา นิรุชฌิตถ ตสฺส อพฺยากตา
ธมมา นิรุชฌิสสนตฺติ?

ปจฺฉิมจิตตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ เตสํ อกุสลา ธมมา นิรุชฌิตถ,
โน จ เตสํ อพฺยากตา ธมมา นิรุชฌิสสนติ. อิตเรสํ เตสํ
อกุสลา จ ธมมา นิรุชฌิตถ อพฺยากตา จ ธมมา นิรุชฌิสสนติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยาગตา ธมฺมา นิร์ชฺฉณิสฺสนฺติ
ตสฺส อกฺขลา ธมฺมา นิร์ชฺฉณิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) อนฺโถมโสภาโส

๑๕๕. ยตถ กุสลา ธมฺมา นิร์ชฺฉณิตถ ตตถ อกฺขลา ธมฺมา
นิร์ชฺฉณิสฺสนฺตํ?...เป....

(ค) อนฺโถมปคฺคโลกาสา

๑๕๖.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา นิร์ชฺฉณิตถ ตสฺส ตตถ
อกฺขลา ธมฺมา นิร์ชฺฉณิสฺสนฺตํ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคํ อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิตสฺส นฺติ เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา นิร์ชฺฉณิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ อกฺขลา ธมฺมา นิร์ชฺฉณิสฺสนฺติ. อิตเรสํ
จตุวโถการานํ ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตถ กุสลา จ ธมฺมา
นิร์ชฺฉณิตถ อกฺขลา จ ธมฺมา นิร์ชฺฉณิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกฺขลา ธมฺมา นิร์ชฺฉณิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา นิร์ชฺฉณิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมาเน เตสํ ตตถ อกฺขลา
ธมฺมา นิร์ชฺฉณิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา นิร์ชฺฉณิตถ.
อิตเรสํ จตุวโถการานํ ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตถ อกฺขลา จ ธมฺมา
นิร์ชฺฉณิสฺสนฺติ กุสลา จ ธมฺมา นิร์ชฺฉณิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา นිරุชฌิตถ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา นිරุชฌิสฺสนฺตํ?

ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา
นिरุชฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา นिरุชฌิสฺสนฺติ.
อิตเรสํ จตุโวการานํ ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตถ กุสลา จ ธมฺมา
นिरุชฌิตถ อพฺยากตา จ ธมฺมา นिरุชฌิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา นिरุชฌิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา นिरุชฌิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ ทุติเย จิตฺเต วตฺตมานเณ อสญฺญสฺส ตานํ
เตสํ ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา นिरุชฌิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ
กุสลา ธมฺมา นिरุชฌิตถ. อิตเรสํ จตุโวการานํ ปญฺจโวการานํ
เตสํ ตตถ อพฺยากตา จ ธมฺมา นिरุชฌิสฺสนฺติ กุสลา จ ธมฺมา
นिरุชฌิตถ.

๑๕๗.(ก) ยสฺส ยตถ อกุสลา ธมฺมา นिरุชฌิตถ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา นिरุชฌิสฺสนฺตํ?

ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมฺมา
นिरุชฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา นिरุชฌิสฺสนฺติ.
อิตเรสํ จตุโวการานํ ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตถ อกุสลา จ ธมฺมา
นिरุชฌิตถ อพฺยากตา จ ธมฺมา นिरุชฌิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยา­กตา ธมฺมา นิ­รฺช­ณิ­ส­สน­ติ
ตสฺส ตตถ อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา นิ­รฺช­ณิ­ต­ถา­ติ?

สฺพุ­ธ­า­วา­สา­นํ ทฺติ­เย จิตฺเต วตฺต­มา­เน อส­ล­ย­ส­ต­ต­า­นํ
เต­สํ ตตถ อพฺยา­กตา ธมฺมา นิ­รฺช­ณิ­ส­สน­ติ, โน จ เต­สํ ตตถ
อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา นิ­รฺช­ณิ­ต­ถ. อิต­เร­สํ จตุ­ว­เ­การา­นํ ป­ล­ย­ว­เ­การา­นํ
เต­สํ ตตถ อพฺยา­กตา จ ธมฺมา นิ­รฺช­ณิ­ส­สน­ติ อ­กุ­ส­ลา จ ธมฺมา
นิ­รฺช­ณิ­ต­ถ.

(ข) ปจฺจ­นี­ก­ป­ุ­ค­ค­โ­ล

๑๕๘.(ก) ยสฺส กุ­ส­ลา ธมฺมา น นิ­รฺช­ณิ­ต­ถ ตสฺส อ­กุ­ส­ลา
ธมฺมา น นิ­รฺช­ณิ­ส­สน­ติ­ติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา น นิ­รฺช­ณิ­ส­สน­ติ
ตสฺส กุ­ส­ลา ธมฺมา น นิ­รฺช­ณิ­ต­ถา­ติ?

นิ­รฺช­ณิ­ต­ถ.

(ก) ยสฺส กุ­ส­ลา ธมฺมา น นิ­รฺช­ณิ­ต­ถ ตสฺส อพฺยา­กตา
ธมฺมา น นิ­รฺช­ณิ­ส­สน­ติ­ติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยา­กตา ธมฺมา น นิ­รฺช­ณิ­ส­สน­ติ
ตสฺส กุ­ส­ลา ธมฺมา น นิ­รฺช­ณิ­ต­ถา­ติ?

นิ­รฺช­ณิ­ต­ถ.

๑๕๙.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา น นිරุชฺฆิตถ
 ตสฺส อพฺยากตา ธมฺมา น นිරุชฺฆิสฺสนฺตීติ?
 นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฆิสฺสนฺติ
 ตสฺส อกุสลา ธมฺมา น นිරุชฺฆิตถาติ?
 นිරุชฺฆิตถ.

(ง) ปจฺจนีโกโสภาโส

๑๖๐. ยตถ กุสลา ธมฺมา น นිරุชฺฆิตถ ตตถ อกุสลา
 ธมฺมา น นिरุชฺฆิสฺสนฺตīติ?...เป....

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโลกาสา

๑๖๑.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฆิตถ ตสฺส ตตถ
 อกุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฆิสฺสนฺตīติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺวติเย จิตฺเต วตฺตมานे เตสํ ตตถ กุสลา
 ธมฺมา น นिरุชฺฆิตถ, โน จ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมฺมา
 น นिरุชฺฆิสฺสนฺติ. อสญฺญสฺสตาณํ เตสํ ตตถ กุสลา จ ธมฺมา
 น นिरุชฺฆิตถ อกุสลา จ ธมฺมา น นिरุชฺฆิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฆิสฺสนฺติ
 ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฆิตถาติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคีนํ อรหฺนตาณํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
 อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสนฺติ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมฺมา

น นิร์ชฌิสสนนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา น นิร์ชฌิตถ.
 อสญฺญสตุตํ เตสํ ตตถ อกุสลา จ ธมฺมา น นิร์ชฌิสสนนฺติ
 กุสลา จ ธมฺมา น นิร์ชฌิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา น นิร์ชฌิตถ ตสฺส ตตถ
 อพฺยากตา ธมฺมา น นิร์ชฌิสสนนฺตํ?

นิร์ชฌิสสนนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา น นิร์ชฌิสสนนฺติ
 ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา น นิร์ชฌิตถาติ?

นิร์ชฌิตถ.

๑๖๒.(ก) ยสฺส ยตถ อกุสลา ธมฺมา น นิร์ชฌิตถ
 ตสฺส ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา น นิร์ชฌิสสนนฺตํ?

นิร์ชฌิสสนนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา น นิร์ชฌิสสนนฺติ
 ตสฺส ตตถ อกุสลา ธมฺมา น นิร์ชฌิตถาติ?

นิร์ชฌิตถ.

นิโรธวาโร.

๓. อุปฺปาทนิโรธวโร

(๑) ปจฺจุปฺปนฺนวโร

(ก) อนฺุโลมปฺคฺคฺโล

๑๖๓.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส อกุสลา
ธมฺมา นิรุชฺฌนฺตีติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌนฺติ ตสฺส กุสลา
ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺตีติ?

โน.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส อพฺยากตา ธมฺมา
นิรุชฺฌนฺตีติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌนฺติ ตสฺส กุสลา
ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺตีติ?

โน.

๑๖๔.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส อพฺยากตา
ธมฺมา นิรุชฺฌนฺตีติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยา­ก­ตา ธมฺมา นิ­รฺ­ุช­ณ­น­ต­ิ
 ตสฺส อ­ก­ุ­ส­ลา ธมฺมา อุ­ป­­ช­ช­น­ต­ิ­ติ?
 โน.

(ข) อนฺโ­ล­ม­โ­ก­า­โส

๑๖๕.(ก) ยตฺถ กุส­ลา ธมฺมา อุ­ป­­ช­ช­น­ต­ิ ตตฺถ อ­ก­ุ­ส­ลา
 ธมฺมา นิ­รฺ­ุช­ณ­น­ต­ิ­ติ?
 อามนฺตา.

(ข) ยตฺถ วา ปน อ­ก­ุ­ส­ลา ธมฺมา นิ­รฺ­ุช­ณ­น­ต­ิ ตตฺถ กุส­ลา
 ธมฺมา อุ­ป­­ช­ช­น­ต­ิ­ติ?
 อามนฺตา.

(ก) ยตฺถ กุส­ลา ธมฺมา อุ­ป­­ช­ช­น­ต­ิ ตตฺถ อพฺ­ยา­ก­ตา ธมฺมา
 นิ­รฺ­ุช­ณ­น­ต­ิ­ติ?
 อามนฺตา.

(ข) ยตฺถ วา ปน อพฺ­ยา­ก­ตา ธมฺมา นิ­รฺ­ุช­ณ­น­ต­ิ ตตฺถ กุส­ลา
 ธมฺมา อุ­ป­­ช­ช­น­ต­ิ­ติ?

อ­ส­ล­ล­ส­ต­เต ตตฺถ อพฺ­ยา­ก­ตา ธมฺมา นิ­รฺ­ุช­ณ­น­ต­ิ, โน จ ตตฺถ
 กุส­ลา ธมฺมา อุ­ป­­ช­ช­น­ต­ิ. จ­ตฺ­โ­ว­กา­เร ป­ญ­จ­โ­ว­กา­เร ตตฺถ
 อพฺ­ยา­ก­ตา จ ธมฺมา นิ­รฺ­ุช­ณ­น­ต­ิ กุส­ลา จ ธมฺมา อุ­ป­­ช­ช­น­ต­ิ.

๑๖๖.(ก) ยตถ อกุสลา ธมมา อุปฺปชฺชนตี ตตถ อพฺยากตา
 ธมมา นิรุชฺฌนตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยากตา ธมมา นิรุชฺฌนตี ตตถ
 อกุสลา ธมมา อุปฺปชฺชนตีติ?

อสฺสยสฺสเถ ตตถ อพฺยากตา ธมมา นิรุชฺฌนตี, โน จ
 ตตถ อกุสลา ธมมา อุปฺปชฺชนตี. จตุโวกาเร ปญฺจโวกาเร ตตถ
 อพฺยากตา จ ธมมา นิรุชฺฌนตี อกุสลา จ ธมมา อุปฺปชฺชนตี.

(ค) อนุโลมปคฺคโลกาสา

๑๖๗.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมมา อุปฺปชฺชนตี ตสฺส ตตถ
 อกุสลา ธมมา นิรุชฺฌนตีติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุสลา ธมมา นิรุชฺฌนตี
 ตสฺส ตตถ กุสลา ธมมา อุปฺปชฺชนตีติ?

โน.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมมา อุปฺปชฺชนตี ตสฺส ตตถ
 อพฺยากตา ธมมา นิรุชฺฌนตีติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฌนฺติ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา อุปปชฺชนฺตีติ?

โน.

๑๖๘.(ก) ยสฺส ยตถ อกุสลา ธมฺมา อุปปชฺชนฺติ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฌนฺตีติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฌนฺติ
ตสฺส ตตถ อกุสลา ธมฺมา อุปปชฺชนฺตีติ?

โน.

(ข) ปจฺจนีกปฺบุคคลโ

๑๖๙.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปปชฺชนฺติ ตสฺส อกุสลา
ธมฺมา น นิรุชฌนฺตีติ?

อกุสลานํ ภงฺคกฺขณ เตสํ กุสลา ธมฺมา น อุปปชฺชนฺติ,
โน จ เตสํ อกุสลา ธมฺมา น นิรุชฌนฺติ. กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณ อกุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณ
นิโรธสฺมาปนฺนํ อสณฺณสฺสตาณํ เตสํ กุสลา จ ธมฺมา
น อุปปชฺชนฺติ อกุสลา จ ธมฺมา น นิรุชฌนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ธมฺมา น นิรุชฌนฺติ ตสฺส กุสลา
ธมฺมา น อุปปชฺชนฺตีติ?

กุสลานํ อุปฺปาทกฺขณํ เตสํ อกุสลา ธมฺมา น นිරุชฺฌนฺติ,
 โน จ เตสํ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ. อกุสลวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส
 ภงฺคกฺขณํ กุสลวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณํ นีโรธสฺมาปฺนฺนํ
 อสญฺญสฺส ตานํ เตสํ อกุสลา จ ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ กุสลา จ
 ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส อพฺยากตา
 ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณํ เตสํ
 กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ อพฺยากตา ธมฺมา
 น นिरุชฺฌนฺติ. สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 กุสลวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณํ อรุเป กุสลา กุสลานํ
 ภงฺคกฺขณํ เตสํ กุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ อพฺยากตา จ
 ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ
 ตสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

กุสลานํ อุปฺปาทกฺขณํ เตสํ อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ,
 โน จ เตสํ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ. สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
 ปวตฺเต กุสลวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณํ อรุเป กุสลา กุสลานํ
 ภงฺคกฺขณํ เตสํ อพฺยากตา จ ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ
 กุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ.

๑๗๐.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ

ตสฺส อพฺยากตา ธมฺมา น นිරุชฺฉนฺตීติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเต เตสํ

อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ อพฺยากตา ธมฺมา

น นිරุชฺฉนฺติ. สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต

อกุสลวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเต อรูปฺเป กุสลากุสลานํ

ภงฺคกฺขณฺเต เตสํ อกุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ

อพฺยากตา จ ธมฺมา น นिरุชฺฉนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฉนฺติ

ตสฺส อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺตීติ?

อกุสลานํ อุปฺปาทกฺขณฺเต เตสํ อพฺยากตา ธมฺมา

น นिरุชฺฉนฺติ, โน จ เตสํ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ.

สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต อกุสลวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส

อุปฺปาทกฺขณฺเต อรูปฺเป กุสลากุสลานํ ภงฺคกฺขณฺเต เตสํ อพฺยากตา จ

ธมฺมา น นिरุชฺฉนฺติ อกุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๑๗๑.(ก) ยตฺถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ ตตฺถ อกุสลา

ธมฺมา น นिरุชฺฉนฺตīติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อกุສลา ธมฺมา น นีรुชณฺณติ ตตถ กุສลา
 ธมฺมา น อุปปชฺชนฺตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ กุສลา ธมฺมา น อุปปชฺชนฺติ ตตถ อพฺยากตา
 ธมฺมา น นีรुชณฺณตีติ?

นีรुชณฺณติ.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา น นีรुชณฺณติ ตตถ
 กุສลา ธมฺมา น อุปปชฺชนฺตีติ?

นตฺถิ.

๑๗๒.(ก) ยตถ อกุສลา ธมฺมา น อุปปชฺชนฺติ
 ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา น นีรุชณฺณตีติ?

นีรุชณฺณติ.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา น นีรุชณฺณติ
 ตตถ อกุສลา ธมฺมา น อุปปชฺชนฺตีติ?

นตฺถิ.

(จ) ปจฺจนีกปุคฺคโลกาสา

๑๗๓.(ก) ยสฺส ยตถ กุສลา ธมฺมา น อุปปชฺชนฺติ
 ตสฺส ตตถ อกุສลา ธมฺมา น นีรุชณฺณตีติ?

อกุສลानํ ภงฺคกฺขณเ เตสํ ตตถ กุສลา ธมฺมา
 น อุปปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ อกุສลา ธมฺมา น นีรุชณฺณติ.

กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ อกุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 ฆงฺคกฺขณเณ อสยฺยสฺส ตานํ เตสํ ตตฺถ กุสลา จ ธมฺมา
 น อุปฺปชฺชนฺติ อกุสลา จ ธมฺมา น นිරุชฺฌนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อกุสลา ธมฺมา น นිරุชฺฌนฺติ
 ตสฺส ตตฺถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

กุสลา นํ อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตฺถ อกุสลา ธมฺมา
 น นिरุชฺฌนฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ.
 อกุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเณ อสยฺยสฺส ตานํ เตสํ ตตฺถ อกุสลา จ ธมฺมา
 น นिरุชฺฌนฺติ กุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส ตตฺถ
 อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเณ เตสํ ตตฺถ
 กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา
 น นिरุชฺฌนฺติ. สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ อรุเป กุสลา กุสลา นํ
 ฆงฺคกฺขณเณ เตสํ ตตฺถ กุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ
 อพฺยากตา จ ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌนฺติ
 ตสฺส ตตฺถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

กุสลานํ อุปฺปาทกฺขณํ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา
 น นิรุชฺฌนฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ.
 สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต กุสลวิปฺยตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณํ อรฺหุเป กุสลากุสลานํ ภงฺคกฺขณํ เตสํ ตตฺถ
 อพฺยากตา จ ธมฺมา น นิรุชฺฌนฺติ กุสลา จ ธมฺมา
 น อุปฺปชฺชนฺติ.

๑๗๔.(ก) ยสฺส ยตฺถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ
 ตสฺส ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา น นิรุชฺฌนฺตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณํ เตสํ ตตฺถ
 อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา
 ธมฺมา น นิรุชฺฌนฺติ. สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 อกุสลวิปฺยตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณํ อรฺหุเป กุสลากุสลานํ
 ภงฺคกฺขณํ เตสํ ตตฺถ อกุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ
 อพฺยากตา จ ธมฺมา น นิรุชฺฌนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา น นิรุชฺฌนฺติ
 ตสฺส ตตฺถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

อกุสลานํ อุปฺปาทกฺขณํ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา
 น นิรุชฺฌนฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ.
 สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต อกุสลวิปฺยตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณํ อรฺหุเป กุสลากุสลานํ ภงฺคกฺขณํ เตสํ ตตฺถ

อพฺยากตา จ ธมฺมา น นฺริชฺฌนฺติ อกุสลา จ ธมฺมา
น อุปฺปชฺชนฺติ.

(๒) อตีตวโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๑๗๕.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส อกุสลา
ธมฺมา นฺริชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ธมฺมา นฺริชฺฌิตถ ตสฺส กุสลา
ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส อพฺยากตา ธมฺมา
นฺริชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา นฺริชฺฌิตถ ตสฺส กุสลา
ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

๑๗๖.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส อพฺยากตา
ธมฺมา นฺริชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยาગตา ธมฺมา นිරุชฺฌิตถ
ตสฺส อกฺขลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) อนฺุโลมโองาโส

๑๗๗.(ก) ยตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ ตตถ อกฺขลา
ธมฺมา นිරุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อกฺขลา ธมฺมา นिरุชฺฌิตถ ตตถ กุสลา
ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ ตตถ อพฺยาગตา ธมฺมา
นिरุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยาગตา ธมฺมา นिरุชฺฌิตถ ตตถ กุสลา
ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

อสฺสวสฺสํเต ตตถ อพฺยาગตา ธมฺมา นिरุชฺฌิตถ, โน จ ตตถ
กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ. จตุไวกาเร ปญจไวกาเร ตตถ
อพฺยาગตา จ ธมฺมา นिरุชฺฌิตถ กุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ.

๑๗๘.(ก) ยตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ ตตถ อพฺยากตา
 ธมฺมา นิรุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิตถ
 ตตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

อสนฺนสฺส เต ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิตถ, โน จ ตตถ
 อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ. จตุวฺกาทเร ปณฺจวฺกาทเร ตตถ
 อพฺยากตา จ ธมฺมา นิรุชฺฌิตถ อกุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ.

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๑๗๙.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 อกุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌิตถ
 ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย อกุสเล จิตฺเต วตฺตมานเ เตสํ ตตถ
 อกุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา
 อุปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ จตุวฺการานํ ปณฺจวฺการานํ เตสํ ตตถ
 อกุสลา จ ธมฺมา นิรุชฺฌิตถ กุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา นิรฺุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิรฺุชฺฌิตถ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานเ อสฺสยสฺสตฺตานํ
เตสํ ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิรฺุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ
กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ จตฺุวการานํ ปญฺจวการานํ
เตสํ ตตถ อพฺยากตา จ ธมฺมา นิรฺุชฺฌิตถ กุสลา จ ธมฺมา
อุปฺปชฺชิตถ.

๑๘๐.(ก) ยสฺส ยตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา นิรฺุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิรฺุชฺฌิตถ
ตสฺส ตตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานเ อสฺสยสฺสตฺตานํ
เตสํ ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิรฺุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ
อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ จตฺุวการานํ ปญฺจวการานํ
เตสํ ตตถ อพฺยากตา จ ธมฺมา นิรฺุชฺฌิตถ อกุสลา จ ธมฺมา
อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ปัจฉานิเทศบุคคล

๑๘๑.(ก) ยสส กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส อกุสลา
ธมมา น นිරุชฺฌิตถาติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสส วา ปน อกุสลา ธมมา น นिरุชฺฌิตถ ตสฺส กุสลา
ธมมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

(ก) ยสส กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส อพฺยากตา
ธมมา น นिरุชฺฌิตถาติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสส วา ปน อพฺยากตา ธมมา น นिरุชฺฌิตถ
ตสฺส กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

๑๘๒.(ก) ยสส อกุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส อพฺยากตา ธมมา น นिरุชฺฌิตถาติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสส วา ปน อพฺยากตา ธมมา น นिरุชฺฌิตถ
ตสฺส อกุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๑๘๓.(ก) ยตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ อกุสลา
ธมฺมา น นිරุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อกุสลา ธมฺมา น นිරุชฺฌิตถ ตตถ กุสลา
ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ อพฺยากตา
ธมฺมา น นිරุชฺฌิตถาติ?

นिरุชฺฌิตถ.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌิตถ
ตตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตถิ.

๑๘๔.(ก) ยตถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ
ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌิตถาติ?

นिरุชฺฌิตถ.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌิตถ
ตตถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตถิ.

(จ) ปจจนีกบุคคลโลกาสา

๑๘๕.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ อกุสลา ธมฺมา น นිරุชฺฌิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย อกุสเล จิตฺเต วตฺตมานเ เตสํ ตตถ
กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมฺมา
น นිරุชฺฌิตถ. สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานเ
อสฺสยสฺสตาณํ เตสํ ตตถ กุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ
อกุสลา จ ธมฺมา น นिरุชฺฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌิตถ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานเ อสฺสยสฺสตาณํ
เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌิตถ. สุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนตาณํ
เตสํ ตตถ กุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ อพฺยากตา จ ธมฺมา
น นिरุชฺฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยาગตา ธมฺมา น นิร์ชฌิตถ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

๑๘๖.(ก) ยสฺส ยตถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ อพฺยาગตา ธมฺมา น นิร์ชฌิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานเ อสฺสยสฺสตาณํ
เตสํ ตตถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ
อพฺยาગตา ธมฺมา น นิร์ชฌิตถ. สุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตถ อกุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ อพฺยาગตา จ ธมฺมา
น นิร์ชฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยาगตา ธมฺมา น นิร์ชฌิตถ
ตสฺส ตตถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(๓) อนาคตวโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๑๘๗.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ ตสฺส อกุสลา
ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสณฺตีติ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคํ ปฏฺฐิสฺสณฺติ เตสํ กุสลา
ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ, โน จ เตสํ อกุสลา ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสณฺติ.

อิตเรสํ เตสํ กุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ อกุสลา จ ธมฺมา
 นิรุชฺฌิสฺสณฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสณฺติ ตสฺส กุสลา
 ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ ตสฺส อพฺยากตา
 ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสณฺตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสณฺติ
 ตสฺส กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

อคฺคมคฺคสมํคิํ อรหฺนฺตานํ เตสํ อพฺยากตา ธมฺมา
 นิรุชฺฌิสฺสณฺติ, โน จ เตสํ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ.

อิตเรสํ เตสํ อพฺยากตา จ ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสณฺติ กุสลา จ ธมฺมา
 อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ.

๑๘๘.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ
 ตสฺส อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสณฺตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสณฺติ
 ตสฺส อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

อคฺคมคฺคสมงฺคิโน อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
 อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ เตสํ อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ,
 โน จ เตสํ อกฺุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสนฺติ. อิตเรสํ เตสํ
 อพฺยากตา จ ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ อกฺุสลา จ ธมฺมา
 อุปฺปชฺชิสฺสนฺติ.

(ข) อนฺโถมโสภาโส

๑๘๙.(ก) ยตฺถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสนฺติ ตตฺถ อกฺุสลา
 ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตฺถ วา ปน อกฺุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ ตตฺถ กุสลา
 ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสนฺตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตฺถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสนฺติ ตตฺถ อพฺยากตา
 ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตฺถ วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ
 ตตฺถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสนฺตีติ?

อสฺสยสฺส เต ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ, โน จ
 ตตฺถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสนฺติ. จตุโวภาเร ปญฺจโวภาเร ตตฺถ

อพฺยากตา จ ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺติ กุสลา จ ธมฺมา
อฺปฺปชฺชิสฺสนฺติ.

๑๙๐.(ก) ยตถ อกุสลา ธมฺมา อฺปฺปชฺชิสฺสนฺติ
ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺตํ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺติ
ตตถ อกุสลา ธมฺมา อฺปฺปชฺชิสฺสนฺตํ?

อสญฺญสฺส เต ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺติ, โน จ
ตตถ อกุสลา ธมฺมา อฺปฺปชฺชิสฺสนฺติ. จตุโวการเ ปญจโวการเ
ตตถ อพฺยากตา จ ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺติ อกุสลา จ ธมฺมา
อฺปฺปชฺชิสฺสนฺติ.

(ค) อนุโลมปฺคฺคโลกาสา

๑๙๑.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา อฺปฺปชฺชิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ อกุสลา ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺตํ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสนฺติ เตสํ ตตถ
กุสลา ธมฺมา อฺปฺปชฺชิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมฺมา
นิร์ชฌิสฺสนฺติ. อิตเรสํ จตุโวการานํ ปญจโวการานํ เตสํ ตตถ
กุสลา จ ธมฺมา อฺปฺปชฺชิสฺสนฺติ อกุสลา จ ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสนฺตීติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสนฺติ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺตීติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสนฺตīติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺขีํ อรหฺนฺตานํ อสญฺญสฺสฺตฺตานํ เตสํ ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา
อุปฺปชฺชิสฺสนฺติ. อิตเรสํ จตุโวการานํ ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตถ
อพฺยากตา จ ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ กุสลา จ ธมฺมา
อุปฺปชฺชิสฺสนฺติ.

๑๙๒.(ก) ยสฺส ยตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺตīติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิสฺสนฺตīติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺขีํ อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสนฺติ, อสญฺญสฺสฺตฺตานํ เตสํ ตตถ

อพฺยา กตา ธมฺมา นฺริชฺฌิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ กุสลา ธมฺมา
 อฺปฺปชฺชิสฺสนฺติ. อิตเรสํ จตฺตวโถการานํ ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตฺถ
 อพฺยา กตา จ ธมฺมา นฺริชฺฌิสฺสนฺติ อกุสลา จ ธมฺมา
 อฺปฺปชฺชิสฺสนฺติ.

(ข) ปจฺจนีกปฺคฺคโล

๑๙๓.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น อฺปฺปชฺชิสฺสนฺติ
 ตสฺส อกุสลา ธมฺมา น นฺริชฺฌิสฺสนฺตฺติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ธมฺมา น นฺริชฺฌิสฺสนฺติ
 ตสฺส กุสลา ธมฺมา น อฺปฺปชฺชิสฺสนฺตฺติ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสนฺติ เตสํ
 อกุสลา ธมฺมา น นฺริชฺฌิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ กุสลา ธมฺมา
 น อฺปฺปชฺชิสฺสนฺติ. อคฺคมคฺคสมํคิํ อรหฺนฺตานํ เตสํ อกุสลา จ
 ธมฺมา น นฺริชฺฌิสฺสนฺติ กุสลา จ ธมฺมา น อฺปฺปชฺชิสฺสนฺติ.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น อฺปฺปชฺชิสฺสนฺติ ตสฺส อพฺยา กตา
 ธมฺมา น นฺริชฺฌิสฺสนฺตฺติ?

อคฺคมคฺคสมํคิํ อรหฺนฺตานํ เตสํ กุสลา ธมฺมา
 น อฺปฺปชฺชิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ อพฺยา กตา ธมฺมา น นฺริชฺฌิสฺสนฺติ.
 ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณฺ เตสํ กุสลา จ ธมฺมา น อฺปฺปชฺชิสฺสนฺติ
 อพฺยา กตา จ ธมฺมา น นฺริชฺฌิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยา­ก­ตา ธมฺมา น นี­รุ­ชฺฌิ­ส­ส­น­ติ
ต­สฺส กุ­ส­ลา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ชิ­ส­ส­น­ติ­ติ?

อา­ม­น­ตา.

๑๙๔.(ก) ยสฺส อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ชิ­ส­ส­น­ติ
ต­สฺส อพฺยา­ก­ตา ธมฺมา น นี­รุ­ชฺฌิ­ส­ส­น­ติ­ติ?

อ­ค­ค­ม­ค­ค­ส­ม­ง­คิ­นํ อ­ร­ห­น­ตา­นํ ยสฺส จิต­ต­สฺส อ­น­น­ต­รา
อ­ค­ค­ม­ค­คํ ป­ภฺ­ลิต­ภิ­ส­ส­น­ติ เ­ต­สํ อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ชิ­ส­ส­น­ติ,
โน จ เ­ต­สํ อพฺยา­ก­ตา ธมฺมา น นี­รุ­ชฺฌิ­ส­ส­น­ติ. ป­จ­จ­มิ­ม­จิต­ต­สฺส
ภ­ง­ค­ก­ข­ณ­เ­ต­สํ อ­กุ­ส­ลา จ ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ชิ­ส­ส­น­ติ
อพฺยา­ก­ตา จ ธมฺมา น นี­รุ­ชฺฌิ­ส­ส­น­ติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยา­ก­ตา ธมฺมา น นี­รุ­ชฺฌิ­ส­ส­น­ติ
ต­สฺส อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ชิ­ส­ส­น­ติ­ติ?

อา­ม­น­ตา.

(ง) ป­จ­จ­นี­ก­โ­ก­กา­โส

๑๙๕.(ก) ย­ตฺถ กุ­ส­ลา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ชิ­ส­ส­น­ติ
ต­ตฺถ อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา น นี­รุ­ชฺฌิ­ส­ส­น­ติ­ติ?

อา­ม­น­ตา.

(ข) ย­ตฺถ วา ปน อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา น นี­รุ­ชฺฌิ­ส­ส­น­ติ
ต­ตฺถ กุ­ส­ลา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ชิ­ส­ส­น­ติ­ติ?

อา­ม­น­ตา.

(ก) ยตถ กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิสฺสสนฺติ ตตถ อพฺยากตา
ธมมา น นිරุชฺฌิสฺสสนฺตํ?

นिरุชฺฌิสฺสสนฺติ.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยากตา ธมมา น นिरุชฺฌิสฺสสนฺติ
ตตถ กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิสฺสสนฺตํ?

นตถิ.

๑๔๖.(ก) ยตถ อกุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิสฺสสนฺติ
ตตถ อพฺยากตา ธมมา น นिरุชฺฌิสฺสสนฺตํ?

นिरุชฺฌิสฺสสนฺติ.

(ข) ยตถ วา ปน อพฺยากตา ธมมา น นिरุชฺฌิสฺสสนฺติ
ตตถ อกุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิสฺสสนฺตํ?

นตถิ.

(จ) ปจฺจนีกปฺปคฺคโลกาสา

๑๔๗.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิสฺสสนฺติ
ตสฺส ตตถ อกุสลา ธมมา น นिरุชฺฌิสฺสสนฺตํ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุสลา ธมมา น นिरุชฺฌิสฺสสนฺติ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิสฺสสนฺตํ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสสนฺติ เตสํ ตตถ
อกุสลา ธมมา น นिरุชฺฌิสฺสสนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ กุสลา ธมมา

น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ. อคฺคมคฺคสมํคิํ อรหฺนฺตานํ อสฺสยสฺสทฺตานํ
เตสํ ตตฺถ อกฺุสลา จ ธมฺมา น นිරุชฺฌิสฺสณฺติ กุสลา จ ธมฺมา
น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ ตสฺส ตตฺถ
อพฺยากตา ธมฺมา น นිරุชฺฌิสฺสณฺตีติ?

อคฺคมคฺคสมํคิํ อรหฺนฺตานํ อสฺสยสฺสทฺตานํ เตสํ ตตฺถ
กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา
ธมฺมา น นिरุชฺฌิสฺสณฺติ. ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภํคกฺขณฺเ เตสํ ตตฺถ
กุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ อพฺยากตา จ ธมฺมา
น นिरุชฺฌิสฺสณฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌิสฺสณฺติ
ตสฺส ตตฺถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺตีติ?

อามนฺตา.

๑๔๘.(ก) ยสฺส ยตฺถ อกฺุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ
ตสฺส ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌิสฺสณฺตีติ?

อคฺคมคฺคสมํคิํ อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสณฺติ อสฺสยสฺสทฺตานํ เตสํ ตตฺถ อกฺุสลา ธมฺมา
น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา
น นिरุชฺฌิสฺสณฺติ. ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภํคกฺขณฺเ เตสํ ตตฺถ อกฺุสลา จ
ธมฺมา น อุปฺปชฺชิสฺสณฺติ อพฺยากตา จ ธมฺมา น นिरุชฺฌิสฺสณฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ อกฺขลา ธมฺมา น อูปฺปชฺชิสฺสนฺตීติ?

อามนฺตา.

(๔) ปจฺจุปฺปนนาตีตวโร

(ก) อนฺโหลมปฺคฺคโ

๑๙๙.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา อูปฺปชฺชนฺติ ตสฺส อกฺขลา
ธมฺมา นีรุชฺฌิตฺถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อกฺขลา ธมฺมา นีรุชฺฌิตถ ตสฺส กุสลา
ธมฺมา อูปฺปชฺชนฺตීติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อูปฺปาทกฺขณเณ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสญฺญสฺตตํ เตสํ อกฺขลา
ธมฺมา นีรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ กุสลา ธมฺมา อูปฺปชฺชนฺติ.
กุสลาํ อูปฺปาทกฺขณเณ เตสํ อกฺขลา จ ธมฺมา นีรุชฺฌิตถ
กุสลา จ ธมฺมา อูปฺปชฺชนฺติ.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา อูปฺปชฺชนฺติ ตสฺส อพฺยากตา ธมฺมา
นีรุชฺฌิตฺถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา นีรุชฺฌิตถ ตสฺส กุสลา
ธมฺมา อูปฺปชฺชนฺตīติ?

สพเพสํ จิตตสฺส ภงคกฺขณเณ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเณ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสญฺญสฺตตํ เตสํ
 อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ กุสลา ธมฺมา
 อุปฺปชฺชนฺติ. กุสลํ อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ อพฺยากตา จ ธมฺมา
 นิรุชฺฌิตถ กุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.

๒๐๐.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส อพฺยากตา
 ธมฺมา นิรุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิตถ
 ตสฺส อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺตีติ?

สพเพสํ จิตตสฺส ภงคกฺขณเณ อกุสลวิปฺปยุตฺตจิตตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเณ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสญฺญสฺตตํ เตสํ
 อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ อกุสลา ธมฺมา
 อุปฺปชฺชนฺติ. อกุสลํ อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ อพฺยากตา จ ธมฺมา
 นิรุชฺฌิตถ อกุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.

(ข) อนฺุโลมโองาโส

๒๐๑. ยตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตตถ อกุสลา ธมฺมา
 นิรุชฺฌิตถาติ?...เป....

(ค) อนุโลมบุคคลโลกาสา

๒๐๒.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ฌมฺมา อุปปชฺชนตี ตสฺส ตตถ
อกุสลา ฌมฺมา นีรุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุสลา ฌมฺมา นีรุชฺฌิตถ
ตสฺส ตตถ กุสลา ฌมฺมา อุปปชฺชนตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปปาทกฺขณเณ เตสํ ตตถ อกุสลา ฌมฺมา นีรุชฺฌิตถ, โน จ
เตสํ ตตถ กุสลา ฌมฺมา อุปปชฺชนตี. กุสลानํ อุปปาทกฺขณเณ
เตสํ ตตถ อกุสลา จ ฌมฺมา นีรุชฺฌิตถ กุสลา จ ฌมฺมา
อุปปชฺชนตี.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ฌมฺมา อุปปชฺชนตี ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ฌมฺมา นีรุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ฌมฺมา นีรุชฺฌิตถ
ตสฺส ตตถ กุสลา ฌมฺมา อุปปชฺชนตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปปาทกฺขณเณ อสญฺญสฺสตาณํ เตสํ ตตถ อพฺยากตา ฌมฺมา
นีรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตถ กุสลา ฌมฺมา อุปปชฺชนตี.

กุสลานํ อุปปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา จ ธมฺมา นิรุชฺฌิตถ
กุสลา จ ธมฺมา อุปปชฺชนฺติ.

๒๐๓.(ก) ยสฺส ยตฺถ อกุสลา ธมฺมา อุปปชฺชนฺติ ตสฺส ตตฺถ
อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิตถ
ตสฺส ตตฺถ อกุสลา ธมฺมา อุปปชฺชนฺตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภวคฺคกฺขณเ อกุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปปาทกฺขณเ อสยฺยสฺส ตานํ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา
นิรุชฺฌิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ อกุสลา ธมฺมา อุปปชฺชนฺติ.
อกุสลานํ อุปปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา จ ธมฺมา
นิรุชฺฌิตถ อกุสลา จ ธมฺมา อุปปชฺชนฺติ.

(ข) ปจฺจนีกปฺปคฺคโล

๒๐๔.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปปชฺชนฺติ ตสฺส อกุสลา
ธมฺมา น นิรุชฺฌิตถาติ?

นิรุชฺฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ธมฺมา น นิรุชฺฌิตถ ตสฺส กุสลา
ธมฺมา น อุปปชฺชนฺตีติ?

นตฺถิ.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส อพฺยากตา
ธมฺมา น นිරุชฺฌิตถาติ?

นिरุชฺฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌิตถ
ตสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

นตถิ.

๒๐๕.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ
ตสฺส อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌิตถาติ?

นिरุชฺฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌิตถ
ตสฺส อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

นตถิ.

(ง) ปจฺจนีกโອກາໂສ

๒๐๖. ยตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ ตตถ อกุสลา
ธมฺมา น นिरุชฺฌิตถาติ?...เป....

(จ) ปจฺจนีกປຸគໂລກາສາ

๒๐๗.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ
ตสฺส ตตถ อกุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌิตถาติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ,

โน จ เตสํ ตตถ อกุสลา ฌมมา น นිරุชฌิตถ. สุทฐาวาสานํ
 ทุติเย จิตฺเต วตฺตมานเ อสญฺญสตฺตานํ เตสํ ตตถ กุสลา จ
 ฌมมา น อุปฺปชฺชนฺติ อกุสลา จ ฌมมา น นिरุชฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุสลา ฌมมา น นिरุชฌิตถ
 ตสฺส ตตถ กุสลา ฌมมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ฌมมา น อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส ตตถ
 อพฺยากตา ฌมมา น นिरุชฌิตถาติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ อสญฺญสตฺตานํ เตสํ ตตถ กุสลา ฌมมา
 น อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ อพฺยากตา ฌมมา น นिरุชฌิตถ.
 สุทฐาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ กุสลา จ ฌมมา
 น อุปฺปชฺชนฺติ อพฺยากตา จ ฌมมา น นिरุชฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ฌมมา น นिरุชฌิตถ
 ตสฺส ตตถ กุสลา ฌมมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

อามนฺตา.

๒๐๘.(ก) ยสฺส ยตถ อกุสลา ฌมมา น อุปฺปชฺชนฺติ
 ตสฺส ตตถ อพฺยากตา ฌมมา น นिरุชฌิตถาติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ อกุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ อสญฺญสตฺตานํ เตสํ ตตถ อกุสลา ฌมมา

น อุปฺปชฺชนติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา น นිරุชฺฌิตถ.
 สฺสทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนตานํ เตสํ ตตฺถ อกุสลา จ ธมฺมา
 น อุปฺปชฺชนติ อพฺยากตา จ ธมฺมา น นिरุชฺฌิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌิตถ
 ตสฺส ตตฺถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนตฺติ?

อามนฺตา.

(๕) ปจฺจุปฺปนฺนํ นานาคตาโร

(ก) อนฺโหลมปฺคฺคโล

๒๐๙.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนติ ตสฺส อกุสลา
 ธมฺมา นिरุชฺฌิสฺสนตฺติ?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรํ
 อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสนติ ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ
 กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนติ, โน จ เตสํ อกุสลา ธมฺมา
 นिरุชฺฌิสฺสนติ. อิตเรสํ กุสลานํ อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ
 กุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนติ อกุสลา จ ธมฺมา นिरุชฺฌิสฺสนติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ธมฺมา นिरุชฺฌิสฺสนติ
 ตสฺส กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนตฺติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภวคฺกขณเณ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเณ นิโรธสฺมาปฺปนฺนํ อสญฺญสฺสทฺตานํ เตสํ อกุสลา
 ธมฺมา นिरุชฺฌิสฺสนติ, โน จ เตสํ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนติ.

กุสลานํ อุปปาทกฺขณเ เตสํ อกุสลา จ ธมฺมา นිරุชฺฉิสฺสนฺติ
 กุสลา จ ธมฺมา อุปปชฺชนฺติ.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา อุปปชฺชนฺติ ตสฺส อพฺยากตา ธมฺมา
 นිරุชฺฉิสฺสนฺตํ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา นिरุชฺฉิสฺสนฺติ
 ตสฺส กุสลา ธมฺมา อุปปชฺชนฺตํ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปปาทกฺขณเ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสญฺญสฺส ตานํ เตสํ อพฺยากตา
 ธมฺมา นिरุชฺฉิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ กุสลา ธมฺมา อุปปชฺชนฺติ.
 กุสลานํ อุปปาทกฺขณเ เตสํ อพฺยากตา จ ธมฺมา นिरุชฺฉิสฺสนฺติ
 กุสลา จ ธมฺมา อุปปชฺชนฺติ.

๒๑๐.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา อุปปชฺชนฺติ
 ตสฺส อพฺยากตา ธมฺมา นिरุชฺฉิสฺสนฺตํ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา นिरุชฺฉิสฺสนฺติ
 ตสฺส อกุสลา ธมฺมา อุปปชฺชนฺตํ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ อกุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปปาทกฺขณเ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสญฺญสฺส ตานํ เตสํ อพฺยากตา
 ธมฺมา นिरุชฺฉิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ อกุสลา ธมฺมา อุปปชฺชนฺติ.

อกุสลานํ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ อพฺยากตา จ ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺติ
 อกุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.

(ข) อนฺุโลมโอภาโส

๒๑๑. ยตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตตถ อกุสลา ธมฺมา
 นิร์ชฌิสฺสนฺตํ?...เป....

(ค) อนฺุโลมปุคฺคโลกาสา

๒๑๒.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส ตตถ
 อกุสลา ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺตํ?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณเ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
 อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสนฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตถ
 กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมฺมา
 นิร์ชฌิสฺสนฺติ. อิตเรสํ กุสลานํ อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตถ
 กุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ อกุสลา จ ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุสลา ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺติ
 ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺตํ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณเ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺติ, โน จ
 เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ. กุสลานํ อุปฺปาทกฺขณเ

เตสํ ตตถ อกุສลา จ ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺติ กุສลา จ ธมฺมา
อูปฺปชฺชนฺติ.

(ก) ยสฺส ยตถ กุສลา ธมฺมา อูปฺปชฺชนฺติ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺตීติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ กุສลา ธมฺมา อูปฺปชฺชนฺตීติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ กุສลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อูปฺปาทกฺขณฺเ อสฺสยสฺสตาณํ เตสํ ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา
นิร์ชฌิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ กุສลา ธมฺมา อูปฺปชฺชนฺติ.
กุສลาณํ อูปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ตตถ อพฺยากตา จ ธมฺมา
นิร์ชฌิสฺสนฺติ กุສลา จ ธมฺมา อูปฺปชฺชนฺติ.

๒๑๓.(ก) ยสฺส ยตถ อกุສลา ธมฺมา อูปฺปชฺชนฺติ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺตීติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิร์ชฌิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ อกุສลา ธมฺมา อูปฺปชฺชนฺตīติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ อกุສลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อูปฺปาทกฺขณฺเ อสฺสยสฺสตาณํ เตสํ ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา
นิร์ชฌิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ อกุສลา ธมฺมา อูปฺปชฺชนฺติ.

อกุสลานํ อุปฺปาทกฺขณํ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา จ ธมฺมา
 นิรุชฺฌิสฺสนฺติ อกุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชนฺติ.

(ข) ปัจฉนีกปุคฺคโล

๒๑๔.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส อกุสลา
 ธมฺมา น นิรุชฺฌิสฺสนฺตීติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณํ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณํ นิโรธสฺมาปนฺนํ อสญฺญสฺตฺตานํ เตสํ
 กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ อกุสลา ธมฺมา
 น นิรุชฺฌิสฺสนฺติ. อคฺคมคฺคสฺส ภงฺกกฺขณํ อรหฺนฺตานํ
 ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสนฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส
 ภงฺกกฺขณํ เตสํ กุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ อกุสลา จ
 ธมฺมา น นิรุชฺฌิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ธมฺมา น นิรุชฺฌิสฺสนฺติ
 ตสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺตීติ?

อคฺคมคฺคสฺส อุปฺปาทกฺขณํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
 อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสนฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณํ เตสํ
 อกุสลา ธมฺมา น นิรุชฺฌิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ กุสลา ธมฺมา
 น อุปฺปชฺชนฺติ. อคฺคมคฺคสฺส ภงฺกกฺขณํ อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส
 อนนฺตรา อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสนฺติ ตสฺส จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณํ เตสํ

อกุสลา จ ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ กุสลา จ ธมฺมา
น อุปฺปชฺชนฺติ.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ ตสฺส อพฺยากตา
ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ กุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณฺเ นีโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสยสฺสตาณํ เตสํ
กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ อพฺยากตา ธมฺมา
น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ. ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ เตสํ กุสลา จ ธมฺมา
น อุปฺปชฺชนฺติ อพฺยากตา จ ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ
ตสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺตีติ?

อามนฺตา.

๒๑๕.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ
ตสฺส อพฺยากตา ธมฺมา น นีรุชฺฌิสฺสนฺตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ อกุสลวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณฺเ นีโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสยสฺสตาณํ เตสํ
อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ, โน จ เตสํ อพฺยากตา ธมฺมา
น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ. ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ เตสํ
อกุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนฺติ อพฺยากตา จ ธมฺมา
น นีรุชฺฌิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยา­ก­ตา ธมฺมา น นี­รุ­ชฺฌิ­ส­ส­น­ติ
ต­สฺส อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ชน­ตี­ติ?

อา­ม­น­ตา.

(ง) ปจฺจ­นี­ก­โ­ก­กา­โส

๒๑๖. ย­ตฺถ กุ­ส­ลา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ชน­ติ ต­ตฺถ อ­กุ­ส­ลา
ธมฺมา น นี­รุ­ชฺฌิ­ส­ส­น­ตี­ติ?...เป....

(จ) ปจฺจ­นี­ก­ปุ­ค­ค­โล­กา­สา

๒๑๗.(ก) ย­สฺส ย­ตฺถ กุ­ส­ลา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ชน­ติ
ต­สฺส ต­ตฺถ อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา น นี­รุ­ชฺฌิ­ส­ส­น­ตี­ติ?

สพ­เพ­สํ จิต­ต­สฺส ภง­ค­ก­ข­เณ กุ­ส­ล­วิ­ป­ป­ย­ตฺต­จิต­ต­สฺส
อุ­ป­ปา­ท­ก­ข­เณ เ­ส­สํ ต­ตฺถ กุ­ส­ลา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ชน­ติ,
โน จ เ­ส­สํ ต­ตฺถ อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา น นี­รุ­ชฺฌิ­ส­ส­น­ติ. อ­ค­ค­ม­ค­ค­สฺส
ภง­ค­ก­ข­เณ อ­ร­ห­น­ตา­นํ ย­สฺส จิต­ต­สฺส อ­น­น­ต­รา อ­ค­ค­ม­ค­คํ
ป­ภฺ­ล­ภิ­ส­ส­น­ติ ต­สฺส จิต­ต­สฺส ภง­ค­ก­ข­เณ อ­ส­ล­ย­ส­ต­ตา­นํ เ­ส­สํ ต­ตฺถ
กุ­ส­ลา จ ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ชน­ติ อ­กุ­ส­ลา จ ธมฺมา
น นี­รุ­ชฺฌิ­ส­ส­น­ติ.

(ข) ย­สฺส วา ปน ย­ตฺถ อ­กุ­ส­ลา ธมฺมา น นี­รุ­ชฺฌิ­ส­ส­น­ติ
ต­สฺส ต­ตฺถ กุ­ส­ลา ธมฺมา น อุ­ป­ป­ช­ชน­ตี­ติ?

อ­ค­ค­ม­ค­ค­สฺส อุ­ป­ปา­ท­ก­ข­เณ ย­สฺส จิต­ต­สฺส อ­น­น­ต­รา
อ­ค­ค­ม­ค­คํ ป­ภฺ­ล­ภิ­ส­ส­น­ติ ต­สฺส จิต­ต­สฺส อุ­ป­ปา­ท­ก­ข­เณ เ­ส­สํ ต­ตฺถ

อกุสลา ธมมา น นิรุชฌิสสนติ, โน จ เตสํ ตตถ กุสลา ธมมา
 น อุปุปชชนติ. อคคมคคสส ภงคกขณเ อรหนตานิ ยสส จิตตสส
 อนนุตรา อคคมคคํ ปฏิลลิสสนติ ตสส จิตตสส ภงคกขณเ
 อสยลสตตานิ เตสํ ตตถ อกุสลา จ ธมมา น นิรุชฌิสสนติ
 กุสลา จ ธมมา น อุปุปชชนติ.

(ก) ยสส ยตถ กุสลา ธมมา น อุปุปชชนติ ตสส ตตถ
 อพยากตา ธมมา น นิรุชฌิสสนตීติ?

สพเพสํ จิตตสส ภงคกขณเ กุสลวิปปยุตตจิตตสส
 อุปุปาทกขณเ อสยลสตตานิ เตสํ ตตถ กุสลา ธมมา
 น อุปุปชชนติ, โน จ เตสํ ตตถ อพยากตา ธมมา
 น นิรุชฌิสสนติ. ปจฉิมจิตตสส ภงคกขณเ เตสํ ตตถ
 กุสลา จ ธมมา น อุปุปชชนติ อพยากตา จ ธมมา
 น นิรุชฌิสสนติ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ อพยากตา ธมมา น นิรุชฌิสสนติ
 ตสส ตตถ กุสลา ธมมา น อุปุปชชนตීติ?

อามนตฺตา.

๒๑๘.(ก) ยสส ยตถ อกุสลา ธมมา น อุปุปชชนติ
 ตสส ตตถ อพยากตา ธมมา น นิรุชฌิสสนตīติ?

สพเพสํ จิตตสส ภงคกขณเ อกุสลวิปปยุตตจิตตสส
 อุปุปาทกขณเ อสยลสตตานิ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมมา

น อุปฺปชฺชนติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา
 น นิรุชฺฌิสฺสนฺติ. ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ เตสํ ตตฺถ
 อกฺกุสลา จ ธมฺมา น อุปฺปชฺชนติ อพฺยากตา จ ธมฺมา
 น นิรุชฺฌิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อพฺยากตา ธมฺมา น นิรุชฺฌิสฺสนฺติ
 ตสฺส ตตฺถ อกฺกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชนตีติ?
 อามนฺตา.

(๖) อตีตानาคตวโร

(ก) อนุโลมปคฺคโล

๒๑๙.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส อกฺกุสลา
 ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺตีติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคิํ อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตฺรา
 อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสนฺติ เตสํ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตฺถ, โน จ
 เตสํ อกฺกุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ. อิตฺเรสํ เตสํ กุสลา จ ธมฺมา
 อุปฺปชฺชิตฺถ อกฺกุสลา จ ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อกฺกุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ ตสฺส กุสลา
 ธมฺมา อุปฺปชฺชิตฺถาติ?
 อามนฺตา.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส อพฺยากตา ธมฺมา
 นิรุชฺฌิสฺสนฺตีติ?

ปจฉิมจิตตสส ภงคกขณ เตสํ กุสลา ธมมา อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ อพฺยากตา ธมมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ. อิตเรสํ เตสํ
กุสลา จ ธมมา อุปฺปชฺชิตถ อพฺยากตา จ ธมมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ
ตสฺส กุสลา ธมมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

๒๒๐.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมมา อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส อพฺยากตา
ธมมา นิรุชฺฌิสฺสนฺตีติ?

ปจฉิมจิตตสส ภงคกขณ เตสํ อกุสลา ธมมา อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ อพฺยากตา ธมมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ. อิตเรสํ เตสํ
อกุสลา จ ธมมา อุปฺปชฺชิตถ อพฺยากตา จ ธมมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ
ตสฺส อกุสลา ธมมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) อนุลอมโสภาโส

๒๒๑. ยตถ กุสลา ธมมา อุปฺปชฺชิตถ ตตถ อกุสลา ธมมา
นิรุชฺฌิสฺสนฺตีติ?...เป....

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๒๒๒.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อกุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนตีติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺขิํ อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสนฺติ เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ. อิตเรสํ
จตุวโถการานํ ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตถ กุสลา จ ธมฺมา
อุปฺปชฺชิตถ อกุสลา จ ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุสลา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺหิตฺเต จิตฺเต วตฺตมาเน เตสํ ตตถ อกุสลา
ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ.
อิตเรสํ จตุวโถการานํ ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตถ อกุสลา จ ธมฺมา
นิรุชฺฌิสฺสนฺติ กุสลา จ ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺตีติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเน เตสํ ตตถ กุสลา ธมฺมา
อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ.
อิตเรสํ จตุวโถการานํ ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตถ กุสลา จ ธมฺมา
อุปฺปชฺชิตถ อพฺยากตา จ ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานเ อสญฺญสฺสตาณํ
เตสํ ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ
กุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ จตฺตวโถการานํ ปญฺจวโถการานํ
เตสํ ตตถ อพฺยากตา จ ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ กุสลา จ ธมฺมา
อุปฺปชฺชิตถ.

๒๒๓.(ก) ยสฺส ยตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺตีติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมฺมา
อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ.
อิตเรสํ จตฺตวโถการานํ ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตถ อกุสลา จ ธมฺมา
อุปฺปชฺชิตถ อพฺยากตา จ ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานเ อสญฺญสฺสตาณํ
เตสํ ตตถ อพฺยากตา ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ ตตถ
อกุสลา ธมฺมา อุปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ จตฺตวโถการานํ ปญฺจวโถการานํ
เตสํ ตตถ อพฺยากตา จ ธมฺมา นิรุชฺฌิสฺสนฺติ อกุสลา จ ธมฺมา
อุปฺปชฺชิตถ.

(ฅ) ปจจนีกปุคฺคโล

๒๒๔.(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส อกุสลา
ธมฺมา น นිරุชฺฌิสฺสนตฺติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน อกุสลา ธมฺมา น นिरุชฺฌิสฺสนตฺติ
ตสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส อพฺยากตา
ธมฺมา น นिरุชฺฌิสฺสนตฺติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌิสฺสนตฺติ
ตสฺส กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

๒๒๕.(ก) ยสฺส อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌิสฺสนตฺติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน อพฺยากตา ธมฺมา น นिरุชฺฌิสฺสนตฺติ
ตสฺส อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

(ง) ปจจนีโกกาโส

๒๒๖. ยตถ กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ อกุสลา
ธมมา น นิรุชฺฌิสฺสนตฺติ?...เป....

(จ) ปจจนีกบุคคลโลกาสา

๒๒๗.(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ อกุสลา ธมมา น นิรุชฺฌิสฺสนตฺติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานเ เตสํ ตตถ
กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมมา
น นิรุชฺฌิสฺสนติ. อสฺสยสฺส ตตานํ เตสํ ตตถ กุสลา จ ธมมา
น อุปฺปชฺชิตถ อกุสลา จ ธมมา น นิรุชฺฌิสฺสนติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อกุสลา ธมมา น นิรุชฺฌิสฺสนติ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อคฺคมคฺคสมํกฺคิํ อรหฺนฺตานํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
อคฺคมคฺคํ ปฏฺฐิสฺสนติ เตสํ ตตถ อกุสลา ธมมา
น นิรุชฺฌิสฺสนติ, โน จ เตสํ ตตถ กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิตถ.
อสฺสยสฺส ตตานํ เตสํ ตตถ อกุสลา จ ธมมา น นิรุชฺฌิสฺสนติ
กุสลา จ ธมมา น อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ กุสลา ธมมา น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อพฺยากตา ธมมา น นิรุชฺฌิสฺสนตฺติ?

นิรุชฺฌิสฺสนติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยาภตา ธมฺมา น นิร์ชฌิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ กุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตฺถาติ?

อุปฺปชฺชิตฺถ.

๒๒๘.(ก) ยสฺส ยตถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตฺถ
ตสฺส ตตถ อพฺยาภตา ธมฺมา น นิร์ชฌิสฺสนฺตีติ?

นิร์ชฌิสฺสนฺติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อพฺยาภตา ธมฺมา น นิร์ชฌิสฺสนฺติ
ตสฺส ตตถ อกุสลา ธมฺมา น อุปฺปชฺชิตฺถาติ?

อุปฺปชฺชิตฺถ.

อุปฺปาทนิโรธวโร.

ปวตฺติวโร นิฏฺฐิต.

๓. ภาวนาวาโร

๒๒๙.(ก) โย กุสลํ ธมฺมํ ภาเวตี โส อกุสลํ ธมฺมํ ปชหตีตี?
อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อกุสลํ ธมฺมํ ปชหตี โส กุสลํ ธมฺมํ
ภาเวตีตี?

อามนฺตา.

(ก) โย กุสลํ ธมฺมํ น ภาเวตี โส อกุสลํ ธมฺมํ นปฺปชหตีตี?
อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อกุสลํ ธมฺมํ นปฺปชหตี โส กุสลํ ธมฺมํ
น ภาเวตีตี?

อามนฺตา...เป....

ภาวนาวาโร.

ธมฺมยมกํ นิฏฺฐิตํ.

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส

๑๐. อินทริยยมกั

๑. ปณณตติวโร

(ก) อุทเทโส

๑. พาวีสตินทริยานิ – จกขุนทริยั, โสตินทริยั, ฆานินทริยั, ชิวหินทริยั, กายินทริยั, มนินทริยั, อิตถินทริยั, ปุริสินทริยั, ชีวิตินทริยั, สุกินทริยั, ทุกชินทริยั, โสมนสสินทริยั, โทมนสสินทริยั, อุเปกชินทริยั, สหุจินทริยั, วีริยินทริยั, สตินทริยั, สมาธิทริยั, ปณณินทริยั, อนณณวาทณณสสามิตินทริยั, อณณินทริยั, อณณวาทาวินทริยั.

๑. ปทโสธรวาโร

(ก) อนุโลม

๒.(ก) จกขุ จกขุนทริยั?

(ข) จกขุนทริยั จกขุ?

(ก) โสต้ โสตินทริยั?

(ข) โสตินทริยั โสต้?

(ก) ฆานัน ฆานินทริยั?

(ข) ฆานินทริยั ฆานัน?

(ก) ชิวหา ชิวหินทริยั?

(ข) ชิวหินทริยั ชิวหา?

(ก) กาโย กายินทริย์?

(ข) กายินทริย์ กาโย?

(ก) มโน มนินทริย์?

(ข) มนินทริย์ มโน?

(ก) อิตถิ อิตถินทริย์?

(ข) อิตถินทริย์ อิตถิ?

(ก) ปุริโส ปุริสินทริย์?

(ข) ปุริสินทริย์ ปุริโส?

(ก) ชีวติ ชีวตินทริย์?

(ข) ชีวตินทริย์ ชีวติ?

(ก) สุขิ สุขินทริย์?

(ข) สุขินทริย์ สุขิ?

(ก) ทุกขิ ทุกخينทริย์?

(ข) ทุกخينทริย์ ทุกขิ?

(ก) โสมนสฺส โสมนสฺสินทริย์?

(ข) โสมนสฺสินทริย์ โสมนสฺส?

(ก) โทมนสฺส โทมนสฺสินทริย์?

(ข) โทมนสฺสินทริย์ โทมนสฺส?

(ก) อุเปกฺขา อุเปกฺخينทริย์?

(ข) อุเปกฺخينทริย์ อุเปกฺขา?

(ก) สทุธำ สทุธิณฺทริย?

(ข) สทุธิณฺทริย สทุธำ?

(ก) วีริยํ วีริยิณฺทริย?

(ข) วีริยิณฺทริย วีริย?

(ก) สติ สติณฺทริย?

(ข) สติณฺทริย สติ?

(ก) สมำธิ สมำธิณฺทริย?

(ข) สมำธิณฺทริย สมำธิ?

(ก) ปญฺณำ ปญฺณิณฺทริย?

(ข) ปญฺณิณฺทริย ปญฺณำ?

(ก) อนญฺณำตญฺณสฺสำมีติ อนญฺณำตญฺณสฺสำมีติณฺทริย?

(ข) อนญฺณำตญฺณสฺสำมีติณฺทริย อนญฺณำตญฺณสฺสำมีติ?

(ก) อญฺณํ อญฺณิณฺทริย?

(ข) อญฺณิณฺทริย อญฺณํ?

(ก) อญฺณำตāvī อญฺณำตāvินฺทริย?

(ข) อญฺณำตāvินฺทริย อญฺณำตāvī?

(ข) ปจฺจนีกํ

๓.(ก) น จกฺขุ น จกฺขุณฺทริย?

(ข) น จกฺขุณฺทริย น จกฺขุ?

- (ก) น โสต้ น โสติณทริย?
- (ข) น โสติณทริย น โสต้?
- (ก) น ฆานํ น ฆานินทริย?
- (ข) น ฆานินทริย น ฆานํ?
- (ก) น ชิวหา น ชิวหินทริย?
- (ข) น ชิวหินทริย น ชิวหา?
- (ก) น กาโย น กายินทริย?
- (ข) น กายินทริย น กาโย?
- (ก) น มโน น มนินทริย?
- (ข) น มนินทริย น มโน?
- (ก) น อิตถิ น อิตถินทริย?
- (ข) น อิตถินทริย น อิตถิ?
- (ก) น ปุริโส น ปุริสินทริย?
- (ข) น ปุริสินทริย น ปุริโส?
- (ก) น ชีวต้ น ชีวติณทริย?
- (ข) น ชีวติณทริย น ชีวต้?
- (ก) น สุขํ น สุขินทริย?
- (ข) น สุขินทริย น สุขํ?
- (ก) น ทุกขํ น ทุกخينทริย?
- (ข) น ทุกخينทริย น ทุกขํ?

(ก) น โสมนสฺสํ น โสมนสฺสินทฺริยํ?

(ข) น โสมนสฺสินทฺริยํ น โสมนสฺสํ?

(ก) น โทมนสฺสํ น โทมนสฺสินทฺริยํ?

(ข) น โทมนสฺสินทฺริยํ น โทมนสฺสํ?

(ก) น อุเปกฺขา น อุเปกฺขินทฺริยํ?

(ข) น อุเปกฺขินทฺริยํ น อุเปกฺขา?

(ก) น สทฺธา น สทฺธินทฺริยํ?

(ข) น สทฺธินทฺริยํ น สทฺธา?

(ก) น วีริยํ น วีริยินทฺริยํ?

(ข) น วีริยินทฺริยํ น วีริยํ?

(ก) น สติ น สตินทฺริยํ?

(ข) น สตินทฺริยํ น สติ?

(ก) น สมาธิ น สมาธินทฺริยํ?

(ข) น สมาธินทฺริยํ น สมาธิ?

(ก) น ปญฺญา น ปญฺณินทฺริยํ?

(ข) น ปญฺณินทฺริยํ น ปญฺญา?

(ก) น อนญฺญาตญฺญาสฺสามีติ น อนญฺญาตญฺญาสฺสามีตินทฺริยํ?

(ข) น อนญฺญาตญฺญาสฺสามีตินทฺริยํ น อนญฺญาตญฺญาสฺสามีติ?

(ก) น อญฺญํ น อญฺญินทฺริยํ?

(ข) น อญฺญินทฺริยํ น อญฺญํ?

(ก) น อญญาตาวิ น อญญาตาวินทริย?

(ข) น อญญาตาวินทริย น อญญาตาวิ?

๒.ปทโสทรนมูลจกกวโร

(ก) อนุโลม

๔.(ก) จกขุ จกขุณทริย?

(ข) อินทริยา โสติณทริย?

(ก) จกขุ จกขุณทริย?

(ข) อินทริยา ฆานินทริย?

(ก) จกขุ จกขุณทริย?

(ข) อินทริยา ชิวหินทริย?

(ก) จกขุ จกขุณทริย?

(ข) อินทริยา กายินทริย?

(ก) จกขุ จกขุณทริย?

(ข) อินทริยา มนินทริย?

(ก) จกขุ จกขุณทริย?

(ข) อินทริยา อิตถินทริย?

(ก) จกขุ จกขุณทริย?

(ข) อินทริยา ปุริสินทริย?

(ก) จกขุ จกขุณทริย?

(ข) อินทริยา ชีวิตินทริย?

- (ก) จกขุ จกขุณฺทริยํ?
- (ข) อินทริยา สุกขินฺทริยํ?
- (ก) จกขุ จกขุณฺทริยํ?
- (ข) อินทริยา ทุกขินฺทริยํ?
- (ก) จกขุ จกขุณฺทริยํ?
- (ข) อินทริยา โสมนสฺสินฺทริยํ?
- (ก) จกขุ จกขุณฺทริยํ?
- (ข) อินทริยา โทมนสฺสินฺทริยํ?
- (ก) จกขุ จกขุณฺทริยํ?
- (ข) อินทริยา อุเปกฺขินฺทริยํ?
- (ก) จกขุ จกขุณฺทริยํ?
- (ข) อินทริยา สทฺธิณฺทริยํ?
- (ก) จกขุ จกขุณฺทริยํ?
- (ข) อินทริยา วีริยินฺทริยํ?
- (ก) จกขุ จกขุณฺทริยํ?
- (ข) อินทริยา สติณฺทริยํ?
- (ก) จกขุ จกขุณฺทริยํ?
- (ข) อินทริยา สมาธิณฺทริยํ?
- (ก) จกขุ จกขุณฺทริยํ?
- (ข) อินทริยา ปญฺณินฺทริยํ?

(ก) จกขุ จกขุณฺทริย?

(ข) อินฺทริยา อนนฺดาตณฺณสฺสามิตินฺทริย?

(ก) จกขุ จกขุณฺทริย?

(ข) อินฺทริยา อณฺณินฺทริย?

(ก) จกขุ จกขุณฺทริย?

(ข) อินฺทริยา อณฺณาตาวิณฺทริย?

๕. โสตํ โสตินฺทริย?

อินฺทริยา จกขุณฺทริย?...เป....

(ก) โสตํ โสตินฺทริย?

(ข) อินฺทริยา อณฺณาตาวิณฺทริย?

๖. ฆานํ ฆานินฺทริย?

อินฺทริยา จกขุณฺทริย?...เป....

(ก) ฆานํ ฆานินฺทริย?

(ข) อินฺทริยา อณฺณาตาวิณฺทริย?

๗. ชิวหา ชิวหินฺทริย?

อินฺทริยา จกขุณฺทริย?...เป....

(ก) ชิวหา ชิวหินฺทริย?

(ข) อินฺทริยา อณฺณาตาวิณฺทริย?

๘. กาโย กายินฺทริย?

อินฺทริยา จกขุณฺทริย?...เป....

(ก) กาโย กายินทริย์?

(ข) อินทริยา อณฺณตาวิณทริย์?

๙. มโน มนินทริย์?

อินทริยา จกฺขณทริย์?...เป....

(ก) มโน มนินทริย์?

(ข) อินทริยา อณฺณตาวิณทริย์?

๑๐. อิตถิ อิตถินทริย์?

อินทริยา จกฺขณทริย์?...เป....

(ก) อิตถิ อิตถินทริย์?

(ข) อินทริยา อณฺณตาวิณทริย์?

๑๑. ปุริโส ปุริสินทริย์?

อินทริยา จกฺขณทริย์? ...เป....

(ก) ปุริโส ปุริสินทริย์?

(ข) อินทริยา อณฺณตาวิณทริย์?

๑๒. ชีวितํ ชีวิตินทริย์?

อินทริยา จกฺขณทริย์? ...เป....

(ก) ชีวितํ ชีวิตินทริย์?

(ข) อินทริยา อณฺณตาวิณทริย์?

๑๓. สุขํ สุขินทริย์?

อินทริยา จกฺขณทริย์?...เป....

(ก) สุขิ สุขินทริย?

(ข) อินทริยา อณฺณตาวิณฑริย?

๑๔. ทุกขิ ทุกخينทริย?

อินทริยา จกฺขุนทริย? ...เป....

(ก) ทุกขิ ทุกخينทริย?

(ข) อินทริยา อณฺณตาวิณฑริย?

๑๕. โสมนสฺสํ โสมนสฺสินทริย?

อินทริยา จกฺขุนทริย? ...เป....

(ก) โสมนสฺสํ โสมนสฺสินทริย?

(ข) อินทริยา อณฺณตาวิณฑริย?

๑๖. โทมนสฺสํ โทมนสฺสินทริย?

อินทริยา จกฺขุนทริย? ...เป....

(ก) โทมนสฺสํ โทมนสฺสินทริย?

(ข) อินทริยา อณฺณตาวิณฑริย?

๑๗. อุเปกฺขา อุเปกฺخينทริย?

อินทริยา จกฺขุนทริย? ...เป....

(ก) อุเปกฺขา อุเปกฺخينทริย?

(ข) อินทริยา อณฺณตาวิณฑริย?

๑๘. สทฺธา สทฺธินทริย?

อินทริยา จกฺขุนทริย?...เป....

(ก) สทุธำ สทุธิณทุริย?

(ข) อินทุริยำ อณณำตāvินทุริย?

๑๙. วีริย วิริยินทุริย?

อินทุริยำ จกขุณทุริย? ...เป....

(ก) วีริย วิริยินทุริย?

(ข) อินทุริยำ อณณำตāvินทุริย?

๒๐. สติ สตินทุริย?

อินทุริยำ จกขุณทุริย?...เป....

(ก) สติ สตินทุริย?

(ข) อินทุริยำ อณณำตāvินทุริย?

๒๑. สมำธิ สมำธิณทุริย?

อินทุริยำ จกขุณทุริย? ...เป....

(ก) สมำธิ สมำธิณทุริย?

(ข) อินทุริยำ อณณำตāvินทุริย?

๒๒. ปณณำ ปณณินทุริย?

อินทุริยำ จกขุณทุริย?...เป....

(ก) ปณณำ ปณณินทุริย?

(ข) อินทุริยำ อณณำตāvินทุริย?

๒๓. อนณณำตณณสุสāmīติ อนณณำตณณสุสāmīตินทุริย?

อินทุริยำ จกขุณทุริย?...เป....

(ก) อนนฺตภาตณฺณสฺสามีติ อนนฺตภาตณฺณสฺสามีตินฺทริยํ?

(ข) อินฺทริยา อณฺณตาวิณฺทริยํ?

๒๔. อณฺณํ อณฺณินฺทริยํ?

อินฺทริยา จกฺขุณฺทริยํ?...เป....

(ก) อณฺณํ อณฺณินฺทริยํ?

(ข) อินฺทริยา อณฺณตาวิณฺทริยํ?

๒๕. อณฺณตาวิ อณฺณตาวิณฺทริยํ?

อินฺทริยา จกฺขุณฺทริยํ? ...เป....

(ก) อณฺณตาวิ อณฺณตาวิณฺทริยํ?

(ข) อินฺทริยา อณฺณินฺทริยํ?

(ข) ปจฺจนี้กัม

๒๖.(ก) น จกฺขุ น จกฺขุณฺทริยํ?

(ข) น อินฺทริยา น โสติดินฺทริยํ?

(ก) น จกฺขุ น จกฺขุณฺทริยํ?

(ข) น อินฺทริยา น ฆานินฺทริยํ?

(ก) น จกฺขุ น จกฺขุณฺทริยํ?

(ข) น อินฺทริยา น ชิวฺหินฺทริยํ?

(ก) น จกฺขุ น จกฺขุณฺทริยํ?

(ข) น อินฺทริยา น กายินฺทริยํ?

- (ก) น จกขุ น จกขุณฺทริย?
- (ข) น อินฺทริยา น มนินฺทริย?
- (ก) น จกขุ น จกขุณฺทริย?
- (ข) น อินฺทริยา น อิตฺถินฺทริย?
- (ก) น จกขุ น จกขุณฺทริย?
- (ข) น อินฺทริยา น ปุริสินฺทริย?
- (ก) น จกขุ น จกขุณฺทริย?
- (ข) น อินฺทริยา น ชีวิตินฺทริย?
- (ก) น จกขุ น จกขุณฺทริย?
- (ข) น อินฺทริยา น สุขินฺทริย?
- (ก) น จกขุ น จกขุณฺทริย?
- (ข) น อินฺทริยา น ทุกฺขินฺทริย?
- (ก) น จกขุ น จกขุณฺทริย?
- (ข) น อินฺทริยา น โสมนสฺสินฺทริย?
- (ก) น จกขุ น จกขุณฺทริย?
- (ข) น อินฺทริยา น โทมนสฺสินฺทริย?
- (ก) น จกขุ น จกขุณฺทริย?
- (ข) น อินฺทริยา น อฺเปกฺขินฺทริย?
- (ก) น จกขุ น จกขุณฺทริย?
- (ข) น อินฺทริยา น สทฺธิณฺทริย?

(ก) น จกขุ น จกขุณฺทริย?

(ข) น อินฺทริยา น วีริยินฺทริย?

(ก) น จกขุ น จกขุณฺทริย?

(ข) น อินฺทริยา น สตินฺทริย?

(ก) น จกขุ น จกขุณฺทริย?

(ข) น อินฺทริยา น สมาธิณฺทริย?

(ก) น จกขุ น จกขุณฺทริย?

(ข) น อินฺทริยา น ปณฺณินฺทริย?

(ก) น จกขุ น จกขุณฺทริย?

(ข) น อินฺทริยา น อนณฺวาทณฺณสฺสามิตินฺทริย?

(ก) น จกขุ น จกขุณฺทริย?

(ข) น อินฺทริยา น อณฺณินฺทริย?

(ก) น จกขุ น จกขุณฺทริย?

(ข) น อินฺทริยา น อณฺณาทาวิณฺทริย?

๒๗.(ก) น โสถํ น โสถินฺทริย?

(ข) น อินฺทริยา น จกขุณฺทริย? ...เป...

น อินฺทริยา น อณฺณาทาวิณฺทริย?

๒๘.(ก) น ฆานํ น ฆานินฺทริย?

(ข) น อินฺทริยา น จกขุณฺทริย? ...เป...

น อินฺทริยา น อณฺณาทาวิณฺทริย?

๒๙.(ก) น ชิวหา น ชิวหินทริย?

(ข) น อินทริยา น จกขุนทริย? ...เป...

น อินทริยา น อณูตาวิณฑริย?

๓๐.(ก) น กาโย น กายินทริย?

(ข) น อินทริยา น จกขุนทริย? ...เป...

น อินทริยา น อณูตาวิณฑริย?

๓๑.(ก) น มโน น มนินทริย?

(ข) น อินทริยา น จกขุนทริย? ...เป...

น อินทริยา น อณูตาวิณฑริย?

๓๒.(ก) น อิตถิ น อิตถินทริย?

(ข) น อินทริยา น จกขุนทริย? ...เป...

น อินทริยา น อณูตาวิณฑริย?

๓๓.(ก) น ปุริโส น ปุริสินทริย?

(ข) น อินทริยา น จกขุนทริย? ...เป...

น อินทริยา น อณูตาวิณฑริย?

๓๔.(ก) น ชีวตัม น ชีวตินทริย?

(ข) น อินทริยา น จกขุนทริย? ...เป...

น อินทริยา น อณูตาวิณฑริย?

๓๕.(ก) น สุขิ น สุชินทริย?

(ข) น อินทริยา น จกฺขุนทริย? ...เป...

น อินทริยา น อณฺเฏตาวิณฑริย?

๓๖.(ก) น ทุกขิ น ทุกฺชินทริย?

(ข) น อินทริยา น จกฺขุนทริย? ...เป...

น อินทริยา น อณฺเฏตาวิณฑริย?

๓๗.(ก) น โสมนสฺสํ น โสมนสฺสินทริย?

(ข) น อินทริยา น จกฺขุนทริย? ...เป...

น อินทริยา น อณฺเฏตาวิณฑริย?

๓๘.(ก) น โทมนสฺสํ น โทมนสฺสินทริย?

(ข) น อินทริยา น จกฺขุนทริย? ...เป...

น อินทริยา น อณฺเฏตาวิณฑริย?

๓๙.(ก) น อุเปกฺขา น อุเปกฺชินทริย?

(ข) น อินทริยา น จกฺขุนทริย? ...เป...

น อินทริยา น อณฺเฏตาวิณฑริย?

๔๐.(ก) น สทฺธา น สทฺธินทริย?

(ข) น อินทริยา น จกฺขุนทริย? ...เป...

น อินทริยา น อณฺเฏตาวิณฑริย?

๔๑.(ก) น วิริยํ น วิริยินทริยํ?

(ข) น อินทริยา น จกฺขณฺทริยํ? ...เป...

น อินทริยา น อณฺเฏตาวิณฺทริยํ?

๔๒.(ก) น สติ น สตินทริยํ?

(ข) น อินทริยา น จกฺขณฺทริยํ? ...เป...

น อินทริยา น อณฺเฏตาวิณฺทริยํ?

๔๓.(ก) น สมาธิ น สมาธินทริยํ?

(ข) น อินทริยา น จกฺขณฺทริยํ? ...เป...

น อินทริยา น อณฺเฏตาวิณฺทริยํ?

๔๔.(ก) น ปญฺญา น ปญฺณินทริยํ?

(ข) น อินทริยา น จกฺขณฺทริยํ? ...เป...

น อินทริยา น อณฺเฏตาวิณฺทริยํ?

๔๕.(ก) น อนณฺเฏตถฺยสสํมัตติ น อนณฺเฏตถฺยสสํมัตตินทริยํ?

(ข) น อินทริยา น จกฺขณฺทริยํ? ...เป...

น อินทริยา น อณฺเฏตาวิณฺทริยํ?

๔๖.(ก) น อญฺญํ น อญฺณินทริยํ?

(ข) น อินทริยา น จกฺขณฺทริยํ? ...เป...

น อินทริยา น อณฺเฏตาวิณฺทริยํ?

๔๗.(ก) น อณูภาตาวิ น อณูภาตาวินทริย?

(ข) น อินทริยา น จกขุณทริย? ...เป...

น อินทริยา น อณูอินทริย?

๓. สุตินทริยวาโร

(ก) อนุโลม

๔๘.(ก) จกขุ อินทริย?

(ข) อินทริยา จกขุ?

(ก) โสตฺ อินทริย?

(ข) อินทริยา โสตฺ?

(ก) ฆานํ อินทริย?

(ข) อินทริยา ฆานํ?

(ก) ชิวหา อินทริย?

(ข) อินทริยา ชิวหา?

(ก) กาโย อินทริย?

(ข) อินทริยา กาโย?

(ก) มโน อินทริย?

(ข) อินทริยา มโน?

(ก) อิตถิ อินทริย?

(ข) อินทริยา อิตถิ?

- (ก) ปุริโส อินทริย?
- (ข) อินทริยา ปุริโส?
- (ก) ชีวติ อินทริย?
- (ข) อินทริยา ชีวติ?
- (ก) สุขํ อินทริย?
- (ข) อินทริยา สุข?
- (ก) ทุกขํ อินทริย?
- (ข) อินทริยา ทุกข?
- (ก) โสมนสํ อินทริย?
- (ข) อินทริยา โสมนส?
- (ก) โทมนสํ อินทริย?
- (ข) อินทริยา โทมนส?
- (ก) อูปะกขา อินทริย?
- (ข) อินทริยา อูปะกขา?
- (ก) สทธา อินทริย?
- (ข) อินทริยา สทธา?
- (ก) วีริยํ อินทริย?
- (ข) อินทริยา วีริย?
- (ก) สติ อินทริย?
- (ข) อินทริยา สติ?

- (ก) สมาธิ อินทริย์?
- (ข) อินทริยา สมาธิ?
- (ก) ปณฺญา อินทริย์?
- (ข) อินทริยา ปณฺญา?
- (ก) อนณฺญาตณฺณสฺสามีติ อินทริย์?
- (ข) อินทริยา อนณฺญาตณฺณสฺสามีติ?
- (ก) อณฺณํ อินทริย์?
- (ข) อินทริยา อณฺณํ?
- (ก) อณฺณาตาวิ อินทริย์?
- (ข) อินทริยา อณฺณาตาวิ?

(ข) ปจฺจนี้กํ

- ๔๙.(ก) น จกฺขุ น อินทริย์?
- (ข) น อินทริยา น จกฺขุ?
- (ก) น โสถํ น อินทริย์?
- (ข) น อินทริยา น โสถํ?
- (ก) น ฆานํ น อินทริย์?
- (ข) น อินทริยา น ฆานํ?
- (ก) น ชิวหา น อินทริย์?
- (ข) น อินทริยา น ชิวหา?

(ก) น กาโย น อินทริย?

(ข) น อินทริยา น กาโย?

(ก) น มโน น อินทริย?

(ข) น อินทริยา น มโน?

(ก) น อิตถิ น อินทริย?

(ข) น อินทริยา น อิตถิ?

(ก) น ปุริโส น อินทริย?

(ข) น อินทริยา น ปุริโส?

(ก) น ชีวิต น อินทริย?

(ข) น อินทริยา น ชีวิต?

(ก) น สุขิ น อินทริย?

(ข) น อินทริยา น สุขิ?

(ก) น ทุกขิ น อินทริย?

(ข) น อินทริยา น ทุกขิ?

(ก) น โสมนสสิ น อินทริย?

(ข) น อินทริยา น โสมนสสิ?

(ก) น โทมนสสิ น อินทริย?

(ข) น อินทริยา น โทมนสสิ?

(ก) น อุเปกขา น อินทริย?

(ข) น อินทริยา น อุเปกขา?

(ก) น สทุธา น อินทริย์?

(ข) น อินทริยา น สทุธา?

(ก) น วีริย์ น อินทริย์?

(ข) น อินทริยา น วีริย์?

(ก) น สติ น อินทริย์?

(ข) น อินทริยา น สติ?

(ก) น สมาธิ น อินทริย์?

(ข) น อินทริยา น สมาธิ?

(ก) น ปญญา น อินทริย์?

(ข) น อินทริยา น ปญญา?

(ก) น อนญญาตญญสสามีติ น อินทริย์?

(ข) น อินทริยา น อนญญาตญญสสามีติ?

(ก) น อญญํ น อินทริย์?

(ข) น อินทริยา น อญญํ?

(ก) น อญญาตาวิ น อินทริย์?

(ข) น อินทริยา น อญญาตาวิ?

๔. สุตินทรียมลจกกวาโร

(ก) อนุโลม

๕๐.(ก) จกขุ อินทรียม?

(ข) อินทรียม โสต้?

(ก) จกขุ อินทรียม?

(ข) อินทรียม ฆาน?

(ก) จกขุ อินทรียม?

(ข) อินทรียม ชิวหา?

(ก) จกขุ อินทรียม?

(ข) อินทรียม กาโย?

(ก) จกขุ อินทรียม?

(ข) อินทรียม มโน?

(ก) จกขุ อินทรียม?

(ข) อินทรียม อิตถ?

(ก) จกขุ อินทรียม?

(ข) อินทรียม ปุริโส?

(ก) จกขุ อินทรียม?

(ข) อินทรียม ชีวิต?

(ก) จกขุ อินทรียม?

(ข) อินทรียม สุข?

(ก) จกขุ อินทรียม?

(ข) อินทรียม ทุกข์?

(ก) จกขุ อินทรียม?

(ข) อินทรียม โสมนสส?

(ก) จกขุ อินทรียม?

(ข) อินทรียม โทมนสส?

(ก) จกขุ อินทรียม?

(ข) อินทรียม อุเพกขา?

(ก) จกขุ อินทรียม?

(ข) อินทรียม สทฐา?

(ก) จกขุ อินทรียม?

(ข) อินทรียม วีริยม?

(ก) จกขุ อินทรียม?

(ข) อินทรียม สติ?

(ก) จกขุ อินทรียม?

(ข) อินทรียม สมาธิ?

(ก) จกขุ อินทรียม?

(ข) อินทรียม ปณณา?

(ก) จกขุ อินทรียม?

(ข) อินทรียม อนณณตณณสสามีติ?

(ก) จกขุ อินทรียม?

(ข) อินทรียม อณณ?

(ก) จกขุ อินทรียม?

(ข) อินทรียม อณณตาวิ?

๕๑.(ก) โสต้ อินทรียม?

(ข) อินทรียม จกขุ? ...เป...

อินทรียม อณณตาวิ?

๕๒.(ก) ฆานั อินทรียม?

(ข) อินทรียม จกขุ? ...เป...

อินทรียม อณณตาวิ?

๕๓.(ก) ชิวหา อินทรียม?

(ข) อินทรียม จกขุ? ...เป...

อินทรียม อณณตาวิ?

๕๔.(ก) กาโย อินทรียม?

(ข) อินทรียม จกขุ? ...เป...

อินทรียม อณณตาวิ?

๕๕.(ก) มโน อินทรียม?

(ข) อินทรียม จกขุ? ...เป...

อินทรียม อณณตาวิ?

๕๖.(ก) อิตถิ อินทรียม?

(ข) อินทรียม จกขุ? ...เป...

อินทรียม อณณาตาวิ?

๕๗.(ก) ปุริโส อินทรียม?

(ข) อินทรียม จกขุ? ...เป...

อินทรียม อณณาตาวิ?

๕๘.(ก) ชีวติ อินทรียม?

(ข) อินทรียม จกขุ? ...เป...

อินทรียม อณณาตาวิ?

๕๙.(ก) สุขิ อินทรียม?

(ข) อินทรียม จกขุ? ...เป...

อินทรียม อณณาตาวิ?

๖๐.(ก) ทุกขิ อินทรียม?

(ข) อินทรียม จกขุ? ...เป...

อินทรียม อณณาตาวิ?

๖๑.(ก) โสมนสสั อินทรียม?

(ข) อินทรียม จกขุ? ...เป...

อินทรียม อณณาตาวิ?

๖๒.(ก) โทมนสส์ อินทรียม?

(ข) อินทรียม จกขุ? ...เป...

อินทรียม อณณาตาวิ?

๖๓.(ก) อุเปกขา อินทรียม?

(ข) อินทรียม จกขุ? ...เป...

อินทรียม อณณาตาวิ?

๖๔.(ก) สหฐา อินทรียม?

(ข) อินทรียม จกขุ? ...เป...

อินทรียม อณณาตาวิ?

๖๕.(ก) วีริยม อินทรียม ?

(ข) อินทรียม จกขุ? ...เป...

อินทรียม อณณาตาวิ?

๖๖.(ก) สติ อินทรียม?

(ข) อินทรียม จกขุ? ...เป...

อินทรียม อณณาตาวิ?

๖๗.(ก) สมาธิ อินทรียม?

(ข) อินทรียม จกขุ? ...เป...

อินทรียม อณณาตาวิ?

๖๘.(ก) ปณฺหา อินทรียม?

(ข) อินทรียม จกฺขุ? ...เป...

อินทรียม อณฺหาตาวิ?

๖๙.(ก) อนณฺหาตณฺสสามีติ อินทรียม?

(ข) อินทรียม จกฺขุ? ...เป...

อินทรียม อณฺหาตาวิ?

๗๐.(ก) อณฺณ อินทรียม?

(ข) อินทรียม จกฺขุ? ...เป...

อินทรียม อณฺหาตาวิ?

๗๑.(ก) อณฺหาตาวิ อินทรียม?

(ข) อินทรียม จกฺขุ? ...เป...

อินทรียม อณฺณ?

(ข) ปจฺจนีกั

๗๒.(ก) น จกฺขุ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น โสถ?

(ก) น จกฺขุ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น ฆาน?

(ก) น จกฺขุ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น ชิวหา?

(ก) น จกขุ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น กาโย?

(ก) น จกขุ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น มโน?

(ก) น จกขุ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น อิตถิ?

(ก) น จกขุ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น ปุริโส?

(ก) น จกขุ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น ชีวิต?

(ก) น จกขุ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น สุข?

(ก) น จกขุ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น ทุกข์?

(ก) น จกขุ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น โสมนส?

(ก) น จกขุ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น โทมนส?

(ก) น จกขุ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น อุเปกขา?

(ก) น จกขุ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น สทฐา?

(ก) น จกขุ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น วีรีย?

(ก) น จกขุ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น สติ?

(ก) น จกขุ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น สมาธิ?

(ก) น จกขุ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น ปญญา?

(ก) น จกขุ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น อนญญาตญญสสามีติ?

(ก) น จกขุ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น อญญ?

(ก) น จกขุ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น อญญาตาวิ?

๗๓.(ก) น โสต้ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น จกขุ? ...เป...

น อินทรียม น อญญาตาวิ?

๗๔.(ก) น ฆานํ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น จกขุ? ...เป...

น อินทรียม น อณฺณตาวิ?

๗๕.(ก) น ชิวหา น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น จกขุ? ...เป...

น อินทรียม น อณฺณตาวิ?

๗๖.(ก) น กาโย น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น จกขุ? ...เป...

น อินทรียม น อณฺณตาวิ?

๗๗.(ก) น มโน น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น จกขุ? ...เป...

น อินทรียม น อณฺณตาวิ?

๗๘.(ก) น อิตถิ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น จกขุ? ...เป...

น อินทรียม น อณฺณตาวิ?

๗๙.(ก) น ปุริโส น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น จกขุ? ...เป...

น อินทรียม น อณฺณตาวิ?

๘๐.(ก) น ชีวิตํ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น จกขุ? ...เป...

น อินทรียม น อณฺณตาวี?

๘๑.(ก) น สุขํ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น จกขุ? ...เป...

น อินทรียม น อณฺณตาวี?

๘๒.(ก) น ทุกขํ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น จกขุ? ...เป...

น อินทรียม น อณฺณตาวี?

๘๓.(ก) น โสมนสฺสํ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น จกขุ? ...เป...

น อินทรียม น อณฺณตาวี?

๘๔.(ก) น โทมนสฺสํ น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น จกขุ? ...เป...

น อินทรียม น อณฺณตาวี?

๘๕.(ก) น อุเปกขา น อินทรียม?

(ข) น อินทรียม น จกขุ? ...เป...

น อินทรียม น อณฺณตาวี?

๘๖.(ก) น สทุธา น อินทริยั?

(ข) น อินทริยา น จกขุ? ...เป...

น อินทริยา น อณฺเฏตาวิ?

๘๗.(ก) น วีริยั น อินทริยั?

(ข) น อินทริยา น จกขุ? ...เป...

น อินทริยา น อณฺเฏตาวิ?

๘๘.(ก) น สติ น อินทริยั?

(ข) น อินทริยา น จกขุ? ...เป...

น อินทริยา น อณฺเฏตาวิ?

๘๙.(ก) น สมาธิ น อินทริยั?

(ข) น อินทริยา น จกขุ? ...เป...

น อินทริยา น อณฺเฏตาวิ?

๙๐.(ก) น ปญฺญา น อินทริยั?

(ข) น อินทริยา น จกขุ? ...เป...

น อินทริยา น อณฺเฏตาวิ?

๙๑.(ก) น อนณฺเฏตณฺเฏสสามีติ น อินทริยั?

(ข) น อินทริยา น จกขุ? ...เป...

น อินทริยา น อณฺเฏตาวิ?

๙๒.(ก) น อณฺณํ น อินทริยํ?

(ข) น อินทริยา น จกฺขุ? ...เป...

น อินทริยา น อณฺณาตาวิ?

๙๓.(ก) น อณฺณาตาวิ น อินทริยํ?

(ข) น อินทริยา น จกฺขุ? ...เป...

น อินทริยา น อณฺณํ?

ปณฺณตฺติอุทฺทเสวาโร.

(ข) นิทฺเทโส

๑. ปทโสธฺนวาโร

(ก) อณฺโหลมํ

๙๔.(ก) จกฺขุ จกฺขุณฺทริยนฺติ?

ทิพฺพจกฺขุ ปณฺณาจกฺขุ จกฺขุ, น จกฺขุณฺทริยํ. จกฺขุณฺทริยํ

จกฺขุ เจว จกฺขุณฺทริยญจ.

(ข) จกฺขุณฺทริยํ จกฺขุติ?

อามนฺตา.

(ก) โสตํ โสติณฺทริยนฺติ?

ทิพฺพโสตํ ตณฺหาโสตํ โสตํ, น โสติณฺทริยํ. โสติณฺทริยํ

โสตญฺเจว โสติณฺทริยญจ.

(ข) โสติณฺทริยํ โสตฺนฺติ?

อามนฺตา.

(ก) ฆานํ ฆานินทริยนติ?

อามนตา.

(ข) ฆานินทริยํ ฆานนติ?

อามนตา.

(ก) ชิวหา ชิวหินทริยนติ?

อามนตา.

(ข) ชิวหินทริยํ ชิวหาติ?

อามนตา.

(ก) กาโย กายินทริยนติ?

กายินทริยํ ฐเปตฺวา อวเสโส กาโย, น กายินทริยํ.

กายินทริยํ กาโย เจว กายินทริยญจ.

(ข) กายินทริยํ กาโยติ?

อามนตา.

(ก) มโน มนินทริยนติ?

อามนตา.

(ข) มนินทริยํ มโนติ?

อามนตา.

(ก) อิตถิ อิตถินทริยนติ?

โน.

(ข) อิตถินทริย์ อิตถิตี?

โน.

(ก) ปุริโส ปุริสินทริยนติ?

โน.

(ข) ปุริสินทริย์ ปุริโสติ?

โน.

(ก) ชีวติ ชีวตินทริยนติ?

อามนตา.

(ข) ชีวตินทริย์ ชีวตติ?

อามนตา.

(ก) สุขิ สุขินทริยนติ?

อามนตา.

(ข) สุขินทริย์ สุขตติ?

อามนตา.

(ก) ทุกขิ ทุกخينทริยนติ?

อามนตา.

(ข) ทุกخينทริย์ ทุกขตติ?

อามนตา.

(ก) โสมนสสํ โสมนสสินทริยนติ?

อามนตา.

(ข) โสมนสฺสอินทริยํ โสมนสฺสณฺติ?

อามนฺตา.

(ก) โทมนสฺสํ โทมนสฺสอินทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) โทมนสฺสอินทริยํ โทมนสฺสณฺติ?

อามนฺตา.

(ก) อุเปกฺขา อุเปกฺชินทริยนฺติ?

อุเปกฺชินทริยํ จเปตฺวา อวเสสา อุเปกฺขา, น อุเปกฺชินทริยํ.
อุเปกฺชินทริยํ อุเปกฺขา เจว อุเปกฺชินทริยณฺจ.

(ข) อุเปกฺชินทริยํ อุเปกฺขาติ?

อามนฺตา.

(ก) สทฺธา สทฺธินทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) สทฺธินทริยํ สทฺธาติ?

อามนฺตา.

(ก) วีริยํ วีริยนทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) วีริยนทริยํ วีริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ก) สติ สตินุทริยนติ?

อำนนต๑.

(ข) สตินุทริยํ สติตี?

อำนนต๑.

(ก) สม๑ติ สม๑อินุทริยนติ?

อำนนต๑.

(ข) สม๑อินุทริยํ สม๑าธีตี?

อำนนต๑.

(ก) ปณณ๑๑๑ ปณณอินุทริยนติ?

อำนนต๑.

(ข) ปณณอินุทริยํ ปณณ๑๑๑ตี?

อำนนต๑.

(ก) ๑นณณ๑๑๑ตณณส๑๑๑มีตี ๑นณณ๑๑๑ตณณส๑๑๑มีตินุทริยนติ?

อำนนต๑.

(ข) ๑นณณ๑๑๑ตณณส๑๑๑มีตินุทริยํ ๑นณณ๑๑๑ตณณส๑๑๑มีตี?

อำนนต๑.

(ก) ๑ณณํ ๑ณณอินุทริยนติ?

อำนนต๑.

(ข) ๑ณณอินุทริยํ ๑ณณ๑๑๑ตี?

อำนนต๑.

(ก) อณฺดาตาวิ อณฺดาตาวิฺนทฺริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) อณฺดาตาวิฺนทฺริยํ อณฺดาตาวิฺติ?

อามนฺตา.

(ข) ปจฺจนี้กํ

๙๕.(ก) น จกฺขุ น จกฺขุณฺทฺริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น จกฺขุณฺทฺริยํ น จกฺขุติ?

ทิพฺพจกฺขุ ปญฺญาจกฺขุ น จกฺขุณฺทฺริยํ, จกฺขุ. จกฺขุณฺจ
จกฺขุณฺทฺริยณฺจ จเปตฺวา อวเสสา น เจว จกฺขุ น จ จกฺขุณฺทฺริยํ.

(ก) น โสถํ น โสถินฺทฺริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น โสถินฺทฺริยํ น โสถนฺติ?

ทิพฺพโสถํ ตณฺหาโสถํ น โสถินฺทฺริยํ, โสถํ. โสถณฺจ
โสถินฺทฺริยณฺจ จเปตฺวา อวเสสา น เจว โสถํ น จ โสถินฺทฺริยํ.

(ก) น ฆานํ น ฆานินฺทฺริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น ฆานินฺทฺริยํ น ฆานนฺติ?

อามนฺตา.

(ก) น ชิวหา น ชิวหินทริยนติ?

อามนตา.

(ข) น ชิวหินทริยํ น ชิวหาติ?

อามนตา.

(ก) น กาโย น กายินทริยนติ?

อามนตา.

(ข) น กายินทริยํ น กาโยติ?

กายินทริยํ จเปตวา อวเสโส น กายินทริยํ, กาโย. กายณจ
กายินทริยณจ จเปตวา อวเสโส น เจว กาโย น จ กายินทริยํ.

(ก) น มโน น มนินทริยนติ?

อามนตา.

(ข) น มนินทริยํ น มโนติ?

อามนตา.

(ก) น อิตถิ น อิตถินทริยนติ?

อิตถินทริยํ น อิตถิ, อิตถินทริยํ. อิตถิณจ อิตถินทริยณจ
จเปตวา อวเสสา น เจว อิตถิ น จ อิตถินทริยํ.

(ข) น อิตถินทริยํ น อิตถิติ?

อิตถิ น อิตถินทริยํ, อิตถิ. อิตถิณจ อิตถินทริยณจ จเปตวา
อวเสสา น เจว อิตถิ น จ อิตถินทริยํ.

(ก) น ปุริโส น ปุริสินทริยนติ?

ปุริสินทริยํ น ปุริโส, ปุริสินทริยํ. ปุริสณจ ปุริสินทริยณจ
จเปตฺวา อวเสสา น เจว ปุริโส น จ ปุริสินทริยํ.

(ข) น ปุริสินทริยํ น ปุริโสติ?

ปุริโส น ปุริสินทริยํ, ปุริโส. ปุริสณจ ปุริสินทริยณจ
จเปตฺวา อวเสสา น เจว ปุริโส น จ ปุริสินทริยํ.

(ก) น ชีวติ น ชีวตินทริยนติ?

อามนฺตา.

(ข) น ชีวตินทริยํ น ชีวตฺนติ?

อามนฺตา.

(ก) น สุขํ น สุขินทริยนติ?

อามนฺตา.

(ข) น สุขินทริยํ น สุขนฺติ?

อามนฺตา.

(ก) น ทุกขํ น ทุกฺขินทริยนติ?

อามนฺตา.

(ข) น ทุกฺขินทริยํ น ทุกฺขนฺติ?

อามนฺตา.

(ก) น โสมนสฺสํ น โสมนสฺสินทริยนติ?

อามนฺตา.

(ข) น โสมนสฺสอินทริยํ น โสมนสฺสนติ?

อามนฺตา.

(ก) น โทมนสฺสํ น โทมนสฺสอินทริยนติ?

อามนฺตา.

(ข) น โทมนสฺสอินทริยํ น โทมนสฺสนติ?

อามนฺตา.

(ก) น อุเปกฺขา น อุเปกฺชินทริยนติ?

อามนฺตา.

(ข) น อุเปกฺชินทริยํ น อุเปกฺขาติ?

อุเปกฺชินทริยํ จเปตฺวา อวเสสา น อุเปกฺชินทริยํ, อุเปกฺขา.
 อุเปกฺขณฺจ อุเปกฺชินทริยณฺจ จเปตฺวา อวเสสา น เจว อุเปกฺขา
 น จ อุเปกฺชินทริยํ.

(ก) น สทฺธา น สทฺธินทริยนติ?

อามนฺตา.

(ข) น สทฺธินทริยํ น สทฺธาติ?

อามนฺตา.

(ก) น วีริยํ น วีริยินทริยนติ?

อามนฺตา.

(ข) น วีริยินทริยํ น วีริยนติ?

อามนฺตา.

(ก) น สติ น สตินทฺริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น สตินทฺริยํ น สตีติ?

อามนฺตา.

(ก) น สมาธิ น สมาธินทฺริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น สมาธินทฺริยํ น สมาธีติ?

อามนฺตา.

(ก) น ปญฺญา น ปญฺเณินทฺริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น ปญฺเณินทฺริยํ น ปญฺญาติ?

อามนฺตา.

(ก) น อนญฺเภาตญฺลสฺสามีติ น อนญฺเภาตญฺลสฺสามีตินทฺริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อนญฺเภาตญฺลสฺสามีตินทฺริยํ น อนญฺเภาตญฺลสฺสามีติ?

อามนฺตา.

(ก) น อญฺญํ น อญฺเณินทฺริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อญฺเณินทฺริยํ น อญฺเณนฺติ?

อามนฺตา.

(ก) น อญญาตาวิ น อญญาตาวินทริยนติ?
อามนตา.

(ข) น อญญาตาวินทริยํ น อญญาตาวิติ?
อามนตา.

๒. ปทโสธนมุลจกกวโร

(ก) อนุโลมํ

๙๖.(ก) จกขุ จกขุณทริยนติ?

ทิพพจกขุ ปญญาจกขุ จกขุ, น จกขุณทริยํ. จกขุณทริยํ
จกขุ เจว จกขุณทริยญจ.

(ข) อินทริยา โสติณทริยนติ?

โสติณทริยํ อินทริยญเจว โสติณทริยญจ. อวเสสา อินทริยา
น โสติณทริยํ.

(ก) จกขุ จกขุณทริยนติ?

ทิพพจกขุ ปญญาจกขุ จกขุ, น จกขุณทริยํ. จกขุณทริยํ
จกขุ เจว จกขุณทริยญจ.

(ข) อินทริยา ฆานินทริยนติ?

ฆานินทริยํ อินทริยญเจว ฆานินทริยญจ. อวเสสา อินทริยา
น ฆานินทริยํ.

(ก) จกขุ จกขุณฺทริยณฺติ?

ทิพฺพจกขุ ปณฺณาจกขุ จกขุ, น จกขุณฺทริยํ. จกขุณฺทริยํ
จกขุ เจว จกขุณฺทริยณฺจ.

(ข) อินฺทริยา ชิวฺหิณฺทริยณฺติ?

ชิวฺหิณฺทริยํ อินฺทริยณฺเจว ชิวฺหิณฺทริยณฺจ. อวเสสา อินฺทริยา
น ชิวฺหิณฺทริยํ.

(ก) จกขุ จกขุณฺทริยณฺติ?

ทิพฺพจกขุ ปณฺณาจกขุ จกขุ, น จกขุณฺทริยํ. จกขุณฺทริยํ
จกขุ เจว จกขุณฺทริยณฺจ.

(ข) อินฺทริยา กายินฺทริยณฺติ?

กายินฺทริยํ อินฺทริยณฺเจว กายินฺทริยณฺจ. อวเสสา อินฺทริยา
น กายินฺทริยํ.

(ก) จกขุ จกขุณฺทริยณฺติ?

ทิพฺพจกขุ ปณฺณาจกขุ จกขุ, น จกขุณฺทริยํ. จกขุณฺทริยํ
จกขุ เจว จกขุณฺทริยณฺจ.

(ข) อินฺทริยา มนินฺทริยณฺติ?

มนินฺทริยํ อินฺทริยณฺเจว มนินฺทริยณฺจ. อวเสสา อินฺทริยา
น มนินฺทริยํ.

(ก) จกขุ จกขุณฺทริยนฺติ?

ทิพฺพจกขุ ปณฺณาจกขุ จกขุ, น จกขุณฺทริยํ. จกขุณฺทริยํ
จกขุ เจว จกขุณฺทริยญจ.

(ข) อินฺทริยา อิตฺถินฺทริยนฺติ?

อิตฺถินฺทริยํ อินฺทริยญฺเจว อิตฺถินฺทริยญจ. อวเสสา อินฺทริยา
น อิตฺถินฺทริยํ.

(ก) จกขุ จกขุณฺทริยนฺติ?

ทิพฺพจกขุ ปณฺณาจกขุ จกขุ, น จกขุณฺทริยํ. จกขุณฺทริยํ
จกขุ เจว จกขุณฺทริยญจ.

(ข) อินฺทริยา ปุริสินฺทริยนฺติ?

ปุริสินฺทริยํ อินฺทริยญฺเจว ปุริสินฺทริยญจ. อวเสสา อินฺทริยา
น ปุริสินฺทริยํ.

(ก) จกขุ จกขุณฺทริยนฺติ?

ทิพฺพจกขุ ปณฺณาจกขุ จกขุ, น จกขุณฺทริยํ. จกขุณฺทริยํ
จกขุ เจว จกขุณฺทริยญจ.

(ข) อินฺทริยา ชีวิตินฺทริยนฺติ?

ชีวิตินฺทริยํ อินฺทริยญฺเจว ชีวิตินฺทริยญจ. อวเสสา อินฺทริยา
น ชีวิตินฺทริยํ.

(ก) จกขุ จกขุณฺทริยนิติ?

ทิพพจกขุ ปณณจกขุ จกขุ, น จกขุณฺทริยํ. จกขุณฺทริยํ
จกขุ เจว จกขุณฺทริยณฺจ.

(ข) อินฺทริยา สฺชินฺทริยนิติ?

สฺชินฺทริยํ อินฺทริยณฺเจว สฺชินฺทริยณฺจ. อวเสสา อินฺทริยา
น สฺชินฺทริยํ.

(ก) จกขุ จกขุณฺทริยนิติ?

ทิพพจกขุ ปณณจกขุ จกขุ, น จกขุณฺทริยํ. จกขุณฺทริยํ
จกขุ เจว จกขุณฺทริยณฺจ.

(ข) อินฺทริยา ทุกฺชินฺทริยนิติ?

ทุกฺชินฺทริยํ อินฺทริยณฺเจว ทุกฺชินฺทริยณฺจ. อวเสสา อินฺทริยา
น ทุกฺชินฺทริยํ.

(ก) จกขุ จกขุณฺทริยนิติ?

ทิพพจกขุ ปณณจกขุ จกขุ, น จกขุณฺทริยํ. จกขุณฺทริยํ
จกขุ เจว จกขุณฺทริยณฺจ.

(ข) อินฺทริยา โสมนสฺสินฺทริยนิติ?

โสมนสฺสินฺทริยํ อินฺทริยณฺเจว โสมนสฺสินฺทริยณฺจ. อวเสสา
อินฺทริยา น โสมนสฺสินฺทริยํ.

(ก) จกขุ จกขุณฺทริยนิติ?

ทิพพจกขุ ปณณัจจกขุ จกขุ, น จกขุณฺทริยํ. จกขุณฺทริยํ
จกขุ เจว จกขุณฺทริยณฺจ.

(ข) อินทริยา โทมนสฺสอินทริยนิติ?

โทมนสฺสอินทริยํ อินทริยณฺเจว โทมนสฺสอินทริยณฺจ. อวเสสา
อินทริยา น โทมนสฺสอินทริยํ.

(ก) จกขุ จกขุณฺทริยนิติ?

ทิพพจกขุ ปณณัจจกขุ จกขุ, น จกขุณฺทริยํ. จกขุณฺทริยํ
จกขุ เจว จกขุณฺทริยณฺจ.

(ข) อินทริยา อุเปกฺขินฺทริยนิติ?

อุเปกฺขินฺทริยํ อินทริยณฺเจว อุเปกฺขินฺทริยณฺจ. อวเสสา
อินทริยา น อุเปกฺขินฺทริยํ.

(ก) จกขุ จกขุณฺทริยนิติ?

ทิพพจกขุ ปณณัจจกขุ จกขุ, น จกขุณฺทริยํ. จกขุณฺทริยํ
จกขุ เจว จกขุณฺทริยณฺจ.

(ข) อินทริยา สทฺธิณฺทริยนิติ?

สทฺธิณฺทริยํ อินทริยณฺเจว สทฺธิณฺทริยณฺจ. อวเสสา อินทริยา
น สทฺธิณฺทริยํ.

(ก) จกขุ จกขุณฺทริยนฺติ?

ทิพฺพจกขุ ปณฺณาจกขุ จกขุ, น จกขุณฺทริยํ. จกขุณฺทริยํ
จกขุ เจว จกขุณฺทริยญจ.

(ข) อินฺทริยา วีริยินฺทริยนฺติ?

วีริยินฺทริยํ อินฺทริยญฺเจว วีริยินฺทริยญจ. อวเสสา อินฺทริยา
น วีริยินฺทริยํ.

(ก) จกขุ จกขุณฺทริยนฺติ?

ทิพฺพจกขุ ปณฺณาจกขุ จกขุ, น จกขุณฺทริยํ. จกขุณฺทริยํ
จกขุ เจว จกขุณฺทริยญจ.

(ข) อินฺทริยา สตินฺทริยนฺติ?

สตินฺทริยํ อินฺทริยญฺเจว สตินฺทริยญจ. อวเสสา อินฺทริยา
น สตินฺทริยํ.

(ก) จกขุ จกขุณฺทริยนฺติ?

ทิพฺพจกขุ ปณฺณาจกขุ จกขุ, น จกขุณฺทริยํ. จกขุณฺทริยํ
จกขุ เจว จกขุณฺทริยญจ.

(ข) อินฺทริยา สมาธิณฺทริยนฺติ?

สมาธิณฺทริยํ อินฺทริยญฺเจว สมาธิณฺทริยญจ. อวเสสา
อินฺทริยา น สมาธิณฺทริยํ.

(ก) จกฺขุ จกฺขุณฺทริยนฺติ?

ทิพฺพจกฺขุ ปญฺญาจกฺขุ จกฺขุ, น จกฺขุณฺทริยํ. จกฺขุณฺทริยํ
จกฺขุ เจว จกฺขุณฺทริยญจ.

(ข) อินฺทริยา ปณฺณินฺทริยนฺติ?

ปณฺณินฺทริยํ อินฺทริยญเจว ปณฺณินฺทริยญจ. อวเสสา
อินฺทริยา น ปณฺณินฺทริยํ.

(ก) จกฺขุ จกฺขุณฺทริยนฺติ?

ทิพฺพจกฺขุ ปญฺญาจกฺขุ จกฺขุ, น จกฺขุณฺทริยํ. จกฺขุณฺทริยํ
จกฺขุ เจว จกฺขุณฺทริยญจ.

(ข) อินฺทริยา อนนฺถวาทถฺยสฺสามิตินฺทริยนฺติ?

อนนฺถวาทถฺยสฺสามิตินฺทริยํ อินฺทริยญเจว
อนนฺถวาทถฺยสฺสามิตินฺทริยญจ. อวเสสา อินฺทริยา
น อนนฺถวาทถฺยสฺสามิตินฺทริยํ.

(ก) จกฺขุ จกฺขุณฺทริยนฺติ?

ทิพฺพจกฺขุ ปญฺญาจกฺขุ จกฺขุ, น จกฺขุณฺทริยํ. จกฺขุณฺทริยํ
จกฺขุ เจว จกฺขุณฺทริยญจ.

(ข) อินฺทริยา อณฺณินฺทริยนฺติ?

อณฺณินฺทริยํ อินฺทริยญเจว อณฺณินฺทริยญจ. อวเสสา
อินฺทริยา น อณฺณินฺทริยํ.

(ก) จกขุ จกขุณฺทริยนิติ?

ทิพพจกขุ ปณฺณจกขุ จกขุ, น จกขุณฺทริยํ. จกขุณฺทริยํ
จกขุ เจว จกขุณฺทริยญจ.

(ข) อินฺทริยา อณฺณตาวิณฺทริยนิติ?

อณฺณตาวิณฺทริยํ อินฺทริยญเจว อณฺณตาวิณฺทริยญจ.
อวเสสา อินฺทริยา น อณฺณตาวิณฺทริยํ.

๙๗.(ก) โสตํ โสติณฺทริยนิติ?

ทิพพโสตํ ตณฺหาโสตํ โสตํ, น โสติณฺทริยํ. โสติณฺทริยํ
โสตญเจว โสติณฺทริยญจ.

(ข) อินฺทริยา จกขุณฺทริยนิติ?

จกขุณฺทริยํ อินฺทริยญเจว จกขุณฺทริยญจ. อวเสสา อินฺทริยา
น จกขุณฺทริยํ...เป....

(ก) โสตํ โสติณฺทริยนิติ?

ทิพพโสตํ ตณฺหาโสตํ โสตํ, น โสติณฺทริยํ. โสติณฺทริยํ
โสตญเจว โสติณฺทริยญจ.

(ข) อินฺทริยา อณฺณตาวิณฺทริยนิติ?

อณฺณตาวิณฺทริยํ อินฺทริยญเจว อณฺณตาวิณฺทริยญจ.
อวเสสา อินฺทริยา น อณฺณตาวิณฺทริยํ.

๙๘.(ก) ฆานํ ฆานินฺทริยนิติ?

อามนฺตา.

(ข) อินทรียา จกขุนทรียนติ?

จกขุนทรีย์ อินทรียญเจว จกขุนทรียญจ. อวเสสา อินทรียา
น จกขุนทรีย์...เป....

(ก) ฆานัน ฆานินทรียนติ?

อามนตา.

(ข) อินทรียา อญญาตาวิทรียนติ?

อญญาตาวิทรีย์ อินทรียญเจว อญญาตาวิทรียญจ.
อวเสสา อินทรียา น อญญาตาวิทรีย์.

๙๙.(ก) ชิวหา ชิวหินทรียนติ?

อามนตา.

(ข) อินทรียา จกขุนทรียนติ?

จกขุนทรีย์ อินทรียญเจว จกขุนทรียญจ. อวเสสา อินทรียา
น จกขุนทรีย์...เป....

(ก) ชิวหา ชิวหินทรียนติ?

อามนตา.

(ข) อินทรียา อญญาตาวิทรียนติ?

อญญาตาวิทรีย์ อินทรียญเจว อญญาตาวิทรียญจ.
อวเสสา อินทรียา น อญญาตาวิทรีย์.

๑๐๐.(ก) กาโย กายินทริยนติ?

กายินทริยํ ฐเปตฺวา อวเสโส กาโย น กายินทริยํ.
 กายินทริยํ กาโย เจว กายินทริยญจ.

(ข) อินทริยา จกฺขุณทริยนติ?

จกฺขุณทริยํ อินทริยญเจว จกฺขุณทริยญจ. อวเสสา อินทริยา
 น จกฺขุณทริยํ...เป....

(ก) กาโย กายินทริยนติ?

กายินทริยํ ฐเปตฺวา อวเสโส กาโย, น กายินทริยํ.
 กายินทริยํ กาโย เจว กายินทริยญจ.

(ข) อินทริยา อณฺเฏตาวิณทริยนติ?

อณฺเฏตาวิณทริยํ อินทริยญเจว อณฺเฏตาวิณทริยญจ.
 อวเสสา อินทริยา น อณฺเฏตาวิณทริยํ.

๑๐๑.(ก) มโน มนินทริยนติ?

อามนฺตา.

(ข) อินทริยา จกฺขุณทริยนติ?

จกฺขุณทริยํ อินทริยญเจว จกฺขุณทริยญจ. อวเสสา อินทริยา
 น จกฺขุณทริยํ...เป....

(ก) มโน มนินทริยนติ?

อามนฺตา.

(ข) อินทรียา อณฺดาตาวิณฑฺรียนติ?

อณฺดาตาวิณฑฺรียํ อินทรียญฺเจว อณฺดาตาวิณฑฺรียญฺจ.

อวเสสา อินทรียา น อณฺดาตาวิณฑฺรียํ.

๑๐๒.(ก) อิตถิ อิตถินทรีนติ?

โน.

(ข) อินทรียา จกฺขุนทรีนติ?

จกฺขุนทรีํ อินทรียญฺเจว จกฺขุนทรีญฺจ. อวเสสา อินทรียา

น จกฺขุนทรีํ...เป....

(ก) อิตถิ อิตถินทรีนติ?

โน.

(ข) อินทรียา อณฺดาตาวิณฑฺรียนติ?

อณฺดาตาวิณฑฺรียํ อินทรียญฺเจว อณฺดาตาวิณฑฺรียญฺจ.

อวเสสา อินทรียา น อณฺดาตาวิณฑฺรียํ.

๑๐๓.(ก) ปุริโส ปุริสินทรีนติ?

โน.

(ข) อินทรียา จกฺขุนทรีนติ?

จกฺขุนทรีํ อินทรียญฺเจว จกฺขุนทรีญฺจ. อวเสสา อินทรียา

น จกฺขุนทรีํ...เป....

(ก) ปุริโส ปุริสินทรีนติ?

โน.

(ข) อินทริยา อณูตาวิณฑิน?

อณูตาวิณฑิน อินทริยเจว อณูตาวิณฑินญ.

อเสสา อินทริยา น อณูตาวิณฑิน.

๑๐๔.(ก) ชีวติ ชีวติณฑิน?

อามนตา.

(ข) อินทริยา จกขุณฑิน?

จกขุณฑิน อินทริยเจว จกขุณฑินญ. อเสสา อินทริยา

น จกขุณฑิน...เป....

(ก) ชีวติ ชีวติณฑิน?

อามนตา.

(ข) อินทริยา อณูตาวิณฑิน?

อณูตาวิณฑิน อินทริยเจว อณูตาวิณฑินญ.

อเสสา อินทริยา น อณูตาวิณฑิน.

๑๐๕. สุขิ สุขิณฑิน?

อามนตา ...เป....

๑๐๖. ทุกขิ ทุกขิณฑิน?

อามนตา ...เป....

๑๐๗. โสมนสฺส โสมนสฺสินฑิน?

อามนตา ...เป....

๑๐๘. โทมนสส์ โทมนสสินทริยนติ?

อามนฺตา ...เป....

๑๐๙.(ก) อุเปกฺขา อุเปกฺขินทริยนติ?

อุเปกฺขินทริยํ จเปตฺวา อวเสสา อุเปกฺขา, น อุเปกฺขินทริยํ.
อุเปกฺขินทริยํ อุเปกฺขา เจว อุเปกฺขินทริยญฺ.

(ข) อินทริยา จกฺขุนทริยนติ?

จกฺขุนทริยํ อินทริยญฺเจว จกฺขุนทริยญฺ. อวเสสา อินทริยา
น จกฺขุนทริยํ...เป....

(ก) อุเปกฺขา อุเปกฺขินทริยนติ?

อุเปกฺขินทริยํ จเปตฺวา อวเสสา อุเปกฺขา, น อุเปกฺขินทริยํ.
อุเปกฺขินทริยํ อุเปกฺขา เจว อุเปกฺขินทริยญฺ.

(ข) อินทริยา อณฺณตาวิทนทริยนติ?

อณฺณตาวิทนทริยํ อินทริยญฺเจว อณฺณตาวิทนทริยญฺ.
อวเสสา อินทริยา น อณฺณตาวิทนทริยํ.

๑๑๐. สทฺธา สทฺธินทริยนติ?

อามนฺตา ...เป....

๑๑๑. วีริยํ วีริยินทริยนติ?

อามนฺตา ...เป....

๑๑๒. สติ สตินทริยนติ?

อามนฺตา ...เป....

๑๑๓. สมาธิ สมาธินุทริยนิติ?

อามนตา ...เป....

๑๑๔. ปญญา ปญญินุทริยนิติ?

อามนตา ...เป....

๑๑๕. อนญญาตถสสสามีติ อนญญาตถสสสามีตินุทริยนิติ?

อามนตา ...เป....

๑๑๖. อญญํ อญญินุทริยนิติ?

อามนตา ...เป....

๑๑๗.(ก) อญญาตาวิ อญญาตาวิณุทริยนิติ?

อามนตา.

(ข) อินทริยา จกฺขณุทริยนิติ?

จกฺขณุทริยํ อินทริยญฺเจว จกฺขณุทริยญฺจ. อวเสสา อินทริยา
น จกฺขณุทริยํ...เป....

(ก) อญญาตาวิ อญญาตาวิณุทริยนิติ?

อามนตา.

(ข) อินทริยา อญญินุทริยนิติ?

อญญินุทริยํ อินทริยญฺเจว อญญินุทริยญฺจ.
อวเสสา อินทริยา น อญญินุทริยํ.

(ข) ปจฺจนี้กั

๑๑๘.(ก) น จกฺขุ น จกฺขุณฺทริยณฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินฺทริยา น โสติดินฺทริยณฺติ?

อามนฺตา.

(ก) น จกฺขุ น จกฺขุณฺทริยณฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินฺทริยา น ฆานินฺทริยณฺติ?

อามนฺตา.

(ก) น จกฺขุ น จกฺขุณฺทริยณฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินฺทริยา น ชิวฺหินฺทริยณฺติ?

อามนฺตา.

(ก) น จกฺขุ น จกฺขุณฺทริยณฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินฺทริยา น กายินฺทริยณฺติ?

อามนฺตา.

(ก) น จกฺขุ น จกฺขุณฺทริยณฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น มนินทริยนติ?

อามนตา.

(ก) น จกขุ น จกขุณทริยนติ?

อามนตา.

(ข) น อินทริยา น อิตถินทริยนติ?

อามนตา.

(ก) น จกขุ น จกขุณทริยนติ?

อามนตา.

(ข) น อินทริยา น ปุริสสินทริยนติ?

อามนตา.

(ก) น จกขุ น จกขุณทริยนติ?

อามนตา.

(ข) น อินทริยา น ชีวิตินทริยนติ?

อามนตา.

(ก) น จกขุ น จกขุณทริยนติ?

อามนตา.

(ข) น อินทริยา น สุขินทริยนติ?

อามนตา.

(ก) น จกขุ น จกขุณทริยนติ?

อามนตา.

(ข) น อินทริยา น ทุกชินทริยนติ?

อามนตา.

(ก) น จกขุ น จกขุณทริยนติ?

อามนตา.

(ข) น อินทริยา น โสมนสฺสสินทริยนติ?

อามนตา.

(ก) น จกขุ น จกขุณทริยนติ?

อามนตา.

(ข) น อินทริยา น โทมนสฺสสินทริยนติ?

อามนตา.

(ก) น จกขุ น จกขุณทริยนติ?

อามนตา.

(ข) น อินทริยา น อุกฺเปกฺชินทริยนติ?

อามนตา.

(ก) น จกขุ น จกขุณทริยนติ?

อามนตา.

(ข) น อินทริยา น สทฺธิทริยนติ?

อามนตา.

(ก) น จกขุ น จกขุณทริยนติ?

อามนตา.

(ข) น อินทริยา น วีริยินทริยนิติ?

อำนนตตำ.

(ก) น จกขุ น จกขุณทริยนิติ?

อำนนตตำ.

(ข) น อินทริยา น สติณทริยนิติ?

อำนนตตำ.

(ก) น จกขุ น จกขุณทริยนิติ?

อำนนตตำ.

(ข) น อินทริยา น สมำธิณทริยนิติ?

อำนนตตำ.

(ก) น จกขุ น จกขุณทริยนิติ?

อำนนตตำ.

(ข) น อินทริยา น ปณณิณทริยนิติ?

อำนนตตำ.

(ก) น จกขุ น จกขุณทริยนิติ?

อำนนตตำ.

(ข) น อินทริยา น อนณณำตณณสสำมีติณทริยนิติ?

อำนนตตำ.

(ก) น จกขุ น จกขุณทริยนิติ?

อำนนตตำ.

(ข) น อินทริยา น อณฺณินทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ก) น จกฺขุ น จกฺขุณฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น อณฺณตาวิณฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

๑๑๙.(ก) น โสถํ น โสถินทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น จกฺขุณฺทริยนฺติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น โสถํ น โสถินทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น อณฺณตาวิณฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

๑๒๐.(ก) น ฆานํ น ฆานินทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น จกฺขุณฺทริยนฺติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น ฆานํ น ฆานินทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น อณูตาวิณฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

๑๒๑.(ก) น ชิวหา น ชิวหินฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น จกฺขุนฺทริยนฺติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น ชิวหา น ชิวหินฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น อณูตาวิณฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

๑๒๒.(ก) น กาโย น กายินฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น จกฺขุนฺทริยนฺติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น กาโย น กายินฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น อณูตาวิณฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

๑๒๓.(ก) น มโน น มนินฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น จกฺขุณฺทริยนฺติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น มโน น มนินฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น อณฺเฏตาวิณฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

๑๒๔.(ก) น อิตฺถิ น อิตฺถินฺทริยนฺติ?

อิตฺถินฺทริยํ น อิตฺถิ, อิตฺถินฺทริยํ. อิตฺถิลฺลจ อิตฺถินฺทริยลฺลจ
จเปตฺวา อวเสสสา น เจว อิตฺถิ น จ อิตฺถินฺทริยํ.

(ข) น อินทริยา น จกฺขุณฺทริยนฺติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น อิตฺถิ น อิตฺถินฺทริยนฺติ?

อิตฺถินฺทริยํ น อิตฺถิ, อิตฺถินฺทริยํ. อิตฺถิลฺลจ อิตฺถินฺทริยลฺลจ
จเปตฺวา อวเสสสา น เจว อิตฺถิ น จ อิตฺถินฺทริยํ.

(ข) น อินทริยา น อณฺเฏตาวิณฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

๑๒๕.(ก) น ปุริโส น ปุริสินฺทริยนฺติ?

ปุริสินฺทริยํ น ปุริโส, ปุริสินฺทริยํ. ปุริสลฺลจ ปุริสินฺทริยลฺลจ
จเปตฺวา อวเสสสา น เจว ปุริโส น จ ปุริสินฺทริยํ.

(ข) น อินทริยา น จกฺขุณฺทริยนฺติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น ปุริโส น ปุริสินฺทริยนฺติ?

ปุริสินฺทริยํ น ปุริโส, ปุริสินฺทริยํ. ปุริสณฺจ ปุริสินฺทริยณฺจ
จเปตฺวา อวเสสา น เจว ปุริโส น จ ปุริสินฺทริยํ.

(ข) น อินทริยา น อณฺเฏตาวิณฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

๑๒๖.(ก) น ชีวิตํ น ชีวิตินฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น จกฺขุณฺทริยนฺติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น ชีวิตํ น ชีวิตินฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น อณฺเฏตาวิณฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

๑๒๗.(ก) น สุขํ น สุขินฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น จกฺขุณฺทริยนฺติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น สุขั น สุชินทริยนิติ?

อามนตา.

(ข) น อินทริยา น อณูตาวิณฑิ?

อามนตา.

๑๒๘.(ก) น ทุกขั น ทุกชินทริยนิติ?

อามนตา.

(ข) น อินทริยา น จกขุนทริยนิติ?

อามนตา ...เป....

(ก) น ทุกขั น ทุกชินทริยนิติ?

อามนตา.

(ข) น อินทริยา น อณูตาวิณฑิ?

อามนตา.

๑๒๙.(ก) น โสมนสสุ น โสมนสสินทริยนิติ?

อามนตา.

(ข) น อินทริยา น จกขุนทริยนิติ?

อามนตา ...เป....

(ก) น โสมนสสุ น โสมนสสินทริยนิติ?

อามนตา.

(ข) น อินทริยา น อณูตาวิณฑิ?

อามนตา.

๑๓๐.(ก) น โทมนสส์ น โทมนสสินทริยนิติ?
 อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น จกฺขุณทริยนิติ?
 อามนฺตา ...เป....

(ก) น โทมนสส์ น โทมนสสินทริยนิติ?
 อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น อณฺณตาวินทริยนิติ?
 อามนฺตา.

๑๓๑.(ก) น อุเปกฺขา น อุเปกฺขินทริยนิติ?
 อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น จกฺขุณทริยนิติ?
 อามนฺตา ...เป....

(ก) น อุเปกฺขา น อุเปกฺขินทริยนิติ?
 อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น อณฺณตาวินทริยนิติ?
 อามนฺตา.

๑๓๒.(ก) น สทฺธา น สทฺธิณทริยนิติ?
 อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น จกฺขุณทริยนิติ?
 อามนฺตา ...เป....

(ก) น สทฐา น สทฐินทริยนิติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น อญฺญาตาวิญญูทริยนิติ?

อามนฺตา.

๑๓๓.(ก) น วีริยํ น วีริยินทริยนิติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น จกฺขุญฺทริยนิติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น วีริยํ น วีริยินทริยนิติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น อญฺญาตาวิญญูทริยนิติ?

อามนฺตา.

๑๓๔.(ก) น สติ น สตินทริยนิติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น จกฺขุญฺทริยนิติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น สติ น สตินทริยนิติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น อญฺญาตาวิญญูทริยนิติ?

อามนฺตา.

๑๓๕.(ก) น สมาธิ น สมาธินุทริยนติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น จกฺขุณฺทริยนฺติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น สมาธิ น สมาธินุทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น อณฺเฏตาวิณฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

๑๓๖.(ก) น ปญฺญา น ปญฺณินฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น จกฺขุณฺทริยนฺติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น ปญฺญา น ปญฺณินฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น อณฺเฏตาวิณฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

๑๓๗.(ก) น อนณฺเฏตถฺยสฺสสามีติ

น อนณฺเฏตถฺยสฺสสามีตินฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น จกฺขุนทฺริยนฺติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น อนนฺถาตถนฺสสามีติ

น อนนฺถาตถนฺสสามีตินทฺริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น อนนฺถาตวาทินทฺริยนฺติ?

อามนฺตา.

๑๓๘.(ก) น อนนฺถํ น อนนฺถินทฺริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น จกฺขุนทฺริยนฺติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น อนนฺถํ น อนนฺถินทฺริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น อนนฺถาตวาทินทฺริยนฺติ?

อามนฺตา.

๑๓๙.(ก) น อนนฺถาตวาทินทฺริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทริยา น จกฺขุนทฺริยนฺติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น อณฺดาตาวิ น อณฺดาตาวิฺนทฺริยฺนติ?
อามนฺตา.

(ข) น อินฺทฺริยา น อณฺณินฺทฺริยฺนติ?
อามนฺตา.

๓. สุตฺตอินฺทฺริยวาโร

(ก) อนุโลม

๑๔๐.(ก) จกฺขุ อินฺทฺริยฺนติ?
อามนฺตา.

(ข) อินฺทฺริยา จกฺขุณฺทฺริยฺนติ?

จกฺขุณฺทฺริยํ อินฺทฺริยญฺเจว จกฺขุณฺทฺริยญจ. อวเสสา อินฺทฺริยา
น จกฺขุณฺทฺริยํ.

(ก) โสตํ อินฺทฺริยฺนติ?

ยํ โสตํ อินฺทฺริยํ ตํ โสตญฺเจว อินฺทฺริยญจ. อวเสสํ โสตํ
น อินฺทฺริยํ.

(ข) อินฺทฺริยา โสตินฺทฺริยฺนติ?

โสตินฺทฺริยํ อินฺทฺริยญฺเจว โสตินฺทฺริยญจ. อวเสสา อินฺทฺริยา
น โสตินฺทฺริยํ.

(ก) ฆานํ อินฺทฺริยฺนติ?

อามนฺตา.

(ข) อินทรียา ฆานินทรียนติ?

ฆานินทรียัม อินทรียญเจว ฆานินทรียญจ. อวเสสา อินทรียา
น ฆานินทรียัม.

(ก) ชิวหา อินทรียนติ?

อามนตา.

(ข) อินทรียา ชิวหินทรียนติ?

ชิวหินทรียัม อินทรียญเจว ชิวหินทรียญจ. อวเสสา อินทรียา
น ชิวหินทรียัม.

(ก) กาโย อินทรียนติ?

โย กาโย อินทรียัม โส กาโย เจว อินทรียญจ. อวเสโส
กาโย น อินทรียา.

(ข) อินทรียา กายินทรียนติ?

กายินทรียัม อินทรียญเจว กายินทรียญจ. อวเสสา อินทรียา
น กายินทรียัม.

(ก) มโน อินทรียนติ?

อามนตา.

(ข) อินทรียา มนินทรียนติ?

มนินทรียัม อินทรียญเจว มนินทรียญจ. อวเสสา อินทรียา
น มนินทรียัม.

(ก) อิตถิ อินทรียนติ?

โน.

(ข) อินทรียา อิตถินทรียนติ?

อิตถินทรียํ อินทรียญฺเจว อิตถินทรียญฺจ. อวเสสา อินทรียา
น อิตถินทรียํ.

(ก) ปุริโส อินทรียนติ?

โน.

(ข) อินทรียา ปุริสินทรียนติ?

ปุริสินทรียํ อินทรียญฺเจว ปุริสินทรียญฺจ. อวเสสา อินทรียา
น ปุริสินทรียํ.

(ก) ชีวติ อินทรียนติ?

อามนฺตา.

(ข) อินทรียา ชีวตินทรียนติ?

ชีวตินทรียํ อินทรียญฺเจว ชีวตินทรียญฺจ. อวเสสา อินทรียา
น ชีวตินทรียํ.

(ก) สุขํ อินทรียนติ?

อามนฺตา.

(ข) อินทรียา สุขินทรียนติ?

สุขินทรียํ อินทรียญฺเจว สุขินทรียญฺจ. อวเสสา อินทรียา
น สุขินทรียํ.

(ก) ทุกข์ อินทริยนิติ?

อามนตา.

(ข) อินทริยา ทุกขินทริยนิติ?

ทุกขินทริยัม อินทริยญเจว ทุกขินทริยญจ. อวเสสา อินทริยา
น ทุกขินทริยัม.

(ก) โสมนสสํ อินทริยนิติ?

อามนตา.

(ข) อินทริยา โสมนสสินทริยนิติ?

โสมนสสินทริยัม อินทริยญเจว โสมนสสินทริยญจ. อวเสสา
อินทริยา น โสมนสสินทริยัม.

(ก) โทมนสสํ อินทริยนิติ?

อามนตา.

(ข) อินทริยา โทมนสสินทริยนิติ?

โทมนสสินทริยัม อินทริยญเจว โทมนสสินทริยญจ. อวเสสา
อินทริยา น โทมนสสินทริยัม.

(ก) อุpekขา อินทริยนิติ?

ยา อุpekขา อินทริยัม सा อุpekขา เจว อินทริยญจ.
อวเสสา อุpekขา น อินทริยัม.

(ข) อินทริยา อุเปกชินทริยนติ?

อุเปกชินทริยํ อินทริยญฺเจว อุเปกชินทริยญจ. อวเสสา
อินทริยา น อุเปกชินทริยํ.

(ก) สทฐา อินทริยนติ?

อามนตา.

(ข) อินทริยา สทฐินทริยนติ?

สทฐินทริยํ อินทริยญฺเจว สทฐินทริยญจ. อวเสสา อินทริยา
น สทฐินทริยํ.

(ก) วีริยํ อินทริยนติ?

อามนตา.

(ข) อินทริยา วีริยินทริยนติ?

วีริยินทริยํ อินทริยญฺเจว วีริยินทริยญจ. อวเสสา อินทริยา
น วีริยินทริยํ.

(ก) สติ อินทริยนติ?

อามนตา.

(ข) อินทริยา สตินทริยนติ?

สตินทริยํ อินทริยญฺเจว สตินทริยญจ. อวเสสา อินทริยา
น สตินทริยํ.

(ก) สมาธิ อินทริยนติ?

อามนตา.

(ข) อินทริยา สมาธินทริยนติ?

สมาธินทริยํ อินทริยญฺเจว สมาธินทริยญฺจ. อวเสสา
อินทริยา น สมาธินทริยํ.

(ก) ปณฺดา อินทริยนติ?

อามนฺตา.

(ข) อินทริยา ปณฺณินทริยนติ?

ปณฺณินทริยํ อินทริยญฺเจว ปณฺณินทริยญฺจ. อวเสสา
อินทริยา น ปณฺณินทริยํ.

(ก) อนนฺถวาทถฺยญฺสสามีติ อินทริยนติ?

อามนฺตา.

(ข) อินทริยา อนนฺถวาทถฺยญฺสสามีตินทริยนติ?

อนนฺถวาทถฺยญฺสสามีตินทริยํ อินทริยญฺเจว
อนนฺถวาทถฺยญฺสสามีตินทริยญฺจ. อวเสสา อินทริยา
น อนนฺถวาทถฺยญฺสสามีตินทริยํ.

(ก) อญฺญํ อินทริยนติ?

อามนฺตา.

(ข) อินทริยา อญฺญินทริยนติ?

อญฺญินทริยํ อินทริยญฺเจว อญฺญินทริยญฺจ. อวเสสา
อินทริยา น อญฺญินทริยํ.

(ก) อณฺดาตาวิ อินทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) อินทริยา อณฺดาตาวิอินทริยนฺติ?

อณฺดาตาวิอินทริยํ อินทริยญฺเจว อณฺดาตาวิอินทริยญฺจ.

อวเสสา อินทริยา น อณฺดาตาวิอินทริยํ.

(ข) ปจฺจนี้กํ

๑๔๑.(ก) น จกฺขุ น อินทริยนฺติ?

จกฺขุํ จเปตฺวา อวเสสา อินทริยา น จกฺขุ, อินทริยา.

จกฺขุญฺจ อินทริเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว จกฺขุ

น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น จกฺขุอินทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ก) น โสถํ น อินทริยนฺติ?

โสถํ จเปตฺวา อวเสสา อินทริยา น โสถํ, อินทริยา. โสถญฺจ

อินทริเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว โสถํ น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น โสถินทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ก) น ฆานํ น อินทรียนติ?

ฆานํ จเปตฺวา อวเสสา อินทรียา น ฆานํ, อินทรียา.
 ฆานญจ อินทรีเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว ฆานํ
 น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น ฆานินทรียนติ?

อามนฺตา.

(ก) น ชิวหา น อินทรียนติ?

ชิวหํ จเปตฺวา อวเสสา อินทรียา น ชิวหา, อินทรียา.
 ชิวหาญจ อินทรีเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว ชิวหา
 น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น ชิวหินทรียนติ?

อามนฺตา.

(ก) น กาโย น อินทรียนติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทรียา น กายินทรียนติ?

อามนฺตา.

(ก) น มโน น อินทรียนติ?

มนํ จเปตฺวา อวเสสา อินทรียา น มโน, อินทรียา. มนญจ
 อินทรีเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว มโน น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น มนินทรียนติ?

อามนตา.

(ก) น อิตถิ น อินทรียนติ?

อิตถิ จเปตวา อวเสสา อินทรียา น อิตถิ, อินทรียา.

อิตถิณจ อินทรีเย จ จเปตวา อวเสสา น เจว อิตถิ

น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น อิตถินทรียนติ?

อามนตา.

(ก) น ปุริโส น อินทรียนติ?

ปุริส จเปตวา อวเสสา อินทรียา น ปุริโส, อินทรียา.

ปุริสณจ อินทรีเย จ จเปตวา อวเสสา น เจว ปุริโส

น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น ปุริสินทรียนติ?

อามนตา.

(ก) น ชีวติ น อินทรียนติ?

ชีวติ จเปตวา อวเสสา อินทรียา น ชีวติ, อินทรียา.

ชีวติณจ อินทรีเย จ จเปตวา อวเสสา น เจว ชีวติ

น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น ชีวตินทรียนติ?

อามนตา.

(ก) น สุขํ น อินทริยนติ?

สุขํ จเปตวา อวเสสา อินทริยา น สุขํ, อินทริยา. สุขญจ
อินทริเย จ จเปตวา อวเสสา น เจว สุขํ น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น สุขินทริยนติ?

อามนตา.

(ก) น ทุกขํ น อินทริยนติ?

ทุกขํ จเปตวา อวเสสา อินทริยา น ทุกขํ, อินทริยา.
ทุกขญจ อินทริเย จ จเปตวา อวเสสา น เจว ทุกขํ
น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น ทุกخينทริยนติ?

อามนตา.

(ก) น โสมนสํ น อินทริยนติ?

โสมนสํ จเปตวา อวเสสา อินทริยา น โสมนสํ,
อินทริยา. โสมนสญจ อินทริเย จ จเปตวา อวเสสา
น เจว โสมนสํ น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น โสมนสสินทริยนติ?

อามนตา.

(ก) น โทมณสสํ น อินทริยณฺติ?

โทมณสสํ จเปตฺวา อวเสสา อินทริยา น โทมณสสํ,
อินทริยา. โทมณสสณฺจ อินทริเย จ จเปตฺวา อวเสสา
น เจว โทมณสสํ น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น โทมณสสินฺทริยณฺติ?

อามนฺตา.

(ก) น อุเปกฺขา น อินทริยณฺติ?

อุเปกฺขํ จเปตฺวา อวเสสา อินทริยา น อุเปกฺขา, อินทริยา.
อุเปกฺขณฺจ อินทริเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว อุเปกฺขา
น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น อุเปกฺชินฺทริยณฺติ?

อามนฺตา.

(ก) น สทฺธา น อินทริยณฺติ?

สทฺธํ จเปตฺวา อวเสสา อินทริยา น สทฺธา, อินทริยา.
สทฺธณฺจ อินทริเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว สทฺธา
น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น สทฺธินฺทริยณฺติ?

อามนฺตา.

(ก) น วีริยํ น อินทริยนติ?

วีริยํ จเปตฺวา อวเสสา อินทริยา น วีริยํ, อินทริยา.
 วีริยญจ อินทริเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว วีริยํ
 น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น วีริยอินทริยนติ?

อามนฺตา.

(ก) น สติ น อินทริยนติ?

สตี จเปตฺวา อวเสสา อินทริยา น สติ, อินทริยา. สติญจ
 อินทริเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว สติ น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น สตินทริยนติ?

อามนฺตา.

(ก) น สมาธิ น อินทริยนติ?

สมาธี จเปตฺวา อวเสสา อินทริยา น สมาธิ, อินทริยา.
 สมาธิญจ อินทริเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว สมาธิ
 น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น สมาธินทริยนติ?

อามนฺตา.

(ก) น ปณฺหา น อินฺทริยนฺติ?

ปณฺหํ จเปตฺวา อวเสสา อินฺทริยา น ปณฺหา, อินฺทริยา.
ปณฺหจฺจ อินฺทริเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว ปณฺหา
น จ อินฺทริยา.

(ข) น อินฺทริยา น ปณฺณินฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ก) น อนณฺวาทณฺวสฺสามีติ น อินฺทริยนฺติ?

อนณฺวาทณฺวสฺสามีติ จเปตฺวา อวเสสา อินฺทริยา
น อนณฺวาทณฺวสฺสามีติ, อินฺทริยา. อนณฺวาทณฺวสฺสามีติจ
อินฺทริเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว อนณฺวาทณฺวสฺสามีติ
น จ อินฺทริยา.

(ข) น อินฺทริยา น อนณฺวาทณฺวสฺสามีตินฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ก) น อณฺหํ น อินฺทริยนฺติ?

อณฺหํ จเปตฺวา อวเสสา อินฺทริยา น อณฺหํ, อินฺทริยา.
อณฺหจฺจ อินฺทริเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว อณฺหํ
น จ อินฺทริยา.

(ข) น อินฺทริยา น อณฺณินฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

(ก) น อญญาตาวิ น อินทริยนิติ?

อญญาตาวิ จเปตฺวา อวเสสา อินทริยา น อญญาตาวิ,
อินทริยา. อญญาตาวิญจ อินทริเย จ จเปตฺวา อวเสสา
น เจว อญญาตาวิ น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น อญญาตาวิอินทริยนิติ?

อามนฺตา.

๔. สุตินทริยมูลจกฺวาโร

(ก) อนฺโถมํ

๑๔๒.(ก) จกฺขุ อินทริยนิติ?

อามนฺตา.

(ข) อินทริยา สไตฺนทริยนิติ?

สไตฺนทริยํ อินทริยญฺเจว สไตฺนทริยญฺจ. อวเสสา อินทริยา
น สไตฺนทริยํ.

(ก) จกฺขุ อินทริยนิติ?

อามนฺตา.

(ข) อินทริยา ฆานินทริยนิติ?

ฆานินทริยํ อินทริยญฺเจว ฆานินทริยญฺจ. อวเสสา อินทริยา
น ฆานินทริยํ.

(ก) จกฺขุ อินทริยนิติ?

อามนฺตา.

(ข) อินทริยา ชิวหินทริยนติ?

ชิวหินทริยัม อินทริยญเจว ชิวหินทริยญจ. อวเสสา อินทริยา
น ชิวหินทริยัม.

(ก) จกขุ อินทริยนติ?

อามนตา.

(ข) อินทริยา กายินทริยนติ?

กายินทริยัม อินทริยญเจว กายินทริยญจ. อวเสสา อินทริยา
น กายินทริยัม.

(ก) จกขุ อินทริยนติ?

อามนตา.

(ข) อินทริยา มนินทริยนติ?

มนินทริยัม อินทริยญเจว มนินทริยญจ. อวเสสา อินทริยา
น มนินทริยัม.

(ก) จกขุ อินทริยนติ?

อามนตา.

(ข) อินทริยา อิตถินทริยนติ?

อิตถินทริยัม อินทริยญเจว อิตถินทริยญจ. อวเสสา อินทริยา
น อิตถินทริยัม.

(ก) จกขุ อินทริยนติ?

อามนตา.

(ข) อินทริยา ปุริสินทริยนติ?

ปุริสินทริยัม อินทริยญเจว ปุริสินทริยญจ. อวเสสา อินทริยา
น ปุริสินทริยัม.

(ก) จกขุ อินทริยนติ?

อามนตา.

(ข) อินทริยา ชีวิตินทริยนติ?

ชีวิตินทริยัม อินทริยญเจว ชีวิตินทริยญจ. อวเสสา อินทริยา
น ชีวิตินทริยัม.

(ก) จกขุ อินทริยนติ?

อามนตา.

(ข) อินทริยา สุชินทริยนติ?

สุชินทริยัม อินทริยญเจว สุชินทริยญจ. อวเสสา อินทริยา
น สุชินทริยัม.

(ก) จกขุ อินทริยนติ?

อามนตา.

(ข) อินทริยา ทุกชินทริยนติ?

ทุกชินทริยัม อินทริยญเจว ทุกชินทริยญจ. อวเสสา อินทริยา
น ทุกชินทริยัม.

(ก) จกขุ อินทริยนติ?

อามนตา.

(ข) อินทรียา โสมนสสินทรียนติ?

โสมนสสินทรียม อินทรียญเจว โสมนสสินทรียญจ. อวเสสา
อินทรียา น โสมนสสินทรียม.

(ก) จกขุ อินทรียนติ?

อามนตา.

(ข) อินทรียา โทมนสสินทรียนติ?

โทมนสสินทรียม อินทรียญเจว โทมนสสินทรียญจ. อวเสสา
อินทรียา น โทมนสสินทรียม.

(ก) จกขุ อินทรียนติ?

อามนตา.

(ข) อินทรียา อุเปกขินทรียนติ?

อุเปกขินทรียม อินทรียญเจว อุเปกขินทรียญจ. อวเสสา
อินทรียา น อุเปกขินทรียม.

(ก) จกขุ อินทรียนติ?

อามนตา.

(ข) อินทรียม สทธีนทรียนติ?

สทธีนทรียม อินทรียญเจว สทธีนทรียญจ. อวเสสา อินทรียา
น สทธีนทรียม.

(ก) จกขุ อินทรียนติ?

อามนตา.

(ข) อินทริยา วีริยอินทริยนติ?

วีริยอินทริยัม อินทริยญฺเจว วีริยอินทริยญฺจ. อวเสสา อินทริยา
น วีริยอินทริยัม.

(ก) จกฺขุ อินทริยนติ?

อามนฺตา.

(ข) อินทริยา สตินฺทริยนติ?

สตินฺทริยัม อินทริยญฺเจว สตินฺทริยญฺจ. อวเสสา อินทริยา
น สตินฺทริยัม.

(ก) จกฺขุ อินทริยนติ?

อามนฺตา.

(ข) อินทริยา สมาธิฺนทริยนติ?

สมาธิฺนทริยัม อินทริยญฺเจว สมาธิฺนทริยญฺจ. อวเสสา
อินทริยา น สมาธิฺนทริยัม.

(ก) จกฺขุ อินทริยนติ?

อามนฺตา.

(ข) อินทริยา ปณฺณินทริยนติ?

ปณฺณินทริยัม อินทริยญฺเจว ปณฺณินทริยญฺจ. อวเสสา
อินทริยา น ปณฺณินทริยัม.

(ก) จกฺขุ อินทริยนติ?

อามนฺตา.

(ข) อินทรียา อนณวาทณณสสามิตินทรียนติ?

อนณวาทณณสสามิตินทรียํ อินทรียณเจว

อนณวาทณณสสามิตินทรียณจ. อวเสสา อินทรียา

น อนณวาทณณสสามิตินทรียํ.

(ก) จกขุ อินทรียนติ?

อามนตา.

(ข) อินทรียา อณณินทรียนติ?

อณณินทรียํ อินทรียณเจว อณณินทรียณจ. อวเสสา

อินทรียา น อณณินทรียํ.

(ก) จกขุ อินทรียนติ?

อามนตา.

(ข) อินทรียา อณณวาทาวิทนทรียนติ?

อณณวาทาวิทนทรียํ อินทรียณเจว อณณวาทาวิทนทรียณจ.

อวเสสา อินทรียา น อณณวาทาวิทนทรียํ.

๑๔๓.(ก) โสต้ อินทรียนติ?

ยํ โสต้ อินทรียํ ตํ โสต้ณเจว อินทรียณจ. อวเสสํ โสต้

น อินทรียํ.

(ข) อินทรียา จกขุณทรียนติ?

จกขุณทรียํ อินทรียณเจว จกขุณทรียณจ. อวเสสา อินทรียา

น จกขุณทรียํ...เป....

(ก) โสตร์ อินทรียมกั?

ยัม โสตร์ อินทรียมกั ตัม โสตร์ยมกั อินทรียมกั. อวเสสส์ โสตร์
น อินทรียมกั.

(ข) อินทรียมกั อภิปาตาวินทรียมกั?

อภิปาตาวินทรียมกั อินทรียมกั อภิปาตาวินทรียมกั.
อวเสสสา อินทรียมกั น อภิปาตาวินทรียมกั.

๑๔๔.(ก) ฆานัม อินทรียมกั?

อามนตา.

(ข) อินทรียมกั จกขุนทรียมกั?

จกขุนทรียมกั อินทรียมกั จกขุนทรียมกั. อวเสสสา อินทรียมกั
น จกขุนทรียมกั...เป....

(ก) ฆานัม อินทรียมกั?

อามนตา.

(ข) อินทรียมกั อภิปาตาวินทรียมกั?

อภิปาตาวินทรียมกั อินทรียมกั อภิปาตาวินทรียมกั.
อวเสสสา อินทรียมกั น อภิปาตาวินทรียมกั.

๑๔๕.(ก) ชิวหา อินทรียมกั?

อามนตา.

(ข) อินทรียา จกขุนทรียนติ?

จกขุนทรียั อินทรียญเจว จกขุนทรียญจ. อวเสสา อินทรียา
น จกขุนทรียั...เป....

(ก) ชิวหา อินทรียนติ?

อามนตา.

(ข) อินทรียา อณฺณตาวิณทรียนติ?

อณฺณตาวิณทรียั อินทรียญเจว อณฺณตาวิณทรียญจ.
อวเสสา อินทรียา น อณฺณตาวิณทรียั.

๑๔๖.(ก) กาโย อินทรียนติ?

โย กาโย อินทรียั โส กาโย เจว อินทรียญจ.
อวเสโส กาโย น อินทรียั.

(ข) อินทรียา จกขุนทรียนติ?

จกขุนทรียั อินทรียญเจว จกขุนทรียญจ. อวเสสา อินทรียา
น จกขุนทรียั...เป....

(ก) กาโย อินทรียนติ?

โย กาโย อินทรียั โส กาโย เจว อินทรียญจ.
อวเสโส กาโย น อินทรียั.

(ข) อินทรียา อณฺณตาวิณทรียนติ?

อณฺณตาวิณทรียั อินทรียญเจว อณฺณตาวิณทรียญจ.
อวเสสา อินทรียา น อณฺณตาวิณทรียั.

๑๔๓.(ก) มโน อินทรียมกั?

อามนตา.

(ข) อินทรียมกั จกขุนทรียมกั?

จกขุนทรียมกั อินทรียมกัเจว จกขุนทรียมกัเจ. อวเสสา อินทรียมกั
น จกขุนทรียมกั...เป....

(ก) มโน อินทรียมกั?

อามนตา.

(ข) อินทรียมกั อณูตาวิณทรียมกั?

อณูตาวิณทรียมกั อินทรียมกัเจว อณูตาวิณทรียมกัเจ.
อวเสสา อินทรียมกั น อณูตาวิณทรียมกั.

๑๔๔.(ก) อิตถิ อินทรียมกั?

โน.

(ข) อินทรียมกั จกขุนทรียมกั?

จกขุนทรียมกั อินทรียมกัเจว จกขุนทรียมกัเจ. อวเสสา อินทรียมกั
น จกขุนทรียมกั...เป....

(ก) อิตถิ อินทรียมกั?

โน.

(ข) อินทรียมกั อณูตาวิณทรียมกั?

อณูตาวิณทรียมกั อินทรียมกัเจว อณูตาวิณทรียมกัเจ.
อวเสสา อินทรียมกั น อณูตาวิณทรียมกั.

๑๔๙.(ก) ปุริโส อินทริยนติ?

โน.

(ข) อินทริยา จกฺขณฺทริยนติ?

จกฺขณฺทริยํ อินทริยญฺเจว จกฺขณฺทริยญฺจ. อวเสสา อินทริยา
น จกฺขณฺทริยํ...เป....

(ก) ปุริโส อินทริยนติ?

โน.

(ข) อินทริยา อณฺณตาวิณฺทริยนติ?

อณฺณตาวิณฺทริยํ อินทริยญฺเจว อณฺณตาวิณฺทริยญฺจ.
อวเสสา อินทริยา น อณฺณตาวิณฺทริยํ.

๑๕๐.(ก) ชีวิทํ อินทริยนติ?

อามนฺตา.

(ข) อินทริยา จกฺขณฺทริยนติ?

จกฺขณฺทริยํ อินทริยญฺเจว จกฺขณฺทริยญฺจ. อวเสสา อินทริยา
น จกฺขณฺทริยํ...เป....

(ก) ชีวิทํ อินทริยนติ?

อามนฺตา.

(ข) อินทริยา อณฺณตาวิณฺทริยนติ?

อณฺณตาวิณฺทริยํ อินทริยญฺเจว อณฺณตาวิณฺทริยญฺจ.
อวเสสา อินทริยา น อณฺณตาวิณฺทริยํ.

๑๕๑.(ก) สุกัม อินทริยนติ?

อามนตา.

(ข) อินทริยา จกขุนทริยนติ?

จกขุนทริยัม อินทริยณเจว จกขุนทริยณจ. อวเสสา อินทริยา
น จกขุนทริยัม...เป....

(ก) สุกัม อินทริยนติ?

อามนตา.

(ข) อินทริยา อณวตาวิทนทริยนติ?

อณวตาวิทนทริยัม อินทริยณเจว อณวตาวิทนทริยณจ.
อวเสสา อินทริยา น อณวตาวิทนทริยัม.

๑๕๒. ทุกัม อินทริยนติ?

อามนตา ...เป....

๑๕๓. โสมนสฺสํ อินทริยนติ?

อามนตา ...เป....

๑๕๔. โทมณสฺสํ อินทริยนติ?

อามนตา ...เป....

๑๕๕.(ก) อุเปกฺขา อินทริยนติ?

ยา อุเปกฺขา อินทริยัม สา อุเปกฺขา เจว อินทริยณจ.
อวเสสา อุเปกฺขา น อินทริยัม.

(ข) อินทริยา จกฺขุนทริยนฺติ?

จกฺขุนทริยํ อินทริยญฺเจว จกฺขุนทริยญฺจ. อวเสสา อินทริยา
น จกฺขุนทริยํ ...เป....

(ก) อุเปกฺขา อินทริยนฺติ?

ยา อุเปกฺขา อินทริยํ सा อุเปกฺขา เจว อินทริยญฺจ.
อวเสสา อุเปกฺขา น อินทริยํ.

(ข) อินทริยา อณฺณตาวิณทริยนฺติ?

อณฺณตาวิณทริยํ อินทริยญฺเจว อณฺณตาวิณทริยญฺจ.
อวเสสา อินทริยา น อณฺณตาวิณทริยํ.

๑๕๖. สทฺธา อินทริยนฺติ?

อามนฺตา ...เป....

๑๕๗. วีริยํ อินทริยนฺติ?

อามนฺตา ...เป....

๑๕๘. สติ อินทริยนฺติ?

อามนฺตา ...เป....

๑๕๙. สมาธิ อินทริยนฺติ?

อามนฺตา ...เป....

๑๖๐. ปญฺญา อินทริยนฺติ?

อามนฺตา ...เป....

๑๖๑. อนณฺณาทณฺณสฺสามีติ อินฺทรียนฺติ?

อามนฺตา ...เป....

๑๖๒. อณฺณํ อินฺทรียนฺติ?

อามนฺตา ...เป....

๑๖๓.(ก) อนณฺณาทาวี อินฺทรียนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) อินฺทรียา จกฺขุณฺทรียนฺติ?

จกฺขุณฺทรียํ อินฺทรียณฺเจว จกฺขุณฺทรียณฺจ. อวเสสา อินฺทรียา
น จกฺขุณฺทรียํ ...เป....

(ก) อนณฺณาทาวี อินฺทรียนฺติ?

อามนฺตา.

(ข) อินฺทรียา อนณฺณินฺทรียนฺติ?

อนณฺณินฺทรียํ อินฺทรียณฺเจว อนณฺณินฺทรียณฺจ. อวเสสา
อินฺทรียา น อนณฺณินฺทรียํ.

(ข) ปจฺจนี้กั

๑๖๔.(ก) น จกฺขุ น อินฺทรียนฺติ?

จกฺขุํ จเปตฺวา อวเสสา อินฺทรียา น จกฺขุ, อินฺทรียา.
จกฺขุณฺจ อินฺทรีเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว จกฺขุ
น จ อินฺทรียา.

(ข) น อินทริยา น โสติณทริยนิติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น จกฺขุ น อินทริยนิติ?

จกฺขุ จเปตฺวา อวเสสา อินทริยา น จกฺขุ, อินทริยา.

จกฺขุญจ อินทริเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว จกฺขุ
น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น อณฺเฏตาวิณฺทริยนิติ?

อามนฺตา.

๑๖๕.(ก) น โสตํ น อินทริยนิติ?

โสตํ จเปตฺวา อวเสสา อินทริยา น โสตํ, อินทริยา. โสตญจ
อินทริเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว โสตํ น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น จกฺขุณฺทริยนิติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น โสตํ น อินทริยนิติ?

โสตํ จเปตฺวา อวเสสา อินทริยา น โสตํ, อินทริยา. โสตญจ
อินทริเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว โสตํ น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น อณฺเฏตาวิณฺทริยนิติ?

อามนฺตา.

๑๖๖.(ก) น ฆานํ น อินทรียนติ?

ฆานํ จเปตฺวา อวเสสา อินทรียา น ฆานํ, อินทรียา.

ฆานญจ อินทรีเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว ฆานํ
น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น จกฺขุณฺทรียนติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น ฆานํ น อินทรียนติ?

ฆานํ จเปตฺวา อวเสสา อินทรียา น ฆานํ, อินทรียา.

ฆานญจ อินทรีเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว ฆานํ
น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น อณฺเฏตาวิณฺทรียนติ?

อามนฺตา.

๑๖๗.(ก) น ชิวหา น อินทรียนติ?

ชิวหํ จเปตฺวา อวเสสา อินทรียา น ชิวหา, อินทรียา.

ชิวหาญจ อินทรีเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว ชิวหา
น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น จกฺขุณฺทรียนติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น ชิวหา น อินทรียนติ?

ชีวหํ จเปตฺวา อวเสสา อินทรียา น ชิวหา, อินทรียา.
ชีวหฺจ อินทรีเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว ชิวหา
น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น อณฺดาตาวินทรียนติ?

อามนฺตา.

๑๖๘.(ก) น กาโย น อินทรียนติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทรียา น จกฺขุนทรียนติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น กาโย น อินทรียนติ?

อามนฺตา.

(ข) น อินทรียา น อณฺดาตาวินทรียนติ?

อามนฺตา.

๑๖๙.(ก) น มโน น อินทรียนติ?

มนํ จเปตฺวา อวเสสา อินทรียา น มโน, อินทรียา. มนฺจ
อินทรีเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว มโน น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น จกฺขุนทรียนติ?

อามนฺตา ...เป...

(ก) น มโน น อินทริยนิติ?

มนั จเปตฺวา อวเสสา อินทริยา น มโน, อินทริยา.
มนญจ อินทริเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว มโน
น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น อณฺดาตาวินทริยนิติ?

อามนฺตา.

๑๗๐.(ก) น อิตถิ น อินทริยนิติ?

อิตถิ จเปตฺวา อวเสสา อินทริยา น อิตถิ, อินทริยา.
อิตถิญจ อินทริเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว อิตถิ
น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น จกฺขุนทริยนิติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น อิตถิ น อินทริยนิติ?

อิตถิ จเปตฺวา อวเสสา อินทริยา น อิตถิ, อินทริยา.
อิตถิญจ อินทริเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว อิตถิ
น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น อณฺดาตาวินทริยนิติ?

อามนฺตา.

๑๗๑.(ก) น ปุริโส น อินทรียนติ?

ปุริสํ จเปตฺวา อวเสสา อินทรียา น ปุริโส, อินทรียา.
 ปุริสญจ อินทรีเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว ปุริโส
 น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น จกฺขุณฺทรียนติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น ปุริโส น อินทรียนติ?

ปุริสํ จเปตฺวา อวเสสา อินทรียา น ปุริโส, อินทรียา.
 ปุริสญจ อินทรีเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว ปุริโส
 น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น อณฺเฏตาวิณฺทรียนติ?

อามนฺตา.

๑๗๒.(ก) น ชีวิตํ น อินทรียนติ?

ชีวิตํ จเปตฺวา อวเสสา อินทรียา น ชีวิตํ, อินทรียา.
 ชีวิตญจ อินทรีเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว ชีวิตํ
 น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น จกฺขุณฺทรียนติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น ชีวติ น อินทริยนติ?

ชีวติ จเปตวา อวเสสา อินทริยา น ชีวติ, อินทริยา.
ชีวตญจ อินทริเย จ จเปตวา อวเสสา น เจว ชีวติ
น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น อณฺดาตาวินทริยนติ?

อามนฺตา.

๑๗๓.(ก) น สุขิ น อินทริยนติ?

สุขิ จเปตวา อวเสสา อินทริยา น สุขิ, อินทริยา. สุขญจ
อินทริเย จ จเปตวา อวเสสา น เจว สุขิ น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น จกฺขณฺทริยนติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น สุขิ น อินทริยนติ?

สุขิ จเปตวา อวเสสา อินทริยา น สุขิ, อินทริยา. สุขญจ
อินทริเย จ จเปตวา อวเสสา น เจว สุขิ น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น อณฺดาตาวินทริยนติ?

อามนฺตา.

๑๗๔.(ก) น ทุกฺขิ น อินทริยนติ?

ทุกฺขิ จเปตวา อวเสสา อินทริยา น ทุกฺขิ, อินทริยา.
ทุกฺขญจ อินทริเย จ จเปตวา อวเสสา น เจว ทุกฺขิ
น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น จกฺขุนทฺริยนฺติ?

อามนฺตา...เป....

(ก) น ทุกฺขํ น อินทฺริยนฺติ?

ทุกฺขํ จเปตฺวา อวเสสา อินทฺริยา น ทุกฺขํ, อินทฺริยา.

ทุกฺขสฺย อินทฺริเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว ทุกฺขํ
น จ อินทฺริยา.

(ข) น อินทฺริยา น อณฺเฏตาวิทนฺทฺริยนฺติ?

อามนฺตา.

๑๗๕.(ก) น โสมนสฺสํ น อินทฺริยนฺติ?

โสมนสฺสํ จเปตฺวา อวเสสา อินทฺริยา น โสมนสฺสํ,
อินทฺริยา. โสมนสฺสสฺย อินทฺริเย จ จเปตฺวา อวเสสา
น เจว โสมนสฺสํ น จ อินทฺริยา.

(ข) น อินทฺริยา น จกฺขุนทฺริยนฺติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น โสมนสฺสํ น อินทฺริยนฺติ?

โสมนสฺสํ จเปตฺวา อวเสสา อินทฺริยา น โสมนสฺสํ,
อินทฺริยา. โสมนสฺสสฺย อินทฺริเย จ จเปตฺวา อวเสสา
น เจว โสมนสฺสํ น จ อินทฺริยา.

(ข) น อินทฺริยา น อณฺเฏตาวิทนฺทฺริยนฺติ?

อามนฺตา.

๑๗๖.(ก) น โทมนสส์ น อินทรียนติ?

โทมนสส์ จเปตวา อวเสสา อินทรียา น โทมนสส์,
อินทรียา. โทมนสสญจ อินทรีเย จ จเปตวา อวเสสา
น เจว โทมนสส์ น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น จกขุณทรียนติ?

อามนตา ...เป....

(ก) น โทมนสส์ น อินทรียนติ?

โทมนสส์ จเปตวา อวเสสา อินทรียา น โทมนสส์,
อินทรียา. โทมนสสญจ อินทรีเย จ จเปตวา อวเสสา
น เจว โทมนสส์ น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น อณฺดาตาวินทรียนติ?

อามนตา.

๑๗๗.(ก) น อุเปกขา น อินทรียนติ?

อุเปกข์ จเปตวา อวเสสา อินทรียา น อุเปกขา, อินทรียา.
อุเปกขญจ อินทรีเย จ จเปตวา อวเสสา น เจว อุเปกขา
น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น จกขุณทรียนติ?

อามนตา ...เป....

(ก) น อุเปกขา น อินทริยนิติ?

อุเปกข์ จเปตฺวา อวเสสา อินทริยา น อุเปกขา, อินทริยา.
 อุเปกฺขณฺจ อินทริเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว อุเปกขา
 น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น อณฺดาตาวิญญิตฺติ?

อามนฺตา.

๑๗๘.(ก) น สทฺธา น อินทริยนิติ?

สทฺธี จเปตฺวา อวเสสา อินทริยา น สทฺธา, อินทริยา.
 สทฺธณฺจ อินทริเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว สทฺธา น จ
 อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น จกฺขณฺญิตฺติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น สทฺธา น อินทริยนิติ?

สทฺธี จเปตฺวา อวเสสา อินทริยา น สทฺธา, อินทริยา.
 สทฺธณฺจ อินทริเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว สทฺธา
 น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น อณฺดาตาวิญญิตฺติ?

อามนฺตา.

๑๗๙.(ก) น วีรียํ น อินทรียนติ?

วีรียํ จเปตฺวา อวเสสา อินทรียา น วีรียํ, อินทรียา.
 วีรียญจ อินทรีเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว วีรียํ
 น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น จกฺขุณฺทรียนติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น วีรียํ น อินทรียนติ?

วีรียํ จเปตฺวา อวเสสา อินทรียา น วีรียํ, อินทรียา.
 วีรียญจ อินทรีเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว วีรียํ
 น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น อณฺเฏตาวิณฺทรียนติ?

อามนฺตา.

๑๘๐.(ก) น สติ น อินทรียนติ?

สตี จเปตฺวา อวเสสา อินทรียา น สติ, อินทรียา.
 สติญจ อินทรีเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว สติ
 น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น จกฺขุณฺทรียนติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น สติ น อินทรียนติ?

สตี จเปตฺวา อวเสสา อินทรียา น สติ, อินทรียา. สติญจ
อินทรีเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว สติ น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น อนุตฺตาวินทรียนติ?

อามนฺตา.

๑๘๑.(ก) น สมาธิ น อินทรียนติ?

สมาธิ จเปตฺวา อวเสสา อินทรียา น สมาธิ, อินทรียา.
สมาธิญจ อินทรีเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว สมาธิ
น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น จกฺขุณฺทรียนติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น สมาธิ น อินทรียนติ?

สมาธิ จเปตฺวา อวเสสา อินทรียา น สมาธิ, อินทรียา.
สมาธิญจ อินทรีเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว สมาธิ
น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น อนุตฺตาวินทรียนติ?

อามนฺตา.

๑๘๒.(ก) น ปณฺหา น อินทริยนฺติ?

ปณฺหํ จเปตฺวา อวเสสา อินทริยา น ปณฺหา, อินทริยา.
 ปณฺหจ อินทริเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว ปณฺหา
 น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น จกฺขุณฺทริยนฺติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น ปณฺหา น อินทริยนฺติ?

ปณฺหํ จเปตฺวา อวเสสา อินทริยา น ปณฺหา, อินทริยา.
 ปณฺหจ อินทริเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว ปณฺหา
 น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น อณฺเฏตาวิณฺทริยนฺติ?

อามนฺตา.

๑๘๓.(ก) น อนณฺเฏตณฺณสฺสามีติ น อินทริยนฺติ?

อนณฺเฏตณฺณสฺสามีติ จเปตฺวา อวเสสา อินทริยา
 น อนณฺเฏตณฺณสฺสามีติ, อินทริยา. อนณฺเฏตณฺณสฺสามีติจ
 อินทริเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว อนณฺเฏตณฺณสฺสามีติ
 น จ อินทริยา.

(ข) น อินทริยา น จกฺขุณฺทริยนฺติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น อนณฺณวาทณฺณสสามีติ น อินทรียนฺติ?

อนณฺณวาทณฺณสสามีตี จเปตฺวา อวเสสา อินทรียา

น อนณฺณวาทณฺณสสามีติ, อินทรียา. อนณฺณวาทณฺณสสามีติณจ
อินทรีเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว อนณฺณวาทณฺณสสามีติ
น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น อนณฺณวาทินทรียนฺติ?

อามนฺตา.

๑๘๔.(ก) น อนณฺณ น อินทรียนฺติ?

อนณฺณ จเปตฺวา อวเสสา อินทรียา น อนณฺณ, อินทรียา.

อนณณจ อินทรีเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว อนณฺณ
น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น จกฺขุณทรียนฺติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น อนณฺณ น อินทรียนฺติ?

อนณฺณ จเปตฺวา อวเสสา อินทรียา น อนณฺณ, อินทรียา.

อนณณจ อินทรีเย จ จเปตฺวา อวเสสา น เจว อนณฺณ
น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น อนณฺณวาทินทรียนฺติ?

อามนฺตา.

๑๘๕.(ก) น อญญาตาวี น อินทรียนติ?

อญญาตาวี จเปตฺวา อวเสสา อินทรียา น อญญาตาวี,
อินทรียา. อญญาตาวิญจ อินทรีเย จ จเปตฺวา อวเสสา
น เจว อญญาตาวี น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น จกฺขุณฺทรียนติ?

อามนฺตา ...เป....

(ก) น อญญาตาวี น อินทรียนติ?

อญญาตาวี จเปตฺวา อวเสสา อินทรียา น อญญาตาวี,
อินทรียา. อญญาตาวิญจ อินทรีเย จ จเปตฺวา อวเสสา
น เจว อญญาตาวี น จ อินทรียา.

(ข) น อินทรียา น อญญินทรียนติ?

อามนฺตา.

ปณฺณตฺตินิทฺเทสวาโร.

๒. ปวตติวำโร

๑. อุปปำทวำโร

(๑) ปจจุปนุนวำโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๑๘๖.(ก) ยสฺส จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส โสติณฺทริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

สจกฺขุกำนํ อโสตกำนํ อุปฺปชฺชนฺตำนํ เตสํ จกฺขุนฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ โสติณฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. สจกฺขุกำนํ
สโสตกำนํ อุปฺปชฺชนฺตำนํ เตสํ จกฺขุนฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
โสติณฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสติณฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส จกฺขุนฺทริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

สโสตกำนํ อจกฺขุกำนํ อุปฺปชฺชนฺตำนํ เตสํ โสติณฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. สโสตกำนํ
สจกฺขุกำนํ อุปฺปชฺชนฺตำนํ เตสํ โสติณฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
จกฺขุนฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ฆำนินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

สจกฺขุกำนํ อฆำนกำนํ อุปฺปชฺชนฺตำนํ เตสํ จกฺขุนฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ฆำนินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ.

สจกขุกานํ สฆานกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ จกขุณฺทริยญจ
 อุปปชชติ ฆานินฺทริยญจ อุปปชชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ฆานินฺทริยํ อุปปชชติ ตสฺส จกขุณฺทริยํ
 อุปปชชติตี?

สฆานกานํ อจกขุกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ฆานินฺทริยํ
 อุปปชชติ, โน จ เตสํ จกขุณฺทริยํ อุปปชชติ. สฆานกานํ
 สจกขุกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ฆานินฺทริยญจ อุปปชชติ
 จกขุณฺทริยญจ อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส จกขุณฺทริยํ อุปปชชติ ตสฺส อิตฺถินฺทริยํ
 อุปปชชติตี?

สจกขุกานํ น อิตฺถินํ อุปปชชนตานํ เตสํ จกขุณฺทริยํ
 อุปปชชติ, โน จ เตสํ อิตฺถินฺทริยํ อุปปชชติ. สจกขุกานํ อิตฺถินํ
 อุปปชชนตานํ ตาสํ จกขุณฺทริยญจ อุปปชชติ อิตฺถินฺทริยญจ
 อุปปชชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อิตฺถินฺทริยํ อุปปชชติ ตสฺส จกขุณฺทริยํ
 อุปปชชติตี?

อิตฺถินํ อจกขุกานํ อุปปชชนตานํ ตาสํ อิตฺถินฺทริยํ อุปปชชติ,
 โน จ ตาสํ จกขุณฺทริยํ อุปปชชติ. อิตฺถินํ สจกขุกานํ
 อุปปชชนตานํ ตาสํ อิตฺถินฺทริยญจ อุปปชชติ จกขุณฺทริยญจ
 อุปปชชติ.

(ก) ยสส จกขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ปุริสีนฺทริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

สจกขุگانํ น ปุริสานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกขุณฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ปุริสีนฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. สจกขุگانํ ปุริสานํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกขุณฺทริยญจ อุปฺปชฺชติ ปุริสีนฺทริยญจ
อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสส วา ปน ปุริสีนฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส จกขุณฺทริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

ปุริสานํ อจกขุگانํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ปุริสีนฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ จกขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. ปุริสานํ สจกขุگانํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ปุริสีนฺทริยญจ อุปฺปชฺชติ จกขุณฺทริยญจ
อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสส จกขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ชีวิตินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสส วา ปน ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส จกขุณฺทริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

อจกขุگانํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ จกขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. สจกขุگانํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ชีวิตินฺทริยญจ อุปฺปชฺชติ จกขุณฺทริยญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส โสมนสฺสสินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติตีติ?

สจฺกขุกาณํ วินา โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขุนฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. สจฺกขุกาณํ
โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขุนฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส
จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชติตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส อุเปกฺชินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติตีติ?

สจฺกขุกาณํ วินา อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขุนฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ อุเปกฺชินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. สจฺกขุกาณํ
อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขุนฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
อุเปกฺชินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกฺชินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส จกฺขุนฺทริยํ
อุปฺปชฺชติตีติ?

อุเปกฺขาย อจฺกขุกาณํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ อุเปกฺชินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชติ.

อุเปกขาย สจกขุกานำ อุปปชชนตานำ เตสำ อุเปกขินทริยญจ
 อุปปชชติ จกขุนทริยญจ อุปปชชติ.

(ก) ยสส จกขุนทริยำ อุปปชชติ ตสส สทฐินทริยำ
 อุปปชชติติ?

สจกขุกานำ อเหตุกานำ อุปปชชนตานำ เตสำ จกขุนทริยำ
 อุปปชชติ, โน จ เตสำ สทฐินทริยำ อุปปชชติ. สจกขุกานำ
 สเหตุกานำ อุปปชชนตานำ เตสำ จกขุนทริยญจ อุปปชชติ
 สทฐินทริยญจ อุปปชชติ.

(ข) ยสส วา ปน สทฐินทริยำ อุปปชชติ ตสส จกขุนทริยำ
 อุปปชชติติ?

สเหตุกานำ อจกขุกานำ อุปปชชนตานำ เตสำ สทฐินทริยำ
 อุปปชชติ, โน จ เตสำ จกขุนทริยำ อุปปชชติ. สเหตุกานำ
 สจกขุกานำ อุปปชชนตานำ เตสำ สทฐินทริยญจ อุปปชชติ
 จกขุนทริยญจ อุปปชชติ.

(ก) ยสส จกขุนทริยำ อุปปชชติ ตสส ปณณินทริยำ
 อุปปชชติติ?

สจกขุกานำ ฅาณวิปปยุตตานำ อุปปชชนตานำ เตสำ จกขุนทริยำ
 อุปปชชติ, โน จ เตสำ ปณณินทริยำ อุปปชชติ. สจกขุกานำ
 ฅาณสมปยุตตานำ อุปปชชนตานำ เตสำ จกขุนทริยญจ อุปปชชติ
 ปณณินทริยญจ อุปปชชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ปณฺณิหริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส จกฺขุหริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

ธาวณสมฺปยุตฺตานํ อจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ปณฺณิหริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ จกฺขุหริยํ อุปฺปชฺชติ.
ธาวณสมฺปยุตฺตานํ สจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ปณฺณิหริยญฺจ
อุปฺปชฺชติ จกฺขุหริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขุหริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส มนินฺหริยํ อุปฺปชฺชติตี?
อาเมนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน มนินฺหริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส จกฺขุหริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

สจฺจิตฺตกานํ อจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ มนินฺหริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ จกฺขุหริยํ อุปฺปชฺชติ. สจกฺขุกานํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ มนินฺหริยญฺจ อุปฺปชฺชติ จกฺขุหริยญฺจ
อุปฺปชฺชติ. (จกฺขุหริยมฺลกํ)

๑๘๗.(ก) ยสฺส ฆานินฺหริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส อิตฺถินฺหริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

สฆานกานํ น อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานินฺหริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ อิตฺถินฺหริยํ อุปฺปชฺชติ. สฆานกานํ อิตฺถินํ
อุปฺปชฺชนฺตํ ตาสํ ฆานินฺหริยญฺจ อุปฺปชฺชติ อิตฺถินฺหริยญฺจ
อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ฆานินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชตีติ?

อิตฺถินํ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตินํ ตาสํ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ,
 โน จ ตาสํ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. อิตฺถินํ สฆานกานํ
 อุปฺปชฺชนฺตินํ ตาสํ อิตฺถินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ ฆานินฺทริยญฺจ
 อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ปุริสินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชตีติ?

สฆานกานํ น ปุริसानํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. สฆานกานํ ปุริसानํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ ปุริสินฺทริยญฺจ
 อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ฆานินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชตีติ?

ปุริसानํ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ปุริสินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. ปุริसानํ สฆานกานํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ปุริสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ ฆานินฺทริยญฺจ
 อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ชีวิตินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ฆานินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชติตี?

อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ,
 โน จ เตสํ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
 ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส โสมนสฺสสินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชติตี?

สฆานกานํ วินา โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. สฆานกานํ
 โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
 โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส
 ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

โสมนสฺสเสน อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ โสมนสฺสสินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. โสมนสฺสเสน
 สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
 ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส อุปฺเภชินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชตีติ?

สฆานกานํ วินา อุปฺเภขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ อุปฺเภชินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. สฆานกานํ
 อุปฺเภขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
 อุปฺเภชินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อุปฺเภชินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ฆานินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชตีติ?

อุปฺเภขาย อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ อุปฺเภชินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. อุปฺเภขาย
 สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ อุปฺเภชินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
 ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส สทฺธินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชตีติ?

สฆานกานํ อเหตุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ สทฺธินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. สฆานกานํ
 สเหตุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
 สทฺธินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน สทฺธินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ฆานินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชตีติ?

สเหตุกานํ อฆานกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ สทฺธินทฺธิริยํ
 อุปปชชติ, โน จ เตสํ ฆานินทฺธิริยํ อุปปชชติ. สเหตุกานํ
 สฆานกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ สทฺธินทฺธิริยญจ อุปปชชติ
 ฆานินทฺธิริยญจ อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ฆานินทฺธิริยํ อุปปชชติ ตสฺส ปณฺธินทฺธิริยํ
 อุปปชชตีติ?

สฆานกานํ ภาณวิปปยุตฺตานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ฆานินทฺธิริยํ
 อุปปชชติ, โน จ เตสํ ปณฺธินทฺธิริยํ อุปปชชติ. สฆานกานํ
 ภาณสมปยุตฺตานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ฆานินทฺธิริยญจ อุปปชชติ
 ปณฺธินทฺธิริยญจ อุปปชชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ปณฺธินทฺธิริยํ อุปปชชติ ตสฺส ฆานินทฺธิริยํ
 อุปปชชตีติ?

ภาณสมปยุตฺตานํ อฆานกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ
 ปณฺธินทฺธิริยํ อุปปชชติ, โน จ เตสํ ฆานินทฺธิริยํ อุปปชชติ.
 ภาณสมปยุตฺตานํ สฆานกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ปณฺธินทฺธิริยญจ
 อุปปชชติ ฆานินทฺธิริยญจ อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ฆานินทฺธิริยํ อุปปชชติ ตสฺส มนินทฺธิริยํ อุปปชชตีติ?
 อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน มนินทฺธิริยํ อุปปชชติ ตสฺส ฆานินทฺธิริยํ
 อุปปชชตีติ?

สจิตตกานำ อฆานกานำ อุปปชชนตานำ เตสำ มนินทริยำ
 อุปปชชติ, โน จ เตสำ ฆานินทริยำ อุปปชชติ. สฆานกานำ
 อุปปชชนตานำ เตสำ มนินทริยญจ อุปปชชติ ฆานินทริยญจ
 อุปปชชติ. (ฆานินทริยมุลก)

๑๘๘.(ก) ยสส อิตถินทริยำ อุปปชชติ ตสส ปุริสินทริยำ
 อุปปชชติตี?

โน.

(ข) ยสส วา ปน ปุริสินทริยำ อุปปชชติ ตสส อิตถินทริยำ
 อุปปชชติตี?

โน.

(ก) ยสส อิตถินทริยำ อุปปชชติ ตสส ชีวิตินทริยำ
 อุปปชชติตี?

อามนตา.

(ข) ยสส วา ปน ชีวิตินทริยำ อุปปชชติ ตสส อิตถินทริยำ
 อุปปชชติตี?

น อิตถินำ อุปปชชนตานำ เตสำ ชีวิตินทริยำ อุปปชชติ,
 โน จ เตสำ อิตถินทริยำ อุปปชชติ. อิตถินำ อุปปชชนตินำ ตาสำ
 ชีวิตินทริยญจ อุปปชชติ อิตถินทริยญจ อุปปชชติ.

(ก) ยสส อิตถินทริยำ อุปปชชติ ตสส โสมนสสินทริยำ
 อุปปชชติตี?

อิตถีนํ วนา โสมนสฺเสน อุปฺปชฺชนฺตึนํ ตาสํ อิตถินทฺริยํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ ตาสํ โสมนสฺสินทฺริยํ อุปฺปชฺชติ. อิตถีนํ
 โสมนสฺเสน อุปฺปชฺชนฺตึนํ ตาสํ อิตถินทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
 โสมนสฺสินทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสินทฺริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส
 อิตถินทฺริยํ อุปฺปชฺชติตี?

โสมนสฺเสน น อิตถีนํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ โสมนสฺสินทฺริยํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ อิตถินทฺริยํ อุปฺปชฺชติ. โสมนสฺเสน อิตถีนํ
 อุปฺปชฺชนฺตึนํ ตาสํ โสมนสฺสินทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชติ อิตถินทฺริยญฺจ
 อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส อิตถินทฺริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส อฺเปกฺขินทฺริยํ
 อุปฺปชฺชติตี?

อิตถีนํ วนา อฺเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตึนํ ตาสํ อิตถินทฺริยํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ ตาสํ อฺเปกฺขินทฺริยํ อุปฺปชฺชติ. อิตถีนํ
 อฺเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตึนํ ตาสํ อิตถินทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
 อฺเปกฺขินทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อฺเปกฺขินทฺริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส อิตถินทฺริยํ
 อุปฺปชฺชติตี?

อฺเปกฺขาย น อิตถีนํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ อฺเปกฺขินทฺริยํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ อิตถินทฺริยํ อุปฺปชฺชติ.

อุปกุขย อิตถินํ อุปพชชนตึนํ ตาสํ อุปกุชินทริยญจ อุปพชชติ
อิตถินทริยญจ อุปพชชติ.

(ก) ยสฺส อิตถินทริยํ อุปพชชติ ตสฺส สทฺธิทริยํ
อุปพชชติตี?

อิตถินํ อเหตุกานํ อุปพชชนตึนํ ตาสํ อิตถินทริยํ อุปพชชติ,
โน จ ตาสํ สทฺธิทริยํ อุปพชชติ. อิตถินํ สเหตุกานํ
อุปพชชนตึนํ ตาสํ อิตถินทริยญจ อุปพชชติ สทฺธิทริยญจ
อุปพชชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน สทฺธิทริยํ อุปพชชติ ตสฺส อิตถินทริยํ
อุปพชชติตี?

สเหตุกานํ น อิตถินํ อุปพชชนตึนํ เตสํ สทฺธิทริยํ
อุปพชชติ, โน จ เตสํ อิตถินทริยํ อุปพชชติ. สเหตุกานํ อิตถินํ
อุปพชชนตึนํ ตาสํ สทฺธิทริยญจ อุปพชชติ อิตถินทริยญจ
อุปพชชติ.

(ก) ยสฺส อิตถินทริยํ อุปพชชติ ตสฺส ปณฺธิทริยํ
อุปพชชติตี?

อิตถินํ ฅาณวิปยุตตึนํ อุปพชชนตึนํ ตาสํ อิตถินทริยํ
อุปพชชติ, โน จ ตาสํ ปณฺธิทริยํ อุปพชชติ. อิตถินํ
ฅาณสมปยุตตึนํ อุปพชชนตึนํ ตาสํ อิตถินทริยญจ อุปพชชติ
ปณฺธิทริยญจ อุปพชชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ปณฺณิหฺริยํ อูปฺปชฺชติ ตสฺส อิตฺถินฺหฺริยํ
อูปฺปชฺชติตี?

ธาวณสมฺปยุตฺตานํ น อิตฺถินํ อูปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ปณฺณิหฺริยํ
อูปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ อิตฺถินฺหฺริยํ อูปฺปชฺชติ. ธาวณสมฺปยุตฺตานํ
อิตฺถินํ อูปฺปชฺชนฺตํ ตาสํ ปณฺณิหฺริยญฺจ อูปฺปชฺชติ
อิตฺถินฺหฺริยญฺจ อูปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส อิตฺถินฺหฺริยํ อูปฺปชฺชติ ตสฺส มนินฺหฺริยํ อูปฺปชฺชติตี?
อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน มนินฺหฺริยํ อูปฺปชฺชติ ตสฺส อิตฺถินฺหฺริยํ
อูปฺปชฺชติตี?

สจฺจิตฺตกานํ น อิตฺถินํ อูปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ มนินฺหฺริยํ
อูปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ อิตฺถินฺหฺริยํ อูปฺปชฺชติ. อิตฺถินํ
อูปฺปชฺชนฺตํ ตาสํ มนินฺหฺริยญฺจ อูปฺปชฺชติ อิตฺถินฺหฺริยญฺจ
อูปฺปชฺชติ. (อิตฺถินฺหฺริยมฺลก)

๑๘๘.(ก) ยสฺส ปุริสินฺหฺริยํ อูปฺปชฺชติ ตสฺส ชีวิตินฺหฺริยํ
อูปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินฺหฺริยํ อูปฺปชฺชติ ตสฺส ปุริสินฺหฺริยํ
อูปฺปชฺชติตี?

น บุริสานํ อุปปชฺชนตานํ เตสํ ชีวิตินฺทริยํ อุปปชฺชติ,
โน จ เตสํ บุริสินฺทริยํ อุปปชฺชติ. บุริสานํ อุปปชฺชนตานํ เตสํ
ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปปชฺชติ บุริสินฺทริยญฺจ อุปปชฺชติ.

(ก) ยสฺส บุริสินฺทริยํ อุปปชฺชติ ตสฺส โสมนสฺสินฺทริยํ
อุปปชฺชตีติ?

บุริสานํ วิตา โสมนสฺเสน อุปปชฺชนตานํ เตสํ บุริสินฺทริยํ
อุปปชฺชติ, โน จ เตสํ โสมนสฺสินฺทริยํ อุปปชฺชติ. บุริสานํ
โสมนสฺเสน อุปปชฺชนตานํ เตสํ บุริสินฺทริยญฺจ อุปปชฺชติ
โสมนสฺสินฺทริยญฺจ อุปปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสินฺทริยํ อุปปชฺชติ ตสฺส
บุริสินฺทริยํ อุปปชฺชตีติ?

โสมนสฺเสน น บุริสานํ อุปปชฺชนตานํ เตสํ โสมนสฺสินฺทริยํ
อุปปชฺชติ, โน จ เตสํ บุริสินฺทริยํ อุปปชฺชติ. โสมนสฺเสน บุริสานํ
อุปปชฺชนตานํ เตสํ โสมนสฺสินฺทริยญฺจ อุปปชฺชติ บุริสินฺทริยญฺจ
อุปปชฺชติ.

(ก) ยสฺส บุริสินฺทริยํ อุปปชฺชติ ตสฺส อุเปกฺขินฺทริยํ
อุปปชฺชตีติ?

บุริสานํ วิตา อุเปกฺขาย อุปปชฺชนตานํ เตสํ บุริสินฺทริยํ
อุปปชฺชติ, โน จ เตสํ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปปชฺชติ.

บุริसान์ อุเปกขาย อุปปชชนตานัน เตสํ บุริสินทริยญจ อุปปชชติ
 อุเปกชินทริยญจ อุปปชชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกชินทริยํ อุปปชชติ ตสฺส บุริสินทริยํ
 อุปปชชตีติ?

อุเปกขาย น บุริसान์ อุปปชชนตานัน เตสํ อุเปกชินทริยํ
 อุปปชชติ, โน จ เตสํ บุริสินทริยํ อุปปชชติ. อุเปกขาย บุริसान์
 อุปปชชนตานัน เตสํ อุเปกชินทริยญจ อุปปชชติ บุริสินทริยญจ
 อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส บุริสินทริยํ อุปปชชติ ตสฺส สหธินทริยํ
 อุปปชชตีติ?

บุริसान์ อเหตุกานัน อุปปชชนตานัน เตสํ บุริสินทริยํ
 อุปปชชติ, โน จ เตสํ สหธินทริยํ อุปปชชติ. บุริसान์ สเหตุกานัน
 อุปปชชนตานัน เตสํ บุริสินทริยญจ อุปปชชติ สหธินทริยญจ
 อุปปชชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน สหธินทริยํ อุปปชชติ ตสฺส บุริสินทริยํ
 อุปปชชตีติ?

สเหตุกานัน น บุริसान์ อุปปชชนตานัน เตสํ สหธินทริยํ
 อุปปชชติ, โน จ เตสํ บุริสินทริยํ อุปปชชติ. สเหตุกานัน บุริसान์
 อุปปชชนตานัน เตสํ สหธินทริยญจ อุปปชชติ บุริสินทริยญจ
 อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ปณฺณิทริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

ปุริสานํ ฅาณวิปฺยุตฺตานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ปุริสินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ปณฺณิทริยํ อุปฺปชฺชติ. ปุริสานํ
ฅาณสมฺปยุตฺตานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ปุริสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
ปณฺณิทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ปณฺณิทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ปุริสินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

ฅาณสมฺปยุตฺตานํ น ปุริสานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ปณฺณิทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ.
ฅาณสมฺปยุตฺตานํ ปุริสานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ปณฺณิทริยญฺจ
อุปฺปชฺชติ ปุริสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?
อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ปุริสินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

สจฺจิตฺตกาณํ น ปุริสานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ มนินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. ปุริสานํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ มนินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ ปุริสินฺทริยญฺจ
อุปฺปชฺชติ. (ปุริสินฺทริยมฺมูลกํ)

๑๙๐.(ก) ยสฺส ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส โสมนสฺสสินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชติตี?

วินา โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 โสมนสฺสวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ชีวิตินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. โสมนสฺสเสน
 อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต โสมนสฺสสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ
 เตสํ ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส
 ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส อุเปกฺชินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชติตี?

วินา อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 อุเปกฺขาวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ชีวิตินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ อุเปกฺชินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. อุเปกฺขาย
 อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต อุเปกฺขาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ
 เตสํ ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ อุเปกฺชินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกฺชินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ชีวิตินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสส ชีวิตินุทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส สหฺอินทริยํ
 อุปฺปชฺชติตี?

อเหตุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต สหฺธาวิปฺยุตตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ชีวิตินุทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ
 สหฺอินทริยํ อุปฺปชฺชติ. สเหตุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 สหฺธาสมฺปยุตตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ชีวิตินุทริยญฺจ
 อุปฺปชฺชติ สหฺอินทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสส วา ปน สหฺอินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ชีวิตินุทริยํ
 อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสส ชีวิตินุทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ปณฺณินุทริยํ
 อุปฺปชฺชติตี?

ถาณวิปฺยุตฺตานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 ถาณวิปฺยุตตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ชีวิตินุทริยํ อุปฺปชฺชติ,
 โน จ เตสํ ปณฺณินุทริยํ อุปฺปชฺชติ. ถาณสมฺปยุตฺตานํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต ถาณสมฺปยุตตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ
 ชีวิตินุทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ ปณฺณินุทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสส วา ปน ปณฺณินุทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ชีวิตินุทริยํ
 อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชตีติ?

อจิตฺตกาณํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. สจิตฺตกาณํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
มนินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ชีวิตินฺทริยํ
อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา. (ชีวิตินฺทริยมฺลกํ)

๑๔๑.(ก) ยสฺส โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส อฺเปกฺขินฺทริยํ
อุปฺปชฺชตีติ?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน อฺเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส
โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชตีติ?

โน.

(ก) ยสฺส โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส สทฺธิทฺทริยํ
อุปฺปชฺชตีติ?

ปวตฺเต โสมนสฺสสมฺปยุตฺตสทฺธาวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ
สทฺธิทฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ
ปวตฺเต โสมนสฺสสมฺปยุตฺตสทฺธาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ

เตสํ โสมนสฺสสินทริยญจ อุปฺปชฺชติ สทฺธิณทริยญจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน สทฺธิณทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส

โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชติ?

สเหตุกานํ วิกฺขา โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 สทฺธาสมฺปยุตฺตโสมนสฺสวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเต เตสํ
 สทฺธิณทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ โสมนสฺสสินทริยํ
 อุปฺปชฺชติ. โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 สทฺธาสมฺปยุตฺตโสมนสฺสสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเต เตสํ
 สทฺธิณทริยญจ อุปฺปชฺชติ โสมนสฺสสินทริยญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ปณฺณินทริยํ
 อุปฺปชฺชติ?

โสมนสฺสเสน ฌาณวิปฺยุตฺตานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 โสมนสฺสสมฺปยุตฺตฌาณวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเต เตสํ
 โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ปณฺณินทริยํ อุปฺปชฺชติ.
 โสมนสฺสเสน ฌาณสมฺปยุตฺตานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 โสมนสฺสสมฺปยุตฺตฌาณสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเต เตสํ
 โสมนสฺสสินทริยญจ อุปฺปชฺชติ ปณฺณินทริยญจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ปณฺณินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส

โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชติ?

ฅฅฅฅฅฅฅ ฅฅ ฅฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅฅฅ ฅฅฅ
 ฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅฅฅฅ ฅฅ
 ฅฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅฅ, ฅ ฅ ฅฅ ฅฅฅฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅฅ.
 ฅฅฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅฅฅ ฅฅฅ
 ฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅฅฅฅ ฅฅ
 ฅฅฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅ.

(ก) ฅฅ ฅฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅ ฅฅ ฅฅฅฅ
 ฅฅฅฅฅ?

ฅฅฅ.

(ข) ฅฅ ฅ ฅ ฅฅฅฅ ฅฅฅ ฅฅฅฅฅฅ
 ฅฅฅฅฅ?

ฅฅฅฅฅ ฅฅ ฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅฅ ฅฅฅ
 ฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅฅฅ ฅฅ ฅฅฅฅ
 ฅฅฅ, ฅ ฅ ฅฅ ฅฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅ. ฅฅฅฅ
 ฅฅฅฅฅ ฅฅฅ ฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅฅฅ
 ฅฅ ฅฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅ ฅฅฅฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅ.
 (ฅฅฅฅฅฅฅ)

๑๔๗.(ก) ฅฅ ฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅ ฅฅ ฅฅฅฅ
 ฅฅฅฅฅ?

อุปกุขาย อเหตุกานํ อุปปชชนตานํ ปวตเต
 อุปกุขาสมปยุตตสทฐาวิปยุตตจิตตสส อุปปาทกขณ เตสํ
 อุปกุชินทริยํ อุปปชชติ, โน จ เตสํ สทฐินทริยํ อุปปชชติ.
 อุปกุขาย สเหตุกานํ อุปปชชนตานํ ปวตเต อุปกุขาสมป
 ยุตตสทฐาสมปยุตตจิตตสส อุปปาทกขณ เตสํ อุปกุชินทริยญจ
 อุปปชชติ สทฐินทริยญจ อุปปชชติ.

(ข) ยสส วา ปน สทฐินทริยํ อุปปชชติ ตสส อุปกุชินทริยํ
 อุปปชชตีติ?

สเหตุกานํ วินา อุปกุขาย อุปปชชนตานํ ปวตเต
 สทฐาสมปยุตตอุปกุขาวิปยุตตจิตตสส อุปปาทกขณ เตสํ
 สทฐินทริยํ อุปปชชติ, โน จ เตสํ อุปกุชินทริยํ อุปปชชติ.
 สเหตุกานํ อุปกุขาย อุปปชชนตานํ ปวตเต
 สทฐาสมปยุตตอุปกุขาสมปยุตตจิตตสส อุปปาทกขณ เตสํ
 สทฐินทริยญจ อุปปชชติ อุปกุชินทริยญจ อุปปชชติ.

(ก) ยสส อุปกุชินทริยํ อุปปชชติ ตสส ปณณินทริยํ
 อุปปชชตีติ?

อุปกุขาย ฌาณวิปยุตตานํ อุปปชชนตานํ ปวตเต
 อุปกุขาสมปยุตตฌาณวิปยุตตจิตตสส อุปปาทกขณ เตสํ
 อุปกุชินทริยํ อุปปชชติ, โน จ เตสํ ปณณินทริยํ อุปปชชติ.
 อุปกุขาย ฌาณสมปยุตตานํ อุปปชชนตานํ

ปวตเต อุกฺเขาสมฺปยุตฺตถาณสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุกฺปาทกฺขณเ
เตสํ อุกฺเขชินฺทริยญฺจ อุกฺปชฺชติ ปณฺณินฺทริยญฺจ อุกฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ปณฺณินฺทริยํ อุกฺปชฺชติ ตสฺส
อุกฺเขชินฺทริยํ อุกฺปชฺชติ?

ถาณสมฺปยุตฺตานํ วินา อุกฺเขาย อุกฺปชฺชนฺตานํ ปวตเต
ถาณสมฺปยุตฺตอุกฺเขาวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุกฺปาทกฺขณเ เตสํ
ปณฺณินฺทริยํ อุกฺปชฺชติ, โน จ เตสํ อุกฺเขชินฺทริยํ อุกฺปชฺชติ.
ถาณสมฺปยุตฺตานํ อุกฺเขาย อุกฺปชฺชนฺตานํ ปวตเต
ถาณสมฺปยุตฺตอุกฺเขาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุกฺปาทกฺขณเ เตสํ
ปณฺณินฺทริยญฺจ อุกฺปชฺชติ อุกฺเขชินฺทริยญฺจ อุกฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส อุกฺเขชินฺทริยํ อุกฺปชฺชติ ตสฺส มนินฺทริยํ
อุกฺปชฺชติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ อุกฺปชฺชติ ตสฺส อุกฺเขชินฺทริยํ
อุกฺปชฺชติ?

สจิตฺตกานํ วินา อุกฺเขาย อุกฺปชฺชนฺตานํ ปวตเต
อุกฺเขาวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุกฺปาทกฺขณเ เตสํ มนินฺทริยํ อุกฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ อุกฺเขชินฺทริยํ อุกฺปชฺชติ. อุกฺเขาย อุกฺปชฺชนฺตานํ
ปวตเต อุกฺเขาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุกฺปาทกฺขณเ เตสํ

มณินทริยมภ อุปปชชติ อุเปกชินทริยมภ อุปปชชติ.

(อุเปกชินทริยมภ)

๑๔๓.(ก) ยสฺส สทฺธิทฺธิํ อุปปชชติ ตสฺส ปณฺธิทฺธิํ
อุปปชชตีติ?

สเหตุกานํ ฌาณวิปยุตฺตานํ อุปปชชชานํ ปวตเต
สทฺธาสมปยุตฺตฌาณวิปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปปาทกฺขณเ เตสํ
สทฺธิทฺธิํ อุปปชชติ, โน จ เตสํ ปณฺธิทฺธิํ อุปปชชติ.
สเหตุกานํ ฌาณสมปยุตฺตานํ อุปปชชชานํ ปวตเต
สทฺธาสมปยุตฺตฌาณสมปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปปาทกฺขณเ เตสํ
สทฺธิทฺธิยมภ อุปปชชติ ปณฺธิทฺธิยมภ อุปปชชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ปณฺธิทฺธิํ อุปปชชติ ตสฺส สทฺธิทฺธิํ
อุปปชชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส สทฺธิทฺธิํ อุปปชชติ ตสฺส มณินทฺธิํ อุปปชชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน มณินทฺธิํ อุปปชชติ ตสฺส สทฺธิทฺธิํ
อุปปชชตีติ?

สจิตฺตกานํ อเหตุกานํ อุปปชชชานํ ปวตเต
สทฺธาวิปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปปาทกฺขณเ เตสํ มณินทฺธิํ อุปปชชติ,
โน จ เตสํ สทฺธิทฺธิํ อุปปชชติ. สเหตุกานํ อุปปชชชานํ

ปวตเต สทฐาสมปยุตตจิตตสส อูปปาทกฺขณ เตสํ มนินทริยญจ
 อูปปชฺชติ สทฺธินทริยญจ อูปปชฺชติ. (สทฺธินทริยมูลกํ)

๑๔๔.(ก) ยสฺส ปณฺณินทริยํ อูปปชฺชติ ตสฺส มนินทริยํ
 อูปปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน มนินทริยํ อูปปชฺชติ ตสฺส ปณฺณินทริยํ
 อูปปชฺชติตี?

สจิตฺตกานํ ภาณวิปฺปยุตฺตานํ อูปปชฺชนฺตานํ ปวตเต
 ภาณวิปฺปยุตตจิตตสส อูปปาทกฺขณ เตสํ มนินทริยํ อูปปชฺชติ,
 โน จ เตสํ ปณฺณินทริยํ อูปปชฺชติ. ภาณสมปยุตฺตานํ
 อูปปชฺชนฺตานํ ปวตเต ภาณสมปยุตตจิตตสส อูปปาทกฺขณ เตสํ
 มนินทริยญจ อูปปชฺชติ ปณฺณินทริยญจ อูปปชฺชติ.
 (ปณฺณินทริยมูลกํ)

(ข) อนฺโถมโอกาโส

๑๔๕.(ก) ยตถ จกฺขุณทริยํ อูปปชฺชติ ตตถ โสติณทริยํ
 อูปปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน โสติณทริยํ อูปปชฺชติ ตตถ จกฺขุณทริยํ
 อูปปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตตถ ฆานินฺทริยํ
อุปฺปชฺชตีติ?

รูปาวจเร ตตถ จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ ตตถ
ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. กามาวจเร ตตถ จกฺขุนฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยตถ วา ปน ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตตถ จกฺขุนฺทริยํ
อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตตถ อิตฺถินฺทริยํ...เป...
ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชตีติ?

รูปาวจเร ตตถ จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ ตตถ
ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. กามาวจเร ตตถ จกฺขุนฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
ปุริสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยตถ วา ปน ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตตถ จกฺขุนฺทริยํ
อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตตถ ชีวิตินฺทริยํ
อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน ชีวิตินทริยํ อุปปชชติ ตตถ จกขุณทริยํ
อุปปชชตีติ?

อสนฺยสฺสเต อรุเป ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชติ, โน จ ตตถ
จกขุณทริยํ อุปปชชติ. ปญจโวกาเร ตตถ ชีวิตินทริยญจ
อุปปชชติ จกขุณทริยญจ อุปปชชติ.

(ก) ยตถ จกขุณทริยํ อุปปชชติ ตตถ โสมนสฺสสินทริยํ
อุปปชชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน โสมนสฺสสินทริยํ อุปปชชติ
ตตถ จกขุณทริยํ อุปปชชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ จกขุณทริยํ อุปปชชติ ตตถ อุเปกฺขินทริยํ
อุปปชชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อุเปกฺขินทริยํ อุปปชชติ ตตถ จกขุณทริยํ
อุปปชชตีติ?

อรุเป ตตถ อุเปกฺขินทริยํ อุปปชชติ, โน จ ตตถ
จกขุณทริยํ อุปปชชติ. ปญจโวกาเร ตตถ อุเปกฺขินทริยญจ
อุปปชชติ จกขุณทริยญจ อุปปชชติ.

ยตถ จกฺขณฺหุทฺธิํ อุปฺปชฺชติ ตตฺถ สทฺธิณฺหุทฺธิํ...เป...
 ปณฺณินฺหุทฺธิํ...เป... มนินฺหุทฺธิํ อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน มนินฺหุทฺธิํ อุปฺปชฺชติ ตตฺถ จกฺขณฺหุทฺธิํ
 อุปฺปชฺชติตี?

อรุเป ตตฺถ มนินฺหุทฺธิํ อุปฺปชฺชติ, โน จ ตตฺถ จกฺขณฺหุทฺธิํ
 อุปฺปชฺชติ. ปณฺจวอกาเร ตตฺถ มนินฺหุทฺธิยญฺจ อุปฺปชฺชติ
 จกฺขณฺหุทฺธิยญฺจ อุปฺปชฺชติ. (จกฺขณฺหุทฺธิยมฺลกั)

๑๔๖. ยตถ ฆานินฺหุทฺธิํ อุปฺปชฺชติ ตตฺถ อิตฺถินฺหุทฺธิํ...เป...
 ปุริสสินฺหุทฺธิํ อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน ปุริสสินฺหุทฺธิํ อุปฺปชฺชติ ตตฺถ ฆานินฺหุทฺธิํ
 อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ ฆานินฺหุทฺธิํ อุปฺปชฺชติ ตตฺถ ชีวิตินฺหุทฺธิํ
 อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน ชีวิตินฺหุทฺธิํ อุปฺปชฺชติ ตตฺถ ฆานินฺหุทฺธิํ
 อุปฺปชฺชติตี?

รูปาวจร อรูปาวจร ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชติ,
 โน จ ตตถ ฆานินทริยํ อุปปชชติ. กามาวจร ตตถ
 ชีวิตินทริยญจ อุปปชชติ ฆานินทริยญจ อุปปชชติ.

(ก) ยตถ ฆานินทริยํ อุปปชชติ ตตถ โสมนสสินทริยํ
 อุปปชชตีติ?

อามนตา.

(ข) ยตถ วา ปน โสมนสสินทริยํ อุปปชชติ ตตถ
 ฆานินทริยํ อุปปชชตีติ?

รูปาวจร ตตถ โสมนสสินทริยํ อุปปชชติ, โน จ ตตถ
 ฆานินทริยํ อุปปชชติ. กามาวจร ตตถ โสมนสสินทริยญจ
 อุปปชชติ ฆานินทริยญจ อุปปชชติ.

(ก) ยตถ ฆานินทริยํ อุปปชชติ ตตถ อุเปกขินทริยํ
 อุปปชชตีติ?

อามนตา.

(ข) ยตถ วา ปน อุเปกขินทริยํ อุปปชชติ ตตถ ฆานินทริยํ
 อุปปชชตีติ?

รูปาวจร อรูปาวจร ตตถ อุเปกขินทริยํ อุปปชชติ,
 โน จ ตตถ ฆานินทริยํ อุปปชชติ. กามาวจร ตตถ
 อุเปกขินทริยญจ อุปปชชติ ฆานินทริยญจ อุปปชชติ.

ยตถ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตตถ สทฺธิทริยํ...เป...
 ปณฺณทริยํ...เป... มนินทริยํ อุปฺปชฺชติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน มนินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตตถ ฆานินทริยํ
 อุปฺปชฺชติ?

รूपาวจเร อรูปาวจเร ตตถ มนินทริยํ อุปฺปชฺชติ,
 โน จ ตตถ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชติ. กามาวจเร ตตถ มนินทริยญจ
 อุปฺปชฺชติ ฆานินทริยญจ อุปฺปชฺชติ. (ฆานินทริยมฺมูลกั)

๑๔๗.(ก) ยตถ อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตตถ ปุริสินทริยํ
 อุปฺปชฺชติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตตถ อิตฺถินทริยํ
 อุปฺปชฺชติ?

อามนฺตา ...เป....

๑๔๘.(ก) ยตถ ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตตถ ชีวิตินทริยํ
 อุปฺปชฺชติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตตถ ปุริสินทริยํ
 อุปฺปชฺชติ?

รูปาวจร อรูปาวจร ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชติ,
โน จ ตตถ ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชติ. กามาวจร ตตถ
ชีวิตินทริยญจ อุปฺปชฺชติ ปุริสินทริยญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยตถ ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตตถ โสมนสสินทริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน โสมนสสินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตตถ
ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

รูปาวจร ตตถ โสมนสสินทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ ตตถ
ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชติ. กามาวจร ตตถ โสมนสสินทริยญจ
อุปฺปชฺชติ ปุริสินทริยญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยตถ ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตตถ อฺเปกฺขินทริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อฺเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตตถ ปุริสินทริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

รูปาวจร อรูปาวจร ตตถ อฺเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชติ,
โน จ ตตถ ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชติ. กามาวจร ตตถ
อฺเปกฺขินทริยญจ อุปฺปชฺชติ ปุริสินทริยญจ อุปฺปชฺชติ.

ยตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชติ ตตถ สทฺธิณทริยํ...เป...
 ปณฺณทริยํ...เป... มนินทริยํ อุปปชชตีติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน มนินทริยํ อุปปชชติ ตตถ ปุริสินทริยํ
 อุปปชชตีติ?

รฺฐปาวจเร อรฺฐปาวจเร ตตถ มนินทริยํ อุปปชชติ,
 โน จ ตตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชติ. กามาวจเร ตตถ มนินทริยญจ
 อุปปชชติ ปุริสินทริยญจ อุปปชชติ. (ปุริสินทริยมูลกํ)

๑๔๘.(ก) ยตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชติ ตตถ โสมนสฺสินทริยํ
 อุปปชชตีติ?

อสณฺณสฺสํเต ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชติ, โน จ ตตถ
 โสมนสฺสินทริยํ อุปปชชติ. จตุโวการํ ปณฺจโวการํ ตตถ
 ชีวิตินทริยญจ อุปปชชติ โสมนสฺสินทริยญจ อุปปชชติ.

(ข) ยตถ วา ปน โสมนสฺสินทริยํ อุปปชชติ ตตถ
 ชีวิตินทริยํ อุปปชชตีติ?

อามนฺตา.

ยตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชติ ตตถ อุเปกฺขินทริยํ...เป...
 สทฺธิณทริยํ...เป... ปณฺณทริยํ...เป... มนินทริยํ อุปปชชตีติ?

อสณฺณสฺสํเต ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชติ, โน จ ตตถ
 มนินทริยํ อุปปชชติ. จตุโวการํ ปณฺจโวการํ ตตถ ชีวิตินทริยญจ

อุปฺปชฺชติ มนินฺทริยญจ อุปฺปชฺชติ.

ยตถ วา ปน มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตตถ ชีวิตินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา. (ชีวิตินฺทริยมฺลกํ)

๒๐๐. ยตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ...
เป... สทฺธิณฺทริยํ...เป... ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา. (โสมนสฺสสินฺทริยมฺลกํ)

๒๐๑. ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตตถ สทฺธิณฺทริยํ...เป...
ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา. (อุเปกฺขินฺทริยมฺลกํ)

๒๐๒.(ก) ยตถ สทฺธิณฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตตถ ปณฺณินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน ปณินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตตถ สทฺธิทริยํ
อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ สทฺธิทริยํ อุปฺปชฺชติ ตตถ มนินทริยํ อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน มนินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตตถ สทฺธิทริยํ
อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา. (สทฺธิทริยมูลกํ)

๒๐๓.(ก) ยตถ ปณินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตตถ มนินทริยํ
อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน มนินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตตถ ปณินทริยํ
อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา. (ปณินทริยมูลกํ)

(ค) อนุโลมปคฺคโลกาสา

๒๐๔.(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
โสติทริยํ อุปฺปชฺชตีติ?

สจกฺขุگانํ อโสตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขุทริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ สติทริยํ อุปฺปชฺชติ.

สจกขุกานํ สโสตกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ จกขุณฺทริยญจ
 อุปปชชติ โสติณฺทริยญจ อุปปชชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสติณฺทริยํ อุปปชชติ ตสฺส ตตถ
 จกขุณฺทริยํ อุปปชชตีติ?

สโสตกานํ อจกขุกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ โสติณฺทริยํ
 อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ จกขุณฺทริยํ อุปปชชติ. สโสตกานํ
 สจกขุกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ โสติณฺทริยญจ อุปปชชติ
 จกขุณฺทริยญจ อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกขุณฺทริยํ อุปปชชติ ตสฺส ตตถ ฆานินฺทริยํ
 อุปปชชตีติ?

สจกขุกานํ อฆานกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ จกขุณฺทริยํ
 อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปปชชติ. สจกขุกานํ
 สฆานกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ จกขุณฺทริยญจ อุปปชชติ
 ฆานินฺทริยญจ อุปปชชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปปชชติ ตสฺส ตตถ
 จกขุณฺทริยํ อุปปชชตีติ?

สฆานกานํ อจกขุกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ
 อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ จกขุณฺทริยํ อุปปชชติ. สฆานกานํ
 สจกขุกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยญจ อุปปชชติ
 จกขุณฺทริยญจ อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุทฺธิมํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ อิตฺถินทฺธิมํ
 อุปฺปชฺชติ?

สจฺจกฺขุกันํ น อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขุทฺธิมํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ อิตฺถินทฺธิมํ อุปฺปชฺชติ. สจฺจกฺขุกันํ
 อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตํ ตาสํ ตตถ จกฺขุทฺธิมญฺจ อุปฺปชฺชติ
 อิตฺถินทฺธิมญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อิตฺถินทฺธิมํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 จกฺขุทฺธิมํ อุปฺปชฺชติ?

อิตฺถินํ อจฺจกฺขุกันํ อุปฺปชฺชนฺตํ ตาสํ ตตถ อิตฺถินทฺธิมํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ ตาสํ ตตถ จกฺขุทฺธิมํ อุปฺปชฺชติ. อิตฺถินํ
 สจฺจกฺขุกันํ อุปฺปชฺชนฺตํ ตาสํ ตตถ อิตฺถินทฺธิมญฺจ อุปฺปชฺชติ
 จกฺขุทฺธิมญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุทฺธิมํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ ปุริสินทฺธิมํ
 อุปฺปชฺชติ?

สจฺจกฺขุกันํ น ปุริสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขุทฺธิมํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินทฺธิมํ อุปฺปชฺชติ. สจฺจกฺขุกันํ
 ปุริสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขุทฺธิมญฺจ อุปฺปชฺชติ
 ปุริสินทฺธิมญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปุริสินทฺธิมํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 จกฺขุทฺธิมํ อุปฺปชฺชติ?

ปริสานํ อจกขุگانํ อุปปชชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ปุริสินฺทริยํ
 อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขุนฺทริยํ อุปปชชติ. ปุริสานํ
 สจกขุگانํ อุปปชชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ปุริสินฺทริยญฺจ อุปปชชติ
 จกฺขุนฺทริยญฺจ อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ จกฺขุนฺทริยํ อุปปชชติ ตสฺส ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ
 อุปปชชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ชีวิตินฺทริยํ อุปปชชติ ตสฺส ตตฺถ
 จกฺขุนฺทริยํ อุปปชชตีติ?

อจกขุگانํ อุปปชชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ อุปปชชติ,
 โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขุนฺทริยํ อุปปชชติ. สจกขุگانํ
 อุปปชชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปปชชติ จกฺขุนฺทริยญฺจ
 อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ จกฺขุนฺทริยํ อุปปชชติ ตสฺส ตตฺถ
 โสมนสฺสินฺทริยํ อุปปชชตีติ?

สจกขุگانํ วิณา โสมนสฺสเสน อุปปชชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 จกฺขุนฺทริยํ อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสินฺทริยํ
 อุปปชชติ. สจกขุگانํ โสมนสฺสเสน อุปปชชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 จกฺขุนฺทริยญฺจ อุปปชชติ โสมนสฺสินฺทริยญฺจ อุปปชชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสอินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส
ตตถ จกฺขณทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขณทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
อุเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

สจฺจกฺขกานํ วนิชา อุเปกฺขาเย อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
จกฺขณทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชติ.
สจฺจกฺขกานํ อุเปกฺขาเย อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขณทริยญจ
อุปฺปชฺชติ อุเปกฺขินทริยญจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
จกฺขณทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

อุเปกฺขาเย อจฺจกฺขกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
อุเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขณทริยํ อุปฺปชฺชติ.
อุเปกฺขาเย สจฺจกฺขกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินทริยญจ
อุปฺปชฺชติ จกฺขณทริยญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขณทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ สทฺธิณทริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

สจฺจกฺขกานํ อเหตุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขณทริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ สทฺธิณทริยํ อุปฺปชฺชติ.

สจกขุกานํ สเหตุกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ จกขุณฺทริยญจ
 อุปปชชติ สทฺธิณฺทริยญจ อุปปชชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สทฺธิณฺทริยํ อุปปชชติ ตสฺส ตตถ
 จกขุณฺทริยํ อุปปชชตีติ?

สเหตุกานํ อจกขุกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ สทฺธิณฺทริยํ
 อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ จกขุณฺทริยํ อุปปชชติ. สเหตุกานํ
 สจกขุกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ สทฺธิณฺทริยญจ อุปปชชติ
 จกขุณฺทริยญจ อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกขุณฺทริยํ อุปปชชติ ตสฺส ตตถ
 ปณฺณินฺทริยํ อุปปชชตีติ?

สจกขุกานํ ฌาณวิปฺปยุตฺตานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ
 จกขุณฺทริยํ อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ ปณฺณินฺทริยํ อุปปชชติ.
 สจกขุกานํ ฌาณสมฺปยุตฺตานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ
 จกขุณฺทริยญจ อุปปชชติ ปณฺณินฺทริยญจ อุปปชชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปณฺณินฺทริยํ อุปปชชติ ตสฺส ตตถ
 จกขุณฺทริยํ อุปปชชตีติ?

ฌาณสมฺปยุตฺตานํ อจกขุกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ
 ปณฺณินฺทริยํ อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ จกขุณฺทริยํ อุปปชชติ.
 ฌาณสมฺปยุตฺตานํ สจกขุกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ
 ปณฺณินฺทริยญจ อุปปชชติ จกขุณฺทริยญจ อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณฺหริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ มนินฺหริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺหริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
จกฺขุณฺหริยํ อุปฺปชฺชติตี?

สจฺจิตฺตกาณํ อจกฺขุกาณํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ มนินฺหริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขุณฺหริยํ อุปฺปชฺชติ. สจกฺขุกาณํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ มนินฺหริยญฺจ อุปฺปชฺชติ จกฺขุณฺหริยญฺจ
อุปฺปชฺชติ. (จกฺขุณฺหริยมฺลก)

๒๐๕.(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺหริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
อิตฺถินฺหริยํ อุปฺปชฺชติตี?

สฆานกาณํ น อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ฆานินฺหริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ อิตฺถินฺหริยํ อุปฺปชฺชติ. สฆานกาณํ
อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตินํ ตาสํ ตตถ ฆานินฺหริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
อิตฺถินฺหริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อิตฺถินฺหริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
ฆานินฺหริยํ อุปฺปชฺชติตี?

อิตฺถินํ อฆานกาณํ อุปฺปชฺชนฺตินํ ตาสํ ตตถ อิตฺถินฺหริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ ตาสํ ตตถ ฆานินฺหริยํ อุปฺปชฺชติ. อิตฺถินํ
สฆานกาณํ อุปฺปชฺชนฺตินํ ตาสํ ตตถ อิตฺถินฺหริยญฺจ อุปฺปชฺชติ

ฆานินทริยญจ อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินทริยํ อุปปชชติ ตสฺส ตตถ ปุริสินทริยํ
อุปปชชตีติ?

สฆานกานํ น ปุริสานํ อุปปชชชานํ เตสํ ตตถ ฆานินทริยํ
อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชติ. สฆานกานํ
ปุริสานํ อุปปชชชานํ เตสํ ตตถ ฆานินทริยญจ อุปปชชติ
ปุริสินทริยญจ อุปปชชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชติ ตสฺส ตตถ
ฆานินทริยํ อุปปชชตีติ?

ปุริสานํ อฆานกานํ อุปปชชชานํ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ
อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ ฆานินทริยํ อุปปชชติ. ปุริสานํ
สฆานกานํ อุปปชชชานํ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยญจ อุปปชชติ
ฆานินทริยญจ อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินทริยํ อุปปชชติ ตสฺส ตตถ ชีวิตินทริยํ
อุปปชชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชติ ตสฺส ตตถ
ฆานินทริยํ อุปปชชตีติ?

อฆานกานํ อุปปชชชานํ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชติ,
โน จ เตสํ ตตถ ฆานินทริยํ อุปปชชติ.

สฆำนกำนั อูปปชชนตำนั เตสั ตตถ ขีวิตินทริยภจ อูปปชชติ
ฆำนินทริยภจ อูปปชชติ.

(ก) ยสส ยตถ ฆำนินทริยั อูปปชชติ ตสส ตตถ
โสมนสสินทริยั อูปปชชติตี?

สฆำนกำนั วินา โสมนสเสน อูปปชชนตำนั เตสั ตตถ
ฆำนินทริยั อูปปชชติ, โน จ เตสั ตตถ โสมนสสินทริยั
อูปปชชติ. สฆำนกำนั โสมนสเสน อูปปชชนตำนั เตสั ตตถ
ฆำนินทริยภจ อูปปชชติ โสมนสสินทริยภจ อูปปชชติ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ โสมนสสินทริยั อูปปชชติ ตสส
ตตถ ฆำนินทริยั อูปปชชติตี?

โสมนสเสน อฆำนกำนั อูปปชชนตำนั เตสั ตตถ
โสมนสสินทริยั อูปปชชติ, โน จ เตสั ตตถ ฆำนินทริยั
อูปปชชติ. โสมนสเสน สฆำนกำนั อูปปชชนตำนั เตสั ตตถ
โสมนสสินทริยภจ อูปปชชติ ฆำนินทริยภจ อูปปชชติ.

(ก) ยสส ยตถ ฆำนินทริยั อูปปชชติ ตสส ตตถ
อุเปกชินทริยั อูปปชชติตี?

สฆำนกำนั วินา อุเปกขาย อูปปชชนตำนั เตสั ตตถ
ฆำนินทริยั อูปปชชติ, โน จ เตสั ตตถ อุเปกชินทริยั อูปปชชติ.
สฆำนกำนั อุเปกขาย อูปปชชนตำนั เตสั ตตถ ฆำนินทริยภจ
อูปปชชติ อุเปกชินทริยภจ อูปปชชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

อุเปกฺขาย อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ.
อุเปกฺขาย สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ
อุปฺปชฺชติ ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ สทฺธิทริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

สฆานกานํ อเหตุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ สทฺธิทริยํ อุปฺปชฺชติ. สฆานกานํ
สเหตุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
สทฺธิทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สทฺธิทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

สเหตุกานํ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ สทฺธิทริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. สเหตุกานํ
สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ สทฺธิทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
ปณฺณินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

สฆานกานํ ฅาณวิปยุตฺตานํ อุกฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 ฆานินฺทริยํ อุกฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ปณฺณินฺทริยํ อุกฺปชฺชติ.
 สฆานกานํ ฅาณสมฺปยุตฺตานํ อุกฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 ฆานินฺทริยญฺจ อุกฺปชฺชติ ปณฺณินฺทริยญฺจ อุกฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ปณฺณินฺทริยํ อุกฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 ฆานินฺทริยํ อุกฺปชฺชติตีติ?

ฅาณสมฺปยุตฺตานํ อฆานกานํ อุกฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 ปณฺณินฺทริยํ อุกฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยํ อุกฺปชฺชติ.
 ฅาณสมฺปยุตฺตานํ สฆานกานํ อุกฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 ปณฺณินฺทริยญฺจ อุกฺปชฺชติ ฆานินฺทริยญฺจ อุกฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ ฆานินฺทริยํ อุกฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ มนินฺทริยํ
 อุกฺปชฺชติตีติ?

อาเมนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มนินฺทริยํ อุกฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 ฆานินฺทริยํ อุกฺปชฺชติตีติ?

สจฺจิตฺตกานํ อฆานกานํ อุกฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ
 อุกฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยํ อุกฺปชฺชติ. สฆานกานํ
 อุกฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยญฺจ อุกฺปชฺชติ ฆานินฺทริยญฺจ
 อุกฺปชฺชติ. (ฆานินฺทริยมฺลกํ)

๒๐๖.(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
ปฺริสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปฺริสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

โน.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ ชีวิตินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

น อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตํ
ตาสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ อิตฺถินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

อิตฺถินํ วินา โสมนสฺเสน อุปฺปชฺชนฺตํ ตาสํ ตตถ
อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ ตาสํ ตตถ โสมนสฺสินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ. อิตฺถินํ โสมนสฺเสน อุปฺปชฺชนฺตํ ตาสํ ตตถ
อิตฺถินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ โสมนสฺสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ
ตสฺส ตตถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

โสมนสฺสเสน น อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ. โสมนสฺสเสน อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตํ ตาสํ ตตถ
โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ อิตฺถินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

อิตฺถินํ วินา อุเปกฺขาเย อุปฺปชฺชนฺตํ ตาสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ ตาสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. อิตฺถินํ
อุเปกฺขาเย อุปฺปชฺชนฺตํ ตาสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
อุเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

อุเปกฺขาเย น อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. อุเปกฺขาเย
อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตํ ตาสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
อิตฺถินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ สทฺธิทริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

อิตถีนํ อเหตุกานํ อุปปชฺชนตీนํ ตาสํ ตตถ อิตถินทริยํ
 อุปปชฺชติ, โน จ ตาสํ ตตถ สทฺธิทริยํ อุปปชฺชติ. อิตถีนํ
 สเหตุกานํ อุปปชฺชนตీนํ ตาสํ ตตถ อิตถินทริยญจ อุปปชฺชติ
 สทฺธิทริยญจ อุปปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สทฺธิทริยํ อุปปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 อิตถินทริยํ อุปปชฺชติตี?

สเหตุกานํ น อิตถีนํ อุปปชฺชนตานํ เตสํ ตตถ สทฺธิทริยํ
 อุปปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ อิตถินทริยํ อุปปชฺชติ. สเหตุกานํ
 อิตถีนํ อุปปชฺชนตීนํ ตาสํ ตตถ สทฺธิทริยญจ อุปปชฺชติ
 อิตถินทริยญจ อุปปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตถินทริยํ อุปปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 ปณฺณิทริยํ อุปปชฺชติตี?

อิตถีนํ ฅาณวิปฺปยุตตานํ อุปปชฺชนตīนํ ตาสํ ตตถ
 อิตถินทริยํ อุปปชฺชติ, โน จ ตาสํ ตตถ ปณฺณิทริยํ อุปปชฺชติ.
 อิตถีนํ ฅาณสมปยุตตานํ อุปปชฺชนตīนํ ตาสํ ตตถ อิตถินทริยญจ
 อุปปชฺชติ ปณฺณิทริยญจ อุปปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปณฺณิทริยํ อุปปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 อิตถินทริยํ อุปปชฺชติตี?

ฅาณสมปยุตตานํ น อิตถีนํ อุปปชฺชนตานํ เตสํ ตตถ
 ปณฺณิทริยํ อุปปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ อิตถินทริยํ อุปปชฺชติ.

ฅาณสมบยุตตานํ อิตถีนํ อุปปชชนตํ ๓๓๓ ตตถ
 ปณณทริยญจ อุปปชชติ อิตถินทริยญจ อุปปชชติ.

(ก) ยสส ยตถ อิตถินทริยํ อุปปชชติ ๓๓๓ ตตถ มนินทริยํ
 อุปปชชติ?

อามน๓า.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ มนินทริยํ อุปปชชติ ๓๓๓ ตตถ
 อิตถินทริยํ อุปปชชติ?

สจ๓ิต๓กานํ น อิตถีนํ อุปปชชน๓านํ ๓๓๓ ตตถ มนินทริยํ
 อุปปชชติ, โน จ ๓๓๓ ตตถ อิตถินทริยํ อุปปชชติ. อิตถีนํ
 อุปปชชน๓านํ ๓๓๓ ตตถ มนินทริยญจ อุปปชชติ อิตถินทริยญจ
 อุปปชชติ. (อิตถินทริยม๓ล๓ก)

๒๐๗.(ก) ยสส ยตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชติ ๓๓๓ ตตถ
 ชีวิตินทริยํ อุปปชชติ?

อามน๓า.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชติ ๓๓๓ ตตถ
 ปุริสินทริยํ อุปปชชติ?

น ปุริสานํ อุปปชชน๓านํ ๓๓๓ ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชติ,
 โน จ ๓๓๓ ตตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชติ. ปุริสานํ อุปปชชน๓านํ
 ๓๓๓ ตตถ ชีวิตินทริยญจ อุปปชชติ ปุริสินทริยญจ อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ?

ปุริสานํ วนา โสมนสฺเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ , โน จ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ. ปุริสานํ โสมนสฺเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
ปุริสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ โสมนสฺสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส
ตตฺถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ?

โสมนสฺเสน น ปุริสานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ปุริสินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ. โสมนสฺเสน ปุริสานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
โสมนสฺสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ ปุริสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ?

ปุริสานํ วนา อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ.
ปุริสานํ อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ปุริสินฺทริยญฺจ
อุปฺปชฺชติ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ?

อุเปกขาย น ปุริสานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ
 อุเปกขินทริยํ อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชติ.
 อุเปกขาย ปุริสานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ อุเปกขินทริยญจ
 อุปปชชติ ปุริสินทริยญจ อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชติ ตสฺส ตตถ สทฺธิทริยํ
 อุปปชชตีติ?

ปุริสานํ อเหตุกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ
 อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ สทฺธิทริยํ อุปปชชติ. ปุริสานํ
 สเหตุกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยญจ อุปปชชติ
 สทฺธิทริยญจ อุปปชชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สทฺธิทริยํ อุปปชชติ ตสฺส ตตถ
 ปุริสินทริยํ อุปปชชตีติ?

สเหตุกานํ น ปุริสานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ สทฺธิทริยํ
 อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชติ. สเหตุกานํ
 ปุริสานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ สทฺธิทริยญจ อุปปชชติ
 ปุริสินทริยญจ อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชติ ตสฺส ตตถ
 ปณฺณิทริยํ อุปปชชตีติ?

ปุริสานํ ฌาณวิปฺปยุตฺตานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ
 ปุริสินทริยํ อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ ปณฺณิทริยํ อุปปชชติ.

ปุริสำนํ ฅาณสมปยุตฺตานํ อูปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 ปุริสินฺทริยฅจ อูปปชฺชติ ปณณินฺทริยฅจ อูปปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปณ ยตฺถ ปณณินฺทริยํ อูปปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 ปุริสินฺทริยํ อูปปชฺชติตี?

ฅาณสมปยุตฺตานํ น ปุริสำนํ อูปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 ปณณินฺทริยํ อูปปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ปุริสินฺทริยํ อูปปชฺชติ.
 ฅาณสมปยุตฺตานํ ปุริสำนํ อูปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 ปณณินฺทริยฅจ อูปปชฺชติ ปุริสินฺทริยฅจ อูปปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ ปุริสินฺทริยํ อูปปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ มนินฺทริยํ
 อูปปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปณ ยตฺถ มนินฺทริยํ อูปปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 ปุริสินฺทริยํ อูปปชฺชติตี?

สจฺจิตฺตกานํ น ปุริสำนํ อูปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ
 อูปปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ปุริสินฺทริยํ อูปปชฺชติ. ปุริสำนํ
 อูปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยฅจ อูปปชฺชติ ปุริสินฺทริยฅจ
 อูปปชฺชติ. (ปุริสินฺทริยมูลกํ)

๒๐๘.(ก) ยสฺส ยตฺถ ขีวิตินฺทริยํ อูปปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 โสมนสฺสินฺทริยํ อูปปชฺชติตี?

วนา โสมนสฺเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 โสมนสฺสวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ.
 โสมนสฺเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต โสมนสฺสสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
 โสมนสฺสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส
 ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตฺถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

วนา อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 อุเปกฺขาวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. อุเปกฺขาย
 อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต อุเปกฺขาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ
 เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสส ยตถ ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ สทฺธิทริยํ
 อุปฺปชฺชติตี?

อเหตุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต สทฺธาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ
 สทฺธิทริยํ อุปฺปชฺชติ. สเหตุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 สทฺธาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยญจ
 อุปฺปชฺชติ สทฺธิทริยญจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ สทฺธิทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสส ยตถ ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 ปณฺธิทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

ถาณวิปฺปยุตฺตานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 ถาณวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ ปณฺธิทริยํ อุปฺปชฺชติ.
 ถาณสมฺปยุตฺตานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต ถาณสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยญจ อุปฺปชฺชติ
 ปณฺธิทริยญจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปณฺณิณฺทริยํ อูปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
ชีวิตินฺทริยํ อูปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ชีวิตินฺทริยํ อูปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ มนินฺทริยํ
อูปฺปชฺชติตี?

อจิตฺตกานํ อูปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยํ อูปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ อูปฺปชฺชติ. สจิตฺตกานํ อูปฺปชฺชนฺตานํ
ปวตฺเต จิตฺตสฺส อูปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยญจ
อูปฺปชฺชติ มนินฺทริยญจ อูปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ อูปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
ชีวิตินฺทริยํ อูปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา. (ชีวิตินฺทริยมูลกํ)

๒๐๙.(ก) ยสฺส ยตถ โสมนสฺสินฺทริยํ อูปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
อุเปกฺخينฺทริยํ อูปฺปชฺชติตี?

โน.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺخينฺทริยํ อูปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสินฺทริยํ อูปฺปชฺชติตี?

โน.

(ก) ยสฺส ยตถ โสมนสฺสินฺทริยํ อูปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
สทฺธิทริยํ อูปฺปชฺชติตี?

ปวตเต โสมนสฺสสมปยุตฺตสทฺธาวิปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสอินทริยํ อุปฺปชฺชติ,
 โน จ เตสํ ตตฺถ สทฺธิอินทริยํ อุปฺปชฺชติ. โสมนสฺสเสน
 อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตเต โสมนสฺสสมปยุตฺตสทฺธาสมปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสอินทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
 สทฺธิอินทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ สทฺธิอินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 โสมนสฺสอินทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

สเหตุกานํ วินา โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตเต
 สทฺธาสมปยุตฺตโสมนสฺสวิปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณ เตสํ ตตฺถ
 สทฺธิอินทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสอินทริยํ
 อุปฺปชฺชติ. โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตเต
 สทฺธาสมปยุตฺตโสมนสฺสสมปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณ เตสํ ตตฺถ
 สทฺธิอินทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ โสมนสฺสอินทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ โสมนสฺสอินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 ปญฺณินทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

โสมนสฺสเสน ฌาณวิปยุตฺตานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตเต
 โสมนสฺสสมปยุตฺตฌาณวิปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณ เตสํ ตตฺถ
 โสมนสฺสอินทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ปญฺณินทริยํ
 อุปฺปชฺชติ. โสมนสฺสเสน ฌาณสมปยุตฺตานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ

ปวตเต โสมนสฺสสมปยุตฺตถาณสมปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณ
เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสอินทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ ปณฺณินทริยญฺจ
อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปณฺณ ยตฺถ ปณฺณินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
โสมนสฺสอินทริยํ อุปฺปชฺชติ?

ถาณสมปยุตฺตานํ วิณา โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตเต
ถาณสมปยุตฺตโสมนสฺสวิปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณ เตสํ ตตฺถ
ปณฺณินทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสอินทริยํ
อุปฺปชฺชติ. ถาณสมปยุตฺตานํ โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตเต
ถาณสมปยุตฺตโสมนสฺสสมปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณ เตสํ ตตฺถ
ปณฺณินทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ โสมนสฺสอินทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ โสมนสฺสอินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
มณฺินทริยํ อุปฺปชฺชติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปณฺณ ยตฺถ มณฺินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
โสมนสฺสอินทริยํ อุปฺปชฺชติ?

สจิตฺตกาณํ วิณา โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตเต
โสมนสฺสวิปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณ เตสํ ตตฺถ มณฺินทริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสอินทริยํ อุปฺปชฺชติ.

โสมนสฺเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต โสมนสฺสสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
 โสมนสฺสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ. (โสมนสฺสินฺทริยมฺภัก)

๒๑๐.(ก) ยสฺส ยตฺถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 สทฺธิทฺธิทฺธิ อุปฺปชฺชติ?

อุเปกฺขาย อเหตุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 อุเปกฺขาสมฺปยุตฺตสทฺธาวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ
 เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
 สทฺธิทฺธิทฺธิ อุปฺปชฺชติ. อุเปกฺขาย สเหตุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
 ปวตฺเต อุเปกฺขาสมฺปยุตฺตสทฺธาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ
 เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ สทฺธิทฺธิทฺธิ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ สทฺธิทฺธิทฺธิ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ?

สเหตุกานํ วินา อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 สทฺธาสมฺปยุตฺตอุเปกฺขาวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ตตฺถ
 สทฺธิทฺธิทฺธิ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ.
 สเหตุกานํ อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 สทฺธาสมฺปยุตฺตอุเปกฺขาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ตตฺถ
 สทฺธิทฺธิทฺธิ อุปฺปชฺชติ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 ปณฺณินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

อุเปกฺขาย ฌาณวิปฺยุตฺตานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 อุเปกฺขาสมฺปยุตฺตฌาณวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ ตตฺถ
 อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ปณฺณินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชติ. อุเปกฺขาย ฌาณสมฺปยุตฺตานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 อุเปกฺขาสมฺปยุตฺตฌาณสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ ตตฺถ
 อุเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ ปณฺณินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปณฺ ยตถ ปณฺณินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

ฌาณสมฺปยุตฺตานํ วิกฺขา อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 ฌาณสมฺปยุตฺตอุเปกฺขาวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ ตตฺถ
 ปณฺณินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชติ. ฌาณสมฺปยุตฺตานํ อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 ฌาณสมฺปยุตฺตอุเปกฺขาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ ตตฺถ
 ปณฺณินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชตีติ?

สจิตฺตกาณํ วินา อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
อุเปกฺขาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. อุเปกฺขาย
อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต อุเปกฺขาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ
เตสํ ตตถ มนินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.
(อุเปกฺขินฺทริยมูลกํ)

๒๑๑.(ก) ยสฺส ยตถ สทฺธิทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
ปณฺณินฺทริยํ อุปฺปชฺชตีติ?

สเหตุกาณํ ฌาณวิปฺปยุตฺตานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
สทฺธาสมฺปยุตฺตฌาณวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตถ
สทฺธิทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ ปณฺณินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ.
สเหตุกาณํ ฌาณสมฺปยุตฺตานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
สทฺธาสมฺปยุตฺตฌาณสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตถ
สทฺธิทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ ปณฺณินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปณฺณินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
สทฺธิทริยํ อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ สทฺธิณฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ มนินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
สทฺธิณฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

สจฺจิตฺตกาณํ อเหตุกาณํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
สทฺธาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ สทฺธิณฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. สเหตุกาณํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต สทฺธาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ
ตตถ มนินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ สทฺธิณฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(สทฺธิณฺทริยมฺลก)

๒๑๒.(ก) ยสฺส ยตถ ปณฺณินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
ปณฺณินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

สจฺจิตฺตกาณํ ฌาณวิปฺปยุตฺตกาณํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
ฌาณวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ ปณฺณินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ.

ฅฅฅฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅฅฅฅ ฅฅฅ ฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅ
 ฅฅฅฅฅฅ ฅฅ ฅฅฅ ฅฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅฅฅฅ
 ฅฅฅฅ. (ฅฅฅฅฅฅฅ)

(ฅ) ฅฅฅฅฅฅ

๒๑๓.(ก) ฅฅ ฅฅฅฅฅ ฅ ฅฅฅฅ ฅฅ ฅฅฅฅฅ
 ฅ ฅฅฅฅฅ?

ฅฅฅฅ ฅฅฅฅ ฅฅฅฅฅ ฅฅ ฅฅฅฅฅ
 ฅ ฅฅฅฅ, ฅ ฅ ฅฅ ฅฅฅฅฅ ฅ ฅฅฅฅ.
 ฅฅฅ ฅฅฅ ฅฅฅฅ ฅฅฅฅ ฅฅฅฅ ฅฅ ฅฅ
 ฅฅฅฅฅ ฅ ฅฅฅฅ ฅฅฅฅฅ ฅ ฅฅฅ.

(ข) ฅฅ ฅ ฅ ฅฅฅฅ ฅ ฅฅฅฅ ฅฅ ฅฅฅฅฅ
 ฅ ฅฅฅฅ?

ฅฅฅ ฅฅฅฅ ฅฅฅฅ ฅฅ ฅฅฅฅฅ
 ฅ ฅฅฅฅ, ฅ ฅ ฅฅ ฅฅฅฅ ฅ ฅฅฅฅ.
 ฅฅฅ ฅฅฅ ฅฅฅ ฅฅฅ ฅฅฅ ฅฅ ฅฅ
 ฅฅฅฅ ฅ ฅฅฅฅ ฅฅฅฅ ฅ ฅฅฅ.

(ก) ฅฅ ฅฅฅฅ ฅ ฅฅฅฅ ฅฅ ฅฅฅฅ
 ฅ ฅฅฅ?

ฅฅฅ ฅฅฅ ฅฅฅฅ ฅฅ ฅฅฅฅ
 ฅ ฅฅฅ, ฅ ฅ ฅฅ ฅฅฅ ฅ ฅฅฅ.

สพฺเพสํ จวนฺตานิ อจฺจุกฺขณานิ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ
จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส จกฺขุณฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ?

อฆานกานํ สจฺจุกฺขณานิ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ฆานินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.

สพฺเพสํ จวนฺตานิ อฆานกานํ อจฺจุกฺขณานิ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ
ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส อิตฺถินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ?

อจฺจุกฺขณานิ อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตานิ ตาสํ จกฺขุณฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ ตาสํ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.

สพฺเพสํ จวนฺตานิ อจฺจุกฺขณานิ น อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ
จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ อิตฺถินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส จกฺขุณฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ?

น อิตฺถินํ สจฺจุกฺขณานิ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ อิตฺถินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.

สพฺเพสํ จวนฺตานิ น อิตฺถินํ อจฺจุกฺขณานิ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ
อิตฺถินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขุณฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ปุริสีนฺหริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

อจกฺขุกันํ ปุริสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขุณฺหริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ปุริสีนฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจกฺขุกันํ น ปุริสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
จกฺขุณฺหริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ ปุริสีนฺหริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ปุริสีนฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส จกฺขุณฺหริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

น ปุริสํ สจกฺขุกันํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ปุริสีนฺหริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ จกฺขุณฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ น ปุริสํ อจกฺขุกันํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ปุริสีนฺหริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ จกฺขุณฺหริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขุณฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ชีวิตินฺหริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

อจกฺขุกันํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขุณฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ชีวิตินฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ เตสํ
จกฺขุณฺหริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ ชีวิตินฺหริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส จกฺขุณฺหริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส โสมนสฺสสินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

วินา โสมนสฺสเสน สจกฺขุگانํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ จกฺขุณฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ วินา โสมนสฺสเสน อจกฺขุگانํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ
จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส อุเปกฺخينฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

อจกฺขุگانํ อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขุณฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ อุเปกฺخينฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจกฺขุگانํ วินา อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ อุเปกฺخينฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกฺخينฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

วินา อุเปกฺขาย สจกฺขุگانํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ อุเปกฺخينฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.

สพฺเพสํ จวนฺตานิ วินา อุเปกฺขาย อจกฺขกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
อุเปกฺขินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ จกฺขุนฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส สทฺธิินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

อจกฺขกานํ สเหตุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขุนฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ สทฺธิินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.

สพฺเพสํ จวนฺตานิ อจกฺขกานํ อเหตุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
จกฺขุนฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ สทฺธิินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน สทฺธิินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส จกฺขุนฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

อเหตุกานํ สจกฺขกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ สทฺธิินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.

สพฺเพสํ จวนฺตานิ อเหตุกานํ อจกฺขกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
สทฺธิินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ จกฺขุนฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ปญฺณินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

อจกฺขกานํ ฅาณสมฺปยุตฺตานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขุนฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ปญฺณินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.

สพฺเพสํ จวนฺตานิ อจกฺขกานํ ฅาณวิปยุตฺตานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ จกฺขุนฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ ปญฺณินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ปณฺณิหริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
จกฺขุหริยํ น อุปฺปชฺชติ?

ถาณวิปฺปยุตฺตานํ สจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ปณฺณิหริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ จกฺขุหริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ ถาณวิปฺปยุตฺตานํ อจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ปณฺณิหริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ จกฺขุหริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขุหริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส มนินฺหริยํ
น อุปฺปชฺชติ?

อจกฺขุกานํ สจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขุหริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ มนินฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขุหริยญฺจ
น อุปฺปชฺชติ มนินฺหริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มนินฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส จกฺขุหริยํ
น อุปฺปชฺชติ?

อามนฺตา. (จกฺขุหริยมฺมูลกํ)

๒๑๔.(ก) ยสฺส ฆานินฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส อิตฺถินฺหริยํ
น อุปฺปชฺชติ?

อฆานกานํ อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตินํ ตาสํ ฆานินฺหริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ ตาสํ อิตฺถินฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ อฆานกานํ น อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ

ฆานินทริยญจ น อุปฺปชฺชติ อิตฺถินทริยญจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อิตฺถินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ฆานินทริยํ
น อุปฺปชฺชติ?

น อิตฺถินํ สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ อิตฺถินทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชติ.

สพฺเพสํ จวนฺตานํ น อิตฺถินํ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
อิตฺถินทริยญจ น อุปฺปชฺชติ ฆานินทริยญจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ปุริสินทริยํ
น อุปฺปชฺชติ?

อฆานกานํ ปุริसानํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานินทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชติ.

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อฆานกานํ น ปุริसानํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ฆานินทริยญจ น อุปฺปชฺชติ ปุริสินทริยญจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ฆานินทริยํ
น อุปฺปชฺชติ?

น ปุริसानํ สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ปุริสินทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชติ.

สพฺเพสํ จวนฺตานํ น ปุริसानํ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ปุริสินทริยญจ น อุปฺปชฺชติ ฆานินทริยญจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ชีวิตินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ เตสํ
ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ ชีวิตินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ฆานินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส โสมนสฺสสินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

อฆานกานํ โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ อฆานกานํ วินา โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

วินา โสมนสฺสเสน สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ฆานินฺทริยํ

น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานิ วินา โสมนสฺสเสน
 อฆานกานิ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ โสมนสฺสอินทริยญจ
 น อุปฺปชฺชติ ฆานินทริยญจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส อุเปกฺขินทริยํ
 น อุปฺปชฺชตีติ?

อฆานกานิ อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ฆานินทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
 สพฺเพสํ จวนฺตานิ อฆานกานิ วินา อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานิ
 เตสํ ฆานินทริยญจ น อุปฺปชฺชติ อุเปกฺขินทริยญจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
 ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

วินา อุเปกฺขาย สฆานกานิ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ อุเปกฺขินทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
 สพฺเพสํ จวนฺตานิ วินา อุเปกฺขาย อฆานกานิ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ
 อุเปกฺขินทริยญจ น อุปฺปชฺชติ ฆานินทริยญจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส สทฺธินทริยํ
 น อุปฺปชฺชตีติ?

อฆานกานิ สเหตุกานิ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ฆานินทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ สทฺธินทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
 สพฺเพสํ จวนฺตานิ อฆานกานิ อเหตุกานิ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ

ฆานินทริยญจ น อุปฺปชฺชติ สทฺธิทริยญจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน สทฺธิทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ฆานินทริยํ
น อุปฺปชฺชตีติ?

อเหตุกานํ สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ สทฺธิทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชติ.

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อเหตุกานํ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
สทฺธิทริยญจ น อุปฺปชฺชติ ฆานินทริยญจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ปณฺธิทริยํ
น อุปฺปชฺชตีติ?

อฆานกานํ ภาณสมฺปยุตฺตานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานินทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ปณฺธิทริยํ น อุปฺปชฺชติ.

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อฆานกานํ ภาณวิปฺปยุตฺตานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ฆานินทริยญจ น อุปฺปชฺชติ ปณฺธิทริยญจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ปณฺธิทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

ภาณวิปฺปยุตฺตานํ สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ปณฺธิทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชติ.

สพฺเพสํ จวนฺตานํ ภาณวิปฺปยุตฺตานํ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ปณฺธิทริยญจ น อุปฺปชฺชติ ฆานินทริยญจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส มนินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

อฆานกานํ สจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานินฺทริยญจ
น อุปฺปชฺชติ มนินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ฆานินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา. (ฆานินฺทริยมฺลก)

๒๑๕.(ก) ยสฺส อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ปุริสินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

ปุริสานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ
น อิตฺถินํ น ปุริสานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ อิตฺถินฺทริยญจ
น อุปฺปชฺชติ ปุริสินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส อิตฺถินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ตาสํ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ,
โน จ ตาสํ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ
น ปุริสานํ น อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ปุริสินฺทริยญจ

น อุปฺปชฺชติ อิตถินทฺริยญจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส อิตถินทฺริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ชีวิตินทฺริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

น อิตถินํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ อิตถินทฺริยํ น อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ชีวิตินทฺริยํ น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ เตสํ
อิตถินทฺริยญจ น อุปฺปชฺชติ ชีวิตินทฺริยญจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินทฺริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส อิตถินทฺริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส อิตถินทฺริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส โสมนสฺสสินทฺริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

น อิตถินํ โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ อิตถินทฺริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ โสมนสฺสสินทฺริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ น อิตถินํ วินา โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ อิตถินทฺริยญจ น อุปฺปชฺชติ โสมนสฺสสินทฺริยญจ
น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสสินทฺริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
อิตถินทฺริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

วินา โสมนสฺสเสน อิตถินํ อุปฺปชฺชนฺตํ ตาสํ โสมนสฺสสินทฺริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ ตาสํ อิตถินทฺริยํ น อุปฺปชฺชติ.

สพฺเพสํ จวนฺตานิ วินา โสมนสฺสเนน น อิตถีนํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
 เตสํ โสมนสฺสอินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ อิตถินทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส อิตถินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส อุเปกฺขินทริยํ
 น อุปฺปชฺชติตี?

น อิตถีนํ อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ อิตถินทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
 สพฺเพสํ จวนฺตานิ น อิตถีนํ วินา อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
 อิตถินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ อุเปกฺขินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
 อิตถินทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

วินา อุเปกฺขาย อิตถีนํ อุปฺปชฺชนฺตานิ ตาสํ อุเปกฺขินทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ, โน จ ตาสํ อิตถินทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
 สพฺเพสํ จวนฺตานิ วินา อุเปกฺขาย น อิตถีนํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
 อุเปกฺขินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ อิตถินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส อิตถินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส สทฺธิทริยํ
 น อุปฺปชฺชติตี?

น อิตถีนํ สเหตุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ อิตถินทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ สทฺธิทริยํ น อุปฺปชฺชติ.

สพฺเพสํ จวนฺตานิ น อิตถีนํ อเหตุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
อิตถินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ สทฺธิทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน สทฺธิทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส อิตถินทริยํ
น อุปฺปชฺชติ?

อเหตุกานํ อิตถีนํ อุปฺปชฺชนฺตานิ ตาสํ สทฺธิทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ ตาสํ อิตถินทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานิ อเหตุกานํ น อิตถีนํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
สทฺธิทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ อิตถินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส อิตถินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ปณฺณิทริยํ
น อุปฺปชฺชติ?

น อิตถีนํ ภาณสมฺปยุตฺตานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ อิตถินทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ปณฺณิทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานิ น อิตถีนํ ภาณวิปยุตฺตานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ อิตถินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ ปณฺณิทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ปณฺณิทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
อิตถินทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

ภาณวิปยุตฺตานํ อิตถีนํ อุปฺปชฺชนฺตานิ ตาสํ ปณฺณิทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ ตาสํ อิตถินทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานิ ภาณวิปยุตฺตานํ น อิตถีนํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ปณฺณิทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ อิตถินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส มนินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

น อิตฺถินํ สจฺจิตฺตกาณํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ อิตฺถินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจฺจิตฺตกาณํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ อิตฺถินฺทริยญจ
น อุปฺปชฺชติ มนินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส อิตฺถินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา. (อิตฺถินฺทริยมฺลก)

๒๑๖.(ก) ยสฺส ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ชีวิตินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

น ปุริสานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ เตสํ
ปุริสินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชติ ชีวิตินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ปุริสินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส โสมนสฺสินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

น ปุริสานํ โสมนสฺสเนน อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ปุริสฺสินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
 สพฺเพสํ จวนฺตานํ น ปุริสานํ วินา โสมนสฺสเนน อุปฺปชฺชนฺตานํ
 เตสํ ปุริสฺสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
 ปุริสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

วินา โสมนสฺสเนน ปุริสานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ โสมนสฺสสินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ปุริสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
 สพฺเพสํ จวนฺตานํ วินา โสมนสฺสเนน น ปุริสานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
 เตสํ โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ ปุริสฺสินฺทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ปุริสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส อฺเปกฺขินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชตีติ?

น ปุริสานํ อฺเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ปุริสฺสินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ อฺเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
 สพฺเพสํ จวนฺตานํ น ปุริสานํ วินา อฺเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
 ปุริสฺสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ อฺเปกฺขินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อฺเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
 ปุริสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

วินา อุเปกขาย ปุริसान์ อุปปชชนตานัน เตสั อุเปกขินทริยั
 น อุปปชชติ, โน จ เตสั ปุริสินทริยั น อุปปชชติ.
 สพเพสั จวนตานัน วินา อุเปกขาย น ปุริसान์ อุปปชชนตานัน เตสั
 อุเปกขินทริยณจ น อุปปชชติ ปุริสินทริยณจ น อุปปชชติ.

(ก) ยสส ปุริสินทริยั น อุปปชชติ ตสส สทฐินทริยั
 น อุปปชชติตี?

น ปุริसान์ สเหตุกานัน อุปปชชนตานัน เตสั ปุริสินทริยั
 น อุปปชชติ, โน จ เตสั สทฐินทริยั น อุปปชชติ.
 สพเพสั จวนตานัน น ปุริसान์ อเหตุกานัน อุปปชชนตานัน เตสั
 ปุริสินทริยณจ น อุปปชชติ สทฐินทริยณจ น อุปปชชติ.

(ข) ยสส วา ปน สทฐินทริยั น อุปปชชติ ตสส ปุริสินทริยั
 น อุปปชชติตี?

อเหตุกานัน ปุริसान์ อุปปชชนตานัน เตสั สทฐินทริยั
 น อุปปชชติ, โน จ เตสั ปุริสินทริยั น อุปปชชติ.
 สพเพสั จวนตานัน อเหตุกานัน น ปุริसान์ อุปปชชนตานัน เตสั
 สทฐินทริยณจ น อุปปชชติ ปุริสินทริยณจ น อุปปชชติ.

(ก) ยสส ปุริสินทริยั น อุปปชชติ ตสส ปณณินทริยั
 น อุปปชชติตี?

น ปุริसान์ ฌาณสมปยุตตานัน อุปปชชนตานัน เตสั ปุริสินทริยั
 น อุปปชชติ, โน จ เตสั ปณณินทริยั น อุปปชชติ.

สพฺเพสํ จวนฺตานิ น ปุริสานิ ฅาณวิปยุตฺตานิ อุปฺปชฺชนฺตานิ
เตสํ ปุริสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ ปณฺณินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ปณฺณินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

ฅาณวิปยุตฺตานิ ปุริสานิ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ปณฺณินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.

สพฺเพสํ จวนฺตานิ ฅาณวิปยุตฺตานิ น ปุริสานิ อุปฺปชฺชนฺตานิ
เตสํ ปณฺณินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ ปุริสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส มนินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ?

น ปุริสานิ สจิตฺตกาณิ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ปุริสินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.

สพฺเพสํ จวนฺตานิ อจิตฺตกาณิ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ปุริสินฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชติ มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ปุริสินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ?

อามนฺตา. (ปุริสินฺทริยมูลก)

๒๑๗.(ก) ยสฺส ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

วินา โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
โสมนสฺสวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ โสมนสฺสสินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณฺ เตสํ
โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ ชีวิตินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส อุเปกฺขินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

วินา อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
อุเปกฺขาวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ อุเปกฺขินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณฺ เตสํ
อุเปกฺขินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ ชีวิตินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส สทฺธินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน สหฺนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ชีวิตินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

อเหตุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต สหฺนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ
ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ. สหฺนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ ชีวิตินฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ปณฺณินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ปณฺณินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

ถาณวิปฺปยุตฺตานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
ถาณวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ ปณฺณินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สหฺนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณฺ เตสํ
ปณฺณินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ ชีวิตินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส มนินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ชีวิตินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

อจิตฺตกาณํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต
จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺ เตสํ มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ
ชีวิตินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ. (ชีวิตินฺทริยมูลกั)

๒๑๘.(ก) ยสฺส โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
อุเปกฺخينฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต อุเปกฺขาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ
อุเปกฺخينฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺ
โสมนสฺสวิปฺปยุตฺตอุเปกฺขาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ
นิโรธสฺมาปนนํ อสญฺญสฺตฺตานํ เตสํ โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชติ อุเปกฺخينฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกฺخينฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต โสมนสฺสสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ อุเปกฺخينฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ
โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺ
อุเปกฺขาวิปฺปยุตฺตโสมนสฺสวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ

นิโรธสมาปนนานํ อสณฺณสตฺตานํ เตสํ อุกฺเขชินฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชติ โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส สทฺธิณฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

วินา โสมนสฺสเสน สเหตุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
โสมนสฺสวิปฺปยุตฺตสทฺธาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ
โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ สทฺธิณฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ โสมนสฺสวิปฺป
ยุตฺตสทฺธาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ นิโรธสมาปนนานํ
อสณฺณสตฺตานํ เตสํ โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ
สทฺธิณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน สทฺธิณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

ปวตฺเต สทฺธาวิปฺปยุตฺตโสมนสฺสสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ สทฺธิณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ
โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ
สทฺธาวิปฺปยุตฺตโสมนสฺสวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ
นิโรธสมาปนนานํ อสณฺณสตฺตานํ เตสํ สทฺธิณฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชติ โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส โสมนสฺสินทฺริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ปณฺณิทฺริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

วินา โสมนสฺเสน ฅาณสมฺปยุตฺตานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
โสมนสฺสวิปฺยุตฺตฅาณสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณ ๓ เสด
โสมนสฺสินทฺริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เสด ปณฺณิทฺริยํ
น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณ
โสมนสฺสวิปฺยุตฺตฅาณวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณ
นิโรธสมาปนฺนานํ อสณฺณสฺสทฺตานํ เสด โสมนสฺสินทฺริยญฺจ
น อุปฺปชฺชติ ปณฺณิทฺริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ปณฺณิทฺริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
โสมนสฺสินทฺริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

ฅาณวิปฺยุตฺตานํ โสมนสฺเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
ฅาณวิปฺยุตฺตโสมนสฺสสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณ ๓ เสด
ปณฺณิทฺริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เสด โสมนสฺสินทฺริยํ
น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณ
ฅาณวิปฺยุตฺตโสมนสฺสวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณ
นิโรธสมาปนฺนานํ อสณฺณสฺสทฺตานํ เสด ปณฺณิทฺริยญฺจ
น อุปฺปชฺชติ โสมนสฺสินทฺริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส โสมนสฺสินทฺริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส มนินทฺริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

วินา โสมนสฺสเสน สจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 โสมนสฺสวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเต เตสํ โสมนสฺสอินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
 สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณฺเต นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสณฺณสฺตฺตานํ
 เตสํ โสมนสฺสอินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
 โสมนสฺสอินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา. (โสมนสฺสอินฺทริยมฺลกํ)

๒๑๙.(ก) ยสฺส อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส สทฺธินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติตี?

วินา อุเปกฺขาย สเหตุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 อุเปกฺขาวิปฺปยุตฺตสทฺธาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเต เตสํ
 อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ สทฺธินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณฺเต
 อุเปกฺขาวิปฺปยุตฺตสทฺธาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเต
 นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสณฺณสฺตฺตานํ เตสํ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชติ สทฺธินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน สทฺธินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
 อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

อเหตุกานํ อุเปกขาย อุปปชชนฺตานํ ปวตเต
 สหฺธาวิปฺยุตฺตอุเปกฺขาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ
 สหฺตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ อุเปกฺชินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ. สหฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺ
 สหฺธาวิปฺยุตฺตอุเปกฺขาวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ
 นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสณฺสตฺตานํ เตสํ สหฺตินฺทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชติ อุเปกฺชินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส อุเปกฺชินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ปณฺณินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติตี?

วินา อุเปกขาย ญาณสมฺปยุตฺตานํ อุปปชชนฺตานํ ปวตเต
 อุเปกขาวิปฺยุตฺตญาณสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ
 อุเปกฺชินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ปณฺณินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ. สหฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺ
 อุเปกขาวิปฺยุตฺตญาณวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ
 นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสณฺสตฺตานํ เตสํ อุเปกฺชินฺทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชติ ปณฺณินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ปณฺณินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
 อุเปกฺชินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

ญาณวิปฺยุตฺตานํ อุเปกขาย อุปปชชนฺตานํ ปวตเต
 ญาณวิปฺยุตฺตอุเปกฺขาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ

ปณินทริย์ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ อุเปกฺขินทริย์
 น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณ
 ญาณวิปฺยุตฺตอุเปกฺขาวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณ
 นิโรธสมาปนฺนํ อสณฺณสฺสทฺตานํ เตสํ ปณินทริยญจ
 น อุปฺปชฺชติ อุเปกฺขินทริยญจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส อุเปกฺขินทริย์ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส มนินทริย์
 น อุปฺปชฺชตีติ?

วินา อุเปกฺขาย สจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 อุเปกฺขาวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณ เตสํ อุเปกฺขินทริย์
 น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ มนินทริย์ น อุปฺปชฺชติ.
 สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณ นิโรธสมาปนฺนํ อสณฺณสฺสทฺตานํ
 เตสํ อุเปกฺขินทริยญจ น อุปฺปชฺชติ มนินทริยญจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มนินทริย์ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
 อุเปกฺขินทริย์ น อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา. (อุเปกฺขินทริยมูลกํ)

๒๒๐.(ก) ยสฺส สทฺธิทริย์ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ปณินทริย์
 น อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ปณินทริย์ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
 สทฺธิทริย์ น อุปฺปชฺชตีติ?

ฅาณวิปยุตฺตานํ สเหตุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 ฅาณวิปยุตฺตสทฺธาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ ตสํ
 ปณฺณิหฺริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ สทฺธิหฺริยํ น อุปฺปชฺชติ.
 สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ ฅาณวิปยุตฺตสทฺธาวิปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสณฺณสฺตฺตานํ เตสํ
 ปณฺณิหฺริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ สทฺธิหฺริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส สทฺธิหฺริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส มนินฺหฺริยํ
 น อุปฺปชฺชติตี?

อเหตุกานํ สจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 สทฺธาวิปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ สทฺธิหฺริยํ
 น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ มนินฺหฺริยํ น อุปฺปชฺชติ.
 สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสณฺณสฺตฺตานํ
 เตสํ สทฺธิหฺริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ มนินฺหฺริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มนินฺหฺริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส สทฺธิหฺริยํ
 น อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา. (สทฺธิหฺริยมฺมูลกั)

๒๒๑.(ก) ยสฺส ปณฺณิหฺริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส มนินฺหฺริยํ
 น อุปฺปชฺชติตี?

ฅาณวิปยุตฺตานํ สจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 ฅาณวิปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ปณฺณิหฺริยํ

น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ
จิตฺตสฺส ภงฺกขณเณ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสยสฺส ตํ เตสํ
ปฺลยณินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ปฺลยณินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ?

อามนฺตา. (ปฺลยณินฺทริยมฺลกํ)

(ง) ปจฺจณิกโสภาโส

๒๒๒.(ก) ยตฺถ จกฺขณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตตฺถ โสติณฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตฺถ วา ปน โสติณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตตฺถ จกฺขณฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตฺถ จกฺขณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตตฺถ ฆานินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตฺถ วา ปน ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตตฺถ จกฺขณฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ?

รูปาวจเร ตตถ ฆานินฺทริย์ น อุปฺปชฺชติ, โน จ ตตถ
 จกฺขุณฺทริย์ น อุปฺปชฺชติ. อสฺสณฺสตุเต อรุเป ตตถ ฆานินฺทริยญจ
 น อุปฺปชฺชติ จกฺขุณฺทริยญจ น อุปฺปชฺชติ.

ยตถ จกฺขุณฺทริย์ น อุปฺปชฺชติ ตตถ อิตฺถินฺทริย์...เป...
 ปุริสินฺทริย์ น อุปฺปชฺชติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน ปุริสินฺทริย์ น อุปฺปชฺชติ ตตถ จกฺขุณฺทริย์
 น อุปฺปชฺชติ?

รูปาวจเร ตตถ ปุริสินฺทริย์ น อุปฺปชฺชติ, โน จ ตตถ
 จกฺขุณฺทริย์ น อุปฺปชฺชติ. อสฺสณฺสตุเต อรุเป ตตถ ปุริสินฺทริยญจ
 น อุปฺปชฺชติ จกฺขุณฺทริยญจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยตถ จกฺขุณฺทริย์ น อุปฺปชฺชติ ตตถ ชีวิตินฺทริย์
 น อุปฺปชฺชติ?

อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยตถ วา ปน ชีวิตินฺทริย์ น อุปฺปชฺชติ ตตถ จกฺขุณฺทริย์
 น อุปฺปชฺชติ?

นตฺถิ.

(ก) ยตถ จกฺขุณฺทริย์ น อุปฺปชฺชติ ตตถ โสมนสฺสินฺทริย์
 น อุปฺปชฺชติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน โสมนสฺสสินฺทริยํ น อูปฺปชฺชติ ตตฺถ
จกฺขณฺทริยํ น อูปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ จกฺขณฺทริยํ น อูปฺปชฺชติ ตตฺถ อูปฺเภกฺขินฺทริยํ
น อูปฺปชฺชติตี?

อรูเป ตตฺถ จกฺขณฺทริยํ น อูปฺปชฺชติ, โน จ ตตฺถ
อูปฺเภกฺขินฺทริยํ น อูปฺปชฺชติ. อสฺสณฺสสฺสเต ตตฺถ จกฺขณฺทริยณฺจ
น อูปฺปชฺชติ อูปฺเภกฺขินฺทริยณฺจ น อูปฺปชฺชติ.

(ข) ยตถ วา ปน อูปฺเภกฺขินฺทริยํ น อูปฺปชฺชติ ตตฺถ
จกฺขณฺทริยํ น อูปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

ยตถ จกฺขณฺทริยํ น อูปฺปชฺชติ ตตฺถ สทฺธิณฺทริยํ...เป...
ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อูปฺปชฺชติตี?

อรูเป ตตฺถ จกฺขณฺทริยํ น อูปฺปชฺชติ, โน จ ตตฺถ มนินฺทริยํ
น อูปฺปชฺชติ. อสฺสณฺสสฺสเต ตตฺถ จกฺขณฺทริยณฺจ น อูปฺปชฺชติ
มนินฺทริยณฺจ น อูปฺปชฺชติ.

ยตถ วา ปน มนินฺทริยํ น อูปฺปชฺชติ ตตฺถ จกฺขณฺทริยํ
น อูปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา. (จกฺขณฺทริยมูลก)

๒๒๓. ยตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตตถ อิตฺถินทริยํ...เป...
ปฺริสฺสินทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน ปฺริสฺสินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตตถ ฆานินทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตตถ ชีวิตินทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยตถ วา ปน ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตตถ ฆานินทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

นตฺถิ.

(ก) ยตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตตถ โสมนสฺสสินทริยํ
น อุปฺปชฺชติตี?

รูปาวจเร ตตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ ตตถ
โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชติ. อสฺสณฺณสฺสเต อรฺุเป ตตถ
ฆานินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ โสมนสฺสสินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยตถ วา ปน โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตตถ
ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ ฆานินทริยํ น อุปปชชติ ตตถ อุเปกขินทริยํ
น อุปปชชตีติ?

รูปาวจเร อรูปาวจเร ตตถ ฆานินทริยํ น อุปปชชติ,
โน จ ตตถ อุเปกขินทริยํ น อุปปชชติ. อสญฺญสฺสํ ตตถ
ฆานินทริยญฺจ น อุปปชชติ อุเปกขินทริยญฺจ น อุปปชชติ.

(ข) ยตถ วา ปน อุเปกขินทริยํ น อุปปชชติ ตตถ
ฆานินทริยํ น อุปปชชตีติ?

อามนฺตา.

ยตถ ฆานินทริยํ น อุปปชชติ ตตถ สทฺธิทริยํ...เป...
ปญฺญินทริยํ...เป... มนินทริยํ น อุปปชชตีติ?

รูปาวจเร อรูปาวจเร ตตถ ฆานินทริยํ น อุปปชชติ,
โน จ ตตถ มนินทริยํ น อุปปชชติ. อสญฺญสฺสํ ตตถ
ฆานินทริยญฺจ น อุปปชชติ มนินทริยญฺจ น อุปปชชติ.

ยตถ วา ปน มนินทริยํ น อุปปชชติ ตตถ ฆานินทริยํ
น อุปปชชตีติ?

อามนฺตา. (ฆานินทริยมูลก)

๒๒๔.(ก) ยตถ อิตฺถินทริยํ น อุปปชชติ ตตถ ปุริสินทริยํ
น อุปปชชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน ปุริสินทริยํ น อูปปชชติ ตตถ อิตถินทริยํ
น อูปปชชตีติ?

อามนตา ...เป....

๒๒๕.(ก) ยตถ ปุริสินทริยํ น อูปปชชติ ตตถ ชีวิตินทริยํ
น อูปปชชตีติ?

อูปปชชติ.

(ข) ยตถ วา ปน ชีวิตินทริยํ น อูปปชชติ ตตถ ปุริสินทริยํ
น อูปปชชตีติ?

นตถิ.

(ก) ยตถ ปุริสินทริยํ น อูปปชชติ ตตถ โสมนสสินทริยํ
น อูปปชชตีติ?

รูปาวจเร ตตถ ปุริสินทริยํ น อูปปชชติ, โน จ ตตถ
โสมนสสินทริยํ น อูปปชชติ. อสณฺณสตะ อรูปเป ตตถ
ปุริสินทริยญจ น อูปปชชติ โสมนสสินทริยญจ น อูปปชชติ.

(ข) ยตถ วา ปน โสมนสสินทริยํ น อูปปชชติ ตตถ
ปุริสินทริยํ น อูปปชชตีติ?

อามนตา.

(ก) ยตถ ปุริสินทริยํ น อูปปชชติ ตตถ อูปะกชินทริยํ
น อูปปชชตีติ?

รูปาวจเร อรูปาวจเร ตตถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชติ,
 โน จ ตตถ อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชติ. อสญฺญสฺส เต ตตถ
 ปุริสินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ อุเปกฺขินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยตถ วา ปน อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตตถ
 ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

ยตถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตตถ สทฺธิทริยํ...เป...
 ปญฺณินทริยํ...เป... มนินทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

รูปาวจเร อรูปาวจเร ตตถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชติ,
 โน จ ตตถ มนินทริยํ น อุปฺปชฺชติ. อสญฺญสฺส เต ตตถ
 ปุริสินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ มนินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

ยตถ วา ปน มนินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตตถ ปุริสินทริยํ
 น อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา. (ปุริสินทริยมูลกัม)

๒๒๖.(ก) ยตถ ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตตถ
 โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

นตฺถิ.

(ข) ยตถ วา ปน โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตตถ
 ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

อุปฺปชฺชติ.

ยตถ ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตตถ อฺเปกฺขินทริยํ...เป...
 สทฺธิทริยํ...เป... ปณฺณทริยํ...เป... มนินทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?
 นตฺถิ.

ยตถ วา ปน มนินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตตถ ชีวิตินทริยํ
 น อุปฺปชฺชติตี?

อุปฺปชฺชติ. (ชีวิตินทริยมฺลกํ)

๒๒๗.(ก) ยตถ โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตตถ
 อฺเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อฺเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตตถ
 โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

ยตถ โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตตถ สทฺธิทริยํ...เป...
 ปณฺณทริยํ...เป... มนินทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน มนินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตตถ โสมนสฺสสินทริยํ
 น อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา. (โสมนสฺสสินทริยมฺลกํ)

๒๒๘. ยตถ อุเปกฺขินทริยํ น อุปปชฺชติ ตตถ สทฺธิทริยํ...
เป... ปณฺณิทริยํ...เป... มนินทริยํ น อุปปชฺชติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน มนินทริยํ น อุปปชฺชติ ตตถ อุเปกฺขินทริยํ
น อุปปชฺชติ?

อามนฺตา. (อุเปกฺขินทริยมลฺกํ)

๒๒๙. ยตถ สทฺธิทริยํ น อุปปชฺชติ ตตถ ปณฺณิทริยํ...
เป... มนินทริยํ น อุปปชฺชติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน มนินทริยํ น อุปปชฺชติ ตตถ สทฺธิทริยํ
น อุปปชฺชติ?

อามนฺตา. (สทฺธิทริยมลฺกํ)

๒๓๐.(ก) ยตถ ปณฺณิทริยํ น อุปปชฺชติ ตตถ มนินทริยํ
น อุปปชฺชติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน มนินทริยํ น อุปปชฺชติ ตตถ ปณฺณิทริยํ
น อุปปชฺชติ?

อามนฺตา. (ปณฺณิทริยมลฺกํ)

(จ) ปจจณีบุคคลโลกาสา

๒๓๑.(ก) ยสส ยตถ จกขุณฺหริย์ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
โสติณฺหริย์ น อุปฺปชฺชตีติ?

อจกขุกันํ สโสตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกขุณฺหริย์
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ สโติณฺหริย์ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจกขุกันํ อโสตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ตตถ จกขุณฺหริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ สโติณฺหริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ สโติณฺหริย์ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
จกขุณฺหริย์ น อุปฺปชฺชตีติ?

อโสตกานํ สจกขุกันํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ สโติณฺหริย์
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ จกขุณฺหริย์ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ อโสตกานํ อจกขุกันํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ตตถ สโติณฺหริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ จกขุณฺหริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสส ยตถ จกขุณฺหริย์ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
ฆานินฺหริย์ น อุปฺปชฺชตีติ?

อจกขุกันํ สฆานกันํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกขุณฺหริย์
น อุปฺปชฺชติ , โน จ เตสํ ตตถ ฆานินฺหริย์ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจกขุกันํ อฆานกันํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตถ จกขุณฺหริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ ฆานินฺหริยญฺจ
น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ
ตสฺส ตตถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตีติ?

อฆานกานํ สจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ อฆานกานํ อจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ จกฺขุณฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตีติ?

อจกฺขุกานํ อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตํ ตาสํ ตตถ จกฺขุณฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ ตาสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจกฺขุกานํ น อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ อิตฺถินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
ตตถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตีติ?

น อิตฺถินํ สจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ น อิตฺถินํ อจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
อิตฺถินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
ปฺริสฺสินฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ?

อจกฺขุกันํ ปฺริสํ อูปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺหริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ปฺริสฺสินฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจกฺขุกันํ น ปฺริสํ อูปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺหริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ ปฺริสฺสินฺหริยญฺจ
น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปฺริสฺสินฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
จกฺขุณฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ?

น ปฺริสํ สจกฺขุกันํ อูปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ปฺริสฺสินฺหริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ น ปฺริสํ อจกฺขุกันํ อูปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตฺถ ปฺริสฺสินฺหริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ จกฺขุณฺหริยญฺจ
น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
ชีวิตฺตินฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ?

อจกฺขุกันํ อูปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺหริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ชีวิตฺตินฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺหริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ
ชีวิตฺตินฺหริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ จกฺขณทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขณทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ จกฺขณทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

วินา โสมนสฺสเสน สจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขณทริยํ น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ วินา โสมนสฺสเสน อจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ จกฺขณทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขณทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ อฺเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

อจกฺขุกานํ อฺเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขณทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ อฺเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจกฺขุกานํ วินา อฺเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขณทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ อฺเปกฺขินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ
ตสฺส ตตถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตีติ?

วินา อุเปกฺขาย สจฺจกฺขุگانํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขุณฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ วินา อุเปกฺขาย อจฺจกฺขุگانํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ
จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
สทฺธิณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตีติ?

อจฺจกฺขุگانํ สเหตุگانํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขุณฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ สทฺธิณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจฺจกฺขุگانํ อเหตุگانํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตถ จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ สทฺธิณฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สทฺธิณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ
ตสฺส ตตถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตีติ?

อเหตุگانํ สจฺจกฺขุگانํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ สทฺธิณฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ อเหตุگانํ อจฺจกฺขุگانํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ตตถ สทฺธิณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 ปณฺณิทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

อจกฺขุกันํ ฅาณสมฺปยุตฺตานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ปณฺณิทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจกฺขุกันํ ฅาณวิปฺยุตฺตานํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ
 ปณฺณิทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปณฺณิทริยํ น อุปฺปชฺชติ
 ตสฺส ตตฺถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

ฅาณวิปฺยุตฺตานํ สจกฺขุกันํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 ปณฺณิทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ ฅาณวิปฺยุตฺตานํ อจกฺขุกันํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ปณฺณิทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ
 จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

อจกฺขุกันํ สจิตฺตกันํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
 สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจิตฺตกันํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
จกฺขณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา. (จกฺขณฺทริยมฺลกํ)

๒๓๒.(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

อฆานกานํ อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตํ ตาสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ ตาสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตํ อฆานกานํ น อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตํ เตสํ ตตถ
ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ อิตฺถินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส
ตตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

น อิตฺถินํ สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตํ เตสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตํ น อิตฺถินํ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตํ เตสํ ตตถ
อิตฺถินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
ปฺริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

อฆานกานํ ปฺริสานํ อุปฺปชฺชนฺตํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ ปฺริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตํ อฆานกานํ น ปฺริสานํ อุปฺปชฺชนฺตํ

เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชติ ปุริสินฺทริยญจ
น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

น ปุริสํ สฆานกํ อุปฺปชฺชนฺตํ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตํ น ปุริสํ อฆานกํ อุปฺปชฺชนฺตํ
เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชติ ฆานินฺทริยญจ
น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

อฆานกํ อุปฺปชฺชนฺตํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชติ
ชีวิตินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

อฆานกานำ โสมนสเสน อุปปชชนตานำ เตสำ ตตถ ฆานินทริยำ
 น อุปปชชติ, โน จ เตสำ ตตถ โสมนสสินทริยำ น อุปปชชติ.
 สฬเพสำ จวนตานำ อฆานกานำ วินา โสมนสเสน อุปปชชนตานำ
 เตสำ ตตถ ฆานินทริยญจ น อุปปชชติ โสมนสสินทริยญจ
 น อุปปชชติ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ โสมนสสินทริยำ น อุปปชชติ
 ตสส ตตถ ฆานินทริยำ น อุปปชชติตี?

วินา โสมนสเสน สฆานกานำ อุปปชชนตานำ เตสำ ตตถ
 โสมนสสินทริยำ น อุปปชชติ, โน จ เตสำ ตตถ ฆานินทริยำ
 น อุปปชชติ. สฬเพสำ จวนตานำ วินา โสมนสเสน อฆานกานำ
 อุปปชชนตานำ เตสำ ตตถ โสมนสสินทริยญจ น อุปปชชติ
 ฆานินทริยญจ น อุปปชชติ.

(ก) ยสส ยตถ ฆานินทริยำ น อุปปชชติ ตสส ตตถ
 อุเปกขินทริยำ น อุปปชชติตี?

อฆานกานำ อุเปกขาย อุปปชชนตานำ เตสำ ตตถ ฆานินทริยำ
 น อุปปชชติ, โน จ เตสำ ตตถ อุเปกขินทริยำ น อุปปชชติ.
 สฬเพสำ จวนตานำ อฆานกานำ วินา อุเปกขาย อุปปชชนตานำ
 เตสำ ตตถ ฆานินทริยญจ น อุปปชชติ อุเปกขินทริยญจ
 น อุปปชชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ
ตสฺส ตตฺถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

วินา อุเปกฺขาย สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ วินา อุเปกฺขาย อฆานกานํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ
ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
สทฺธิทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

อฆานกานํ สเหตุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ สทฺธิทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ อฆานกานํ อเหตุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ สทฺธิทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สทฺธิทริยํ น อุปฺปชฺชติ
ตสฺส ตตฺถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

อเหตุกานํ สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ สทฺธิทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ อเหตุกานํ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
ตตฺถ สทฺธิทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 ปณฺณทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

อฆานกานํ ฅาณสมฺปยุตฺตานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
 ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ ปณฺณทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ อฆานกานํ ฅาณวิปฺยุตฺตานํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ
 ปณฺณทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปณฺณทริยํ น อุปฺปชฺชติ
 ตสฺส ตตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

ฅาณวิปฺยุตฺตานํ สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
 ปณฺณทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ ฅาณวิปฺยุตฺตานํ อฆานกานํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ปณฺณทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ
 ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

อฆานกานํ สจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
 สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
 ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา. (ฆานินฺทริยมฺลภ)

๒๓๓.(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
ปฺริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

ปฺริसानํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ตตถ ปฺริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ
น อิตฺถินํ น ปฺริसानํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยญจ
น อุปฺปชฺชติ ปฺริสินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปฺริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตินํ ตาสํ ตตถ ปฺริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ,
โน จ ตาสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ
น ปฺริसानํ น อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ปฺริสินฺทริยญจ
น อุปฺปชฺชติ อิตฺถินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

น อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ เตสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชติ

ชีวิตินทริยมภ น อุปปชชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินทริยํ น อุปปชชติ ตสฺส ตตถ
อิตฺถินทริยํ น อุปปชชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินทริยํ น อุปปชชติ ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสสินทริยํ น อุปปชชตีติ?

น อิตฺถินํ โสมนสฺสเสน อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ อิตฺถินทริยํ
น อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินทริยํ น อุปปชชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานํ น อิตฺถินํ วินา โสมนสฺสเสน อุปปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตถ อิตฺถินทริยมภ น อุปปชชติ โสมนสฺสสินทริยมภ
น อุปปชชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสสินทริยํ น อุปปชชติ
ตสฺส ตตถ อิตฺถินทริยํ น อุปปชชตีติ?

วินา โสมนสฺสเสน อิตฺถินํ อุปปชฺชนฺตินํ ตาสํ ตตถ
โสมนสฺสสินทริยํ น อุปปชชติ, โน จ ตาสํ ตตถ อิตฺถินทริยํ
น อุปปชชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ วินา โสมนสฺสเสน น อิตฺถินํ
อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินทริยมภ น อุปปชชติ
อิตฺถินทริยมภ น อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินทริยํ น อุปปชชติ ตสฺส ตตถ
อุเปกฺขินทริยํ น อุปปชชตีติ?

น อิตถีนํ อุเปกขาย อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ อิตถินทริยํ
 น อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ อุเปกخينทริยํ น อุปปชชติ.
 สพฺเพสํ จวนฺตานํ น อิตถีนํ วินา อุเปกขาย อุปปชชนตานํ
 เตสํ ตตถ อิตถินทริยญจ น อุปปชชติ อุเปกخينทริยญจ
 น อุปปชชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกخينทริยํ น อุปปชชติ
 ตสฺส ตตถ อิตถินทริยํ น อุปปชชตีติ?

วินา อุเปกขาย อิตถีนํ อุปปชชนตานํ ตาสํ ตตถ
 อุเปกخينทริยํ น อุปปชชติ, โน จ ตาสํ ตตถ อิตถินทริยํ
 น อุปปชชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ วินา อุเปกขาย น อิตถีนํ
 อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ อุเปกخينทริยญจ น อุปปชชติ
 อิตถินทริยญจ น อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตถินทริยํ น อุปปชชติ ตสฺส ตตถ
 สทฺธิทริยํ น อุปปชชตีติ?

น อิตถีนํ สเหตุกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ อิตถินทริยํ
 น อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ สทฺธิทริยํ น อุปปชชติ.
 สพฺเพสํ จวนฺตานํ น อิตถีนํ อเหตุกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ
 อิตถินทริยญจ น อุปปชชติ สทฺธิทริยญจ น อุปปชชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สทฺธิทริยํ น อุปปชชติ
 ตสฺส ตตถ อิตถินทริยํ น อุปปชชตีติ?

อเหตุกานํ อิตถีนํ อุปปชฺชนตీนํ ตาสํ ตตถ สทฺธิณทฺริยํ
 น อุปปชฺชติ, โน จ ตาสํ ตตถ อิตถีนทฺริยํ น อุปปชฺชติ.
 สพฺเพสํ จวนฺตानํ อเหตุกานํ น อิตถีนํ อุปปชฺชนตानํ เตสํ ตตถ
 สทฺธิณทฺริยญฺจ น อุปปชฺชติ อิตถีนทฺริยญฺจ น อุปปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตถีนทฺริยํ น อุปปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 ปณฺณิณทฺริยํ น อุปปชฺชติ?

น อิตถีนํ ภาณสมฺปยุตฺตานํ อุปปชฺชนตानํ เตสํ ตตถ
 อิตถีนทฺริยํ น อุปปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ ปณฺณิณทฺริยํ
 น อุปปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตानํ น อิตถีนํ ภาณวิปยุตฺตานํ
 อุปปชฺชนตानํ เตสํ ตตถ อิตถีนทฺริยญฺจ น อุปปชฺชติ
 ปณฺณิณทฺริยญฺจ น อุปปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปณฺณิณทฺริยํ น อุปปชฺชติ
 ตสฺส ตตถ อิตถีนทฺริยํ น อุปปชฺชติ?

ภาณวิปยุตฺตานํ อิตถีนํ อุปปชฺชนตීนํ ตาสํ ตตถ
 ปณฺณิณทฺริยํ น อุปปชฺชติ, โน จ ตาสํ ตตถ อิตถีนทฺริยํ
 น อุปปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตानํ ภาณวิปยุตฺตานํ น อิตถีนํ
 อุปปชฺชนตानํ เตสํ ตตถ ปณฺณิณทฺริยญฺจ น อุปปชฺชติ
 อิตถีนทฺริยญฺจ น อุปปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตถีนทฺริยํ น อุปปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 มณฺนิณทฺริยํ น อุปปชฺชติ?

น อิตถีนํ สจิตตกานํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ อิตถินทฺริยํ
 น อุปปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ มนินทฺริยํ น อุปปชฺชติ.
 สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจิตตกานํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 อิตถินทฺริยญฺจ น อุปปชฺชติ มนินทฺริยญฺจ น อุปปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มนินทฺริยํ น อุปปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 อิตถินทฺริยํ น อุปปชฺชติ?

อามนฺตา. (อิตถินทฺริยมูลกํ)

๒๓๔.(ก) ยสฺส ยตฺถ ปุริสินทฺริยํ น อุปปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 ชีวิตินทฺริยํ น อุปปชฺชติ?

น ปุริसानํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ปุริสินทฺริยํ
 น อุปปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินทฺริยํ น อุปปชฺชติ.
 สพฺเพสํ จวนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ปุริสินทฺริยญฺจ น อุปปชฺชติ
 ชีวิตินทฺริยญฺจ น อุปปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ชีวิตินทฺริยํ น อุปปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 ปุริสินทฺริยํ น อุปปชฺชติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตฺถ ปุริสินทฺริยํ น อุปปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 โสมนสฺสินทฺริยํ น อุปปชฺชติ?

น ปุริसानํ โสมนสฺเสน อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ปุริสินทฺริยํ
 น อุปปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสินทฺริยํ น อุปปชฺชติ.

สพฺเพสํ จวนฺตานิ น ปุริสานิ วนิา โสมนสฺเสน อุปฺปชฺชนฺตานิ
เตสํ ตตฺถ ปุริสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ โสมนสฺสินฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ
ตสฺส ตตฺถ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

วนิา โสมนสฺเสน ปุริสานิ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ตตฺถ
โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ปุริสินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานิ วนิา โสมนสฺเสน น ปุริสานิ
อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ
ปุริสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
อุเปกฺخينฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

น ปุริสานิ อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ตตฺถ ปุริสินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺخينฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
สพฺเพสํ จวนฺตานิ น ปุริสานิ วนิา อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานิ
เตสํ ตตฺถ ปุริสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ อุเปกฺخينฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อุเปกฺخينฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ
ตสฺส ตตฺถ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

วินา อุเปกขาย ปุริसान์ อุปปชชนตานัน เตสํ ตตถ
 อุเปกขินทริยํ น อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ
 น อุปปชชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานัน วินา อุเปกขาย น ปุริसान์
 อุปปชชนตานัน เตสํ ตตถ อุเปกขินทริยญจ น อุปปชชติ
 ปุริสินทริยญจ น อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินทริยํ น อุปปชชติ ตสฺส ตตถ
 สทฺธิณทริยํ น อุปปชชตีติ?

น ปุริसान์ สเหตุกานัน อุปปชชนตานัน เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ
 น อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ สทฺธิณทริยํ น อุปปชชติ.
 สพฺเพสํ จวนฺตานัน น ปุริसान์ อเหตุกานัน อุปปชชนตานัน
 เตสํ ตตถ ปุริสินทริยญจ น อุปปชชติ สทฺธิณทริยญจ
 น อุปปชชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สทฺธิณทริยํ น อุปปชชติ
 ตสฺส ตตถ ปุริสินทริยํ น อุปปชชตีติ?

อเหตุกานัน ปุริसान์ อุปปชชนตานัน เตสํ ตตถ สทฺธิณทริยํ
 น อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ น อุปปชชติ.
 สพฺเพสํ จวนฺตานัน อเหตุกานัน น ปุริसान์ อุปปชชนตานัน
 เตสํ ตตถ สทฺธิณทริยญจ น อุปปชชติ ปุริสินทริยญจ
 น อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 ปณฺณิทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

น ปุริสํ ภาณสมฺปยุตฺตานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ปณฺณิทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ น ปุริสํ ภาณวิปฺยุตฺตานํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ปุริสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ
 ปณฺณิทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปณฺณิทริยํ น อุปฺปชฺชติ
 ตสฺส ตตฺถ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

ภาณวิปฺยุตฺตานํ ปุริสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 ปณฺณิทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ปุริสินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ ภาณวิปฺยุตฺตานํ น ปุริสํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ปณฺณิทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ
 ปุริสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

น ปุริสํ สจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ปุริสินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
 สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 ปุริสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
ปฺริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติติ?

อามนฺตา. (ปฺริสินฺทริยมูลกํ)

๒๓๕.(ก) ยสฺส ยตถ จีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ
ตสฺส ตตถ จีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติติ?

วินา โสมนสฺเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
โสมนสฺสวิปฺยุตตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ ตตถ
โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ จีวิตินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณฺ
เตสํ ตตถ โสมนสฺสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ จีวิตินฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
อุเปกฺชินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺชินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ
ตสฺส ตตถ จีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติติ?

วินา อุเปกขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 อุเปกขาวิปฺยตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
 สพฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณฺ เตสํ ตตฺถ
 อุเปกฺขินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ ชีวิตินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 สทฺธินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ สทฺธินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ
 ตสฺส ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

อเหตุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต สทฺธาวิปฺยตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณฺ เตสํ ตตฺถ สทฺธินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ
 เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จวนฺตานํ
 ปวตฺเต จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณฺ เตสํ ตตฺถ สทฺธินฺทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชติ ชีวิตินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 ปญฺณินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ปญฺณินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ
 ตสฺส ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

ถาณวืปยุตตานํ อุปปชชนตานํ ปวตเต
 ถาณวืปยุตตจิตตสส อุปปาทกขณ เตสํ ตตถ ปณณิหริยํ
 น อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ ชีวติณหริยํ น อุปปชชติ.
 สพเพสํ จวนตานํ ปวตเต จิตตสส ภงคกขณ เตสํ ตตถ
 ปณณิหริยณจ น อุปปชชติ ชีวติณหริยณจ น อุปปชชติ.

(ก) ยสส ยตถ ชีวติณหริยํ น อุปปชชติ ตสส ตตถ
 มณิหริยํ น อุปปชชติตี?

อามนตา.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ มณิหริยํ น อุปปชชติ ตสส ตตถ
 ชีวติณหริยํ น อุปปชชติตี?

อจิตตกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ มณิหริยํ
 น อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ ชีวติณหริยํ น อุปปชชติ.
 สพเพสํ จวนตานํ ปวตเต จิตตสส ภงคกขณ เตสํ ตตถ
 มณิหริยณจ น อุปปชชติ ชีวติณหริยณจ น อุปปชชติ.
 (ชีวติณหริยมฺลภ)

๒๓๖.(ก) ยสส ยตถ โสมนสฺสินหริยํ น อุปปชชติ
 ตสส ตตถ อุเปกฺชินหริยํ น อุปปชชติตี?

อุเปกฺขาย อุปปชชนตานํ ปวตเต อุเปกฺขาสมฺปยุตตจิตตสส
 อุปปาทกขณ เตสํ ตตถ โสมนสฺสินหริยํ น อุปปชชติ, โน จ

เตสํ ตตถ อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จิตฺตสฺส
 ฆงฺคกฺขณํ โสมนสฺสวิปฺยุตฺตอุเปกฺขาวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณํ อสณฺณสตฺตานํ เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชติ อุเปกฺขินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชติ
 ตสฺส ตตถ โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต โสมนสฺสสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณํ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ
 เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จิตฺตสฺส
 ฆงฺคกฺขณํ อุเปกฺขาวิปฺยุตฺตโสมนสฺสวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณํ อสณฺณสตฺตานํ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชติ โสมนสฺสสินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 สทฺธิทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

วินา โสมนสฺสเสน สเหตุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 โสมนสฺสวิปฺยุตฺตสทฺธาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณํ เตสํ ตตถ
 โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ สทฺธิทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณํ
 โสมนสฺสวิปฺยุตฺตสทฺธาวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณํ
 อสณฺณสตฺตานํ เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ

สทฺธินทฺธิริยญ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สทฺธินทฺธิริยํ น อุปฺปชฺชติ
ตสฺส ตตถ โสมนสฺสสินทฺธิริยํ น อุปฺปชฺชติ?

ปวตฺเต สทฺธาวิปฺปยุตฺตโสมนสฺสสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ตตถ สทฺธินทฺธิริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ
เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินทฺธิริยํ น อุปฺปชฺชติ. สทฺเพสํ จิตฺตสฺส
ภงฺคกฺขณฺเ สทฺธาวิปฺปยุตฺตโสมนสฺสวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ
อสนฺยสฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ สทฺธินทฺธิริยญ น อุปฺปชฺชติ
โสมนสฺสสินทฺธิริยญ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ โสมนสฺสสินทฺธิริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
ปณฺณินทฺธิริยํ น อุปฺปชฺชติ?

วิ นา โสมนสฺสเสน ญาณสมฺปยุตฺตานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
โสมนสฺสวิปฺปยุตฺตญาณสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ตตถ
โสมนสฺสสินทฺธิริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ ปณฺณินทฺธิริยํ
น อุปฺปชฺชติ. สทฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ
โสมนสฺสวิปฺปยุตฺตญาณวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ
อสนฺยสฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินทฺธิริยญ น อุปฺปชฺชติ
ปณฺณินทฺธิริยญ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปณฺณินทฺธิริยํ น อุปฺปชฺชติ
ตสฺส ตตถ โสมนสฺสสินทฺธิริยํ น อุปฺปชฺชติ?

ฅฅฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅฅฅ ฅฅฅ
 ฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅฅฅ ฅฅ ฅฅ
 ฅฅฅฅ ฅ ฅฅฅฅ, ฅ ฅ ฅฅ ฅฅ ฅฅฅฅฅฅ
 ฅ ฅฅฅฅ. ฅฅฅ ฅฅฅ ฅฅฅ
 ฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅฅฅ
 ฅฅฅฅฅฅ ฅฅ ฅฅ ฅฅฅฅฅฅ ฅ ฅฅฅฅ
 ฅฅฅฅฅฅฅฅ ฅ ฅฅฅฅ.

(ก) ฅ ฅฅ ฅฅ ฅฅฅฅฅฅ ฅ ฅฅฅฅ ฅ ฅฅ
 ฅฅฅ ฅ ฅฅฅฅฅ?

ฅ ฅฅฅฅ ฅฅฅฅ ฅฅฅฅ ฅฅฅฅฅ ฅฅฅ
 ฅฅฅฅฅฅฅฅฅ ฅฅฅฅฅฅ ฅฅ ฅฅ
 ฅฅฅฅฅฅ ฅ ฅฅฅฅ, ฅ ฅ ฅฅ ฅฅ ฅฅฅ
 ฅ ฅฅฅฅ. ฅฅฅ ฅฅฅ ฅฅฅ ฅฅฅฅฅ
 ฅฅ ฅฅ ฅฅฅฅฅฅฅ ฅ ฅฅฅฅ ฅฅฅฅฅ
 ฅ ฅฅฅ.

(ข) ฅ ฅ ฅ ฅ ฅฅ ฅฅฅฅ ฅ ฅฅฅฅ ฅ ฅฅ
 ฅฅฅฅฅฅ ฅ ฅฅฅฅฅ?

ฅฅฅ. (ฅฅฅฅฅฅฅ)

๒๓๗.(ก) ฅ ฅ ฅ ฅฅฅฅ ฅ ฅฅฅฅ ฅ ฅฅ
 ฅฅฅฅ ฅ ฅฅฅฅฅ?

วนา อุเปกขาย สเหตุกานํ อุปปชชนตานํ ปวตเต
 อุเปกขาวิปปยุตตสทฐาสมปยุตตจิตตสส อุปปาทกขณ เตสํ ตตถ
 อุเปกخينทริยํ น อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ สทฐินทริยํ
 น อุปปชชติ. สพเพสํ จิตตสส ภงคกขณ
 อุเปกขาวิปปยุตตสทฐาวิปปยุตตจิตตสส อุปปาทกขณ
 อสณณสตุตานํ เตสํ ตตถ อุเปกخينทริยญจ น อุปปชชติ
 สทฐินทริยญจ น อุปปชชติ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ สทฐินทริยํ น อุปปชชติ
 ตสส ตตถ อุเปกخينทริยํ น อุปปชชตีติ?

อเหตุกานํ อุเปกขาย อุปปชชนตานํ ปวตเต
 สทฐาวิปปยุตตอุเปกขาสมปยุตตจิตตสส อุปปาทกขณ เตสํ ตตถ
 สทฐินทริยํ น อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ อุเปกخينทริยํ
 น อุปปชชติ. สพเพสํ จิตตสส ภงคกขณ
 สทฐาวิปปยุตตอุเปกขาวิปปยุตตจิตตสส อุปปาทกขณ
 อสณณสตุตานํ เตสํ ตตถ สทฐินทริยญจ น อุปปชชติ
 อุเปกخينทริยญจ น อุปปชชติ.

(ก) ยสส ยตถ อุเปกخينทริยํ น อุปปชชติ ตสส ตตถ
 ปณณินทริยํ น อุปปชชตีติ?

วนา อุเปกขาย ญาณสมปยุตตานํ อุปปชชนตานํ ปวตเต
 อุเปกขาวิปปยุตตญาณสมปยุตตจิตตสส อุปปาทกขณ เตสํ ตตถ

อุเปกชินทริย์ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ปณฺณินทริย์
 น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ
 อุเปกฺขาวิปฺปยุตฺตถาณวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ
 อสณฺณสत्ตาทานํ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺชินทริย์ญจ น อุปฺปชฺชติ
 ปณฺณินทริย์ญจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ปณฺณินทริย์ น อุปฺปชฺชติ
 ตสฺส ตตฺถ อุเปกฺชินทริย์ น อุปฺปชฺชตีติ?

ถาณวิปฺปยุตฺตาทานํ อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 ถาณวิปฺปยุตฺตอุเปกฺขาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตฺถ
 ปณฺณินทริย์ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺชินทริย์
 น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ
 ถาณวิปฺปยุตฺตอุเปกฺขาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ
 อสณฺณสत्ตาทานํ เตสํ ตตฺถ ปณฺณินทริย์ญจ น อุปฺปชฺชติ
 อุเปกฺชินทริย์ญจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ อุเปกฺชินทริย์ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 มนินทริย์ น อุปฺปชฺชตีติ?

วินา อุเปกฺขาย สจิตฺตาทานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 อุเปกฺขาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺชินทริย์
 น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ มนินทริย์ น อุปฺปชฺชติ.
 สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ อสณฺณสत्ตาทานํ เตสํ ตตฺถ

อุเปกชินทริยณจ น อุปฺปชฺชติ มนินทริยณจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
อุเปกชินทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา. (อุเปกชินทริยมูลก)

๒๓๘.(ก) ยสฺส ยตถ สทฺธิทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
ปณฺณทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปณฺณทริยํ น อุปฺปชฺชติ
ตสฺส ตตถ สทฺธิทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

ถาณวิปฺยุตฺตานํ สเหตุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
ถาณวิปฺยุตฺตสทฺธาสมฺบยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตถ
ปณฺณทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ สทฺธิทริยํ
น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ
ถาณวิปฺยุตฺตสทฺธาวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ
อสนฺยสฺสทฺตานํ เตสํ ตตถ ปณฺณทริยณจ น อุปฺปชฺชติ
สทฺธิทริยณจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ สทฺธิทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
มนินทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

อเหตุกานํ สจิตฺตกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
สทฺธาวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตถ

สทฺธิณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ. สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ อสญฺญสฺส ตตานํ
 เตสํ ตตฺถ สทฺธิณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ มนินฺทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 สทฺธิณฺทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา. (สทฺธิณฺทริยมฺลกํ)

๒๓๙.(ก) ยสฺส ยตฺถ ปญฺณินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

ถาณวิปฺปยุตฺตานํ สจฺจิตฺตกาณํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 ถาณวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ตตฺถ ปญฺณินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
 สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ อสญฺญสฺส ตตานํ เตสํ ตตฺถ
 ปญฺณินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 ปญฺณินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา. (ปญฺณินฺทริยมฺลกํ)

(๒) อตีตวโร

(ก) อนุโลมบุคคล

๒๔๐.(ก) ยสส จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส โสติณฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสส วา ปน โสติณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส จกฺขุณฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสส จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ฆานินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสส วา ปน ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส จกฺขุณฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสส จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส อิตฺถินฺทริยํ...เป...
ปุริสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสส วา ปน ปุริสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตฺถ จกฺขุณฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส จีวิตินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน จีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส จกฺขุนฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส โสมนสฺสสินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส อุเปกฺخينฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกฺخينฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสส จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส สทฺธิณฺทริยํ...เป...
 ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสส วา ปน มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส จกฺขุนฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (จกฺขุนฺทริยมฺลกํ)

๒๔๑. ยสส ฆานินฺทริยํ...เป... อิตฺถินฺทริยํ... ปุริสินฺทริยํ...
 ชีวิตินฺทริยํ... โสมนสฺสสินฺทริยํ... อุเปกฺขินฺทริยํ... สทฺธิณฺทริยํ...
 ปณฺณินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสส วา ปน มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ปณฺณินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) อนฺุโลมโองาโส

๒๔๒.(ก) ยตถ จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ โสิตินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน โสิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ จกฺขุนฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ ฆานินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจเร ตตถ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ ตตถ
ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. กามาวจเร ตตถ จกฺขุณฺทริยญจ
อุปฺปชฺชิตถ ฆานินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยตถ วา ปน ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ จกฺขุณฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยตถ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ อิตฺถินฺทริยํ...เป...
ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจเร ตตถ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ ตตถ
ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. กามาวจเร ตตถ จกฺขุณฺทริยญจ
อุปฺปชฺชิตถ ปุริสินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยตถ วา ปน ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ จกฺขุณฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ ชีวิตินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน ชีวิตินทริยํ อุปปชชิตถ ตตถ จกขุนทริยํ
อุปปชชิตถาติ?

อสนฺยสฺสเต อรุเป ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชิตถ,
โน จ ตตถ จกขุนทริยํ อุปปชชิตถ. ปณจโวกาเร ตตถ
ชีวิตินทริยญจ อุปปชชิตถ จกขุนทริยญจ อุปปชชิตถ.

(ก) ยตถ จกขุนทริยํ อุปปชชิตถ ตตถ โสมนสฺสสินทริยํ
อุปปชชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน โสมนสฺสสินทริยํ อุปปชชิตถ ตตถ
จกขุนทริยํ อุปปชชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ จกขุนทริยํ อุปปชชิตถ ตตถ อุเปกฺขินทริยํ
อุปปชชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อุเปกฺขินทริยํ อุปปชชิตถ ตตถ
จกขุนทริยํ อุปปชชิตถาติ?

อรุเป ตตถ อุเปกฺขินทริยํ อุปปชชิตถ, โน จ ตตถ
จกขุนทริยํ อุปปชชิตถ. ปณจโวกาเร ตตถ อุเปกฺขินทริยญจ
อุปปชชิตถ จกขุนทริยญจ อุปปชชิตถ.

ยตถ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ สทฺธิณฺทริยํ...เป...
 ปญฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ จกฺขุณฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อรุเป ตตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ ตตถ จกฺขุณฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถ. ปญฺจไวกาเร ตตถ มนินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ
 จกฺขุณฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ. (จกฺขุณฺทริยมูลกํ)

๒๔๓. ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ อิตฺถินฺทริยํ...เป...
 ปุริสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน ปุริสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ ฆานินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ ชีวิตินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ ฆานินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจเร อรูปาวจเร ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ ตตถ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. กามาวจเร ตตถ
ชีวิตินทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ ฆานินทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยตถ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ โสมนสฺสสินทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ
ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจเร ตตถ โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ ตตถ
ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. กามาวจเร ตตถ โสมนสฺสสินทริยญจ
อุปฺปชฺชิตถ ฆานินทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยตถ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ อุเปกฺขินทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อุเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ
ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจเร อรูปาวจเร ตตถ อุเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ ตตถ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. กามาวจเร ตตถ
อุเปกฺขินทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ ฆานินทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยตถ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ สทฺธิณทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน สทฺธิณทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ ฆานินทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจเร อรูปาวจเร ตตถ สทฺธิณทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ ตตถ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. กามาวจเร ตตถ
สทฺธิณทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ ฆานินทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ.

ยตถ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ ปณฺณินทริยํ...เป...
มณินทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน มณินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ ฆานินทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจเร อรูปาวจเร ตตถ มณินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ ตตถ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. กามาวจเร ตตถ
มณินทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ ฆานินทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ฆานินทริยมลก)

๒๔๔.(ก) ยตถ อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ ปุริสินทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน ปุริสินทริยํ อุปปชชิตถ ตตถ อิตถินทริยํ
อุปปชชิตถาติ?

อามนตา ...เป....

๒๔๕.(ก) ยตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชิตถ ตตถ ชีวิตินทริยํ
อุปปชชิตถาติ?

อามนตา.

(ข) ยตถ วา ปน ชีวิตินทริยํ อุปปชชิตถ ตตถ ปุริสินทริยํ
อุปปชชิตถาติ?

รูปาวจเร อรูปาวจเร ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชิตถ,
โน จ ตตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชิตถ. กามาวจเร ตตถ
ชีวิตินทริยญจ อุปปชชิตถ ปุริสินทริยญจ อุปปชชิตถ.

(ก) ยตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชิตถ ตตถ โสมนสสินทริยํ
อุปปชชิตถาติ?

อามนตา.

(ข) ยตถ วา ปน โสมนสสินทริยํ อุปปชชิตถ ตตถ
ปุริสินทริยํ อุปปชชิตถาติ?

รูปาวจเร ตตถ โสมนสสินทริยํ อุปปชชิตถ, โน จ ตตถ
ปุริสินทริยํ อุปปชชิตถ. กามาวจเร ตตถ โสมนสสินทริยญจ
อุปปชชิตถ ปุริสินทริยญจ อุปปชชิตถ.

ยตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชิตถ ตตถ อุเปกชินทริยํ...เป...
 สทฺธิณทริยํ...เป... ปณฺณินทริยํ...เป... มนินทริยํ อุปปชชิตถาติ?
 อามนฺตา.

ยตถ วา ปน มนินทริยํ อุปปชชิตถ ตตถ ปุริสินทริยํ
 อุปปชชิตถาติ?

รฺฐปาวจเร อรฺฐปาวจเร ตตถ มนินทริยํ อุปปชชิตถ,
 โน จ ตตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชิตถ. กามาวจเร ตตถ
 มนินทริยญจ อุปปชชิตถ ปุริสินทริยญจ อุปปชชิตถ.
 (ปุริสินทริยมฺลภ)

๒๔๖.(ก) ยตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชิตถ ตตถ โสมนสฺสินทริยํ
 อุปปชชิตถาติ?

อสณฺณสฺสฺเต ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชิตถ, โน จ ตตถ
 โสมนสฺสินทริยํ อุปปชชิตถ. จตฺตวอกาเร ปณฺจวอกาเร ตตถ
 ชีวิตินทริยญจ อุปปชชิตถ โสมนสฺสินทริยญจ อุปปชชิตถ.

(ข) ยตถ วา ปน โสมนสฺสินทริยํ อุปปชชิตถ ตตถ
 ชีวิตินทริยํ อุปปชชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชิตถ ตตถ อุเปกชินทริยํ...เป...
 สทฺธิณทริยํ...เป... ปณฺณินทริยํ...เป... มนินทริยํ อุปปชชิตถาติ?

อสนฺยสฺสทฺเต ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ ตตฺถ
 มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. จตุวโถกาเร ปญฺจวโถกาเร ตตฺถ
 ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ มนินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ.

ยตถ วา ปน มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (ชีวิตินฺทริยมูลกํ)

๒๔๗.(ก) ยตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตฺถ
 อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตฺถ
 โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตฺถ สหฺจินฺทริยํ...เป...
 ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตฺถ โสมนสฺสสินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (โสมนสฺสสินฺทริยมูลกํ)

๒๔๘. ยตถ อุเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ สทฺธิทริยํ...
เป... ปณฺณิทริยํ...เป... มนินทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน มนินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ อุเปกฺขินทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (อุเปกฺขินทริยมูลกํ)

๒๔๙. ยตถ สทฺธิทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ ปณฺณิทริยํ...เป...
มนินทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน มนินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ สทฺธิทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (สทฺธิทริยมูลกํ)

๒๕๐.(ก) ยตถ ปณฺณิทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ มนินทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน มนินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ ปณฺณิทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (ปณฺณิทริยมูลกํ)

(ค) อนุโลมบุคคลโลกาสา

๒๕๑.(ก) ยสส ยตถ จกขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
โสติณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ โสติณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
จกขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสส ยตถ จกขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรานํ เตสํ ตตถ จกขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ
เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. กามาวจรานํ เตสํ ตตถ
จกขุณฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
จกขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสส ยตถ จกขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ อิตฺถินฺทริยํ...
เป... ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรานํ เตสํ ตตถ จกขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ
เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. กามาวจรานํ เตสํ ตตถ
จกขุณฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ ปุริสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส วา ปน ยตถ บุริสฺสิโนทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ชีวิตฺนฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตฺนฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อสนฺนสฺสทฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ ชีวิตฺนฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. ปญฺจวैการานํ
เตสํ ตตถ ชีวิตฺนฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ จกฺขุณฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสฺนฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสฺนฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อรุปานํ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ
เตสํ ตตถ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. ปญจโวการานํ เตสํ ตตถ
อุเปกฺขินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ จกฺขุณฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ.

ยสส ยตถ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ สทฺธิณฺทริยํ...
เป... ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อรุปานํ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ
จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. ปญจโวการานํ เตสํ ตตถ มนินฺทริยญจ
อุปฺปชฺชิตถ จกฺขุณฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ. (จกฺขุณฺทริยมฺมูลกั)

๒๕๒. ยสส ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อิตฺถินฺทริยํ...เป... ปุริสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสส วา ปน ยตถ ปุริสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรณํ อรูปาวจรณํ เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. กามาวจรณํ เตสํ
ตตถ ชีวิตินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ ฆานินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรณํ เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. กามาวจรณํ
เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ ฆานินฺทริยญจ
อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรณํ อรูปาวจรณํ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ.
กามาวจรณํ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ
ฆานินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
สทฺธิทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สทฺธิทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรณํ อรูปาวจรณํ เตสํ ตตถ สทฺธิทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. กามาวจรณํ
เตสํ ตตถ สทฺธิทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ ฆานินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ ปญฺเณทริยํ...
เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
 โน จ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. กามาวจรานํ
 เตสํ ตตถ มนินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ ฆานินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ.
 (ฆานินฺทริยมูลกํ)

๒๕๓.(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา ...เป....

๒๕๔.(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
 โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. กามาวจรานํ
 เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ ปุริสินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรณํ เตสํ ตตถ โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ
เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. กามาวจรณํ เตสํ ตตถ
โสมนสฺสินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ ปุริสินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส ยตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อุเปกฺขินฺทริยํ...เป... สทฺธิณฺทริยํ...เป... ปณฺณินฺทริยํ...เป...
มณินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ มณินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรณํ อรูปาวจรณํ เตสํ ตตถ มณินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. กามาวจรณํ
เตสํ ตตถ มณินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ ปุริสินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ.
(ปุริสินฺทริยมูลกํ)

๒๕๕.(ก) ยสฺส ยตถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

สทุธฐฐวฐฐฐนํ ทุตฺถิเย จิตฺเต วตฺตมฐฐเน อสฺสณฺณสฺสตฺตฐฐนํ
 เตสํ ตตฺถ ชีวิตฺนฺนทุธิริยํ อุกฺกปฺปชฺชิตฺถ, โน จ เตสํ ตตฺถ
 โสมนสฺสสินฺนทุธิริยํ อุกฺกปฺปชฺชิตฺถ. อิตฺเรสํ จตฺตวอฐฐฐฐนํ ปญฺจวอฐฐฐฐนํ
 เตสํ ตตฺถ ชีวิตฺนฺนทุธิริยญฺจ อุกฺกปฺปชฺชิตฺถ โสมนสฺสสินฺนทุธิริยญฺจ
 อุกฺกปฺปชฺชิตฺถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ โสมนสฺสสินฺนทุธิริยํ อุกฺกปฺปชฺชิตฺถ
 ตสฺส ตตฺถ ชีวิตฺนฺนทุธิริยํ อุกฺกปฺปชฺชิตฺถฐฐฐ?

อฐฐนฺนตฐ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ ชีวิตฺนฺนทุธิริยํ อุกฺกปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส ตตฺถ
 อุกฺกเปกฺกชินฺนทุธิริยํ อุกฺกปฺปชฺชิตฺถฐฐฐ?

อสฺสณฺณสฺสตฺตฐฐนํ เตสํ ตตฺถ ชีวิตฺนฺนทุธิริยํ อุกฺกปฺปชฺชิตฺถ, โน จ
 เตสํ ตตฺถ อุกฺกเปกฺกชินฺนทุธิริยํ อุกฺกปฺปชฺชิตฺถ. จตฺตวอฐฐฐฐนํ ปญฺจวอฐฐฐฐนํ
 เตสํ ตตฺถ ชีวิตฺนฺนทุธิริยญฺจ อุกฺกปฺปชฺชิตฺถ อุกฺกเปกฺกชินฺนทุธิริยญฺจ
 อุกฺกปฺปชฺชิตฺถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อุกฺกเปกฺกชินฺนทุธิริยํ อุกฺกปฺปชฺชิตฺถ
 ตสฺส ตตฺถ ชีวิตฺนฺนทุธิริยํ อุกฺกปฺปชฺชิตฺถฐฐฐ?

อฐฐนฺนตฐ.

ยสฺส ยตฺถ ชีวิตฺนฺนทุธิริยํ อุกฺกปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส ตตฺถ สทุธินฺนทุธิริยํ...
 เป... ปญฺญินฺนทุธิริยํ อุกฺกปฺปชฺชิตฺถฐฐฐ?

อสนฺณสत्ตทานํ เตสํ ตตฺถ ขีวติณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ
 เตสํ ตตฺถ ปณฺณิณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. จตุโวการานํ ปณฺจโวการานํ
 เตสํ ตตฺถ ขีวติณฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ ปณฺณิณฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปณฺณิณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 ขีวติณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ขีวติณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ มนินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อสนฺณสत्ตทานํ เตสํ ตตฺถ ขีวติณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ
 เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. จตุโวการานํ ปณฺจโวการานํ
 เตสํ ตตฺถ ขีวติณฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ มนินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 ขีวติณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (ขีวติณฺทริยมฺมลกํ)

๒๕๖.(ก) ยสฺส ยตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ
 ตสฺส ตตฺถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฐาวาสาณํ ทุติเย จิตฺเต วตฺตมานเ เตสํ ตตฺถ
 อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ จตุโวการานํ ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตฺถ
 อุเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ โสมนสฺสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส ยตถ โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 สทฺธิทฺทริยํ...เป... ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?
 อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฐาวาสาณํ ทุติเย จิตฺเต วตฺตมานเ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ
 จตุโวการานํ ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ จ อุปฺปชฺชิตถ
 โสมนสฺสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ. (โสมนสฺสินฺทริยมฺมูลกํ)

๒๕๗.(ก) ยสฺส ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 สทฺธิทฺทริยํ...เป... ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?
 อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (อุเปกฺขินฺทริยมฺมูลกํ)

๒๕๘. ยสฺส ยตถ สหฺนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 สหฺนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (สหฺนินฺทริยมฺมลกํ)

๒๕๙.(ก) ยสฺส ยตถ ปณฺณินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 ปณฺณินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (ปณฺณินฺทริยมฺมลกํ)

(ข) ปจฺจณีกปฺปคฺคโล

๒๖๐.(ก) ยสฺส จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส โสตินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
 จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

(ก) ยสส จกขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ฆานินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสส วา ปน ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
จกขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

ยสส จกขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส อิตฺถินฺทริยํ...เป...
ปุริสีนฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

ยสส วา ปน ปุริสีนฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส จกขุณฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

(ก) ยสส จกขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ชีวิตินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสส วา ปน ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
จกขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

(ก) ยสฺส จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส โสมนสฺสสินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

(ก) ยสฺส จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส อุเปกฺขินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

ยสฺส จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส สทฺธิณฺทริยํ...เป...
ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส จกฺขุนฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ. (จกฺขุนฺทริยมูลกํ)

๒๖๑. ยสฺส ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส อิตฺถินฺทริยํ...
 เป... ปุริสินฺทริยํ... ชีวิตินฺทริยํ ... โสมนสฺสสินฺทริยํ...
 อุเปกฺขินฺทริยํ... สทฺธิินฺทริยํ... ปณฺณินฺทริยํ... มนินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ฆานินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ ...เป....

๒๖๒.(ก) ยสฺส ปณฺณินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส มนินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

(ข) ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
 ปณฺณินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ. (ปณฺณินฺทริยมูลกํ)

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๒๖๓.(ก) ยตถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ โสิตินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน โสติณทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ
จกฺขณทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ จกฺขณทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ ฆานินทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ
จกฺขณทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจเร ตตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ ตตถ
จกฺขณทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ. อสณฺณสฺสตะ อรูปเ ตตถ
ฆานินทริยลฺลจ น อุปฺปชฺชิตถ จกฺขณทริยลฺลจ น อุปฺปชฺชิตถ.

ยตถ จกฺขณทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ อิตฺถินทริยํ...เป...
ปฺริสฺสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน ปฺริสฺสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ จกฺขณทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจเร ตตถ ปฺริสฺสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ ตตถ
จกฺขณทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ. อสณฺณสฺสตะ อรูปเ ตตถ
ปฺริสฺสินทริยลฺลจ น อุปฺปชฺชิตถ จกฺขณทริยลฺลจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยตถ จกขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ ชีวิตินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยตถ วา ปน ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ
จกขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตถิ.

(ก) ยตถ จกขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ
จกขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ จกขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อรูเป ตตถ จกขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ ตตถ
อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ. อสณฺณสฺสเต ตตถ จกขุณฺทริยญจ
น อุปฺปชฺชิตถ อุเปกฺขินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยตถ วา ปน อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ
จกขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยตถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ สทฺธิณฺทริยํ...เป...
 ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อรุเป ตตถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ ตตถ
 มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ. อสณฺณสฺสฺเต ตตถ จกฺขุณฺทริยณฺจ
 น อุปฺปชฺชิตถ มนินฺทริยณฺจ น อุปฺปชฺชิตถ.

ยตถ วา ปน มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ จกฺขุณฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (จกฺขุณฺทริยมฺลกํ)

๒๖๔. ยตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ อิตฺถินฺทริยํ...
 เป... ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ ฆานินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ ชีวิตินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยตถ วา ปน ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ
 ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตฺถิ.

(ก) ยตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ โสมนสฺสินทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจเร ตตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ ตตถ
โสมนสฺสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ. อสญฺญสตุเต อรูปे ตตถ
ฆานินทริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ โสมนสฺสินทริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยตถ วา ปน โสมนสฺสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ
ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ อุเปกฺขินทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจเร อรูปาวจเร ตตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ ตตถ อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ. อสญฺญสตุเต ตตถ
ฆานินทริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ อุเปกฺขินทริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยตถ วา ปน อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ
ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ สทฺธิทริยํ...เป...
ปญฺณินทริยํ...เป... มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจเร อรูปาวจเร ตตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ ตตถ มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ. อสญฺญสตุเต ตตถ

ฌานินทริยฌน น อุปฺปชฺชิตถ มนินทริยฌน น อุปฺปชฺชิตถ.

ยตถ วา ปน มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ ฌานินทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (ฌานินทริยมฺลภกั)

๒๖๕.(ก) ยตถ อิตฺถินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ ปุริสินทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ
อิตฺถินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา ...เป....

๒๖๖.(ก) ยตถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ ชีวิตินทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยตถ วา ปน ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ
ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตถิ.

(ก) ยตถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ โสมนสฺสินทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจเร ตตถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ ตตถ
โสมนสฺสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ. อสณฺณสตฺเต อรุเป ตตถ

ปฐิสินทริยภจ น อุกุปชชิตถ โสมนสสสินทริยภจ น อุกุปชชิตถ.

(ข) ยถถ วา ปน โสมนสสสินทริยภ น อุกุปชชิตถ ตถถ
ปฐิสินทริยภ น อุกุปชชิตถถถ?

อภมณฑถ.

(ก) ยถถ ปฐิสินทริยภ น อุกุปชชิตถ ตถถ อุกุเปกชินทริยภ
น อุกุปชชิตถถถ?

รฐปวจเร อรฐปวจเร ตถถ ปฐิสินทริยภ น อุกุปชชิตถ,
โน จ ตถถ อุกุเปกชินทริยภ น อุกุปชชิตถ. อสถถสตุเต ตถถ
ปฐิสินทริยภจ น อุกุปชชิตถ อุกุเปกชินทริยภจ น อุกุปชชิตถ.

(ข) ยถถ วา ปน อุกุเปกชินทริยภ น อุกุปชชิตถ ตถถ
ปฐิสินทริยภ น อุกุปชชิตถถถ?

อภมณฑถ.

ยถถ ปฐิสินทริยภ น อุกุปชชิตถ ตถถ สทฐินทริยภ...เป...
ปถถถินทริยภ...เป... มนินทริยภ น อุกุปชชิตถถถ?

รฐปวจเร อรฐปวจเร ตถถ ปฐิสินทริยภ น อุกุปชชิตถ,
โน จ ตถถ มนินทริยภ น อุกุปชชิตถ. อสถถสตุเต ตถถ
ปฐิสินทริยภจ น อุกุปชชิตถ มนินทริยภจ น อุกุปชชิตถ.

ยถถ วา ปน มนินทริยภ น อุกุปชชิตถ ตถถ ปฐิสินทริยภ
น อุกุปชชิตถถถ?

อภมณฑถ. (ปฐิสินทริยภมุลกภ)

๒๖๗.(ก) ยตถ ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ
โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตถิ.

(ข) ยตถ วา ปน โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ
ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

ยตถ ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ อุเปกฺขินทริยํ...เป...
สทฺธิทริยํ...เป... ปณฺณินทริยํ...เป... มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

นตถิ.

ยตถ วา ปน มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ ชีวิตินทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ. (ชีวิตินทริยมูลกํ)

๒๖๘.(ก) ยตถ โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ
อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ
โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยตถ โสมนสฺสสินุทริยํ น อุปปชฺชิตถ ตตถ สทฺธิณฺทริยํ...เป...
ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน มนินฺทริยํ น อุปปชฺชิตถ ตตถ โสมนสฺสสินุทริยํ
น อุปปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (โสมนสฺสสินุทริยมูลกั)

๒๖๙. ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปปชฺชิตถ ตตถ สทฺธิณฺทริยํ...
เป... ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน มนินฺทริยํ น อุปปชฺชิตถ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ
น อุปปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (อุเปกฺขินฺทริยมูลกั)

๒๗๐. ยตถ สทฺธิณฺทริยํ น อุปปชฺชิตถ ตตถ ปณฺณินฺทริยํ...
เป... มนินฺทริยํ น อุปปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน มนินฺทริยํ น อุปปชฺชิตถ ตตถ สทฺธิณฺทริยํ
น อุปปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (สทฺธิณฺทริยมูลกั)

๒๗๑.(ก) ยตถ ปณินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ มนินทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ
ปณินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (ปณินทริยมฺลกํ)

(จ) ปจฺจนีกปฺคฺคโลกาสา

๒๗๒.(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
โสติณทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสติณทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
ตตถ จกฺขุณทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
ตตถ จกฺขุณทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ จกฺขุณทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ. สฺสทฐาวาसानํ

อสนฺณสตฺตํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ
จกฺขณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส ยตถ จกฺขณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
อิตฺถินฺทริยํ...เป... ปุริสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ ปุริสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
จกฺขณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ ปุริสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ. สฺสทฺธาวาสานํ
อสนฺณสตฺตํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ ปุริสฺสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ
จกฺขณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
ชีวิตฺตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อสนฺณสตฺตํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขณฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ ชีวิตฺตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ.
สฺสทฺธาวาสานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ
ชีวิตฺตินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตฺตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตฺถ จกฺขณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณฺหริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสสินฺหริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสสินฺหริยํ น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ จกฺขุณฺหริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณฺหริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อุเปกฺخينฺหริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อรูปานํ เตสํ ตตถ จกฺขุณฺหริยํ น อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ อุเปกฺخينฺหริยํ น อุปฺปชฺชิตถ. สุตฺถาวาसानํ
อสญฺญสฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขุณฺหริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ
อุเปกฺخينฺหริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺخينฺหริยํ น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ จกฺขุณฺหริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส ยตถ จกฺขุณฺหริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
สทฺธิณฺหริยํ...เป... ปญฺณินฺหริยํ...เป... มนินฺหริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อรูปานํ เตสํ ตตถ จกฺขุณฺหริยํ น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ
เตสํ ตตถ มนินฺหริยํ น อุปฺปชฺชิตถ. สุตฺถาวาसानํ อสญฺญสฺสตฺตานํ

เตสํ ตตถ จกฺขุนทริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ มนินทริยญจ
น อุปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
จกฺขุนทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (จกฺขุนทริยมฺลกํ)

๒๗๓. ยสฺส ยตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อิตฺถินทริยํ...เป... ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรณํ อรูปาวจรณํ เตสํ ตตถ ฆานินทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ.
สุทฺธาवासานํ เตสํ ตตถ ฆานินทริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ
ชีวิตินทริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ. สุตฺถาวาसानํ
อสณฺณสตฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ
โสมนสฺสินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อุเปกฺخينฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ อุเปกฺخينฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ.
สุตฺถาวาसानํ อสณฺณสตฺตานํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยญจ
น อุปฺปชฺชิตถ อุเปกฺخينฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺخينฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
สทฺธิทริยํ...เป... ปณฺณิทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ.
 สุตฺถาวาสานํ อสญฺญสฺสตาณํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยญจ
 น อุปฺปชฺชิตถ มนินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ
 ตสฺส ตตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (ฆานินฺทริยมูลกํ)

๒๗๔.(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ
 ตสฺส ตตถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา ...เป....

๒๗๕.(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 จีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ จีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ.
 สุตฺถาวาสานํ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ
 จีวิตินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรานิ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ โสมนสฺสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ. สุกฺขาวาसानิ
อสนฺยสฺสตาณิ อรูปานิ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ
โสมนสฺสินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรานิ อรูปาวจรานิ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ.
สูกฺขาวาसानิ อสนฺยสฺสตาณิ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชิตถ อุเปกฺขินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส ยตถ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
สทฺธิทริยํ...เป... ปณฺณทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

รूपาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ.
สุทฺธาวาสานํ อสญฺญสตฺตานํ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยญจ
น อุปฺปชฺชิตถ มนินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (ปุริสินฺทริยมูลกํ)

๒๗๖.(ก) ยสฺส ยตถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาสานํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานเ อสญฺญสตฺตานํ
เตสํ ตตถ โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ
ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ.

สุทฐาวาสานํ อุปปตติจิตตสฺส อุปปาทกฺขณเณ เตสํ ตตฺถ
 โสมนสฺสสินทฺริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ ชีวิตินทฺริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส ยตถ ชีวิตินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 อุกฺเขชินทฺริยํ...เป... สทฺธิทฺริยํ...เป... ปณฺณินทฺริยํ...เป...
 มนินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 ชีวิตินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อสฺสยสฺสจฺจํ เตสํ ตตฺถ มนินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิตถ,
 โน จ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิตถ. สุทฐาวาสานํ
 อุปปตติจิตตสฺส อุปปาทกฺขณเณ เตสํ ตตฺถ มนินทฺริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชิตถ ชีวิตินทฺริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ. (ชีวิตินทฺริยมฺภกํ)

๒๗๗. ยสฺส ยตถ โสมนสฺสสินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 อุกฺเขชินทฺริยํ...เป... สทฺธิทฺริยํ...เป... ปณฺณินทฺริยํ...เป... มนินทฺริยํ
 น อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฐาวาสานํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานเณ เตสํ ตตฺถ
 โสมนสฺสสินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ มนินทฺริยํ
 น อุปฺปชฺชิตถ. สุทฐาวาสานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อสฺสยสฺสจฺจํ
 เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสสินทฺริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ มนินทฺริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (โสมนสฺสินฺทริยมูลกํ)

๒๗๘. ยสฺส ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
สทฺธิทฺธิทฺธิ...เป... ปณฺณทฺธิทฺธิ...เป... มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (อุเปกฺขินฺทริยมูลกํ)

๒๗๙. ยสฺส ยตถ สทฺธิทฺธิทฺธิ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ปณฺณทฺธิทฺธิ...เป... มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
สทฺธิทฺธิทฺธิ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (สทฺธิทฺธิทฺธิยมูลกํ)

๒๘๐.(ก) ยสฺส ยตถ ปณฺณทฺธิทฺธิ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ ปณฺณินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (ปณฺณินฺทริยมฺลภํ)

(๓) อนาคตวาทโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๒๘๑.(ก) ยสฺส จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส โสติณฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน โสติณฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จกฺขุณฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ฆานินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย รุปาวจโร อุปฺปชฺชิตวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จกฺขุณฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ
จกฺขุณฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จกฺขุณฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสส จกขุณทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส อิตฺถินทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย รุปาวจโร อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เย จ ปุริสา
 เอเตเนว ภาวเน กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ
 จกขุณทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ.
 อิตเรสํ เตสํ จกขุณทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ อิตฺถินทริยญจ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสส วา ปน อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส จกขุณทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสส จกขุณทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ปุริสินทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย รุปาวจโร อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ ยา จ อิตฺถิโย
 เอเตเนว ภาวเน กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ
 จกขุณทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ.
 อิตเรสํ เตสํ จกขุณทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ ปุริสินทริยญจ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสส วา ปน ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส จกขุณทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขุนทริยํ อูปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ชีวิตินทริยํ
อูปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินทริยํ อูปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จกฺขุนทริยํ
อูปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย อรฺหํ อูปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี เตสํ ชีวิตินทริยํ
อูปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ จกฺขุนทริยํ อูปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ
ชีวิตินทริยญฺจ อูปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขุนทริยญฺจ อูปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส จกฺขุนทริยํ อูปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส โสมนสฺสสินทริยํ
อูปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย สจกฺขกา อูปฺเปกฺขาย อูปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี เตสํ
จกฺขุนทริยํ อูปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ โสมนสฺสสินทริยํ
อูปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ จกฺขุนทริยญฺจ อูปฺปชฺชิสฺสตี
โสมนสฺสสินทริยญฺจ อูปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสสินทริยํ อูปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
จกฺขุนทริยํ อูปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขุนทริยํ อูปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส อูปฺเปกฺخينทริยํ
อูปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย สจกขุกา โสมนสเสน อุปปชชิตวา ปรีนิพพายิสสนติ เตสํ
 จกขุนทริยํ อุปปชชิสสติ, โน จ เตสํ อุเปกขินทริยํ อุปปชชิสสติ.
 อิตเรสํ เตสํ จกขุนทริยญจ อุปปชชิสสติ อุเปกขินทริยญจ
 อุปปชชิสสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกขินทริยํ อุปปชชิสสติ ตสฺส
 จกขุนทริยํ อุปปชชิสสตีตี?

เย อรูปํ อุปปชชิตวา ปรีนิพพายิสสนติ เตสํ อุเปกขินทริยํ
 อุปปชชิสสติ, โน จ เตสํ จกขุนทริยํ อุปปชชิสสติ. อิตเรสํ เตสํ
 อุเปกขินทริยญจ อุปปชชิสสติ จกขุนทริยญจ อุปปชชิสสติ.

ยสฺส จกขุนทริยํ อุปปชชิสสติ ตสฺส สทฺธิทริยํ...เป...
 ปณฺณทริยํ...เป... มนินทริยํ อุปปชชิสสตีตี?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน มนินทริยํ อุปปชชิสสติ ตสฺส จกขุนทริยํ
 อุปปชชิสสตีตี?

เย อรูปํ อุปปชชิตวา ปรีนิพพายิสสนติ เตสํ มนินทริยํ
 อุปปชชิสสติ, โน จ เตสํ จกขุนทริยํ อุปปชชิสสติ. อิตเรสํ เตสํ
 มนินทริยญจ อุปปชชิสสติ จกขุนทริยญจ อุปปชชิสสติ.

(จกขุนทริยมฺลกั)

๒๘๒.(ก) ยสฺส ฆานินทริยํ อุปปชชิสสติ ตสฺส อิตฺถินทริยํ
 อุปปชชิสสตีตี?

เย ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสเสตวา
 ปรีนิพพายิสฺสนฺติ เตสํ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
 อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตฺเรสํ เตสํ ฆานินฺทริยญจ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี อิตฺถินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ฆานินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ปุริสินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยา อิตฺถิโย เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสเสตวา
 ปรีนิพพายิสฺสนฺติ ตาสํ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ ตาสํ
 ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตฺเรสํ เตสํ ฆานินฺทริยญจ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี ปุริสินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ฆานินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ชีวิตินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ฆานินทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย รุปาวจโร รุปาวจโร อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีณิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ
 ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี.
 อิตเรสํ เตสํ ชีวิตินทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานินทริยญฺจ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส โสมนสฺสสินทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย สฆานกา อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีณิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ
 ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ โสมนสฺสสินทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ ฆานินทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี
 โสมนสฺสสินทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ตสฺส ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย รุปาวจโร อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีณิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ
 โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ฆานินทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ โสมนสฺสสินทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ฆานินทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส อุเปกฺขินทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย สฆานกา โสมนสเสน อุปปชชิตวา ปรินิพพายิสสนติ เตสั
 ฆานินทริยั อุปปชชิสสติ, โน จ เตสั อุปเพกขินทริยั อุปปชชิสสติ.
 อิตเรสั เตสั ฆานินทริยญจ อุปปชชิสสติ อุปเพกขินทริยญจ
 อุปปชชิสสติ.

(ข) ยสส วา ปน อุปเพกขินทริยั อุปปชชิสสติ ตสส
 ฆานินทริยั อุปปชชิสสตีติ?

เย รูปาวจรั อรูปาวจรั อุปปชชิตวา ปรินิพพายิสสนติ เตสั
 อุปเพกขินทริยั อุปปชชิสสติ, โน จ เตสั ฆานินทริยั อุปปชชิสสติ.
 อิตเรสั เตสั อุปเพกขินทริยญจ อุปปชชิสสติ ฆานินทริยญจ
 อุปปชชิสสติ.

ยสส ฆานินทริยั อุปปชชิสสติ ตสส สทฐินทริยั...เป...
 ปถณินทริยั...เป... มนินทริยั อุปปชชิสสตีติ?

อามนฺตา.

ยสส วา ปน มนินทริยั อุปปชชิสสติ ตสส ฆานินทริยั
 อุปปชชิสสตีติ?

เย รูปาวจรั อรูปาวจรั อุปปชชิตวา ปรินิพพายิสสนติ เตสั
 มนินทริยั อุปปชชิสสติ, โน จ เตสั ฆานินทริยั อุปปชชิสสติ.
 อิตเรสั เตสั มนินทริยญจ อุปปชชิสสติ ฆานินทริยญจ
 อุปปชชิสสติ. (ฆานินทริยมฺลกั)

๒๘๓.(ก) ยสฺส อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ปุริสินทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ยา อิตฺถิโย เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา
ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ ตาํ อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ ตาํ
ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ อิตฺถินทริยญจ
อุปฺปชฺชิสฺสตี ปุริสินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส อิตฺถินทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา
ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ ปุริสินทริยญจ
อุปฺปชฺชิสฺสตี อิตฺถินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ชีวิตินทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส อิตฺถินทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย รุปาวจรํ อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เย จ
ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ
เตสํ ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ อิตฺถินทริยํ

อุปปชชิสสตี. อิตเรสํ เตสํ ชีวิตินทริยญจ อุปปชชิสสตี
 อิตถินทริยญจ อุปปชชิสสตี.

(ก) ยสฺส อิตถินทริยํ อุปปชชิสสตี ตสฺส โสมนสฺสสินทริยํ
 อุปปชชิสสตีตี?

ยา อิตถิโย เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา
 อุเปกฺขาย อุปปชชิตฺวา ปรีณิพฺพายิสฺสนฺติ ตาสํ อิตถินทริยํ
 อุปปชชิสสตี, โน จ ตาสํ โสมนสฺสสินทริยํ อุปปชชิสสตี. อิตเรสํ
 เตสํ อิตถินทริยญจ อุปปชชิสสตี โสมนสฺสสินทริยญจ อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสสินทริยํ อุปปชชิสสตี ตสฺส
 อิตถินทริยํ อุปปชชิสสตีตี?

เย รูปาวจโร อุปปชชิตฺวา ปรีณิพฺพายิสฺสนฺติ ये จ ปุริสา
 เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา โสมนสฺเสน อุปปชชิตฺวา
 ปรีณิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ โสมนสฺสสินทริยํ อุปปชชิสสตี, โน จ เตสํ
 อิตถินทริยํ อุปปชชิสสตี. อิตเรสํ เตสํ โสมนสฺสสินทริยญจ
 อุปปชชิสสตี อิตถินทริยญจ อุปปชชิสสตี.

(ก) ยสฺส อิตถินทริยํ อุปปชชิสสตี ตสฺส อุเปกฺخينทริยํ
 อุปปชชิสสตีตี?

ยา อิตถิโย เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา
 โสมนสฺเสน อุปปชชิตฺวา ปรีณิพฺพายิสฺสนฺติ ตาสํ อิตถินทริยํ
 อุปปชชิสสตี, โน จ ตาสํ อุเปกฺخينทริยํ อุปปชชิสสตี.

อิตเรสํ เตสํ อิตถินทริยญจ อูปปชชิสฺสตี อูปเกชินทริยญจ
อูปปชชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน อูปเกชินทริยํ อูปปชชิสฺสตี ตสฺส
อิตถินทริยํ อูปปชชิสฺสตีติ?

เย รุปาวจรํ อรูปาวจรํ อูปปชชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เย จ
บุริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา อูปเกขาย
อูปปชชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อูปเกชินทริยํ อูปปชชิสฺสตี,
โน จ เตสํ อิตถินทริยํ อูปปชชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ
อูปเกชินทริยญจ อูปปชชิสฺสตี อิตถินทริยญจ อูปปชชิสฺสตี.

ยสฺส อิตถินทริยํ อูปปชชิสฺสตี ตสฺส สทฺธิทริยํ...เป...
ปณฺณทริยํ...เป... มนินทริยํ อูปปชชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน มนินทริยํ อูปปชชิสฺสตี ตสฺส อิตถินทริยํ
อูปปชชิสฺสตีติ?

เย รุปาวจรํ อรูปาวจรํ อูปปชชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เย จ
บุริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ
เตสํ มนินทริยํ อูปปชชิสฺสตี, โน จ เตสํ อิตถินทริยํ
อูปปชชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ มนินทริยญจ อูปปชชิสฺสตี
อิตถินทริยญจ อูปปชชิสฺสตี. (อิตถินทริยมฺูลกั)

๒๘๔.(ก) ยสฺส ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ชีวิตินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ปุริสินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย รุปาวจโร รุปาวจโร อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี ยา จ
 อิตฺถิโย เอเตเนว ภาเวน กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี
 เตสํ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ปุริสินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ปุริสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส โสมนสฺสินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา อฺเปกฺขาย
 อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี เตสํ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี,
 โน จ เตสํ โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ
 ปุริสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี โสมนสฺสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ตสฺส ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย รุปาวจโร อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี ยา จ อิตฺถิโย
 เอเตเนว ภาเวน กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา โสมนสฺเสน อุปฺปชฺชิตฺวา

ปรีนิพพายิสฺสนฺติ เตสํ โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
 ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ โสมนสฺสินฺทริยญฺจ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี ปุริสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส อุเปกฺขินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา
 โสมนสฺเสน อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพพายิสฺสนฺติ เตสํ ปุริสินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ
 เตสํ ปุริสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี อุเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ตสฺส ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย รุปาวจรํ อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพพายิสฺสนฺติ ยา จ
 อิตถียเ อเตเนว ภาเวน กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา อุเปกฺขาย
 อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพพายิสฺสนฺติ เตสํ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี,
 โน จ เตสํ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ
 อุเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี ปุริสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส สทฺธิณฺทริยํ...เป...
 ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ปุริสินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย รุปาวจโร รุปาวจโร อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสณฺตี ยา จ
 อิตถียเ อเตเนว ภาเวน กตฺติจ ภาเว ทสฺเสตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสณฺตี
 เตสํ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ปุริสินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ มนินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ปุริสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี. (ปุริสินฺทริยมูลกํ)

๒๘๕.(ก) ยสฺส ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
 โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อูปฺเปกฺขาสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี เตสํ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
 โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ ชีวิตินฺทริยญฺจ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
 ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส อูปฺเปกฺخينฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี เตสํ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ

อุปกะชินทริย์ อุปปชชิสสตี. อิตเรสํ เตสํ ชีวิตินทริยญจ
 อุปปชชิสสตี อุปกะชินทริยญจ อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน อุปกะชินทริย์ อุปปชชิสสตี ตสฺส
 ชีวิตินทริย์ อุปปชชิสสตีตี?

อามนฺตา.

ยสฺส ชีวิตินทริย์ อุปปชชิสสตี ตสฺส สทฺธิทริย์...เป...
 ปณฺณทริย์...เป... มนินทริย์ อุปปชชิสสตีตี?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน มนินทริย์ อุปปชชิสสตี ตสฺส ชีวิตินทริย์
 อุปปชชิสสตีตี?

อามนฺตา. (ชีวิตินทริยมูลก)

๒๘๖.(ก) ยสฺส โสมนสฺสสินทริย์ อุปปชชิสสตี ตสฺส
 อุปกะชินทริย์ อุปปชชิสสตีตี?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ
 อุปปชชิสสตี เตสํ โสมนสฺสสินทริย์ อุปปชชิสสตี, โน จ เตสํ
 อุปกะชินทริย์ อุปปชชิสสตี. อิตเรสํ เตสํ โสมนสฺสสินทริยญจ
 อุปปชชิสสตี อุปกะชินทริยญจ อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน อุปกะชินทริย์ อุปปชชิสสตี ตสฺส
 โสมนสฺสสินทริย์ อุปปชชิสสตีตี?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อุกฺเขฯสมปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ
 อุกฺปชฺชิสฺสติ เตสํ อุกฺเขฯอินทริยํ อุกฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ
 โสมนสฺสอินทริยํ อุกฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ เตสํ อุกฺเขฯอินทริยญจ
 อุกฺปชฺชิสฺสติ โสมนสฺสอินทริยญจ อุกฺปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส โสมนสฺสอินทริยํ อุกฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส สทฺธิฯอินทริยํ...เป...
 ปณฺณินทริยํ...เป... มนินทริยํ อุกฺปชฺชิสฺสติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน มนินทริยํ อุกฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส โสมนสฺสอินทริยํ
 อุกฺปชฺชิสฺสติ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อุกฺเขฯสมปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ
 อุกฺปชฺชิสฺสติ เตสํ มนินทริยํ อุกฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ
 โสมนสฺสอินทริยํ อุกฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ เตสํ มนินทริยญจ
 อุกฺปชฺชิสฺสติ โสมนสฺสอินทริยญจ อุกฺปชฺชิสฺสติ.
 (โสมนสฺสอินทริยมลภ)

๒๘๗. ยสฺส อุกฺเขฯอินทริยํ อุกฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส สทฺธิฯอินทริยํ...
 เป... ปณฺณินทริยํ...เป... มนินทริยํ อุกฺปชฺชิสฺสติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน มนินทริยํ อุกฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส อุกฺเขฯอินทริยํ
 อุกฺปชฺชิสฺสติ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา โสมนสฺสสมปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี เตสํ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
 อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ มนินฺทริยญจ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี อุเปกฺขินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี. (อุเปกฺขินฺทริยมฺมูลกั)

๒๘๘. ยสฺส สทฺธิทฺธิยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ปณฺณินฺทริยํ...
 เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส สทฺธิทฺธิยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา. (สทฺธิทฺธิยมฺมูลกั)

๒๘๙.(ก) ยสฺส ปณฺณินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส มนินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ปณฺณินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา. (ปณฺณินฺทริยมฺมูลกั)

(ข) อนฺโหลมโสภาโส

๒๙๐.(ก) ยตฺถ จกฺขุทฺธิยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตฺถ โสติทฺธิยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน โสติณทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ จกฺขุณฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ ฆานินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

รูปาวจเร ตตถ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ ตตถ
ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาวจเร ตตถ จกฺขุณฺทริยญจ
อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยตถ วา ปน ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ จกฺขุณฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

ยตถ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ อิตฺถินฺทริยํ...เป...
ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

รูปาวจเร ตตถ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ ตตถ
ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาวจเร ตตถ จกฺขุณฺทริยญจ
อุปฺปชฺชิสฺสตี ปุริสินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยตถ วา ปน ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ จกฺขุณฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ จกขุณทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ ชีวิตินทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ จกขุณทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อสลฺลสฺสเต อรุเป ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
ตตถ จกขุณทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปญจวโภาเร ตตถ ชีวิตินทริยญจ
อุปฺปชฺชิสฺสตี จกขุณทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยตถ จกขุณทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ โสมนสฺสสินทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ
จกขุณทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ จกขุณทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ อุเปกฺขินทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อุเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ
จกขุณทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อรุเป ตตถ อุเปกชินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ ตตถ
 จกฺขณทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปญจโวกาเร ตตถ อุเปกชินทริยญจ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขณทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยตถ จกฺขณทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ สทฺธิทริยํ...เป...
 ปณฺธิทริยํ...เป... มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ จกฺขณทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อรุเป ตตถ มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ ตตถ จกฺขณทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปญจโวกาเร ตตถ มนินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี
 จกฺขณทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี. (จกฺขณทริยมฺมูลกั)

๒๙๑. ยตถ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ อิตฺถินทริยํ...เป...
 บุริสสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน บุริสสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ ฆานินทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ ชีวิตินทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ ฆานินทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

รูปาวจเร อรูปาวจเร ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
ตตถ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาวจเร ตตถ ชีวิตินทริยญจ
อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยตถ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ โสมนสฺสสินทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ
ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

รูปาวจเร ตตถ โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ ตตถ
ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาวจเร ตตถ โสมนสฺสสินทริยญจ
อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยตถ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ อฺเปกฺขินทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อฺเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ
ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

รูปาวจเร อรูปาวจเร ตตถ อฺเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี,
โน จ ตตถ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาวจเร ตตถ

อุเปกขินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยตถ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ สทฺธิทริยํ...เป...

ปณฺณทริยํ...เป... มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ ฆานินทริยํ

อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจเร อรูปาวจเร ตตถ มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ

ตตถ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาวจเร ตตถ มนินทริยญจ

อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี. (ฆานินทริยมฺภกํ)

๒๙๒.(ก) ยตถ อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ ปุริสินทริยํ

อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ อิตฺถินทริยํ

อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา ...เป....

๒๙๓.(ก) ยตถ ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ ชีวิตินทริยํ

อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ ปุริสินทริยํ

อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจร อรูปาวจร ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ ตตถ ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. กามาวจร ตตถ ชีวิตินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ ปุริสินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ก) ยตถ ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตตถ โสมนสฺสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน โสมนสฺสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตตถ ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจร ตตถ โสมนสฺสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ ตตถ ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. กามาวจร ตตถ โสมนสฺสินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ ปุริสินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยตถ ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตตถ อุเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน อุเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตตถ ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจร อรูปาวจร ตตถ อุเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ ตตถ ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. กามาวจร ตตถ อุเปกฺขินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ ปุริสินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชิสฺสตี ตตถ สทฺธิทริยํ...เป...
 ปณฺณทริยํ...เป... มนินทริยํ อุปปชชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน มนินทริยํ อุปปชชิสฺสตี ตตถ ปุริสินทริยํ
 อุปปชชิสฺสตีติ?

รฺูปาวจเร อรฺูปาวจเร ตตถ มนินทริยํ อุปปชชิสฺสตี, โน จ
 ตตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชิสฺสตี . กามาวจเร ตตถ มนินทริยญจ
 อุปปชชิสฺสตี ปุริสินทริยญจ อุปปชชิสฺสตี. (ปุริสินทริยมฺลภํ)

๒๙๔.(ก) ยตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชิสฺสตี ตตถ
 โสมนสฺสินทริยํ อุปปชชิสฺสตีติ?

อสณฺณสฺสตะเต ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชิสฺสตี, โน จ ตตถ
 โสมนสฺสินทริยํ อุปปชชิสฺสตี. จตุโวภาเร ปณฺจโวภาเร ตตถ
 ชีวิตินทริยญจ อุปปชชิสฺสตี โสมนสฺสินทริยญจ อุปปชชิสฺสตี.

(ข) ยตถ วา ปน โสมนสฺสินทริยํ อุปปชชิสฺสตี ตตถ
 ชีวิตินทริยํ อุปปชชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

ยตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชิสฺสตี ตตถ อุเปกฺขินทริยํ...เป...
 สทฺธิทริยํ...เป... ปณฺณทริยํ...เป... มนินทริยํ อุปปชชิสฺสตีติ?

อสณฺณสฺสตะเต ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชิสฺสตี, โน จ ตตถ
 มนินทริยํ อุปปชชิสฺสตี. จตุโวภาเร ปณฺจโวภาเร ตตถ

ชีวิตินทรียมกั อุปปชชิสสตี มนินทรียมกั อุปปชชิสสตี.

ยตถ วา ปน มนินทรียมกั อุปปชชิสสตี ตตถ ชีวิตินทรียมกั
อุปปชชิสสตีตี?

อามนตา. (ชีวิตินทรียมกั)

๒๙๕. ยตถ โสมนสสินทรียมกั อุปปชชิสสตี ตตถ
อุเปกขินทรียมกั...เป... สทรียมกั...เป... ปณณินทรียมกั...เป... มนินทรียมกั
อุปปชชิสสตีตี?

อามนตา.

ยตถ วา ปน มนินทรียมกั อุปปชชิสสตี ตตถ โสมนสสินทรียมกั
อุปปชชิสสตีตี?

อามนตา. (โสมนสสินทรียมกั)

๒๙๖. ยตถ อุเปกขินทรียมกั อุปปชชิสสตี ตตถ สทรียมกั...
เป... ปณณินทรียมกั...เป... มนินทรียมกั อุปปชชิสสตีตี?

อามนตา.

ยตถ วา ปน มนินทรียมกั อุปปชชิสสตี ตตถ อุเปกขินทรียมกั
อุปปชชิสสตีตี?

อามนตา. (อุเปกขินทรียมกั)

๒๙๗. ยตถ สทรียมกั อุปปชชิสสตี ตตถ ปณณินทรียมกั...
เป... มนินทรียมกั อุปปชชิสสตีตี?

อามนตา.

ยตถ วา ปน มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ สทฺธิณทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา. (สทฺธิณทริยมฺลกํ)

๒๔๘.(ก) ยตถ ปณฺณินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ มนินทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ ปณฺณินทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา. (ปณฺณินทริยมฺลกํ)

(ค) อนุโลมปุคฺคโลกาสา

๒๔๙.(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 โสติณทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสติณทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 จกฺขุณทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

รूपาวจรานํ เตสํ ตตถ จกฺขุณทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
 ตตถ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาวจรานํ เตสํ ตตถ

จกขุนทริยภจ อุปปชชิสสตี ฆานินทริยภจ อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ ฆานินทริยํ อุปปชชิสสตี ตสส ตตถ
จกขุนทริยํ อุปปชชิสสตีติ?

อามนตา.

(ก) ยสส ยตถ จกขุนทริยํ อุปปชชิสสตี ตสส ตตถ
อิตถินทริยํ อุปปชชิสสตีติ?

รูปาวจรณํ เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว
ทสเสตวา ปรีนิพพายิสสนติ เตสํ ตตถ จกขุนทริยํ อุปปชชิสสตี,
โน จ เตสํ ตตถ อิตถินทริยํ อุปปชชิสสตี. อิตเรสํ กามาวจรณํ
เตสํ ตตถ จกขุนทริยภจ อุปปชชิสสตี อิตถินทริยภจ
อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ อิตถินทริยํ อุปปชชิสสตี ตสส ตตถ
จกขุนทริยํ อุปปชชิสสตีติ?

อามนตา.

(ก) ยสส ยตถ จกขุนทริยํ อุปปชชิสสตี ตสส ตตถ
ปุริสินทริยํ อุปปชชิสสตีติ?

รูปาวจรณํ ยา จ อิตถิโย เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว
ทสเสตวา ปรีนิพพายิสสนติ เตสํ ตตถ จกขุนทริยํ อุปปชชิสสตี,
โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชิสสตี. อิตเรสํ กามาวจรณํ

เตสํ ตตถ จกขุณฺหริยญจ อูปฺปชฺชิสฺสตี ปุริสฺสินฺหริยญจ
อูปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปุริสฺสินฺหริยํ อูปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
จกขุณฺหริยํ อูปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกขุณฺหริยํ อูปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ชีวิตินฺหริยํ อูปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินฺหริยํ อูปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
จกขุณฺหริยํ อูปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อสญฺญสฺสตาณํ อรูปาณํ เตสํ ตตถ ชีวิตินฺหริยํ อูปฺปชฺชิสฺสตี,
โน จ เตสํ ตตถ จกขุณฺหริยํ อูปฺปชฺชิสฺสตี. ปญฺจวโถการานํ
เตสํ ตตถ ชีวิตินฺหริยญจ อูปฺปชฺชิสฺสตี จกขุณฺหริยญจ
อูปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ จกขุณฺหริยํ อูปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสสินฺหริยํ อูปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย สจกฺขุกา อูปฺเปกฺขาย อูปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ
เตสํ ตตถ จกขุณฺหริยํ อูปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ
โสมนสฺสสินฺหริยํ อูปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตถ
จกขุณฺหริยญจ อูปฺปชฺชิสฺสตี โสมนสฺสสินฺหริยญจ อูปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย สจฺจกฺขกา โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี
เตสํ ตตถ จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ
อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตถ
จกฺขณฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี อุเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อรูปานํ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
เตสํ ตตถ จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตถ
อุเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขณฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส ยตถ จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ สทฺธิทริยํ...
เป... ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อรุปานํ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ
 ตตถ จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. ปณฺจวโถการานํ เตสํ ตตถ
 มนินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขณฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.
 (จกฺขณฺทริยมูลกํ)

๓๐๐.(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
 อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา
 ปรีนิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ
 เตสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ กามาวจฺรานํ
 เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ อิตฺถินฺทริยญจ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
 ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
 ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยา อิตฺถิโย เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา
 ปรีนิพฺพายิสฺสณฺติ ตาสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ
 ตาสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ กามาวจฺรานํ

เตสํ ตตถ ฆานินทริยญจ อูปปชชิสฺสตี ปุริสินทริยญจ
อูปปชชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปุริสินทริยํ อูปปชชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ฆานินทริยํ อูปปชชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินทริยํ อูปปชชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ชีวิตินทริยํ อูปปชชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินทริยํ อูปปชชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ฆานินทริยํ อูปปชชิสฺสตีตี?

รูปาวจรณํ อรูปาวจรณํ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยํ
อูปปชชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ ฆานินทริยํ อูปปชชิสฺสตี.
กามาวจรณํ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยญจ อูปปชชิสฺสตี
ฆานินทริยญจ อูปปชชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินทริยํ อูปปชชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสินทริยํ อูปปชชิสฺสตีตี?

เย สฆานกา อูปเพกฺขาย อูปปชชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ
เตสํ ตตถ ฆานินทริยํ อูปปชชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ
โสมนสฺสินทริยํ อูปปชชิสฺสตี. อิตเรสํ กามาวจรณํ เตสํ ตตถ
ฆานินทริยญจ อูปปชชิสฺสตี โสมนสฺสินทริยญจ อูปปชชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

รูปาวจรานํ เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาวจรานํ เตสํ ตตถ
โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย สฆานกา โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺตี
เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ
อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ กามาวจรานํ เตสํ ตตถ
ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี อุเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี.
กามาวจรานํ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี
ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ สทฺธิทริยํ...
เป... ปญฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจราณํ อรูปาวจราณํ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี,
โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาวจราณํ
เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานินฺทริยญฺจ
อุปฺปชฺชิสฺสตี. (ฆานินฺทริยมฺมูลกัม)

๓๐๑.(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
ปฺริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยา อิตฺถิโย เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา
ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี ตาสํ ตตฺถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
ตาสํ ตตฺถ ปฺริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตฺเรสํ กามาวจราณํ
เตสํ ตตฺถ อิตฺถินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี ปฺริสินฺทริยญฺจ
อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปฺริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย ปฺริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา
ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี เตสํ ตตฺถ ปฺริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
เตสํ ตตฺถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตฺเรสํ กามาวจราณํ
เตสํ ตตฺถ ปฺริสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี อิตฺถินฺทริยญฺจ
อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

รฺฐปาวจรณํ อรฺฐปาวจรณํ เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาวเณ
 กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา ปรีนินฺทพายิสฺสนฺติ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี.
 อิตเรสํ กามาวจรณํ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี
 อิตฺถินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ยา อิตฺถิโย เอเตเนว ภาวเณ กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา
 อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนินฺทพายิสฺสนฺติ ตาสํ ตตฺถ อิตฺถินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ ตาสํ ตตฺถ โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี.
 อิตเรสํ กามาวจรณํ เตสํ ตตฺถ อิตฺถินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.
 โสมนสฺสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ตสฺส ตตฺถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

รูปาวจรานํ เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว
 ทสเสตวา โสมนสเสน อุปฺปชฺชิตวา ปรีนิพฺพายิสฺสนติ เตสํ ตตฺถ
 โสมนสฺสินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อิตฺถินทฺริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ กามาวจรานํ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสินทฺริยญจ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ อิตฺถินทฺริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ อิตฺถินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 อุเปกฺขินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยา อิตฺถิโย เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสเสตวา
 โสมนสเสน อุปฺปชฺชิตวา ปรีนิพฺพายิสฺสนติ ตาสํ ตตฺถ อิตฺถินทฺริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ ตาสํ ตตฺถ อุเปกฺขินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ.
 อิตเรสํ กามาวจรานํ เตสํ ตตฺถ อิตฺถินทฺริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ
 อุเปกฺขินทฺริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อุเปกฺขินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส ตตฺถ อิตฺถินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาเวน
 กติจิ ภเว ทสเสตวา อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชิตวา ปรีนิพฺพายิสฺสนติ
 เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
 อิตฺถินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ กามาวจรานํ เตสํ ตตฺถ
 อุเปกฺขินทฺริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ อิตฺถินทฺริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส ยตถ อิตฺถินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ สทฺธิทฺริยํ...
เป... ปณฺณินทฺริยํ...เป... มนินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
อิตฺถินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจฺรณํ อรูปาวจฺรณํ เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาเวน
กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ตตถ มนินทฺริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ อิตฺถินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี.
อิตฺเรสํ กามาวจฺรณํ เตสํ ตตถ มนินทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี
อิตฺถินทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี. (อิตฺถินทฺริยมฺูลกํ)

๓๐๒.(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ชีวิตินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ปุริสินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจฺรณํ อรูปาวจฺรณํ ยา จ อิตฺถิโย เอเตเนว ภาเวน
กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ตตถ ชีวิตินทฺริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี.
อิตฺเรสํ กามาวจฺรณํ เตสํ ตตถ ชีวิตินทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี
ปุริสินทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา อุเปกฺขาย
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี.
อิตรสํ กามาวจฺรณํ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี
โสมนสฺสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจฺรณํ ยา จ อิตฺถิโย เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว
ทสฺเสตฺวา โสมนสฺเสน อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ตตถ
โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตรสํ กามาวจฺรณํ เตสํ ตตถ โสมนสฺสินฺทริยญฺจ
อุปฺปชฺชิสฺสตี ปุริสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
อุเปกฺชินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา
โสมนสฺเสน อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ อุเปกฺชินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

อิตเรสํ กามาวจรานํ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยญจ อูปปชชิสฺสติ
 อูปเภชินทริยญจ อูปปชชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อูปเภชินทริยํ อูปปชชิสฺสติ
 ตสฺส ตตถ ปุริสินทริยํ อูปปชชิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ ยา จ อิตฺถิโย เอเตเนว ภาเวन
 กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา อูปเภชาย อูปปชชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺติ
 เตสํ ตตถ อูปเภชินทริยํ อูปปชชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ
 ปุริสินทริยํ อูปปชชิสฺสติ. อิตเรสํ กามาวจรานํ เตสํ ตตถ
 อูปเภชินทริยญจ อูปปชชิสฺสติ ปุริสินทริยญจ อูปปชชิสฺสติ.

ยสฺส ยตถ ปุริสินทริยํ อูปปชชิสฺสติ ตสฺส ตตถ สทฺธิทริยํ...
 เป... ปณฺณิทริยํ...เป... มนินทริยํ อูปปชชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินทริยํ อูปปชชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
 ปุริสินทริยํ อูปปชชิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ ยา จ อิตฺถิโย เอเตเนว ภาเวน
 กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ ตตถ มนินทริยํ
 อูปปชชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ อูปปชชิสฺสติ.
 อิตเรสํ กามาวจรานํ เตสํ ตตถ มนินทริยญจ อูปปชชิสฺสติ
 ปุริสินทริยญจ อูปปชชิสฺสติ. (ปุริสินทริยมูลกํ)

๓๐๓.(ก) ยสฺส ยตถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อุกฺเขฯสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี อสฺสณฺสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี,
โน จ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ
จตุวโถการานํ ปณฺจวโถการานํ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยญจ
อุปฺปชฺชิสฺสตี โสมนสฺสินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี อสฺสณฺสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี,
โน จ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ
จตุวโถการานํ ปณฺจวโถการานํ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยญจ
อุปฺปชฺชิสฺสตี อุเปกฺขินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

ยสฺส ยตถ ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ สทฺธิทริยํ...
เป... ปญฺณินทริยํ...เป... มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อสนฺนตฺตานํ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
เตสํ ตตถ มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. จตุโวการานํ ปญจโวการานํ
เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี มนินทริยญฺจ
อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (ชีวิตินทริยมูลกํ)

๓๐๔.(ก) ยสฺส ยตถ โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ อุเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
เตสํ ตตถ อุเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ จตุโวการานํ
ปญจโวการานํ เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี
อุเปกฺขินทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อุเปกฺขาสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี เตสํ ตตถ อุเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ

เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ จตุโวการานํ
 ปญจโวการานํ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ
 โสมนสฺสสินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส ยตถ โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
 สทฺธิทริยํ...เป... ปณฺณิทริยํ...เป... มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?
 อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
 โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อุเปกฺขาสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ เตสํ ตตถ มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ
 เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ จตุโวการานํ
 ปญจโวการานํ เตสํ ตตถ มนินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ
 โสมนสฺสสินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ. (โสมนสฺสสินทริยมูลกํ)

๓๐๕. ยสฺส ยตถ อุเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
 สทฺธิทริยํ...เป... ปณฺณิทริยํ...เป... มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?
 อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
 อุเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ เตสํ ตตถ มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ

เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ จตุโวการานํ
 ปญจโวการานํ เตสํ ตตถ มนินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี
 อุเปกฺขินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี. (อุเปกฺขินฺทริยมฺมูลกํ)

๓๐๖. ยสฺส ยตถ สทฺธินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 สทฺธินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (สทฺธินฺทริยมฺมูลกํ)

๓๐๗.(ก) ยสฺส ยตถ ปณฺณินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 ปณฺณินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (ปณฺณินฺทริยมฺมูลกํ)

(ฅ) ปจฺจณีกปฺคฺคโล

๓๐๘.(ก) ยสฺส จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส โสติณฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน โสติณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
จกฺขณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ฆานินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
จกฺขณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย รุปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ฆานินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ จกฺขณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ
ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส จกฺขณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส อิตฺถินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส จกฺขณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย รุปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เย จ ปุริสา
เอเตเนว ภาวเณ กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ
เตสํ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ จกฺขณฺทริยํ

น อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา
 ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี เตสํ อิตฺถินทฺริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
 จกฺขุณฺทฺริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส จกฺขุณฺทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ปุริสฺสินทฺริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ปุริสฺสินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
 จกฺขุณฺทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย รุปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี ยา จ อิตฺถิโย
 เอเตเนว ภาวเณ กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี
 เตสํ ปุริสฺสินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ จกฺขุณฺทฺริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา
 ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี เตสํ ปุริสฺสินทฺริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
 จกฺขุณฺทฺริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส จกฺขุณฺทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ชีวิตินทฺริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี เตสํ จกฺขุณฺทฺริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ชีวิตินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.
 ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ จกฺขุณฺทฺริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ชีวิตินทฺริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
จกฺขณทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขณทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส โสมนสฺสสินทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส จกฺขณทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย สจฺจกฺขกา อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ
โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ จกฺขณทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมภวิกานํ เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา
ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ โสมนสฺสสินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
จกฺขณทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส จกฺขณทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส อุเปกฺخينทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จกฺขณทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ อุเปกฺخينทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.
ปจฺฉิมภวิกานํ เตสํ จกฺขณทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
อุเปกฺخينทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย สจฺจกฺขกา โสมนสฺเสน อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ
อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ จกฺขุณฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมภวิกานํ เตสํ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส สทฺธิทริยํ...เป...
ปฺลยฺทิทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จกฺขุณฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.
ปจฺฉิมภวิกานํ เตสํ จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี มนินฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (จกฺขุณฺทริยมฺูลกํ)

๓๐๙.(ก) ยสฺส ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส อิตฺถินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสเสตวา
 ปรีนิพพายิสสนติ เตสํ อิตถินทริยํ น อุปปชชิสฺสติ, โน จ เตสํ
 ฆานินทริยํ น อุปปชชิสฺสติ. ปจฉิมภิกขานํ เย จ รูปาวจรํ
 อรูปาวจรํ อุปปชชิตวา ปรีนิพพายิสสนติ เตสํ อิตถินทริยญจ
 น อุปปชชิสฺสติ ฆานินทริยญจ น อุปปชชิสฺสติ.

(ก) ยสฺส ฆานินทริยํ น อุปปชชิสฺสติ ตสฺส ปุริสินทริยํ
 น อุปปชชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ปุริสินทริยํ น อุปปชชิสฺสติ ตสฺส
 ฆานินทริยํ น อุปปชชิสฺสตีติ?

ยา อิตถิโย เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสเสตวา
 ปรีนิพพายิสสนติ เตสํ ปุริสินทริยํ น อุปปชชิสฺสติ, โน จ เตสํ
 ฆานินทริยํ น อุปปชชิสฺสติ. ปจฉิมภิกขานํ เย จ รูปาวจรํ
 อรูปาวจรํ อุปปชชิตวา ปรีนิพพายิสสนติ เตสํ ปุริสินทริยญจ
 น อุปปชชิสฺสติ ฆานินทริยญจ น อุปปชชิสฺสติ.

(ก) ยสฺส ฆานินทริยํ น อุปปชชิสฺสติ ตสฺส ชีวิตินทริยํ
 น อุปปชชิสฺสตีติ?

เย รูปาวจรํ อรูปาวจรํ อุปปชชิตวา ปรีนิพพายิสสนติ เตสํ
 ฆานินทริยํ น อุปปชชิสฺสติ, โน จ เตสํ ชีวิตินทริยํ
 น อุปปชชิสฺสติ. ปจฉิมภิกขานํ เตสํ ฆานินทริยญจ

น อุปฺปชฺชิสฺสตี ชีวิตินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนตา.

(ก) ยสฺส ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส โสมนสฺสสินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย รุปาวจโร อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ฆานินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.
ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ
ฆานินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี โสมนสฺสสินฺทริยญจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย สฆานกา อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ
โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ฆานินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา
ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ โสมนสฺสสินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ฆานินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส อุเปกฺขินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย รูปาวจรํ อรูปาวจรํ อุปปชชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ
 ฆานินฺทริยํ น อุปปชชิสฺสติ, โน จ เตสํ อุปฺเปกฺขินฺทริยํ
 น อุปปชชิสฺสติ. ปจฺฉิมภวิกานํ เย จ โสมนสฺสเสน รูปาวจรํ
 อุปปชชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ ฆานินฺทริยญฺจ
 น อุปปชชิสฺสติ อุปฺเปกฺขินฺทริยญฺจ น อุปปชชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อุปฺเปกฺขินฺทริยํ น อุปปชชิสฺสติ ตสฺส
 ฆานินฺทริยํ น อุปปชชิสฺสตีติ?

เย สฆานกา โสมนสฺสเสน อุปปชชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ
 อุปฺเปกฺขินฺทริยํ น อุปปชชิสฺสติ, โน จ เตสํ ฆานินฺทริยํ
 น อุปปชชิสฺสติ. ปจฺฉิมภวิกานํ เย จ โสมนสฺสเสน รูปาวจรํ
 อุปปชชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ อุปฺเปกฺขินฺทริยญฺจ
 น อุปปชชิสฺสติ ฆานินฺทริยญฺจ น อุปปชชิสฺสติ.

ยสฺส ฆานินฺทริยํ น อุปปชชิสฺสติ ตสฺส สทฺธิินฺทริยํ...เป...
 ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปปชชิสฺสตีติ?

เย รูปาวจรํ อรูปาวจรํ อุปปชชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ
 ฆานินฺทริยํ น อุปปชชิสฺสติ, โน จ เตสํ มนินฺทริยํ
 น อุปปชชิสฺสติ. ปจฺฉิมภวิกานํ เตสํ ฆานินฺทริยญฺจ
 น อุปปชชิสฺสติ มนินฺทริยญฺจ น อุปปชชิสฺสติ.

(ข) ยสส วา ปน มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา. (ฆานินทริยมฺลภ)

๓๑๐.(ก) ยสส อิตฺถินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ปุริสินทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา
ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อิตฺถินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ รุปาวจรํ
อรฺหฺปนาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อิตฺถินทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี ปุริสินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสส วา ปน ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส อิตฺถินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ยา อิตฺถิโย เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา
ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ ตาสํ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ ตาสํ
อิตฺถินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ รุปาวจรํ
อรฺหฺปนาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ปุริสินทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี อิตฺถินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสส อิตฺถินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ชีวิตินทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

เย รูปาวจรํ อรูปาวจรํ อุปปชชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ
 เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา
 ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อิตฺถินฺทริยํ น อุปปชชิสฺสตี, โน จ เตสํ
 ชีวิตินฺทริยํ น อุปปชชิสฺสตี. ปจฺฉิมภวิกานํ เตสํ อิตฺถินฺทริยญจ
 น อุปปชชิสฺสตี ชีวิตินฺทริยญจ น อุปปชชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินฺทริยํ น อุปปชชิสฺสตี ตสฺส
 อิตฺถินฺทริยํ น อุปปชชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส อิตฺถินฺทริยํ น อุปปชชิสฺสตี ตสฺส โสมนสฺสสินฺทริยํ
 น อุปปชชิสฺสตีติ?

เย รูปาวจรํ อุปปชชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เย จ ปุริสา
 เอเตเนว ภาเวน กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา โสมนสฺสเสน อุปปชชิตฺวา
 ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อิตฺถินฺทริยํ น อุปปชชิสฺสตี, โน จ เตสํ
 โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปปชชิสฺสตี. ปจฺฉิมภวิกานํ เย จ อรูปํ
 อุปปชชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาเวน
 กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา อุปฺเปกฺขาย อุปปชชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ
 เตสํ อิตฺถินฺทริยญจ น อุปปชชิสฺสตี โสมนสฺสสินฺทริยญจ
 น อุปปชชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปปชชิสฺสตี
 ตสฺส อิตฺถินฺทริยํ น อุปปชชิสฺสตีติ?

ยา อิตถิโย เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสเสตวา
 อุเปกขาย อุปปชชิตวา ปรีนิพพายิสสนติ ตาสํ โสมนสสินทริยํ
 น อุปปชชิสสติ, โน จ ตาสํ อิตถินทริยํ น อุปปชชิสสติ.
 ปจฉิมภิกขานํ เย จ อรูปํ อุปปชชิตวา ปรีนิพพายิสสนติ
 เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสเสตวา อุเปกขาย
 อุปปชชิตวา ปรีนิพพายิสสนติ เตสํ โสมนสสินทริยญจ
 น อุปปชชิสสติ อิตถินทริยญจ น อุปปชชิสสติ.

(ก) ยสฺส อิตถินทริยํ น อุปปชชิสสติ ตสฺส อุเปกขินทริยํ
 น อุปปชชิสสติ?

เย รูปาวจรํ อรูปาวจรํ อุปปชชิตวา ปรีนิพพายิสสนติ
 เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสเสตวา อุเปกขาย
 อุปปชชิตวา ปรีนิพพายิสสนติ เตสํ อิตถินทริยํ น อุปปชชิสสติ,
 โน จ เตสํ อุเปกขินทริยํ น อุปปชชิสสติ. ปจฉิมภิกขานํ
 เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสเสตวา โสมนสเสน
 อุปปชชิตวา ปรีนิพพายิสสนติ เตสํ อิตถินทริยญจ
 น อุปปชชิสสติ อุเปกขินทริยญจ น อุปปชชิสสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกขินทริยํ น อุปปชชิสสติ
 ตสฺส อิตถินทริยํ น อุปปชชิสสติ?

ยา อิตถิโย เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสเสตวา
 โสมนสเสน อุปปชชิตวา ปรีนิพพายิสสนติ ตาสํ

อุเปกขินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ ตาสํ อิตฺถินทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ. ปจฺฉิมภวิกานํ เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาวเณ
 กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา โสมนสฺเสน อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺติ
 เตสํ อุเปกขินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ อิตฺถินทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส อิตฺถินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส สทฺธิทริยํ...เป...
 ปณฺณทริยํ...เป... มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย รุปาวจรํ อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺติ
 เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาวเณ กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา
 ปรีนิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ อิตฺถินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ
 มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. ปจฺฉิมภวิกานํ เตสํ อิตฺถินทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ มนินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส อิตฺถินทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (อิตฺถินทริยมูลกํ)

๓๑๑.(ก) ยสฺส ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ชีวิตินทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย รุปาวจรํ อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺติ
 ยา จ อิตฺถิโย เอเตเนว ภาวเณ กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา
 ปรีนิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ

ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ปุริสินทริยญจ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตี ชีวิตินทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
 ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส โสมนสฺสสินทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย รูปาवจโร อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี ยา จ อิตฺถิโย
 เอเตเนว ภาวเณ กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺตวา โสมนสฺสเณน อุปฺปชฺชิตฺวา
 ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี เตสํ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
 โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ อรูป
 อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี ยา จ อิตฺถิโย เอเตเนว ภาวเณ
 กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺตวา อุปฺเปกฺขาย อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี
 เตสํ ปุริสินทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี โสมนสฺสสินทริยญจ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ตสฺส ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย ปุริสา เอเตเนว ภาวเณ กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺตวา อุปฺเปกฺขาย
 อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี เตสํ โสมนสฺสสินทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ปจฉิมภิกขุ อ ย จ อรูป อุปปชชิตวา ปณิพพายิสสนติ
 ย จ อิตถิโย เอเตเนว ภาวเน กติจิ ภเว ทสเสตวา อุปะกขาย
 อุปปชชิตวา ปณิพพายิสสนติ เตสํ โสมนสสินทริยญจ
 น อุปปชชิสสติ ปุริสินทริยญจ น อุปปชชิสสติ.

(ก) ยสส ปุริสินทริยํ น อุปปชชิสสติ ตสส อุปะกขินทริยํ
 น อุปปชชิสสตีติ?

เอ รูปาวจรัม อรูปาวจรัม อุปปชชิตวา ปณิพพายิสสนติ
 ย จ อิตถิโย เอเตเนว ภาวเน กติจิ ภเว ทสเสตวา อุปะกขาย
 อุปปชชิตวา ปณิพพายิสสนติ เตสํ ปุริสินทริยํ น อุปปชชิสสติ,
 โน จ เตสํ อุปะกขินทริยํ น อุปปชชิสสติ. ปจฉิมภิกขุ
 ย จ อิตถิโย เอเตเนว ภาวเน กติจิ ภเว ทสเสตวา โสมนสเสน
 อุปปชชิตวา ปณิพพายิสสนติ เตสํ ปุริสินทริยญจ
 น อุปปชชิสสติ อุปะกขินทริยญจ น อุปปชชิสสติ.

(ข) ยสส วา ปน อุปะกขินทริยํ น อุปปชชิสสติ
 ตสส ปุริสินทริยํ น อุปปชชิสสตีติ?

เอ ปุริสา เอเตเนว ภาวเน กติจิ ภเว ทสเสตวา
 โสมนสเสน อุปปชชิตวา ปณิพพายิสสนติ เตสํ อุปะกขินทริยํ
 น อุปปชชิสสติ, โน จ เตสํ ปุริสินทริยํ น อุปปชชิสสติ.
 ปจฉิมภิกขุ ย จ อิตถิโย เอเตเนว ภาวเน กติจิ ภเว
 ทสเสตวา โสมนสเสน อุปปชชิตวา ปณิพพายิสสนติ เตสํ

อุเปกขินทริยณจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ปุริสินทริยณจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส สทฺธิทริยํ...เป...
ปณฺณทริยํ...เป... มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย รุปาวจโร รุปาวจโร อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ
ยา จ อิตฺถิโย เอเตเนว ภาเวน กตฺติจิ ภาเว ทสฺเสตฺวา
ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ปุริสินทริยณจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี มนินทริยณจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ปุริสินทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (ปุริสินทริยมูลก)

๓๑๒.(ก) ยสฺส ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส โสมนส
สินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อุเปกฺขาสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี เตสํ โสมนสสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมจิตฺตสมํกฺขินํ เตสํ

โสมนสฺสสินทฺริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ชีวิตินทฺริยญจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ชีวิตินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส อุเปกฺขินทฺริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกฺขินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
ชีวิตินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี เตสํ อุเปกฺขินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
ชีวิตินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมจิตฺตสมํคินํ เตสํ
อุเปกฺขินทฺริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ชีวิตินทฺริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส ชีวิตินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส สทฺธิณทฺริยํ...เป...
ปถฺวีนทฺริยํ...เป... มนินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน มนินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ชีวิตินทฺริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา. (ชีวิตินทฺริยมฺลกํ)

๓๑๓.(ก) ยสฺส โสมนสฺสสินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส อุเปกฺขินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ยสส จิตตสส อนนตรา อุเปกขาสมปยุตตปจฉิมจิตต์
 อุปฺปชฺชิสฺสติ เตสํ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ
 อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. ปจฉิมจิตตสมํคิณํ เตสํ
 โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสส วา ปน อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยสส จิตตสส อนนตรา โสมนสฺสสมปยุตตปจฉิมจิตต์
 อุปฺปชฺชิสฺสติ เตสํ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ
 โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. ปจฉิมจิตตสมํคิณํ เตสํ
 อุเปกฺขินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสส โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส สทฺธิทริยํ...เป...
 ปณฺณทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยสส จิตตสส อนนตรา อุเปกขาสมปยุตตปจฉิมจิตต์
 อุปฺปชฺชิสฺสติ เตสํ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ
 มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. ปจฉิมจิตตสมํคิณํ เตสํ
 โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสส วา ปน มนินทริยํ น อุปปชชิสฺสตี ตสฺส
โสมนสฺสินทริยํ น อุปปชชิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (โสมนสฺสินทริยมูลกํ)

๓๑๔. ยสส อุเปกฺขินทริยํ น อุปปชชิสฺสตี ตสฺส
สทฺธิทริยํ...เป... ปณฺณิทริยํ...เป... มนินทริยํ น อุปปชชิสฺสตีติ?

ยสส จิตฺตสฺส อนนฺตรา โสมนสฺสสมปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ
อุปปชชิสฺสตี เตสํ อุเปกฺขินทริยํ น อุปปชชิสฺสตี, โน จ เตสํ
มนินทริยํ น อุปปชชิสฺสตี. ปจฺฉิมจิตฺตสมํคินฺ เตสํ
อุเปกฺขินทริยญฺจ น อุปปชชิสฺสตี มนินทริยญฺจ น อุปปชชิสฺสตี.

ยสส วา ปน มนินทริยํ น อุปปชชิสฺสตี ตสฺส อุเปกฺขินทริยํ
น อุปปชชิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (อุเปกฺขินทริยมูลกํ)

๓๑๕. ยสส สทฺธิทริยํ น อุปปชชิสฺสตี ตสฺส ปณฺณิทริยํ...
เป... มนินทริยํ น อุปปชชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

ยสส วา ปน มนินทริยํ น อุปปชชิสฺสตี ตสฺส สทฺธิทริยํ
น อุปปชชิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (สทฺธิทริยมูลกํ)

๓๑๖.(ก) ยสฺส ปณฺณิหฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส มนินฺหฺริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน มนินฺหฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
ปณฺณิหฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (ปณฺณิหฺริยมฺมลกํ)

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๓๑๗.(ก) ยตฺถ จกฺขุณฺหฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตฺถ โสติณฺหฺริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตฺถ วา ปน โสติณฺหฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตฺถ
จกฺขุณฺหฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตฺถ จกฺขุณฺหฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตฺถ ฆานินฺหฺริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตฺถ วา ปน ฆานินฺหฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตฺถ
จกฺขุณฺหฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจเร ตตฺถ ฆานินฺหฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ ตตฺถ
จกฺขุณฺหฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. อสญฺญสฺส เต อรูปเ ตตฺถ

ฅานินทริยฅจ น ฅปปชฅิสสตี จกฅุนทริยฅจ น ฅปปชฅิสสตี.

ยตถ จกฅุนทริยํ น ฅปปชฅิสสตี ตตถ ฅิตถินทริยํ...เป...
ปุริสินทริยํ น ฅปปชฅิสสตีตี?

อามนต๑.

ยตถ ว๑ ปน ปุริสินทริยํ น ฅปปชฅิสสตี ตตถ จกฅุนทริยํ
น ฅปปชฅิสสตีตี?

รูป๑วจเร ตตถ ปุริสินทริยํ น ฅปปชฅิสสตี, โน จ ตตถ
จกฅุนทริยํ น ฅปปชฅิสสตี. ฅสฅณสส๑เต ฅรุเป ตตถ
ปุริสินทริยฅจ น ฅปปชฅิสสตี จกฅุนทริยฅจ น ฅปปชฅิสสตี.

(ก) ยตถ จกฅุนทริยํ น ฅปปชฅิสสตี ตตถ ฅีวิตินทริยํ
น ฅปปชฅิสสตีตี?

ฅปปชฅิสสตี.

(ข) ยตถ ว๑ ปน ฅีวิตินทริยํ น ฅปปชฅิสสตี ตตถ
จกฅุนทริยํ น ฅปปชฅิสสตีตี?

นตถิ.

(ก) ยตถ จกฅุนทริยํ น ฅปปชฅิสสตี ตตถ โสมนสสินทริยํ
น ฅปปชฅิสสตีตี?

อามนต๑.

(ข) ยตถ วา ปน โสมนสฺสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ
จกฺขณทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ จกฺขณทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ อุเปกฺขินทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อรูเป ตตถ จกฺขณทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ ตตถ
อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. อสณฺณสฺสตะ ตตถ จกฺขณทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี อุเปกฺขินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยตถ วา ปน อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ
จกฺขณทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

ยตถ จกฺขณทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ สทฺธิณทริยํ...เป...
ปณฺณินทริยํ...เป... มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อรูเป ตตถ จกฺขณทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ ตตถ
มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. อสณฺณสฺสตะ ตตถ จกฺขณทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี มนินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยตถ วา ปน มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ จกฺขณทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (จกฺขณทริยมฺลกํ)

๓๑๘. ยตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ อิตฺถินทริยํ...
เป... ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ ฆานินทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ ชีวิตินทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยตถ วา ปน ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ
ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

นตฺถิ.

(ก) ยตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ โสมนสฺสสินทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจเร ตตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ ตตถ
โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. อสญฺญสฺส เต อรูปเ ตตถ
ฆานินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี โสมนสฺสสินทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยตถ วา ปน โสมนสฺสินทฺริยํ น อปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ
ฆานินทฺริยํ น อปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ ฆานินทฺริยํ น อปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ อปฺเภกฺขินทฺริยํ
น อปฺปชฺชิสฺสตีตี?

รูปาวจเร อรูปาวจเร ตตถ ฆานินทฺริยํ น อปฺปชฺชิสฺสตี
โน จ ตตถ อปฺเภกฺขินทฺริยํ น อปฺปชฺชิสฺสตี. อสญฺญสฺสฺเต ตตถ
ฆานินทฺริยญฺจ น อปฺปชฺชิสฺสตี อปฺเภกฺขินทฺริยญฺจ น อปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยตถ วา ปน อปฺเภกฺขินทฺริยํ น อปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ
ฆานินทฺริยํ น อปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

ยตถ ฆานินทฺริยํ น อปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ สทฺธิณทฺริยํ...เป...
ปณฺธิณทฺริยํ...เป... มนินทฺริยํ น อปฺปชฺชิสฺสตีตี?

รูปาวจเร อรูปาวจเร ตตถ ฆานินทฺริยํ น อปฺปชฺชิสฺสตี,
โน จ ตตถ มนินทฺริยํ น อปฺปชฺชิสฺสตี. อสญฺญสฺสฺเต ตตถ
ฆานินทฺริยญฺจ น อปฺปชฺชิสฺสตี มนินทฺริยญฺจ น อปฺปชฺชิสฺสตี.

ยตถ วา ปน มนินทฺริยํ น อปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ ฆานินทฺริยํ
น อปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา. (ฆานินทฺริยมูลกํ)

๓๑๙.(ก) ยตถ อิตถินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ ปุริสินทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ
อิตถินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา ...เป....

๓๒๐.(ก) ยตถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ ชีวิตินทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยตถ วา ปน ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ
ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

นตฺถิ.

(ก) ยตถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ โสมนสฺสินทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจเร ตตถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ ตตถ
โสมนสฺสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. อสยฺยสฺสเต อรูปเ ตตถ
ปุริสินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี โสมนสฺสินทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยตถ วา ปน โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ
ปฺริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยตถ ปฺริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจเร อรูปาวจเร ตตถ ปฺริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี,
โน จ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. อสญฺญสฺส เต ตตถ
ปฺริสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี อุเปกฺขินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยตถ วา ปน อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ
ปฺริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

ยตถ ปฺริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ สทฺธิสินฺทริยํ...เป...
ปญฺณสินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจเร อรูปาวจเร ตตถ ปฺริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี,
โน จ ตตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. อสญฺญสฺส เต ตตถ
ปฺริสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยตถ วา ปน มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ ปฺริสินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (ปฺริสินฺทริยมูลกั)

๓๒๑.(ก) ยตถ ชีวิตินุทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี

ตตถ โสมนสฺสินุทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

นตถิ.

(ข) ยตถ วา ปน โสมนสฺสินุทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี

ตตถ ชีวิตินุทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยตถ ชีวิตินุทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ อุเปกฺขินุทริยํ...เป...

สทฺธินุทริยํ...เป... ปณฺณินุทริยํ...เป... มนินุทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

นตถิ.

ยตถ วา ปน มนินุทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ ชีวิตินุทริยํ

น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อุปฺปชฺชิสฺสตี. (ชีวิตินุทริยมูลกํ)

๓๒๒. ยตถ โสมนสฺสินุทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ

อุเปกฺขินุทริยํ...เป... สทฺธินุทริยํ...เป... ปณฺณินุทริยํ...เป... มนินุทริยํ

น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน มนินุทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ

โสมนสฺสินุทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (โสมนสฺสินุทริยมูลกํ)

๓๒๓. ยตถ อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ
 สทฺธิทริยํ...เป... ปณฺณทริยํ...เป... มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?
 อามนฺตา.

ยตถ วา ปน มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ อุเปกฺขินทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (อุเปกฺขินทริยมูลกั)

๓๒๔. ยตถ สทฺธิทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ ปณฺณทริยํ...
 เป... มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

ยตถ วา ปน มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ สทฺธิทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (สทฺธิทริยมูลกั)

๓๒๕.(ก) ยตถ ปณฺณทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ มนินทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยตถ วา ปน มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตถ
 ปณฺณทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (ปณฺณทริยมูลกั)

(จ) ปจจณีบุคคลโลกาสา

๓๒๖.(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
โสติณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสติณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ จกฺขณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ จกฺขณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
เตสํ ตตถ จกฺขณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปญจวโกการะ
ปจฺฉิมภวีกานํ อสญฺญสฺสตาณํ อรูปานํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ อิตถินทริย์ น อุปปชชิสสตี
ตสส ตตถ จกขุนทริย์ น อุปปชชิสสตีตี?

รูปาวจรานํ เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภาเว
ทสเสตวา ปรีนิพพายิสสนตี เตสํ ตตถ อิตถินทริย์
น อุปปชชิสสตี, โน จ เตสํ ตตถ จกขุนทริย์ น อุปปชชิสสตี.
ปญจโวการะ ปจฉิมภิกขานํ อสญญสตตทานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ
อิตถินทริยญจ น อุปปชชิสสตี จกขุนทริยญจ น อุปปชชิสสตี.

(ก) ยสส ยตถ จกขุนทริย์ น อุปปชชิสสตี ตสส ตตถ
ปุริสินทริย์ น อุปปชชิสสตีตี?

อามนตา.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ ปุริสินทริย์ น อุปปชชิสสตี
ตสส ตตถ จกขุนทริย์ น อุปปชชิสสตีตี?

รูปาวจรานํ ยา จ อิตถิโย เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภาเว
ทสเสตวา ปรีนิพพายิสสนตี เตสํ ตตถ ปุริสินทริย์
น อุปปชชิสสตี, โน จ เตสํ ตตถ จกขุนทริย์ น อุปปชชิสสตี.
ปญจโวการะ ปจฉิมภิกขานํ อสญญสตตทานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ
ปุริสินทริยญจ น อุปปชชิสสตี จกขุนทริยญจ น อุปปชชิสสตี.

(ก) ยสส ยตถ จกขุนทริย์ น อุปปชชิสสตี ตสส ตตถ
ชีวิตินทริย์ น อุปปชชิสสตีตี?

อสถณสตตทานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ จกฺขุนฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ จีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.
 ปจฺฉิมภวิกานํ เตสํ ตตถ จกฺขุนฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 จีวิตินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส ตตถ จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
 โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส ตตถ จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย สจฺจกฺขกา อูเพกฺขาย อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนติ
 เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ
 จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. ปญฺจวโกเร ปจฺฉิมภวิกานํ
 อสถณสตตทานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินฺทริยญจ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขุนฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
 อูเพกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อรุปาน์ เต้สั ตตถ จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เต้สั
ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. ปจฺฉิมภวิกานํ
อสฺสณฺสตฺตานํ เต้สั ตตถ จกฺขุนฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
อุเปกฺขินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
ตสฺส ตตถ จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย สจฺจชฺคา โสมนสฺเสน อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ
เตสั ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เต้สั ตตถ
จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. ปจฺฉิมภวิกานํ อสฺสณฺสตฺตานํ
เตสั ตตถ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขุนฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส ยตถ จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
สทฺธิทริยํ...เป... ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อรุปาน์ เต้สั ตตถ จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ
เตสั ตตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. ปจฺฉิมภวิกานํ
อสฺสณฺสตฺตานํ เต้สั ตตถ จกฺขุนฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (จกฺขุนฺทริยมฺูลกั)

๓๒๗.(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา
ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาวจเร ปจฺฉิมภิกฺขุภาว
รูปาวจฺรณํ อรูปาวจฺรณํ เตสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยา อิตฺถิโย เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา
ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ ตาสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
ตาสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาวจเร ปจฺฉิมภิกฺขุภาว
รูปาวจฺรณํ อรูปาวจฺรณํ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.
 ปจฺฉิมภวิกานํ เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ชีวิตินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ตสฺส ตตฺถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
 เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปญฺจวโกเร
 ปจฺฉิมภวิกานํ อสญฺญสฺสตาณํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตี โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ตสฺส ตตฺถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย สฆานกา อูปेกฺขาย อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ
 เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ
 ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปญฺจวโกเร ปจฺฉิมภวิกานํ

อสถสตุตตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ โสมนสฺสอินทริยญ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานินทริยญ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 อุเปกฺخينทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานินทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ อุเปกฺخينทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.
 ปจฺฉิมภิกฺขานํ อสถสตุตตานํ เตสํ ตตถ ฆานินทริยญ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตี อุเปกฺخينทริยญ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺخينทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ตสฺส ตตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย สฆานกา โสมนสฺเสน อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺตี
 เตสํ ตตถ อุเปกฺخينทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ
 ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมภิกฺขานํ อสถสตุตตานํ
 เตสํ ตตถ อุเปกฺخينทริยญ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานินทริยญ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส ยตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 สทฺธิทริยํ...เป... ปณฺณิทริยํ...เป... มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานินทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.
 ปจฺฉิมภิกฺขานํ อสถสตุตตานํ เตสํ ตตถ ฆานินทริยญ

น อุปฺปชฺชิสฺสตี มนินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (ฆานินฺทริยมฺลกั)

๓๒๘.(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ปฺริสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย ปฺริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา
ปฺรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
เตสํ ตตถ ปฺริสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาวจเร ปจฺฉิมภวิกานํ
รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยญจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี ปฺริสฺสินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปฺริสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยา อิตฺถิโย เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา
ปฺรินิพฺพายิสฺสนฺติ ตาสํ ตตถ ปฺริสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
ตาสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาวจเร ปจฺฉิมภวิกานํ
รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ปฺริสฺสินฺทริยญจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี อิตฺถินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาเวน
 กติจิ ภเว ทสเสตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ตตฺถ อิตฺถินทฺริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ จีวิตินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.
 ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ตตฺถ อิตฺถินทฺริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
 จีวิตินทฺริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ จีวิตินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ตสฺส ตตฺถ อิตฺถินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตฺถ อิตฺถินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
 โสมนสฺสสินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

รูปาวจรานํ เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว
 ทสเสตฺวา โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ตตฺถ
 อิตฺถินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสสินทฺริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปญฺจวีกาเร ปจฺฉิมภวีกานํ อสญฺญสฺตตานํ
 อรูปานํ เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสเสตฺวา
 อุกฺเขยาย อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ตตฺถ
 อิตฺถินทฺริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี โสมนสฺสสินทฺริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ โสมนสฺสสินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ตสฺส ตตฺถ อิตฺถินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ยา อิตถิโย เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสเสตวา
 อุเปกขาย อุปปชชิตวา ปรีนิพพายิสฺสนฺติ ตาสํ ตตถ
 โสมนสฺสอินทริยํ น อุปปชชิสฺสติ, โน จ ตาสํ ตตถ อิตถินทริยํ
 น อุปปชชิสฺสติ. ปณจโวภาเร ปจฉิมภวิกานํ อสญฺญสตฺตานํ
 อรูปานํ เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสเสตวา
 อุเปกขาย อุปปชชิตวา ปรีนิพพายิสฺสนฺติ เตสํ ตตถ
 โสมนสฺสอินทริยญฺจ น อุปปชชิสฺสติ อิตถินทริยญฺจ
 น อุปปชชิสฺสติ.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตถินทริยํ น อุปปชชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
 อุเปกชินทริยํ น อุปปชชิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาเวน
 กติจิ ภเว ทสเสตวา อุเปกขาย อุปปชชิตวา ปรีนิพพายิสฺสนฺติ
 เตสํ ตตถ อิตถินทริยํ น อุปปชชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ
 อุเปกชินทริยํ น อุปปชชิสฺสติ. ปจฉิมภวิกานํ อสญฺญสตฺตานํ
 เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสเสตวา โสมนสฺสเนน
 อุปปชชิตวา ปรีนิพพายิสฺสนฺติ เตสํ ตตถ อิตถินทริยญฺจ
 น อุปปชชิสฺสติ อุเปกชินทริยญฺจ น อุปปชชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกชินทริยํ น อุปปชชิสฺสติ
 ตสฺส ตตถ อิตถินทริยํ น อุปปชชิสฺสตีติ?

ยา อิตถิโย เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสเสตวา
 โสมนสฺเสน อุปปชฺชิตวา ปรีนิพฺพายิสฺสนติ ตาสํ ตตถ
 อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปปชฺชิสฺสติ, โน จ ตาสํ ตตถ อิตถินฺทริยํ
 น อุปปชฺชิสฺสติ. ปจฺฉิมภวีกานํ อสญฺญสฺสตาณํ เย จ ปุริสา
 เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสเสตวา โสมนสฺเสน อุปปชฺชิตวา
 ปรีนิพฺพายิสฺสนติ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ น อุปปชฺชิสฺสติ
 อิตถินฺทริยญฺจ น อุปปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส ยตถ อิตถินฺทริยํ น อุปปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
 สทฺธิทริยํ...เป... ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาเวน
 กติจิ ภเว ทสเสตวา ปรีนิพฺพายิสฺสนติ เตสํ ตตถ อิตถินฺทริยํ
 น อุปปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ น อุปปชฺชิสฺสติ.
 ปจฺฉิมภวีกานํ อสญฺญสฺสตาณํ เตสํ ตตถ อิตถินฺทริยญฺจ
 น อุปปชฺชิสฺสติ มนินฺทริยญฺจ น อุปปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ น อุปปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
 อิตถินฺทริยํ น อุปปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (อิตถินฺทริยมูลกํ)

๓๒๙.(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินฺทริยํ น อุปปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
 ชีวิตินฺทริยํ น อุปปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ ยา จ อิตถิโย เอเตเนว ภาเวน
 กติจิ ภเว ทสเสตวา ปรีนิพพายิสฺสนฺติ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ จีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.
 ปจฺฉิมภิกขานํ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 จีวิตินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส ตตถ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
 โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ ยา จ อิตถิโย เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว
 ทสเสตวา โสมนสฺเสน อุปฺปชฺชิตวา ปรีนิพพายิสฺสนฺติ เตสํ ตตถ
 ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ โสมนสฺสินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ. ปญฺจวีกาเร ปจฺฉิมภิกขานํ อสญฺญสฺตตานํ
 อรูปานํ ยา จ อิตถิโย เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสเสตวา
 อุกฺเขยาย อุปฺปชฺชิตวา ปรีนิพพายิสฺสนฺติ เตสํ ตตถ
 ปุริสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ โสมนสฺสินฺทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส ตตถ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

เย ปุริสา เอเตเนว गावन् गतिञ्च भवे तस्यैतद्वा उपेक्षाय
 उपपञ्चित्वा परिनिพपयिस्सन्ति तेस्सं तत्तถ सोमनस्सिन्धुरियं
 न उपपञ्चिस्सติ, โน จ तेस्सं तत्तถ पुरิस्สิน्हुरियं न उपपञ्चिस्सติ.
 पणจवाกาเร पञ्चिमगविकानं อสณณสत्तทานं อรูปानं ยา จ
 อิตถิโย เอเตเนว गावन् गतिञ्च भवे तस्यैतद्वा उपेक्षाय
 उपपञ्चित्वा परिनिพपयिस्सन्ति तेस्सं तत्तถ सोमनस्सिन्धुरियญ
 न उपपञ्चिस्सติ ปुरิस्สิน्हुरियญจ न उपपञ्चिस्सติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสสิน्हุริยํ น อุปปञ्चิสฺสติ ตสฺส ตตถ
 อุปेกขิน्हุริยํ น อุปปञ्चิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ ยา จ อิตถิโย เอเตเนว गावन्
 गतिञ्च भवे तस्यैतद्वा उपेक्षाय उपपञ्चित्वा परिनिพपयिस्सन्ति
 तेस्सं तत्तถ पुरิस्สิน्हุริยं न उपपञ्चिस्सติ, โน จ तेस्सं तत्तถ
 อุปेกขิน्हุริยं น उपปञ्चิสฺสติ. पञ्चिमगविकानं अस्सण्णस्सत्तทานं
 ยา จ อิตถิโย เอเตเนว गावन् गतिञ्च भवे तस्यैतद्वा सोमनस्सเ
 उपปञ्चित्वा परिनिพพยิสฺสन्ति तेस्सं तत्तถ ปุริสสิน्हุริยญ
 न उपपञ्चिस्सति उपेกขิน्हุริยญจ न उपपञ्चिस्सति.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุปेกขิน्हุริยํ น อุปปञ्चิสฺสติ
 ตสฺส ตตถ ปุริสสิน्हุริยํ น อุปปञ्चิสฺสตีติ?

เย ปุริสา เอเตเนว गावन् गतिञ्च भवे तस्यैतद्वा
 सोमनस्सเ उपปञ्चित्वा परिनिพพยิสฺสन्ति तेस्सं तत्तถ

อุปกะชินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ปุริสินทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ. ปจฺฉิมภวีกานํ อสฺสณฺสตฺตานํ ยา จ อิตฺถิโย
 เอเตเนว ภาเวน กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา โสมนสฺเสน อุปฺปชฺชิตฺวา
 ปรีนิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ ตตฺถ อุปกะชินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ปุริสินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส ยตฺถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 สทฺธิทริยํ...เป... ปญฺณทริยํ...เป... มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ ยา จ อิตฺถิโย เอเตเนว ภาเวน
 กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ ตตฺถ ปุริสินทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.
 ปจฺฉิมภวีกานํ อสฺสณฺสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ ปุริสินทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ มนินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน ยตฺถ มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (ปุริสินทริยมฺลกั)

๓๓๐.(ก) ยสฺส ยตฺถ จีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 โสมนสฺสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ โสมนสฺสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส ตตฺถ จีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยสส จิตตสส อนนตรา อุเปกขาสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ อสญฺญสฺสตาณํ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสสินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ จีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.
 ปจฺฉิมจิตตสมํคิณํ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 จีวิตินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ก) ยสส ยตฺถ จีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสส วา ปน ยตฺถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส ตตฺถ จีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยสส จิตตสส อนนตรา โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ อสญฺญสฺสตาณํ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ จีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.
 ปจฺฉิมจิตตสมํคิณํ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 จีวิตินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสส ยตฺถ จีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 สทฺธิทริยํ...เป... ปญฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

ยสส วา ปน ยตฺถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 จีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อสถุสตุตตานํ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ,
 โน จ เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. ปจฺฉิมจิตฺตสมํคิโน
 เตสํ ตตถ มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ชีวิตินฺทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ. (ชีวิตินฺทริยมูลกํ)

๓๓๑.(ก) ยสฺส ยตถ โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อุเปกฺขาสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ เตสํ ตตถ โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ,
 โน จ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.
 ปจฺฉิมจิตฺตสมํคิโน อสถุสตุตตานํ เตสํ ตตถ โสมนสฺสินฺทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส ตตถ โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ
 เตสํ ตตถ โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. ปจฺฉิมจิตฺตสมํคิโน
 อสถุสตุตตานํ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 โสมนสฺสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส ยตถ โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
 สทฺธิทริยํ...เป... ปญฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยสส จิตตสส อนนตรา อุเปกขาสมฺปยุตฺตปจฉิมจิตฺตํ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ
 เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. ปจฉิมจิตตสมํคิณํ
 อสณฺณสत्ตตานํ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสส วา ปน ยตฺถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (โสมนสฺสินฺทริยมูลกํ)

๓๓๒. ยสส ยตฺถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 สทฺธิทริยํ...เป... ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ยสส จิตตสส อนนตรา โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฉิมจิตฺตํ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ
 เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. ปจฉิมจิตตสมํคิณํ
 อสณฺณสत्ตตานํ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสส วา ปน ยตฺถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (อุเปกฺขินฺทริยมูลกํ)

๓๓๓. ยสฺส ยตถ สทฺธินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 ปณฺณทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 สทฺธินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (สทฺธินฺทริยมฺลกํ)

๓๓๔.(ก) ยสฺส ยตถ ปณฺณทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ตสฺส ตตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ตสฺส ตตถ ปณฺณทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (ปณฺณทริยมฺลกํ)

(๔) ปจฺจุปฺปนฺนาตีตฺวาโร

(ก) อนฺุโลมปฺกฺคโล

๓๓๕.(ก) ยสฺส จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส โสติณฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถาตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน โสติณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส จกฺขุณฺทริยํ
 อุปฺปชฺชตีติ?

สพเพสํ จวนตํ อจกขุกันํ อุปปชชนตํ เตสํ โสติณทริยํ
 อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ จกขุณทริยํ อุปปชชติ. สจกขุกันํ
 อุปปชชนตํ เตสํ โสติณทริยณจ อุปปชชิตถ จกขุณทริยณจ
 อุปปชชติ.

(ก) ยสส จกขุณทริยํ อุปปชชติ ตสส ฆานินทริยํ
 อุปปชชิตถาติ?

อามนตา.

(ข) ยสส วา ปน ฆานินทริยํ อุปปชชิตถ ตสส จกขุณทริยํ
 อุปปชชติ?

สพเพสํ จวนตํ อจกขุกันํ อุปปชชนตํ เตสํ ฆานินทริยํ
 อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ จกขุณทริยํ อุปปชชติ. สจกขุกันํ
 อุปปชชนตํ เตสํ ฆานินทริยณจ อุปปชชิตถ จกขุณทริยณจ
 อุปปชชติ.

ยสส จกขุณทริยํ อุปปชชติ ตสส อิตถินทริยํ...เป...
 ปุริสินทริยํ อุปปชชิตถาติ?

อามนตา.

ยสส วา ปน ปุริสินทริยํ อุปปชชิตถ ตสส จกขุณทริยํ
 อุปปชชติ?

สพเพสํ จวนตํ อจกขุกันํ อุปปชชนตํ เตสํ ปุริสินทริยํ
 อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ จกขุณทริยํ อุปปชชติ.

สจกขุกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ปุริสินทริยญจ อุปปชชิตถ
จกขุนทริยญจ อุปปชชติ.

(ก) ยสส จกขุนทริยํ อุปปชชติ ตสส ชีวิตินทริยํ
อุปปชชิตถาติ?

อามนตา.

(ข) ยสส วา ปน ชีวิตินทริยํ อุปปชชิตถ ตสส จกขุนทริยํ
อุปปชชติตี?

สพเพสํ จวนตานํ อจกขุกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ชีวิตินทริยํ
อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ จกขุนทริยํ อุปปชชติ. สจกขุกานํ
อุปปชชนตานํ เตสํ ชีวิตินทริยญจ อุปปชชิตถ จกขุนทริยญจ
อุปปชชติ.

ยสส จกขุนทริยํ อุปปชชติ ตสส โสมนสสินทริยํ...เป...
อุเปกخينทริยํ อุปปชชิตถาติ?

อามนตา.

ยสส วา ปน อุเปกخينทริยํ อุปปชชิตถ ตสส จกขุนทริยํ
อุปปชชติตี?

สพเพสํ จวนตานํ อจกขุกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ
อุเปกخينทริยํ อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ จกขุนทริยํ อุปปชชติ.
สจกขุกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ อุเปกخينทริยญจ อุปปชชิตถ
จกขุนทริยญจ อุปปชชติ.

ยสส จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส สทฺธิณฺทริยํ...เป...
ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสส วา ปน มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส จกฺขุณฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ?

สพฺเพสํ จวนฺตानํ อจกฺขุกันํ อุปฺปชฺชนฺตानํ เตสํ มนินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. สจกฺขุกันํ
อุปฺปชฺชนฺตानํ เตสํ มนินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ จกฺขุณฺทริยญจ
อุปฺปชฺชติ. (จกฺขุณฺทริยมูลก)

๓๓๖. ยสส ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส อิตฺถินฺทริยํ...เป...
ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสส วา ปน ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ฆานินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ?

สพฺเพสํ จวนฺตानํ อฆานกันํ อุปฺปชฺชนฺตानํ เตสํ ปุริสินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. สฆานกันํ
อุปฺปชฺชนฺตानํ เตสํ ปุริสินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ ฆานินฺทริยญจ
อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ชีวิตินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ฆานินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชติตี?

สพฺเพสํ จวนฺตानํ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตानํ เตสํ ชีวิตินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. สฆานกานํ
 อุปฺปชฺชนฺตानํ เตสํ ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ ฆานินฺทริยญฺจ
 อุปฺปชฺชติ.

ยสฺส ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส โสมนสฺสสินฺทริยํ...เป...
 อุเปกฺชินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน อุเปกฺชินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ฆานินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชติตี?

สพฺเพสํ จวนฺตानํ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตानํ เตสํ
 อุเปกฺชินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ.
 สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตानํ เตสํ อุเปกฺชินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ
 ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

ยสฺส ฆานินฺทริยํ อุปปชชติ ตสฺส สทฺธิทริยํ...เป...
 ปณฺณทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปปชชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ อุปปชชิตถ ตสฺส ฆานินฺทริยํ
 อุปปชชิตฺติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานิ อฆานกานํ อุปปชชุตานํ เตสํ มนินฺทริยํ
 อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ ฆานินฺทริยํ อุปปชชติ. สฆานกานํ
 อุปปชชุตานํ เตสํ มนินฺทริยญจ อุปปชชิตถ ฆานินฺทริยญจ
 อุปปชชติ. (ฆานนทริยมูลก)

๓๓๗.(ก) ยสฺส อิตฺถินฺทริยํ อุปปชชติ ตสฺส ปุริสินฺทริยํ
 อุปปชชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ปุริสินฺทริยํ อุปปชชิตถ ตสฺส อิตฺถินฺทริยํ
 อุปปชชิตฺติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานิ น อิตฺถินํ อุปปชชุตานํ เตสํ ปุริสินฺทริยํ
 อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ อิตฺถินฺทริยํ อุปปชชติ. อิตฺถินํ
 อุปปชชุตินํ ตาสํ ปุริสินฺทริยญจ อุปปชชิตถ อิตฺถินฺทริยญจ
 อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ชีวิตินทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส อิตฺถินทริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

สพฺเพสํ จวนฺตานิ น อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ชีวิตินทริยํ
อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชติ. อิตฺถินํ
อุปฺปชฺชนฺตินํ ตาสํ ชีวิตินทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ อิตฺถินทริยญฺจ
อุปฺปชฺชติ.

ยสฺส อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส โสมนสฺสสินทริยํ...เป...
อุเปกฺขินทริยํ...เป... สทฺธิทริยํ...เป... ปณฺณินทริยํ...เป... มนินทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน มนินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส อิตฺถินทริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

สพฺเพสํ จวนฺตานิ น อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ มนินทริยํ
อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชติ. อิตฺถินํ
อุปฺปชฺชนฺตินํ ตาสํ มนินทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ อิตฺถินทริยญฺจ
อุปฺปชฺชติ. (อิตฺถินทริยมฺมลก)

๓๓๘.(ก) ยสฺส ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ชีวิตินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ปุริสินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ น ปุริสานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ชีวิตินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. ปุริสานํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ ปุริสินฺทริยญฺจ
อุปฺปชฺชติ.

ยสฺส ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส โสมนสฺสินฺทริยํ...เป...
อุเปกฺขินฺทริยํ...เป... สหุสินฺทริยํ...เป... ปณฺณินฺทริยํ...เป...
มณินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน มณินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ปุริสินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติตี?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ น ปุริสานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ มณินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. ปุริสานํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ มณินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ ปุริสินฺทริยญฺจ
อุปฺปชฺชติ. (ปุริสินฺทริยมูลกั)

๓๓๙.(ก) ยสฺส ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส โสมนสฺสสินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ
 ตสฺส ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตानํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ เตสํ
 โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ.
 สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตानํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ
 โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

ยสฺส ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส อุกฺเปกฺชินฺทริยํ...เป...
 สทฺธิทริยํ...เป... ปญฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ชีวิตินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตानํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ เตสํ
 มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ.
 สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตानํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ
 เตสํ มนินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.
 (ชีวิตินฺทริยมูลกํ)

๓๔๐.(ก) ยสฺส โสมนสฺสอินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส อุเปกฺขินทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
 โสมนสฺสอินทริยํ อุปฺปชฺชติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ โสมนสฺสวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณฺเ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสญฺญสฺตตํ เตสํ
 อุเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ โสมนสฺสอินทริยํ อุปฺปชฺชติ.
 โสมนสฺสเนน อุปฺปชฺชนฺตํ ปวตฺเต โสมนสฺสสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ อุเปกฺขินทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ
 โสมนสฺสอินทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

ยสฺส โสมนสฺสอินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส สทฺธิทริยํ...เป...
 ปญฺณินทริยํ...เป... มนินทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน มนินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส โสมนสฺสอินทริยํ
 อุปฺปชฺชติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ โสมนสฺสวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณฺเ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสญฺญสฺตตํ เตสํ มนินทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ โสมนสฺสอินทริยํ อุปฺปชฺชติ. โสมนสฺสเนน
 อุปฺปชฺชนฺตํ ปวตฺเต โสมนสฺสสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ

เตสํ มนินทริยญจ อุปปชชิตถ โสมนสฺสสินทริยญจ อุปปชชติ.
(โสมนสฺสสินทริยมูลกํ)

๓๔๑.(ก) ยสฺส อุเปกฺขินทริยํ อุปปชชติ ตสฺส สทฺธิณทริยํ
อุปปชชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน สทฺธิณทริยํ อุปปชชิตถ ตสฺส
อุเปกฺขินทริยํ อุปปชชตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ อุเปกฺขาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปปาทกฺขณฺเ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสณฺสตฺตานํ เตสํ สทฺธิณทริยํ
อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ อุเปกฺขินทริยํ อุปปชชติ. อุเปกฺขาย
อุปปชชฺชนฺตานํ ปวตฺเต อุเปกฺขาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปปาทกฺขณฺเ
เตสํ สทฺธิณทริยญจ อุปปชชิตถ อุเปกฺขินทริยญจ อุปปชชติ.

ยสฺส อุเปกฺขินทริยํ อุปปชชติ ตสฺส ปณฺณินทริยํ...เป...
มนินทริยํ อุปปชชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน มนินทริยํ อุปปชชิตถ ตสฺส อุเปกฺขินทริยํ
อุปปชชตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ อุเปกฺขาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปปาทกฺขณฺเ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสณฺสตฺตานํ เตสํ มนินทริยํ
อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ อุเปกฺขินทริยํ อุปปชชติ. อุเปกฺขาย

อุปปชชนฺตานํ ปวตฺเต อูปะกขาสมปยุตฺตจิตฺตสฺส อูปาทกฺขณ
 เตสํ มนินฺทริยญฺจ อูปปชชิตถ อูปะกخينฺทริยญฺจ อูปปชชติ.
 (อูปะกخينฺทริยมฺลกั)

๓๔๒.(ก) ยสฺส สทฺธินฺทริยํ อูปปชชติ ตสฺส ปณฺณินฺทริยํ
 อูปปชชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ปณฺณินฺทริยํ อูปปชชิตถ ตสฺส สทฺธินฺทริยํ
 อูปปชชตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณ สทฺธาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อูปาทกฺขณ นโรธสฺมาปฺนฺนํ อสณฺณสฺตตํ เตสํ ปณฺณินฺทริยํ
 อูปปชชิตถ, โน จ เตสํ สทฺธินฺทริยํ อูปปชชติ. สเหตุกานํ
 อูปปชชนฺตานํ ปวตฺเต สทฺธาสมปยุตฺตจิตฺตสฺส อูปาทกฺขณ
 เตสํ ปณฺณินฺทริยญฺจ อูปปชชิตถ สทฺธินฺทริยญฺจ อูปปชชติ.

(ก) ยสฺส สทฺธินฺทริยํ อูปปชชติ ตสฺส มนินฺทริยํ
 อูปปชชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ อูปปชชิตถ ตสฺส สทฺธินฺทริยํ
 อูปปชชตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณ สทฺธาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อูปาทกฺขณ นโรธสฺมาปฺนฺนํ อสณฺณสฺตตํ เตสํ มนินฺทริยํ

อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ สหอินทริยํ อุปปชชติ. สเหตุกานํ
 อุปปชชนฺตานํ ปวตฺเต สหธาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปปาทกฺขณฺเต เตสํ
 มนินทริยญฺจ อุปปชชิตถ สหอินทริยญฺจ อุปปชชติ.
 (สหอินทริยมูลกํ)

๓๔๓.(ก) ยสฺส ปณฺณินทริยํ อุปปชชติ ตสฺส มนินทริยํ
 อุปปชชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน มนินทริยํ อุปปชชิตถ ตสฺส ปณฺณินทริยํ
 อุปปชชตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณฺเต ญาณวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปปาทกฺขณฺเต นิโรธสฺมาปนฺนํ อสฺสยสฺสตาณํ เตสํ มนินทริยํ
 อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ ปณฺณินทริยํ อุปปชชติ.
 ญาณสมฺปยุตฺตํ อุปปชชนฺตานํ ปวตฺเต ญาณสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปปาทกฺขณฺเต เตสํ มนินทริยญฺจ อุปปชชิตถ ปณฺณินทริยญฺจ
 อุปปชชติ. (ปณฺณินทริยมูลกํ)

(ข) อนฺโหลมโสภาโส

๓๔๔. ยตถ จกฺขณฺทริยํ อุปปชชติ ตตถ โสติณทริยํ
 อุปปชชิตถาติ?...เป....

(ค) อนุโลมบุคคลโลกาสา

๓๔๕.(ก) ยสส ยตถ จกฺขุณฺหริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
โสติณฺหริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขุณฺหริยํ อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ตตถ โสติณฺหริยํ อุปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ สจกฺขุกานํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขุณฺหริยญฺจ อุปฺปชฺชติ โสติณฺหริยญฺจ
อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ โสติณฺหริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
จกฺขุณฺหริยํ อุปฺปชฺชติตี?

ปญฺจวโถการา จวนฺตานํ อจกฺขุกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตถ โสติณฺหริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขุณฺหริยํ
อุปฺปชฺชติ. สจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ โสติณฺหริยญฺจ
อุปฺปชฺชิตถ จกฺขุณฺหริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสส ยตถ จกฺขุณฺหริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ ฆานินฺหริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

รूपาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขุณฺหริยํ อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ตตถ ฆานินฺหริยํ อุปฺปชฺชิตถ. สจกฺขุกานํ กามาวจรํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขุณฺหริยญฺจ อุปฺปชฺชติ ฆานินฺหริยญฺจ
อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชตีติ?

กามาวจรา จวนฺตานิ อจกฺขุกันํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานิ
เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขณฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ. สจกฺขุกันํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ตตถ
ฆานินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ จกฺขณฺทริยญจ อุปฺปชฺชติ.

ยสฺส ยตถ จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ อิตฺถินฺทริยํ...
เป... ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ตตถ จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. สจกฺขุกันํ กามาวจโร
อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ตตถ จกฺขณฺทริยญจ อุปฺปชฺชติ ปุริสินฺทริยญจ
อุปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส วา ปน ยตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชตีติ?

กามาวจรา จวนฺตานิ อจกฺขุกันํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานิ
เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขณฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ. สจกฺขุกันํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ตตถ
ปุริสินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ จกฺขณฺทริยญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ ชีวิตินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทธาวาส อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ จกขุนทริยํ อุปปชชติ,
โน จ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชิตถ. อิตเรสํ สจกขูกานํ
อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ จกขุนทริยญจ อุปปชชติ ชีวิตินทริยญจ
อุปปชชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชิตถ ตสฺส ตตถ
จกขุนทริยํ อุปปชชติตี?

สพเพสํ จวนฺตานํ อจกขูกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ
ชีวิตินทริยํ อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ จกขุนทริยํ อุปปชชติ.
สจกขูกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยญจ อุปปชชิตถ
จกขุนทริยญจ อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกขุนทริยํ อุปปชชติ ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสินทริยํ อุปปชชิตถาติ?

สุทธาวาส อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ จกขุนทริยํ อุปปชชติ,
โน จ เตสํ ตตถ โสมนสฺสินทริยํ อุปปชชิตถ. อิตเรสํ สจกขูกานํ
อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ จกขุนทริยญจ อุปปชชติ
โสมนสฺสินทริยญจ อุปปชชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสินทริยํ อุปปชชิตถ
ตสฺส ตตถ จกขุนทริยํ อุปปชชติตี?

ปญจโวการา จวนฺตานํ อจกขูกานํ กามาวจรํ อุปปชชนตานํ
เตสํ ตตถ โสมนสฺสินทริยํ อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ

จกฺขุนทริยํ อุปฺปชฺชติ. สจกฺขกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
โสมนสฺสสินทริยญฺจ อุปฺปชฺชติถ จกฺขุนทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุนทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
อุเปกฺخينทริยํ อุปฺปชฺชติถาติ?

สุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขุนทริยํ อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺخينทริยํ อุปฺปชฺชติถ. อิตเรสํ สจกฺขกานํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขุนทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
อุเปกฺخينทริยญฺจ อุปฺปชฺชติถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺخينทริยํ อุปฺปชฺชติถ
ตสฺส ตตฺถ จกฺขุนทริยํ อุปฺปชฺชติถิ?

ปลฺลวโถการา จวนฺตานํ อจกฺขกานํ กามาวจรี อุปฺปชฺชนฺตานํ
อรูปานํ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺخينทริยํ อุปฺปชฺชติถ, โน จ เตสํ ตตฺถ
จกฺขุนทริยํ อุปฺปชฺชติ. สจกฺขกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
อุเปกฺخينทริยญฺจ อุปฺปชฺชติถ จกฺขุนทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุนทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ สทฺธิณทริยํ
อุปฺปชฺชติถาติ?

สุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขุนทริยํ อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ตตฺถ สทฺธิณทริยํ อุปฺปชฺชติถ. อิตเรสํ สจกฺขกานํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขุนทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ สทฺธิณทริยญฺจ
อุปฺปชฺชติถ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ สทฺธิณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชตีติ?

ปญฺจโวการา จวนฺตานํ อจกฺขกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
อรูปานํ เตสํ ตตถ สทฺธิณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ
จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. สจกฺขกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
สทฺธิณฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ จกฺขณฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

ยสส ยตถ จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ ปณฺณินฺทริยํ...
เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

สฺพุทฺธาवासํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ สจกฺขกานํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขณฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ มนินฺทริยญฺจ
อุปฺปชฺชิตถ.

ยสส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชตีติ?

ปญฺจโวการา จวนฺตานํ อจกฺขกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
อรูปานํ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ
จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. สจกฺขกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
มนินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ จกฺขณฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(จกฺขณฺทริยมูลกํ)

๓๔๖. ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
อิตฺถินฺทริยํ...เป... ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ อฆานกานํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ. สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยญจ
อุปฺปชฺชิตถ ฆานินฺทริยญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ ชีวิตินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ.
สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ
ฆานินฺทริยญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปปชชติ ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปปชชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปปชชิตถ
ตสฺส ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปปชชตีติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ อฆานกานํ กามาวจโร อุปปชชฺชานํ
รูปาวจรานํ เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปปชชิตถ, โน จ
เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปปชชติ. สฆานกานํ อุปปชชฺชานํ
เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ อุปปชชิตถ ฆานินฺทริยญฺจ
อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปปชชติ ตสฺส ตตถ
อุเปกฺขินฺทริยํ อุปปชชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปปชชิตถ
ตสฺส ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปปชชตีติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ อฆานกานํ กามาวจโร อุปปชชฺชานํ
รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปปชชิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปปชชติ. สฆานกานํ
อุปปชชฺชานํ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปปชชิตถ
ฆานินฺทริยญฺจ อุปปชชติ.

ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ สทฺธิทฺธิยํ...
 เป... ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

กามาวจรา จวนฺตานํ อฆานกานํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
 รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
 โน จ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. สฆานกานํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ มนินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ ฆานินฺทริยญจ
 อุปฺปชฺชติ. (ฆานินฺทริยมฺมูลกํ)

๓๔๗.(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

กามาวจรา จวนฺตานํ น อิตฺถินํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
 เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชติ. อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตํ ตาสํ ตตถ ปุริสินฺทริยญจ
 อุปฺปชฺชิตถ อิตฺถินฺทริยญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ น อิตฺถินํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตฺถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตินํ
ตาสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ อิตฺถินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตฺถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ น อิตฺถินํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
รูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ
เตสํ ตตฺถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตินํ ตาสํ ตตฺถ
โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ อิตฺถินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

ยสฺส ยตถ อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ อุเปกฺขินทริยํ...
 เป... สทฺธิทริยํ...เป... ปณฺณทริยํ...เป... มนินทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ น อิตฺถินํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
 รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ มนินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
 โน จ เตสํ ตตถ อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชติ. อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตํ
 ตาสํ ตตถ มนินทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ อิตฺถินทริยญจ อุปฺปชฺชติ.
 (อิตฺถินทริยมูลก)

๓๔๘.(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ น ปุริสํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
 รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
 โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชติ. ปุริสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
 เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ ปุริสินทริยญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติถ
ตสฺส ตตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

กามาวจรา จวนฺตานํ น ปุริสานํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
รูปาวจรานํ เตสํ ตตถ โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติถ, โน จ
เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. ปุริสานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตถ โสมนสฺสินฺทริยญจ อุปฺปชฺชติถ ปุริสินฺทริยญจ
อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติถาติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติถ
ตสฺส ตตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

กามาวจรา จวนฺตานํ น ปุริสานํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติถ,
โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. ปุริสานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยญจ อุปฺปชฺชติถ ปุริสินฺทริยญจ อุปฺปชฺชติ.

ยสฺส ยตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ สทฺธิณฺทริยํ...
 เป... ปญฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ น ปุริสานํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
 รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
 โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. ปุริสานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
 เตสํ ตตถ มนินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ ปุริสินฺทริยญจ อุปฺปชฺชติ.
 (ปุริสินฺทริยมูลกํ)

๓๔๙.(ก) ยสฺส ยตถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ อุปฺปตฺติจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ อสณฺณสत्ตํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ
 โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ จตุโวการํ ปญจโวการํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ตตถ
 ชีวิตินฺทริยญจ อุปฺปชฺชติ โสมนสฺสินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ
 ตสฺส ตตถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ?

จตุโวการา ปณจโวการา จวนตานํ ปวตเต จิตตสส
 ฆงคกขณ เตสํ ตตถ โสมนสสินทริยํ อุปปชชิตถ, โน จ
 เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชติ. จตุโวการํ ปณจโวการํ
 อุปปชชนตานํ ปวตเต จิตตสส อุปปาทกขณ เตสํ ตตถ
 โสมนสสินทริยญจ อุปปชชิตถ ชีวิตินทริยญจ อุปปชชติ.

(ก) ยสส ยตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชติ ตสส ตตถ
 อุเปกชินทริยํ อุปปชชิตถาติ?

สุทธาราวสํ อุปปชชนตานํ อสณณสตุตํ อุปปชชนตานํ
 เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ อุเปกชินทริยํ
 อุปปชชิตถ. อิตเรสํ จตุโวการํ ปณจโวการํ อุปปชชนตานํ ปวตเต
 จิตตสส อุปปาทกขณ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยญจ อุปปชชติ
 อุเปกชินทริยญจ อุปปชชิตถ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ อุเปกชินทริยํ อุปปชชิตถ ตสส
 ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชติ?

จตุโวการา ปณจโวการา จวนตานํ ปวตเต จิตตสส
 ฆงคกขณ เตสํ ตตถ อุเปกชินทริยํ อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ
 ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชติ. จตุโวการํ ปณจโวการํ อุปปชชนตานํ
 ปวตเต จิตตสส อุปปาทกขณ เตสํ ตตถ อุเปกชินทริยญจ
 อุปปชชิตถ ชีวิตินทริยญจ อุปปชชติ.

ยสฺส ยตถ ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ สทฺธิทริยํ...
 เป... ปณฺณทริยํ...เป... มนินทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

สฺพุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ อสณฺณสฺสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
 เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ มนินทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ จตุวโถการํ ปณฺจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
 มนินทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชตีติ?

จตุวโถการา ปณฺจวโถการา จวฺนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส
 ภงฺคกฺขณเณ เตสํ ตตถ มนินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ
 ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชติ. จตุวโถการํ ปณฺจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
 ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตถ มนินทริยญฺจ
 อุปฺปชฺชิตถ ชีวิตินทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ. (ชีวิตินทริยมูลกํ)

๓๕๐. ยสฺส ยตถ โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 อุเปกฺขินทริยํ...เป... สทฺธิทริยํ...เป... ปณฺณทริยํ...เป... มนินทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชตีติ?

สพเพส จิตตสส ภงคกขณ โสมนสสวิปปยุตตจิตตสส
 อุปปาทกขณ เตสํ ตตถ มนินทริยํ อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ
 ตตถ โสมนสสินทริยํ อุปปชชติ. โสมนสเสน อุปปชชนตานํ
 ปวตเต โสมนสสสมปยุตตจิตตสส อุปปาทกขณ เตสํ ตตถ
 มนินทริยญจ อุปปชชิตถ โสมนสสินทริยญจ อุปปชชติ.
 (โสมนสสินทริยมูลก)

๓๕๑.(ก) ยสส ยตถ อุเปกขินทริยํ อุปปชชติ ตสส ตตถ
 สทธิทริยํ อุปปชชิตถาติ?

สทุธาวาสํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ อุเปกขินทริยํ อุปปชชติ,
 โน จ เตสํ ตตถ สทธิทริยํ อุปปชชิตถ. อิตเรสํ อุเปกขาย
 อุปปชชนตานํ ปวตเต อุเปกขาสมปยุตตจิตตสส อุปปาทกขณ
 เตสํ ตตถ อุเปกขินทริยญจ อุปปชชติ สทธิทริยญจ อุปปชชิตถ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ สทธิทริยํ อุปปชชิตถ ตสส ตตถ
 อุเปกขินทริยํ อุปปชชตีติ?

สพเพส จิตตสส ภงคกขณ อุเปกขาวิปปยุตตจิตตสส
 อุปปาทกขณ เตสํ ตตถ สทธิทริยํ อุปปชชิตถ, โน จ
 เตสํ ตตถ อุเปกขินทริยํ อุปปชชติ. อุเปกขาย อุปปชชนตานํ
 ปวตเต อุเปกขาสมปยุตตจิตตสส อุปปาทกขณ เตสํ ตตถ
 สทธิทริยญจ อุปปชชิตถ อุเปกขินทริยญจ อุปปชชติ.

ยสฺส ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ,
 โน จ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ อุเปกฺขาย
 อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต อุเปกฺขาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณ
 เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ มนินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณ อุเปกฺขาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ
 เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ
 ปวตฺเต อุเปกฺขาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณ เตสํ ตตถ
 มนินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.
 (อุเปกฺขินฺทริยมูลกํ)

๓๕๒.(ก) ยสฺส ยตถ สทฺธินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 ปณฺณินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ สทฺธินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ,
 โน จ เตสํ ตตถ ปณฺณินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ สเหตุกานํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต สทฺธาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณ
 เตสํ ตตถ สทฺธินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ ปณฺณินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปณฺณิหริยํ อูปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ สหฺธิหริยํ อูปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ สหฺธาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อูปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตถ ปณฺณิหริยํ อูปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ สหฺธิหริยํ อูปฺปชฺชติ. สเหตุกานํ อูปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต สหฺธาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อูปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตถ ปณฺณิหริยญฺจ อูปฺปชฺชิตถ สหฺธิหริยญฺจ อูปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ สหฺธิหริยํ อูปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ มนินฺหริยํ อูปฺปชฺชิตถาติ?

สฺหฺธาวาสํ อูปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ สหฺธิหริยํ อูปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ มนินฺหริยํ อูปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ สเหตุกานํ อูปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต สหฺธาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อูปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตถ สหฺธิหริยญฺจ อูปฺปชฺชติ มนินฺหริยญฺจ อูปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺหริยํ อูปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ สหฺธิหริยํ อูปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ สหฺธาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อูปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตถ มนินฺหริยํ อูปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ สหฺธิหริยํ อูปฺปชฺชติ. สเหตุกานํ อูปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต สหฺธาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อูปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตถ

มณินทริยลจ อุปปชชิตถ สทณินทริยลจ อุปปชชติ.

(สทณินทริยมูลก)

๓๕๓.(ก) ยสฺส ยตถ ปณณินทริยํ อุปปชชติ ตสฺส ตตถ
มณินทริยํ อุปปชชิตถาติ?

สฺพุทฺธาวาสํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ปณณินทริยํ อุปปชชติ,
โน จ เตสํ ตตถ มณินทริยํ อุปปชชิตถ. อิตเรสํ
ถาณสมฺปยุตฺตานํ อุปปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต ถาณสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตถ ปณณินทริยลจ อุปปชชติ มณินทริยลจ
อุปปชชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มณินทริยํ อุปปชชิตถ ตสฺส ตตถ
ปณณินทริยํ อุปปชชตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเ ถาณวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตถ มณินทริยํ อุปปชชิตถ, โน จ
เตสํ ตตถ ปณณินทริยํ อุปปชชติ. ถาณสมฺปยุตฺตานํ
อุปปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต ถาณสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ
เตสํ ตตถ มณินทริยลจ อุปปชชิตถ ปณณินทริยลจ อุปปชชติ.
(ปณณินทริยมูลก)

(ข) ปจจณีกบุคคลโ

๓๕๔.(ก) ยสส จกขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส โสติณฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสส วา ปน โสติณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
จกขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

นตถิ.

(ก) ยสส จกขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ฆานินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสส วา ปน ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
จกขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

นตถิ.

ยสส จกขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส อิตถินฺทริยํ...เป...
ปฺริสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

ยสส วา ปน ปฺริสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส จกขุณฺทริยํ
น อุปฺปชฺชตีติ?

นตถิ.

(ก) ยสฺส จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ชีวิตินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

นตถิ.

ยสฺส จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส โสมนสฺสสินฺทริยํ...เป...
อุเปกฺชินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส วา ปน อุเปกฺชินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส จกฺขุนฺทริยํ
น อุปฺปชฺชตีติ?

นตถิ.

ยสฺส จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส สทฺธิณฺทริยํ...เป...
ปญฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

อุปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส จกฺขุนฺทริยํ
น อุปฺปชฺชตีติ?

นตถิ...เป....

๓๕๕.(ก) ยสฺส ปณฺณิหฺนฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส มนินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิตฺถาติ?

อุปฺปชฺชิตฺถ.

(ข) ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส
ปณฺณิหฺนฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

นตฺถิ.

(ง) ปจฺจนีโกโสภาโส

๓๕๖. ยตฺถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตตฺถ โสติณฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิตฺถาติ?...เป....

(จ) ปจฺจนีภุคฺคโลกาสา

๓๕๗.(ก) ยสฺส ยตฺถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
โสติณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตฺถาติ?

ปญฺจโวการา จวนฺตานิ อจกฺขุกันํ กามาจฺจํ อุปฺปชฺชนฺตานิ
เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ โสติณฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิตฺถ. สุตฺถาวาเส ปรีนิพฺพนฺตานิ อสณฺณสฺสทฺตานิ อรูปานิ
เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ โสติณฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชิตฺถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ โสติณฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตฺถ
ตสฺส ตตฺถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

สุทฐาวาสี อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ โสติณทริยํ
 น อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ จกขุนทริยํ น อุปปชชติ.
 สุทฐาวาเส ปรีนิพพนตานํ อสณณสตตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ
 โสติณทริยณจ น อุปปชชิตถ จกขุนทริยณจ น อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกขุนทริยํ น อุปปชชติ ตสฺส ตตถ
 ฆานินทริยํ น อุปปชชิตถาติ?

กามาวจรา จวนตานํ อจกขุกานํ กามาวจโร อุปปชชนตานํ
 เตสํ ตตถ จกขุนทริยํ น อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ ฆานินทริยํ
 น อุปปชชิตถ. รูปาวจรา จวนตานํ อสณณสตตานํ อรูปานํ
 เตสํ ตตถ จกขุนทริยณจ น อุปปชชติ ฆานินทริยณจ
 น อุปปชชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆานินทริยํ น อุปปชชิตถ
 ตสฺส ตตถ จกขุนทริยํ น อุปปชชติ?

รูปาวจโร อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ ฆานินทริยํ
 น อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ จกขุนทริยํ น อุปปชชติ.
 รูปาวจรา จวนตานํ อสณณสตตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ
 ฆานินทริยณจ น อุปปชชิตถ จกขุนทริยณจ น อุปปชชติ.

ยสฺส ยตถ จกขุนทริยํ น อุปปชชติ ตสฺส ตตถ
 อิตถินทริยํ...เป... ปุริสินทริยํ น อุปปชชิตถาติ?

กามาวจรา จวนตานํ อจกขุگانํ กามาวจโร อุปปชชนตานํ
 เตสํ ตตถ จกขุณฺทริยํ น อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ
 น อุปปชชติถ. รูปาวจรา จวนตานํ อสณฺณสตฺตานํ อรูปานํ
 เตสํ ตตถ จกขุณฺทริยญจ น อุปปชชติ ปุริสินฺทริยญจ
 น อุปปชชติถ.

ยสฺส วา ปน ยตถ ปุริสินฺทริยํ น อุปปชชติถ ตสฺส ตตถ
 จกขุณฺทริยํ น อุปปชชติตี?

รูปาวจโร อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ
 น อุปปชชติถ, โน จ เตสํ ตตถ จกขุณฺทริยํ น อุปปชชติ.
 รูปาวจรา จวนตานํ อสณฺณสตฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ
 ปุริสินฺทริยญจ น อุปปชชติถ จกขุณฺทริยญจ น อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกขุณฺทริยํ น อุปปชชติ ตสฺส ตตถ
 ชีวิตินฺทริยํ น อุปปชชติถาตี?

สพฺเพสํ จวนตานํ อจกขุگانํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ
 จกขุณฺทริยํ น อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยํ
 น อุปปชชติถ. สหฺธาวาเส ปรีนิพฺพนตานํ เตสํ ตตถ
 จกขุณฺทริยญจ น อุปปชชติ ชีวิตินฺทริยญจ น อุปปชชติถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปปชชติถ
 ตสฺส ตตถ จกขุณฺทริยํ น อุปปชชติตี?

สทุธาวาสํ อุปปชฺชนตานํ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ
 น อุปปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปปชฺชติ.
 สทุธาวาเส ปรีนินฺทพฺพนตานํ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยญจ
 น อุปปชฺชิตถ จกฺขุณฺทริยญจ น อุปปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปปชฺชิตถาติ?

ปญจโวการา จวนฺตานํ อจกฺขุกานํ กามาจจํ อุปปชฺชนตานํ
 เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
 โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปปชฺชิตถ. สทุธาวาเส ปรีนินฺทพฺพนตานํ
 อสญฺญสฺสตตานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺทริยญจ น อุปปชฺชติ
 โสิตินฺทริยญจ น อุปปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปปชฺชิตถ
 ตสฺส ตตฺถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปปชฺชติ?

สทุธาวาสํ อุปปชฺชนตานํ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสสินฺทริยํ
 น อุปปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปปชฺชติ.
 สทุธาวาเส ปรีนินฺทพฺพนตานํ อสญฺญสฺสตตานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ
 โสมนสฺสสินฺทริยญจ น อุปปชฺชิตถ จกฺขุณฺทริยญจ น อุปปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 อุปฺเพกฺชินฺทริยํ น อุปปชฺชิตถาติ?

ปลงโจวการา จวนตาน์ อจกขุกาน์ กามาวจร์ อุปปชชนตาน์
 อรูปานัน์ เตส์ ตตถ จกขุณฺทริย์ น อุปปชชติ, โน จ เตส์ ตตถ
 อุเปกขินฺทริย์ น อุปปชชิตถ. สุตธาวาเส ปรีนิพพนตาน์
 อสณฺณสตตาน์ เตส์ ตตถ จกขุณฺทริยญจ น อุปปชชติ
 อุเปกขินฺทริยญจ น อุปปชชิตถ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ อุเปกขินฺทริย์ น อุปปชชิตถ
 ตสฺส ตตถ จกขุณฺทริย์ น อุปปชชตีติ?

สุตธาवासํ อุปปชชนตานัน์ เตส์ ตตถ อุเปกขินฺทริย์
 น อุปปชชิตถ, โน จ เตส์ ตตถ จกขุณฺทริย์ น อุปปชชติ.
 สุตธาวาเส ปรีนิพพนตานัน์ อสณฺณสตตานัน์ เตส์ ตตถ
 อุเปกขินฺทริยญจ น อุปปชชิตถ จกขุณฺทริยญจ น อุปปชชติ.

ยสส ยตถ จกขุณฺทริย์ น อุปปชชติ ตสฺส ตตถ
 สทฺธิทริย์...เป... ปณฺณิทริย์...เป... มนินฺทริย์ น อุปปชชิตถาติ?

ปลงโจวการา จวนตาน์ อจกขุกาน์ กามาวจร์ อุปปชชนตาน์
 อรูปานัน์ เตส์ ตตถ จกขุณฺทริย์ น อุปปชชติ, โน จ เตส์ ตตถ
 มนินฺทริย์ น อุปปชชิตถ. สุตธาวาเส ปรีนิพพนตานัน์
 อสณฺณสตตานัน์ เตส์ ตตถ จกขุณฺทริยญจ น อุปปชชติ
 มนินฺทริยญจ น อุปปชชิตถ.

ยสส วา ปน ยตถ มนินฺทริย์ น อุปปชชิตถ ตสฺส ตตถ
 จกขุณฺทริย์ น อุปปชชตีติ?

สุทฐาวาสี อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ มนินทริย
 น อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ จกขุนทริยํ น อุปปชชติ.
 สุทฐาวาเส ปรีนิพพนตานํ อสณณสตตานํ เตสํ ตตถ
 มนินทริยญจ น อุปปชชิตถ จกขุนทริยญจ น อุปปชชติ.
 (จกขุนทริยมูลกั)

๓๕๘. ยสส ยตถ ฆานินทริยํ น อุปปชชติ ตสส ตตถ
 อิตถินทริยํ...เป... ปุริสินทริยํ น อุปปชชิตถาติ?

กามาจรา จวนตานํ อฆานกานํ กามาจรัง อุปปชชนตานํ
 เตสํ ตตถ ฆานินทริยํ น อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ
 น อุปปชชิตถ. รูปาจรานํ อรูปาจรานํ เตสํ ตตถ
 ฆานินทริยญจ น อุปปชชติ ปุริสินทริยญจ น อุปปชชิตถ.

ยสส วา ปน ยตถ ปุริสินทริยํ น อุปปชชิตถ ตสส ตตถ
 ฆานินทริยํ น อุปปชชตีติ?

อามนตา.

(ก) ยสส ยตถ ฆานินทริยํ น อุปปชชติ ตสส ตตถ
 ชีวิตินทริยํ น อุปปชชิตถาติ?

สพเพสํ จวนตานํ อฆานกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ
 ฆานินทริยํ น อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยํ
 น อุปปชชิตถ. สุทฐาวาสานํ เตสํ ตตถ ฆานินทริยญจ
 น อุปปชชติ ชีวิตินทริยญจ น อุปปชชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินฺทริย์ น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ ฆานินฺทริย์ น อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริย์ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสสินฺทริย์ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ อฆานกานํ กามาวจรี อุปฺปชฺชนฺตานํ
รูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริย์ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ
ตตถ โสมนสฺสสินฺทริย์ น อุปฺปชฺชิตถ. สุกฺทาวาสานํ อสญฺญสฺสตนํ
อรูปานํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ
โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสสินฺทริย์ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
ตตถ ฆานินฺทริย์ น อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริย์ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
อุเปกฺขินฺทริย์...เป... สทฺธินฺทริย์...เป... ปญฺณินฺทริย์...เป... มนินฺทริย์
น อุปฺปชฺชิตถาติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ อฆานกานํ กามาวจรี อุปฺปชฺชนฺตานํ
รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริย์ น อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ตตถ มนินฺทริย์ น อุปฺปชฺชิตถ. สุกฺทาวาสานํ
อสญฺญสฺสตนํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ

มนินทริยมภ จ น อุปปชชิตถ.

ยสส วา ปน ยตถ มนินทริยํ น อุปปชชิตถ ตสส ตตถ
ฆานินทริยํ น อุปปชชิตถ?

อามนตา. (ฆานินทริยมภก)

๓๕๙.(ก) ยสส ยตถ อิตถินทริยํ น อุปปชชติ ตสส ตตถ
ปุริสินทริยํ น อุปปชชิตถาติ?

กามาวจรา จวนตานํ น อิตถีนํ กามาวจโร อุปปชชนตานํ
เตสํ ตตถ อิตถินทริยํ น อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ
ปุริสินทริยํ น อุปปชชิตถ. รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ
อิตถินทริยมภ จ น อุปปชชติ ปุริสินทริยมภ จ น อุปปชชิตถ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ ปุริสินทริยํ น อุปปชชิตถ
ตสส ตตถ อิตถินทริยํ น อุปปชชิตถ?

อามนตา.

(ก) ยสส ยตถ อิตถินทริยํ น อุปปชชติ ตสส ตตถ
ชีวิตินทริยํ น อุปปชชิตถาติ?

กามาวจรา จวนตานํ น อิตถีนํ กามาวจโร อุปปชชนตานํ
รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ อิตถินทริยํ น อุปปชชติ,
โน จ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยํ น อุปปชชิตถ. สุกทาวาसानํ
เตสํ ตตถ อิตถินทริยมภ จ น อุปปชชติ ชีวิตินทริยมภ
จ น อุปปชชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินฺทริย์ น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ อิตฺถินฺทริย์ น อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินฺทริย์ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสสินฺทริย์ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ น อิตฺถินํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
รูปาวจรานํ เตสํ ตตถ อิตฺถินฺทริย์ น อุปฺปชฺชติ, โน จ
เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินฺทริย์ น อุปฺปชฺชิตถ. สุกฺทาวาसानํ
อสญฺญสฺสตฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ
โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสสินฺทริย์ น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ อิตฺถินฺทริย์ น อุปฺปชฺชตีติ?

อามนฺตา.

ยสฺส ยตถ อิตฺถินฺทริย์ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
อุเปกฺขินฺทริย์...เป... สทฺธินฺทริย์...เป... ปณฺณินฺทริย์...เป...
มณินฺทริย์ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ น อิตฺถินํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ อิตฺถินฺทริย์ น อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ตตถ มณินฺทริย์ น อุปฺปชฺชิตถ. สุกฺทาวาसानํ
อสญฺญสฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ

มณินทริยมภ จ น อุปปชชิตถ.

ยสส วา ปน ยตถ มณินทริยํ น อุปปชชิตถ ตสส ตตถ
อิตถินทริยํ น อุปปชชิตถ?

อามนตา. (อิตถินทริยมภก)

๓๖๐.(ก) ยสส ยตถ ปุริสินทริยํ น อุปปชชติ ตสส ตตถ
ชีวิตินทริยํ น อุปปชชิตถาติ?

กามาวจรา จวนตานํ น ปุริสานํ กามาวจโร อุปปชชนตานํ
รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ น อุปปชชติ,
โน จ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยํ น อุปปชชิตถ. สหฐาวาसानํ
เตสํ ตตถ ปุริสินทริยมภ จ น อุปปชชติ ชีวิตินทริยมภ
น อุปปชชิตถ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ ชีวิตินทริยํ น อุปปชชิตถ
ตสส ตตถ ปุริสินทริยํ น อุปปชชิตถ?

อามนตา.

(ก) ยสส ยตถ ปุริสินทริยํ น อุปปชชติ ตสส ตตถ
โสมนสสินทริยํ น อุปปชชิตถาติ?

กามาวจรา จวนตานํ น ปุริสานํ กามาวจโร อุปปชชนตานํ
รูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ น อุปปชชติ, โน จ
เตสํ ตตถ โสมนสสินทริยํ น อุปปชชิตถ. สหฐาวาसानํ
อสญญสตนํ อรูปานํ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยมภ จ น อุปปชชติ

โสมนสฺสสินทฺริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสสินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ ปุริสินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิตฺติ?

อามนฺตา.

ยสฺส ยตถ ปุริสินทฺริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
อุเปกฺขินทฺริยํ...เป... สทฺธิณทฺริยํ...เป... ปณฺณินทฺริยํ...เป...
มณินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

กามาวจรา จวนฺตานิ น ปุริสานิ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานิ
รूपาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ปุริสินทฺริยํ น อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ตตถ มณินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิตถ. สุตฺถาวาสานํ
อสนฺถสฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ ปุริสินทฺริยญจ น อุปฺปชฺชติ
มณินทฺริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส วา ปน ยตถ มณินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ปุริสินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิตฺติ?

อามนฺตา. (ปุริสินทฺริยมฺมูลกํ)

๓๖๑.(ก) ยสฺส ยตถ ชีวิตินทฺริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสสินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

จตุโวการา ปณฺจโวการา จวนฺตานิ ปวตฺเต จิตฺตสฺส
ภงฺกคฺคฺขณฺเต เตสํ ตตถ ชีวิตินทฺริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ
โสมนสฺสสินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิตถ.

สุทธาวาสานํ อุปปตติจิตตสฺส ภงคกฺขณเณ อสณฺณสत्ตา จวนฺตานํ
เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ
ตสฺส ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

สุทธาวาสานํ อุปปตติจิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ อสณฺณสत्ตํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ. สุทธาวาสานํ
อุปปตติจิตตสฺส ภงคกฺขณเณ อสณฺณสत्ตา จวนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ ชีวิตินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

ยสฺส ยตฺถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
อุเปกฺخينฺทริยํ...เป... สทฺธินฺทริยํ...เป... ปณฺณินฺทริยํ...เป...
มณินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.

จตุวโถการา ปณฺจวโถการา จวนฺตานํ ปวตเต จิตตสฺส
ภงคกฺขณเณ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
มณินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ. สุทธาวาสานํ อุปปตติจิตตสฺส
ภงคกฺขณเณ อสณฺณสत्ตา จวนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชติ มณินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

ยสฺส วา ปน ยตฺถ มณินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

สุทธาวาส อุปปชชนตานํ อสณฺณสตตํ อุปปชชนตานํ
 เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ น อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ
 ขีวติณฺทริยํ น อุปปชชติ. สุทธาวาสานํ อุปตติจิตฺตสฺส
 ภงฺคกฺขณเณ อสณฺณสตตฺตา จวนฺตานํ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยญฺจ
 น อุปปชชิตถ ขีวติณฺทริยญฺจ น อุปปชชติ. (ขีวติณฺทริยมูลกํ)

๓๖๒. ยสฺส ยตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปปชชติ ตสฺส ตตฺถ
 อุเปกฺขินฺทริยํ...เป... สทฺธิณฺทริยํ...เป... ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ
 น อุปปชชิตถาติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ โสมนสฺสวิปฺยตฺตจิตฺตสฺส
 อุปาทกฺขณเณ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปปชชติ, โน จ
 เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ น อุปปชชิตถ. สุทธาวาส อุปปชชนตานํ
 อสณฺณสตตฺตานํ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ น อุปปชชติ
 มนินฺทริยญฺจ น อุปปชชิตถ.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ น อุปปชชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปปชชตีติ?

อามนฺตา. (โสมนสฺสสินฺทริยมูลกํ)

๓๖๓.(ก) ยสฺส ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปปชชติ ตสฺส ตตฺถ
 สทฺธิณฺทริยํ น อุปปชชิตถาติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ อุเปกฺขาวิปฺยตฺตจิตฺตสฺส
 อุปาทกฺขณเณ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปปชชติ, โน จ

เตสํ ตตถ สหชินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ. สหฺทาวาสานํ
 อุปฺปตฺติจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ อสณฺณสฺสตาณํ เตสํ ตตถ
 อุเปกฺขินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ สหชินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สหชินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ
 ตสฺส ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

สหฺทาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ สหชินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
 สหฺทาวาสานํ อุปฺปตฺติจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ อสณฺณสฺสตาณํ
 เตสํ ตตถ สหชินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชติ.

ยสฺส ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ อุเปกฺขาวิปฺยตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ
 เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ. สหฺทาวาสานํ
 อุปฺปตฺติจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ อสณฺณสฺสตาณํ เตสํ ตตถ
 อุเปกฺขินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

สุทฐาวาสํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ
 น อุปปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปปชฺชติ.
 สุทฐาวาสานํ อุปปตฺติจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ อสณฺณสฺสทฺตานํ
 เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยญฺจ น อุปปชฺชิตถ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ
 น อุปปชฺชติ. (อุเปกฺขินฺทริยมูลกั)

๓๖๔. ยสฺส ยตถ สทฺธินฺทริยํ น อุปปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 ปญฺญินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปปชฺชิตถาติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ สทฺธาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตฺถ สทฺธินฺทริยํ น อุปปชฺชติ, โน จ
 เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ น อุปปชฺชิตถ. สุทฐาวาสานํ
 อุปปตฺติจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ อสณฺณสฺสทฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 สทฺธินฺทริยญฺจ น อุปปชฺชติ มนินฺทริยญฺจ น อุปปชฺชิตถ.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ น อุปปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 สทฺธินฺทริยํ น อุปปชฺชตีติ?

สุทฐาวาสํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ
 น อุปปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ สทฺธินฺทริยํ น อุปปชฺชติ.
 สุทฐาวาสานํ อุปปตฺติจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ อสณฺณสฺสทฺตานํ
 เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยญฺจ น อุปปชฺชิตถ สทฺธินฺทริยญฺจ
 น อุปปชฺชติ. (สทฺธินฺทริยมูลกั)

๓๖๕.(ก) ยสฺส ยตถ ปณฺณิหริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ มนินฺหริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ ฅาณวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเณ เตสํ ตตถ ปณฺณิหริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ มนินฺหริยํ น อุปฺปชฺชิตถ. สุกฺขาวาसानํ อุปฺปตฺติ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ อสณฺณสฺสตาณํ เตสํ ตตถ ปณฺณิหริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ มนินฺหริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺหริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ ปณฺณิหริยํ น อุปฺปชฺชิตฺติ?

สูกฺขาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตาณํ เตสํ ตตถ มนินฺหริยํ น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ ปณฺณิหริยํ น อุปฺปชฺชติ. สูกฺขาวาसानํ อุปฺปตฺติจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณเณ อสณฺณสฺสตาณํ เตสํ ตตถ มนินฺหริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ ปณฺณิหริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ. (ปณฺณิหริยมฺมลก)

(๕) ปจฺจุปฺปนฺนํ นาคตวโร

(ก) อนุโลมปฺคฺคโล

๓๖๖.(ก) ยสฺส จกฺขุณฺหริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส โสติณฺหริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปณฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตาณํ เย จ อรูปํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตาณํ เตสํ

จกขุนทริย์ อุปปชชติ, โน จ เตสํ โสติณทริย์ อุปปชชิสสติ.

อิตเรสํ สจกขุกานํ อุปปชชุตานํ เตสํ จกขุนทริยญจ อุปปชชติ
โสติณทริยญจ อุปปชชิสสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสติณทริย์ อุปปชชิสสติ ตสฺส จกขุนทริย์
อุปปชชิตีติ?

สพเพสํ จวนุตานํ อจกขุกานํ อุปปชชุตานํ เตสํ โสติณทริย์
อุปปชชิสสติ, โน จ เตสํ จกขุนทริย์ อุปปชชติ. สจกขุกานํ
อุปปชชุตานํ เตสํ โสติณทริยญจ อุปปชชิสสติ จกขุนทริยญจ
อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส จกขุนทริย์ อุปปชชติ ตสฺส ฆานินทริย์
อุปปชชิสสตีติ?

ปจฉิมภวีกานํ ปณจโวการํ อุปปชชุตานํ เย จ รุปาวจรํ
อรุปาวจรํ อุปปชชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนติ เตสํ อุปปชชุตานํ
เตสํ จกขุนทริย์ อุปปชชติ, โน จ เตสํ ฆานินทริย์ อุปปชชิสสติ.
อิตเรสํ สจกขุกานํ อุปปชชุตานํ เตสํ จกขุนทริยญจ อุปปชชติ
ฆานินทริยญจ อุปปชชิสสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ฆานินทริย์ อุปปชชิสสติ ตสฺส จกขุนทริย์
อุปปชชิตีติ?

สพเพสํ จวนุตานํ อจกขุกานํ อุปปชชุตานํ เตสํ ฆานินทริย์
อุปปชชิสสติ, โน จ เตสํ จกขุนทริย์ อุปปชชติ. สจกขุกานํ

อุปปชชนตานำ เตสā ฆานินทริยญจ อุปปชชิสสตี จกขุณทริยญจ
อุปปชชติ.

(ก) ยสส จกขุณทริยā อุปปชชติ ตสส อิตถินทริยā
อุปปชชิสสตีตี?

ปจฉิมภวีกานā ปลจวโการā อุปปชชนตานā เย จ รุปาวจรā
อรุปาวจรā อุปปชชิตวา ปรินิพพายิสสนตี เย จ ปุริสา เอเตเนว
ภาเวณ กติจิ ภเว ทสเสตวา ปรินิพพายิสสนตี เตสā
อุปปชชนตานā เตสā จกขุณทริยā อุปปชชติ, โน จ เตสā อิตถินทริยā
อุปปชชิสสตี. อิตเรสā สจกขุกานā อุปปชชนตานā เตสā
จกขุณทริยญจ อุปปชชติ อิตถินทริยญจ อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสส วา ปน อิตถินทริยā อุปปชชิสสตี ตสส จกขุณทริยā
อุปปชชตีตี?

สพเพสā จวนุตานā อจกขุกานā อุปปชชนตานā เตสā อิตถินทริยā
อุปปชชิสสตี, โน จ เตสā จกขุณทริยā อุปปชชติ. สจกขุกานā
อุปปชชนตานā เตสā อิตถินทริยญจ อุปปชชิสสตี จกขุณทริยญจ
อุปปชชติ.

ยสส จกขุณทริยā อุปปชชติ ตสส ปุริสินทริยā อุปปชชิสสตีตี?

(สทิสā)

(ก) ยสส จกขุณทริยā อุปปชชติ ตสส ชีวิตินทริยā
อุปปชชิสสตีตี?

ปจฉิมภวีกานำ ปณจโวการำ อุปปชชนตำนำ เตสำ จกขุนทริยำ
 อุปปชชติ, โน จ เตสำ ชีวิตินทริยำ อุปปชชิสสติ. อิตเรสำ
 สจกขุกำนำ อุปปชชนตำนำ เตสำ จกขุนทริยณจ อุปปชชติ
 ชีวิตินทริยณจ อุปปชชิสสติ.

(ข) ยสส วา ปน ชีวิตินทริยำ อุปปชชิสสติ ตสส จกขุนทริยำ
 อุปปชชิตีติ?

สพเพสำ จวนตำนำ อจกขุกำนำ อุปปชชนตำนำ เตสำ ชีวิตินทริยำ
 อุปปชชิสสติ, โน จ เตสำ จกขุนทริยำ อุปปชชติ. สจกขุกำนำ
 อุปปชชนตำนำ เตสำ ชีวิตินทริยณจ อุปปชชิสสติ จกขุนทริยณจ
 อุปปชชติ.

(ก) ยสส จกขุนทริยำ อุปปชชติ ตสส โสมนสสินทริยำ
 อุปปชชิสสติ?

ปจฉิมภวีกานำ ปณจโวการำ อุปปชชนตำนำ เย จ สจกขูกา
 อุกเขยาย อุปปชชิตวา ปรินิพพายิสสนติ เตสำ อุปปชชนตำนำ เตสำ
 จกขุนทริยำ อุปปชชติ, โน จ เตสำ โสมนสสินทริยำ อุปปชชิสสติ.
 อิตเรสำ สจกขุกำนำ อุปปชชนตำนำ เตสำ จกขุนทริยณจ อุปปชชติ
 โสมนสสินทริยณจ อุปปชชิสสติ.

(ข) ยสส วา ปน โสมนสสินทริยำ อุปปชชิสสติ
 ตสส จกขุนทริยำ อุปปชชิตีติ?

สพเพสํ จวนฺตานิ อจฺจุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
 โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชติ.
 สจฺจุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ
 จกฺขุนฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส อฺเปกฺขินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวิกานํ ปณฺจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ สจฺจุกา
 โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
 เตสํ จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ อฺเปกฺขินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ สจฺจุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
 จกฺขุนฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ อฺเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อฺเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส
 จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชตีติ?

สพเพสํ จวนฺตานิ อจฺจุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
 อฺเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชติ.
 สจฺจุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ อฺเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ
 จกฺขุนฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

ยสฺส จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส สทฺธิทริยํ...เป...
 ปณฺณทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฉิมภวีกานำ ปณจโวการำ อุปปชชนตำนำ เตสำ จกขุณทริยำ
 อุปปชชติ, โน จ เตสำ มนินทริยำ อุปปชชิสสติ. อิตเรสำ
 สจกขุกานำ อุปปชชนตำนำ เตสำ จกขุณทริยณจ อุปปชชติ
 มนินทริยณจ อุปปชชิสสติ.

ยสส วา ปน มนินทริยำ อุปปชชิสสติ ตสส จกขุณทริยำ
 อุปปชชิตีติ?

สพเพสำ จวนตำนำ อจกขุกานำ อุปปชชนตำนำ เตสำ มนินทริยำ
 อุปปชชิสสติ, โน จ เตสำ จกขุณทริยำ อุปปชชติ. สจกขุกานำ
 อุปปชชนตำนำ เตสำ มนินทริยณจ อุปปชชิสสติ จกขุณทริยณจ
 อุปปชชติ. (จกขุณทริยมฺลภำ)

๓๖๗.(ก) ยสส ฆานินทริยำ อุปปชชติ ตสส อิตถินทริยำ
 อุปปชชิสสติ?

ปจฉิมภวีกานำ กามาวจรำ อุปปชชนตำนำ เย จ รุปาวจรำ
 อรูปาวจรำ อุปปชชิตวา ปรีนิพพายิสฺสนติ เย จ ปุริสา เอเตเนว
 ภาเวน กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา ปรีนิพพายิสฺสนติ เตสำ
 อุปปชชนตำนำ เตสำ ฆานินทริยำ อุปปชชติ, โน จ เตสำ อิตถินทริยำ
 อุปปชชิสสติ. อิตเรสำ สฆานกานำ อุปปชชนตำนำ เตสำ
 ฆานินทริยณจ อุปปชชติ อิตถินทริยณจ อุปปชชิสสติ.

(ข) ยสส วา ปน อิตถินทริยำ อุปปชชิสสติ ตสส ฆานินทริยำ
 อุปปชชิตีติ?

สพเพสํ จวนฺตานิ อฆานกานิ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ อิตฺถินทฺริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ฆานินทฺริยํ อุปฺปชฺชตี. สฆานกานิ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ อิตฺถินทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานินทฺริยญฺจ
 อุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ฆานินทฺริยํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส ปุริสินทฺริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ รูปาวจรํ
 อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ ยา จ อิตฺถิโย เอเตเนว
 ภาเวน กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานินทฺริยํ อุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ปุริสินทฺริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ สฆานกานิ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
 ฆานินทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชตี ปุริสินทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ปุริสินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ฆานินทฺริยํ
 อุปฺปชฺชตีติ?

สพเพสํ จวนฺตานิ อฆานกานิ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ปุริสินทฺริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ฆานินทฺริยํ อุปฺปชฺชตี. สฆานกานิ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ปุริสินทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานินทฺริยญฺจ
 อุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ฆานินทฺริยํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส ชีวิตินทฺริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฉิมภิกขุ กามาวจร อุปปชชนฺตานํ เตสํ ฆานินฺทริยํ
 อุปปชชติ, โน จ เตสํ ชีวิตินฺทริยํ อุปปชชิสฺสติ. อิตเรสํ
 สฆานกานํ อุปปชชนฺตานํ เตสํ ฆานินฺทริยญฺจ อุปปชชติ
 ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปปชชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินฺทริยํ อุปปชชิสฺสติ ตสฺส ฆานินฺทริยํ
 อุปปชชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อฆานกานํ อุปปชชนฺตานํ เตสํ ชีวิตินฺทริยํ
 อุปปชชิสฺสติ, โน จ เตสํ ฆานินฺทริยํ อุปปชชติ. สฆานกานํ
 อุปปชชนฺตานํ เตสํ ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปปชชิสฺสติ ฆานินฺทริยญฺจ
 อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ฆานินฺทริยํ อุปปชชติ ตสฺส โสมนสฺสสินฺทริยํ
 อุปปชชิสฺสตีติ?

ปจฉิมภิกขุ กามาวจร อุปปชชนฺตานํ เย จ สฆานกา
 อุกฺเขขาย อุปปชชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อุปปชชนฺตานํ เตสํ
 ฆานินฺทริยํ อุปปชชติ, โน จ เตสํ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปปชชิสฺสติ.
 อิตเรสํ สฆานกานํ อุปปชชนฺตานํ เตสํ ฆานินฺทริยญฺจ อุปปชชติ
 โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ อุปปชชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปปชชิสฺสติ ตสฺส
 ฆานินฺทริยํ อุปปชชตีติ?

สพเพสํ จวนฺตานิ อฆานกานิ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ
 โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ.
 สฆานกานิ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส อฺเปกฺขินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวิกานิ กามาวจริ อุปฺปชฺชนฺตานิ เย จ สฆานกา
 โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานิ
 เตสํ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ อฺเปกฺขินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ สฆานกานิ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ
 ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ อฺเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อฺเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส
 ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชตีติ?

สพเพสํ จวนฺตานิ อฆานกานิ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ
 อฺเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ.
 สฆานกานิ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ อฺเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

ยสฺส ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส สทฺธิทริยํ...เป...
 ปถฺวีนฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฉิมภวีกานำ กามาจรี อุปปชชนตานำ เตสำ ฆานินทริยำ
 อุปปชชติ, โน จ เตสำ มนินทริยำ อุปปชชิสสติ. อิตเรสำ
 สฆานกานำ อุปปชชนตานำ เตสำ ฆานินทริยญจ อุปปชชติ
 มนินทริยญจ อุปปชชิสสติ.

ยสส วา ปน มนินทริยำ อุปปชชิสสติ ตสส ฆานินทริยำ
 อุปปชชิตีติ?

สพเพสำ จวนตานำ อฆานกานำ อุปปชชนตานำ เตสำ มนินทริยำ
 อุปปชชิสสติ, โน จ เตสำ ฆานินทริยำ อุปปชชติ. สฆานกานำ
 อุปปชชนตานำ เตสำ มนินทริยญจ อุปปชชิสสติ ฆานินทริยญจ
 อุปปชชติ. (ฆานินทริยมฺูลกำ)

๓๖๘.(ก) ยสส อิตถินทริยำ อุปปชชติ ตสส ปุริสินทริยำ
 อุปปชชิสสตีติ?

ปจฉิมภวีกานำ อิตถีนำ อุปปชชนตีนำ ยา จ อิตถิโย รุปาวจรี
 อรูปาวจรี อุปปชชิตวา ปรีนิพพายิสฺสนติ ยา จ อิตถิโย เอเตเนว
 ภาเวน กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา ปรีนิพพายิสฺสนติ ตาสำ อุปปชชนตีนำ
 ตาสำ อิตถินทริยำ อุปปชชติ, โน จ ตาสำ ปุริสินทริยำ อุปปชชิสสติ.
 อิตราสำ อิตถีนำ อุปปชชนตีนำ ตาสำ อิตถินทริยญจ อุปปชชติ
 ปุริสินทริยญจ อุปปชชิสสติ.

(ข) ยสส วา ปน ปุริสินทริยำ อุปปชชิสสติ ตสส อิตถินทริยำ
 อุปปชชิตีติ?

สพเพสํ จวนฺตานิ น อิตถีนํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ปุริสินฺทริยํ
 อุปปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ อิตถินฺทริยํ อุปปชฺชติ. อิตถีนํ
 อุปปชฺชนฺตีนํ ตาสํ ปุริสินฺทริยญจ อุปปชฺชิสฺสติ อิตถินฺทริยญจ
 อุปปชฺชติ.

(ก) ยสฺส อิตถินฺทริยํ อุปปชฺชติ ตสฺส ชีวิตินฺทริยํ
 อุปปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวิกานํ อิตถีนํ อุปปชฺชนฺตีนํ ตาสํ อิตถินฺทริยํ
 อุปปชฺชติ, โน จ ตาสํ ชีวิตินฺทริยํ อุปปชฺชิสฺสติ. อิตราสํ อิตถีนํ
 อุปปชฺชนฺตีนํ ตาสํ อิตถินฺทริยญจ อุปปชฺชติ ชีวิตินฺทริยญจ
 อุปปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินฺทริยํ อุปปชฺชิสฺสติ ตสฺส อิตถินฺทริยํ
 อุปปชฺชตีติ?

สพเพสํ จวนฺตานิ น อิตถีนํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ชีวิตินฺทริยํ
 อุปปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ อิตถินฺทริยํ อุปปชฺชติ. อิตถีนํ
 อุปปชฺชนฺตีนํ ตาสํ ชีวิตินฺทริยญจ อุปปชฺชิสฺสติ อิตถินฺทริยญจ
 อุปปชฺชติ.

(ก) ยสฺส อิตถินฺทริยํ อุปปชฺชติ ตสฺส โสมนสฺสินฺทริยํ
 อุปปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวิกานํ อิตถีนํ อุปปชฺชนฺตีนํ ยา จ อิตถิโย อุเปกฺขาย
 อุปปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ ตาสํ อุปปชฺชนฺตีนํ ตาสํ

อิตถินทริยํ อุปปชฺชติ, โน จ ตาสํ โสมนสฺสสินทริยํ อุปปชฺชิสฺสติ.
 อิตราสํ อิตถีนํ อุปปชฺชนตฺถีนํ ตาสํ อิตถินทริยญจ อุปปชฺชติ
 โสมนสฺสสินทริยญจ อุปปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสสินทริยํ อุปปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส อิตถินทริยํ อุปปชฺชติตี?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ น อิตถีนํ อุปปชฺชนตานํ เตสํ
 โสมนสฺสสินทริยํ อุปปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ อิตถินทริยํ อุปปชฺชติ.
 อิตถีนํ อุปปชฺชนตฺถีนํ ตาสํ โสมนสฺสสินทริยญจ อุปปชฺชิสฺสติ
 อิตถินทริยญจ อุปปชฺชติ.

(ก) ยสฺส อิตถินทริยํ อุปปชฺชติ ตสฺส อุเปกฺขินทริยํ
 อุปปชฺชิสฺสติตี?

ปจฺฉิมภวิกานํ อิตถีนํ อุปปชฺชนตฺถีนํ ยา จ อิตถิโย
 โสมนสฺสเสน อุปปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ ตาสํ อุปปชฺชนตฺถีนํ
 ตาสํ อิตถินทริยํ อุปปชฺชติ, โน จ ตาสํ อุเปกฺขินทริยํ
 อุปปชฺชิสฺสติ. อิตราสํ อิตถีนํ อุปปชฺชนตฺถีนํ ตาสํ อิตถินทริยญจ
 อุปปชฺชติ อุเปกฺขินทริยญจ อุปปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกฺขินทริยํ อุปปชฺชิสฺสติ ตสฺส
 อิตถินทริยํ อุปปชฺชติตี?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ น อิตถีนํ อุปปชฺชนตานํ เตสํ
 อุเปกฺขินทริยํ อุปปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ อิตถินทริยํ อุปปชฺชติ.

อิตถีนํ อุปปชฺชนตึนํ ตาสํ อุปฺเปกฺขินทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี
อิตถินทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชตี.

ยสฺส อิตถินทฺริยํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส สทฺธิทฺริยํ...เป...
ปณฺณทฺริยํ...เป... มนินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวิกานํ อิตถีนํ อุปปชฺชนตึนํ ตาสํ อิตถินทฺริยํ
อุปฺปชฺชตี, โน จ ตาสํ มนินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตฺราสํ อิตถีนํ
อุปปชฺชนตึนํ ตาสํ อิตถินทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชตี มนินทฺริยญฺจ
อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน มนินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส อิตถินทฺริยํ
อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตानํ น อิตถีนํ อุปปชฺชนตฺตานํ เตสํ มนินทฺริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ อิตถินทฺริยํ อุปฺปชฺชตี. อิตถีนํ
อุปปชฺชนตึนํ ตาสํ มนินทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี อิตถินทฺริยญฺจ
อุปฺปชฺชตี. (อิตถินทฺริยมฺลกั)

๓๖๙.(ก) ยสฺส ปุริสินทฺริยํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส ชีวิตินทฺริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวิกานํ ปุริสานํ อุปปชฺชนตฺตานํ เตสํ ปุริสินทฺริยํ
อุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ชีวิตินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตฺเรสํ ปุริสานํ
อุปปชฺชนตฺตานํ เตสํ ปุริสินทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชตี ชีวิตินทฺริยญฺจ
อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ปุริสินทริยํ
 อุปฺปชฺชตีตี?

สพฺเพสํ จวนฺตานิ น ปุริสานํ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ชีวิตินทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชตี. ปุริสานํ
 อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ชีวิตินทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี ปุริสินทริยญฺจ
 อุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส โสมนสฺสินทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภิกฺขุ ปุริสานํ อุปฺปชฺชนฺตานิ เย จ ปุริสา อุกฺกฺเขย
 อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺตี เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ
 ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ โสมนสฺสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี.
 อิตเรสํ ปุริสานํ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ปุริสินทริยญฺจ อุปฺปชฺชตี
 โสมนสฺสินทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ตสฺส ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชตีตี?

สพฺเพสํ จวนฺตานิ น ปุริสานํ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ
 โสมนสฺสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชตี.
 ปุริสานํ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ โสมนสฺสินทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ปุริสินทริยญฺจ อุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส อุเปกฺขินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวิกานํ ปุริसानํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ ปุริสา
โสมนสฺเสน อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ อุเปกฺขินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ ปุริसानํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ปุริสินฺทริยญฺจ
อุปฺปชฺชติ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวฺนฺตานํ น ปุริसानํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ.
ปุริसानํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี
ปุริสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

ยสฺส ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส สทฺธินฺทริยํ...เป...
ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวิกานํ ปุริसानํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ปุริสินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ ปุริसानํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ปุริสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ มนินฺทริยญฺจ
อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ปุริสินทริยํ
 อุปฺปชฺชตีตี?

สพฺเพสํ จวนฺตानํ น ปุริसानํ อุปฺปชฺชนฺตानํ เตสํ มนินทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชตี. ปุริसानํ
 อุปฺปชฺชนฺตानํ เตสํ มนินทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี ปุริสินทริยญฺจ
 อุปฺปชฺชตี. (ปุริสินทริยมูลก)

๓๗๐.(ก) ยสฺส ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส โสมนสฺสินทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
 อุกฺกุเขสฺส มยฺยตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ
 โสมนสฺสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ อุปฺปชฺชนฺตानํ ปวตฺเต
 จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ชีวิตินทริยญฺจ อุปฺปชฺชตี
 โสมนสฺสินทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
 ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชตีตี?

สพฺเพสํ จวนฺตानํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณฺเ เตสํ
 โสมนสฺสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชตี.
 สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตानํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ
 โสมนสฺสินทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี ชีวิตินทริยญฺจ อุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส อุปฺเภชินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตฺรา
 โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณฺเณ เตสํ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ
 อุปฺเภชินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตฺเรสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเณ เตสํ ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
 อุปฺเภชินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน อุปฺเภชินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ตสฺส ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺกกฺขณฺเณ เตสํ
 อุปฺเภชินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ.
 สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเณ เตสํ
 อุปฺเภชินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

ยสฺส ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส สทฺธิทฺทริยํ...เป...
 ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเณ เตสํ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ,
 โน จ เตสํ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตฺเรสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
 ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเณ เตสํ ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
 มนินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ชีวิตินทริยํ
 อุปฺปชฺชติตี?

สพฺเพสํ จวนฺตानํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเต เตสํ
 มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชติ.
 สพฺเพสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเต เตสํ
 มนินทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ ชีวิตินทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.
 (ชีวิตินทริยมูลกั)

๓๗๑.(ก) ยสฺส โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส อุเปกฺชินทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสติตี?

โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเต ยสฺส จิตฺตสฺส
 อนนฺตรา โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส จิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณฺเต เตสํ โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ
 อุเปกฺชินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชนฺตานํ
 ปวตฺเต โสมนสฺสสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเต เตสํ
 โสมนสฺสสินทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ อุเปกฺชินทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกฺชินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชติตี?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเต โสมนสฺสวิปฺยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณฺเต นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสญฺญสฺตตฺตานํ เตสํ
 อุเปกฺชินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ โสมนสฺสสินทริยํ

อุปปชชติ. โสมนสฺเสน อุปปชชนตานํ ปวตเต

โสมนสฺสสมปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปปาทกฺขณ เตสํ อุเปกฺขินทฺริยญจ
อุปปชฺชิสฺสติ โสมนสฺสินทฺริยญจ อุปปชชติ.

ยสฺส โสมนสฺสินทฺริยํ อุปปชชติ ตสฺส สทฺธิณทฺริยํ...เป...
ปณฺณินทฺริยํ...เป... มนินทฺริยํ อุปปชฺชิสฺสตีติ?

โสมนสฺสสมปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปปาทกฺขณ เตสํ
โสมนสฺสินทฺริยํ อุปปชชติ, โน จ เตสํ มนินทฺริยํ อุปปชฺชิสฺสติ.
อิตเรสํ โสมนสฺเสน อุปปชชนตานํ ปวตเต
โสมนสฺสสมปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปปาทกฺขณ เตสํ โสมนสฺสินทฺริยญจ
อุปปชชติ มนินทฺริยญจ อุปปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน มนินทฺริยํ อุปปชฺชิสฺสติ ตสฺส โสมนสฺสินทฺริยํ
อุปปชชตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ฆงคกฺขณ โสมนสฺสวิปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปปาทกฺขณ นิโรธสฺมาปนนานํ อสณฺณสตฺตานํ เตสํ มนินทฺริยํ
อุปปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ โสมนสฺสินทฺริยํ อุปปชชติ. โสมนสฺเสน
อุปปชชนตานํ ปวตเต โสมนสฺสสมปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปปาทกฺขณ
เตสํ มนินทฺริยญจ อุปปชฺชิสฺสติ โสมนสฺสินทฺริยญจ อุปปชชติ.
(โสมนสฺสินทฺริยมูลกั)

๓๗๒. ยสฺส อุเปกฺขินทฺริยํ อุปปชชติ ตสฺส สทฺธิณทฺริยํ...เป...
ปณฺณินทฺริยํ...เป... มนินทฺริยํ อุปปชฺชิสฺสตีติ?

อุเปกขาสมปยุตตปจฉิมจิตตสส อุปปาทกฺขณ เตสํ
 อุเปกฺขินทฺริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ มนินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ.
 อิตเรสํ อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต อุเปกฺขาสมปยุตต
 จิตตสส อุปปาทกฺขณ เตสํ อุเปกฺขินทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
 มนินทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน มนินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส อุเปกฺขินทฺริยํ
 อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จิตตสส ภงฺคกฺขณ อุเปกฺขาวิปฺยุตตจิตตสส
 อุปปาทกฺขณ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสณฺสตฺตานํ เตสํ มนินทฺริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ อุเปกฺขินทฺริยํ อุปฺปชฺชติ. อุเปกฺขาย
 อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต อุเปกฺขาสมปยุตตจิตตสส อุปปาทกฺขณ
 เตสํ มนินทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ อุเปกฺขินทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.
 (อุเปกฺขินทฺริยมฺมูลกั)

๓๗๓. ยสฺส สทฺธิทฺริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ปณฺณินทฺริยํ...เป...
 มนินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฉิมจิตตสส อุปปาทกฺขณ เตสํ สทฺธิทฺริยํ อุปฺปชฺชติ,
 โน จ เตสํ มนินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ สเหตุกานํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต สทฺธาสมปยุตตจิตตสส อุปปาทกฺขณ เตสํ
 สทฺธิทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชติ มนินทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส สทฺธินฺทริยํ
อุปฺปชฺชตีตี?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ สทฺธาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณฺเ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสณฺสตฺตานํ เตสํ มนินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ สทฺธินฺทริยํ อุปฺปชฺชตี. สเหตุกานํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต สทฺธาสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ
มนินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี สทฺธินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชตี.
(สทฺธินฺทริยมูลกํ)

๓๗๔.(ก) ยสฺส ปณฺณินฺทริยํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส มนินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ ปณฺณินฺทริยํ อุปฺปชฺชตี,
โน จ เตสํ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตฺเรสํ ญาณสมฺปยุตฺตานํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต ญาณสมฺปยุตฺตจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ
ปณฺณินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชตี มนินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ปณฺณินฺทริยํ
อุปฺปชฺชตีตี?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ ญาณวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณฺเ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสณฺสตฺตานํ เตสํ มนินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ปณฺณินฺทริยํ อุปฺปชฺชตี.

(ข) อนุโลมโอกาส

(ค) อนุโลมบุคคลโลกาสา

ปจฉิมภิกขุ ปณจโวหาร อูปปชชนตานํ เตสํ ตตถ
 จกขุณฺหริยํ อูปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ โสติณฺหริยํ อูปปชชิสฺสติ.
 อิตเรสํ สจกขุกันํ อูปปชชนตานํ เตสํ ตตถ จกขุณฺหริยญจ
 อูปปชชติ โสติณฺหริยญจ อูปปชชิสฺสติ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ โสติณฺหริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
จกฺขุณฺหริยํ อุปฺปชฺชตีตี?

ปณฺจวโการา จวนฺตานํ อจฺกขุกันํ กามาจจํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
 เตสํ ตตฺถ โสติณฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺทริยํ
 อุปฺปชฺชติ. สจฺกขุกันํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ โสติณฺทริยญฺจ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขุณฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ ฆานินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภิกฺขุ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ รูปาวจรํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ
เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ สจฺกชฺชกานํ กามาวจรํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขุนฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ ฆานินฺทริยญฺจ
อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชตีติ?

กามาวจรา จวณฺตานํ อจฺกชฺชกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขุนฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ. สจฺกชฺชกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขุนฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ อิตฺถินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภิกฺขุ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ รูปาวจรํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว
ทสฺเสตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ.
อิตเรสํ สจฺกชฺชกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ

จกขุนทรียลจ อุปปชชติ อิตถินทรียลจ อุปปชชิสสติ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ อิตถินทริยํ อุปปชชิสสติ ตสส ตตถ
จกขุนทริยํ อุปปชชตีติ?

กามาวจรา จวนตานํ อจกขุกานํ กามาวจโร อุปปชชนตานํ
เตสํ ตตถ อิตถินทริยํ อุปปชชิสสติ, โน จ เตสํ ตตถ จกขุนทริยํ
อุปปชชติ. สจกขุกานํ กามาวจโร อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ
อิตถินทรียลจ อุปปชชิสสติ จกขุนทรียลจ อุปปชชติ.

(ก) ยสส ยตถ จกขุนทริยํ อุปปชชติ ตสส ตตถ ปุริสินทริยํ
อุปปชชิสสตีติ?

ปจฉิมภิกขุ กามาวจโร อุปปชชนตานํ รูปาวจโร
อุปปชชนตานํ ยา จ อิตถิโย เอเตเนว ภาวเนว กติจิ ภเว
ทสเสตวา ปรีนิพพายิสสนติ ตาสํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ
จกขุนทริยํ อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชิสสติ.
อิตเรสํ สจกขุกานํ กามาวจโร อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ
จกขุนทรียลจ อุปปชชติ ปุริสินทรียลจ อุปปชชิสสติ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชิสสติ ตสส ตตถ
จกขุนทริยํ อุปปชชตีติ?

กามาวจรา จวนตานํ อจกขุกานํ กามาวจโร อุปปชชนตานํ
เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชิสสติ, โน จ เตสํ ตตถ จกขุนทริยํ
อุปปชชติ. สจกขุกานํ กามาวจโร อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ

บุริสินทรียมกั อุปปชชิสสตี จกขุนทรียมกั อุปปชชติ.

(ก) ยสส ยตถ จกขุนทรียมกั อุปปชชติ ตสส ตตถ ชีวิตินทรียมกั
อุปปชชิสสตี?

ปจฉิมภิกขุ ปณจโวการุ อุปปชชชานัน เตสํ ตตถ
จกขุนทรียมกั อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ ชีวิตินทรียมกั อุปปชชิสสตี.
อิตเรสํ สจกขุกานัน อุปปชชชานัน เตสํ ตตถ จกขุนทรียมกั
อุปปชชติ ชีวิตินทรียมกั อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ ชีวิตินทรียมกั อุปปชชิสสตี ตสส ตตถ
จกขุนทรียมกั อุปปชชตี?

สพเพสํ จวนชานัน อจกขุกานัน อุปปชชชานัน เตสํ ตตถ
ชีวิตินทรียมกั อุปปชชิสสตี, โน จ เตสํ ตตถ จกขุนทรียมกั อุปปชชติ.
สจกขุกานัน อุปปชชชานัน เตสํ ตตถ ชีวิตินทรียมกั อุปปชชิสสตี
จกขุนทรียมกั อุปปชชติ.

(ก) ยสส ยตถ จกขุนทรียมกั อุปปชชติ ตสส ตตถ
โสมนสสินทรียมกั อุปปชชิสสตี?

ปจฉิมภิกขุ ปณจโวการุ อุปปชชชานัน เย จ สจกขูกา
อุเปกขาย อุปปชชิตวา ปรีนิพพายิสสนตี เตสํ อุปปชชชานัน เตสํ
ตตถ จกขุนทรียมกั อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ โสมนสสินทรียมกั
อุปปชชิสสตี. อิตเรสํ สจกขุกานัน อุปปชชชานัน เตสํ ตตถ
จกขุนทรียมกั อุปปชชติ โสมนสสินทรียมกั อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชตีตี?

ปณฺจโวการา จวนฺตานํ อจกฺขุกานํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ
จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชตี. สจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
โสมนสฺสสินฺทริยณฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขุนฺทริยณฺจ อุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตถ
อุเปกฺخينฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปณฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ สจกฺขูกา
โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตถ จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ตตถ อุเปกฺخينฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ สจกฺขูกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
จกฺขุนฺทริยณฺจ อุปฺปชฺชตี อุเปกฺخينฺทริยณฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺخينฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชตีตี?

ปณฺจโวการา จวนฺตานํ อจกฺขุกานํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
อรูปานํ เตสํ ตตถ อุเปกฺخينฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ
จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชตี. สจกฺขูกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
อุเปกฺخينฺทริยณฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขุนฺทริยณฺจ อุปฺปชฺชตี.

ยสส ยตถ จกฺขุณฺหริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ สทฺธิณฺหริยํ...
 เป... ปณฺณินฺหริยํ...เป... มนินฺหริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปณฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
 จกฺขุณฺหริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ มนินฺหริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ.
 อิตเรสํ สจกฺขุกันํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขุณฺหริยญจ
 อุปฺปชฺชติ มนินฺหริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสส วา ปน ยตถ มนินฺหริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
 จกฺขุณฺหริยํ อุปฺปชฺชตีติ?

ปณฺจโวการา จวนฺตานํ อจกฺขุกันํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
 อรูปานํ เตสํ ตตถ มนินฺหริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ
 จกฺขุณฺหริยํ อุปฺปชฺชติ. สจกฺขุกันํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
 มนินฺหริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขุณฺหริยญจ อุปฺปชฺชติ.
 (จกฺขุณฺหริยมูลกํ)

๓๗๗.(ก) ยสส ยตถ ฆานินฺหริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 อิตฺถินฺหริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ ปุริสา
 เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺติ
 เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ฆานินฺหริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ
 เตสํ ตตถ อิตฺถินฺหริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ สฆานกานํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ฆานินฺหริยญจ อุปฺปชฺชติ

อิตถินทริยญจ อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อิตถินทริยํ อุปปชชิสสตี ตสฺส ตตถ ฆานินทริยํ อุปปชชตีติ?

กามาวจรา จวนตานํ อฆานกานํ กามาวจโร อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ อิตถินทริยํ อุปปชชิสสตี, โน จ เตสํ ตตถ ฆานินทริยํ อุปปชชตี. สฆานกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ อิตถินทริยญจ อุปปชชิสสตี ฆานินทริยญจ อุปปชชตี.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินทริยํ อุปปชชตี ตสฺส ตตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชิสสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ กามาวจโร อุปปชชนตานํ ยา จ อิตถิโย เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนตี ตาสํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ ฆานินทริยํ อุปปชชตี, โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชิสสตี. อิตเรสํ สฆานกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ ฆานินทริยญจ อุปปชชตี ปุริสินทริยญจ อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชิสสตี ตสฺส ตตถ ฆานินทริยํ อุปปชชตีติ?

กามาวจรา จวนตานํ อฆานกานํ กามาวจโร อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชิสสตี, โน จ เตสํ ตตถ ฆานินทริยํ อุปปชชตี. สฆานกานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยญจ อุปปชชิสสตี ฆานินทริยญจ อุปปชชตี.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ จีวิตินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภิกขุ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ จีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ.
อิตเรสํ สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยญจ
อุปฺปชฺชติ จีวิตินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ จีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
จีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ.
สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ จีวิตินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ
ฆานินฺทริยญจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภิกขุ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เป จ สฆานกา
อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ
โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยญจ อุปฺปชฺชติ โสมนสฺสินฺทริยญจ
อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสอินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตฺถ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชตีตี?

กามาวจรา จวนฺตานํ อฆานกานํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
รูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสอินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
เตสํ ตตฺถ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชตี. สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสอินทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานินทริยญฺจ
อุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตฺถ
อุเปกฺخينทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ สฆานกา
โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺตี เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตฺถ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺخينทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ สฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
ฆานินทริยญฺจ อุปฺปชฺชตี อุเปกฺخينทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺخينทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตฺถ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชตีตี?

กามาวจรา จวนฺตานํ อฆานกานํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺخينทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี,
โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชตี.

สฆานกานํ อุปปชฺชนตํ เตสํ ตตถ อุปฺเภชินฺทริยญจ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานินฺทริยญจ อุปฺปชฺชตี.

ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตถ สทฺธิณฺทริยํ...
 เป... ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ กามาวจรํ อุปปชฺชนตํ เตสํ ตตถ
 ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี.
 อิตเรสํ สฆานกานํ อุปปชฺชนตํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยญจ
 อุปฺปชฺชตี มนินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชตีตี?

กามาวจรา จวนตํ อฆานกานํ กามาวจรํ อุปปชฺชนตํ
 รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี,
 โน จ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชตี. สฆานกานํ
 อุปปชฺชนตํ เตสํ ตตถ มนินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ฆานินฺทริยญจ อุปฺปชฺชตี. (ฆานินฺทริยมฺมูลกํ)

๓๗๘.(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตถ
 ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ อิตฺถินํ อุปปชฺชนตํ ยา จ อิตฺถิโย เอเตเนว
 ภาเวน กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี ตาสํ อุปปชฺชนตํ
 ตาสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชตี, โน จ ตาสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ

อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตฺราสํ อิตฺถิํ อุปฺปชฺชนฺตိํ ตาสํ ตตฺถ
อิตฺถินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ ปุริสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ น อิตฺถิํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตฺถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อิตฺถินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ. อิตฺถิํ อุปฺปชฺชนฺตိํ ตาสํ ตตฺถ ปุริสินฺทริยญฺจ
อุปฺปชฺชิสฺสติ อิตฺถินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสติ?

ปจฺฉิมภวิกานํ อิตฺถิํ อุปฺปชฺชนฺตိํ ตาสํ ตตฺถ อิตฺถินฺทริยํ
อุปฺปชฺชติ, โน จ ตาสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ.
อิตฺราสํ อิตฺถิํ อุปฺปชฺชนฺตိํ ตาสํ ตตฺถ อิตฺถินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ น อิตฺถิํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ,
โน จ เตสํ ตตฺถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. อิตฺถิํ อุปฺปชฺชนฺตိํ
ตาสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ อิตฺถินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
โสมนสฺสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตํ ยา จ อิตฺถิโย อุเปกฺขาย
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ ตาสํ อุปฺปชฺชนฺตํ ตาสํ ตตฺถ
อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ ตาสํ ตตฺถ โสมนสฺสินทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตฺราสํ อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตํ ตาสํ ตตฺถ
อิตฺถินทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ โสมนสฺสินทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตฺถ อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชตีติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ น อิตฺถินํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
รูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
เตสํ ตตฺถ อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชติ. อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตํ ตาสํ ตตฺถ
โสมนสฺสินทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี อิตฺถินทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
อุเปกฺخينทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตํ ยา จ อิตฺถิโย
โสมนสฺสเณ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ ตาสํ อุปฺปชฺชนฺตํ
ตาสํ ตตฺถ อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ ตาสํ ตตฺถ
อุเปกฺخينทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตฺราสํ อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตํ

ตาสี ตตถ อิตถินทริยญจ อุปปชชติ อุปเกชินทริยญจ
อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ อุปเกชินทริยิ อุปปชชิสสตี
ตสส ตตถ อิตถินทริยิ อุปปชชตีตี?

กามาวจรา จวนฺตานิ น อิตถินิ กามาวจริ อุปปชชนฺตานิ
รูปาวจรานิ อรูปาวจรานิ เตสํ ตตถ อุปเกชินทริยิ อุปปชชิสสตี,
โน จ เตสํ ตตถ อิตถินทริยิ อุปปชชติ. อิตถินิ อุปปชชนฺตินิ
ตาสี ตตถ อุปเกชินทริยญจ อุปปชชิสสตี อิตถินทริยญจ
อุปปชชติ.

ยสส ยตถ อิตถินทริยิ อุปปชชติ ตสส ตตถ สทถินทริยิ...
เป... ปณณินทริยิ...เป... มนินทริยิ อุปปชชิสสตีตี?

ปจฉิมภิกขุ กานิ อิตถินิ อุปปชชนฺตินิ ตาสี ตตถ อิตถินทริยิ
อุปปชชติ, โน จ ตาสี ตตถ มนินทริยิ อุปปชชิสสตี.
อิตราสํ อิตถินิ อุปปชชนฺตินิ ตาสี ตตถ อิตถินทริยญจ อุปปชชติ
มนินทริยญจ อุปปชชิสสตี.

ยสส วา ปน ยตถ มนินทริยิ อุปปชชิสสตี ตสส ตตถ
อิตถินทริยิ อุปปชชตีตี?

กามาวจรา จวนฺตานิ น อิตถินิ กามาวจริ อุปปชชนฺตานิ
รูปาวจรานิ อรูปาวจรานิ เตสํ ตตถ มนินทริยิ อุปปชชิสสตี,

โน จ เตสํ ตตถ อิตถินทริยํ อุปปชชติ. อิตถินํ อุปปชชนตํ
 ตาสํ ตตถ มนินทริยญจ อุปปชชิสสติ อิตถินทริยญจ อุปปชชติ.
 (อิตถินทริยมูลกํ)

๓๗๙.(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชติ ตสฺส ตตถ
 ชีวิตินทริยํ อุปปชชิสสตีติ?

ปจฉิมภิกขุ ปุริสานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ
 อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชิสสติ. อิตเรสํ
 ปุริสานํ อุปปชชนตานํ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยญจ อุปปชชติ
 ชีวิตินทริยญจ อุปปชชิสสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชิสสติ ตสฺส ตตถ
 ปุริสินทริยํ อุปปชชตีติ?

กามาวจรา จวนตานํ น ปุริสานํ กามาวจโร อุปปชชนตานํ
 รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชิสสติ,
 โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชติ. ปุริสานํ อุปปชชนตานํ
 เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยญจ อุปปชชิสสติ ปุริสินทริยญจ อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชติ ตสฺส ตตถ
 โสมนสสินทริยํ อุปปชชิสสตีติ?

ปจฉิมภิกขุ ปุริสานํ อุปปชชนตานํ เย จ ปุริสา
 อุกุเขยาย อุปปชชิตวา ปรินิพพายิสฺสนฺติ เตสํ อุปปชชนตานํ
 เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ

โสมนสสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ ปุริสานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตฺถ ปุริสินทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ โสมนสสินทริยญฺจ
อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ โสมนสสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ
ตสฺส ตตฺถ ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ น ปุริสานํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
รูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ โสมนสสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ
เตสํ ตตฺถ ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชติ. ปุริสานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตฺถ โสมนสสินทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ ปุริสินทริยญฺจ
อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
อุเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ?

ปจฺฉิมภิกฺขานํ ปุริสานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ ปุริสา
โสมนสฺเสน อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตฺถ ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ ปุริสานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
ปุริสินทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ อุเปกฺขินทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อุเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ
ตสฺส ตตฺถ ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชติ?

กามาวจรา จวนตานํ น ปุริสานํ กามาวจโร อุปปชฺชนตานํ
 รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินทริยํ อุปปชฺชิสฺสติ,
 โน จ เตสํ ตตฺถ ปุริสินทริยํ อุปปชฺชติ. ปุริสานํ อุปปชฺชนตานํ
 เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินทริยญฺจ อุปปชฺชิสฺสติ ปุริสินทริยญฺจ
 อุปปชฺชติ.

ยสฺส ยตฺถ ปุริสินทริยํ อุปปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ สทฺธิณทริยํ...
 เป... ปณฺณินทริยํ...เป... มนินทริยํ อุปปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภิกฺขานํ ปุริสานํ อุปปชฺชนตานํ เตสํ ตตฺถ ปุริสินทริยํ
 อุปปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ มนินทริยํ อุปปชฺชิสฺสติ.
 อิตเรสํ ปุริสานํ อุปปชฺชนตานํ เตสํ ตตฺถ ปุริสินทริยญฺจ
 อุปปชฺชติ มนินทริยญฺจ อุปปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน ยตฺถ มนินทริยํ อุปปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 ปุริสินทริยํ อุปปชฺชตีติ?

กามาวจรา จวนตานํ น ปุริสานํ กามาวจโร อุปปชฺชนตานํ
 รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ มนินทริยํ อุปปชฺชิสฺสติ,
 โน จ เตสํ ตตฺถ ปุริสินทริยํ อุปปชฺชติ. ปุริสานํ อุปปชฺชนตานํ
 เตสํ ตตฺถ มนินทริยญฺจ อุปปชฺชิสฺสติ ปุริสินทริยญฺจ อุปปชฺชติ.
 (ปุริสินทริยมูลกํ)

๓๘๐.(ก) ยสฺส ยตฺถ ชีวิตินทริยํ อุปปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 โสมนสฺสินทริยํ อุปปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฉิมจิตตสส อุปปาทกฺขณเ ยสส จิตตสส อนนฺตรา
 อุกฺเขาสมฺปยุตฺตปจฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสส จิตตสส
 อุปปาทกฺขณเ อสณฺณสฺสตํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี.
 อิตเรสํ จตุโวการํ ปญฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตตสส
 อุปปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ
 โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสส วา ปน ยตฺถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ตสส ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชตีตี?

จตุโวการา ปญฺจโวการา จวฺนฺตานํ ปวตฺเต จิตตสส
 ภงฺกกฺขณเ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
 เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. จตุโวการํ ปญฺจโวการํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต จิตตสส อุปปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ
 โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสส ยตฺถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสส ตตฺถ
 อุกฺเขชินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฉิมจิตตสส อุปปาทกฺขณเ ยสส จิตตสส อนนฺตรา
 โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสส จิตตสส
 อุปปาทกฺขณเ อสณฺณสฺสตํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อุกฺเขชินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

อิตเรสํ จตุโวการํ ปณจโวการํ อุปปชชนตานํ ปวตเต จิตตสส
 อุปปาทกขณ เตสํ ตตถ ชีวิตินทรียมจ อุปปชชติ
 อุเปกชินทรียมจ อุปปชชิสสติ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ อุเปกชินทรียม อุปปชชิสสติ
 ตสส ตตถ ชีวิตินทรียม อุปปชชติ?

จตุโวการา ปณจโวการา จวนตานํ ปวตเต จิตตสส
 มงคกขณ เตสํ ตตถ อุเปกชินทรียม อุปปชชิสสติ, โน จ
 เตสํ ตตถ ชีวิตินทรียม อุปปชชติ. จตุโวการํ ปณจโวการํ
 อุปปชชนตานํ ปวตเต จิตตสส อุปปาทกขณ เตสํ ตตถ
 อุเปกชินทรียมจ อุปปชชิสสติ ชีวิตินทรียมจ อุปปชชติ.

ยสส ยตถ ชีวิตินทรียม อุปปชชติ ตสส ตตถ สทรีนทรียม...
 เป... ปณณินทรียม...เป... มนินทรียม อุปปชชิสสติ?

ปจฉิมจิตตสส อุปปาทกขณ อสณณสตตํ อุปปชชนตานํ
 เตสํ ตตถ ชีวิตินทรียม อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ มนินทรียม
 อุปปชชิสสติ. อิตเรสํ จตุโวการํ ปณจโวการํ อุปปชชนตานํ
 ปวตเต จิตตสส อุปปาทกขณ เตสํ ตตถ ชีวิตินทรียมจ
 อุปปชชติ มนินทรียมจ อุปปชชิสสติ.

ยสส วา ปน ยตถ มนินทรียม อุปปชชิสสติ ตสส ตตถ
 ชีวิตินทรียม อุปปชชติ?

จตุโวการา ปณจโวการา จวนตานํ ปวตเต จิตตสส
 ฆงคกฺขณ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ
 ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. จตุโวการํ ปณจโวการํ อุปฺปชฺชนตานํ
 ปวตเต จิตตสส อุปฺปาทกฺขณ เตสํ ตตถ มนินฺทริยญจ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ ชีวิตินฺทริยญจ อุปฺปชฺชติ. (ชีวิตินฺทริยมูลกํ)

๓๘๑.(ก) ยสฺส ยตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 อุเปกฺخينฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฉิมจิตตสส อุปฺปาทกฺขณ ยสฺส จิตตสส
 อนนฺตรา โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฉิมจิตตํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส จิตตสส
 อุปฺปาทกฺขณ เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ
 ตตถ อุเปกฺخينฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ โสมนสฺสเสน
 อุปฺปชฺชนตานํ ปวตเต โสมนสฺสสมฺปยุตฺตจิตตสส อุปฺปาทกฺขณ
 เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินฺทริยญจ อุปฺปชฺชติ อุเปกฺخينฺทริยญจ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺخينฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส ตตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชตีติ?

สพฺเพสํ จิตตสส ฆงคกฺขณ โสมนสฺสวิปฺยุตฺตจิตตสส
 อุปฺปาทกฺขณ เตสํ ตตถ อุเปกฺخينฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ
 เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชติ. โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชนตานํ
 ปวตเต โสมนสฺสสมฺปยุตฺตจิตตสส อุปฺปาทกฺขณ เตสํ ตตถ

อุเปกขินทริยณจ อุปปชชิสสตี โสมนสฺสสินทริยณจ อุปปชชติ.

ยสส ยตถ โสมนสฺสสินทริยํ อุปปชชติ ตสส ตตถ
สทฺธิทริยํ...เป... ปณฺณินทริยํ...เป... มนินทริยํ อุปปชชิสสตีติ?

โสมนสฺสสมปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตสส อุปปาทกฺขณ เตสํ ตตถ
โสมนสฺสสินทริยํ อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ มนินทริยํ
อุปปชชิสสตี. อิตเรสํ โสมนสฺสเสน อุปปชชณฺตานํ ปวตฺเต
โสมนสฺสสมปยุตฺตจิตฺตสส อุปปาทกฺขณ เตสํ ตตถ
โสมนสฺสสินทริยณจ อุปปชชติ มนินทริยณจ อุปปชชิสสตี.

ยสส วา ปน ยตถ มนินทริยํ อุปปชชิสสตี ตสส ตตถ
โสมนสฺสสินทริยํ อุปปชชตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสส ภวคฺคกฺขณ โสมนสฺสวิปยุตฺตจิตฺตสส
อุปปาทกฺขณ เตสํ ตตถ มนินทริยํ อุปปชชิสสตี, โน จ
เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินทริยํ อุปปชชติ. โสมนสฺสเสน อุปปชชณฺตานํ
ปวตฺเต โสมนสฺสสมปยุตฺตจิตฺตสส อุปปาทกฺขณ เตสํ ตตถ
มนินทริยณจ อุปปชชิสสตี โสมนสฺสสินทริยณจ อุปปชชติ.
(โสมนสฺสสินทริยมูลกั)

๓๘๒. ยสส ยตถ อุเปกขินทริยํ อุปปชชติ ตสส ตตถ
สทฺธิทริยํ...เป... ปณฺณินทริยํ...เป... มนินทริยํ อุปปชชิสสตีติ?

อุเปกฺขาสมปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตสส อุปปาทกฺขณ เตสํ ตตถ
อุเปกขินทริยํ อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตถ มนินทริยํ

อุปปชชิสสตี. อิตเรสํ อุเปกขาย อุปปชชนตานํ ปวตเต
 อุเปกขาสมปยุตตจิตตสส อุปปาทกฺขณ เตสํ ตตฺถ
 อุเปกฺขินทริยญจ อุปปชชติ มนินทริยญจ อุปปชชิสสตี.

ยสฺส วา ปน ยตฺถ มนินทริยํ อุปปชชิสสตี ตสฺส ตตฺถ
 อุเปกฺขินทริยํ อุปปชชตีติ?

สพฺเพสํ จิตตสส ภวคฺคกฺขณ อุเปกขาวิปปยุตตจิตตสส
 อุปปาทกฺขณ เตสํ ตตฺถ มนินทริยํ อุปปชชิสสตี, โน จ
 เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินทริยํ อุปปชชติ. อุเปกขาย อุปปชชนตานํ
 ปวตเต อุเปกขาสมปยุตตจิตตสส อุปปาทกฺขณ เตสํ ตตฺถ
 มนินทริยญจ อุปปชชิสสตี อุเปกฺขินทริยญจ อุปปชชติ.
 (อุเปกฺขินทริยมูลกั)

๓๘๓. ยสฺส ยตฺถ สทฺธิทริยํ อุปปชชติ ตสฺส ตตฺถ
 ปญฺณินทริยํ...เป... มนินทริยํ อุปปชชิสสตีติ?

ปจฺฉิมจิตตสส อุปปาทกฺขณ เตสํ ตตฺถ สทฺธิทริยํ
 อุปปชชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ มนินทริยํ อุปปชชิสสตี.
 อิตเรสํ สเหตุกานํ อุปปชชนตานํ ปวตเต สทฺธาสมปยุตตจิตตสส
 อุปปาทกฺขณ เตสํ ตตฺถ สทฺธิทริยญจ อุปปชชติ มนินทริยญจ
 อุปปชชิสสตี.

ยสฺส วา ปน ยตฺถ มนินทริยํ อุปปชชิสสตี ตสฺส ตตฺถ
 สทฺธิทริยํ อุปปชชตีติ?

สพเพสํ จิตตสฺส ภงคกฺขณเ สทฺธาวิปฺปยุตฺตจิตตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ
 เตสํ ตตฺถ สทฺธิทริยํ อุปฺปชฺชติ. สเหตุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
 ปวตฺเต สทฺธาสมฺปยุตฺตจิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ
 มนินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ สทฺธิทริยญฺจ อุปฺปชฺชติ.

(สทฺธิทริยมูลกั)

๓๘๔.(ก) ยสฺส ยตฺถ ปณฺณิทริยํ อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมจิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ ปณฺณิทริยํ
 อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ.
 อิตเรสํ ญาณสมฺปยุตฺตานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต
 ญาณสมฺปยุตฺตจิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ ปณฺณิทริยญฺจ
 อุปฺปชฺชติ มนินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 ปณฺณิทริยํ อุปฺปชฺชตีติ?

สพเพสํ จิตตสฺส ภงคกฺขณเ ญาณวิปฺปยุตฺตจิตตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ
 เตสํ ตตฺถ ปณฺณิทริยํ อุปฺปชฺชติ. ญาณสมฺปยุตฺตานํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ ปวตฺเต ญาณสมฺปยุตฺตจิตตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ

เตสํ ตตถ มนินทริยญจ อุปปชชิสสตี ปณณินทริยญจ อุปปชชตี.
(ปณณินทริยมฺลภ)

(ข) ปจจณีกบุคคลโ

๓๘๕.(ก) ยสฺส จกฺขุนทริยํ น อุปปชชตี ตสฺส โสติณทริยํ
น อุปปชชิสสตีติ?

สพเพสํ จวนฺตานิ อจกฺขกานํ อุปปชชฺชนฺตานิ เตสํ จกฺขุนทริยํ
น อุปปชชตี, โน จ เตสํ โสติณทริยํ น อุปปชชิสสตี.
ปณจโวการเ ปรีนพพณฺตานิ อรูปเ ปจจิมภิกานํ เย จ อรูปํ
อุปปชชิตฺวา ปรีนพพายิสฺสนฺตี เตสํ จวนฺตานิ เตสํ จกฺขุนทริยญจ
น อุปปชชตี โสติณทริยญจ น อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน โสติณทริยํ น อุปปชชิสสตี ตสฺส
จกฺขุนทริยํ น อุปปชชตีติ?

ปจจิมภิกานํ ปณจโวการํ อุปปชชฺชนฺตานิ เย จ อรูปํ
อุปปชชิตฺวา ปรีนพพายิสฺสนฺตี เตสํ อุปปชชฺชนฺตานิ เตสํ
โสติณทริยํ น อุปปชชิสสตี, โน จ เตสํ จกฺขุนทริยํ น อุปปชชตี.
ปณจโวการเ ปรีนพพณฺตานิ อรูปเ ปจจิมภิกานํ เย จ อรูปํ
อุปปชชิตฺวา ปรีนพพายิสฺสนฺตี เตสํ จวนฺตานิ เตสํ โสติณทริยญจ
น อุปปชชิสสตี จกฺขุนทริยญจ น อุปปชชตี.

(ก) ยสฺส จกฺขุนทริยํ น อุปปชชตี ตสฺส ฆานินทริยํ
น อุปปชชิสสตีติ?

สพเพสํ จวนฺตานิ อจฺจุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขุณฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.
 ปญฺจวโถกาเร ปรีนิพฺพนฺตานํ อรูปเ ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ รูปาวจรํ
 อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ จวนฺตานิ เตสํ
 จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปญฺจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ รูปาวจรํ
 อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
 ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ จกฺขุณฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ. ปญฺจวโถกาเร ปรีนิพฺพนฺตานํ อรูปเ ปจฺฉิมภวีกานํ
 เย จ รูปาวจรํ อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ
 จวนฺตานิ เตสํ ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขุณฺทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส อิตฺถินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ?

สพเพสํ จวนฺตานิ อจฺจุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขุณฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.
 ปญฺจวโถกาเร ปรีนิพฺพนฺตานํ อรูปเ ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ รูปาวจรํ
 อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺติ

เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสเสตวา
 ปรีนิพพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานิ เตสํ จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ
 อิตฺถินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

ปจฺฉิมภิกฺขุ กานํ ปณฺจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ รูปาวจรํ
 อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพพายิสฺสนฺติ เย จ ปุริสา เอเตเนว
 ภาเวน กติจิ ภเว ทสเสตวา ปรีนิพพายิสฺสนฺติ เตสํ
 อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสนฺติ, โน จ เตสํ
 จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ. ปณฺจวโถการเ ปรีนิพพนฺตานํ อรูปเ
 ปจฺฉิมภิกฺขุ กานํ เย จ รูปาวจรํ อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา
 ปรีนิพพายิสฺสนฺติ เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว
 ทสเสตวา ปรีนิพพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานิ เตสํ อิตฺถินฺทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ปุริสินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานิ อจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขุณฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.
 ปณฺจวโถการเ ปรีนิพพนฺตานํ อรูปเ ปจฺฉิมภิกฺขุ กานํ เย จ รูปาวจรํ
 อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพพายิสฺสนฺติ

ยา จ อิตถิโย เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว ทสเสตวา
 ปรีนิพพายิสสนติ เตสํ จวนฺตานิ เตสํ จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ
 ปุริสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

ปจฺฉิมภิกฺขุ กานํ ปญฺจวอกาเร อุปฺปชฺชนฺตานิ เย จ รูปาวจรํ
 อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพพายิสสนติ ยา จ อิตถิโย เอเตเนว
 ภาเวน กติจิ ภเว ทสเสตวา ปรีนิพพายิสสนติ เตสํ
 อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ
 จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ. ปญฺจวอกาเร ปรีนิพพณฺตานิ อรูปเ
 ปจฺฉิมภิกฺขุ กานํ เย จ รูปาวจรํ อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา
 ปรีนิพพายิสสนติ ยา จ อิตถิโย เอเตเนว ภาเวน กติจิ ภเว
 ทสเสตวา ปรีนิพพายิสสนติ เตสํ จวนฺตานิ เตสํ ปุริสินฺทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ชีวิตินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานิ อจกฺขุกันํ อุปฺปชฺชนฺตานิ เตสํ จกฺขุณฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.
 ปญฺจวอกาเร ปรีนิพพณฺตานิ อรูปเ ปจฺฉิมภิกฺขุ กานํ เตสํ
 จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ ชีวิตินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
จกฺขณทริยํ น อุปฺปชฺชตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปณฺจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ชีวิตินทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ จกฺขณทริยํ น อุปฺปชฺชตี.
ปณฺจวโถการเ ปรีนึพพณฺตานํ อรูปเ ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ
ชีวิตินทริยณฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขณทริยณฺจ น อุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส จกฺขณทริยํ น อุปฺปชฺชตี ตสฺส โสมนสฺสสินทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจกฺขุกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขณทริยํ
น อุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.
ปณฺจวโถการเ ปรีนึพพณฺตานํ อรูปเ ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ อุเปกฺขาย
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนึพพายิสฺสนฺตี เตสํ จวนฺตานํ เตสํ จกฺขณทริยณฺจ
น อุปฺปชฺชตี โสมนสฺสสินทริยณฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส จกฺขณทริยํ น อุปฺปชฺชตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปณฺจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ สจกฺขุกา
อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนึพพายิสฺสนฺตี เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ จกฺขณทริยํ
น อุปฺปชฺชตี. ปณฺจวโถการเ ปรีนึพพณฺตานํ อรูปเ ปจฺฉิมภวีกานํ
เย จ อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนึพพายิสฺสนฺตี เตสํ จวนฺตานํ

เตสํ โสมนสฺสสินทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขุนทริยญจ
น อุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส จกฺขุนทริยํ น อุปฺปชฺชตี ตสฺส อุเปกฺขินทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตानํ อจฺจุกฺขานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ จกฺขุนทริยํ
น อุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.
ปญฺจวโถการํ ปรีนิพฺพนฺตานํ อรูปํ ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ
โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺตี เตสํ จวนฺตानํ เตสํ
จกฺขุนทริยญจ น อุปฺปชฺชตี อุเปกฺขินทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส จกฺขุนทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปญฺจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ สจฺจุกฺขา
โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺตี เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ จกฺขุนทริยํ
น อุปฺปชฺชตี. ปญฺจวโถการํ ปรีนิพฺพนฺตานํ อรูปํ ปจฺฉิมภวีกานํ
เย จ โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺตี เตสํ จวนฺตानํ
เตสํ อุเปกฺขินทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขุนทริยญจ
น อุปฺปชฺชตี.

ยสฺส จกฺขุนทริยํ น อุปฺปชฺชตี ตสฺส สทฺธิทริยํ...เป...
ปญฺญินทริยํ...เป... มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

สพเพส จวนตานิ อจกขุกัน อูปปชชนตานิ เตส จกขุนทริย
 น อูปปชชติ, โน จ เตส มนินทริย น อูปปชชิสสติ.
 ปญจโวการะ ปรินิพพตานิ อรูปะ ปจฉิมภิกานิ เตส
 จกขุนทริยญจ น อูปปชชติ มนินทริยญจ น อูปปชชิสสติ.

ยสส วา ปน มนินทริย น อูปปชชิสสติ ตสส จกขุนทริย
 น อูปปชชิตี?

ปจฉิมภิกานิ ปญจโวการิ อูปปชชนตานิ เตส มนินทริย
 น อูปปชชิสสติ, โน จ เตส จกขุนทริย น อูปปชชติ.
 ปญจโวการะ ปรินิพพตานิ อรูปะ ปจฉิมภิกานิ เตส
 มนินทริยญจ น อูปปชชิสสติ จกขุนทริยญจ น อูปปชชติ.
 (จกขุนทริยมูลก)

๓๘๖.(ก) ยสส ฆานินทริย น อูปปชชติ ตสส อิตถินทริย
 น อูปปชชิสสตี?

สพเพส จวนตานิ อฆานกานิ อูปปชชนตานิ เตส ฆานินทริย
 น อูปปชชติ, โน จ เตส อิตถินทริย น อูปปชชิสสติ. กามาวจเร
 ปรินิพพตานิ รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฉิมภิกานิ เย จ
 รูปาวจโร อรูปาวจโร อูปปชชิตวา ปรินิพพายิสสนติ เย จ ปุริสา
 เอเตเนว ภาวะน กติจิ ภเว ทสเสตวา ปรินิพพายิสสนติ เตส
 จวนตานิ เตส ฆานินทริยญจ น อูปปชชติ อิตถินทริยญจ
 น อูปปชชิสสติ.

(ข) ยสส วา ปน อิตถินทริย์ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
ฆานินทริย์ น อุปฺปชฺชตีตี?

ปจฺฉิมภิกขุ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ รูปาวจรํ
อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสณฺตี เย จ ปุริสา เอเตเนว
ภาเวน กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสณฺตี เตสํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ อิตถินทริย์ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
ฆานินทริย์ น อุปฺปชฺชตี. กามาวจรํ ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาวจรํ
อรูปาวจรํ ปจฺฉิมภิกขุ กามาวจรํ รูปาวจรํ อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา
ปรินิพฺพายิสฺสณฺตี เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กตฺติจิ ภเว
ทสฺเสตฺตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสณฺตี เตสํ จวนฺตานํ เตสํ อิตถินทริยญจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานินทริยญจ น อุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสส ฆานินทริย์ น อุปฺปชฺชตี ตสฺส ปุริสินทริย์
น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานินทริย์
น อุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ปุริสินทริย์ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาวจรํ
ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาวจรํ อรูปาวจรํ ปจฺฉิมภิกขุ กามาวจรํ
รูปาวจรํ อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสณฺตี ยา จ อิตถิโย
เอเตเนว ภาเวน กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสณฺตี เตสํ
จวนฺตานํ เตสํ ฆานินทริยญจ น อุปฺปชฺชตี ปุริสินทริยญจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตีตี?

ปจฺฉิมภิกขุ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ รูปาวจรํ
อรูปาจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ ยา จ อิตฺถิโย เอเตเนว
ภาเวน กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺตวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ
อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตี. กามาวจรํ ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาวจรํ
อรูปาจรํ ปจฺฉิมภิกขุ เย จ รูปาวจรํ อรูปาจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา
ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ ยา จ อิตฺถิโย เอเตเนว ภาเวน กตฺติจิ ภเว
ทสฺเสตฺตวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวฺนฺตานํ เตสํ ปุริสินฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตี ตสฺส ชีวิตินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

สพฺเพสํ จวฺนฺตานํ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาวจรํ
ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาวจรํ อรูปาจรํ ปจฺฉิมภิกขุ เตสํ
ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชตี ชีวิตินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตีตี?

ปจฉิมภวีกานำ กามาวจรำ อุปปชชนุตานำ เตสำ ชีวิตินทริยำ
 น อุปปชชิสสติ, โน จ เตสำ ฆานินทริยำ น อุปปชชติ. กามาวจเร
 ปรีนิพพนุตานำ รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฉิมภวีกานำ เตสำ
 ชีวิตินทริยญจ น อุปปชชิสสติ ฆานินทริยญจ น อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ฆานินทริยำ น อุปปชชติ ตสฺส โสมนสฺสสินทริยำ
 น อุปปชชิสสตีตี?

สพเพสํ จวณุตานำ อฆานกานำ อุปปชชนุตานำ เตสำ ฆานินทริยำ
 น อุปปชชติ, โน จ เตสำ โสมนสฺสสินทริยำ น อุปปชชิสสติ.
 กามาวจเร ปรีนิพพนุตานำ รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฉิมภวีกานำ
 เย จ อุปेกขาย อุปปชชิตฺวา ปรีนิพพายิสฺสนติ เตสำ จวณุตานำ
 เตสำ ฆานินทริยญจ น อุปปชชติ โสมนสฺสสินทริยญจ
 น อุปปชชิสสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสสินทริยำ น อุปปชชิสสติ ตสฺส
 ฆานินทริยำ น อุปปชชตีตี?

ปจฉิมภวีกานำ กามาวจรำ อุปปชชนุตานำ เย จ สฆานกา
 อุปेกขาย อุปปชชิตฺวา ปรีนิพพายิสฺสนติ เตสำ อุปปชชนุตานำ เตสำ
 โสมนสฺสสินทริยำ น อุปปชชิสสติ, โน จ เตสำ ฆานินทริยำ
 น อุปปชชติ. กามาวจเร ปรีนิพพนุตานำ รูปาวจเร อรูปาวจเร
 ปจฉิมภวีกานำ เย จ อุปेกขาย อุปปชชิตฺวา ปรีนิพพายิสฺสนติ
 เตสำ จวณุตานำ เตสำ โสมนสฺสสินทริยญจ น อุปปชชิสสติ

ฆานินทริยญจ น อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ฆานินทริยํ น อุปปชชติ ตสฺส อุเปกฺขินทริยํ
น อุปปชชิสฺสตีติ?

สพเพสํ จวนฺตानํ อฆานกานํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานินทริยํ
น อุปปชชติ, โน จ เตสํ อุเปกฺขินทริยํ น อุปปชชิสฺสตี.
กามาวจเร ปรีนิพฺพนฺตานํ รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภิกานํ
เย จ โสมนสฺสเสน อุปปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตानํ
เตสํ ฆานินทริยญจ น อุปปชชติ อุเปกฺขินทริยญจ
น อุปปชชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกฺขินทริยํ น อุปปชชิสฺสตี
ตสฺส ฆานินทริยํ น อุปปชชตีติ?

ปจฺฉิมภิกานํ กามาวจเร อุปปชฺชนฺตานํ เย จ สฆานกา
โสมนสฺสเสน อุปปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อุปปชฺชนฺตานํ
เตสํ อุเปกฺขินทริยํ น อุปปชชิสฺสตี, โน จ เตสํ ฆานินทริยํ
น อุปปชชติ. กามาวจเร ปรีนิพฺพนฺตานํ รูปาวจเร อรูปาวจเร
ปจฺฉิมภิกานํ เย จ โสมนสฺสเสน อุปปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ
เตสํ จวนฺตानํ เตสํ อุเปกฺขินทริยญจ น อุปปชชิสฺสตี
ฆานินทริยญจ น อุปปชชติ.

ยสฺส ฆานินทริยํ น อุปปชชติ ตสฺส สทฺธิทริยํ...เป...
ปญฺณินทริยํ...เป... มนินทริยํ น อุปปชชิสฺสตีติ?

สพเพสํ จวนฺตานิ อฆานกานิ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ฆานินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. กามาวจร
 ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาวจร อรูปาวจร ปจฺฉิมภิกขุํ เตสํ
 ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ฆานินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ?

ปจฺฉิมภิกขุํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ มนินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ. กามาวจร
 ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาวจร อรูปาวจร ปจฺฉิมภิกขุํ เตสํ
 มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.
 (ฆานินฺทริยมูลก)

๓๘๗.(ก) ยสฺส อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ปุริสินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ?

สพเพสํ จวนฺตานิ น อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ อิตฺถินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. กามาวจร
 ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาวจร อรูปาวจร ปจฺฉิมภิกขุํ เย จ
 รูปาวจรํ อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ ยา จ อิตฺถิโย
 เอเตเนว ภาวเณ กติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ
 จวนฺตานิ เตสํ อิตฺถินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ ปุริสินฺทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสส วา ปน ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส อิตฺถินทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตํ ยํ จ อิตฺถิโย รุปาวจรํ
อรุปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ ยํ จ อิตฺถิโย เอเตเนว
ภาเวन กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺตวํ ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ ตาสํ อุปฺปชฺชนฺตํ
ตาสํ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ ตาสํ อิตฺถินทริยํ
น อุปฺปชฺชตี. กามาวจรํ ปรีนิพฺพนฺตํ รุปาวจรํ อรุปาวจรํ
ปจฺฉิมภวีกานํ ยํ จ รุปาวจรํ อรุปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา
ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ ยํ จ อิตฺถิโย เอเตเนว ภาเวน กตฺติจิ ภเว
ทสฺเสตฺตวํ ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตํ เตสํ ปุริสินทริยญจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี อิตฺถินทริยญจ น อุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสส อิตฺถินทริยํ น อุปฺปชฺชตี ตสฺส ชีวิตินทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตํ น อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตํ เตสํ อิตฺถินทริยํ
น อุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาวจรํ
ปรีนิพฺพนฺตํ รุปาวจรํ อรุปาวจรํ ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ
อิตฺถินทริยญจ น อุปฺปชฺชตี ชีวิตินทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสส วา ปน ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส อิตฺถินทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

ปจฉิมภิกขุ อิตถีนํ อุปปชฺชนตํ ตาสํ ชีวิตินทริยํ
 น อุปปชฺชิสฺสติ, โน จ ตาสํ อิตถินทริยํ น อุปปชฺชติ.
 กามาวจเร ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฉิมภิกขุ
 เตสํ ชีวิตินทริยญฺจ น อุปปชฺชิสฺสติ อิตถินทริยญฺจ น อุปปชฺชติ.

(ก) ยสฺส อิตถินทริยํ น อุปปชฺชติ ตสฺส โสมนสฺสสินทริยํ
 น อุปปชฺชิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จวฺนตํ น อิตถีนํ อุปปชฺชนตํ เตสํ อิตถินทริยํ
 น อุปปชฺชติ, โน จ เตสํ โสมนสฺสสินทริยํ น อุปปชฺชิสฺสติ.
 กามาวจเร ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฉิมภิกขุ
 เย จ อุเปกฺขาย อุปปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวฺนตํ
 เตสํ อิตถินทริยญฺจ น อุปปชฺชติ โสมนสฺสสินทริยญฺจ
 น อุปปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสสินทริยํ น อุปปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส อิตถินทริยํ น อุปปชฺชตีติ?

ปจฉิมภิกขุ อิตถีนํ อุปปชฺชนตํ ยา จ อิตถิโย อุเปกฺขาย
 อุปปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ ตาสํ อุปปชฺชนตํ ตาสํ
 โสมนสฺสสินทริยํ น อุปปชฺชิสฺสติ, โน จ ตาสํ อิตถินทริยํ
 น อุปปชฺชติ. กามาวจเร ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาวจเร อรูปาวจเร
 ปจฉิมภิกขุ เย จ อุเปกฺขาย อุปปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ
 เตสํ จวฺนตํ เตสํ โสมนสฺสสินทริยญฺจ น อุปปชฺชิสฺสติ

อิตถินทริยญจ น อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส อิตถินทริยํ น อุปปชชติ ตสฺส อุเปกฺขินทริยํ
น อุปปชชิสฺสตีติ?

สพเพสํ จวนฺตานิ น อิตถินํ อุปปชฺชนฺตานํ เตสํ อิตถินทริยํ
น อุปปชชติ โน จ เตสํ อุเปกฺขินทริยํ น อุปปชชิสฺสติ.
กามาจเร ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภิกฺขานํ
เย จ โสมนสฺสเสน อุปปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานิ
เตสํ อิตถินทริยญจ น อุปปชชติ อุเปกฺขินทริยญจ
น อุปปชชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกฺขินทริยํ น อุปปชชิสฺสติ
ตสฺส อิตถินทริยํ น อุปปชชตีติ?

ปจฺฉิมภิกฺขานํ อิตถินํ อุปปชฺชนฺตীনํ ยา จ อิตถิโย
โสมนสฺสเสน อุปปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ ตาสํ อุปปชฺชนฺตীনํ
ตาสํ อุเปกฺขินทริยํ น อุปปชชิสฺสติ, โน จ ตาสํ อิตถินทริยํ
น อุปปชชติ. กามาจเร ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาวจเร อรูปาวจเร
ปจฺฉิมภิกฺขานํ เย จ โสมนสฺสเสน อุปปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ
เตสํ จวนฺตานิ เตสํ อุเปกฺขินทริยญจ น อุปปชชิสฺสติ
อิตถินทริยญจ น อุปปชชติ.

ยสฺส อิตถินทริยํ น อุปปชชติ ตสฺส สทฺธิทริยํ...เป...
ปญฺณทริยํ...เป... มนินทริยํ น อุปปชชิสฺสตีติ?

สพเพส จวนตานํ น อิตถีนํ อุปปชฺชนตานํ เตสํ อิตถินทริยํ
 น อุปปชฺชติ, โน จ เตสํ มนินทริยํ น อุปปชฺชิสฺสติ. กามาวจเร
 ปรีนิพฺพณตานํ รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภิกขานํ เตสํ
 อิตถินทริยญฺจ น อุปปชฺชติ มนินทริยญฺจ น อุปปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน มนินทริยํ น อุปปชฺชิสฺสติ ตสฺส อิตถินทริยํ
 น อุปปชฺชติตี?

ปจฺฉิมภิกขานํ อิตถีนํ อุปปชฺชนตานํ ตาสํ มนินทริยํ
 น อุปปชฺชิสฺสติ, โน จ ตาสํ อิตถินทริยํ น อุปปชฺชติ.
 กามาวจเร ปรีนิพฺพณตานํ รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภิกขานํ
 เตสํ มนินทริยญฺจ น อุปปชฺชิสฺสติ อิตถินทริยญฺจ น อุปปชฺชติ.
 (อิตถินทริยมูลก)

๓๘๘.(ก) ยสฺส ปุริสินทริยํ น อุปปชฺชติ ตสฺส ชีวิตินทริยํ
 น อุปปชฺชิสฺสติตี?

สพเพส จวนตานํ น ปุริสานํ อุปปชฺชนตานํ เตสํ ปุริสินทริยํ
 น อุปปชฺชติ, โน จ เตสํ ชีวิตินทริยํ น อุปปชฺชิสฺสติ. กามาวจเร
 ปรีนิพฺพณตานํ รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภิกขานํ เตสํ
 ปุริสินทริยญฺจ น อุปปชฺชติ ชีวิตินทริยญฺจ น อุปปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินทริยํ น อุปปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส ปุริสินทริยํ น อุปปชฺชติตี?

(ก) ยสส ปุริสีนุทริย์ น อุปปชชติ ตสส โสมนสสีนุทริย์
น อุปปชชิสสตีติ?

(ข) ยสส วา ปน โสมนสสินทริยํ น อุปปชชิสฺสตี ตสฺส
ปฺริสินทริยํ น อุปปชชตีตี?

ปจฉิมภิกขุ ปุริสา อปฺปชฺชนฺตานํ เย จ ปุริสา
 อุกฺเขย อปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ อปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ
 โสมนสฺสสินฺทริยํ น อปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ปุริสินฺทริยํ
 น อปฺปชฺชติ. กามาวจเร ปรีนิพฺพณฺตานํ รุปาวจเร อรูปาวจเร
 ปจฉิมภิกขุ เย จ อุกฺเขย อปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺติ
 เตสํ จวนฺตานํ เตสํ โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ น อปฺปชฺชิสฺสติ

ปฐิสินทริยณจ น อุปปชชติ.

(ก) ยสฺส ปฐิสินทริยํ น อุปปชชติ ตสฺส อุปเกฺชินทริยํ
น อุปปชชิสฺสตีติ?

สพเพสํ จวนฺตานิ น ปฐิสานิ อุปปชชนฺตานิ เตสํ ปฐิสินทริยํ
น อุปปชชติ, โน จ เตสํ อุปเกฺชินทริยํ น อุปปชชิสฺสตีติ.
กามาจเร ปรีนิพฺพนฺตานิ รุปาจเร อรูปาจเร ปจฺฉิมภวีกานํ
เย จ โสมนสฺเสน อุปปชชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานิ
เตสํ ปฐิสินทริยณจ น อุปปชชติ อุปเกฺชินทริยณจ
น อุปปชชิสฺสตีติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อุปเกฺชินทริยํ น อุปปชชิสฺสตีติ
ตสฺส ปฐิสินทริยํ น อุปปชชตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปฐิสานิ อุปปชชนฺตานิ เย จ ปฐิสานิ
โสมนสฺเสน อุปปชชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อุปปชชนฺตานิ
เตสํ อุปเกฺชินทริยํ น อุปปชชิสฺสตีติ, โน จ เตสํ ปฐิสินทริยํ
น อุปปชชติ. กามาจเร ปรีนิพฺพนฺตานิ รุปาจเร อรูปาจเร
ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ โสมนสฺเสน อุปปชชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ
เตสํ จวนฺตานิ เตสํ อุปเกฺชินทริยณจ น อุปปชชิสฺสตีติ
ปฐิสินทริยณจ น อุปปชชติ.

ยสฺส ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส สทฺธิณฺทริยํ...เป...
 ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตानํ น ปุริसानํ อุปฺปชฺชนฺตानํ เตสํ ปุริสินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. กามาวจเร
 ปรินิพฺพนฺตानํ รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภวิกานํ เตสํ
 ปุริสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ปุริสินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชตีติ?

ปจฺฉิมภวิกานํ ปุริसानํ อุปฺปชฺชนฺตानํ เตสํ มนินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ. กามาวจเร
 ปรินิพฺพนฺตानํ รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภวิกานํ เตสํ
 มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ปุริสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.
 (ปุริสินฺทริยมูลกั)

๓๘๙.(ก) ยสฺส ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ
 ตสฺส โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตानํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ เตสํ
 ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ โสมนสฺสสินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ. ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ ยสฺส จิตฺตสฺส
 อนนฺตรา อุปฺเปกฺขาสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส จิตฺตสฺส
 ภงฺคกฺขณฺเ เตสํ ชีวิตินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ

โสมนสสินทริยญจ น อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสสินทริยํ น อุปปชชิสสตี ตสฺส
ชีวิตินทริยํ น อุปปชชิตีติ?

ปจฉิมจิตตสฺส อุปปาทกฺขณเณ ยสฺส จิตตสฺส อนนฺตฺรา
อุเปกฺขาสมฺปยุตฺตปจฉิมจิตฺตํ อุปปชชิสสตี ตสฺส จิตตสฺส
อุปปาทกฺขณเณ เตสํ โสมนสสินทริยํ น อุปปชชิสสตี, โน จ เตสํ
ชีวิตินทริยํ น อุปปชชตี. ปจฉิมจิตตสฺส ภงฺกกฺขณเณ ยสฺส จิตตสฺส
อนนฺตฺรา อุเปกฺขาสมฺปยุตฺตปจฉิมจิตฺตํ อุปปชชิสสตี ตสฺส จิตตสฺส
ภงฺกกฺขณเณ เตสํ โสมนสสินทริยญจ น อุปปชชิสสตี ชิวิตินทริยญจ
น อุปปชชตี.

(ก) ยสฺส ชิวิตินทริยํ น อุปปชชตี ตสฺส อุเปกฺخينทริยํ
น อุปปชชิสสตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตตสฺส ภงฺกกฺขณเณ เตสํ
ชีวิตินทริยํ น อุปปชชตี, โน จ เตสํ อุเปกฺخينทริยํ
น อุปปชชิสสตี. ปจฉิมจิตตสฺส ภงฺกกฺขณเณ ยสฺส จิตตสฺส
อนนฺตฺรา โสมนสสสมฺปยุตฺตปจฉิมจิตฺตํ อุปปชชิสสตี ตสฺส จิตตสฺส
ภงฺกกฺขณเณ เตสํ ชิวิตินทริยญจ น อุปปชชตี อุเปกฺخينทริยญจ
น อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกฺخينทริยํ น อุปปชชิสสตี ตสฺส
ชีวิตินทริยํ น อุปปชชิตีติ?

ปจฉิมจิตตสส อุปปาทกฺขณเ ยสส จิตตสส อนนตรา
 โสมนสสสมปยุตตปจฉิมจิตตํ อุปปชฺชิสสตี ตสส จิตตสส
 อุปปาทกฺขณเ เตสํ อุปฺเพกฺขินทฺริยํ น อุปปชฺชิสสตี, โน จ เตสํ
 ชีวิตินทฺริยํ น อุปปชฺชติ. ปจฉิมจิตตสส ฆงคกฺขณเ ยสส จิตตสส
 อนนตรา โสมนสสสมปยุตตปจฉิมจิตตํ อุปปชฺชิสสตี ตสส จิตตสส
 ฆงคกฺขณเ เตสํ อุปฺเพกฺขินทฺริยญจ น อุปปชฺชิสสตี ชีวิตินทฺริยญจ
 น อุปปชฺชติ.

ยสส ชีวิตินทฺริยํ น อุปปชฺชติ ตสส สทฺธิินทฺริยํ...เป...
 ปณณินทฺริยํ...เป... มนินทฺริยํ น อุปปชฺชิสสตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ ปวตเต จิตตสส ฆงคกฺขณเ เตสํ
 ชีวิตินทฺริยํ น อุปปชฺชติ, โน จ เตสํ มนินทฺริยํ
 น อุปปชฺชิสสตี. ปจฉิมจิตตสส ฆงคกฺขณเ เตสํ ชีวิตินทฺริยญจ
 น อุปปชฺชติ มนินทฺริยญจ น อุปปชฺชิสสตี.

ยสส วา ปน มนินทฺริยํ น อุปปชฺชิสสตี ตสส ชีวิตินทฺริยํ
 น อุปปชฺชตีติ?

ปจฉิมจิตตสส อุปปาทกฺขณเ เตสํ มนินทฺริยํ น อุปปชฺชิสสตี,
 โน จ เตสํ ชีวิตินทฺริยํ น อุปปชฺชติ. ปจฉิมจิตตสส ฆงคกฺขณเ
 เตสํ มนินทฺริยญจ น อุปปชฺชิสสตี ชีวิตินทฺริยญจ น อุปปชฺชติ.
 (ชีวิตินทฺริยมูลกั)

๓๙๐.(ก) ยสฺส โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ

ตสฺส อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ โสมนสฺสวិปปยฺตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณฺเ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสฺสณฺสทฺตานํ เตสํ
 โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ อุเปกฺขินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตี. โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงฺคกฺขณฺเ
 อุเปกฺขาสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตสมํคิํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรํ
 โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จิตฺตสฺส
 ภงฺคกฺขณฺเ เตสํ โสมนสฺสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ
 อุเปกฺขินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี

ตสฺส โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ ยสฺส จิตฺตสฺส
 อนนฺตรํ โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณฺเ เตสํ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ
 โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ. โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตสฺส
 ภงฺคกฺขณฺเ อุเปกฺขาสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตสมํคิํ ยสฺส จิตฺตสฺส
 อนนฺตรํ โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จิตฺตสฺส
 ภงฺคกฺขณฺเ เตสํ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
 โสมนสฺสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

ยสส โสมนสฺสสินุทริยํ น อุปปชชติ ตสฺส สทฺธิณฺทริยํ...เป...
 ปญฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปปชฺชิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภาวคกฺขณเณ โสมนสฺสวิปฺยตฺตจิตฺตสฺส
 อุปปาทกฺขณเณ นิโรธสฺมาปนฺนํ อสญฺญสฺตตํ เตสํ
 โสมนสฺสสินุทริยํ น อุปปชชติ, โน จ เตสํ มนินฺทริยํ
 น อุปปชชิสฺสตี. โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภาวคกฺขณเณ
 อุเปกฺขาสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตสมํคิํ เตสํ โสมนสฺสสินุทริยญจ
 น อุปปชชติ มนินฺทริยญจ น อุปปชชิสฺสตี.

ยสส วา ปน มนินฺทริยํ น อุปปชชิสฺสตี
 ตสฺส โสมนสฺสสินุทริยํ น อุปปชชตีติ?

โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปปาทกฺขณเณ เตสํ มนินฺทริยํ
 น อุปปชชิสฺสตี, โน จ เตสํ โสมนสฺสสินุทริยํ น อุปปชชติ.
 โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภาวคกฺขณเณ อุเปกฺขาสมฺปยุตฺตปจ
 ฉิมจิตฺตสมํคิํ เตสํ มนินฺทริยญจ น อุปปชชิสฺสตี
 โสมนสฺสสินุทริยญจ น อุปปชชติ. (โสมนสฺสสินุทริยมูลกั)

๓๙๑. ยสส อุเปกฺชินฺทริยํ น อุปปชชติ ตสฺส สทฺธิณฺทริยํ...
 เป... ปญฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปปชชิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภาวคกฺขณเณ อุเปกฺขาวิปฺยตฺตจิตฺตสฺส
 อุปปาทกฺขณเณ นิโรธสฺมาปนฺนํ อสญฺญสฺตตํ เตสํ
 อุเปกฺชินฺทริยํ น อุปปชชติ, โน จ เตสํ มนินฺทริยํ

น อุปฺปชฺชิสฺสตี. อุเปกฺขาสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ
 โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตสมํคีนํ เตสํ อุเปกฺخينฺทรียญ
 น อุปฺปชฺชติ มนินฺทรียญ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน มนินฺทรียํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส อุเปกฺخينฺทรียํ
 น อุปฺปชฺชตีติ?

อุเปกฺขาสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณเ เตสํ มนินฺทรียํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ อุเปกฺخينฺทรียํ น อุปฺปชฺชติ.
 อุเปกฺขาสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ
 โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตสมํคีนํ เตสํ มนินฺทรียญ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตี อุเปกฺخينฺทรียญ น อุปฺปชฺชติ.
 (อุเปกฺخينฺทรียมูลกั)

๓๙๒. ยสฺส สทฺธินฺทรียํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ปณฺณินฺทรียํ...
 เป... มนินฺทรียํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ สทฺธาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณเ นิโรธสฺมาปฺนฺนํ อสญฺญสตฺตานํ เตสํ สทฺธินฺทรียํ
 น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ มนินฺทรียํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.
 ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณเ เตสํ สทฺธินฺทรียญ น อุปฺปชฺชติ
 มนินฺทรียญ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน มนินฺทรียํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส สทฺธินฺทรียํ
 น อุปฺปชฺชตีติ?

ปจฉิมจิตตสส อุปปาทกฺขณ เตสํ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี,
 โน จ เตสํ สทฺธิทฺทริยํ น อุปฺปชฺชตี. ปจฉิมจิตตสส ภาวคฺกขณ
 เตสํ มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี สทฺธิทฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชตี.
 (สทฺธิทฺทริยมูลกํ)

๓๔๓.(ก) ยสฺส ปณฺณินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตี ตสฺส มนินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จิตตสส ภาวคฺกขณ ภาณวิปฺปยุตฺตจิตตสส
 อุปฺปาทกฺขณ นิโรธสฺมาปนฺนํ อสณฺณสฺตตํ เตสํ ปณฺณินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ปจฉิมจิตตสส ภาวคฺกขณ เตสํ ปณฺณินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชตี
 มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ตสฺส ปณฺณินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

ปจฉิมจิตตสส อุปฺปาทกฺขณ เตสํ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี,
 โน จ เตสํ ปณฺณินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตี. ปจฉิมจิตตสส ภาวคฺกขณ
 เตสํ มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ปณฺณินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชตี.
 (ปณฺณินฺทริยมูลกํ)

(ง) ปจจนีกโสภาโส

๓๔๔. ยตถ จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชตี ตตถ โสติทฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?...เป....

(จ) ปจจนีกบุคคลโลกาสา

๓๙๕.(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
โสติณฺหริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปณฺจโวการา จวนฺตานํ อจกฺขุگانํ กามาจจํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตถ จกฺขุณฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ สอติณฺหริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปณฺจโวการเ ปรีนึพพนฺตานํ อสณฺณสตฺตานํ
อรูปานํ เตสํ ตตถ จกฺขุณฺหริยญจ น อุปฺปชฺชติ สอติณฺหริยญจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ สอติณฺหริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ จกฺขุณฺหริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปณฺจโวการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
โสติณฺหริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขุณฺหริยํ
น อุปฺปชฺชติ. ปณฺจโวการเ ปรีนึพพนฺตานํ อสณฺณสตฺตานํ อรูปานํ
เตสํ ตตถ สอติณฺหริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขุณฺหริยญจ
น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
ฆานินฺหริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

กามาจจรา จวนฺตานํ อจกฺขุگانํ กามาจจํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตถ จกฺขุณฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ ฆานินฺหริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาจจเร ปรีนึพพนฺตานํ รูปาวจรา จวนฺตานํ

อสนฺณสตฺตณำ อรูปานำ เตสํ ตตฺถ จกฺขณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ
ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
ตสฺส ตตฺถ จกฺขณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

ปจฺฉิมภิกฺขุ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตณำ รูปาวจรํ
อุปฺปชฺชนฺตณำ เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ
เตสํ ตตฺถ จกฺขณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ. กามาวจรเ ปรีนินฺทณฺตณำ
รูปาวจรา จวณฺตณำ อสนฺณสตฺตณำ อรูปานำ เตสํ ตตฺถ
ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ จกฺขณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติตี?

กามาวจรา จวณฺตณำ อจกฺขณฺกณำ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตณำ
เตสํ ตตฺถ จกฺขณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. กามาวจรเ ปรีนินฺทณฺตณำ รูปาวจรา
จวณฺตณำ อสนฺณสตฺตณำ อรูปานำ เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาวเณ
กตฺติจ ภาเว ทสฺเสตฺวา ปรีนินฺทณฺตณำ เตสํ จวณฺตณำ เตสํ ตตฺถ
จกฺขณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ อิตฺถินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
ตสฺส ตตฺถ จกฺขณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

ปจฉิมภิกขุ กามาวจร อุปปชชนฺตานํ รูปาวจร
 อุปปชชนฺตานํ เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาวเน กติจิ ภเว
 ทสฺเสตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อุปปชชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 อิตฺถินทฺริยํ น อุปปชชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขณทฺริยํ
 น อุปปชชตี. กามาวจเร ปรีนิพฺพนฺตานํ รูปาวจรา จวณฺตานํ
 อสฺสณฺสตฺตานํ อรูปานํ เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาวเน กติจิ ภเว
 ทสฺเสตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวณฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 อิตฺถินทฺริยญฺจ น อุปปชชิสฺสตี จกฺขณทฺริยญฺจ น อุปปชชตี.

(ก) ยสฺส ยตฺถ จกฺขณทฺริยํ น อุปปชชตี ตสฺส ตตฺถ
 ปุริสินทฺริยํ น อุปปชชิสฺสตีติ?

กามาวจรา จวณฺตานํ อจกฺขุกัน กามาวจร อุปปชชนฺตานํ
 เตสํ ตตฺถ จกฺขณทฺริยํ น อุปปชชตี, โน จ เตสํ ตตฺถ ปุริสินทฺริยํ
 น อุปปชชิสฺสตี. กามาวจเร ปรีนิพฺพนฺตานํ รูปาวจรา จวณฺตานํ
 อสฺสณฺสตฺตานํ อรูปานํ ยา จ อิตฺถิโย เอเตเนว ภาวเน กติจิ
 ภเว ทสฺเสตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ ตาสํ จวณฺตীনํ เตสํ ตตฺถ
 จกฺขณทฺริยญฺจ น อุปปชชตี ปุริสินทฺริยญฺจ น อุปปชชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ปุริสินทฺริยํ น อุปปชชิสฺสตี
 ตสฺส ตตฺถ จกฺขณทฺริยํ น อุปปชชตีติ?

ปจฉิมภิกขุ กามาวจร อุปปชชนฺตานํ รูปาวจร
 อุปปชชนฺตานํ ยา จ อิตฺถิโย เอเตเนว ภาวเน กติจิ ภเว

ทสเสตวา ปรินิพพายิสฺสนฺติ ตาสํ อุปฺปชฺชนฺตึนํ เตสํ ตตฺถ
 บุริสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชตี. กามาวจเร ปรินิพฺพณฺตานํ รุปาวจรา จวนฺตานํ
 อสณฺณสฺตฺตานํ อรูปานํ ยา จ อิตฺถิโย เอเตเนว ภาเวन กตฺติจิ
 ภเว ทสเสตวา ปรินิพพายิสฺสนฺติ ตาสํ จวนฺตึนํ เตสํ ตตฺถ
 บุริสฺสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ยตฺถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตฺถ
 ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จวนฺตานํ อจกฺขุกัน อูปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปญฺจโวกาเร ปรินิพฺพณฺตานํ อรูปे ปจฺฉิมภวิกานํ
 เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชตี ชีวิตินฺทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ตสฺส ตตฺถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

ปจฺฉิมภวิกานํ ปญฺจโวการํ อูปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
 ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชตี. ปญฺจโวกาเร ปรินิพฺพณฺตานํ อรูปे ปจฺฉิมภวิกานํ
 เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขุณฺทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปญฺจวโถการา จวนฺตานํ อจกฺขุกันํ กามาจจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
 เตสํ ตตถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ
 โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. ปญฺจวโถการเ ปรีนินฺพพฺนตํ
 อสณฺณสฺสตฺตานํ อรูปานํ เย จ สจกฺขุกา อุกฺเขขาย อุปฺปชฺชิตฺวา
 ปรีนินฺพพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ ตตถ จกฺขุณฺทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชติ โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส ตตถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปญฺจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ สจกฺขุกา
 อุกฺเขขาย อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนินฺพพายิสฺสนฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
 เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ
 จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ. ปญฺจวโถการเ ปรีนินฺพพฺนตํ
 อสณฺณสฺสตฺตานํ อรูปานํ เย จ สจกฺขุกา อุกฺเขขาย อุปฺปชฺชิตฺวา
 ปรีนินฺพพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 อุกฺเขชินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปณฺจวโถการา จวนฺตานิ อจฺจุกฺขานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
 อรูปานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
 อูเปกฺขิณฺหริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. ปณฺจวโถการเ ปรีนิพฺพนฺตานํ อรูปเ
 ปจฺฉิมภวีกานํ อสฺสณฺสตฺตานํ เย จ สจฺจุกฺกา โสมนสฺสเสน
 อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ จวนฺตานิ เตสํ ตตฺถ
 จกฺขุณฺหริยณฺจ น อุปฺปชฺชติ อูเปกฺขิณฺหริยณฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อูเปกฺขิณฺหริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส ตตฺถ จกฺขุณฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ ปณฺจวโถการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ สจฺจุกฺกา
 โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
 เตสํ ตตฺถ อูเปกฺขิณฺหริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
 จกฺขุณฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ. ปณฺจวโถการเ ปรีนิพฺพนฺตานํ อรูปเ
 ปจฺฉิมภวีกานํ อสฺสณฺสตฺตานํ เย จ สจฺจุกฺกา โสมนสฺสเสน
 อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ จวนฺตานิ เตสํ ตตฺถ
 อูเปกฺขิณฺหริยณฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขุณฺหริยณฺจ น อุปฺปชฺชติ.

ยสฺส ยตฺถ จกฺขุณฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 สหฺทินฺหริยํ...เป... ปณฺณิณฺหริยํ...เป... มนินฺหริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ?

ปณฺจวโถการา จวนฺตานิ อจฺจุกฺขานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
 อรูปานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺหริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
 มนินฺหริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. ปณฺจวโถการเ ปรีนิพฺพนฺตานํ

อรุเป ปจฉิมภิกขานํ อสณฺณสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชติ มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน ยตฺถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
จกฺขุณฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

ปจฉิมภิกขานํ ปญฺจวอการํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺทริยํ
น อุปฺปชฺชติ. ปญฺจวอกาเร ปรีนิพฺพนฺตานํ อรุเป ปจฉิมภิกขานํ
อสณฺณสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ. (จกฺขุณฺทริยมูลกํ)

๓๙๖.(ก) ยสฺส ยตฺถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ อฆานกานํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. กามาวจเร ปรีนิพฺพนฺตานํ
รूपาวจรานํ อรูปาวจรานํ เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กติจิ
ภเว ทสฺเสตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวนฺตานํ เตสํ ตตฺถ
ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ อิตฺถินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
ตสฺส ตตฺถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

ปจฉิมภิกขุ กามาวจร อุปปชชนุตถัน เย จ ปุริสา
 เอเตเนว ภาวเน กติจิ ภเว ทสเสตวา ปรีนิพพายิสสนติ เตส
 อุปปชชนุตถัน เตส ตตถ อิตถินทริย น อุปปชชิสสติ, โน จ
 เตส ตตถ ฆานินทริย น อุปปชชติ. กามาวจเร ปรีนิพพนุตถัน
 รูปาวจรณ อรูปาวจรณ เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาวเน กติจิ
 ภเว ทสเสตวา ปรีนิพพายิสสนติ เตส จวนุตถัน เตส ตตถ
 อิตถินทริยญจ น อุปปชชิสสติ ฆานินทริยญจ น อุปปชชติ.

(ก) ยสส ยตถ ฆานินทริย น อุปปชชติ ตสส ตตถ
 ปุริสินทริย น อุปปชชิสสตี?

กามาวจรา จวนุตถัน อฆานกาน กามาวจร อุปปชชนุตถัน
 เตส ตตถ ฆานินทริย น อุปปชชติ, โน จ เตส ตตถ ปุริสินทริย
 น อุปปชชิสสติ. กามาวจเร ปรีนิพพนุตถัน รูปาวจรณ
 อรูปาวจรณ ยา จ อิตถิโย เอเตเนว ภาวเน กติจิ ภเว
 ทสเสตวา ปรีนิพพายิสสนติ ตาส จวนุตถัน เตส ตตถ
 ฆานินทริยญจ น อุปปชชติ ปุริสินทริยญจ น อุปปชชิสสติ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ ปุริสินทริย น อุปปชชิสสติ
 ตสส ตตถ ฆานินทริย น อุปปชชตี?

ปจฉิมภิกขุ กามาวจร อุปปชชนุตถัน ยา จ อิตถิโย
 เอเตเนว ภาวเน กติจิ ภเว ทสเสตวา ปรีนิพพายิสสนติ ตาส
 อุปปชชนุตถัน เตส ตตถ ปุริสินทริย น อุปปชชิสสติ, โน จ

เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ. กามาวจเร ปรินิพฺพนฺตานํ
 รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ ยา จ อิตฺถิโย เอเตเนว ภาเวन กตฺติจิ
 ภเว ทสฺเสตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ ตาสํ จวณฺตీนํ เตสํ ตตถ
 บุริสฺสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จวณฺตานํ อฆานกานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
 ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ. กามาวจเร ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาวจเร อรูปาวจเร
 ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ
 ชีวิตินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส ตตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ กามาวจเร อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
 ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ. กามาวจเร ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาวจเร อรูปาวจเร
 ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

กามาวจรา จวนตานํ อฆานกานํ กามาวจโร อุปปชฺชนตานํ
 รูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยํ น อุปปชฺชติ, โน จ
 เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปปชฺชิสฺสติ. กามาวจเร
 ปรินิพฺพนตานํ รูปาวจเร ปจฺฉิมภิกฺขานํ อสฺสณฺณสฺสทฺตานํ อรูปานํ
 เย จ อุเปกฺขาย อุปปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ จวนตานํ
 เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยญฺจ น อุปปชฺชติ โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ
 น อุปปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส ตตฺถ ฆานินฺทริยํ น อุปปชฺชติ?

ปจฺฉิมภิกฺขานํ กามาวจโร อุปปชฺชนตานํ เย จ สฆานกา
 อุเปกฺขาย อุปปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ อุปปชฺชนตานํ
 เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
 ฆานินฺทริยํ น อุปปชฺชติ. กามาวจเร ปรินิพฺพนตานํ รูปาวจเร
 ปจฺฉิมภิกฺขานํ อสฺสณฺณสฺสทฺตานํ อรูปานํ เย จ อุเปกฺขาย
 อุปปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ จวนตานํ เตสํ ตตฺถ
 โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ น อุปปชฺชิสฺสติ ฆานินฺทริยญฺจ น อุปปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตฺถ ฆานินฺทริยํ น อุปปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 อุเปกฺชินฺทริยํ น อุปปชฺชิสฺสติ?

กามาวจรา จวนตานํ อฆานกานํ กามาวจโร อุปปชฺชนตานํ
 รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยํ น อุปปชฺชติ,

โน จ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาวจเร
 ปรีนิพฺพนฺตานํ รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภิกานํ อสฺสยสฺสฺสฺสฺสฺส
 เย จ โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสสนฺติ เตสํ จวฺนฺตานํ
 เตสํ ตตถ ฆานินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชตี อุเปกฺขินทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ตสฺส ตตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชตีตี?

ปจฺฉิมภิกานํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ สฆานกา
 โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสสนฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
 เตสํ ตตถ อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ
 ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชตี. กามาวจเร ปรีนิพฺพนฺตานํ รูปาวจเร
 อรูปาวจเร ปจฺฉิมภิกานํ อสฺสยสฺสฺสฺสฺสฺส เย จ โสมนสฺสเสน
 อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสสนฺติ เตสํ จวฺนฺตานํ เตสํ ตตถ
 อุเปกฺขินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชตี.

ยสฺส ยตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตถ
 สทฺธิทริยํ...เป... ปณฺณินทริยํ...เป... มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

กามาวจรา จวฺนฺตานํ อฆานกานํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
 รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชตี,
 โน จ เตสํ ตตถ มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาวจเร
 ปรีนิพฺพนฺตานํ รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภิกานํ อสฺสยสฺสฺสฺสฺส

เตสํ ตตถ ฆานินทริยญจ น อุปฺปชฺชติ มนินทริยญจ
น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

ปจฺฉิมภิกขุสงฺฆสฺมา น อุปฺปชฺชิตานํ เตสํ ตตถ
มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ ฆานินทริยํ
น อุปฺปชฺชติ. กามาวจรํ ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาวจรํ อรูปาวจรํ
ปจฺฉิมภิกขุสงฺฆสฺมา เตสํ ตตถ มนินทริยญจ
น อุปฺปชฺชิสฺสติ ฆานินทริยญจ น อุปฺปชฺชติ. (ฆานินทริยมูลกํ)

๓๔๗.(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ?

กามาวจรํ จวนฺตานํ น อิตฺถินํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชิตานํ
เตสํ ตตถ อิตฺถินทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ
ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. กามาวจรํ ปรินิพฺพนฺตานํ
รูปาวจรํ อรูปาวจรํ ยา จ อิตฺถิโย เอเตเนว ภาเวน กตฺติ
ภเว ทสฺเสตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ ตาสํ จวนฺตํ เตสํ ตตถ
อิตฺถินทริยญจ น อุปฺปชฺชติ ปุริสินทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
ตสฺส ตตถ อิตฺถินทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

ปจฉิมภิกขุ อิตถินิ อุปปชชนตึนํ ยา จ อิตถิโย เอเตเนว
 ภาเวณ กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ ตาสํ อุปปชชนตึนํ
 ตาสํ ตตฺถ ปุริสฺนฺทริยํ น อุปปชชิสฺสตี, โน จ ตาสํ ตตฺถ
 อิตถินฺทริยํ น อุปปชชตี. กามาวจรฺ ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาวจรานํ
 อรูปาวจรานํ ยา จ อิตถิโย เอเตเนว ภาเวณ กตฺติจิ ภเว
 ทสฺเสตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ ตาสํ จวนฺตึนํ เตสํ ตตฺถ
 ปุริสฺนฺทริยญฺจ น อุปปชชิสฺสตี อิตถินฺทริยญฺจ น อุปปชชตี.

(ก) ยสฺส ยตฺถ อิตถินฺทริยํ น อุปปชชตี ตสฺส ตตฺถ
 ชีวิตินฺทริยํ น อุปปชชิสฺสตีติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ น อิตถินิ กามาวจรํ อุปปชชนฺตานํ
 รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ อิตถินฺทริยํ น อุปปชชตี,
 โน จ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปปชชิสฺสตี. กามาวจร
 ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาวจร อรูปาวจร ปจฉิมภิกขุ เตสํ ตตฺถ
 อิตถินฺทริยญฺจ น อุปปชชตี ชีวิตินฺทริยญฺจ น อุปปชชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปปชชิสฺสตี
 ตสฺส ตตฺถ อิตถินฺทริยํ น อุปปชชตีติ?

ปจฉิมภิกขุ อิตถินิ อุปปชชนตึนํ ตาสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ
 น อุปปชชิสฺสตี, โน จ ตาสํ ตตฺถ อิตถินฺทริยํ น อุปปชชตี.
 กามาวจร ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาวจร อรูปาวจร ปจฉิมภิกขุ

เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี อิตฺถินทริยญจ
น อุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินทริยํ น อุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี?

กามาวจรา จวนฺตานํ น อิตฺถินํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
รูปาวจรานํ เตสํ ตตถ อิตฺถินทริยํ น อุปฺปชฺชตี, โน จ
เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาวจเร
ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาวจเร ปจฺฉิมภวีกานํ อสณฺณสฺสทฺตานํ อรูปานํ
ยา จ อิตฺถิโย อูปฺเปกฺขาย อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ ตาสํ
จวนฺตินํ เตสํ ตตถ อิตฺถินทริยญจ น อุปฺปชฺชตี
โสมนสฺสสินทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ อิตฺถินทริยํ น อุปฺปชฺชตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตินํ ยา จ อิตฺถิโย อูปฺเปกฺขาย
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ ตาสํ อุปฺปชฺชนฺตินํ ตาสํ ตตถ
โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ ตาสํ ตตถ อิตฺถินทริยํ
น อุปฺปชฺชตี. กามาวจเร ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาวจเร ปจฺฉิมภวีกานํ
อสณฺณสฺสทฺตานํ อรูปานํ ยา จ อิตฺถิโย อูปฺเปกฺขาย อุปฺปชฺชิตฺวา
ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ ตาสํ จวนฺตินํ เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินทริยญจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี อิตฺถินทริยญจ น อุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

กามาวจรา จวนฺตานํ น อิตฺถินํ กามาวจรํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ,
โน จ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. กามาวจเร
ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภวิกานํ อสฺสณฺสตฺตานํ
ยา จ อิตฺถิโย โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ ตาสํ
จวนฺตินํ เตสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
ตสฺส ตตถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

ปจฺฉิมภวิกานํ อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตินํ ยา จ อิตฺถิโย
โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ ตาสํ อุปฺปชฺชนฺตินํ
ตาสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ ตาสํ ตตถ
อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ. กามาวจเร ปรินิพฺพนฺตานํ รูปาวจเร
อรูปาวจเร ปจฺฉิมภวิกานํ อสฺสณฺสตฺตานํ ยา จ อิตฺถิโย
โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ ตาสํ จวนฺตินํ
เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ อิตฺถินฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชติ.

ยสฺส ยตถ อิตฺถินทฺริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 สทฺธิทฺริยํ...เป... ปญฺธิทฺริยํ...เป... มนินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

กามาวจรา จวนฺตานิ น อิตฺถินํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานิ
 รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตโส ตตถ อิตฺถินทฺริยํ น อุปฺปชฺชติ,
 โน จ เตโส ตตถ มนินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. กามาวจเร
 ปรีนิพฺพนฺตานิ รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภิกฺขานํ อสฺสณฺสตฺตานํ
 เตโส ตตถ อิตฺถินทฺริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ มนินทฺริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
 อิตฺถินทฺริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

ปจฺฉิมภิกฺขานํ อิตฺถินํ อุปฺปชฺชนฺตานิ ตาโส ตตถ มนินทฺริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ ตาโส ตตถ อิตฺถินทฺริยํ น อุปฺปชฺชติ.
 กามาวจเร ปรีนิพฺพนฺตานิ รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภิกฺขานํ
 อสฺสณฺสตฺตานํ เตโส ตตถ มนินทฺริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 อิตฺถินทฺริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ. (อิตฺถินทฺริยมฺมลกั)

๓๙๘.(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินทฺริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 ชีวิตินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

กามาวจรา จวนฺตานิ น ปุริสานิ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานิ
 รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตโส ตตถ ปุริสินทฺริยํ น อุปฺปชฺชติ,

โน จ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. กามาวจเร
 ปรีนิพฺพณฺตานํ รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภิกขานํ เตสํ ตตถ
 ปุริสินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ ชีวิตินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส ตตถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชติตี?

ปจฺฉิมภิกขานํ ปุริसानํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชติ.
 กามาวจเร ปรีนิพฺพณฺตานํ รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภิกขานํ
 เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ปุริสินทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชติ.

(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 โสมนสฺสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติตี?

กามาวจรา จวนฺตานํ น ปุริसानํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
 รูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ
 เตสํ ตตถ โสมนสฺสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. กามาวจเร
 ปรีนิพฺพณฺตานํ รูปาวจเร ปจฺฉิมภิกขานํ อสณฺณสฺตตานํ อรูปานํ
 เย จ ปุริสา อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ
 จวนฺตานํ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ
 โสมนสฺสินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

ปจฺฉิมภิกฺขุ กามาวจรํ ปุริสานํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เย จ ปุริสา
อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ
ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตี. กามาวจรํ ปรีนิพฺพนฺตานํ รูปาวจรํ
ปจฺฉิมภิกฺขุ อสฺสณฺส
อุเปกฺขาย อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ จวฺนฺตานํ เตสํ ตตถ
โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ปุริสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตถ
อุเปกฺชินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

กามาวจรา จวฺนฺตานํ น ปุริสานํ กามาวจโร อุปฺปชฺชนฺตานํ
รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตี,
โน จ เตสํ ตตถ อุเปกฺชินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. กามาวจรํ
ปรีนิพฺพนฺตานํ รูปาวจรํ อรูปาวจรํ ปจฺฉิมภิกฺขุ อสฺสณฺสฺสฺสฺสฺส
เย จ ปุริสา โสมนสฺส
จวฺนฺตานํ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชตี
อุเปกฺชินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺชินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

ปัจจุบันมีงานวิจัยจำนวนมากที่แสดงให้เห็นว่า การออกกำลังกายเป็นประจำสามารถช่วยลดความเสี่ยงของการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือดได้ การออกกำลังกายเป็นประจำสามารถช่วยลดความดันโลหิตได้ การออกกำลังกายเป็นประจำสามารถช่วยลดระดับไขมันในเลือดได้ การออกกำลังกายเป็นประจำสามารถช่วยลดระดับน้ำตาลในเลือดได้ การออกกำลังกายเป็นประจำสามารถช่วยลดระดับความเครียดได้ การออกกำลังกายเป็นประจำสามารถช่วยลดระดับความวิตกกังวลได้ การออกกำลังกายเป็นประจำสามารถช่วยลดระดับความซึมเศร้าได้ การออกกำลังกายเป็นประจำสามารถช่วยลดระดับความเหนื่อยล้าได้ การออกกำลังกายเป็นประจำสามารถช่วยลดระดับความหงุดหงิดได้ การออกกำลังกายเป็นประจำสามารถช่วยลดระดับความโกรธได้ การออกกำลังกายเป็นประจำสามารถช่วยลดระดับความกลัวได้ การออกกำลังกายเป็นประจำสามารถช่วยลดระดับความวิตกกังวลได้ การออกกำลังกายเป็นประจำสามารถช่วยลดระดับความซึมเศร้าได้ การออกกำลังกายเป็นประจำสามารถช่วยลดระดับความเหนื่อยล้าได้ การออกกำลังกายเป็นประจำสามารถช่วยลดระดับความหงุดหงิดได้ การออกกำลังกายเป็นประจำสามารถช่วยลดระดับความโกรธได้ การออกกำลังกายเป็นประจำสามารถช่วยลดระดับความกลัวได้

กามาจเร ปรินิพฺพตํ รุปาจเร อรูปาจเร ปจฺฉิมภวีกาํ
 อสฺสณฺสตุตํ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
 บุริสฺสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ. (บุริสฺสินฺทริยมฺภกํ)

๓๘๘.(ก) ยสฺส ยตฺถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตฺถ
 โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

จตุวโถการา ปณฺจวโถการา จวนฺตํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส
 ฆงฺคกฺขณฺเ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
 โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณฺเ
 ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา อุกฺเขฯสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ตสฺส จิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณฺเ อสฺสณฺสตุตา จวนฺตํ เตสํ ตตฺถ
 ชีวิตินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชติ โสมนสฺสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ตสฺส ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณฺเ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
 อุกฺเขฯสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺขณฺเ อสฺสณฺสตุตํ อุปฺปชฺชนฺตํ เตสํ ตตฺถ
 โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชติ. ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ฆงฺคกฺขณฺเ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
 อุกฺเขฯสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จิตฺตสฺส
 ฆงฺคกฺขณฺเ อสฺสณฺสตุตา จวนฺตํ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสินฺทริยญฺจ

น อุปฺปชฺชิสฺสตี ชีวิตินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชตี.

(ก) ยสฺส ยตถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตถ
อุเปกฺخينฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

จตุโวการา ปณฺจโวการา จวนฺตานํ ปวตเต จิตฺตสฺส
ภงฺกขณ เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตี, โน จ เตสํ ตตถ
อุเปกฺخينฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงฺกขณ
ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา โสมนสฺสสมปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส จิตฺตสฺส ภงฺกขณ อสณฺณสत्ตา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ
ชีวิตินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชตี อุเปกฺخينฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺخينฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺขณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
โสมนสฺสสมปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จิตฺตสฺส
อุปฺปาทกฺขณ อสณฺณสत्ตํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ
อุเปกฺخينฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชตี. ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ภงฺกขณ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
โสมนสฺสสมปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จิตฺตสฺส
ภงฺกขณ อสณฺณสत्ตา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ อุเปกฺخينฺทริยญจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี ชีวิตินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชตี.

ยสฺส ยตถ ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสฺส ตตถ
 สทฺธิทริยํ...เป... ปณฺณทริยํ...เป... มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

จตุโวการา ปณฺจโวการา จวนฺตานํ ปวตฺเต จิตฺตสฺส
 ฅกฺกขณฺเต เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชติ, โน จ เตสํ ตตถ
 มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ฅกฺกขณฺเต
 อสฺสณฺสตฺตา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยณฺจ น อุปฺปชฺชติ
 มนินทริยณฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชตีติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกฺกขณฺเต อสฺสณฺสตฺตํ อุปฺปชฺชนฺตานํ
 เตสํ ตตถ มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ
 ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชติ. ปจฺฉิมจิตฺตสฺส ฅกฺกขณฺเต
 อสฺสณฺสตฺตา จวนฺตานํ เตสํ ตตถ มนินทริยณฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ชีวิตินทริยณฺจ น อุปฺปชฺชติ. (ชีวิตินทริยมูลกั)

๔๐๐.(ก) ยสฺส ยตถ โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชติ
 ตสฺส ตตถ อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ฅกฺกขณฺเต โสมนสฺสวิปฺยตฺตจิตฺตสฺส
 อุปฺปาทกฺกขณฺเต เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินทริยํ น อุปฺปชฺชติ,
 โน จ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.
 โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตสฺส ฅกฺกขณฺเต

อุเปกขาสมปยุตตปจฉิมจิตตสมงคีนํ ยสส จิตตสส อนนตรา
 โสมนสสสมปยุตตปจฉิมจิตตํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสส จิตตสส
 ฅกคฺคฺขณ อสณฺณสฺสตาณํ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสินฺทริยญจ
 น อุปฺปชฺชติ อุเปกฺขินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสส วา ปน ยตฺถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ตสส ตตฺถ โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ?

โสมนสสสมปยุตตปจฉิมจิตตสส อุปฺปาทกฺคฺขณ ยสส จิตตสส
 อนนตรา โสมนสสสมปยุตตปจฉิมจิตตํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสส จิตตสส
 อุปฺปาทกฺคฺขณ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ,
 โน จ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ.

โสมนสสสมปยุตตปจฉิมจิตตสส ฅกคฺคฺขณ
 อุเปกขาสมปยุตตปจฉิมจิตตสมงคีนํ ยสส จิตตสส อนนตรา
 โสมนสสสมปยุตตปจฉิมจิตตํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสส จิตตสส
 ฅกคฺคฺขณ อสณฺณสฺสตาณํ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินฺทริยญจ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ โสมนสฺสินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชติ.

ยสส ยตฺถ โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ ตสส ตตฺถ
 สทฺธิทริยํ...เป... ปณฺณทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ?

สพฺเพสํ จิตตสส ฅกคฺคฺขณ โสมนสสวิปยุตตจิตตสส
 อุปฺปาทกฺคฺขณ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชติ,
 โน จ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

โสมนสสสมปยุตตปจฉิมจิตตสส ภงคกขณ

อุเปกขาสมปยุตตปจฉิมจิตตสมงคีนํ อสณณสตตานํ เตสํ ตตถ

โสมนสสินทริยญจ น อุปปชชติ มนินทริยญจ น อุปปชชิสสตี.

ยสส วา ปน ยตถ มนินทริยํ น อุปปชชิสสตี ตสส ตตถ

โสมนสสินทริยํ น อุปปชชตีติ?

โสมนสสสมปยุตตปจฉิมจิตตสส อุปปาทกขณ เตสํ ตตถ

มนินทริยํ น อุปปชชิสสตี, โน จ เตสํ ตตถ โสมนสสินทริยํ

น อุปปชชติ. โสมนสสสมปยุตตปจฉิมจิตตสส ภงคกขณ

อุเปกขาสมปยุตตปจฉิมจิตตสมงคีนํ อสณณสตตานํ เตสํ ตตถ

มนินทริยญจ น อุปปชชิสสตี โสมนสสินทริยญจ น อุปปชชติ.

(โสมนสสินทริยมูลก)

๔๐๑. ยสส ยตถ อุเปกชินทริยํ น อุปปชชติ ตสส ตตถ

สทฐินทริยํ...เป... ปณณินทริยํ...เป... มนินทริยํ น อุปปชชิสสตีติ?

สพเพสํ จิตตสส ภงคกขณ อุเปกขาวิปปยุตตจิตตสส

อุปปาทกขณ เตสํ ตตถ อุเปกชินทริยํ น อุปปชชติ,

โน จ เตสํ ตตถ มนินทริยํ น อุปปชชิสสตี.

อุเปกขาสมปยุตตปจฉิมจิตตสส ภงคกขณ

โสมนสสสมปยุตตปจฉิมจิตตสมงคีนํ อสณณสตตานํ เตสํ ตตถ

อุเปกชินทริยญจ น อุปปชชติ มนินทริยญจ น อุปปชชิสสตี.

ยสส วา ปน ยตถ มนินทริยํ น อุปปชชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
อุเปกขินทริยํ น อุปปชชตีติ?

อุเปกขาสมปยุตฺตปจฉิมจิตฺตสฺส อุปาทกฺขณเ เตสํ ตตถ
มนินทริยํ น อุปปชชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ อุเปกขินทริยํ
น อุปปชชตี. อุเปกขาสมปยุตฺตปจฉิมจิตฺตสฺส ภาวคฺคกฺขณ
โสมนสฺสสมปยุตฺตปจฉิมจิตฺตสมํคิโน อสณฺณสฺสตาโน เตสํ ตตถ
มนินทริยญฺจ น อุปปชชิสฺสตี อุเปกขินทริยญฺจ น อุปปชชตี.
(อุเปกขินทริยมูลกั)

๔๐๒. ยสส ยตถ สทฺธินทริยํ น อุปปชชตี ตสฺส ตตถ
ปญฺญินทริยํ...เป... มนินทริยํ น อุปปชชิสฺสตีติ?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภาวคฺคกฺขณ สทฺธาวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปาทกฺขณเ เตสํ ตตถ สทฺธินทริยํ น อุปปชชตี, โน จ
เตสํ ตตถ มนินทริยํ น อุปปชชิสฺสตี. ปจฉิมจิตฺตสฺส ภาวคฺคกฺขณ
อสณฺณสฺสตาโน เตสํ ตตถ สทฺธินทริยญฺจ น อุปปชชตี
มนินทริยญฺจ น อุปปชชิสฺสตี.

ยสส วา ปน ยตถ มนินทริยํ น อุปปชชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
สทฺธินทริยํ น อุปปชชตีติ?

ปจฉิมจิตฺตสฺส อุปาทกฺขณเ เตสํ ตตถ มนินทริยํ
น อุปปชชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ สทฺธินทริยํ น อุปปชชตี.

ปัจฉิมจิตตสส ภงคกขณ อสณฺณสตุตตานํ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี สหฺนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชตี. (สหฺนินฺทริยมฺมูลกั)

๔๐๓.(ก) ยสฺส ยตฺถ ปณฺณินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตี ตสฺส ตตฺถ
มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

สพฺเพสํ จิตฺตสฺส ภงคกขณ ญาณวิปฺปยุตฺตจิตฺตสฺส
อุปฺปาทกขณ เตสํ ตตฺถ ปณฺณินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตี, โน จ
เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. ปัจฉิมจิตฺตสฺส ภงคกขณ
อสณฺณสตุตตานํ เตสํ ตตฺถ ปณฺณินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชตี
มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตฺถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตฺถ ปณฺณินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตีตี?

ปัจฉิมจิตฺตสฺส อุปฺปาทกขณ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ ปณฺณินฺทริยํ น อุปฺปชฺชตี.
ปัจฉิมจิตฺตสฺส ภงคกขณ อสณฺณสตุตตานํ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี ปณฺณินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชตี. (ปณฺณินฺทริยมฺมูลกั)

(๖) อตีตานุคตวโร

(ก) อนุโลมปุคฺคโล

๔๐๔.(ก) ยสฺส จกฺขุทฺทริยํ อุปฺปชฺชิตฺถ ตสฺส โสติทฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฉิมภวีกานำ เย จ อรูปำ อุปปชชิตวา ปรีนัพพายิสสนติ
เตสā จกขุณฺทริยā อุปปชชิตถ, โน จ เตสā โสติณฺทริยā อุปปชชิสสติ.
อิตเรสā เตสā จกขุณฺทริยญจ อุปปชชิตถ โสติณฺทริยญจ
อุปปชชิสสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน โสติณฺทริยā อุปปชชิสสติ ตสฺส จกขุณฺทริยā
อุปปชชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกขุณฺทริยā อุปปชชิตถ ตสฺส ฆานินฺทริยā
อุปปชชิสสตีติ?

ปจฉิมภวีกานำ เย จ รูปาวจรā อรูปาวจรā อุปปชชิตวา
ปรีนัพพายิสสนติ เตสā จกขุณฺทริยā อุปปชชิตถ, โน จ เตสā
ฆานินฺทริยā อุปปชชิสสติ. อิตเรสā เตสā จกขุณฺทริยญจ อุปปชชิตถ
ฆานินฺทริยญจ อุปปชชิสสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ฆานินฺทริยā อุปปชชิสสติ ตสฺส จกขุณฺทริยā
อุปปชชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกขุณฺทริยā อุปปชชิตถ ตสฺส อิตถินฺทริยā
อุปปชชิสสตีติ?

ปจฉิมภวีกานำ เย จ รูปาวจรā อรูปาวจรā อุปปชชิตวา
ปรีนัพพายิสสนติ เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาวเณ กติจิ ภเว

ทสเสตวา ปรีนิพพายิสฺสนฺติ เตสํ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ
 เตสํ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ จกฺขุณฺทริยญจ
 อุปฺปชฺชิตถ อิตฺถินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จกฺขุณฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถาตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ปุริสีนฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ รੂปาวจรํ อรूปาวจรํ อุปฺปชฺชิตวา
 ปรีนิพพายิสฺสนฺติ ยา จ อิตฺถิโย เอเตเนว ภาเวน กตฺติจิ ภเว
 ทสเสตวา ปรีนิพพายิสฺสนฺติ เตสํ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ
 เตสํ ปุริสีนฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ จกฺขุณฺทริยญจ
 อุปฺปชฺชิตถ ปุริสีนฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ปุริสีนฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จกฺขุณฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถาตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ชีวิตินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
 ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ จกฺขุณฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ

ชีวิตินทรียมกั อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสส วา ปน ชีวิตินทรียมกั อุปปชชิสสตี ตสส จกขุนทรียมกั
อุปปชชิตถาติ?

อามนตา.

(ก) ยสส จกขุนทรียมกั อุปปชชิตถ ตสส โสมนสสินทรียมกั
อุปปชชิสสตีติ?

ปจฉิมภิกขุภิกขุ ยะ จ อุปปชชิตถา อุปปชชิตถา
ปรีนิพพายิสสนตี เตสํ จกขุนทรียมกั อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ
โสมนสสินทรียมกั อุปปชชิสสตี. อิตเรสํ เตสํ จกขุนทรียมกั
อุปปชชิตถ โสมนสสินทรียมกั อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสส วา ปน โสมนสสินทรียมกั อุปปชชิสสตี
ตสส จกขุนทรียมกั อุปปชชิตถาติ?

อามนตา.

(ก) ยสส จกขุนทรียมกั อุปปชชิตถ ตสส อุปปชชิตถ
อุปปชชิสสตีติ?

ปจฉิมภิกขุภิกขุ ยะ จ โสมนสสินทรียมกั อุปปชชิตถา
ปรีนิพพายิสสนตี เตสํ จกขุนทรียมกั อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ
อุปปชชิตถ อุปปชชิสสตี. อิตเรสํ เตสํ จกขุนทรียมกั
อุปปชชิตถ อุปปชชิตถ อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกฺขิณฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาตี?

อามนฺตา.

ยสฺส จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส สทฺธิณฺทริยํ...เป...
ปญฺญินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวิกานํ เตสํ จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ จกฺขณฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ
มนินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จกฺขณฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาตี?

อามนฺตา. (จกฺขณฺทริยมฺมูลก)

๔๐๕.(ก) ยสฺส ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส อิตฺถินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวิกานํ เย จ รূปาวจรํ อรূปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา
ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาเวน กตฺติจิ ภเว
ทสฺเสตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ ฆานินฺทริยญฺจ
อุปฺปชฺชิตถ อิตฺถินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน อิตฺถินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ฆานินทฺริยํ
อุปฺปชฺชิตถาตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ฆานินทฺริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ปุริสินทฺริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ รุปาวจรํ อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา
ปริณิพฺพายิสฺสนฺติ ยา จ อิตฺถิโย เอเตเนว ภาเวน กตฺติจิ ภเว
ทสฺเสตฺวา ปริณิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ฆานินทฺริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ปุริสินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตฺเรสํ เตสํ ฆานินทฺริยญฺจ
อุปฺปชฺชิตถ ปุริสินทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ปุริสินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ฆานินทฺริยํ
อุปฺปชฺชิตถาตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ฆานินทฺริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ชีวิตินทฺริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ฆานินทฺริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
ชีวิตินทฺริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตฺเรสํ เตสํ ฆานินทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ
ชีวิตินทฺริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ฆานินทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถาตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส โสมนสฺสสินทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ เป จ อุปฺเปกฺขาย อุปฺปชฺชิตวา
 ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี เตสํ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
 โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ ฆานินทริยญจ
 อุปฺปชฺชิตถ โสมนสฺสสินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
 ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิตถาตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส อุปฺเปกฺخينทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวีกานํ เป จ โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชิตวา
 ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี เตสํ ฆานินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
 อุปฺเปกฺخينทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ ฆานินทริยญจ
 อุปฺปชฺชิตถ อุปฺเปกฺخينทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกฺขิณฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส สทฺธิณฺทริยํ...เป...
ปญฺญินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ
มนินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ฆานินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (ฆานินฺทริยมฺมูลกั)

๔๐๖.(ก) ยสฺส อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ปุริสีนฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ รูปาวจรํ อรูปาวจรํ อุปฺปชฺชิตฺวา
ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ ยา จ อิตฺถิโย เอเตเนว ภาเวน กตฺติจิ ภเว
ทสฺเสตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ปุริสีนฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ อิตฺถินฺทริยญฺจ
อุปฺปชฺชิตถ ปุริสีนฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ปุริสินฺทริยํ อุปปชฺชิสฺสตี ตสฺส อิตฺถินฺทริยํ
อุปปชฺชิตถาตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส อิตฺถินฺทริยํ อุปปชฺชิตถ ตสฺส ชีวิตินฺทริยํ
อุปปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวิกานํ เตสํ อิตฺถินฺทริยํ อุปปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
ชีวิตินฺทริยํ อุปปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ อิตฺถินฺทริยญฺจ อุปปชฺชิตถ
ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินฺทริยํ อุปปชฺชิสฺสตี ตสฺส อิตฺถินฺทริยํ
อุปปชฺชิตถาตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส อิตฺถินฺทริยํ อุปปชฺชิตถ ตสฺส โสมนสฺสินฺทริยํ
อุปปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมภวิกานํ เย จ อุเปกฺขาย อุปปชฺชิตวา
ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ อิตฺถินฺทริยํ อุปปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
โสมนสฺสินฺทริยํ อุปปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ อิตฺถินฺทริยญฺจ
อุปปชฺชิตถ โสมนสฺสินฺทริยญฺจ อุปปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสินฺทริยํ อุปปชฺชิสฺสตี
ตสฺส อิตฺถินฺทริยํ อุปปชฺชิตถาตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส อุเปกฺขินทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวิกานํ เอ จ โสมนสฺสเสน อุปฺปชฺชิตวา
ปรินิพฺพายิสฺสนติ เตสํ อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
อุเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ เตสํ อิตฺถินทริยญจ
อุปฺปชฺชิตถ อุเปกฺขินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกฺขินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส
อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส สทฺธิทริยํ...เป...
ปณฺณทริยํ...เป... มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมภวิกานํ เตสํ อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ เตสํ อิตฺถินทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ
มนินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส อิตฺถินทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (อิตฺถินทริยมูลกํ)

๔๐๗.(ก) ยสฺส ปุริสินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ชีวิตินทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฉิมภิกขุ กานํ เตสํ ปุริสสินทริยํ อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ
 ชีวิตินทริยํ อุปปชชิสสตี. อิตเรสํ เตสํ ปุริสสินทริยญจ อุปปชชิตถ
 ชีวิตินทริยญจ อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ชีวิตินทริยํ อุปปชชิสสตี ตสฺส ปุริสสินทริยํ
 อุปปชชิตถาตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ปุริสสินทริยํ อุปปชชิตถ ตสฺส โสมนสสินทริยํ
 อุปปชชิสสตีตี?

ปจฉิมภิกขุ กานํ เย จ อุเปกขาย อุปปชชิตวา
 ปรีนิพพายิสฺสนฺตี เตสํ ปุริสสินทริยํ อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ
 โสมนสสินทริยํ อุปปชชิสสตี. อิตเรสํ เตสํ ปุริสสินทริยญจ
 อุปปชชิตถ โสมนสสินทริยญจ อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสสินทริยํ อุปปชชิสสตี ตสฺส
 ปุริสสินทริยํ อุปปชชิตถาตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ปุริสสินทริยํ อุปปชชิตถ ตสฺส อุเปกخينทริยํ
 อุปปชชิสสตีตี?

ปจฉิมภิกขุ กานํ เย จ โสมนสฺเสน อุปปชชิตวา
 ปรีนิพพายิสฺสนฺตี เตสํ ปุริสสินทริยํ อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ
 อุเปกخينทริยํ อุปปชชิสสตี. อิตเรสํ เตสํ ปุริสสินทริยญจ

อุปปชชิตถ อุเปกขินทริยญจ อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกขินทริยํ อุปปชชิสสตี ตสฺส
ปฺริสสินทริยํ อุปปชชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส ปฺริสสินทริยํ อุปปชชิตถ ตสฺส สทฺธิทริยํ...เป...
ปถณินทริยํ...เป... มนินทริยํ อุปปชชิสสตีติ?

ปจฺฉิมภวิกานํ เตสํ ปฺริสสินทริยํ อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ
มนินทริยํ อุปปชชิสสตี. อิตเรสํ เตสํ ปฺริสสินทริยญจ อุปปชชิตถ
มนินทริยญจ อุปปชชิสสตี.

ยสฺส วา ปน มนินทริยํ อุปปชชิสสตี ตสฺส ปฺริสสินทริยํ
อุปปชชิตถาติ?

อามนฺตา. (ปฺริสสินทริยมูลกํ)

๔๐๘.(ก) ยสฺส ชีวิตินทริยํ อุปปชชิตถ ตสฺส โสมนสฺสินทริยํ
อุปปชชิสสตีติ?

ปจฺฉิมจิตตสมํกคํ ยสฺส จิตตสฺส อนนฺตรา

อุเปกขาสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตตํ อุปปชชิสสตี เตสํ ชีวิตินทริยํ
อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ โสมนสฺสินทริยํ อุปปชชิสสตี. อิตเรสํ
เตสํ ชีวิตินทริยญจ อุปปชชิตถ โสมนสฺสินทริยญจ อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส อุเปกฺขินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมจิตฺตสมํกคฺฉิํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี เตสํ ชีวิตินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ
ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส
ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาตี?

อามนฺตา.

ยสฺส ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส สทฺธิทริยํ...เป...
ปณฺณทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปจฺฉิมจิตฺตสมํกคฺฉิํ เตสํ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ
มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ
มนินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ชีวิตินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาตี?

อามนฺตา. (ชีวิตินฺทริยมฺมูลกั)

๔๐๙.(ก) ยสฺส โสมนสฺสสินฺหุริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส
 อุเปกฺขินฺหุริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสมํกฺคิโน ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
 โสมนสฺสสมปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี เตสํ โสมนสฺสสินฺหุริยํ
 อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ อุเปกฺขินฺหุริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ
 โสมนสฺสสินฺหุริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ อุเปกฺขินฺหุริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน อุเปกฺขินฺหุริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ตสฺส โสมนสฺสสินฺหุริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

ยสฺส โสมนสฺสสินฺหุริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส สหุริยํ...เป...
 ปณฺณินฺหุริยํ...เป... มนินฺหุริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสมํกฺคิโน เตสํ โสมนสฺสสินฺหุริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ
 เตสํ มนินฺหุริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ โสมนสฺสสินฺหุริยญฺจ
 อุปฺปชฺชิตถ มนินฺหุริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน มนินฺหุริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส โสมนสฺสสินฺหุริยํ
 อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (โสมนสฺสสินฺหุริยมูลกั)

๔๑๐. ยสฺส อุเปกฺขินฺหุริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส สหุริยํ...
 เป... ปณฺณินฺหุริยํ...เป... มนินฺหุริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฉิมจิตตสมมจันนี เตสํ อุเปกขินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ อุเปกขินทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ มนินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส อุเปกขินทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (อุเปกขินทริยมูลกํ)

๔๑๑. ยสฺส สทฺธิทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ปณฺณินทริยํ...เป... มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฉิมจิตตสมมจันนี เตสํ สทฺธิทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ สทฺธิทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ มนินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส สทฺธิทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา. (สทฺธิทริยมูลกํ)

๔๑๒.(ก) ยสฺส ปณฺณินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฉิมจิตตสมมจันนี เตสํ ปณฺณินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ มนินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ เตสํ ปณฺณินทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ มนินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ปณฺณินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถาตี?

อามนฺตา. (ปณฺณินฺทริยมฺลภํ)

(ข) อนฺโถมโอกาโส

๔๑๓. ยตถ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตตถ โสติณฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?...เป....

(ค) อนฺโถมปฺคฺคโลกาสา

๔๑๔.(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
โสติณฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

ปญฺจโวกาเร ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ตตถ จกฺขุณฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ โสติณฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี.
อิตรสํ ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตถ จกฺขุณฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ
โสติณฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสติณฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

กามาวจร ปจฺฉิมภิกขุภาณํ รูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ
 กามาวจรานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ ฆานินฺทริยญฺจ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

กามาวจร ปจฺฉิมภิกขุภาณํ รูปาวจรานํ เย จ ปุริสา เอเตเนว
 ภาเวน กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ตตฺถ
 จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ อิตฺถินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ กามาวจรานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺทริยญฺจ
 อุปฺปชฺชิตถ อิตฺถินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

กามาวจร ปจฉิมภิกขานํ รูปาวจรานํ ยา จ อิตถิโย
 เอเตเนว ภาวเนว กติจิ ภเว ทสเสตวา ปรีนิพพายิสสนติ
 เตสํ ตตถ จกขุณทริยํ อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ
 อุปปชชิสสติ. อิตเรสํ กามาวจรานํ เตสํ ตตถ จกขุณทริยญจ
 อุปปชชิตถ ปุริสินทริยญจ อุปปชชิสสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปุริสินทริยํ อุปปชชิสสติ ตสฺส ตตถ
 จกขุณทริยํ อุปปชชิตถาติ?

อามนตฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกขุณทริยํ อุปปชชิตถ ตสฺส ตตถ
 ชีวิตินทริยํ อุปปชชิสสตีติ?

ปญจโวการเ ปจฉิมภิกขานํ เตสํ ตตถ จกขุณทริยํ
 อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชิสสติ.
 อิตเรสํ ปญจโวการานํ เตสํ ตตถ จกขุณทริยญจ อุปปชชิตถ
 ชีวิตินทริยญจ อุปปชชิสสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชิสสติ ตสฺส ตตถ
 จกขุณทริยํ อุปปชชิตถาติ?

อสญญสตตฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชิสสติ,
 โน จ เตสํ ตตถ จกขุณทริยํ อุปปชชิตถ. ปญจโวการานํ
 เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยญจ อุปปชชิสสติ จกขุณทริยญจ อุปปชชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปญฺจวโถกาเร ปจฺฉิมภวิกานํ เย จ สจฺจกฺขกา อุเปกฺขาย
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ ตตถ จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ
ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตถ จกฺขณฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ
โสมนสฺสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปญฺจวโถกาเร ปจฺฉิมภวิกานํ เย จ สจฺจกฺขกา โสมนสฺเสน
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ ตตถ จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ
ปญฺจวโถการานํ เตสํ ตตถ จกฺขณฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ
อุเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ จกฺขณฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาตี?

อรุปานํ เตสํ ตตถ อุเปกชินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ
 เตสํ ตตถ จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตถ
 อุเปกชินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขุนฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส ยตถ จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ สทฺธิณฺทริยํ...
 เป... ปญฺธิณฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปญฺจโวการเ ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ตตถ จกฺขุนฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ.
 อิตเรสํ ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตถ จกฺขุนฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ
 มนินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
 จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

อรุปานํ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ
 เตสํ ตตถ จกฺขุนฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตถ
 มนินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขุนฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ.
 (จกฺขุนฺทริยมฺมูลกั)

๔๑๕.(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

กามาวจเร ปจฺฉิมภวีกานํ เป จ บุริสา เอเตเนว ภาเวน
 กติจิ ภเว ทสฺเสตวา ปรินิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

อิตเรสํ กามาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ
 อิตฺถินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อิตฺถินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

กามาวจเร ปจฺฉิมภวีกานํ ยา จ อิตฺถิโย เอเตเนว ภาวเณ
 กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺตี เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี.
 อิตเรสํ กามาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ
 ปุริสินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

กามาวจเร ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
 โน จ เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ กามาวจรานํ
 เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ ชีวิตินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจราณํ อรูปาวจราณํ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ.
กามาวจราณํ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี
ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

กามาวจเร ปจฺฉิมภิกฺขานํ เย จ สฆานกา อุปฺเปกฺขาย
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺตี เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
โน จ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ
กามาวจราณํ เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ
โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตฺถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจราณํ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. กามาวจราณํ เตสํ ตตฺถ
โสมนสฺสสินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
อุปฺเปกฺชินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

กามาวจเร ปจฉิมภิกขานํ เย จ สฆานกา โสมนสฺสเสน
 อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสณฺติ เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
 โน จ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ
 กามาวจรานํ เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ
 อุเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส ตตฺถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ.
 กามาวจรานํ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ สทฺธิทฺธิทฺธิ...
 เป... ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ?

กามาวจเร ปจฉิมภิกขานํ เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
 โน จ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ กามาวจรานํ
 เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ มนินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ,
 โน จ เตสํ ตตฺถ ฆานินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ.

กามาจรำน เศล ตตถ มนินทริยภจ อูปปชชิสสตี ฆานินทริยภจ
อูปปชชิตถ. (ฆานินทริยมภำ)

๔๑๖.(ก) ยสส ยตถ อิตถินทริยํ อูปปชชิตถ ตสส ตตถ
ปฺริสินทริยํ อูปปชชิสสตีตี?

กามาจเร ปจฉิมภวิกานํ ยา จ อิตถิโย เอเตเนว ภาเวณ
กติจิ ภเว ทสเสตวา ปรินพพายิสสนตี เศล ตตถ อิตถินทริยํ
อูปปชชิตถ, โน จ เศล ตตถ ปฺริสินทริยํ อูปปชชิสสตี.
อิตเรสํ กามาจรำน เศล ตตถ อิตถินทริยภจ อูปปชชิตถ
ปฺริสินทริยภจ อูปปชชิสสตี.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ ปฺริสินทริยํ อูปปชชิสสตี ตสส ตตถ
อิตถินทริยํ อูปปชชิตถาตี?

อามนฺตา.

(ก) ยสส ยตถ อิตถินทริยํ อูปปชชิตถ ตสส ตตถ
ชีวิตินทริยํ อูปปชชิสสตีตี?

กามาจเร ปจฉิมภวิกานํ เศล ตตถ อิตถินทริยํ อูปปชชิตถ,
โน จ เศล ตตถ ชีวิตินทริยํ อูปปชชิสสตี. อิตเรสํ กามาจรำน
เศสํ ตตถ อิตถินทริยภจ อูปปชชิตถ ชีวิตินทริยภจ อูปปชชิสสตี.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ ชีวิตินทริยํ อูปปชชิสสตี ตสส ตตถ
อิตถินทริยํ อูปปชชิตถาตี?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ.
 กามาวจรานํ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี
 อิตฺถินทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

กามาวจรํ ปจฺฉิมภิกานํ ยา จ อิตฺถิโย อูปฺเปกฺขาย
 อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺตี เตสํ ตตถ อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
 โน จ เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ
 กามาวจรานํ เตสํ ตตถ อิตฺถินทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ
 โสมนสฺสสินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ตสฺส ตตถ อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรานํ เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ
 เตสํ ตตถ อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. กามาวจรานํ เตสํ ตตถ
 โสมนสฺสสินทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี อิตฺถินทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 อูปฺเปกฺชินทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

กามาวจรํ ปจฺฉิมภิกานํ ยา จ อิตฺถิโย โสมนสฺสเสน
 อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺตี เตสํ ตตถ อิตฺถินทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,

โน จ เตสํ ตตถ อุเปกขินทริยํ อุปปชชิสฺสติ. อิตเรสํ
 กามาวจรานํ เตสํ ตตถ อิตถินทริยญจ อุปปชชิตถ.
 อุเปกขินทริยญจ อุปปชชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกขินทริยํ อุปปชชิสฺสติ
 ตสฺส ตตถ อิตถินทริยํ อุปปชชิตถาติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ อุเปกขินทริยํ
 อุปปชชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ อิตถินทริยํ อุปปชชิตถ.
 กามาวจรานํ เตสํ ตตถ อุเปกขินทริยญจ อุปปชชิสฺสติ
 อิตถินทริยญจ อุปปชชิตถ.

ยสฺส ยตถ อิตถินทริยํ อุปปชชิตถ ตสฺส ตตถ สทฺธิทริยํ...
 เป... ปณฺณทริยํ...เป... มนินทริยํ อุปปชชิสฺสตีติ?

กามาวจเร ปจฺฉิมภิกขานํ เตสํ ตตถ อิตถินทริยํ อุปปชชิตถ,
 โน จ เตสํ ตตถ มนินทริยํ อุปปชชิสฺสติ. อิตเรสํ กามาวจรานํ
 เตสํ ตตถ อิตถินทริยญจ อุปปชชิตถ มนินทริยญจ อุปปชชิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินทริยํ อุปปชชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
 อิตถินทริยํ อุปปชชิตถาติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ มนินทริยํ อุปปชชิสฺสติ,
 โน จ เตสํ ตตถ อิตถินทริยํ อุปปชชิตถ. กามาวจรานํ
 เตสํ ตตถ มนินทริยญจ อุปปชชิสฺสติ อิตถินทริยญจ อุปปชชิตถ.
 (อิตถินทริยมูลกั)

๔๑๗.(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

กามาวจเร ปจฺฉิมภิกขุํ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
 โน จ เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ กามาวจราณํ
 เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ ชีวิตินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจราณํ อรูปาวจราณํ เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ.
 กามาวจราณํ เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ปุริสินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

กามาวจเร ปจฺฉิมภิกขุํ เย จ บุริสา อุเปกฺขาย
 อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
 โน จ เตสํ ตตถ โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ
 กามาวจราณํ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ
 โสมนสฺสินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ตสฺส ตตถ ปุริสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

รูปาวจรานำ เตสำ ตตถ โสมนสสินทริยำ อุปปชชิสสติ, โน จ
 เตสำ ตตถ ปุริสินทริยำ อุปปชชิตถ. กามาวจรานำ เตสำ ตตถ
 โสมนสสินทริยญจ อุปปชชิสสติ ปุริสินทริยญจ อุปปชชิตถ.

(ก) ยสส ยตถ ปุริสินทริยำ อุปปชชิตถ ตสส ตตถ
 อุเปกขินทริยำ อุปปชชิสสตีติ?

กามาวจเร ปจฉิมภิกานำ เย จ บุริสา โสมนสเสน
 อุปปชชิตวา ปรินิพพายิสสนติ เตสำ ตตถ ปุริสินทริยำ อุปปชชิตถ,
 โน จ เตสำ ตตถ อุเปกขินทริยำ อุปปชชิสสติ. อิตเรสำ
 กามาวจรานำ เตสำ ตตถ ปุริสินทริยญจ อุปปชชิตถ
 อุเปกขินทริยญจ อุปปชชิสสติ.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ อุเปกขินทริยำ อุปปชชิสสติ
 ตสส ตตถ ปุริสินทริยำ อุปปชชิตถาติ?

รูปาวจรานำ อรูปาวจรานำ เตสำ ตตถ อุเปกขินทริยำ
 อุปปชชิสสติ, โน จ เตสำ ตตถ ปุริสินทริยำ อุปปชชิตถ.
 กามาวจรานำ เตสำ ตตถ อุเปกขินทริยญจ อุปปชชิสสติ
 ปุริสินทริยญจ อุปปชชิตถ.

ยสส ยตถ ปุริสินทริยำ อุปปชชิตถ ตสส ตตถ สทธินทริยำ...
 เป... ปณณินทริยำ...เป... มนินทริยำ อุปปชชิสสตีติ?

กามาวจเร ปจฉิมภิกานำ เตสำ ตตถ ปุริสินทริยำ อุปปชชิตถ,
 โน จ เตสำ ตตถ มนินทริยำ อุปปชชิสสติ. อิตเรสำ กามาวจรานำ

เตสํ ตตถ บุริสินทริยญจ อุปปชชิตถ มนินทริยญจ อุปปชชิสสตี.

ยสส วา ปน ยตถ มนินทริยํ อุปปชชิสสตี ตสส ตตถ
บุริสินทริยํ อุปปชชิตถาติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ มนินทริยํ อุปปชชิสสตี,
โน จ เตสํ ตตถ บุริสินทริยํ อุปปชชิตถ. กามาวจรานํ
เตสํ ตตถ มนินทริยญจ อุปปชชิสสตี บุริสินทริยญจ อุปปชชิตถ.
(บุริสินทริยมลกํ)

๔๑๘.(ก) ยสส ยตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชิตถ ตสส ตตถ
โสมนสสินทริยํ อุปปชชิสสตีติ?

ปจฉิมจิตตสมังคินี ยสส จิตตสส อนนตรา
อุเปกขาสมปยุตตปจฉิมจิตตํ อุปปชชิสสตี อสณณสत्तทานํ
เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ
โสมนสสินทริยํ อุปปชชิสสตี. อิตเรสํ จตุโวการานํ ปญจโวการานํ
เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยญจ อุปปชชิตถ โสมนสสินทริยญจ
อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ โสมนสสินทริยํ อุปปชชิสสตี
ตสส ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชิตถาติ?

สุททาวาสํ อุปปชชชานํ เตสํ ตตถ โสมนสสินทริยํ
อุปปชชิสสตี, โน จ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยํ อุปปชชิตถ.
อิตเรสํ จตุโวการานํ ปญจโวการานํ เตสํ ตตถ โสมนสสินทริยญจ

อุปฺปชฺชิสฺสติ ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อุเปกฺخينฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสมํกคฺฉิํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสติ อสญฺญสฺสตาณํ
เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ
อุเปกฺخينฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ จตุโวการานํ ปญฺจโวการานํ
เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ อุเปกฺخينฺทริยญฺจ
อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺخينฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ
ตสฺส ตตถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ อุเปกฺخينฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ.
อิตเรสํ จตุโวการานํ ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตถ อุเปกฺخينฺทริยญฺจ
อุปฺปชฺชิสฺสติ ชีวิตินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส ยตถ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ สทฺธิทฺธิทฺธิ...
เป... ปญฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสมํกคฺฉิํ อสญฺญสฺสตาณํ เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ.
อิตเรสํ จตุโวการานํ ปญฺจโวการานํ เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยญฺจ

อุปฺปชฺชิตถ มนินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
ชีวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาสี อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ,
โน จ เตสํ ตตถ ชิวิตินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ จตฺตวโถการานํ
ปญจวโถการานํ เตสํ ตตถ มนินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ
ชีวิตินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ. (ชีวิตินฺทริยมูลกํ)

๔๑๙.(ก) ยสฺส ยตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อุเปกฺخينฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมจิตตสมํกฺคีนํ ยสฺส จิตตสฺส อนนฺตรา
โสมนสฺสสมปยุตฺตปจฺฉิมจิตตํ อุปฺปชฺชิสฺสติ เตสํ ตตถ
โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ อุเปกฺخينฺทริยํ
อุปฺปชฺชิสฺสติ. อิตเรสํ จตฺตวโถการานํ ปญจวโถการานํ เตสํ ตตถ
โสมนสฺสสินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ อุเปกฺخينฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺخينฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ
ตสฺส ตตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาสานํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานเณ เตสํ ตตถ
อุเปกฺخينฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ
อุปฺปชฺชิตถ. อิตเรสํ จตฺตวโถการานํ ปญจวโถการานํ เตสํ ตตถ
อุเปกฺخينฺทริยญจ อุปฺปชฺชิสฺสติ โสมนสฺสสินฺทริยญจ อุปฺปชฺชิตถ.

ยสส ยตถ โสมนสฺสสินุทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 สทฺธิณฺทริยํ...เป... ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมจิตตสมํกคฺคํ เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินุทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
 โน จ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ จตฺตวอการานํ
 ปณฺจวอการานํ เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินุทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ
 มนินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 โสมนสฺสสินุทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺฤติเย จิตฺเต วตฺตมานเณ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินุทริยํ อุปฺปชฺชิตถ.
 อิตเรสํ จตฺตวอการานํ ปณฺจวอการานํ เตสํ ตตถ มนินฺทริยญฺจ
 อุปฺปชฺชิสฺสตี โสมนสฺสสินุทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ. (โสมนสฺสสินุทริยมูลกํ)

๔๒๐. ยสส ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 สทฺธิณฺทริยํ...เป... ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

ปจฺฉิมจิตตสมํกคฺคํ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถ,
 โน จ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี. อิตเรสํ จตฺตวอการานํ
 ปณฺจวอการานํ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิตถ
 มนินฺทริยญฺจ อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 อุเปกฺขินฺทริยํ อุปฺปชฺชิตถาติ?

สุทฐาวาส์ อุปปชชนตานัน เตสํ ตตถ มนินทริยํ อุปปชชิสสตี,
 โน จ เตสํ ตตถ อุเปกขินทริยํ อุปปชชิตถ. อิตเรสํ จตุโวการานัน
 ปญจโวการานัน เตสํ ตตถ มนินทริยญจ อุปปชชิสสตี
 อุเปกขินทริยญจ อุปปชชิตถ. (อุเปกขินทริยมูลกั)

๔๒๑. ยสฺส ยตถ สทฺธิทริยํ อุปปชชิตถ ตสฺส ตตถ
 ปญฺณินทริยํ...เป... มนินทริยํ อุปปชชิสสตีติ?

ปจฺฉิมจิตตสมํคินัน เตสํ ตตถ สทฺธิทริยํ อุปปชชิตถ,
 โน จ เตสํ ตตถ มนินทริยํ อุปปชชิสสตี. อิตเรสํ จตุโวการานัน
 ปญจโวการานัน เตสํ ตตถ สทฺธิทริยญจ อุปปชชิตถ มนินทริยญจ
 อุปปชชิสสตี.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินทริยํ อุปปชชิสสตี ตสฺส ตตถ
 สทฺธิทริยํ อุปปชชิตถาติ?

สุทฐาวาส์ อุปปชชนตานัน เตสํ ตตถ มนินทริยํ อุปปชชิสสตี,
 โน จ เตสํ ตตถ สทฺธิทริยํ อุปปชชิตถ. อิตเรสํ จตุโวการานัน
 ปญจโวการานัน เตสํ ตตถ มนินทริยญจ อุปปชชิสสตี
 สทฺธิทริยญจ อุปปชชิตถ. (สทฺธิทริยมูลกั)

๔๒๒.(ก) ยสฺส ยตถ ปญฺณินทริยํ อุปปชชิตถ ตสฺส ตตถ
 มนินทริยํ อุปปชชิสสตีติ?

ปจฺฉิมจิตตสมํคินัน เตสํ ตตถ ปญฺณินทริยํ อุปปชชิตถ,
 โน จ เตสํ ตตถ มนินทริยํ อุปปชชิสสตี.

อิตเรสํ จตุโวการานํ ปณจโวการานํ เตสํ ตตถ ปณณินทริยณจ
 อุปปชชิตถ มนินทริยณจ อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ มนินทริยํ อุปปชชิสสตี ตสส ตตถ
 ปณณินทริยํ อุปปชชิตถาติ?

สุทฐาวาสํ อุปปชชุตานํ เตสํ ตตถ มนินทริยํ อุปปชชิสสตี,
 โน จ เตสํ ตตถ ปณณินทริยํ อุปปชชิตถ. อิตเรสํ จตุโวการานํ
 ปณจโวการานํ เตสํ ตตถ มนินทริยณจ อุปปชชิสสตี
 ปณณินทริยณจ อุปปชชิตถ. (ปณณินทริยมุลกํ)

(ข) ปจจนีกปุคฺคโล

๔๒๓.(ก) ยสส จกขุณทริยํ น อุปปชชิตถ ตสส โสติณทริยํ
 น อุปปชชิสสตีติ?

นตถิ.

(ข) ยสส วา ปน โสติณทริยํ น อุปปชชิสสตี
 ตสส จกขุณทริยํ น อุปปชชิตถาติ?

อุปปชชิตถ.

ยสส จกขุณทริยํ น อุปปชชิตถ ตสส ฆานินทริยํ...เป...
 อิตถินทริยํ...เป... ปุริสินทริยํ น อุปปชชิสสตีติ?

นตถิ.

ยสส วา ปน ปุริสินทริยํ น อูปปชชิสสตี ตสส จกขุนทริยํ
น อูปปชชิตถาติ?

อูปปชชิตถ.

(ก) ยสส จกขุนทริยํ น อูปปชชิตถ ตสส ชีวิตินทริยํ
น อูปปชชิสสตีติ?

นตถิ.

(ข) ยสส วา ปน ชีวิตินทริยํ น อูปปชชิสสตี
ตสส จกขุนทริยํ น อูปปชชิตถาติ?

อูปปชชิตถ.

ยสส จกขุนทริยํ น อูปปชชิตถ ตสส โสมนสสินทริยํ...เป...
อุเปกชินทริยํ น อูปปชชิสสตีติ?

นตถิ.

ยสส วา ปน อุเปกชินทริยํ น อูปปชชิสสตี
ตสส จกขุนทริยํ น อูปปชชิตถาติ?

อูปปชชิตถ.

ยสส จกขุนทริยํ น อูปปชชิตถ ตสส สหุจินทริยํ...เป...
ปถณินทริยํ...เป... มนินทริยํ น อูปปชชิสสตีติ?

นตถิ.

ยสส วา ปน มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส จกฺขุณทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถาตี?

อุปฺปชฺชิตถ. (จกฺขุณทริยมฺลกํ)

๔๒๔. ยสส ฆานินทริยํ...เป... อิตถินทริยํ... ปุริสินทริยํ...
ชีวิตินทริยํ... โสมนสฺสินทริยํ... อุเปกฺขินทริยํ... สทฺธินทริยํ...
ปณฺณินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?
นตฺถิ.

ยสส วา ปน มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ปณฺณินทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถาตี?

อุปฺปชฺชิตถ.

(ง) ปจฺจนีกโสภาโส

๔๒๕. ยตถ จกฺขุณทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตตถ โสิตินทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?...เป....

(จ) ปจฺจนีกปคฺคโลกาสา

๔๒๖.(ก) ยสส ยตถ จกฺขุณทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
โสิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ โสิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ จกฺขุณทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาตี?

ปลงจโวกาเร ปจฉิมภิกขานํ เตสํ ตตถ โสติณทริยํ
 น อุปปชชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขุนทริยํ น อุปปชชิตถ.
 สุกฺขธาวาสานํ อสญฺญสฺสตนํ อรูปานํ เตสํ ตตถ โสติณทริยญฺจ
 น อุปปชชิสฺสติ จกฺขุนทริยญฺจ น อุปปชชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุนทริยํ น อุปปชชิตถ ตสฺส ตตถ
 ฆานินทริยํ น อุปปชชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ฆานินทริยํ น อุปปชชิสฺสติ
 ตสฺส ตตถ จกฺขุนทริยํ น อุปปชชิตถาติ?

กามาวจเร ปจฉิมภิกขานํ รูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานินทริยํ
 น อุปปชชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขุนทริยํ น อุปปชชิตถ.
 สุกฺขธาวาสานํ อสญฺญสฺสตนํ อรูปานํ เตสํ ตตถ ฆานินทริยญฺจ
 น อุปปชชิสฺสติ จกฺขุนทริยญฺจ น อุปปชชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุนทริยํ น อุปปชชิตถ ตสฺส ตตถ
 อิตฺถินทริยํ น อุปปชชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อิตฺถินทริยํ น อุปปชชิสฺสติ
 ตสฺส ตตถ จกฺขุนทริยํ น อุปปชชิตถาติ?

กามาวจเร ปจฉิมภิกขานํ รูปาวจรานํ เย จ บุริสา เอเตเนว
 ภาเวน กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ตตถ

อิตถินทริย์ น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺทริย์
 น อุปฺปชฺชิตถ. สุกฺขาวาสานํ อสฺสณฺสตฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ
 อิตถินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขุณฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณฺทริย์ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 ปุริสินทริย์ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปุริสินทริย์ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส ตตฺถ จกฺขุณฺทริย์ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

กามาวจเร ปจฺฉิมภิกฺขานํ รูปาวจรานํ ยา จ อิตฺถิโย
 เอเตเนว ภาวเณ กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺติ
 เตสํ ตตฺถ ปุริสินทริย์ น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ
 จกฺขุณฺทริย์ น อุปฺปชฺชิตถ. สุกฺขาวาสานํ อสฺสณฺสตฺตานํ อรูปานํ
 เตสํ ตตฺถ ปุริสินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ จกฺขุณฺทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุณฺทริย์ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 ชีวิตินทริย์ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อสฺสณฺสตฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺทริย์
 น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินทริย์ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.
 สุกฺขาวาสานํ อรูปเ ปจฺฉิมภิกฺขานํ เตสํ ตตฺถ จกฺขุณฺทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชิตถ ชีวิตินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาตี?

ปญฺจโวการเ ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ.
สฺสทฐาวาसानํ อรูปเ ปจฺฉิมภวีกานํ เตสํ ตตถ ชีวิตินฺทริยญจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขุนฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาตี?

ปญฺจโวการเ ปจฺฉิมภวีกานํ เย จ สจฺกชฺชุกา อุเปกฺขาย
อุปฺปชฺชิตวา ปรีนิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ.
สฺสทฐาวาसानํ อสญฺญสฺตตฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ
โสมนสฺสสินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี จกฺขุนฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อุเปกฺชินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อรูปานํ เตสํ ตตถ จกฺขุนฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ
เตสํ ตตถ อุเปกฺชินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. สฺสทฐาวาसानํ

อรุเป ปจฉิมภิกานัน อสณณสตนัน เตสํ ตตถ จกขุณทริยณจ
น อุปปชชิตถ อุปเภชินทริยณจ น อุปปชชิสสตี.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ อุปเภชินทริยํ น อุปปชชิสสตี
ตสส ตตถ จกขุณทริยํ น อุปปชชิตถาติ?

ปณจโวกาเร ปจฉิมภิกานัน เย จ สจกขุกา โสมนสฺเสน
อุปปชชิตวา ปรีนิพพายิสสนตี เตสํ ตตถ อุปเภชินทริยํ
น อุปปชชิสสตี, โน จ เตสํ ตตถ จกขุณทริยํ น อุปปชชิตถ.
สุทฐาวาसानัน อรุเป ปจฉิมภิกานัน อสณณสตนัน เตสํ ตตถ
อุปเภชินทริยณจ น อุปปชชิสสตี จกขุณทริยณจ น อุปปชชิตถ.

ยสส ยตถ จกขุณทริยํ น อุปปชชิตถ ตสส ตตถ
สทธีนทริยํ...เป... ปณณินทริยํ...เป... มนินทริยํ น อุปปชชิสสตีติ?

อรูปานัน เตสํ ตตถ จกขุณทริยํ น อุปปชชิตถ, โน จ
เตสํ ตตถ มนินทริยํ น อุปปชชิสสตี. สุทฐาวาसानัน อรุเป
ปจฉิมภิกานัน อสณณสตนัน เตสํ ตตถ จกขุณทริยณจ
น อุปปชชิตถ มนินทริยณจ น อุปปชชิสสตี.

ยสส วา ปน ยตถ มนินทริยํ น อุปปชชิสสตี ตสส ตตถ
จกขุณทริยํ น อุปปชชิตถาติ?

ปณจโวกาเร ปจฉิมภิกานัน เตสํ ตตถ มนินทริยํ
น อุปปชชิสสตี, โน จ เตสํ ตตถ จกขุณทริยํ น อุปปชชิตถ.
สุทฐาวาसानัน อรุเป ปจฉิมภิกานัน อสณณสตนัน เตสํ ตตถ

มณินทริยณจ น อุปปชชิสสตี จกขุณทริยณจ น อุปปชชิตถ.
(จกขุณทริยมลภ)

๔๒๗.(ก) ยสส ยตถ ฆานินทริยํ น อุปปชชิตถ ตสส ตตถ
อิตถินทริยํ น อุปปชชิสสตีติ?

อามนตา.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ อิตถินทริยํ น อุปปชชิสสตี
ตสส ตตถ ฆานินทริยํ น อุปปชชิตถาติ?

กามาวจเร ปจฉิมภิกขานํ เย จ ปุริสา เอเตเนว ภาวน
กติจิ ภเว ทสเสตวา ปรีนิพพายิสสนตี เตสํ ตตถ อิตถินทริยํ
น อุปปชชิสสตี, โน จ เตสํ ตตถ ฆานินทริยํ น อุปปชชิตถ.
รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ อิตถินทริยณจ
น อุปปชชิสสตี ฆานินทริยณจ น อุปปชชิตถ.

(ก) ยสส ยตถ ฆานินทริยํ น อุปปชชิตถ ตสส ตตถ
ปุริสินทริยํ น อุปปชชิสสตีติ?

อามนตา.

(ข) ยสส วา ปน ยตถ ปุริสินทริยํ น อุปปชชิสสตี
ตสส ตตถ ฆานินทริยํ น อุปปชชิตถาติ?

กามาวจเร ปจฉิมภิกขานํ ยา จ อิตถิโย เอเตเนว ภาวน
กติจิ ภเว ทสเสตวา ปรีนิพพายิสสนตี เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ
น อุปปชชิสสตี, โน จ เตสํ ตตถ ฆานินทริยํ น อุปปชชิตถ.

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ ปุริสนิหฺริยณฺจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานินิหฺริยณฺจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินิหฺริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ชีวิตินิหฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ ฆานินิหฺริยํ
น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ ชีวิตินิหฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.
รูปาวจรเ อรูปาวจรเ ปจฺฉิมภิกานํ เตสํ ตตถ ฆานินิหฺริยณฺจ
น อุปฺปชฺชิตถ ชีวิตินิหฺริยณฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินิหฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ ฆานินิหฺริยํ น อุปฺปชฺชิตถาตี?

กามาวจรเ ปจฺฉิมภิกานํ เตสํ ตตถ ชีวิตินิหฺริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ ฆานินิหฺริยํ น อุปฺปชฺชิตถ.
รูปาวจรเ อรูปาวจรเ ปจฺฉิมภิกานํ เตสํ ตตถ ชีวิตินิหฺริยณฺจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานินิหฺริยณฺจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินิหฺริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสินิหฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี?

รูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานินิหฺริยํ น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ
เตสํ ตตถ โสมนสฺสินิหฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. รูปาวจรเ
ปจฺฉิมภิกานํ อสณฺณสฺตตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ ฆานินิหฺริยณฺจ
น อุปฺปชฺชิตถ โสมนสฺสินิหฺริยณฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาตี?

กามาวจเร ปจฺฉิมภิกขานํ เย จ สฆานกา อุเปกฺขาย
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี เตสํ ตตถ โสมนสฺสินทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ.
รูปาวจเร ปจฺฉิมภิกขานํ อสฺสยสฺสตุตฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ
โสมนสฺสินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานินทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.
รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภิกขานํ อสฺสยสฺสตุตฺตานํ เตสํ ตตถ
ฆานินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ อุเปกฺขินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาตี?

กามาวจเร ปจฺฉิมภิกขานํ เย จ สฆานกา โสมนสฺสเสน
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรีนิพฺพายิสฺสณฺตี เตสํ ตตถ อุเปกฺขินทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ ฆานินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ.
รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภิกขานํ อสฺสยสฺสตุตฺตานํ เตสํ ตตถ
อุเปกฺขินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานินทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส ยตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 สทฺธิทริยํ...เป... ปญฺธิทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.
 รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภิกฺขานํ อสฺสยสฺสตาณํ เตสํ ตตถ
 ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตถ
 ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

กามาวจเร ปจฺฉิมภิกฺขานํ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ ฆานินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ.
 รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภิกฺขานํ อสฺสยสฺสตาณํ เตสํ ตตถ
 มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ฆานินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ.
 (ฆานินฺทริยมูลกั)

๔๒๘.(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺธิทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
 ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
 ตสฺส ตตถ อิตฺธิทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

กามาวจเร ปจฺฉิมภิกฺขานํ ยา จ อิตฺถิโย เอเตเนว ภาเว
 กตฺติจิ ภเว ทสฺเสตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺตี เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ

น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ.
 รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ ปุริสินฺทริยญจ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ อิตฺถินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ อิตฺถินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.
 รูปาวจรเ อรูปาวจรเ ปจฺฉิมภิกานํ เตสํ ตตฺถ อิตฺถินฺทริยญจ
 น อุปฺปชฺชิตถ ชีวิตินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส ตตฺถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

กามาวจรเ ปจฺฉิมภิกานํ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตฺถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ.
 รูปาวจรเ อรูปาวจรเ ปจฺฉิมภิกานํ เตสํ ตตฺถ ชีวิตินฺทริยญจ
 น อุปฺปชฺชิสฺสติ อิตฺถินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ เตสํ ตตฺถ อิตฺถินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ
 เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ. รูปาวจรเ
 ปจฺฉิมภิกานํ อสญฺญสฺสตาณํ อรูปานํ เตสํ ตตฺถ อิตฺถินฺทริยญจ

น อุปฺปชฺชิตถ โสมนสฺสสินทฺริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสสินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
ตสฺส ตตถ อิตฺถินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

กามาวจเร ปจฺฉิมภิกขานํ ยา จ อิตฺถิโย อุเปกฺขาย
อุปฺปชฺชิตวา ปรีนิพฺพายิสฺสสนฺติ เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินทฺริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ อิตฺถินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิตถ.
รูปาวจเร ปจฺฉิมภิกขานํ อสฺสญฺสตฺตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ
โสมนสฺสสินทฺริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ อิตฺถินทฺริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ อิตฺถินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อุเปกฺขินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ อิตฺถินทฺริยํ
น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.
รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภิกขานํ อสฺสญฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ
อิตฺถินทฺริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ อุเปกฺขินทฺริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
ตสฺส ตตถ อิตฺถินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

กามาวจเร ปจฺฉิมภิกขานํ ยา จ อิตฺถิโย โสมนสฺสเสน
อุปฺปชฺชิตวา ปรีนิพฺพายิสฺสสนฺติ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินทฺริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ อิตฺถินทฺริยํ น อุปฺปชฺชิตถ.
รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภิกขานํ อสฺสญฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ

อุเปกชินทริยณจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ อิตฺถินทริยณจ น อุปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส ยตถ อิตฺถินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
สทฺธิทริยํ...เป... ปณฺณินทริยํ...เป... มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจรณํ อรูปาวจรณํ เตสํ ตตถ อิตฺถินทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.
รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภิกขานํ อสฺสณฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ
อิตฺถินทริยณจ น อุปฺปชฺชิตถ มนินทริยณจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตถ
อิตฺถินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

กามาวจเร ปจฺฉิมภิกขานํ เตสํ ตตถ มนินทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสติ, โน จ เตสํ ตตถ อิตฺถินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ.
รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภิกขานํ อสฺสณฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ
มนินทริยณจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ อิตฺถินทริยณจ น อุปฺปชฺชิตถ.
(อิตฺถินทริยมูลกั)

๔๒๙.(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสีนทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจรณํ อรูปาวจรณํ เตสํ ตตถ ปุริสีนทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.
รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภิกขานํ เตสํ ตตถ ปุริสีนทริยณจ
น อุปฺปชฺชิตถ ชีวิตินทริยณจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ ชีวิตินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

กามาวจเร ปจฺฉิมภิกานํ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ.
รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภิกานํ เตสํ ตตถ ชีวิตินทริยญจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี ปุริสินทริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
โสมนสฺสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ
เตสํ ตตถ โสมนสฺสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี. รูปาวจเร
ปจฺฉิมภิกานํ อสญฺญสตตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยญจ
น อุปฺปชฺชิตถ โสมนสฺสินทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสินทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

กามาวจเร ปจฺฉิมภิกานํ เย จ บุริสา อุกฺกุเขย
อุปฺปชฺชิตวา ปรินิพฺพายิสฺสณฺตี เตสํ ตตถ โสมนสฺสินทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ.
รูปาวจเร ปจฺฉิมภิกานํ อสญฺญสตตานํ อรูปานํ เตสํ ตตถ
โสมนสฺสินทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ปุริสินทริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ.

(ก) ยสฺส ยตถ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.
รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภวิกานํ อสฺสยสฺสตาณํ เตสํ ตตถ
ปุริสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

กามาวจเร ปจฺฉิมภวิกานํ เย จ ปุริสา โสมนสฺสเสน
อุปฺปชฺชิตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสนฺติ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ.
รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภวิกานํ อสฺสยสฺสตาณํ เตสํ ตตถ
อุเปกฺขินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ปุริสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส ยตถ ปุริสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
สทฺธิณฺทริยํ...เป... ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

รูปาวจรานํ อรูปาวจรานํ เตสํ ตตถ ปุริสินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.
รูปาวจเร อรูปาวจเร ปจฺฉิมภวิกานํ อสฺสยสฺสตาณํ เตสํ ตตถ
ปุริสินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
ปฺริสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาตี?

กามาจเร ปจฺฉิมภิกานํ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตฺถ ปฺริสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ.
รฺูปาจเร อรฺูปาจเร ปจฺฉิมภิกานํ อสฺสณฺสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ
มนินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ปฺริสฺสินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ.
(ปฺริสฺสินฺทริยมฺมุลกํ)

๔๓๐.(ก) ยสฺส ยตถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตฺถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาตี?

อุปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส ยตถ ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
อุเปกฺขินฺทริยํ...เป... สทฺธินฺทริยํ...เป... ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตีตี?

อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ตสฺส ตตฺถ
ชีวิตินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาตี?

อุปฺปชฺชิตถ. (ชีวิตินฺทริยมฺมุลกํ)

๔๓๑.(ก) ยสฺส ยตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ
ตสฺส ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานเ เตสํ ตตถ
โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี. อสฺสณฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินฺทริยญจ
น อุปฺปชฺชิตถ อุเปกฺขินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี
ตสฺส ตตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสมํกคฺฉิํ ยสฺส จิตฺตสฺส อนนฺตรา
โสมนสฺสสมฺปยุตฺตปจฺฉิมจิตฺตํ อุปฺปชฺชิสฺสตี เตสํ ตตถ
อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตี, โน จ เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถ. อสฺสณฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ อุเปกฺขินฺทริยญจ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี โสมนสฺสสินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิตถ.

ยสฺส ยตถ โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตถ
สทฺธิณฺทริยํ...เป... ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

สุทฺธาวาसानํ ทฺติเย จิตฺเต วตฺตมานเ เตสํ ตตถ
โสมนสฺสสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตถ มนินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิสฺสตี. อสฺสณฺสตฺตานํ เตสํ ตตถ โสมนสฺสสินฺทริยญจ
น อุปฺปชฺชิตถ มนินฺทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสมํกคฺฉิํ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ,
โน จ เตสํ ตตฺถ โสมนสฺสินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ. อสฺสณฺสตฺตานํ
เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ โสมนสฺสินฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชิตถ. (โสมนสฺสินฺทริยมฺมูลกํ)

๔๓๒. ยสฺส ยตถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
สทฺธินฺทริยํ...เป... ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

สุทฺธาวาสํ อุปฺปชฺชนฺตานํ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินฺทริยํ
น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.
อสฺสณฺสตฺตานํ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ
มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสมํกคฺฉิํ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ,
โน จ เตสํ ตตฺถ อุเปกฺขินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ. อสฺสณฺสตฺตานํ
เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ อุเปกฺขินฺทริยญฺจ
น อุปฺปชฺชิตถ. (อุเปกฺขินฺทริยมฺมูลกํ)

๔๓๓. ยสฺส ยตถ สทฺธินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
ปณฺณินฺทริยํ...เป... มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

สุทธาวาส์ อุปปชฺชนตานํ เตสํ ตตฺถ สทฺธินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.
 อสฺสยสฺสทฺตานํ เตสํ ตตฺถ สทฺธินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ
 มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ ตสฺส ตตฺถ
 สทฺธินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสมํคินํ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ,
 โน จ เตสํ ตตฺถ สทฺธินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ. อสฺสยสฺสทฺตานํ
 เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ สทฺธินฺทริยญฺจ
 น อุปฺปชฺชิตถ. (สทฺธินฺทริยมฺมูลกํ)

๔๓๔.(ก) ยสฺส ยตถ ปณฺณินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ ตสฺส ตตฺถ
 มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสตีติ?

สุทธาวาส์ อุปปชฺชนตานํ เตสํ ตตฺถ ปณฺณินฺทริยํ
 น อุปฺปชฺชิตถ, โน จ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.
 อสฺสยสฺสทฺตานํ เตสํ ตตฺถ ปณฺณินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิตถ
 มนินฺทริยญฺจ น อุปฺปชฺชิสฺสติ.

(ข) ยสฺส วา ปน ยตถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ
 ตสฺส ตตฺถ ปณฺณินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถาติ?

ปจฺฉิมจิตฺตสมํคินํ เตสํ ตตฺถ มนินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิสฺสติ,
 โน จ เตสํ ตตฺถ ปณฺณินฺทริยํ น อุปฺปชฺชิตถ. อสฺสยสฺสทฺตานํ

เตสํ ตตถ มนินทริยญจ น อุปฺปชฺชิสฺสตี ปณฺณินทริยญจ
 น อุปฺปชฺชิตถ. (ปณฺณินทริยมูลกํ)...เป....

ปวตฺติวโร นิฏฺฐิตโ.

๓. ปริณฺณวโร

๑. ปจฺจุปฺปนฺนวโร

(ก) อนฺโหลมํ

๔๓๕.(ก) โย จกฺขุณฺทริยํ ปริชานาตี โส โสติณฺทริยํ
 ปริชานาตีตี?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน โสติณฺทริยํ ปริชานาตี โส จกฺขุณฺทริยํ
 ปริชานาตีตี?

อามนฺตา.

(ก) โย จกฺขุณฺทริยํ ปริชานาตี โส โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชฺหตีตี?
 โน.

(ข) โย วา ปน โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชฺหตี โส จกฺขุณฺทริยํ
 ปริชานาตีตี?

โน.

(ก) โย จกฺขุนทฺริยํ ปรีชานาติ โส อนนฺตญฺญสสสามิตินทฺริยํ
ภาเวตฺติ?

โน.

(ข) โย วา ปน อนนฺตญฺญสสสามิตินทฺริยํ ภาเวติ
โส จกฺขุนทฺริยํ ปรีชานาตฺติ?

โน.

(ก) โย จกฺขุนทฺริยํ ปรีชานาติ โส อณฺณินทฺริยํ ภาเวตฺติ?
อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อณฺณินทฺริยํ ภาเวติ โส จกฺขุนทฺริยํ
ปรีชานาตฺติ?

เทว ปุคฺคลา อณฺณินทฺริยํ ภาเวตฺติ, โน จ จกฺขุนทฺริยํ
ปรีชานนฺติ. อคฺคมคฺคสมฺจคฺคิ อณฺณินทฺริยญฺจ ภาเวติ
จกฺขุนทฺริยญฺจ ปรีชานาติ.

(ก) โย จกฺขุนทฺริยํ ปรีชานาติ โส อญฺญาตาวินทฺริยํ
สจฺฉิกโรตฺติ?

โน.

(ข) โย วา ปน อญฺญาตาวินทฺริยํ สจฺฉิกโรติ โส จกฺขุนทฺริยํ
ปรีชานาตฺติ?

โน. (จกฺขุนทฺริยมฺมูลกั)

๔๓๖.(ก) โย โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชหติ โส

อนญฺเฏตญฺญสฺสามิตินฺทริยํ ภาเวตฺติ?

โน.

(ข) โย วา ปน อนญฺเฏตญฺญสฺสามิตินฺทริยํ ภาเวติ โส

โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชหตฺติ?

โน.

(ก) โย โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชหติ โส อญฺเณสินฺทริยํ ภาเวตฺติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อญฺเณสินฺทริยํ ภาเวติ โส โทมนสฺสสินฺทริยํ

ปชหตฺติ?

เทว ปุคฺคลา อญฺเณสินฺทริยํ ภาเวนฺติ, โน จ โทมนสฺสสินฺทริยํ

ปชหนฺติ. อนาคามิมคฺคสมฺภวํ อญฺเณสินฺทริยญฺจ ภาเวติ

โทมนสฺสสินฺทริยญฺจ ปชหติ.

(ก) โย โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชหติ โส อญฺเฏตาวินฺทริยํ

สจฺฉิกโรตฺติ?

โน.

(ข) โย วา ปน อญฺเฏตาวินฺทริยํ สจฺฉิกโรติ

โส โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชหตฺติ?

โน. (โทมนสฺสสินฺทริยมูลกํ)

๔๓๗.(ก) โย อนนฺตภาตณฺณสฺสามีตฺนฺทริยํ ภาเวติ

โส อณฺณินฺทริยํ ภาเวตฺติ?

โน.

(ข) โย วา ปน อณฺณินฺทริยํ ภาเวติ

โส อนนฺตภาตณฺณสฺสามีตฺนฺทริยํ ภาเวตฺติ?

โน.

(ก) โย อนนฺตภาตณฺณสฺสามีตฺนฺทริยํ ภาเวติ

โส อณฺณาทาวิณฺทริยํ สจฺฉิกโรตฺติ?

โน.

(ข) โย วา ปน อณฺณาทาวิณฺทริยํ สจฺฉิกโรติ

โส อนนฺตภาตณฺณสฺสามีตฺนฺทริยํ ภาเวตฺติ?

โน. (อนนฺตภาตณฺณสฺสามีตฺนฺทริยมฺลกํ)

๔๓๘.(ก) โย อณฺณินฺทริยํ ภาเวติ โส อณฺณาทาวิณฺทริยํ

สจฺฉิกโรตฺติ?

โน.

(ข) โย วา ปน อณฺณาทาวิณฺทริยํ สจฺฉิกโรติ

โส อณฺณินฺทริยํ ภาเวตฺติ?

โน. (อณฺณินฺทริยมฺลกํ)

(ข) ปจจนี้กั

๔๓๙.(ก) โย จกฺขุณฺทริยํ น ปริชานาติ โส โทมนสฺสสินฺทริยํ
นปฺปชหตีติ?

อนาคามีคคสมงฺคิ จกฺขุณฺทริยํ น ปริชานาติ, โน จ
โทมนสฺสสินฺทริยํ นปฺปชหติ. เทว มคฺคสมงฺคิโน จเปตฺวา
อวเสสา ปุคฺคลา จกฺขุณฺทริยญฺจ น ปริชานนฺติ โทมนสฺสสินฺทริยญฺจ
นปฺปชหนฺติ.

(ข) โย วา ปน โทมนสฺสสินฺทริยํ นปฺปชหติ โส จกฺขุณฺทริยํ
น ปริชานาตีติ?

อคฺคมคคสมงฺคิ โทมนสฺสสินฺทริยํ นปฺปชหติ, โน จ จกฺขุณฺทริยํ
น ปริชานาติ. เทว มคฺคสมงฺคิโน จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
โทมนสฺสสินฺทริยญฺจ นปฺปชหนฺติ จกฺขุณฺทริยญฺจ น ปริชานนฺติ.

(ก) โย จกฺขุณฺทริยํ น ปริชานาติ
โส อนญฺจาทญฺจสฺสามีติณฺทริยํ น ภาเวตีติ?

อภฺจฺจโก จกฺขุณฺทริยํ น ปริชานาติ, โน จ
อนญฺจาทญฺจสฺสามีติณฺทริยํ น ภาเวติ. เทว มคฺคสมงฺคิโน
จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา จกฺขุณฺทริยญฺจ น ปริชานนฺติ
อนญฺจาทญฺจสฺสามีติณฺทริยญฺจ น ภาเวนฺติ.

(ข) โย วา ปน อนญฺจาทญฺจสฺสามีติณฺทริยํ น ภาเวติ
โส จกฺขุณฺทริยํ น ปริชานาตีติ?

อคคฺมคฺคสมงฺคิ อนนฺถวาทถนฺตสสามิตินฺทริยํ น ภาเวติ,
โน จ จกฺขณฺทริยํ น ปริชานาติ. เทว มคฺคสมงฺคิโน จเปตฺวา
อวเสสา ปุคฺคลา อนนฺถวาทถนฺตสสามิตินฺทริยญฺจ น ภาเวนฺติ
จกฺขณฺทริยญฺจ น ปริชานนฺติ.

(ก) โย จกฺขณฺทริยํ น ปริชานาติ โส อณฺณินฺทริยํ
น ภาเวตฺติ?

เทว ปุคฺคลา จกฺขณฺทริยํ น ปริชานนฺติ, โน จ อณฺณินฺทริยํ
น ภาเวนฺติ. ตโย มคฺคสมงฺคิโน จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
จกฺขณฺทริยญฺจ น ปริชานนฺติ อณฺณินฺทริยญฺจ น ภาเวนฺติ.

(ข) โย วา ปน อณฺณินฺทริยํ น ภาเวติ โส จกฺขณฺทริยํ
น ปริชานาตฺติ?

อามนฺตา.

(ก) โย จกฺขณฺทริยํ น ปริชานาติ โส อณฺณาทาวินฺทริยํ
น สจฺฉิกโรตฺติ?

โย อคฺคผลํ สจฺฉิกโรติ โส จกฺขณฺทริยํ น ปริชานาติ, โน จ
อณฺณาทาวินฺทริยํ น สจฺฉิกโรติ. อคฺคมคฺคสมงฺคิญฺจ อรหฺนตญฺจ
จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา จกฺขณฺทริยญฺจ น ปริชานนฺติ
อณฺณาทาวินฺทริยญฺจ น สจฺฉิกโรนฺติ.

(ข) โย วา ปน อณฺณาทาวินฺทริยํ น สจฺฉิกโรติ
โส จกฺขณฺทริยํ น ปริชานาตฺติ?

อคคฺมคฺคสมงฺคิ อญฺญาตาวิณฺหริยํ น สจฺฉิกโรติ, โน จ
 จกฺขุณฺหริยํ น ปริชานาติ. อคฺคมคฺคสมงฺคิณฺจ อรหฺนฺตญฺจ
 จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา อญฺญาตาวิณฺหริยญฺจ น สจฺฉิกโรนฺติ
 จกฺขุณฺหริยญฺจ น ปริชานนฺติ. (จกฺขุณฺหริยมูลกั)

๔๔๐.(ก) โย โทมนสฺสสินฺหริยํ นปฺปชหติ

โส อนญฺญาตญฺญสฺสามิตินฺหริยํ น ภาเวตฺติ?

อฏฺฐมโก โทมนสฺสสินฺหริยํ นปฺปชหติ, โน จ
 อนญฺญาตญฺญสฺสามิตินฺหริยํ น ภาเวติ. เทว มคฺคสมงฺคิโน
 จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา โทมนสฺสสินฺหริยญฺจ นปฺปชหนฺติ
 อนญฺญาตญฺญสฺสามิตินฺหริยญฺจ น ภาเวนฺติ.

(ข) โย วา ปน อนญฺญาตญฺญสฺสามิตินฺหริยํ น ภาเวติ

โส โทมนสฺสสินฺหริยํ นปฺปชหตฺติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคิ อนญฺญาตญฺญสฺสามิตินฺหริยํ น ภาเวติ,
 โน จ โทมนสฺสสินฺหริยํ นปฺปชหติ. เทว มคฺคสมงฺคิโน จเปตฺวา
 อวเสสา ปุคฺคลา อนญฺญาตญฺญสฺสามิตินฺหริยญฺจ น ภาเวนฺติ
 โทมนสฺสสินฺหริยญฺจ นปฺปชหนฺติ.

(ก) โย โทมนสฺสสินฺหริยํ นปฺปชหติ โส อญฺญินฺหริยํ

น ภาเวตฺติ?

เทว ปุคฺคลา โทมนสฺสสินฺหริยํ นปฺปชหนฺติ, โน จ
 อญฺญินฺหริยํ น ภาเวนฺติ. ตโย มคฺคสมงฺคิโน จเปตฺวา

อวเสสา ปุคฺคลา โทมนสฺสสินฺทริยญฺจ นปฺปชหนฺติ อญฺญินฺทริยญฺจ
น ภาวเณติ.

(ข) โย วา ปน อญฺญินฺทริยํ น ภาวเติ โส โทมนสฺสสินฺทริยํ
นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ก) โย โทมนสฺสสินฺทริยํ นปฺปชหติ โส อญฺญาตาวินฺทริยํ
น สจฺฉิกโรตีติ?

โย อคฺคผลํ สจฺฉิกโรติ โส โทมนสฺสสินฺทริยํ นปฺปชหติ, โน จ
อญฺญาตาวินฺทริยํ น สจฺฉิกโรติ. อนาคามิมคฺคสมงฺคิยจ
อรหนฺตญฺจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา โทมนสฺสสินฺทริยญฺจ
นปฺปชหนฺติ อญฺญาตาวินฺทริยญฺจ น สจฺฉิกโรนฺติ.

(ข) โย วา ปน อญฺญาตาวินฺทริยํ น สจฺฉิกโรติ โส
โทมนสฺสสินฺทริยํ นปฺปชหตีติ?

อนาคามิมคฺคสมงฺคี อญฺญาตาวินฺทริยํ น สจฺฉิกโรติ, โน จ
โทมนสฺสสินฺทริยํ นปฺปชหติ. อนาคามิมคฺคสมงฺคิยจ อรหนฺตญฺจ
จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา อญฺญาตาวินฺทริยญฺจ น สจฺฉิกโรนฺติ
โทมนสฺสสินฺทริยญฺจ นปฺปชหนฺติ. (โทมนสฺสสินฺทริยมูลกํ)

๔๔๑.(ก) โย อนญฺญาตถลฺลสฺสามีติ น ภาวเติ
โส อญฺญินฺทริยํ น ภาวเตีติ?

ตโย มคฺคสมงฺคิโน อนนฺตภาตณฺณสฺสามิตินฺทริยํ น ภาเวนฺติ,
โน จ อณฺณินฺทริยํ น ภาเวนฺติ. จตฺตารो มคฺคสมงฺคิโน จเปตฺวา
อวเสสา ปุคฺคลา อนนฺตภาตณฺณสฺสามิตินฺทริยณฺจ น ภาเวนฺติ
อณฺณินฺทริยณฺจ น ภาเวนฺติ.

(ข) โย วา ปน อณฺณินฺทริยํ น ภาเวติ
โส อนนฺตภาตณฺณสฺสามิตินฺทริยํ น ภาเวตฺติ?

อฏฺฐมโก อณฺณินฺทริยํ น ภาเวติ, โน จ
อนนฺตภาตณฺณสฺสามิตินฺทริยํ น ภาเวติ. จตฺตารอ มคฺคสมงฺคิโน
จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา อณฺณินฺทริยณฺจ น ภาเวนฺติ
อนนฺตภาตณฺณสฺสามิตินฺทริยณฺจ น ภาเวนฺติ.

(ก) โย อนนฺตภาตณฺณสฺสามิตินฺทริยํ น ภาเวติ
โส อณฺณาทาวิณฺทริยํ น สจฺฉิกโรตฺติ?

โย อคฺคผลํ สจฺฉิกโรติ โส อนนฺตภาตณฺณสฺสามิตินฺทริยํ
น ภาเวติ, โน จ อณฺณาทาวิณฺทริยํ น สจฺฉิกโรติ.
อฏฺฐมกณฺจ อรหฺนตณฺจ จเปตฺวา อวเสสา ปุคฺคลา
อนนฺตภาตณฺณสฺสามิตินฺทริยณฺจ น ภาเวนฺติ อณฺณาทาวิณฺทริยณฺจ
น สจฺฉิกโรนฺติ.

(ข) โย วา ปน อณฺณาทาวิณฺทริยํ น สจฺฉิกโรติ
โส อนนฺตภาตณฺณสฺสามิตินฺทริยํ น ภาเวตฺติ?

อภฺจฺมโก อภฺจฺจตาวินทฺริยํ น สจฺฉิกโรติ, โน จ
 อนภฺจฺจตลฺลสฺสสํมิตินทฺริยํ น ภเวติ. อภฺจฺจมกฺลจ อรหฺนตลฺลจ
 จเปตฺวา อวเสสสา ปุคฺคลา อภฺจฺจตาวินทฺริยลฺลจ น สจฺฉิกโรนฺติ
 อนภฺจฺจตลฺลสฺสสํมิตินทฺริยลฺลจ น ภเวนฺติ.
 (อนภฺจฺจตลฺลสฺสสํมิตินทฺริยมฺลกํ)

๔๔๒.(ก) โย อภฺจฺจินทฺริยํ น ภเวติ โส อภฺจฺจตาวินทฺริยํ
 น สจฺฉิกโรตฺติ?

โย อคฺคผลํ สจฺฉิกโรติ โส อภฺจฺจินทฺริยํ น ภเวติ, โน จ
 อภฺจฺจตาวินทฺริยํ น สจฺฉิกโรติ. ตโย มคฺคสมงฺคิโน จ อรหฺนตลฺลจ
 จเปตฺวา อวเสสสา ปุคฺคลา อภฺจฺจินทฺริยลฺลจ น ภเวนฺติ
 อภฺจฺจตาวินทฺริยลฺลจ น สจฺฉิกโรนฺติ.

(ข) โย วา ปน อภฺจฺจตาวินทฺริยํ น สจฺฉิกโรติ
 โส อภฺจฺจินทฺริยํ น ภเวตฺติ?

ตโย มคฺคสมงฺคิโน อภฺจฺจตาวินทฺริยํ น สจฺฉิกโรนฺติ, โน จ
 อภฺจฺจินทฺริยํ น ภเวนฺติ. ตโย มคฺคสมงฺคิโน จ อรหฺนตลฺลจ
 จเปตฺวา อวเสสสา ปุคฺคลา อภฺจฺจตาวินทฺริยลฺลจ น สจฺฉิกโรนฺติ
 อภฺจฺจินทฺริยลฺลจ น ภเวนฺติ. (อภฺจฺจินทฺริยมฺลกํ)

๒. อติตวำโร

(ก) อนุโลม

๔๔๓.(ก) โย จกฺขุณฺทริยํ ปริชาณิตถุ โส โทมนสฺสสินฺทริยํ
ปชหิตถาติ?

อำนนตตำ.

(ข) โย วำ ปณ โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชหิตถุ โส จกฺขุณฺทริยํ
ปริชาณิตถาติ?

เทว ปุคฺคลตำ โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชหิตถุ, โน จ จกฺขุณฺทริยํ
ปริชาณิตถุ. อรหำ โทมนสฺสสินฺทริยญจ ปชหิตถุ จกฺขุณฺทริยญจ
ปริชาณิตถุ.

(ก) โย จกฺขุณฺทริยํ ปริชาณิตถุ
โส อนญฺเฌตถญฺญสฺสอำมีตินฺทริยํ ภำวิตถาติ?

อำนนตตำ.

(ข) โย วำ ปณ อนญฺเฌตถญฺญสฺสอำมีตินฺทริยํ ภำวิตถุ
โส จกฺขุณฺทริยํ ปริชาณิตถาติ?

ฉ ปุคฺคลตำ อนญฺเฌตถญฺญสฺสอำมีตินฺทริยํ ภำวิตถุ, โน จ
จกฺขุณฺทริยํ ปริชาณิตถุ. อรหำ อนญฺเฌตถญฺญสฺสอำมีตินฺทริยญจ
ภำวิตถุ จกฺขุณฺทริยญจ ปริชาณิตถุ.

(ก) โย จกฺขุณฺทริยํ ปริชาณิตถุ โส อญฺญินฺทริยํ ภำวิตถาติ?

อำนนตตำ.

(ข) โย วา ปน อณฺณินทฺริยํ ภาวิตถ โส จกฺขุณทฺริยํ
ปรีชานิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) โย จกฺขุณทฺริยํ ปรีชานิตถ โส อณฺณาทาวิณทฺริยํ
สจฺฉิกิริตถาติ?

โย อคฺคผลํ สจฺฉิกโรติ โส จกฺขุณทฺริยํ ปรีชานิตถ, โน จ
อณฺณาทาวิณทฺริยํ สจฺฉิกิริตถ. โย อคฺคผลํ สจฺฉากาสี
โส จกฺขุณทฺริยญจ ปรีชานิตถ อณฺณาทาวิณทฺริยญจ สจฺฉิกิริตถ.

(ข) โย วา ปน อณฺณาทาวิณทฺริยํ สจฺฉิกิริตถ โส จกฺขุณทฺริยํ
ปรีชานิตถาติ?

อามนฺตา. (จกฺขุณทฺริยมฺลกั)

๔๔๔.(ก) โย โทมนสฺสินทฺริยํ ปชฺหิตถ
โส อนณฺณาทถฺยสฺสามีตฺติณทฺริยํ ภาวิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อนณฺณาทถฺยสฺสามีตฺติณทฺริยํ ภาวิตถ
โส โทมนสฺสินทฺริยํ ปชฺหิตถาติ?

จตฺตาโร ปุคฺคลา อนณฺณาทถฺยสฺสามีตฺติณทฺริยํ ภาวิตถ,
โน จ โทมนสฺสินทฺริยํ ปชฺหิตถ. ตโย ปุคฺคลา
อนณฺณาทถฺยสฺสามีตฺติณทฺริยญจ ภาวิตถ โทมนสฺสินทฺริยญจ
ปชฺหิตถ.

(ก) โย โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชหิตถ โส อณฺณินฺทริยํ ภาวิตถาติ?

เทว ปุคฺคลา โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชหิตถ, โน จ อณฺณินฺทริยํ ภาวิตถ. อรหา โทมนสฺสสินฺทริยญฺจ ปชหิตถ อณฺณินฺทริยญฺจ ภาวิตถ.

(ข) โย วา ปน อณฺณินฺทริยํ ภาวิตถ โส โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชหิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) โย โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชหิตถ โส อณฺณาทาวิญฺทริยํ สจฺฉิกิริตถาติ?

ตโย ปุคฺคลา โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชหิตถ, โน จ อณฺณาทาวิญฺทริยํ สจฺฉิกิริตถ. อรหา โทมนสฺสสินฺทริยญฺจ ปชหิตถ อณฺณาทาวิญฺทริยญฺจ สจฺฉิกิริตถ.

(ข) โย วา ปน อณฺณาทาวิญฺทริยํ สจฺฉิกิริตถ โส โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชหิตถาติ?

อามนฺตา. (โทมนสฺสสินฺทริยมฺภูกํ)

๔๔๕.(ก) โย อนณฺณาทตฺถลสฺสสามีตฺติญฺทริยํ ภาวิตถ โส อณฺณินฺทริยํ ภาวิตถาติ?

ฉ ปุคฺคลา อนณฺณาทตฺถลสฺสสามีตฺติญฺทริยํ ภาวิตถ, โน จ อณฺณินฺทริยํ ภาวิตถ. อรหา อนณฺณาทตฺถลสฺสสามีตฺติญฺทริยญฺจ ภาวิตถ อณฺณินฺทริยญฺจ ภาวิตถ.

(ข) โย วา ปน อณฺเณทริยํ ภาวิตถ

โส อนนฺณวาทถนฺนสฺสามิตินฺทริยํ ภาวิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) โย อนนฺณวาทถนฺนสฺสามิตินฺทริยํ ภาวิตถ

โส อณฺเณวาทินฺทริยํ สจฺฉิกิริตถาติ?

สตฺต ปุคฺคลา อนนฺณวาทถนฺนสฺสามิตินฺทริยํ ภาวิตถ, โน จ
อณฺเณวาทินฺทริยํ สจฺฉิกิริตถ. อรหา อนนฺณวาทถนฺนสฺสามิตินฺทริยญจ
ภาวิตถ อณฺเณวาทินฺทริยญจ สจฺฉิกิริตถ.

(ข) โย วา ปน อณฺเณวาทินฺทริยํ สจฺฉิกิริตถ

โส อนนฺณวาทถนฺนสฺสามิตินฺทริยํ ภาวิตถาติ?

อามนฺตา. (อนนฺณวาทถนฺนสฺสามิตินฺทริยมูลกํ)

๔๔๖.(ก) โย อณฺเณทริยํ ภาวิตถ โส อณฺเณวาทินฺทริยํ
สจฺฉิกิริตถาติ?

โย อคฺคผลํ สจฺฉิกโรติ โส อณฺเณทริยํ ภาวิตถ,
โน จ อณฺเณวาทินฺทริยํ สจฺฉิกิริตถ. โย อคฺคผลํ สจฺฉากาสิ โส
อณฺเณทริยญจ ภาวิตถ อณฺเณวาทินฺทริยญจ สจฺฉิกิริตถ.

(ข) โย วา ปน อณฺเณวาทินฺทริยํ สจฺฉิกิริตถ

โส อณฺเณทริยํ ภาวิตถาติ?

อามนฺตา. (อณฺเณทริยมูลกํ)

(ข) ปัจฉิม

๔๔๗.(ก) โย จกฺขุณฺทริยํ น ปริชาเนตฺถ โส โทมนสฺสอินฺทริยํ
นปฺปชฺหิตถาติ?

เทว ปุคฺคลา จกฺขุณฺทริยํ น ปริชาเนตฺถ, โน จ
โทมนสฺสอินฺทริยํ นปฺปชฺหิตถ. ฉ ปุคฺคลา จกฺขุณฺทริยญฺจ
น ปริชาเนตฺถ โทมนสฺสอินฺทริยญฺจ นปฺปชฺหิตถ.

(ข) โย วา ปน โทมนสฺสอินฺทริยํ นปฺปชฺหิตถ โส จกฺขุณฺทริยํ
น ปริชาเนตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) โย จกฺขุณฺทริยํ น ปริชาเนตฺถ
โส อนนฺถวาทญฺญสฺสามีตฺติณฺทริยํ น ภาวิตถาติ?

ฉ ปุคฺคลา จกฺขุณฺทริยํ น ปริชาเนตฺถ, โน จ
อนนฺถวาทญฺญสฺสามีตฺติณฺทริยํ น ภาวิตถ. เทว ปุคฺคลา
จกฺขุณฺทริยญฺจ น ปริชาเนตฺถ อนนฺถวาทญฺญสฺสามีตฺติณฺทริยญฺจ
น ภาวิตถ.

(ข) โย วา ปน อนนฺถวาทญฺญสฺสามีตฺติณฺทริยํ น ภาวิตถ
โส จกฺขุณฺทริยํ น ปริชาเนตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) โย จกฺขุนฺทริยํ น ปริชานิตถ โส อณฺณินฺทริยํ
น ภาวิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อณฺณินฺทริยํ น ภาวิตถ โส จกฺขุนฺทริยํ
น ปริชานิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) โย จกฺขุนฺทริยํ น ปริชานิตถ โส อณฺณาทาวิญฺฑริยํ
น สจฺฉิกิริตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อณฺณาทาวิญฺฑริยํ น สจฺฉิกิริตถ
โส จกฺขุนฺทริยํ น ปริชานิตถาติ?

โย อคฺคผลํ สจฺฉิกโรติ โส อณฺณาทาวิญฺฑริยํ น สจฺฉิกิริตถ,
โน จ จกฺขุนฺทริยํ น ปริชานิตถ. อฏฺฐ ปุคฺคลา
อณฺณาทาวิญฺฑริยญฺจ น สจฺฉิกิริตถ จกฺขุนฺทริยญฺจ
น ปริชานิตถ. (จกฺขุนฺทริยมฺูลกํ)

๔๔๘.(ก) โย โทมนสฺสินฺทริยํ นปฺปชหิตถ
โส อนณฺณาทถฺยสฺสามิตินฺทริยํ น ภาวิตถาติ?

จตฺตาโร ปุคฺคลา โทมนสฺสินฺทริยํ นปฺปชหิตถ,
โน จ อนณฺณาทถฺยสฺสามิตินฺทริยํ น ภาวิตถ. เทว ปุคฺคลา

โหมนสฺสสินทฺรียญจ นปฺปชหิตถ อนญฺญาตญฺญสฺสามีตฺนทฺรียญจ
น ภาวิตถ.

(ข) โย วา ปน อนญฺญาตญฺญสฺสามีตฺนทฺรียํ น ภาวิตถ
โส โหมนสฺสสินทฺรียํ นปฺปชหิตถาติ?

อามนฺตา.

(ก) โย โหมนสฺสสินทฺรียํ นปฺปชหิตถ โส อญฺญินทฺรียํ
น ภาวิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อญฺญินทฺรียํ น ภาวิตถ โส โหมนสฺสสินทฺรียํ
นปฺปชหิตถาติ?

เทว ปุคฺคลา อญฺญินทฺรียํ น ภาวิตถ, โน จ โหมนสฺสสินทฺรียํ
นปฺปชหิตถ. ฉ ปุคฺคลา อญฺญินทฺรียญจ น ภาวิตถ
โหมนสฺสสินทฺรียญจ นปฺปชหิตถ.

(ก) โย โหมนสฺสสินทฺรียํ นปฺปชหิตถ โส อญฺญาตาวินทฺรียํ
น สจฺฉิกิริตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อญฺญาตาวินทฺรียํ น สจฺฉิกิริตถ
โส โหมนสฺสสินทฺรียํ นปฺปชหิตถาติ?

ตโย ปุคฺคลา อญฺญาตาวินทฺรียํ น สจฺฉิกิริตถ, โน จ
โหมนสฺสสินทฺรียํ นปฺปชหิตถ. ฉ ปุคฺคลา อญฺญาตาวินทฺรียญจ

น สจฉิกริตถ โทมนสสินทริยญจ นปฺปชหิตถ.
(โทมนสสินทริยมูลก)

๔๔๙.(ก) โย อนนฺถวาทถญสฺสามิตินทริยํ น ภาวิตถ
โส อถฺวินทริยํ น ภาวิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อถฺวินทริยํ น ภาวิตถ
โส อนนฺถวาทถญสฺสามิตินทริยํ น ภาวิตถาติ?

ฉ ปุคฺคลา อถฺวินทริยํ น ภาวิตถ, โน จ
อนนฺถวาทถญสฺสามิตินทริยํ น ภาวิตถ. เทว ปุคฺคลา
อถฺวินทริยญจ น ภาวิตถ อนนฺถวาทถญสฺสามิตินทริยญจ
น ภาวิตถ.

(ก) โย อนนฺถวาทถญสฺสามิตินทริยํ น ภาวิตถ
โส อถฺวาทาวินทริยํ น สจฉิกริตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อถฺวาทาวินทริยํ น สจฉิกริตถ
โส อนนฺถวาทถญสฺสามิตินทริยํ น ภาวิตถาติ?

สत्ต ปุคฺคลา อถฺวาทาวินทริยํ น สจฉิกริตถ,
โน จ อนนฺถวาทถญสฺสามิตินทริยํ น ภาวิตถ. เทว ปุคฺคลา
อถฺวาทาวินทริยญจ น สจฉิกริตถ อนนฺถวาทถญสฺสามิตินทริยญจ
น ภาวิตถ. (อนนฺถวาทถญสฺสามิตินทริยมูลก)

๔๕๐.(ก) โย อณฺณินทริยํ น ภาวิตถ โส อณฺณตาวินทริยํ
น สจฺฉิกิริตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อณฺณตาวินทริยํ น สจฺฉิกิริตถ
โส อณฺณินทริยํ น ภาวิตถาติ?

โย อคฺคผลํ สจฺฉิกโรติ โส อณฺณตาวินทริยํ น สจฺฉิกิริตถ,
โน จ อณฺณินทริยํ น ภาวิตถ. อภฺจ ปุคฺคลา
อณฺณตาวินทริยญฺจ น สจฺฉิกิริตถ อณฺณินทริยญฺจ
น ภาวิตถ. (อณฺณินทริยมฺลกํ)

๓. อนาคตวโร

(ก) อนุโลมํ

๔๕๑.(ก) โย จกฺขุณทริยํ ปริชานิสฺสติ โส โทมนสฺสสินทริยํ
ปชฺหิสฺสตีติ?

เทว ปุคฺคลา จกฺขุณทริยํ ปริชานิสฺสนฺติ, โน จ
โทมนสฺสสินทริยํ ปชฺหิสฺสนฺติ. ปญฺจ ปุคฺคลา จกฺขุณทริยญฺจ
ปริชานิสฺสนฺติ โทมนสฺสสินทริยญฺจ ปชฺหิสฺสนฺติ.

(ข) โย วา ปน โทมนสฺสสินทริยํ ปชฺหิสฺสติ โส จกฺขุณทริยํ
ปริชานิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) โย จกขุนทริย์ ปริชาณิสสตี

โส อนนถาตถสสามิตินทริย์ ภาเวสสตีติ?

ฉ ปุคคลา จกขุนทริย์ ปริชาณิสสนติ, โน จ

อนนถาตถสสามิตินทริย์ ภาเวสสนติ. เย ปุณฺณชชา

มคฺคํ ปฏิลภิสสนติ เต จกขุนทริยญจ ปริชาณิสสนติ

อนนถาตถสสามิตินทริยญจ ภาเวสสนติ.

(ข) โย วา ปน อนนถาตถสสามิตินทริย์ ภาเวสสตี

โส จกขุนทริย์ ปริชาณิสสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) โย จกขุนทริย์ ปริชาณิสสตี โส อณินทริย์

ภาเวสสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อณินทริย์ ภาเวสสตี โส จกขุนทริย์

ปริชาณิสสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) โย จกขุนทริย์ ปริชาณิสสตี โส อณวาทาวิทริย์

สจฺฉิกิริสสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อณวาทาวิทริย์ สจฺฉิกิริสสตี

โส จกขุนทริย์ ปริชาณิสสตีติ?

อคคมคคสมงคิ อณวาทาวินทริยํ สจฉิกิริสสติ, โน จ
จกขุณทริยํ ปริชานิสสติ. สตต ปุคคลา อณวาทาวินทริยญจ
สจฉิกิริสสนติ จกขุณทริยญจ ปริชานิสสนติ. (จกขุณทริยมุลกั)

๔๕๒.(ก) โย โทมนสฺสินทริยํ ปชหิสฺสติ

โส อนณวาทถยสสามิตินทริยํ ภาเวสฺสตีติ?

จตตาโร ปุคคลา โทมนสฺสินทริยํ ปชหิสฺสสนติ, โน จ
อนณวาทถยสสามิตินทริยํ ภาเวสฺสสนติ. เย ปุณฺณชชนา
มคคํ ปฏฺฐิภิสฺสนติ เต โทมนสฺสินทริยญจ ปชหิสฺสสนติ
อนณวาทถยสสามิตินทริยญจ ภาเวสฺสสนติ.

(ข) โย วา ปน อนณวาทถยสสามิตินทริยํ ภาเวสฺสติ

โส โทมนสฺสินทริยํ ปชหิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) โย โทมนสฺสินทริยํ ปชหิสฺสติ โส อณฺณินทริยํ

ภาเวสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อณฺณินทริยํ ภาเวสฺสติ โส โทมนสฺสินทริยํ

ปชหิสฺสตีติ?

เทว ปุคคลา อณฺณินทริยํ ภาเวสฺสสนติ โน จ โทมนสฺสินทริยํ
ปชหิสฺสสนติ, ปญจ ปุคคลา อณฺณินทริยญจ ภวิสฺสสนติ
โทมนสฺสินทริยญจ ปชหิสฺสสนติ.

(ก) โย โทมนสฺสินทฺริยํ ปชหิสฺสตี โส อณฺเฏตาวิณฑฺริยํ
สจฺฉิกิริสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อณฺเฏตาวิณฑฺริยํ สจฺฉิกิริสฺสตี
โส โทมนสฺสินทฺริยํ ปชหิสฺสตีติ?

ตโย ปุคฺคลา อณฺเฏตาวิณฑฺริยํ สจฺฉิกิริสฺสนฺติ, โน จ
โทมนสฺสินทฺริยํ ปชหิสฺสนฺติ. ปญจ ปุคฺคลา อณฺเฏตาวิณฑฺริยญฺจ
สจฺฉิกิริสฺสนฺติ โทมนสฺสินทฺริยญฺจ ปชหิสฺสนฺติ.

(โทมนสฺสินทฺริยมูลกั)

๔๕๓.(ก) โย อนณฺเฏตถลฺลสฺสามีตฺติณฑฺริยํ ภาเวสฺสตี
โส อณฺเณณฑฺริยํ ภาเวสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อณฺเณณฑฺริยํ ภาเวสฺสตี
โส อนณฺเฏตถลฺลสฺสามีตฺติณฑฺริยํ ภาเวสฺสตีติ?

ฉ ปุคฺคลา อณฺเณณฑฺริยํ ภาเวสฺสนฺติ, โน จ
อนณฺเฏตถลฺลสฺสามีตฺติณฑฺริยํ ภาเวสฺสนฺติ. เย ปุณฺณชฺชนา
มคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสนฺติ เต อณฺเณณฑฺริยญฺจ ภาเวสฺสนฺติ
อนณฺเฏตถลฺลสฺสามีตฺติณฑฺริยญฺจ ภาเวสฺสนฺติ.

(ก) โย อนนถาตถสสสามิตินทริยั ภาเวสสตี
โส อนนถาตถสสสามิตินทริยั สจฉิกริสสตีตี?

อามนตา.

(ข) โย วา ปน อนนถาตถสสสามิตินทริยั สจฉิกริสสตี
โส อนนถาตถสสสามิตินทริยั ภาเวสสตีตี?

สตต ปุคฺคลา อนนถาตถสสสามิตินทริยั สจฉิกริสสนตี, โน จ
อนนถาตถสสสามิตินทริยั ภาเวสสนตี. เย ปุณฺณชชนา
มคฺคํ ปฏฺฐิติสสนตี เต อนนถาตถสสสามิตินทริยญจ สจฉิกริสสนตี
อนนถาตถสสสามิตินทริยญจ ภาเวสสนตี.

(อนนถาตถสสสามิตินทริยมฺลกั)

๔๕๔.(ก) โย อนนทินทริยั ภาเวสสตี โส อนนถาตถสสสามิตินทริยั
สจฉิกริสสตีตี?

อามนตา.

(ข) โย วา ปน อนนถาตถสสสามิตินทริยั สจฉิกริสสตี
โส อนนทินทริยั ภาเวสสตีตี?

อคฺคมคฺคสมงฺคี อนนถาตถสสสามิตินทริยั สจฉิกริสสนตี, โน จ
อนนทินทริยั ภาเวสสนตี. สตต ปุคฺคลา อนนถาตถสสสามิตินทริยญจ
สจฉิกริสสนตี อนนทินทริยญจ ภาเวสสนตี. (อนนทินทริยมฺลกั)

(ข) ปัจฉิม

๔๕๕.(ก) โย จกฺขุนฺทริยํ น ปริชานิสฺสตี โส โทมนสฺสสินฺทริยํ
นปฺปชฺหิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน โทมนสฺสสินฺทริยํ นปฺปชฺหิสฺสตี โส จกฺขุนฺทริยํ
น ปริชานิสฺสตีติ?

เทว ปุคฺคลา โทมนสฺสสินฺทริยํ นปฺปชฺหิสฺสนฺติ, โน จ
จกฺขุนฺทริยํ น ปริชานิสฺสนฺติ. ตโย ปุคฺคลา โทมนสฺสสินฺทริยญจ
นปฺปชฺหิสฺสนฺติ จกฺขุนฺทริยญจ น ปริชานิสฺสนฺติ.

(ก) โย จกฺขุนฺทริยํ น ปริชานิสฺสตี
โส อนญฺเฌตญฺญสฺสามีตฺติทฺทริยํ น ภาเวสฺสตีติ.

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อนญฺเฌตญฺญสฺสามีตฺติทฺทริยํ น ภาเวสฺสตี
โส จกฺขุนฺทริยํ น ปริชานิสฺสตีติ?

ฉ ปุคฺคลา อนญฺเฌตญฺญสฺสามีตฺติทฺทริยํ น ภาเวสฺสนฺติ,
โน จ จกฺขุนฺทริยํ น ปริชานิสฺสนฺติ. ตโย ปุคฺคลา
อนญฺเฌตญฺญสฺสามีตฺติทฺทริยญจ น ภาเวสฺสนฺติ จกฺขุนฺทริยญจ
น ปริชานิสฺสนฺติ.

(ก) โย จกขุนทริย์ น ปริชานิสฺสติ โส อณฺณทริย์
น ภาเวสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อณฺณทริย์ น ภาเวสฺสติ โส จกขุนทริย์
น ปริชานิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) โย จกขุนทริย์ น ปริชานิสฺสติ โส อณฺณตาวินทริย์
น สจฺฉิกิริสฺสตีติ?

อคฺคมคฺคสมํงคฺชี จกขุนทริย์ น ปริชานิสฺสติ, โน จ
อณฺณตาวินทริย์ น สจฺฉิกิริสฺสติ. เทว ปุคฺคลา จกขุนทริยญจ
น ปริชานิสฺสนติ อณฺณตาวินทริยญจ น สจฺฉิกิริสฺสนติ.

(ข) โย วา ปน อณฺณตาวินทริย์ น สจฺฉิกิริสฺสติ
โส จกขุนทริย์ น ปริชานิสฺสตีติ?

อามนฺตา. (จกขุนทริยมูลกั)

๔๕๖.(ก) โย โทมนสฺสินทริย์ นปฺปชหิสฺสติ
โส อนณฺณตถฺยสฺสามิตินทริย์ น ภาเวสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อนณฺณตถฺยสฺสามิตินทริย์ น ภาเวสฺสติ
โส โทมนสฺสินทริย์ นปฺปชหิสฺสตีติ?

จตุตาโร ปุคฺคลา อนณฺณวาทณฺณสสามีตฺตินทฺริยํ น ภาเวสฺสนติ,
 โน จ โทมนสฺสินทฺริยํ นปฺปชฺหิสฺสนติ. ปณฺจ ปุคฺคลา
 อนณฺณวาทณฺณสสามีตฺตินทฺริยณฺจ น ภาเวสฺสนติ โทมนสฺสินทฺริยณฺจ
 นปฺปชฺหิสฺสนติ.

(ก) โย โทมนสฺสินทฺริยํ นปฺปชฺหิสฺสติ โส อณฺณินทฺริยํ
 น ภาเวสฺสตีติ?

เทว ปุคฺคลา โทมนสฺสินทฺริยํ นปฺปชฺหิสฺสนติ, โน จ
 อณฺณินทฺริยํ น ภาเวสฺสนติ. ตโย ปุคฺคลา โทมนสฺสินทฺริยณฺจ
 นปฺปชฺหิสฺสนติ อณฺณินทฺริยณฺจ น ภาเวสฺสนติ.

(ข) โย วา ปน อณฺณินทฺริยํ น ภาเวสฺสติ
 โส โทมนสฺสินทฺริยํ นปฺปชฺหิสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ก) โย โทมนสฺสินทฺริยํ นปฺปชฺหิสฺสติ โส อณฺณวาทินทฺริยํ
 น สจฺฉิกิริสฺสตีติ?

ตโย ปุคฺคลา โทมนสฺสินทฺริยํ นปฺปชฺหิสฺสนติ,
 โน จ อณฺณวาทินทฺริยํ น สจฺฉิกิริสฺสนติ. เทว ปุคฺคลา
 โทมนสฺสินทฺริยณฺจ นปฺปชฺหิสฺสนติ อณฺณวาทินทฺริยณฺจ
 น สจฺฉิกิริสฺสนติ.

(ข) โย วา ปน อนญฺเฌาตาวิณฑริยํ น สจฺฉิกิริสฺสตี
โส โทมณสฺสสินฑริยํ นปฺปชหิสฺสตีตี?

อามนฺตา. (โทมณสฺสสินฑริยมฺมูลกั)

๔๕๗.(ก) โย อนญฺเฌาตญฺเฌสฺสามีตีณฑริยํ น ภาเวสฺสตี
โส อญฺเฌินฑริยํ น ภาเวสฺสตีตี?

ฉ ปุคฺคลา อนญฺเฌาตญฺเฌสฺสามีตีณฑริยํ น ภาเวสฺสณฺตี,
โน จ อญฺเฌินฑริยํ น ภาเวสฺสณฺตี. ตโย ปุคฺคลา
อนญฺเฌาตญฺเฌสฺสามีตีณฑริยญจ น ภาเวสฺสณฺตี อญฺเฌินฑริยญจ
น ภาเวสฺสณฺตี.

(ข) โย วา ปน อญฺเฌินฑริยํ น ภาเวสฺสตี
โส อนญฺเฌาตญฺเฌสฺสามีตีณฑริยํ น ภาเวสฺสตีตี?

อามนฺตา.

(ก) โย อนญฺเฌาตญฺเฌสฺสามีตีณฑริยํ น ภาเวสฺสตี
โส อญฺเฌาตาวิณฑริยํ น สจฺฉิกิริสฺสตีตี?

สตต ปุคฺคลา อนญฺเฌาตญฺเฌสฺสามีตีณฑริยํ น ภาเวสฺสณฺตี,
โน จ อญฺเฌาตาวิณฑริยํ น สจฺฉิกิริสฺสณฺตี. เทว ปุคฺคลา
อนญฺเฌาตญฺเฌสฺสามีตีณฑริยญจ น ภาเวสฺสณฺตี
อญฺเฌาตาวิณฑริยญจ น สจฺฉิกิริสฺสณฺตี.

(ข) โย วา ปน อญญาตาวิณฑุริยํ น สจฉิกิริสสตี
โส อนญญาตญญสสามีตินุฑุริยํ น ภาเวสสตีตี?

อามนตา. (อนญญาตญญสสามีตินุฑุริยมุลก)

๔๕๘.(ก) โย อญญินุฑุริยํ น ภาเวสสตี โส อญญาตาวิณฑุริยํ
น สจฉิกิริสสตีตี?

อคคคมคคสมงคิ อญญินุฑุริยํ น ภาเวสสตี, โน จ
อญญาตาวิณฑุริยํ น สจฉิกิริสสตี. เทว ปุคคลา อญญินุฑุริยญจ
น ภาเวสสนตี อญญาตาวิณฑุริยญจ น สจฉิกิริสสนตี.

(ข) โย วา ปน อญญาตาวิณฑุริยํ น สจฉิกิริสสตี
โส อญญินุฑุริยํ น ภาเวสสตีตี?

อามนตา. (อญญินุฑุริยมุลก)

๔. ปจจุปปนนาตีตวโร

(ก) อนุลอม

๔๕๙.(ก) โย จกขุณฑุริยํ ปริชานาตี โส โทมณสสินุฑุริยํ
ปชหิตถาตี?

อามนตา.

(ข) โย วา ปน โทมณสสินุฑุริยํ ปชหิตถ โส จกขุณฑุริยํ
ปริชานาตีตี?

เทว ปุคคลา โทมณสสินุฑุริยํ ปชหิตถ, โน จ จกขุณฑุริยํ
ปริชานนตี. อคคคมคคสมงคิ โทมณสสินุฑุริยญจ ปชหิตถ

จกขุณทริยลจ ปรีชำนนติ.

(ก) โย จกขุณทริยํ ปรีชานาติ

โส อนนุภาตณฺสสามิตินทริยํ ภาวิตถาติ?

อามนตา.

(ข) โย วา ปน อนนุภาตณฺสสามิตินทริยํ ภาวิตถ

โส จกขุณทริยํ ปรีชานาตีติ?

ฉ ปุคฺคลา อนนุภาตณฺสสามิตินทริยํ ภาวิตถ,

โน จ จกขุณทริยํ ปรีชำนนติ. อคฺคมคฺคสมํสํ

อนนุภาตณฺสสามิตินทริยลจ ภาวิตถ จกขุณทริยลจ ปรีชานาติ.

(ก) โย จกขุณทริยํ ปรีชานาติ โส อณฺณินทริยํ ภาวิตถาติ?

โน.

(ข) โย วา ปน อณฺณินทริยํ ภาวิตถ โส จกขุณทริยํ

ปรีชานาตีติ?

โน.

(ก) โย จกขุณทริยํ ปรีชานาติ โส อณฺณาทาวิณทริยํ

สจฺฉิกิริตถาติ?

โน.

(ข) โย วา ปน อณฺณาทาวิณทริยํ สจฺฉิกิริตถ โส จกขุณทริยํ

ปรีชานาตีติ?

โน. (จกขุณทริยมฺลภ)

๔๖๐.(ก) โย โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชหติ

โส อนนฺถวาทนฺตสฺสสามิตินฺทริยํ ภาวิตถาติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อนนฺถวาทนฺตสฺสสามิตินฺทริยํ ภาวิตถ

โส โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชหตฺตีติ?

ฉ ปุคฺคลา อนนฺถวาทนฺตสฺสสามิตินฺทริยํ ภาวิตถ,

โน จ โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชหนฺติ. อนาคามิมคฺคสมํจฺคิ

อนนฺถวาทนฺตสฺสสามิตินฺทริยญจ ภาวิตถ โทมนสฺสสินฺทริยญจ ปชหติ.

(ก) โย โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชหติ โส อณฺณินฺทริยํ ภาวิตถาติ?

โน.

(ข) โย วา ปน อณฺณินฺทริยํ ภาวิตถ โส โทมนสฺสสินฺทริยํ

ปชหตฺตีติ?

โน.

(ก) โย โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชหติ โส อณฺณวาทินฺทริยํ

สจฺฉิกิริตถาติ?

โน.

(ข) โย วา ปน อณฺณวาทินฺทริยํ สจฺฉิกิริตถ

โส โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชหตฺตีติ?

โน. (โทมนสฺสสินฺทริยมูลกํ)

๔๖๑.(ก) โย อนนฺตภาตณฺณสฺสามีตฺนฺทฺริยํ ภาเวติ

โส อณฺณินฺทฺริยํ ภาวิตถาติ?

โน.

(ข) โย วา ปน อณฺณินฺทฺริยํ ภาวิตถ

โส อนนฺตภาตณฺณสฺสามีตฺนฺทฺริยํ ภาเวตฺติ?

โน.

(ก) โย อนนฺตภาตณฺณสฺสามีตฺนฺทฺริยํ ภาเวติ

โส อณฺณาทาวิณฺทฺริยํ สจฺฉิกิริตถาติ?

โน.

(ข) โย วา ปน อณฺณาทาวิณฺทฺริยํ สจฺฉิกิริตถ

โส อนนฺตภาตณฺณสฺสามีตฺนฺทฺริยํ ภาเวตฺติ?

โน. (อนนฺตภาตณฺณสฺสามีตฺนฺทฺริยมูลกํ)

๔๖๒.(ก) โย อณฺณินฺทฺริยํ ภาเวติ โส อณฺณาทาวิณฺทฺริยํ

สจฺฉิกิริตถาติ?

โน.

(ข) โย วา ปน อณฺณาทาวิณฺทฺริยํ สจฺฉิกิริตถ

โส อณฺณินฺทฺริยํ ภาเวตฺติ?

โน. (อณฺณินฺทฺริยมูลกํ)

(ข) ปัจฉิม

๔๖๓.(ก) โย จกฺขุนฺทริยํ น ปริชานาติ โส โทมนสฺสสินฺทริยํ
นปฺปชฺหิตถาติ?

เทว ปุคฺคลา จกฺขุนฺทริยํ น ปริชานนฺติ, โน จ
โทมนสฺสสินฺทริยํ นปฺปชฺหิตถ. ฉ ปุคฺคลา จกฺขุนฺทริยญจ
น ปริชานนฺติ โทมนสฺสสินฺทริยญจ นปฺปชฺหิตถ.

(ข) โย วา ปน โทมนสฺสสินฺทริยํ นปฺปชฺหิตถ โส จกฺขุนฺทริยํ
น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ก) โย จกฺขุนฺทริยํ น ปริชานาติ
โส อนญฺเฌวาทญฺสสํมัตติณฺทริยํ น ภาวิตถาติ?

ฉ ปุคฺคลา จกฺขุนฺทริยํ น ปริชานนฺติ, โน จ
อนญฺเฌวาทญฺสสํมัตติณฺทริยํ น ภาวิตถ. เทว ปุคฺคลา
จกฺขุนฺทริยญจ น ปริชานนฺติ อนญฺเฌวาทญฺสสํมัตติณฺทริยญจ
น ภาวิตถ.

(ข) โย วา ปน อนญฺเฌวาทญฺสสํมัตติณฺทริยํ น ภาวิตถ
โส จกฺขุนฺทริยํ น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา.

(ก) โย จกฺขุนฺทริยํ น ปริชานาติ โส อญฺเฌนฺทริยํ
น ภาวิตถาติ?

อรหา จกขุนทริย์ น ปริชานาติ, โน จ อณณทริย์
 น ภาวิตถ. สตต ปุคคลา จกขุนทริย์ญจ น ปริชานนติ
 อณณทริย์ญจ น ภาวิตถ.

(ข) โย วา ปน อณณทริย์ น ภาวิตถ โส จกขุนทริย์
 น ปริชานาตีติ?

อคคมคคสมงคิ อณณทริย์ น ภาวิตถ, โน จ จกขุนทริย์
 น ปริชานาติ. สตต ปุคคลา อณณทริย์ญจ น ภาวิตถ
 จกขุนทริย์ญจ น ปริชานนติ.

(ก) โย จกขุนทริย์ น ปริชานาติ โส อณณตาวิทริย์
 น สจฉิกริตถาติ?

อรหา จกขุนทริย์ น ปริชานาติ, โน จ อณณตาวิทริย์
 น สจฉิกริตถ. อฏฐ ปุคคลา จกขุนทริย์ญจ น ปริชานนติ
 อณณตาวิทริย์ญจ น สจฉิกริตถ.

(ข) โย วา ปน อณณตาวิทริย์ น สจฉิกริตถ
 โส จกขุนทริย์ น ปริชานาตีติ?

อคคมคคสมงคิ อณณตาวิทริย์ น สจฉิกริตถ, โน จ
 จกขุนทริย์ น ปริชานาติ. อฏฐ ปุคคลา อณณตาวิทริย์ญจ
 น สจฉิกริตถ จกขุนทริย์ญจ น ปริชานนติ. (จกขุนทริยมูลก)

๔๖๔.(ก) โย โทมนสฺสสินฺทริยํ นปฺปชหติ

โส อนนฺถวาทถนฺตสฺสามิตินฺทริยํ น ภาวิตถาติ?

ฉ ปุคฺคลา โทมนสฺสสินฺทริยํ นปฺปชหนฺติ, โน จ

อนนฺถวาทถนฺตสฺสามิตินฺทริยํ น ภาวิตถ. เทว ปุคฺคลา

โทมนสฺสสินฺทริยญจ นปฺปชหนฺติ อนนฺถวาทถนฺตสฺสามิตินฺทริยญจ

น ภาวิตถ.

(ข) โย วา ปน อนนฺถวาทถนฺตสฺสามิตินฺทริยํ น ภาวิตถ

โส โทมนสฺสสินฺทริยํ นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ก) โย โทมนสฺสสินฺทริยํ นปฺปชหติ โส อถนฺทริยํ

น ภาวิตถาติ?

อรหา โทมนสฺสสินฺทริยํ นปฺปชหติ, โน จ อถนฺทริยํ

น ภาวิตถ. สตฺต ปุคฺคลา โทมนสฺสสินฺทริยญจ นปฺปชหนฺติ

อถนฺทริยญจ น ภาวิตถ.

(ข) โย วา ปน อถนฺทริยํ น ภาวิตถ โส โทมนสฺสสินฺทริยํ

นปฺปชหตีติ?

อนาคามิมคฺคสมฺมจฺฉี อถนฺทริยํ น ภาวิตถ, โน จ

โทมนสฺสสินฺทริยํ นปฺปชหติ. สตฺต ปุคฺคลา อถนฺทริยญจ

น ภาวิตถ โทมนสฺสสินฺทริยญจ นปฺปชหนฺติ.

(ก) โย โทมนสฺสสินทริยํ นปฺปชหติ โส อญฺญาตาวิฺนทริยํ
น สจฺฉิกิริตถาติ?

อรหา โทมนสฺสสินทริยํ นปฺปชหติ, โน จ อญฺญาตาวิฺนทริยํ
น สจฺฉิกิริตถ. อฏฺฐ ปุคฺคลา โทมนสฺสสินทริยญฺจ นปฺปชหนติ
อญฺญาตาวิฺนทริยญฺจ น สจฺฉิกิริตถ.

(ข) โย วา ปน อญฺญาตาวิฺนทริยํ น สจฺฉิกิริตถ
โส โทมนสฺสสินทริยํ นปฺปชหตีติ?

อนาคามีคฺคสมํกฺคี อญฺญาตาวิฺนทริยํ น สจฺฉิกิริตถ,
โน จ โทมนสฺสสินทริยํ นปฺปชหติ. อฏฺฐ ปุคฺคลา
อญฺญาตาวิฺนทริยญฺจ น สจฺฉิกิริตถ โทมนสฺสสินทริยญฺจ
นปฺปชหนติ. (โทมนสฺสสินทริยมูลก)

๔๖๕.(ก) โย อนญฺญาตญฺญสฺสสามีติฺนทริยํ น ภาเวติ
โส อญฺญินทริยํ น ภาวิตถาติ?

อรหา อนญฺญาตญฺญสฺสสามีติฺนทริยํ น ภาเวติ,
โน จ อญฺญินทริยํ น ภาวิตถ. สตฺต ปุคฺคลา
อนญฺญาตญฺญสฺสสามีติฺนทริยญฺจ น ภาเวนฺติ อญฺญินทริยญฺจ
น ภาวิตถ.

(ข) โย วา ปน อญฺญินทริยํ น ภาวิตถ
โส อนญฺญาตญฺญสฺสสามีติฺนทริยํ น ภาเวตีติ?

อฏฺฐมโก อณฺณินทริยํ น ภาวิตถ, โน จ
 อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทริยํ น ภาวเตติ. สตฺต ปุคฺคลา
 อณฺณินทริยญจ น ภาวิตถ อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทริยญจ
 น ภาวเนติ.

(ก) โย อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทริยํ น ภาวเต
 โส อณฺณวาทาวิณทริยํ น สจฺฉิกิริตถาติ?

อรหา อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทริยํ น ภาวเต,
 โน จ อณฺณวาทาวิณทริยํ น สจฺฉิกิริตถ. อฏฺฐ ปุคฺคลา
 อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทริยญจ น ภาวเนติ อณฺณวาทาวิณทริยญจ
 น สจฺฉิกิริตถ.

(ข) โย วา ปน อณฺณวาทาวิณทริยํ น สจฺฉิกิริตถ
 โส อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทริยํ น ภาวเตตีติ?

อฏฺฐมโก อณฺณวาทาวิณทริยํ น สจฺฉิกิริตถ, โน จ
 อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทริยํ น ภาวเต. อฏฺฐ ปุคฺคลา
 อณฺณวาทาวิณทริยญจ น สจฺฉิกิริตถ อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทริยญจ
 น ภาวเนติ. (อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทริยมฺลก)

๔๖๖.(ก) โย อณฺณินทริยํ น ภาวเต โส อณฺณวาทาวิณทริยํ
 น สจฺฉิกิริตถาติ?

อรหา อณฺณินทริยํ น ภาวเต, โน จ อณฺณวาทาวิณทริยํ
 น สจฺฉิกิริตถ. ฉ ปุคฺคลา อณฺณินทริยญจ น ภาวเนติ

อณฺณตาวินทฺริยญฺ น สจฺฉิกิริตถ.

(ข) โย วา ปณ อณฺณตาวินทฺริยํ น สจฺฉิกิริตถ
โส อณฺณินทฺริยํ น ภาวะตีติ?

ตโย มคฺคสมงฺคิโน อณฺณตาวินทฺริยํ น สจฺฉิกิริตถ,
โน จ อณฺณินทฺริยํ น ภาวะนฺติ. ฉ ปุคฺคลา อณฺณตาวินทฺริยญฺ
น สจฺฉิกิริตถ อณฺณินทฺริยญฺ น ภาวะนฺติ. (อณฺณินทฺริยมูลกั)

๕. ปจฺจุปฺปนฺนํ นาคทวารโ

(ก) อนฺุโลมํ

๔๖๗.(ก) โย จกฺขุณทฺริยํ ปริชานาติ โส โทมนสฺสสินทฺริยํ
ปชฺหิสฺสตีติ?

โน.

(ข) โย วา ปณ โทมนสฺสสินทฺริยํ ปชฺหิสฺสตีติ โส จกฺขุณทฺริยํ
ปริชานาตีติ?

โน.

(ก) โย จกฺขุณทฺริยํ ปริชานาติ
โส อนณฺณตณฺณสฺสามีตินทฺริยํ ภาวะสฺสตีติ?

โน.

(ข) โย วา ปณ อนณฺณตณฺณสฺสามีตินทฺริยํ ภาวะสฺสตี
โส จกฺขุณทฺริยํ ปริชานาตีติ?

โน.

(ก) โย จกฺขุนฺทริยํ ปรีชานาติ โส อณฺณินฺทริยํ ภาเวสฺสตีติ?
โน.

(ข) โย วา ปน อณฺณินฺทริยํ ภาเวสฺสตีติ โส จกฺขุนฺทริยํ
ปรีชานาตีติ?
โน.

(ก) โย จกฺขุนฺทริยํ ปรีชานาติ โส อณฺณาทาวิญฺฑริยํ
สจฺฉิกิริสฺสตีติ?
อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อณฺณาทาวิญฺฑริยํ สจฺฉิกิริสฺสตี
โส จกฺขุนฺทริยํ ปรีชานาตีติ?

สत्ตต ปุคฺคลา อณฺณาทาวิญฺฑริยํ สจฺฉิกิริสฺสนฺติ, โน จ
จกฺขุนฺทริยํ ปรีชานนฺติ. อคฺคมคฺคสมํกฺคี อณฺณาทาวิญฺฑริยญฺจ
สจฺฉิกิริสฺสตี จกฺขุนฺทริยญฺจ ปรีชานาติ. (จกฺขุนฺทริยมฺภกํ)

๔๖๘.(ก) โย โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชหติ
โส อนณฺณาทถฺยสฺสสามิตินฺทริยํ ภาเวสฺสตีติ?
โน.

(ข) โย วา ปน อนณฺณาทถฺยสฺสสามิตินฺทริยํ ภาเวสฺสตี
โส โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชหตีติ?
โน.

(ก) โย โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชหติ โส อณฺณินฺทริยํ ภาเวสฺสตีติ?
อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อณฺณินฺทริยํ ภาเวสฺสติ โส โทมนสฺสสินฺทริยํ
ปชหตีติ?

ฉ ปุคฺคลา อณฺณินฺทริยํ ภาเวสฺสนฺติ, โน จ โทมนสฺสสินฺทริยํ
ปชหนฺติ อนาคามิมคฺคสมงฺคิ อณฺณินฺทริยญฺจ ภาเวสฺสนฺติ,
โทมนสฺสสินฺทริยญฺจ ปชหนฺติ.

(ก) โย โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชหติ โส อณฺณาทาวิณฺทริยํ
สจฺฉิกิริสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อณฺณาทาวิณฺทริยํ สจฺฉิกิริสฺสติ
โส โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชหตีติ?

สत्ตต ปุคฺคลา อณฺณาทาวิณฺทริยํ สจฺฉิกิริสฺสนฺติ,
โน จ โทมนสฺสสินฺทริยํ ปชหนฺติ. อนาคามิมคฺคสมงฺคิ
อณฺณาทาวิณฺทริยญฺจ สจฺฉิกิริสฺสติ โทมนสฺสสินฺทริยญฺจ ปชหติ.
(โทมนสฺสสินฺทริยมูลก)

๔๖๙.(ก) โย อนณฺณาทตฺตญฺญสฺสสามีติณฺทริยํ ภาเวติ
โส อณฺณินฺทริยํ ภาเวสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อณฺณินทริย์ ภาเวสฺสติ

โส อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทริย์ ภาเวตฺติ?

ฉ ปุคฺคลา อณฺณินทริย์ ภาเวสฺสนติ, โน จ

อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทริย์ ภาเวตฺติ. อฏฺฐมโก อณฺณินทริยญจ
ภาเวสฺสติ อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทริยญจ ภาเวตฺติ.

(ก) โย อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทริย์ ภาเวติ

โส อณฺณวาทินทริย์ สจฺฉิกิริสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อณฺณวาทินทริย์ สจฺฉิกิริสฺสตี

โส อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทริย์ ภาเวตฺติ?

สत्ต ปุคฺคลา อณฺณวาทินทริย์ สจฺฉิกิริสฺสนติ,

โน จ อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทริย์ ภาเวตฺติ. อฏฺฐมโก

อณฺณวาทินทริยญจ สจฺฉิกิริสฺสตี อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทริยญจ
ภาเวตฺติ. (อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทริยมูลกั)

๔๗๐.(ก) โย อณฺณินทริย์ ภาเวติ โส อณฺณวาทินทริย์

สจฺฉิกิริสฺสตีติ?

อามนฺตา.

(ข) โย วา ปน อณฺณวาทินทริย์ สจฺฉิกิริสฺสตี

โส อณฺณินทริย์ ภาเวตฺติ?

ปณจ ปุคฺคลา อณฺเฏตาวิณฺทริยํ สจฺฉิกิริสฺสนฺติ, โน จ
 อณฺเฏวิณฺทริยํ ภาเวณฺติ. ตโย มคฺคสมงฺคิโน อณฺเฏตาวิณฺทริยณฺจ
 สจฺฉิกิริสฺสนฺติ อณฺเฏวิณฺทริยณฺจ ภาเวณฺติ. (อณฺเฏวิณฺทริยมูลกั)

(ข) ปจฺจนีกั

๔๗๑.(ก) โย จกฺขุณฺทริยํ น ปริชานาติ โส โทมนสฺสสินฺทริยํ
 นปฺปชฺหิสฺสตีติ?

ปณจ ปุคฺคลา จกฺขุณฺทริยํ น ปริชานนฺติ, โน จ
 โทมนสฺสสินฺทริยํ นปฺปชฺหิสฺสนฺติ. จตฺตารอ ปุคฺคลา จกฺขุณฺทริยณฺจ
 น ปริชานนฺติ โทมนสฺสสินฺทริยณฺจ นปฺปชฺหิสฺสนฺติ.

(ข) โย วา ปน โทมนสฺสสินฺทริยํ นปฺปชฺหิสฺสตีติ โส จกฺขุณฺทริยํ
 น ปริชานาตีติ?

อคฺคมคฺคสมงฺคี โทมนสฺสสินฺทริยํ นปฺปชฺหิสฺสตีติ, โน จ
 จกฺขุณฺทริยํ น ปริชานาติ. จตฺตารอ ปุคฺคลา โทมนสฺสสินฺทริยณฺจ
 นปฺปชฺหิสฺสนฺติ จกฺขุณฺทริยณฺจ น ปริชานนฺติ.

(ก) โย จกฺขุณฺทริยํ น ปริชานาติ
 โส อนณฺเฏตาตณฺณสฺสามีตฺติณฺทริยํ น ภาเวสฺสตีติ?

เย ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสนฺติ เต จกฺขุณฺทริยํ
 น ปริชานนฺติ, โน จ อนณฺเฏตาตณฺณสฺสามีตฺติณฺทริยํ น ภาเวสฺสนฺติ.
 อฏฺฐจ ปุคฺคลา จกฺขุณฺทริยณฺจ น ปริชานนฺติ
 อนณฺเฏตาตณฺณสฺสามีตฺติณฺทริยณฺจ น ภาเวสฺสนฺติ.

(ข) โย วา ปน อนญฺเฌตญฺสสํมัตถินทฺริยํ น ภเวสฺสติ
โส จกฺขุณทฺริยํ น ปรีชานาตීติ?

อคฺคมคฺคสมํงคิ อนญฺเฌตญฺสสํมัตถินทฺริยํ น ภเวสฺสติ,
โน จ จกฺขุณทฺริยํ น ปรีชานาติ. อมฺมจ ปุคฺคลา
อนญฺเฌตญฺสสํมัตถินทฺริยญฺจ น ภเวสฺสนฺติ จกฺขุณทฺริยญฺจ
น ปรีชานนฺติ.

(ก) โย จกฺขุณทฺริยํ น ปรีชานาติ โส อญฺเฌนทฺริยํ
น ภเวสฺสติ?

สทฺต ปุคฺคลา จกฺขุณทฺริยํ น ปรีชานนฺติ, โน จ อญฺเฌนทฺริยํ
น ภเวสฺสนฺติ. เทว ปุคฺคลา จกฺขุณทฺริยญฺจ น ปรีชานนฺติ
อญฺเฌนทฺริยญฺจ น ภเวสฺสนฺติ.

(ข) โย วา ปน อญฺเฌนทฺริยํ น ภเวสฺสติ โส จกฺขุณทฺริยํ
น ปรีชานาตීติ?

อคฺคมคฺคสมํงคิ อญฺเฌนทฺริยํ น ภเวสฺสติ, โน จ จกฺขุณทฺริยํ
น ปรีชานาติ. เทว ปุคฺคลา อญฺเฌนทฺริยญฺจ น ภเวสฺสนฺติ
จกฺขุณทฺริยญฺจ น ปรีชานนฺติ.

(ก) โย จกฺขุณทฺริยํ น ปรีชานาติ โส อญฺเฌตาวินทฺริยํ
น สจฺฉิกิริสฺสติ?

สทฺต ปุคฺคลา จกฺขุณทฺริยํ น ปรีชานนฺติ, โน จ
อญฺเฌตาวินทฺริยํ น สจฺฉิกิริสฺสนฺติ. เทว ปุคฺคลา จกฺขุณทฺริยญฺจ

น ปริชานนติ อณฺเฏตาวินทริยญจ น สจฺฉิกิริสฺสนติ.

(ข) โย วา ปน อณฺเฏตาวินทริยํ น สจฺฉิกิริสฺสนติ
โส จกฺขุทริยํ น ปริชานาตีติ?

อามนฺตา. (จกฺขุทริยมฺลกํ)

๔๗๒.(ก) โย โทมนสฺสสินทริยํ นปฺปชฺหติ
โส อนณฺเฏตถยสฺสามิตินทริยํ น ภาเวสฺสนตีติ?

เย ปุ่ถุชฺชนา มคฺคํ ปฏฺฐิลภิสฺสนติ เต โทมนสฺสสินทริยํ
นปฺปชฺหนฺติ, โน จ อนณฺเฏตถยสฺสามิตินทริยํ น ภาเวสฺสนติ.
อฏฺฐจ ปุ่คฺคลา โทมนสฺสสินทริยญจ นปฺปชฺหนฺติ
อนณฺเฏตถยสฺสามิตินทริยญจ น ภาเวสฺสนติ.

(ข) โย วา ปน อนณฺเฏตถยสฺสามิตินทริยํ น ภาเวสฺสนติ
โส โทมนสฺสสินทริยํ นปฺปชฺหตีติ?

อนาคามิมคฺคสมํงคิ อนณฺเฏตถยสฺสามิตินทริยํ น ภาเวสฺสนติ,
โน จ โทมนสฺสสินทริยํ นปฺปชฺหติ. อฏฺฐจ ปุ่คฺคลา
อนณฺเฏตถยสฺสามิตินทริยญจ น ภาเวสฺสนติ โทมนสฺสสินทริยญจ
นปฺปชฺหนฺติ.

(ก) โย โทมนสฺสสินทริยํ นปฺปชฺหติ โส อณฺเฏนิทริยํ
น ภาเวสฺสนตีติ?

ฉ ปุ่คฺคลา โทมนสฺสสินทริยํ นปฺปชฺหนฺติ, โน จ อณฺเฏนิทริยํ
น ภาเวสฺสนติ. ตโย ปุ่คฺคลา โทมนสฺสสินทริยญจ นปฺปชฺหนฺติ

อณณินทริยณจ น ภเวสสนติ.

(ข) โย วา ปณ อณณินทริยํ น ภเวสสติ

โส โทมนสฺสินทริยํ นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา.

(ก) โย โทมนสฺสินทริยํ นปฺปชหติ โส อณณาทาวิณทริยํ

น สจฺฉิกิริสฺสตีติ?

สตฺต ปุคฺคลา โทมนสฺสินทริยํ นปฺปชหนฺติ,

โน จ อณณาทาวิณทริยํ น สจฺฉิกิริสฺสนฺติ. เทว ปุคฺคลา

โทมนสฺสินทริยณจ นปฺปชหนฺติ อณณาทาวิณทริยณจ

น สจฺฉิกิริสฺสนฺติ.

(ข) โย วา ปณ อณณาทาวิณทริยํ น สจฺฉิกิริสฺสตี

โส โทมนสฺสินทริยํ นปฺปชหตีติ?

อามนฺตา. (โทมนสฺสินทริยมฺลภ)

๔๗๓.(ก) โย อนณณาทณณสฺสามีตินทริยํ น ภเวตี

โส อณณินทริยํ น ภเวสสติติ?

ฉ ปุคฺคลา อนณณาทณณสฺสามีตินทริยํ น ภเวนฺติ,

โน จ อณณินทริยํ น ภเวสสนฺติ. ตโย ปุคฺคลา

อนณณาทณณสฺสามีตินทริยณจ น ภเวนฺติ อณณินทริยณจ

น ภเวสสนฺติ.

(ข) โย วา ปน อณฺณินทริยํ น ภาเวสฺสตี

โส อนณฺณาทณฺณสฺสามิตินทริยํ น ภาเวตฺตีติ?

อามนฺตา.

(ก) โย อนณฺณาทณฺณสฺสามิตินทริยํ น ภาเวติ

โส อณฺณาทาวินทริยํ น สจฺฉิกิริสฺสตีติ?

สทฺต ปุคฺคลา อนณฺณาทณฺณสฺสามิตินทริยํ น ภาเวนฺติ,
โน จ อณฺณาทาวินทริยํ น สจฺฉิกิริสฺสนฺติ. เทว ปุคฺคลา
อนณฺณาทณฺณสฺสามิตินทริยญฺจ น ภาเวนฺติ อณฺณาทาวินทริยญฺจ
น สจฺฉิกิริสฺสนฺติ.

(ข) โย วา ปน อณฺณาทาวินทริยํ น สจฺฉิกิริสฺสตี

โส อนณฺณาทณฺณสฺสามิตินทริยํ น ภาเวตฺตีติ?

อามนฺตา. (อนณฺณาทณฺณสฺสามิตินทริยมฺลกํ)

๔๗๔.(ก) โย อณฺณินทริยํ น ภาเวติ โส อณฺณาทาวินทริยํ
น สจฺฉิกิริสฺสตีติ?

ปญฺจ ปุคฺคลา อณฺณินทริยํ น ภาเวนฺติ, โน จ
อณฺณาทาวินทริยํ น สจฺฉิกิริสฺสนฺติ. เทว ปุคฺคลา อณฺณินทริยญฺจ
น ภาเวนฺติ อณฺณาทาวินทริยญฺจ น สจฺฉิกิริสฺสนฺติ.

(ข) โย วา ปน อณฺณาทาวินทริยํ น สจฺฉิกิริสฺสตี

โส อณฺณินทริยํ น ภาเวตฺตีติ?

อามนฺตา. (อณฺณินทริยมฺลกํ)

๖. อตีตนาครทวาร

(ก) อนุโลม

๔๗๕.(ก) โย จกขุนทริย์ ปริชานิตถ สโ โทมนสสินทริย์
ปชหิสสตีติ?

โน.

(ข) โย วา ปน โทมนสสินทริย์ ปชหิสสตี สโ จกขุนทริย์
ปริชานิตถาติ?

โน.

(ก) โย จกขุนทริย์ ปริชานิตถ สโ อนนถาตถนสสามิตินทริย์
ภาเวสสตีติ?

โน.

(ข) โย วา ปน อนนถาตถนสสามิตินทริย์ ภาเวสสตี
สโ จกขุนทริย์ ปริชานิตถาติ?

โน.

(ก) โย จกขุนทริย์ ปริชานิตถ สโ อณนทริย์ ภาเวสสตีติ?

โน.

(ข) โย วา ปน อณนทริย์ ภาเวสสตี สโ จกขุนทริย์
ปริชานิตถาติ?

โน.

(ก) โย จกขุนทริย์ ปริชานิตถ โส อญญาตาวิณฑริย์
สจฉิกริสสตีติ?

โน.

(ข) โย วา ปน อญญาตาวิณฑริย์ สจฉิกริสสตี
โส จกขุนทริย์ ปริชานิตถาติ?

โน. (จกขุนทริยมูลกั)

๔๗๖.(ก) โย โทมนสสินทริย์ ปชหิตถ
โส อนญญาตญญสสามิตินทริย์ ภาเวสสตีติ?

โน.

(ข) โย วา ปน อนญญาตญญสสามิตินทริย์ ภาเวสสตี
โส โทมนสสินทริย์ ปชหิตถาติ?

โน.

(ก) โย โทมนสสินทริย์ ปชหิตถ โส อญญินทริย์
ภาเวสสตีติ?

เทว ปุคคลา โทมนสสินทริย์ ปชหิตถ, โน จ อญญินทริย์
ภาเวสสนติ. อนาคามี โทมนสสินทริยญจ ปชหิตถ อญญินทริยญจ
ภาเวสสตี.

(ข) โย วา ปน อญญินทริย์ ภาเวสสตี โส โทมนสสินทริย์
ปชหิตถาติ?

ฉ ปุคฺคลา อณฺณินทฺริยํ ภาเวสฺสสนฺติ, โน จ โทมนสฺสินทฺริยํ
ปชฺหิตถ. อนาคามิ อณฺณินทฺริยญฺจ ภาเวสฺสสฺติ โทมนสฺสินทฺริยญฺจ
ปชฺหิตถ.

(ก) โย โทมนสฺสินทฺริยํ ปชฺหิตถ โส อณฺณาทาวิณทฺริยํ
สจฺฉิกิริสฺสตีติ?

อรหา โทมนสฺสินทฺริยํ ปชฺหิตถ, โน จ อณฺณาทาวิณทฺริยํ
สจฺฉิกิริสฺสตี. เทว ปุคฺคลา โทมนสฺสินทฺริยญฺจ ปชฺหิตถ
อณฺณาทาวิณทฺริยญฺจ สจฺฉิกิริสฺสสนฺติ.

(ข) โย วา ปน อณฺณาทาวิณทฺริยํ สจฺฉิกิริสฺสตี
โส โทมนสฺสินทฺริยํ ปชฺหิตถาติ?

ฉ ปุคฺคลา อณฺณาทาวิณทฺริยํ สจฺฉิกิริสฺสสนฺติ, โน จ
โทมนสฺสินทฺริยํ ปชฺหิตถ. เทว ปุคฺคลา อณฺณาทาวิณทฺริยญฺจ
สจฺฉิกิริสฺสสนฺติ โทมนสฺสินทฺริยญฺจ ปชฺหิตถ. (โทมนสฺสินทฺริยมฺภูกํ)

๔๗๗.(ก) โย อนณฺณาทตฺถลสฺสสามิตินทฺริยํ ภาวิตถ
โส อณฺณินทฺริยํ ภาเวสฺสตีติ?

เทว ปุคฺคลา อนณฺณาทตฺถลสฺสสามิตินทฺริยํ ภาวิตถ,
โน จ อณฺณินทฺริยํ ภาเวสฺสสนฺติ. ปญฺจ ปุคฺคลา
อนณฺณาทตฺถลสฺสสามิตินทฺริยญฺจ ภาวิตถ อณฺณินทฺริยญฺจ
ภาเวสฺสสนฺติ.

(ข) โย วา ปน อณฺณินทฺริยํ ภาเวสฺสติ

โส อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทฺริยํ ภาวิตถาติ?

เทว ปุคฺคลา อณฺณินทฺริยํ ภาเวสฺสนฺติ โน จ

อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทฺริยํ ภาวิตถ. ตโย ปุคฺคลา อณฺณินทฺริยญจ
ภาเวสฺสนฺติ อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทฺริยญจ ภาวิตถ.

(ก) โย อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทฺริยํ ภาวิตถ

โส อณฺณวาทาวิณทฺริยํ สจฺฉิกิริสฺสตีติ?

อรหา อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทฺริยํ ภาวิตถ,

โน จ อณฺณวาทาวิณทฺริยํ สจฺฉิกิริสฺสตี. ฉ ปุคฺคลา

อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทฺริยญจ ภาวิตถ อณฺณวาทาวิณทฺริยญจ
สจฺฉิกิริสฺสนฺติ.

(ข) โย วา ปน อณฺณวาทาวิณทฺริยํ สจฺฉิกิริสฺสตี

โส อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทฺริยํ ภาวิตถาติ?

เทว ปุคฺคลา อณฺณวาทาวิณทฺริยํ สจฺฉิกิริสฺสนฺติ,

โน จ อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทฺริยํ ภาวิตถ. ฉ ปุคฺคลา

อณฺณวาทาวิณทฺริยญจ สจฺฉิกิริสฺสนฺติ อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทฺริยญจ
ภาวิตถ. (อนนฺณวาทณฺณสฺสามิตินทฺริยมฺลกั)

๔๗๘.(ก) โย อณฺณินทฺริยํ ภาวิตถ โส อณฺณวาทาวิณทฺริยํ
สจฺฉิกิริสฺสตีติ?

โน.

(ข) โย วา ปน อณฺณตาวินทริยํ สจฺฉิกิริสฺสตี
 โส อณฺณินทริยํ ภาวิตถาติ?
 โน. (อณฺณินทริยมูลกั)

(ข) ปจฺจนี้กั

๔๗๙.(ก) โย จกฺขุณทริยํ น ปริชานิตถ โส โทมนสฺสินทริยํ
 นปฺปชหิสฺสตีติ?

ปณฺจ ปุคฺคลา จกฺขุณทริยํ น ปริชานิตถ, โน จ
 โทมนสฺสินทริยํ นปฺปชหิสฺสนฺติ. จตฺตารอ ปุคฺคลา จกฺขุณทริยณฺจ
 น ปริชานิตถ โทมนสฺสินทริยณฺจ นปฺปชหิสฺสนฺติ.

(ข) โย วา ปน โทมนสฺสินทริยํ นปฺปชหิสฺสตี โส จกฺขุณทริยํ
 น ปริชานิตถาติ?

อรหา โทมนสฺสินทริยํ นปฺปชหิสฺสตี, โน จ จกฺขุณทริยํ
 น ปริชานิตถ. จตฺตารอ ปุคฺคลา โทมนสฺสินทริยณฺจ
 นปฺปชหิสฺสนฺติ จกฺขุณทริยณฺจ น ปริชานิตถ.

(ก) โย จกฺขุณทริยํ น ปริชานิตถ
 โส อนณฺณตถณฺณสฺสามีตินทริยํ น ภาวสฺสตีติ?

เย ปุถุชชนา มคฺคั ปฏฺฐิลภิสฺสนฺติ เต จกฺขุณทริยํ
 น ปริชานิตถ, โน จ อนณฺณตถณฺณสฺสามีตินทริยํ น ภาวสฺสนฺติ.
 อฏฺฐจ ปุคฺคลา จกฺขุณทริยณฺจ น ปริชานิตถ
 อนณฺณตถณฺณสฺสามีตินทริยณฺจ น ภาวสฺสนฺติ.

(ข) โย วา ปน อนนฺตวาทนฺตสสํมัตถินทริยํ น ภาเวสฺสติ
โส จกฺขุทริยํ น ปริชานิตถาติ?

อรหา อนนฺตวาทนฺตสสํมัตถินทริยํ น ภาเวสฺสติ,
โน จ จกฺขุทริยํ น ปริชานิตถ. อฏฺฐ ปุคฺคลา
อนนฺตวาทนฺตสสํมัตถินทริยญจ น ภาเวสฺสนฺติ จกฺขุทริยญจ
น ปริชานิตถ.

(ก) โย จกฺขุทริยํ น ปริชานิตถ โส อณฺณินทริยํ
น ภาเวสฺสตีติ?

สत्ต ปุคฺคลา จกฺขุทริยํ น ปริชานิตถ, โน จ อณฺณินทริยํ
น ภาเวสฺสนฺติ. เทว ปุคฺคลา จกฺขุทริยญจ น ปริชานิตถ
อณฺณินทริยญจ น ภาเวสฺสนฺติ.

(ข) โย วา ปน อณฺณินทริยํ น ภาเวสฺสติ โส จกฺขุทริยํ
น ปริชานิตถาติ?

อรหา อณฺณินทริยํ น ภาเวสฺสติ, โน จ จกฺขุทริยํ
น ปริชานิตถ. เทว ปุคฺคลา อณฺณินทริยญจ น ภาเวสฺสนฺติ
จกฺขุทริยญจ น ปริชานิตถ.

(ก) โย จกฺขุทริยํ น ปริชานิตถ โส อณฺณาวาทินทริยํ
น สจฺฉิกิริสฺสตีติ?

อฏฺฐ ปุคฺคลา จกฺขุทริยํ น ปริชานิตถ, โน จ
อณฺณาวาทินทริยํ น สจฺฉิกิริสฺสนฺติ. เป ปุณฺณชฺชา มคฺคํ

น ปฏิลภิสฺสนติ เต จกฺขุณฺทริยญจ น ปริชานิตถ
 อญฺญาตาวินฺทริยญจ น สจฺฉิกิริสฺสนติ.

(ข) โย วา ปน อญฺญาตาวินฺทริยํ น สจฺฉิกิริสฺสติ
 โส จกฺขุณฺทริยํ น ปริชานิตถาติ?

อรหา อญฺญาตาวินฺทริยํ น สจฺฉิกิริสฺสติ, โน จ จกฺขุณฺทริยํ
 น ปริชานิตถ. เย ปุ่ชชนา มคฺคํ น ปฏิลภิสฺสนติ เต
 อญฺญาตาวินฺทริยญจ น สจฺฉิกิริสฺสนติ จกฺขุณฺทริยญจ
 น ปริชานิตถ. (จกฺขุณฺทริยมูลกํ)

๔๘๐.(ก) โย โทมนสฺสินฺทริยํ นปฺปชหิตถ
 โส อนญฺญาตญฺญสฺสามีตินฺทริยํ น ภาเวสฺสตีติ?

เย ปุ่ชชนา มคฺคํ ปฏิลภิสฺสนติ เต โทมนสฺสินฺทริยํ
 นปฺปชหิตถ, โน จ อนญฺญาตญฺญสฺสามีตินฺทริยํ น ภาเวสฺสนติ.
 ฉ ปุ่คคฺลา โทมนสฺสินฺทริยญจ นปฺปชหิตถ
 อนญฺญาตญฺญสฺสามีตินฺทริยญจ น ภาเวสฺสนติ.

(ข) โย วา ปน อนญฺญาตญฺญสฺสามีตินฺทริยํ น ภาเวสฺสติ
 โส โทมนสฺสินฺทริยํ นปฺปชหิตถาติ?

ตโย ปุ่คคฺลา อนญฺญาตญฺญสฺสามีตินฺทริยํ น ภาเวสฺสนติ,
 โน จ โทมนสฺสินฺทริยํ นปฺปชหิตถ. ฉ ปุ่คคฺลา
 อนญฺญาตญฺญสฺสามีตินฺทริยญจ น ภาเวสฺสนติ โทมนสฺสินฺทริยญจ
 นปฺปชหิตถ.

(ก) โย โทมนสฺสสินทฺริยํ นปฺปชหิตถฺ โส อณฺณินทฺริยํ
น ภาเวสฺสตีติ?

ฉ ปุคฺคลา โทมนสฺสสินทฺริยํ นปฺปชหิตถฺ, โน จ อณฺณินทฺริยํ
น ภาเวสฺสสนฺติ. เย ปุถุชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐลภิสฺสสนฺติ เต
โทมนสฺสสินทฺริยญฺจ นปฺปชหิตถฺ อณฺณินทฺริยญฺจ น ภาเวสฺสสนฺติ.

(ข) โย วา ปน อณฺณินทฺริยํ น ภาเวสฺสตี
โส โทมนสฺสสินทฺริยํ นปฺปชหิตถาติ?

เทว ปุคฺคลา อณฺณินทฺริยํ น ภาเวสฺสสนฺติ, โน จ
โทมนสฺสสินทฺริยํ นปฺปชหิตถ. เย ปุถุชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐลภิสฺสสนฺติ
เต อณฺณินทฺริยญฺจ น ภาเวสฺสสนฺติ โทมนสฺสสินทฺริยญฺจ
นปฺปชหิตถ.

(ก) โย โทมนสฺสสินทฺริยํ นปฺปชชหิตถฺ โส อณฺณาทาวิณทฺริยํ
น สจฺฉิกิริสฺสตีติ?

ฉ ปุคฺคลา โทมนสฺสสินทฺริยํ นปฺปชหิตถ, โน จ
อณฺณาทาวิณทฺริยํ น สจฺฉิกิริสฺสสนฺติ. เย ปุถุชฺชนา มคฺคํ
น ปฏฺฐลภิสฺสสนฺติ เต โทมนสฺสสินทฺริยญฺจ นปฺปชหิตถ
อณฺณาทาวิณทฺริยญฺจ น สจฺฉิกิริสฺสสนฺติ.

(ข) โย วา ปน อณฺณาทาวิณทฺริยํ น สจฺฉิกิริสฺสตี
โส โทมนสฺสสินทฺริยํ นปฺปชหิตถาติ?

อรหา อณฺวาทาวิญฺหริยํ น สจฺฉิกิริสฺสตี, โน จ
 โทมนสฺสสินฺหริยํ นปฺปชฺหิตถ. เป ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิลภิสฺสสนฺติ
 เต อณฺวาทาวิญฺหริยญฺจ น สจฺฉิกิริสฺสสนฺติ โทมนสฺสสินฺหริยญฺจ
 นปฺปชฺหิตถ. (โทมนสฺสสินฺหริยมฺลกํ)

๔๘๑.(ก) โย อนณฺวาทถณฺณสฺสามิตินฺหริยํ น ภาวิตถ
 โส อณฺณินฺหริยํ น ภาเวสฺสสนฺติ?

เทว ปุคฺคลา อนณฺวาทถณฺณสฺสามิตินฺหริยํ น ภาวิตถ, โน จ
 อณฺณินฺหริยํ น ภาเวสฺสสนฺติ. เป ปุณฺณชฺชนา มคฺคํ น ปฏฺฐิลภิสฺสสนฺติ
 เต อนณฺวาทถณฺณสฺสามิตินฺหริยญฺจ น ภาวิตถ อณฺณินฺหริยญฺจ
 น ภาเวสฺสสนฺติ.

(ข) โย วา ปน อณฺณินฺหริยํ น ภาเวสฺสตี
 โส อนณฺวาทถณฺณสฺสามิตินฺหริยํ น ภาวิตถาตี?

เทว ปุคฺคลา อณฺณินฺหริยํ น ภาเวสฺสสนฺติ, โน จ
 อนณฺวาทถณฺณสฺสามิตินฺหริยํ น ภาวิตถ. เป ปุณฺณชฺชนา
 มคฺคํ น ปฏฺฐิลภิสฺสสนฺติ เต อณฺณินฺหริยญฺจ น ภาเวสฺสสนฺติ
 อนณฺวาทถณฺณสฺสามิตินฺหริยญฺจ น ภาวิตถ.

(ก) โย อนณฺวาทถณฺณสฺสามิตินฺหริยํ น ภาวิตถ
 โส อณฺวาทาวิญฺหริยํ น สจฺฉิกิริสฺสตี?

เทว ปุคฺคลา อนณฺวาทถณฺณสฺสามิตินฺหริยํ น ภาวิตถ,
 โน จ อณฺวาทาวิญฺหริยํ น สจฺฉิกิริสฺสสนฺติ. เป ปุณฺณชฺชนา

อรหา อญฺเฐตาวิฑฺฐิโย น สจฺฉิกริสุตฺติ, โน จ อญฺเฐนฑฺฐิโย
 น ภาวิตถ. เย ปุณฺณชฌา มคฺคํ น ปฏฺฐิภิสฺสนฺติ เต

อภุตาตาวินทริยญจ น สจฉิกิริสสนติ อณินทริยญจ น ภาวิตถ.
(อณินทริยมูลกั).

ปริณวาวาโร.

อินทริยยมกั นิฏจิตั.

ยมกปกรณั นิฏจิตั.

วจนัตถะ และคำอธิบายในคำว่า “ ยมกะ ”

เกณฐเจน ยมกนฺติ ยุคพฺฐเจน ยุคพฺภติ ยมกนฺติ วุจจติ. (ยมกอรรถกถา)

ที่เรียกว่ายมกะ เพราะอรรถว่าอะไร?

แก้ว่า ด้วยอรรถว่า เป็นคู่กัน จริงดังนั้น สิ่งที่เป็นคู่กันท่านจึงเรียกว่า “ ยมกะ ”

อธิบายว่า สิ่งที่เป็นคู่กันนั้น คือ อนุโลม ปฏิโลมคู่ ๑
สันนิชฐาน สังสยคู่ ๑
ปุจฉา วิสัชนาคู่ ๑

วจนัตถะของยมกะ

ยมสฺส ราชสฺส วิสยํ กมฺติ อติกุํกมฺติ เอเตนาติ ยมกํ

ปกรณฺ์ชื่อว่า ยมกะ เพราะอรรถว่า เป็นเครื่องกำล่งวิสัยของพระยายมเสียได้

หรือ

๑) นิพพานํ ยนฺติ คจฺจนฺติ เอเตนาติ ยํ

ปกรณฺ์ชื่อว่า ยํ เพราะอรรถว่า เป็นเครื่องบรรลูประนิพพาน

๒) มนฺนฺติ ชานฺนฺติ ปรมตฺถมฺมํ เอเตนาติ มํ

ปกรณฺ์ชื่อว่า มํ เพราะอรรถว่า เป็นเครื่องรู้ปรมัตถธรรมของเวไนยสัตว์

๓) กมฺติ อติกุํกมฺติ วิจิกิจฺจํ เอเตนาติ กํ

ปกรณฺ์ชื่อว่า กํ เพราะอรรถว่า เป็นเครื่องกำล่งวิจิจจณาของเวไนยสัตว์

๔) ยญฺจ ตํ มญฺจ กญฺจาติ ยมกํ

ปกรณฺ์ชื่อว่า ยมกะ เพราะอรรถว่า

เป็นเครื่องบรรลูประนิพพาน

เป็นเครื่องรู้ปรมัตถธรรมของเวไนยสัตว์

และเป็นเครื่องกำล่งวิจิจจณาของเวไนยสัตว์